PARTEA A III-A

ferialul inedit

A, DOINE ŞI CÎNTECE

1. DE DRAGOSTE

I.

Vai de mine, rău îmi pare,
După drăgălaşa floare,
Că a fost'naltă, subţire
Şi-a fost dulce la iubire.
Gura ei, paliar cristal;
Buzele, mărgăritar ;
Faţa ei picur de sînge,
Unde-o văd inima-mi plînge.
Unde-o văd în sărbători,
După dînsa stau să mor ;
Unde-o văd în alte zile,
Arde chemeşa pre mine.

II.

Magheran cu frunza rară,
Dragu meu bădiţ de-asară;
Magheran cu frunza ruptă,
Dragu mi-i cînd mă sărută.

III.

Creşti, pruncuţă, şi fii fată,
După mine-neredinţată
Şi cu mine măritată,
Tot în braţă legănată.

IV.

Drum la deal şi drum la vale,
Drumu-i la Poiana Mare,
Mă-ntîlnii cu Leana-n cale,
Eu pre jos şi ea călare.
Eii mă-ntinz să-i rup o floare...
îsT-a fost floare, c-a fost izmă,
De-mi mai ţin duşmanii pizmă.

V.

Băditţă, bade Ioane,
Eu n-am umblat cu boscoane,
Că mi te-a dat Dumnezeu
Să fii tu, bade, al meu.

VI.

Cîte flori sînt înflorite,
Toate-s badiului urîte ;
Numai floarea care leagă
Aceea-i badiului dragă.

VII.

Astă noapte n-am dormit.
Ci cu mîndra-am povestit
Pînă către miez de noapte,
Cînd dormea fetele toate»

VIII.

Hai, mîndră, să trecem Oltu,
Să ne schimbăm, mîndră,portu.
Asta-i ţara cînelui,
Ou oamenii dracului.

IX.

— Măi bădiţă, bade drag,
înva̧ţă-mă ce să fac.
— Eu te învăţ, mîndră, bine :
Ia-ţi hainele, haid'cu mine,
La Banat, la pod de vamă,
Mie mi-or zice cătană
Ţie c... şi ghiolbană.
Mei nu-s c .., nici n-oi fi,
Fără-mi place de-a iubi;

X.

Cînd te văz, mîndră, mergînd
Cu dor... fugînd,
Că te duci cam legănînd,
Dorul băditii clucînd.

XI.

Daina-n sus şi daina-n jos,
Daina-n capu satului,
Tocma-n curtea badiului,
Că-i închisă cu palan,
Badea-i ca un magheran.
Daina[-n] jos şi daina-n sus,
Daina-n calea cui s-au dus
Şi nemica nu mi-au spus,
Să-i bag bucate de-ajuns.
Cînd vine badea din sus,
Gîndeşti că-i un mătăuz;
Da cînd vine cel din jos,
Gîndeşti că-i un steag frumos.

XII.

Spusu-ți-am, mîndruțo, spus,
Aseară şi-alaltăseară,
Să scoți şaua din cămară,
Să mi-o pui pre murgu-afară,
Să pornim de joi în țară,
Da zo,-n țara letenească
Să culeg floare domnească,
Să mi-o pui în pălărie,
Să mă-nvăț ca domni-a scrie,
Batăr două, trei rînduri—
M-or lua nişte gînduri,
De copii şi de boreasă..;
Țîpai cotu din fereastră,
Văzui dalba de nevastă,
Dînd s-o duc s-o spovedească.
Spovedi-o-ar frigurile,
Ca pe mine gîndurile.

XIII.

La Turda, la bolta-nchisă,
Este-o copiliță scrisă,
Scrisă pre cruce de brad,
Cu drăguțul de-un virag
Şi scrisă-ntr-o cărticea,
Cu bădița lîngă ea.

XIV.

Spune-mi, mîndro, spune-mi, dragă,
Mai iubeşti-mă, ori ba,
Să nu-ți mai am nădejdea?

XV.

Doamne, cît ar fi de bine,
Să trăiesc în veci cu tine,
în dumbrava deasă, verde,
Unde urma ți se pierde;
Să şedem la umbră deasă,
Pe ierbuța de mătasă ;
Legănat în dorul tău,
Dulce ar fi traiul meu.
Tu ai fi a mea regină,
Viața mea ar fi senină.

XVI.

O, mîndruță, mîndră hăi,
Mce boii cari-s boi
îTu-s aşa loviți ca noi
Şi la ochi şi la sprîncene,
Ca şi doi porumbi la pene.

XVII.

Foicica pre părău,
Vin⁵, mîndruță,- n satu meu,
De-i muri să mor şi eu,
Să ne-ngroape laolaltă,
Să se mire lumea toată,
0-a fost dragoste curată
De-un fecior june şi-o fată.

XVIII.

Mîndră, de-oi muri io-ntîi,
La mormîntul meu să vii
Şi să zici către mormînt
Din gură acest cuvînt :
Morminte, groapă săpată,
Lasă-1 să-1 mai văd o dată.

XIX.

Morminte, groapă săpată,
Lasă-mă să văd o dată,
C-a fost dragoste curată,
Vai, de un fecior şi-o fata.
Trandafir verde răsărit
Pre biserică suit.

XX.

De cînd sînt eu în viață,
IST-am avut altă dulceață,
Fără ca să strîng în brață
Bomâncă mîndrâ la față.

XXI.

Tot de-aceasta m-am temut,
C-a veni iarna curînd
Şi va pica zăpada,
Şi s-o mărita mîndră.
Dacă mîndră se mărită,
Bămîi cu inima friptă.

XXII.

Frunză verde de pe şes,
Te cunosc, mîndră, pre mers :
Că ți-i mersu legănat
Şi cuvîntul aşezat.

XXIII.

Venitu-mi-o carte scrisă,
Că şi-a mea drăguță-i prinsă.
Nu-ş ce-aş face s-o pot scoate.
Da mi-oi face ziua noapte
Şi m-oi duce şi-o oi scoate,
Şi mi-oi face noaptea zi
Şi-oi merge şi-oi slobozi.

XXIV.

Bate-mă, Doamne, cu bîta,
ifu mă bate cu urîta !
Bate-mă, Doamne, să zac,
Cu mîndră pre dupa cap ;
Bate-mă, Doamne, să mor,
Ou mîndră pre subsuori.

XXV.

Fă-mă, Doamneo, ce mă-i face,
Fă-mă năframă pre--roată
La badea Ioan în poartă,
Să mă vază Vasilie,
Să mă scrie-ntr-o hîrtie,
Să mă puie-n pălărie,
Să mă ducă prin şestori
La fete şi la feciori,
Să se umple de fiori
Din tălpi pînă-n subsuori.

Măi bădi
Şezi la n
Decît să
Mai bin

Cucuruz
Țucu-i g
Că l-au
Țucu-i c

Frunză
Da m-aş
C-o ven
Da-ți-oi
Da, gu
Două m
Ca izvo
Nici vî
Nici so
Boşii, a
Şi spăl

Pentru
Mi-a p
De plo
Cît bie
Iar pe
Păsări

Mîndra
Gîndes

Mîndro
M-a u
Mîndro
M-a u

Frunz
Puicul
Mult
0a un

XXXIII.

Fetele de pre Oîmpie
Sînt fete de omenie,
Fete-nalte şi frumoase,
La dragoste sînt voioase.
Cînd le văd jucînd în joc,
Inima se rumpe-n loc,
Din inimă suspinînd
Şi din ochi lacrămi vărsînd.
Sărutare dau cu drag
La feciorii eari-i plac,
Sărutare dau voios
La feciorul cel frumos.
Pentru fata din Cîmpie
Stau românii la petre,
Ar da piept cu orişicine,
Ca s-o lase lîngă sine.
Guriţa e frumuşică
Ca viola înflorită
Şi dă gura de-o sărută
La fecior cui îi plăcută.

XXXIV.

Cît e Comloşul de mare,
Mîndră mea păreche n-are.
Că-i floarea vieţii mele,
Cea mai mîndră între stele.
Multe stele-s pe cerime,
Multe flori-s pe cîmpime,
Multe fete-n satul meu,
Dar ca ea nu aflu eu.
Frumoasă-i ca şi o floare
Care-i mai mîndră sub soare,
în joc zboară ea uşoară
Ca un pui de căprioară.
Fuge să stea pe cerime
Şi cade jos lîngă mine.
De mi-ar cădea-n braţe-o stea,
Mîndră mea fiind în ea.

XXXV.

— Bade, bădişorul meu.
Aseară cînd însera,
Murgul la poartă rîncheza.
Eu murgul l-am înşelat
Şi bine l-am săturat;
Dacă-n grajd că l-am băgat,
în Nistru l-am adăpat
Şi pre dumneata te-am aşteptat.
Dar văzînd că nu mai vii,
Pusei dorul căpătîi,
Cu dragostea mă-nvelii
Şi bine mă hodinii.

XXXVI.

Bade, -aseară pre-nserat,
Murgu-aci te-a căutat
Şi la poartă-a rînchezat.
Eu murgul l-am cunoscut
Şi afară am ieşit,
Gîndeam că tu ai venit.
Murgu-n grajd eu l-am băgat
Şi lui tot ovăz i-am dat,
Cu apă l-am adăpat,
Cina ţie ţi-am gătat
Şi pre tin⁵ te-am aşteptat.

XXXVII.

La podul cu zalele,
Eăsare soarele.
Da nu-i soare răsărit,
Că-i Ioan împodobit.
Cînd Ioan intră în tindă,
Peana bate sus la grindă ;
Cînd Ioan merge afară,
Peana bate-n ceea ţară.
Vîntu peana i-o bătea,
Ochii şi gura-i rîdea.
Cîndu-i bătea vîntu-n dos,
împlea locul de miros ;
Cîndu-i bătea vîntu-n faţă,
împlea locul de dulceaţă.

XXXVIII.

Mă uitai din deal în vale*,
Nu văd ca la mîndră floare.
Flori albe împăturate,
Pare că-s seăldate-n lapte.

XXXIX.

Oh, iubită şi-a mea floare,
Grădină mirositoare,
Cine te-amiroase moare. '

XL.

D-oi bădiţă, bădişor,
Cînd vei trece pe sub vii,
Leagă-ţi murgul de-un gutîi,
De-un gutîi, de două lemne,
Intră-n casă, nu te teme,
Că de cine te-ai temut,
Eu de mult l-am otrăvit
Cu otravă din Suceavă.
Urîtul, ba omul hîd,
De viu mă bagă-n pămînt;
Dragostea, ba om frumos,
Din pămînt iară m-a scos.

XLI.

Mă uitai prin vii în jos,
Văzui un voinic frumos,
C-un cal negru pintenog
Priponit în busuioc.

XLII.

Trimite, bade, boii-n luncă
Şi vin'la noi de te culcă ;
Trimite, bade, boii-n foi
Şi vin'te culcă la noi.

XLIII.

Puiculiţă, dalbă-n pene
Şi subţire la sprîncene,
Şi la buze ca şi-a mele;
Puiculiţă, albă-n faţă,
Cui ţi-ai dat a ta dulceaţă %

XLIV.

Vino, bade, în curînd,
Că ştii treaba de demult;
Vino să nu te simţească,
Dragostea să ne tignească.

XLV.

Ochii cei cu lumină
Mă săgeată la inimă,
Ochii ta
Mă săg

Cîte ste
Pînă-n
Numa I
Ştie de

Cîte st
Pînă în
Numai
Ele ştiu
Sîntul
Da, zău
Ea zice
Că m-a
Prin g
De-oi f
Nu-s v
Pe poc
Cu fur

De n-a
Inima
Dar cîn
Nu poc
Uitatu
Mă pă
Ochii
Eu zic
Că nic
Ci nur
Pus-a
Ochilo
Dar şi
Au fos
De mu
Să nu
Voi, fe
Libov
Dară n
Sara
Patim

Că far'de voi nu e viață,
Sau de este, e trudită
Spre inima pățită.
Așa și voi, mult iubite,
Fără de noi sînteți pierite.
Mă mir totuși foarte tare,
Cum poate fi așa mare
A femeilor trufie,
întru atîta armonie,
Cît în veci să-mpotrivesc
Celor ce le iubesc.
Dragi sînteți voi și iar dragi
Tinerilor pătimași,
Care nu cer altă plată.
Făr'dragoste-mprumutată,
Că aceste e datori
Tot tinăru iubitori.

XLIX

— Cocoș negru cîntă-n cruce,
Scoală, bade, de te-i duce.
— Las'să cînte-a doua oară
Și atunci, mîndră, mă scoală.
— A cîntat a treia oară,
Haida, bade, și te scoală,
Că soarele-a-ajuns în prag,
Ciurda pre din jos de sat,
Și caii la contenit,
Și badea la ogorît.

Mult mă mustră neamul meu
Că-i sărac drăguțul meu.
Io-l văd bine că-i sărac,
N-am ce face că mi-i drag.
Mult mă mustră neamul meu
Că-i urît drăguțul meu.
Io-l văd bine că-î urît,
Nu mă poci băga-n pămînt.

LI.

Prin pădurea rară-n jos,
Merge Petru cel frumos
Ca carul de maghiran,
Cu butuc de odolean,
Cu spiță de lebeniță,
Cu sbicuț de tămîiță.
Din față picuri de sÎBge,
După el inima-ți plînge;
Din buze faguri de miere,
După el inima-ți piere ! .

LII.

Nu mă purta, maică, rău
Pentru drag drăguțul meu,
Că cîtu-i satul de mare
Nime ca min'drăguț n-are ;
Așa-nalt și subțirel,
Gîndești că-i tras prin inel.

LIII.

— O, leliță, lelișoară,
De-ai fi bună, bunișoară,
Tu ți-ai face patu-afară.
Eu m-aș face vînt de vară
Și-aș veni la tine-ndată
Să te văz cum ești culcată,
Cu fața cătră părete,
Cu gura arzînd de sete.
Fața vîntura-ți-o-aș,
Gura săruta-ți-o-aș.

LIV.

Lele, cu-ochii tăi cei dragi,
De pre uliță mă tragi,
Acasă la voi mă bagi ;
Lele, cu-ochii tăi cei murgi,
De pre uliță m-aduci,
Ou tine-n casă mă culci.

LV.

Mult mă cheamă mîndra-n vie,
Să-mi dea struguri și gutîie
Și-ncă mere despicate,
Să mă scoată din păcate.
Nu știu, scoate-m-a ori ba,
Ori mai tare m-o băga.

LVI.

Asta-i, mîndro, de la tine
De nu pot iubi pre nime,

Asta-i de la dumneata
De nu te mai pot uita,
Nici sara pîn-oi cina.
Dimineața cînd prînzesc,
Cu gîndu la tin' gîndese.

LVII

Mă uitai din deal în vale,
Nu văzui ca-a mîndrei poale;
Mă uitai din deal în șes,
Nu văzui ca-a mîndrei mers.
Eu pre deal, mîndră pre vale,
Un'se face grîu mare;
Eu pre deal, mîndră pre șes,
Un'se face grîu des.

LVIII.

Pentru omul ce mi-i drag,
Cale n-am și cale-mi fac;
Pentru omul ce-l urăsc,
Cale am și nu pornesc.
Pentru badea ce mi-i drag,
Multe rabd și multe trag;
Pentru care mi-e urît,
Eu nu rabd nici un cuvînt.
Dar, vai, badea ce mi-i drag
Nu-mi face tină pe prag,
Pe cînd cel ce mi-e urît
Face-mi tină pînă-n gît.

LIX.

Unde-ți văd țîța în sîn,
Picioarele nu mă țîn,
Pare că sînt un bătrîn,
Sau copil de șapte luni.
Unde-ți văd țîța în piept,
Trec prin mărăcini de-a drept
Și prin gîrlă să mă-nec.
Dacă mă voi îneca,
Să mă duci la fata mea,
Care mă iubeam cu ea
Din copilăria mea.
Foaie verde matostat,
Unde văd gîtu spălat
Șî mărgeanul revărsat
Pre vîrful țîței lăsat,

M-aș băg
Astfel de
Numa-n
Ziua să-
Noaptea
Frunză v
Și-apoi n

Măi voin
Cu must
Și cu oc
Dragoste
Nu le p
Ci în bu
Ei, bădi
Oare cîn
Că nu-i
Gură d
Cum o
Buze m
Ochi rot
Ai tot d
Pentru
Mîndru
Și-apoi
Gura n
După c

Dragost
Elea-m

Cătărin
Fața t
Nu am
Dacă n
N-am p
Dacă n

Hai, I
Să săp
Buruia

Să meargă în treaba lui,
Să o dăm bărbatului.

LXIV.

Vai de mine, ce-am iubit,
Pare e-am fost nebunit;
Bar acuma ce iubesc,
Pare că să tot trăiesc.

LXV.

O, leliță, lelea mea,
Cu gura de floricea,
Cînd a Yeni sîmbăta,
Leagă de cosița ta,
De cosița ta îmi leagă
Un fir de mătasă neagră.
Că la tine de-oi veni,
Eu de fir că te-oi clăti
Şi tu-afară vei ieşi,
Şi-amîndoi că ne-om iubi.

LXVI.

Tătăişă ca şi-a mea,
în un tîrg nu poți vedea.
Ochii şi sprîncenele
Traşi şi cu condeiele,
Cu condeiul murgului,
Pre sama voinicului.

LXVII.

Sus la munte este-un ciung,
Cît al meu mîndru de lung;
Sus la munte este-un brad,
Cît al meu mîndru de-nalt.

LXVIII.

Cruciuliță de-adimant,
Ce-ai cerut şi nu ți-am dat?
Ai cerut pită cu nuci,
Eu ți-am dat buzele dulci;
Ai cerut pită cu miere,
Eu ți-am dat buzele mele.

LXIX.

Bade, dragostele noastre
Mult au fost bune şi proaste:
Pre deasupra cu urît,
La inimă cu dor mult.

LXX.

Mîndră, dacă eşti frumoasă,
Dă-mi drumul să merg acasă;
Ori dă-mi drumul să mă duc,
Ori fă-mi patul să mă culc
Şi-mi aşterne pilota
Să mă culc cu dumneata,
Să mă-nvăț a săruta;
Să mă culc şi odihnesc
Şi cu tin'să mă iubesc.

LXXI.

— Spune-mi, mîndră, un'te culci?
— în grădina cu trei nuci.
— Să mă trag şi eu pre brînci,
Să mă tîrîi prin cele gradine,
Pîn-oi ajunge lîngă tine,
Apoi să mor io, vai de mine!

LXXII.

Ce-i mai rea ca urala?
Ba, zău, mai grea-i dragostea.
De urît te poți ascunde,
Dar de dragoste n-ai unde,
Că oriunde te-ai ascunde,
Tot la inimă te junghe.

LXXIII.

Bădiț, bădişoru meu,
Pe nime drag nu am eu,
Făr'pe tine te iubesc
Şi ție mă jeluiesc.

LXXIV.

Aluniş cu frunza deasă,
Dragu-mi-i badiu de-acasă;
Aluniş cu frunza rară,
Dragu-mi-i badiu de-aseară.

LXXV.

în mijlocul Blajiului,
în mijlocu-oraşiilui,
Am o mîndră păunită,
Demnă a fi coconită,
Că-i'naltă şi subțirică,
Parcă-i trasă în verigă,
Ochii i-s ca murele,
Da-s mai mîndre buzele,
Că-s roşii şi subțirele,
Pare că-s unse cu miere.
— Ce să-ți dau, mîndră, pre ele,
Să le-mpreun cu a mele.
— Ce mi-i da, ce nu-mi vei da,
Eu tot le-oi împreuna,
Căci noi sîntem de pre-o vreme
Ca şi doi porumbi la pene
Şi noi sîntem de o dată,
Putem să fim laolaltă.

LXXVI.

Mîndro, mîndruleana mea,
Au picat din ceri o stea
Şi mi-o spus într-un ceas blînd
Că te-oi face pre-al meu gînd,
Să mă laşi a săruta
Două flori în fața ta;
Şi mi-o spus într-un ceas rău,
C-am să piei de dorul tău.

LXXXI.

Bădiță, de dorul tău,
Mă topesc ca frunza-n tău
Şi de dorul dumitale,
Mă topesc ca inu-n vale.

De cînd,
Foarte d
Dar văzî
Nu pute

Cînd te v
Plînge-m
Cînd te v
Pică-mi l
Cind te
Pică-mi l

Nici o d
C-acolea
Cîndu-i
Şi tată-s

Cile mîn
Ca asta
Că-i nalt
Făcută-n

2. DE DOR

Măi bad
Şi-aseară
Dar şi-a
Cînd a f

LXXXIII.

Prin naintea uşii mele,
M-a loyit nn dor şi-o jele.
Am avut o mîndră dragă,
Am lăsat-o-n dor s-o tragă.

LXXXIV.

De cine dorul se leagă,
[Nu-i pară lucru de şagă.
De se leagă de-un bărbat,
Toată ziua umblă beat;
De se leagă de-o boreasă,
Toată ziua-i mînioasă
Şi-şi bate copiii-n casă.

LXXXV.

Trandafir braşovenesc,
Vai de mine, ce doresc
Ou mîndră să mă-ntîlnesc,
Două vorbe să-i vorbesc
Şi-apoi să mă despărţesc.

vLXXXVI.

Doamne, -mpărate ceresc,
Mai dă-mi zile să trăiesc,
Ou mîndră să mă-ntîlnesc,
Numai două să-i vorbesc
Şi-apoi să mă prăpădesc.
Acum zice mîndră :
— Prăpădi-te-ai, bade,-n lume,
Să nu-ţi mai aud de nume,
Să-mi iau gîndul de la tine
Şi-apoi sa pier, vai de mine,
Bădiţa :
— Acu-oi să mă prăpădesc,
C-am pus gînd dumnezeiesc,
Pre tine să te iubesc.
Leliţa :
— Iubeşte-mă, bade, bine,
C-oi mai găsi eu ca tine,
Ca floarea şi ca frunza,
Dar nici nu ca dumneata.

LXXXVII.

Mult mă-ntreabă frunza rară
Doar mi-i dor de bădiţa iară.
Dar mie cum să nu-mi fie,
Oă-s singură în pustie.
Muntele-i munte de piatră
Şi tot doreşte cîte o dată,
Dar apoi eu trupşor de-om,
Ca să nu duc nici un dor ?

LXXXVIII.

Dorul de dumineca
L-a făcut ibovnica,
Dar dorul din cele zile
L-au făcut nişte copile.

LXXXIX.

Vai de mine, cum m-aş duce,
La mîndră la gură dulce ;
Vai de mine, cum aş mere,
La mîndră la dor şi jele.

XC.

Eu mă duc, mîndră, de mîne,
Şi-a meu dor ţie-ţi rămîne,
Da-napoi de-oi mai veni
Numele ţi l-oi cinsti,
Faţa ţi oi omeni,
Că tu eşti din multe-aleasă
Şi-al tău dor tare m-apasă.
De doruţul dumitale,
Nu pot şedea la mîncare,
Făiă mă usuc pre picioare,
Gîndeşti că zac de lungoare.
De lungoare păru-ţi pică,
La inima nu te strica;
De dragoste păru-ţi creşte,
La inimă te topeşte.

XCI.

Păsăruică din alac,
Nu mă blestema să zac
Că n-am pre nime cu drag,
Să-mi puie mîna la cap;
Păsăruică din bujor,
Nu mă blestema să mor
Că n-am pre nime cu dor.

XCII.

Spune-mi, spune pui de cuc,
Vine badea, ori mă culc?
Spune, spune pui de cioară,
Vine badea, ori se-nsoară ?

XCIII.

De nu vii, badeo, pre seară,
Nu te uit în astă vară;
De nu vii, badeo, -acuma,
Nu te uit pînă-i lumea.

XCIV.

Frunză verde de podbal,
Eu-s cu badea-ntr-un hotar
Şi nu ne vedem de deal.
De s-ar face dealu şes
Şi pădurea rît frumos,
Să se vază sat cu sat,
Să văd pe cine-am lăsat.
C-am lăsat un fir de brad
Şi-am iubit un lemn uscat,
Da-oi lăsa lemnu la dracu
Şi-oi iubi bradu săracu.

XCV.

Cine nu şti ce-i dulceaţa
Văzînd făptura şi faţa.

Deşi sta
De doru

Frunză
Aş scrie
Şi m-ar
Luai o
Unde-ar
Am scria
Şi m-apu
Mă-ntor
Şi mă pu
Iartă-mi
Să-mi is
Iar Dun
Eînduril
Eînduril
Cu mînc

Frunză
M-a iub
Frunză
Am o m
Ea-i îna
Frumoa
Trupu-i
Pare că-
Buze m
Grumaz
îi încins
Şi mi-i
Cum cu
Din văz
Numai
Şi-apoi

Frunza
Nici nu
Inima r

XCIX.

Nu-i mîndro, făr'făcătură,
De m-ai celuit în şură,
De mi-ai dat vinars din gură.
Mîndră, farmecile tale
Le-neonjur şi le dau cale,
Că îmbla în a mea cale
Şi numa-mi fac supărare.

C.

Foaie verde magheran,
Fata lui Petru Şoiman,
Mult pe mine mă minţeşte
Şi-adeseori mă-amăgeşte
Că mi-a da guriţa dulce
Cînd la ea sara m-oi duce,
Pe la răsărit de lună,
Cînd fetele se adună,
Pîn'la răsărit de soare.
Eu i-am dus de multe ori
Snopurele mici de flori,
Şi smochine, şi alune,
Şi mere de cele bune.

CI.

După nor vine senin,
După dragoste pelin;
După senin vine nor,
După dragoste iar dor.

CIL

Mi-a trimis badea-al său dor,
Pre frunză din via lor.
Eu i-am trimis doru-acasă,
Pre frunză din via noastră.
Ţine~ţi, badeo, dorul tău,
Că eu mi-oi ţinea al meu.
Du-ţi badeo, dorul cu tine.
Nu-mi lăsa năcaz la mine,
Căci am la vii de-a plegi,
Dorul nu ţi-1 pot griji.
Că-s copilă dezmierdată,
Cu dorul nu-s învăţată.
De m-a ţinea dorul mult,
Mi-i găsi moartă-n pămînt;
De m-a ţine-o săptămînă,
Mi-i găsi moartă-n ţărînă.
Du-te dor unde te mîi
Şi te-aşază unde-ţi spui,
La badea la căpătîi.
De li-i afla adormit,
Spune-i că eu mă mărit;
De li-i afla deşteptat,
Spune-i că m-am măritat.

CUI.

Eăsari, lună, mai degrabă,
Să mă duc unde am treabă;
Eăsari, lună, mai curînd,
Să mă duc unde am gînd.

CIV.

Frunză verde, trei foi verzi,
Haida, mîndră, de mă vezi,
Pînă sînt holdele verzi.
Că dacă-or îngălbeni,
Tu-i veni, nu mi-i găsi.
Că dacă mi-oi trece dealul,
Nu mi-i mai vedea cu anul;
Că dacă mi-oi trece hula,
Nu mi-i mai vedea cu luna.

CV.

Ziua nor, noaptea nor,
Io-mi petrec noaptea cu dor;
Ziua nor, noaptea stele,
Io-mi petrec lumea cu jele.

CVI.

Nu mere aceea vale
Să mă pot spăla de jale,
Nu mere-acela izvor
Să mă pot spăla de dor.
Măcar încotro pornesc,
Jalea şi doru-1 găsesc;
Măcar încotro oi mere,
Tot cu doru şi cu jele;
Măcar încotro m-oi duce,
Dorul şi jalea m-ajunge.

Tu jale, pare că ştii,
De cu drag la mine vii;
Tu jale, pare că vezi,
De cu dor la mine crezi.

CVII.

Du, bade, dorul cu tine,
Nu-1 lăsa legat de mine.

CVIII.

Bate vîntul, frunza pică,
Dorul mîndrei n-are frică——

CIX.

Pune şaua pre sura
Ş-aleargă la Moldua,
La mîndruţă, săraca.
Săraci mîndruţele mele,
Numai una de~aş vedea,
Trei cupe de vin aş bea,
La nime n-aş închina,
Far'la mîndră săraca;
Pînă vinul s-ar găta
Cu mîndruţa-aş cuvînta.

CX.

Cărăruşă din pădure
Făcută de nouă zile;
Cărăruşă de pre deal,
De ce vii, bade, -aşa rar?
Cărăruşă de pe şes,
Vină, bădiţă, mai des.

CXI.

O, ţi-am spus, mîndră, ţi-am spus,
Cînd m am dus pre-aieea-n sus,
Cu sapa la cucuruz,
Să nu bei apă din baltă,
Te-a-ajunge un dor odată;
Să nu bei apă din tău,
Te-a ajunge dorul meu.
De min'nu te depărta,
Că alta mi-oi căpăta
Şi cu casă şi cu vie,

Nu ca
Tu cug
De vii c
Eu nu v
Măcar c

Zboară,
Zboară,
La bădi
Zboară
La băd

De-ar fi
Nu mi-a
Dar lun
Dorul r

Astă no
De cînd
lata an
De cînd

Floricic
La bade
Te-aş tr
Eu m-a

Mîndră
Nice be
Nici tră
Ci se u

Somnu-
Doru-m
Tot atît
C-a tre

OXVIII.

Arde lumina de său,
Doară a veni şi-al meu ;
Arde lumina de ceară ;
Doar a sosi-n astă seară.

CXIX.

De-ar fi dealu de bujor,
N-aş mai duce-atîta dor.
Dar dealu-i de scînteuță
Şi duc dor de la mîndruță.

OXX.

Vină, bade, nu căuta,
Că calea-i[atît de] rea,
Că-i mai rea inima mea.

CXXI.

Mîndruță, de dorul tău,
Zac în pat şi nu mi-i rău
Şi nimica nu mă doare,
Numai mă usc pe picioare.

CXXII.

De-ar sta dorul dintr-un om,
Eu m-aş face tot sodom.
Dorul stă din doi, din trii,
Eu nu m-oi mai sodomi.

CXXIII.

Frunză verde, frunzulică,
Dorul şi jelea mă strică
De nu-s bun eu de nimica.

CXXIV.

— Ardă-te focul de dor.
— Ba pe tine, bădişor,
Că cînd dormeam noaptea mai bine,
Mă visam că-s lîngă tine.

CXXV.

Sara vine, sara trece
Şi n-am cu cine-mi petrece ;
Vai de mine, sara vine,
Să vie sara la mine.

3. DE JALE

CXXVI.

M-am trudit mai mult de-un an,
Să fac din pelin zahăr ;
Pelinu totu-i amar.
Pelin beau, pelin mănînc,
Seara pre pelin mă culc;
Dimineața cînd mă scol,
Pre pelin verde mă spăl.

CXXVII.

Mînce-te focu, pămînt !
Ce-am sămănat n-a ieşit.
Io-am sămănat busuioc
Şi n-a mai ieşit de loc;
Am sămănat trandafir
Şi n-a ieşit nici un fir.

CXXVIII.

Maică, la inima mea
Este o negură grea,
Cîtu-i lumea nu se ia.
Cînd gîndesc că se mai ia,
Se lasă alta mai grea.

- CXXIX.

Jele-i, Doamne, cui i-i jele,
Jele-i inimuței mele,
Jele-i la tot neamu meu,
De-un copil cum am fost eu
Şi m-o bătut Dumnezeu.

CXXX.

De-aş fi trăit tot aşa,
Legăna-m-aş ca iarba ;
Ca iaiba din muşinoaie,
Care-o bate vînt şi ploaie.

CXXXI.

Ah, iubită turturică,
Du-te, nu gîndi nimica,
Du-te, pentru Dumnezeu,
Ah, vai sufletelul meu.

CXXXII.

Frunză verde din grădină,
Bău mă doare la inimă ;
Frunză verde plop înalt,
Că bădița m-a lăsat.
M-a lăsat să plîng oftînd
Şi de dorul său arzînd.
Iacă mîndră primăvară,
Bîndunica vine iară,
Trandafirul împupeşte,
Badea meu nu mai soseşte.
Toate florile-nfloresc,
Numai eu mă vestejesc.

CXXXIII.

Floricică de pe rît,
Tu tare te-ai vestejit.

CXXXIV.

De trei ani şi jumătate,
Inima-mi de dor se zbate,
Că de cînd m-am măritat,
Sufăr jalnic ne'ncetat.
Nici am tată, nici am mamă,
Nime nu mă bagă-n seamă;
Nici am frați, nici am surori,
Mai bine mirar fi să mor*-
Cîte lacrămi am vărsat,
Ar fi de-o fîntînă-n sat;
Fîntînă cu trei izvoară,

Cine-a b
Numai
Să-l trăi

Săraci,
Cum cre
Las'să c
Numai

în căran
Şede un
Şi nimic
Fără se

Cu vița
Nu-mi n
Tu mi-c
Cu-un

Plînge,
C-au fos
C-aş plîn
Vai, ma
Că sînt
Şi mi-a
Dar tu,
N-are c

.. .-ți n
Eu te-a
De-aş m
De tine

Părăuț
Pre la p
Iesi mî

Şi nu s-a putut de jele,
Că-su lacrimile mele.
Oă ele-s cumu-i bobul,
Tot arzînd ca şi focul.

CXLI.

Vai, aproape-s de necaz,
Că năframa de obraz ;
Vai, aproape-s de urît,
Ca piciorul de pămînt.

CXLII.

De-aş avea bădiț să-mi placă,
Toată lumea mi-ar fi dragă.
Da n-am badiț pe plăcere,
Inima mi-i ca şi-o fiere.

CXLIIL

Am avut şi io-ntr-o vreme,
Un puişor la vedere
Şi l-am pus în par de vie,
Ca să-mi cînte numai mie.
Nu ştiu, că de-o vreme-ncoaee,
Puişorul meu tot tace;
Nu ştiu tace, ori se face,
Ori doru mi~l năcăjeşte,
Ori la mîndruță gîndeşte.

CXLIV,

Floricică din răzor,
Nu mă blestema să mor,
Că n-am pre nime cu dor
Să mă-ntrebe de ce mor*

CXLV.

Trag la rău ca altu-n bine...
Las'să trag, că n-am pre nime,
Că pre cine am avut
Au pus fața la pămînt.
N-au pus-o să înflorească,
Oi-au pus-o să putrezească,

CXLVI.

Săracul trupşorul meu,
Mult mai umblă judecat
De care-s mai liîde-n sat.
Oi, judece-le codru,
Cum îmi judecă trupul;
Oi, judece-le frunza,
Cum îmi judecă fața.
De-aş fi aşa vinovată,
Precumu-s de judecată,
Pămîntul nu m-ar ținea,
Soarele nu l-aş vedea.
Pămîntul bine mă ține
Şi la soare mă uit bine.

CXLVII.

Dragă mi-a fost dragostea,
Mai de mult, nu de-acuma.
Nici acum nu mi-i urîtă,
Numai sînt cam necăjită ;
Nici acuma nu mi-i rău,
Făr'neeazu-i tot al meu.

CXLVIII.

Mult mă-ntreabă fir de iarbă
De ce-s galben pîn'la barbă.
Dar eu cum, foc, să nu fiu ?
Toată țara am umblat
Şi nici un bin' n-am aflat,
Toată țara am percurs
Şi la bine n-am ajuns.
Că-a meu bine şi noroc
A ars în pară şi foc,
A meu bine şi ticneală
A ars în văpăi şi pară.

CXLIX.

Judecatu-s eu la sat,
Să le fiu talpă la iad.
Eu talpă de ce să fiu,
Că n-am omorît de viu.
Cit în lume am umblat,
Juguri goale n-am lăsat;
Cît în lume am trăit,
N-am furat, n-am omorît,
Alte rele n-am făcut.

CL.

Toate sălciile se pleacă
Cu vîrful către pămînt
Şi mă-ntreabă de „ce plîng.
Eu spun, să mă mîntuiesc,
Ce-am pierdut, nu mai găsesc.
Că am pierdut un inel,
De-o fost scris : bade, pre el.

CLI.

Ardă gardul cu proptele
Şi tinerețile mele,
Că n-avui parte de ele.

CLIL

Nu mă, bade, d-amăgi,
C-amăgită-s eu bugăt,
Că mă uit şi nu te văd.

CLIII.

Frunză verde alunică,
Puiculiță frumuşică
Căci îmi fuse duşmănică.
Din copilăria mea,
Eu mă tot iubeam cu ea.
Şi-acum mare-o prinsei fată
Cum o strîngea altu-n brață.
Dar vai mie, ce păcate,
Căci acela-mi este frate,
Nu pot să-i fac răutate.

CLIV.

Huhurez de pre coteț,
Ce mă-ntrebi de ce oftez ?
A eu cum să nu oftez,
De el' multe ce le văz ?

CLV.

— Ce stai, badeo, supărat,
O ți-o nins, o ți-o plouat,
O mîndruță te-o lăsat ?
— Nu mi-o nins, nu mi-o plouat
Nici mîndră nu m-o lăsat,

Multe
De la s
Şi de d
Tot pr
Ochi-i
Sprînc
Făptur
O face

Mai să
Oh, in
Să mes
Ce le

Frunz
Am av
Dar s-
Şi-am

Las'să
Că n-a
Şi-am
Da ră

Doam
Nu şti
Ori pe
Nu şti
O pen

Părău
Tare r
Tu mi
C-on f
Ou ci
Că cu
E cu

CLXII.

Frunză verde de pe grui,
Supărat ca mine nu-i;
Frunză verde de pe rît,
Dor mi-i şi nu mi-i urît.

CLXIII.

Inimuță cu amar,
Nu te supăra-n zadar
Şi te supără la modru,
Oă-i trăi ca cucu-n codru.

CLXIV.

Frunză verde şi una,
Rău mă doare inima.
Oare cine s-ar afla
S-o tocmească săraca,
Cît ar cere io i-aş da
Şi-un doftor de s-ar găsi,
Cît ar cere i-aş plăti.
Frunză verde de bănat,
Nu se-află nici împărat,
Fără cine m-au stricat.
Cu-acela de m-aş tîlni,
Două vorbe-aş vorovi,
Poate ea că s-ar tocmi.

CLXV.

Vai, vai, inima mea,
De multă vreme eşti rea.
Multă vreme şi-o mai trece,
Pînă nu s-o mai direge.

CLXVI.

Copăcel, foaie măruntă,
Pasările-n tine cîntă.
Da-aşa cîntă de cu jale,
De merge frunza pe cale.

CLXVIL

După nor vine senin,
După dragoste pelin.
Lacrămile vale-mi vin,
Lacrimile vale-mi varsă,
Ah, inima mea cea arsă.
Da de lacrămi nu bag samă,
Că le-a şterge-astă năframă ;
Da mi-i milă de obraz,
Că se.. de năcaz.
Cîţi preoţi blagosloviţi
Şi călugări prea cinstiţi,
Toţi să-mi vină să-mi citească,
Nu pot să mă mîntuiască.
Cîte babe-s vrăjitoare
Şi muieri descîntătoare,
Să-mi vină să îmi descînte
Tot nu-s ca mai înainte.
Vine moartea să mă sparie,
Sa mă ducă prin văpaie,
Prin văpaia focului
în întunericul iadului.

CLXVIII.

Frunză verde de răchită,
Măiculeana mea iubită,
Eu ţi-s fiică năcăjită,
Fiinţă nenorocită.
Căci m-ai depărtat din casă,
Cînd mi-a fost viaţa frumoasă
Şi m-ai silit a mă duce,
Cînd mi-a fost traiul mai dulce
Şi m-ai dat în sat străin,
Ca să nu mai scap de chin
Şi m-ai dat în sat departe,
Ca să n-am de tine parte.
Căci bărbatul n-are milă,
Soacra-i rea şi-mi face silă.
Nu mi-i ciudă de bărbat
Căci cît este de ciudat,
Tot se-ntoarce cîteodată
Şi-aşa dragoste-mi arată,
Mă cuprinde să-1 sărut,
Şi de supărare uit;
Dar mi-i ciudă de-a mea soacră,
Care-i pururea tot acră
Şi tot clencuri îmi găseşte
Şi tot ponturi iscodeşte :
Ba că-i masa nespălată,
Că-i casa nematurată,
Ba că nu-s pînzele bine
Clătite-n părău de mine.
Astfel inima mi-am frînt
Şi n-am, maică> cui mă plînge.

Ah, măicuţă, de nu-mi crezi,
Suie-te-n cireş şi vezi,
Suie-te-n vîrf la uscat
Şi-mi vezi locul depărtat.
Hai, măicuţă, de. mă petrece,
Doar necazul mi-a mai trece ;
Hai, măicuţă, pîn'la portiţă,
Că-ţi fui fiică cu credinţă;
Hai', măicuţă, pîn'la pîrleaz,
Să-ţi mai spun al meu necaz.

CLXIX.

Plîng, Doamne, mă tînguiesc,
Cîndu de dînsul gîndesc,
Cînd în vremea cea trecută,
Petreceam dragoste multă;
Cum atunci mă desfătam,
Atuncea ce vream, lucram,
Vinul de bunu-1 gustam
Şi mă îmbrăcam frumos,
Ca un tînăr veselos.
Barba mi-o rădeam,
Oh, şi frumos mă găteam.
Oh, al meu prea dulce trai,
De cînd de tine mă lăsai,
în grea cursă mă băgai
Şi în beteşug foarte,
N-oi scăpa pînă la moarte.
Truda şi năcazul meu
Ştie-1 singur Dumnezeu,
Că copiii m-o împlut,
Lucru scîrnav şi urît.
Altul mă scoală să-1 iau,
Altul strigă : „Dă-mi să beau !",
Altu
Altu
Altul
Mi-e
Cînd
Inim
Păru
Mă cu
Ce h
Dacă
Strîn
Şi să
Cînd
Fug
Vaci
Că g
Fire-
Că e
Vede
N-âş
C-aş
De t
De-o
Că n

Mă
De l
Văzî
La f
Lua
Să v
Ea
La f

4. DE ÎNSTRĂI

CLXXI.

Vai de in, vai de pelin,
De copil care-i străin,
Căci bea apă-n loc de vin
Şi trăieşte cu suspin.

CLXXII.

Arză-te focul de hulă,
Că m-ai despărţit de mumă;
Arză.-te focul de deal,
Că m-ai despărţit de neam !

Cîtu
Nu
Ca
Şi s

Dă-
Să
Dim
Pes

CLXXV.

Maică, inimă de piatră,
Vino şi la min'v-o dată,
De vezi seara ce cinez,
Dimineaţa ce prînzez.

CLXXVI.

De-ar da Dumnezeu să deie
Cum vreau eu aşa să fie,
Să se facă dealu şes
Şi pădurea rît frumos,
Să se vadă sat în sat,
Să văz şi eu ce-am lăsat;
C-am lăsat un bine mare
Şi vrednic de neuitare.

CLXXVII.

O, Ardeal, ţară frumoasă
Bănui de min'sănătoasă,
Cu codrii tăi cei umbriţi
Şi de mine părăsiţi.

CLXXVIII.

Margine, dragă, margine,
Margine-ncheiată bine,
Ia tu sama şi de mine,
Că nu ştiu rîndul prea bine f
Că-s străinul focului,
Nu ştiu rîndul locului,
Nici năravul omului.

CLXXIX,

De ar fi mîndră la cruce,
De trei ori în zi m-aş duce,
Dar mîndră e mai departe,
Nu poci merge fără carte;
Dar mîndră e la Sibiu,
Nu poci merge şi să viu.

CLXXX.

De-ar fi mîndra-n sat cu mine,
O-o parte-aş trăi mai bine;
Mîndră nu-i în sat cu mine,
Io trăiesc destul de rău.

CLXXXI.

De-ar fi Turda unde-i Iara,
M-aş duce în toată seara,
Dară Turda-i mai departe,
Nu pot merge fără carte.

CLXXXII.

Care se mărită-n sat
Trăieşte cu mare drag,
Cine iese-nstrăinată
Cat'să plîngă cîte o dată :
Iese-afară, o sfădesc,
Intră-n casă, -o dojenesc.

CLXXXIIL

Trandafir de pre cetate,
Spune-i mîndrei sănătate
Că de mine n-are parte.
Trandafir de pe liinteu,
Spune bădiucului meu
Că mie nu mi-i de el,
Cum nu-i lupului de miel.
Mie mi-i de satul meu,
Că eu am trei mîndre-n el :
Una-n deal şi una-n vale,
Alta-n capu satului.
Cea din deal
Ca şi-un pocal,
Cea din vale
Ca şi-o floare,
Cea din capul satului
Mi-i punerea capului.

CLXXXIV.

Mîndru-i codru şi-nfrunzit,
Nu-i speranţă de venit;
Mîndru-i codru şi-mpănat,
Nu-i speranţă de-nturnat,

CLXXXV.

Vai de mine, susu-i dealu,
Inima-mi arde ca jaruj
Vai de mine, susu-i locu,
Inima-mi arde ca focul.

CLXXXVI.

Eu aici, badea-n Săcal,
Vai, Doamne, ce dor amar ;
Eu aici, bade a,-n Sibiu,
Vai, Doamne, ee dor pustiu.

CLXXXVIL

Eu aici, mîndra-n Sibiu,
Ce mi-i dor, stare-ar pustiu.

CLXXXVIII.

— Corbule cu pana sură
Ce tot zbori în lumea-ntreagă,
Ce tot zbori şi cloncăneşti
Şi cu voie bună eşti?
Cînd te văz zburînel pre sus
Cred că veste mi-ai adus,
Veste de unde doresc,
Cu mîndră să mă-ntîlnese.
însă doru-i cam departe,
El ar veni şi nu poate
C-are dealuri de a trece
Şi nu şti pre cari să plece.
Că badiu-i dintr-altă parte
Şi de rnîndra-i cam departe.
El tot aşteaptă să vie
Dar dorul mîndrei nu ştie.
Corbule, corbuţule,
Treci toate izvoarele,
Treci izvorul dorului
Pre-unde-i drumul badiului;
Tocma-n capul uliţei
E căsuţa mîneiruţei.
în fereşti-s floricele
Şi tot scrisori printre ele.
I)e-o fi mîndră supărată,
Rupe-o floare din fereastă.
Cîndu-i rupe-o, cloncăneşte,
Doar îmi trimete vreo veste.
— Badeo, mîndră ta iubită
Şede la masă mîhnită,
Umblă carte să-ţi trimită,
Cu ceară pecetluită.
Să vie seara pre lună,
Să-ţi trimită voie bună ;

Să vi
Să vă

Cucu
M-aş
Să-m
Să rı
Soru
Tot î
Pre
Boii-
Dinc
Cu d
— D
Că ţ
Pe cc
Şi m
Şi mi

Cucu
Du-t
Să r
Că n
O la
C-at

Ajur
De
Pleo
Trăr
Pe l
Că
Am
Vai
Cîte
La
Cîte
La
Gal

Nu
Fiir
Că
Aca

CXCIIL

Multă vreme a trecut
De cînd mîndră n-am văzut.
Plînge inimuța-n mine,
Lele dragă, pentru tine.

CXGIV.

Să ieşi, mîndruță,-n fereastră
Şi te uită-n sus pe coastă,
Ieşi, mîndruță, din chilie
Şi te uită-n sus pe vie,
Vezi pe drum cine scoboară :
Un car mare cu povară;
Şi te uită-n ăst măr dulce,
Vezi iubitul cum se duce,
Cu cămeşa lui cea nouă,
Cu inima ruptă-n două;
Cu cămeşa lui cea veche,
Cu inima ruptă-n şepte.
Ieşi mîndră, în drumul lui
Şi-i dă gură dorului
Şi te uită după el,
Cum mai merge cătinel.
De-aceea nu merge tare,
Că inima prea nu-1 doare,
Da se duce fluierînd
Şi din ochi lacrămi vărsînd,
Din inimă suspinînd
Şi din gură-aşa grăind :
Frunză verde în grădină,
Arde inima în mine
Că s-a dus mîndră de la mine,
Dusu-s-au şi n-au venit.
Tuturor le pare bine
Că n-au stat în vorbă cu mine.
— Adă mîna şi mă iartă,
Că ți-am fost drăguță dreaptă.

CXCV. •

Tu te duci, bădiță, duci,
Facă-ți-se calea cruci.

CXCVI.

Eu mă duc cu negura,
Nu mai vin pînă-i lumea;
Eu mă duc cu piperiu,
Nu mai vin pînă-i ceriu.

CXCVII.

Pe sub gard, pe sub sălcuță,
Mere-un drăguț c-o drăguță.
Drăguțu mere horind,
Drăguța mere plîngînd.
Drăguțu din grai grăi-re :
— Lasă, mîndro, nu mai plînge,
Nu vărsa lacrămi cu sînge.
Milă mi-i, mîndro, de mine,
Dar mi-i mai milă de tine
Că mă duc în țări străine,
Unde nu cunosc pre nime,
Numai frunza şi iarba...
Că-aia-i în toată lumea.

CXCVIII.

Pintre două poduri nouă
Şi prin țări, prin amîndouă,
Merge badea cu mîndră.
Merge badea tot horind
Şi mîndruță tot plîngînd.
— Ce ti-i ție, mîndră mea,
Ori ți-i foame, ori ți-i sete,
Ori ți-i dor de codru verde?
— Nu mi-i foame, nu mi-i sete,
Nu mi-i dor de codru verde,
Dar tu n-auzi ce-aud eu :
Trei clopote-n alumneu,
Vezi aceia-s frații mei,
Chiar ca doi luceferei.
Cel mai mare rupse-i tare,
Cel mai mic aşa zicea :
— Haide frate, haida dragă,
Să-ntrebăm pe sora noastră
Că-i mai bine la părinți,
Ori mai bine cu frați mulți.
— E bine şi cu părinți
Şi-i bine şi cu frați mulți,
Da-i mai bine soț cu soț
Că te scoate de la toți.

5, DE CĂTĂNI

CXCIX.

Frunză verde, flori mărunte,
Cîntă cucu-n vhf de munte.
Eu gîndesc că-mi cîntă mie
Şi el cîntă-a cătănie,
Şi el cîntă la voinici
Carft se duc pe-aici.

CC.

De m-ar fi făcut maica
Tot de-o dată cu frunza,
Neamțu nu m-ar căpăta ;
Da-aşa maica m-a făcut,
Cînd a fost codru-nfrunzit
Şi la neamț am trebuit.

CCI.

Frunză verde de pre vie,
Fie-a dracului, să fie,
Cine-a pus peana-n hîrtie
De m-o scris la cătănie.
Fie-i casa ulița
Şi odihna temnița.

CCII.

Azi-i miercuri, mîne-i joi,
Mă duc, mamă, de la voi.
Voi pre min'mă-ți aştepta
Tot cu foc şi cu lumină
Şi cu dor de la inimă,
Cu prînzul călduț pre masă
Şi cu apă rece-h vasă.
Pînă-acasă oi veni,
Prînzu-n masă s-a răci,
Apa-n vasă s-a-ncălzi.
Prînzeşte cu cei de-acasă.
Pre min'neamțul nă mă lasă.

CCIII.

Maică, inimă de piatră,
Mai vin'şi la mine-o dată,
Măcar, maică pîn'la poartă,
De vezi neamțul cum mă poartă,
Că mă strînge-ntre curele
Şi mă ia la drumuri grele.

Vino,
Şi te u
Că nu
Şi te u
Şi nu
Vino,
La fîn
C-acol
Tot în
Maică
Răsăr
Şi cli
Rupe
Să răi
Sui în
Şi te
De-i v
Şi voi
Vino,
De ve
Şi ma
Maici
Părint

Sună
Din c
O-au
Şi le

IF...
O-am
Şi te-
Ţi-oi
Şi ţi-
Că la

Frun
Maic
Io-s
Frun

Merg prin sînge pînă-n brîu ;
Frunzuță verde de nalbă,
Merg prin sînge pînă-n barbă.

CCVIII.

Eu de-aş şti e-aş catăni,
Eu un deşt mi l-aş zvîrli.
Eu de-un deşt nimic n-aş şti
Şi eu tot fecior aş fi.
Fecioru cari cătăneşte,
Fecior june nu mai este.

CCIX.

Cînd pornii la Italia,
Mă băgai la mîndruță.
Io-i dau ,,bună seara-n casă".
Ea-mi pune pînea pre masă,
Lîngă pîne, carne friptă.
— Ia, mîndrule, şi mănîncă !
Lîngă carne, doua cane :
Una-i cu vin îndulcit —
Nu-1 pot bea de năcăjit —
Una-i cu yin pipărat —
Nu-1 pot bea de supărat.

COX.

Pre marginea Dunării,
Merg feciori ca fluturii,
Blăstămîndu-şi părinții
De ce nu i-o călugărit,
De pre ei i-a cătănit.

CCXI.

în cea grădină de flori,
Plîng fetele pre feciori,
Dar în ceasta grădinuță,
Plînge-o d-arsă de măicuță,
Că i-a luat feciorul
Şi ea-a rămas cu dorul.

· CCXII.

De cînd s-au dus badea cătana,
N-am mai pus în cap năframă
Şi-am umblat tot c-un chindeu,
Să vază că-mi pare rău.

CCXIII.

F . . .-ți morții de ciacău,
Cum te-arunc într-un părău
Şi m-oi duce-n satul meu !

CCXIV.

Săraci feciori de pe sate,
Cum vă cară la cetate
Şi vă dă haine crăpate,
Crăpate şi mohorîte
Cum vi-s vouă mai urîte.
O, săraca cătana,
Cînd aude porunca,
Lasă pita şi carnea
Şi desculță opinca,
Şi încalță papucu,
Şi ia drumul de-a lungul
Fără pită, fără sare,
Numai cu puşca-n spinare.
De-ar ploua ploaie cu foc,
Caută să meargă-n şirboc;
De-ar ploua ploaie cu sînge,
Cătana merge şi plînge.

CCXV.

Vai, mă doare capu rău,
De rugă şi de ceacău
Şi mă doare preste spate,
De curele-ncrucişate ;
Mă doare la sufletel
De puşcă şi de vițel.

CCXVI.

La Sibiu pe lîngă zid
îmbla mamele plîngînd
Şi după feciori cer cînd.

CCXVIX

O, -nălțate împărate,
Ardă-ți curtea jumătate,
De scaun să nu ai tu parte,
De scaun şi de cunună
Cum eu n-am de voie bună.
Cum au fost şi-alți împărați,
Cîte doi frați n-au luat,
Dară tu, -mpărat holtei,
Cîte cloi-trei frați iei.
Nu ți-i milă de badea
Că-şi lasă locu şi casa,
Pe măicuța tot plîngînd,
Surorile după frați,
Neveste după bărbați.
O, neamțule, nu ți-i jele,
Cînd vezi sînge pe curele
Şi ieşit din a mea piele ;
O, neamțule, nu ți-i greu,
Cînd vezi sînge pe ciacău
Şi ieşit din capu meu?
Ghinărari-s mari tîlhari,
Voi toți lăcomiți la bani;
Căpitanilor, şi voi,
Cînd om merge la război,
Stați alăturea cu noi,
Nu vă trageți înapoi.

CCXVIII.

Mult mă mustră frunza-ngustă
De ce fac cale pe pustă.
Frunza de m-ar tot mustra,
C-a făcut-o mîndruță
Petrecînd pe bădița.

CCXIX.

Mi-o trămis bădițu carte,
Bădițu din țări departe.
De carte-i voi mulțumi,
Pre postări l-oi sudui
Că nu ştiu cum o scris-o rău
De n-o scris numele meu.
Mi-o trămes badiu inel,
Să şed pînă-a veni el.
Eu inelul l-oi purta,
Pre el nu l-oi aştepta,
Că neamțul nu-1 va lăsa.

CCXX. -

Hai, mîndră, şi mă petreci
De aici pînă la Beci,
Că la Beci-i linia-ntinsă
Şi-i mestecată cu sîrge.
în Prundu Bîrgăului,
Pre dealul Beteagului,
Merge oastea Iancului
Şi-n Prundu Bîigăului,
Ia, şi soia Iancului.
Ea din grai aşa grăia :

— Ho,
D-unde
Şi mur
— Io la
în palo
Şi cu c
Şi-n pa
Şi cu c
Nice-i
Fără-i
Nice-i
Fără-i

Hai, m
Din Si
Din Be
Că-acol
Şi-acol
Puşca,
Şi păru
Aici de
Hai, m
De vez
Şi mi-1
Să se-
Să mi-
Să mi-
Unde-s
Doar s
Să zic
De nu
Care m

Hai, m
De aic
Tot cu
Ți-am

— Vir
De-aic
— De
Du-te,
Ca şi-
Cîndu-
— 'Nt
Ca şi-

CCXXIV.

Eu mă duc, mîndră, ...
Tu rămîi plîngînd la poartă.
Taci, mîndruță, nu mai plînge,
Că și mie-mi poate-ajunge.

CCXXV.

Io mă duc, mîndră, mă duc...
Să mă duc, mîndro, că-mi coată,
Tu rămîi plîngînd la poartă ;
Să mă duc cu dorul tău
La pușcă și la ceacău.

CCXXVI.

Cînd eram eu copil mic,
De acestea n-am gîndit
Că dacă mă voi mări,
Părinții i-oi părăsi,
Străinii i-oi îndrăgi,
Țări străine-oi ocoli.

CCXXVII.

Vint-au carte-mpărătească
La birău să o citească.
O citiră și-o gătiră
Și pe masă o izbiră.
Cînd fuse la miez de noapte,
Prindea la feciori pe mokrte.
Cînd fuse la cîntători,
Mergeau maice la feciori.
— Maico, unde mă duc eu,
Nu-i nici iarbă, nice nalbă,
Numai sînge pînă-n barbă ;
[Nu e] nici spicuț de grîu,
Numai sînge pînă-n brîu ; '
Nice cucuruz cu roadă,
Fără calu-n sînge-noată.

CCXXVIII.

Frunzuță verde de vie,
Merge badea-n cătunie.
Nu merge să nu îmi vie,
Că merge să-nvețe-a scrie,
Dacă-a scrie și-a-nvăța,
A veni și m-a lua.
Badea de nu m-a lua,
M-oi duce din sus de moară
Și-oi strînge năsip în poală
Și-oi da bădiței să moară,
Ori să moară, ori să pieie,
Ori pre mine să mă ieie.

CCXXIX.

Auzi, mîndro, doba-o bat,
Eu de tine mă despart.
Cînd pre tin'te voi lăsa,
Eu-atuncea m-oi spînzura
De ciucurul brîului,
în mijlocul tîrgului
Ca să se mire tîrgu tot
Ce dragoste făr'noroc.

CCXXX.

Mîndră mea, Măriuca-o cheamă
Și mi-i dragă fără seamă.
Pentru tine, Măriucă,
Vine neamțul să mă ducă,
Să mă ducă la Brașeu,
Să uit io de dorul tău.
De m-ar duce ș-la Turda,
Dorul tău tot n-oi uita.

CCXXXI.

Ieși-mi, mîndruță, în cale,
Căci mă duc cu multă jale,
Să te mai sărut o dată,
Să nu rămîi supărată.

CCXXXIL

Aseară pre la sfințit,
Mîndră carte mi-a sosit :
Carte cu pecete verde,
Prin țările prin tus șepte;
Carte cu pecete nouă,
Prin țări printre-amîndouă.

CCXXXIII.

Sună, sună la papuc,
De mîni, de-alaltu mă duc.
îmi las casă, -mi las sălaș
Și mă duc cătră vrăjmaș ;
îmi las casă și-mi las boi
Și mă duc cătră război.

CCXXXIV.

— Frunză verde de hamei,
lubește-mă, mîndră hăi;
Frunză verde lobodă,
Că-s copil de văduă.
— Frunză verde buruiană,
Te-aș iubi și ești cătană.
— Mîndră, mîndruleana mea,
Des cătană, nice-mi pasă,
Ca tine oi găsi șasă;
Nice pragul nu l-oi trece,
Cînd ca tine-oi găsi zece.

CCXXXV.

O, Ardeal, Ardeal frumos,
Anume țara de jos,
Cînd din tine am ieșit,
Cu mult dor și cu urît
Și-n Italia-am plecat,
Cu mult dor și cu bănat,
Mă uitai în lung și-n lat,
Nu văzui pămînt uscat,
Făr'tot ape tulburele,
Corăbii mergînd pre ele
Și măicuța după ele
Le uda cu lăcrămele.

CCXXXVL

— O, domnule căpitane,
Spune-mi tu mie derept,
Cînd dau cu Franția piept.
Să-mi ascut eu sabia
Și să-mi împlu pușcuța,
Să nu gîndesc la mîndră,
Și să-mi bag pinteni-n cal,
Să mă duc ca un husar.

CCXXXVII.

Cîntă puiul cucului
în țara francezului.
D-așa cîntă de cu jale,
De cad feciorii pe cale.
Oh, ce moarte cu ocară,
Fără lumină de ceară ;
Oh, ce moarte cu necaz,
Fără pînză pe obraz.
Nice maica cu gura,
Nice sora cu mila,

Făr'dol
Trîmbi
Ei își

Italia,
Toți vo
Țară b
Șed vo
Țară b
Mor vo

Plină-i
De nep
însă to
Pîn 's-

Sub po
Mitite
Dar la
Petrea
Cu po
Cu cui
Vine r
— Pet
Unde-ț
— Nici
Nici-1
Fără-a
De un
Bămîn
Și pru
Și răm
Nu ști
Și răn
Și păr

Oltule
Seca-ț
Să tre
Mă lua
Mă-nt
Vodă-r
— Unc
— La

La Sibiu şi la cetate,
Unde dau puştile-n spate
Şi clope încornurate.
Strigă verdele din gură,
Să stau bine la măsură,
Da cum, focu, -oi mai sta bine,
Că-s sărac şi n-am pre nime,
luma-o albă surioară.
Cînd o-ajunge dor pre ea,
Ea acolo să mă caute
La mijlocul steagului,
La capu şîreagului.
De va fi steagu plecat,
Poate şti că io-am picat;
De va fi steagu-oborit,
Poate sti că io-am murit.

6. DE URÎT

CCXLII.

Ardă-te focu, urît,
Boală fără crezămînt !
De te-aş căpăta io-n rît,
Te-aş cosi chiar din pămînt,
Să-1 pui mîndrei pre mormînt.

CCXLIII.

Cin'nu ştie ce-i urîtu,
Poate săruta pămîntu;
Cin'nu ştie ce-i dulceaţa,
Vază-mi făptura şi faţa.

CCXLIV,

Auzit-am, auzit,
Că mor oameni de urît;
Da de-urît nu moare nime,
Că moare cin'n-are zile.

CCXLV.

Oh, urît, urît, urît,
Boală fără crezămînt,
De te-ai duce, duce, duce,
Ursu-n labe să te-apuce.

CCXLVI.

Cine la urît nu crede
Nu mai calce iarba verde ;
Nici verde, nice uscată,
Nu mai calce niciodată.

CCXLVII.

Bate vîntu pre sub nuc,
De urît de-abia mă duc ;
Bate vîntu pre sub fag,
De urît de-abia mă trag.

CCXLVIII.

M-aş duce cît aş vedea,
Cu urît n-aş mai şedea;
Duce-m-aş şi n-aş venire,
Cu urît n-aş mai trăire.

CCXLIX.

De urîtu badiului,
Luai lungu satului,
De urîtu mîndruţei,
Luai lungul uliţei.

CCL.

Cîtă frunză mi-i pre-un pom,
Nu-i ca urîtul de om;
Că frunza s-a scutura,
De urît nu m-oi scăpa.

CCLI.

Frunză verde şi-un burete,
Mîndrul cel cu negre plete
De care mi-e dor şi sete,
Departe de mine şede.
Dar cu cel ce mi-i urît
Chiar şi-asear'm-am întîlnit.
Ah, pe cel ce nu-1 iubesc
De cinci ori pe zi-1 tîlnesc.
De s-ar vinde urîtul.
Da-l-aş cu tot sufletul
Şi l-aş duce la vîndut
Şi l-aş da cu-un leu bătut.
Urîtul din ce se face ?
Din omul care tot tace.
Urîtul din ce-i făcut ?
Din omul care-i tăcut.
Cine-a stîrnit urîtul,
Nu l-ar strînge pămîntul.

CCLII.

Du-te, du-te, mă urîte,
La boală să te sărute,
Că eu nu te-oi săruta ;
Sărută-te pupăza
Că i-i mai dulce gura.

COLUL

Vai de mine, seara vine,
Seara vine, seara trece,
Cu urît nu poci petrece ;
Seara-o vint, seara-o trecut,
Cu urît n-am petrecut.

CCLIV.

Codru-i verde şi-nflorit,
Eu, mîndră, mor de urît.

CCLV.

Dumnezeu mie mi-au dat
După dragoste bănat,
Dumnezeu mi-a rînduit
După dragoste urît.

CCLVI.

Muică, muiculiţa mea,
De ţi-a fost drag a trăi,
La urît nu mă sili;
De ţi-a fost dragă lumea,
La urîtu nu mă da.

CCLVII.

De s-ar lua cîţi-s dragi,
N-ar mai fi frunze pre fagi,
Dar se iau destui urîţi
Şi toţi fagii-s colibiţi.

CCLVIII.

Cin'mă-ndeamnă la urît,
N-aivă hodină-n pămînt.

îngroa
Nu mă
Că-i au
Că urît
Vai de
Grea b
Mie m

Dă-mă
După u
Că urît
Şi de e

Maică,
Ce mă
Vine s
Şi îmi
Dar eu
Nici b
Că am
Şi le-a

Lucră,
După b
Că băt
Numa

Fire-a
Că puţ
Şi m-a
De mie
Cînd d
Io-mi
Şi m-a
Şi-am
Tot cu
Şi ma
Tot cu
Şi tot
Să-mi
Maicil
Soacre
A mea

Nu-i deie Dumnezeu bine.
Şi mă uitai pre-o colicea,
Văzui şi pre maica mea
Şi cu cine se-ntîlnea,
Pe toţi bine-i întreba :
N-aţi văzut pre fiica mea ?
C-am avut o fiică-n lume
Şi nu-i mai aud de nume;
Am avut o fiică-n ţară,
O, ce dragoste amară.
Oi întreba fetele :
Nu i-aţi văzt sprîncenele?
Oi întreba feciorii :
Nu i-aţi văzt ochişorii ?

CCLXIV.

Cin'n-ascultă de părinţi,
Plîngă cu lacrimi fierbinţi,
Nice eu n-am ascultat.. .
Plîngeţi ochi şi lăcrămaţi,
Nimănui vină băgaţi.
Ochilor săriţilor,
De ce n-aţi sărit din cap,
Dacă sama n-aţi luat.
Cu cinV-aţi împreunat ?
Cu propteaua gardului^
Cu urîtul satului.

7. BLESTEME

CCLXV.

Du-te, bade, dracului,
Ce zici astăzi, mîne nu-i
Că cîtu a fost vara,
Tot aşa ţi-a-mblat gura :
Că la toamnă mă-i lua.
Cînd a fost colea toamna,
Ai dat mîna cu alta.

CCLXVI.

Cît a fost, badeo, vara,
Tot ai zis că mi-i lua ;
Cînd a fost colea toamna,
Ai dat mîna cu d-alta,
Necum, bade, să mă iai,
Nici vorbeai, numai tăceai.
Arză cămeşa pre tine,
Cum arde inima-n mine,
Ca un copil de trei zile ;
Copilu plînge şi-nceată,
Dar inima niciodată.

CCLXVII.

Mîndră, mîndruleana mea,
De gîndeşti, mîndră, la mine,
Dumezeu-ţi deie bine;
De gîndeşti la mai frumos,
Dumnezeu te lase jos.

CCLXVIII.

Bată-te, bădiţă, bată,
Inima mea cea stricată.
Nu-i stricată de nici un bine,
Că-i stricată de ruşine,
Care-o am eu după tine.

CCLXIX.

— Nu ţi-ar fi, badeo, ruşine,
M-ai iubit, te laşi de mine;
Nu ţi-ar fi, bade, păcat,
M-ai iubit şi m-ai lăsat.
De te-oi lăsa, bade, eu,
Să mă uşte Dumnezeu
Ca frunza bujorului
Deasupra izvorului.
De m-ăi lăsa dumneata,
Să te uşte Precesta
Ca firuţul paiului
Deasupra fumariului.

CCLXX.

•Eu nu-ţi vreu bade alt rău,
Făr'să-ţi deie Dumnezeu :
Şase boi la plugul tău.
Şase boi din car'pe-unii,
Să ţi-i mînce doftorii;
Şase sute bani în pungă,
Pe leacuri să nu-ţi ajungă.
Cînd ţi-o fi, bade, mai bine,
Să vină popa la tine ;
Cînd ei gîndi că te scoli,
Să vină popa, că.mori.

CCLXXI.

Bată-te, bădiţă, bată
Cele două zile-n post
Car'le spune popa nost,
Că mare celău ai fost.
Celuit-ai lumea toată
Şi pre mine niciodată,
Celuit-ai tu lumea,
Fermecatu-mi-ai mintea.
Bată-te, bădiţă, bată,
Bată-te ziua de mîne
Şi sîmbăta care vine,
Cum m-ai celuit pre mine.
Bată-te, bădiţă, bată
Cele două zile grele
Care-s cu sîmbăta-ntr-ele.

CCLXXII.

Bată-te, bădiţo, bată,
Scripturile dintr-un ban
Şi zilele dintr-un an.
Şi mă bată şi pe mine,
De voi mai vorbi cu tine.
Şi-apoi, bade, să te bată,
Cele trei zile mari
Cari le zic Paşti şi Busali
Şi mă bată şi pe mine
De nu te-oi lăsa pe tine,
Că de-un an şi jumătate
M-ai iubit în direptate,
Dar acum numai de-o lună,
M-ai lăsat pentru-o minciună.
Dar nu m-ai lăsat de-urîtă,
Că m-ai lăsat de vorbită.
Unde doi se întîlneau,
Tot de răi că ne vorbeau.
Am mai văst, bade, iubiţi,
Da nu ca noi potcoviţi;
Am mai văst, bade, lăsaţi,
Da nu ca noi supăraţi.
Tare nu te-oi blăstănaa
Pînă ce te-oi însura,
Să văz pe cine-i lua.

De-i lu
Cînd ţi-
Lacrăm
Cînd vei
Lacrăm
Mărunţ
Ca focu
Măruntu
De fierb

Frunză
S-a dus
Şi-a lăs
Murgul
Mîndră
— Taci
Nu văr
Căci Io
Şi la m
Cînd o
Şi răch
Şi tînja
Şi proţ
— Taci
Nu cun
Căci di
Şi la m
Şi-acolo
Foc di
Şi pe
Chiar
Şi dacă
Curgă-
Iar dac
Pice ca
Că-i blă
Şi ca s
Că ţi-a
Leagă-
Să-l să
Ca să c
Şi mîn

Ai, te
Nouă b
Din an
Din cu
Pînă-n

CCLXXV.

M-ai iubit şi m-ai lăsat,
Fire-ai, bade, blăstămat;
M-ai iubit şi m-ai urît,
Fire-ai, bade, -afurisit l
Cine iubeşte şi lasă,
Pice-i carnea de pe oasă ;
Cine iubeşte şi ţine,
Dumnezeu să-i deie bine !

, CCLXXVI.

Măi bădiţă, prost de minte,
Unde n-ajungi, nu te-ntinde,
Că mi-au spus maica cu bina
Să mă las, badeo, **de** tine.
Io **de**-atunci m-aş fi lăsat,
Dar tu m-ai tot înşelat
Că mi-ai minţit de luat —
Iac-acuma m-ai lăsat.
De te-ar bate Dumnezeu,
Cum mi-ai stins norocul meu.

CCLXXVII.

Bată-mi-te, lele, bată,
Inima mea înfocată;
Bată-mi-te Dumnezeu,
Să te uşti de dorul meu.
Arză chemeşa pe tine,
Cum arde inima-n mine,
Că urît m-ai înşelat,
Cu altul te-ai cununat.

CCLXXVIIX

Tună, Doamne, şi trăzneşte,
Tună-n cine despărţeşte,
Dulcea amoare curată
De un fecior şi de-o fată.

8. UMORISTICE ŞI SATIRICE

CCLXXIX.

— Spune-mi, badeo, -adevărat,
Iei-mă după cărat ?
— Io-ţ spui, mîndră, rupt, ales,
Că te iau după cules.
Hop acuma, hop atunci,
Cînd va face plopu nuci
Şi răchita mere dulci,
Pre mine tot nu mă duci...

CCLXXX.

— Spune-mi, bade, -adevărat,
Iei-mă după cărat?
—- Eu îţi spun adevărat,
Că n-am voie de luat,
Nici, mîndră, de măritat.
Da, atuncea te-aş lua,
Hop, atunci şi nici atunci,
Oînd va face plopu nuci
Şi răchita mere dulci.

CCLXXXL

îmbla lelea-n butul meu,
Cugetă că-mi pare rău,
Dar mie de-mi pare rău,
Să mă usc ca frunza-n tău
Şi de mi-a părut vreodată,
Să mă usc ca frunza-n baltă.
Ca frunza curechiului,
în postul Sînpetrului;
Ca firul bujorului,
în gura izvorului.

CCLXXXII.

Frunză verde de pre fîn,
Măi bădiţă Gherasîm,
Cîte fire sînt în fîn
Noi dacă le-om număra,
Atuncea ne vom lua.

CCLXXXIII.

Astă noapte vînt bătea,
Fereştile bubuia,
Mîndra-n pat se odihnea
Cu doi bădiţi lîngă ea.
Unul, bădiţă mai prost,
Cere gură-n zi de post.
Mîndră din grai' şi-o grăit :
— Las', bade, pînă-n cîşlegi

Că-ţi dau gură de te-neci
Şi ţi-oi da
De te-i-neca.

CCLXXXIV.

Frunză verde, măr popesc,
Vin doi fraţi de mă iubesc.
Iubi-voi pre d-ăl mai mare
Că cel mic dragoste n-are,
Iubi-voi pre cel mai mic
Că d-el mar'nu-mi pasă-un pic.

CCLXXXV.

Cîte stele sînt pe cer,
Atîţia feciori mă cer.
Maica pre min'să mă dea,
Feciorii să nu mă ia.
Iară maică-mea zicea :
Stăi tu, fiico, nu te duce,
Fiico, după fiecine,
Dacă nu mi te ia nime.

CCLXXXVI.

Pe sub poală de pădure,
Merg fetele după mure,
Nevestele după-alune
Şi rîd ca nişte nebune.
Eu m-am dus să tai nuiele
Şi prin huci am dat de ele,
Şi-au venit ploaie cu vînt
De le-au ţipat la pămînt.
Eu am fost un om milos,
M-am lăsat pre ele jos
Şi le-am mîncat murele,
Le-am stricat alunele,
Le-am sărutat gurile
Şi le-am furat minţile.

CCLXXXVII.

Pre la noi pre sub pădure,
Merg fetele după mure.
Eu mă duc după nuiele
Să-mi petrec timpu cu ele.

CCLXXXVIII.

Uiu, iu, acum venii
De la tîrg de la Sibii

Şi pre
Cu pu
După
S-adu

U,iu,
De la
Mîne
Dup-
Ducîn
Mă-nt
Puiu-
Maica

Da, i
De la
Şi pre
Da-a
Ala s

U, iu,
Şepte
Şi col
Şepte
Şi top
Şepte
Şepte
Şi gîr
Şepte
Căpiţ
Şepte
Solov
Şepte
Cicoa
Şepte
Trup
Şepte

De D
Să-m
Dom
Tocm
Văzu
Tot c
Văzu

Şeptezeci de draci pre ea
Şi maimonul cel mai mare
Şedea pre dînsa călare.

COXOIII.

— Părinte, de nouă luni,
Tu cu cine mă cununi?
Fie-ți, părinte, păcat
Cu cine m-ai cununat,
Că eu cînd m-am însurat,
Eu mă-nsurai mort de beat,
Mă trezii cu hîda-n pat,
Mă mir că nu m-a mîncat.
— Da de-aş fi ştiut că-i hîdă,
Eu mai bine-aş fi slujită,
Nouă ani la nouă crai
Şi fără de hîdă-erai,
Şi vreo opt la protopop,
Şi mă ştiam slobod de tot.
— Uşte-ți-s-ar limba-n gură,
Să nu poți mînca prescură.

CCXCIV.

Lăcomii la boi cu coarne,
Luai buba, bate-o Doamne;
Lăcomii argintului,
Mă dădui urîtului
Şi argintul şede-n ladă,
Şi hîda şede pe vatră,
Ca-o bubă nepieptănată.
— Scoală, liîdă, nu dormi,
Scoală, mulge vacile,
Că le-or mulge altele
Şi de mult că le-au gătat
Şi în ciurdă că le-au dat.
— Ma, eu, zău, nu m-oi scula,
Pîn'tu că nu mi-i aduce
Untu de la nouă sate,
De la nouă vaci mînzate,
Să mă ung seara pe spate,
Să nu dorm somnuri uitate.
— Muiere, sufleta mea,
Supară-te, nice prea,
C-o dat Dumnezeu păduri
Şi țiganii fac securi;
Şi mi-oi cumpăra-o secure,
Şi m-oi duce la pădure,
Şi-oi tăia două mlădițe,
Iar mlădița măsurată,
Ți le-oi da seara pe spate,
Se nu dormi somnuri uitate.
Cînd la pădure porneşte,
Haita mi să nădăieşte
Şi din pat ea s-au sculat,
Poale albe şi-au luat,
Cizme roşii a-ncălțat.
Ia şuştarul să le mulgă,
Vacile o prind la fugă,
Cîtu-i ograda-o-alungă
Şi n-o lasă pînă-n tindă.

CCXCV.

Astă lună nu e bună,
Că mi-i nevasta nebună.
Ştie focul ce gîndeşte,
Toate vasele zdrobeşte,
Umblă,-aleargă, se-nvîrteşte,
Uşile turbat izbeşte.
Frunză verde poamă rea,
Bici de focu-i muierea mea
Eu zic una, alta ea,
Eu zic dulce, ea amar,
Eu cer apă, ea-mi dă jar,
Eu zic cald, ea zice frig
Şi-mpotrivă n-am să-i strig.
Doamne, ce-am păcătuit,
De-am ajuns aşa căznit?
Poate-am fost fără vedere
Cînd o luai de muiere,
Sau de mic am fost ursit
Ca să fiu nenorocit.
Nu ştiu ce să mai gîndesc,
Unii oameni chiar vorbesc
Că eu cînd m-am cununat
Aş fi fost mortu de beat.

CCXCVI.

La făgădău din deal,
Beau voinicii din Ardeal.
Numai badea Vasilică
Nici nu bea, nici nu mănîncă.
Fără se primbla prin casă,
C-o năframă de mătasă,
Cînd şi cînd
Lacrămi ştergînd,
Că i-o vint o veste rea:
Că fetele s-au scumpit
Şi feciorii s-au lesnit.
Două fete mai sărace
Trag cincisute de pitace,
Două fete cu părinți
Trag cincisute de florinți.

CCXCVII.

însura-m-aş, însura,
Nu ştiu soacra ce mi-a da:
Coşarcă cu fusele,
Cotruțu cu mîțele.
însura-m-aş, însura,
Nu ştiu ce fatâ-aş lua.
Aş lua de om bogat,
Tot mi-i teamă de-un păcat,
Că mi-a cere lumea-ntreagă
Şi chiar ciobote de capră
Şi de țap
îi sar în cap.
Aş lua de la Bîrgău,
Mă tem c-a fi lucru rău.
Că fetele din Bîrgău
Tot roagă pre Dumnezeu
Să nu le dea bărbat rău.
Aş lua din alte sate,
Cheltuială-i şi departe.
Oi lua mai sărmănuță,
I-oi cumpăra opincuță —
Ea şi-acelea şi le cruță,
Că umblă mai mult desculță.

CCXCVIII.

Mă-nsurai pierit de beat,
Mă-ntîlnii cu hîda-n pat.
Da io-mi trag clopu pe nas
Şi mă duc pîn'la vinars.
Ziua vin de la vinars,
O găsesc covrig în pat
C-un dărab de țol în cap.
Eu trag țolu s-mă-nvălesc,
Ea strigă că o belesc.
— Scoală, hîdă, scoală [indescifr.],
Scoală, mulge vacile!
Iese hîda în ocol,
împănată cu bujor.
Merge hîda să le mulgă
Vacile încep la fugă.
Fuge hîda să le-ntoarne,
Vacile o iau în coarne.
Hîda le taie costreie,
Vacile nu vreau să steie.

Măi b
Ian tr
Mîna-
Că de
Doam
Şi ți-a
Că eş
Şi-acu
Te-ai
Te-ai
Lasă-
Şi-ai
Trebe
Nu te
C-aşa
Cînte
Precu

Tiner
De ti
Şi băt
Nu m
Da m
De ne
Şi mă
De-oi
Sare
De-o
Sare

Tînăr
Şi de
Şi bă
Nu m
Cum
Că-m
Şi lir
Cînd
Orb
Orb
Cînd
C-am
Şi-an
Pent
îmi p

Ia-o, drace, şi-o omoară,
Să mă-nsor a doua oară
Şi să-mi iau una săracă,
Cînd oi zice : taci ! să tacă.

CCCII.

Mă-nsurai să-mi iau muiere,
Luai mama mamei mele;
Mă-nsurai să-mi iau nevastă,
Luai toanta de pre coastă.

CCCIII.

— Scobori, Ioane, din munte !
— De ce foc să mă scobor ?
Că n-am casă, nice masă,
Nice nevastă frumoasă,
Fără una burduhoasă.
Cînd o văz în gura şurii,
Cuget că-i mama-pădurii;
Cînd o văz cu capu gol,
Fug vitele din ocol.

CCCIV.

Mă-nsurai să-mi iau muiere,
Luai mama mumei mele.
Cînd o văz la foc şezînd,
Parcă văz ursul jueînd ;
Cînd o văz în gura şurii,
Parcă văz muma pădurii,
Stau să iau mtichea securii
S-o lovesc în ceriul gurii;
Cînd o văd nepieptănată,
Parcă-i ciuma-nspăimîntată,
Parcă-i baghea (?) negreblată ;
Cînd iese în capul gol,
Fug vacile prin ocol
Şi viţeii mai nu mor,
Că gîndesc că-i boala lor;
Cînd se-apucă de ţesut,
Să vedeţi ce n-aţi văzut :
Pintre iţe, pintre spată,
Paşte-o iapă-mpiedicată;
Gîştele cu puii lor,
Fac pre pînză ciorobor ;
Pe sulul cel dinapoi,
Patruzeci de lătunoi;
Iară pe cel dinainte,
Dracul le mai ţine-n minte !

CCCV.

Cîntă păsărelele,
Iesu plugurelele.
Dar bărbaţii nebunii,
Lasă boii ne'njugaţi
Şi-aleargă la popa-n sat.
— Las', la popa nu fugi,
Că nu-s gata de-a muri
Şi ia cupa şi-un cănceu
Şi te du pre est părău
Ilnde-i da de-un făgădău
Şi-ad-un cănceu de miere dulce,
Doar boala de la noi s-a duce.
Ia puica dîngă cocoş
Şi o trage în frigare,
Doară ne-a fi de-o mîncare.
Şi-mi taie-o struja de pită,
Nice lungă, nice lată,
Să steie nerăzămată.
Şi trage masa lîngă pat,
Ca la omul cel beteag
Şi-mi adă un ceteraş
Să-mi zică zicalele,
Să-mi treacă durerile.

CCCVI.

Frunză verde din cărare,
Mai întîi fusei la vale ;
Frunză verde cucuruz,
Pînă-o ţîr'de somn mi-am pus ;
Frunză verde de sason,
Să mai pun un pic de somn.
Să mă scol, să merg acasă,
Să spun pisicii să spele vasă,
Că pre seară badea vine
Să-şi mai petreacă cu mine.
— Bună sara, tu Mărie,
Gata peana-n pălărie.
Eu nimica nu ziceam
Şi peniţă i-o găteam,
De flori roşii-mpodobită,
De bostan mîndru-nflorit.

CCCVII.

Cine-a zis că-i bine june,
Acela minte ca un cîne,
Că-i mai bine d-însurat.
Că şi io-am fost însurat,

Să vă spun cum mi-a umblat :
Am vint de la crîşmă beat
Şi în pat că m-am culcat.
Cînd a fost la sărutat,
Altul pre uşă-a intrat,
De nevastă m-a-ntrebat :
— Vin', mîndră, s-mergem la şură,
Să facem mestecătură.
Io-am luat ştreangul la mînă
Şi l-am udat în fîntînă,
Şi m-am dus la ea la şură,
Şi i-am dat cu el în gură,
Şi i-a curs sînge-nehegat,
Cu măsele mestecat,
Să vază care-i bărbatul,
Cel din şură sau cel din pat.

CCCVIII.

Varvara lui Gheorghieş,
Cu poale de Medieş,
A gîndit pînză să-şi puie
Ca nime să nu o ştie.
Cu bărbatu s-au vorbit
Şi bine s-au sfătuit:
— Bărbate, sufletul meu,
De ai şti ce gînd am eu
Că nimica n-oi lucra,
Pîn'mi-oi toarce cînepa.
Măcar cîtu m-oi trudi,
Numai pînza vom urzi.
Amîndoi vom năvădi
Şi bine vom întocmi,
Şi prin spată vomu da,
Amîndoi ne-om săruta...
Să am războiu în casă,
Numai de-ar vrea să se ţeasă.
Cînd cu brîglele lovea
Şi firele se rumpea,
Ea din grai aşa cînta
Şi pînza o blăstăma :
— Bată-te pustia, pînză,
Cît m-ai făcut de ocară
De mi-au ieşit vestea-n ţară,
Văzînd că te scot afară.
Au venitu pastile
Şi eu tot leg firele.
Din paşti pînă-n sînziene,
Ţesui un fund de izmene.
Cînd au fostu la croit,
De-o palmă a mai lipsit;

Cînd a
Stam,
Şi-am
Să şad

Lelea-s
De-i m
Ardă-t
Tu-mi
Ardă-r
Că-mi
Ardă-r
Că nu
Pre su
Vreo
Pre su
Dracu
Joacă
Nu vă
Cum r
Ardă-t
Că tu
Şi n-a
Cum j

— Du
Că eşt
Dă ca
Că-i f
Spală-
Nu te
Că lu
Tot d
Că pa
N-a g
Apoi
Am vă
Cu o
Ţevea
Vezi
Tot d

Tot m
Că nu
Măcar

Ca mie să-mi deie pace
Că el nu ştie bine
Cîtă trudă e cu mine.
Eu aş plăti să o ţeasă,
Eu să nu mai ies din casă.
De m-aş vedea odihnită,
Mi-ar părea că-s chiar suită.
Bată-te pustia, ţară,
Mult m-ai făcut de ocară.
Te-oi lua de pre război
Să mai ţes un an ori doi.
Cînd va fi în primăvară
Eu te voi întinde iară.
De te-oi găta bine de bine,
De nu, focu intre-n tine
Şi te-oi pune după casă,
Cîţi vor trece, toţi să ţeasă.
De-acum pînă-n vecie,
Pînza să şadă pustie.

CCCXII.

Fericită esti nevastă,
Cu drăguţul la fereastră !
Că drăguţul o striga
Şi bărbatul o-ntreba :
— Cine te strigă, nevastă?
— Taci, bărbate, blestemate,
Că mă strigă vecina,
Să mă mai duc cu furca.
— Tu, muiere blestemată,
Tu cu furca tot te duci,
Fuse pline nu-mi aduci,
Făr'tot goale cum le duci.
— Taci, bărbate, blestemate,
Că io-un caier l-am gătat
Şi girebea-o-am gătat
Şi în pat o am ţîpat.
Sări-ţi-ar ochii din cap
Că tu eşti un blestemat,
Că de-un an şi jumătate
N-ai fost harnic de-a mă bate.
Da ia zbiciul şi potîngul
Şi mă bate cum ţi-i gîndul,
Pune furca să se-nmoaie
Şi mă bate să mă doaie
Că-i scoate bună găzdoaie.

CCCXIII.

— Băvaş dragă, răvaş dragă,
Băvaş de la împăratul,
Că-ţi vine, dragă, bărbatul.
— Las'să vină. Domnu-1 ştie,
Calea mărăcini să-i fie.
De mîncare i-am gătit
Mămăligă cu urzici
Cămeşa i-am spălat-o,
în negreală am udat-o,
Cu cărbune am frecat-o,
Pe gunoi am uscat-o.
— Băvaş dragă, răvaş dragă,
Băvaş de la vornicul,
Că-ţi vine ibovnicul.
— Las'să vină, Domnu-1 ştie,
Calea trandafiri să-i fie.
De mîncare i-am gătit,
Şepte raţe io i-am fript,
O oală cu curechi
Şi trei cupe de vin vechi.
Cămeşa i-am spălat-o
Şi cu lacrămi i-am udat-o,
Cu flori mîndre am frecat-o,
Pe trandafir am uscat-o.

CCCXIV.

Bujuliţă, rujă dragă,
Preuteasa-i rău beteagă,
Popa cu milă şi-o-ntreabă
De ce-a picat în pat beteagă.
— Părinte, inima mea,
Io ţi-oi spune-adevărat
Ce mie mi s-a-ntîmplat,
De-am căzut beteagă-n pat.
Astă vara-n zi de post,
Cînd la noi sobor a fost,
Pe mine m-au sărutat
Un pop i cu barba neagră
Şi de-atuncea-s tot beteagă.
Şi atuncea m-oi scula,
Cînd pe min'm-o săruta
Un popă cu barba rasă
Şi ţi-oi fi găzdoaie-n casă.

9. DE LUME

CCCXV.

Fire-ai, lume, n-ai mai fi,
Dacă eu nu pot trăi.
De te-aş vedea, lume, -arzînd,
N-aş alerga să te stîng,
Ci mai bine să te-aprind
De trei părţi cu lemne verzi,
De-o parte cu lemne-uscate,
C-ai fost fără de dreptate.

CCCXVI,

Dragă mi-o fost lumea mie,
Din a mea copilărie.
Nici acum nu mi-i urîtă,
Numa-i lumea năcăjită.

CCCXVII.

Bău îmi pare după lume,
Că eu mor şi ea rămîne.

CCCXVIII.

Astăzi, mîne moartea-mi vine,
Astă lume-aici rămîne.
Toată ziua trece-o zi,
Pînă-i lumea n-oi trăi.

CCCXIX.

Cînd gîndeam c-aş trăi bine,
Atunci moartea la mine-mi vine
Şi rumpe din mine-o floare,
Inimuţa rău mă doare;
Inima şi sufletul
Şi de-acolea tot trupul;
Trupuţul şi inima,
De-acolea toată carnea,
Că mă duc de pre-aicea.

CCCXX.

Pocăeşte-te, române,
Că nu ştii moartea cînd vine
Şi-i muri fără lumină
Şi-n pămînt fără hodină,
Şi-i muri nespovedit
Şi-n pămînt neodihnit.

Amoru
De mă
Şi-apoi
Ca pre
Nebău
Amoru
Parcă b
Amoru
Parc-a
Tinere
Cu am
Tineret
Mult a
Tineret
Bătrîn
Frunză
Bău îm

Plouă,
De bin

Toată
Sara

Astă n
Suflet
Şi pre
Şi din

Trec n
Trec s

Frunz
De-aş
Frunz
L-o m
De m-

Ce mi-i rînduit ajung;
De m-aş duce să mă-nec,
Ce mi-i rînduit petrec.

CCCXXVII.

Mult mă-ntreabă inima:
Dragă mi-i lumea, ori ba?
Eu îi spun inimii mele,
Că mi-i dragă şi nu prea.

CCCXXVIII.

De-ar şti mîndră cum ar fi,
Pînă-i lumea-ar tot jeli;
De-ar şti mîndră ce-ar ajunge,
Pînă-i lumea ar tot plînge.

CCCXXIX.

Eu ca floarea-aşa trecui,
De bine parte n-avui.
Am parte totu de rele,
Oh, amar inimii mele.

CCCXXX.

Lumea ţipă, lumea zbiară,
Pentru-un pui de căprioară;
Vai de biata-mi inimioară,
Ca şi lumea geme, zbiară,
Pentru-o puică bălăioară.
Frunza creşte, frunza cade,
Căprioara n-o mai roade.
Vai de mine, ce m-oi face?
Doru-n inima mea zace
Şi inimioara nu mai tace.
Fii, inimă, răbdătoare
Ca pămîntul sub picioare,
Pîn'ce puica bălăioară
S-a-ntoarce în luncuşoară
Cu cel pui de căprioară.

CCCXXXI.

Dragile badii fetiţă,
Fostu-mi-aţi toate drăguţă.
Dar acum m-aţi părăsit,
Pare că sînt om urît.
Dară nu mă înşelaţi,
Că ca mine nu aflaţi:
Aşa-nalt şi subţirel
Şi la faţă fiumuşel.

CCCXXXII.

Crîşmăriţă, ceapsă neagră,
Numai gura ta mi-i dragă
Şi peteaua de sub barbă.
Cîte haine sînt pre tine,
Toate-s pre bani de la mine,
Numai ceapsa ta din cap
E pre bani de la bărbat;
Da şi-acolo încă-am dat:
Patru potori şi-o groşiţă,
Ca să-mi fii mie drăguţă.

CCCXXXIII.

Pre cel deal, pre cea văliţă,
Este-o dalbă crîşmăriţă.
Voinicel din grai grăia:.
— Crîşmăriţă, draga mea,
Dacă-i vedea că m-oi îmbăta,
Nu-mi da drumul să mă duc,
Ci-mi aşterne să mă culc
în gîrliciul pivniţei,
S-aud vinul ciorăind,
Bani pre bute zdrăncănind,
Cizme roşii tropotind,
Poale de jolj a-sunînd.

CCCXXXIV.

Lele, dacă-oi muri eu,
Tu mă-ngroapă-n făgădău,
Cu capu sub hîrdău.

CCCXXXV.

Pasăre cu dulce glas,
Plosca mea iubitul vas.
Cînd în mînă o rădic,
Pre grumaz face hodîlc,

CCCXXXVL

Bunu-i vinul pipărat,
Cînd e omul supărat;
Bun e vinul îndulcit,
Cînd e omul necăjit.
Vinu-i bun, vinarsu-mi place,
Ştiu că gazdă nu m-oi face..
Mă dusei la Dobriţin,
Mă-ntîlnii cu sfîntul vin.

'4<

Vinul mi-i frate de cruce,
Palincuţa, soră dulce;
De la ele nu m-aş duce.

CCCXXXVII.

Mă dusei la Dobriţin,
Mă-ntîlnii cu sfîntul vin
Şi mă-ntoarsei pe la Tinca,
Unde găsii şi palinca.
Vinul mi-i frate de cruce,
Iar palinca soră dulce.
— Palincă, buleandră rea,
M-am jurat că nu te-oi bea,
Dar văzînd pe alţii bînd
Mă pusei şi eu la rînd.
Astăzi beau pe sănătate,
Mîne-mi iau desagi-n spate
Şi pe drum ciulit mă ieu,
Lăsînd murgu-n locul meu.
— Vinule, măria ta,
Dacă nu te-ai supăra,

Eu c
Aşa
[De r
Dacă
Şi te
Tu n
Dacă
Şi te
Tu c

Dă-n
Că n
Dacă
Iară-

Cine
Nici
Cine
Să ia

10. DE CODRU, VOINI

CCCXL.

Ce-i mai frumos, Doamne, -n lume!
Cărăruşă prin pădure,
Presărată cu alune.
Presărată de drăguţu-mio,
C-o gîndit c-oi mere io.
Ce-i mai frumos, doamne, -n lume î
Cărăruşă prin pădure,
Pringă cale stejărei,
Pre sub tufe băieţei.

CCCXLI.

Vară, vară, d-astă vară,
Eu cu draga te-am vărat;
Dar la vara ce-a veni,
Şti Dumnezeu ce-a mai fi.

CCCXUL

Codrule, pice-ţi frunza,
Cum mi-ai mîncaţ fetia
Şi la badea junia.

Mul
Mul
Pînă

Und
Mă î
De-a
Und
Şi sa
Prec
Să p
Şi de
Să-n
Sufl
S-au
Şi di
Şi s
Care
Soţi

Credincioasă şi cu dor ;
Soţioară pîn'la moarte.
Eu de ea nu m-oi desparte.
Auzi, puică, ori n-auzi,
Ori n-ai gură să-mi răspunzi?

CCCXLV..

Cucuie cu pene sure,
Nu mă trage la pădure,
Că pădurea-ngălbeneşte,
Dorul mîndrei mă topeşte.

CCCXLVI.

— Mîndră mea din valea seacă,
Spune-i cucului să tacă.
— Eu i-am spus cucului: taci !
El şi-a zburat tot prin fragi...

CCCXLVII.

-— E . . . morţii, cuc bălan,
Ţi-am plătit să-mi cînţi un an
Şi nu mi-ai cîntat de-on ban.
Cîntă-mi, cuce, numai mie,
Dacă vreai să fim soţie.
Măi, tu, cucuie, voinicule,
Vara vii, vara te duci
Şi de lucru nu te-apuci.
Da tu iarna ce-i mînca ?
— Oi mînca coajă de fag
Şi-oi cînta-n codru cu drag,
Şi-oi mînca faguri de miere,
Şi-oi cînta-n codru cu jele.

CCCXLVIII.

S-o dus cucul, vădu-l-aş
Şi-o lăsat puii golaşi.
Şi-o venit o turturea
Şi-o strîns la pui p'îngă ea,
Şi-o venit o turturică,
Şi-o adus la pui grăunţă.
Puii din grai au grăit :
— Hrăneşte-ne, maică dragă,
Hrăneşte-ne numa-o lună
Pînă-om face pene bune
Că apoi şi noi ne-om duce
Şi-ţi vom aduce
Carne dulce de cătană
Şi sînge de coteobana.
— Hrănească-vă Dumnezeu,
Că pînă ce v-am hrănit
Clonţu mi s-o bătucit,
Penele mi s-o albit
Şi glasul mi s-o schimbat.
Puişorii şi zburară
Şi muşte îşi căpătară
Şi unul dintre dînşii
Au mers pînă la mijlocul codrului,
La fîntîna corbului
Şi striga pe maică-sa.
— Ce strigi tare-n gura mare,
Să răsune gheaţa-n vale ?
Ori ţi-i foame, ori ţi-i sete,
Ori ţi-i dor de codru verde.
— Mei mi-i foame, nici mi-i sete,
Nici mi-i dor de codru verde.
Făr'mi-i dor de măicuţa,
Că m-o lăsat mititel,
Pre creangă de vişinei.

COCXLIX.

Cîntă cucul de trei zile
Şi n-are unde se pune.
Dar s-o pus pe-un ciung uscat
Şi cîntă de-al meu bănat,
De cînd badea m-a lăsat,
C-o fost mare blăstămat.
Dar nici nu păşii preste prag,
Cînd altul mi-am căpătat. ^

OCCL.

-~ Cucuie, cucuţule,
Vara vii, vara te duci,
Mă mir iarna ce foc mînci.
— De-aş mînca numai pămînt,
Că eu tot vin şi vă cînt;
De-aş mînca muguri de fag,
Numai să vă cînt cu drag;
De-aş mînca şi pietricele,
Numai să vă cînt cu jele.

CCCLI.

Cîntă cucul de pe munte,
Nime-n lume nu-1 aude,
Fără doamna ai din curte.
Da doamna din grai grăia :
— Cucuie, voinicule,
Haida cîntă-n curtea mea,
Că eu bine te-oi ţinea,
Cu vin roşu revărsat
Prin năframă strecurat
Şi cu pită de grîu curat.
— Ba io-n curte n-oi veni,
Că m-oi duce la hugiag
Şi-oi mînca frunza de fag
Şi-oi cînta la ăl sărac,
Şi-oi mînca frunza de spin
Şi-oi cînta la ăl străin.

CCCLII.

Cucul cîntă, mierla zice :
— Taci nevastă, nu mai plînge,
C-o veni primăvara
Şi-om trece la Moldova,
La Moldova, ţară bună,
IJnde-i naţie română;
Ţară bună şi frumoasă,
De mîndră care-i frumoasă.
Moldova e ţară bună,
Oîţi voinici în ea se-adună,
Toţi acolo se cunună.
Este-un popă de calvini,
Cunună pre-un cop de vin ;
Pre noi de ne-ar cununa
Şi o ferie i-am da.

CCCLIII.

Cucul cîntă, mierla zice :
— Taci voinice, nu mai plînge.
Cucu-i sur şi mierla-i neagră,
Cîntă-n codru, se dezmiardă.

CCCLIV.

Cucuie, ce peana porţi,
De pre tin'te iubesc toţi ?
Şi io port peana ca tine
Şi nu mă iubeşte nime.

CCCLV.

Cînd aud că cucu-mi cîntă,
Ştiu că primăvara-i vintă ;
Cînd aud că cucu-mi tace,
Stiu bine că vara" trece.

Cîn
Şi
Nu
Nic
—
Că
Eu
El
Nu
Cîn
Eu
El
Şi
Foc

Cîn
Eu
El

Olt
Ce-
Ad
Şi
Şi
Olt
Cre
Să
La
Să
Şi

Olt
Cr
Să
Să
Să

Ol
Da
Să
Să

CCCLXI.

Mult mă mir şi mă ciudesc
Cum în lume să trăiesc,
Că n-am nici un meşteşug,
Fără să fur cîte-un murg.

CCCLXII.

Cîntă cucul din Surduc,
Vine timpul să mă duc
Şi n-am nici un meşteşug,
Fără cîte-un cal să duc.
Calul îi cu părul creț
N-are nici un preț.
Cu banii de pre tine,
Oi trăi odată bine,
Cu mîndrele pre lîngă mine.

CCCLXIIL

De-ar veni luna lui mai,
Să mă-nvăț a fura cai.
Să fur unu, să fur doi,
Să mîn stava dinapoi.
Să fur murgu sasului,
Din fundușu grajdului.
Sasu samănă săcară,
Eu mă duc cu murgu-n țară;
Sasu samănă ovăz,
Eu mă duc cu murgu-n şes.

Hi, hi, hi, murguțule,
Mînce-ți cîinii coastele,
Că mi-ai mîncat oasele.

CCCLXIV.

Fură, mă, şi-ascunde bine,
Să nu mai găsască nime !

CCCLXV.

Mult mă mir şi-mi fac de lege,
Preste care munți oi trece ?
Preste munții rămurați,
Că m-aşteaptă şepte frați,
Cu trei, patru cai legați.
Dar tot murgul cu suta,
Numai murgul de sub mine,
Cu trei sute şi mai bine,
Că-i mîndruță lîngă mine.

CCCLXVI.

La făgădău, sub pădure,
Bea Ioan pe iepe sure.
Ioan bea şi dănțuieşte,
La păgubaş nu gîndeşte.
Eu din grai aşa grăiam :
— Bea, Ioane, azi şi mîne,
Că de mîne încolea,
Tu vin roşu țm-i mai bea.

11. SOCIALE

CCCLXVII.

Frunză verde, frunză verde,
Frunză verde, iarbă grasă,
Mă băgai stăpîn la coasă.
Cosii două-trei poloage,
Foamea la pămînt mă trage;
Cosii două-trei rînduri
Şi mă făcui tot gînduri.
Mă uitai la sîntul soare :
Sîntul soare-n prînzul mare,
Nu-i nemica de mîncare.
Da luai coasa de-a spinare
Şi-o luai pre rît la vale,
Tîlnii stăpînul călare
Aducînd ceva mîncare :
Lapte acru durducat,
Cu nişte mălai crăpat.
D-am mîncat eu, ce-am mîncat,
Pînă ce m-am supărat....

CCCLXVIII.

Domnule solgăbirău,
Nu mă tracta aşa rău
Că şi eu te ştiu tracta
Dacă bîta voi lua,
Sau mi-oi face palma pumn
Şi ți-o ieşi pre ilas fum.

CCCLXIX.

Bate, doamne, pre-acel om
Care mă scoală din somn
Şi nu mă lasă să dorm.
Bate-l Doamne, şi-l trăsneşte,
De ce mă mai năcăjeşte.

CCCLXX.

Lele, ce te-ai mîniat,
Au ce-ai cerut nu ți-am dat ?
Degeaba te-ai mîniat,
Că eu plata n-o-am luat.
Buda-n formez (?) mi-a rămas,
Domnii din plată mi-a tras,
Nici un ban afar' n-am tras
Şi datori am mai rămas.
Dar veni-va şi-altă lună,

Căp
Leli
Ce ț
Ştii
Că-ț
Mai
Boa
Să f
Să
Să-r
Să ț
Fru
Altă
Plat
Neic
Pap
Cu
Şi r
Pe

12. ISTORIC

CCCLXXI.

Pre dealu Fileagului
Merg carăle Iancului,
Cu boi cu coarne de-ovăz—
Domn ca Iancu nu s-a văzt;
Boi cu coarne de secară—
Domn ca Iancu nu-i în țară !

CCCLXXII.

Pe dealul Feleacului,
Merge oastea Iancului.
Şi Iancu din grai grăia :
— Haidați, feciori, după mine,
Să luăm tunuri de fag,
Să tunăm în Cluj cu drag;
Să luăm şi de stăjeri,
Să tunăm în Oşorhei;
Să tunăm în prunişori,
Să tăiem şi domnişori.

CCCLXXIII.

— Unde mergi, tu, Iancule?
— Ce mă-ntrebi [indescifr.]?
Eu mă duc la Bălgărad

Să î
Pre
Mer
— Ş
Şi C
Că
Clu
Şi-a

Pre
Mer
De
Şi-a
De
Pla

Str
Că
Str
—

Că şi eu vin de la munte
Cu opt mii şi nouă sute,
De păuni de-ai codrilor.
De voinici de-ai munţilor.
Cînd mergea Iancul călare,
Toată Turda tremura-re.
Ungurii l-întîmpina
Şi din grai aşa-i grăia :
— Iancule, măria ta,
Numai Turda n-o prăda
Că ce-i cere, noi ţi-om da.
Ţi-om da banii cu merţa,
Aurul cu ferdela
Şi ne-om da pre legea ta,
Iancule, măria ta !...

CCCLXXVI.

Săraci voinicaşi frumoşi,
Cum staţi în loagără scoşi
Pe din sus de Sulferin,
Unde-i locul cel de chin ;
Cu puştile-n piramidă,
Cu straiţele iar'de pită.
Nice apă n-au avut,
O lingură de băut.
Cîndu ziua se făcea,
Forgatarul li-l bătea.
Ei la bătaie porneau,
în dunga răzorului,
Naintea franţozului.
Cînd soarele răsărea,
Iacă franţozu-mi venea,
în haine roşii-mbrăcat,
Tot de bătaie gătat.
De bătaie s-apucară
Mai întîi cu puştile,
Vin gloanţă ca muştele ;
Mai tîrziu cu tunurile,
De se mişcau dealurile.
Vine-un general călare,
'N glasu mare cînd striga-ră :
— înălţate împărate,
Lasă-ne să retîlnim
Că noi toţi bine pierim.
înălţatu de-mpărat
El din grai că şi-a grăit :
— Daţi, feciori, cu voie bună,
C-acum pierdem din cunună.
Betîlniţi, nu zieu ba,
Care-ţi mai putea scăpa.
Ia burcuşul cu-a lui oaste,
Că ne-nconjură de-o parte.

CCCLXXVII.

— Ce te clatini, bradule,
Fără soare, fără vînt,
Cu umbra pînă-n pămînt ?
— Da cum să nu mă clatin,
Cînd pre mine să mă taie,
Doi voinici din Baia Mare,
Să mă facă-o temnicioară,
Temnicioară la voinici,
Supărare la părinţi.

CCCLXXVIII.

Cîte flori-s pre pămînt,
Toate merg la jurămînt.
Numai floarea soarelui
Stă în poarta raiului
Să judece florile
Că şi-au pierit miroasele.

13. DIVERSE

CCCLXXIX.

Cîte flori în jurul meu
Toate mă vorbesc de rău,
Numai floarea soarelui
Şede-n poarta raiului,
Se roagă lui Dumnezeu
Pentru binele meu.

CCCLXXX.

Frunză verde de pre tău,
Umblă badea-n butul meu,
Gîndeşte că-mi pare rău.
Da, zo, mie rău nu-mi pare,
Că nu-i frumos aşa tare,
Nice gazdă aşa mare ;
Că, zo, mie-mi pare bine,
Că m-am depărtat de tine
Că-ai fost om fără ruşine.

CCCLXXXI.

Frunză verde plop tufos,
La morisca cea din jos,
Toarnă Măriuţa-n coş.
Toarnă grîu, toarnă sacară,
Ca să facă azimioară,
Frămîntată-n lăcrămioare,
Coaptă-n sîn la ţîţişoare,
Cel va ce mînca să moară.

cccLXxxn.

Ştii tu, mîndro, ce ziceai
Cînd la voi pe pat şedeai,
Că ziceai cu gura ta
Că tu de min' ti-i lăsa,
Că mai am de-a studia-*re*
Şi tu nu-mi poţi fi muiere ;
Că mai am de-a învăţa
Şi io nu te pot lua.

CCCLXXXIII.

De cînd june m-am făcut,
Altă mîndră n-am avut
Făr'pre tine mîndră dragă
Ce eşti dulce ca şi-o fragă,
Pentru care sîntul soare
Ar jura-ntr-o sărbătoare.
Dar, zău, luna vicleana
Zice zău că n-a jura,
Că ea m-a văzut cîndva
în uşă de grădinuţă,
Şezînd cu altă drăguţă,
Ţinînd murguţul de frîu
Şi pre mîndruţă de brîu,
Ţinînd murgul de curele
Şi pre mîndră de mărgele
Murguţul mi-l adăpam
Şi pre mîndra-o sărutam.

CCCLXXXIV.

Mîndră, mîndruleana mea,
Spune tu la maică-ta,
Să nu umble pre-arătură
S-adune fermecătură
Să mă farmece pre mine,
Să te iau, mîndră, pre tine.
Că eu, mîndră, te-aş lua,
Dar mi-au spus vecină-ta

Că t
Şi te
Cînd
Şi so

Frun
Pen
Pen
Care

Frun
Orb
Dup
Dup
Dup

— U
Dup
Şi te
Este
— I
Că t

Trec
Mă-
Trec
Mă-
— I
C-o
Dă-
De-

Iaca
îi cu
Că
Şi s
La
El c
— C
Şi n
De-
Pur

C-am picat într-aia casă,
Ca cum pică iarba-n coasă ;
C-am picat într-ala loc,
Ca cum pică lemnu-n foc.

CCCXC.

— Busuioace, busuioace,
N-ai mai creşte, nici te-ai coace !
— Dar de ce să nu mă coc,
Că mă pun feciorii-n clop
Şi mă poartă pre la joc.
— Trandafire, n-ai mai fi,
Nici în cale-ai înflori !
— Dar de ce să nu mai fiu,
Că mă pun fetele-n brîu
Şi mă poartă pre la rîu.
Io-s floarea nevestelor,
Bujoru feciorilor,
Busuiocu fetelor,
Mintă creață-a babelor.

CCCXCI.

Mă dusei cu coasa-n rît,
Cosii două-trei pîrloage,
Foamea la pămînt mă trage.
Mă uitai cătră sfințit,
Văzui pre mîndră venind,
De mîncare aducînd,
Mălai dulce nesărat.
Ah, am luat, am mîncat,
Cofa-n mînă am luat...
Mă uitai spre răsărit,
Văzui pre mîndră venind,
De mîncare aducînd :
[Pîne albă în cerguță
Şi vin roşu în ploscuță].

CCCXCII.

De ar fi dat Dumnezeu,
Oe-am iubit să fie-a meu !
Dumnezeu aşa o dat :
După dragoste, bănat,

CCCXCIII.

— Măi fecior cu păr sucit,
Şezi la noi dac-ai venit.
— Ba eu n-am venit să şed,
Ci-am venit să vă întreb :
Da-îți fata după mine,
Că îmi place tare bine ?
— Ba, fata mea nu-i de dat,
Că-i cu poale de bumbac
Şi-ar merge după-un diac...
— Căci diacu-i cam viclean
Şi ține dragostea-un an.

CCCXCIV.

Lasă-mă măicuță-n pace,
Că ce-am făcut n-oi mai face;
Nici din curte n-oi ieşi,
Nici cu lumea n-oi grăi,
Nici cu lumea, nici cu țara,
Numai cu diecii sara.

CCCXCV.

Păsăruică, mută-ți cuibul,
Că vine badea cu plugul;
Păsăruică, mută-ți casa,
Că vine badea cu coasa.

CCCXCVI.

Cîntă cucul şi nu-nceată,
C-o murit o dalbă fată :
Fata mîndră-a judelui,
De dorul iubitului.

CCCXCVIL

Dusu-s-au bădița, dus,
Pre valea Bistriții-n sus
Numai ca să-mi tîrguiască,
Numai ca să-mi îndrăgească,
Două vaci cu coarne largi
Şi copile care-s dragi;
Două oi care-s boțoase,
Copile care-s frumoase.

CCCXCVIII.

Dusu-s-au bădița, dus,
Pe valea Bistriței-n sus
Şi nu mi-o lăsat răspuns
Cu cine să mă iubesc,
Tare să nu-mbătrînesc.
Iubeşte batîr pre cine,
Mai gîndeşte şi la mine.

CCCXCIX.

Dragă mi-i ulița lungă,
Pe unde badiu mi-i slugă.

CD.

Frunză verde lilion,
Te-am iubit şi n-ai fost om
Şi-ai fost o gură căscată,
De te-au ştiut lumea toată.

CDI.

Spune, bade, maică-ta
Să nu-mi aibă grija,
Că tot grija mea c-o are,
Că-s cu ia scurtă-n poale
Şi cu mintea zburătoare.
Da ea îmi ea acățată
Şi mintea mi-i aşezată.

CDII.

Zboară tristă turturică,
Suspinînd inima-şi strică.
Turtureaua-i turturea
Şi ea-şi face voia rea :
— 0 amar, cine mă crede ?
Unde vede lemn frunzos,
Nu se pune de fel jos
Şi deşi se pune cîteodată,
Tot pre lamură uscată.
Unde vede vînătoriul,
Tot acolo-o poartă dorul,
Ca s-o vază, s-o lovească,
Să nu se mai pedepsească.

Băsări
La fînt
Muşcat
Bădița
Una-n
Ai din
Ține u
Ai din
Mi fac
Una-i-
De pur

Cînd e
Zbura
Nu şti
Nu mă
Şi zbu
N-ave
Petrec
Fără n
Dar u
Cum n
Şi trei
Vrăjit
Şi le f
De mă
Şi mă
Numai

Toate
Vara
Toate
La fru
Dar p
Că-i p
Şi mă
Că-i p
Lupul
Şi mă

De-ar
Să se
Şi căr
Şi ten

Furcile de pătrînjei
Şi ţeapă de tăieţei,
S-o mînce grumazii mei.

CDVII.

Surioară, sor de cruce,
De la voi nu m-aş mai duce.
Dar maică-ta-i gură rea
De nu pot trăi cu ea.
Nice ziua, nici noaptea ;
Nice ziua cu lucru,
Nice noaptea cu somnii.

CD VJII

Dar tu, badeo, ce-ai gîndit,
De pre mine m-ai urît ?
Dar tu, badeo, ce-ai mîncat,
De pre mine m-ai lăsat ?

CDIX.

Nevastă, cu pruncul mic,
Nu mă prinde ibovnic,
C-oi veni seara la tine,
Bl a plînge după mine ;
Tu-i ieşi să-mi dai guriţă,
El a plînge să-i dai ţiţă ;
Tu-i ieşi să mă petreci,
El a plînge să-1 apleci.

CDX.

Vai, bădiţă, dor ţi-a fi,
Io, bade, ţi-aş porunci :
Da de ţi-a fi cît de bine.
Să nu şezi fie cu cine
Şi de ţi-ar fi cît de drag,
Nu şedea cu lucru slab.

CDXI.

Cărăruşă pe sub coastă,
Cum nu-i mintea fetei proastă ?
Cum vine unul şi-o cere,
Ea zice minten că mere,
Nu stă-n loc să socotească
Cum în lume să trăiască.

CDXII.

Desfă, mîndro, ce-ai legat,
Să nu fiu voinic stricat,
Că-i păcat de Dumnezeu
De-un voinic tinăr ca eu.

CDXIII.

Toate frunzuţele-mi spun,
Că-a meu bădiţă nu-i bun.

CDXIV.

De m-ar chema rosmalin ;
Dar mă cheamă izmă creaţă,
Mă sărută şi mă lasă.

CDXV.

Slobozi-mă, maică,-n sat,
Că de iubit m-am lăsat;
Slobozi-mă, maică,-n lume,
Că ce-oi iubi eu ţi-oi spune.

CDXVI.

—Frunză verde de piper,
Hai mîndruţă-n deal la peri
Să te-ntreb ce-ai făcut ieri.
—Am dat apă la neferi,
Am dat apă de spălat,
Guriţa de sărutat.
—Şi la mine n-ai gîndit,
De păcat nu te-ai ferit.
—Decît sîntă c-un mişel,
Mai bine c-un voinicel, „
Că voinicu-i cu noroc
Şi cu dinsul treci prin foc.

CDXVII.

—Alincuţă,un'te duci,
Cu cizme şi cu papuci•?
—în grădina cu doi nuci,
Să dau apă la doi junei
Şi gură la doi voinici;
La doi cai moldoveneşti,
La voinici ardeleneşti.

CDXVIII.

Bădiţ, bădişoru meu,
Cu cîtu-i alta mai bună
Cu cîtu îţi e minciună,
Şi cu cîtu-i mai frumoasă
Cu cîtu-i mai mincinoasă.

CDXIX.

Fetelor, pizmaşelor,
Nu ţineţi pizma pre mine,
Dar ţineţi pre maică-mea
Că m-au făcut frumuşea,
De nu mă puteţi vedea,
Nici pre mine, nici pre ea.

CDXX.

Asta n-am gîndit-o eu :
Să mă arză soarele
Pre toate răzoarele,
Păcurar cu oile...

CDXXL

—Busuioc, miros frumos,
Ce veste mi-aduci din jos ?
—Eu ţi-aduc veste frumoasă,
. .. gălbinicioasă.

CDXXII.

De la noi a treia casă,
Este-o copilă frumoasă.
Aş iubi-o, dar nu mă lasă,
Nu mă lasă-a noşti de-acasă.

CDXXIIL

Mi-i ruşine şi de iarbă
Ou cine mi-am făcut treabă :
Cu rădăcina florilor,
Cu ciuful feciorilor.

CDXXIV.

La fîntina lui Maftei,
Băsărit-o petrinjei,
Petrinjei cu trei crenguţe,
Mateiu-i cu trei drăguţe :
Una io, una băciţa,
Alta Măria crîşmăriţă.

CDXXV.

într-o verde grădinuţă,
Se preumblă-o coconită.
Ochii ei sînt ca zefirul',
Buzele ca şi rubinul.

Fă-ţi, in
C-acum

Sub viţă
Se vaeră
—O vai
Dragu m
V-aş ascu
V-aş ascu
Bogoazel
Eu mă to
V-oi ascu
Holdele
Şi voi pe
Şi atunci
La luncu
Und'se b
Mulţi voi
Şi atunc

Dealule,
Numai t
Dar acun
Nu te vo

Pre dealu
Merge ca
Carul m
Mere Ion

Nu mă b
Nu mă b
Că derep
Săracu d
Cin'm-o
De l-am s
Un voinic
înalt' ca
Ochişorii
Spicu gr
Sprîncenel
Pana cork
Bupte di
Ne-ajuns

Bupte din răcoare,
Ne-ajuuse de soare.
Da el aşa-au zis,
Că el m-a lua,
Dacă-a învăţa
Toate şcoalele
Şi m-a învăli
De mi-a fi drăguţ,
Nu-a umbla desculţ.
Că m-aş îndura,
De ţi-aş cumpăra,
Nişte păpucei
Cu treizeci de lei.
,,Cinstite voinice,
Nu ştiu ce ţi-oi zice,
Că-s cam tînăruţă
Şi mi-i frică foarte,
Că-i păcat de moarte".
„Ce păcat să fie ?
Că-mi eşti dragă mie.
Nu-i nici un păcat,
De-ai iubit curat".

CDXXXI.

Dragile mele surori,
Plegiţi şi a mele flori;
Le plegiţi şi le udaţi,
Dacă-or creşte le luaţi.

CDXXXII.

Măi muntene, măi păgîne,
Nu-mi dau fata după tine,
Că mi-o dau la locul şes
Un'se face grîul des ;
Că la deal se face rar.

CDXXXIIL

D-auzit-am, d-auzit
Că în Ţara Bomânească
Este o fată frumoasă
Şi nu-i voinic s-o iubească...
Şi eu murgul mi l-am potcovit,
Cu potcoave de argint,
Şi cu cuie de sîrmâ-ntoarsă,
Să tragă la gheaţă groasă...

CDXXXIV.

Măi feciorilor din lume,
Nu gîndiţi că vă spun glume :
N-alegeţi fete frumoase
Că nu-s bune pentru casă,
Luaţi fete mai bătrîne
Că-s mai bune gospodine,
Asultaţi şi-ţi face bine
Şi nu veţi păţi ca mine ;
Nu luaţi fete bogate.
Că din bani nu-s avea parte,
Ci luaţi mai sărăcuţă,
Că-s mai bune la căsuţă.

CDXXXY.

Frunză verde pănuşică,
Draga mamei frumuşică,
Spusu-ţi-am ţie de mică,
De bătrîn să nu te-apuci,
După tînăr să te duci.
Că bătrînul cînd se scoală,
Pe obraz abia se spală
Şi prin casă mocoşeşte.
Şi de merge la lucrat,
Vine sara supărat
Şi de-i pui lui de mîncat,
Ei zice să-1 legi la cap.
Iar cel tînăr cînd se scoală,
într-o clipă mi se spală,
Te cuprinde-n calde braţă,
Te sărută cu dulceaţă
Şi aşa abia te lasă
Şi se duce-n cîmp la coasă
Şi lucrează pînă-n seară
Şi se-ntoarce-acasă iară
Şi de-i pui ceva pe masă,
Nu se uită, nu te lasă
Şi zice că n-a mînca
Pînă nu tVa săruta.

CDXXXVI.

Nevastă cu bărbat,
Spune-mi drept, adevărat
Să ştiu şi eu cumu-i însurat.
De-a fi bine să mă-nsor,
De-a fi rău să mă d-omor.

CDXXXVII.

Lîngă rîu, odinioară,
Şedeam eu c-o fetişoară.
Eîul lin curgea la vale,
Printre flori făcîndu-şi cale.
Las'să curgă, să-nflorească,
Numai mîndră să-mi trăiască.

CDXXXVIIL

Crezi tu, lele, crezi, ori ba,
Că eu mîne te-oi lăsa,
Mîne dis-de-dimineaţă,
Nici nu-i mai spăla pre faţă.

CDXXXIX.

Iarbă verde-nrourată,
Şede mîndră supărată
Şi pe mine mă întreabă,
Fostu-mi-a şi este-mi dragă.
Ea răspuns au căpătat,
Ca să-şi capete bărbat,
Că de Dumnezeu va vrea,
Altă fată-a fi a mea ;
De va-ajuta Dumnezeu,
Voi ieşi din satul meu.
Ieşi, bădiţo, sănătos,
Numai nu fi mînios.

CDXL.

Dar tu, mierlă, nu vedeai,
Cît de cu drag mă iubeai.
Dimineaţa-n zori de ziuă,
Tu aşa cîntai cu dor,
Nouă să ne fie nor.

CDXLI.

Scînteuţă mohorîtă,
Zici, badeo, că ţi-s urîtă;
Da lasă să nu fiu dragă,
Bine că mi-i mintea-ntreagă;
Că-i vedea tu, badeo, bine,
Preste vo două-trei zile,
Ce voinici îmbla la mine,
De-o crepa inima-n tine.
Boagă, bade, pre Dumnezeu,
Să moară urîtu meu,
Că şi io, bade,-oi ruga
Să moară şi hîda ta,.
C am fost dragi şi ne-om lua.

CDXLII.

Dar eu am gîndit aşa:
Că tu-nflori pe seama, mea,

Dară tu
Pe seam
El a tr
Şi te-a
Să nu-r

Dragă r
Ce urît
Mai bin
Să nu t

Cît te ţ
Tot la t
Că şi gî
Nu mă
Badea r
Cu mul
Lasă pi
Că noi

Vin',mîr
Şi-apoi
După m
Că eu n
După rr
Că mai

Iubeşte,
Pe ciu'r
Ca pre
Maică-ta
Iubeşte
Mie voi
Că eu i
Ţie voie

Floricic
Dragi a
Ah, bin
Şi la oc
Ca doi
Floricic
Dragi a
Oh, şr b

CDXL VIII.

Mă-ntîlnii cu cară multe...
—N-ați văz't pre Ioan la munte?
—Ba, zo, noi că l-am văzut
Colo-n sus la Bucureşti,
Să culeagă flori domneşti,
Să-şi pună în pălărie,
Să meargă la cununie,
Pînă-i frunza verde-n vie.
Dacă frunza s-o usca,
Popa nu i-o cununa.

CDXLIX.

Mîndră, mîndruleana mea,
Pa cum te-o-nvăța firea,
Eu cuvîntu nu-ți voi da
Că pe tine te-oi lua.
Păr'o vorbă tot ți-oi spune :
Aşteaptă tu după mine,
Eu te voi lua pe tine.
Că nu-i lumea ca odată,
Zece feciori la o fată;
Că stă lumea-ntr-un picior,
Zece fete la-un fecior
Şi toate-mi trăiesc cu dor.

CDL.

Mîndră, pe-a voastă uliță
Poate creşte tămîiță.
Poate creşte şi-nflori,
Pîn'la voi oi mai veni;
Poate creşte şi se coace,
Pîn'la voi oi mai întoarce.

CDLL

—Măi bădiță, pentru tine
Multă supărare-mi vine.
Maica-n casă nu mă lasă,
La fîntînă nu mă mînă,
La pîrleaz
Nu-mi dă răgaz,
Numai tot ca să te las.
—Lasă-mă, mîndruță, lasă,
Nu face supărare-n casă,
Maică-ta m-o blăstăma,
Dumnezeu nu mi-o ajuta,
Nici de tine, nici de alta.

CDLII.

Auzit-am şi ştiu bine
Că vrei să te laşi de mine.
Lasă-te cu Dumnezeu,
Că mie nu-mi pare rău.
Numa-un picu-mi pare rău,
Că ți-am ştiut năravul tău
Şi la bine şi la rău.

CDLIII.

Mă bădiț, bădiț să fii,
Dar la noi să nu mai vii,
Că mi-ai vint o seara sau două
Şi mi-ai rupt inima-n două.
Tu mi-ai rupt-o, tu mi-o leagă
C-un fir de mătasă neagră
Şi-o trimite pre Tîrnavă.
De-i vedea că se corIeste,
Nu trage nici o sperare;
De-i vedea că se rădică,
Trage cît de puținică.

CDLIV.

Frunză verde ca nalba,
Mai iubi-ne-om, bade,-o' ba,
Ori mai bine ne-om lăsa.
Că părinții nu voiesc
Şi oamenii ne vorbesc.

CDLV.

însoară-te, bade,-nsoarâ,
Ca-ți stă bine cu muiere,
Ca trandafiru-n ulcele;
Şi-ți stă bine cu nevastă,
Ca trandafiru-n fereastră,
Omeneşte-ți nevasta
Şi de mine nu uita,
Că ți-am fost dragă cîndva.

CDL VI.

Mîndră, mîndruleana mea,
Nu gîndi că te-oi plăcea.
Nu gîndi că doară-mi placi,
Că numai păcate-ți faci;
Nu gîndi că te-am plăcut.
Că păcate ți-ai făcut.

B. STRIGĂTUR

1. DESPRE JOC

I.

Frunză verde de saştiu,
Chiui-aş şi nu ştiu. *
Aş chiui, nu ştiu bine,
4 M-aş lăsa şi mi-i ruşine.

II.

N-avu dracu ce lucra
Făr-'m-o-nvățat a juca,
A nu şedea dumineca,
Nice ziua, nici noaptea,
Doamne-ajută,ntr-un noroc,
Să m-apuc şi eu de joc.

III.

Aşa joacă pe la noi,
Pe la noi, pe la Hurez,
3 Ca teleaga cu doi iezi.

IV.

Unde joacă-un sor c-un frate,
Joacă țara jumătate;
Unde joacă-un văr c-o vară,
4 Amiroasă primăvară.

V.

Zică cine ce va vrea,
Că eu joc pre voia mea :
Ori urîtă-i, ori frumoasă,
4 Că e tot din vița noastră.

VI.

Drag de joc, drag mi-ai fost,
Drag mi-ai fost a mă uita,
3 La cin'te-au ştiut juca.

Dragu m
2 Că miroa

Joacă jun
2 Şi=nsurați

M-au trin
Să gioc f
Oi juca-o,
C-oi giuca
Şi-oi giuc

Strigă, st
2 C-auzi mî

Care fată
Ține-o, D
Să mă-nv
Care fată
Prinde-o,
Şi-o trime

Mîndră ca
Bată-i ghe
3 Şi topită,

Stau fecio
2 Ca butuci

XIV.

Chiuire-aş, chiui,
Da mă tem că m-a beli
Fata belitorului,
4 Din fundul cuptiorului.

XV.

Mîndră mea şi-o floricea,
Stau duşmanii să te ia,
Eu din pizmă nu te-oi da
De aş şti că or crăpa
5 Şi te joc în sumeţie,
Să le fac, mîndro, mînie.

XVI.

Eu joc, mîndro, şi zic zău
2 Că de dorul tău-s galben eu.

XVII.

întoarce-te, mîndră, bine,
2 Cu ibovnicu lîngă tine.

XVIII.

Copilită, io te-aş strînge,
2 Dar eşti tînără şi-i plînge !

XIX.

Mult mă mir, Doamne, mă mir,
Fetele la joc ce vin
Nevestele ce cată,
4 De stau cu gura căscată.

XX.

Hei, săracii, ce feciori,
Cugeti c-au fost veghetori;
Da, săracele, ce fete,
4 Pare c-au pligît la cepe.

XXI.

Strigă badiu tulburat,
Că cum demult n-o jucat :
— Acum joc cam bătrîneşle,
4 De-abia-nvîrt vreo trei neveste.

XXII.

Strigă-o babă blăstămată :
— Da tu, ce faci tu nevastă ?
Tu nu vezi că nu joci bine,
4 Hai lasă-mă şi pe mine.

XXIII.

'Toarnă-te,-nturna-te-ai seacă,
Că eşti mare cît o vacă
Şi te-ntoarnă roata-n deal,
Frunzuliță de popdeal,
5 Şi te-ntoarnă roată-n şes,
Frunzuliță de ovăz.

XXIV.

Pre picior, săracă fată,
Că rămîi nemăritată,
3 Ca mărgeaua ne'nşirată.

XXV.

Eu iubesc, maica iubeşte,
Casa ni se prăpădeşte ;
Eu la joc, maica la joc,
Mălaiul de joi în foc
5 Pînă-1 sufli de cenuşă,
Copiii-s de cap la uşă.

XXVI.

Sub călcîiul cizmei mele
Şede dracul şi-o muiere
Şi mă-nvaţă să fac rele,
Dar eu rele nu ştiu face;
5 Fără bune, ştiu destule.

XXVII.

Ai, ţigane, strune bune ;
De cît nu mi-ai zice bine,
3 Mai bine te-ai duce-n lume !

XXVIII.

Măi ţigane,-n capul tău,
Facă dracul făgădău;
Măi ţigane,-n cap la tine,
4 Facă dracul mănăstire.

XXIX.

Măi ţigane, dipla ta,
Vine sara, nu pot sta
Şi iau bătu şi mă duc,
Şi iau uliţa de-a rîndu
5 Şi mă duc une mi-i gîndu.

3!

XXX.

Luaţi, feciori, seama bine,
Că şi-a mea mîndruţă vine,
Cu poale din patru laţi;
4 Cum va veni, s-o gineaţi !

XXXI.

Luaţi, feciori, sama bine,
Că şi-a mea mîndruţă vine,
Cu laibăr şi cu pieptar
4 Şi cu mierea-n buzunar.

XXXII.

Stau feciorii să se bată
Pentru-un tăbuieţ de fată,
Staţi, feciori, nu vă bateţi,
4 Că mai vine-un tăbuieţ.

XXXIII.

Mîndră'naltă cît o salcă,
2 Dacă-o pun la sapă,-o calcă.

XXXIV.

Mîndra-naltă ca bradul
2 Şi-i la corp ca şi fagul.

XXXV.

Măi bădiţă Vasilică,
Lasă boii-n valea mică,
Hai în sat la ibomnică.
Ibomnica ţi-i beteagă .
5 C-o mîncat o ceapă-ntreagă
Şi una de jumătate
Şi-o rămas strîmbă de spate.

XXXVL

Lele, lelişoara mea,
Asta crede că-i aşa :
Nu te spăla cu sopon,
4 Că nu poţi îmbla de somn.

XXXVII.

Stă mîndruţa-n gura şurii^
2 Pare că-i mama pădurii !

2. LA ADRESA FETE

Care mîn
Aceea-i n
Şi de nas
Şi de gar
5 Şi-i cu g
Şi cu din
' Buze gro
Cu dinţi
9 Mîncaţi d

Fata mic
2 Are gura

Lelea-nalt
Ba urîtă
Lelea-nal
4 Şi la gur

Lelea-nal
Şi urîtă
Lelea-nal
4 Şi pre ru

Vai de m
Pare c-ar
Frunză v
Pre urîta
5 Frunză v
Pre-urîta

Vezi, bad
înaltă ca
3 Şi galbin

Bade, pr
Niciodată

Nice mersul pe cărare
Nu seamănă-a fată mare,
Făr-a rață deşelată. . .
Hîdă-i, Doamne, crucea-o bată !

XLV.

Pagubă, mîndro, de tine,
Că din satul jumătate,
Ia, tu eşti strîmbă de spate !

XLVI

Cîte fete pieptănate
Toate-s gîrbove de spate,
Dar i borză-a mea leliță
Şi-i oablă ca şi-o mlădiță.

XLVII.

Lelea cu brîu şi cu zale
Pre la gură-i cu zăbale.
Da-ei, drace, zalele
Şi-i şterge zăbalele.

XLVIII.

Luați seama, măi feciori,
Care fată-i mai buzată,
Să-i punem clopot de buze,
S-o țipăm prin cucuruze.

XLIX.

Lelea lungă şi fudulă,
Sus la brîu în cătrință cu țidulă.
— Ce ai, lele, sub cătrință%
— Eumenele de-o groşiță.
— Ce ai, lele,-npuzunar ?
— Eumenele de-un creițar.

L.

Frunză verde lemnele,
Bumenite-s fetele;
Frunză verde lemn domnesc,
Bumenite-s de sclipesc ;
Frunză verde lemn de^ salcă,
Bumenite-s de le calcă.
Fata cari se rumeneşte
Ia-o, drace, şi-o trînteşte;
Cari se rumeneşte joia,
Să o calce şi nevoia !

LI.

Vezi, bade, la mîndră ta,
Că de nu s-ar rumeni,
Chiar țigancă-ar putea fi;
Şi de nu s-ar fărina,
A țigancă-ar semăna.

LII.

Mîndră mea gălbinicioasă
Niciodată nu-i frumoasă,
Iar dacă se rumeneşte
Şi mai tare-ngălbeneşte.

LIII.

Şede lelea la prilaz
Cu oluțu de vinars
— Na, bădiță, bea odată,
De ți-i inima stricată.

- LIV,

De trei zile fac la şură,
Mîndră mea-i la beutură.
Eu mă duc s-o chem acasă,
Ea mă cheamă după masă
Şi-mi pune pită aleasă.
Lîngă pită,
Carne friptă ;
Lîngă carne,
Două cane.
Una cu vin îndulcit,
Ca să nu fiu năcăjit;
Alta cu vin pipărat,
Ca să nu fiu supărat.

LV.

Ai, iu, iu, lele Mărie,
Eu ştiu ce-ți trebuie ție :
O părече de cercei
Şi cojoc din nouă piei.

LVI.

Frunză verde rujmalin,
Place îmi de crinolin. -

LVII.

însura-m-aş, însura,
A de unde mi-oi lua?
A mi-oi lua din Şibii
Că-i cu cizme cu călcîi.

LVIII.

Lelea cu rochie lungă
De acasă pîn' la joc
Nu lasă pre cale colb ;
De la joc pînă acasă,
Nici o balegă nu lasă.

LIX.

M-au făcut măicuța-n şură
Să iubesc o căzătură
Ce se-mpiedecă-n... ră.
De la t . . . pînă-acasă,
Nici o balegă nu lasă
Şi de-acasă pîn'la joc,
Strînge balegi de un foc.

LX.

Caeru-i mare pedeapsă,
Aş dormi şi nu mă lasă.
De cînd, caer, te-am legat,
Cu jelea m-ai ruşinat,
Cu rugină din grădină,
Cu dor de fată bătrînă.
M-am rugat io către popa,
Să strămute dumineca,
Să-mi pot toarce cînepa.
Popa nu m-a ascultat,
Ziua nu mi-a strămutat,
Cînepa nu mi-am gătat.

LXI.

Părinte, sînția ta,
Sărbătoare-i mîne-or ba ?
C-am un caier de-a-ndruga
Şi-o lînă de-a-o scărmăna
Şi mă tem că n-oi găta.
Că şi ieri am scărmănat,
Dară focul a gătat.

Şedeți,
Că mai
Şi-om v

Am av
Ş-am m
Ştie dr
Doar s
Eu ved
Şi ştia

Vai săr
Bău ma
Cîndu-i
Nice ca

Asta-i
Țese-un
Țese-un
Şi se-a

Frunză
Fetele
Ele pîn
Cînd a
Şepte b
Dar cîn
Umbla
Cînd er
Mai tre

Nici o
Ca şi f
Că-i cu
Face m
De frica
L-bagă-
Şi îl sc
L-duce-
De sufl

LXVIII.

Copilita ne-nvățată
Face coca nesărată.
Cum o face, badei-i place,
Că n-are ce dracu-i face.

LXIX.

Lelea albă la făptură,
I-o iernat o muscă-n gură.
Cînd o fost primăvara,
D-o pornit musca-a făta
Lumea-o stat şi s-o-ncrucit,
Cu cine s-o fost pîrcit;
Lumea-o stat şi s-o mirat,
Ce-i de musca o fătat !?

LXX.

Mîndră naltă, străbălată,
Şi-a uitat gura căscată
Şi muştele-s blăstămate,
Intră-n gură nechemate.
— închide-ți, mîndro, gura,
Că nu e coaptă pruna.

LXXI.

Dați cu toții, f. . . morții,
Să scotem fîntîna-n deal
Să se spele fetele,
Că-s negre ca iepele ;
Să se spele-şi feciorii,
Că-s negri ca bivolii.

LXXII.

S-a uitat lelea pe spate :
Vîrful cozii, ceafa-i bate,
Petelele, umărul.
Vîrful cozii cîrligat,
Tot de lindini-i mîncat.

LXXIII.

Cîte fete sînt aici,
Toate-s cu mălai pe dinți.
Numai ibovnica mea,
Cînd aude, se ştergea.

LXXIV.

Dragă mi-i lelea cioruşă :
Suflă-n foc, se uită-n uşă,
Gura-i plină de cenuşă !. . .

LXXV.

Asta-i fata lăudată
De trei ani nepieptănată.
Cînd prinde-a se pieptăna,
Şepte sate se-aduna
Cu securi şi cu topoare
Ca păduchii să-i omoare.
La lelița în cosiță,
Un păduche cît o mîță ;
La lelița după cap,
Un păduche cît un rac.

LXXVI.

M-au mînat maica pre sate
Să văz fete lăudate,
Eu le-am găst nepieptanate.
Cînd o fost la pieptănat,
Şepte sate-au adunat
Cu săcuri şi cu topoare,
Ca păduchii să-i omoare.
O sărit păduchele
Şi i-o rupt genunchele.

LXXVII.

De trei zile la ospăț,
Mi s-a făcut furca băț
Şi-am lăsat şasă fuioare ;
Trei le-am dat la torcătoare,
Trei le-am făcut spălătoare.

LXXVIIL

Mîndră naltă şi şoldîe
Din trei coți îşi face ie,
Din trei coți şi jumătate
Să-mi facă şi mie parte
De-o chimeşă de bumbac,
Ca s-o joc la joc cu drag.

LXXIX.

. . . că m-aşbăga,
Dar nu-mi place salata.
De unde dracu să-mi placă
Că nici în blid nu mi-o bagă.

LXXX.

Pînă fata-i fată mare,
Merge rendeş pe cărare.
Dacă fata se mărită.
Merge pe cale zgulită,
De năcazuri chinuită.

LXXXI.

Mîndră mea s-o lăudat,
C-aseară o-am sărutat;
Da cum, dracu, s-o sărut,
Nici în ochi n-o am văzut.

LXXXII.

Aşa zice mîndră mea
Că nu-i gură ca la ea,
Ba, zo, este la neveste,
Numa nu se povesteşte;
Ba, zo, este şi mai dulce,
Numa nu mă pot eu duce.

LXXXIII.

Mîndră mea, tînără proastă,
Mă roagă s-o fac nevastă.
Eu i-am spus că n-o voi face,
Ea s-a pus în pat şi zace.

LXXXIV.

Luați sama, măi feciori,
Care fată-i mai bătrînă, .
S-o punem cățea la stînă;
S-o legăm cu lanț de fier,
Să mînce cu cînii zar.

LXXXV.

Fata dacă-mbătrîneşte,
Strînge paie şi-o pîrleşte;
Strînge şi mai mărunțele
Şi-o pîrleşte şi pre şele.

LXXXVI.

Săracile fetele,
Dacă vin cîşlegile,
Ele tot ca rozele.
Dacă vine postu mare,

Ele int
Unde-s,
Că ei t
Şi galbe

Mărita-
Ca de
Mărita-
Oricine
Fie cît
Numai
Că şi e

Oh, dr
De te-a
Nu te-a
Da tu
De nu

Fata
Pre ea
Fără u
în pos
Dacă C
Ea se

Bujuliț
Fată m
După r
Iară ia
Şi fată
Şi prin
Alte fe
Şi tu r

De m-a
De fet
Că-i pă
Bătrîn
Mă du
Tinăru
Cumu-
Şi eu

XCII.

Şede baba supărată
Cu fata nemăritată.
— Nu fi, babă, supărată,
Că fata îi mărita-o,
Cînd a face plopul pere
Şi răchita vişinele
Şi-a mînca dracul din ele.

XCIII.

Mă uitai într-o fîntînă,
Mă văzui fată bătrînă.
Dar eu nu sîntu bătrînă,
Fără de o sută bună.
Numai anu de-ar mai trece,
Ar fi o sută şi zece.

XCIV.

Mă uitai în cea fîntînă,
Mă văzui fată bătrînă
Şi rugai pre Dumnezeu
Să-1 trimită şi pre-al meu,
Fie cît de blăstămat,
Numai s-aivă clop în cap,
Să meargă veste prin sat
Că şi eu m-am măritat.

XCV.

Mîndră mea, de căţeluşă,
Şi-a pus patul după uşă.

XCVI.

Iu, iu, iu, peana de struţ,
Mîndră mea-i cu legănuţ.
Leagănă, mîndră, şi taci,
Dacă ţi-au plăcut să faci
Pre sub umbra gardului
Cu feciorii satului,
Pre sub umbra pomilor
Cu birişii domnilor.
Că feteie-or merge la joc,
Tu-i pune scalda la foc;
Fetele-or merge la fîn,
Tu-i scoate ţîţa din sîn;
Fetele-or merge la vie,
Tu-i scălda pe Pantilie.

XCVII.

O, leliţă, cum te ţii !
Te iubesc nişte copii.
O, leliţă, cum te porţi !
Te iubesc nişte nepoţi.

XCVIII.

Copiliţă-ncinsă bine,
Cu curele de la mine,
Cumpărate din cetate
De la nişte guri căscate.

XCIX.

Gainuţă de la munte,
Ea-aşteaptă parale multe;
Gainuţă de pre rît,
Ea-aşteaptă bani de argint;
Găinuşă de pre coastă,
Ea-aşteaptă galbeni [pre masă].

C.

Lelea cu ochii mneriuţi,
Tot în gură s-o săruţi
Şi la ochi să nu te uiţi,
Că la ochi de te-i uita,
Şepte boale te-or lua,
Şepte boli, şepte lungori
Şi-o păreche de friguri
Mestecate cu junghiuri.

CI.

Săraci fete de român,
Cum v-aş ţine tot în sîn;
Din sîn nu v-aş mai lăsa,
Nice ziua, nici sara.

Cil.

Fetele de la pădure
Culegea-iitr-o zi la mure,
Cukgea şi se uita,
Badeo, după dumneata.

CUI.

Toate fetele se trag
La frunza verde de fag,
Da şi eu de-abia mă duc
La frunza verde de nuc.

CIV.

Cît văd ochişorii mei,
Nu văd fete ca la noi.

3. LA ADRESA NEVESTE

CV.

De-aş avea şi eu nevastă,
N-aş'asculta la fereastră
Cu ciubica sufulcată
Şi cu inima-rgheţată,
Că doar m-a găsi v-o dată.

CVI.

Nevasta care-i frumoasă
Slobodu-i să se iubească,
Şi cu mine, şi cu altul,
Numai să nu ştie satul;
Şi cu mine, şi cu tine,
Numai să nu ştie nime.

CVIL

Nevasta care-i frumoasă,
Numa pagubă-i la casă.
Bărbatul şi-ar lucra,
Nu se-ndură-a o lăsa.
Că bărbatul, săracul,
Şede-n unghi şi duhăneşte,
Coasa-n pod îi rugineşte,
larba-n cîmp îi putrezeşte.
El nevasta şi-o păzeşte !
Şede-n unghi
Ca şi-un junghi
Şi tot geme şi se teme,
Mînca-l-ar acele lemne —
Da, lemnele muntelui,
Fiarăle Braşeului.

CVIII.

Nevasta care-i frumoasă
Tot lipeşte şi spoieşte
Şi pre cap se netezeşte.

CIX.

Cu muierea care-i rea,
Du-te-n pădure cu ea.
De-i vedea că n-o trăzneşte,

Că fete
îs cu fe
Vîrful c

Ia zbic
Şi-o-mb
Să nu
Că să r
Că pe

Nevasta
Ea cu
Se duc
Şi zice
Da băr
— Du-t
Tu, ne
Du-te
Nu şed
— Ba
Mînca-c

Care n
Face la
Curech
Fără-ol
La am

Nevas
Merge
Vine-ac
Bărbat
C-o de

Cu nev
Nu-i t
Că şi-c
Nu-i b
Că cîn
Nici n
Pîn'me
Focul

CXIY.

Cîtu-i lumea şi țara,
Nu-i muiere ca şi-a mea :
Că se culcă de cu soare
Şi să scoală-n prînzu-mare.
5 Cum se scoală, cată-n oaJă,
Să vadă n-o rămas ceva de-asară.
Mce ochii nu-i deschide,
Ba-i cu mînile prin blide.

CXV.

— Ei, muiere, draga mea,
Scoală din pat, nu zăcea ;
Că te-ai pus în pat cu soare
Şi te scoli în prînzu mare;
5 Scoală, mulge vacile,
Că te-o-ntrecut altele !
— Taci, la dracu, măi bărbate,
Nu-mi da casa la ruşine,
Că le-om mulge noi pîn'mîne
10 Şi le-om da~n ciurdă poimîne.

CXVI.

Vai de mine, mor de ciudă ;
N-am nevastă, numai trudă :
Cînd sărută,
Tot asudă;
5 Cînd mă strînge, —
Ncepe-a plînge.

CXVII

A picat o țîr'de brumă,
Crîşmarul zace de-o lună.
Crîşmăriță lui iubeşte, "
4 Pe crîşmar îl nebuneşte.

CXVIII.

Venii sara de la sapă,
Ostenit şi plin de apă,
Găsii pe mîndruța-n vatră.
Eu cerui de la ea cină,
5 Ea-mi spune că nu-i lumină ;
Mă răstii de două ori,
Se bagă după cuptor.
Eu o trag de cap afară
9 Şi-i dau pumni de cheltuială.

CXIX.

Nevăstuță văduvă,
Scoală-te pînă-n zîuă,
Că nevasta cu bărbat
Pînă-n zîuă s-au sculat,
5 Casa şi o măturat,
Bărbatul l-au pieptănat
Şi la crîşmă o plecat.

CXX.

Trandafir cu două flori,
Mama cu două nurori :
Una-i ruja macului,
Una urma dracului.
5 Pune-ți, mamă, lăutari
Că te-or bate nurorile
Cu capul de cel cuptori,
Cîteodată şi de vatră.

4. LA ADRESA FECIORILOR

CXXI.

Frunză verde de hirean,
Am un bădiț roşian
Cu pfeană de magheran.
Vîntul peana i-o bătea,
5 Gura şi peana-i rîdea.

CXXII.

Badea mic şi peana mare,
Face umbră la cărare;
Badea mare, peana mică,
4 Nu face umbră nimica,

CXXIII.

Nu te uita, mîndro dragă,
Nu te uita că sînt mic,
C-am dormit la oi zgîrcit.
4 M-aş fi-ntins, dar mi-a fost frij

CXXIV.

Dragu-mi-i bădițu nalt,
Că sărută dezmierdat,
Da care-i mai mititel
4 Sărută ca şi-un purcel,

. CXXV.

Badea nalt şi sprîncenat
2 E dulce la sărutat.

CXXVI.

Pe badea cu pălărie,
2 L-aş cunoaşte dintr-o mie.

CXXVII.

Țucu-ți gura, om bărnaci,
2 Că pînă-n inimă-mi placi.

CXXVIII.

Badea care mi-i drag mie,
Nu sapă cu sapa-n vie,
Că tot scrie pre-o hîrtie,
4 Pre masă-n cancelarie.

CXXIX,

Badea rade barba neagră,
Io-s tinerea şi i-s dragă ;
Badea rade barba sură,
4 Io-s tinerea şi-i dau gură.

CXXX.

Săracul drăguțul meu,
Toată ziua-i prebeleu,
Noaptea stă-n aleanul meu;
Toată ziua nu mă vede,
5 Noaptea tot cu mine şede.

CXXXI.

Măi bădiță sălăjene,
Hai la maica de mă cere.
De m-o da, de nu m-o da,
4 Că io totu-oi veni cu dumneata.

CXXXII.

Bade, pălărie nouă,
Tu-mi rupi inima în două.
Tu mi-ai rupt-o, tu mi-o leagă,
4 Cu-un fir de mătasă neagră,

Vină, b
Că ți-o
Eu ți-c
4 Să nu-

O, săr
Cum î
3 Că nu-

Sărută
De buz
Că buz
4 Şi-or i

Bădița
Tot zi
Da el
4 Că ma

Frunz
Ia-mă
Şi mă
Să ma
5 Să m

Frunz
Crede
Că de
Să n-
5 Eu iu
Ție-ți

Busu
Bade
Busu
4 Ce-m

CXL.

Măi bădiț, cam prost de minte,
Unde n-ajungi nu te-ntinde,
C-o trecut, sărman de tine,
Să mai pui mîna pre mine.

CXLI.

Bate-1, Doamne, om urît,
Cine m-a batjocorit.
Bădăcina dintre flori
Şi rîsul dintre feciori.

CXLII.

Fugi urît de lîngă mine,
Să vină-ăl cu pălărie.
Cu pălăria cu petea verde
Că lîngă mine-i se şede.

CXLIIL

Un'te văz, badeo, în dos,
îmi pare că eşti frumos;
Iar un'te văz fată-n fată,
Mi se face de tin' greață.

CXLIV.

Bădiță, floare de pom,
Te-am iubit şi n-ai fost om;
C-ai fost o gură căscată,
De te-am sărutat vreodată,
Ştiutu-m-o lumea toată.
Da de ți-i dragă vo fată,
.Nu-ți ținea gura căscată,
Că muştele-spre pîrleaz
Şi se bagă pre grumaz
Şi muştele-s lăpădate
Şi se bagă ne-ntrebate.

' CXLV.

Vai bade,-a dracului eşti!
Vii o seară, mă iubeşti,
Mergi dincolea, mă pîrăşti.

CXL VI.

Bădiță de la Gherla,
Nu-nşela calul geaba
Că mama ție nu m-a da,
Că ți-i groasă mustața
Şi mi-i mînca viața ;
Ti-s groase mustățile
Şi mi-i mînca zilele.

CXL VII.

Du-te, bade, şi te-ntoarce
Cînd a veni apa-ncoace,
Du-te, bade, şi iar vină
Cînd a veni apa lină.

CXLVIIL

Măi bădiță, prostule,
Nu-ți mai pierde nopțile
Pre la toate porțile.
C-ai fost şi la poarta mea,
Călca-te-ar nevoia-ai'rea !
-Nu mi-i de dragostea ta.
Numai te-am făcut de prost.

CXLIX.

Măi bădiță, prostule,
Nu-ți mai strica nopțile.
O trecut, amar de tine,
Să mai pui mîna pre mine ;
Au trecut şi va mai trece,
Să mai pui mîna pre fete.

CL.

Du-te, obielosule,
Nu-ți mai pierde nopțile.
Că mi-o spus măicuța bine,
Că nu mă dă după tine
Şi mi-o spus a doua oară,
Că mai bine mă omoară.

CLI.

Azi bădițu m-au lăsat,
Da altu mi-am căpătat,
Mai frumos, însprîncenat,
Nu ca el un deselat.

CLII.

F. . . morții, om frumos,
Că mi-ai pus fetia jos,
La fîntînă sub un boz.
Da bozul mi-i mărturie
Că io-s om de omenie,
Fără-am ieşit din fetie.

CLIII.

Ardă-1 focul om frumos,
El mi-au pus fetia jos.
Nici nu-s fată-mpodobită,
Nici nevastă învelită,
Nice floarea florilor,
Nici scumpa feciorilor.

CLIV.

Bate, Doamne,-omu frumos,
Că mi-a pus fetia jos;
Bate, Doamne,-omu ca mine,
Că mi-a pus fetia bine.

CLV.

Mînce-1 focu, om frumos,
Toată puterea mi-o scos,
Numai ochii mi-o lăsat
Să nu dau din drum în gard.

CLVL

Țipă biciul preste boi
Şi te du la buze moi,
Țipă biciul preste junei,
Şi te du la buze dulci.

CLVII.

Să te duci, voinice, duci,
în livada cea de nuci,
Că te-aşteaptă nu ştiu ce
Şi-i găsi o florice.

CLVIIL

Vasilică, gură mică,
Țipă boii-n valea mică
Şi te du la ibovnică,
ibovnica ți-i beteagă,
Du-te de-i cată de treabă,

Merge
Doispre
Şi la p
Pre op
El acas
Şi mai
Cămeşă
Pre la
Pre la
Şi-n tr
Ce v
Ori nu
—Ba
Şi n-aj

Bădițu
Nu sco
Da bă
Cîte d

Badiu
O astu
Că-i e
Că de

Bade,
M-aş
Dar p
Să ma

Măi b
Face-
La ma
Cu m
Cu oc
Cu mî
Cu oc

Tranc
Face-
La m
Cu m

Cu ochii după cucoane;
Cu mînile pre psaltire,
Cu ochii pe la copile.

CLXY.

Mă dusei la mănăstire,
Şezui patruzeci de zile,
Pusei mîna pe psaltire
Cu ochii pe la copile
Şi mă-nchinai la icoane
Cu ochii pe la cocoane.
Ce m-oi face, vai de mine,
Să nu dau de vreo ruşine,
Că drumul ce-am apucat
Mă duce drept la păcat,
Că nu-s făcut pe pochie,
Mei bătăr pe dăscălie,
Ci-s făcut pe voinicie.

CLXVI.

M-a făcut maica pre mine
Aşa tînăr şi subţire
Să scot fetele din fire.
Nu ştiu, scoate-le-oi, ori ba,
Ori mai tare le-oi băga.

CLXVII.

M-ai făcut, maică,-ntr-o noapte,
Să iubesc mîndrele toate ;
M-ai făcut, maică, subţire,
Să scot fetele din fire;
M-ai făcut, maică, cinaş,
Să scot fetele-n nimaş,
Din nimaş în contenit
C-or fi bune de iubit.

CLXVIII.

M-o făcut maica drăcos,
Oblu din genunchi în jos.

CLXIX.

Pînă mă culcam pre jos,
Eram tînăr şi frumos ;
Dar de cînd mă culc în pat,
Eu îs negru-ntunecat.

CLXX.

Astă vară la Ispas,
Eram tinerel şi gras
Dar acuma ce-am rămas.
Am rămas un lemn domnesc,
Mmărui nu-i trebuesc.

CLXXI.

No, ai noşti feciori cu pene
Făcute de mureşene,
Făcute de sîmbăta,
Să le porţi dumineca.

CLXXII.

Feciorii de pre cimpie,
Cu opinci de mîţă vie.

CLXXIII.

Toţi aceia mi-au plăcut,
Cu nădragi şi cu căput;
Toţi aceia mi-au fost dragi,
Cu căput şi cu nădragi.

CLXXIV.

Mult mă mir de omul mic
Ce se-ndeasă ca şi-un ic.
Dar eu-s mare ca un nap,
Orişicît mă-ndes nu-ncap.

CLXXV.

Pre foaia de cucuruz
Pre Vasilică l-o dus.
Vasilieă-i om drăcos :
Din o vorbă te dă jos,
în pădure sub un boz.

CLXXVL

Decît slugă la popa,
Mai bine să baţi doba ;
Decît slugă la birău,
Mai bine să porţi ciacău;
Decît slugă la diac,
Mai bine să iei colac.

CLXXVII.

Decît în căluşerie,
Mai bine cu sapa-n vie
Că din vie vii acasă,
Din căluşeri nu te lasă.
în căluşeri bine-ar fi
De nu te-ar cergălui,
Da-n cergăluit e rău
Că te-aruncă-n lepedeu.

CLXXVIII.

Ungurean cu suman scurt,
Nu şedea-n Moldova mult
Şi te du la ţara ta
De-ţi mănîncă slănina
Şi-ţi fă casa de gunoi
Şi tot cîntă din cimpoi,
Că de cînd eşti pre la noi

Au scu
Moldov
Iacă ur
Ia puşc
Şi-1 alu
Preste

Ungure
Nu şec
Şi te c
De-ţi s

Mureşa
Ziua b
Ziua b
Noapt

5. LA ADRESA FECIORIL

CLXXXI.

Aleargă, dorule,-aleargă,
Pînă-ţi este lumea dragă ;
Că dacă-i îmbătrîni,
Lumea dragă nu ţi-o fi.

CLXXXII.

Fost-am tînăr nu prea foarte,
Mă iubea mîndrele toate ;
Fost-am tînăr şi vrăgiu,
Pare-mi rău şi-acu-i tîrziu.

CLXXXIII.

Ce folos de trup subţire,
Dacă nu-i minte şi fire.
Lumea mie mi-o fost dragă
Şi-acum inima mi-i slabă.

CLXXXIV,

Fost-am voinic, nu tîndală :
Dorul şi mîndră mă-nşeală.

CLXXXV.

Fost-am un copil odată,
Şi m-a mîncat o blăstămată ;
Fost-am un copil de lele,
Şi m-a mîncat două căţele.

Cînd e
Şapte
Dar a
Şideu

Vai d
La-ns
De-ar
Pean
De şi
Precu
Şi de
Precu

Vai c
Aş fi
Aş fi
Pre c

Drag
Ca ca
Drag
Ca ş
De c
Dar
Amir

CXC.

A le-le, un moş bătrîn,
Nu lua mărul din sîn.
Dau-ţi cămeşa de pre mine,
Ca toţi mirii să se mire.

CXCI.

Maeran crescut în fîn,
Cinsteşte omul bătrîn;
Maeran crescut în iarbă,
Cinsteşte omul de treabă.

6. LA ADRESA BĂRBAŢILOR ÎNSURAŢI

CXCIL

Cucuruz de brad,
Dă-mi, doamne, bărbat,
Subţirel şi-nalt.

CXCIII.

Nevăstuţă cu bărbat,
Nu-ţi lăsa bărbatu-n sat;.
Grijeşte-ţi bărbatul bine,
Că vine seara la mine :
L-aş ţipa, dar mi-i ruşine
Că-a merge prin sat şi-a spune.
Eu-s o femeie miloasă
Şi-1 primesc tot bucuroasă,
îi dau cină cu lumină
Şi pătuţ bun de odihnă.

CXCIV.

— Hop, leliţă cu chindeu,
Urîtu-i bărbatul tău !
— Eu văd bine că-i urît,
Nu mă pot băga-n pămînt;
Eu văd bine că nu-mi place
Şi n-am ce, dracu, mă face.

CXCV.

— Tu, nevastă, d-a cui eşti,
Cu bărbatul cum trăieşti ?
— Cu bărbatul, ca cu dracul,
Că şi-aseară mi-o spart capul.
Pînă i-am făcut de prînz,
De trei ori de cap m-o prins ;
Pînă i-am făcut de-amiazi,
După el de cap m-o tras;
Pînă i-am făcut de cină,
Mai mi-o ţinut şi lumină !

CXCVL

— Nevastă dîngă părău,
Cum trăieşti cu soţul tău.
— Eu trăiesc destul de rău.
Fac de cină şi nu cină,
Fac de prînz şi nu prînzeşte,
Cu amar mă năcăjeşte.

— De ţi-i urît cu bărbatul,
Pleacă în lume cu altul.
De-i vedea că ţi-i mai rău,
'Ntoarce la urîtul tău.

CXCVII.

Nu mi-i frică de bărbat,
Că i-am pus căldarea-n cap ;
Nu mi-i frică că m-o bate,
Că i-am pus căldarea-n spate.
A meu bărbat nu-i bărbat,
Că-i înger din cer picat.
Cîte-aude din vecini,
Toate zice că-s minciuni;
Cîte-aude de departe,
Toate şi le scrie-n carte,
Ia bîta şi dă pre spate.

CXCVIII.

Săracul bărbatul meu,
El de mine tot o-nchis,
Eu mă omoream de rîs ;
El,pre toate-a pus lăcata,
Eu-s băută şi mîncată.
Ard-o pre acea femeie,
Care nu şi-a face cheie
Să mănînce şi să beie,
Pre bărbat dracul să-1 iele;
Să mănînce, să trăiască,
Pre bărbat să-1 izărească.

CXCIX.

Sărac bărbăţelul meu,
Toţi îi zic că-i meteleu,
Da-i omul lui Dumnezeu.
Că-i fac mămăligă-n oală
Şi i-o pun pre masa goală.
Mămăliga nesărată
Şi vatra nemăturată,
El zice că-i pipărată.

CC.

Săracu bădiţul meu,
Cîte-aude, cîte vede,
Le lasă şi nu le crede ;
Cîte-aude din vecini
Le face toate minciuni.

CCI.

Bate, Doamne, omul prost !
Mult mă-ntreabă unde-am fost.
El nu ştie, n-ar mai şti,
Unde îmbla tinerii
Cînd se-nvaţă a iubi.

CCII.

Cu urîtu şi cu prostii
Şi la protopopu-am îostu.
Protopopu-aşa mi-au dat :
Să ţin ce mi-am căpătat.
Cînd mă duc să-i sărut gura,
Să-i rad mucii cu custura ;
Cînd mă duc să-i sărut plitu,
Să-i rad mucii cu cuţitu.
Gura-i pute, barba-mpunge,
De urît îmi poate-ajunge.

CCIIL

Lelito, bărbatul tău
Samăriă cu calul meu :
Cînd se gată mai frumos,
Mucii merg pre barbă-n jos.

CCIV.

Toată ziua dau în rît,
Seara mă duc la urît:
Toată ziua dau cu coasa,
Seara mă duc la mucoasa ;

Toată z
Seara n

Blestem
Şi de lu
Pre toţ
Blestem
Că-nsur
Coasa-n
Iarba-n
Pipa-n

Frunzu
Mîndră
Las'să
Numai

— Frun
Descun
Ca de c
în grea
— Atu
Cînd tu
Frunza
Iarba c
Ci şi-au
Descun

Frunză
Trage
El mă
Să-i ac
Leacur
Nu mi

7. DE DRAGOST

CCIX.

De-ar vrea Domnul Dumnezeu
Ca să fie cum vreau eu,
Mi te-ar face păsărea
Şi pre mine cuib la ea.

De-aş
Aş aju
Şi-aş r
[Şijvi

CCXI.

Copilită, f...morții,
De-ar muri-a voştri cu toţii,
Să rămîi pre mîna mea,
4 Să fac cu tine ce-oi vrea.

CCXIL

Pentru tine, mîndrulucă,
Mei nu-s gazdă, nici nu-s slugă
Nici nu-s gazdă cu moşie,
4 Nici nu-s slugă cu simbrie.

CCXIII.

De-aş vedea pre mîndră mea,
Trii ferii de vin aş bea,
La nime n-aş închina,
4 Făr'la mîndră, săraca.

CCXIV.

Lelea dalbă, şurţa dalbă,
Cum m-aş da cu ea pe nalbă.
Da nimica nu i-aş face,
4 Numai de şurță aş trage.

CCXV.

Vai, leliță cu păuni,
Nu m-aştepta sara-n pruni
Şi m-aşteaptă-n şezători,
4 IJnde-s fete şi feciori.

COXVI.

Mă miram ce mie-mi place
Fata la ochi cam bărnace,
Mă miram ce-mi place mie
4 Fata la ochi cam mierie.

CCXVII.

Mîndra-naltă şi frumoasă
2 Toată ziua stă de coasă.

CCXVIII.

Asta-i bună, asta iară,
Cu asta m-aş duce-n ţară
3 Şi-aş veni la primăvară,

CCXIX.

Am iubit o gălbioară,
Deie Dumnezeu să moară
Şi să-i dau viță de vie,
4 Să moară şi iar să-nvie.

CCXX.

Dragă mi-i mîndruță, dragă,
Că-i subţirică şi neagră.
Da-mi mai place albeneaţa,
4 C-o sărut şi nu mi-i greaţă.

CCXXL

Aşa zice mîndră mea :
Să fac ziua ce-oi putea,
3 Seara să mă duc la ea.

CCXXIL

Cîte fete bănățene
Toate-ş negre la sprîncene ;
Numatf una-i ardeleană,
4 Ţucu-i gura şi-o sprinceană.

CCXXIII.

Mîndră mea, de mîndră mare,
Şede toată ziua-n cale
Şi cu nime nu vorbeşte,
4 Făr'cu mine se-ntîlneşte.

CCXXIV.

Frunză verde sălcioară,
Puiculiță bălăioară,
Mult eşti mîndră, sprinteioară,
4 Ca un pui de căprioară.

CCXXV.

Vai de mine, ce-am făcut,
C-am dat dragostea-mprumut
Şi-acum cînd vreau să iubesc,
4 Nici pre bani nu mai găsesc.

CCXXVI.

Trage, mîndro, cu ochiul,
Ca şi cucul cu clonţul;
Trage, mîndro, cu geana,
4 Ca şi cucul cu peana.

CCXXVII.

Hop, leliță, ducu-ţi doru
Cum duce^uliu bujoru,
Hop, leliță, ducu-ţi mila
4 Cum duce uliu găina.

CCXXVIIL

Vai mîndruță, ducu-ţi doru,
2 De pe coasta cu bujoru.

CCXXIX.

Mîndrulucă, ochi căprii,
Nu te uita la doi, trii.
Ori te uită-n ochii mei,
4 Samănă, mîndră, cu-a tăi.

CCXXX.

De-ar fi ciuma ca mîndră,
M-aş lăsa de m-ar mînca.
Da ciuma-i înşelătoare,
4 Und'se pune, rău te doare.

CCXXXI.

Frunză verde lemn de fag,
De tine, lele, mi-i drag.
Frunză verde lemn uscat,
4 Mîndră-ai fost şi m-ai lăsat.

CCXXXII.

Mîndrulucă, pentru tine,
Plinu-i satul de ruşine ;
Pentru noi, pentru-amîndoi,
4 Plinu-i satul de nevoi.

CCXXXIII.

Mîndră cu ochii mierii,
Albă eşti, da nu-mi trebui;
Mîndră cu ochii bărnaci,
4 Neagră eşti, da cumu-mi placi.

CCXXXIV.

Mîndră mea s-o lăudat,
Că ca dînsa nu-i în sat.
Da mai sînt şi mai frumoasă,
4 Nu ca dînsa o mucoasă.

Io la ia
Da m-c
3 Şi tot

Lasă-te
2 Şi-ascu

Mîndro
Nu te
3 Să te

Fata-na
Mă săr
Ziua,
4 Cînd n

Ce mi-
Florici
3 C-o săr

Frunză
Vino,
Că de
4 Foarte

Frunză
Eău m
C-am
4 în braț

Strîng
Aseară
Şi nim
4 Făr' m

CCXLIII.

— Vai bădiţă, cum eşti tu,
Mei aseară, nici amu.
— Las', mîndruţă, de-om trăi,
Mîne seara ştiu c-a fi.

OCXLIV.

lacătă, cîtu-i de mică :
Asta mi-o fost ibdvnieă ;
Iacăt-o, cîtu-i de mare :
Asta mi-o fost draga tare.

*' CCXLV,

Frunză verde-n doua rumtă,
Care fată mă sărută
Pînă-atuncea o iubesc,
Pînă alta întîlnesc.

CCXLVI.

O, leliţă, lelişoară,
Nu lăsa voinic să moară,
Dă-i ţîţă şi-1 culcă-n poală,
Că-i păcat de Dumnezeu,
Să moară de dorul tău.

CCXLVII.

Hai leliţă, lelişoară,
Sufleta mea verişoară,
Mă chinuiesc şi gîndesc
Că pe cine să iubesc ?
Tu mi-ai spus, iubita mea,
Că pe tine de voi vrea.

CCXLVIII.

Hop, mereu, mîndră, mereu,
Să nu-ţi cază sînge rău,
Mîndro, la sufletul tău,
Că va fi păcatul meu. r

CCXLIX.

Tu mîndruţo, tu căţea,
Tu mi-ai rupt inima mea ;
Tu mi-ai rupt-o, tu mi-o leagă,
C-un fir de rnătasă neagră.

CCL.

Spune-mi, mîndro, vii, nu vii,
Cu vorba să nu mă ţii,
Cu poveşti copilăreşti...

COLI.

Vecina mea cea aleasă,
Ce eşti pre mîn'mînioasă
Şi pre măicuţa pizmoasă,
De ce m-a făcut frumoasă ?
De gură vorovitoare,
De ochi înceluitoare ?
Cu gura să vorovesc,
Cu ochii să-nceluiesc ?"
Cu gura oi vorovi,
Cu ochii-oi încelui.

CCLII.

Bate-te crucea de lele,
Tu schimbaşi numele mele
Şi puseşi altele rele,
De nu pociu trăi cu ele.

OCLIII.

Sărută-mă, mîndră, -n gură,
Că de mîni mă duc la sculă ;
Sărută-mă şi-n obraz,
Ca de mîni mă duc la Blaj.

CCLIV.

Fă-te, mîndro, rujă-nvoaltă,
Mîndruţo, la voi la poartă,
Să vedem cum te umbreşti
Cu badiu car'te iubeşti.

CCLV.

N-ai ce face, dacă-ţi place
Ochii de fată bărnace !

CCLVI.

Vai de mine, ce-am iubit,
Pare c-am fost nebunit;
Dar acuma ce iubesc,
Pare că să tot trăiesc.

CCLVII.

Hop, săraca romoşană,
Ţucu-i gara şi-o sprinceană
Şi cercelul din ureche

CCLVIII.

Aşa merge lelea-n tîrg,
Cu rochiţa vînt trăgînd,
Cu ochii badei făcînd !

CCLIX.

Mîndruţă gălbinicioasă
Niciodată nu-i frumoasă,
Dar mîndruţă cei negniţă,
Tot aia mi-o fost drăguţă.

CCLX.

Mîndruţă gălbinicioasă
Niciodată nu-i frumoasă,
Făr'cîndu-i iarba de coasă.
Dacă iarba se coseşte,

Mîndră
Şi nimăr

Săraci m
Celea-na
Care m-

Vine mî
C-un fir
Şi cu lir
Şi cu gu

Mîndră r
Umblă c
Dar cea
Cu căme

8 UMORISTICE

CCLXIV.

Fă-mă, Doamne, ce mi-i face,
Fă-mă, Doamne, lemn de tei
Şi mă ţîpă-ntre femei,
Apoi mă lasă să piei.

CCLXV.

De-ar avea mîndrele minte,
Cînd oi muri să mă cînte,
Ou trei zile mai nainte.

CCLXVI.

Năfrămuţă cu trei pui,
Un dărab de gară nu-i,
C-au muşcat-o dumnealui.

Cîtu-i fa
Cîndu-şi
'Şi-mişca

Pişcă-o,
N-aştept
Ea ar zi
Dacă-o p

Hai, mî
Să-ţi fa
Cînd om
Să-ţi fa

CCLXX,

Haida, mîndră,-n jos la lunci
Să ne măsurăm de lungi,
3 Tu pe şele, io-n genunchi.

CCLXXI.

Frunză verde viorele,
Săraci mîndruţele mele,
Cum ară dracul cu ele
4 Şi-şi seamănă pietricele.

CCLXXII.

Lasă-mă, mîndruţa-n casă,
C-afară plouă de varsă
Şi tot pică streaşină,
4 De îmi sparge chemeşa.

CCLXXIII.

Unde văd poale spălate,
Stau în loc să-mi fac păcate ;
Unde văd poale sub brîu,
4 îs mai mult mort decît viu.

CCLXXIV.

Vai de mine, n-am drăguţă,
Fără trei mititeluţe.
Dar din trei, dracul le şti,
4 Care nora mami-a fi.

CCLXXV.

S-o împlut ceriul de stele,
Satul de mîndre de-a mele.
Stelele trec pre sub nori,
Fetele pre uliciori.
5 Uliţele-s cam tinoase
Fetele foarte frumoase.

CCLXXVI.

Mult mă mustră fetele
De ce-mi plac nevestele.
Poate şti cine-i cu minte,
Că mie nu mi-s urîte
5 Din vorbe şi din cuvinte.
Ce mi-i mie de-o drăguţă?
Ca pădurii de-o frunzuţă.
Ce mi-i mie dor de fete?
Ca pădurii de-un burete.
10 Ce mi-i mie de o fată?
Ca Mureşului de-o baltă.

CCLXXVII.

De mi-ar plăcea fetele
Oumu-mi plac nevestele,
Mei un pic n-aş mai putea.
Nevestele-mi plac cum îmi plac,
5 Dar fetele-mi dau de cap.

CCLXXVIII.

Dragi-mi-s copilele,
Ca la mîţă cinele ;
Dragi-mi-s nevestele,
4 Ca la mîţă peştele.

CCLXXIX.

Ce şezi, mîndro, pre gunoi,
De ţii ochii tot la noi,
Că mie nu mi-i de tine
4 Ca şi lupului de cîne.

CCLXXX.

Trandafir de pe hinteu,
Spune iubitului meu,
Că mie nu mi-i de el,
4 Ca şi lupului de miel.

CCLXXXI.

Pasăre de pe gradea,
Spune la iubita mea,
Că mie nu mi-i de ea,
4 Ca şi lupului de-o mnea.

CCLXXXII.

Am avut o mîndră dragă
Şi-am pus-o la ham să tragă
Şi-am pus-o şi la egor
4 Şi-era gata s-o omor.

CCLXXXIII.

F . . . morţi, scurtă-groasă,
Bună-ai fi de casa noastră,
Să te pun picior la coasă :
Ziua să cosesc cu tine,
5 Noaptea că te culci cu mine.

CCLXXXIV.

Am avut şi eu drăguţă
Şi-a murit mîncînd jintiţă;
Şti-o dracul ce i-o fost,
4 C-a murit în zi de post.

CCLXXXV.

Magheran cu trei clencuţă,
Mîndra-i cu trei nărăvuţă :
Unu-1 are la beţie,
Unul are la c.. .vie,
5 Altul dracu i-1 mai ştie !

CCLXXXVI.

Magheran cu trei clenguri,
Mîndră cu trei năravuri,
De-aş ajunge-n primăvară,
4 Să-i scot un nărav afară.

CCLXXXVII.

M-a mînat maica la boi,
Eu cu mîndră prin tufoi;
M-a mînat maica la vaci,
4 Eu cu mîndră prin copaci.

CCLXXXVIII.

M-o mînat maica-n grădină
Să-i aduc lemn de lumină,
Mă-ntîlnii c-un nădrăgos :
4 Gata să mă pună jos.

CCLXXXIX.

Frunză verde ş-o nuia,
Jură mîndră că nu-i grea,
Copilu fluierâ-n ea.
Nu ştiu, fată-i ori fecior,
5 Că tot mişcă c-un picior,

Dragile
De v-ar p
Să vă vac
Din neve
5 Şi din ba

Foaie ve
Fete ca
De frumo
4 Da-s ca

La noi l
Prind fe
Care-i fa
4 Ia corbă

Na, dra
O-am iub
Nici la
4 Nici lum

Frunză
Crede-m
De mă i
Să mă u
5 Ca frunz
în postu

De-ar d
Să fete
Toată oa
4 Să dau

Vină, m
Să te-nt
Tu cu s
4 Eu cu c

CCXCVII.

De-aş muri de dor de mure,
Nu m-aş mai duce-n pădure
Că numai o dat' m-am dus,
Mă-ntîlnii cu-un pui de urs
Şi m-au dat cu cracii-n sus.

CCXCVIII.

Lelea cu banii pre piept
Are drăguţ ca un ied.
De-1 scapă de lîngă sine,
Nu-1 mai vede pînă mîne.

CCXCIX.

Lelea-ncinsă şi nu strînsă,
Da s-a strînge mîne sară
Cu badiu în cămară.

. CCC.

Eu frumos, mîndră frumoasă :
Ca cînd pui cutea pre coasă ;
Eu urît, mîndră urîtă :
Ca cînd pui cutea pre bîtă.

CCCL

Mîndră surdă de la foc,
N-ai avut nici un noroc,
C-ai murit în primăvară
Cînd toţi oamenii trudesc.
Eu să stau să te jelesc.
Da eu nu ştiu jeli-te-oi,
Ori mai bine beli-te-oi.

COCII.

Toate fetele aşteaptă
Să le ieie tot de gazdă.
De le-ar lua de săraci,
Ar cugeta că-s cu nădragi.

CCCIII.

Sărută-mă, mîndro, -n dinţi,
De buze să nu te-atingi ;
Sărută-mă, mîndro, -n barbă
Şi la gară să n-ai treabă.

CCCIV.

Vai de mine ce să fac,
Că mi-a căzut badea drag
Şi n-am haine să-1 îmbrac.
Da l-oi băga d-într-un sac,
Da oi lega sacul la gură,
Şi m-oi duce cu badea-n şură.
Da sacul mi-i dus la moară,
Da l-oi lăsa în pielea goală.

CCCV.

Pre deasupra la ceste vii,
Paşte-o clocă cu cinci pui.
Da cloca cine-o păzeşte?
Două c——de neveste.
Badiul pre-acolea trecea,
Una-n cap îl ciupelea,
Una-n pungă-1 scodolea.
Da bădiţa-i mare drac,
Bagă punga pre nădrag.

CCCVI.

Mult mă mir de unde-s eu !
De la rîtul cu sasău,
De-unde paşte cucul grîu
Şi pupăza cînepa....

CCCVII.

Hop, săraca soacra mea,
Că ea bine m-o ţinea,
Tot în tindă după uşă,
în butoiul cu cenuşă
Şi-mi dă lapte-ntr-o cătuşă,
Mămăligă-ntr-o lulea...
Mîncam şi mai rămînea.

CCCVIII.

Da săraca cizma mea,
Spusu-ţi-am că te-oi muia
Şi-oi face zamă din ea
Şi-oi mînca cu soacra mea
Şi oi face-o pipărată,
Să soarbă şi socru-o dată.

CCCIX.

La moara lui Ciuguzel,
S-a-necat o babă-n zăr
Şi m-au pus păcatele,
De-am tras-o cu fratele.
Nu mi-e trasul, ca necazul
Şi căznitul, ca belitul.

. CCCX.

Vai de mine, stau să zbor,
De pre vatră pre cuptor,
în cetatea miţelor. . .

CCCXL

Dă mereu şi cătinel
Ca să nu ne vătămăm,
Că ştii iarna ce păţim :
Din cenuşă nu ieşim
Şi cu mîţa ne sfădim.

CCCXII.

Vai de mine, mor de cald
Şi n-am apă să mă scald.
Mă dusei la tăul sec,
Era gata să mă-nec
Şi-am avut noroc c-un pai,
Că pre-acela mă scăpai.

OCCXVII.

Eu trăiesc cu sărutate,
Ca alţii cu vaci cu lapte;
Eu trăiesc cu buze moi
Ca alţii cu car cu boi.

CCCXVIIL

Frunză verde nucă seacă,
Nu-mi trebuie boi şi vacă,
Numai mîndră să mă placă.
Mîndră de mă va plăcea,
Boi şi vacă voi avea.

Oaia, oa
Şede-n c
Şi se roag
Şi se-nch

Nu da, I
Că leagă
Nu-i da,
Numai t

Părinte,
Spovede
Da nu-i
Că jumă
Da nu-i
Că-s toa

Bate-l,
Că mi-o
Nu ştiu
Că de-a
M-o lăs
Că alta
Mai-nalt
Nu ca e

SATIRĂ SOCIA

Să m-us
Şi nu-m
Să mă u
Nu-mi i
Să-mi p
Ci-mi ia
Unde-oi
Ce-oi zi
Cîndu-i

CCCXX.

De-aş trăi cît piatra-n munte,
N-aş iubi fată de frunte
Şi-aş iubi una săracă
Care mie să-mi mai placă,
Aş iubi şi-o copiliță,
Să fiu vara cu drăguță
Şi iarna cu nevăstuță.

CCCXXI.

Frunză verde lemn tufos,
Nu lacomi la frumos :
Frunză verde [lemn] de fag,
Nu lacomi la iosag,
Că iosagu-i osteneală
Şi în casă şi afară.
Mai bin'cu-avere puțină
Şi s-o mănînci cu hodină.

CCCXXII.

Arză focul argintul,
Cum înşală voinicul.
Că argintn-l bag în ladă,
Iar urîtu-i pui pe vatră.

CCCXXIII.

Mîn-o măi, că n-are boi,
Numai ochii amîndoi;
Mîn-o măi, că n-are vaci,
Numai ochii cei bărnaci.

CCCXXIV.

M-a trimis maica de-acasă,
Să joc fata cea frumoasă,
Cu cămeşa cea zdrențoasă.
Dară fie şi zdrențoasă,
Bine că-i lelea frumoasă.

CCCXXV.

Mîndră, maică-ta te ține
Că fete nu mai-s ca tine,
Dar mi-a spus frunza de spine
Că mai sînt fete ca tine
Şi-am pornit în probalat,
Şi mai fată-am căpătat !

CCCXXVI.

Stați, feciori, şi vă uitați
La ia din patru lați,
Cusută cu cheiță...
Nu şti face chisăliță ;
Cusută cu găurele
Şi cu dor de-a mîndrei mele.

CCCXXVII.

Doamne, dă-mi ce-oi cere eu
Şapte cai în grajdu meu
Şi-o văcuță mulgătoare,
Şi-o nevastă umblătoare.

CCCXXVIII.

Doamne, nu-mi mai da nemică,
Num-o vacă şi-o junincă
Şi-o nevastă frumuşică,
Şi-alta nu-mi trebe nimica.
Şi, Doamne, nu-mi mai da nemică,
Num-o trei păduchi în chică,
Că de pureci sîntem hrăniți,
Că plătesc patru florinți.

CCCXXIX.

Mîndro, mîndruleana mea,
Nu gîndi tu, mîndro hăi,
Că soarele cînd răsare,
Băsare la voi în curte
Şi tu eşti fată de frunte ;
Că soarele cînd răsare,
Băsare în lumea toată
Şi tu eşti fată de coadă.

CCCXXX.

Trecui valea şi-o puntiță,
La-o fată de biräiță.
Nu şti'țese, nu şti'coasă,
Las'să fie, că-i frumoasă.
Da frumoasă nu-i bag vina,
Că-i destulă boțochina.

MATERIALUL INEDIT

CCCXXXI.

Ardă focul sutele,
Că mărită mutele;
Ardă focul miile,
Mărită urgiile.
Lăcomii şi eu la sută,
Măritai şi eu o mută ;
Lăcomii şi eu la mie,
Şi măritai o urgie
Şi cu multă avuție.
Avuția şede-n ladă,
Urgia şede pre vatră.

CCCXXXII.

Pre din sus de casa noastră,
Este-o fată cu moşie.
Plugul şi moşia-mi place,
Dar cu toanta ce m-oi face ?
Pentru-un pămînt arător,
Țîpai toanta-ntre cuptor ;
Pentru-un pămînt de-o găleată,
Mi-o țîpai între vatră.
Haida, drace, ia-o-n cîrcă,
Că la noapte tot mă mîncă.

CCCXXXIII.

F . . . morții, om bogat,
Toată vara te-am rugat
Să-mi dai fata că ți-o plac,
Cînd a fost colea toamna,
Mă-mbiai, da nu-mi trebea
Că eram sătul de ea.

CCCXXXIV.

F . . . morții, om bogat,
Toată vara te-am rugat,
Să-mi dai fata, să-ți fac poarta.
Tu fata nu mi-o ai dat,
Poarta ta ți s-o stricat;
Ține-ți fata şi-ți fă poarta.

CCCXXXV.

Bine-i stă mîndruței mele,
Cu poale-albe subțirele;
Dar mai bine i-ar şedea,
Dacă le-ar fi țesut ea,

Mîndră
Nu şti r
Cît în oa
Mîncă r

Lelea cu
Cu cupt
Pe sub
Pe cupt

Ce folo
Că te p
Şi faci
Poalele
Nu-s b
Ci-s bă
Şi le-nt

Hop, s
Cumu-
Aş jur
C-a pu

Cea cu
Celela

Dragil
De v-a
La toa
Să-mp

Spusu
Să le
Că do
Si nu

CCCXLIII.

Pentru doi ciocoi de boi,
Am adus boala la noi.
Cînd o vezi în gura şurii,
Gîndeşti că-i mama pădurii.

CCCXLIV.

Arz-o focul, minte rea,
TJnde-am lăcomit cu ea :
După-o rujă scuturată,
După-o boală de nevastă. -

CCCXLV.

Ţine-o, Doamne, şi-o ia drace,
C-am luat-o şi nu-mi place.

CCCXLVI.

La ce, maico, m-ai băiat,
D-aşa tînăr şi sărac?
De sărac, slugă mă bag,
Stăpînele toate-mi plac,
Stăpînii simbria-mi trag.
Da stăpînele-s cu minte,
Că-mi dau simbria-nainte.

CCCXLVIL

Oehi-i negri de birău
Mă tot cheamă-n fagădău,
Să mă pună după masă,
Să-mi dea vin că io-s frumoasă,
Muierea şi-o lasă-acasă
Că-i uscată ca şi-o leasă.

CCCXLVIII.

Negri-s ocbii la birău,
Că mă cheamă-n făgădău
Şi mă-mbie cu răchie.
Eu ziceam : Zău, nu-mi trebuie;
Măcar mie-mi trebuia,
Dar mi-a fost ruşine-a bea.

CCCXLIX.

Fost-am păcurar la oi,
Oameni-mi strigau c . . . ;
De cînd m-am făcut şcolar,
Oameni-mi zic tot tîlhar;
De m-oi duce-n cătănie,
Mi-or zice-om de omenie.

CCCL.

Doamne, tună şi trăzneşte
în cel ce mă priveghește.

CCCLI.

Frunză verde de dudău,
Pe-acolo pe unde-s eu
Nu-i nici popă, nici birău.
Pe birău l-au alungat,
Pe popă l-au depărtat.
Pe-acolo pe unde-s eu,
Cîtu-i copilu de rău
Stă cu mîna pusă-n brîu
Şi cu mîndra-n fagădău.

CCCLII.

Fata popii cea bărnace
Toată noaptea nu-mi dă pace,
Pînă o mai gîdîlesc :
Atuncea mă odihnesc.

CCCLIII.

Fata popii cea mai mare
Şade-n cale, face zale.
Cea mai mică le-mbîrligă
Şi le dă pre mămăligă.

CCCLIV.

Fata popii cea unită
Şede-n şură prăvălită,
Prinsei doi boi la tînjală
Şi-o trăsei din şură-afară.

CCCLV.

Fata popei celui nou
Bate gîsca pentru-un ou.

CCCLVI.

Fata popii din Crişţur
Cu viganu spart în c. . .
Noi ne silim să-1 cîrpim
Cu petec de sîtă deasă,
Nici b. . . să nu iasă.

CCCLVII.

Fata popii din Căpîlna
M-o chemat să-i scarmăn lîna.
Dracu n-are ce lucra,
Dar de-ai scărmăna lîna.

CCCLVIII.

Fetele din Oincu Mare
Dau la popa de mîncare
Şi cu biciu pre spinare.

CCCLIX.

Cîtă poamă-i pre pămînt,
Nu-i ca popa de flămînd.
Cînd aude clopotul,
Nu-şi află de fel locul.
Ţîpă coasa-n buruiene
Şi se cară la pomene,
Şi cînd moare tocma vreun moş bătrîn,
încă nici atunci nu se satură deplin.

CCCLX.

Cine dracu-aşa-a văzut :
Capră şută de un corn,
Pre popă citind la horn.

CCCLXI.

Niciodată nu mi-i ciudă
Ca pre popa cînd sărută.
Nici atuncea nu mi-ar fi,
Numai de nu m-ar stropi.

CCCLXII.

Chiui-aş şi mă tem
Că mă face popa ghem.
Dar şi popii-i trebe gheme
Că n-au slugile izmene.

De-ar
Pe mi
De-ar
Mi-ar

Zice p
Şi l-ar
Zice p
Şi l-ar

Popa
Că va
Jurăm
Şi de

Merge
Cu bu
Se-ntî
— Bu
— Mu
Puse
— Ce-
— Dr
Puse
— Ce-
— Do
Cum

Nu m
Dacă
'Mpăr
De tr
Şi mă
Doară
De-un
Căci
Şi-s c

Grei
De că
Eu,
Am b

CCCLXVIII.

Mîndră, mîndruleană-aleasă,
Nu plînge şi fii voioasă.
Ia paharul şi-mi închină,
Iubita mea, nu-s de vină,
Că-i poruncă-mpărătească
Şi cotă să se-mplinească.

10. DIVERSE

CCCLXIX

Cine-şi bate joc de mine,
Crească-i urechi ca la cîne;
Cine-şi bate joc de noi,
Orească-i coarne ca la boi.

CCCLXX.

Nu gîndească oare cine
Ca să-şi bată joc de mine,
Că de-o vrea şi Precesta,
Precesta şi Dumnezeu,
Mai curînd mi-oi bate eu.

CCCLXXI.

N-am murit cînd am fost mic,
Da să mor acum voinic ;
N-am murit cînd am supt ţîţă,
Da să mor cînd am mîndruţă !

CCCLXXII.

Decît june şi cu nume,
Mai bin' să te duci în lume;
Decît tînăr şi urît,
Mai bin'bătrîn şi cărunt.

CCCLXXIII.

Pîn'purtam peana de tisă,
Lumea-mi era mai închisă;
De cînd port de lobodă,
Lumea îmi e slobodă.

CCCLXXIV.

Zis-a maica cătră mine :
— Ia sama, copilă, bine,
Să nu te mînce o ruşine;
De nu astăzi, încă mîne.

CCCLXXV.

Slobozi-mă, maico,-n lume,
Nu mă ţine om cu nume;
Slobozi-mă, maico,-n sat,
Nu mă ţine om stricat.

CCCLXXVI.

Da ia uite-o, bate-o, Doamne,
Cum se culcă, cum şi-adoarme.
Numai io nu pot dormi,
De gîndurile lumii.

CCCLXXVII.

Care fată nu iubeşte
La ce se mai spovedeşte.
Care n-are drag în lume,
Nu ştiu popii ce-i mai spune.

CCCLXXVIII.

Nu mi-e mie de-un drăguţ,
Ca pădurii de-un lemnuţ;
Că io n-am unu şi doi,
Că-am pădure ca de oi.

CCCLXXIX

Ce mi-i mie de-o drăguţă?
Ca codrului de-o frunzuţă :
Unde pică,-aici se strică.

CCCLXXX.

Frunză verde de sălcuţă,
Supărată eşti mîndruţă;
Frunză verde de sălcea,
Supărată-i rămînea,

CCCLXXXL

Azi-s trei zile de post,
De cînd la mîndră n-am fost
Şi-or mai trece trei de dulce
Şi la mîndră nu m-oi duce.

CCCLXXXII.

însoară-te, bade,-nsoară
Şi-ţi grijeşte nevasta
Şi de mine nu-ţi uita.

CCCLXXXIII.

Nu ofta, mîndră, ofta,
Nu ofta, că greu-mi pasă;
Nu pricepi, da lasă, lăsă.

• CCCLXXXIV.

Ibomnica mea deodată
Mă cheamă la judecată.
Judecata e făcută :
Strînge-o-n braţe şi-o sărută
Şi dă-i drumul să se ducă.

CCCLXXXV.

La fîntînă sub răzor,
Se~ntîlneşte dor cu dor ;
La fîntînă Gea de piatră,
Judecă-un fecior pre-o fată.
Judecata e făcută :
Strînge-o-n braţă şi-o sărută
Şi-i dă drumul să se ducă.

CCCLXXXVI.

Dragă mi-i lelea cu minte,
La rîs cît şi la cuvinte.
Copilită, brîu de soci,
Tu 'te' mînii, tu te-ntorci.

- CCCLXXXVII.

F. . . morţii tăi de lele,
Ce voinic tînăr te cere !
On voinic făr'de mustaţă,
Cînd prindea on pic la faţă,
Tu i-ai scurtat din viaţă.

Dar tu,
Că eu s
De mă
Da eu s
De nici

Măi băd
Eu ţie,
Badeo,
De 1-îi
Da de

Frunză
Crede-r
Eu mă
Mă iub
De m-c
Să n-a

Vrut-a
Pentru
Dar cu
Să iau
De fru
Că-i d

Spusu
Spusu
Că te
Că ţi-a
Pîn'pr

Mîndr
O-aş i
Tocma
Două
Cea c
Să nu

CCCXCIV. .

Ce stai, mîndră, la pîrău,
Doar cugeti că te iau eu?
Da, zău, eu nu te-oi lua,
Pîn'cînd măru-o face pere,
5 Să dau şi mîndrei din ele.

CCCXCV.

Şogore, ţi-aş zice frate,
Să-mi păzeşti boii de noapte,
3 Să mă duc în sat la fete. . .

CCCXCVI.

— Frunză verde, inule,
Iubeşte-mă, finule !
— Io, nănaşă, te-aş iubi,
Da ţi-i iuţa smolită
5 Şi-ai căst măicuţii urîtă.

CCCXCVII.

Aşa zic mîndrele, zic,
2 Să mă-nsor pînă-s voinic.

CCCXCVIII.

Aşa zic mîndrele mele :
Ce-oi avea să beau cu ele
3 Şi-apoi să mă uit la stele.

CCCXCIX.

Sfatul tău, mîndro, mi-1 spune,
Pînă cînd oi mai fi june;
Că cît mă voi însura,
4 Mmicu-ţi voi ajuta.

CD.

Frunză verde, trei foi verzi,
La mîndră cu ochii verzi,
3 Cîndu-i moartă, să nu-i crezi.

CDL

— Cucuruz din curmătură,
Proastă eşti, lele, la gură !
— Ba, te-ar bate sîntul post,
4 Cum m-ai sărutat de prost.

CDIL

Nevăstuţâ cu conci,
Crede-mă că nu mai poci,
Că, dragă, pînă-am putut,
4 *YLi* Doamne, mult am făcut.

CDIII.

însura-m-aş şi eu mîne,
Dar muierea cere pîne
3 Şi copiii de mîncare. . .

CDIV.

Cînd am pornit la ospăţ,
Mi-am pus caşu pre coteţ.
Nu l-am pus să se sorească
Şi l-am pus să putrezească,
5 Nime să nu-1 folosească.

CDV.

— O, leliţă rotiliţa,
Dă-mi gura preste portiţă.
— Ba eu, bade, nu ţi-oi da,
4 Că aşa tu mi-i muşca.

CDVI.

Nu fi, mîndră, supărată :
2 Lumea, ţara,-i înşelată.

CDVII.

Spune, mîndră, maică-ta,
Să-şi rădice cretinţa,
Ca de-aci pînă acasă,
4 Nici o balegă nu lasă.

CDVIII.

Ştii tu, mîndro, ce ţi-am spus,
Cînd lîngă cruce ne-am pus?
Ca de min'să nu te laşi,
4 Că te duc pe la oraş.

CDIX.

Să te bată, mîndro, bată
Şaptezeci de draci o dată;
Să mă bată şi pre mine,
4 De-oi mai povesti cu tine.

CDX.

Nu gîndi, badeo, gîndi,
Că cu min'ti-i mai iubi;
C-o trecut amar de tine,
4 Să te mai iubeşti cu mine.

CDXL

Nu gîndi, mîndră, gîndi,
Că de tine m-oi topi;
C-au trecut amar de tine,
4 Să mai pui mîna tu pre mine.

CDXII.

Hop, leliţă,-acasă-i badea?
De-i acasă, zi-i să iasă,
De-i la vie,
4 Zi-i să vie.

CDXIII.

Mîndrulucă, ochii tăi !
Ochii tăi, ăi luminoşi,
Cari trebă de cioară scoşi,
Să rămîie găvălia,
5 Să se ouă. . . .

CDXIV.

Foaie verde, bat-o bruma,
Tot atîta mi-i d-acuma,
3 C-o trecut rîsul, ba gluma.

CDXV.

Tragănă şi leagănă
La cosiţă galbenă,
Că şi eu am trăgănat
La cosiţă păr uscat,
5 Focul de l-ar fi mîncat.

CDXVI.

Bade, bădişorul meu,
Io aseară-am înserat,
Pe deasupra viilor,
4 La jocul copiilor.

Berbece
Umblă-
3 în but

Cucuru
Fira c
Cucuru
4 Fira c

— Mîn
— Mul
— Mîn
— Mul
5 — Mîn
— Dac

Frunză
Drăguţ
Cu obr
4 Cînd o

Toată
Că mî
Numai
Zice s-
5 Că ea-

Ba nu
Că-s c
Că ac
C-au f
5 De ac
Codrul
Pice p

Ale-le
Nici e
3 Fără

CDXXIV.

Lele cu ochii negrii,
C. . .-ai fost, c. . . să fii!
C. . .-ai fost la tată-to,
C. . .-ăi fi la socru-to!

CDXXV.

De cînd sînt c. . . pre lume,
Nu se fac bucate bune,
Numai luşcă şi tăciune;
De cînd sînt c. . . pre țară,
Se face numai secară.

CDXXVI.

Hup, hup, hup, abia mă duc,
Pîn'la o frunză de nuc;
Hup, hup, hup, abia mă trag,
Pîn'la o frunză de fag.

CDXXVII.

Hop, hop, hop, pere de plop,
Stau în loc şi nu se coc.
Da la vară coace-s-or,
Cu mîndră petrece-s-or.

CDXXVIII.

— Trei mere şi jumătate,
Te-am cerut eu pre dreptate,
Te-am cerut şi n-ai venit,
între fete-ai bătrînit.
— Ei, hui, acum nu-mi pasă,
Am eu o floare frumoasă,
Hai şi oi rumpe-o cu coasa;
Ei, hui, acum nu-mi pasă,
Că eu acumu-s mireasă,
Ei, hui, şi m-oi duce-acasă.

CDXXIX.

Badea-i roman palatin,
Eu-s copilă de român.

CDXXX.

Cîtu-i lumea de-a lungu,
Nu-i voinic ca românu;
Cîtu-i pămîntu de mare,
Bomânaşul meu soț n-are.

CDXXXI.

Cîți feciori din lumea mare,
Toți au vicleană purtare.
De s-ar jura cît de tare,
Crezemînt nici unul n-are,
Că s-a plecat pre sub poartă
Şi-o găsit dragoste moartă,
Bămîi cercel fără toartă.

CDXXXII.

Cît trăieşti, să nu iubeşti
Diac cu haine nemțeşti.
Că diacu, piele rea,
Te iubeşte, nu te ia.
El se uită păsăreşte,
Ştie-1 dracu ce gîndeşte;
El se uită preste cale,
Ştie-1 dracu ce gînd are.

CDXXXIII.

Bădița de la Hohalm
Că mi-a trimis magheran
Ca să am pre sărbători,
Să fiu dragă la feciori.
Magheranu s-au uscat
Şi feciorii m-au lăsat.

CDXXXIV.

Dă mereu, mîndro, cu treaba,
Unde-i țelina, ba iarba;
Dă mereu, mîndro, frumos,
Unde-i iarbă, ba rogoz.

CDXXXV.

[Indescifrabil] din jos
Se spală cu lapte dulce,
Tot neghina nu se duce;
[Indescifrabil] din sus
Se spală cu apă rece,
Nici o doamnă nil le-ntrece.

C. BALADE

îngheță tău mare,
Da nu-ngheță de ger mare,
Ci-ngheță de supărare.
Că se-nsoară d-un crai mare.
Da-anume pe cine ia?
Anume pe soru-sa.
El din grai aşa grăia:
— Tu soră, fie-mi a mea.
Iă-ți o ie şi-o rochie,
Hai cu min'la cununie.
Nici vorba n-o isprăvi
Şi-n biserică-au intrat.
Biserica-au tremurat,
Icoanele-au lăcrămat.
Da icoana Precestii
Din fundu bisericii,
Da nu plînge cum se plînge
Făr'varsă lacrimi cu sînge.
Ea din grai aşa grăia:
— Nu ți-o fost, popă, păcat,
De ai cununat doi frați,
Sîngele le-ai mestecat,
Părinții i-ai supărat.
Sfîntu soare nănaş mare,
Sfînta lună i nună,
Cu Dumnezeu dimpreună.

II.

Sub poală de codru verde,
Ce pară de foc se vede?
Dar nu-i para focului,
Că-s ochiuții şerpelui.
Şede-n drum încolăcit
Şi mănîncă la-un voinic.
Jumătate 1-a mîncat,
Jumătate nu-1 mai poate
De curele-nțînțălate,

De pal
De pist

Colo su
La che
Şi-a vu
La rar
La ver
E lină
Cu apa
Că s-a
Un mo
Cu fru
Cu um
Şi sub
E un
Şi e în
Cu scî
Picioar
în pat
Frunza
Şi-a m
La cap
Dară l
Luce s
Codrea
Şi-al g
Iată c
Murgu
De pic
De pa
Cu pr
Ce-i r
Şi el
Şi el a
Dorme
Dar n

Şi nrargul vedea
Pe mulţi turci venind,
Gujmane(?) roşind,
Săbii strălucind,
Pistoale probînd,
Pe codrean căutînd,
De el întrebînd.
Murg se spăria,
Tare rîncheza
Şi-apoi străfiga,
Codreanu s-deştepta
Şi-aşa îi grăia :
— Dur, murgule, dur,
Dur, ca un nebun,
Tu ai străfigat
Şi m-ai deşteptat
Cînd eu mă visam
Că mă cununam
Colo jos pe plai
C-o fată de crai.
Puţin somn somnai,
Visul nu-l gătai.
Bău m-oi îndura
Şi te-oi blăstăma,
Purii te-or fura
Şi te-or călări
Şi mi te-or beli.
Murgul se-ntrista
Şi aşa-i zicea :
— Stăpîne,
Jupîne,
Bău te înduraşi
De mă blăstămaşi,
Căci am străfigat
Şi te-am deşteptat.
Dar eu m-am temut,
Că eu am văzut
La rară dumbravă,
La verde poiană,
Pe cei turci trecînd,
Gujmane(?) roşind,
Săbii strălucind,
Pistoale probînd,
De tine-ntrebînd.
Pe tin'să te taie,
Pe min'să mă iaie,
Să mă călărească
Şi să mă spetească.
Cînd îl auzea, •
Codreanu-i zicea :
— Dur, murgule, dur,
Dur ca un nebun,
Dar tu te pleşteşte
Cum ştii, iepureşte,
Şi nu m-or vedea
De s-or rentorna
Şi-apoi dimineaţă,
Prin rouă, prin ceaţă,
Iară vom pleca
Şi ne-om împăca.
Murgul se pleştea,
Voinic se culca.
Dară dimineaţă,
Prin rouă şi ceaţă,
Voinic se scula,
Murgu-ncăleca
Şi murgu mergea,
Cu gura rupînd,
Boua scuturînd,
Cu coada trăgînd,
Urma astrucînd.
— Dur murgule, dur
Doar îţi pute-a fur
Şi ţi-i greu de scrum
De nu ţi-i la drum?
Au ţie ţi-s grele
Armele d-a mele, %
Au ţi-s ţie grele
Podoabele tele?
— Stăpîne, jupîne,
Mie nu mi-s grele
Mei oasele tele,
Mei armele tele,
Mei podoabele mele,
Ci mie mi-s grele
Năravele tele,
Că te rămăşai
Cu domni, cu ursari,
Tot cu de ai mari
Cu cai potcoviţi
Şi bine grijiţi.
Dar eu murguţ mic,
Ca şi un pitic
Şi nepotrivit
Şi tot negrijit,
Mult mă opinteam
Şi vînt mă făceam,
Vedeam că-i lăsam,
Pala-ţi împlineam.
Tu mă re-ntorceai,
Pe toţi îi tăiai,
Caii îi luai,
Bine îi vindeai
Si baniti făceai :
Buţi
Cu florinţi,
Cară
Cu comoară.
La birt te duceai,
în birt te băgai
Şi tu mă legai
Pe la gărdurele,
Să rod la nuiele.
Dar tu că mi-ţi beai
Şi mi te-mbătai
Trei zile de sară
Din zori pînă-n sară
Şi eu stam legat,
Ca un blestemat
Şi tot flămînzeam
Şi însătoşam.
Şi-apoi cînd ieşeai,
în chingi mă strîngeai
Şi mă-ncălecai
Şi mult mă frîngeai
Pîn-acas'veneai.
Codreanul vedea
Că toate-s aşa,
Apoi îi zicea :
— Poartă-te tu bine,
Oi griji de tine,
Cu vin strecurat,
Ovăz nemăsurat.
Dar calul cădea
Şi de loc crăpa. ,
Codreanu se punea,
Calul îngropa,
Pomană-i făcea.

IV.

Avu maica nouă fii,
Nouă fii şi o fiicuţă
Şi-ncă mi-o chema Boghiţă.
Da Boghiţii i-o venit
Peţitori de-a noua ţară.
Pre Boghiţa nu o dară.
Constantinul cel mai mic
Bl din grai aşa-o grăit :
— Dă, mamă, pre Boghiţa.

Cînd de
Io m-oi
într-o ia
Şi vara
Că-s ma
Şi-o dat
Şi toţi f
Numai
Cu mîţa
Maică-sa
— Const
Şi te-azv
Că mi-a
Da nici
Şi afară
Şi din gr
— Sălaş,
Fă-te tu
Pînză, pî
Fă-te săb
El pre m
La sor-sa
Şi din gr
— Soră, s
Deschide
Şi mi-aşt
Şi mi-mp
El şezînd
Şi din gr
— Da au
Toţi fraţi
La nuntă
Şi-acu m-
Şi la nun
Ea din g
— D-auzi
De ne ch
Să prind
Da de m
Să prind
— D-auz
Io te che
Prinde c
Şi ea bin
Şi pre dr
Şi-o mer
Şi mi-şi
Că cu m
Da Boghi
— Auzi,

Cum mi-şi cîntă-o păsărea ?
— Las-o, soro, la focul,
C-aşa-i mere cîntecul.
Şi o mers ei cît o mers
Şi Constantin din grai o zis :
— Aida, soră,-ncetişor,
Că io păşesc mai tărişor
Să-ți deschid eu porțile,
Să-ți aştern io mesele
Şi să-ți împlu paharele.
El la mormîntu s-o dus
Şi din grai aşa-o grăit :
— Murgule, murguțul meu,
Fă-te tu sălăşelul meu
Şi sabie, săbioara mea,
Fă-te pînzişoara mea.
Şi în mormînt s-o băgat
Şi-acolo s-o astupat.
Iar Boghița, ea s-o dus,
La maică-sa o ajuns.
Maică-sa din gură-o cuvîntat :
— Du-te, ciumo, la focul,
Că toți fiii mi-ai luat,
Numai singură-am rămas
Cu arsa de mîță-n vatră.
Boghița din grai grăia :
— Că io, mamă, nu-s ciuma,
Că-s Boghița săraca.
Ele-amîndouă s-o cuprins
Şi-amîndouă-o şi murit.

V.

Ilencuța cea frumoasă,
De frumoasă şi de grasă
I-o mers veştea-n țara turcească.
Turcii pre cai s-o-ncălecat
Şi la Ilencuța o plecat.
Ea cofe d-albe-o apucat,
Sus în jos că s-o d-uitat
Ş-o văzut turcii venind,
Ea mîne-sa i-o spus :
— Iaca, mamă, turcii vin.
Dar maică-sa din grai grăi :
— Du-te, du-te-n cămăruță
Şi te-ncuie-n cea lăduță,
Că i-oi spune c-ai murit.
Cînd cuvîntul l-o gătat,
Turcii-n casă s-o băgat,
Ea la prînz i-o chemat :
— Turcilor, muierilor,
Haideți noi să prînzim.
Turcii din grai grăiră :
— Noi n-am venit să prînzim,
Că noi am vint să pețim.
Da maica din grai grăi :
— Da voi pre cine-ți peți'?
— Da-om peți pre Elenca.
— Da Elenca şi-o murit.
I moartă,-i moartă-n grădinuță,
Sub o tufă de scînteuță.
De nu crezi acest cuvînt,
Hai să vă duc la mormînt.
Turcii s-o supărat,
Pre cai s-o încălecat,
înapoi că s-o d-uîtat
Şi s-o dus pîn'la Dunăre.
Da-un cîne de turc bătrîn,
Foc în pipă el şi-a pus
Şi la soare s-o d-uitat
Şi din gură-a cuvîntat :
— Nu ştiu, soare-o răsărit,
Ori Elenca s-o ivitu ?
Iar înapoi s-o-nturnat,
Pre Elenca o d-aflat,
Capul maicăi s-o ciuntat,
Maicăi şi-al tătîne-su.
Da-Elenca din grai grăi :
— Puneți capu lîngă cap,
Cure sînge mestecat.
Ei de mînă o luat
Şi pre cai o-ncălecat
Şi s-au dus pîn'la Dunăre
Şi-Elenca din grai grăi :
— Lasă-mă, turcu, de mînă,
Să "mă duc la apa lină,
Să-mi spălu rochița
De sîngele maică-mea.
Ei de mînă o lăsat
Şi-n Dunăre s-o țipat.
Dar ea din grai aşa-o grăit :
— Decît traiul turcilor
Mai bin'hrană peştilor
Şi cuibuțul racilor.
Şi din cosițele mele
Să-mi crească răchitele,
Să culeagă fetele
Că le-or creşte țîțele,
Ca vara căpițele.

VI.

Floare mică, floare mare,
Pică Mîrza la prinsoare.
Mumă-sa tare cu jele,
Iar Mîrza din grai grăia :
– Maico, măiculeana mea,
Du-te, maico, la Tița,
Maico, le făgăduieşte
O sută de oi fătate
C-o sută de mieluşele,
Trei sute de capetele
Doar pe min'm-or slobozi.
Maică-sa la domni s-a dus
Şi din grai că şi-o grăit :
— Domnilor, fişpanilor,
Sloboziți-mi pe Mîrza,
Că bună cinste v-oi da :
O sută de oi fătate
Şi-o sută de mieluşele,
Trei sute de capetele.
Iar domnii din grai grăia :
— Du-te tu, femeie,-acasă,
Vinde-ți tu oile tale,
Că bani cari-i căpăta
Toți cu domnii ăi mînca,
. Noi pre Mîrza nu l-om da.
Că Mîrza nu-i de vînzare,
Că Mîrza mi-i de-nsurare,
Tomna joi după Busale.
Casa i-am căsătorit,
Vin roşu i-am arvunit,
Nevastă i-am căpătat,
Grîu curat i-am măcinat
Şi nănaş i-am cumpărat.
Ea la Mîrza că i-a spus,
Iar Mîrza din grai grăia :
— Du-te, maico,-a doua oară,
Maico, le făgăduieşte
O sută de vaci fătate
Şi cu viței cîți şi ele
Trei sute de capetele.
Maica sa. . . .
Şi viței cîți şi ele,
Trei sute de capetele.
Iar domni din grai [au] grăit :
— Du-te tu, femeie,-acasă,
Vinde-ți tu vacile tale,
Că bani cari-i căpăta,
Toți cu domnii i-i mînca,
Noi pre Mîrza nu l-om da.

Că Mîrza
Că Mîrza
Tocma jo
Casa i-ar
Vin roşu
Nevastă
Grîu cura
Şi nănaşi
Femeia-ac
Şi la Mîr
Iar Mîrza
— Du-te,
Maico, le
O sută d
Şi cu mîr
Trei sute
Iar domn
— Dute t
Vinde-ți t
Că bani c
Toți cu d
Noi pre M
Că Mîrza
Că Mîrza
Femeia s
Şi la Mîr
Iar domn
Mîrza bin
Şi din gr
— Nu fi,
Că cînd a
M-ai învă
Furam br
Şi-ți părea
Dacă, ma
Furam c
Şi mîncar
Du-te, m
Şi adă m
Maică-sa
Şi murgu
El murgu
Şi din mî
Fiarăle jo
Şi cu pic
Uşa-n pa
El afară
Şi pe mu
Şi cu el
Şi la don

Şi din grai că şi-o grăit :
— Domnilor, fişpamlor,
Ia ieşiţi-mi pînă-afară
De vedeţi-mi ce-am lucrat :
Că temniţa o am spart
Şi robii toţi o scăpat.
Domnilor fişpanilor,
De-aveţi cătane să m-ajurgă. . .

VII.

Oi, tot bea şi libovea,
Oi, bea Toma Halemoş,
Toma din Ţara de Jos,
Oi, tot bea şi libovea
Din o ploscă mititea.
— D-închina-o-aş, închina,
închina-o-aş şi n-am cui,
închina-o-aş murgului;
Murgul numai că îmi este
Vită slută şi bolund,
Merge pre drum şi flămînd.
închina-o-aş armelor,
Armele numai că sînt,
Lemne seci şi fiere reci.
Mă-nturnai în ceea parte,
Văzui pre Manea la spate :
— Să-mi trăieşti, Maneo fîrtate
Şi-mi bea plosca jumătate.
Vai, da Manea cîne mare :
— Bea-ţi paharul cu totul
Şi-mi dă mie, oi, d'altul.
Pîn'Toma paharu bea,
Manea că mi-1 ghisuia,
Unde el că 1-a tăia :
Sus la furca pieptului,
Jos la-ncinsu brîului,
Unde-i greu voinicului.
Toma de jos se scula,
Maţele şi le lua,
Cam cu paie, cu gunoaie,
Ca omul cel cu nevoie,
Pre murgaţ încăleca
Şi din grai aşa grăia :
Bate vînt preste oblînc,
Eu prea Manea să-1 ajung.
Vîntu preste-oblînc bătea
Şi pre Manea-1 ajungea,
Colo-n jos la valea groşilor,
La crîşmuţa hoţilor.
Toma paloşul 1-a scos,
Numai-o dată că i-o dat
Şi capu i l-o ciontat.
Oi, tu drag murguţul meu,
Să plăteşti la bătrîneţe
Ce-ai plătit la tinereţe
Şi să deie Dumnezeu
Ca să vii cînd oi muri eu,
Să-mi faci groapa cu piciorul,
Să mă-ngropi cu gurişoara.

VIII.

La bordeiul tupilat
Şede Stanciul mort de beat
Cu trei c. . .-alăturat :
Una-1 muşcă,
Una-1 pişcă,
Una cu vinu-1 stropea,
Faţa i se rumenea
Şi bine-n lume că trăia.
Soru-sa din grai grăia :
— Bea Stanciule, nu prea bea,
Că potirea-i ici, colea.
— Las'să fie,
Ce mi-i mie?
Nu îs băreasă cu conci
La potiră să nu poci,
Că-s voinic cu comanac,
Ştiu potirei ce să-i fac.
Că io bine m-oi arma
Cu trei pistoale-n stînga
Şi puşcuţa în dreapta,
Prin potire oi intra
Şi nimic nu mi-a strica.
Numai ciocoiul Busuioc
Sta în loc, ţinea foc,
Nici prea tare se temea,
Fără trei ogoară într-una sărea.

IX.

Frunză verde barlaboi,
La moară la Beriboi,
Trece-un car cu patru boi,
încărcat cu păpuşoi,
Dindărăptu carului
Arendaşu satului.
— Bună ziua, măi ţărane !
—Nu-ţi dau mulţam, măi cocoane.
— Măi ţărane, tu eşti beat ?

De trei zile n-am mîncat,
Boii nu i-am adăpat
Şi tu mă faci că sînt beat.
Dar ciocoiul dracului,
Ştiind seama calului,
Puse mîna pe-acest bici
Şi-i trase vro patru-cinci.
Iar ţăranul dracului,
Ştiind seama calului,
Au băgat mîna sub scoarţă
Şi scoase o bîtă groasă,
Groasă, groasă, noduroasă
Şi la cap căpăţînoasă
Şi-i trase vreo sută şase.
Iar ţăranul dracului,
Ştiind sama drumului,
Dede pinteni calului
Şi tulira(?) satului.
— Măi Ioane, barlaboane,
Ia rachiu, de trei parale,
Bagă-n el un pumn de sare
Şi mă freacă pe spinare,
Că m-au omorît ţăranii.
— Bine ţi-au făcut, cocoane,
De ce nu ţi-au pus şi coarne?

X

Jos la Ţara Bomânească,
La o crîşmă boierească,
Beau boierii, nu prea beau
Şi pre Badu-1 pomeneau.
Maică-sa Badului
Ea merea şi asculta
Ce boierii cuvînta
Şi la Badu alerga,
Şi din gură cuvînta :
— Badule, fiul meu,
Mai lasă-te din hoţie,
Că te-om găsi-n puşcărie;
Mai lasă-te din furat,
Că te-om. găsi spînzurat.
Badu seama nu punea,
Armele şi le gătea
Şi la munte de ieşea,
Şi cu turcu se-ntîlnea.
Toţi cu puştile au dat,
Badu pieptu 1-a-nturnat
Şi din gură-a cuvîntat :
—Turcule, viteazule,
Ceartă puşca de pe mine,
De vrei să mai fii în lume.
Turcu m
Şi din g
— Daţi,
De vi-i v
Ci Badu
S-au apu
Cînd era
Nu mai
Şi-a lăsa
Să prăse

Furai ca
Din fund
Şi bun c
Pre stîlp
Pre la m
Şi cînd z
Da Nenea
Şi văzur-
Culegea l
Şi moşul d
— Ai lele
De mult c
Copila di
— Ai lele
Ce-ţi caţi c
Că, cînd z
Trei voin
Cu trei m
Semăna c
Se ducea

într-o ver
Şede-o al
Da ea şe
Cu covor
Pe vatră
Sub tufă
Pe-acolo
Şi cu och
Din inim
Şi din gur
— Mîndr
Sufleta n
Fată eşti,
Ceea ce n

— Mei nu-s fată, nici nevastă,
Acum de astă dată,
Fără-s floare de pe mare,
Cum mă vede-ndată moare.
— Mîndră, dragă copiliţă,
Sufleta mea, puiculiţă
De eşti floare de pe mare,
Eu sînt brumariul cel mare,
Mă culc seara lîngă floare
Şi mă scol în prînzul mare.
Dacă dă un pic de soare,
Vestejeşte biata floare
Floricică de pe rît,
De ce tu te-ai vestejit ?
Cum să nu mă vestejesc,
D3-atîfca gînd ce gîndesc?
Cîte flori în jurul meu,
Tpate mă vorbesc de rău,
Mce una nu-i de bine
Mei care-i pe lîngă mine.
Numai una mă iubeşte,
Că tot bine îmi pofteşte.
Care-i, ştie Dumnezeu,
Că ea nu-mi voeşte rău.

XIII.

Strigă Ana Ardeleana,
Din ţinutul Clujului,
Din fundul Sibiului,
Că do cîndu-i pe pămînt,
Fecior n-o a-nceluit.
Nime-n lume n-o aude,
Numa-un fecior de-mpărat,
Cum o-aude, îi răspunde:
— Ca strigi, Ană Ardeleană,
Că nu-i voinic pe sub soare,
Car'pe tine să te-nşele ?
El acasă s-a-nturnat
Şi frumos s-au şi gătat,
Cu haine din holteie
Ca să-ţi placă, Ană, ţie,
Şi frumos s-au îmbrăcat,
Lucind cu ghetele,
Strălucind ca soarele,
Făcînd murgu-n preumblare
Şi la Ana alerga-re.
Pe picior drept o-a călcat,
Mîna-n sîn i-o a băgat
Şi-n ochi negri s-au uitat,
Şi gara i-o sărutat,
De-nşelat, n-o înşelat;
Foarte rău s-au supărat
Şi-napoi s-a înturnat,
De soru-sa s-a rugat :
— Soră, surioara mea,
Strigă Ana Ardeie ara
Din ţinutul Clujului,
Din fundul Sibiului,
Că de cîndu-i pe pămînt,
Fecior nu o celuit.
— Frate, frăţiorul meu,
Ţîpă haine bărbăteşti
Şi ia haine muiereşti.
El aşa au şi făcut
Şi la fereastră s-au dus,
Şi din grai aşa-au grăit:
— Ană, Ană Ardeleană,
Lasă-mă puţin în casă
C-afară plouă de varsă,
Să-ţi ajut eu la cernut
Şi gura să ţi-o sărut.
Io-s nevastă din Banat,
Fugită de la bărbat,
Că m-au bătut fără vină,
N-aibă parte de lumină.
în casă că l-au lăsat
Şi pe vatră s-au culcat.
— Ană, Ană Ardeleană,
Lasă-mă cu tine-n pat,
Că pe vatră tot mă ard ;
Pe dunguţa patului,
în locul bărbatului.
Cînd au fost de către seară,
Ana era ca să moară ;
Cînd a fost la miez de noapte,
O copăr sudori de moarte ;
Cînd au fost de către zîuă,
Iată Ana e văduvă.

XIV.

Frunză verde magheran
Ticălosul de Vălean,
Cînd venea dumineca,
Se spăla, se pieptăna,
Pe uliţă se lua.
Cîte fete Ie vedea,
Tot cu ochii le făcea
Şi.cu geana le trăgea.
Numai mîndruleana lui
Scotea capul pe fereastă,
Striga : — Hai, Vălene, -n casă,
Cafeu-i gata pe masă
Şi rozolea stă-n fereastă.
El în casă mi-a intrat
Şi din cafei a gustat,
Şi din rozole-a-nchinat,
Şi din grai a cuvîntat :
— Bămîi, mîndră, sănătoasă,
Că mi-ai băgat boala-n oasă.
El acasă s-a luat
Şi din grai a cuvîntat :
— Aşterne, maico, patul tău
Că mă doare capul rău.
Mumă-sa din grai grăia :
— Spusu-ţi-am, Vălene, spus,
Fetele capul ţi-au pus.
Cînd era pe la ojină,
El s-aprins ca o lumină ;
Cînd era de către seară,
S-a făcut turtă de ceară.
Cîndu-i colo pre la cină,
La Vălean ţine lumină;
Cînd era la miez de noapte,
Văleanu-şi trăgea de moarte.
Zori de ziuă se făcea,
Pe Văleanu-1 podobea
Tot cu haine şi cu flori
C-aşa trebe la feciori.
Cîntă cucu-n ^îrf de nuc,
Pe Văleanu-n groapă-1 duc ;
Cîntă cucul jos pe nalbă,
Din Vălean iesă otravă.

XV.

Strigă Petru dintre lunci,
Dintre lunci de la dunjunei.
Nima-n lume nu-1 aude,
Numa drag tăicuţul lui.
Taică-so din grai grăia :
— Ce ţi-i ţie, Petre dragă,
O' doar juncii i-ai pierdut,
O' bucatele-ai gătat,
Ori opincile le-ai rupt?
Da Petru din grai grăia :
—Bucate nu am gătat,
Opincile nu le-am rupt,
Nici juncii nu i-am pierdut,
Ci-am greşit de-am adormit

Sub un
Florile
Da Petr
Nime-n
Numa d
— Maică,
'Nvăluie
Şi o bag
Că m-o-
Maică-sa
— Decî
Mai bin
Da Petr
Nima-n
Numa d
Da din
— Mînd
'Nvăluie
Şi o bag
Că m-o-
Iară ea
— Decît
Mai bir
Dar Pe
— Decî
Mai bir

Frunză
Tînăr v
Vinu-i
Cu sute
Vine-o
De dep
De apr
— Dom
Slobozi
Că n-a
— Eu a
Cînd tu
Două n
Sloi de
Apă rec
— Dom
Mare e
Două n
Sloi de
Apă re

XVII.

în dealu Ardealului
Arde-mi para focului.
Da focul cine-1 păzeşte?
Badea murgul potcoveşte,
Mîndră la straturi pliveşte,
De lacrămi abia-1 zăreşte,
De suspin abia grăeşte :
—Bădiţ, bădişorul meu,
Du-mă, badeo, şi pre mine.
— Bucuros, mîndro, te-aş duce,
Da unde mă duc pre mine,
Nu-i mîndruţo, nici un bine ;
Nu-i cucuruz, nice grîu,
Fără-i sînge pînă-n brîu ;
Nu-i cucuruz nice iarbă,
Fără-i sînge pînă-n barbă.
—Bădiţ, bădişorul meu,
Du-mă, badeo, şi pre mine.
—Ba eu, mîndro, nu te-oi duce,
Că acolo-n ţara mea
îmi am o măicuţă rea,
Nu-i putea trăi cu ea.
—Du-mă, badeo, du-mă dragă,
Că mi-am o cosiţă neagră,
Cosiţa voi despleti-o,
Peste codru-oi arunca-o,
Pre maică-ta-oi fermeca-o :
Cînd de mîncare-i voi da,
îndată o şi crăpa,
Ţara toată s-o mira.
Bădiţ, bădişorul meu,
Ajungă-te dorul meu,
Pre drumul pre la Braşeu.
Cadă-ţi cuţitu din teacă,
Pînă-n inimă să-ţi meargă ;
Meargă-ţi sîngele părău,
Pînă ţi l-oi opri eu ;
Meargă-ţi sîngele tot vale,
Pînă-ţi voi ieşi io-n cale.
Să te bată Dumnezeu,
Să te-nsori de nouă ori
Şi să ai nouă muieri
Cu cea de întîi să-mi ai
Un copilaş
Să te poarte la oraş,
Să te-aducă Dumnezeu,
Bădiţo, la pragul meu,
Că şi eu te-oi milui,
Cu coajă de mălai uscată,
Uscată de nouă ai,
Ou rasuri de pre covată,
De cînd o fost maica fată.

XVIII.

La curţile Miclăii,
Tot beau, beau, boierii beau,
Tot bea, bea şi sfătuia
Pînă pre Chiva-şi tomni
Şi-a murit vineri noaptea.
Cînd era dumineca,
Togma e dimineaţa,
Tinerel mire venea,
De la poartă mi-şi grăia :
— Ieşi Chivă, Chivuţa mea,
De des chide porţile
Şi împle pocalele,
Să turnăm cu carăle.
Iese soacra, soacra mare,
De plîns de abia spunea,
De lacrămi de-abea vedea :
— Ba Chivuţa n-a ieşi,
— Că Chivuţa-i după masă,
Sub un covor de mătasă.
Mirele din grai grăia :
—Adă, soacră, brişcuţa,
Că minteni m-oi spinteca,
De să meargă vestea-n Olt
Că se-ngroapă-un viu c-un mort.
Bupe giolgiu-n patru foi
Şi ne-ngroape pe-amîndoi,
Bupe giolgiu-n patru laţi
Şi ne-ngroapă ca pre fraţi.
Şi pre Chiva a-ngropat-o,
în mijloc de ţintirimb
Şi pre mire 1-a-ngropat
De laturi de ţintirimb.
Şi la capul Chivuţei,
Băsăritu, -a răsărit
Trei fire de mintă creaţă
Şi la capul mirelui,
Băsăritu, -a răsărit
Un firuţ de trandafir.
Mintă creaţă că s-o-ntins,
Pîn'la fir de trandafir
Şi-n braţă ei s-au luat,
Şi frumos s-au sărutat,
Lumea, ţara s-au mirat
Că ce dragoste curată
De-un june şi cu o fată.

XIX.

Vai de mine, ce-i pe-aici!
Oă-i plin codru de voinici,
La tot fagul cîte cinci.
Numai la fagul din vale,
Zace badea de lingoare.
Nu ştiu zace
Sau se face,
Sau mîndruţă nu-i prea place.
Totu-şi mută perina,
Şi la cap şi la picioare,
Şi la umbră, şi la soare.
— Sau mori, bade, sau te scoală,
Sau dă-mi şi mie din boală,
Să bolesc şi eu cu tine,
Batăr într-un an de zile.
— Mîndră, mîndruleana mea,
Nici nu mor, nici nu mă scol
Pînă tu că mi-i aduce :
Apă rece din Dunăre,
Sloi de ghiaţă din ţărmure,
Mure negre din răzoare,
Coapte fără leac de soare.
— Bade, bădişorul meu,
Apa rece s-a-ncălzit,
Sloi de ghiaţă s-a topit,
Mure negre s-a sfîrşit.
— Mîndră, mîndruleana mea,
Mare eşti, puţin pricepi.
Apa rece-i gura ta,
Sloi de ghiaţă, inima,
Mure negre-s ochii tăi
Tare iubiţi cu ai mei.
Ba te pleacă şi mă sărută
Şi te du de te mărită.
— Bămîi, bade, sănătos,
Ca şi un măr vier mănos.
— Să meri, mîndră, sănătoasă,
Ca şi-o pară viermănoasă.
— Bămîi, bade, sănătos,
Ca şi-un trandafir frumos.
— Să mergi ,mîndră, sănătoasă,
Ca şi-o violă frumoasă.

XX.

— Somnu-i, maică, ochilor,
Greu mi-i sprîncenelor.
— Du-te, fiică, şi te culcă,
La oblonul boilor,

în pat
—Ba
C-aşte
Iarbă
Nu pot
— Du-
în pat
—Ba
C-aşte
Iarbă
Nu po
—Du-
în pat
— Ba
C-aşte
Iarbă
Nu po
—Du-
Sus în
'N bra
— Fir
Fire-a
Şi-n pă
Căci a

—Bac
M-oi f
—Şi e
Un'bo
Şi-oi n
Şi te-c
Şi tot
—Şi c
Floric
— Şi c
Unom
Şi-oi
Şi te-c
Şi tot

De cî
Nici
Tot în
Şi nin
Nici
Fără
—Că

Du-mă-n poala codrului,
Unde-i apa Oltului.
Mă luai pe Olt in vale,
Mă-ntîlnii cu mîndra-n cale.
Eu am prins a o-ntreba :
— Mai dat-ai gura cuiva ?
Ea a prins a se jura :
— Să ma bată anatema,
De-am mai dat gura cuiva
Afară de dumneata.
Ea de dreaptă ce era,
Icoanele se-nturna.
— Vezi, lele, dreptatea ta,
Că-i dreaptă ca secera,
Nu ţi-ai ţinut credinţa.
Fugi acum în lumea toată,
Că de mine eşti lăsată.
Ou mare foc blăstămată.

XXIII.

Bate vîntul jos pe baltă,
Dragi şi-au mai fost doi odată
Un fecior şi cu o fată.
Nu ştiu cine-a oblicit
Şi-ntre ei ură-a vîrît,
Badea mîndră şi-a urît
Şi badea de ura ei
îşi strînseră mulţi——
Şi s-a dus a hăitui
Pe dealul cu călinii,
Pe valea cu bulbucii.
Lelea mîndru s-a gătit
Şi-n drumul lui s-a pornit,
Tot în haine de mătasă,
Că s-a dus badea de-acasă.
Bade-a prins a şuiera,
Lelea-a prins-a se cînta
Şi din gură cuvînta :
— Vino, cine eşti, încoace,
Că mie cu soţ îmi place.
Badea sta şi-o asculta
Şi din gură-aşa-i vorbea :
— Decît mie cu soţie,
Mai bine moartea să-mi vie
în pădurea cea pustie,
Nime-n lume să nu ştie.
Decît o femeie dată,
Mai bine moartea gătată,
Nime-n lume să nu vază.
Lelea cîndu-1 auzi,
Inima i să topi,
Vărsa lacrimi ca bobii
Şi din gură-aşa vorbi:
— Ştii tu, bade, ce ziceai,
Cînd la noi pe prag şedeai
Şi cu mine povesteai:
Dragostea noastră cea dragă
Cu noi în pămînt se bagă,
Dragostea noastră cea dulce
Cu noi în pămînt se duce !
Ştii tu, bade, ştii tu iară
Ce mi-ai povestit în iarnă,
Cînd la noi cu drag şedeai,
Tu din gură-aşa-mi ziceai:
Noi atunci ne om lăsa,
Cînd popii biserica
Şi jidovii holerca.

XXIV.

A lui Ghiţă Cătăniţă
Cu a lui albă mîndruţă,
Cu mînile-n buzdunari,
Doisprezece lăutari...
Pre Ghiţă unde şedea,
Nice unul nu-1 privea,
Făr'el din grai aşa grăia :
— Mîndră, mîndruliţa mea,
Azi e un an încheiat
De cînd pre tin' te-am luat,
Un cîntec nu mi-ai cîntat.
Cîntă-mi mie-un cîntecel,
Să-mi meargă la sufleţel!
— Bucuros, Ghiţo, -aş cînta,
Dar io-mi am un glas prea mare,
De-mi răsună-n codru tare.
Cînd oi începe-a cînta,
Munţii s-or cutremura,
Brazii nalţi s-or legăna
Frunza-n codru a-mi pica,
Apele s-or turbura
Şi potera ne-a auzi
Şi nainte ne-a ieşi,
Pre mine mă vor lua,
Pre tine te vor tăia.
Cînd am fost eu fată mare,
Mă iubeam cu dînşii tare.
— Cîntă-mi mie cîntecelul,
Să-mi potolesc sufleţelul,

Că nu-s muiere-nvălită
Să ştiu de poteră frică,
Că-s voinic cu comanac
Verde ca frunza de fag,
Cu şepte poteri mă bat.
Mîn'dra-au-nceput a cînta,
Munţii se cutremura,
Brazi înalţi se legăna,
. Frunza-n codru îmi pica,
Apele se turbura
Şi potera i-a-auzit
Şi din grai-aşa-a grăit:
— Beţi, feciori, şi mănîncaţi
Şi pre cai încălecaţi,
Că io-auz un glas prea mare
De răsună-n codru tare,
Ala-i Ghiţă Cătăniţă
Cu a mea albă mîndruţă,
Ca pre Ghiţă să-1 tăiem
Şi pre mîndră s-o luăm.
Şi'nainte le-au ieşit
Şi din grai aşa-a grăit :
— Dă-ne tu, măi Ghiţă, vamă !
— Ba io vamă nu voi da ;
Că azi e-un an încheiat
De pre aici m-am plimbat,
Nici o vamă nu am dat.
— Dă-ne tu, mă Ghiţă, murgul!
— Bre, fie c... mumă-ta,
Eu murguţu nu l-oi da,
Că mi l-au dat socru-meu,
Să-mi poarte trupşoru meu.
— Dă-ne, Ghiţă, paloşul !
— Bre, fie c... mumă-ta,
Eu paloşu nu l-oi da,
Că mi l-au dat tată-meu,
Să-mi păstreze capu meu.
— Dă-ne, Ghiţă, pre mîndră !
— Bre, fie c... mumă-ta,
Eu pre mîndră n-o voi da,
Că mi-a dat-o soacră-mea,
Să-mi petrec lumea cu ea.
— Dar'dăm noi, Ghiţă, la luptă !
'— Noi la luptă că vom da,
Cînd e mîna doi cu doi,
Sărămînemamîndoi.
Zi de vară pîn'sub seară,
Bea primejdie se-ntîmplară,
S-a descins pustiu de brîu.
Ghiţă din grai aşa grăia :

— Mîr
Azi e
De cîr
Credir
Hai,
Că e v
Şi îmi
Că mi
Mîndr
— O,
Ori v
Tot u
Ghiţă
Paloş
Capu
Şi la r
Jos la
Cătră
— Na
Că de
Ştiu b
Astă v
Nouă
Dară
Că m
La c
Num
Şi i-1
Şi de
Capu
Şi p
în vî

Slugu
Şi slu
Făcu
Şi de
Mînd
Nu m
Făr'r
La ob
La bu
îmbr
Şi de
Şi la
Iar l
Und
Lua
Şi se

Mă-ntîlnii c-on turc bătrîn
Şi din grai aşa-mi grăia :
— De vîndut ți-i nevasta ?
De o porți în legătoare,
Ca pe-o vacă vinzătoare.
— De vîndnt mi-i, zo, -aceasta,
Da ție nu ți oi da,
Că ți-i grasă mustața
Şi i-i mînca viața.
Luai tîrgu de-a lungu
Şi şetrele de-a rîndu,
Mă-ntîlnii c-on turc tînăr.
— De vîndut ți-i nevasta ?
De o porți în legătoare
Ca pe-o vacă vinzătoare.
— De vîndut mi-i aceasta,
Da eu ție ți oi da,
Că ți-i subțire mustața
Şi-i trăi bine cu dînsa.
— Cîtu-i prețu la dînsa ?
— Şase buți de bani mărunți
Şi treizeci d-ei mărunței,
Să beu cu pretenii mei.
Prins-o bani-a număra
Şi nevasta o lua.
Dar nevasta lăcrăma
Şi din gură cuvînta :
— Da, bărbate, dragul meu,
Tu gîndeşti că-s vacă eu.
Nu lacomi banilor
Şi mă da duşmanilor
Că pentr-o cupă de vin,
Mă dai turcului de chin,
Şi pentr-o cupă de bere,
Mă dai turcului muiere.
Turcu de mînă-o lua
Şi cu dînsa se dusă,
Lua drumul Poicului,
Pe calea voinicului,
La mijlocul codrului,
La fîntînă corbului.
A stat în loc şi-a odihnit
Şi din grai aşa-au grăit :
— Nevăstuță, draga mea,
Noi de luat ne-am luat,
Dară nu ne-am întrebat
Care de unde sîntem.
— Că i-os fata Banului,
Din Țara Hațegului.
— Tu eşti fata Banului
Din Țara Hațegului ?
Io-s fecioru Banului
Din Țara Hațegului.
Şi-ndărăpt s-a înturnat,
Şi pe şogor l-au aflat,
Şi din grai au cuvîntat :
— Na-ți, şogore, nevasta,
Şi trăieşte cu dînsa.
Dacă banii vei găta,
Vin'la min'că ți-oi mai da.

XXVI.

Pre drumul bătut de piatră
Merge-o albă de nevastă
Cu-un fiuț micuț în brațe.
Dar fiu-i nebotezat,
Ea-i fugită de bărbat
Şi la Dunăre-a plecat
Şi din gură-a cuvîntat :
— Măi podar şi măi luntrar,
Vin'de mă treci cu luntrea.
— Noi cu luntrea că te-om trece
Dacă la doi frați vei da
La doi frați două sărutări.
Nevasta aşa grăia :
— Decît sărutări voi da,
Mai bin'poale-oi rădica
Şi-n Dunăre voi intra.
Podarii din grai grăia :
— Nevăstuță, nevăstuță,
Nu grăbi cu înecatu
Că iată-ți vine bărbatu.
— Las' să vie, las' să vie,
Dracu de el să mai ştie !
— Nevăstuță, nevăstuță,
Nu grăbi cu prăpăditu
Că iacă-ți vine iubitu.
•— Las'să vie, las'să vie,
Dumnezeu de el să ştie,
Să-mi fie mie soție !

XXVII.

Strigă, Doamne, cine strigă ?
Strigă Toma Alimoş,
Voinic din Țara de Jos :
— Ia ieşi, Stâncă, pîn'afaiă,
Că mi-i mult, Stanco, de-a seară,
De cînd murgul se-mplimba-ră,
De la grajd pîn'la cămară.
— Zău, io, Tomo, mi-aş ieşi,
Dar Voinea doarme în pat,
Cu puşca plină la cap,
Cu pistoale la picioare,
Cu sabia trasă-n masă ;
Ivănel în legănel.
Stanca în uşă-mi ieşea,
Toma, mîna şi-o țîpa
Şi pre murg o arunca,
Şi merea cîtu-mi mergea,
Printre holde apuca,
Păsărelele cînta,
Dar Stanca din grai grăia :
— Cîntă puică, păsăruică,
Ivănel ar suge țîță.
Toma rău se mînia,
De pre murg jos o țîpa
Şi ea-ndărăpt că se-ntuina.
Stanca mergea cît mergea
Şi din grai că mi-şi grăia :
— Măi Tomo, cîine cu față,
întoarnă-ndăiăpt de mă-nvață,
Dac-acasă eu m-oi duce,
Către Voina ce voi şti zice.
— Zi c-ai fost pre răzorele,
De-ai adunat floricele,
Să scalzi pre Ivan cu ele.
Şi acasă că-mi venea,
La fereastră asculta
Şi Voina îmi legăna,
Şi din grai aşa grăia :
— Culcă-te, Ivanu tatei,
Te culcă nelegănat,
Că bine te-am înfăşat
Ou faşă de mătasă
Că sîntem amîndoi acasă.
Că mumă-ta-i la cîmpie,
La cîmpie, la curvie.
Stanca în casă-mi tuna
Şi din grai că mi-şi grăia :
— Ba io n-am fost la cîmpie,
La cîmpie, la curvie,
Că am fost pre răzorele,
De-am adunat floricele,
Să scald pre Ivan cu ele.
Voina rău s-a mîniat
Şi sabia-ndată-a tras,
Şi capu i 1-a tăiat,
Şi pre Ivan 1-a cruntat.
Voina de părere rea
Şi pre el se omora.
Ivan odată sărea

Şi din gra
— Doamn
Să rămîn
Şi de mur

Aude-se,
într-un v
Că s-o cel
Eată de d
C-un feci
A zis c-o
Preste m
La curți
Şi pre ea
Peste mu
La cortu
Da ea din
Cortul l-
Cu vîrful
Pre poal
Şi gunoi
Sus în jo
Da ea c-
Vreo trei
Tocma de
Da ea di
— Voi tr
Tocma' c
Spuneți
Cîte-o iia
Nici să l
Fără să
Să se fac
Că s-o ce
Fecior d
Cti fată
Că cine s
Bochia
Pre CDr
Bochia
Pre cort
Năframa
într-un c

Colo jos
Tînăr cr
Şi frumo

Pe sub soare, soaţă n-are,
Numai floarea soarelui.
Da'nici aia nu-i frumoasă,
Că-i salce putregăioasă.
După el carte-a venit,
Carte de la-mpărăţie,
Să plece la cătănie.
El din grai că şi-a grăit :
— Maică, măiculeana mea,
Grijeşte-mi nevasta mea,
Dă-i colac cu lapte dulce,
Doar de la noi nu s-a duce.
Hai mîndră, de mă petreci,
De la Cluj pînă la Beci.
De ţi-a părea că-i departe,
Barem pînă la cetate ;
Ah, de la cetate-n jos,
Du-te, bade, sănătos,
Ca şi-un trandafir frumos.
Bămîi, mîndră, sănătoasă,
Ca şi-o floare mai frumoasă.
Da ea-acasă şi-a venit.
Cum în casă şi-a intrat,
De mîncare că i-a dat,
Coajă arsă de pe masă
Şi cu lături de pe vasă.
Cum de mîncare-a gătat,
Mintenaşi că a luat-o
Şi-n temniţă o băgară,
în temniţa cea din jos,
Oi, cum cîntă de frumos :
Bate-mi vîntul steagurile,
Să se-ntoarne taberile,
Doar vine şi badea meu,
Că mie mi-i dor de el.
Nici vorba nu isprăvi,
Badiul ei în loc sosi.
El în casă şi-a intrat,
Pre maică-sa a-ntrebat :
— Maică, măiculeana mea,
Da unde-i nevasta mea ?
Maică-sa din giai giăia :
— Ei, fiule, dragul maicii,
în ceasul care-ai pornit,
Nevastă-ta o morit;
în ceasul care-ai plecat,
Nevasta ţ-am îngropat.
Voinicaş din grai grăia :
— Maică, măiculeana mea,
Vin', arată-mi mormîntul,
Să-mi mai stîmpăr sufletul;
Vin', arată-mi ţărîna,
Să-mi mai stîmpăr inima.
Maică-sa din grai grăia :
— Ei, fiule, dragul maicii,
Mare ploaie i-a plouat
Şi mormîntul 1-a aşezat,
Şi ţărîna a mînat.
Voinicaş din grai grăia :
— Maică, măiculeana mea,
Da-n temniţa cea din jos,
Cine <untă ~aşa frumos ;
Maică-sa din grai grăia :
— Da o cioară de ţigană,
Neluată de nime-n samă.
Voinicaş clin giai grăia :
— Maică, măiculeana mea,
Dă-mi o coajă de ţîpău,
Să duc eu la robul tău.
Maică-sa din grai grăia :
— Ei, fiule, dragul maicii,
Lasă tu coaja să steie,
Lasă robul meu să pieie.
Voinicaş s-a supărat,
Securea-n mînă-a luat
Şi la temniţă-a alergat,
Şi uşile le-a stricat,
Pre mîndră lui a-ntrebat :
— Mîndră, mîndruleana mea,
Ce moarte vrei la maică-mea ?
— Eu nimica nu-i vreau ei,
Făr'ce-a vrea şi Dumnezeu.
El mîndră şi-a luat,
Şi-n casă că şi-a intrat
Şi din grai că a grăit :
— Maică, măiculeana mea,
Ai noroc că-mi eşti măicuţă,
Că te-aş trage la uliţă,
Să vadă muierile,
Cum se ţin nurorile.

XXX.

Pre deasupra satului,
Merge-un car închiedecat
Şi în car un rob legat.
Dinapoia carului,
Merge muma robului,
Tot plîngînd şi suspinînd
Şi din grai aşa grăind :

— Dragii mei, birişi domneşti,
Cu carăle-mpărăteşti
Şi cu boi moldoveneşti,
Lăsaţi voi boii mai lin,
Că nici robul nu-i străin.
Bobul din graiu-şi grăia :
— Taci, maico, nu te ruga,
Pre min'nu mă văiera.
Pîn'am fost mai mititel,
Nu m-ai-nvăţat diecel,
Nice tata plugarel.
Şi m-ai-învăţat hoţia.
Mă mînaşi la vecina
Şi furai custuriţa.
Mă mînaşi a doua oară,
Furai ceapa din grădină,
Custura de la vecină.
Mă mînaşi a treia oară,
Furai boi şi furai cai,
Toate cu voi le mîncai.
Furai murgi de supt doi turci
Şi turcii mă obliciră
Şi pre mine mă legară.
Puse-mi lăcătuţă pre mînuţă,
Lanţuri grele pre picioare.

XXXI.

La cei casă mîndră-n vale,
Cu uşile cătră soare,
Este-o şezătoare mare
Din nouă fete fecioare.
Totu torc şi ciripesc,
Numai fata gazdei
Tot umbla plîngînd prin casă,
De la uşă pîn'la masă.
Tatăl său din grai grăia :
— Ce eşti, fiică, supărată?
— Cum n-oi fi eu supărată ?
Că pre mine m-au petit
Un domnii foarte vestit
Şi tot domni de cei mai mari
De fraiteri şi de căprari.
Au venit şi de-mpărat,
Dup'-acela nu m-ai dat.
— Dragul tatei, fiica mea,
La-nălţatul împărat
Trebuie hinteu gătat;
La-nălţata-mpărătească,
Trebuie-o vigană-aleasă

Şi la cei
Trebe pa
La cele p
Trebe pa

Strigă-o
— Ia-mă
Nu-mi a
Ca şi vîr
Soarele
Bruma
— Ba eu
Pînă tu c
Pod de-a
Pod de-a
Nici cu
Şi ea toa
Şi la poa
Şi clin g
— Ia-mă
Nu-mi n
Ca şi vî
Soarele
Bruma
— Ba eu
Pînă tu
Pe frate
Cel mai
— Vere,
lo-s cop
Nu ştiu
— Vară,
Mergi în
Este-un
Şi-un şa
Şi din g
Din coa
Şi paha
Pe frate
Fetişoar
Precum
Frate-sc
Asudat
Obosit
Apă rec
Apă rec
Şi din g
— Soră,

Dor 'izvoarele-au săcat,
Sau vasele s-au uscat?
— Izvoarele n-au săcat,
Yasele nu s-au uscat,
Dar n-ai bea-on pahar de vin,
Yin bețiu maremangiu,
Ăsta-i vin de la Brașeu
Trămis de șogorul tău.
Numa-o dată a-nghițit
Și pe loc că au murit,
Numa-o vorbă au grăit :
— Soră, surioara mea,
De de-a-nvățat cineva,
Fie-i moarte de-aceasta ;
De-ai făcut din capul tău,
Să-ți plătească Dumnezeu.
Ea frumos că s-au gătat
Și la poartă-au alergat,
Și din gură-a cuvîntat :
— Ia-mă, vere, ia-mă, dragă,
Nu-mi mai arde sufletul
Ca și vîntul pămîntul,
Soarele răzoarele,
Bruma busuioacele.
— Da eu, zău, nu te-oi lua,
Pe frate-to l-ai otrăvit,
Astăzi-mîne și pe mine,
N-am nici o hasnă de tine.

XXXIII.

Sus la Țara Bomânească,
La băcia ciobănească,
Este-o masă ce lucește,
Bătută cu solzi de pește.
După masă cine șede?
Șede Codrea cu Mircea
Și, zău, ei se tot mustra.
Mustra Mircea pe Codrea :
— Unde, Codreo, mi-ai vărat,
D-așa rău nu ți-a umblat?
Ți-i chemeșa ca tina
Și fața ca hîrtia.
— O, eu, Mirceo, am vărat,
La poartă la Țelegrad
Un'se bat cîrlanii-n cap,
Cîrlanul cu șasă coarne
Și la coadă de trei palme.
Mustra Codrea pe Mircea :
— Unde-ai fost tu, Mirceo hăi?
— Eu am fost la ciobănie
Și-am trăit în sărăcie.
Mîncam coleșa cam goală
întinsă-n său de mioară,
Mîncam coleșa cam rece
întinsă-n său de berbece.
Vodă seama mi-o trăgea :
— Spune, Mirceo, -adevărat,
Cîte oi grase-ai mîncat?
— Nu ți-am mîncat așa multe,
Numai cinsprezece sute.
Că din zece cîrlănași,
Alegeam care-erau grași
Și-i tăiam felii pe masă.
Care-era mai fără seu
O lăsam la Dumnezeu
Că și-așa o mîncam eu.
— Da cu lîna ce făceai?
— Da mi-o vint o iarnă grea
Și m-am îmbrăcat cu ea.
— Da cu cașul ce făceai?
— Cașul l-am vîndut pe bani,
E bun cîștig la ciobani.
Vodă toate le cerea,
Mircea nu vrea să le dea,
Că pînă-au fost mitutele
Mircea s-a căznit cu ele.
Dumnezeu să te ferească
De bătaia ciobănească,
La curtea căpitănească.

XXXIV.

Pre dealu Brăile-^,
Merg carăle lui George.
însă nu merg ca carăle,
Ci merg ca hinteuăle,
Strălucind ca soarele;
Și la boi coarne de ceară,
Că ca George nu-i în țară.
Maică-sa din grai grăi :
— George, George, dragul maicii,
Unde-ai pornit carăle,
De merg ca hinteuăle?
— Togma-n țara ungurească,
Dup-o albă de nevastă.
Maică-sa din grai grăi :
— George, George, dragul maicii,
Dsjcă-acolo-ai să sosești,

Bine să te socotești,
Nu-ntra-n casă nechemat,
Nu ședea jos ne-mbiat,
Nu be pahar ne-nchinat.
George-însă n-au ascultat.
Dacă-acolo au sosit,
A-ntrat în case nechemat,
Au șiest jos neîmbiat
Și-au băut pahar ne'nchinat.
Și George din grai grăia :
- Vai acum de soarta mea!
Nănași, nănașii mei,
Nu fiți voi așa de răi.
Nu grăbiți cu darurile,
Că mă-ajung amarurile.
Maică-sa din grai grăi :
— George, George, dragul maicii,
Eu pare că știui
Ce vei tu s-ajungi,
Că pre tin'te-or otrăvi,
De-acasă nu-i mai veni.

XXXV.

Pre dealu Beteagului,
Merge murgul Iancului,
Din picioare scînteind,
Din gură pară țipînd,
Cu șeluța pre su foaie,
Cu frîu galben în picioare,
Cu șeuța toată ruptă
Și cu coama toată cruntă.
— Ce ți-i ție, murgul meu,
Au ți-i greu trupșoru meu?
— Nu mi-i greu trupșoru tău,
Da mi-i greu năravu tău.
Pe la cîte crîșme treci,
La toate de gard mă legi,
Intri-n casă si bei bere,
Eu stau flămînd ca și-un cîne;
Tu te culci pe pat uscat
Și eu stau legat de gard.
— Pășește, murguțul meu,
S-ajungem în sat eu soare,
C-am o mîndră ca și-o floare
Și ne gată de mîncare :
Ție fîn, mie plăcinte,
Mie gură și scoverzi,
Ție paie și ovăz ;
Mie pat înperinat,
Ție grajdu vălurat.

Pre drum
Merg cară
De la țar
Merg la
După tin
Cînd la v
Ea din g
— Oi, tu
N-ai văzu
El din gr
— Pre m
Pîne albă
Și după t
Ea din g
— Oi, tu
N-ai văz
El clin g
— Pe tat
Caii negr
Și după t
— Oi, tu
Spune tu
Pîne dalb
După mi
Spune tu
Cai negr
După mi
Că io-s s
Și drăguț
La mai r
Și la ste
La mai r
Și la ste

Merge M
Se-ntîlne
— Tu, fe
— Ba io,
Că mă t
— Nu te
Că el de
Io-ncă m
Cu balta
Cu pămî
— Du-te
Că-i găsi
Și-ți fă c

Fă-ți cruce şi-o bea o dată,
Să nu fie descîntată,
De baba cea blăstămată.
Şi el acolo s-au dus,
Dar cruce nu şi-o făcut
Şi el o beut o dată,
Şi-au simțit dorul de fată ;
Şi-au beut de două ori,
L-au cuprins reci fiori;
Şi-au beut a treia oară,
Şi-au căzut mort în izvoară.

XXXVIII.

Mă dusei la Segbedin
S-aduc mîndrei-un brîu de in.
Cînd am fost prin Lipova,
Mă-ntîlnii cu mîndră mea,
Cu mîndră, cu Mărica.
Io-i dau : bună ziua-n casă,
Ea pune pita pre masă,
Lîngă pită carne friptă,
Lîngă carne două cane :
Una cu vin pipărat,
Nu-1 pot bea de supărat;
Alta cu vin îndulcit,
Nu-1 pot bea de năcăjit.

XXXIX.

Fă-mă, Doamne, ce mi-i face,
Struguraş poamă de vie
La badea-n cănțălărie,
Să văd badea-al meu cum scrie.
Cumu scrie, mă mîngîie,
Cum citeşte, mă topeşte.
D-aşa scrie mănunțel
Pre frunză de petrinjei,
Să mă duc pînă la el.
Ce ruşine m-o mîncat
Cînd în curte am întrat,
Că scrie legman de-a stînga
Şi căpitanu de-a dreapta.
Ei prinseră-a mă-ntreba :
— Tu copilă, ia, frumoasă,
Ce-ai cătatu-n curtea noastră?
Tu eşti copilă frumoasă,
Lumea-i tare lăcomoasă
Şi nu-i scăpa sănătoasă.

— Io aici n-aş fi venit,
Da Domnul mi-a poruncit
Pre frunză de petrinjei
Să vinu pînă la el,
Că i numa singurel.
Şi dac-am vint acuma,
Domnule, măria ta,
Cu ce-ți cinsti drăguța ?
— Da tot cu vin şi cafea,
Ca nime să nu mi-o ia ;
Tot cu vin şi cu răcliie,
Pururea a mea să fie.

XL.

Frunză verde de pre paie,
Ai săracu Nicolaie,
Duminica şi-o jucat,
Luni şi marți spini o tăiat
Şi marți sara pre la şasă
Cina cu a lor la masă.
Frunză verde de cicoare
Şi-o pornit la şezătoare,
Frunză verde de polbal,
Pre liula popii la deal.
Frunză verde şi-o nuia,
Cum să n-am inimă rea?
Cînd liula mi-o scobora
Şi duşmanii mi-1 păzea
Cu bîte şi cu topoare
Pre Neculai să-1 omoare.
Cu bîtele îl bătea,
Sîngele mi-1 năpădea
Şi pre gură şi pre nas,
Şi pre albul de obraz.
Frunză verde şi-o nuia,
El din grai aşa grăia :
— Măi feciori şi ai mei frați,
Stați în loc şi nu mai dați,
Că-s sărac şi n-am pre nime
Şi voi sînteți ca şi mine.
Frunză verde lemn uscat,
Au stat în loc şi n-au mai dat.
Frunză verde de dudău,
Ştie-1 unul Dumnezeu,
Cum o mai vint el de rău.
Cînd în curte şi-o intrat,
El cu gura şi-o strigat :

—Mamă, măiculeana mea,
Vin' de-mi deschide uşa,
De-mi mai vezi, mamă, fața,
Mai este de trai ori ba ?
Mumă-sa din grai grăia,
Cînd pre el că şi-1 privea :
– Gherasime, Gherasime,
Ardă-ți cămeşa pre tine,
Cum arde inima-n mine;
Ardă-ți cizmele-n picioare,
Precum arde sîntul soare ;
Ardă-ți pălăria-n cap,
Cum arde frunza de fag.
Frunză verde, lemn de-not,
Niculiță este mort.

XLI.

Merge Tița la fîntînă
Cu cofița într-o mînă
Şi tot merge ea cîntînd,
Floricele culegînd,
Floricele lepădînd,
Floricele gălbioare,
Voinicii să mi-i omoare
Cînd or vrea să le miroasă,
Să le intre doru-n casă,
Tot în cale-i să se uite,
A ei gură s-o sărute.
—Tiță, Tiță, copilită,
Cu sîn alb de porumbiță,
Nu da foc inimilor,
Dă pace voinicilor,
Să nu dai într-un păcat
Cu feciorul cel din sat.
Tița rîde şi nu crede,
Dar feciorul că mi-o vede
Şi-o urmează cît colea,
Se dă-n dragoste cu ea.
—Tiță, Tiță, nu mai plînge,
Că io-n brață mi te-oi frînge,
Cu tot dorul satului,
Cu focul bărbatului.

XLII.

Mică crimă am comis
Şi biräile m-a prins,
La solgăbirău m-a dus.
El, jupînul, a mandat

Să mă d
Cînd a fo
Ochii-n s
Şi spre c
De jupînu
— Jupîne
îngăduie-
Pîn'mi-o
Domnule
Mai îngă
Ochii-n s
Ca să-mi
S-o trăme
Ca să-i s
Că joi pr
Soarele n

La fîntîn
Am ucis
Pentr-o p
Cu ochire
La fîntîn
Fața alb
Şi cînta,
Brațe alb
Eu de oc
Pe brațu-
Iar cei fr
Tineri, b
Nu ştiu
Că de mi
Eu pumn
Pe ambii
Şi sub b
La crucil
La răcoa
Care fată
Să ți se
Şi să le

Frunză v
Că Istrat
N-o mur
Ci-o mur
Da cine
Jurcă Şa
I-o ajuta

Că i-o omorît o oaie,
Jurcă Şanclor nu-i ele vină,
Oii de vină Cătălină,
Ea a fost c. . . bătrînă,
Că umbla seara pe lună,
Cu găina friptă-n oală,
Cu plosca de-a subsoară.
La, la, la.

XLV.

— Mă duc, maică, să mă-nsor.
— Dar pre cine-mi vei lua ?
— Mi-oi lua ibovnica.
— Decît pre-aceea-i lua,
Mai bin'foc la case-oi da.
— Maică, măiculeana mea,
Adă şaua din cămară,
Să mă duc a peţi-n ţară.
Şaua din cămar-a-dus •
Şi pre murgul mi o pus,
Şi la mîndră lui s-a dus.
— Ian, vin', mîndrăpînă-afară,
Să schimbăm năfrămile,
Să stricăm dragostele.
Maică-sa din grai grăi-re :
-- Că mîndră ta nu-i acasă,
Că-i la moară la Bonţău,
Se-necă de dorul tău.
El la casă mi-o venit
Şi cătră maică-sa-a zis :
— Maică, măiculeana mea,
Na, pune şaua-n cămară,
Că mă duc să mă înec,
Ia, la moară la Bontău,
Că colo-i şi soţul meu.
După ei că s-au sculat
Trei sate şi~o jumătate
Şi pre ei că i-au aflat
La o cale de arin
Ţinîndu-se ei de mînă.
Şi pre ei că i-au adus
în uşa bisericii
Şi pre el că 1-a-ngropat
Pe din sus de ţintirim,
Unde-i locul mai străin
Şi pre ea că o-ngropat
în uşa altarului.
Din mormînt că i-a ieşit
Un firuţ de mintă albă
Şi maică-sa-aşa zicea ;
— Măcina-ma-aş, macină
Mărunţel ca fărina,
Că n-am unde mă afla,
C-am făcut-o io asta.

XLVI.

Frunză verde şi-on bănuţ,
Cîtu-i satu de micuţ,
Toată fata-i cu drăguţ.
Numai una drăguţ n-are
Şi-o picat de supărare.
S-o luat pe-o calicea
Şi s-o-ntîlnit c-o băieşea.
— Ce ai, lele,-n chescheneu?
— Mătrăgună, fătul meu.
— Dă-mi şi mie on firuţ,
Să-mi capăt şi eu drăguţ.
Ea mătrăguna i-o dat.
Şi drăguţ şi-a căpătat.

XLVII.

Azi-i luni şi inîne-i marţi,
Bine-mi trăi eşti doi fraţi
Pînă nu era-nsuraţi.
Dar de cînd s-o însurat,
Nevasta celui mai mic
îmblă-n casă suduind,
Iese-afară tot trăznind.
Cel mai mar'din grai grăieşte :
— Bate-ţi, frate, nevasta,
Să nu ne strice casa.
— Ba io, frate, nu-o oi bate.
Că o-aşi bate, -mi fac păcate.

XLVIII.

Ioan de la Micăsasă,
Din temniţă nu mai iasă.
Dar Ioan nu-i vinovat,
Că doamnă-sa 1-a-nvăţat :
— Dă Ioane, dă Ioane,
Dă Ioane, de-i omoară ;
Că pînă 1-ăi omorî,
Vin roşu ţi-oi încălzi
Şi pînă 1-ăi îngropa,
Vin roşu ţi-oi pipăra
Şi, Ioan, pîn 1-ăi duce,
Ţi oi face vinu dulce.

XLIX.

— Fă, bădiţă, piatra-n patru,
Nu te teme nici de dracu
Şi desfă Dunărea n două,
Să facem dragoste nouă.
în livadă sub doi nuci,
Pe braţă să mi te culci.
Ca pe-un pui te-oi legăna
Şi mult te voi săruta.
— Piatra-n patru-aşi face-n loc,
Dar nu-i treabă de-un noroc.
Dar e Dunărea cam lată
Şi n-am vîslă nici lopată.
— Bădiţă cu păr frumos,
Dă-n pădurea cea din jos
Şi-i găsi un păltinel,
Fă-ţi o vîslă tu din el
Şi-i găsi şi o obadă,
Fă-ţi dintr-însa o lopată.
Cîndu-i trage cu-amîndouă,
Tu să faci Dunărea-n două.
Face-oi, puică, cum mă-nveţî,
Face-oi vîslă şi lopeţi.
Luntrea noaptea mîna-oi
Şi din tartaru scăpase.
Iată soarele apune,
întuneric negru vine.
Trag din vîslă şi lopată
Şi trec Dunărea îndată.
Jos din pajiştea-nflorită,
Găsesc puica adormită.
Deştepta-o-aşi şi mi-i frică,
Căci e tînără şi mică.
— Frunză verde teioşor,
Luţă, Luţă, puişor,
Scoală, scoală de mă vezi.
Să mă vezi şi să mă crezi.
— Ai venit, odorul meu,
Noroci-te-ar Dumnezeu.
— Iubeşte-mă, mîndruliţa,
Să-ţi dau miere din guriţă.
Miere de flori şi de tei,
Apă-n veci să nu mai bei.

L.

Badea murgu-şi potcoveşte,
Mîndruţă stă şi-1 păzeşte,
De l^criţni 4e-abea-l zăreşte.
Ea din g
— Bade,
Şi-1 înşala
Hai la m
De m-a c
Da-m-a f
Duce-m-c
El din g
— Lele,
Lumea c
Şi eu alt
Frumoasă
La faţă c
Ea din g
— Bade,
Furnica-
Care um
Şi nu te
Am cosiţ
Cu una
Şi cu un
Cu-una i
Murgul ţ
Pîn' la n
Şi-amîndo

Mă scula
Cam pe
Mă spăla
Şi luai
Şi puşcu
Mă luaiu
Cu puşc
Văzui ia
Şi pre n
Stau în
Şi pre n
— Bade
De te-ar
Căci mi-

Colo jos
Băsărit-
Da, zo,
C-alea-s
Una rîd

Ai ce rîde d-aşa zîee :
— Taci tu, soră, nu mai plînge,
Că pre noi mama ne-o da
Şi-ntro-o zi ne-a mărita,
Pre tine la răsărit
Şi pre mine la sînţit
Şi tu soră că-i mînca
Tot miezu colacului
Şi-i bea fruntea vinului
Şi io, soră, c-oi mînca
Tot coaja colacului
Şi-oi bea coada vinului
Şi tot nu m-oi supăra
Că mama-ntr-o zi ne-a da.

LIII.

Nevasta care-i frumoasă,
Numa pacoste-i la casă,
Că la uliţă porneşte,
Cu drăguţul se-ntîlneşte,
De dragoste voroveşte :
— Vino, bădiţă, la noi,
C-oi mîna mutul la oi,
Da oile-s cam departe,
Da de n-a veni pre noapte.
Socru-mi-o i dus la moară,
Cadă-o piatră şi-1 omoară.
Soacră-mea, zace de boală,
Pînă-i lumea nu se scoală.
Vină bade pre la ceapă,
Nime să nu ne priceapă ;
Vină pe la strat de ai
Şi să n-ai cu nime bai,
Nu veni pre la grădină,
C-am o uşă de smochină,
Cum o prinzi, cum cade-n tină ;
Ş-am o uşă de rogoz,
Cînd pui mîna pică jos.
Nu veni pre la fereastră,
Ţi se vede umbra-n casă.
Da bărbatul bolîndul,
Pre la fereastă-o trecut,
Umbra-n casă-i s-o văzut.
Bărbat din grai a grăit :
— Scoală, scoală, măi nevastă,
Că, ia, dracul la fereastră.
Ea din grai aşa-o grăit :
— Bărbate, fătul meu,
Ascultă ce-oi zice eu.
Pune capu-n lepedeu,
Că la dracu-oi ieşi eu.
Şi afară şi-o ieşit
Şi din grai aşa-o grăit :
— Du-te, drace, du-te drace,
Către fundul grădinii,
Unde-s mai deşi călinii,
Că io-acolo şi-oi veni,
De dragoste-om vorovi
Şi amîndoi ne-om iubi.

LIV.

Vine, vine, cine vine?
Vine Toader voinicul.
— Ce ţi-i calul de-asudat,
Chepeneagul rîurat,
Doară tu-ai fost a peţi?
— Bau eu n-am fost a peţi,
Ci eu-am fost a hăitui.
Strigă-o fată din uliţă
Cu singura ei guriţă :
— Oh, mai mari boierilor,
Nu credeţi voi pe dînsul
Că el n-a fost a hăitui,
Ci a fost el a peţi
La ţara Haţegului,
La fata-mpăratului.
— Taci tu, fată, nu lătra,
Că napoi de-oi înturna,
Cosiţa îţi oi ciontă
Şi oi pune-o-n turnurele,
Ca s-o bată vînturi grele,
Ca pre Todor gînduri rele.

LV.

Pre cel deal îndelungat,
Mere-un voinic tinerel
Cu sabia după el.
Pre cea luncă mere-o pruncă,
De frică să n-o ajungă.
Cînd era de către seară,
Calea li se-mpreunară.
Cînd era de către zîuă,
Prunca se scoală văduă.
Badea se scoală rîzînd,
Mîndră se scoală plîngînd
Şi din gură blestemînd :
— Bade, bădişorul meu,
Dacă nu ţi-o fost de mine,
La ce foc m-ai scos din fire?
Dacă nu ţi-am trebuit,
La ce foc m-ai celuit?
— Mîndră, mîndrulica mea,
Da sî blastămă, şi ba.
Că de mine nu s-a prinde. .
Dacă n-ai avut tu minte.

LVI.

Aude, se-aude,
într-un vîrf de munte,
Un fluier zicînd,
Două oi zbierînd
Şi-un cine lătrînd.
Dar o haită sură
Nu-şi mai dă de gură. . .

LVII.

Pe cel cj.eal, pe cel colnic,
Merge-o puică şi-un voinic.
Voinicul merge călare,
Dară mîndră pre picioare,
Culegînd ea la o floare,
Floare mică, floare mare.
— Suie-mă, bade, călare,
Că nu mai pot de picioare.

— Eu
Dar m
în pici
De-abi
Trupu
Mijloc
— Băd
Nu ţi-
De la
Şi-n ră
Deie I
Să fie
Să te
Pînă-i
Cu pic
Şi cu
Murgu
în cres
Mîna
Pe ai
Să iei
Să mi
Să te-
Să ail
Să te
Să ma
Să-ţi
Tulbu

D. BASME, POVEŞTI, SNOAVE, TRADIŢII

I.

Ţiganul Nicolae, porcar la curtea împărătească, s-a lăudat că e un mare tîlhar. împăratul, ca să-şi rîdă de ei, îi porunci să fure noaptea boii de la plugurile cu care arau slujitorii sai. Nicolaeh ademeni pe slujitori cu nişte pui de găină şi de rată, lăsînd boii fără pază. Beuşi astiel sa-i fure. A doua oară, împăratul îi porunci să fure armăsarul său din grajd, ordonind slujitorilor unul să ţină calul de căpăstru, altul să vegheze în sea, iar altul să-1 ţma de coada. Nicolae reuşi să-i îmbete pe slujitori, puse unuia în mînă o'funie în chip de capa^stiu, altuia o mînă de fuior în chip de coadă, iar pe al treilea îl aşeză pe o rudă de parcă s-ar f **1** aflat calare. După aceea scoase calul din grajd, iar împăratul 'îsi găsi slujitorii în starea de mai sus. A treia poruncă a împăratului a fost ca eroul să fure'odăjdiile, vasele sfinte şj galbenii dm biserica Precestei. Nicolae aprinse luminări în cimitir iar popa erezînd că au înviat morţii se grăbi sa deschidă biserica pentru a face slujbă. Nicolae intră în biserică, iar popa il lua drept Dumnezeu. Hoţul îi porunci să intre într-un sac, pentru a-1 putea lua cu el în rai. Popa se execută, iar eroul puse mîna pe odăjdii, vase si galbeni. Pe popă îl tîrî apoi pînă la curtea împărătească şi-1 închise în coteţul porcilor. în fine împăratul îi ceru să fure inelul din degetul împărătesei. Nicolae întocmi un manechin de paie asemănător cu dînsul şi-1 aşeză în faţa palatului, ademenindu-1 afară pe împărat, care ieşi sa-1 împuşte. Intre timp, Mcolae, travestindu-se în hainele de noapte ale împăratului, intră ia împărăteasă şi-i ceru meiul pentru ca să i-1 păzească de hoţ. Cînd reveni împăratul, bucuros la^împărăteasă, cu vestea că 1-a împuşcat pe tîlhar, îşi dete seama că a fost păcălit încă o data. împăratul îl recompensă pe fostul porcar pentru isteţimea lui, dar îi porunci să plece dm împărăţia sa, spre a nu-1 ruina cu totul.

II.

Vii negustor bogat s-a căsătorit cu o fată frumoasă, dar săracă, Trăiau bine si el se convinse de credinţa ei. Un prieten, cu care călătorea o dată, parie cu el pe necredinţa soţiei. Condiţia rămăşagului a fost ca prietenul să afle semnele intime ale trupului ei si în caz de reuşita să primească toată averea celuilalt. Femeiea, în lipsa soţului ei de acasă, mi ieşea nicăieri şi nu primea pe nimeni, aşa că prietenul nu avea prilejul să se introducă la ea. O babă singura avea acces în casă. Prietenul o cumpără şi cu ajutorul ei pătrunse în casă : baba o ruga pe femeie să-i adăpostească pentru o singură noapte o ladă. în ladă se ascunsese însă prietenul. Seara, femeiea se dezbrăcă şi prietenul o putu observa foarte bine de unde era ascuns. De asemenea, ea îşi puse inelele lîngă ladă. Peste noapte, el îşi însuşi şi inelele femeii. Dimineaţa lada fu scoasă afară, iar el merse să-i dovedească negustorului că a cîstigat pariul. *în*

acest fel, puse mîna pe toată averea celuilalt. Negusto
colibă, căreia îi dădu drumul pe o apă. Coliba ajunse
mîinile unor sălbatici. Fugind de la ei, ea nimeri înt
adormi. Peste noapte se trezi la sfatul unor zîne, care p
Află atunci că împăratul Verde era orb şi că nu se put
pacul sub care dormea ea. Adună roua într-o năframă şi,
la cetatea împăratului. După multe stăruinţe, ajunse l
ceru să fie făcut[ă] dregător în cetatea de unde era de
chemă pe prietenul soţului său şi, ispitindu-1 cum dobî
lucrurile. îl pedepsi aspru, luîndu-i şi toată averea. Che
mare, de bucuria regăsirii. La ospăţ, au ucis nişte scau
de fag. Eu încă am fost pe acolo şi am căpătat nişte oas
întîlnit cu *Crede-mâ,* care a vrut să-mi ia ce-am avut în
oblu peste ochi, şi de atuncea umblă cu el întors pe dos
oraşului. Aci mă întîlnesc cu *TJbereitern.* El încă o vru
desagă. Mi-o fost oarecum să-i dau peste ochi ca lui *Cre*
picior de laviţă peste mînă şi după aceea, cînd am văzut c
una peste picior şi de atuncea i-au înţepenit şi mîna şi

ni.

O femeie săracă avea numai o vacă şi, neavînd cu
la tîrg. Acesta, după ce luă banii, văzu o traistă cu pe
acelora, se lăsă păcălit de negustor, plătind-o cu toţi b
maică-sa îl certă pentru prostia lui, iar el de necaz, se c
îndată ieşiră din ea 4 militari şi se puseră la ordinele l
bine traista. într-o zi îi veni ideea de a se căsători c
mamă-sa la acesta ca să-i ceară mîna. împăratul nu se s
ca într-o singură noapte să transforme un munte într-u
cu vin fiert. Cu ajutorul ostaşilor din traista fermecată,
însă nu-i dădu fata, ci porunci să transforme alt mun
care să-i facă într-o singură noapte şi pîine caldă. Băia
laşi mod. împăratul îl puse însă şi la o a treia încercar
nat de un fir de păr de *toarta* cerului şi de la palat pînă
nit cu pomi de aur, în care să cînte păsări de aur. înc
nunta, „un ospăţ, într-un vîrf de băţ şi [se] căra apa
• primi în dar de la un bătrîn general un cîine şi o pisică.

între timp, negustorul care vînduse traista, aflî
se prefăcu în cerşetor şi merse la palat. Profitînd de l
traista şi trîntind-o de pămînt, porunci militarilor ce
insulă. Cînd veni tînărul acasă şi nu-şi găsi palatul şi
Aceştia îi făgăduiră tot ajutorul'şi plecară tustrei pînă>
narea cîinelui, pisica ajunse în insulă şi la palat. Fa
nu-i putu da traista fermecată, deoarece negustorul c
reuşi să-1 facă să o lepede peste noapte, o luă, o duse
nul său. Acesta o trînti de pămînt, ieşiră militarii
palatul din nou la locul său. Negustorul invidios muri

„Mă suii pre o şea şi o spusei aşa.; mă suii pre o

mincinoasa

IV.

„ La o petrecere împărătească, atunci cînd fetele voiră să plece acasă, împăratul ie amenința ca dacă vor pleca, stricîndu-i petrecerea, vor găsi acasă pe mamele lor transformate în vaci. Toate rămaseră de frică, numai una, care nu crezu în amenințare plecă acasă si, spre groaza ei, o găsi pe maică-sa preschimbată în vacă. Vaca fu pusă la un loc cu celelalte vite, iar împăratul se însura a doua oară, luînd o femeie cu două fete. Noua împărătească începu să-şi prigonească fiica vitregă. O trimitea la păscut cu vaca şi-i dădea de tors peste puteri;^ ea însă cu ajutorul vacii reuşea să-i îndeplinească poruncile. Cînd se ducea împărăteasa cu fetele sale la baluri, pe ea o lăsa acasă, poruncindu-i să despartă un amestec de mălai şi cenuşă. Ea începu să plîngă, merse la vacă, iar aceasta, trimițînd doi porumbei, o salvă din necaz. Vitrega, bănuind de unde vine ajutorul ei, ceru împăratului să omoare vaca. Vaca ceru fetei să-i îngroape oasele sub un frăgar, poruncindu-i sa vină s-o caute acolo ori de cîte ori ar fi într-o nevoie. Aşa s-a şi întîmplat. Mergînd o dată la bal cu fetele sale, împărăteasa amestecă două măsuri de mălai cu cenuşă si-i porunci sa le aleagă. Fata merse la frăgar, unde apăru mamă-sa. Trimise din nou porumbeii să aleagă mălaiul, apoi îi dete fetei haine de aramă, trimițînd-o la bal şi pe ea. Acolo ea dansă toata noaptea cu fiul împăratului Eoşu, care se îndrăgosti de ea/Dimineața, ea dispăru de la petrecere. Altă dată s-a petrecut la fel, doar că vitrega i-a dat să aleagă trei măsuri de mălai, iar fața a mers la bal în haine de argint. în fine, ultima dată i s-a poruncit să aleagă patru măsuri de mălai, iar fata s-a îmbrăcat cu haine de aur. încercînd să scape de curtezanul ei, ea şi-a pierdut un papuc şi, venind acasă, s-a ascuns într-o ladă cu cenuşă în pod. feciorul împăratului Eoşu trimise slujitorii să caute fata căreia i se va fi potrivit papucul. Aceştia ajunseră şi la împărăția noastră şi, cu toate împotrivirile vitregei, încercară si piciorul fetei din lada cu cenuşă. Potrivindu-se papucul, se făcu o nuntă minunată. Tinerii se înțelegeau bine şi femeiea născu un copil căruia îi puse numele Emil. într-o zi, vitrega si fetele sale îi făcură o vizită, punînd la cale vrăjirea fetei, ceea ce le reuşi. Una din fetele vitregei o înlocui. Ea venea însă la fereastră, cerînd să fie lăsată să-şi alăpteze fiul. Un slujitor, de milă, o lăsă, dar o şi spuse soțului, care în a treia noapte o surprinse. De la ea află despre trădarea vitregei, pe care o pedepsi cu moartea, împreună cu cele două fete ale ei.

V.

,,A fost odată, a fost, că de n-ar fi fost nu aş sta a minți că un purice a pleznit. Că doară nici eu nu sînt de cîndu-s fabulele, că-s cu o zi-două mai [d] încoace, că chiar cînd poveştile pre la pdarta noastră trecea, pre mine maica atunci mă făcea si am luat una de picior şi am țipat-o după cuptor şi am strîns-o bine şi m-a învățat şi pre'mine...

Copilul unei femei foarte sărace plecă de se băgă slugă. Stăpînul îl trimise cu vacile la păscut. La prînz, ceilalți copii începură să mănînce din traistele lor ; el însă găsi în traista lui un mălai de cenuşă. Văzîndu-1 necăjit, ceilalți copii îi deteră din mîncarea lor. A doua zi i s-a întîmplat la fel, însă el prinse un bou şi din cornul acestuia îşi scoase de mîncare nenumărate bunătăți. Stăpînul a înțeles de unde a avut de mîncare copilul şi se hotărî să omoare boul năzdrăvan. Nimenea nu-1 putu însă prinde, în afară de copil. Atunci boul zbură cu copilul pînă ajunseră într-un „rît frumos" şi-i spuse copilului că după moarte să-i ia coarnele, iar rn cornul stîng să nu se uite pînă cînd nu-i va fi lumea mai dragă.

,,Şi am venit pre o şea şi am spuş-o aşa".

VI.

Un împărat avea doi feciori. Ieşi odată la plimbare c
loc necunoscut. Primul fecior spuse că locul acela ar fi bun
pentru hoti. împăratul îl binecuvîntă pe feciorul cel ma
nind împăratul, cedă împărăția feciorului celui mare. Ce
pe un curtean în toiul ospățului si compromițînd pe altul
de aur). Tatăl său îl izgoni de acasă, iar el se întovără
furat. De fapt, băiatul îi arătă moşului ce înseamnă a fu
căzu într-o capcană si feciorul trebui să-i taie capul spre
cui era trupul fără de cap, împăratul îl expuse în publ
mortului tot se va trăda. îmbătînd pe paznicii trupului, f
să-1 ducă acasă şi să-1 îngroape o dată cu capul. Altă dată
tului, care îngrozit, promise că nu va face nimic hoțulu
El veni la palat, arătă că este autorul tuturor hoțiilor să
pe tatăl său pentru blestemul lui.

VII.

Un împărat avea o fată, la care veneau doisprezece
din ei o invită în pădure, la palatul lor. Fata se duse,
intră. Nu găsi pe nici unul acasă, ci dete peste o pasăre
se ascundă imediat sub pat, deoarece acolo locuiesc do
vor întoarce. Ea făcu astfel. La o vreme se întoarsera
omorîră si, neputînd să-i smulgă inelul, îi tăiară deget
ascunsă domnita. Aceasta îl luă şi, după plecarea tîlhar
tatălui său să pregătească o mare petrecere. La ospăț se
Domnita propuse ca fiecare să spună cîte o poveste. Cînd
mite, un vis : cum veneau la ea doisprezece tineri, cun
pădure, cum s-a dus acolo si ce i-a spus pasărea, cum a
cum i-au tăiat degetul si cum ea 1-a luat cu inel cu to
arătă împăratului, demascîndu-i pe cei doisprezece tineri
tea ; ,,si-s morți, de cumva nu mai trăiesc ; însă poate c

VIII.

Un împărat avea trei feciori. Plecînd ei să vizi
pe uşa căruia era o inscripție misterioasă. Hortensiu, fi
ea era scris să nu intre în palat, că dacă era simplu de
Frații rămaseră afară, iar tînărul intră. într-o cameră de
mea în brațele unei fete ce-i căuta în cap. Fata îl sfătu
şiat de monstru cînd s-ar trezi. Hortensiu însă ia paloşul
pe fată. Aceasta îi dă în semn de recunoştință o găletu
pure si un ogar ; ogarul fugea mereu după iepure şi n
încredința celor doi frați, apoi porni să cerceteze în co
dete peste alt monstru, pe care de asemenea îl ucise, pri

de argint, m care se afla un iepure şi un vînător (iagăr), care nu putea de loc împuşca iepurele. O dete şi pe această fată în grija fraților săi şi porni mai departe. într-o a treia camera i se întîmplă la fel. Primi de astă dată o găletuşă de aur, în care o pisică urmărea la nesfirşit un şoarece. O dete şi pe această fată în grija celor doi frați, dar cum uitase să-si lagaletuşa, se întoarse în palat. Intre timp frații săi, luînd pe cele 3 fete, se întoarseră acasă, povestind despre moartea lui Hortensiu. împăratul înfie în locul lui pe băiatul regelui din Boemia şi voi sa-i însoare pe tustrei cu cele trei fete. Ele cerură însă ca mai înainte să li se construiască trei găletuşe, după un model anume, ştiut numai de ele. împăratul dădu ordin tuturor meşterilor să le facă, dar nici unul nu reuşi. în această vreme, Hortensiu nu putea ieşi dm palat. Intr-o cameră dete peste un clopoțel. Sunînd, apărură nişte balauri, gata să-1 smjeasca. El le ceru numai să-1 scoată afară din palat. Veni apoi în cetatea de scaun si află de necazul aurarilor. Se băgă calfă la un meşter, făgăduind că-i face el cele trei găletuşe. Şi mtr-adevăr, în fiecare dimineață îi dădea cîte una, pe care zicea că o făcuse peste noapte s-o duca împăratului. In fine, sosi ziua nunții celor trei fete. El sună din clopoțel şi, apărmd balaurii, le porunci să împiedice nunta, schilodindu-1 pe băiatul înfiat în locul său, cruțmdu-i msa pe ceilalți. Lucrul se petrecu astfel de două ori si împăratul, speriat, porunci să se țma doliu m toată împărăția. Hortensiu însă calcă porunca, făcînd un chef si o petrecere uriaşa. A fost imediat prins şi condamnat la spînzuratoare. Dezbrăcat pînă 'la piele, este recunoscut drept fiul pierdut, după unele semne minunate ale trupului său. El nu se răzbuna pe frații săi necredincioşi, ci le dete în căsătorie pe cele două fete mai mari, lui oprmdu-şi-o pe cea mai mică. „De nu vor fi murit şi astăzi or trăi. Amin".

^ Un negustor avea trei fete, două urîte şi lacome, a treia frumoasă si modestă. Cînd se întorcea de la drum, le aducea întotdeauna celor mari ceea ce îi cereau; cea mai mică nu pretindea nimic. O dată, cele mari îi cerură haine frumoase, cea mai mică numai un buchet, de tlori. El cumpără veşmintele, dar de buchetul celei mici uită cu desăvîrşire. Venind noaptea spre casa, dete de un palat şi încercă să obțină învoirea să înnopteze acolo. Nu găsi insa pe nimenea, deşi caii şi căruța i-au fost băgați în grajd, iar o masă mare fusese întinsă pentru el. Muica şi se culca, iar dimineața porni să caute pe stăpînul palatului ca să-i mulțumească,. Ieşi m grădină şi îşi aduse aminte de buchetul promis fetei celei mai mici. Dete sa rupă citeva flori, cînd cineva îl mustră pentru lăcomia lui. întorcîndu-se, văzu un urs cu tata de om. îşi ceru iertare şi-i povesti de ce vrusese să rupă florile, iar ursul îi îngădui să le rupă. Apoi acesta îi povesti că el era de fapt un fecior de împărat, blestemat să umble 10 ani transformat in urs şi să fie salvat numai dacă o fată se va îndrăgosti de el; dacă nu, sa moara. Parîndu-i-se fata cea mică a negustorului modestă si cuminte, îl rugă pe negustor sa i-o aducă grabnic. Aceasta veni şi tinerii se plăcură. El îi povesti atunci că mai avea puțin puia sa scape definitiv de pielea de urs şi o rugă să vină neapărat atunci la el. îi dădu si un mei cu ajutorul căruia sa poată călători mai iute. Una din surori îi fură inelul si, cînd vroi sa se întoarcă la iubitul ei, nu avu cu ce. Tatăl ei, căruia îi povesti întîmplarea, îi redobîndi inelul şi ea, aratindu-i la soare, sosi o caleaşca care o duse zburînd la palatul ursului, tocmai la timp ca sa-1 elibereze de moarte şi de blestem. Amîndoi se căsătoriră si trăiră fericiți, boarele mtirzie patru zile în loc, uitîndu-se la ei, pentru care fu blestemat de lucrători si iobagi şi mustrat de mamă-sa. [3]

X.

„A fost ce-a fost, că de n-ar fi fost, n-aş cuteza a mi
de cînd poveştile, ci cu vreo două zile mai încolo şi cu vr
A fost un împărat care avea o fată îndrăcită. într-o
Sf. Petru. împăratul le istorisi necazul lui cu fata. Dur
să i se dea o pungă de tutun, o pipă şi o cîrjă. Cu ac
odaia fetei. Curînd începură să vină dracii şi vrură să-1 gor
să rămînă pînă va fuma o pipă. Cînd s-a umplut odaia c
cîrjeşte-i şi în traistă bagă-i!" şi cîrja a început să îm
fugiră care încotro şi nu mai reveniră niciodată pe la f
„Mă am pus pe o şea şi am spus-o aşa, m-am pus p
mincinoasă".

XI.

Un împărat avea o fată şi, pentru a o creşte în fric
turn cu o singură ferestruică. 'într-o zi, în fereastră crea
mase grea. împăratul porunci să i se taie mîinile şi
pădure, îsi făcu o colibă cu dinții şi născu un băiat. Tocm
zeu şi Sf. Petru, care îi botezară copilul „Petru Făt—
cînd Va fi mare şi va merge la vînat. Pentru că femeiea av
din turta ei de'cenuşă şi le aduse apă de izvor, sfinții
mamei îi redeteră mîinile. Băiatul crescu şi se făcu v
locuit de 12 zmei. Trimise cuțitul să-i omoare, în afară
El închise pe zmeu într-o odaie şi în restul palatului se
opri să umble în camera zmeului. De curiozitate, ea
duioşa de soarta lui şi îl eliberă din butea în care stătea
împreună, ascunzîndu-se de băiat. într-o zi, zmeul o
se va întoarce feciorul de la vînat să-1 trimită s
bat munții în cap. în felul acesta sperau să sc
trecu pe la iubita lui Ileana Cosînzeana, care-1 în
dobîndi apa şi scăpă de urmărirea munților, adăpostind
nopții, aceasta îi schimbă apa. El merse acasă, iar mama
la sfatul zmeului, îl trimise să-i aducă un purcel de la
o falcă în cer şi cu una în pămînt". Ileana îl învăță iară
eu purcelul, i-i schimbă şi pe acesta. Mama lui pretinse
scape, în fine, de el, 'ea îi pregăti o baie şi în clip
la el, apăru zmeul care îl întrebă ce moarte-şi doreşte.
în desagi, pus pe cal şi trimis în lume. Aşa şi făcu zm
Calul lui, care se obişnuise să-1 ducă la Ileana, îl duse
la loc, înlocui pulpele lipsă cu ale purcelului şi-1 învie.
la mamă-sa, pe care o surprinse îmbăindu-se împreună
brăcați afară din apă şi, dîndu-se peste cap, se tran
zmeu ce moarte vrea. Acesta ceru să i se facă ce-i f
neavînd unde să-1 ducă, zmeul se prăpădi. Mama den
în urma judecății divine, iar el se căsători cu Ileana Coz

XII.

O văduvă săracă avea o fată foarte frumoasă. Aceasta plecă în lume să-şi caute norocul, într-o pădure se întîlni cu Precesta, care o luă slugă, cerîndu-i să măture două odăi, iar în a treia oprindu-i să se uite. Ea respectă această înţelegere, pînă într-o zi cînd, neputîndu-şi stăpîni curiozitatea, se uită în camera oprită. Precesta o mustră pentru curiozitate, dar fata negă şi nu vru să spună ce a văzut. Pentru aceasta, Precesta o duse din nou în pădurea unde se întîlniseră odinioară, luîndu-i însă graiul. în această pădure, fu găsită de un fecior de împărat care ieşise la vînătoare. El se îndrăgosti de ea şi, cu toată opoziţia tatălui său, o luă de soţie. Peste un an, ea născu un băiat. Noaptea veni Precesta, o întrebă ce văzuse şi, la refuzul ei, îi luă copilul. A doua zi, femeiea abia a scăpat să nu fie condamnată la moarte. Peste un an născu alt băiat şi lucrurile se petrecură la fel. Cînd însă se născu şi dispăru şi al treilea copil, fu condamnată să moară îngropată de vie. După ce o îngropară şi se întoarseră în cetate, veni la ea Precesta şi o întrebă să-i spună ce a văzut, făgăduind să-i restituie copiii şi să-i salveze viaţa. Ea îi spuse atunci că văzuse o femeie şi un bărbat stînd pe cîte un scaun, înconjuraţi de îngeri. Pentru aceasta, Precesta transformă groapa unde fusese zidită într-un palat frumos şi-i redete copiii. Soţul ei, avînd remuşcări, trimise un slujitor să vadă ce s-a întîmplat cu biata osîndită. Acesta găsi palatul, dar nu putu intra în el. Se întoarse de spuse ce a aflat. Feciorul împăratului se îmbrăcă în haine de cerşetor şi putu astfel intra în palat. Acolo fu recunoscut de copiii săi ! Apoi femeiea îi povesti păţania ei şi, iertîndu-se, trăiră fericiţi mai departe.

XIII.

Un împărat avea trei feciori. Veni vremea să se însoare. Primul plecă s-o peţească pe fata împăratului Verde. Acesta cerea însă tuturor peţitorilor să-i spună cîte perechi de papuci rupea fata lui într-o noapte. Mergînd feciorul, i se făcu foame şi se opri să dejuneze, cînd apăru o vulpe şi-i ceru de mîncare. El o alungă, iar ea îl blestemă să nu-şi poată îndeplini peţitul. Dînsul ajunse la împărăţie şi, după o noapte petrecută la palat, nu putu să spună cîţi papuci a rupt domniţa. Pentru care fu aruncat în închisoare. Plecă şi feciorul al doilea şi păţi la fel. Fratele mai mic, întîlnindu-se cu vulpea, îi dete de mîncare şi aceasta îl învăţă cum să dezlege întrebarea împăratului : să nu doarmă în timpul nopţii, ci s-o urmărească pe domniţă care se duce la bal, să rupă cîte o crenguţă din pădurile de aramă, de argint şi şi aur prin care vor trece, să se ascundă sub masă în odaia balului şi să ia papucii rupţi pe care acolo obişnuieşte să-i arunce domniţa şi să vină apoi cu ei la împăratul. El îi mulţumi frumos, ajunse la împărăţie, îi urmă întru totul sfatul şi o dobîndi astfel pe fată. Pe deasupra, el reuşi să obţină şi eliberarea celor doi fraţi ai săi. Pe drum, din pizmă, fraţii săi îl aruncară într-o prăpastie, de se făcu mici fărîme. Vulpea le adună însă pe toate la un loc, le stropi cu apă vie şi îl învie. Ajuns acasă, fu recunoscut de tatăl său, care pedepsi pe cei doi fraţi mai mari.

,,M-am pus pe o şea şi-arn spus-o aşa".

XIV.

Un împărat avea o fată, pe care o ţinea închisă. într-o zi, pe fereastră a intrat o frunză şi fata, mîncînd-o, căzu grea. Nu putea însă naşte. împăratul chemă sfetnicii, dar nimeni nu-i dete de leac. Un moşneag a reuşit cu o vorbă s-o facă să nască, promiţînd copi-

lului, dacă e băiat, că-i va da de soţie pe Măria Terezia.
crescu mare, el porni în lume s-o caute pe Măria Terezia ş
ca Dumnezeu să ne ţie", pînă ajunse la Sf. Marţi. Aceas
povesti întîmplarea lui, dar ea, neputîndu-1 ajuta, îi det
Miercuri. Aceasta îl trimise şi ea mai departe la Sf. Vine
Sf. Vineri, care-i dădii nişte ,,lemnuţe de mătură", merse
că Măria Terezia se află în ţara zînelor, care o păzesc cu s
Ca să pătrundă în casa lor, să se prefacă în cerşetor şcl
cunoscut de zîne, care-1 lăsară în casă, aşternîndu-i pat
Măria Terezia îl luă de mînă şi plecară amîndoi. A doua z
aruncă pieptenele, cutea şi ,,lemnuţele de mătură", care se
dicînd pe zîne să-i ajungă. Astfel ajunseră la Sf.Vineri. Dup
spre casă. Sf. Vineri îi învăţă să meargă pe drum ocolit,
ieşi^ în cale un zmeu. Acesta îl omorî pe Busuioc şi o luă
niră un lac de lapte şi, întrebîndu-1 pe zmeu ce putere are l
laptele acela poate învia morţii. Cînd lipsea zmeul de aca
trupul lui Busuioc, îl spălă în lapte şi-1 învie. Apoi încer
necheză şi-1 înştiinţa pe zmeu de fuga lor, aşa că acesta
din nou pe Busuioc şi o răpi pe Măria Terezia. De trei
pătimiră la fel. în cele din urmă, Busuioc nu mai
întrebe pe zmeu unde-şi ţine puterea. Acesta o păcăli în do
lui stătea în stîlpul porţii, ba că în hornul casei. în cele
că în ouăle unei raţe, ce se află în stăpînirea unei zmeoaic
la zmeoaică. Aceasta îi dete să pască o iapă, sub cuvînt
capul. Cum însă, în drum spre zmeoaică, Busuioc făcuse
şi unei mrene, aceste trei animale recunoscătoare îi găsiră
cundea zmeoaică, scăpîndu-i capul. Apoi vulpea îl învăţă
la zmeoaică, drept preţ al slujbei sale. El făcu astfel şi ob
inimi. Ajunse acasă la zmeu, o luă pe Măria Terezia şi fugi
nou^ zmeul porni în urmărirea lor, dar în urma unei discuţii
cat în văzduh şi muri. Ajunseră apoi acasă, făcură o nuntă
„M-am pus pe o custură ruginoasă şi am spus-o cam

XV.

„A fost o dată ce-a fost, că de n-ar fi nu m-aş da a
Doi copii orfani aveau o vacă şi, neavînd cu ce tră
In drum auzi scîrţîitul unei cruci de lemn şi crezu că ace
vaca de cruce şi venind acasă se bucurară amîndoi de tîrg
vadă ce-i cu vaca şi o văzu înconjurată de lupi. El crezu că-i
că va primi bani buni la sorocul învoielii. Cînd se duse îns
nefiind vînt, crucea nu mai scîrţîia. Neştiind ce să facă,
prăbuşi şi, la piciorul ei, găsi o căldare de bani. O adu
merse la popa să le împrumute ferdela. Popa se gîndi să-i
într-o piele de bivol. Veni la ei, îi sperie, ei fugiră şi
să-şi scoată pielea şi rămase bivol. Copiii au rămas şi mai
tul se întîlni cu un domn bătrîn, însoţit de trei cîini ma
tate trei feciori de împărat blestemaţi de măiestre să sluje
îl slujeau pe domnul acela, care, fiind bătrîn, dărui cîinii

plinesc orice li se cere şi că pot fi chemaţi la sunetul unui fluier (pe care i-1 dete). Băiatul veni cu clinii acasă şi, cu ajutorul lor, trăiră amîndoi fraţii un an. Atunci le veni pofta să meargă în lume. Ajunseră astfel într-o pădure, la o colibă unde locuiau doisprezece hoţi. Ieşind tîlharii din colibă, fură sfîşiaţi de cîinii lui. Bămaseră un timp acolo, dar după ce fata a murit el plecă mai departe! înainte de moarte, îi făgăduise însă că la un an se va întoarce ea să-i facă mormîntul. El plecă dar de acolo şi sosi în cetatea împăratului Boşu. Peste tot văzu numai flamuri negre. întrebînd, află că în faţa cetăţii s-a stabilit un balaur, care cerea zilnic cîte o fată. N-a mai rămas vie decît fata împăratului, al cărui rînd era a doua zi. El merse a doua zi la. balaur, îndepărtă pe fată şi asmuţi cîinii asupra fiarei, care o făcură fărîme. El tăie atunci limbile balaurului, iar fata îi dete un inel şi legă o panglică roşie la gîtul unuia dintre cei trei cîini. El plecă, spunînd domniţei că se va întoarce peste un an. Vizitiul domniţei, care văsuse totul, o ameninţă pe fată că dacă nu-1 ia de soţ o omoară. Ea consimţi să se'mărite cu el, dar abia peste un an. Vizitiul tăie capetele balaurului, luă fata şi merseră împreună la împărăţie. între timp, băiatul se duse în pădure, unde tocmi mormîntul surorii sale, după cum făgăduise, iar apoi se întoarse în cetate şi află peste tot numai flamuri roşii. Află că tocmai atunci trebuia să aibă loc nunta fetei. Scrise o scrisoare şi o trimise cu cîinele la fată. Aceasta, recunoscîndu-1, îi trimise haine bune, iar el se înfăţişă la împărat. Spuse că el a făcut isprava şi arătă limbile balaurului. Vizitiul fu pedepsit cu moartea. Apoi făcură nuntă mare. Cînd se împliniră cei nouă ani de slujbă, cîinii îi cerură să-i taie. El făcu aşa şi din ei ieşiră cei trei feciori blestemaţi, care se dovediră a fi fraţii buni ai fetei de împărat. La ospăţul ce s-a făcut „şi eu am fost şi de nu o murit şi acum trăiesc. Mă pusei pe o şea şi o scrisei aşa, mă pusei pe o custură şi scrisei o minciună".

XVL

„A fost ce a fost, de n-ar fi nu s-ar povesti. Că nu-s deodată cu poveştile, numai de o zi, de două şi poate şi de nouă".

Un împărat porunci să se ridice o biserică strălucită. Cînd a fost terminată, visă ca biserica nu e totuşi gata. Chemă pe meşteri, îi mustră şi le ceru să termine opera. Ei nu putură descoperi ce lipsea şi cerură împăratului să le arate lipsa. Acesta însă nu ştia nici el. în noaptea următoare visă la fel, dar nimeni nu putu dezlega întîmplarea. O bătrînă avea trei feciori. Ea le spuse că bisericii îi lipsea „cucul din dunga raiului". Ei spuseră împăratului şi se oferiră să i-1 aducă. Plecară apoi şi îngropară inelele, socotindu-se că cel al cărui inel va rugini pînă la întoarcerea celorlalţi va fi murit între timp. în drum, cei doi mai mari îl înşelară pe cel mic, luîndu-i mîncarea şi banii şi apoi scoţîndu-i ochii pentru a-i împrumuta ei merinde. Astfel el rămase orb, iar ei îl părăsiră. Noaptea, în vis, i se porunci să se spele pe ochi cu rouă şi a doua zi dimineaţa el îşi recapătă vederea. Merse pînă ajunse la Sf. Vineri. El îi deretică prin casă şi cînd ea'se întoarse de Ia biserică îi istorisi păţania lui. Ea îl îndrumă la Sf. Sîmbătă, care de asemenea nu 1-a putut ajuta ; 1-a îndrumat însă la Sf.Duminică. Aceasta i-a dat un cal ager şi 1-a învăţat cum să fure cucul. Cu pasărea astfel dobîndită porni spre casă. în drum dete de fraţii săi, care îi luară cucul şi-1 duseră ei la împărat. Cucul însă nu vroia să cînte. Numai cînd intră şi dînsul în biserică pasărea începu să cînte. Toţi se minunară şi-1 întrebară ce înseamnă aceasta. El le spuse povestea lui. împăratul îi dete fata în căsătorie, iar pe cei doi fraţi îi spînzură. „O închinăm spre sănătate".

XVII.

„A fost ce-a fost, că de n-ar fi fost nu s-ar povesti, că un purice ar plezni. Sai, purice, pre părete ! Intre dracu-n cel ce nu crede ! Sai, purice, sus pre grindă ! Intre dracu-n cel din tindă".

Feciorul unui împărat plecă să se însoare cu fata îm

„S-a dus, dus, multă lume, împărăţie, ca Dumnezeu
poarta noastră trecea, mama atunci mă făcea şi am prins
bine şi m-au învăţat şi pe mine".

Ajunse la un pod de aur şi îi ieşi în faţă o oaste ma
ajunse la coliba unui moşneag şi-i ceru să rămînă la el. F
iar moşul îi spuse că în ţara aceea era lege că cine va putea adu
dată va primi jumătate din împărăţie şi fata împăratului.
cerce şi dete să taie un copac mare. Lovindu-1 cu toporul,
El o deschise şi coborî într-un palat. Acolo dete de o fată f
a nu fi mîncat de un zmeu. Cum vorbeau, se auzi buzduga
sosi şi acesta. Pe fată o omorî, iar pe fecior îl preschimbă
pădure. într-o zi, maimuţa zări o eoratoe. Murise ministru
corabia să-i caute un înlocuitor. Luară maimuţa cu ei şi o d
recunoscu în maimuţă pe alesul ei. Maimuţa povesti păţa
tr-o zi, veni un zmeu să fure fata. Toţi se luptară cu zmeu
împăratul îl goni pe fecior din împărăţia sa.

XVIII.

După moartea unui împărat, cei doisprezece fecio
încît trebuiră să muncească pe la oameni. îşi făcură sece
pînă în ţara zmeilor şi acolo cum deteră peste un ogor,
zmeul şi se învoiră. La prînz zmeul le aduse zeamă cu ca
fraţi, îi sfătui să mănînce numai pîinea. în timp ce fraţii s
holda şi a făcut-o clăi, apoi merse să ceară zmeului simbria
le propuse să danseze cu cele douăsprezece fete ale sale.
ca să nu-i omoare. Jucă el şi le prăpădi dînsul. Pe urmă zmeu
la el. La sfatul lui Duluman ei făcură nişte chipuri de paie şi
zmeul a luat paloşul şi a tăiat capetele chipurilor, cre
acest timp însă feciorii furară caii zmeului şi plecară cu
se despărţi de fraţii săi şi se băgă vizitiu la împărăţie. înt
va fura calul zmeului. împăratul porunci să i-1 aducă. Du
grajd, se făcu mic de intră în urechea calului şi-i ceru să
zmeu. Acesta veni şi, negăsindu 1 pe Duluman nicăieri,
scoase calul din grajd, acesta nu mai refuză să meargă
laudă că poate fura şi cămaşa zmeului. împăratul îi porun
prefăcu în purice şi se se ascunse în saltea. Cînd se culcă
mult, încît îşi scoase cămaşa şi o aruncă la uşă. Duluman
laudă că rîndul viitor îl va fura şi pe zmeu. împăratul îi f
iar Duluman îi ceru un car, cercuri de oţel, un ciocan, u
în pădurea zmeului şi doborî un copac. Veni zmeul să-i cea
deoarece Duluman se travestise în moşneag. Moşul îi ceru
1-a prins pe Duluman şi vrea să-1 închidă în ea. Zmeul s
moşul se prefăcu a nu fi luat măsura exactă a lui Dulum
măsură, se oferi să intre în bute s-o încerce. Duluman strînse
ieşi. îl duse apoi la împărat, care îşi ţinu făgăduiala.

XIX.

Un om avea trei fete. Ele culegeau cînepa cînd tocmai trecea pe acolo feciorul împăratului. Cea mai mare zise că de-ar lua-o pe ea de soţie, i-ar îmbrăca toată oastea numai cu un fuior ; a doua, că i-ar hrăni curtea numai cu un ,,ţipau" ; a treia, că îi va naşte doi copii cu părul de aur. Feciorul le auzi şi o luă pe cea mai mică. Ea rămase grea. Cînd să nască, împăratul nu era acasă, şi o slujnică ce-o ura, îi înlocui cei doi copii cu părul de aur, cu doi căţeluşi proaspăt născuţi. împăratul, înfuriat, o îngropa pînă la ţîţe în pămînt şi puse căţeii să sugă. Din cei doi copii lepădaţi crescură doi nuci de aur şi împăratul ţinea mult la ei. Slujnica, ce se dăduse în dragoste cu împăratul, îi ceru să-i taie şi să facă scînduri de pat din ei. Noaptea, scîndurile vorbeau între ele şi una se jeluia că pe dînsa tocmai doarme slujnica cea rea. Aceasta, de supărare, puse pe împărat să arunce scîndurile pe foc, păzind să nu se piardă nici o scînteie. Două scîntei scăpară însă pe horn şi unde căzură se transformară în doi berbeci cu lîna de aur. împăratul nu mai putea de dragul lor, însă slujnica atîta îl tot pisălogi, pînă dete poruncă să fie tăiaţi berbecii. Slujnica trimise femeile la pîrîu să spele maţele şi una din ele pierdu o bucată. Ca să nu fie pedepsită, se rugă de cealaltă să lepede şi ea o bucată asemănătoare. Astfel nimenea nu observă că lipseşte ceva. Cele două bucăţi de maţ se opriră într-un prund şi din ele ieşiră cei doi copii cu părul de aur. Erau atît de frumoşi, încît şi soarele rămase ca fermecat. îi îmbrăcă frumos pe amîndoi, le dete o furcă şi o bîtă, fiindcă erau fată şi băiat. într-o zi, cînd era mare adunare la curte, merseră şi cei doi copii. împăratul ceru tuturor să spună cîte o poveste. Cînd sosi rîndul copiilor, ei şi-o spuseră pe a lor, demascînd astfel răutatea slujitoarei. Pentru a dovedi adevărul, îşi descoperiră pletele. Pe mama lor o scoaseră din pămînt, iar pe slujnică o.pedepsiră cu moartea.

XX.

Ler împărat dorea s-o peţească pe fata împăratului Eoşu. Cu trei seri înainte de plecare, veni la geam o ursitoare, care spuse că va pleca după fată, dar n-o va dobîndi, deoarece va fi ucis de un ministru cu un pahar fermecat. Cel ce îi va spune ursita va împietri pînă la genunchi. Ler nu auzi profeţia căci dormea, o auzi însă fratele său Petru, care era cam neîntreg. A doua noapte veni iarăşi ursitoarea şi spuse că va fi omorît, dăruindu-i-se o sabie otrăvită, iar cine-i va spune soarta va împietri pînă la brîu. în fine, în noaptea a treia, lucrurile s-au petrecut la fel, doar eă moartea lui se va trage din darul unui cal, iar descoperitorul ursitei va împietri pînă în creştet. Petru, care le aflase pe toate, ceru să-1 însoţească la drum. Ler nu vroi să-1 ia, ca să nu se facă de ruşine, dar la stăruinţele lui îl luă totuşi. Fură primiţi bine, iar împăratul Eoşu îi făgădui fata. La ospăţ, un ministru îi dărui lui Ler împărat un pahar, dar Petru îl ceru de la dînsul şi-i zdrobi în picioare; altul îi dădu o sabie, dar Petru iarăşi i-o luă şi-o rupse, aruncînd-o ; altul, în fine, îi dărui un cal, pe care iarăşi i-1 luă Petru şi-i tăie gîtul. După nuntă, plecară spre casă, însă Ler îi ceru lui Petru să-i explice purtarea lui atît de necuviincioasă. Petru nu vru, însă la insistenţele lui Ler cedă şi pe măsura povestirii împietri pînă la genunchi, pînă la brîu şi apoi pînă în creştet. Ler împărat plecă atunci la mama soarelui ca să-şi salveze fratele. După multe peripeţii, ajunse, şi după ce-şi spuse povestea, ea îl trimise după apă vie la munţii care se bat în capete, îi dete două „măcăuţe", una de stnger şi alta de înger, şi-1 învăţă cum să-şi învie fratele. El făcu astfel, îl învie şi apoi „fece ospăţ într-un vîrf de băţ. Şi eu eram pre acolo şi căram apa cu ciuru şi tăiam lemne cu sapa. încălecai pe o şea şi spusei aşa". ;

XXI.

,,A fost odată, a fost; că de n-ar fi fost, nu m-aş
plezni. Că nu-s de cîndu-s poveştile, ci cu o zi-două mai în
viră cu coajă de nucă să se suie în cer la sînta rugă, însă
şi aşa s-au sfătuit să se ducă la Panica (!), că acolo nu le
Un împărat îşi trimitea servitorii la vînat. într-o zi nu
mai întoarseră acasă, ci înoptară în pădure. Umblînd ei aşa,
văzură venind să se sclade în el un om cu trupul de flori
împărat şi i-au spus minunea, iar acesta s-a gîndit cum să
cu vinars şi cînd a venit omul de floare, a băut, s-a îmbătat
la palat, 1-a închis într-o odaie şi a chemat mulţime de oame
omul minunat a reuşit să plece şi iată cum : împăratul av
arcul prin curte; trăgînd o săgeată, aceasta a intrat pe fe
omul de flori; băiatul a mers să i-o ceară, iar omul i-a ce
plecat: i-a dat însă băiatului un fluier. Cînd s-a strîns lu
omul de unde nu-i. De necaz, împăratul şi-a gonit băiatu
din fluier. Apăru îndată omul de flori şi-1 sfătui să se bage
lalţi vizitii deveniră invidioşi, văzînd că băiatul, prin vrednic
ratului. Ca atare, îl pîrîră la împărat că s-ar fi lăudat c-ar
cu tot'. împăratul îi porunci să i-o aducă. Băiatul suflă în
rugămintea lui, îi aduse cloşca de aur. Băiatul o duse la îm
ţinu vizitiu, ci-i dete în căsătorie pe una din fetele sale şi o ju
lor ,,am venit pre o şea ruginoasă şi am scris o mincinoasă".

XXII.

O văduvă cu o fată urîtă se mărită cu un văduv cu
pe fata acestuia, se hotărî s-o piardă, şi-1 obligă s-o izgone
găsită de o ceată de hoţi şi dusă la casa lor. Văduva îns
o oglindă fermecată şi o întrebă ce mai ştie despre fată şi, dac
la ea. Aflînd toate, luă o băutură otrăvită, se strecură în cas
Fata căzu ca moartă. Venind hoţii acasă, încercară s-o reînvi
bine. Ea însă nu spuse ce i s-a întîmplat. A doua oară, vădu
pe care i-1 înfipse în păr, dar hoţii reuşiră s-o salveze şi de
vicleşugul văduvei nu putu fi desfăcut şi fata rămase mo
se îndrăgostise de ea, îi făcu un sicriu de aur, pe care îl atîrnă
spre a o avea mereu sub ochi. Feciorul unui împărat, vînînd
că fata nu e moartă şi o duse acasă de o închise într-o oda
sale să calce. Aceasta totuşi intră, o găsi pe fată şi reuşi s-o
şi la scurt timp dobîndiră un copil. Văduva, care aflase de
toate păsările, luă de la fiecare cîte o pană şi întocmi un
la fată şi i-1 dete să-1 îmbrace. Cum îl puse pe ea, fata se p
în locul ei, văduva puse lîngă copil pe fata ei cea urîtă, re
navă şi să nu-şi arate faţa. Peste noapte, pasărea veni la fer
dea drumul în casă ca să-şi alăpteze copilul. Acesta o lăsa,
treia oară, împăratul, avertizat de servitor, o pîndi şi trase cu
se împrăştiară şi ea redeveni iarăşi femeie. îi povesti păţar
pe văduvă şi pe fata sa. „Mă pusei pe o şa şi o spusei aşa".

XXIII.

Un negustor bogat avea o fată şi nn fecior. Plecînd cu feciorul într-alt oraş, îşi lăsă fata în grija unui călugăr, prieten al său. Acesta, îndrăgostindu-se de fată, încercă s-o ademenească, însă nu reuşi, chiar introducîndu-se la ea cu ajutorul unei socăciţe, să-şi realizeze intenţiile. Ca să se răzbune, scrise negustorului calomniind-o pe fată, aşa fel încît acesta îşi trimise feciorul ca s-o omoare. Fratelui i se făcu milă de ea şi, după ce o duse într-o pădure, la sfatul unei ursoaice, dete surorii sale drumul în lume, iar ca semne aduse tatălui său inima şi plămînii unui cîine. Fata merse prin pădure, pînă dădu de un palat iermecat, unde trăiau 12 corbi, respectiv 12 feciori blestemaţi. Ei o ţinură acolo 3 ani, pînă să le cadă blestemul. între timp însă, călugărul şi socăciţa aflară unde se ascunde fata şi se deciseră s-o omoare. Socăciţa îi aduse o cămaşă pe care fata, îmbrăcînd-o, muri pe loc. Corbii îi făcură un mormînt, în care ea părea că doarme şi, în continuarea blestemului lor, se transformară în stane de piatră. Mormîntul ei fu găsit de un fecior de împărat, care, văzînd-o atît de frumoasă, o duse acasă la el. Scoţîndu-i-se cămaşa, fata învie şi amîndoi se căsătoriră. Fata reuşi să desfacă şi blestemul celor 12 corbi.' într-o zi, plecă să-şi viziteze părinţii, însoţită de credinciosul soţului său. Pentru a scăpa de asiduităţile acestuia, ea se aruncă în mare, reuşind totuşi să ajungă la un liman.îmbrăcată în haine bărbăteşti, ajunse la părinţii ei, unde se băgă slugă. La o clacă, toţi fură obligaţi să spună cîte o poveste. Cînd veni rîndul ei, ea îşi istorisi întîmplările,' după care urmă recunoaşterea. Fu apoi condusă la soţul ei, cu care trăi în fericire.

XXIV.

Un cioban aude un şuierat. Merge spre locul de unde se auzea şi vede un şarpe într-un furnicar. Şarpele îl roagă să-1 salveze, întinzînd bota peste furnicar. Ciobanul face aşa, şi-i scapă viaţa. Şarpele îl pofteşte pînă la tatăl său, ca să-1 răsplătească. Pe drum, îl învaţă să ceară tatălui său limba dobitoacelor. Şarpele cel bătrîn îl primeşte foarte bine, dăr cînd aude ce răsplată cere, se codeşte. Pînă la urmă, neavînd încotro, scuipă unul în gura celuilalt, şi astfel ciobanul dobîndeşte limba dobitoacelor. Din clipa aceea ciobanul înţelege graiul păsărilor şi animalelor. într-o zi veniră la turmă lupii şi discutară cu cîinii să-i lase să sfişie oile. Numai un cîine foarte bătrîn, pe care tocmai voia ciobanul să-1 omoare, nu vru să-şi trădeze stăpînul şi turma fu salvată. A doua zi, ciobanul porunci să fie ucişi toţi cîinii, afară de cel bătrîn. Altădată, ciobanul călătorea cu nevastă-sa, el călare pe cal, ea pe iapă. Calul chemă pe iapă mai repede, aceasta însă răspunse că nu poate, deoarece ea^ duce 4 suflete, în timp ce calul numai două. Ciobanul, care nu ştia că soţia lui e grea, rîse de bucurie. Nevastă-sa îl văzu şi-i ceru să spună de ce a rîs. El nu putea să spună ^ că^ pricepea vorbirea animalelor, căci pe loc ar fi murit. Nevastă-sa stărui însă aţita, încît omul se găti de moarte. Cîinele său credincios, simţind iminenţa morţii stăpînului său, începu să urle. Cocoşul îl întrebă de ce urlă, iar 'cîinele îi spuse. La acestea, cocoşul făcu că aşa-i trebuie, dacă nu ştie să-şi stăpînească singura femeie pe care o are. El, cocoşul, are 30—40 de găini şi toate îl ştiu de frică. înţelegînd toate acestea, ciobanul luă un baston, merse la nevastă, o bătu bine, iar de atunci aceasta nu 1-a mai întrebat nimic.

„Un tăciune şi-un cărbune, Ba zău nu voi mai spune".

XXV.

Un împărat avea un fecior. Ca să-1 crească, îi pus
timp plecă la război: „Cale de călătorie, ca Dumnezeu
şi mai frumoasă este". La plecare, spuse împărătesei să-1
ştie că s-a prăpădit. El nu s-a mai întors, iar împărăteasa
fiului ei. Amîndoi s-au sfătuit să-1 omoare pe copil. Veni
la grajd să-şi vază mînzul. Acesta îi spuse că mamă-sa
sfătui să nu intre în casă, ci să ceară maică-si de mîncare
mă-sa, de ciudă că a scăpat cu viaţă, i-a aruncat pe fereast
în grajd şi începu să plîngă. Calul îl sfătui să mănînce cît
paza Iui. Cînd se întoarse seara de la şcoală, băiatul intră
ce-i pe acasă. Calul îl sfătui să nu guste din mîncările ce i
mulţumindu-se numai cu pîine goală şi cu vin. Băiatu
aceasta cu viaţă. A doua zi plecă din nou la şcoală, iar în lip
sa îl pîrî tatălui său că n-a ascultat de dascăl, n-a respecta
mînzul. Cînd veni de la şcoală, copilul fu certat de tatăl său
ţat că i se va lua calul. Băiatul merse la cal şi începu s
Atunci calul îl învăţă cum să facă spre a dobîndi de la
de aur şi de argint. Cînd i le-a dat, băiatul a încălecat p
veau pe fereastră şi plecă în lume. Ajunse într-o poiană,
căleca şi, la sfatul'calului, o luă pe o potecă. Calul îi in
„Macai". Dimineaţa au venit la apă două fete, care l-au s
„Macai". Ele au comunicat acest lucru împăratului locul
să vadă ce e cu străinul acesta ciudat. Sluga 1-a dus la în
tiu, dar la rugăminţile fetei sale celei mai mici, care se în
dinarul palatului. El avea mînă bună şi noroc la grădină
biserică. Fata cea mai mică se prefăcu bolnavă şi rămase
numele, pofti să vină calul şi el să aibă hainele cele scumpe.
se îmbrăcă, încalecă şi se plimbă prin grădină, stric
provocat la vorbă, dar Macai a tăcut tot timpul şi a
grădina, a plecat. Cînd s-au întors de la biserică, cel
grădinarul n-a avut de unde să le dea. Au vrut să-1
1-a salvat, declarînd că grădina a fost stricată de un p
la fel. Tînărul a fost scăpat de pedeapsă cu mare g
a fost stricată de o „holbură". Veni vremea măritiş
pentru care „o trimis cărţi în toate părţi şi răvaşe în
Fetele au ieşit în tîrnaţ cu cîte un măr de aur în mînă
mărul unui prinţ, cea mijlocie 1-a aruncat unui fecior de
Macai. împăratul s-a supărat, i-a luat mărul şi i-a
să mai arunce o dată mărul. Ea făcu însă la fel, drep
pe Macai. Văzînd împăratul că fata lui face la fel şi
ei, dar îi băgă să locuiască într-un coteţ, pe care M
cu aur. Apoi Macai ceru calului său să-1 orbească
împăratul făgădui jumătate de împărăţie celui ce-i v
mai mari porniră în căutarea lor. Macai îşi chemă calul şi plec
naţii şi se opri într-o poiană pe unde aceştia ştia că vor
Cei doi gineri ai împăratului trecură pe lîngă el şi nu-1 înv
El porunci calului să le ia vederea. Pentru a şi-o redobîn
înfieraţi cu potcoava calului ca robi ai Ini Macai. Sosiră tu

la palat, Macai la coteț. Aici porunci soției sale să facă o pogace pe care s-o ducă la împărat. Ea s-a minunat că el poate vorbi şi 1-a întrebat de ce a tăcut atîta vreme, iar el i-a spus că nu i-a fost îngăduit să vorbească. Fata făcu pogacea, iar Macai făcu pe ea semnul lui. împăratul îndată văzu şi recunoscu semnul lui Macai. îl chemă imediat la el. Macai se duse, dar îl pedepsi pentru palmele ce i le dăduse, făcîndu-se că-i taie capul. Apoi refuză[00] ă stea la masă cu cei doi cumnați ai săi, care sînt de fapt robii săi. Cei doi fură obligați să recunoască situația şi abia atunci Macai chemă calul, se îmbrăcă în hainele lui cele' scumpe şi făcură o nuntă mare. „Am venit pre o şea ruginoasă/ Şi am spus-o mincinoasă".

XXVI.

,,A fost o dată, a fost; că de n-ar fi, nu s-ar povesti, că un purice o plezni în uşa surei şi n-are unde". A fost un om bogat, dar nefericit că nu avea copii. De supărare, nevasta lui plecă plîngînd în lume. Pe drum se întîlni cu o femeie, care-o întrebă de ce plînge şi, la explicația ei, îi dete un fir de rozmarin şi-i spuse să-1 înghită şi să se întoarcă acasă. Femeia se întoarse, căzu grea şi născu un băiat pe care-1 boteză Eozmarin. într-o zi, femeia plecă la sapă. Luă copilul cu ea. Cînd lăsă lucrul ca să vadă de copil, găsi lîngă acesta încă un copil. îi aduse acasă pe amîndoi şi-i crescu împreună. O babă, ca să facă supărare, dete femeii un măr, zicîndu-i să-1 dea copilului ei. Femeia i-1 dete lui Eozmarin, iar Trandafir se întrista. Nu mai vru să mănînce, considerîndu-se crescut de milă, şi se decise sa plece în lume. La plecare, el dete lui Eozmarin o năframă şi fixă ca semn de nenorocire o picătură de sînge. Eozmarin îi dete şi el o năframă, cu acelaşi cuvînt. Pe drum, Trandafir întîlneşte o piatră scrisă cu aur şi reuşeşte s-o citească cu glas tare. Glasul lui se auzi pînă în cer şi Dumnezeu îl trimise pe Sf. Petru să-i ducă un Mu şi puține merinde. Aşa s-a şi făcut. Trandafir lovi frîul de pămînt, apăru un cal, încalecă şi porni mai departe: „multă cale-mpărăție, ca Dumnezeu să ne ție, că încă din poveste tot inai multă este şi frumos se povesteşte[1]. Cine-o asculta o-nvăța ; cine s-o culca, mai de bună o da[2]; se duce într-o zi de vară, pîn'eolo sub sară"şi ajunge la curtea împăratului. îmbrăcat în haine modeste, merge la curte şi se cere slugă la bucătăria palatului. în acel oraş era o singură fîntînă în cîmp. Acolo se oploşise un zmeu, care nu lăsa pe nimeni să ia apă, fără tain zilnic de cîte o fată. Nu mai rămăsese în oraş decît fata împăratului. Veni rîndul ei şi fu condusă la fîntînă. Auzind acestea, Trandafir se strecoară din bucătărie, cheamă calul, se înarmează, merge la fîntînă şi se pregăteşte s-o apere pe fată. Adoarme în poala ei şi e trezit de o lacrimă fierbinte a fetei. Se ridică, trage paloşul şi taie trei capete ale zmeului, care se refugiază în fîntînă. Fata se întoarce salvată acasă. Trandafir se preface din nou în ajutor de bucătar şi aduce pătrunjel pentru mîncarea împăratului. Bucătarul şef îl ceartă pentru întîrzierea lui, dar cum e bucuros de întoarcerea fetei de împărat, îl iartă. Fata povesti tatălui său cum a fost salvată de un prinț necunoscut. Peste noapte, zmeul veni la palat şi ceru fata. Supărat de moarte, împăratul o trimise la fîntînă şi a dona oară. Trandafir iarăşi se face a ieşi în grădină după pătrunjel, iese din cetate, se luptă din nou cu zmeul şi-i mai taie trei capete. Noaptea iarăşi vine zmeul s-o ceară pe fată. împăratul o trimite şi a treia oară. De data aceasta Trandafir reuşeşte să omoare pe zmeu, tăindu-i ultimele 6 capete. Se întoarse însă ca şi pînă acum acasă la bucătăria lui. împăratul porunci să se adune la curte toată lumea şi ordonă fetei să-şi caute salvatorul. Ea îl recunoscu într-un țigan şi se porni iiunta. Trandafir ceru şefului său să-1 lase pe el să ducă bucatele la nuntă. Cînd intră în sală, de sub țigan săriră pernele, iar fata îl recunoscu imediat. Trandafir se îmbrăcă cu hainele cele frumoase, țiganul fu omorît, se făcu o nuntă grozavă. Trandafir obişnuia să meargă la vînat. într-o zi se întîlni cu o babă, ce ducea nişte desagi în spate.

Ea-1 rugă s-o ajute, iar el puse desagii babei pe cal. Ajung
iar ea îl cheamă înăuntru ca să-1 răsplătească pentru bun
Trandafir, care-i ucisese la rîndul său fiul, zmeul cel cu
şi Eozmarin în lume şi ajunge la curtea împăratului. E
doarmă cu soția acestuia. Jură însă amîndoi să nu se atingă u
convins că bărbatul cu care a înnoptat era fratele soțul
său nu s-a mai întors acasă şi pleacă să-1 caute. Pe drun
desagi în spate, pățeşte la fel ca Trandafir, însă reuşeşte
pe babă, aceasta îi înviază fratele şi amîndoi se întorc spre
s-a întîmplat noaptea trecută, cînd a dormit cu soția lui.
viat, pentru care Eozmarin se aruncă într-un „tău afunc
mărunt". Trandafir, de supărare, se aruncă şi el în tău. Dun
salveze şi să-i pună pe unul la răsărit şi pe celălalt la
luceafăr de seară, pe celălalt în luceafăr de dimineață. Le
la cîte 7 ani o dată. „Am mers pre o şea şi v-am spus-o aş

XXVII

Un împărat era necăjit că n-avea copii. După îndelun
s-a născut, a crescut şi un pom sub fereastra palatului. Ur
se poată mărita pînă cineva nu va aduce rod din vîrfu
va da fata de soție celui care va reuşi acest lucru. Au veni
putut urca pînă în vîrf. Porcarul curții se oferi şi el, în
rîs, dar tînărul porni, înfigînd toporul în trunchi şi săr
ochii celor de jos. „S-a dus tînărul nostru voinic ca di
şi frumoasă este ; cîtă va fi, toată la domniile voastre o voi
Sf. Vineri, pe care n-o află acasă. Pregăti de mîncare. Cînd
de om pămîntean şi-1 amenință cu dinții de fier ai cățelei s
cunoscut ca om bun apoi prînziră amîndoi, iar el îi sp
decît arătîndu-i drumul la soră-sa, Sf. Sîmbătă. El plecă ş
la fel. Bătrînă îi arată drumul la Sf. Duminică. Aci toa
nică însă îi spuse că vîrful pomului nu-i departe, îl învață
mai spuse că în vîrf o va găsi pe Ileana Cosînzeana do
apoi s-o sărute, spre a nu fi aruncat de către aceasta din
bătrînă, dar s-a temut s-o trezească, iar Ileana 1-a arunca
năzdrăvan şi-i porunci să facă un pat în care să-1 prindă
de pămînt. Calul făcu patul, voinicul fu salvat, dormi trei
ratul porunci să se facă nunta fiicei sale. Voinicul se înc
şi în noaptea nunții fugi de la proaspăta mireasă. Ca să nu s
puse strajă trei ani de zile. Tînărul, care se chema Petru,
unde era un zmeu. Amîndoi se împrietenire într-atît
palatul. îi porunci să nu intre în 3 odăi ale palatului
de aramă, de argint şi de aur, şi-şi făcu trei rînduri de
la împărat. Trecuseră cei trei ani'şi straja fusese ridica
grijă pînă la Ileana. Aici intră slugă la grajd. Fata se
hainele de aramă, dansară împreună, apoi el dispăru. Aş
Ileana îi puse un semn şi îl recunoscu. Făcură astfel nuntă
se duse la o soră a ei. Petru fu lăsat acasă, cu porunca
pierde. El fiind curios a intrat si a dat de un zmeu înc

dea apă, iar Petru îi dete trei pahare. La al treilea, zmeul se umflă, butea plezni şi zmeul fugi, răpind-o pe Ileana. Petru merse s-o caute. Ajunse în ţara zmeiască, o găsi pe Ileana şi se sfătui să fugă împreună. Cînd porniră, armăsarul zmeului necheză ; acesta îl aude, află de la cal că Ileana i-a fost răpită, dar că o va putea ajunge din urmă, şi pornind îi ajunge, o ia pe Ileana, iar pe Petru îl iartă o dată, pentru primul pahar de apă ce i 1-a dat. A doua oară a fost la fel şi zmeul 1-a iertat pentru cel de-al doilea pahar. Amărît, Petru ajunge într-o pădure. Acolo văzu nişte pui de pajură în primejdie de a fi înghiţiţi de un balaur. El omoară balaurul şi salvează puii. Pajura, ca să-1 răsplătească, îi dete un mînz de la iapa babei de la Breaza. Cu acesta Petru putu s-o răpească pe Ileana şi nu mai putu fi ajuns de zmeu. în urma discuţiei dintre cei doi cai năzdrăvani, al zmeului şi al lui Petru, zmeul fu aruncat în văzduh şi făcut mici fărîme. Apoi Ileana şi Petru ajunseră acasă, unde făcură o petrecere de pomină. „Şi a făcut un ospăţ pre un fund de fedeleş, a belit multe laviţi şi scaune şi era oalele cînd cu gura în jos, cînd cu fundul în sus".

XXVIII.

,,Fost-a, fost-a că de n-ar fi fost, nu s-ar povesti, că şi un purice ar plezni. Că nu-s de cînd poveştile, că-s cu o zi sau două mai încolo, că de-aş fi mai încoace m-ar spune poveştile pre mine, dar aşa că le spun eu pre ele...".

Un copil rămase orfan de ambii părinţi. O dată, se duse în pădure să taie lemne, dar plopul pe care începu să-1 taie îi luă toporul şi refuză să i-1 restituie. Copilul merse la foc, rugîndu-1 să ardă plopul, dar focul refuză să-1 ajute. Se duse la baltă, pentru ca aceasta să stingă focul, dar nici de data aceasta nu obţinu vreun ajutor. Merse la bou, rugîndu-1 să bea balta; fu iarăşi refuzat. Lupul, căruia i se adresă ca să mănînce boul, îl refuză şi el; puşca nu voi să împuşte pe lup ; şoarecele nu vroi să roadă oţelele puştii. Numai pisica îi ascultă rugămintea şi merse la şoarece. Acesta, de frică, alergă la puşcă, puşca la lup, lupul la bou, boul la baltă, balta la foc, focul la plop. în fine, plopul îi restitui toporul şi copilul îşi aduse lemne acasă.

,,Dacă n-a murit, trăieşte şi astăzi".

XXIX.

Dumnezeu şi Sf. Petru înnoptară la coliba unui om sărac cu o droaie de copii. Femeiea omului tocmai năştea şi Sf. Petru boteză copilul. Peste noapte, veniră ursitorile şi ursiră ca feciorul să fie bogat, frumos, dar să moară înecat în ziua nunţii. Copilul crescu mare, îi sosi vremea căsătoriei şi Sf. Petru merse să-1 şi cunune. Cu toată paza Sfîntului Petru, la întoarcere mirele căzu într-un pîrîiaş şi se înecă. Sf. Petru se repezi la Dumnezeu şi-1 întrebă ce-ar trebui făcut ca să-1 reînvie şi acesta îi spuse că numai dacă cineva de aproape, tata, mama sau mireasa, i-ar ceda din anii ce le sînt lor sortiţi, mortul ar putea învia. Tatăl şi mama mirelui refuzară să-i dea din anii lor, mireasa însă fu imediat gata să-i dea o jumătate la care feciorul se sculă. Amîndoi trăiră apoi fericiţi.

XXX.

Doi tineri au mers la judecată. Toader îl pîrî pe Ştefănic că i-a dat un inel şi acela nu vrea să i-1 restituie. Ştefănic negă totul. Judecătorul îl întrebă pe Toader ce martor avea şi el spuse că nici unul, în afară de stejarul sub crengile căruia a avut loc împrumutul.

Judecătorul îl trimise să aducă o creangă din acel stejar
fereastră. Ştefănic se trăda însă, zicînd că trebuie să mai
cale cam de două ceasuri. Judecătorul atîta aştepta. îl si
ciunea şi îl condamnă să fie spînzurat de crengile acelui st

XXXI.

Un pescar sărac prinse într-o zi un peştişor. Acest
în apă, făgăduind că-i va satisface orice dorinţă. Pescar
La întoarcere, pescarul se văzu om îndestulat. Nevasta l
să-1 facă jude în sat. El merse la peştişor, îi spuse necaz
să-1 facă jude peste un cerc întreg, apoi fişpan, apoi ch
toate. într-o zi, baba-împărătească îl trimise să ceară peşti
rii. Acesta însă ii luă toate binefacerile anterioare şi ner
la început.

XXXII.

Un popă, poreclit din cauza micimii sale ,,popa G
să plece din sat. Diacul îl sfătui să nu plece, şi-i arătă
zvonul că popa se pricepe ,,să citească" din cărţile lui, f
ascunse. Păgubaşul se duse la popă să-i citească. Acesta
o sumă mare de bani pentru aceasta. Păgubaşul şi-a regă
ţia de a putea descoperi furturile. Mai făcură astfel d
Vlădicului din acea vreme i-a furat cineva o sumă mar
popii, veni la el să-1 încerce. în drum, prinse un greiere
pe popă, îi ceru să spună ce avea în pumn. Popa, spe
ieruş !", iar vlădicul deschise palma, îi arată greierele, îi
litate ghici toate cele şi îi spuse păsul lui. Îl luă apoi
să plece fără diac, aşa că merseră împreună. Acolo îi inst
primi patru feluri de mîncare pe zi. Cînd li se aduse pri
al doilea, zise : " încă unul" şi aşa pînă la patru. Servi
furaseră banii vlădicului, crezură că e vorba de ei (ştiau
se speriară. Veniră la popă, îi mărturisiră totul, şi-i deteră
dicului cine i-a furat. Popa dete o jumătate din bani un
Vlădicul să-1 întrebe de hoţ, el îl arătă pe curcan. Tăi
ce popa i-o dăduse s-o-nghită. Cealaltă jumătate pretin
Vlădica, bucuros, îl răsplăti cu dărnicie, iar popa şi diacu
mai continuară să cînte din păscălie.

XXXIII.

Neavînd pe cine să mai păcălească în satul lor, Păc
norocul în lume. Păcală ajunse într-un sat şi, intrînd la
plîng copiii. Acesta îi răspunse că ar mînca mămăligă,
miră, deoarece — gicea el — văzuse în satul vecin 4 r

plop. Ţăranul se simţi jignit şi cliemîndu-i şi pe ceilalţi săteni îl legară pe Păcală. Tocmai atunci intră în sat şi Tîndală. întrebat dacă a văzut şi el roţile acelea de moară, el le spuse o altă minciună, întărind-o pe cea a tovarăşului său. în acest fel, îl salvă pe Păcală. Oamenii îl despăgubiră pe acesta cu o mierţă de groşiţe. Plecînd de acolo, Păcală ajunse într-un alt sat şi, intrînd la un gospodar, văzu şi acolo pe copii plîngînd. Află că plîng de pofta unui ou, dar în sat nu există nici unul. Păcală făcu a se mira, deoarece — pasămite — văzuse la capul satului vecin 7 telegi pe care oamenii vroiau să ridice un ou. Păţi ca şi prima dată. Scăpă tot cu ajutorul lui Tîndală, care pică în sat tocmai atunci şi afirmă să fi văzut găina care ouase oul acela uriaş. Păcală fu despăgubit şi de astă dată cu o mierţă de groşiţe. Ambii mincinoşi se deciseră să se întoarcă acasă, după ce împărţiră frăţeşte banii. Peste noapte dormiră într-o pădure şi Păcală, în timpul somnului tovarăşului său, luă toţi banii şi fugi. Tîndală, supărat, porni şi el spre casă, dar îşi făcu un bici cu care începu să lovească în copaci şi să strige, de parcă ar fi îndemnat cu car cu boi. Păcală, care abia mai putea de greutatea banilor, crezu că e vorba de un cărăuş şi se grăbi într-acolo. Astfel se reîntîlniră din nou şi Păcală rămase de ruşine, trebuind să împartă din nou banii. în noaptea următoare, fu rîndul lui Tîndală să fure banii, cu care reuşi să ajungă acasă. Nevestei sale îi porunci să spună lui Păcală, dacă l-ar căuta, că ar fi murit, iar el, după ce a ascuns bine banii, se vîrî în grădină într-o groapă. Păcală veni şi aflînd despre moartea prietenului său se întrista foarte, dar ceru să i se arate mormîntul. Ajuns la groapă începu să boncălui ca un taur şi să împrăştie ţărîna de pe mormînt. Tîndală, dinlăuntrul, crezînd că în realitate e vorba de un animal, strigă cum se strigă taurii, dîndu-se astfel de gol. Nu mai avu încotro, ieşi din groapă şi împărţi frăţeşte banii cu Păcală.

XXXIV.

Popa şi sluga. Un fecior a intrat slugă la popa şi s-a învoit ca zilnic, de ori unde ar fi, să-i dea drumul acasă la amiaz. Feciorul ştia că preoteasa trăia cu diacul. Prima zi lucră la vie. Cînd sosi acasă, femeia tocmai petrecea cu iubitul ei. Diacul s-a ascuns în vatră. Feciorul tăie lemne şi le înghesui în vatră, lovindu-1 pe diac. A doua zi a venit din nou. Diacul s-a ascuns în lînă. Feciorul, pe cuvînt că 1-a trimis popa să spele lîna, turnă apă fierbinte peste diac, opărindu-1 bine. A treia zi diacul se ascunse în iesle. Feciorul merse să hrănească vitele şi îl îmboldi frumuşel cu furca. într-o zi, diacul merse la cîmp. Se învoi cu preoteasa să-i aducă plăcinte unde va vedea un bou tărcat. Feciorul, care ştia de învoiala lor, luă un lepedeu tărcat, cu care acoperi boii popii, aşa că preoteasa nimeri cu plăcintele la popă. în timp ce mîncau, îl văzură pe diac ceva mai departe. Preoteasa ceru popii voie să-1 trimită pe fecior cu cîteva plăcinte şi la diac. Popa se învoi, şi sluga merse cu plăcintele la diac. Pe drum însă rupse plăcintele şi le aruncă pe cărare. Cînd ajunse la diac, feciorul îi spuse că popa a aflat despre faptul că el se ţine cu preoteasa şi că este hotărît să-1 omoare. Se întoarse la popă şi-i spuse că diacul l-ar fi rugat să vină cu toporul să-1 ajute a repara cormanul. Popă, încredinţat că este aşa, porni cu toporul. Diacul, văzîndu-1, crezu că vine să-1 omoare şi o luă la fugă spre sat. Văzînd că diacul nu-1 aşteaptă, popa se întoarse îndărăt, adunînd bucăţile de plăcintă din cărare. Preoteasa, observînd că se tot apleacă, întrebă pe fecior că ce-o fi aceasta. Feciorul îi spuse că probabil adună bulgări să arunce în ea şi o îndemnă să fugă. Femeia făcu astfel. Popa, ajungînd lîngă slugă, îl întrebă de ce fuge preoteasa. Sluga spuse că deoarece arde în sat. Popa, de frică să nu ardă şi casa lui, o luă la goană după preoteasă. Cînd mai s-o ajungă, aceasta începu să se jure că niciodată nu o să mai facă păcate cu diacul.

XXXV.

,,A fost odată ce-a fost, că de n-ar fi nu s-ar po
că un purice o plezni, nici nu port minciunile cu sacul, c
A fost odată un om rău, care-şi lua slugi nu pe sir
încît slugile, mîniindu-se, el să le taie nasul. Vestea
să-1 dezveţe de nărav. Se învoiră amîndoi ca cine se
Termen de slujire fixară cîntecul cucului. Stăpînul îl tr
care. Păcală vîndu la circiumă un sac cu grîu şi se osp
la fel, iar stăpînul se mira că sluga nu se mai mînie. Cîr
spuse nimic. Altă dată îl trimise cu gunoi la cîmp, zicîndu
s-a aşezat într-un şanţ, Păcală răsturnă tot gunoiul în şa
rare, dar tăcu şi de data aceasta. îi porunci apoi să-i fa
una tare. Păcală tăie oile stăpînului, aşezîndu-le unele cu
Şi de data aceasta stăpînul îşi ţinu firea, dar ca să sca
pom, punînd-o să cînte ca cucul. Păcală însă merse la po
şi nevasta stăpînului căzu la pămînt şi-şi rupse un picio
binelea, iar Păcală îi tăie nasul.

XXXVI.

Păcală întîlneşte un om necăjit şi află de la acesta c
aducă apă de mare s-o vindece. Se oferă să-i vindece el
vindecă tot cu apă de mare. îl vîră într-un sac, îl ia în
Intră în curtea omului şi observă că în casă nu se vedeau
petrecere. Păcală ceru adăpost pentru noapte, dar nu i se
cimpoi, fu poftit în casă, iar nevasta bolnavă începu să c

Uiu, iu, ce bine-mi pare
Că s-a dus mutul la ma
Ca să-mi pot petrece bi
Cu ăst drag de lîngă m

Păcală din colţul său încă suna :

Ascultă, Ioane, -al meu
Ce zice beteagul tău !

Ibovnicul muierii îl certă pentru vorba lui, dar Păcal
în satul lui. După o vreme, Păcală îl slobozi pe om din s
nevastă şi pe ibovnicul acesteia.

XXXVII.

Gheorghe Betlean, nobil român, stăpînul „Cetăţii st
ta a fost salvată din ghearele unui urs de către fiul princip
Betlean, neştiind numele salvatorului ei, făgădui s-o de

viața, dar aflînd că acesta e însuşi fiul principelui maghiar, se simți foarte încurcat. Fata bizumdu-se pe promisiunea părintelui său, se întîlnea cu tînărul principe. într-o zi fură amîndoi surprinşi de bătrîn. Betlean îl provocă pe Apafi la luptă, dar acesta refuză să se bată cu un bătrîn şi mai ales cu tatăl viitoarei sale soții. Bătrînul rămase însă neînduplecat în refuzul său. La o năvălire a tătarilor, Apafi salvă cetatea lui Betlean. în urma acestei fapte, bătrînul acceptă căsătoria, dar cu condiția ca principele să-şi schimbe numele în Betlen, ceea ce acesta acceptă. De atunci „Cetatea de Baltă" a trecut în mîinile familiei Betlen.

E. GHICITOR

i.

Pămîntul e alb,
Sămînța e neagră,
Gîsca ară,
Omul mînă.

(Hîrtia, cerneala (ținta),
pana, scrisoarea)

II.

Petec pe petec în care
n-a fost ac de cîndu-i
lumea.

(Curechiul).

III.

Ce găină-i mai îndrăzneață pe lume?

(Musca, că ea se pune
şi pe nasul ursului. . .).

IV

Am o scîndură bățoasă ; cum o arunc în apă, îndată se înmoaie.

(Hîrtia).

V.

Cine intră mai întîi în biserică[1]

(Cheia)

VI.

Este un moş bătrîn, niciodată nu merge la biserică, nici feciorul moşului, numai nepotul moşului merge o dată într-un an, dar nepotul feciorului merge în toată duminica şi sărbătoarea.

(Butucul de vie, loza, strugurul, vinul).

Am un
o dată într

Am do
roşu nu p

Am do

Am un

Am u
Face

în păd
La ap

Ciume
Ce înf

XIV.

Ciumelu, ciumelu !
Trei luzi
Şi opt bolunzi
Şi cinsprezece întrecut
Şi douăzeci cu minte
(Acela e pruncul: cînd e de trei luni e lud, cînd [e] de opt ani bolind, cînd e de cinsprezece, întrecut şi cînd e de douăzeci de ani cu minte).

XV.

Ciumelu !
Am un bou.
Cînd merge de-acasă
Iese cu capul înainte
Şi cu coarnele înapoi.
(Plugul).

XVI.

Ciumelu, ciumelu !
Găină borţoasă
La domni pe masă.
(Strugurele).

XVII.

Ciumelu, ciumelu !
Mă dusei la tîrg
Şi de un cruceri
Cumpărai
Mîncai şi băui
Şi în cap comanac.
(Lubeniţa).

XVIII.

Ciumelu !
De un cruceri cumpărai
Şi toată casa o am umplut-o.
(Lumina).

XIX.

Ciumelu !
Cînd se ceartă calul cu oaia
Şi oaia cu lemnul?
(Cetera)

Xi X^.

Odată-nfloreşte,
Odată vestejeşte.
(Omul).

XXI.

Scurtă, groasă, un'te duci ?
Arsă-n fund, la ce mă-ntrebi ?
(Oala sau căldarea cu para focului),

XXII

Unde nu fură boţul nemica ?
(Unde nu e nemica).

XXIII.

Un mort între doi vii.
(Euda carului).

XXIV.

Clumeliga, liga,
Ce-ţi leagă limba?
(Moartea).

XXV.

Care om nu s-a născut şi a murit ?
(Adam, căci pe dînsul 1-a făcut Dumnezeu).

XXVI.

Cine s-a născut şi n-a murit ?
(Muierea lui Lot)

XXVII.

Cine s-a născut o dată si a murit de două ori
(Lazăr)

XXVIII.

Cine s-a născut înainte de s-a născut tatăl său ?
(Cain? pentrilcă tatăl gău Adam a fost făcut, nu s-a născut).

XXIX.

Cînd a strigat măgarul de s-a auzit peste toată lumea?
(Cel din corabia lui Xoe, căci toată lumea era acolo)

XXX.

Care vede mai mult, cel cu doi ochi sau cel orb de un ochi?
(Cel orb de un ochi vede ca celălaltul [cu] doi]).

XXXI.

Unde-s dealurile mai înalte?
(Unde-s văile mai adînci).

XXXII.

Cine merge negru în scaldă şi iese roşu ?
(Eacul).

XXXIII,

Patru fraţi, toţi într-o cămaşă îmbrăcaţi.
(Sîmburii de nucă).

XXXIV.

Am un copaci cu 12 stîlpaşi, în tot 4 crengi, în toată creanga 1 cuib, în tot cuibul 7 ouă în tot oul 24 de gălbenuşuri.

XXXV.

Am un peste, în şezut clipeşte, patru boi abia îl clăteşte.
(Plugul).

XXXVI.

Eage bica (bîrna) între hotară de se aude în a noua ţară.
(Tunul).

XXXVII.

Ciugurele, mugurele, merg pe drum înşiraţele şi ciugur, mugur după ele,
(Oile).

Huşi, h
copaci.

O fată d

Am un f
(Fedeleş

Sînt 10 f
nu-i pe ma

Stejar
eumătru.

Că-Bcu
nu-s miţa ;
unitul.

„ Oe e roş
plăcinta?

Cimirel
rutele, nu

Ce creş

XLVII.

Ce trece preste apă şi nu se udă, nici se vede.

(Vorba).

XLVIII.

Ce trece prin apă şi nu se udă

(Vițelul în vacă).

XLIX.

Amar ca fierea, dulce ca mierea,
înalt ca casa şi verde ca mătasa.

L.

Pînă să iasă capul, îi m [ăn] înci coada.

(Ceapa).

LI.

De aici pînă la munte, tot căldări cu fundul în sus.

(Muşuroaiele).

LII

Omul mititel face gardul frumuşel.

(Acul).

LIII.

Am o iapă; dacă-i iau şeaua, se văd mațele.

(Lada).

JAY.

Şi am o altă pe care o duc de coadă la apă.

(Cofa).

LV.

Ce e şi în casă şi afară.

(Fereastra).

F. FOLCLORUL OBICE

1. CREAŢII NUPŢIALE

I.

—Bună dimineața,
Cinstiți socri mari.
—Mulțămim dumneavoastră,
Băieți militari !
Dar ce umblați,
Ce căutați?
— Ce umblăm,
— Ce căutăm,
La nimeni n-avem
Sama să dăm.
Multe mări am trecut,
Multe țări am bătut
Şi oraşe şi sate
Depărtate
Am colindat
Şi nimeni sama nu ne-a luat.
Cine sînteți dumneavoastră,
Să ne luați sama noastră ?
Dar fiindcă ne întrebați,
Să ne lăsați,
Cu încetul, cu încetişoiul,
Să ne dăm cuvîntul cu adevărul,
Că de multe ce-s şi dese
Xu le-om putea spune alese.
Tînărul nostru împărat
De dimineață s-a sculat,
Fața albă-o a spălat,
Chica neagră-o a pieptănat,
Cu haine nouă s-a îmbrăcat,
Murgul său a înşelat,
Cu trîmbița a sunat,
Mare oaste-a adunat :
Două sute grăniceri,
O suită feciori boieri
Din cei
Xepoți
Şi pe la
A plecat
Şi a vîna
Despre
Pînă jug
Şi poteca
Atunci
Pe un de
Şi alerga
De văra
Munții
Şi cu fa
Ceriuri
Cîmpii c
Dealul
Vîlcele
Cu viore
Şi satele
Cînd de
Ieşirăm
Şi dede
Stătu to
Unii zis
Să fie î
Aşa se
Şi se gă
Alți vîn
Mai cun
Şi ziser
Fugătoa
Să fie în
Dar uiiu
Cu grija

Călare pe-iin cal
Ca un Ducipal,
Să rădică în scări,
Să umflă în nări
Şi făcu ochii roată
Peste oştirea toată.
Şi cînd încoace privea,
Aici zări
O floricică frumoasă
Şi drăgăstoasă
Şi văzînd că nu înfloreşte,
Mei nu rodeşte,
Mei locul nu-i prieşte
Şi mai mult se ofileşte,
Ne trimise pe noi şasă lipani
Călări pe şasă jugani,
Cu coamele cănite,
Cu frînele zugrăvite,
Cu unghiile custorite
Şi cu coadele împletite,
Ca toți să pornim
Şi la curțile dumneavoastră să venim,
Ca floricica* s-o luăm
Şi la împăratul s-o ducem.
Pornirăm
Şi venirăm
Pe fața pămîntului,
Pe aburii vîntului,
Bînd şi chiuind,
Din pistoale trăznind,
Caii încurînd,
Pe nări flăcăii lăsînd,
Eînchezînd
Şi din unghii scăpărind,
Pînă am sosit
Şi v-am găsit.
Acuma, ori floricica să ne dați,
Ori de unde nu scăpați,
Căci am venit cu tîrnăsoare de argint
Să scoatem floricica din pămînt,
S-o scoatem cu rădăcină
S-o răsădim la-mpăratul în grădină,
Ca acolo să înflorească,
Să rodească
Şi să nu se ofilească.
Dacă dumneavoastră socri mari,
Ne credeți nescari tîlhari,
Avem un ferman cu pecete
De la împărăție :
Cine ştie carte latinească,
Să vie să ne citească ;
Iar cine nu ştie,
Să nu vie,
Ci ca de foc să se păzească.
Oameni cărturari,
Vreun popă cu barbă deasă
Să ne citească cartea aleasă,
Să nu fie cu barba cănită
Că rămîne cartea necitită,
Ori vreunul cu barba rară
Să ne ție pînă în seară,
Ci unul cu barba ca fusul
Să ne deie curînd răspunsul.
Eăspunsul nostru este :
Şasă pahară de vin,
Şasă marame de in,
De care să găsăsc pe aici.
Cusute cu fluturi şi cu arnici,
Fie şi cu strămătură
Numai să fie cu voie bună,
Fie şi de mătasă
Numai să fie de aici din casă,
De la cinstita mireasă,
Să nu fie de pe la vecine
Să pățim vreo ruşine,
Că atunci va fi cinstea noastră
Şi ocara dumneavoastre.
Socri mari, ascultați
Şi în urechi băgați,
Cînd va da soarele în de seară,
Mare oaste vă împresoară.
Dncă n-ați avea bucate de ajuns,
Să vă căutați loc de ascuns,
Să aveți buți cu vin,
Cară cu fîn,
Boi graşi,
Claponaşi,
Vaci lăptoasă,
Fete fiumoasă.
Să mai aveți, socri mari,
Şi lăutari
Să vie şi tot satul,
Să se veselească împăratul.
Cînd va fi soarele în de seară,
Mare oaste vă împresoară.
Să lărgiți casa,
Să întindeți masa,
Că vine împăratul îndată
Cu oştirea lui toată :
O sută cincizeci şi cinci

Din cei mai voinici,
Cu fețele alese,
Cu mînecile sumese,
Scobiți în măsele,
Gătiți, socru mare,
Pentru oasăle tale.
Noi am vrea să descălecăm,
Dar n-avem jos pe ce să ne dăm.
Nu sîntem ciobani de oi,
Să descălecăm în noroi;
Nici nescari morari beți,
Să descălecăm prin scaieți.
Oi sîntem boieri mari,
Ghinărari,
De lîngă mare,
De unde soarele răsare.
Nouă să ne aduci scaune de argint,
Să descălecăm aici pe pămînt;
Sau întindeți covoare,
Să descălecăm în pridvoare.
La cai să dați fîn ghizdei verde
Cosit în noaptea lui Sf. Gheorghe,
Cu roua neluată,
Cu floarea nescuturată,
Strîns în sărbători
De două fetd surori,
Caii noştri să mănînce
Şi din capete să nu mişte,
Caii noştri să bea,
Şi din capete să nu dea,
Că şi dumneavoastră
Din partea noastră
Urechile vi s-or tăia.
Noi am descăleca,
Ani mai sta
De-am mai ura,
Dar ni-i frică că vom însera
Şi avem de a trece stînci,
Văi adinei,
Munți
Cu brazi mărunți
Şi întunecoşi,
Bine v-am găsit sănătoşi !
(Pune plosca la gură).
Socru mare, ce s-a făcut s-a făcut,
Nu mai e de desfăcut,
Să dai numai opt boi şi şapte vaci
Şi apoi să rabzi şi să taci.
Tine, socru mare !
(îi dă plosca).

Ia astă
La şezu
Mare şi
Ca o bro
.. .plată
Ia închi
Să nu c
Că şi că
Să o să
Să-ți pa
Poftim
Şi vede
Că e ra
Cînd be
Iară nu
Zamă d
Cînd be
Te umf
Faci bu
Intri d
Şi stai
Tot urîn
Vedem
Cei de
Cu guri
Cei dina
Cu guri
Aduceți
Cu prur
Să arur
Un put
Să le t
O strac
Să dăm
Că ved
Şi vreo
Să dăm
Fiindcă
Munți î
Bine v-

Ia-ți tu
De la f
De la g
De la f
De la f
De la f
De la f

III.

Ia-ți ziua bună, mireasă,
De la frați, de la surori,
De la grădina cu flori;
Că unde le-ai sămănat,
Acolo ți le-ai lăsat
Şi unde ți le-ai sădit,
Acolo le-ai părăsit.

IV.

Plînge, plînge tu mireasă,
Şi plînge şi nice prea,
Pară-ți bine că țe ia
Şi plînge şi nice tare,
Că-i din voia dumitale
Şi plînge şi nici aşa,
Că-i chiar din voința ta.

V.

Sorucă, draga mea,
Ai grijă de nu fi rea,
Că te duci între străini
Şi ți-or afla multe gini.
Pre pasul ce li-i păşi,
Ție vină ți-or găsi;
Pre pasul ce li-i călca,
Ție vină ți-or afla.

VI.

O, cinuță, draga mea,
Nu te tare supăra.
Cîtu-i sătuțu de mare
Nu-i casă ca-a dumitale.
La cornuri e cu turnuri,
La ferești cu flori domneşti,
Pe la uşi e tot cu rugi,
La țîțîni cu cilimini.
Căpătîiu patului,
Ciru măgheranului;
Pe la laturi giorele,
Să se culce cinu-n ele.

VII.

Ieşi, afară, soacră mare,
De te uită sus pre soare,
De vezi, soacră, ce-i vedea.
Vezi o țîntă înflorită,
Da nu-i țîntă înflorită,
Că-i noru-ta podobită.
Dinaintea boilor,
Este-un ghişin înflorit,
Da nu-i ghişin înflorit,
Că-i mirele pobobit.

VIII.

Iertați cuscri, iertați dragi,
Pe scaune v-am şezut,
Băutura v-am beut,
Mîncarea vi am mîncat,
Slujnica vi am luat
Din casă cu mătura,
De-afară cu secerea,
De la apă cu cofa.

IX.

Am venit pe-o vălicea
Şi-am găsit o floricea,
Pară-vă bine de ea.
De vă pare bin'de bine,
De nu iar o duc cu mine,
Că de unde-o am luat
Foarte rău s-o supărat.

X.

Io-ți închin, bădiță, -nchin
Cu-n pahar galben de vin
Dîn vîrvul vîrvurilor,
De la rădăcina florilor,
De-unde pasărea sughiță,
Să trăieşti tu, măi bădiță !

XI.

Socăcița ni-i frumoasă,
Numa-o țîră-i somnoroasă
Şi la ochi-i urduroasă
Şi la gură-i zăbăloasă
Şi la nas i cam mucoasă.

XII.

U, iu, iu, bunu-i puiu,
Da-i mai bună găina,
Care-o frige vecina !

XIII.

Socăcița de la Beci,
Mîncările-s toate reci.
Adă paie de săcară
Şi ni le-ncălzeşte iară !

XIV.

Pînă ce v-ați sărutat,
Tot ați tăcut şi-ați mîncat
Şi vină nu ne-ați aflat.

XV.

Ai, săraca de găină,
C-ai murit fără lumină.
Nici nu-i fiartă, nici nu-i friptă,
Numa cîtu-i cîrcălită,
Cu apă rece stropită
Şi trebe cu bani plătită.

XVI.

Cîtu-i noaptea-amu de mare,
Tot ai îmbiat a vîna-re
După găină de mare,
Pe seama nunului mare,
Nunu mare-o bătucească,
Cu doi galbeni o plătească.

XVII.

Dar săracu nănaşu,
Că i-i punga de ierbuță
Şi-a țîpa-afară-o groşiță ;
Dar săraca nănaşa,
Că i-i punga de pioară,
Ar țîpa-un taler afară.

Hop, să
Are bun
A țîpa g

Szekeres
Mînă bo
Să sosin
Să ne v
După ce
După ru
După m

Trageți
Că nu t
Nici bu
Că trage
Care-i c

Cîntați f
Pînă sîn
Că dacă
Ați cînta
De vătr
De biciu
De dare
De frica

Plîngeți,
Pînă sîn
Că dacă
Mai mu
De facet
Fîntînă
Cine-a b
De va b
Să i-o d
Dar de
Să-1 fere
Şi să nu

XXIII.

La fîntînă cea de Criş,
Toti boii apă băură ţ
Numai murgul mirelui
Nici nu bea, nici nu mănîncă.
Nu ştiu, apa-i năsipoasă,
Ori Mureşa-i mînioasă.

XXIV.

Bată-te crucea, nănaş,
Cu cine mă cununaşi? !
Cu propteaua gardului,
Cu urgia satului;
Cu propteaua de la gard
Cu urgia de la sat.

2. CREAŢII FUNERARE

XXV.

Scoală-mi-te, scoală,
Surioară dragă,
Scoală de te roagă
La-ale mîndre zori,
Pîn' de două ori,
Ca să nu grăbească,
Ca să nu pornească
Cu tine la rai
La vilai,
Unde te aşteaptă
Măicuța şi tata,
Frați sororele,
Vîrstnicele tale,
La fîntînă lină,
La scaun de odină.
Scoală scumpă, dragă,
Scoală de te roagă
Şi la sîntul soare,
Şi la vînt de boare,
Să nu prea grăbească
Zorii să-i ivească,
Pînă te-om griji,
Pînă te-om găti.
Prînzişor ți-om pune
Pîne şi legume,
C-ai să mergi departe,
Pe căi neumblate.
Pe căi vei vedea
Şi te-i spăimînta,
Cete de tîlhari
Şi de vameşi mari.
La vămi cînd vei trece,
Frica vei petrece.
Dar tu vei lua
Şi din sîn vei da,
Te-i răscumpăra
Cu nouă creițari,
De vameşi tîlhari.
Sama bine ia
Că tu vei vedea
Pe tatăl cel sînt
Pe scaun odihnind.
El apă ți-a da,
Ca doar vei uita
Pe măicuța ta
Şi te[-a] îndrepta
Pe mîna cea dreaptă.
Pe un'te vei duce,
Iar vei mai ajunge
La pom înflorit,
La altu-mpupit.
Tatăl va cerca
Floricele-a-ți da,
Că doar vei uita
Frați şi sororele,
Multe nemurele.
Scoală scumpo, dragă,
Scoală de te roagă
La mîndrele zori
Pîn'de nouă ori,
Să mai zăbovească,
Să nu prea grăbească
Baze a-şi ivi
Pînă-ți va veni
Mîndrul înger el
Cu cel legănel
Să te pui în el.
Atunci să grăbeşti,
Să călătoreşti
La rai,
La vilai.
Porțile-s deschise,
Cu făclii aprinse

Şi mesele-ntinse.
Tu te-i aşeza,
Cu vin te-or uda,
Lumea vei uita.
La vămi cînd vei trece,
Frica vei petrece.
Dar tu vei lua
Si din sîn vei da,
Te-i răscumpăra
Cu nouă creițari,
De vameşi tîlhari.

Seama bine ia,
Că tu v
Pe tată
Pre sca
El apă-
Că doa
Pe măi
Şi te-a
Pe mîn
Tatăl v
Floricel
Că doa
Frați ş
Multe

3. COLINDE, CÎNTECE DE STEA

XXVI.

Pe sub vița vinului,
June bun calu-şi gătea,
îl gătea şi-1 potcovea,
Cu potcoave de aramă
Cu cuie de sîrmă-ntoarsă.
Nime pre june-1 vedea,
Numai draga maică-sa,
De-o zăbrea de-abia-1 zărea,
De lacrămi abia-1 vedea
Şi din grai aşa-i grăia :
— Fiuț, fiuşorul meu,
Unde-ți găteşti calul tău,
îl găteşti şi-1 potcoveşti,
Cu potcoave de aramă,
Cu cuie de sîrmă-ntoarsă?
El din grai aşa grăia :
— Maică, măiculeana mea,
Sus în vîrful muntelui
în pădurea codrului,
Este-un leu,
un cine rău
June pre cal s-o țîpat
Şi la leu s-a aruncat.
Găsi leul adormit,
O stat în loc şi-o socotit,
Săgeta-l-o,
ori puşcad-o.
Căluțu i-a strănutat
Şi leul s-a deşteptat.
Ei din luptă s-a luptat.
Zi de vară pînă-n seară.
Cînd a fost mai pe sub seară,

Lanțu-
Jos la
Cine p
Din gr
— Feri
Ce băi
Că-adu
Nepuşc
De nin

Colo-11
Mîndră
Stau p
Da vid
— Sta
Că din
Da mi
Şi din
Da mi
De mi
Să fii
Cîte p
Atîția
Cîte p
Atîția

Vine-şi
Dar d
Linu
Margi
Şi str

Brazi-s nalți încetinați
Cu molizi alăturați.
înoată-şi, 'noată boul
Cu tălpile-mpotcovite
Şi cu coama da-nspicată,
Cu coarnele-nferecate.
Da-ntre coarnele boului
Este leagăn de mătase.
Dar în leagăn cine-şi şede?
Salomia fată dalbă.
De de lucru ce-şi lucrează?
Ea mi-şi coasă țințeşele,
Giure late la surate,
Buibarac frățîne-său,
Gulerel tătîne-său.

XXIX.

C-acolo-n deal după deal
Flori dalbe de măr,
Este-un biet de păcurar
Cu o biată fluieriță.
f. de măr
Cînd cu fluiera zicea,
Toate oile păştea
fl. de măr.
Numa o biată mioriță
Şede-n coate şi-ngenunclie
Şi se roagă Maicii sfinte
Să o scoată-n primăvară,
Că ea frumos va cinsti:
La Sîngeorz
C-un miel frumos,
La Ispas
C-un bulz de caş
Şi la vară
Cu o lînă mare.
Flori dalbe de măr.

XXX.

Coborît-au Domnul sfînt,
Domnul sfînt pe-acest pămînt:
Coborît-au tot pre scară,
Scară sfîntă şi de ceară,
Pre o zi de sărbătoare,
Cînd răsare sfîntul soare;
Cu sfînt Petru soțul lui,
Pentru soartea omului:
Ce fac domnii cu iobagii
Şi avuții cu săracii.
Amîndoi acum porniră
Şi pedeştri se iviră
La casa avutului,
în mijlocul satului.
— Bună ziua, domnitori !
— Să trăiți, voi cerşetori !
— Gata-i prînzul de prînzit ?
Ne-mbiem de omenit.
—Prînzu-i gata, nu-i de voi,
Că-i de domni mari ca şi noi.
— Dacă nu-i şi pentru noi,
Să prînziți, doar numai voi.
Ei se iau şi ducu-se
Şi ajung şi vădu-se
La casa săracului,
în capătul satului.
— Bună ziua, mîncători !
— Să trăiți, voi călători !
— Gata-i prînzul de prînzit ?
Ne-mbiem la omenit.
— Prînzul nostru-i cam puțin,
Dar veniți ca să-l prînzim
Şi de cumva nu ne-ajunge,
Merge-oi în sat şi-oi aduce.
Se luară şi intrară
Şi la masă se-aşezară,
Se-ospătară, nu putură,
Că se gătă ce avură.
— Mulțumită cui ne-a dat !
Mai departe au plecat
Printre vii, printre cîmpii,
Pre o vale cu făclii.
Dumnezeu cu grai grăia :
— Caută, Petre,-n stînga mea,
Spune-mi, Petre, ce-i vedea ?
— Doamne, mult nu mai ticnea,
De ce văd îmbătrînesc
Şi de spaimă mă-ngrozesc.
"Vad casa avutului
în mijlocul satului
Cum se-aprinde şi cum arde
Şi avutul se prăpade,
Că balauri suflă-n foc,
Se-nbulzesc de n-află loc;
Scorpiile-s ca vacile,
Broaştele-s ca caprele !
Dumnezeu din grai grăia :
— Caută, Petre-n dreapta mea,
Spune-mi, Petre, ce-ai văzut ?
— Doamne, mult de-ai mai ținea !
Dacă văd întineresc
Şi mă bucur, dănțuiesc,

Văd casa săracului
în mijlocul raiului :
Din afară-nargintită,
Dinlăuntru aurită,
Soare mîndru dă senin
Şi-mprejuru cu-o grădină :
Frunzele-s ca stelele,
Florile ca lunile.

XXXI.

D-asta-i seara lui Crăciun,
De cînd Domnu s-a născut
Şi pămîntul l-a făcut
Şi cerul l-a ridicat
Pre toți stîlpii de d-argint
Şi frumos l-a podobit :
Tot cu stele mănunțele.
Mai în jos la mijlocele
Zace luna
Ca lumina
Şi soarele
Cu razele.
D-astă rază,
Unde-i rază?
Ează-n şez
La grîne verzi.
D-astă rază,
Unde-i rază?
Ează-n vîrful muntelui,
La trupina bradului.
D-astă rază,
Unde-i rază?
Asta-i rază
în crucea de fereastră.

XXXII.

Dacă mă suii, văzui,
Văzui iadul descuiat

Şi în
Ce-ar
Văzui
Tot c
Şi de
Păzeş
Văzui
Tot c
Şi de
Fereş
Văzui
Văzui
Şedea
Ea se
Şi el
Şi de
Du-m
Văzui
Şi în
Ce-an
Văzui
Tot c
Şi de
Du-r
Văzui
Cu în
Văzui
Şedea

Sorco
Vesel
Să tr
Să-mb
Ca u
Ca u
Ca ur
De tr
La m
Amin

4. DESCÎNTECE, FARMECE, VRĂJI, DESCRIERI DE O

XXXIV.

,,începutul se face cu semnul crucii şi cu esclamațiu
sănătate după gura şi după limba mea ». După aceea d
un cuțit şi un ac, apoi ştergariul se înfăşură în jurul mătu
mătură acolo se înfige acul, ca ştergariul să nu se desfa
vîrful în sus. Astfel fiind acestea preparate, descîntătoril

Merse. . . pre cale, pre cărare,
Se întîlni cn măiestrele în cale
Și bătură 9 pecie(?) și-1 întrebară :
— Ce te plîngi, ce te tînguiești,. . ?
El răspunse : — Cum să nu mă plîng,
Cum să nu mă tînguiesc ?
Că mă doare ochiul,
Cetele, albețele,
Izbiturile, pociturile.
Ele zic : — Nu te plînge nu te tîngui,
Că nimica nu-ți va fi.
Că cu mătura vom mătura,
Cu cuțitul vom tăia,
Cu acul vom înțepa
Și vom merge la fîntînă lină,
De rugină vom spăla și de glod vom curăța,
Preste mare le vom arunca
Și albeațea va pieri, precum piere roua de soare
Și spuma de pre mare
Și va rămînea. . . luminat și mai curat,
Ca domnul sînt ce 1-a lăsat.

Această formulă se repețește pînă de 9 ori. în timpul cînd se zice formula, cu mătura, cu ștergariul și cuțitul se face încontinuu un cerc în jurul ochiului pătimitor și după fiecare repețire a formulei se face cu mătura o cruce pre pămînt. După acestea, descîntătoriul suflă de 3 ori în ochiul omului ori animalului ce pătimește și tot de atîtea ori și scuipă în acela. în urmă, e de nota că această descîntătură se face totodeauna dimineața, pînă a nu mînca nimic".

XXXV.

„începtul se face cu exclamarea : «Doamne, trimite leac și sănătate după gura și limba mea ! » După aceea descîntătorul ia 9 bițe sau pietricele de mărimea unei nuci și un văsuț sau un pocal cu apă neîncepută. Descîntătorul ia acum o bică în mînă și o udă cu apa cea din văsuț și face cruce atît el cît și pacientele, ferește după aceea părul de pe fruntea pacientului și zice formula următoare :

Soare alb,
Soare sec,
Soare de 9 feliurî,
Nu junghia,
Nu împunge,
Nu străpunge,
Nu îmfla,
Nu gîmfa,
Nu-1 ameți,
Nu-1 năduși,
Nu-1 zbigui.
Ieși din capul iui.
Din creerii capului,
Din fața obrazului,
Din zglăvocii ochilor,
Din zgîrciul nasului,
Din măduva oaselor.
Ieși și te du
în munții Garaleului,
Unde glas de secure nu este,
Toaca nu toacă,
Clopot nu trage.
Acolo să sălășluiești,
Acolo să stăpînești !
. . . . Să rămînă luminat, curat,
Ca maica ce 1-a făcut,
Ca sîntul soare că e mai luminat
Și mai strălucit.

După aceasta, descîntătorul ia a doua pietricică, o udă în apa din vas și repetă formula. Același lucru și cu cea de-a treia pietricică.

La a . patra se adaugă : Soare mnier, soare sec. etc.
cmcea „ „ Soare în para focului, soare sec etc.
șasea „ „ Soare galben, soare sec etc.
șaptea „ „ Soare negru, soare sec etc.
opta „ „ Soare de 9 feliuri, soare sec etc.
noua „ „ Soare roșu, soare sec etc.

de fiecare dată însă continuîndu-se recitarea integrală a for
descîntătorul face mereu cu pietricica un cerc întors în
la răsărit. Se deseîntă înainte de răsăritul și apusul soarelu
de nouă ori, la din contra e de ajuns și de trei ori. Pacientu
tată, se udă bine pe cap, gît și se spală în urechi. Apa se a
păstrează pentru o altă ocazie".

XXXVI

Descîntătorul face cruce zicîiid : ,,Doamne ajută și
după limba mea". Apoi ia în mîna stîngă o felie sau o bu
cea dreaptă ia un cuțit și, stînd în picioare lînga pacient,

Anin, anin, Cosma de anin !
Se gătară strigoaiele,
Fermecătoarele,
Cuțite ascuțind,
Pietre sfărămînd,
Lemne rumpînd,
La . . . . au venit,
Ușile au deschis,
Fereștile au destupat,
în casă au tunat,
Prin inimă l-au săgetat,
Inima i-au mîncat.
. . . a început, a plînge, a se tîngui,
A se văita, a se cînta,
Cu glas mare pînă-n ceri
Cu lacrimi pînă-n pămînt.
Maica Domnului, din poarta ceriului,
Din gură-a grăit :
— . . ., ..., ce te tînguiești,
Ce te vaeți, ce te cînți?
. . . din gură grăi :
— Cum să nu mă tînguiesc,
Cum să nu mă vaet,
Cum să nu mă cînt ?
Că se gătară strigoaiele,
Ferm
Cuțit
Pietr
Lem
La n
Ușile
Feres
în ca
Prin
Inim
Maic
Din
— .
Că î
Și li
Și va
Ca f
Și te
Că 1
Vrac
Că l
Și că
Să p
Inim
La t

în timp ce spune formula, descîntătorul lovește
stîngă. Formula se repetă de 3 ori, de fiecare dată descî
de pacient. La sfîrșit, pacientul face cruce cu pîinea și mi

XXXVII

De- prin foame,
De- prin sete,
De- prin strigare,
De- prin potcă,
De-i prin soare sec,
Fugi curînd și mai curînd
Din
Din
Din
Din
Din

XXXVIII.

Vulpea cu patru picioare,
Coada de-a cincea,
Duce durerea de-aicea.
Nu-i leacu cu sacu,
Că-i din două trei vorbe
Legate cu unsoare de răbdare,
Cu frunză de vai
Şi cu frunză de iai.
Măria n-are fărină,
Maica n-are slănină.
Leacu ştie-se, nu se ştie, plata i se ştie
Un blid de fărină,
Un dărab de slănină.
Pftui, pftui, pftui !
Ciuvic, buric, nu ți-o fi nimic.
învîrte mița de nouă ori şi ți-a trece.

XXXIX.

Dacă cineva a fost lovit fără de veste de o durere de mînă, picior, coastă sau în alt loc al corpului, atunci țăranul român zice că i-a venit durerea din senin şi trebuie să-i descînte cineva de potcă. Spre acest scop, descîntătoriul are trebuință de un cuțit şi un vas (oliță) cu unsoare sau apă, cu care merge apoi la descântătoare. Descîntătoarea iese apoi cu cele aduse într-un loc ascuns, unde să nu o vază nime din cămăruță şi să nu o auză nime şi începe astfel:

Amin, amin,
Cosma de sănin.
Descîntecu-1 fac eu,
Leacul Dumnezeu.
Mă iau mîndru şi frumos,
Pe picior de munte în jos,
De la casă
La casă,
De la masă,
La masă,
Pe cale, pe cărare,
Pe uscat şi peste mare.
Mă întîlnii
Şi mă lovii
De douăzeci si nouă
Moroi şi moroaie,
Pocitori şi pocitoare,
Ochitori şi ochitoare,
Eîmnitori şi numitoare,
în caj) cu bliduță,
în mîni cu furcuță,
Cu cuțite ascuțite,
Cu rochii încinse —
Calea-mi cuprinse,
Cu rochii albe,
Cu mîndre salbe,
Cu foc în gură,
Cu mare ură.
în drum stătea
Şi calea-mi oprea.

Aici descîntătoarea face de trei ori cruce cu cuțitul peste vasul cu apă sau unsoare şi apoi continuă :

Iese Maica Domnului,
Sus în poartea ceriului
Şi cum îi zări,
Aşa le grăi:
— Unde mergeți voi,
Atîția moroi
Şi eu ochitori,
Şi cu pocitori
Şi cu rîmnitori,
Cu cuțite ascuțite,
în cap cu bliduță,
în mîini cu pilduță?
— Mergem la. . . ,
Să-1 împungem,
Să-1 străpungem;
Sîngele din el,
Ici în blidişel
Să-1 aşezăm
Şi apoi mîne,
Noi, cu pîne
Să-1 mîncam,
Să ospătăm.
Zice Maica Domnului,
Sus în poarta ceriului :
— Acolo nu mergeți,
Pofta vă ştergeți,
Căci acolo nu vi-i dat,
De la Domnul nu-i lăsat.

Da mergeți în mare
Afundă tare,
Acolo-ți, zări,
Acolo-ți găsi
Un şarpe laur
Ca un balaur,
Cu solzi de aur.
Ala-1 împungeți,
Ala-1 străpungeți,
Sîngele-1 opriți,
Cu pînea-1 sorbiți,
Cu pî
Dar c
Deşte
Cum
Ca sî
Cînd
Ca lu
Ca zi
Ca au
Amin

După acestea face de trei ori cruce peste vas şi mai repetă
mai nainte, apoi îl dă suferindului, cu care trebuie să se un
tătoarea ne asigură că cine e adevărat bolnav de potcă, în
un somn şi cască mereu. Astfel, ea poate cunoşte îndat
bolnav de potcă şi dacă îi va trece sau nu.

XL

Descîntătoarea aprinde tămîie şi o poartă lîngă m
şi-1 ține întors în dreapta şi pare că tot vrea să împungă cev
mod.

1. Ia o piatră albă curată şi o arde în foc pînă se f
taier de pămînt şi varsă apă neîncepută pe piatră şi mu

2. în oală se pune jar şi se aruncă 7 boabe de cucu
afumă.

3. Se topeşte unt de vacă sau de lemn şi ceară galbe
şi, făcîndu-se unsoare, se pune pe un petec de cînepa; p

La toate vindecările se repetă descîntecul :

Leacul să fie
De la Sîntămărie,
De la ea
Şi din mîna mea.
Tu, spurcate şi pocite,
Tu, izdate şi strienate,
Izbite şi săgetate,
Din alergate cu muşcate,
Şarpe din rîu pietros,
Şarpe din cîmp tufos,
Ce ai curs şi ai alergat,
Muşcat şi îmflat,
Gîmfat şi săgetat
Pe. . . nevinovat ?
Au, nu ştii spurcate
Şi inveninate
Că io-s descîntătoarea
Şi Sîntămărie lecuitoarea[1]
Cursei şi alergai,
Cu cuțitul te tăiai,
Cu limba descîntai,
Cu piciorul de doi copii,
De ge
Şi în
Du-te
Cu m
Din p
Din
Din s
Din p
Du-te
Săget
Că ai
De co
De iz
Ci-i l
Şi de
De nu
Şi a
Că eu
De S
Iară
Să fu
Ca ro

Ca spuma de mare
Şi să fie curat,
Ca aurul strecurat,
Ca steaua de pe ceri,
Ca roua de pe fiori,
Ca ziua ce s-a botezat
Şi în beserecă a tunat.
Măria în ceruri lecuitoare,
Elena pe pămînt descîntătoare.
Plata babei să se ştie.

XLI.

La aceasta se rosteşte numai formula următoare :

Iese omul ncg.u,
Din casa neagră,
Ia securea neagră,
Merge în pădurea neagră,
Taie lemnul negru,
Face plugul negru,
Grindeiui negru,
Bîrsa neagră,
Plasul negru,
Coarnele negre,
Jugul negru.
Prinse boii negri,
Luă zbiciu negru,
Merge la pămîntul negru,
Trage brazda neagră.
Brazda o trase,
Gîlcile se sparse
Şi se întoarse.

Aceasta se repeţeşte de 3 ori şi se poate descînta dimineaţa ori seara, cînd voieşte omul. în urmă se ung gîlcile cu un pic de unsura (sic !).

XLII.

Mai întîi ia descîntătoriul o bucată de balegă recentă de vită şi atingînd cu aceea ineon-1 inii bubele, zice formula următoare :

Musca mică, musca mare
Făcu nuntă mare.
Toate bubele le-a chemat,
Numai pe bubele cele dulci
nu le-a chemat.
Ele de ciudă şi de oghidă,
De vîrf s-au plecat,
De rădăcină s-au uscat,
Ca balega în gura cuptorului
sau uscat.

După aceea, bucata de balegă deseîntată se lipeşte pre gura cuptorului. Aceasta se repeţeşte de trei ori, lipind totdeauna balega pre gura cuptorului.

XLIII.

Dimineaţa, pre nemîncate, cel (cea) ce voieşte a deseînta, exprimă în sine cuvintele următoare :

Hm, hm, urcior de cîne!
Precum nu-s eu cîne,
Aşa să nu mai fii pînă mîne !

XLIV.

Descîntătoarea ia un mănunchi de cimbru pe care-1 înmoaie în miere. Cu acesta atinge roşaţa, zicîncl de nouă ori :

Omul roşu
Ia securea roşie,
Merge în pădurea roşie,
Taie lemne roşii,
Prinde boii roşii
Şi aduce lemne roşii
Şi face strungă roşie
Şi mulge oile roşii
Şi face caş roşu
Şi-1 duce-n tîrg roşu
Şi-1 vinde în tîrg roşu.
Cîţi văzură
Toţi orbiră,
Cîţi m
Toţi c
Aşa să
Din ră
Şi să s
Cum s
Şi să s

XLV.

Descîntătoarea ia două fire de usturoi cu care freacă l
fir şi îngroapă restul în pămînt, după care zice de nouă o

Bubă de una,
Bubă de-a doua,
Bubă de trei,
Bubă de patru,
Bubă de cinci,
Bubă de şase,
Bubă de şapte,
Bubă de opt,
Bubă de nouă,
Piei bubă bobotită,
Piei bubă gravnică,
Piei bubă din sete,
Piei bubă din foame,
Piei bubă din osteneală,
Piei bubă molcomişă,
Piei bubă din supărare,
Piei bubă din somn,
Piei bubă de nouă feliuri.
Tu, bubă, nu coace,
Tu, bubă, nu răscoace,
Tu, bubă, nu împunge,
Tu, bubă, nu străpunge,
Tu, bubă, nu boboti,
Tu, bubă, nu umfla,
Tu, bubă, nu gîmfa.
Tu, bu
Din cr
Din fa
Din ge
Din zb
Şi din
Din ră
Ieşi di
De sub
Ieşi di
Şi din
Şi te d
în mun
Că aco
Cu păr
Şi cu
Acolea
Şi acol
Că X.
Nici t
Ci el s
Ca Du
Apoi d
Leacul
Să-i fi

XLVI.

Mai întîi ia descîntătoriul un vas, toarnă în acela
fierbe, după aceea trage cenuşa pre vatra focului şi o togme
faţa plană. Apoi se ia vasul de la foc şi se mută în trei lo
puţin, aşa cît să se cunoscă urma lui; acum din urma va
de cerc descîntătoriul ia cu vîrful cuţitului de 3 ori cenuşă
din al doilea şi al treilea loc iară de 3 ori, punînd-o şi acee
foc. Actul acesta se repeţeşte pînă de 9 ori. După repe

blid mare, iară vasul de la foc se pune cu gura în jos în blid, apoi începe a rosti formula următoare :

I. Dacă e deocheat. . . de bărbat
Bîmnic, îndărîmnic
Orepe-i b. . . e,
Udul să-i curgă,
Că s-a mirat şi 1-a deocheat,
L-a tînchinat şi 1-a rîginginat,
De deochiul să iasă din trupul lui...
Cu rîgingitura, cu deochetura,
Ou tinclritura,
Cu ameţeala,
Cu năduşeala,
Din picioare,
Din mîini,
Din inimă,
Din splină,
Din ficat,
Din plumîne,
Din rărunchi,
Din mijloc,
Din şele,
Din osul spinării,
Din vinele grumazului,
Din creerii capului,
Din faţa obrazului,
Din zgîrciul nasului
Şi din măduva oasălor.
II. Dacă e deocheat. . . de fecior,
Bîmnic, îndărîmnic,
Cadă-i peana,
Pălăria să-i rămînă goală,
Că s-a mirat şi La deocheat etc.
III. Daca e deocheat de fată (mare,)
Bămînă îndărîmnică,
Cadă-i părul,
Curcubeta să-i rămînă goală,
Că sa mirat şi l-a deocheat etc.
IV. Dacă e deocheat. . de codru,
Bîmnic, îndărîmnic,
Pice-i frunza jos,
Că s-a mirat şi l-a deocheat etc.
V. Dacă e deocheat. . . de cîmp,
Bîmnic, îndărîmnic,
Sece-i ierburile,
Că s-a mirat şi l-a deocheat etc.
VI. De e deocheat. . . de vînt,
Crepe capul de sub el,
Că s-a mirat şi l-a deocheat etc.

în urmă se aplică materia descîntată, ad : pacientele bea de 3 ori din apa descîntată, se spală din aceea şi apoi ce rămîne o aruncă afară.

VII. Dacă e deocheat . . de muiere,
Bîmnică, îndărîmnică,
Crepe-i ţîţele,
Să-i curgă laptele etc.

Dacă pacientele e atacat în mod repentin de deochi sau dacă descîntătoriul are ceva ocupaţiune urgentă, atunci se întrebuinţează o metodă mai simplă, şi anume cea cu cărbuni. Mai întîi se ia un pocal, se toarnă într-însul apă rece, se pune pre vatră şi apoi descîntătoriul aruncă în pocal atîţia cărbuni cîte puncte s-au enumărat mai sus,va să zică aruncă în pocal 6 cărbuni, repetînd toate punctele de mai sus împreună cu formula. Pre cît timp se rosteşte formula, descîntătoriul îşi pune mîna dreaptă pre vas în dungă şi tot o mută încontinuu, acum pe o parte, acum pre alta, a vasului, pînă fineşte toate punctele. în urmă pacientele bea de 3 ori din apa descîntată, se spală pre frunte şi ce mai rămîne o aruncă afară".

XLVII.

„Mai întîi descîntătoriul ia 9 boabe de grîu ele primăvară, 9 fire de ai, 9 fire de tămîie, 9 fire de pelin bun sau domestic, 9 spini de cei cîrligaţi de măceş, 9 boabe de piper; aceste toate se adună laolaltă. După aceea se ia 9 cărbuni aprinşi şi se pun într-o ulcică cu apă. După ce vine pacientele la deseîntătoriu îşi pune piciorul drept cu vîrful spre răsărit pre un loc cu iarbă, iar descîntătoriul, stînd în genunchi, ia un cuţit, taie ţelina în jurul piciorului, o scoate şi o pune de o parte, apoi, făcînd trei închinăciuni, zice *Tatăl nostru.* După aceea toate ingredien-

tele amintite mai sus, împreună cu cărbunii, le bagă în urm
şi esclamă : «Doamne ajută-mi », apoi recitează formula ur

De va fi boala de la Dumnezeu,
Iartă-mă, că eu nu fac, ci desfac ;
De va fi luat cineva urma de la...,
A luat-o cu cinci degete,
Iară eu o întorc cu zece degete,
îngrînată,
Alită,
Intămîiată,
împletită,
înspinată,
împipărată,
Şi înfocată.
Să iasă din trupul lui. . . ,
Să nu-1 înjunghie,
Să nu-1 străpungă,
Să nu-1 împungă,
Să nu-1 năduşească,
Să nu-1 ameţească,
Cu junghieturi,
Cu pocituri,
Cu făcături,
Cu aruncături.

Să iasă
Din pi
Din m
Din sp
Din pl
Din in
Din fi
Din ră
Din mi
Din şe
Din os
Din sp
Din pi
Din vi
Din fa
Din cr
Din zg
Din zb
Din mă
Din tr
Din to

Aceasta se repeţeşte de 3 ori şi cînd se recitează, cu mî
ingrediente în urmă. După a treia repeţire, ţelina tăiată se p
te, însă) întoarsă cu iarba în jos şi cu călcîiul la degete, apoi
rufe şi în timpul acesta se mai zice formula de 2 ori. C
pipăieşte ţelina zicînd : ,,Iartă,Doamne, că de va fi boala
nu fac, ci desfac. Cine a luat urma de la omul acesta, a lu
zece degete, îngrînată, înfocată, înspinată , înpelinită etc
După aceia descîntătoriul îşi mai face 3 închinăciuni, escl
sănătate omului acestuia, ... " Pacientului nu-i este ier
pînă în dimineaţa următoare, asemenea în noaptea ce prece
încălţat. Iară dacă e morbos rău şi nu poate merge în pe
aduce opinca şi cu aceea se lucră ca şi cînd ar fi pacien
iară acasă, numaidecît trebuie să se încalţe. Dacă morbu
9 ori, la din contra e de ajuns de 3—5 ori. în urmă e de
poate face numai vinerea şi marţea şi pacientului nu-i e
deseîntat, pentru că auzind cel ce i-a făcut rău, poate să-i st

XLVIII.

„începutul se face cu esclamaţiunea : «Doamne ajut
gura şi limba mea !». După aceea descîntătoriul ia toporul
mătură şi în mătură se bagă un cuţit, o seceră şi un ac
casei cu mîinile lăsate perpendicular (sic!) pre lîngă corp î

J-

Iară descîntătoriul stă la spatele lui cu armele supra-zise în mînă şi amenințînd cu toporul şi cu mătura spre corpul pacientului recitează formula următoare :

Iesi acel ceas rău,
Din voie bună,
Din supărare,
Din mîncare,
Din băutură,
Din gînduri slabe,
Din osteneală,
Din glume,
Din frică,
Din spaimă,
Din mînie,
Din somn,
Din vis,
Din aruncături,
Din întîlnituri
Din pocituri.
Iesi din trupul lui.
Nu junghia
Nu împunge,
Nu străpunge,
Nud gîmfa,
Nu-1 tremura,
Nu-1 ameți,
Nu-1 năduşi.
Ieşi acest ceas rău
Din trupul lui. . . ,
Că de nu-i ieşi curînd
Şi mai curînd,
Cu toporul te-oi tăia,
Cu acul te-oi înțepa,
Cu cuțitul te voi străpunge,
Cu secera te voi secera,
Cu mătura te voi mătura,
în mare te voi arunca.

Cînd se zice formula, descîntătoriul mătură spatele pacientului, începînd de la ceafă pînă la partea inferioară, asemenea trage şi cu toporul alăturea cu mătura, suflînd de-a lungul corpului pacientului. După a cincea repețire a formulei, pacientele din locul unde a stătut se fereşte de o parte, iară descîntătoriul avînd toporul în mîna stîngă, cu mătura din dreapta începe a mătura tot gunoiul cît se află de la paciente pînă în fundul casei zicînd : «Nu mătur gunoiul acesta, ci mătur ceasul cel rău din trupul lui . . . » . pînă ce adună gunoiul în fundul casei, apoi îl ia în mînă sau în un vas şi, dîndu-1 pacientului, astfel îl agrăieşte : «Mergi şi du acesta, şi-1 aruncă în apă curgătoare şi zi de 3 ori: nu arunc gunoiul acesta, ci arunc ceasul cel rău din trupul meu, să meargă cu apele ». Astfel mergînd pacientele la o apă curgătoare, zice cuvintele acestea de 3 ori, aruncînd a treia oară gunoiul ca să meragă cu apa curgătoare. în fine, îşi face cruce, zicînd : «Doamne ajută-mi !» Această deseîntătură se poate face numai marțea şi vinerea după apusul soarelui şi pacientului nu-i este iertat a spune nimănui că i s-a descîntat, pentrucă cel ce i-a făcut rău, auzind, poate să-i strice din nou."

XLIX.

Cînd cineva crede că e legat cu farmece de nu poate a-şi folosi o mînă sau piciorul sau altă parte a trupului, atunci se ia o panglică de coajă de tei cu care se leagă via şi descîntătoarea o înnoadă de 3 ori, pe urmă înnodătura aceasta o dezleagă la un rîu şi o aruncă pe apă dimpreună cu un semn de [la] omul legat şi cine o va ridica de acela e rău.

Mă rog la botezătorul curat
Cu care te-ai botezat
Creştin adevărat,
. . . să fie ajutat,
Legătura-i putrezească.
Cine a legat cu rău,
Să cază pe capul său.
Hierea în 7-i pocnească,
Pielea toată să-i pleznească,
Peste foaie, peste spate,
Legătura a fost legată,
Legătura e dezlegată ;
Legătura putrezească,
Iară. . .să se mîntuiască.

II.

Mă rog la 99 de zînişoare
Şi făloase
De vîntoase,
Pentru că a ajutat
Şi . . tare s-a stricat.

Mă rog
5,55 ; 1,4
Legătura
Iară. .
Legătura
Legătura

L.

„Să mergi acolo unde ai suspiciune că ți-a luat laptel
acolo şi să o ungi la țîță şi s-o pui unde se culcă. Apoi dacă m
i-a luat laptele şi zbiară peste poartă, să mergi şi să-i pui
să bați vaca zicînd că nu bați vaca, ci bați pe acela care i-
unor babe) , iar altele zic: să arunci tundra în curtea aceea
să bați tundra, zicînd că nu bați tundra, ci bați pe acela car
va veni omul acela şi va zice ca să nu-1 mai bați, că-ți va da
vaca cînd mergi să o mulgi, să fierbi pisatul pînă se va
acela şi va cere ceva de la casă, însă să nu-i dai pînă ce se
tele".

LI.

„Se adună feciorii şi fetele în o casă şi apoi fac urmă
şi sub unul pun pîne, sub altul sare, sub altul inel, sub alt
sub altul păr de porc. Apoi merge unul la uşă şi-şi astupă ochi
bă acestea pre sub tăcere şi vine cel de la uşă şi ridică u
soțu : de-a ridicat pîne, crede că va fi avut; de a ridicat sare, s
de cărbune, că va fi negru ; de pieptene, crede că va fi c
porc, crede că va fi la fața obrazului păros şi tot aşa contin
fire de păr de^porc în vatra focului arzînd şi dacă se apropie
i-a numit cu cele două fire de păr sînt amorezați şi se vor c
acele două fire de păr, cred din contra. Apoi, după ce ies de
e cotețul porcilor lîngă drum stau în loc şi zice una : „Hui,
crede că se va mărita în anul acela, iar dacă nu zice a dou
grohotesc nici atuncea crede că nu se va mărita. Zice şi a
nici atuncea, crede că în trei ani nu se va mărita. Apoi me
mînce „nanii" şi unde află un gard cu parii de lemn, numără
îl înseamnă şi de va fi curățit frumos crede că îi va fi frun
şi urît crede că din contra".

LII.

„Locuitorii de prin munții de pe sub Călimani, în joia
proprietarii de aici de prin munte ațîță un foc. Pe lîngă focul
plină cu apă, un scăunaş pe care e pusă o pîne întreagă; a
lingă focul cel bun şi încălzitor cu o furcă de fier a mînă
aşa cînii din vecini ar mînca pînea de pe scaun). Apoi de-i î
răspund : că sufletele de la toată casa au şi ele o dață într
locuințele de pe pămînt; apoi ca să nu se ducă supărate d
băut şi cu foc ca să se încălzească ; fac după datina primiri
lîngă apă naturală le mai dau şi holircă, care e o speță de vi

LIII.

„Tăierea bozilor se foloseşte ca un mijloc sigur în contra viermilor ; însă a tăia bozi numai sub această condiţiune sînt cu efect. Ca tăietorul să se scoale de dimineaţă şi să nu vorbească către nimeni nimic, nici dacă a pornit pre cale către bozi să nu se uite îndărăpt, nici să fimîncat înainte de a fi tăiat. Ajungînd la bozi, să caute doi gemeni şi să [se] adreseze către unul dinei, zicînd :«— Bună ziua, bozule ! — Sănătate bună, omule ! — Mă bozule, de nu vei merge pînă mîne le vite [le] (porc, oaie ori altceva) cutărui om şi nu vei alunga viermii de la picior, d[e] e[xemplu], apoi mîne aceea ţi se va întîmplă şi ţie ce se întîmplă acum frate-to !" Atunci taie cu cuţitul, dintr-o tăietură, capul bozului celuilalt. Se înţelege că mai înainte [nu trebuie să] fi atins cu nimic viermii".

LIV.

„în mai multe sate e datina că junii ţin j6cul în sărbători la ospătărie, cînd apoi şi ospătariul cel puţin e dator să plătească cam a treia parte din plata defiptă. Iar la alte sate, această datină e diferită, precum e diferită şi datina de a plînge pe cel mort. Aşa într-unele sate feciorii satului ţin jocul după cum zişi, la ospătărie ; iar în unele sate locul menit pentru jucat şi-l aleg în vreo uliţă ori undeva unde e loc larg şi ceva întocmit pentru de a şedea cei privitori; la unele însă unde un se află un atare loc, acolo jocul merge pe rîndul satului, aşa cît într-o duminică se ţine jocul la o casă, în cealaltă la casa vecină, de nu cumva într-asta nu vor fi(re) singur numai moşi bătrîni, căci cînd apoi s-ar afla numai bătrîni trec cu vederea astă casă şi merg mai departe la altă casă. Iar cu datina de a plînge mortul merge lucrul aşa : că în unele sate au o muiere anume de plînge pe toţi cîţi mor în sat pentru plată ; iar în altele sate nu au plîngătoare anumită, ci plîngători sînt consîngenii cei mai de aproape şi mai ales muierile, care durerea şi supărarea şi-o exprimă aşa încît iese în metru, Acum cumcă care plîns va fi mai de la inimă, de la plîngatoarea satului sau de la cealaltă? întîmplarea următoare va arăta (re). Se întîplă într-un sat de rîndul jocului era chiar la o casă unde era mort bărbatul gazdei căşii aceleia. Aşa acum în casa dindărăt era mortul cu plîngatoarea eare-1 plîngea ; iar în casa dinainte era plină de oameni, care parte erau jucători, între care nevasta mortului nu lipsea, fiind tînără şi iubitoare de joc, parte erau privitori. Acum plîngatoarea din casa dindărăt plîngea pe mort cu o durere ca şi a plîngătoarei ce plînge iarăşi pe plată pe mireasă cînd se desparte de casă şi de părinţi, în unele sate unde e această datină. Plîngatoarea aşa plîngea :

Vecine, dragul meu,
Nu te plîng că mă doare,
Că te cînt pentru o felderă de bob.
Nu ştiu fierbe, ori nu fierbe?

Nevasta din joc, fiind uşile deschise :

Uiuiu, vecină dragă
Cum dă-n undă, bobu~i fiert.

Pl[îngătoarea] :

O vecine, dragul meu,
Nu te cînt că mă doare,
Că te cînt pentr-o felderă de fărină,
JTu ştiu îp^es^tă, o împăcată ?

N[evasta] :

Uiuiu. vecină dragă,
O îndesată, o împănată,
Hop, să meargă acum odată!

Seara veni popa la săracu esta şi ceru tămîia de la nevastă

Nastasio, adă tămîia !

N[evdsta]:

E în tindă, la o grindă,
Meri părinte de ti-o cată,
Aceea-ţi trebe plata toată.

Apoi cînd fu la prood aşa cînta. Părintele din faţă :

Aşa o lăsat mortu cu limbă d
Ca oile mortului să fie a preo

Nfevasta] :

Ba nu, părinte, nu;

Tot aşa a cîntat popa şi nevasta nu se învoi la cîntat, pînă în

Aşa a lăsat mortul cu limbă d
Ca nevasta mortului
Să fie a preotului.

Nev[asta]

Aşa, părinte, aşa,
Că tot ăla i-o fost cuvinţelul,
Pînă i-o ieşit sufletelul.

I e s t e s ? ^ T ^ X ^ t o C m t a ş a T intăreSC> ci m a i b i n e m *
veste şi o am adus nainte mai mult pentru ca să se vază şi ac
popi în poveştile şi în poeziile sale. Căci de altmintrea nu a

PARTEA A IV-A

Note şi variante la antologia I. U. Jarnik şi A. Bîrseanu

A. DOINE

I. Pentru acest text, editorii ar avut la îndemînă patru variante. Au preferat-o pe cea a lui NOVACU ALEX., cl. VIII, care nu cuprinde indicarea datei şi locului culegerii: mş. nr. 2 197.11.165, f. 4 ᵛ-, t. 31. Numerotarea aparține lui Jarnik. Diferențele dintre ms. şi textul publicat sînt minime, afectînd exclusiv v. 4. în ms., acest vers este supranumerar prin anacruză: Da *din dragoste na mă poate*, la care s-au operat următoarele modificări: a fost întregită literar conjuncția şi a fost eliminat pron, pers., versul căpătînd cadență ritmico-metrică normală şi &unind astfel: *Dar din dragoste nu poate*. Celelalte trei variante se depărtează mai mult sau mai puțin de textul publicat, rămînînd totuşi strîns legate de aceeaşi familie de subiecte şi aceleaşi procedee artistice. Cel mai apropiat este ms. nr. 2 197.11.151, f. 2ᵛ- , t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ORĂŞAN GHEORGHE, cl. V. Localitatea: PETRILACA, jud. Mureş. Data: 1863.

Relc-s, maică, frigurile,
Da-s mai rele dragostele.
Maica din friguri mă scoate,
4 Din dragoste nu mă poate.

Singura deosebire față de textul publicat este lipsa conjuncției *Da(r)* de la v. 4, care astfel corespunde întru totul schemei ritmico-metrice normale. I-a fost preferat totuşi textul publicat, deoarece prezența conjuncției scoate puternic în evidență nuanța adversativă a pasajului. Textul următor: ms. nr. 2 197.11.20, f. 2ᵛ-, t. 13 (numerotarea lui Jarnik cu creion albastru). Culegător r NEMEŞ IOAN JUNIOR, cl. V. Localitatea: POIANA, jud. Cluj. Data: 1863.

Rele-s, maică, frigurile,
Da-s mai rele dragostele,
Că de friguri zaci în pat,
4. De dragoste-umbli turbat,

aduce modificări sensibile în însuşi conținutul de idei al cînte.cului, modificări evidențe în ujtiinele două versuri. care slnt, de fapt, completarea firească, de natură explicativă. a primului distih. în fine, textul al patrulea: ms. nr. 2 197.11.175, f. 3ᵛ- , t. 22 (numerotarea culegătorului) Culegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872.

Rele-s, Doamne, frigurile,
Dars mai rele gîndurile
Că de friguri zaci în pat,
4 De gînduri umbi turbat.

plasează discuția într-un alt domeniu psihologic şi înrudirea cu textele anterioare este indicată numai de unele criterii de structură. Textul are parțial atestare anterioară în culegerea lui N. Pauleti, Vezi ed. Ion Muşlca, p. 131.

II. Textul a fost ales din numai două variauIc. Detaliile tehnice sînt următoarele: ms. nr. 2 197.11.73, f. 3ᵛ- , t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIORTEA GEORGE, cl. V. Localitatea: PEȚELCA, jud. Alba Data: 1865. Varianta a doua: ms. nr. 2 197.II.2i; f. 1ᵛ - , t. 2 (numerotarea lui Jarnik), este culeasă de un anonim şi nu poartă nici însemnarea datei, nici a localității. Caietul în întregime poartă, de mîna lui Jarnik, sigla culegătorului N. în colțul superior din dreapta. Conținutul textului are o notă mai generală decît cel publicat, dar" şi o undă puternică de frivolitate, nu însă apocrifă.

Zis-a maica, că mă scoate,
De la cîte rele toate.
De la două nu mă poate:
4 De la fete, de la moarte.

III. Textul a fost ales din trei variante. Are următoarele detalii tehnice: ms. nr. 2 197.11.138, f. 3ᵛ-, t. 12 (numerotarea lui Jarnik); a fost transcris de POP IACOB, cl. V, din localitatea DRÎMBAR, jud. Alba, în anul 1872, Față de ms. prezintă o singură mo-

difieare de ordin lexical: editorii au schimbat numele *Iosif*, întîlnit în ms., în *Gheraşiin* (v. 1). Varianta a doua : ms. nr. 2 197.11.173, f. 11·-~·-, t. 35 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MICU SIMEON, cl. VIII. Localitatea: SĂRMĂŞEL, jud. Mureş. Data : 1863.

Dorul mîndrei şi cu-al meu
De l-aş putea semăna,
Cu dragu l-aş secera
Şi l-aş pune stog în prag,
Şi l-aş îmblăti cu drag,
Şi l-aş măcina mănunt,
Şi l-aş cerne prin sprînceiie,
Şi l-aş da inimii mele
Să mi-1 mînce de durere.

debutează deosebit, ca şi ultima de altfel, menţinîndu-se însă în tonalitatea specifică a motivului. Ultima, cu numeroase neregularităţi metrico-ritmice : ms. nr. 2 197. 11.172, f. 7·-, t. 36 (numerotarea culegătorului), transcrisă de MICU M., neidentificat în controalele liceului, nu este nici datată, nici localizabilă.

Dorul meu şi-a mîndrei mele
De l-aş putea semăna,
Eu cu voie l-aş secera,
L-aşi face stog în prag
Şi l-aş îmblăti cu drag.
L-aş face fărin'mănuntă,
L-aş cerne pre în sprîncene
Şi l-aş da inimii mele
Ca să^-1 beie de durere.

La selecţia textului au stat, precum bine se poate observa din confruntarea celor trei variante, criterii de ordin estetic.

IV. Textul publicat reprezintă o contaminare dintre două variante deosebite. Editorii au transcris întocmai varianta: ms. nr. 2 197.11.111, L 3·-, f. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: URZICA IOAN, cl. VI. Localitatea: CHILIENI, jud. Covasna. Data: 1863, care cuprinde primele 4 versuri ale textului publicat. Ultimele două versuri le-aoi luat din varianta: ms. nr. 2 197.11.169, f. 2 ·-, t. 21 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOLDOVAN IOAN, cl. VI. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863. Formată numai din distihul iniţial şi acest final. Cu o mică modificare la v. 4 : *Păcatele-s pe pămînt* se întîlnesc în material alte 5 variante la catrenul iniţial: ms, nr. 2 197.JL22, fy1 ·, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP CONSTANTIN, cl. V. Localitatea : HUNEDOARA. Data : 1872 ; ms. nr. 2 197. 11.13, f. 2 ·-, t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea: MICĂSASA, jud. Sibiu. Data: 1872; ms. nr. 2 197.11.150, f. 2 ·-, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IOACHIM, cl. V. Localitatea: BĂIŢA, jud. Mureş. Data: 1863; ms. nr. 2 197. 11.175, f. 4·', t. 48 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL jud. Alba. Data: 1872; ms. nr. 2 197.11.68, f. 1·-, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GOSTEÂ ALIMPIU, cl. V. Localitatea: SPINI, jud. Alba. Data: 1872. O variantă mai îndepărtată modifică v. 2: *Inima mea n-ar mai geme şi* v. 4 : *Şi mă bagă în pămînt:* ins. nr. 2 197.11.109 f. 3·-, t. 28 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea : AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data: 1872.

V. Textul publicat are ca bază două variante pe care editorii le-au contaminat cu gust şi pricepere. Transcriem ambele variante, pentru restituirea autenticităţii folclorice a textului, subliniind versurile sau acele părţi de vers care au intrat în compunerea noului text. Prima varianta are următoarele detalii tehnice : ras. nr. 2 197.11. 3, f. 12·-, t. 57 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872.

Rea bucată-i dragostea,
Cine prinde-a o gusta
N-are cap de-a mai uita.
M-au pus dracu ş-am gustat-o
Şi-am bolit pîn-am uitat-o.

La v. 2, deasupra ultimelor două cuvinte, în paranteze, se dă şi varianta *„a o (invetia)"*, provenită, desigur, din confruntarea cu textul următor. Acest ultim text: ms, nr. 2 197.11.19, f. 10·, t. 23 (numerotarea culegătorului), aparţine unui anonim (marcat de Jarnik cu N) şi nu poartă nici un fel de detalii de culegere.

Frunză verde şi una,
Rea bucată-i dragostea.
Cine-apucă-a o-nvăţa,
N-are cap de-a o lăsa, .
Nici minte de-a o purta.

Precum se vede, editorii au reţinut primele două versuri ale primei variante,: la care. au adăugat ultimele două ale celei de-a doua, reyenjnd.apo} la ultimele doua ale.primei.

S-au bazat, în special, pe varianta dintîi, din care au păstrat nu mai puţin de patru versuri, reţinînd din cel de-al doilea numai două (eventual trei, dacă avem în vedere şi versul care determină însuşi motivul poetic : *Rea bucatâ-i dragostea,* identic în ambele variante). în urma operaţiei de contaminare, versiunea editorilor însumează 6 v.

VI. Este unul din puţinele texte pentru care nu am aflat prototipul în ms.

VII. Editorii au reprodus unica variantă de care dispuneau. Aceasta are următoarele detalii tehnice : ms. nr. 2 197.11.51, f. 6·-, t. 46 (numerotarea lui Jarnik), al lui OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea: GALTIU, jud» Alba. Datat : 1863. Deosebirile dintre ms. şi publicaţie sînt minime, deşi nu lipsite de importanţă. Astfel, la v. 1, editorii reţin lecţiunea *Gârbova,* în loc de *Gîrbova,* iar la v. 3 lecţiunea *pociu* pentru *pot.*

VIII. Editorii au avut la dispoziţie trei variante. Primele două : ms. nr. 2 197.11.12, j. 1·, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GOGA ILIE, cl. VIL Localitatea HĂGHIG, jud. Covasna. Data: 1863, şi ms. nr. 2 197.11.104, f. 6·-, t. 41 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea: ASINIP, jud. Alba. Data: 1863, In mod direct şi evident acestea stau la baza textului publicat, prezintă însă următoarea caracteristică : inversarea ordinii celor două distihuri. Varianta din ASINIP se deosebeşte şi prin faptul că este introdusă de un vers exclamativ: *Mîndră, mîndruleana mea.* Editorii au preferat inversarea distihurilor, pentru a marca o gradaţie a ideii (de la plecarea în *ţară* la plecarea în *lume),* utilizînd exemplul celei de-a treia variante: ms. nr. 2 197.11.51, f.-6·- t. [10] (numerotarea noastră). Culegător: DRĂGHICESCU IOACHIM, cl. VII. Localitatea: BLĂJEL, jud. Sibiu. Data: 1863, unde însă intervine o sensibilă modificare a semnificaţiei lirice a conţinutului.

De dorit m-aş duce-n ţară,
Dragostea mă-ntoarce iară;
De dorit m-aş duce-n lume,
Dragostea capu mi-1 pune !

Adăugăm la detaliile tehnice ale acestei variante şi menţiunea că face parte din culegerea intitulată *Din strigării^ ce le zic junii români, celebrînd faimosul salt al tui Romul-*

IX. Este reproducerea, cu mici modificări fonetice, a singurei variante existente în culegerea I. Micu-Moldovanu. Detaliile sale tehnice sînt următoarele : ms. nr.

2 197.11.54,
gător : DEA
jud. Alba
constau în
(ortografiat
fonetismulu
riul.

X. Textu
totul identic
Ms. nr. 2 1
Culegător:
GÎRBOVA,
2197.11.110,
gător: VOD
tatea : NOŞ
aceste două
care la v. 1,
pentru asigu
(rimele : dea

Varianta
surilor celor
cauza satirei
variante sîn
Culegător:
BOBÎLNA

1

1

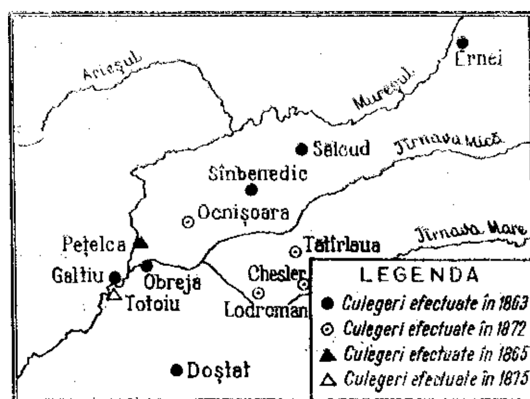
întregirea
cu mesaj a
acestui text
rotarea cul
cl. VI. Lo
Alba. Da

Protopopu-i protopop
Şi-ncă ţine şapte, opt,
Dar eu numa un mirean
4 Să nu ţin drăguţa-un an...

XL Reprezintă transcrierea întocmai a unicei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.28, f. 6ᵛ-, t. 41 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea : LODROMAN, jud. Alba. Data: 1872. Diferenţele de ordin fonetic, Astfel, în ms. v. 1 : *clencuţă;* v. 2 şi 4 : *miiia, mirlă.*

XII. Transcrierea unicei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.85, f. 1ᵛ- , 1 . 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător.: BANFI OCTAVIU, cl. V. Localitatea: ŞOMOŞ-TELNIC, jud. Mureş. Data: 1872, Editorii au adăugat versul introductiv şi au modificat ultimul. în ms. acest u:tim vers : *Ori de mîndră ce mi-i dragă**

XIII. Editorii au avut la îndemmă un număr considerabil de variante, 13 la număr, culese teoretic din 12 localităţi, ceea ce ar indica marea intensitate de circulaţie a cîntecului, între 1863 şi 1872, pe o întinsă zonă teritorială, cum mărturiseşte harta de mai jos.

Localizarea şi datarea variantelor la textul D. 13 : „Pentru mîndră care-mi place'.

Cu toată remarcabila stabilitate a textului, la baza versiunii publicate stau variantele : ms. nr. 2 197.11:177, f. 2ᵛ-, t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANţJ VASILE, cl. VII. Localitatea: OBREJA, jud. Alba. Data: 1863, şi ms. nr. 2 197.11.131, f. 3ᵛ-, t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP VASILE SENIOR, cl. V. Localitatea : SĂLCUD, jud. Mureş. Data : 1863. Prima variantă se deosebeşte de textul publicat numai în cuprinsul versului 3 transcris astfel : *Da pentru cari mi-i urîtă,* cea de-a doua, atît în cuprinsul acestui vers (întru totul identic cu al variantei precedente), cît şi la v. 4, care e transcris aşa : *Una mică mi-i prea multă.* La celelalte variante facem trimiteri globale, oferind întîi detaliile tehnice:

a) Ms. nr. 2 197.11.41, f. 2ᵛ-, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CRIŞAN M. IOSIF, cl. VII. Localitatea : SÎNBENEDIC, jud. Alba. Data : 1863. Titlul culegerii: *Strigături populare.* Ca efect al oralităţii, la sfîrşitul versului se adaugă: „Aha, ha, ha, măi guriţă", ceea ce ar indica apartenenţa textului la categoria strigăturilor.

b) Ms. nr. 2 197.11.117, f. 5ᵛ-, t. 63 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea : ERNEI, jud. Mureş. Data : 1863. Culegătorul intercalează între cele două distihuri, în paranteze rotunde, o altă pereche de versuri: *Pentru care na mi place I nece una dî nu asi /ace.*

c) Ms. nr. 2 197.11.28, f. 1ᵛ- , t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea: LODROMAN, jud. Alba. Data : 1872.

d) Ms. nr. 2 197.11.27. f. 41ᵛ-, t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: de lîngă Alba-Iulia (Totoiu?). Data: 1875. Titlul culegerii : *Doine sau hore de lingă Alba-Iulia.*

e) Ms. nr. 2 197.11.176, f. 2ᵛ-, t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MĂRGINEANU NICOLAE, cl. VII- Localitatea : DOSTAT, jud. Alba. Data : 1863.

f) Ms. nr. 2 197.11.164, f. 13ᵛ*, t. 55 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea : GALTIU, jud. Alba. Data : 1863.

g) Ms. nr. 2 197.II.8, f. 1ᵛ - , t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MACAVEI IOAN, cl. VI. Localitatea : TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data : 1872.

h) Ms. nr. 2 197.11.122, f. 2ᵛ---ᵛ-, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SURDESCU D., cl. V. Localitatea : TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data: 1872.

i) Ms. nr. 2 197.11.114, f. 3ᵛ-, t. 28 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu. Data: 1872. Titlul culegerii : *Alte chiuituri.*

j) Ms. nr. 2 197.11.73, f. 4ᵛ-, t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIORTEA GEORGE, cl. V. Localitatea : PEŢELCA, jud. Alba. Data : 1865.

k) Ms. nr. 2 197.11.46, f. 1ᵛ - , • t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: HERŢEAGĂ VASILE, cl. V. Localitatea: OCNIŞOARA, jud. Alba. Data: 1872.

Analiza variaţiilor este următoarea:

v. 1 : *Pentru mîndră care-mi place* : a, b, c, d, f, g, h, i, j ; *Pentru-o fată :* e ; *Pentru badiu* : k.

v. 2 : *Trei zile la domni aş face* : a, c, e, f, g, h, i, j ; *Trei zile la domn* : b, d.

v. 3 : *Pentru care mi-i urîtă* : b, d, f, i; *Pentru-una care-i* : e; *Pentru una mai :* a; *Dar pentru una* : c; *Da(r) pentru car(i) mi-i* : g, h, j ; *Pentru care mi-i urît*: k.

v. 4 : *Şi una îmi pare multă* : d, e, f, i; *Şi una mi-ar părea:* g, h; *Şi una-mi pare prea:* c; *Da şi una-mi pare :* j ; *Şi o zi îmi pare* : a; *Şi o zi îmi e prea :* b ; *Şi una îmi e prea mult* : k.

Analiza arată că primele două versuri sînt considerabil mai stabile decît cele două din urmă. Fără a insista asupra faptelor, menţionăm că într-un caz (var. k), se schimbă rolul personajelor şi într-un altul (var. b) apare un distih suplimentar.

XIV. Editorii au avut la îndemînă două variante. Au folosit întocmai, fără. cea mai mică modificare, varianta : ms. nr. 2 197.11.184, f. 22ᵛ-, t. 114 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Varianta cea de-a doua: ms. nr. 2 197.11.161, f. 2ᵛ-, t. 8 (numerotarea culegătorului). Culegător : PINCIU PETRU, cl. VI. Localitatea : RĂŞINARI, jud. Sibiu, Bata : 1863, diferă de cea anterioară, deci şi de textul publicat într-un singur punct, respectiv v. 6, care sună astfel : *Iar eu mîndră mi-o iubesc.*

XV. Edit
şi 19 versuri
expresivă în
bare textul :
tarea lui
cl. V. Lo
Data : 1872.
2 197.11.136,
torului). Cul
litatea : BIC
Diferă de te
Mîndră care
variante, prin
citate în între
rele detalii t
merotarea lui
cl. V. Localit
prezintă în

Jarnik a fost
încît a încer
în cazul tutur
dovanu. Noi
prepoz. *după*
Varianta a p
taliile tehnic
tarea lui Jarn
neidentificat.

— Dar cine l-o fermecat?
— Dana, Dana din Banat.
— Dar cu ce l-o fermecat ?
— Cu aşchiţă din portiţă,
Cu păr galbin din cosiţă,
Cu apă din trei fîntîni,
Cu iarbă din trei grădini.

S-a păstrat copia personală a lui Jarnik : B.O.S., ms. Pop-Reteganul, care transcrie la v. 3 : *Da-n;* v. 4 : .Doar' *Ioan mort;* v. 7 : *Darh cine ;* v. 10 : *aşchiţe ;* v. 11 : *galbkn,* deci cu tot atîtea deficienţe metrico-ritmice. în fine, varianta a cincea : ms. nr. 2 197.11.27, f. 61·-, t. : Feciorul fermecat. Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875.

Ce s-aude scîrţîind
Şi pe drum încet venind?
E un car cu patru boi
încărcat cu păpuşoi.
Dar în car cine-i culcat?
Un bădiţă mort de bat.
Dar nu-i bat de băutură,
Ci de rea fermecătură.
Şi cine l-a fermecat,
Minţile de de i-a luat?
O copilă din Banat,
Cu trei maci din trei grădini,
Cu apă din trei fîntîni,
Cu aşchiţă din portiţă,
Cu pămînt de sub temniţă,
Cu pană de liliac
Ca să nu-şi mai dea de leac
Şi să n-aibă alinare,
Ca Dunărea cînd e mare.

Varianta poartă însemnarea lui Jarnik privind publicarea textului în Conv. lit., V, nov. II, p. 113,

XVI. Reprezintă transcrierea singurei variante din ms. : ms. nr. 2 197.11.19, f. 20·-, t. 49 (numerotarea culegătorului). Culegătorul : N. (neidentificat), iar materialul nelocalizabil şi nedatabil. Editorii au adăugat versul introductiv şi au modificat versul următor, care în ms. este defectiv: *Pentru voia drăguţului.* în ed. 1885 s-a cules greşit *timpul* în loc de trupul, ca în ms. Ed. 1895 rectifică eroarea, pentru ca cea din 1964, jără justificare aparentă, să revină la lecţiunea greşită din prima ediţie. Confruntarea cu ms. este categorică în ce priveşte lecţiunea acestui cuvînt. De altfel, în listele de, greşeli depistate ele Jarnik în publicaţie, liste trimise lui Andrei Bîrseanu o dată cu scrisoarea din 6 octombrie 1884, această greşeală stă în frunte cu însemnarea : „Se va trece şi în glosar".

XVII. Editorii au avut la îndemînă 3 variante. Bază a fost luat ms. nr. 2 197.11.87, f. 1·;, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BÂRNA VASILE, cl. VI. Localitatea : ICLOD, jud. Alba. Data : 1863.

Pînă cînd eu nu iubeam,
Unde mă culcam, dormeam ;
Dar acum, de cînd iubesc,
Nu pot să mă odihnesc.

căreia i s-a modificat primul vers cu sugestii venite de la celelalte două variante. Varianta a doua înms. nr. 2 197. II.6, f. 3·-, t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: LAZĂR ALEXE, cl. VI. Localitatea : ALĂMOR, jud. Sibiu. Data : 1872. Are la v. 2 : *Mă culcam, mă hodineam ;* v. 4 : *Mă culc, nu mă hodinesc* şi adaugă două versuri : *Pun capu pre câpâtîi j Şi gîndesc la mîndra-n grui.* Varianta din ms. nr. 2 197.11.114, f. 3·-, t. 38 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu. Data : 1872, din ciclul *Alte chiuituri,* are la v. 4 : *Mă culc, nu mă odihnesc* şi adaugă două versuri asemănătoare cu cele ale variantei precedente : *Pun capu pre căpătîi / Şi la tin'gîndesc întîi.* Nesatisfăcuţi cu o asemenea încheiere, editorii au fabricat cele două versuri cu care se termină textul publicat, adăugîndu-le la textul luat ca bază.

XVIII. E reproducerea întocmai a unicei variante cuprinse în culegere : ms. nr. 2 197.11.14, f. 2·-, t. 17 (numerotarea culegătorului). Culegător : HOSU CONSTANTIN, cl. V, Localitatea LIVADA SOMEŞ, jud. Cluj. Data : 1863. în ms. pentru *rujă* este *roza* şi consecvent, pentru *rujuţă, rozutia;* editorii înlocuiesc astfel latinismul cu termenul popular curent. O intervenţie neavenită este eliminarea lui *m* din *rumpă* (v. 4).

XIX. Se reproduce aproape exact singura variantă existentă în culegere: ms. nr. 2 197.11.162, f. 2·-. t 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PETRUŢ ALEXANDRU, cl. VI. Materialul nelocalizabil. Data : 1863. Diferenţele se află în v. 4, trecut şi el la viitor, după modelul v. 3. Textul ms. : *Şi mă doare inima.*

XX. Editorii au avut la dispoziţie două variante absolut identice^ din una şi aceeaşi localitate, pe care le reproduc întocmai. Detaliile tehnice sînt următoarele: ms. nr. 2 197.II.8, f. 1·. — 2·-, t. 11 (numerotarea lui' Jarnik). Culegător : MACAVEI IOAN, cl. VI. Localitatea : TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data : 1872, şi ms. nr. 2 197.11.122, f. 2·*, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SURDESCU D., cl. V. Aceeaşi localitate şi aceeaşi datare.

XXI. Reproducere parţială şi cu modificări a unice variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.66, f. 2·--3·-, t. [8]. Culegător : CIOBA GAVRIL, cl. VIII. Localitatea : NADĂŞA, jud. Mureş. Data: 1867-1868.

Puişor de la pădure,
Du-te la mîndră şi-i spune
Să nu se gate-aşa bine,
Că, zău, capul mi l-a pune.
Nu mi l-a pune că-i pus,
Căci numai cît stau în sus.
Puişor de pre răzor,
Spune-i mîndrei că mi-i dor,
Puişor de preste lunce,
Spune-i mîndrei că m-oi duce.

Primele patru versuri sînt reproduse întocmai; următoarele două sînt modificate, precum se poate uşor constata din confruntarea versiunilor; ultimele 4 versuri au fost omise. Numerotarea este a noastră, îndreptînd greşala culegătorului.

XXII. E o contaminare din trei variante, cîte au stat la dispoziţia editorilor. Ca bază a fost luată varianta: ms. nr. 2 197.11.179, f. 4·--·-, t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARCU GEORGE, cl. V* Material nelocalizabil. Data: 1863. Editorii au păstrat v. 1—3 (transcrise întocmai) şi v. 9—11 (respectiv ultimele trei versuri din ms.: v. 8—10, transcrise aproape identic; în ms.: *De-ţi rîde* : v. 10). între aceste două blocuri de versuri, editorii au adăugat un vers (4 : *Că mîndruţă, dragul meu)* şi au intercalat v. 4—6 din varianta: ms. nr. 2 197.11.184, f. 23·y t. 120 (numerotarea lui Jarnfk). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863 : *Ea te vede că ţi-i râu, I Anină rochiţa-n brîuţ Şi dă fuga la pârâu* sau aceleaşi versuri din varianta: ms. nr. 2 197.11.161, f. 1·% t. 3 (numerotarea culegătorului). Culegător : PINCIU

PETRU, cl.
Data: 1863.
versul de legă

XXIII. Re
22, f. 2·% t.
POP CONSTA
Data: 1872.

XXIV. Ca
amplificarea u
11.18, f. 1·-,
N.N. (neident
nedatat. Ampli
care ne-am ref
cînd vede câ ţ
mîndruţă, fătu
fel, textul — c
siunea editoril

XXV. Rep
129, f. 6·% t.
RADU SIMIO
Localitatea: B
culegerii: *Strig*

XXVI. Rep
punct de vedere
nr. 2 197.11.134
Culegător: P
MAIOREŞTI,
constă în elimi
tregirea formei
dragostea), efe
eliptică şi juxta

XXVII. Al
din ms. După t
gul.

XXVIII. R
din culegere :
tarea lui Jarni
Localitatea : T
gură modificare
unde în ms. av
sau hore popor

XXIX. Reprezintă transcrierea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.156, f. 2ᵛ-, t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POPESCU IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea: CAPÎLNA, jud. Alba. Data: 1863. Singura modificare a editorilor priveşte forma articulată literar : *Calul,* la v. 1 şi 3.

XXX. Urmează întocmai unica variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.11, f. 1ᵛ-, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GIURGIU TEODOR, cl. VIII. Localitatea: LUNA, jud. Cluj. Data: 1863. La v. 4: *viaţa* are 3 silabe, prin reducerea diftongului.

XXXI. Este reducerea unicei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.131, f. 1ᵛ-, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP VASILE SENIOR, cl. V. Localitatea : SĂLCUD, jud. Mureş. Data : 1863. Editorii au scurtat textul, eliminînd ultimele două versuri din ms. : *Ţie, mîndră, nu-ţi pot spune, / Câ doru tău-n foc mă pune* şi au schimbat forma populară *hodinesc* (v. 4) în *odihnesc.* De menţionat inconsecvenţa grafică din ms. : *potiu* (v. 3), de unde transcrierea normală a editorilor *pociu ;* dar *potu* (v. 6) transcris de noi *pot.*

XXXII. Reprezintă contaminarea a două variante, dintre care ca bază a fost aleasă: ms. nr. 2 197.11.128, f. 4ᵛ*~ᵛ*, t. 11 (numerotarea culegătorului). Culegător: RADU ALEXANDRU, cl. V. Localitatea TELEAC, jud. Mureş Data : 1872. în ms. acest text cuprinde, v. 2 : *Doar tu ai ştiut;* v. 4 : *Nice ziua, nici;* v. 5 şi 6 articulat (Zucrul, somnul), deci deosebiri minime. La aceste 6 versuri s-au adăugat ultimele 3 ale variantei: ms. nr. 2 197.11.19, f. 7ᵛ *, t. 13 (numerotarea culegătorului). Culegător: N. (neidentificat), iar materialul nelocalizabil şi nedatabil, transcrise aproape întocmai (singura deosebire *pui* în loc de *pun).* Această variantă prezintă particularitatea că nu feciorul se adresează mîndrei sale, ci invers : fata se adresează feciorului: *Bade, mi-ai făcut ceva, / De nu te mai pot uita, / Nice ziua, nici noaptea; / Nice ziua cu lucru, / Nice noaptea cu somnu.*

XXXIII. Versiunea editorilor reprezintă contaminarea a două cîntece distincte într-unui singur. Ca model pentru primul cîntec intrat în combinaţie, oferim, textul : ms. nr. 2 197.11.68, f. 1ᵛ-, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea : SPINI, jud. Alba. Data : 1872.

Săracile dragostele
Chiscuiesc ca păsările
Pre sub toate gardurile.
Da nu sînt toate curate,
Că-s cu dracu mestecate.

Acestui pasaj i s-a adăugat un vers, al patrulea, şi i s-a ataşat, suprapunîndu-se peste ultimele două versuri, textul următor : ms. nr. 2 197.II.3, f. 12ᵛ-, t. 60 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872.

Dragostele nu-s curate
Că-s cu dracu mestecate :
Trec prin tină, nu se-ntină,
De voinic tînăr se-alină;
Trec prin apă, nu se-neacă,
De voinic tînăr se leagă.

De reţinut că editorii au modificat la v. 4 *alină* în *anină* La primul fragment există trei variante. Prima cuprinde numai primele două versuri, de aceea oferim numai datele tehnice : ms. nr. 2 197.11.114, f. 3ᵛ-, t. 32 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu. Data: 1872. Varianta face parte din ciclul *Alte chiuituri.* Varianta a doua este mult mai interesantă, deoarece arată de unde au primit editorii sugestia contaminării pe care au operat-o : ms. nr. 2 197.11.130, f. 1ᵛ *, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: RAICU CLEMENTE, cl, VII. Localitatea : ŞINCA VECHE, jud. Braşov. Data : 1863.

Săracile dragostele,
Ciripesc ca păsările,
Pre sub toate gardurile.
Trec prin tină, nu se-ntină,
Trec prin apă, nu se-neacă.

într-adevăr, această variantă prezintă particularitatea de a îmbina v. 1—3 din textul întîi cu v. 3 şi 5 din textul al doilea, creînd o soluţie artistică coerentă, plină de fineţe şi eleganţă. Mai remarcăm faptul că această variantă a sugerat editorilor şi înlocuirea provincialismului *chiscuiesc* (prezent în primele două variante) cu *ciripesc.* în nota lor nr. 13, de la p. 331, după această modificare ei menţionează existenţa provincialismului. Ultima variantă a acestui cîntec îmbină aceleaşi motive, cu singura deosebire că reduce primele 3 v. iniţiale la numai 2 : *Săracele dragostele / Cum zboară ca penele,* după care urmează v. 4 şi 5 ale textului anterior, ms. nr. 2 197.11.50, f. 1 % t. 2

(numerotarea lui Jarnik). Culegător : DRĂGHICI IOAN, cl. VITT. Localitatea: OARDA DE SUS, jud. Alba. Data: 1863. Cel de-al doilea fragment intrat în combinaţie cuprinde două soluţii artistice distincte, fiecare ilustrată prin două variante. în primul caz, menţionat în nota 14 şi de editori, la p. 331, distihul iniţial: *Dragostele nu-s curate, / Că-s cu dracu mestecate* este urmat de versurile : *Dar cine le-o mestecaţi / Două fete dintr-un sat:* ms. nr. 2 197.11.44, f. 2ᵛ-, t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GRUIANU ZAHĂRIA, cl. V. Localitatea : STRAJA, jud. Aba. Data: 1872, şi ms. nr. 2 197.11.85, f. 1ᵛ-, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BANFI OCTAVIU, cl. V. Localitatea: ŞOMOŞTELNIC, jud. Mureş. Data: 1872. în cel de-al doilea caz, acelaşi distih este urmat de versurile : *Cine nu le-o şti purta, / De mare ruşine-o da, / Că, zău, eu le ştiu rîndu / Şi mi le port ca gîndu* : ms. nr. 2 197.IL12, f. 1ᵛ, t. 13 (numerotarealui Jarnik). Culegător: GOGA ILIE, cl. VII. Localitatea: HĂGHIG, jud. Covasna. Data: 1863, sau, ca la varianta secundă, de versurile : *Cine nu le şti purta, / Ma de mare rău a da; / Dar cine le şti gîndul, / Ma le poartă ca vîntul*: Ms. nr. 2 197.11. 175, f. 2ᵛ*, t. 2 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872. Ultima variantă de menţionat în acest context prezintă o contaminare suplimentară. Detaliile tehnice: ms. nr. 2 197.11.11, f. 4ᵛ% t. 16-16 b. Culegător : GIURGIU TEODOR, cl. VIII. Localitatea : LUNA, jud. Cluj. Data: 1863.

Săracele dragostele,
Ciripesc ca păsările
Pre subt toate streşinile.
Numai subt streaşină mea,
Ciripeşte una rea.
Săracele dragostele,
Trec prin apă, nu se-neacă,
Trec prin tină, nu se-ntină.
Da urîtu, focu l-ardă,
Şade-n deal în piatră seacă,
Strigă „tulai", nu se-neacă.

Numerotarea dublă e a lui Jarnik şi este greşită, despărţind cîntecul în două texte. Am refăcut integritatea cîntecului, conform şi cu indicaţiile exprese ale culegătorului, care, în fruntea fiecărui text, scrie „altulu" şi la sfîrşitul fiecăruia scrie „fine".

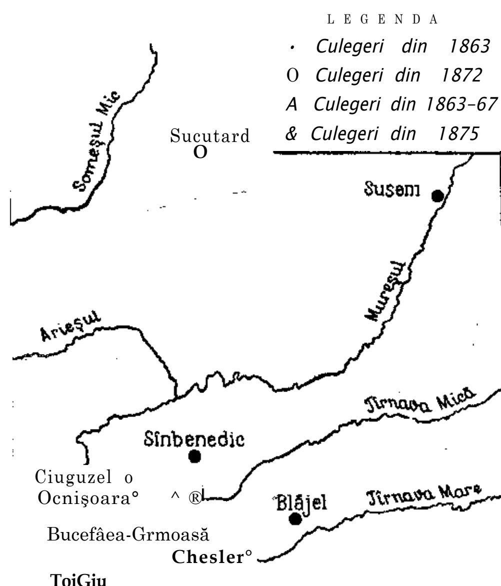
XXXIV. … minări atît d… le-au avut ed… oferim ambel… a proceda al … au intrat în … toarele detali… t. 4 (numerot… NU SIMION… Data : 1876.

Cel de-al doil… nr. 2 197.11.8… gător : AVR… GHERLEI, …

XXXV. E… legere, pe care… modului de a… f. 7ᵛ—8ᵛ*, t.… MICU SIME… jud. Mureş. …

Ca tămîia popilor
Şi ciupa mi-o a ţîpat
Tot în umbra nucilor,
19 în calea voinicilor.

XXXVI. Textul publicat este rezultatul unei contaminări. La baza sa stă varianta ms. nr. 2 197.11.114, f. 4 ·% t. 48 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu. Data: 1872. Din ciclul: *Alte chiuituri,* care nu reprezintă însă decît primele 4 v. ale materialului publicat, reproduse întocmai, în afară de adjectivul *(î)mbinăte* transcris literar (în ms. se păstrează pronunţarea locală *(î)nghinate).* Varianta : ms. nr. 2 197. 11.41, f. 2·-, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CRIŞAN M. IOSIF, cl. VIL Localitatea: SÎNBENEDIC, jud. Alba. Data : 1863, prezintă diferenţele : v. 2 : *înconjur* şi v. 4 : *Umblu-mi,* păstrînd aceeaşi pronunţie locală. Varianta : ms. nr. 2 197.11.184, f. 8·*, nr. [43 b] (numerotarea noastră). Culegător: MARŢIAN B. IOAN,cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863. Are deosebiri la v. 2 : *înconjor* şi v. 3 : *Pentru cele sprîncenate.* Următoarele două variante plasează acţiunea celor două verbe la imperfect: ms. nr. 2 197.11.27, f. 41 ·*, t 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU (?), jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul *Doine sau hore de lîngă Alba-Iulia: 'Nconjurai* şi *Umblai,* de remarcat de asemenea pronunţarea locală. Ms. nr. 2 197.11.132, f. 3 ·* — ·*, t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP SIMION. Localitatea : BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863-1867. Transcrie literar *(t)mbinate,* iar v. 4 devine *Umblai seara jumătate.* în două cazuri, primul distih este la imperfect, iar cel de-al doilea la prezent, ceea ce aduce un spor liric evident. Ms. nr. 2 197.11.46, f. 1·-, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: HERŢEAGĂ VASILE, cl. V. Localitatea: OCNIŞOARA, jud. Sibiu» Data: 1872. Transcrie de asemenea literar *(î)mbinate;* ms. nr. 2 197.11.68, f. 1 ·-, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea: SPINI, jud. Alba. Data: 1872. Greşeşte înţelesul şi scrie: *(î)nchinate.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.51, f.24·-,t. [25] (numerotarea noastră). Culegător: DRĂGHICESCU IOACHIM, cl. VII. Localitatea: BLĂJEL, jud. Sibiu. Data: 1863. Din ciclul Dm *strigările ce le zic junii români, celebrînd faimosul joc al lui Romul, străbunul lor,* e fragmentară, oferindu-ne numai ultimele două versuri ale catrenului: *Pentru sprîncene-mbinaie, / Umblu ţara jumătate.* Versul 5 al textului publicat: *Şi Moldova a treia parte* nu apare în nici una din variantele din culegere, aşa încît sîntem obligaţi să-1 considerăm drept intervenţia editorilor. Ultimele două versuri ale textului publicat, respectiv v. 6 — 7, provin dintr-o altă variantă : ms. nr. 2 197.11.168, f. 3 ·-, t. 15 (numerotarea culegătorului). Culegător: NEGRUŢIU F. IOAN, cl. V. Localitatea: SUCUTARD, jud. Cluj. Data: 1872. Aici primul distih trecut la imperfect este urmat de perechea sa, tot la imperfect (editorii au trecut verbul la prezent pentru acordul general al timpurilor): *Pentru ochi ca sîntu soare, \ Umblai noaptea pre răzoare,* cu pronunţarea regională în cazul adj. *sfînt* şi în cazul prepoziţiei *pe.* Pentru marcate deficienţe eufonice, n-au fost luate în considerare, în mod direct, varianta: ms. nr. 2 197.11.62, f. 2 ·', t. 4. Culegător : BUTNARIU ALEX., cl. VIII. Localitatea : SUSENI, jud. Mureş. Data : 1863.

Localizarea şi datarea variantelor la textul D. 36 : „Pentru ochi ca murele".

Pentru ochi ca murele,
Cungiurai pădurile;
Pentru ochi ca fragile,
4 Cungiurai fînaţele.

şi replica sa trecută la prezent: ms. nr. 2 197.11.51, f. 23·% t. [17] (numerotarea noastră) a aceluiaşi culegător: DRĂGHICESCU IOACHIM, cl. VII din localitatea: BLĂJEL, la data 1863, din acelaşi ciclu de culegeri: *D-înconjur pădurile* (v. 2), *fînaţele* (v. 4). Aparte e ultima variantă : ms. nr. 2 197.11.175. f. 4·% t. 44 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea : CIUGUZEL, jud. Alba. Data : 1872.

Pentru ochi ca raţele,
'Nconjurai fînaţele;
Pentru ochi ca murele,
4 'Nconjurai pădurile.

Numeroasele variante ale textului arată circulaţia destul de intensă a textului în perioada 1863 — 1872 în zonă; pentru care considerăm util să oferim harta culegerilor respective.

XXXVII. Textul reproduce întocmai unica variantă aflată în culegere : ms. nr. 2 197.11.23, f. 2·% t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SAVA MACOVEI, cl. VI. Localitatea : HOPÎRTA, jud. Alba. Data : 1872. Ultimele două versuri: *Poţi să cauţi nouă mări, / Nouă mări şi nouă ţări* sînt adaosurile editorilor.

XXXVIII. Reproduce întocmai primele două versuri ale variantei: ms. nr. 2 197.1144, f. 1 % t. 11 (numero-

tarea culegăt
cl. V. Loca
Data : 1863.
aveau următo
amoroasă. T
clorică, fapt
împiedicat c
XXXIX.
variantei: m
lui Jarnik). C
(?). Localitate
1872. în ms
cristal.
XL. Este
nr. 2 197.11.
Culegător: B
tatea: PĂN
Variantă la a
t. 14 + 17 (n
GEORGE, cl
Data: 1863.
separat (nr. 14
iar întregirea
Scrisă ţi-i faţ-
XLI. Amp
versuri neaut
f. 2·% t. 12 (n
NU IOAN,
Mureş. Data:
5
Modificări su
clasificarea pr
XLII. Rep
culegere : ms.
lui Jarnik). Cu
litatea : TOT
ciclul: *Poezi*
v. 2, urmînd
Vinului"), ve
(mai) bun. Pa
fi citit şi în for

XLIII. Editorii au avut la îndemînă două variante. Baza textului publicat este : ms. nr. 2 197.11.27, f. 99 ·-, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1876. Din ciclul: *Doine din Ardeal.* Varianta a fost amplificată, adăugîndu-i-se versul introductiv: *Foaie verde aluniţă* şi a suferit modificări superficiale. Astfel, în ms. avem : *mai verde frunză* (v. 3), *şi o plouă* (v. 5), *cea isteaţă* (v. 9). Varianta a doua: ms. nr. 2 197.11. 8, f. 3 ·*, t. 28 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MACAVEI IOAN, cl. VI. Localitatea: TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data: 1872. Prezintă atît deficienţe metrico-ritmice, cît şi grave deficienţe de conţinut. Iată textul:

Cît trăii eu pre lumiţă,
Nu văzui iarbă frumşuţă
Ca la mîndra-n grădinuţă,
Aşa verde şi [-aşa] creaţă
Şi ca mîndră de iubeaţă.

V. 2 : *frumosutia,* transcris de noi cu sincopă, spre a rectifica metrul şi v. 4 : am adăugat, din aceleaşi motive, adverbul dintre croşete.

XLIV. Din numai două variante, cît au avut la dispoziţie, editorii au optat pentru : ms. nr. 2 197.11,164, f. 10 ·*, t. 31 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea: GALTIU, jud. Alba. Data: 1863. Text pe care îl reproduc fără cea mai mică modificare. Varianta a doua prezintă diferenţieri lexicale în ordinea versurilor şi în modul de transcriere (dispoziţia emistihială a ultimelor două ver-versuri, de exemplu). Detaliile tehnice : ms. nr. 2 197.11.70, f. 4 ·-, t. 10. Culegător: GOCOVANU ŞTEFAN, cl. V. Localitatea : CIUGUDUL DE SUS, jud. Alba. Data : 1863.

Pe costa popii la vale,
- Trandafir roşu răsare.
Unu mic, altu mai mare.
Cel mai mare
Mi-i drag tare,
Cel mai mic
Mi-e ibovnic.

XLV. Textul publicat este, fără îndoială, versiunea puternic contrafăcută a unei creaţii neautentice, dieceasă, ce trimite şi primeşte sugestii din partea textului LXV., La baza lui pare să stea varianta : ms. nr. 2 197.II. J5, f, 2 ·-, ;t 3.(numerotarea lui Jarnik). Culegător: HORŞIA IOAN, cl. VIII. Localitatea: SÎNMICLĂUŞ jud. Alba. Data : 1863.

De cînd maica m-a născut,
Alt'dulceaţă n-am avut,
Fără ca să strîng în braţe
Romăncă albă la faţă.
Cînd cu brîu roşu se-ncinge,
La inimă mă atinge;
La obraz plină de sînge,
Sufletul pentru ea-mi plînge.

Materialul poartă, cu creionul, clasificarea provizorie a lui Jarnik: „romana e frumosa". întru totul identică este varianta : ms. nr. 2 197.11.156, f. 1·-, t. 1 (numeros tarea lui Jarnik). Culegător : POPESCU IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea : CĂPÎLNA, jud. Alba Data : 1863. Mai depărtat e textul: ms. nr. 2197.II.2, f. 1 · - — 2·-, t. 7 — 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IGNAT SIMION, cl. VI. Localitatea: BOGATA, jud. Mureş. Data : 1863.

De cîndu sînt în viaţă
Nu avui altă dulceaţă
Făr'ca să o strîng în braţă
Româna mîndră la faţă.
Cîndu o văz îmbrăcată
Cu crătinţa invergată,
La cap c-o floare-mpănată,
Inima mi se mai gată !
Cînd ea trece roşu-ncinsă,
La obraz plină de sînge,
La inimă mă atinge,
Sufletu-mi pentru ea plînge.
Nu e dînsa-mbătrînită.
Ci e mîndră înflorită,
Cu cercei înfrumseţătă,
Cu haine albe-mbrăcată.

a cărui autenticitate îndoielnică este deasupra oricărei discuţii. în ms. la v. 1 : *De cand asum,* oglindind tendinţele latinizante ale şcolii blăjene. Mai interesant şi demn de semnalat fonetismul z?âz<(Candu o) *vediu* (v. 5). Replica acestui text se găseşte în varianta : ms. nr. 2 197.11.133, f. 1 ·*r—·-, t. 1 (numerotarea culegătorului). Culegător: PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea: BUDIU MIC> jud. Mureş. Data : 1863. Se deosebeşte de cel anterior la v. 9 : *Cind cu brîu roşu se-ncinge* (şi la v. 12 supranumerar prin anacruza „Şi") Şi la început unde aglutinează primele 4 versuri ale textului LXV: *Cîtu-i. ţara ungurească, INu-i ca fata românească, j Fie cine. cum grăiască, j Bafăr cum să o hulească.*

XLVI. Din două variante, editorii au ales : ms. nr. 2 197.11.66, f. 2 ·-, t. 5 (numerotarea culegătorului). Culegător: CIOBA GAVRIL, cl. VIII. Localitatea: NADĂŞA, jud. Mureş. Data: 1867-1868. Materialul a fost reprodus întocmai, cu o singură deosebire de ordin lexical. în ms. v. 4 avem: *Făfnoi.* Jarnik subliniază cu creionul *hulim* (v. 2) şi *(î)nvărgat* (v. 9). Cea de-a doua nu cunoaşte v. 3—4 şi prezintă unele diferenţe lexicale, notate şi de editori (nota 17, p. 332), dar şi unele deosebiri în ceea ce priveşte dispoziţia versurilor. Detaliile tehnice şi textul: ms. nr. 2197.11.134, f. 4·-, t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data 1863.

— Mîndră, de cînd ne iubim,
Vreme-i s-ne ciufuluim.
— Da eu, bade, cum ţi-oi zice?
Merişor verde-nvărgat,
Dulce-ai jost la sărutat.
— Dar io, mîndră, cum ţi-oi zice?
Floricică mnerioară,
Dulce-ai fost la gurişoară.

în paranteze, la v. 2 : *batjocorim.*

XLVII. Cu foarte mici modificări, reproduce varianta : ms. nr. 2 197.11.140, f. 3·-, t. 47 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863. în ms. : *drăguţul meu* (v. 2), *Şi cu cioareci* (v. 7), *Cu buze* (v. 9), respectiv a fost schimbat un diminutiv, eliminată o anacruză şi articulat un substantiv, realizîndu-se astfel un spor artistic evident. Varianta a doua: ms. nr. 2 197.11.12, f. 2 ·*, t. 27 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GOGA ILIE, cl. VIL Localitatea: HĂGHIG, jud. Covasna. Data : 1863. Prezintă acelaşi diminutiv la v. 2 şi este defectivă, lipsindu-i v. 9.

XLVIII. Textul este o sinteză poetică elaborată pe prelucrarea unui număr de 18 variante din 14 localităţi diferite, ceea ce atestă circulaţia sa vie în cuprinsul zonei, între 1863 şi 1872. Harta culegerilor face sensibilă această circulaţie.

Este vorba, de fapt, de 3 cîntece deosebite, contaminate parţial între ele, fapt care i-a şi determinat pe editori să adopte o formulă, globală, care să le cuprindă pe toate, în punctele de sudură editorii au introdus cîte un vers de legătură. Primul cîntec se bazează pe var|anţa-;.mş^;nr.

2 197.11.10
gător : GH
jud. Alba.

ce a fost r
vers invoca
bileşte leg
binaţie, co
de tranziţie
tarea lui J
Localitatea :

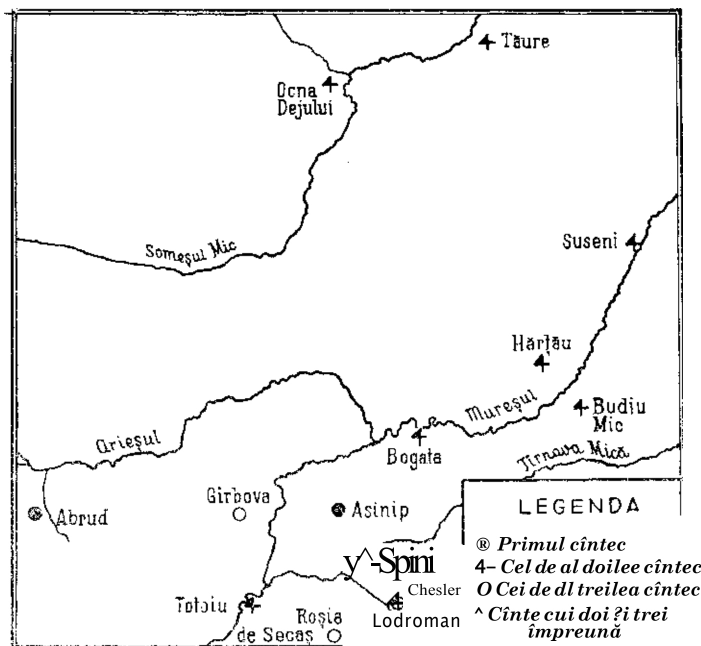
Cel de-al d
riante (11).
de primul
druleana m
lipsă de au
avizat cuno
şi prin ab
Ochii tăi, t
de bază sîn
t. 3 (numero
PIU, cl. V.

în cinci caz
introduse di
ms. nr. 2 19
Culegător:
OCNA DE
mîndruţă
(numerotarea
NISIE, cl.

Data: 1863, şi ms. nr. 2 197.II.2, f. 3 ‹-, t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IGNAT SIMION, cl. VI. Localitatea : BOGATA, jud. Mureş. Data : 1863 : *Hop, leliță, lelişoară*!; ms. nr. 2 197.11.183, f. 5ᵛ% t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARȚIANVA-SILE, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud.

Ochii şi sprîncenele,
Alea-mi mîncă zilele.

La v. 2 : autorul pune alături de *tei* şi latinizantul *tui*. Materialul e din ciclul *Alte chiuituri*. în replica sa : ms. nr. 2 197.11.27, f. 41 ‹-, t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Cule-

Structura motivică a textului D. 48 : „Ochii tăi mă bagă-n boală*'

Cluj, Data : 1863 : *Ah, leliță, lelişoară* !; ms. nr. 2 197. 11.28, f. 8 ‹›, t. 55 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea: LODROMAN, jud. Alba. Data: 1872 : *Mîndră, ochişorii tăi.* într-un caz: ms. nr. 2 197.11.112, f. 3 ·% t. 26 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VII. Localitatea : TĂURE, jud. Bistrita-Năsăud. Data : 1863. Sensul ultimului vers din terțina discutată este exact opus : *Sprîncenele mă d-omoarâ.* în acest punct, cîntecul îşi poate diversifica înfățişarea. Astfel, întîlnim variante cu o completare uşor tautologică: ms. nr. 2 197.11.114, f. 3ᵛ', t. 31 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea : CHESLER, jud. Sibiu. Data: 1872.

Hop leliță, lelişoară,
Ochii tăi mă bagă-n boală,
Sprîncenele iar mă şcoală.

or : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU (?), jud. Alba. Data: 1875, ultimul vers devine: *îmi mânîncă zilele.* Prolix apare textul: ms. nr. 2 197.11.62, f. 2 ·*, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUTNARIU ALEX., cl. VIII. Localitatea: SUSENI, jud. Mureş. Data: 1863.

Hop, leliță, iele dragă,
Ochi-ți-n boală mă bagă,
Ochii şi sprîncenele,
Gurița şi buzele.
Ochii ți se uită lung,
Păcate să fac curînd.

Varianta următoare prezintă o interesantă contaminare cu textul LXIV, izvorît, desigur, din realități lirice legate de specificul vieții şcolăreşti de la Blaj. Detaliile tehnice: ms. nr. 2 197.11.153, f. 6 —7·% t. 18 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PANTEA IOAN, cl. VIII. Localitatea HĂRȚĂU, jud. Mureş. Data : 18Ş3.

Hop, leliță, lelişoară,
Ochii tăi mă bagă-n boală,
Sprîncenele iar mă scoală.
Fața ta cea albişoară
Mult mă cheamă de la şcoală :
Vină-acasă de te-nsoară,
Lasă-te de-nvățătură,
Vină-acasă să-ți dau gură.

în fine, cel de-al treilea cîntec intrat în combinație se bazează pe varianta: ms. nr. 2 197.11.68, f. 1 ‹-, t. 5 (numerotarea iui Jarnik). Culegător: COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea : SPINI, jud. Mureş. Data : 1872.

Mîndro, sprîncenele tale
Peana de privighetoare.
Cînd le pleci,
Cînd le rădici
La inimă rău mă strici;
Cînd le sui,
Cînd le scobori
La inimă mă omori.

Acesteia i s-au adăugat acele versuri copulative, de care am vorbit mai sus, integrînd-o în tonalitatea generală. Numeroase deosebiri de ordin lexical între această variantă şi finalul textului publicat, fără însă ca prin aceasta să se înstrăineze sensul şi mesajul cîntecului. Dispoziția emistihială, scoțînd în evidență omofoniile interne, este a culegătorului. Cîntecul are două momente de tranziție, care îl leagă de cel de-al doilea intrat în combinație. Primul din ele este : ms. nr. 2 197. II. 3, f. 8 ·'-·*, t. 34 (numerotarea lui Jarnfk). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872,

Ochii tăi, mîndruță hăi 1
Ochii tăi cei cu lumină
Nece noaptea n-au hodină,
Ochii tăi mă bagă-n boală,
Sprîncenele iar mă scoală;
Cîndu-i sui, cîndu-i scobori,
Din picioare mă dobori.

Ai doilea: ms. nr. 2 197.11.56, f. 3·*, t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DANCEA GEORGE, cl. VI. Localitatea : GÎRBOVA, jud. Alba. Data : 1863.

Ochii tăi, mîndruțo hăi,
Ochii tăi mă bagă-n boală,
Sprîncenele iar mă scoală.

Cu o introdu
v. 6 —8 ale cîr
ms. nr. 2 197.
Culegător: E
ROMAN, j
du-i cobori,
11.28, f* 1
gător : TRIF
jud. Alba.

XLIX. L
nr. 2 197.11.5
Culegător: I
GÎRBOVA,
adăugat vers
şi următoarel
Şi-acolo, v. 8
vine din va
f. 3 ‹-, t. 33
ATI VASILE
Năsăud. Da
Şi m-aşteaptă
ms. nr. 2 197
Culegător : G
ILVA MAR
Nu are decît
întru totul d
gerea lui N.
varianta are
aceeaşi local
fragmentară
CCCXXIX.
mătoarele: m
tarea lui Jarr
Localitatea :

Este posibil ca aceste materiale să fie rămăşiţele degradate ale unei balade, cu bogată mişcare epică, pentru care oferim 5 fragmente. Prima variantă: ms. nr. 2 197.II.1, f. 1 v'~2 '., t. 3. Culegător: IANCU DIMITRIE C, cl. V. Localitatea: BOBÎLNA, jud. Hunedoara. Data: 1863.

Mă uitai din deal în vale
Pe ce să mă sui călare :
Pe murguţ'cu coama mare.
— Hi, hi, [hi], murguţul meu,
S-ajungem în sat cu soare.
[C-]am o mîndră ca şi-o floare...
Cu guriţa şi-o cinat,
Cu ochii şi-o luminat...
Mie fîn şi pae verzi,
Dar ei turtă şi scoverzi;
Mie pat împerinat,
Dar lui grajdul măturat.

e cea mai completă, cu toată dezordinea ritmico-metrică ce domneşte în cuprinsul textului şi pe care am încercat s-o remediem la v. 4 şi 6. Varianta următoare e numai un fragment al acesteia: ms. nr. 2 197.11.149,^7 '*, t. 25 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP VASILE JUNIOR, cl. V. Localitatea: DUMBRAVA, jud. Alba. Data : 1863.

Mă uitai din deal în vale.
Pre ce să mă duc călare,
Pre murgu cu coama mare.
Mă dusei şi mă pusei
Şi din gură-aşa zisei;
— Hi, murguţul meu, mai tare,
S-ajungem în sat cu soare,
C-am o mîndră ca şi-o floare.

Celelalte trei variante sînt profund înrudite între ele, aşa că nu oferim decît un singur exemplu : ms. nr. 2 197.11.173, f. 6 '-, t 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MICU SIMEON, cl. VIII. Localitatea : SĂRMĂŞEL, jud. Mureş. Data : 1863.

Mă uitai din deal în vale
Pre ce să mă sui călare...
Pre murgul cu coama mare.
Mă dusei şi mă pusei
Şi din gură-aşa zisei: '
— Hi murgule, şi mai tare,
S-ajungem in sat cu soare,
Să mă duc în şezătoare,
C-am o mîndră ca şi-o floare.

Varianta: ms. nr. 2 197.11.184, f. 4 v-, t. 16 (numerotarea lui Jarnfk). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Cu clasificarea provizorie a lui Jarnik: „doru", are la v. 6 : *Hi, hi, murguţu, mai tare;* v. 9 : *Ca o floare.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.57, f. 6 v% t, 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DANC ŞTEFAN, cl. V. Localitatea: ŢAPU, jud. Alba. Data : 1863. Este întru totul identică celei transcrise mai sus, a lui Micu Simeon. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: B.O.S., ms. Pop-Reteganul, reprezentînd o fişă cumulativă, ce ia ca bază textul complet al lui MICU SIMEON, transcris divers la v. 1 : *din deal* în deal; v. 3 : *coamk;* v. 5 : *gura aşa;* v. 7 : *să ajungem.* La acesta se fac trimiteri parţiale din MARŢIAN B. IOAN (v. 1, 2, 3, 6, 7, 9), din POP VASILE JUNIOR (v. 2, 3, 8) şi din DANC ŞTEFAN (v. 1). Transcrie v. 7-12 din var. IANCU DIMITRIE la v. 10 şi 12 : Da în loc de *dar ;* v. 12 : *grajdu.* E clasificată la balade.

L. Ca bază a fost luată varianta : ms. nr. 2 197. II-68, f. 2 '-, t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea SPINI, jud. Alba. Data: 1872. Deosebirile faţade ms. constau în inversarea locului celor două distihuri iniţiale, primul din ms. devenind al doilea în ediţia din 1885. Modificări mai mărunte privesc y. 6, care în ms. este : *Am avut o* şi v. 8, care sună: *Mă puteam iubi.* Sugestia pentru inversarea celor două distihuri pare să fi fost facilitată de existenţa unei variante fragmentare (numai primele 4 versuri) : ms. nr. 2 197. II. 71, f. 3v*, t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIUNGANU ILARIU, cl. VI. Localitatea: CIUNGA, jud. Alba. Data : 1872.

LI. Reproduce, cu modificări sensibile, singurul tex al culegerii : ms. nr. 2 197. II. 27, f. 10-, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU (?), jud. Alba. Data: 1872-1873. Din ciclul *Doine şi hore poporale.* în ms. v. 3 — 4: *Dar mai dulce cum să fieJCă-i ca siruguru din vie.* Evident, aici nu este vorba numai de disimilare în ce priveşte rimele *(fie — vie,* faţă de distihul final: *sălcie —mie)* ci de nuanţarea pasajului în context.

LII. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197. II. 168, f. 1 v \ t. 6 (numerotarea culegătorului). Culegător: NEGRUŢIU F. IOAN, cl. V. Localitatea: SUCUTARD, jud. Cluj. Data : 1872. Originalul cuprinde numai v. 1 — 2 şi 5 8, între care editorii au intercalat distihul: *Că, mîndră, ca dumneata/Nu-i nime, cîtu-i lumea.* Au mai eliminat cacofonia: că cît *e satul* de la v. 5 şi au dispus emistihial, pentru marcarea rimei interioare, ultimul vers din ms.

LIII. Reproduce, cu modificări nesemnificative, textul : ms. nr. 2 197. II. 175, f. 3 r>, t. 19 (numerotarea culegătorului). Culegător : MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea : CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872. Modificările la v. 3 şi 5, unde în ms. avem : *Pre bădiţa car'şti* şi la v. 4, unde întîlnim forma : *roşu-n jumătate.* Cea de-a doua variantă din culegere e fragmentară :; ms. nr. 2 197. II. 71, f. 3v>, t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIUNGANU ILARIU, cl. VI. Localitatea: CIUNGA, jud. Alba. Data: 1872.

Mă miram ce-mi place mie:
Două mere şi-o gutîie
Şi-un voinic care ştî scrie

La v. 1 am eliminat anacruza : „Şî".

LIV. Cu mici modificări, este textul: ms. nr. 2 197. II. 60, f. 1 v \ t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUCURESCUVASILE, cl. IV(?). Localitatea : PĂNADE (şi jur), jud. Alba. Data: 1872. în ms. v. 2: *Pentru mult nu ţi[-o] aş da* (rectificarea noastră); v. 5: *Cetea două mii se gată ;* v. 7 : *Cetea două mii.* Intervenţia nereuşită, deoarece sparge simetria de formă a ultimelor patru versuri şi pentru că modifică, prin hiperbolizare neavenită, unul din elementele comparaţiei.

LV. Este amplificarea textului ms. nr. 2 197. II. 113, f. i', t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea: TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. în ms. textul are doar 11 v. faţă de publicaţie, unde are 17. La aceasta s-a ajuns prin repetarea terţinei iniţiale cu modificări în versul final şi prin adăugarea y. 13 şi 15. în ms. v. 1 : *d-aninat;* V. 3: *Că-i;* v. 8 : *Un*scrie;* v. 9 : *hîrtia scrie;* v. 10 : *Şi cu alta-mi;* v. 14 : *Cîndu-mi.* Dispoziţia emistihială aparţine editorilor.

LVI. Editorii au; avut la îndemînă trei Variante. Au preferat textul: ms.. nr;-2 197. II. 81, f. 27% î. 8 (numerotarea lui Jarnik).: Culegător: BITEA IOAN, cl. VIL Localitatea:. CUT, jud. Alba. Data: 1863. Pe aceasta l-au reprodus aproape identic. Singura deose-

bire e la v. 3
două variante
ms. nr. 2 197
GEORGE,
Alba. Data :

se amplifică
II. 110, f. 4"
VODĂ ŢIG
NOŞLAC, ju
Şi-ncă şi de
forma region
cel mai caract
ple similare în
laţie, geneză,

LVII. E a
ms. nr. 2 197
Jarnik). Culeg
Localitatea: C
au adăugat u

LVIII. E
de mai sus, a
(numerotarea
cl. V. Loca
Data: 1872.
în *mititea,*
dulcegărie r
şi au modific
patrulea) : *Sea*

LIX. Rep
dar şi cu mai
11.153, f. 2 v'
legător : PAN
jud. Mureş. D

Făcute spre lăcomie.
Ele-n față-s albișoare
Ga și niște domnișoare.
Trupul lor cel sprintenel,
Pare-a fi tras prin inel,
Grumazii lor cu mărgele,
Iar ochii ca două stele
Ce lucesc în zori de ziuă
în haina lor aurie.
Cînd cu mine cuvîntau
Cu vorbirea lor ce-o au,
Inimuța mi-o scăldau
Și-n iubire-o aruncau.
Una-n gura-i eină,șa,
Făcută pre sama mea
Să o sărut cînd oi vrea.
Cealaltă încă așa,
Făcută pre sama ta,
Ca să te iubești cu ea.
Buzele lor subțirele
Scăldate în tău cu miere.

Din ms. au fost reproduse întocmai numai 4 versuri (v. I — 3,6), au fost mai mult sau mai puțin modificate II (v. 4 - 5, 7, 9 - 11, 14 - 15, 24 - 26), tot 11 au fost omise (v. 13 — 23) și 5 adăugite (v. 8, 12 — 13, 16 - 17). Textul, neautentic la obîrșia sa, a devenit, în acest mod, cu totul strident.

LX. Baza prelucrării se află în varianta: ms. nr. 2 197.11.45, f. 2 ᵛ- t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : HANDRA ZAHEI, cl.V. Localitatea : MÎNĂRADE, jud. Alba. Data: 1863.

Mult mă mustră măicuța
Să-mi las seara ulița.
Dar [eu] nu o poci lăsa,
Că cîtu-i satu de mare,
Nime bădiț ca min' n-are;
Cîtu-i satu de-a mereu,
Nu-i bădiță ca a meu.
Că mai este-un brad în munte,
Da nu-i ca badiu de frumos,
Că bradu mi-i clencos.

față de care textul editorilor are 15 versuri, prin adăugirea v. 9 — 10, 13 — 15. De asemenea, confruntarea scoate în evidență și alte deosebiri, dintre care cea care merită a fi subliniată este apariția în textul publicat, la v. 3, a silabei de completare *re*, din motiv de eufonie, desigur. Adaosul între croșete la y, 3 este al nostru. Celelalte trei variante ale textului diferă de acesta, dar și între ele, prin schimbarea persoanei care ține discursul liric. în textul citat anterior, discursul era la pers. I, următorul îl are la pers. a H-a, celălalt la pers. a IH-a, iar ultimul, încă mai individualizat, îl trece în gura băiatului:

a) Ms. nr. 2 197.11.72, f. 1 ᵛ-, t. 9 (numerotarea culegătorului). Culegător: CIRCĂ IOAN, cl. V. Localitatea : DEAJ, jud. Mureș. Data: 1872.

Mîndră, nu te supăra,
Că cît e satu de mare
Nime drăguț ca tin'n-are.
Numa-n munte este-un brad
Și-ala-i ca badea de nalt;
Da, zău, bradu-i crenguros
Ca bădița de frumos.

b) Ms. nr. 2197.11.164, f. 12 ᵛ% t. 48 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea : GALTIU, jud. Alba. Data: 1863.

Cîtu-i satul ei de mare,
Nime drăguț ca ea n-are .
Și de nalt și de frumos,
într-o țară n-are soț.
Ba mai este-un brad în munte,
Ala se ține de frunte;
Da și bradu-i clenguros
Și-a ei bade-i mai frumos.

c) Ms. nr. 2 197.II.3, f. 11 ᵛ-, t [42 d] (numerotarea noastră). Culegător: IONAȘ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROȘIA DE SECAȘ, jud. Alba. Data : 1872.

Mult mă mustră măicuța
Că-mi prea place ulița.
Dar mie cum să nu-mi placă?
Căci cîtu-i satu de mare,
Mîndră ca min'nime n-are,
Frumoasă și gazdă mare.

Textul n-a fost numerotat de Jarnik, care la indicația expresă a culegătorului „de la 18 vene la 20" (paginația proprie), a sărit întreaga f. 11 r.

LXI. Este amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.146, f. 3ᵛ-, t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOAN SENIOR, cl. V. Localitatea: LECHINȚA, jud. Bistrița-Năsăud. Data: 1863. Primele 4 versuri sînt identice (cu excepția v. 4: *Mult mă mim cum m-ai scos)*. Versurile 5—6 șint adaosurile editorilor (fapt ce se vede și în cuvintele folosite : *duios*, de pildă). în ms. continuarea sună astfel: *Vai, te-am scos c-ai fost frumos,/C-ai fost fecior nu copil,} jCu peana de trandafir,/Și cu buze de. , ,* (indescifrabil).

LXII. Reproduce întocmai unica variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.124, f. 3ᵛ-, t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TĂMAȘ IOAN, cl. VIII. Localitatea : ABRUD, r. jud. Alba. Data : 1863.

LXIII. Ușoară amplificare a singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.65, f. 3 ᵛ-, t. 10. Culegător: CEAUȘEANU ALEX., cl. VI. Localitatea : PORUMBENI, jud. Harghita. Data: 1872. Editorii adaugă v. 8: *Totdeauna sâ-nflorească* și modifică următoarele situații din ms. : *CU e dealul, c-a meu, Numai în școală la, Frumosu-i că un inel, s-a scutura.* De asemenea, în ms.: *roza* (v. 7, 9, respectiv v. 7 — 8) pentru *ruja.*

LXIV. Editorii au avut la dispoziție 5 variante. Au luat ca bază textul: ms. nr. 2 197.11.170, f. 1 ᵛ-, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MUNTEANUIERONIM, cl. V. Localitatea: BĂGAU, jud. Alba. Data: 1872. Față de acesta au operat mici modificări lexicale, în ms. *florioarâ, Sufteta mea, nu pot merge, Fața ta cea rumeoarâ, vină, Ochii tăi cei negriori, Umple-mi inima de ceață.* Varianta a doua are următoarele detalii tehnice: ms. nr. 2 197.11.49, f. 2ᵛ-, t. 3 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FLORIAN 1LIE, cl. VI. Localitatea: BLAJ și jur. Data : 1863.

Mîndră, dragă surioară,
Fața ta cea albioară
Mult mă cheamă de la școală:
Vină-acasă de te-nsoară,
Că-ți stă bine cu muiere,
Ca rosmalinu-n ulcele
Și-ți stă bine cu nevastă,
Ca trandafiru-n fereastă.
Lasă-te de-nvățătură,
Vină-acasă să-ți dau gură.

La v. 6 și 8 : *rosmalinului*, și respectiv *trandafirului*, situație modificată de noi pentru restabilirea metrului. Varianta a treia : ms. nr. 2 197.11.184, f. 9 t. 49 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARȚIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863,

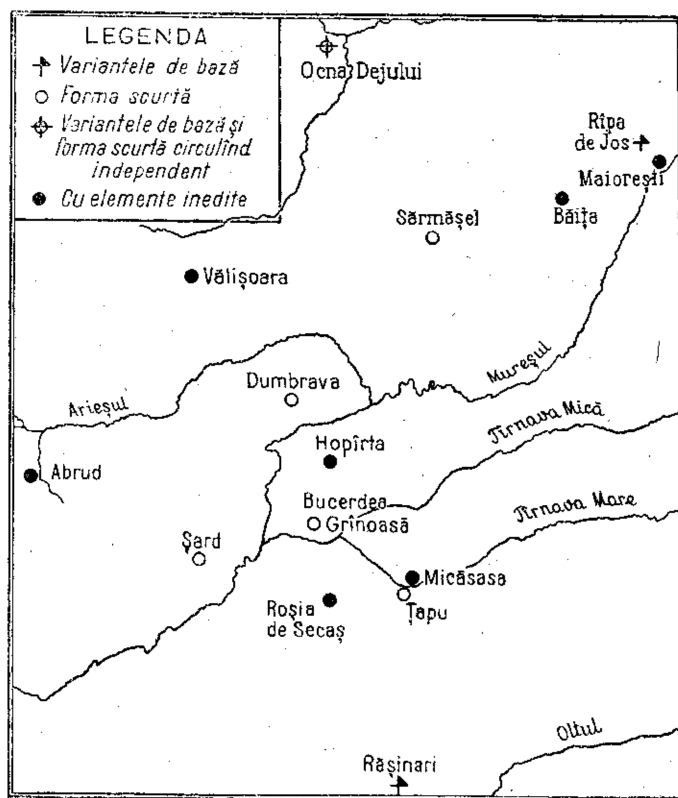
Textul poar
„stud". Vari
t. 23 (numer
IOAN SEI
jud. Alba.
oare. Deoseb
tu la școală
variantă: ms
culegătorului
Localitatea:

aduce un m
stabilitatea
editori. Tex
Pauleti (vezi

LXV. Ar
7 ᵛ-, t. 11 (n
PESCU IOA
JOS, jud. B

Tot voinicul o iubeşte;
Dacă-şi pune struț de flori,
14 După dînsa stai să mori.

pe care am oferit-o în întregime pentru o eventuală confruntare. Deosebirile sînt minore, însă numeroase. Fața de aceasta, varianta : ms. nr. 2 197.11.161, f. 3 ·*, t. 12 (numerotarea culegătorului). Culegător : PINCIU PETRU, cl. VI. Localitatea: RĂŞINARI, jud. Sibiu. Data: 1863. Diferă la v. 4 : *Măcar;* v. 5 : *sînu-i plin;*

Structura motivica a textului D. 65 : „Cîtu-i țara ungurească".

v. 9: *Cîndu fața-i,* v. 11 : *Iar dacă.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.184, f. 23 ·-·- t. 118 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARȚIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Este defectivă : îi lipseşte v. 12. Prezintă o apropiere maximă de textul publicat în punctul: *Măcar cine ce gîndeşte,! Măcar cum o ocărăşte,* de unde a venit probabil şi sugestia modificării textului de bază. Deosebiri față de textul anterior, v. 5 : *sînu-i plin;* v. 9 : *fafa-i bălăioară* (din nou ca în textul publicat!). Alături de acest text complex, circula, la data culegerii, şi o forma scurtă — desigur strigătură —, pentru care avem numeroase variante în colecție. Oferim un exemplu, fața de care vom face trimiterile ulterioare : ms. nr. 2 197.11.183, *L* 2 ·\ t 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARȚIAN VASILE, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863.

Apoi cîtu-i țara ungurească,
Nu-i ca fata românească,
Căci cu brîu roşu se-ncinge,
4 Cînd o vezi, inima-ți plînge.

Jarnfk şterge anacruza „Apoi" de la v. 1. Identice sînt variantele : ms. nr. 2 197.11. 184, f. 2 ·-, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARȚIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863, fără anacruză şi purtînd clasificarea provizorie a lui Jarnik: „laudatorie"; ms. nr. 2 197.11.173, f. 6·-, t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MICU SIMEON, cl. VIII. Localitatea: ŞĂRMĂŞEL, jud. Mureş. Data : 1863; ms. nr. 2 197, 11.149, f. 7 ·-, t. 26 (numerotarea culegătorului). Culegător : POP VASILE JUNIOR, cl. V. Localitatea DUMBRAVA, jud. Alba. Data: 1863; ms. nr. 2 197.11.57, f. 7 ·-, t. 22 (numerotarea iui Jarnik). Culegător: DANC ŞTEFAN, cl. V. Localitatea: ȚAPU, jud. Alba. Data: 1863. Cu modificări nesemnificative : ms. nr. 2 197.11.169, f. 1 ·', t. 1 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOLDOVAN IOAN, cl. VI. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863, v. 4: *Cînd o văz,* de reținut fonetismul *văz<vediu;-* ms. nr. 2 197.11.174, f. 4 ·-, t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MILACIU VASILE, cl. V. Localitatea: ŞARD, jud. Alba. Data: 1872. Aici diferențele sînt structurale: *Colo-n tara ungurească, ţEste-o fată românească. / Tot cu brîu roşu se-ncinge,jDupă ea inima-mi plînge.* Alte 7 variante aduc de fiecare dată amănunte noi, ce merită a fi consemnate. Astfel, varianta : ms. nr. 2 197.11.13, f. 2·-, t. 21 (numerotarea lui Jarnfk). Culegător : FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea: MICĂSASA, jud. Sibiu. Data: 1872. Aduce ca ultim vers al catrenului: *Din obraz îi pică sînge;* ms. nr. 2 197.11.23, f. 1 r., 1.1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : SAVA MACOVEI, cl. VI. Localitatea : HOPÎRTA, jud. Alba. Data : 1872. Introduce versul: *Din obrazu-i pică sînge* între ultimele două versuri ale catrenului, mărind numărul versurilor pînă la 5 ; ms. nr. 2 197.11. 123, f. 2 ·*, t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SUCIU VASILE, cl. V. Localitatea: VĂLIŞOARA, jud. Cluj. Data: 1872. Are 6 versuri, după distihul inițial urmînd : *Toată limba s-o iubească. (Ea cu brîu' roşu se-ncinge,jDe pre fată (obraz)-i pică sînge,[După ea inima-ți plînge;* tot cu 6 versuri: ms. nr. 2 197. II. 124, f. 5 ·., t. 28 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TĂMAŞ IOAN, cl. VIII. Localitatea: ABRUD, jud. Alba. Data : 1863 : v. 3 — 6 : *Din obrazu-i pică sînge,f Cu dragostea se învinge,!Ochii şi gura îi rîde* ; de asemenea cu 6 versuri: ms. nr. 2 197.11.140, f. 2·., t. 26 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863 : v. 5 —6 : *Ea cu cizme roşi se-ncalţăJDupâ ea inimangheaţă;* ms. nr. 2 197.11.150, f. 2 ·', t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOACHIM, cl. V. Localitatea: BĂIȚA, jud. Mureş. Data: 1863: v. 5 — 6: *Cu catrința strâmatâjPe trupu ei aşezată.* Merită a fi menționată varianta : ms. nr. 2 197.II.3, f. 7·-"·-,t. 27 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872: v. 3-4: *Cîndu-i ·i de sărbătoare,jEa se-mbracă ca şi-o floare.* În culegerea din aceeaşi localitate, efectuată cu 34 de ani mai înainte de N. Pauleti, varianta nu se găseşte. Pentru că este unul din cele mai răspindite texte din culegere,

oferim harta
global).
LXVI. R
2 197.11.164, f
nik). Culegăto
GALTIU, ju

B
M
B
4 M

a cărei replic
(numerotarea
dentificat, ia
următoarea î

D
C
D
4 C

Sugestii pent
partea unei
·- — 4 ·-, t.
CIORTEA C
jUd. Alba. D

5

Amplificarea,
reuşeşte să ad
a momentulu
metrii formal

LXVII. T
de la original
să aibă nu ma
de lucru a edi
ms. nr. 2 197.
nik). Culegăto
MANIC, jud.

5 Da ca dînsa nu găsesc:
La obraz ca rujile,
Ochiții ca murile,
Buzele ca frunzele
9 Stau să-mi [pună] zilele.

Cuvîntul dintre croşete este indescifrabil. Confruntarea arată că s-au adăugat, fără motiv aparent, versurile 5 — 6 şi 12-14.

LXVIII. Are la bază textul: ms. nr. 2 197.11.18, f. 1 ·' — ·% t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: N. N., cl. VI (neidentificat), iar materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Acestui text i s-a adăugat versul introductiv şi i s-au eliminat următoarele versuri: *Cînd o văd duminica,[Mi se rupe inima ;jCînd o văd în sărbători,jAtunci mă iau tot fioriIDin tălpi pînă-n subsuori. jEa mă cheamă-n prunişoriJSâ mă scape de fiori.{Da nu-ş'cum, drac, mă scâpaşi,fCâ-n mai mari fiori mă bâgaşi.* Alte diferenţe în ms.: *gura unei Anuţă, scurtâ-mi mie buzele* (evident *lapsus calami).* O a doua variantă: ms. nr. 2 197.11.181, L 1 ·* — ·% t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ALBU NICOLAE, cl. V. Localitatea: PĂNADE, jud. Alba. Data: 1863, are atît de numeroase neregularităţi metrico-ritmice, încît nu merită a fi confruntată.

LXIX. Este reducerea, prin eliminarea unui moment episodic, a unicei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11. 109, f. 3 ·', t. 31 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea: AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data: 1872. Editorii au adăugat versul introductiv, dar au eliminat distihul: *C-acela simte odihnajCare place pe vecina,* plasat în ms. înaintea distihului final. în ms.: *iubite a mele, la care oi mere, Mere-oi la-una preste calejCă-i frumoasă ca şi-un soare,!Mere-oi la-una preste drumfCâ-i frumoasă ca-un păun, la o vecină, că-i albă ca şi-o, fragă dulcejDe la ea nu s-ar mai duce.*

LXX. Editorii au avut la îndemînă 5 variante, pe care le-au combinat între ele. Detaliile tehnice sînt: a) ms. nr. 2 197.II.4, f. 3 ·-, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ NICOLAE, cl. VI. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1863, în ciclul „Strigări" ; b) ms. nr. 2 197.11.126, f. 2 ·*, t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ŢĂRANU IOAN, cl. VIL Localitatea: CHEŢANI, jud. Mureş. Data: 1863; c) ms. nr. 2 197.11.133, f. 8 ·-, t. 40 (numerotarea culegătorului). Culegător: PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea BUDIU MIC, jud. Mureş. Data: 1863; d) ms. nr. 2197. II. 118, f. 3 ·', t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: RUSU AUGUSTIN, cl. V. Localitatea : UIOARA, jud. Alba. Data: 1863, cu elemente concrete de oralitate: „Hop, lelitia, hop!"; e) ms. nr. 2 197.11. 2, f. 4 ·-, t. 26 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IGNAT SIMION, cl. VI. Localitatea: BOGATA, jud. Mureş. Data : 1863.

v. 1: *Dragu-mi-i cîmpu cu flori*: a, c, d, e; *Ba place-mi cîmpul:* b.
v. 2 : *Leliţa cu cingători:* a; *Şi mîndră cu: b; Mîndruţă cu:* c, d : *Pre mîndră cu* : e
v. 3 : *Dragu-mi-i cîmpu cu ceaţă* : a, c; *Şi-mi place cîmpul:* b.
v. 4: *Şi mîndră cu cîrpa creaţă:* a; *Mîndră cu rochia* : b; *Mîndra-n vălitoare :* c.

Varianta d) modifică astfel v. 3—4 : *Cînd la ea că eu privesc, [Eu de tot că mă topesc.* Varianta e) nu cuprinde decît distihul iniţial. Editorii au păstrat v. 1 şi 3, intervenind în cuprinsul celorlalte. La v. 4, au introdus un cuvînt inexistent în tot fondul de variante : *ie,*

LXXI. Editorii au avut la dispoziţie o singură variantă, însă au tratat-o în conexiune cu cele analizate la nota anterioară, în a căror familie se încadrează aceasta, şi în legătură cu lumea strigăturilor. Textul de bază este următorul: ms. nr. 2 197.11. 177, f. 4·-, t. 33 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU VASILE, el. VIL Localitatea: OBREJA, jud. Alba, Data: 1863.

Dragu-mi-i cîmpul cu flori
Şi bădiţa cu surori,
Dragu-mi-i cîmpul cu fragi
4 Şi bădiţa cu nădragi.

căruia i s-au îndepărtat versurile 3—4 şi i s-au adăugat, cu uşoare modificări, v. 3 —4 din LXX, şi ca încheiere două versuri ad-hoc, de strigătură. Amplificarea nu s-a făcut, aşadar, pe material inventat de editori, ci prin contaminări succesive cu alte producţii autentic folclorice. Vezi pentru această ultimă contaminare şi nota la textul LXXVII.

LXXII. Textul reprezintă amplificarea variantei: ms. nr. 2 197.11. 169, f. 2 ·', t. 19 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOLDOVAN IOAN, cl. VI. Localitatea : BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863.

Drag mi-i, Doamne, -omu frumos,
Şi de faţă, şi de dos,
3 Şi călare, şi pe jos.

Intervenţia editorilor nu se mărgineşte la adăugarea obişnuită a unui vers introductiv, de natură invocativă sau exclamativă, ci atinge însăşi substanţa lirică a cîntecului.

LXXIII. La baza textului publicat stă varianta : ms. nr. 2 197.11. 74, f. 1 ·% t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTIN IOSIF, cl. V. Localitatea: AŢINTIŞ, jud. Mureş. Data : 1863. Diferenţele de transcriere sînt minime. în ms. : *Şi o cunosc de pre* (v. 2, 4). Fragmentară, varianta: ms. nr. 2 197.11.179, f. 1 ·/> t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARCU GEORGE, cl. V. Materialul nelocalizabil. Data : 1863, care cuprinde numai 4 versuri, respectiv un distih ad-hoc: *Eu pre deal, mîndră pre şes :/Te cunosc, mîndră, pre mers,* căruia i se adaugă ultimele două versuri ale textului anterior (şi celui publicat). în celelalte trei variante nu vorbeşte feciorul, ci fata. Exemplul caracteristic este: ms. nr. 2 197.11.67, f. 1 ·% t. 3 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTEA NICOLAE, cl. V. Localitatea: MÎNĂRADE, jud. Alba. Data: 1863.

Eu pre deal, badea pre vale
\ Şi-1 cunosc numai pe zale,
Eu pe deal, badea pre şes
Şi-1 cunosc numai pre mers,
5 Că i-i mersu legănat
Şi cuvîntu aşezat.

Şovăirea dintre *pre* şi *pe* în ms. Textul are atingeri tematice cu CCX. Varianta: ms. nr. 2 197.II.5, f. 3·", t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ISAILĂ SAMUILĂ, cl. V. Localitatea: LUPU, jud. Alba. Data: 1863. După ce modifică uşor primele două versuri *(Badiul pe, Eu mi-l cunosc de pre),* adaugă ca încheiere distihul : *Eu pre deal, badiul pre luncă,IEu mi-l cunosc de pre glugă.* Varianta : ms. nr. 2 197.11. 138, f. 1·% t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IACOB, cl. V. Localitatea : DRÎMBAR, jud. Alba. Data: 1872, după o neînsemnată diferenţă la v. 2 *(Eu mi-l cunosc de pre),* încheie cu distihul: *De pre zale şi de pre inelejŞi de pre dragi brînele mele.* Amîndouă versurile sînt supranumerare prin anacruză.

LXXIV. Este amplificarea variantei : ms. nr. 2 197. 11.171, f. 6·% t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MĂRGINEANU NICOLAE, cl. VIL Localitatea: DOŞ-

TAT, jud. A
versuri. Edit
introducînd î
divală articul
tentic. Versur
litate, în ms. :

LXXV. E
blează aproa
ale variantei
următoarele :
tarea lui Jarni
cl. VI. Locali
Editorii modi
Şi pe Ion a) ş

LXXVI. Ş
ficare. Varian
168, f. 3 ·-·*,
NEGRUTIU
jud. Cluj. D
şi 5 distihul
lume una, jC
cat v. 1 : *seara*
(deci supranum
v. 8 : *Şi-mpăn*

LXXVII.
a motivului a
·-, t. 9 (nume
GEORGE, c
Data: 1865.
au eliminat
jC-amiroase-a
cele rămase
(ale versiunii
este evitarea f

LXXVIII.
ms. nr. 2 197.
Culegător: P
IOREŞTI, ju

Materialul a fost combinat cu elemente disparate luate din varianta: ms. nr. 2 197.11.132, f. 1 ·\ t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMEON [cl. IV-VII documentat]. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: [1863-1867].

Pre cea cu dinţii mărunţi
Tot în gură s-o săruţi
Şi la ochi să nu te uiţi.
Pre cea cu ochi mici şi traşi,
S-o săruţi, să n-o mai laşi.
Cea cu ochii negrişori
Mă tot cheamă-n prunişori,
Să mă scoată din fiori.
Nu ştiu, scoate-m-a ori ba,
Ori mai tare m-o băga.

care este atestată şi circulînd fragmentar : ms. nr 2 197.11. 28, f. 1 ·*, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea: LODROMAN, jud. Alba. Data : 1872. Varianta cuprinde ultimele 5 versuri cu uşoare diferenţe (v. 7 : *Mult mă cheamă*, v. 8 *din păcate*, v. 10 : *m-a)*. Următoarea : ms. nr. 2 197.IT.84, f. 1 ·\ t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BĂCILĂ VASILE, cl. V. Localitatea : LODROMAN, jud. Alba. Data : 1872. Se deosebeşte de replica ei din aceeaşi localitate numai prin fonetismul local: *scoată < scoţia* (v. 8). Alte două variante refac atmosfera cîntecului luat de noi ca bază de discuţie, dar inversează ordinea ideilor. Se realizează astfel o versiune de trecere spre cu totul altă formulă artistică şi alt destin poetic. Detaliile tehnice ale uneia din aceste două variante sînt următoarele: ms. nr. 2 197.11.114, f. 1 ·% t. 4. Culegător : TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu. Data : 1872.

Mîndră cu ochi negrişori,
Ea mă cheamă-n prunişori
Să mă scoată din fiori.
Nu ştiu, scoate-m-a, ori ba,
Ori mai tare m-a băga?
Cea cu ochii negri traşi,
S-o săruţi să n-o mai laşi.

De reţinut acelaşi fonetism local : *scoată<scotie.* Replica ei : ms. nr. 2 197.11.162, f 1 ·% t. [2 b] (numerotarea noastră). Culegător: PETRUŢ ALEXANDRU, cl. VI. Materialul nelocalizabil. Data : 1863. Diferă la v. 1 : *Cea cu ochii*; v. 2 : *Mă cheamă prin ;* v. 3 : *Să mă scoală din păcate ;* v. 6 : *Ai cu ochii mici şi . . .* Această formulă poetică este atestată anterior şi în culegerea lui N. Pauleti (vezi ed. Ion Muşlea, p. 77). Ultima variantă pe care o dăm şi-a dobîndit o totală independenţă lirică faţă de textele anterioare : ms. nr. 2 197. II. 141, f. 1 ·-, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP GEORGE, cl. V. Localitatea: CERGHID, jud. Mureş. Data: 1863.

Cea cu ochii negrişori,
S-o săruţi de nouă ori;
Cea cu ochii negri traşi,
4 S-o săruţi, să n-o mai laşi.

O variantă atestată anterior la N. Pauleti (vezi ed. Ion Muşlea, p. 127).

LXXIX. Textul publicat reprezintă contaminarea a două variante. E vorba de varianta: ms. nr. 2 197.II.3, f. 5 ·-6 ·*, t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872, pentru care nu avem atestare anterioară în culegerea lui N. Pauleti şi care a furnizat editorilor primele 4 versuri ale textului lor. Au modificat la v. 2 : *în sat la nime* şi la v. 4 : *D-ăia nu mai pot* (în ms. Jarnik subliniază *D-ăia* [= Deja]). La acest material au adăugat ultimele 4 versuri ale variantei: ms. nr. 2 197.11.182, f. 6 ·-, t. 25 (numerotarea culegătorului). Culegător: ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea: BUIA, jud. Sibiu. Data: 1872. Acesta începe clasic: *Mîndro, doi ochi ca la tine] Nu mai văz în sat la nime* (de reţinut fonetismul *vâz<vadiu),* şi se continuă cu cele 4 versuri finale ale textului tipărit, transcrise întocmai. O ultimă variantă prezintă un joc elegant, deşi tautologic, pe ideea din distihul iniţial : *Mîndră, doi ochi ca ai tăi/Nu mai sînt în sat la noi,* după care urmează primele două versuri ale textului, cu modificarea notată : *nime* în loc de *mine :* ms. nr. 2 197.11.46, f. 3 ·*, t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PIERŢEAGĂ VASILE, cl. V. Localitatea: OCNIŞOARA, jud. Alba. Data : 1872.

LXXX. Reproduce întocmai varianta : ms. nr. 2 197.11. 3, f. 11 ·% t. 43 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872. Varianta: ms. nr. 2 197.11.71, f. 4 ·*, t. 22 - (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIUNGANU ILARIU, cl. VI. Localitatea: CIUNGA, jud. Alba. Data : 1872. Diferă de acest text la v. 3 : *De mijlocul* şi v. 4 : *sum* (pentru *io-s).* Varianta: ms. nr. 2 197.11.104, f. 7 ·', t. 51 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VII. Localitatea: ASINIP, jud. Alba. Data: 1863, este defectivă, lipsindu-i v. 3, iar v. 4 face : *Şi eu îs.* Ultima variantă nu mai are sens interogativ, ci hortativ : *Copilă secerătoarelNu secera vara-n soare,jCâ soarele te-a păli,jFaţa ţi s-a vesteji* : ms. nr. 2 197.11.184, f. 5 ··, t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător :. MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863. Textul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „fragedîme".

LXXXI. Reprezintă prelucrarea unicei variante clin culegere : ms. nr. 2 197.11.166, f. 4 ·', t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: NEMEŞ IOAN MAIOR, cl. V. Localitatea: LUNA, jud. Cluj. Data: 1863. Prelucrarea constă în omiterea următoarelor versuri de la începutul cîntecului: *Dragu-mi-i a trâi-n lumejCu omul care-i de glume./Lasă-mă, măicuţă-n pacejSâ trăiesc cu cine-mi place,] C-acum şi mie mi-i bine / C-am bădiţ tînăr ca mine* şi înlocuirea lor cu primele trei versuri ale textului publicat. Restul cîntecului, v. 4—11 sînt reproduse întocmai. De reţinut fonetismul *văz*, provenit din ms.

LXXXII. Este amplificarea variantei : ms. nr. 2 197. 11.165, f. 2 ··, t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: NOVACU AL., Cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Editorii au reprodus întocmai această variantă, ce reprezintă primele 4 versuri ale textului publicat şi au adăugat ultimele 3 versuri. O a doua variantă : ms. nr. 2 197.11.42, f. 2 ·, t. 17 (numerotarea culegătorului). Culegător : GRAMA AMBROZIU, cl. V. Localitatea : MANIC, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1872. Acesta, cu micile sale deosebiri faţă de materialul anterior (v. 3 : *Da badea numa c-o vacă),* dovedeşte că intervenţia editorilor este în afara liniei autenticului : cîntecul circulă sub forma catrenului iniţial, niciodată însoţit de o altă formulă poetică subsecventă.

LXXXIII. Este reproducerea aproape întocmai a variantei: ms. nr. 2 197.11.58, f. 2 ·% t. 5. Culegător: BOZAC IERONIM, cl. VIII. Localitatea : (VELCHERIU DE CÎMPIE) RĂZOARE, jud. Mureş. Data: 1863

Cîntă cucu-n par de gie,
D-acolo este-o chilie,
Cu ciuperci şi cu tămîie.
Drăguţu mnieu hăi dintîie,
D-acolo şede de scrie.
Da cînd scrie mă mîngîie,

pe care pentru
derat util s-o t
v. 4 — 5, transfo
bioase în ceea c
dar care aruncă
care editorii, p
schimbări opera
şi nu mai stăr
le scoate cu uşu

LXXXIV
taminări operat
Primul: ms. n
lui Jarnik). Cu
VIL Localitate
Este reprodus î
trenul iniţial)
catren este rep
cîntec : ms. nr.
lui Jarnik). Cule
calitatea : ASI
deosebire afectea

LXXXV. R
din culegere : m
tarea lui Jarnik).
Localitatea : Di
1872. în ms., v. 5
v. 9 : *bradul de*
vede, modificări

LXXXVI. E
din care au ales-
cînd-o aproape în
b (numerotarea lu
cl. V. Localita
Data : 1872. în
pana-n; v. 4 :

v. 7 : *Făi'ciorecii,* deci o singură modificare lexicală, celelalte de transcriere. Menționăm că textul nu apare în culegerea din 1838 a lui N. Pauleti, realizată în aceeaşi localitate. Varianta a doua amplifică v. .3 şi renunță la întreaga succesiune a enumerărilor : ms. nr. 2 197.11.104, f. 5 ·*, t. 30 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GHERMAN IOAN, cl. VII. Localitatea: ASINIP, jud. Alba. Data: 1863.

Badea care mi-i drag mie
N-are casă nici moşie,
Numai peana-n pălărie,
Lîngă peana, flori domneşti.
E păcat să nu-1 iubeşti.
N-are brazdă de ogor,
Numai cioareci cu şinor.

Ultima variantă e fragmentară : cuprinde 5 versuri în total, primele 3 ale versiunii publicate, cu deviații uşoare, deşi interesante *(Bădița cafmi-i drag mie/N-are care, nici moşie,INumai peana-n pălărie)* şi ultimele 2 ale aceleiaşi versiuni (v. 5 : *Numai cioareci),* renunțînd la distihul 4-5. Detaliile sale tehnice sînt: ms. nr. 2 197.11.175, f. 3 ·*, t. 23 (numerotarea culegătorului). Culegător : MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data : 1872.

LXXXVII. Reproduce aproape întocmai unica variantă din culegere : ms. nr. 2 197. II. 114, f. 2ᵛ, t. 20 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TODORAN NICOLAE. cl. VI. Localitatea : CHESLER, jud. Sibiu. Data : 1872. în ms. v. 2: *Ochii tăi mă bagă-n boale;* v.3 : *Intră-n casă;* V. 4 : *Iese-afară.* Ordinea versurilor e diversă (I, III, IV, II) şi rectificată de culegător.

LXXXVIII. E reproducerea aproape identică a singurei variante din culegere : ms.nr.2 197.11.58, f. 2 ·\ t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BOZAC IERONIM, cl. VIII. Localitatea (VELCHERIU DE CÎMPIE) RĂZOARE, r. Luduş, jud. Mureş. Data : 1863 :. în ms., v. 3 : *dumineca.;* v. 4 : *Să-şi* reteze ; v. 5 şi 7 : Şi *în loc ;* v. 6 : *şi-amnei.* Important de semnalat că Jarnik subliniază cu creionul la v. 4 : *reteze,* cuvîntul pe care l-a înlocuit în versiunea publicată cu *gătească.*

LXXXIX. E reproducerea aproape identică a unicei variante din culegere: ms.nr.2 197.11.114, f. 4 ·', t. 51 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu Data: 1872. Modificările constau, în principal, în înlocuiri de cuvinte. în ms., v. 1 : Mîndrul *meu ;* v. 2 : înalt *ca un;* v. 4 : Pare eâ-i *rujă* învoaltă ; v. 8 : *Cruce* de *mărgele.* De reținut inconsecvența fonetismului local: *văz* <*vediu* (v.3 şi 5), dar *văd* <*vedu* (v. 7), pe care editorii îl uniformizează. Textul face parte din ciclul *Alte chiuituri.*

XC. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197. II. 3, f. 16 ·% t. 71 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872.

Badiu-nalt şi subțirel
Pare că-i tras prin inel,
Mîndra-naltă, subțirea,
4 Parcă-i trasă-ntr-o vergea.

Modificările afectează v. 2 şi 4 şi mai imp rtantă este înlocuirea lui *vergea* cu *mărgea.* Acestor patru versuri editorii le-au adăugat încă două, de natură explicativă, aşezate, respectiv, după fiecare din cele două distihuri ale catrenului. Cea de-a doua variantă pe care au avut-o la îndemînă : ms. nr.2 197.11.124, f. 2·., t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TĂMAŞ IOAN, cl. VIII. Localitatea : ABRUD, jud. Alba. Data : 1863, tratează divers ultimul distih: *Mîndra-naltă, subțirică,/Parcă-i trasă-ntr-o verigă.* Materialul este atestat, într-o formă asemănătoare, în Roşia de Secaş, în culegerea lui N. Pauleti (vezi ed. Ion Muşlea, p. 56). Structura lui (catren format din două distihuri dispuse simetric), identică cu cea transcrisă de noi aici, scoate şi mai mult în evidență intervenția, dincolo de linia autenticului folcloric, a celor doi editori.

XCI. Reproduce aproape întocmai varianta : ms. nr. 2 197. II. 63, f. 3 ·% t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUTNARIU IOAN, cl. VI. Localitatea: Din jurul or. REGHIN, jud. Mureş. Data: 1872. Singura modificare afectează conținutul v.3; în ms. : *Badiu ales dîntr-o mie.*

XCII. Nu are corespondent în cuprinsul culegerii.

XCIII. Reproduce întocmai varianta : ms. nr. 2 197. II. 66, f. 4 ·% t. 15 (numerotarea culegătorului). Culegător: CIOBA GAVRIL, cl. VIII. Localitatea: NADĂŞA, jud. Mureş. Data: 1867-1868. Cea de-a doua variantă pe care au avut-o la dispoziție: ms. nr. 2 197. II. 27, f. 10 ·, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1872 - 1873. Din ciclul *Doine şi hore poporale* prezintă mici deosebiri ce afectează v. 1: *Ştii tu, mîndră, ce-am gîndit ?* şi v. 3 : *iar mâ-ndeamnâ.*

XCIV. Reproduce aproape întocmai unica variantă clin culegere : ms. nr. 2 197.11.17, f. 2·-, t. 7 b (numerotarea lui Jarnik). Culegătorul anonim, iar materialul nelocalizabil. Data : 1870. în ms., v. 2 : *Şi-o prins;* v. 4 : *Da zice câ i-s mai dragă eu* (versul supranumerar).

XCV. Editorii au avut la îndemînă 7 variante. Au ales varianta : ms. nr. 2 197.11.183, f. 2·-, t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARȚIAN VASILE, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863. Pe aceasta au reprodus-o întocmai. Varianta următoare : ms.nr.2 197.11.132, f. 4 ·-, t. 31 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMION. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data : 1863 - 1867. Prezintă următoarele particularități : v. 2 : *de-l ascultă ;* v. 3 şi 5 : *De-a cînta cucul spre ;* v. 6 : *Eu mai mult nu sînt al tău.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.145, f. 1·% t. 13 (numerotarea culegătorului). Culegător : POP MATEI, cl. V. Localitatea: TĂURE, jud. Bistrița-Năsăud. Data: 1872. Introduce termeni latinizanți, v. 3 : *trage sperare;* v. 6 : *îndreple-te.* Ultima variantă din această serie: ms.nr.2 197.11. 179, f. 2 ·-, t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARCU GEORGE, cl. V. Materialul este nelocalizabil. Data : 1863. Are o mai mare independență lirică față de materialul tradițional:

Auzi, mîndro, cucul cîntă,
Ieşi afară de-l ascultă.
De-a cînta cucul a bine,
Eu m-oi mai iubi cu tine
Şi de a cînta a rău,
Ne-om lăsa la Dumnezeu.

Cealaltă serie de variante (alte trei texte) cuprinde invitația la fuga în lume a celor doi iubiți. Materialul mărturiseşte oarecare tangență cu lirica de haiducie. În varianta : ms.nr.2 197.11.72, f. 2 ·-, t. 18 (numerotarea culegătorului). Culegător : CIRCĂ IOAN, cl. V. Localitatea : DEAJ, jud. Mureş. Data: 1872. Se înlocuieşte v. 4 (al textului publicat) cu: *Ia-ți hainele, hai cu mine,* celelalte elemente fiind identice cu materialul publicat. Varianta: ms. nr. 2 197.11.68, f. 4 ·-, — 5 ·-, t. 35 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea : SPINI, jud. Alba. Data: 1872. Adaugă însă la această formulă, în locul v. 6, următoarea idee : *Codru şi frunza-i al tău.* Ultima

variantă: ms.
tarea lui Jarn
VI. Localitate
Amplifică intr
Pentru a face
criem textul :

XCVI. Rep
culegere: ms.
culegătorului).
Localitatea : M
Amplificarea c
invoeative : v.
troduce cîte una
lui. Modificări
că nu-mi trebui,

XCVII. Re
culegere : ms.
lui Jarnik). Cu
calitatea: TO
ciclul *Versure*
modificînd des
în ms. : *Iese-n*
deplin, El zice
turisesc net pro

XCVIII. Re
culegere: ms.n
lui Jarnik). Cule
TĂTÎRLAUA,
adăugat v. 5.
tistic, asupra
nesemnificative
toamnă încolea,

XCIX. Este
nr. 2 197.11.14(
Culegător: PO
LECHINȚA, ju

din ms. cuprinde primele 5 versuri ale versiunii publicate. Cea de-a doua parte a cîntecului valorifică aproape fidel varianta: ms. nr. 2 197.11.146, f. 1 ᵛ-, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOAN SENIOR, cl. V. Localitatea: LECHINȚA, jud. Bistrița-Năsăud. Data : 1863. Editorii au adăugat v. 12 (care trădează cu putere proveniența sa extrafolclorică), transcriind exact materialul. în ms. v. 5 (resp. 10) : *mîndro.* Pentru finalul în adynaton, vezi şi DLII.

C. Nu are corespondent în cuprinsul culegerii.

CI. Reproduce cu maximă fidelitate unica variantă existentă în culegere: ms. nr. 2 197.11.184, f. 14 ᵛ', t. 79 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARȚIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Materialul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „îndemnare".

CIL Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.71, f. 2 ᵛ-~ᵛ\, t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CIUNGANU ILARIU, cl. VI. Localitatea: CIUNGA, jud. Alba. Data: 1872. Ms. cuprinde primele 4 versuri, transcrise aproape fidel; v. 3 : *Pre mine,* pre-un *puişor,* v. 4 : *Pre mine,* pre-o *puir.uliță.* Ultimele două versuri ale textului publicat aparțin editorilor şi trădează prozaismul cel mai puțin folcloric cu putință.

CUI. La baza textului publicat stă varianta: ms. nr. 2 197.II.4, f. 2 ᵛ\ t. 6-7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ NICOLAE, cl. V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1863. Editorii modifică cele două versuri de început: *Iubeşte-mă, bade dragă,* \ *Câ mi-i inima amară,* refac ritmic şi metric v. 3 : *Că nu ți-am fost mîndră de-aseară* şi înlocuiesc conjuncția la v. 4 : *Că doi ani.* Restul cîntecului este reprodus întocmai. Cea de-a doua variantă a cîntecului, nefolosită de editori, are următoarele detalii tehnice: ms. nr. 2 197.11.22, f. 1 ᵛ-, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP CONSTANTIN, cl. V. Localitatea : HUNEDOARA, jud. Hunedoara. Data: 1872.

Frunză verde, foaie fragă,
Iubeşte-mă, mîndră dragă.
Iubeşte-mă, dacă-s plac,
Dacă nu, silă nu-s fac.
Iubeşte-mă din vedere,
Dacă n-ai altă putere.

Ultima variantă impresionează prin prolixitate şi este dubioasă sub raportul autenticității : ms. nr. 2 197.11. 71, f. 2 ᵛ-, t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIUNGANU ILARIU, cl. VI. Localitatea: CIUNGA, jud. Alba. Data: 1872.

— Bădiț, bădişorul meu,
Iubeşte-mă, dacă-ți plac,
Dacă nu, silă nu-ți fac;
Iubeşte, bade, iubeşte,
Că nime nu te opreşte,
Inima mea te voieşte ; .
Mai de mult să fi iubit,
Că nime nu te-a oprit,
Inima mea te-a voit.

CIV. Reprezintă prelucrarea singurei variante din culegere. Deoarece textul de bază este deosebit de realizat din punct de vedere artistic, îl transcriem în întregime, subliniind acele versuri care au intrat integral sau numai parțial în versiunea publicată (unități metrice şi semasiologice sau simple sugestii artistice) şi lăsînd ca încheierile, cu privire la procedura caracteristică pentru editori să reiasă din posibilitatea confruntării directe a celor două versiuni. Detaliile tehnice sînt: ms. nr. 2 197.11. 3, f. 4 ᵛ'-ᵛ', t. 15. Culegător: IONAŞ ANDREI, cl, V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872.

Iubeşte, badeo, iubeşte
O trestiuță din baltă,
Subțirea, verde şi-naltă;
Nu'iubi rogoz din tău,
Că-i pînă-n şerparu tău.

CV. Reproduce întocmai varianta, unică în culegere : ms. nr. 2 197.11.126, f. 2 ᵛ-, t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ȚĂRANU IOAN, cl. VII. Localitatea : CHEȚANI, jud. Mureş. Data : 1863.

CVI. Reproduce aproape întocmai varianta: ms. nr. 2 197.11.109, f. 3 ᵛ-, t. 33 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea : AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data: 1872. în ms., v. 1 : *bade, mâi* nu *buze moi,* v. 6 : *Că nu ți-oi da nice ție.* Alte două variante modifică mesajul piesei. Prima are următoarele detalii tehnice: ms. nr. 2 197.11.14,. f. 1 ᵛ-, t. 7 (numerotarea culegătorului). Culegător: HOSU CONSTANTIN, cl. V. Localitatea: LIVADA SOMEŞ, jud. Cluj. Data: 1863.

Vină, bade, joi seara,
C-atunci îi dulce gura ;
Vină, bade, joi la noi,
Să-ți dau gurița-napoi.

Cea de-a doua : ms. nr. 2 197,11.19, f. 8 ᵛ-, t. 16 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : anonim (N.). Localitatea : nelocalizabilă. Data : nedatabilă.

Vină, bade, joi seara,
C-atuncea-i de dat gura;
Vină, bade, singurel,
Că ți-oi da gura frumuşel.

GVII. Reproduce întocmai variantele : ms. nr. 2 197. 11.73, f. 4 ᵛ-, t. 26 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CIORTEA GEORGE, cl. V. Localitatea: PEȚELCA, jud. Alba. Data: 1865 (singura deosebire, v. 1 : *bădiță)* şi ms. nr. 2 197.II.3, f. 2 ᵛ-, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872 (singura deosebire, v. 3: *Am un pâr).* Textul este atestat, în combinație cu alt motiv (strigături CLX), în culegerea lui N. Pauleti (vezi ed. Ion Muşlea, p. 117). Alte trei variante aduc diferențe imperceptibile aproape.

a) Ms. nr. 2 197.11.77, f. 2 ᵛ-, t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BANFI OCTAVIU, cl. V. Localitatea : ŞOMOŞTELNIC, jud. Mureş. Data : 1872. Repetată şi în ms. nr. 2 197.11.85, f. 1 ᵛ-, t. 18 (numerotarea lui Jarnik) diferă la v. 1 : *bădiță, bade mâi;* v. 2 : *Vino pe seară la noi.*

b) Ms. nr. 2 197.11.27, f. 79 ᵛ-, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1876. Din ciclul *Poezii poporale* diferă la v. 1 : *Nicolae, buze moi,* v. 2 : *Vino pe seară la noi.*

c) Ms. nr. 2 197.11.181, f. 1 ᵛ% t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ALBU NICOLAE, cl. V. Localitatea : PĂNADE, jud. Alba. Data : 1863. Cuprinde numai 3 versuri şi nu este mîndră cea care se adresează feciorului, ci acesta o invită la el:

Haide, mîndră,-n sus la noi,
C-am un păr cu pere moi,
Să le mîncam amîndoi.

CVIII. La baza textului publicat stă varianta: ms- nr. 2 197.11.124, f. 4 ᵛ-, t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TĂMAŞ IOAN, cl. VIII. Localitatea : ABRUD,

jud. Alba. D
rea a două ver
face mînioas
rora editorii
neînsemnate î
v. 6 e supranu
mă cere, v. 7
da frunza. R
variantă frag
Ioane sălajene
Vin'la maica d
din textul tip
t. 4 (numerot
VANU IOAN
NOASĂ, jud.
2 197.11.139, f
Culegător: P
MAIOREŞTI,

nu se opreşte
nare cu finalul
deoarece o întî
diferențe față
material sînt
t. 1 (numerotar
NIM, cl. VIII.
RĂZOARE, ju
rile acestui te
v. 3: *Hai l*
5 : *M-a da f*
v. 7: *Şi-oi m*
prin Baia M
v. 12 : *neîntr*

Cunună voinic fugit. / Şi-om mere, mîndră, şi noi, / Şi ne-om cununa-amîndoi. Textul poartă, cu creionul, clasificarea provizorie a lui Jarnik : „cununia pre ascunsu" şi glosa marginală : ,,la alţii almente : Si om trece Ternava", ceea ce ne trimite la textul anterior. Mai subliniază şi cuvîntul „neunitu" (v. 13). Cu o contaminare iniţială ce ne trimite la CXII (primele 4 versuri) : ms. nr. 2 197. 11.139, f. 1 ᵛ', t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863. Reproduce întocmai v. 6 — 9, la care adaugă: *Şi-om bea o cupă de bere / Şi nemică nu ne-a cere, / Şi o cupă de vin* (evident un *lapsus calami) j Şi ne-om cununa deplin.*

CIX. Este reproducerea, amplificată şi cu foarte mici modificări de ordin lexical, a singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.168, f. 1ᵛ ', t. 5 (numerotarea culegătorului). Culegător: NEGRUŢIU F. IOAN, cl. V. Localitatea: SUCUTARD, jud. Cluj. Data: 1872. Astfel, editorii adaugă versul invocativ dm introducerea textului şi operează următoarele schimbări: în ms. v. 3 : *Mă cheamă sara* (desigur din dorinţa de a realiza o disimilare lexicală faţă de v. 5, paralelul său) şl v. 6: *Hai mîndrk.*

CX. Reproduce întocmai varianta: ms. nr. 2 197.11. 44, f. 1 ᵛ' — 2ᵛ% t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GRUIANU ZAHĂRIE, cl. V. Localitatea : STRAJA, jud. Alba, Data: 1872. Acesteia i s-a ataşat ca introducere versul invocativ (v. 1 în textul tipărit).

CXI. Reproduce întocmai varianta: ms. nr. 2 197. 11.169, f. 2 ᵛ', t. 12 (numerotarea culegătorului). Culegător : MOLDOVAN IOAN, cl. VI. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data : 1863. I s-a eliminat anacruză de la v. 3 : Că *dacă frunza s-a usca.* Alte trei variante modifică foarte puţin materialul publicat: ms. nr. 2 197.11.128, f. 4ᵛ*, t. 9 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : RADU ALEXANDRU, cl. V. Localitatea TELEAC, jud. Mureş. Data: 1872, face v. 1 : *mîndră, -n cununie,* v. 4 : *Popa nu ne-a;* ms. nr. 2 197.II.3, f. 16 ᵛ', t. 72 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872 (pe care n-o aflăm în culegerea lui N. Pauleti). Face, v. 1 : *Hai, mîndro,* v. 4: *Popa nu ne-a;* ms. nr. 2 197.11.139, f. 1 ᵛ% t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VII. Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863. Face v. 1 : *mîndrâ-n cununie,v.* 3 : *Câ dacă frunza s-a d-usca* (supranumerar prin anacruză), v. 4 : *Pre noi nu ne-or cununa.*

CXII. Versiunea publicată este rezultatul unei contaminări a trei cicluri de cîntece. Primul ciclu cuprinde v. 1 — 4 şi 5 — 6 din versiunea publicată; ciclul al doilea, v. 1—4 şi 7 — 10; ciclul al treilea, v. 1 — 4 şi 7 — 10, cu intercalarea unei formule ad-hoc : v. 5 — 6. Pentru prima situaţie, e caracteristică varianta: ms. nr. 2 197.11.182, f. 6 ᵛ', t. 23 (numerotarea culegătorului). Culegător : ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea: BUIA, jud. Sibiu. Data: 1872. Se deosebeşte de versiunea publicată la v. 2 : *noi ne lovim,* v. 4 : *în pene,* v. 6 : *Ca doi porumbaşi la zburat* (evident un *lapsus calami,* pe care editorii l-au schimbat în: *Ca doi porumbi).* Varianta: ms. nr. 2 197.11.170, f. 2ᵛ-, t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MUNTEANU IERONIM, cl. V. Localitatea: BĂGAU, jud. Alba. Data: 1872. Prezintă deosebiri la v. 2 : *Amîndoi noi ne lovim,* v. 4 : *Ca şi doi porumbi,* v. 5 : *şi la stat,* v. 6 : *Ca şi cucul la cîntat.* Pentru cea de-a doua situaţie, caracteristică este varianta: ms. nr. 2 197.11.179, f. 2ᵛ', t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARCU GEORGE, cl. V. Materialul nelocalizabil. Data : 1863. F'ace la v. 1 : *Hai, puicuţă, să fugim.* În rest, materialul este identic. Varianta următoare e dezordonată la începutul său, dar v. 3 — 4 şi / — 10 le are identice cu ceea ce oferă versiunea publicată: ms. nr. 2 197.11.161, f. 1ᵛ% t. 2 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PINCIU PETRU, cl. VI. Localitatea: RĂŞINARI, jud. Sibiu. Data: 1863. Face la v. 1—2: *Hai, puicuţă, să fugim j C-amîndoi să ne iubim.* Pentru cea de-a treia situaţie avem de asemenea două variante, întru totul identice : ms. nr. 2 197.11.133, f. 1 ᵛ*, t. 2 (numerotarea culegătorului). Culegător: PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea : BUDIU MIC, jud. Mureş. Data: 1863, şi ms. nr. 2 197.II.2, f. 3ᵛ, 1.14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IGNAT SIMION, cl. VI. Localitatea BOGATA, jud. Mureş. Data: 1863. Caracteristicile acestor două variante sînt: primul catren se deosebeşte la v. 1: *Haida, mîndră, să fugim,* v. 2 : *Că noi bine ne lovim;* catrenul final este transcris întocmai ca v. 7 — 10 ale versiunii publicate, între cele două catrene se introduce distihul (v. 5 — 6): *Pâunaşii se deosebesc \ Noi însă întru nimic.* Insolitul acestei formule ne face să presupunem că cei doi elevi nu au cules textele la teren, ci le-au copiat în clasă, unul după altul. Ambii şi-au transcris materialele

în 1863, cînd erau în aceeaşi clasă, a VI-a. Ultimele două situaţii ne trimit înspre textul CXXXI. Formula iniţială (v. 1—4) are legături directe cu textul următor.

CXIII. Exte rezultatulunei contaminări a două cîntece care circulă independent. Primul corespunde distihului iniţial al versiunii publicate; cel de-al doilea catrenului final. Pentru fiecare din aceste două cîntece avem cîte 3 variante. Menţionăm direct deosebirile faţă de textul tipărit. Ms. nr. 2 197.II.8, f. 3ᵛ-, t. 29 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MACAVEI IOAN, cl. VI. Localitatea : TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data: 1872. Diferă la v. 2 : *Şi amîndoi să fim;* ms. nr. 2 197.11.151, f. 2ᵛ*, t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ORĂŞAN GHEORGHE, cl. V. Localitatea : PETRILACA, jud. Mureş. Data: 1863, diferă la v. 1: *Hai, mîndruţă,* v. 2 : *Să ne jurăm să fim;* ms. nr. 2 197.11. 51, f. 5ᵛ', t. [2]. Culegător : DRĂCHICESCU IOACHIM, cl. VIL Localitatea: BLĂJEL, jud. Sibiu. Data: 1863. Din ciclul *Din strigările ce le zic junii români, celebrînd faimosul salt al lui Romul* şi poartă, după fiecare vers, refrenul: „Gopilitio gura", diferă la v. 1 : *Haide, bade,* v. 3 : *Să ne jurăm c-om fi una.* Ultimul text nu este numerotat în ms. Detaliile tehnice şi deosebirile variantelor celui de-al doilea cîntec : ms. nr. 2 197. 11.104, f. 3ᵛ\ t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea: ASINIP, jud. Alba. Data: 1863. Prezintă diferenţe la v. 1: *Hai, mîndro,* v. 2 : *câ ne lovim,* v. 4 : *Ca doi pâunaşi;* ms. nr. 2 197.11.184, f. 13 ᵛ, t. 69. (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863. Prezintă deosebiri la v. 1 : *Hai, badeo,* v. 4 : *Ca şi doi porumbi;* ms. nr. 2 197.11.153, f. 4 ᵛ', t. 8 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PANTEA IOAN, cl. VIII. Localitatea: HĂRŢĂU, jud. Mureş. Data: 1863. Are variaţii la v. 1 : *Vin', bade,* v. 4: *Ca-şi doi noriimbL*

CXIV. Editorii au avut la îndemînă trei variante, din care au preferat: ms. nr. 2 197.11.126, f. 3ᵛ% t. 31 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ŢĂRANU IOAN, cl. VIL Localitatea: CHEŢANI, jud. Mureş. Data: 1863. Pe aceasta au transcris-o întocmai. Această variantă poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : ,,de doru". Textul următor : ms. nr. 2 197.11.104, f. 8 ᵛ-, t. 62 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea: ASINIP, jud. Alba. Data: 1863. Se deosebeşte la v. 1 :

Moroşan cu
v. 3 : *Mur*
Murâşul. D
„morosianu
dezordonată
şi prezentîn
integral : *Mu*
de-mi eşti dr
de-mi dă gu
tarea lui Jar
cl. V. Loca
1872. În ms.
calami, îndr

CXV. Es
ms. nr. 2 19
Jarnik). Cul
nedatabil şi
din ms. înto
a-şi destăini

CXVI. R
unica varian
t. 9 (numero
VI. Localita
în ms. v. 2

CXVIL I
lexical, sing
46, f. 4 ᵛ*, t
HERŢEAGĂ
ŞOARA, ju
Şede-un voini
grafică : *pre*
un profil po
f. 2ᵛ*, t. 4 (nu
TEODOR, c
Alba. Data:

Cea de-a doua diferă la v. 2 : *cu drăguța,* v. 3 : O *ține,* v. 4 : *Sîntu soare,* v. 5 : *Sâ-i spună cîți drăguți are,* v. 6 : lipseşte, v. 8 : *Să mă bată :* ms. nr. 2 197.11.172, f. 6 ·% t. 31 (numerotarea culegătorului). Culegător: MICU M. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

CXVIII. Reprezintă transcrierea, cu profunde modificări de conținut şi formă la începutul cîntecului, a variantei : ms. nr. 2 197.11.45, f. 1 ·', t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: HANDRA HAZEI, cl. V. Localitatea : MÎNĂRADE, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 1—4: *Am avut un bădiț drag, I Nu ştiu nume cum să-ți pună / Dac-aş pune: frunză verde, I Mi-e frică câ îl voi pierde,* înlocuite de editori cu o formulă proprie. V. 5 este identic în ms. şi-n versiunea tipărită. Editorii au omis însă v. 6 din ms. : *Şi-am umblat Craiova toată.* în rest se transcrie aproape fidel, în ms. v. 10 : *Una patul i-l făcea,* v. 12 : *Una carnea* i-o, v. 13 : *Una mi lu desculța.* Cea de-a doua variantă a cîntecului : ms. nr. 2 197.11.104, f. 3 ··, t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea: ASINIP, jud. Alba. Data: 1863. Varianta e fragmentară :

Am drăguț cu peana verde,
Frică mi-i că mi l-oi pierde,
Că l-am mai pierdut o dată
Şi l-am cotat lumea toată,
Şi l-am găsit la poarta-nchisă,
Unde-s dragostele scrisă.

CXIX. Reprezintă reducerea la un minim liric a singurei variante (foarte stufoase şi cu o puternică deviere, în partea finală, către lumea blestemelor) din culegere : ms. nr. 2 197.11.168, f. 2 ·'-3 ·', t. 12 (numerotarea culegătorului). Culegător : NEGRUȚIU F. IOAN, cl. V. Localitatea: SUCUTARD, jud. Cluj. Data: 1872. Transcriem originalul în întregime, subliniind versurile care au intrat în atenția editorilor :

Bădițo cu peana verde,
Rău mă tem că mi te-oi pierde,
Câ te-am mai pierdut o dată.
Te-am pierdut şi te-am aflat
La curțile dorului.
Prins-au doru-a mâ-ntreba :
— Ce cauți, mîndră, pre-acial
— Eu îmi caut ibovnicu,
Pre prispă la gornicu
Zacă, zacă, boala-l coacă.
De zace de dorul meu,
Să mi-l scoale Dumnezeu ;
De zace de-a alteia,
Mai bolească pre-atîta.
Pînă-a trece os prin os
Să treacă prin prispă-n jos,
Atunci fie badea sănătos I

Precum se vede, editorii au folosit şi prelucrat numai prima parte a cîntecului, în interiorul căreia au introdus v. 5, şi pe care, pentru o încheiere ad-hoc, au amplificat-o (au introdus un vers invocativ — v. 9 —, către care au făcut raportarea omofonică a celui transformat). Restul cîntecului nu a fost valorificat.

CXX. Reprezintă prelucrarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.176, f. 2 ··, t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU NICOLAE, cl. VIL Localitatea: DQŞTAT, jud. Alba. Data: 1863. Pentru a se putea vedea cît de adînc a fost procesul de îndreptare a textului, oferim transcrierea integrală a materialului manuscris, subliniind versurile ce s-au transferat, mai mult sau mai puțin modificate, în versiunea tipărită.

Frunză verde huhurez,
Te-aş iub%, a nu cutez
Că-mi face badiu cu capu
4 Şi mi-i frică ca de dracu.

Distihul final a fost înlocuit cu altul cu totul prozaic şi care îşi mărturiseşte proveniența extrafolclorică.

CXXI. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.49, f. 1 ·', t. 1 — 1 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FLORIAN ILIE, cl. VI. Localitatea: BLAJ (şi jur), jud. Alba. Data: 1863. Editorii au adăugat (şi pentru nuanțarea conținutului, dar şi pentru rimă) un vers: al şaselea, modificînd uşor exprimarea în cuprinsul celorlalte versuri. Astfel, ms. diferă de textul publicat la v. 1: *Hoedin;* v. 4:. *Mi-aş lua;* v. 5: *Nu ştiu, nu ştiu ce l-aş face;* v. 6(7): *Face-l-aş măr or gutîi;* v. 9(10): *Eu fără bădiț oi fi.*

CXXII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.17, f. 2 ·', t. 8 (numerotarea culegătorului). Culegătorul este necunoscut, iar materialul este nelocalizabil. Data : 1870. Poartă titlul *Mîndră credincioasă.* Primele 4 versuri reproduc întocmai originalul; ultimele două sînt un adaos al editorilor.

CXXIII. Reproduce întocmai unica variantă din culegere : ms. nr. 2 197.II.3, f. 5 ·% t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872. Textul nu e atestat în culegerea lui N. Pauleti.

CXXIV. Reproduce aproape exact varianta : ms. nr. 2 197.11.184, f. 5 ·% t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARȚIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. în ms. v. 3 : *N-am cuțit că.* Textul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik: „zelotipia?" A doua variantă e fragmentară şi mută discursul din domeniul ipoteticului în cel al realului : ms. nr. 2 197.11.84, f. 2 ·', t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BĂCILĂ VASILE, cl. V. Localitatea: LODROMAN, jud. Alba. Data: 1872: *Unde văz mîndruță mea / în brațele altuia, j N-am cuțit, câ m-aş junghia.*

CXXV. Reprezintă amplificarea unicei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.20, f. 1 ·', t. 8 c (numerotarea lui Jarnik). Culegător: NEMEŞ IOAN, cl. V. Localitatea : POIANA, jud. Cluj. Data: 1863. Editorii au reprodus aproape exact cele 4 versuri ale cîntecului, dispunînd emistihial ultimele două dintre ele (din 3—4 s-a ajuns astfel la 3 — 6), trecînd discursul la forma interogativă şi încheind cîntecul cu două versuri contrafăcute, inexistente în ms. Textul original e următorul:

Peană-n cui, peana sub cui,
Eu drăguțu nu mi-l spui.
De l-oi spune, mi l-oi pune;
4 De-oi tăcea, mi l-oi avea.

CXXVI. Reproduce întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.64, f. 3 ·', t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CĂLUȚ CANDID, cl. V. Localitatea : CERGHTZEL, jud. Mureş. Data : 1872. Mici modificări fonice. în ms. v.l : *elenca,* v, 4 : *n-o ştiut.*

CXXVII. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.24, f. 1 ·% t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ŞUTEU VASILE, cl. V. Localitatea : or. REGHIN, jud. Mureş. Data : 1872. în ms. v. 3: *nu pot;* v. 5: *Şi noi;* v. 8 : *Vin', bade;* v. 9 : *La luat să ne;* v. 10: A'oz

ne-am lua;
datorează
acest aranj

CXXVI
culegere:
tarea culeg
Localitatea
în ms. v. 3

CXXIX
identice, d
3 ·*, t. 16
DESCU D
Data : 1872
lui Jarnik).
tatea : TĂ
3 : *Şi am*

CXXX.
site 3 va
8 ·', t. 63
MAN IO
Alba. Dat
(v. 1 — 6).
ms. nr. 2
nik). Culeg
VINGARD
v. 1 al v
pentru v.
contribuit s
aiurea. La
le aparține
întru totul
109, f. 3 ·'
VICIU A
jud. Mure
sa, finalul
a fost tra

CXXXI
avut la înc
cele 4 moti
tru marea
la fugă pri
verii cînd
vitația la

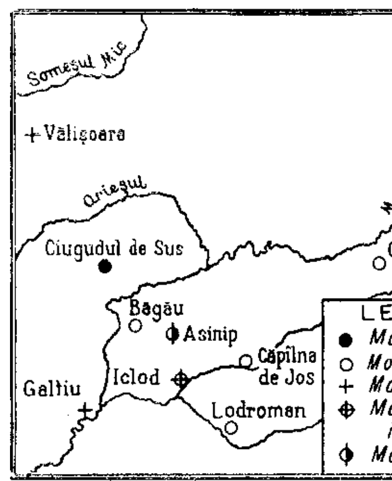
La baza tratării primului motiv stau două variante. Din prima : ms. nr. 2 197.11.70, f. 4 ·-, t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : COCOVANU ŞTEFAN, cl. V. Localitatea : CIUGUDUL DE SUS, jud. Alba. Data : 1863. Are 6 versuri, au fost omise primele două : *Hai, mîndră, să trecem Oltul, / C-aicea pierim cu totul,* au fost transcrise destul de fidel, celelalte 4 (numai cu modificarea v. 3 din ms. : *Că amîndoi ne lovim)* şi s-a introdus v. 2 : *Amîndoi să pribegim,* după v. 1 al textului publicat şi între v. 3 şi 4 ale textului din ms. Din varianta a doua au fost transcrise aproape exact primele 4 versuri şi eliminate ultimele două, această variantă putinei constitui tot atît de bine ca şi cea anterioară, materialul liric al acestei părţi a cîntecului. Detaliile tehnice ale variantei sînt : ms. nr. 2 197.11.172, f. 5 ·-, t. 25 (numerotarea culegătorului). Culegător : MICU M. Materialul nelocalizabil şi nedatabil. în ms. v. 1 : *Haida, mîndră,* v. 5 —6 : *Pâunaşii se disting, \ Noi, mîndră, întru nimic.* Ultimele două versuri nefolosite de editori ne trimit la paralelele lor din CXII analizate de noi mai sus. Pentru cel de-al doilea motiv editorii au avut la dispoziţie 6 variante. Prima : ms. nr. 2 197.11.24, f. 2 ·-, t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ŞUTEU VASILE, cl. V. Localitatea: or. REGHIN, jud. Mureş. Data : 1872. Face legătura cu motivul anterior şi poate a sugerat „întocmirea" textului.

Vino, lele, să fugim,
Că noi bine ne lovim
Şi la ochi şi la sprîncene,
Ca doi păunaşi la pene. . .
Pre din sus de ţintirim,
Unde-i iarba necălcată
Şi gura nesărutată.
Iarba [verde] s-o călcăm
Şi gura s-o sărutăm.

La v. 8 am adăugat bisilabul dintre croşete, pentru rectificare metrico-ritmică. Cum se vede, primele 4 versuri ale variantei ţin de motivul anterior (s-a modificat v. 1 : *Haide, mîndro* şi s-a adăugat v : *Amîndoi să pribegim).* Următoarele 5 versuri constituie elementul de bază al motivului secund : editorii au intercalat un vers introductiv de legătură intermotivică, au reprodus întocmai v. 5 şi au renunţat complet la v. 6 — 9, pe care le-au înlocuit cu distihul: *Să călcăm cărările, / Să-mpărţim dragostele.* Celelalte variante au totală independenţă faţă de motivul anterior, circulînd liber ca unităţi artistice bine închegate. Varianta : ms. nr 2 197.11.139, f. 4 ·% t. 28 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, v. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863. Din ciclul *Chiuiture,* are primele două rînduri identice cu v. 6 — 7 ale versiunii publicate, iar ultimele 4 aproape identice cu v. 6 — 9 ale variantei transcrise de noi mai sus (diferă la v. 8 : *Haida, iarba s-o călcăm).* Varianta : ms. nr. 2 197.11.80, f. 3 ·-, t. 15 (numerotarea iui Jarnik). Culegător : BÂRNA GEORGE, cl. VIII. Localitatea : ICLOD, jud. Alba. Data : 1863. Este replica ei imediată. Faţă de v. 6 — 7 din versiunea publicată, în ms. : *Hai, mîndruţo, să fugim, / Să fugim prin ţintirim.* Faţă de textul transcris de noi diferă numai v. : *Că iarba o s-o călcăm.* Varianta : ms. nr. 2 197.11. 25, f. 3 ·% t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SĂBĂDUŞ IOAN,cI. VIII. Localitatea : CĂPÎLNA DE JOS, jud. Alba. Data : 1863. E defectivă. V. 6-7 ale versiunii publicate sînt concentrate aici într-unui singur : *Haida, mîndră, -n ţintirim.* Celelalte 4 versuri diferă de v. 6 — 9 ale textului transcris de noi numai la v. 8 : *noi să o călcăm.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.64, f. 1 ·% t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CĂLUŢ CANDID, cl. V. Localitatea: CERGHIZEL, jud. Mureş. Dala: 1872. E fragmentară, cuprinzînd numai 4 versuri. Primele două versuri sînt identice cu cele din versiunea publicată (v. 6 — 7), ultimele două identice cu v. 6 — 7 din textul transcris ele noi. Am lăsat la sfîrşitul acestei discuţii varianta : ms. nr. 2 197.11.170, f. 2 ·', t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MUNTEANU IERONIM, cl. V. Localitatea: BĂGAU, jud. Alba. Data : 1872. Ea are 6 versuri. Primele două reproduc versurile 6 — 7 din versiunea publicată (v. 1 : *Vina, mîndră);* următoarele două reproduc versurile 6 — 7 din textul transcris de noi, fără nici o deviere; ultimele două reproduc versurile 8 — 9 ale versiunii publicate, indicînd astfel cu precizie izvorul de unde le-au luat editorii. Şi acest motiv cunoaşte un moment de tranziţie către motivul următor, în varianta : ms. nr. 2 197.11.84, f. 1 ·% t. 6 (numerotarea lui Jarnfk). Culegător: BĂCILĂ VASILE, cl. V. Localitatea: LODROMAN, jud. Alba. Data : 1872. Astfel, varianta cuprinde v. 6 — 7 (motivul 2) şi 11 — 17 (motivul 3) din versiunea publicată. Deosebirea constă în dispoziţia emistihială a ultimelor două versuri (care au devenit 14 — 17 în versiunea publicată) şi într-o diferenţă de transcriere (în ms. : *Unde şezi, urmă nu vezi).* Materialul pentru motivul al treilea din versiunea tipărită l-au oferit 3 variante, care circulă absolut independent, avînd o fizionomie lirică proprie şi un mesaj artistic precis conturat. Varianta : ms. nr. 2 197.11.164, f. 9 ·-, t. 26 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea : GALTIU, jud. Alba. Data : 1863. Este tipică pentru această situaţie. Ea cuprinde 6 versuri.

Faţă de v. 10 — 17 ale versiunii publicate, ea prezintă următoarele diferenţieri : v. 1 : *Vino mîndră;* v. 2 : *Să fugim, să ne iubim;* v. 4 : *Cîndu-s ierburile-n;* v. 6 (dispus, ca şi v. 5, emistihial) : *urmă nu vezi.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.123, f. 2 ·% t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : SUCIU VASILE, cl. V. Localitatea : VĂLIŞOARA, jud. Cluj. Data: 1872. Are numai 4 versuri. V. 1: *Aida, mîndră;* v. 2: *C-acumu-i timpul;* v. 4 (dispus, ca şi v. 3, emistihial) : *iarba nu-o-*

singură v
(numerotare
cl. VIL
1863. Faţă
variantă d
irei fraţi.
nsoţim) li
care însoţe
patru mot

Structura motivică a textului
„Haide, mîndră să fugim

apeşi. Textul are o atestare veche, apărînd în forme apropiate în culegerea lui N. Pauleti (vezi ed. Ion Muşlea, p. 109). Pentru bogata ei dezvoltare, pe bază de contaminare, oferim textul integral al variantei : ms. nr. 2 197.11.80, f. 1 ·', t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BÂRNA GEORGE, cl. VIII. Localitatea : ICLOD, jud. Alba. Data : 1863.

— Hai, mîndruţo, să fugim,
C-acuma-i vremea de fugă,
Vara, cîndu-i ziua lungă;
C-unde calci, urmă nu faci
Şi-unde şezi, urmă nu vezi.
— Ba io, badeo, n-oi veni,
Că tu badeo, eşti cătană
Şi ne-o cunoaşte la vamă,
Şi io, badeo,-s învălită,
Şi-o zice că sînt fugită,
Fugită de la bărbat,
Cu altu de căpătat.

care modifică fundamental mesajul cîntecului. în fine, pentru motivul patru, editorii nu au dispus decît de o

CXXX
ms. nr. 2
Jarnik). C
tea : VĂ
folosită î
jite ca ide
leana mea
versuri în
deosebire :
merar). î
reproduci
ms. nr. 2
nik). Cul
LODROM
2 197.11.28
Culegător
şi aceeaşi
se pot a
varianta:
tarea cul
cl. V. Lo
Aceasta p

tem muri oare care sau ca în varianta : ms. nr. 2 197.11. 68, f. 5', t. 38 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea : SPINI, jud. Alba. Data : 1872. Aceasta insistă asupra acestui adaos pînă la a-l hipertrofia pe o suprafață poetică de 4 versuri: *Că pîn'la luatu-i mult, j Ne putem face urît j Şi pîn'la luatu-i cale, / Putem muri oarecare.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.117, f. 5v-, t. 62 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea: ERNEI, jud. Mureş. Data: 1872. Dialoghează pasajul: v. 1 : *Vin', mîndră,* v. 3 — 4 : *— în zadar, bade,-om gîndi, / Părinți nu s-or învoi.* Pentru interesanta contaminare pe care o cuprinde, oferim, în continuare, textul variantei : ms. nr. 2 197.11.159, f. 2v- — 3 -, t. 2 (numerotarea culegătorului). Culegător : POPESCU IOAN junior, cl. VI. Localitatea : RÎPA DE JOS, jud. Bistrița-Năsăud. Data : 1863.

Hai, bade, să ne iubim,
La luat să nu gîndim;
De plăcut să ne plăcem,
La luat gînd să n-avem.
Şi de dragi să ne-avem dragi,
Nădejdea să nu mi-o tragi
Că măicuța mi-a spus bine
Că nu m-a da după tine
Şi mi-a spus şi-a doua oară
Că mai bine mă omoară.
Decît mă va omorî,
Mai bine te-oi părăsi.

Legăturile materialului cu alte motive înrudite sînt atestate de varianta : ms. nr. 2 197.11.46, f. 3 v-, t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : HERȚEAGĂ VASILE, cl. V. Localitatea : OCNIŞOARA, jud. Alba. Data : 1872. Aceasta revalorifică v. 3 — 4 din versiunea publicată:

Vai mîndruță, drag ne-avem,
Ne-am lua, nu ne putem.
Ne-am lua şi nu ne lasă,
Mîndră, doi părinți de-acasă.

sau de varianta : ms. nr. 2 197.11.27, f. 46 v-, t. [2]. Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875.

Vai, bădiță, dragi ne-avem,
Ne-am lua-şi nu ne putem,
Ne-am lăsa-şi nu ne-ndurăm,
Că prea bine semănăm
Şi la ochi şi la sprîncene,
Ca doi porumbaşi la pene
Şi la stat, şi la uitat,
Şi la mers de legănat.

care ne duce cu gîndul la atmosfera textului CXXXI.

CXXXIII. Reproduce aproape întocmai varianta : ms. nr. 2 197.II.106, f. 4 -, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STx\NCU NEGRU IOAN. Materialul nelocalizabil. Data : 1868 (?). în ms. v. 3 : *Să mă iubesc cu mîndrele,* vers supranumerar, restructurat metric şi ritmic de editori.

CXXXIV. Reproduce absolut întocmai varianta : ms. nr. 2 197.11.177, f. 4 -,'t. 27 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MĂRGINEANU VASILE, cl. VIL Localitatea : OBREJA, jud. Alba. Data : 1863. Variantă fragmentară la aceasta este : ms. nr. 2 197.II.6. f. 3 -, t. 13 (numerotarea culegătorului). Culegător : LAZĂR ALEXE, cl. VIL Localitatea : ALĂMOR, jud. Sibiu. Data : 1872. Cuprinde doar 4 versuri. Diferă la v. 2 — 4 : *Să las sara ulița. / Dară de m-ar tot mustra, j Ulița nu voi lăsa.*

CXXXV. Este amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.178, f. 5 % t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MĂRCULEȚ IOAN, cl. VI. Localitatea : CERGĂU MARE, jud. Alba. Data : 1863. în ms. lipsesc v. 2 şi 4 şi diferă v. 5 — 6 : *Cu vecinu de-a treia casă \ Că şi măicuța mă lasă.* Editorii au modificat, precum se vede, însăşi poanta cîntecului, trecînd ultimul vers sub regimul interogației. V. 5 din ms. e supranumerar prin anacruză. De reținut fonetismul: *cază-ți* < *cadiati.*

CXXXVI. Este amplificarea variantei: ms. nr. 2 197. 11.62, f. 4 *, t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BUTNARIU ALEX., cl. VIII. Localitatea : SUSENI, jud. Mureş. Data : 1863. Varianta are 4 versuri reproduse întocmai. Editorii adaugă însă şi v. 5 — 6, pe care nu le-am găsit atestate în materialul manuscris. Că textul circulă, în mod obişnuit, sub forma simplă a acestui catren, o dovedeşte şi varianta : ms. nr. 2 197.11.104, f. 7 -, t. 52 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea: ASINIP, jud. Alba. Data : 1863. Diferă de versiunea publicată la v. 2 : *De-ar da* şi la v. 4 : *cu vecina. O* variantă interesantă, prin contaminarea ce conține, este următoarea : ms. nr. 2 197.11.19, f. 2 % t. 3 (numerotarea culegătorului). Culegător : Anonim (N.). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

De la Catrina la vale,
Este-un fir de iarbă mare
Şi-un izvor cu apă rece —
Da-u-ar Dumnezeu să sece,
Să rămîie numa tina,
Să mă iubesc cu vecina.
Cu vecina-aş duce-o bine,
Teme-şi vecinu de mine.
Da de min'nu şi-o mai teamă,
Frigă-şi-o şi-o facă zamă
Şi-o mănînce pipărat,
Pre min'nu fie supărat.

CXXXVII. Reproduce întocmai (cu mici modificări lexicale) unica variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11. 69, f. 6 *, t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CIURA ALEXANDRU, cl. VI. Localitatea : BUCIUM, jud. Alba. Data : 1863. în ms. v. 1 : *mîndruță,* v. 4 : *ruga de ;* v. 6 : *Apoi.*

CXXXVIII. Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr. 2 197.11.72, f. 1 -, t. 1 (numerotarea culegătorului). Culegător : CIRCĂ IOAN, cl. V. Localitatea : DEAJ, jud. Mureş. Data : 1872. Versiunea publicată reproduce întocmai primele 3 versuri ale ms., îl modifică pe al patrulea (care în ms. sună: *Ca să nu mă duc la tine),* transformă în două versuri (5 — 6) unicul vers (5) al ms. : *De-o fi de la Dumnezeu* şi reproduce exact ultimul vers. Evident, textul din ms. este dezordonat în final, iar editorii, prin intercalarea unui vers suplimentar, au refăcut logica pasajului. O variantă fragmentară: ms. nr. 2 197.11.117, f. 1 -, t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea : ERNEI, jud. Mureş. Data: 1872. Prezintă numai distihul inițial, care diferă la v. 1 : *Dragu-mi-i.*

CXXXIX. Reproduce aproape exact unica variantă din culegere : ms. nr. 2 197.II.3, f. 12 % t. 63 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872. în ms. v. 3: *Şi aseară;* v. 4: *cu mîndră.* Nu apare în culegerea, mai veche cu 34 de ani, a lui N. Pauleti.

CXL. Reproduce, cu modificări de ordin lexical, varianta: ms. nr. 2 197.11.112, f. 3v -, t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TOHATI VASILE, cl. VII. Localitatea : TĂURE, jud.Bistrița-Năsăud. Data: 1863.

în ms. v.
Mîni m-aş
2 197.11.12
Culegător :
TELEAC,
Cum se fac
place maic

CXLI.
legere : ms
Jarnik). Cu
MINȚIU C
v. 2 : *Ce ne*

CXLII.
2 197.11.13
Culegător:
BICHIGIU
lipsesc v. 1
mîndu-te p
dră, -i; Sp
zile cu mul
mai îndep
t. 4 (nume
XANDRU,
Data: 1863
eu, I Că pe
treaba-aşa
de rosmali
zile, rareor
Vara în s
nr. 2 197.I
Culegător :
DE SECA
la v. 1 (r
supra la;
blestemînd
Pentru ce
9 (resp. 8):
pari şi cu
Ca noi să
odată. Vari
rotarea lui
cl. V. Lo
Data: 1863
serat ; v. 3
Ş-auzii cîn
(resp. 10):
cu mine; v.

Spune, mîndră ; v. 12 (resp. 16) : *Ca noi să nu ne;* v. 15 (resp. 19): *'N cestea zile;* v. 16 (resp. 20): *într-o zî de două ori.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.42, f. 2 v-, t. 23 (numerotarea culegătorului). Culegător : GRAMA AMBROZIU, cl. V. Localitatea : MANIC, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1872. Varianta e fragmentară. Diferă la v. 1 (resp. 3) : *înserai seara pre,* v. 2 (resp. 4) : *Pre din,* v. 3 (resp. 7) : *N-auzii guriţa ta ;* v. 4 (resp. 8) : *C-auzii a maică-ta;* v. 5 (resp. 9) : *pre tine;* v. 6 (resp. 10) : *pre mine;* v. 7 identic cu v. 11, unde se termină. Varianta: ms. nr. 2 197.11.83, f. 2 v' - 3 r-, t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BARBU PATRICIU, cl. VII. Localitatea : GALTIU, jud. Alba. Data : 1863. O transcriem în întregime, spre a se vedea ce amplă ramificaţie poate dobîndi materialul.

Bădiţ, bădişorul meu,
Aseară cînd însera,
Doi cocoşi negri cînta,
Io-auzeam pre maică-ta,
Blăstămîndu-te pe tine,
Ah, bădiţă, pentru mine.
Bădiţ, bădişorul meu,
Spune, badeo, maică-ta,
C-atunci eu noru i-oi fi,
Cînd faţa i-o-nţeleni,
Apa-n vas i-o mucezi.
Nu stă masa-ntr-un picior,
Nici lumea într-un fecior;
Masa stă-n patru picioare,
Feciori cîţi-s pe sub soare.
Bădiţ, bădişorul meu,
Casa noastră e-n grădină,
Badeo, -n loc de miezuină.
De miezuină mi-i drag,
în neamul vost nu mă bag;
Miezuina-mi izvorăşte,
Neamul vost nu-mi trebuieşte.
Bădil, bădişorul meu,
Casa voastră e de lobde,
Maică-ta-i în multe vorbe;
Casa voastră-i şindilită,
Maică-ta de rea-i vestită.
Bădiţ, bădişorul meu,
Spune, bade, maică-ta,
Să-ngrădească uliţa
Tot cu in şi cu pelin,
Ca să nu ne întîlnim.
Sîmbăta numai o dată,
Dumineca, ziua toată.

Replica ei din aceeaşi localitate şi de la aceeaşi dată : ms. nr. 2 197.11.164, f. 6-~% t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : OLTEANU PAUL, cl. VI. Prezintă numai diferenţe lexicale la v. 4. : pe *maică-ta,* v. 8 : *bade,* v. 9 : *noră,* v. 15 : *Voinici,* v. 25 : *e-n,* v. 26 : *voasi».*

CXLIII. Reprezintă amplificarea unicei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.111, f. 5 v-, t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : URZICĂ IOAN, cl. VI. Localitatea: CHILIENI, jud. Covasna. Data: 1863. în ms. lipsesc v. 3, 10 şi diferă v. 2 : *chicera neagră;* v. 3 : *Pe frunzitu ;* v. 4 : *Să trec ţara ;* v. 5 : *Cînd e codru închiăt;* v. 6 : *cu mîndra-n Banat;* v. 7 : *Aide, joi;* v. 8: *Ai, mîndră,-n;* v. 9: *Iar mîndră din grai grăia* (care a devenit v. 10 — 11 inversiunea publicată) ; v. 12 : *lucru orindit.*

CXLIV. Pentru redactarea acestui text, editorii au avut la dispoziţie 8 variante.

a) Ms. nr. 2 197.11.72, f. 2v-, t. 21 (numerotarea culegătorului). Culegător : CIRCĂ IOAN, cl. V. Localitatea : DEAJ, jud. Mureş. Data : 1872 ;

b) Ms. nr. 2 197.11.119, f. 5 r-, t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SÎNCELEANU OCTAVIAN, el. VIII. Localitatea : CUGIR, jud. Alba. Data : 1868.

c) Ms. nr. 2 197.11.3, f. 16 r-, t. 73 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872. '

d) Ms. nr. 2 197.11.117. f. 4 r>, t. 46 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea: ERNEI, jud. Mureş. Data : 1872.

e) Ms. nr. 2 197.11.185, f. 19 r'~v', t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STRĂJANU MIHAIL, cl. VIII. Localitatea: TIUR, jud. Alba. Data: 1863.

f) Ms. nr. 2 197.11.80, f. 3 r-, t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BÂRNA GEORGE, cl. VIII. Localitatea : ICLOD, jud. Alba. Data : 1863.

g) Ms. nr. 2 197.11.175, f. 4 r% t. 34 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data : 1872.

h) Ms. nr. 2 197.11.168, f. 4 r-, t. 20 (numerotarea culegătorului). Culegător: NEGRUŢIU F. IOAN, cl. V. Localitatea : SUCUTARD, jud. Cluj. Data : 1872.

V. introductiv: *Mîndră, nu te supăra:* a; *Frunză verde şi-o frunzună :* f ; *Auzit-am, auzit:* g ; *Frunză verde de alună*: h.

v. 1: *Auzit-am o minciună:* b, d, g; *Am auzit o :* c, e, h; *C-am auzit:* a.

v. 2: *Că Murâşu-i apă bună*: b ; *Că-n Mureş e:* a; *Că-n Tîrnava apa-i:* c; *Că-n Tîrnava-i:* d; *C-apa dintre holde-i:* e; *Apa de pre holde-i :* f; *Că apa din holde-i:* g; *C-apa de la popa-i:* h.

v. 3: *Cin'bea din ea se cunună:* a, d, e, f; *Cine beau toţi se-mpreunâ:* b; *Pre cel ce bea îl cunună :* c, *Cine beau, toţi se cunună :* g; *Cîţi o beau :* h.

v. 4: *Om mere şi-om [bea] şi noi :* a; *Hai, mîndro, să bem şi noi:* b, c, f; *Vin, mîndro :* d, g; *Hai, mîndro, şi noi să bem :* e; *Bere-aş şi eu cu mîndră* : h.

v. 5 : *Şi ne-om cununa-amîndoi:* a; *Doar ne luăm:* b; *Să ne luăm :* c, d, f; *Doar ne cununăm şi noi:* g; *Şi-apoi să ne cununăm:* e; *Doar m-oi putea cununa:* h.

Versiunea tipărită foloseşte v. 1 (variat): *b, d, g;* v. 2 : *b;* v. 3 (variat): *b;* v. 4: *b, c, f;* v. 5 : *c, d, f,* ceea ce arată cît de subtilă şi de complexă a fost îndreptarea editorilor. Textul nu este atestat în culegerea, din Roşia de Secaş, a lui N. Pauleti.

CXLV. Reproduce aproape întocmai varianta : ms. nr. 2 197.11.106, f. 12 r', t. 31 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STANCU NEGRU IOAN, Materialul nelocalizabil. Data : 1868 (?). în ms. v. 2 : *Sub o frunzuţă;* v. 3 : *Da la vară ;* v. 5 : *apa lină;* v. 6 : *Cin'bea din ea se-nstrăină;* v. 7 : *Vin'mîndră;* v. 8 : *Să ne-nstrăinâm amîndoi.* Editorii, precum se vede, sub influenţa cîntecului anterior, au inversat sensul ultimelor versuri, care ne trimit spre alt ciclu poetic (CDXXXII). Două fragmente, cuprinzînd catrenul iniţial al versiunii tipărite, ne duc înspre cîntecele de cătănie: ms. nr. 2 197.11.63, î. 2 r*, t. 3 (numerotarea culegătorului). Culegător: BUTNARIU IOAN, cl. VI. Localitatea: or. REGHIN (Şi Jur), jud. Mureş. Data : 1872. Diferă la v. 1 : *Toată oara;* v. 3—4: *La iarnă, unde-oi iernai I Cu puşca-n Italia,* şi ms. nr. 2 197.11.119, f. 3 r', t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : SÎNCELEANU OCTAVIAN, cl. VIII. Localitatea : CUGIR, jud. Alba. Data : 1868.Diferă la v. 2: *Sus la munte sub un;* v. 4 : *Cu puşca-n Italia.*

GXLVI. Versiunea publicată este o îmbinare de două motive poetice. Pentru primul din ele (v. 1—7), reprezentînd discursul feciorului, în cadrul dialogului cu iubita

sa, nu am g
înclinăm de
torilor. Mate
paralel cu di
motiv. Pentr
riante. Au l
2 r*, t. 1 (nur
IOSIF, cl. V
Data : 1872.
cadrul compu
din versiunea
iar v. 11 — 1
între aceste g
calat v. 11 —
rea materialu
şi pre *mine,*
Că ce lumir
vede, singura
tare fonetică
ms. mai exis
Pentru deose
nuare.
a) Ms. n
lui Jarnik).
Localitatea :

b) Ms. n
Iui Jarnik). C
calitatea: VI

— Du-mă, badeo, şi pre mine,
Unde mergi în ţări străine.
De ţi-a părea cu ruşine,
Fă-mă brîu pre jur de tine.
De ţi-a părea brîul greu,
Fă-mă lumină de seu
Şi mă pune-n sîntul tău.
De-i vedea că mă topesc,
Suflă să mă răcoresc.
De ţi-a fi greu de topeală,
Fă-mă lumină de ceară
Şi mă pune subsuoară
Şi pe unde-i însera,
Calea ţi-o voi lumina.
Oamenii te-or întreba :
Ce lumină e-aceasta?
Iar tu le vei spune aşa :
Asta-i lumină de seu,
Drăguţa din satul meu;
Asta-i lumină de ceară,
Mîndruţă din a mea ţară.

c) Ms. nr. 2 197.11.70, f. 1 ᵛ'~2 ʳ% t. 2 (numerotarea iui Jarnik). Culegător: COCOVANU ŞTEFAN, cl. V. Localitatea: CIUGUDUL DE SUS, jud. Alba. Data: 1863.

Badea trece pe Dunăre,
Mîndră şede pre ţărmure;
Badea trece şuspinînd,
Mîndra-i rămîne plîngînd.
Dar mîndră din grai grăieşte :
— Du-mă, bădiţă, cu tine;
De-ţi va părea cu ruşine,
Fă-mă brîu pe lîngă tine
Şi de-ţi va părea cu greu,
Fă-mă lumină de său
Şi mă pune-n sînul tău;
De ţi-o părea şi-acea iară,
Fă-mă lumină de ceară
Şi mă pune subsuoară.
Ş-apoi unde-i însera,
Io frumos ţi-oi lumina.
De te-i duce-n ţări străine
Vei răspunde pentru mine:
Asta-i lumină de :eară,
Mîndru-ţa-mi din ceară,
Asta-i lumină de său,
Mîndruţă din satul meu.

Ms. nr. 2 197.11.152, f. 4ᵛ ., t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ORGA Ioan, cl. VI. Localitatea . BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863.

Du-mă, mîndro, şi pre mine...
Fă-mă brîu pre lîngă tine.
De ţi-o părea brîul greu,
Fă-mă lumină de seu
Şi mă bagă-n sînul tău.
De-i vedea că mă topesc,
Scoate-mă din sîn afară,
Fă-mă lumină de ceară
Şi mă ia de subsuoară
Să trecem amîndoi în ţară.

e) Ms. nr. 2 197.11.65, f. 1 ʳ — ʳ; t. 3 (numerotarea culegătorului). Culegător : CEAUŞEANU ALEX, cl. VI. Localitatea : De pe Mureş PORUMBENI, jud. Harghita. Data: 1872.

Bădiţa trece dealul,
Mîndra-i cunoaşte calul.
Cu mare glas c-a strigat:
— De te duci, bade, la bine,
Ia-mă, bade, şi pre mine,
Fă-mă brîu pre lingă tine.
De ţi-a părea brîul greu,
Fă-mă lumină de seu
Şi mă pune-n sînul tău.
Unde, bade, -i însera,
Io frumos ţi-oi lumina
Şi de cină ţi-oi găta :
Tot găină pipărată
Şi guriţă cîteodată;
De ţi-a fi, bădiţă, sete,
Gura mea-i fîntînă rece.

CXLVII. Reproduce aproape exact unica variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.179, f. 2ʳᵛ, t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARCU GEORGE, cl. V. Materialul nelocalizabil. Data : 1863. în ras. v. 1 : *badeo,,* v. 4 : *Ca lumea să nu* ; v. 6 : *Ca nime să nu.*

CXLVIII. Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr. 2 197.11.170, f. 1 ᵛ' — 2 ʳᵛ, t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MUNTEANU IERONIM, cl. V. Localitatea: BĂGAU, jud. Alba. Data: 1872. Varianta din ms. are numai 13 versuri, la care editorii adaugă alte patru — v. 1, 7, 16, 17 — atît pentru introducere, cît şi pentru restructurarea logică a conţinutului. Ultimele două au fost adăugate pentru simetrie. Transcrierea s-a făcut aproape fidel. în ms. : *Părinţii nu ne voiesc, Oamenii ne-or pune nume, rosmalin.* Nucleul liric al cîntecului circulă şi independent, în formulări artistice de mare măiestrie compoziţională. Cu prelungiri înspre textul VIII şi textul CDXLVI este varianta: ms. nr. 2 197.11.22, f. 2 ʳ\ t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP CONSTANTIN, cl. V. Localitatea: HUNEDOARA, jud. Hunedoara. Data : 1872.

De urît m-aş duce-n ţară,
Oamenii mi-ar zice iară,
Mie grîu, mîndrei secară;
De urît m-aş duce-n lume,
Oamenii mi-ar pune nume,
Mie grîu, mîndrei tăciune.

Cu sugestii înspre textul CLXXXIX este varianta : ms. nr. 2 197. 11.145, f. 2 ᵛ-, t. 23 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP MATEI, cl. V. Localitatea: TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1872.

Duce-m-aş cu mîndra-n lume,
Mă tem că mi-Or pune nume,
Mie grîu şi ei tăciune;
Duce-m-aş cu dinsa-n ţară,
Mă tem că mi-or pune iară,
Mie grîu şi ei secară.

CXLIX. Reproduce, cu modificări destul de adinei varianta: ms. nr. 2 197.11.12, f. 1ᵛ % t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GOGA ILIE, cl. VIL Localitatea : HĂGHIG, jud. Covasna. Data : 1863. Modificările cele mai profunde au afectat v. 3—4, eliminîndu-se termenul scatologic. în ms. v. 2 : *Io nu pot,* v. 3 — 4: *Că de-oi fi schimbată tare I Mi-or zice că-s c... mare ;* v. 5: *De-oi ieşi, badeo;* v. 8 : *Dq-om frumos* ;v. 10 : *Da om frumos oi.* Punctele de suspensie sînt ale noastre. Cîntecul final îşi găseşte paralele în varianta : ms. nr. 2 197.11.28, f. 2 ʳ-, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea: LODROMAN, jud. Alba. Data : 1872. Face la v. 2 (resp. 8): *Om frumos am făcut prost* şi la v. 4 (resp.10): *oi celui.*

CL. Redactorii au avut la dispoziţie patru texte. La baza versiunii publicate stă varianta: ms. nr. 2 197.11. 61, f. 1 ᵛ* —2ʳ", t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BUSONIU VASILE, cl. V. Localitatea: TĂUNI,

jud. Alba.
7 — 8, iar ms.
repetat) şi : *A*
fost la mîn
cîntecului). I
exactitate. As
să văz ce m
văz; v. 7 — 8:
să iubească.
Varianta: m
merotarea cul
SIE, cl. VI.
Data: 1863.
5 — 8 din vers
Da-i-n fire, v
v.11 supranum
seară; v. 14
rimei, Alte d
în domeniul j
facem la ea tr
nr. 2 197.11.1
Culegător: SÎ
Localitatea : C

Faţă de aceas
t. 15 (numero
identificat), ia
Diferă la v. 1
adaugă un ver
Că l-am pri
v. 5: o *fire b*
de-a-avea o fi

CLI. Repr
legere : ms. n
Jarnik). Culeg
calitatea : CIU
au adăugat v
provenienţa
destul de fide
v. 7 (resp. 9)

CLII. Versiunea publicată reprezintă îmbinarea a două cîntece diverse ce debutează cu v. 1–4 şi se diversifică apoi, una continuînd cu v. 5 – 8 (avînd deci schema : v. 1 – 8 din versiunea publicată), iar a doua adăugind v.9 –12 (avînd schema: 1 – 4-1-9 – 12 din versiunea publicată). Pentru prima situaţie este caracteristică varianta: ms. nr. 2 197.11.124 f. 4 ·% t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TĂMAŞ IOAN, cl. VIII. Localitatea : ABRUD, jud. Alba.. Data: 1863. Editorii au adăugat versul introductiv. în rest diferă la v. 1 (resp. 2) : *Bădiţ, bădişorul meu* : v. 2 (resp. 3): *lung în curte;* v. 3 (resp. 4): *Câ am duşmance multe;* v. 7 (resp. 8): *Toate mi-s mie duşmane.* Pentru cea de-a doua situaţie caracteristică e varianta: ms. nr. 2 197.11.176, f. 2 ·% t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU NICOLAE, cl. VIL Localitatea : DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863. Partea întîi a cîntecului se apropie mai mult de versiunea publicată decît varianta anterioară. îi lipseşte versul introductiv, dar v. 2 e aproape identic : *pre la noi;* v. 3 este întru totul identic; v. 4 : *Câ îmi am duşmane.* Catrenul final (v. 4 – 7) este transcris întocmai în încheierea versiunii publicate (v, 9 – 12). O singură deosebire minimă: v. 4 (resp. 9): *Şi te uită.* Paralel cu aceste două soluţii artistice, din care editorii au făcut una singură, circulă, în mod independent o formulă deosebită, mai scurtă şi cu aer de strigătură. Caracteristic este textul: ms. nr. 2 197.11.134, f. 5 ·., t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VII. Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863.

Bade, bădişorul meu,
Nu te uita lung la mine,
C-or gîndi că trăim bine;
Făr'te uită preste sat,
C-o gîndi că ne-am lăsat.

Replica sa: ms. nr. 2 197.11.169, f. 1 ·*, t. 6 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOLDOVAN IOAN, cl. VI. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863. Este lipsită de versul introductiv şi diferă la v.2 : *tot la mine;* v. 4 : *Dar te.*

CLIII. Reprezintă amplificarea unicei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.175, f. 3 ·% t. 30 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOISE IOSIF, el. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872. Versurile 1–7 ale versiunii publicate nu-şi au corespondentul necesar în culegere şi par a fi, prin structura lor stîngace, extrafolclorice. în schimb, v. 8 – 18 reproduc cu diferenţe minime, varianta menţionată. Editorii au eliminat versul introductiv al acestei variante: *Cînd treci, bade, pre la noi,* ce ne trimite la familia de motive CLXXXIII. Textul din ms. (v. 2 – 11 corespunzînd v. 8 – 18 ale versiunii publicate) diferă la v. 2 : *pre boi;* v. 7: *de-acasă;* v. 8 şi 10: *Vină, bade;* v. 9 şi 11 : *câ cari,* modificare justificată de necesitatea evitării cacofoniei.

CLIV. Reprezintă amplificarea unicei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.55, f. 1 ·% t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DASCĂLU MIRON, cl. V. Localitatea: CETATEA DE BALTĂ, jud. Alba. Data: 1863. Editorii adaugă v. 7 – 8 şi 12. întrej ele transcrierea e destul de fidelă. în ms. v. 1 : *bădiţă;* v. 2 : *de mine, tu, ţi-i dor;* v. 3: *mîndră mea, tare;* v. 4: *Dar nu pot trece-n valea mare;* v. 5 : *Căci;* v. 6 : *Şi nu pot trece;* v. 7 (resp. 9): *Câ, mîndro, chiar pretena ta;* v. 12 (resp. 15): *Şi vino lamin' ?*

CLV. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.20, f. 1 ·*, t. 8 (numerotarea culegătorului). Culegător: NEMEŞ IOAN, cl. V. Localitatea: POIANA, jud. Cluj. Data: 1863. în ms. v. 4 : *Că eu de tin';* v. 6: *Multe vin;* v. 7: *Multe vin.*

CLVI. Versiunea publicată e o prelucrare ad-hoc din două variante deosebite. Versurile 1 – 8 ale versiunii publicate corespund variantei: ms. nr. 2 197.11.175, f. 3% t. 17 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872. Editorii adaugă v. 5 şi 8 şi transcriu destul de exact originalul. în ms. v. 1 : *Mîndră;* v. 2 : *A-nflorit un;* v. 4: *Mirosind preste pămînt.* Versurile 9 – 14 ale versiunii publicate corespund variantei: ms. nr. 2 197.II.3, f. 4 ·% t. 14 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872. Editorii au eliminat primele 3 versuri ale acestei variante (deoarece repetă elemente din prima): *Badeo, de dragostea noastră, / Au crescut un pom în coastă, j Au crescut şi mi-o-nflorit,* reţinînd numai catrenul final, v. 4 – 7, pe care-1 valorifică între v. 8 şi 12 ale versiunii publicate. Catrenul e transcris aproape exact. v. 7 (resp. 12): *Pre pămînt.* Ultimele două versuri ale versiunii publicate (v. 13 – 14) sînt adaosuri ce aparţin editorilor. Această a

doua variantă îşi are replica, mai veche cu 34 de ani, în culegerea lui N. Pauleti (vezi ed. Ion Muşlea, p. 136). în nota 32 care însoţeşte textul, editorii ţin să arate că „într-o variantă se adaugă de la 8 (se subînţelege v. 8) încolo : *Nu ştiu cine s-a aflat, \ De pomu ni l-a tăiat \ Şi dragostea ne-a stricat".* Nicăieri în cuprinsul manuscrisului nu am aflat o asemenea variantă. Cunoaştem însă nu mai puţin de 4 variante care cuprind această idee, realizată în general în forma de mai jos, caracteristică fiind : ms. nr. 2 197.11.142, f. 2 ·\ t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP VASILE, c. V. Localitatea: CIPĂU, jud. Mureş. Data: 1872.

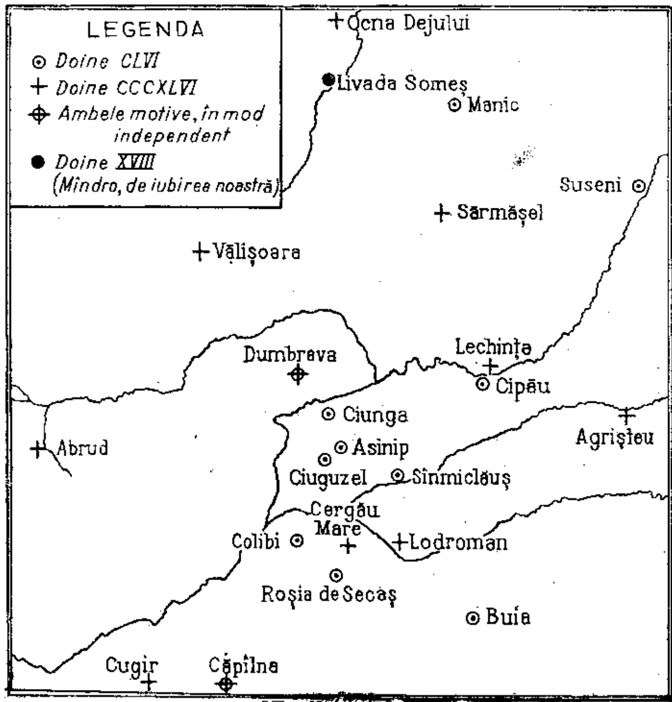
Mîndră, de dragostea noastră,
Răsărit-a pom în coastă
Nu ştiu cine-a cutezat,
De pomul l-a rătezat
Şi dragostea ne-a stricat.

Variantele următoare au aceeaşi structură independentă şi infirmă afirmaţia editorilor despre îmbinarea lor organică (în cea de-a doua parte) într-un text mult mai amplu şi mai complex. Textul: ms. nr. 2 197.11.149, f. 8 ·\ t. 32 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP-VASILE JUNIOR, cl. V. Localitatea: DUMBRAVA, jud. Alba. Data: 1863. Diferă (faţă de varianta transcrisă de noi mai sus) la v. 2 : *Râsârit-o-un pom;* v. 3 : *s-a aflat;* v. 4 : *Şi pomu ;* v. 5 : *Dragostea noastră-o-a stricat.* Textul: ms. nr. 2 197.11.42., f , 1 ·, t. 4 (numero^ tarea culegătorului). Culegător: GRAMA AMBROZIU, cl. V. Localitatea : MANIC, jud. Bistriţa-Năsăud Data : 1872. Diferă (faţă de aceeaşi) la v. 2 : *Răsărit-o pomi pre;* v. 3 : *s-o d-aflat;* v. 4 : *De-un pomuţ;* v. 5 : *Dragostea ne. o.* Textul: ms. nr. 2 197.11.182, f. 6 ·*, t. 26 (numerotarea culegătorului). Culegător: ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea: BUIA, jud. Sibiu. Data: 1872. Diferă la v. 1 : *Mîndro;* v. 2: *Răsărit-o pomu-n;* v. 3 : *s-au aflat;* v. 4 : *ni l-au tăiat;* v. 5 –7 : *Dară Dumnezeu va da I De pomu va răsări / Şi dragostea va veni.* Familia lirică a acestui cîntec este mult mai întinsă. Vezi textele: XVIII, CCCXLVI şi: ms. nr. 2 197.11. 104, f. 4 ·., t. 28 (numerotarea culegătorului). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VII. Localitatea: ASINIP, jud. Alba. Data: 1863.

– Mîndră, de dragostea noastră
A-nflorit un pom în coastă.
– Lasă, bade, pomu-n pace,
Să vedem ce poame-o face.
De va face pomul nuci,
Grija mea şa n-o mai dijcj j

Faţă de
în adynato
tarea lui Ja
VI. Locali
Diferă la:
mîndră, v.
pomul frag
de-a face p
10: *Şi de-*
nune; ms.
Jarnik). Cu
calitatea :
Diferă la
Lasă, mîn
Căci de-a
v. 7 : *Şi*
v. 9 – 10:
n-o mai
1 Cînd va f
2 197.11.15
tor: HORŞ
jud. Alba.
(cu creionu
la v. 1 : *M*
nu ni-l las
atunci şi p
mere dulci,
rotarea lui
VI. Localit
lav. *l:Bad*
Şi de-o fa
v. 5 : *Şi d*
lua, / Cînd
Şi tînjala
bade, amî
merotarea 1
NIOR, cl
Data: 186
A crescut;
ce poame-o
atunci şi

gutuiul mere dulci; / Atunci, mîndro, să mi-l duci. Pentru marea răspîndire a întregii familii (XVIII, CLVI, CCCXLVI şi cîntecul analizat mai sus) oferim harta de circulaţie.

Structura motivicâ a textului D. 156 : „Mîndro, de dragostea noastră".

tarea lui Jarnik). Culegător : TĂMAŞ IOAN, cl. VIII. Localitatea: ABRUD, jud. Alba. Data : 1863. Editorii au adăugat ultimele două versuri (v. 8 — 9), care se simt, prin caracteristica lor de a mima morala unei

CLVII. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.17, f. 3 ·', t. 17 (numerotarea culegătorului). Culegătorul anonim, iar materialul nelocalizabil. Data: 1870. în ms. v. 1 : *miercuri pre vale;* v. 6 şi 8 : *Nu pot striga.*

CLVIII. Reprezintă amplificarea unicei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.77, f. 2 ·', t. 9 (numerotarea lui Jarnfk). Culegător : BANFI OCTAVIU , cl. V. Localitatea : ŞOMOŞTELNIC, jud Mureş. Data : 1872. Editorii adaugă v. 4 şi 7 — 8. Celelalte sînt transmise destul de fidel ; v. 1 : *Frunză;* v. 2 : s-au *socotit.*

CLIX: Nu am aflat originalul.

CLX. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere, ms. nr. 2 197.11.124, t 1 ·*-2 % t 5 (numero-

fabule, de provenienţă cultă. în rest, reproducerea este destul de fidelă. în ms. v. 5: *Badea-şi trage colopu;* v. 7 : *Mîndra-şi trase.* Modificarea are evident rostul unei dişimilări lexicale (între acţiunea feciorului şi cea a fetei).

CLXI. Reproduce întocmai unica variantă din culegere : ms. nr, 2 197,11.27, f. 41 ·% t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU(?), jud. Alba. Data : 1875. Din ciclul: *Doine sau hore de Ungă Alba-Iulia.* Editorii au preferat fonetismul *poci,* ca şi în cazul CLVII, fără nici o justificare.

CLXII. Este prelucrarea, prin alienarea sensului, a unicei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.13, f. 1 ·', t. 11 (numerotarea lui Jarnik), Culegător: FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea : MICĂSASA, jud. Sibiu. Data: 1872. în ms. v. 3 : *Dă-i şi bădiţii;* v. 5: *Dâ-i şi bădiţi-mprumut,* ceea ce e cu totul altceva decîț au înţeles şi transcris cetitorii,

CLXIII. Versiunea publicată e o combinaţie din două variante. Ca bază a fost luată varianta : ms. nr. 2 197.11. 80, f. 1 ·'-2 ·% t. 6 (Numerotarea lui Jarnik). Culegător : BÂRNA GEORGE, cl. VIII. Localitatea : ICLOD, jud. Alba. Data: 1863. De la aceasta s-au împrumutat 6 din cele 10 versuri ale versiunii. Acestei variante i s-a adăugat versul introductiv (v. 1). Ea diferă de textul publicat la v. 1 (resp. 2) : *dintr-o tulpină;* v. 3—4: *Da nu ştiu care-i frumoasă, / C-amîndouă sînt o casă;* v. 6 (resp. 10) : *Aialaltă;* v. 8 (resp. 8) : *Aialaliâ. să n-o.* De reţinut fonetismul *vază* < *vadia.* Varianta a doua: ms. nr. 2 197.11.162, f. 3 ·', t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PETRUŢ ALEXANDRU, cl. VI. Materialul nelocalizabil. Data: 1863. Din ciclul *Strigări de joc,* a împrumutat versiunii tipărite numai 4 versuri. Diferă la v. 1 (resp. 2) : *într-o grădină;* v. 2 (resp. 3) : *trupină;* v. 3 (resp. 5) : identic; v. 4 (resp. 6) : *Numai pre una voiesc ;* v. 5 —8 : *Cîte una zic să meargă, j j Ceialaltâ să nu vadă; / Cîte una zic să vie, / Ceialaltă să nu ştie.*

CLXIV. Reprezintă amplificarea unicei variante din culegere: ms. nr .2 197.11.109, f. 3 ·', t. 42 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea: AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data: 1872. Amplificarea priveşte numai adăugirea versului introductiv, în rest, editorii transcriu destul de fidel, în ms. v. 2 (resp. 3): *buibarac ;*v. 4 (resp. 5) : *Dar eu, zău;* v. 6 (resp. 7): *M-am tot jurat.*

CLXV. Pentru acest text, editorii au avut la dispoziţie 4 variante. Ca bază a fost luat: ms. nr. 2 197.11. 145, f. 1 ·', t. 2 (numerotarea culegătorului). Culegător : POP MATEI, cl. V. Localitatea :. TĂURE, jud. Bistriţa. Năsăud. Data : 1872. Editorii modifică v. 1 : *Mâriuţâ;* v. 3: *face-un păunas;* adaugă v. 5 — 6; v. 5 (resp. 7): *Dar de cină ce mi-i;* v. 6 (resp. 8) : *Crastaveţi;* v. 7 (resp. 9) : *Gura dulce ca mierea.* Din varianta a doua : ms. nr. 2 197.11.78, f. 2·% t. 10 (numerotarea culegătorului). Culegător: ALUTANU IOAN, cl. VII. Localitatea: or. FĂGĂRAŞ, jud. Braşov. Data : 1863. După ce transcrie întocmai v. 1—4, adaugă V. 5 — 6, modifică v. 5 (resp. 7): *Da de cină ce mi-i, v.* 6 (resp. 8): *Crastaveţi* şi elimină ultimele 4 versuri (8 — 11): *Şi-un pătuţ cu perini nouă. / Pătuiu-i din lemn de vie; / De-i fi om de omenie, j Eu ţi l-oi 'da, dragă, ţie.* Paralel cu variantele de mai sus, în care feciorul se îmbie la sălaşul iubitei, Circulă şi variante în care feciorul este jnyiţaţ de iubită,

fără alte pr
2197.11.62, f.
BUTNARIU
jud. Mureş.

5

Faţă de aceas
gere : ms. n
culegătorului
calitatea: C
Diferă la v.
de cină ce
Crastaveţi ca

CLXVL
11.17 f. 2 ·",
torul anonim
Editorii au
(v. 2) şi *run*
ms. nr. 2 19
nik). Culegă
litatea: B
ms. v. 1 : *p*
Grija mea n
(v. 2) şi *run*

CLXVII.
Au preferat,
2 197.11.184,
Jarnik). Cule
calitatea: C
1863. Aceasta
„dupa cene s
— 32 şi au c
portă numer
Auzi; v.3:
cîndu-i prînz
v. 11 (resp. 1
v. 14 (resp.
Din somn p
20): *Că ţe*

(resp. 23): *Că somnul e mai dulce;* v. 23 — 24 (eliminate de editori) : *Că scoate turma la prînz, / Cînd eu [de] somnu m-am frînt.* Cea de-a doua variantă cuprinde o altă enumerare : ms. nr. 2 197.11.20, f. 2 ᵛ% t. 12. Culegător: NEMEŞ IOAN JUNIOR, cl. V. Localitatea: POIANA, jud. Cluj. Data: 1863.

— Pre mine mă cere, maică cere...
— Cine dracu te mai cere,
Vai de păcatele mele?
— Dar mă cere-un preoțel,
Nu merg, maică, după el.
Traiul preoțelului:
Mîncă pită bocănită
Şi colaci de la săraci.
Tot mă cere, maică, cere...
— Cine dracu te mai cere,
Vai de păcatele mele?
— Dar mă cere-un plugărel,
Nu merg, maică, după el.
Căci traiul plugarului:
Tot sapă cu sapa iată
Şi lucrui nu şi-1 mai gată.
Şi mă cere, maică, cere...
Dar mă cere-un croitor,
Nu merg, maică, după el.
Traiul croitorului:
Tot împunge şi străpunge
Şi la inimă n-ajunge.
Şi mă cere, maică, cere,
Că mă cere-un diecel,
Mă duc, maică, după el.
Că diecelu-i subțirel,
Parcă-i tras printr-un inel.

Celelalte două variante ale culegerii sînt fragmentare prezentmd cîte o singură situație refuzată de fată,

a) Ms. nr. 2 197.11.19, f. 15ᵛ-16ʳ% t. 33 (numerotarea culegătorului). Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

— D-auzi, mîndră, sau n-auzi,
Sau n-ai gură să răspunzi,
Cum te strigă-un diecuț,
Din gură de părăuț
Tot te strigă şi te-ntreabă
Mere-i după el, nu-i mere?
— După diac nu m-oi duce,
Câ ziua carte, noaptea carte,
Qu trupul plin de păcate.
Mă cere, mamă, mă cere...
— Care, dracul te mai cere !
— Mă cere-un fecior de popă,
Nu şti scrie nici o slovă.

b) Ms. nr. 2 197.11.182, f. 7ᵛ', t. 36 (numerotarea culegătorului). Culegător: ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea: BUIA, jud. Sibiu. Data: 1872.

Auzi, maică, cin'mă strigă,
Mă strigă-un păcurărel,
Las'să strige boala-n el,
Că nu mă duc după el.
Că cînd e somnul mai dulce,
Ia măciuca şi se duce.

Alte cîntece, neîncadrate într-un dialog enumerativ (mamă-fată), fac elogiul sau critica diacului, nestatornic, frivol şi versatil, cam în genul S. CCCLII—CCCLIII. Le transcriem în continuare : a) Ms. nr. 2 197.11.109, f. 3 ᵛ*, t. 43 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea: AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data: 1872.

Frunză verde de dovleac,
Cine iubeşte diac,
Trăieşte-n lume cu drag;
Că şi eu cînd mi-am iubit,
Foarte drag că mi-am trăit.
Măcar diacu-i poamă rea,
Te iubeşte, dar nu te ia.
Cînd îi zici de sărutat,
El se-apucă de cîntat.

b) Ms. nr. 2 197.11.50, f. 2ᵛ\ t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DRĂGHICI IOAN, cl. VIII. Localitatea: OARDA DE SUS, jud. Alba. Data: 1863.

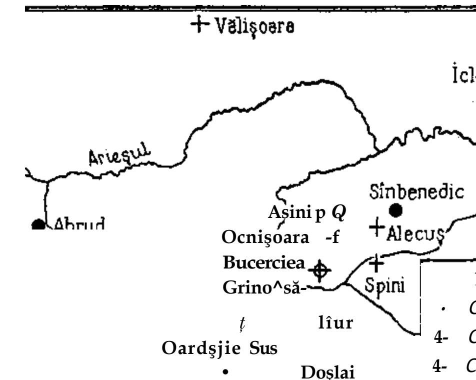
De-aş trăi cît aş trăi,
Cu diac nu m-aş iubi,
Că cînd pui prînzu pe masă,
El ia cartea şi mă lasă
Şi cîndu-i somnu mai dulce,
El ia cartea şi se duce.

c) Ms. nr. 2 197.11.150, f. 4ʳ% t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IOACHIM, cl. V. Localitatea : BĂIȚA, jud. Mureş. Data : 1863.

Frunză verde de tabac,
Dulce-i gura de diac.
Da nu-i dulce, nici sălcie,
4 Numai cumu-mi place mie.

CLXVIII. Reprezintă amplificarea disproporționată a singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11. 28, f. 3 ʳ% t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea LODROMAN, jud. Alba. Data: 1872. într-adevăr, textul original e format din numai două versuri (v. 1—2 ale versiunii tipărite), dar în interpretarea editorilor dobîndeşte încă patru (v. 3 — 6 ale aceleiaşi versiuni). Transcrierea s-a făcut exact.

e) Ms. n
Jarnik). Cul
tatea : VĂLI
f) Ms. nr
lui Jarnik).
BUCERDEA
g) Ms. n
Jarnik). Cul

Localizarea şi datarea variantelor la
„Drage mi-s copilele".

CLXIX. Versiunea publicată reprezintă o combinație a nu mai puțin de 14 variante, culese în 14 localități deosebite, ceea ce probează vitalitatea textului şi ampla lui răspîndire între anii 1863 şi 1872. Oferim harta culegerilor, pentru a face sensibilă circulația intensă a textului.

Versurile 1—4 ale versiunii publicate nu apar în materialul manuscris, aparținînd ca invenție poetică editorilor. Materialul cuprinde următoarele detalii tehnice:

a) Ms. nr. 2 197.11.124, f. 3 ʳ% t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TĂMAŞ IOAN, cl. VIII. Localitatea : ABRUD, jud. Alba. Data : 1863.

b) Ms. nr. 2 197.11.59, f. 1ᵛ-2ʳ\ t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUZDUGAN MILITON, cl. V. Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data : 1872.

c) Ms. nr. 2 197.11.104, f. 6ʳ% t. 38 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VII. Localitatea : ASINIP, jud. Alba. Data : 1863.

d) Ms. nr. 2 197.11.90, f. 4ᵛ% t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, cl. VII. Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863.

litatea : OAR
h) Ms. n
Jarnik). Cul
AGRIŞTEU,
i) Ms. n
Jarnik). Cul
litatea : OC
j) Ms. n
gătorului). C
litatea : SÎN
k) Ms. n
Jarnik). Cu
Localitatea :
1) Ms. n
Jarnik). Cul
litatea: ICI
m) Ms. n
Jarnik). Cul
tatea : SPIN

n) Ms. nr. 2 197.11. 72, f. 3ᵛ, t. 29 (numerotarea culegătorului). Culegător: CIRCĂ'IOAN, cl, V. Localitatea: DEAJ, jud. Mureş. Data: 1872.

Raportarea variantelor o facem la versiunea tipărită :

v. 5 : *Dragi-mi-s fetele, dragi:* a, c, d, e, f; *Drage mi-s* : g.
v. 6 : *Vară cînd culeg la fragi*: a, d, e, g ; *Colea cînd :* c; *Colo cînd* : f.
v. 7 : *Dragi-mi sînt copilele* : b, j; *Drage mi-s* : h, i, k, 1, m, n.
v. 8 : *Colea primăverile :* b, h, i, j, k, 1, m, n.
v. 9 : *Cîndu-s multe şi mărunte* : a, e, f, g, h, k, 1, n ; *Cînd sînt multe: b; Cîndu-s multe, ba mărunte* : c, i, j, m.
v. 10 : *Şi n-ajung să mă sărute* : a, h, i, k, m, n; *să te sărute : b,* c; *De n-ajung să te* : j ; *Nu ajung să mă:* \; *De nu-ncap să mă:* e; *Şi nu-nchep să mă* : f ; A nu-nchep să te : g.
v. 11 : *Şi se suie pre curele : SL,* b.
v. 12: *Şi-mi dau buze subţirele :* a; *Şi mă sărută-n sprîncene :* b.

Alte formule locale :

d) *Da mi-s dragi în sărbători,/ Vara cînd culeg la flori;*

f) *Cînd piscuiesc ca păsărileIPre sub toate gardurile* (vezi D. XXXIII şi S. LXII);

n) *Cînd albescu pînzele* (vers intercalat între 8 şi 9). Variantele j şi k cunosc dispoziţia emistihială a versului 9, pentru scoaterea în relief a rimei interne.

Confruntarea arată că editorii au modificat v. 6 introducînd cuvîntul *toamna;* au schimbat sensul v. 7, căruia i-au* dat valoare adversativă : *Dar mai dragi;* au înlocuit în întregime v. 8 cu o formulă absolut inexistentă în ms. : *Cînd culeg coprinele;* au ales formula cea mai rar întîlnită pentru v. 9 (o singură variantă : *b);* procedează la fel şi cu versul 10 (varianta *e,* cu forma literară a verbului *a încăpea,* şi varianta *f,* cu formularea generală); aleg un final ce nu apare decît în două variante din marele grup de 14 texte, modificînd la v. 11 : *Cînd se suie,* şi optînd, la v. 12, pentru formula prezentată de varianta *a.* Baza versiunii tipărite e varianta *a* (din ABRUD, jud. Alba, care a oferit 4 versuri din cele 8 discutate de noi.

CLXX. Reprezintă prelucrarea unicei variante din culegere : ms. nr, 2 197.11.27, f.,33ᵛ, t, : *Cercei şi mărgele.* Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: i875. Editorii au contopit într-un singur vers (2)' versurile : *Vine badea fără treabă / Şi cu glas de dor- mă-ntreabă,* încercînd şa -evite tonul neautentic *(glas de dor)* al originalului (v. 2 —3 din ms.), şi au adăugat v. 9 — 10, care aduc o poantă nouă, în discordanţă cu maniera specifică a folclorului nostru, în rest, transcrierea este fidelă. Singura deosebire la v.7 (resp. 6) : *Mă întreabă.*

CLXXI. Reprezintă amplificarea unicei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.64, f. 2ᵛ, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CĂLUŢ CANDID, cl. V. Localitatea : CERGHIZEL, jud. Mureş. Data : 1872. Editorii au adăugat v. 3. Transcrierea destul de liberă. în ms. v. 1 : *Frunză;* v. 3 (resp. 4) : *Ia cărarea,* v. 4 (resp. 5) : *Bade, pîn'la casa;* v. 5 (resp. 6) : *Da în casă;* v. 6 (resp. 7) : *Intră, bădiţă ;* v. 7 (resp. 8): *un's-mi-o pui* ? Important de semnalat e faptul că editorii au schimbat ritmica v. 6 —7 (au transformat un vers feminin de 8 silabe cu accentul pe întru şi gîndu într-unui masculin de 7 silabe — catalectic — cu accentul pe *u* final : *întru* şi *gîndu).*

CLXXII. Reprezintă amplificarea unicei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11. 111, f. 5ᵛ — 6ʳ, t. 20 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: URZICĂ IOAN, cl. VI. Localitatea: CHILIENI, jud. Covasna. Data: 1863. Faţă de ms. editorii au adăugat v. 2 — 3. în rest, transcrierea e destul de fidelă, v. 1 : *Aida,* v. 3 (resp. 5): *Vin'şi-mi dă.*

CLXXIII. Reproduce întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11. 27, f. 30ʳ, t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1875, din ciclul: *Doine şi hore.* în ed. 1885, la v. 2 e o greşeală de tipar : *Numai de-aş putea prinde,* corectată în ed. 1895, asigurîndu-se astfel identitatea deplină cu originalul din manuscris.

CLXXIV. Versiunea tipărită reprezintă o combinaţie din 6 variante. Facem raportarea direct Ia versiunea publicată.

a) Ms. nr. 2 197.11.109, f. 2ᵛ, t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea : AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data: 1872. Diferă la v. 3: *Fâr'din;* v. 4 : *Şi din grumaz cu mărgele;* v. 5 : *Şi din degete cu inele* (Culegătorul adaugă la finele versului şi forma *deşte < deşte,* care restituie cadenţa ritmico-meţrică a versului),

b) Ms. nr. 2 197.11.114, f. 4ᵛ, t. 32 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu. Data: 1872. Din ciclul: *Alte chiuituri,* diferă la v. 2 : *mere, pere;* v. 4 : *Şi degete;* v. 5 : lipsă.

c) Ms. nr. 2 197.11. 66, f. 4ᵛ, t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIOBA GAVRIL, cl. VIII. Localitatea : NADĂŞA, jud. Mureş. Data : 1867 — 1868. Diferă prin versul introductiv: *Mâi voinice, voinicele:* v. 3 (resp. 2) : *mere, pere;* v. 4 (resp. 3): *Nici din roşii floricele;* v. 6 (resp. 5) : *Şi din vorbe cu plăcere.*

d) Ms. nr. 2 197.11. 155, f. 1ʳ, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP ARTEMON, cl. V. Localitatea : VIDRASÂU, jud. Mureş. Data: 1872. Diferă la v. 2 : *mere, pere;* v. 3 : *Fâr'din;* v. 4 : *Şi din deget;* v. 5 : lipsă.

e) Ms. nr. 2 197.II.2, f. 3ʳ, t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IGNAT SIMION, cl. VI. Localitatea: BOGATA, jud. Mureş. Data: 1863. Defectiv, lipsind v. 3 —4; diferă la v. 3 (resp. 5): *Ci din.*

f) Ms. nr. 2 197.11. 133, f. 5ᵛ, t. 24 (numerotarea culegătorului). Culegător : PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea: BUDIU MIC, jud. Mureş. Data: 1863. Se află în exact aceeaşi situaţie ca textul de mai sus.

CLXXV. Reprezintă amplificarea disproporţionată a variantei: Ms. nr. 2 197.11.168, f. 3ᵛ, t. 16 (numerotarea culegătorului). Culegător: NEGRUŢIU F. IOAN, cl. V. Localitatea: SUCUTARD, jud. Cluj.Data : 1872. Editorii au adăugat v. 7 — 13, pentru care n-am aflat prototipul ms. Cît priveşte v. 1 — 6, au fost transcrise relativ fidel. în ms. v. 2: *S-ca pita;* v. 5(—6); *Dacă-o mînci, nu te mai saturi.* A doua variantă : ms. nr. 2 197.11.182, f. 7ᵛ, t. 31 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea : BUIA, jud. Sibiu. Data: 1872. Diferă la v. 1*: Ibovnica din alt sat; ' v.* 3 : *Care-o cumperi cu duca;* v. 4 : *De nu te poţi sătura;* v. 5 – 6: *Cînd o cumperi pătâceşte, / I Cînd vrei s^-o minei, nu mai este.*

CLXXVI. Reproduce întocmai varianta : ms. nr. 2 197 11.66, f. 5ᵛ, t 1-7 (numerotarea culegătorului). Culegător: CIOBA GAVRIL, cl. VIII. Localitatea : NADĂŞA, jud. Mureş. Data: 1867-1868, Ms. diferă numai la V, 3: *Şi iat-urtţu că-i gata.*

V. 1 — 2 se înt
temă. Exempl
f. 3ᵛ t. 17. C
calizabilă . D

Faţă de aceas
t. 108 (numero
B. IOAN, cl.
jud. Cluj. D
este lipsit de
textul: ms.
lui Jarnik). C
calitatea: LU
lipsa v. 1–4
textul debută
ficarea ritmulu
(resp. 9 — 10) :
nici pămîntul.

CLXXVII
gere : ms. nr.
Jarnik). Culeg
tatea: TOTOI
Doine şi hor
au simetrizat v

CLXXVII
2 197.11.84, f.
gător : BĂCIL
MAN, jud. A
este: ms. nr
tarea lui Jarn
calitatea : LO
diferă la v. 3 :

CLXXIX.
din culegere :
tarea culegăto
tatea: DEAJ,
ce-am aflat; Y,

CLXXX. Este amplificarea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.139, f. 4 % t. 30 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VII. Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863. Din ciclul: *Chiuituri.* Editorii au îndreptat ritmico-metric v. 1 (în ms. defectiv: *Pre dealul cu spinii),* au adăugat v. 3-4 pentru explicarea subsecventă a v. 2 şi au modificat versurile din ms.; v. 3 (resp. 5): *Şi-l întreabă;* v. 4 (resp. 6): *Dragă i-i Măria;* v. 7 (resp. 9): *C-am câtat-o păscâlie.*

CLXXXI. Reproduce aproape întocmai unica variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.178, f. 4 *~-, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRCULEŢ IOAN, ci. VI. Localitatea: CERGĂU MARE, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 1 şi 5: *mîndro;* v. 3 şi 7: *Eu spui, badeo*; v. 6: *v-odată;* v. 8: *Câ cîtu-i ziua;* v. 10: *Şi cîtu-i ziua.*

CLXXXII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.112, f. 3 ', t. 32 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VII. Localitatea: TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 5, 11 şi 13. în rest, reproducerea destul de fidelă. în ms. v. 4: *Sâ sădim un măr şi-un pâr;* v. 5 (resp. 6): *Tot cu fructe;* v. 6 (resp. 7): *Şi la feţe;* v. 7-11 (resp. 8-13): *Pre mine cînd dor m-a-ajunge, j La măru ei mă voi duce f Şi mâru l-oi scutura / Şi de dor m-oi stimpăra, \ Cînd din fructe voi mînca.*

CLXXXIII. Este o combinaţie amplă şi amplificatoare, realizată pe baza a 9 variante. Cea mai apropiată de versiunea tipărită este varianta: ms. nr. 2 197.11.173, f. 9 -~% t. 28 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MICU . SIMEON, cl. VIII. Localitatea: SĂRMĂŞEL, jud. Mureş. Data: 1863. în ms. v. 1: *Bade, bădişorul meu;* v. 2: *Cîndu-i trece;* v. 3: *Pune-ţi clopote pre;* v. 4: *Şi-fi fă;* lipsesc v. 5 – 6 şi 8 (din versiunea publicată); v. 6 (resp. 7) supranumerar prin anacruză: *Câ de-oi fi;* v. 7 (resp. 8]: *M-oi ruga la măicuţa;* v. 10 (resp. 12): *Să-mi mai stîmpăr inima.* De reţinut fonetismul *deschizâ < deschidia.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.140, f. 3 % t. 36 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VII. Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863. Diferă la v. 1: *pre de noi;* v. 2: *Pune-ţi;* v. 3: *Şi-ţi fă;* v. 4 ms.: *Să te-aud, badeo;* v. 6. (resp. 9): *M-oi ruga;* v. 7 (resp. 10): *Să-mi geşcfiidĂ;,* lipsesc versurile 4, 6, 8 şi 12 din versiunea publicată. Varianta: ms. nr. 2 197.11.172, f. 3 '-4 % t. 18 (numerotarea culegătorului). Culegător: MICU M. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil, diferă la v. 1: *Bade, cîndu-i trece pîngâ noi;* v. 2: *pre boi;* v. 3: *îţâ fă;* v. 6 (resp. 9): *M-oi ruga de;* v. 7 (resp. 10): *Să-mi deschizâ;* lipsesc v. 5, 6, 8, 12 din versiunea publicată. De remarcat fonetismul regional *deschizâ < deschidia.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.169, f. 1 % t. 3 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOLDOVANU IOAN, cl. VI. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863, Diferă la v. 1: *Badeo cînd vii pe la noi;* v. 2: *pe boi;* v. 3 (resp. 7) supranumerar prin anacruză: *Câ de-oi fi moartă;* v. 4 (resp. 9): *M-oi ruga la măicuţa;* v. 5 (resp. 10): *Să-mi deschidă;* lipsesc v. 3 – 6, 7, 12 din versiunea publicată. Varianta: ms. nr. 2 197.11.14, f. 2 % t. 20 (numerotarea culegătorului). Culegător: HOSU CONSTANTIN, cl. V. Localitatea: LIVADA SOMEŞ, jud. Cluj. Data: 1863. Diferă la v. 1: *pre de noi;* v. 2: *Pune-ţi clopote pre;* v. 3: *Şi-ţi fâ;v.4* (resp. 5): *Să te-aud şi eu;* v. 6 (resp. 9) defectiv: *M-oi ruga ta mama;* v. 7 (resp. 10): *Să-mi deschidă;* v. 8 (resp. 11): *Sâ te-aud pre;* v. 9 – 10: *Nu mîna, bade, boii tare, / Câ se strică la spinare,* menţionate la nota 34 a editorilor ca fiind combinate cu: *Bade, bade, dragul meu, / Dragul meu, binele meu* (ceea ce este o invenţie a editorilor) nu există în versiunea publicată; in ms. lipsesc v. 4, 6, 8 şi 12 din versiunea publicată. Varianta: ms. nr. 2 197.11.176, f. 2 *, t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU NICOLAE, cl. VIL Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1: *pre la noi;* v. 2: *pre boi;* v. 3: *Cu şinoare de;* v. 4 (resp. 5): *Să te-auz, badeo, de-acasă;* v. 5 (resp. 6): *De-acasă;* lipsesc v. 4, 7 – 12 din versiunea publicată. De reţinut fonetismul regional auz *<audiu.* Varianta: ms. nr. 2 197. II.2, f. 4 ', t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IGNAT SIMION, cl. VI. Localitatea: BOGATA, jud. Mureş. Data: 1863. Diferă la v. 1: *Măi bădiţă, bade-a meu;* v. 2: *pe boi;* v. 3: *Cînd de îi Irece p-îngâ noi;* v. 4: *La zbici pleasna de mătasâ;* v. 4: *Sâ pomneşti Ungă fereastră.* Lipsesc v. 5 – – 12 din versiunea publicată. Varianta: ms. nr. 2 197. II133, v. 6 ', t. 31 (numerotarea culegătorului). Culegător: PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea: BUDIU MIC, jud. Mureş. Data: 1863. E replica celei anterioare, ceea ce probează că această formula poetică este destul de stabilă în zonă. Diferă faţă de versiunea publicată ia v. 1: *Mâi bădiţă, bade măi;* y. 2: *pre boi;* v. 3; *Cîndu-i trece*

pîngâ noi; v. 4 (resp. 3) supranumerar prin anacruză: *Şi la zbici pleaznâ,*v. 5 (resp. 4): *Să pomneşti lîngă fereastră.* Lipsesc v. 5 – 12 din versiunea publicată. Varianta: ms. nr. 2 197. 11.46, f. 4 \ t. 28 (numerotarea lui Jarnfk). Culegător: HERŢEAGĂ VASILE, cl. V. Localitatea: OCNIŞOARA, jud. Alba. Data: 1872. Cuprinde numai primele 2 versuri din cele publicate, cu diferenţe minime (v. T: *pe la noi;* v. 2: *pe boi),* apoi îşi adaugă un distih cu totul inedit: *Să răsune uliţa, I s-audă şi mîndruţă.* Pentru familia de motive, vezi CLIII. Materialul este atestat încă la N. Pauleti (vezi ed. Ion Muşlea, p. 134).

CLXXXIV. Reproduce aproape fidel singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.156, f. 1 % t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POPESCU IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea: CĂPÎLNA, jud. Alba. Data: 1863. În ms. v. 2: *D-ala-mi;* v. 3: *badeo, pre cale;* v. 4: *Inima mi-i plină de;* v. 5: *badeo;* v. 6: *tot suspinînd.* De remarcat inconsecvenţa grafiei în cazul *văz < vediu* şi *aud < audu.*

CLXXXV. Reproduce întocmai varianta: ms. nr. 2 196. 11.27, f. 30 y t. 33 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul *Doine şi hore.* în ms. v. 5 (resp. emistihurile 5 – 6 în versiunea publicată): *Tu le-aduci, tu le mfănjînci.* întregirea silabică este a noastră. Cea de-a doua variantă: ms. nr. 2 197.11.111, f. 2 *, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: URZICĂ IOAN, cl. VI. Localitatea: CHILIENI, jud. Covasna. Data: 1863. Schimbă datele dialogului: v. 1: *Domnişoară cu papuci;* v. 4: *Numai sînul;* v. 5 (resp. 5 – 6): *şi tu le mînci.* Ultimul text: ms. nr. 2 197.11.44, f. 1 *, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GRUIANU ZAHARIE, ci. V. Localitatea: STRAJA, jud. Alba. Data: 1872. E fragmentar, cunoscînd numai primele două versuri, iar primul profund modificat. în ms. v. 1: *Jupîneasâ cu papuci.*

CLXXXVI. Versiunea publicată este rezultatul unei contaminări între două cîntece care circulă şi independent. Primul din ele: ms. nr. 2 197.11.27, f. 41 -, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875. Face parte din ciclul *Doine sau hore de lîngă Alba-Iulia,* a fost transcris întocmai, constituind prima

parte (v. 1 –
tec avem 3 v
(numerotarea lu
GHE, cl. V.
Data: 1863.
versiunea publ
t. 42 (numerot
ALIMPIU, cl.
1872. Diferă la
tă variantă;
tarea lui Jarnil
Localitatea:
Diferă la v.
drăguţă; v. 5
combinaţia e
ms. nr. 2 197.
Jarnik). Culeg
VĂLIŞOARA,
corespunde ve
diferă la v. 4
că repetă la v.
o nevăstuţă. A
taminarea amb
o aduce faptul
mai vechi al
Pentru ineditu
riante mai înd
grup mare d
2 ', t. 8 (nun
ALEXIU, cl.
Data: 1872.

Tot aşa meri
lirică este pla
recomandă şi
ale materialul
gător: HOS
LIVADA SO

Căci gura de fată mare
I ca scrumul de căldare,
Da gura de copiliță
Ca mierea din stupiniță.

terior (v. 4 : pre *luncă).* Variantă : ms. nr. 2 197.11.135, f. 3ᵛ-, t. 25 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PUNTEANU IOAN, cl. V. Localitatea: VINGARD, jud. Alba. Data: 1872. Este defectivă, lipsindu-i

Localizarea şi datarea variantelor la textul D. 187 : ,,Cine are dor pe vale'

CLXXXVII. Editorii au avut la îndemînă lor 10 variante, din 10 localități deosebite. Răspîndirea textului între 1863 şi 1872 este circumstanțiată de harta însoțitoare.

Versiunea publicată reproduce întocmai varianta: ms. nr. 2 197.11.42, f, 2ᵛ% t. 21 (numerotarea culegăto^rului). Culegător: GRAMA AMBROZIU, eh V. Localitatea: MANIC, jud. Bistrița-Năsăud. Data: 1872. Varianta: ms. nr. 2 197.11.175, f. 3 \, t. 29 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea : CIUGUZEL, jud. Alba. Data : 1872. Diferă numai cît priveşte folosirea prepoziției *pre* în loc de *pe* la v. 1 şi 4, fiind în rest transcrisă cu cea mai mare fidelitate. Varianta : ms. nr. 2 197.11.145, f. 1ᵛ*, t. 9 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP MATEI, cl. V. Localitatea: TĂURE, jud. Bistrița-Năsăud. Data: 1872. Diferă numai în aceeaşi privință ca şi textul anversurile concluzive ale celor două terține (v. 3 şi 6); la v. 1 şi 3 : pre *vale (luncă).* Varianta : ms. nr. 2 197. 11.149, f, 4 ·-, t ,6 (numerotarea culegătorului). Culegător : POP VASILE JUNIOR, cl. V. Localitatea: DUMBRAVA, jud. Alba. Data: 1863. Inversează ordinea celor două terține şi prezintă, simetric, o mare dezordine ritmico-metrică : v. 1 (resp. 4) şi 4 (resp. 1): pre *luncă (vale);* v. 2 (resp. 5) şi v. 5 (resp. 2) : *Nu şti noaptea cîtu-i de (lungă, mare);* v. 3 (resp. 6) şi 6 (resp. 3) : *Şi pre lună cînd (se culcă, răsare).* într-o situație relativ asemănătoare şi varianta : ms. nr. 2 197.11.111, f. 6 ·y t. 21 (numerotarea lui Jarnik).-Culegător : URZICĂ IOAN. cl. VI. Localitatea: CHILIENI, jud Covasana. Data: 1863. Textul e introdus de un distih ad-hoc : *Bate, Doamne, şi usucă / Cine-au pus pomii pe luncă,* apoi urmează cele două terține (una defectivă), in ordine inversă fața de versiunea publicată.

Diferă la v. 3 (resp. 4) pre *luncă:* v. 6 al versiunii publicate lipseşte din prima terțină, care apare astfel redusă la un simplu distih; v. 5 (resp.. 1) : pre *vale.* Paralel cu grupul de variante prezentat mai sus, a cărui caracteristică este întărirea ideii prin negație, materialul manuscris cunoaşte şi un grup cu situația inversă, ideea fiind dezbătută în sens afirmativ. Caracteristice pot fi considerate varianta : ms. nr. 2 197.11.153, f. 6 ᵛ', t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PANTEA IOAN, cl. VIII. Localitatea: HĂRȚĂU, jud. Mureş. Data : 1863.

Cine are dor pre vale
Ştie luna cînd răsare
Şi noaptea cîtu-i de mare,
Cine are dor pre luncă
Ştie luna cînd se culcă
Şi noaptea cîtu-i de lungă.

sau varianta: ms. nr. 2 197.11.184, f. 4ᵛ'-5ᵛ', t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARȚIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „doru", care este întru totul identică. Varianta : ms. nr. 2 197.11.173, f. 5ᵛ', t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MICU SIMEON, cl. VIII. Localitatea: SĂRMĂŞEL, jud. Mureş. Data: 1863. Inversează ordinea celor două terține (care rămîn însă întru totul identice cu materialul transcris de noi mai sus) şi adaugă distihul : *Şi eu-am avut şi-amu n-am, / Pare-mi noaptea ca şi-un an.* Identică e varianta : ms. nr. 2 197. 11.57, f. 6ᵛ', t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DANC ŞTEFAN, cl. V. Localitatea : ȚAPU, jud. Alba. Data : 1863. Diferă la v. 1 şi 4 : pre *(luncă, vale)* şi la v. 7 : *Şi io-am avut.* Textul este atestat încă din culegerea lui N. Pauleti (vezi ed. Ion Muşlea, p. 78), care oferă exemplul unui hibrid : lipsesc versurile concluzive ale terținelor, iar distihurile sînt primul afirmativ, iar al doilea negativ.

CLXXXVIII. La baza versiunii publicate stă varianta : ms. nr. 2 197. 11.117, f. 4ᵛ% t. 45 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea: ERNEI, jud. Mureş. Data : 1872. Textul e transcris aproape întocmai. în ms. v. 1 : *Mă bădiță;* v. 3: *Cum* se *leagănă;* v. 6: *[î\ngălb\neşte;* v. 7: *Dorul mamei mă.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.18 4, f. 17ᵛ*, t. 93 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARȚIAN B. IOAN, cl. VIIÎ. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud.

Cluj. Data : 18
bădiț cu părul
versiunea tipă
badii mă tope
t. 26 (numero
IOAN, cl. V
1872. Cuprind
diferențiindu-s
doru. Variant
rotarea lui Ja
notează: *N·).*
fiind şi mai fra
cu pâr galbin,
pre paltin. M
iar alta foarte
lui N. Pauleti

CLXXXIX
destul de pers
contopirea cat
din versiunea
de stabil şi ci
lor. Aceştia au
11.78, f. 1 %
ALUTANU
jud. Braşov.
< *potiu.* Mate
Jarnik cu crei
II.9, f. 1 ··, t
GALANTU
MARE, jud.
2 şi 4 : *pot;*
stele", eviden
11.28, f. 3ᵛ', t
TRIFU IOA
jud. Alba. D
dor; fonetism
11.84, f. 4ᵛ',
BĂCILĂ VA
jud. Alba. D
potiu. Variar
(numerotarea 1
cl. V. Localitat
v. 2 şi 4 : *Nu m*
t. 6 (numertare
IOACHIM, c
Data: 1863. D
lelii dor. Gel
în două varia

t. 2 (numerotarea lui Jarnfk). Culegător: MĂRGINEANU VASILE, cl. VII. Localitatea: OBREJA, jud. Alba. Data: 1863. începe cu distihul inițial al versiunii tipărite (v. 1 — 2: *Duce-m-aş cu luna-n nor, / JNu mă pot de-a mîndrei dor)*, după care apare v. 5 (versiunea tipărită) şi v. 6 diferențiat: *Nici ochii n-ar lăcrima ;* lipseşte v. 7 din versiunea tipărită; v. 5 (resp. 8): *Dară inima-mi tot;* lipsesc v. 9 — 10, înlocuite cu v. 6 —8 : *Cu ochii nu pot învinge / Şi mă doare de obraz, / Câ nu poate de [ne] caz.* Materialul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „necasu". întregirea dintre croşete este a noastră (pentru un caz tipic de *lapsus calami).* Varianta: ms. nr. 2 197.11.131, f. 2 ·% t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP VASILE SENIOR, cl. V. Localitatea: SĂLCUD, jud. Mureş. Data: 1863. Este replica precedentei. Diferă de aceea la v. 5: *Dar inima îmi tot plînge;* v. 7 : *pre obraz;* v. 8defectiv: *Că nu poci de năcaz.* Acelaşi fonetism *poci < potiu* şi la v. 2 (al catrenului inițial).

CXC. Reprezintă amplificarea variantei :ms. nr. 2 197. 11.77, f. 1 ᵛ% t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BANFI OCTAVIU, cl. V. Localitatea : ŞOMOŞTELNIC, jud. Mureş. Data : 1872. Editorii au adăugat v. 6, care trădează o formulare nefolclorică; în rest au transcris destul de fidel. în ms. v. 2 : *Tot îmi cade;* v. 5 : *Că dacă.* Cea de-a doua variantă merită a fi citată în întregime: ms. nr. 2 197. 11.42, f. 1 ᵛ % t. 5 (numerotarea culegătorului). Culegător : GRAMA AMBROZIU, cl. V. Localitatea: MANIC, jud. Bistrița-Năsăud. Data: 1872.

— Măi bade, de dorul tău,
Tare pică părul meu.
Dă-mi peana din clopul tău,
Să o pui în lăutoare,
Doar nu va pica-aşa tare.
— Ba eu, mîndră, nu ți-oi da,
Cu peana boscoane-i face
Şi eu, mîndră, -iar m-oi-ntoarce.

CXCI. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.IL4, f. 2 ᵛ* —3 ᵛ, t. 8 — 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ NICOLAE, cl. VI. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 1: *Bădiț, bădişorul meu;* v. 2: *dor cu greu;* v. 6: *Pui capu;* v. 7: *Gîndu mi-i la.* Textul nu apare în culegerea lui N. Pauleti.

CXCII. Este amplificarea unicei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.140, f. 3 ᵛ', t. 38 (numerotarea lui Jarnfk). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863. Editorii au adăugat cele două versuri introductive. Ultimele patru reproduc aproape exact originalul. în ms. v. 1 (resp. 3) : *Mîndră mea cea;* v. 4 (resp. 6): *Fără se-uscâ.*

CXCIII. Reprezintă amplificarea disproporționată a singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.138, f. 3 ·% t. 9 c (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP, IACOB, cl. V. Localitatea: DRÎMBAR, jud. Alba. Data: 1872. Pentru a arăta cum s-a ajuns aproape la dublarea numărului de versuri, transcriem în întregime originalul din ms.

Bădiț, bădişorul meu,
Dragostea-i ca gheața-n baltă,
Duce dor săraca fată.
Ghiața-in baltă se topeşte,
Fata de dor'mbătrîneşte.

CXCIV. Reprezintă o prelucrare, cu şi după versuri disparate din mai multe variante. Astfel, v. 1—2 sînt reproduse întocmai după varianta: ms. nr. 2 197 II. 109, f. 3 ᵛ", t. 27 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea: AGRIŞTEU jud. Mureş. Data: 1872. Manuscrisul cuprinde în plus şi: *îmi stricaşi inima iară / Dorule, poamă amară.* Sugestii vor fi primit editorii şi din direcția textului CCLXI. O astfel de variantă se încheie cu catrenul: *Doru meu pe unde zboară,/ Nu-i pasăre să-l doboară; / Doru meu pe unde umblă,/Nu-i pasăre sâ-l ajungă* : ms. nr. 2 197.11.150, f. 5 ·% t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOACHIM, ci, V. Localitatea BĂIȚA, jud. Mureş. Data: 1863. Oricum, cea mai mare parte din versiunea publicată (v. 3 — 8) trebuie considerată apocrifă.

CXCV. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.108, f. 8ᵛ* , t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VULCAN IOAN, cl. VII. Localitatea: BLAJ, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 3: *Câ cârutele-s;* v. 4: *dorule, pe ele* (ambele Versuri sînt supranumerare prin anacruză : „ca" şi „sî", lucru remediat de editori).

CXCVL Reproduce întocmai varianta : ms. nr. 2 197. II.8, f. 1ᵛ ', t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MACAVEI IOAN, cl. VI. Localitatea: TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data: 1872. Cea de-a doua variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.122, f. 2 ᵛ', t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SURDESCU D., cl. V. Localitatea: TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data: 1872. Diferă la v. 1 şi 3 : *dorul ee-l (duc, trag).*

CXCVII. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197. 11.69, f. 5ᵛ', t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CIURA ALEXANDRU, cl. VI. Localitatea: BUCIUM, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 1: *bădiuț;* v. 5 şi 7 : *Cîndu-l văd,* v. 8 : *Atunci mă iau tot fiori.* De reținut fonetismul *văz* (= ved) ca aparținînd editorilor.

CXCVIII. Reprezintă amplificarea unei combinații din două variante cu totul distincte. Prima : ms. nr. 2 197. 11.85, f. 1 ᵛ*, t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BANFI OCTAVIU, cl. V. Localitatea : ŞOMOŞTELNIC, jud. Mureş. Data: 1872. A primit versul introductiv şi a fost transcrisă destul de fidel, în ms. v. 1 (resp. 2) : *De urîtul;* v. 2 (resp. 3): *Nici în crîşmă.* Această formulă amplificată ocupă primele patru versuri ale versiunii publicate.. în continuare, editorii au folosit varianta: ms. nr. 2 197.11.166, f. 4ᵛ', t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: NEMEŞ IOAN MAIOR, cl. V. Localitatea : LUNA, jud. Cluj. Data : 1863. Editorii i-au adăugat două versuri, unul pentru a face legătura cu textul anterior (y. 5 : cu caracter invocativ) şi altul explicativ (v. 8). Restul a fost transcris cu destulă fidelitate. în ms. v. 1 (resp. 6) : *De-ar da;* v. 2 (resp. 7) : *Grindului;* v. 3 (resp. 9) : *Sâ ardă pînă-n ;* v. 4 (resp. 10) : *Doru mîndrei să nu-l duc;* v. 5 (resp. 11): *doru-am purtat;* v. 6 (resp. 12) : *Mai de tot că.*

CXCIX. Reproduce destul de fidel singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.27, f. 30ᵛ-, t. 31 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1875. Din ciclul *Doine şi hore.* în ms. v. i şi 3 : *dealul;* v. 4 : *Dar dorul nu-l pot petrece.*

CC. La baza versiunii publicate stă varianta : ms. nr. 2 197.11.184, f. 17ᵛ', t. 92 (numerotarea lui Jarnik).

Culegător : M
OCNA DEJ
aceasta au mo
v. 2 : *Da-i ma*
topeşte. Alte
distih. Astfel
tarea lui Jarn
cl. VIII. L
1863. Diferă la
Drumul Clujul
ms. nr. 2 197
nik). Culegăto
HOPÎRTA,
v. 1 : *Lungu-i*
Clujului se ga
2 197.11.166, f.
Culegător: N
LUNA, jud.
tică cu cea p
f. 11 ᵛ', t. 39
TEANU PA
jud. Alba.
lung al; v. 3 -
odată. La not
variante. Ultim
gime : ms. n
lui Jarnik). C
DRÎMBAR, j

CCI. Edit
binînd patru
defectivă).

a) Ms. nr
lui Jarnik). C
Localitatea: C

b) Ms. nr
Jui Jarnik). C
tatea : CIPĂU

c) Ms. nr
lui Jarnik). Cu
tatea : ŞARD

d) Ms. nr. 2 197.11.175, f. 5ᵛ, t. 56 (numerotarea culegătorului). Culegător : MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea : CIUGUZEL, jud. Alba. Data : 1872. Primul distih se află în toate cele 4 variante în discuție, cu diferențele :

v. 1 *:De-ar fi dorul vînzător : a, b, d ; doru-ndurător : c ;*

v. 2 : *M-aş face-un neguțător : a, d ; face neguțător : b, c-*

Distihul al doilea se află numai în var. c :

v. 1 (resp. 3) : *Ba mi-aş pune bolta-n şură ;*

v. 2 (resp. 4) : identic.

Distihul al treilea se află numai în var. *d,* într-o formă absolut identică. Distihul al patrulea se află în toate variantele *: a, b, c, d;* numai în var. *c* diferă la v. 1 (resp. 7) : *Ba mi-aş pune bolta-n prag;* în rest, materialul este identic şi transcris fidel.

Distihul al cincilea se află de asemenea într-o singură variantă : *b,* într-o formă absolut identică. Precum se vede, combinarea s-a făcut folosind absolut toate cele 4 variante ce au stat la dispoziția editorilor în ordinea : 1) *a, b, d; b, c;* 2) *c;* 3) *d;* 4) *a, b, d;* 5) *b.* Ultimele patru versuri ale versiunii publicate sînt adăugate de editori. Nu am aflat prototipurile lor (mai apropiate sau mai depărtate) nicăieri în materialul manuscris. Merită să fie popularizate alte două variante, care schimbă datele discursului liric, aducînd o puternică notă de inedit :

a) Ms. nr. 2 197.11.17, f. 3ᵛ% t. 21. Culegătorul este neidentificat, iar materialul nelocalizabil. Data : 1870.

De-ar fi dorul vînzător
Şi badea cumpărător,
Mi-aş pune şiatra-n prag
Şi-aş vinde la dor cu drag.
De-ar fi dorul vînzător
Şi badea cumpărător,
Pre dorulu vinde-l-aş,
Pre badea cumpăra-l-aş.

b) Ms. nr. 2 197.11.145, f. 1ᵛ-, t. 14 (numerotarea culegătorului). Culegător : POP MATEI, cl. V. Localitatea : TĂURE, jud. Bistrița-Năsăud. Data: 1872.

De-ar fi dorul vînzător,
. . . Face-m-aş neguțător.
L-aş da cu cîtu I-aş da,
4 Numai cît l-aş lepăda.

CCII. Reproduce aproape exact varianta : ms. nr. 2 197.11.49, f. 4ᵛ\ t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : FLORIAN ILIE, cl. VI. Localitatea : BLAJ (şi jur), jud. Alba. Data: 1863. în ms.- v. 3: *zo ;* v. 5 : *D-aşa ;* v. 6 : *De stai în loc, te-ar;* v. 8 : *Că te duci.*

CCIII. Reproduce aproape exact singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.71, f. 2ᵛ, t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CIUNGANU ILARIU, cl. VI. Localitatea: CIUNGA, jud. Alba. Data: 1872. în ms. v. 1 : *Şi ah, ah, ah, măi de dor;* v. 4 : *Sâ nu mai am cu t in'bai.*

CCIV. Reproduce, cu modificări sensibile în final, unica variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.63, f. 2ᵛ\ t. 4. Culegător: BUTNARII) IOAN, cl. VI. Localitatea : or. REGHIN (şi jur), jud. Mureş. Data : 1872. în ms. v. 1 : *omule ;* v. 4 : *Sâ îmbie ;* v. 6 : *Şi vă vină ;* v. 7—8 : *De la-un fir de siminic j Că ce mi-ai fost ibovnic.*

CCV. Reproduce absolut întocmai varianta : ms. nr. 2 197.11.114, f. 3ᵛ-, t. 29 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea : CHESLER, jud. Sibiu. Data : 1872, din ciclul *Alte chiuituri.* în original v. 4 şi 6 : *sum.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.27, f. 41ᵛ*, t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU (?), jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul *Doine sau hore de lingă Alba-Iulia,* diferă numai la v. 2 : *Colo seara.* în original, v. 4 şi 6 : *s/7777.* Alte două variante sînt defective, lipsindii-le distihul final : ms. nr. 2 197.II.3, f. 15ᵛ', t. 52 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872. Diferă la v. 1 : *mult dor;* v. 2 : *Colo seara;* v. 4 : *îs cu sînu* (textul nu e atestat în culegerea mai veche a lui N, Pauleti); ms. nr. 2 197.11.123, f. 3ᵛ', t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SUCIU VASILE, cl. V. Localitatea : VĂLIŞOARA, jud. Cluj. Data : 1872. Diferă la v. 1 : *ce dor duc ;* v. 4 : *Tot cu sînu-s.*

GGVI. Reproduce întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.123, f. 4ᵛ*, t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SUCIU VASILE, cl. V. Localitatea: VĂLIŞOARA, jud. Cluj. Data: 1872. Unica deosebire : în ms. peste tot prepoziția *pre,* transcrisă de editori cu *pe.*

CCVII. Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr. 2 197.11.46, f. 3ᵛ', t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : HERȚEAGĂ VASILE, cl. V. Localitatea : OCNIŞOARA, județul Alba. Data : 1872. Editorii au adăugat emistihul 4 şi 6, precum şi v. 8. în rest, transcrierea e destul de fidelă. în ms. v. 3 (resp. 3 — 6) : *Una-n deal şi una-n vale;* v. 5 (resp. 9) : *Ceai din deal s-o;* v. 6 (resp. 10) : *Ceai din vale m-o;* v. 7 (resp. 11) : *Ceai din capu satului.* A doua variantă din culegere lărgeşte mult pasajul final (v. 9 —12 al versiunii publicate) : ms. nr. 2 197.11.72, f. 1ᵛ*,t. 6 (numerotarea culegătorului). Culegător : CIRCĂ IOAN, cl. V. Localitatea : DEAJ, județul Mureş. Data : 1872.

Din trei mîndruțele mele,
Oh, n-am nici una din ele :
Cei din sus s-a măritat,
N-aibă parte de bărbat;
Cei din jos că mi-a murit?
Aibă-odihnă în pămînt;
Cei dm capu satului
Tare-mi moarte capului

GCVIII. Reproduce întocmai varianta : ms. nr. 2 197. 11.19, f. 21ᵛ', t. 52 (numerotarea culegătorului). Culegător : N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. v. 5 : *Noaptea;* v. 6 : *Şi vremea.* Cea de-a doua variantă aflată în manuscris e mai restrînsă ca accepție lirică : ms. nr. 2 197.11.135, f. 2ᵛ', t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PUNTEANU IOAN, cl. V. Localitatea : VINGARD, județul Alba. Data : 1872.

Somnu-i bun şi noaptea-i mică,
Pînă mergi la ibovnică
Luceafărul se ridică.
Cînd gîndeşti să odihneşti,
Iaca ziua la fereşti,

CCIX. Reprezintă amplificarea textului, identic, a două variante din aceeaşi localitate şi redactate Ia aceeaşi dată. Editorii au adăugat versul introductiv şi au transcris aproape exact materialul din ms. Singurele diferențe : v. 3 (resp. 4) : *în brațele;* peste tot (v. 2, 5) prepoziția *pre.* Detaliile tehnice ale celor două variante sînt: ms. nr. 2 197.IL8, f. 2ᵛ% t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MACAVEI IOAN, cl. VI şi ms. nr. 2 197.11.122, f. 2ᵛ*, t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : SURDESCU D., cl. V, ambele eulese în 1872 din TĂTÎRLAUA, județul Alba.

CGX. R
11.62, f. 3ᵛ
gător : BUT
SENI, jud
1 şi 3: *T*
Defectivă
t. 9 (nume
VASILE,
Năsăud. D
5) : *Calul s*
ms. nr. 2 19
nik). Culeg
calitatea:
1863. Este re
l-aş, nu mă
da mi-i dra
nr. 2 197.11.
Culegătoru
nedatabil, c
luînd forma
mi-i drag; /
mă-ndur. î
(ms. nr. 2 1
LUI, întîlni
dealul, I Ii
trîn, cu dis

CGXL N
scris.

CGXII.
2 197.11.68,
gător: COS
județul Al
rea-n tîrg;
(resp. 6):
gea; v. 9 (re
stă variant
unui alt text
blicată şi c
N. Pauleti
totip, față
varianta : m
rotarea lui
Materialul

în brațele altuia.
Cînd în brațe mi-o strîngea,
Frigurile mă prindea;
Cînd în gură-o săruta,
9 Mai tare mă scutura.

Varianta : ms. nr. 2 197.11.20, f. 2ᐟ-ᐟ- t. 10 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : NEMEŞ IOAN JUNIOR, cl. V. Localitatea: POIANA, jud, Cluj, Data: 1863. Diferă de cea precedentă la v. 1 : *în tîrg la Grind;* v. 2 : *Văzui mîndrele venind;* v. 3 : *mai dincolea;* v. 4 : *Văzui şi pre;* v. 6 : *o strîngea.* Varianta : ms. nr. 2 197. 11.117, f. 1ᐟ", t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea : ERNEI, jud. Mureş. Data: 1872. Diferă la v. 1: *Mă duceam vinerea-n;* v. 2: *Şi găseam;* v. 3: *Mă. duceam din colea;* v. 4 : *Vedeam şi pre;* v. 6 : *o strîngea;* v. 7: *mă prindeau;* v. 9: *Şi mai tare mă scuturau.* De la aceste variante au primit editorii sugestia introducerii versului 5 (versiunea publicată), care corespunde invariabil versului 3 din cele 3 variante manuscrise. Varianta: ms. nr. 2 197.11.57, f. 3ᐟ'-ᐟ', t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DANC ŞTEFAN, cl. V. Localitatea : ȚAPU, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1 : *în tîrg la Grind;* v. 2 : *Şi văzui;* v. 3 (resp. 4) : *îmi văzui şi;* v. 6 (resp. 9) : *m-apuca;* v. 7 (resp 6.) : o *strîngea.* Varianta: ms. nr. 2 197.11. 173, f. 2 ᐟ', t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MICU SIMEON, cl. VIII. Localitatea: SĂRMĂŞEL, jud. Mureş. Data : 1863. Este întru totul identică cu cea precedentă.

CCXIII. Reproduce aproape exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.21, f. 1ᐟ — ᐟ', t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: N" (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. v. 2 : *Pîn'la ;* v. 4: *Da-o mințit;* v. 5: *m-a-nceluit;* v. 8: *Că m-aş fi culcat.*

CCXIV. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11,114, f. 3ᐟ',t. 39 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu. Data: 1872. în ms. v. 1: *Cînd badea trecea valea;* v. 2 : *Mîndruță lui;* v. 3: *Şi maică-sa o-ntreba;* v. 4 : *Ce suspini fiică;* v. 5: *Da suspin;* v. 7 : lipseşte; v. 7 — 8 (res. 8 — 9): *Câ s-au dus pe-o călicuță, j Ca să-şi capete drăguță.*

CCXV. La baza versiunii tipărite stă varianta : ms. nr. 2 197.IL184, f. 15ᐟ - ᐟ', t. 84 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARȚIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Editorii au amplificat materialul din ms., adăugîndu-i 6 versuri: 1, 5, 9 — 11, 15. Transcrierea destul de liberă, în ms. v. 2 (resp. 3): *Pre-un spic,* v. 4 (resp. 6): *Eu-napoi i-am ;* v. 5 (resp. 7) : *Pre-un spic;* v. 7 (resp. 12) : *El îndărăt mi-o ;* v. 8 (resp. 13) : *Pre-o frunzuliță de-alun ;* v. 9 (resp. 14): *Să mă duc să mi-l;* v. 10 (resp. 16): *Da la fină ce voi;* v. 11 (resp. 17) : *I-oi da-o mină;* v. 14 (resp. 20) : *Să mă iubesc şi eu-n lume.* Alte şase variante au o dezvoltare mai epică şi se încadrează în clasificarea baladelor populare la V, 244 tipul ,,Mîndră părăsită". Vezi : Al. I. Amzulescu, *Balade populare româneşti,* voi. I, Bucureşti, Edit. pentru literatură, 1964, p. 199 — 200 (rezumat tematic şi bibliografie). Pentru că prezența baladei populare în Transilvania este o problemă încă de discutat, oferim textul integral al tuturor acestor 6 variante.

a) Ms. nr. 2 197.11.78, f. 2 ᐟ, t. 9 (numerotarea culegătorului). Culegător: ALUTANU IOAN, cl. VIL Localitatea: or. FĂGĂRAŞ, jud. Braşov. Data: 1863.

Am avut un drăguț drag
Şi m-am pus şi l-am mînat
Colo-n tîrg la Țarigrad,
El mie să-mi târguiască
Un scul de mătasă neagră,
El şi-a tîrguit nevastă.
El napoi mi-a poruncit,
Pre trei fire de săcară,
Să mă duc că el se-nsoară;
Eu napoi am poruncit,
Pre trei fire de ovăz ;
Să se-nsoare sănătos ;
El napoi mi-o poruncit,
Pre trei frunze de alun,
Să mă duc să îl cunun.
Da cum, focul, să-1 cunun?
De trei ani mi-a fost drăguț,
Acum să-mi fie finuț ?
Mamă-sa din grai grăia :
— Nu fi tu, fiică, nebună,
Du-te tu şi îl cunună.
Cînd paharu-i-nchina
Şi din gură-i cuvînta,
Tu aşa li-i gratula :
Să trăieşti, finuțul meu,
O, şi fina, săraca,
Să n-ajungă sîmbăta
Şi finul dumineca 1

Jarnik subliniază cu creionul v. 18 — 19.

b) Ms. nr. 2 197.11.49, f. 4 ᐟ-~ᐟ-, t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : FLORIAN ILIE, cl. VI. Localitatea : BLAJ (şi jur), jud. Alba. Data : 1863.

Am avut un bădiț drag
Şi departe l-am mînat,
Da la tîrg la Țelegrad,
Mie să-mi tîrguiască
Opt sculuță de mătasă,
Să-i cos chemeşă frumoasă.
Şi el, nu ştiu ce-o lucrat,
Că alta şi-o căpătat.
Şi el carte mi-o trimes
Pe trei fire de săcară,
Să mă duc că el se-nsoară.
Şi carte i i-am trimes
Pe trei fire de ovăz,
Să se-nsoare sănătos,
Cu drăguț destul mi-o fost.
Şi el carte mi-o trimes
Pe trei fire de alun,
Să mă duc şi să-1 cunun.
Maica mea din grai grăia :
— Du-te, fiică, şi-1 cunună,
Că pîn'acum ți-o fost drăguț,
De-azi încolo ți-o fi finuț.
El ți-o-nchiua cu paharu,
Tu-i închina cu amaru :
Să trăieşti finuț, cu bine,
Să n-ajungi ziua de mîne ;
Să trăiască şi fina,
Să n-ajungă nici seara ;
Să rămîie finul june,
Să mă ia iară pe mine.

în ms. pronunție regională la v. 25, 27 şi 29 : *cin, cinuț.*

c) Ms. nr. 2 197.11.65, f. 7ᐟ', t. 25 (numerotarea culegătorului). Culegător CEAUŞEANU ALEX. ci. VI. Localitatea : De pe Mureş (PORUMBENI, jud. Harghita. Data: 1872.

Am avut un bădiț drag,
L-am trimis la Bălgărad,
El inel să-mi tîrguiască
Şi-un scul de mătasă neagră,
Să-mi cos o cămaşă dragă.
Nu ştiu tîrguitu-mi-a,
Că el poruncitu-mi-a,
Pre trei fire de secară
Să mă duc că el se-nsoară.

d) Ms. n
lui Jarnik
or. BLAJ,

e) Ms. n
lui Jarnik
calitatea :

Ga în tîrg să. tîrguiască
Arnici şi mătasă neagră,
Să-i cos o chemaşe-ntreagă.
Şi, zău, jni-o poruncit,
Pre frunzuţă de săcară,
Gă se-nsoară-n altă ţară.
Şi, zău, io i-am poruncit,
Pre frunzuţă de ovăz,
Să se-nsoare .sănătos.
Şi, zău,, el mi-o poruncit,
Pre frunzuţă de alun,
Să mă duc ca să-1 cunun.
— Ce zici, maică, duce-m-oi,
Sau, la dracu, lăsa-m-oi?
— Du-te, fiică, de-l cunună
Şi la fin tu să-i închini :
Să trăieşti, fine, cu bine,
Să n-ajungi ziua de mîne;
Să trăiască şi fina
Să n-ajungă săptămîna.

f) Ms. nr. 2 197.11.160, f. 4 ·*-·-, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOAN JUNIOR, cl. VI. Localitatea : COLIBI, jud. Alba. Data : 1863

. Am avut un bădiţ drag,
Unu-n deal şi unu-n vale.
Cel din deel îmi face val,
Cel din vale, supărare,
Cel din capu satului,
îi punerea capului.
L-am mînat la Ţiligra.d
Să-mi cumpere ceva-n dar,
El mie să-mi tîrguiască
Un scul de mătasă neagră,
Să-mi fac o chemeşe dragă
Ţesută cu mătasă neagră.
El în tîrg o zăbovit,
Giulgiu-n ladă-a mucezit.
Da el mie mi-o trimis
Pe trei fire de săcară
Să mă. duc, că el se-nsoară.
Dar eu iară i-am trimis
Pre trei fire de ovăz
Să se-nsoare sănătos.
Dar el iară mi-a trimis
Pre trei frunze de alun
Să mă duc eu să-1 cunun.
— Maică, nu ştiu, cununa-l-oi,
Ori mai bine blăstăma-l-oi?
r-Calcă-ţi fiică pe .inimă
Şi te du de lu cunună.
Şi cum în casă-a intrat :.
— Să trăieşti, finuţ, cu bine,
Să te mai iubeşti cu mine;
Să trăiască şi fina.
Să trăiască, să-nflorească,
Săptămîna n-o-mplinească. . .
Şi feGioru-a cuvîntat
Din gură mai apriat. .,

Jarnik încercuieşte numărul de ordine, ca la toate baladele. Ultimul text din. această serie e fragmentar, respectiv redus la esenţa sa lirică. Detaliile tehnice sînt : ms. nr. 2 197.11.184, f. 15 ·-, t. 82 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863.

Auzit-am de la moară
Că bădiţa meu se-nsoară.
'Nsoare-se cu Dumnezeu,
Că mie nu-mi pare rău.
'Nsoare-se, trăiască bine,
Cu dor mare de la mine.
El înapoi mi-o trimes
Pre-o frunzuţă de alun,
Să mă duc să mi-l cunun.
Eu frumosu m-am schimbat,
M-am dus şi l-am cununat,
Finului i-am închinat :
Să trăiască şi fina,
Să mi-o uşte vinerea.

Textul este prevăzut cu clasificarea provizorie a lui Jarnik : părăsita si bl. rivala"' (= părăsita îşi blestemă rivala).

CCXVL. Textul este o combinaţie a nu mai puţin de 13 variante, complete şi fragmente, culese din 12 localităţi. Comunicăm aici textul integral al acestor 13 variante şi fragmente, pentru eventuale confruntări tematice şi poetice. Primele 7 texte sînt ample, cu atmosferă baladică; ultimele 6 sînt fragmente (aşezarea lor în serie indică degradarea tot mai adîncă a textelor),
a) Ms. nr. 2 197.11.50, f. 2 ·'-3·-, t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DRĂGHICI IOAN, cl. VIII. Localitatea : OARDA DE SUS, jud. Alba. Data : 1863.

Frunză verde, frunzuliţă,
Am avut o mîndruliţa
Şi-am lăsat-o să mai crească,
Minte-n cap să-şi dobîndească,

Şi de cînd o am lăsat,
Mîndră mea s-au ^măritat,
Vai de mine, ce păcat !
Mi-ar fi, nu mi-ar fi bănat,
Ea de s-ar fi măritat
De la noi a treilea sat,
Dar mîndră s-au măritat
De la noi a treia casă
Şi mi-i inimuţa arsă.
Ies afară, văzu-o ;
Intru-n casă-auzi-o.
— Vai, mămucă iubitoare,
Inimioara rău mă doare.
Mămuca-mi pune de cină,
Inimioara tot suspină.
Mămuca pricepe bine
Că mi-i dor de oarecine
Şi-mi tot zice, vai de mine :
— Taci, fiule, nu ofta,
De ţi-i dor de cineva,
Lumea-i mare, fete-s multe,
Şi mai mari, şi mai mărunte !
— O, mămucă, mama mea,
Nu pricepi tu ce aş vrea,
Eşti bătrînă şi nu crezi,
Lumea-i largă şi nu vezi,
Că din sută şi din mie,
Numa una-mi place mie.
Ceriu-i mare, stele-s multe,
Şi mai mari, şi mai mărunte,
Luminoase-, ntunecoase,
Dar ca mîndră nu-s frumoase !

b) Ms. nr. 2 197.11.26, f. 1 ·-, t, 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MIHĂLŢEANU ŞTEFAN, cl. VI. Localitatea : OHABA, jud. Alba. Data : 1863.

Frunză verde, frunzuliţă,
Mi-am avut o mîndruliţa
Şi-am lăsat-o să mai crească,
Minte-n cap să-şi dobîndească.
Pînă eu m-am deşteptat,
Mîndruţă s-au măritat.
Nu mi-i ciudă, nici bănat,
Cînd ea s-ar fi măritat
De la noi a treia sat,
Da, zău, ea s-au măritat
De la noi a treia casă :
Ies afară văzu-o,
Intru-n casă-auzu-o.

c) Ms. nr.
Jarnik). Cu
tatea : CH

Materialul p
,,doru dupa

d) Ms. nr. 2 197.11.155, T. 1 ᵛ;-2 ·\ t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP ARTEMON, cl. V. Localitatea: VIDRASĂU, jud. Mureş. Data : 1872.

Frunzulică, frunzulucă,
Am avut o mîndrulucă.
O-am lăsat-o să mai crească,
Minte-n cap să-şi dobîndească.
Minte-Ti cap şi-a căpătat,
Ea s-a pus s-a măritat.
O, de s-ar fi măritat
De la noi a treia casă
N-ar fi fost tot cu bănat,
Dară ea s-a măritat
De la noi a treia casă,
O, inima mea-i ca arsă.
Ies afară şi o văd,
De la inimă oftez.
Măicuţa-mi pune de cină,
Inima mea tot nu-i bună.
Măicuţa din grai grăi-ră :
— Ale, le fiicuţ de tine,
Ce eşti fiicuţ supărat,
Ori mîndruţă te-a lăsat?
Nu te, fiicuţ. supăra,
Că alta ţi-i căpăta.
— Maică, măiculiţa mea,
Multe stele sînt pre cer,
Stele multe, luminoase,
C-a mea mîndră nu-s frumoase ;
Stele-s multe şi mărunte,
C-a mea mîndră nu sînt multe.

De reţinut fonetismul local: *sicutiu* .(= fiicuţ) la v. 18, 19, 21.

e) Ms. nr. 2 197.11.182, f. 2 ᶦ " t . 1 (numerotarea culegătorului). Culegător : ARON DIONISIE, cl.V. Localitatea: BUIA, jud. Sibiu Data: 1872.

Frunză verde, frunzuliţă,
Am avut o mîndruliţa
Şi-am lăsat-o să mai crească,
Minte-n cap să-şi dobîndească
Şi de cînd o am lăsat,
Mîndră mea s-au măritat.
Vai de mine, ce păcat I
Mi-ar fi, nu mi-ar fi bănat,
Ea de s-ar fi măritat
De la noi a treia sat,
Dar mîndră s-au măritat
De la noi a treia casă
Şi mi-i inima arsă.
Ies afară văzu-o,
Intru-n casă-auzi-o.
Vai mămucă iubitoare,
Inimioara rău mă doare.
Mămuca-mi pune de cină,
Inima-mi tot suspină.
Mămuca pricepe bine
Că mi-i dor de oarecine
Şi-mi tot zice : — Vai de mine,
Taci, fiule, nu ofta
De ţi-i dor de cineva.
Lumea-i mare, fete-s multe
Şi mai mari şi mai mărunte.
— O, mămucă, mama mea,
Nu pricepi tu ce aş vrea,
Eşti bătrînă şi nu crezi,
Lumea largă şi nu vezi
Că din sută şi din mie
Numai una-mi place mie.
Ceriu-i mare, stele-s multe
Şi mai mari şi mai mărunte,
Luminoasă-ntunecoasă,
Dar ca mîndră nu-s frumoasă.

f) Ms. nr. 2 197.11.113, f. 3 ·\ t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHAT1 VASîLE, cl. VII, Localitatea TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863.

Frunză verde, frunzuliţă,
Am avut şi eu drăguţă
Şi-am lăsat-o să mai crească,
Minte-n cap să-şi dobîndească,
Pre maică-sa s-o slujească.
Mîndră mea s-a măritat,
Eu de cînd c-o am. lăsat,
Vai de mine, ce bănat!
Mi-ar fi, nu mi-ar fi bănat,
Mîndră să se fi măritat,
De la noi a treilea sat;
Da mîndră s-a măritat,
De la noi a treia casă
Şi-inima mi-i toată arsă.
Ies afară vădu-o,
Intru-n casă audu-o.
— Vai, mămucă iubitoare.
Inimuţa rău mă doare.
Măicuţa-mi pune de cină,
Inimuţa-mi tot suspină.
Măicuţa îl întreba : -
— Taci, fiule, nu ofta,
Ori ţi-i dor de cineva?
Lumea-i largă, fete-s multe
Şi mai mari, şi mai mărunte.
— Vai de mine, mama mea,
Eşti bătrînă şi nu crezi,
Largă-i lumea şi nu vezi
Că din sută şi din mie
Numai una-mi place mie.
Ceru-i mare, stele-s multe
Şi mai mari, şi mai mărunte,
Luminoase,-ntunecoase,
Nu-s ca mîndră de frumoase.

La v. 26, culegătorul notează : „Fetior", ca introducere la reluarea dialogului.

g) Ms. nr. 2 197.11.184, f. 9ᶦ·-ᵛ*, t. 50 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863.

F. . . morţii mîndrei mele,
Că-i dădui două inele
Şi s-a măritat cu ele.
Batăr de s-ar fi măritat
De la noi a treia sat
N-aş fi fpst eu supărat,
Da s-o pus s-o măritat
De la noi a treia casă,
Destulă inimă arsă.
Ies afară vădu-o,
Intru-n casă-audu-o,
Vai, măicuţă, aprindu-mă.
Măicuţa-mi pune de cină,
Eu cinez şi mai rămîne.
Măicuţa mă vede bine
Că mi-i dor de oarecine.
Măicuţa din grai grăieşte :
— Taci, fiule, nu ofta,
Ceriu-i mare, stele-s multe,
Şi mai mari, şi mai mărunte. &
Cele mari mai luminoase,
Cele mici mai-ntunecoase
Şi mai sînt mîndre frumoase.

Materialul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik: „superatulu ca i s'a maritatu mundr'a se mang".

h) Ms. nr. ^2 197.11.160, f 1ᶦ'-ᵛᶦ, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOAN JUNIOR, cl. VI. Localitatea : COLIBI, jud. Alba. Data : 1863.

Frunză verde, frunzuliţă,
Am avut o mîndruliţa

Jarnik încerc
i) Ms. nr. 2
nik). Culegăt
MÎNĂRADE,

j) Ms. nr. 2 1
Culegător:
ŞARD, jud.

Jarnik încerc
toate balade
k) Ms. nr. 2
nik). Culegăt
LODROMAN

De-ar fi dat-o-al treilea sat,
Eu lesne o-aş fi uitat;
5 Da o dat-o-a treia casă,
Eu stau cu inima arsă.

1) Ms. nr. 2 197.II.8, f. 1 ᵛ -, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MACAVEI IOAN, cl. VI. Localitatea : TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data: 1872.

Şi-am avut mîndră iubită,
Şi duşmanii mi-o mărită,
Şi-o mărită-n sat cu mine,
4 Nu-i modru s-o ducem bine.

m) Ms. nr. 2 197.11.122, f. 2\. t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SURDESCU D., cl. V. Localitatea: TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data : 1872.

Şi-am avut mîndră iubită,
Şi duşmanii mi-o mărită,
Şi-o mărită-n sat cu mine ;
4 Nu-i modru s-o ducem bine.

Oferim totodată şi harta culegerilor

• Tsure

Ocne Dejului #

LEGENDA

'Forme ha Iad/că

o 1863

• 1872 –Forma lirică

4* 1872 – Ambele forme

Ariesul
Cheţani
Mureşul
Vidrasău
Tîrnava Mică
Tătîrlaua
Tîrnava Mare
Şard
Colibi
Lodroman
Minărade
Ohaba
Oarda de Sus
Buia

Structura motivică a textului D. 216 : „Am lăsat-o să mai crească".

CCXVII. Editorii au avut la îndemînă 5 variante, pe care le-au combinat între ele. La baza versiunii lor stă varianta : ms. nr. 2 197. 11.114, f. 4ᵛ', t. 50 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu. Data: 1872. Din ciclul : *Alte chiuituri.* Textul are amplitudinea cea mai mare (8 versuri) şi, deşi discursul este atribuit iubitului, şi nu iubitei, ca în textul publicat, această variantă prezintă cele mai multe similitudini cu versiunea tipărită. în ms. v. 1 : *Ia, răsare luna bine;* v. 2 : *Şi-a mea mîndră;* v. 4 adaugă : *Ori că şi-a uitat de mine;* v. 5 (resp. 4) : *Ori mamă-sa i-ar fi dat;* v. 6 (resp. 5): *'Ntr-astâ seară;* v, 7 (resp, 6): *Dintr-on;* v. 8 adaugă *: Şi de mine şi-a uitat.* Varianta : ms. nr. 2 197. 11.87, f. *V—',* t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător r BÂRNA VASILE, cl. VI. Localitatea: ICLOD, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 2: *Şi bădiţa;* v. 3 : 0 *i-i râu, o nu i-i bine;* v. 4 : 0 *mamă-sa sâ-i fi dat;* v. 5 (resp. 6) : *Dintr-un blidu nespălat;* v. 6 : *De de mine şi-a uitat;* în versiunea publicată un vers în plus (v. 5). Varianta: ms. nr. 2 197.11.184, f. 11ᵛy t. 59 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863. Diferă la v. 1 : *De cu seară-i lună bine;* v. 2 : *Bădiţa la noi nU;* v. 4 : Orz *badii nu i-i de mine;* v. 5 — 6 lipsă; textul poartă clasificarea provizorie â lui Jarnik : „batj." ; la v. 1, în dreptul lui *bene (=* bine), Jarnik scrie : *plena.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.165, f. 3 t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: NOVACU AL., cl. VIII. Materialul este nelocalizabil si nedatabil, diferă la v. 1 : *De cu sară-i lună bine;* v. 3: *Nu ştiu rău i-i, ori nu-i bine;* V. 4 — 6: *Ori el s-o lăsat de mine. / Eu să ştiu că s-au lăsat, / Eu nu t-aş fi aşteptat.* Pentru ramificaţiile sale bogate şi neaşteptate oferim textul complet al unei ultime variante : iris. nr. 2 197.11.117, f. 4ᵛ', t. 49 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea : ERNEI, jud. Mureş. Data: 1872.

Arde luminiţa bine,
C-am bădiţ şi nu mai vine.
Sau i-i rău, sau nu i-i bine,
Sau nu-i îngrijit de mine,
5 Sau măciuca nu-o găseşte,
Sau maică-sa-1 dojeneşte.
N-are la ce-1 dojeni,
Că noră [tot] nu i-oi fi.
Chiar noră [dacă] i-aş fi,
10 Cu mine-ar putea trăi,
Că nu sînt aşa [de rea]
Precum mi-a ieşit vestea,
Că nici dracul nu-i negru
Precum [oamenii]-! facu.

întregirile dintre croşete ne aparţin.

CCXVIII. Reproduce absolut exact unica variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.54, f. 3ᵛ*, t. 44 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea : DOŞTAT, jud. Alba. Data : 1863.

CCXIX. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.135, f. 3 v., t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PUNTEANII IOAN, eh V= Localitatea: VINGARD, jud. Alba. Data: 1872. Editorii au adăugat v. 4. în rest, transcrierea destul de fidelă. în ms. v. 1 : *şi io ;* v. 2 : *Mă-ntîlnii c-o;* v. 4 (resp. 5) : *Rumpe [-i] ;* v. 5 : *Cum mi-am rupt eu inima.* între croşete, adaosul nostru. Variantă parţială în culegerea mai veche a lui N. Pauleti (vezi ed. Ion Muşlea, Pag. 110).

CCXX. La baza versiunii publicate stă varianta: ms. nr. 2 197.11.12, f. 1ᵛ', t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GOGA ILIE, cl. VIL Localitatea : HĂGHIG,

jud. Covasna.
v. 3, în rest
v. 1: *O vai,*
trec, v. 5 (resp.
Da de lacrămi
v. 12 (resp. 14)
şi sinonimul l
2 197.11.152, f.
legător : ORG
DEA GRÎNC
la v. 1 : *Ţi*
trec; v. 5 (resp
v. 7 (resp. 8) :
Da săracul de
13) : *de pre rît*
Varianta: ms.
tarea culegător
cl. VI. Loca
Data : 1863.
nu; v. 3 :
Şi cu dor ; v. 7
ale versiunii
f. 47 r., t. [3 c
Localitatea: T
Diferă la v.
tot cu jele; lip
(resp. 6) : *Cu j*
(resp. 10): *Ci*

CCXXI. Re
culegere: ms.
lui Jarnik). Cu
Localitatea: C
1863.

CCXXII. Ve
naţie din două
cu destulă fid
publicată. Cel
punde v. 6 — 13
cîntec este var
57 (numerotare
PAUL, cl. V
Data: 1863.
după şerpar. V
(numerotarea cul
cl. VI. Local
1872. Diferă
v. 3 : *Da-i în fun*

ms. nr. 2 197.11.60, f. 2 ·›, t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUCURESCU VASILE, cl. IV (?). Localitatea: PĂNADE (şi jur), jud. Alba. Data: 1872. Diferă la v. 3 : *Chiar ;* v. 5 : *La bădiţa-n buzdunar;* v. 3: *lapsus calami* „infuldulu". Două variante schimbă discursul de la mîndră la fecior. Varianta : ms. nr. 2 197. II.2, f. 3 ᵥ, t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IGNAT SIMION, cl. VI. Localitatea: BOGATA, jud. Mureş. Data :1863, diferă la v. 5 : *La mîndruţa-n buzunar.* Exact în aceeaşi situaţie e şi varianta a doua, ms. nr. 2 197.11. 133, f. 6 ·", t. 26 (numerotarea culegătorului). Culegător: PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea: BUDIU MIC, jud. Mureş. Data : 1863. Cîntecul e atestat în culegerea mai veche a lui N. Pauleti (vezi ed. Ion Muşlea, p. 58). Cel de-al doilea cîntec intrat în combinaţie (v. 6 — 13 ale versiunii publicate) îmbină versuri disparate din două variante şi este amplu lărgit. Prima variantă : ms. nr. 2 197.11.109, f. 3· , t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea : AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data: 1872. Oferă primele versuri, corespunzînd v. 6 — 9 ale versiunii publicate, transcrise absolut fidel; diferă la v. 4 (resp. 10): *După brîu cu;* v. 5 (resp. 11) : *După cioareci;* lipsesc v. 9, 12-13. Varianta: ms. nr. 2 197.11.117, f. 2 ·", t. 22 (numerotarea iui Jarnik). Culegător : ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea: ERNEI, jud. Mureş. Data: 1872. Oferă v. 1 (resp. 6); v. 2 (resp. 9), care diferă : *Aleargă la vrăjitor;* v. 3 (resp. 8), care diferă : *sâ vrăjească.* Confruntarea arată că v. 12 — 13 ale versiunii publicate sînt intervenţii ale editorilor.

CCXXIII. Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr. 2 197.11.72, f. 2 ᵥ - 3 ᵥ\ t. 22 (numerotarea culegătorului). Culegător: CIRCĂ IOAN, cl. V. Localitatea : DEAJ, jud. Mureş. Data: 1872. Editorii au adăugat v. 3 — 4. în rest, transcrierea e destul de fidelă. Ms. diferă la v. 1 : *mă cat să mor;* v. 6 (resp. 8) : *Voinicaş ;* v. 7 (resp. 9) : *El se-nvaţă-a strînge-n braţă.* În ed. 1885 v. 7 : *sâ pice,* greşeală ,de tipar, corectată în ed. 1895, dar perpetuată în edK 1964. Greşeala n-a fost menţionată de Jarnik în scrisoarea din 6 octombrie 1884 către Andrei Bîrseanu. A doua variantă a acestui cîntec: ms. nr. 2 197.11.132, f. 6 ᵥ', t. 42 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMEON. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863-1867. Se deosebeşte la v. 1 : *Vai de mine-s călător;* v. 2 (resp. 5) : *Nu mă pot lăsa sâ mor;* v. 3 — 4 adaugă: *Pînă-n una lui Cuptor. / Nici atuncea să nu mor;* v. 7 (resp. 8) : *Un voinic fără;* v. 8 (resp. 9) : *Car'se-nvaţă ;* lipsesc v. 2—4. O variantă mai veche în culegerea lui N. Pauleti (vezi ed. Ion Muşlea, p. 84).

CCXXIV. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.11.66, f. 5 ᵥ', t. 19 (numerotarea culegătorului). Culegător: CIOBA GAVRIL, cl. VIII. Localitateau: NADĂŞA, jud. Mureş. Data: 1867-1868. Editorii au adăugat v. 8 (ultimul), reproducînd destul de fidel materialul manuscris. în ms. v. 5 : *Ca să trăiesc mai cu bine ;* v. 6 : *Cu a mea mîndră frumoasă.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.140, f. 1 ᵥ', t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, cl. VII. Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863. Este fragmentară, cuprinzînd primele 3 versuri ale versiunii tipărite, absolut identice. Varianta: ms. nr. 2 197.11.184, f. 5 ·', t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. V III. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863. Mută discuţia în domeniul cătăniei (fapt remarcat de Jarnik în clasificarea provizorie ce-o face materialului : „tema de catania"), are următoarea formulare : *Drăguţă Sîntămărie, / Scoate robii din robie \ Şi feciori din cătănie.*

CCXXV. Reprezintă prelucrarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.119, f. 2·\ t. 8b-8c (numerotarea lui Jarnik). Culegător : SÎNCELEANU OCTAVIAN cl. VIII. Localitatea: CUGIR, jud. Alba. Data : 1868. Editorii au eliminat v. 2 — 5 din original şi au transcris restul cu destulă libertate. în ms. v. 1 identic, v. 2 — 5: *Să nu vin la-a mea mîndruţă... \ Frunză verde solomie, I Ce-am iubit nu-mi mai trebuie, / Nici la moartea mea să vie;* v. 6 (resp. 3) : *Ci să vie ;* v. 8 (resp. 5) : *Sâ mă-nlrebe,* v. 9 (resp. 6) : *Eu nu zac,* v. 10 (resp. 7): *Făr\ mîndro, de dorul tău.*

CCXXVI. Reproduce absolut exact unica variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.128, f. 3 ᵥ", t. 7 (numerotarea culegătorului). Culegător: RADU ALEXANDRU, cl. V. Localitatea: TELEAC, jud. Mureş. Data: 1872.

CCXXVII. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.11.70, f. 3ᵥ'-ᵥ\, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COCOVANU ŞTEFAN, cl. V. Localitatea: CIUGUDUL DE SUS, jud. Alba. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 12 şi au modificat destul de profund materialul original. în ms. v. 1 : *La fîntînă sub ;* v. 2 : *La umbră sub;* v. 5: *Aici dorul bădiţii;* v. 6: *Vine din codrii pustii;* v. 11 : *Din cîmpul cu florile.. . ;* v. 12 (resp. 13) : *Unde păscui mielele;* v. 13 (resp. 14) : *Şi-am iubit.* *O* formulă fragmentară ce cuprinde v. 1, 3 şi 4 (din versiunea publicată) se întîlneşte frecvent, circulînd independent şi cu funcţie de strigătură. Astfel, varianta : ms. nr. 2 197.11.83, f. 3 ᵥ*, t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BARBU PATRICIU, cl. VIL Localitatea : GALTIU, jud. Alba, Data: 1863. Face parte din ciclul : *Strigări la joc,* diferă la v. 1 : *La fîntînă sub răzor,* v. 3 (resp. 4) : *Se sărută.* întru totul identice cu cea anterioară sînt variantele: ms. nr. 2 197. II. 117, f. 5·', t. 57 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ROMAN p. NICOLAE, cl. VI. Localitatea : ERNEI, jud. Mureş. Data : 1872, şi ms. nr. 2 197.11.150, f. 2·-, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOACHIM, cl. V. Localitatea: BĂIŢA, jud. Mureş. Data: 1863. Cu o deviere mai acută la v. 2 : *Se întîlnesc dor cu dor,* e varianta: ms. nr. 2 197.11.141, f. 1 ᵥ-, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP GEORGE, cl. V. Localitatea : CERGHID, jud. Mureş. Data : 1863. în două cazuri asistăm la o lărgire a acestei formule ternare, creîndu-se o replică simetrică la prima terţină. în această formă, cîntecul circulă independent, părînd destul de stabil. Tipică e varianta : ms. nr. 2 197.11.181, f.1ᵥ-, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ,\LBU NICOLAE, cl. V. Localitatea : PĂNADE, jud, Alba. Data : 1863.

La fîntînă sub răzor
Se-ntîlneşte clor cu dor,
Se sărută pînă mor;
La fîntînă lui Novac;
Se-ntîlneşte drag cu drag,
Se sărută pînă zac.

Raportăm la aceasta textul: ms. nr. 2 197.11.104, f. 1·-, t. 1—2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea : ASINIP, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 2 : *Se-ntîlneşte-un dor c-un dor;* v. 3 : *Se tot mustră;* v. 4 : *La fîntînă sub Feleac;* v. 5 : *Se-ntîlneşte-un dor cu-n drag;* v. 6: *Se tot mustră.*

CCXXVIII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.II.3, f. 3·-, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872. Editorii au adăugat versul introductiv, v. 3 şi 7. în rest, transcr (resp. 3): *Că n-* *Iartă-mi, badeo,* v. 5 (resp. 8) : *C* *fost;* v. 8 (resp *Cînd au fost să* *m-au pus să arc* editorilor.

CCXXIX. La ms. nr. 2 197.11. Jarnik). Culegăto calitatea : ERNE v. 4 — 6; celelal *cal în plată ;* v. *de socrul tău;* Versurile 5 — 6 a anta : ms. nr. 2 lui Jarnik). Cu Localitatea: or. Data : 1872. Ace încheie cu v. 3 - *jos, I Câ l-oi pri* pendent în vari (numerotarea lui cl. V. Localitatea Diferă la v. 1 : *mai vin'la min'c* f. 3 ᵥ*, t. 22 NOVACII AL., nedatabil, diferă v. 4 : *Şi vin'l* 2 197.11.27, f. 3 Culegător : MO TOIU, jud. Al *Doine şi hore,* cunoscută, încep *I Vine badea ş* 6 ·* ᵥ-, t. 22 URZICĂ IOAN jud. Covasna. L feciorului. în *Mindra mea de* paralelă la aces vechi a lui N. I

CCXXX. Re culegere: ms. n tarea lui Jarnik

cl. V. Localitatea: ILVA MARE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 1, 8-9, 12-13. transcriind materialul original destul de fidel. în ms. v. 6 (resp. 7) : *De stă Oltul de nu mere ;* v. 7 (resp. 10) : *Taci, cucuie;* v. 8 (resp. 11): *albia;* v. 14 (resp. 19): *Ce mi-o fost soţie mie.*

CCXXXI. Versiunea tipărită este o combinaţie din două cîntece deosebite, în cîte o singură variantă. Primul corespunde versurilor 1—8, iar al doilea versurilor 9 — 12 din versiunea publicată. Transcrierea este destul de fidelă. Varianta: ms. nr. 2 197.11.168, f. 4 r', t. 17 (numerotarea culegătorului). Culegător: NEGRUŢIU F. IOAN, cl. V. Localitatea : SUCUTARD, jud. Cluj. Data: 1872. Diferă la v. 1 : *sus de-o* (indescifrabil); v. 4 : *pre uliţă;* v. 7 : *'Ntoarnă, bade.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.131, f. 1 r*, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP VASILE SENIOR, cl. V. Localitatea : SĂLCUD, judeţul Mureş. Data : 1863. A fost transcrisă absolut întocmai.

CCXXXII. La baza versiunii publicate stă varianta: ms. nr. 2 197.11.117, f. 2 r—v*, t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea : ERNEI, judeţul Mureş. Data : 1872. Editorii au adăugat versul iniţial şi au efectuat o sumă de modificări ce au îmbunătăţit sensul textului. Astfel, au înlocuit pe *bădiţă* din v. 1 (resp. 2) cu *măicuţă.* în rest, transcrierea e destul de fidelă. în ms. v. 3 (resp. 4) : *De-mi adă nisip ;* v. 5 şi 6 : *Sau să; v.* 5 : *sâ pia ;* v. 6 : *sâ vină să mă ia.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.142, f. 1 r', t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP VASILE, cl. V. Localitatea : CIPĂU, judeţul Mureş. Data: 1872. începe cu invocarea: *Fă-mă, Doamne, ce mi-i face, Fă-mă puiul cucului, j Deasupra Iernatului, / Să scobor din jos de moară,* reintrînd apoi în atmosfera comună a cîntecului, v. 5 (resp. 4): *Să-mi adun;* v. 6 (resp. 5): *Să fac;* v. 7 — 8: *Ori să moară, ori să-nvie, J Da-a mea vină să nu fie,* v. 10 (resp. 7) : *Ori pe mine să mă ieie.* Ultimele două variante invocă dorul: ms. nr. 2 197.11. 184, f. 16 r', t. 87 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, judeţul Cluj. Data : 1863. Diferă la v. 1 : *Şi te du dorule, du; v.2* (resp. 3) : *Şi te du din jos de moară ;* v. 3 (resp. 4) : *De-mi adă năsîp;* v. 4 (resp. 5) : *Să-i dau bădiţii;* v. 5 (resp. 6) : *O sâ. . ." o sâ, v.* 6 (resp. 7) : *O pre mine;* materialul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik: „doru de maritatu" şi ms. nr. 2 197.11.165, f. 1 v', t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : NOVACU AL., cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil, diferă la v. 1 (resp. 3) : *Du-te, dor; v. 2* (resp. 4) : *De-mi adă,* v. 3 (resp. 5) : *Să-i dau ; v.* 4 (resp. 6) : *Au să. . . au să* v. 5 (resp. *1): Au pe mine.*

CCXXXIII. Reproduce absolut exact unica variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.71, f. 2 v-, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GIUNGANU ILARIU, cl. VI. Localitatea: CIUNGA, judeţul Alba. Data: 1872.

CCXXXIV. Reproduce aproape fidel unica variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.27, f. 14 r>, t. 5 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, judeţul Alba. Data: 1873. Face parte din ciclul: *Doine sau hore poporale,* în ms. v. 1 : *Mă duc; v.2: Plîngă ; v.* 4 şi 6 : *pintre; v.* 7 : *Cu nor şi jele ;* v. 8 şi 10 : *Ca şi floarea ;* v, 9 : *Şi veseleşti.*

CCXXXV. Pentru redactarea acestei versiuni, editorii au avut la dispoziţie 5 variante. Fiecare din acestea cuprinde o altă enumerare şi o altă ordine a enumerării. La baza versiunii tipărite stă varianta : ms. nr. 2 197. 11.165, f. 3 r', t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : NOVACU AL., cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. lipseşte v. 6, v. 11 (resp. 12) : *Dacă nu eşti,* ceea ce arată că editorii au adăugat versul respectiv şi au transcris originalul cît se poate mai exact. Varianta : ms. nr. 2 197.11.62, f. 4 v>, t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUTNARIU ALEX., cl. VIII. Localitatea : SUSENI, judeţul Mureş. Data : 1863. Cuprinde, faţă de schema din varianta publicată, numai distihurile 1, 2 şi 6, dar adaugă un distih in plus şi un vers izolat în plus. în ms. v. 1 : *Alunaş cu creanga-ncoace;* v. 3 (resp. 2): *Eu cu doru tău; v.* 4 (resp. 3): *Iar tu, v.* 6 (resp. 11): *De-ar fi, bade; v.* 7 (resp. 12): *Dacă nu-s ca; v.* 8-9; *De-ar fi cît frunza prin vie, / Dacă nu-ţi samănă ţie.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.27, f. 30 v'-31 r\ t. 39 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, judeţul Alba. Data : 1875. Face parte din ciclul *Doine şi hore,* cuprinde numai, distihurile 1, 2 şi 6, adăugind 2 distihuri în plus. în ms. v. 3 : *Face-te-ai destul de; v.* 5.-8: *Fie voinici pe cît nuci, I Dacă tu, bade, te duci; \ Fie voinici pe cît fagi, I Dacă mie nu mi-s dragi;* v. 9 (resp. 11) : *Fie voinici ca;* v. 10 (resp. 12) ; *Dacă nu-s ca.* Varianta : ms. nr. 2 197_

11.65, f. 6r*, t. 20 (numerotarea culegătorului). Culegător : CEAUŞEANU ALEX., cl. IV. Localitatea : PORUMBENI, jud. Harghita. Data: 1872. Cuprinde distihurile 1, 2 şi 5, la care adaugă un distih nou. în ms. v. 3: *Face-i, mîndră, cît de; v.* 7 — 8: *Şi să fie tot butuci, / Dacă tu, bade, te duci.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.87, f. 1 r% t 6-7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BÂRNA VASILE, cl. VI. Localitatea : ICLOD, jud. Alba. Data: 1863. Cuprinde distihurile 1, 2, 4 şi 5. în ms. v. 1: *badeo;* v. 2: *Da eu ce, pămîntu, -oi;* v. 3 : *Tu, mîndro, vei; v.* 5 (resp. 7) : *Fie voinici toţi de-arînd;* v. 6 (resp. 8): *care mi-i gînd,* v. 7 (resp. 9) : *Stea voinicii toţi.* Materialul e atestat şi în culegerea mai veche a lui N. Pauleti (vezi, ed. Ion Muşlea, p, 78).

CCXXXVI. Versiunea tipărită este rezultatul unei combinări a două variante deosebite. Prima: ms. nr. 2 197.11.135, f. 1 v*, t 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PUNTEANU IOAN, cl. V. Localitatea : VINGARD, jud. Alba. Data : 1872. Oferă primele 6 versuri ale textului tipărit. în ms. v. 4 : *Şi-aşteaptă-n;* v. 6 : *Şi-aşteaptă-n braţe-adormit.* Varianta a doua : ms. nr. 2 197.11.113, f. 3 r', t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. Debutează ca CCXL, după care intră în atmosfera specifică a cîntecului, oferind 10 (din cele 12) versuri ale versiunii tipărite, dar dublînd v. 3-6 existente şi în varianta anterioară. în ms. v. 1 —2 : *Eu mă duc, mîndră, de mine, j Dorul meuţie-ţi rămîne ;* v. 4 şi 6 : *Aşteaptă-n ;* v. 7 : *Dorul tău e un ; v.* 8 : *Nu-l pot.* Fonetismul *poci* e al editorilor.

CCXXXVJI. Reprezintă amplificarea a două variante aproape identice. Editorii au adăugat v. 2 şi 8. în rest, transcriu destul de exact. Varianta: ms. nr. 2 197.11. 156, f. 2 r', t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POPESCU IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea: CĂPÎLNA, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1 : *bădiţo ;* v. 2 (resp. 3) : *Tu te du, da ;* v. 4 (resp. 5) : *Ca şi-o ; v.* 6 (resp. 7) : *Şi ea are.* Cea de-a doua variantă : ms. nr. 2 197.11.15, f. 2v, t. 7 (mmerotarea lui Jainik). Culegător: HORŞIA IOAN, cl. VIII. Localitatea: SÎNMICLĂUŞ, jud. Alba. Data : 1£63. Diferă la v. 2 (resp. 3): *£a te du şi;* v. 3 (resp. 4) : *Nu mă lâsa-aici; v.* 4 (resp. 5) : *Ca şi-o ;* v. 6 (resp. 7) : *Căci ea are.* Varianta : ms. •r. 2 197.11.65, f. 6r*, t. 19 (numerotarea culegătoru-

lui). Culegător
tatea : PORU
fragmentară şi
iar; v. 2 (resp.
floare în ; v. 4
C-are cap şi.
(numerotarea lu
cl. V. Localita
1872. E comple
hul al doilea în
lăsa-aşa străin

CCXXXVI
stea textul: ms
tarea lui Jarnik
cl. V. Localitat
Data : 1863. Ac
numai primele
publicate ; de la
prin terminolog
ţele prozodice
tului, culegător
versificator. N
ms. diferă de m
v. 3—7 : *Tu, mî*
ca mine; / Dar
dorul tău, I Co
Şi mă duc; v.
versuri ale com
56, f. 4v*, t. 31
DANCEA GE
jud. Alba. Da
întîlnit aiurea :
(resp. 6): *Şi m*
v. 5 (resp. 9) : *C*
care mai ilustre
publicată repre
abilă) a edito
183, f. 4v>, t.
MARŢIAN VA
JULUI, jud. C
v. 3 —8 : *Tu ve*
ca mine. / Num
tău I Pre un',
parau. Varianta
rotarea lui Jar
VIII. Materialu
3 —6 : *Tu, mînd*
tine; j Da voi fac

v. 8 (resp. 7) : *Şi nu mă cunoaşte nime;* v. 8 —9 lipsesc. Varianta : ms. nr. 2 197.11.84, f. 3 ·-, t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BĂCILĂ VASILE, cl. V. Localitatea : LODROMAN, jud. Alba. Data : 1872. Diferă la v. 1 : *badeo;* v. 3 —6 : *Tu te-i face, mîndro, bine, / Că mai sînt voinici ca mine ; j Da m-oi face eu mai rău, I Că mă duc din satul meu;* versurile 6 — 9 lipsesc. Următoarele două variante sînt aproape identice cu precedenta. Varianta: ms. nr. 2 197.11.127, f. 3 ', t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TODEA IOAN, cl. V. Localitatea: TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1 : *badeo;* v. 3-6: *Tu îi face, mîndro, bine, / Că mai sînt voinici ca mine; / Dar eu m-oi face mai râu, / Că mă duc din satul meu.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.28, f. 8 ·-, t. 52 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea LODROMAN, jud. Alba. Data : 1872. Diferă la v. 3-6: *Tu te-i face, mîndră, bine, / Câ mai sînt voinici ca mine; I Da m-oi face eu mai rău, I Că mă duc din satul meu.* în fine, ultima variantă : ms. nr. 2 197.11.51, f. 26 ·'-27 ·-, t. [2] Culegător: DRĂGHICESCU IOACHIM, el. VIL Localitatea: BLĂJEL, jud. Sibiu. Data: 1863, din ciclul: *Cîntece populare* (reprodusă întocmai şi la ms. nr. 2 197. 11.52, f. 1 ·-, t. 1), aduce un vers în plus, deosebindu-se la v. 2 : *Io cu dorul tău* şi v. 3 —7 : *Tu vei face, mîndră, bine, j Că mai sînt voinici ca mine ; j Dar eu oi face mai râu, I Că mă duc din satul meu j Şi mă duc cu dorul tău.* Pentru familia de motive, vezi îndeosebi CCXXXV. Parţial, textul are o atestare mai veche în culegerea lui N. Pauleti (vezi ed. Ion Muşlea, p. 104).

CCXXXIX. Reproduce exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.187, f. 1 ·y t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CORDESCU NICOLAE, cl. VII. Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data : 1863. în ms. v. 3: *te podobesti;* v. 5: *Ia,*
i

GCXL. Versiunea publicată e o combinaţie ad-hoc din două variante deosebite (din care una de cătănie). Varianta : ms. nr. 2 197.11.12, f. 2 ·-, t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GOGA ILIE, cl. VIL Localitatea: HĂGHIG, jud. Covasna. Data: 1863. A furnizat sugestii pentru primul distih (în ms. v. 1: *mîndruţo, -n lume;* v. 2; *Da inima îmi),* este lipsită de v. 3, a oferit cele trei versuri următoare (v. 3 : *Da mi-o leagă, mîndro ;* v. 5 : *Şi mi-l ţipă),* este lipsită de v. 7 — 8, a împrumutat următoarele 2 versuri (v. 6 (resp. 9) : *câ se corleşte)* şi se încheie cu distihul: *De-i vedea că se ridică, / Trage-o ţîră, puţintică.* Versul 6 : ***De-i vedea că se corleşte*** e menţionat de editori la nota 42, alături de verbul *adînceşte* (care nu se întîlneşte însă nicăieri în materialul manuscris). în varianta citată, feciorul, ameninţat cu înstrăinarea, vorbea despre *inima* sa ; în textul de cătănie care a intrat în combinaţie, feciorul vorbeşte despre *dorul său.* Această soluţie a prevalat asupra primei (vezi v. 2 şi, pronominal, v. 3, 4, 6). Varianta: ms. nr. 2 197.11.131, f. 1 ·% t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP VASILE SENIOR, cl. V. Localitatea : SĂLCUD, jud. Mureş. Data : 1863. Debutează cu : *Eu mă duc, maică, cătană,* vers omis de editori, continuă cu : *Şi. leagă doru-n năframă,* de la acest punct intrînd în atmosfera precisă a,versiunii publicate : v. 3 (resp, 6) : *Şi mi-l ţipă;* v. 4 (resp. 7) : *pre apă;\.* 5 (resp. 8) : *inimuţa-ntreagă ;* v. 6 (resp. 9) : *că se corleşte.* Ea, a furnizat 6 versuri (de la v. 6 la 11 din versiunea publicată). O a treia variantă: ms. nr. 2 197.11.119, f. 3·-, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SÎNCELEANU OCTAVIAN, cl. VIII. Localitatea : CUGIR, jud. Alba. Data : 1868. Este citată de editori în nota 43, dar de asemenea cu deosebiri sensibile faţă de original. în ms. v. 1: *mîndro;* v. 4: *Mi-o-nvăleşte-n;* v. 7 : *Tu să tragi;* v. 8 — 10 : *De-i vedea c-o mucezi, ţla-o-n mîn' şi-o suflă-n vînt, / De la mine-ţi rupe-un gînd;* cele 5 versuri finale ale variantei publicate la nota menţionată reprezintă de asemenea intervenţia editorilor.

CCXLI. Reproduce aproape exact textul a două cîntece deosebite. Primul : ms. nr. 2 197.II.3, f. 13 ·% t. 67 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872. A oferit primele 4 versuri ale versiunii publicate. în ms. v. 4 : *primblare.* în culegerea lui N. Pauleti cîntecul nu este atestat. Cel de-al doilea cîntec: ms. nr. 2 197.11.165, f. 4 ·-, t. 33 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : NOVACU AL., cl. VIII. Materialul nelocalizabil şi nedatabil, a furnizat v. 5 — 8 din versiunea publicată. Transcrierea e destul de fidelă. în ms. v. 2 (resp. 6) : *Ca şi-o violă;* v. 3 (resp. 7) : *Mă duc, mîndră.*

CCXLII. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.11.150, f. 3 ·'-4 ·-, t. 9-10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOACHIM cl. V. Localitatea BĂIŢA, jud. Mureş. Data 1863: în ms. v. 1 : *vîntu;* v. 3 — 4 (înlocuind v. 3 — 4 din

versiunea tipărită) : *Eu mă duc, dorul tău vine, / Dar l-oi ţine foarte bine ;* v. 5 : *Câ l-oi;* v. 6 : *Ca să-l văd cînd oi să-nvăţ;* v. 7 — 9 (înlocuind v. 7 — 11 din versiunea tipărită) : *Colea sara cînd mă culc, / Dimineaţa cînd mă scol, I Cu trupşoru plin de dor.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.3, f. 13 v., t. 68 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872. E fragmentară (6 versuri în total) şi diferă la v. 1 : *vîntu pre;* v. 2 : *mîndro;* v. 3-4 : (înlocuind v. 3 —4 din versiunea tipărită) : *Eu mă duc, doru tău vine, / Dar îl voi griji cu bine;* v. 6 : *Ca să-mi văz cîndu-mi învăţ;* .lipsesc v. 6 — 11. Ultima variantă e încă mai fragmentară. Cuprinde primul distih (v. 1 : *pre sub* ; v. 2 : *Io mă duc, mîndro)* şi se încheie cu un al doilea : *Io rnă duc, mîndră rămîne, / Dorul ei la mine vine.*

CCXLIII." Reproduce aproape exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.114, f. 3 ·/, t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea : CHESLER, iud. Sibiu. Data : 1872. în ms. v. 2 : *Ce-aş face s-o iau.*

CCXLIV. Reproduce destul de fidel unica variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.153, f. 4 ·'-5 ·\ t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PANTEA IOAN, cl. VIII. Localitatea: HĂRŢĂU, jud. Mureş. Data: 1863. în ms. v. 3: *Suie-te pre un metr;* v. 5 şi 7 : *Cu cămeşa;* v. 10: *Cum merge;* v. 11 şi 24: *Cu pica* (hiperurbanism în loc de *chica);* v. 12: *Şi gura;* v. 14: *mîndrului;* v. 15: *tu cu dînsul;* v. 16: *Doar îi stîmperi sufletul;* v. 17: *El se duce;* v. 18 inexistent în versiunea publicată) : *Şi cu ochii lăcrămînd;* v, 19 (resp. 18): *zicînd;* v. 21 — 22 adăugate de editori; v. 26-29 (omise de editori) : *Dar nu plînge din rănire, / Ci plînge din viclenire, \ Să rămînă supărată Mîndră cea de el lăsată.*

CCXLV. Reproduce aproape exact varianta : ms. nr. 2 197.11.177, f. 2% t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MĂRGINEANU VASILE, cl. VIL Localitatea : OBREJA, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 3 : *Nu mai viu.* Textul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik: „amenitiare" (sic!). Varianta: ms. nr. 2 197.11.131, f. 2 ·% t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP VASILE SENIOR, cl. V. Localitatea: SĂLCUD, jud. Mureş. Data: 1863, diferă la v. 1 : *mîndruţo;* v. 3 şi 5 : *Nu mai vin.*

CCXLVI.
din cele 3 var
2 197.11.173, f
legător: MIC
MĂŞEL, jud
f. 3 ·*, t. 7
DANC ŞTEF.
Data: 1863;
(numerotarea
JUNIOR, cl.
Data: 1863. D
mi-i bine ; v. 4

CCXLVII
realizată din
6 versuri ale v
2 197.11.171, f.
gător : MĂRG
DOŞTAT, ju
aproape fidel
mai trag nici
ars. Pentru c
şi care constitu
(v. 7 — 11), av
12, f. 1 ·-, t.
GOGA ILIE,
Covasna. Dat
mîndră, de
v.3 (resp. 9):
Varianta : ms.
rea lui Jarnik)
Localitatea:
cuprinde dec
cate şi diferă l
9) : *Ca copil*
Dar inima-mi
celor două mo
v. introductiv.

CCXLVIII
ms. nr. 2 197.1
Jarnik). Culeg
calitatea: OCN
Este transcri
ms.v. 1 : *foaie*
(vers omis de e
a da; v. 7 (re
usca ; v. 11 (resp

provizorie a lui Jarnik : „de doru". în text, inconsecvenţa grafică : *vadă* (modificată arbitrar de editori) şi *văz< vediu.* Varinta : ms. nr. 2 197.11.153, f. 7·-, t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PANTEA IOAN, cl.VIII. Localitatea: HĂRŢĂU, jud. Mureş. Data: 1863. Diferă la v. 1 : *foaie fragă;* v. 5 : *Dar Dumnezeu doar va* da, v. 6 : *De dealul s-a ;* v. 7 : *s-a usca ;* v. 8 : *Şi s-a face;* v. 9: *loc livezi;* v. 10: *Să se vadă;* v. 11: *Sâ văd şi eu.* Manuscrisul mai cuprinde două variante fragmentare, una de 7 şi alta de numai 5 versuri, care reduc textul la ultima sa expresie lirică. Varianta : ms. nr. 2 197.II.3, f. 3 ·-, t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872. Debutează cu un vers invocativ: *Mîndro, mîndruliţa mea,* după care intră în esenţa cîntecului; v. 2 identic cu v. 3 din versiunea publicată; v.3: *Numai un deal şi-o pădure;* v. 4 (resp. 5) : *Că doar Dumnezeu ;* v. 5 (resp. 6) : *De dealu s-a ;* v. 6 (resp. 7) : s-a *tăia ;* v. 7 : *Şi noi ne-am apropia;* lipsesc v. 1 —3 şi 8 — 11 din versiunea publicată. Materialul nu e menţionat în culegerea mai veche a lui N. Pauleti. Varianta: ms. nr. 2 197.11.62, f. 2 ·*, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BUTNARIU ALEX., cl.VIII. Localitatea: SUSENI, jud. Mureş. Data: 1863. Nu are v. 1 — 2 şi 5 — 11 din versiunea publicată, adaugă însă la distihul cunoscut (v. 3—4 transcris divers la v. 2 (resp. 4) : *Mare deal că ne),* formula cu totul nouă : *Da-om face secure nouă/Şi-om tăia deluţu-n două, / Şi-om face dragoste nouă.*

CCXLIX. Reproduce aproape fidel varianta : ms. nr. 2 197.11.87, f. 1 ·-, t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BÂRNA VASILE, cl. VI. Localitatea : ICLOD, jud. Alba. Data : 1863. în ms. v. 1 : *De aş şti, badeo;* v. 2 : *Eu frumos m-aş podobi;* v. 6 : *Să vii, badeo.* Varianta: ms. nr. 2 197.11. 27, f. 91·-, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea TOTOIU, jud. Alba. Data : 1876, Face parte din ciclul : *Poezii,* este mai întinsă, aducînd cu sine la început sugestii dinspre CCXV1I, după care abia intră în atmosfera specifică a motivului, în ms. v. *1 – 2: Vai, ce lună şi ce bine, / Şi bădiţa nu mai vine ;* v. 3 (resp. 1) : *De-aşi şti, bade, c-ai pica ;* v. 4 (resp. 2) : *Foarte bine m-aş găta ;* v. 8 (resp. 6) : *Să vii, bade.*

CCL. Reproduce aproape exact singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.19, f. 11·-, t. 24 (numerotarea culegătorului). Culegător : N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. v. 3 : *Nicăiurî nu se ;* v. 5 : *Nicăiuri.*

CCLI. Reproduce, cu modificări privind autorul discursului liric, varianta: ms. nr. 2 197.11.17, f. 2·-, t. 8 b (numerotarea lui Jarnik). Culegătorul este anonim, iar materialul nelocalizabil. Data : 1870. în ms. v. 1 : *bade, tu te-ai dus ;* v. 2 : *nu mi-am pus;* v. 3 : *De mi-am pus cumva v-odată,* v. 4 : *Mi-am pus peana uscată,* v. 5 : *De tine, bade, lăsată.* Alte două variante nu oferă decît catrenul iniţial: ms. nr. 2 197.11.19, f. 9·-, t. 17 (numerotarea culegătorului). Culegător : N. (neidentificat), iar materialul este nelocalizabil şi nedatabil, diferă la v. 1 : *bade, tu te-ai dus;* v. *2: nu mi-am pus;* v. 3 : *De mi-am pus-o, da, v-odată;* v. 4 : *Mi-am pus o pană ;* ms. nr. 2 197.II. 145, f.2 r., t.19 (numerotarea culegătorului). Culegător : POP MATEI, cl. V. Localitatea: TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1872. Diferă la v. 1 : *bade, tu te-ai dus;* v. 2: *nu mi-am pus ;* v. 3 : *De mi-am pus cîndva vreodată ;* v. 4 : *Eu mi-am pus.*

CCLII. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.182, f. 7·-, t. 34 (numerotarea culegătorului). Culegător: ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea : BUIA, jud. Sibiu. Data : 1872. în ms. v. 2 : *lucru-n două zile;* v. 4 : *dragă, bine;* v. 5 : *Pe foaia.*

CCLIII. Reproduce aproape exact varianta : ms. nr, 2 197.11.109, f. 4·-, t. 46 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea : AGRIŞTEU,. jud. Mureş. Data: 1872. în ms. v. 2 şi 4 : *rumpe.* Varianta : ms. nr. 2 197.11. 151, f. 1·-, t. [2 b]. Culegător : ORĂŞAN GHEORGHE, cl. V. Localitatea: PETRILACA, jud. Mureş. Data: 1863. Diferă la v. 1 şi 3 : *Du-te , dor cu* şi la v. 2 şi 4 : *rumpe.*

CCLIV. Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr. 2 197.11.153, f. 6·-, t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PANTEA IOAN, cl.VIII. Localitatea : HĂRŢĂU, jud. Mureş. Data : 1863. Cuprinde, la ultimă expresie lirică cu putinţă, cele două motive poetice ale versiunii publicate. Editorii, la sugestia altor variante, au adăugat v. 3, 9, 14 — 15. în rest, transcrierea a fost făcută destul de fidel. în ms. v .5 (resp. 6) : *Noaptea să mă odihnesc;* v. 7 (resp. 8) : *Şi vin, bădiţă;* v. 8 (resp. 11) : *N-aştepta sâ te doresc;* v. 9 (resp. 10) : *Vin', bădiţă, cînd gîndesc.* Mai sumară este varianta: ms. nr. 2 197.11.184, f. 12 ·\ t. 67 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863. Cuprinde v. 1 — 2, 4-8 din varianta publicată, într-o transcriere destul de exactă *(Noaptea să mă odihnesc, Trimete mai, Şi vin', bădiţă).* Motivul întîi (v. 1 — 8 din versiunea publicată) circulă independent şi-1 întîlnim în 3 variante deosebite din culegere : ms. nr. 2 197.11.55, f. 1 ·% t.2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DASCĂLU MIRON, cl. V. Localitatea : CETATEA DE BALTĂ, jud. Alba. Data: 1863. Cuprinde v. 1—3 şi 7 — 8 (diferă la v. 4 (resp. 7): *mai puţintel;* v. 5 (resp. 8) : *Şi vino chiar tu).* Varianta : ms. nr. 2 197.11.65, f. 3 ·-, t. 11 (numerotarea culegătorului). Culegător: CEAUŞEANU ALEX., cl. VI. Localitatea : PORUMBENI, jud. Harghita. Data : 1872. Debutează cu distihul : *Mâi bădiţă de departe, / Trâmitem-i un pic de carte,* după care intră în atmosfera specifică a motivului (cuprinde v. 2 — 3 şi 7 — 8 din versiunea publicată, cu diferenţe la v. 6 (resp. 8) : *Şi vin', bade, tu cu el).* Varianta : ms. nr. 2 197. 11.27, f. 41 ·% t.11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU (?), jud. Alba. Data : 1875, Face parte din ciclul: *Doine sau hore de lîngă Alba-Iulia,* e şi mai fragmentară, cuprinzînd numai primele 3 versuri de la începutul versiunii publicate. Diferă la v. 3 : *Pe guriţa.* Motivul al doilea (v. 9 — 15 din versiunea publicată) circulă de asemenea independent şi materialul manuscris ne oferă două variante ale sale. Prima: ms. nr. 2 197.11.184, f. 12 ·\ t. 68 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863. Cuprinde v. 10 — 13 din versiunea tipărită (diferă, lipsindu-i v. introductiv (v. 9), şi la v. 1. (resp. 10) : *Hai, bădiţă;* v. 4 (resp. 13) : *Cu dorul nu-s învăţată ;* lipsesc v. 14 — 15). Varianta : ms. nr. 2 197.11. 117, f. 5 ·›, t. 60 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea: ERNEI, jud. Mureş. Data : 1872. Cuprinde v. 10 — 11 din versiunea tipărită (v. 1 resp. 10 *:Vină, bade),* după care urmează distihul: *Te doresc cu dor de moarte, jTu iubeşti* (indescifrabil) *toate.* Deosebit de realizată artistic este varianta: ms. nr. 2 197.11.173, f. 4 ·\ t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MICU SIMEON, cl. VIII. Localitatea: SĂRMĂŞEL, jud. Mureş. Data : 1863.

Măi bădiţă, bădişor,
Nu-mi trămete-atîta dor

Pr
Tr
Şi
Vi
Da
Ce
C
C
Şi
Vi
C-

Materialul este
dată în manusc
ʸ, t. 16 (nume
ŞTEFAN, cl.
Data: 1863. D
De nu, nu m
C-atunci-i dulce

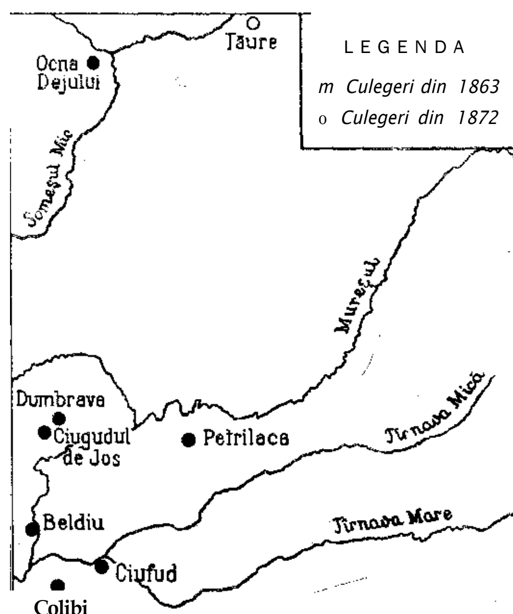
CCLV. E o
culînd independ
t. 33 (numerot
NEGRU IOAN
1868 (?). A ofer
cată. Transcrie
vre o carte ; v.
în materialul m
la acest text, tr
2 197.11.19, f. 1
gătorul : N. (n
zabil şi nedatab
v. 2 : *Trămete-n*
Cel de-al doilea
11.165, f. 2 ·-, t
NOVACU AL.,
nedatabil, din
versiunii tipări
torii au adăuga
cele două motiv
(resp. 13) : *Eu n*
15): absolut id
10 – 13 *(Dar vin*
resc ; I Că-s copi
din CCLIV.

CCLVI. Rep
din culegere : n
tarea lui Jarnik
Localitatea: C

v. 4 : *Să-ţi aduci, bade;* v. 5 : *Şi de-ale mele;* v. 6 : *Ce-au ;* v. 7 : *le-om isprăvi;* v. 8 : *cînd voi veni.*

CCLVII. Reproduce absolut exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.175, f. 4 ·-, t. 36 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOISE IOSIF, cl.VI. Localitatea : CIUGUZEL, jud. Alba. Data : 1872. în ms. v. 1 : *mîndro.*

CCLVIII. Editorii au avut la dispoziţie 10 variante ale motivului, din care una nelocalizabilă. Răspîndirea motivului este generală în zona teritorială de care ne ocupăm, merotarea lui Jarnik). Culegător : TATU TEODOR, cl. V. Localitatea: CIUGUDU DE JOS, jud. Alba. Data 1863. Se încheie chiar asupra acestui moment. Materialul e transcris destul de fidel. în ms. v. 2 : *De la nişte vii pustii;* v. 3 : *Da de maica ;* v. 4 ; *Da eu ştiu* ; v. 5 : *Că şede pre prag* ; v. 6 : *sau descoasă* ; v. 7 : *Că din lacrimi tot mai;* v. 8 al versiunii publicate lipseşte,; v. 8 (resp. 9): *Şi le şterge c-o năframă;* v. 9 (resp. 10): *Lacrimile nu bagă ;* v. 10 (resp. 11) : *Ba le şterge c-un tendeu ;* v. 11 (resp. 12) : *merg parau* ; versurile 13 — 14 sînt adăugate de editori şi trădează net provenienţa lor extrafolclorică.

Fagâraş^

Localizarea şi datarea variantelor la textul D. 258 : „Cucuie, de unde vii".

din Năşăud pînă în Sebeş şi Făgăraş, din Turda şi Dej pînă în Luduş. Harta ce însoţeşte materialul circumstanţiază situaţia.

Materialul publicat este o combinaţie între aceste 10 variante. Caracteristic pentru cele mai multe este că nu cuprind decît v. 1 — 8 şi 15 — 20 ale versiunii tipărite, lipsîndu-le momentul central al cîntecului, resp. v. 9 — 14. Acest grup de versuri a fost furnizat de o singură variantă: ms. nr. 2 197.11.125, f. 5 ·- - 6 ·-, t. 6 (nu-

Celelalte variante merg pe formula anunţată mai sus (v. 1-8 şi 15-20). Astfel, varianta : ms. nr. 2 197.11.129, f. 4 ·'-5 ·-, t. 5. Culegători: RADU SIMION, cl. V. şi RADU IOAN, neidentificat. Localitatea: BELDIU, jud. Alba. Data : 1863. Diferă la v. 5 : *Sade pe vatră;* v. 7; *Dară lacrămi ştiu că-mi;* lipsesc v. 9 — 14; v. 11 (resp. 17): *Da de-a bea un neam de-a meu;* v. 12 (resp. 18) : *Să-l ferească ;* v. 13 (resp. 19) : *Da de-o bea duşmanul;* v. 14 (resp. 20) : *Să nu-l scape.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.172, f. 3 · - · -, t. 16 (numerotarea culegătorului). Culegător : MICU M. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil, diferă la v. 2 : *De la noi de preste vii;* v. 9 — 14 lipsesc; v. 8 (resp. 19): *contrariul meu;* v. 9 (resp. 20) : *Crepe inima din el.* Varianta : ms. nr. 2 197.11. 160, f. 1 ·', t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IOAN JUNIOR, cl. VI. Localitatea: COLIBI, jud. Alba. Data : 1863. Diferă la v. 2 : *De la nişte vii pustii;* v. 5 : *Şede pe pomnol;* v. 6 : *Cu amici şi cu mătasă ;* v. 7 : *o descoasă ;* v. 8 : *Da lacrimi ştiu că varsă ;* v. 9 : *De-mi face ;* v. 9 — 14 lipsesc ; v. 10 (resp. 15) : *Fîntîna-i;* v. 12 (resp. 17) : *Da de-o bea vreun neam de-a meu ;* v. 13 (resp. 18) : *Să-l grijească ;* v. 14 (resp. 19) : *Da de-o bea-un duşman de-a meu.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.154, f. 1 ·' -2 ·-, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PETRUŢ AXENTE, cl.VI. Localitatea: CIUFUD, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 2: *De la nişte vii pustii;* v. 3 : *mîndră mea;* v. 5 : *Şede pre polmod;* v. 7 : *Da la lacrimi ştiu că;* v. 8 : *Varsă de face-o fîntînă;* v. 9 — 14 lipsesc; v. 11 (resp. 17): *De va bea vreun neam de-al;* v. 19 — 20 din versiunea publicată lipsesc în ms. Varianta : ms. nr. 2 197.11.145, f. 1 ·% t. 4(numerotarea culegătorului). Culegător : POP MATEI, cl. V. Localitatea: TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1872. Diferă la v. 1 : *Dorişor de la Sibii;* v. 2 lipseşte; v. 2 (resp. 3) : *Dar de ;* v. 4 (resp. 5): *Şede-n fereastră ;* v. 6 (resp. 7) : *Dar la lacrimi ştiu că;* v. 7 —8 : *Cîte lacrimi le-a vărsat, / Face-le-aş fîntînâ-n sat;* v. 9 — 14 lipsesc; v. 11 — 12 (înlocuind catrenul final al versiunii publicate) : *Sâ beie duşmani de-ai mei,\ Să mă mîntuiesc de ei.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.149, f. 2 ·- - 3 ·% t. 3 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP VASILE JUNIOR, cl.V. Localitatea : DUMBRAVA, jud. Alba. Data : 1863. Diferă la v. 2 : *De la nişte vii pustii;* v. 7: *Da la lacrămi ştiu că varsă;* v. 9 — 14 lipsesc; v. 11 (resp. 17) : *Da de-a bea vreun neam de-al meu* ; v. 12 (resp. 18) : *Să-l ferească ;* v. 19 —20 lipsesc. Varianta : ms. nr. 2 197.11. 184, f. 4 ·, t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „de doru", diferă la v. 2 : *De la noi de preste vii;* v. 3 : *Dar de;* v. 5 : *Şede pre scaun;* v. 7 : *Dar la lacrămi ştiu câ varsă;* v. 9 — 14 lipsesc; v. 16 : *Cine-o bea din ea;* v. 17 — 20 lipsesc. Varianta : ms. nr. 2 197.11.78, f. 2 t. 13 (numerotarea culegătorului). Culegător: ALUTANU IOAN, cl.VII. Localitatea: or. FĂGĂRAŞ, jud. Braşov. Data : 1863. Poartă, cu creionul, clasificarea provizorie a lui Jarnik : „de doru", diferă la v. 2 : *De la nişte vii pustii;* v. 6 : *Şi din ochi la lacrămi;* v. 7 : *De face părâu în casă;* lipsesc v. 6 şi 9 —20 din versiunea publicată. Tot fragmentară e şi ultima variantă din serie: ms. nr. 2 197.11.151, f. 2·-, t. 15 (numerotarea

lui Jarnik). Cu
Localitatea: P
Diferă la v.
de; v. 7: *Da*
lipsesc. Textul
Pauleti (vezi ed

CCLIX. Re
culegere: ms.
tarea lui Jarn
VIAN, cl.VIII.
1868. în aceas
cuţiei *(mîndră*
De la tîrg de la
Ştiu bine că-i
amici şi cu m
cu pită dalbă-
15): identice;
(resp. 19): *Nu-*
aceasta e atest
ed. Ion Muşlea,
maţia referitoa
din traducerea
Wallachische V
in der Gegend
anului 1846 în
materialul anal
introductiv de

CCLX. Edit
din 7 localităţi
ms. nr. 2 197.11.
Culegător : OL
TIU, jud. Alb
versul introduc
Transcrierea es
de vie; v. 8 : *Ş*
83, f. 2 ·-, t. 8.
Localitatea: G
aceeaşi situaţie
la v. 2 : *de*
deiu; v. 8 : *Şi s*
provizorie a lui
ms. nr. 2 197.1
rotarea lui Jar
cl. VI. Locali
Data : 1863. Di
v. 2 : *strugurel*

pe badea ; v. 6 : *// lovesc ;* v. 8 : *Şi se preumblă,* la care adaugă catrenul : *Pune coatele-n fereastă, / Se uită la noi acasă, / Şi mă vede spălind vasă / Şi lacrimi din ochi îi iasă.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.185, f. 17ᵛ', t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : STRĂJANU JVIIHAIL, cl.VIII. Localitatea: TIUR, jud. Alba. Data: 1863. Este singura care cuprinde şi versul introductiv (de unde, desigur, l-au adoptat editorii) şi diferă la v. 2 – 3; *Fă-mă puiul cucului, / Ca să zbor pre calea Clujului;* v. 5 : *Sâ zbor în cănţălărie ;* v. 6 : *Să mă uit badea cum scrie;* v. 8 : *Şi-apoi se pune pe gînduri,* la care adaugă terţina : *Şi stă-n loc şi se gîndeşte / Şi pre uliţă porneşte, / Mai la dracul el soseşte.* Varianta: ms. nr. 2 197.II.8, f. 4 ʳ*, t. 34 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MACAVEI IOAN, cl.VI. Localitatea: TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data : 1872. Debutează divers, punînd în locul versului introductiv : *Aşa zice mîndră mea* şi diferă la v. 3 : *Fă—mă viţă-n vîrf de vie, / Pre masă-n ;* v. 5 : *Sâ văz pre badea ;* v. 7 : *Nu mai poate de ;* v. 8 – 9 lipsesc, se încheie cu v. 10 – 11 ale versiunii publicate. Varianta: ms. nr. 2 197.11. 122, f. 3ᵛ* - 4ʳ', t. 26 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SURDESCU D., cl. V. Localitatea: TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data : 1872. Este replica precedentei. Debutează cu aceeaşi formulă întinsă pe 2 versuri: *Aşa zicea mîndră mea,]Cînd la poartă ea şedea* şi diferă la v. 3 : *Fă-mă, Doamne, ce vei vrea ;* v. 4 : *Fă-mă viţă-n vîrf de ;* v. 5 : *Pre masă-n ;* v. 6 : *Sâ văd pre badea;* v. 8 : *Nu mai poate de;* v. 8 — 9 lipsesc; se încheie cu v. 10 – 11 din versiunea publicată. Varianta: ms. nr. 2 197.11.184, f. 13ʳ'~ᵛ', t. 72 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl.VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863. Nu are versul introductiv şi diferă la v. 2 : *Fă-mă pasăre mierie;* v. 3 : *Pre masă-n;* v. 4 : *Să văd pre badea;* textul se încheie cu terţina : *Cînd citeşte, mă jeleşte... / El ia cartea şi citeşte, / Cu gîndul la min'gîndeşte.* Varianta : ms.nr. 2 197.11.153, f. 7ʳ', t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PANTEA IOAN, cl.VIII. Localitatea : HĂRŢĂU, jud. Mureş. Data : 1863. Diferă prin lipsa versului introductiv şi la v.2 : *Fă-mă pasăre negrie;* v. 3 : *Pre masă-n;* v. 4 : *Să văd badea meu ;* v. 6 : *Nu mai poate;* se încheie cu distihul : *El ia cartea şi citeşte,! Cu gîndul la min'gîndeşte.* Ultima variantă : ms. nr. 2 197.11.108, f. 8 ʳ»_ᵛ', t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : VULCAN IOAN, cl.VII. Localitatea : or. BLAJ, jud. Alba. Data: 1863. Este un simplu fragment de 4 versuri şi diferă prin lipsa versului introductiv şi la v.2 : *Fă-mă strugurel de;* v. 4 : *Să mi-l văd câ cum mai scrie.*

CCLXI. Reprezintă o combinaţie de 5 variante. Prima : ms. nr. 2 197.11.106, f. 1ᵛ', t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STANCU NEGRU IOAN. Materialul nelocalizabil. Data: 1868 (?). Diferă la v. 2: *pre lună;* v. 3 : *Că inima ;* v. 5 : *Şi-i cuprinsă-n gînduri rele.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.27, f. 30ʳ', t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU S. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul: *Doine şi hore,* diferă la v.2 : *Nu cînta seara la lună ;* v. 3 : *Că-a mea inimă ;* 4. v : *Cu cunună* (?); v. 5 : *Şi-i stricată de guri rele.* Varianta : ms. nr. 2 197. :IL166, f. 2ᵛ% t. 7 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : NEMEŞ IOAN MAIOR, cl. V. Localitatea: LUNA, jud. Cluj. Data: 1863. Diferă la : v. 2 : *Nu cînta ;.* v. 3 : *Că inima nu mi-i;* v. 4 : *Că-i încinsă;* v. 5 : *Mîncată-i.* Ultimele două versuri ale versiunii publicate provin din varianta: ms.nr. 2 197.11.145, f. 2ᵛ', t. 24 (numerotarea culegătorului). Culegător : POP MATEI, cl. V. Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1872. îi lipsesc însă v. 4 —5, comune grupului anterior de texte. în ms. v. 2 : *Spune badei voie bună ;*v. 3 : *Că-a mea inimă ;* v. 4 (resp. 6) : *Că-i legată;* v. 5 (resp. 7): *Şi-i mîncatâ.* Varianta : ms. nr.'2 197.11.150, f. 5ʳ', t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOACHIM, cl. V. Localitatea : BĂIŢA, jud. Mureş. Data : 1863. Este un simplu fragment, cuprinzînd primele 3 versuri (deosebite la v. 2 : *Nu cînta;* v. 3 : *Câ nu mi-i inima),* după care se contaminează cu un catren din textul CXCIV.

CCLXII. Reprezintă de asemenea o combinaţie a editorilor, de data aceasta însă pe numai două variante. Prima : ms. nr. 2 197.11.27, f. 29ʳ~ᵛ', t. 12 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba, Data: 1875. Din ciclul: *Doine sau hore poporale,* diferă la v. 1 : *pasăre vie ;* v. 2 : *Spune ;* v. 3 : *Că s-a copt;* v. 4 : *S-a-nvăţat o corbe ;* v. 5 : *Se duce ;* v. 6 : *S-a-nvăţat una ;* v. 7 : *Duce, nu-i lasă.* Cea de-a doua: ms. nr. 2 197.11. 142, f. 1ʳ', t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP VASILE, cl. V. Localitatea : CIPĂU, jud. Mureş. Data : 1872. Diferă la v. 1 : *Cucuie, de pre cîmpie;* v. 2 : *spune-i la badea;* v. 3 : *Câ se coc;* v. 4 – 5 : *Şi s-a-nvăţat graurii, / De toţi mîncă strugurii;* v. 6 : *S-a-nvăţat o cioară;* v. 7 : *De-i cară;* v. 6 – 7 lipsesc, v. 8 : *S-a-nvăţat una;* v. 9 : *De-i cară cu.* în două cazuri versul invocativ diferă: ms. nr. 2 197.11.58, f. 3ᵛ% t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BOZAC IERONIM, cl.VIII. Localitatea: RĂZOARE,jud. Mureş.Data: 1863. Diferă la v.1 : *Belgărad, ţară pustie;* v. 2: *Spune la badea;* v. 4 – 5: *S-o-nvâţat un grauraş, / De-i cară peste oraş ;* v. 6 (resp. 4) : *S-o-nvâţat o cioară ;* v. 7 (resp. 5) : *De-i cară.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.106, f. 8ᵛ-, t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STANCU NEGRU IOAN. Materialul este nelocalizabil. Data: 1868 (?). Diferă la v. 1: *Bălgărad, ţară pustie ;* v. 2 : *Spune la mîndră ;* v. 3 : *Că s-o copt;* v. 4 : *S-o-nvâţat;* v. 5 : *Şi-i cară.*

CCLXIII. Reproduce destul de exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.104, f. 1ᵛ-, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl.VII. Localitatea : ASINIP, jud. Alba. Data : 1863. în ms. v. 1 : *drăguţ soare;* v. 2 : *Ţine, ţine;* v. 3 : *C-am o mîndră.* Versul 6 nu este dispus emistihial ca în versiunea publicată.

CCLXIV. Editorii au avut la dispoziţia lor un număr de 11 variante din 9 localităţi, grupabile în 3 categorii tematice principale. S-au inspirat din toate, dar la bază stau cele din prima categorie tematică. Pentru a marca circulaţia textului la data respectivă, dăm harta culegerilor.

Varianta cea m
ms. nr. 2 197.1
lui). Culegător
tatea : PORU
Diferă la v.
cînţi; v. 3:
dor; v. 5: *Nu*
v. 7 : *Ci mi-e d*
(resp. 9 — 10) :
vale, ca o floar
Varianta : ms.

Ocna sDej ului
O/Sus en
Porumbeni J
\ Vidrasau
OPehrlaca ^ ^ ^ > ^
A si ni p
^Ciuguzel/
~^xLodroman S

LEGENDA
· Formula I
O Formula E
•e Formula UI
$ Neclasificabil

Structura motivică a textului D.
„Cucuie, cu pană sură'

tarea lui Jarnik)
zabil şi nedatab
NhtGRU IOAN
a lui Jarnik; p
diferă la v. 2 : î
v. 4 : *Or ţi-i do*
(resp. 14) : *Fac*
9 — 12) nu sînt
tematică e rep
că editorii nu au
adaugă între v.

noii, cil valoare enumerativă, explicat ulterior în versurile de încheiere. Pentru edificare, oferim textul integral al unei asemenea variante, raportînd comparativ față de ea pe toate celelalte din culegere : ms. nr. 2 197.11.183 f. 7 **, t. 25 : Horă de la Oşorhei (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARȚIAN VASILE, cl.VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863

— Cucuie, pasăre sură,
Ce toți cînți la noi pre şură,
Au ți-i foame, au ți-i sete,
Au ți-i dor de codru verde.
— Nu mi-i foame, nu mi-i sete,
Nici mi-i dor de codru verde,
Ci mi-i dor de satul meu,
C-am avut trei mîndre, zău :
Una-n deal şi alta-n vale,
Alta-n capu satului.
Cea din deal ca şi-un pahar,
Cea din vale ca şi-o floare,
Cea din capul satului
Pune-mi moartea capului.

Varianta : ms. nr. 2 197.11.78, f. 1ᵛ', t. 4 (numerotarea culegătorului). Culegător: ALUTANU IOAN, cl.VII. Localitatea: or. FĂGĂRAŞ, jud. Braşov. Data: 1863. Poartă, cu creionul, clasificarea provizorie a lui Jarnik : „de doru", diferă la v. 1 : *cu pana* ; v. 3 : *Doar. . . doar;* v. 4 : *Doar ți-i;* v. 6: *Nu mi-i;* v. 8 : *C-am lăsat trei mîndre-n el;* v. 9 : *şi una-n* ; v. 10 : *Şi una-n* ; v. 14 : *Moarte-mi pune.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.151, f. 2 ᵛ% t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ORĂŞAN GHEORGHE, cl. V. Localitatea: PETRILACA, jud. Mureş. Data : 1863. Diferă la v. 1 : *cu peana;* v. 2: *pe şură;* v. 3 — 4: *Doar;* v. 7: *Far'mi-i;* v. 8: *mindre-n el;* v. 9: *şi una-n vale;* v. 10: *Una-n;* v. 11: *ca un pahar;* v. 14: */ punerea.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.104, f. 2 ᵛ-, t. 14 (mmerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VII. Localitatea: ASINIP, jud. Alba. Data : 1863. Diferă la v. 2: *Ce-ai cotat;* v. 3: *Doar... ori;* v. 4: *Ori ți-i;* v. 6 : *Nu mi-i dor;* v. 7 : *Făr'mi-i;* v. 8 : *C-au rămas trei mîndre-h el;*\. 9 : *Şi una-n vale* ; v. 10 : *Una-n* ; v. 11 *: cd un pahar;* v. 12 : *ca o floare* ; v. 14 : *Moarte-mi pune.* Varianta: ms.nr. 2 197.11.186, f. 2 ᵛ-, t. 10 (numerotarea culegătorului). Culegător: TÎRNĂVEANU IOAN, cl. V. Localitatea: SUSENI, jud. Mureş. Dcita : 1863. Diferă la v. 1: *cu peana;* v.2: *De ce cînți;* v. 3 — 4 *: Doar;* v. 5-6 : *Nici mi-i;* v. 8 : *C-au rămas;* v. 9 : *Şi alta-n vale;* v. 10: *Una-n;* v. 11: *ca un pahar;* v. 14 : *Moarte-mi pune.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.175, f. 4 ᵛ-, t. 41 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872. Diferă la v. 1 : *Cu peana;* v. 3 : *Doar. .. doar;* v. 4 : *Sau ți-i;* v. 6 lipseşte ; v. 6 (resp. 7) : *Făr'mi-i;* v. 7 (resp» 8) : *C-am lăsat;* v. 9 (resp. 10) : *Una-n capul;* v. 10 (resp. 11) : *ca un pocal;* v. 11 (resp. 12) : *ca o floare ;* v. 13 (resp. 14): ***Mi-i punerea.*** Varianta : ms.nr. 2 197.11.172, f. 5 ᵛ* — 6 ᵛ*, t. 29 (numerotarea culegătorului). Culegător : MICU M. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil, diferă la v. 1 : *Cu peana,* v. 3 : *Doar. . . ori;* v. 4 : *Ori;* v. 7 : *Fâr' mi-i;* v. 8 : *C-am lăsat;* v. 9 ; *Şi una-n ;* v. 10 : *Una-n ;* v. 11 : *ca şi-un pocal;* v. 14 : *E punerea.* Pentru a treia formulă tematică avem o singură variantă, ce ne trimite la textul CCVH. Detaliile sale tehnice, precum şi textul, sînt: ms. nr. 2 197.11. 28, f. 7 ᵛ* - ᵛ", t. 49. Culegător : TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea: LODROMAN, jud. Alba. Data : 1872.

— Cucuie cu pană sură,
Ce tot cînți la noi pre şură?
Doar ti-i foame, doar ți-i sete,
Doar ți-i dor de codru verde?
— Nu mi-i foame, nu mi-i sete,
Nu mi-i dor de codru verde,
Făr' mi-i dor de satu meu,
C-am lăsat trei mîndre-n el :
Una-n deal şi una-n vale,
Una-n capu satului.
Cea din deal s-o măritat,
Cea din vale m-o lăsat,
Cea din capu satului
Mi-i punerea capului.

Ultima variantă a acestui motiv este fragmentară (cuprinde numai primele 4 versuri) şi nu poate fi încadrată tematic în nici una din cele 3 grupe analizate mai sus. Detaliile tehnice sînt: ms. nr. 2 197.11.155, f. 1 ᵛ% t. 1 (numerotarea Iul Jarnik). Culegător: POP ARTEMON, cl.V. Localitatea : VIDRASĂU, jud. Mureş. Data : 1872. Față de versiunea publicată, diferă la v. 1 : *cu pană;* v. 2 : *Ce tu cînți la noi pre;* v. 3 —4 : *Ori ți-i;* v. 5 — 14 lipsesc.

CCLXV. Reproduce întocmai varianta : ms. nr. 2 197. 11.182, f. 5ᵛ", t. 21 (numerotarea culegătorului). Culegător : ARON DIONISIE, cl.V. Localitatea: BUIA, jud. Sibiu. Data : 1872. în ms.v.2 : *de-i spune.* Cu alt mesaj artistic e catrenul: ms.nr. 2 197.11.54, f. 2 ᵛ*, t. 30 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, cl.VII. Localitatea. DOSTAT, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 2: *la* mîndră şi; v. 3: *supărată;* v. 4 (resp. 4 — 5): *C-oi veni şi eu o dată.*

CCLXVI. Reprezintă amplificarea unicei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.117, f. 2ᵛ', t. 25 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ROMAN P. NICOLAE, cl.VI. Localitatea: ERNEI, jud. Mureş. Data: 1872. Editorii, după ce au transcris originalul (v. 1 — 6) absolut exact, au adăugat ultimul vers (7).

CCLXVII. Reprezintă amplificarea unicei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.133, f. 8ᵛ*, t. 39 (numerotarea culegătorului). Culegător: PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea: BUDIU MIC, jud. Mureş. Data: 1863. După ce au transcris originalul (v. 1 — 4) absolut exact, editorii au adăugat ultimele două versuri (5 — 6), care trădează net proveniența lor extrafolclorică.

CCLXVIII. Reproduce, cu diferențe destul de marcate, varianta: ms. nr. 2 197.11.146, f.2ᵛ*, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOAN SENIOR, cl.V. Localitatea : LECHINȚA, jud. Bistrița-Năsăud. Data : 1863. în ms. v. 1 : *Sub tufa;* v. 2 : *Arde-mi;* v. 5 : *Ieşi mîndro, pînă în;* v. 6 : *car' ți-i drag;* v. 7 : *Şi ieşi, mîndră;* v. 8 : *De-mi.* în culegere se află şi două variante ce nuanțează deosebit motivul. Amîndouă sînt absolut identice. Transcriem numai una : ms. nr. 2 197.11. 184, f. 18ᵛ', t. 99. Culegător : MARȚIAN B. IOAN, cl.VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863.

Sub poala mohorului,
Arde para focului.
Arde, arde, nu se stinge,
Lelea suspină şi plînge.
5 — 0, leliță, lelea mea,
Cu gura de floricea,
Suspină să te-aud eu
Să-mi treacă de dorul tău,
O, suspină cît de tare
Să-mi treacă de supărare.

Cea de-a doua are următoarele detalii tehnice: ms. nr. 2 197.11.186, f. 1ᵛ', t. 3 (numerotarea culegătorului). Culegător: TÎRNĂVEANU IOAN, cl. V. Localitatea: SUSENI, jud. Mureş. Data: 1863.

CCLXIX. Reproduce absolut exact unica variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.17, f . 3ᵛ', t. 18 (numerotarea culegătorului). Culegătorul este anonim, iar materialul nelocalizabil. Data : 1870. Pe margine, Jarnik notează cu litere cirilice Mn-hpMepS — *depărcioru* (< departioru) pentru *depărtişor.*

CCLXX.
riantă din cule
rotarea culeg
cl.VI. Locali
1872. Editorii
final. în ms. v
sub chepenea
4 — 5 (resp. 5 -

CCLXXI.
nr. 2 197.11.15
Culegător: O
PETRILACA.
adăugat versu
fidel materialu
v. 4 : *arde c*
f. 6ᵛ% t. 18
PANTEA I
jud. Mureş.
două distihuri
ca para; j Sec
se contaminea
Nu secera var
s-a vesteji. S-
ms. nr. 2 197
Săcară; v. 2 :

CCLXXII.
ms.nr. 2 197.
nik). Culegăto
este nelocaliza
meu de unde
Aşa vine ; v. 9
siunii publicat
1ᵛ-, t. 1 (nume
GEORGE. Lo
Data : 1863 —
tinuare, variant
lipsesc. Acest
care, parțial
2 197.11.78, f.
tor : ALUTA
RAŞ, jud. Bra
şi continuă : *E*
cărți, I Ca sâ-l
de acelaşi şi l
clasificarea pr
(cu creionul).
(ultimele 5 ve
liric al piesei,

interesante şi frumoase variante: ms.nr. 2 197.II.3, f. 12 ,*, t. 58 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, cl.V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872.

Frunză verde trei nuiele,
Vine-mi dor de-a mîndrei mele
Şi-aşa-mi vine de fierbinte,
Să stau în loc m-aş aprinde.
Cu atîta am noroc,
Că nu stau de fel în loc,
Că m-aş aprinde de tot
Şi-aş arde cu bobotaie
Ca şi-o gireadă de paie.

CCLXXIIL Reproduce, cu modificări şi amplificări, singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.114, f. 2 ,*, t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODORAN NICOLAE, cl.VI. Localitatea : CHESLER, jud. Sibiu. Data: 1872. Editorii au adăugat v. 9 şi 12. în ms. v. 6 : *Şi nu poate de ginduri;* v. 7 : *Ţipă pănuţa pre;* v. 8 : *Şi se preîmblă;* v. 9 (resp. 10) : *Din gură ieşind cuvinte ;* v. 16 (resp. 18) : *Foarte rău, tare mă ;* v. 18 (resp. 10) : *Foarte rău, tare mă.* O variantă localizează acţiunea la Blaj : ms. nr. 2 197.11.171, f. 5 ,% t. 2 (numerotarea Iui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU NICOLAE, cl.VII. Localitatea : DOŞTAT, r. Sebeş, jud. Alba. Data : 1863.

La Blaj, la cănţălarie,
Am un bădişor de scrie.
Scrie două-trei rînduri,
Nu mai poate de gînduri.
A doru de la părinţi,
Faci-ce faci şi totu-1 uiţi;
A doru de la mîndruţă
Te arde la inimută.

CCLXXIV. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.152, f. 2 ,* - ,% t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ORGA IOAN, cl.VI. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863. Editorii au adăugat un vers invocativ (v. 4) şi v. 8. în ms. v. 3 şi 5 : *Pre frunză;* v. 6 (resp. 7) : *Câ dorul îi; v.l* (resp. 9) : *Cată sara să-l;* v. 8 : *Că dimineaţa;* v. 9 : *Preste zi sâ-l mîngîiesc.*

CCLXXV. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere: ms.nr. 2 197.11.23, f. 1 ,* t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SAVA MACOVEI, cl. VI. Localitatea: HOPÎRTA, jud. Alba. Data: 1872. Editorii au adăugat versul invocativ (v. 3), pe'ntru simetrizarea compoziţiei. în ms. v. 2 : *Mi-o trămes ; v.* 4 (resp. 5) : *De mi-ar trâmete ;* v. 5 (resp. 6) : *Că de dorul lui.*

CCLXXVI. Reproduce absolut exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.51, f. ,- -,-, t. [9]. Culegător : DRĂGHICESCU IOACHIM, cl.VII. Localitatea: BLĂJEL, jud. Sibiu. Data: 1863, din ciclul : *Din strigările ce le zic junii români, celebrînd ţaimosul salt al lui Romul.* O interesantă continuare a motivului în varianta : ms. nr. 2 197.11.165, f. 3 ,', t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: NOVACU AL., cl. VIII. Materialul este nelocalizabil si nedatabil,

De-ar fi lună de cu sară,
M aş duce cu badea-n ţară;
Luna răsare tîrziu,
Nu mă pot duce, să viu.
Şi-oi face din noapte zi,
Şi m-oi duce, şi-oi veni, .
Sau oi face din zi noapte
Şi m-oi duce pînTa moarte.

CCLXXVII. Reproduce absolut întocmai varianta: ms. nr. 2 197.11.65, f. 6 ,% t. 22 (numerotarea culegătorului). Culegător : CEAUŞEANU ALEX., cl.VI. Localitatea : PORUMBENI, jud. Harghita. Data : 1872. Alte două variante diferă neesenţial de materialul publicat: ms. nr. 2 197.11.146, f. 4 ,-, t. 27 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IOAN SENIOR, cl.V. Localitatea: LECHINŢA, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. Se deosebeşte la v. 7 : *Fără zac boii; v. 7: de lungoare;* ms. nr. 2 197.11.172, f. 3 ,', t. 17 (numerotarea culegătorului). Culegător: MICU M. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil,. diferă la v. 5 : *Nice suie;* v. 6 : *Câ bădiţa zace de boală; v.* 7 : *Şi boiţii de.*

CCLXXVIII. Reproduce aproape întocmai varianta : ms. nr. 2 197.11. 83, f. 4 ,% t. 30 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BARBU PATRICIU, cl.VII. Localitatea: GALTIU, jud. Alba. Data: 1863. Din ciclul: *Strigături la joc.* Materialul poartă, cu creionul, clasificarea provizorie a lui Jarnik : „Junele despartitu de am.". în ms. v. 4 : *C-au fost;* v. 6 : *c-am trăit bine; v.* 10 : *Fără cum, da.* Altă variantă : ms. nr. 2 197.11.164, f. 11 ,% t. 42 — 43 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: OLTEANU PAUL, cl.VI. Localitatea: GALTIU, jud. Alba. Data : 1863. Diferă la v. 2: *Nici un pic; v.* 3 : *un pic mai bine;* v. 6 : *c-am trăit v.* 10 : *Fără cum am trăit eu.* Materiaul circulă şi fragmentar, precum o probează exemplul : ms. nr. 2 197.11.175, f. 5 ,', t. 54 (numerotarea culegătorului). Culegător : MOISE IOSIF, cl.VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data : 1872. Diferă la v. 1 (resp. 5) : pre *mine;* v. 2 (resp. 6) : *Cugetă câ; v.* 6 (resp. 10) : *Numai precumu-i a meu.*

CCLXXIX. Reproduce aproape întocmai varianta : ms.nr. 2 197.11.138, f. 1 ,', t. [2 b]. Culegător: POP IACOB, cl. V. Localitatea : DRÎMBAR, jud. Alba. Data : 1872. în ms. v. 2 şi 4: *pre loc A* doua variantă e mai depărtată prin sens: ms. nr. 2 197.11. 28, f. 4 ,', t. 32 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea : LODROMAN, jud. Alba. Data : 1872. Diferă la v.1: *Hai tu, lin; v.* 2.: *Că şi eu-s pre ;* v. 3—4 : *Hai încet, dorule, -ncet, jCâ şi eu-s pre loc secret.* în nota 49, editorii citează : *Şi încet, dorule, -ncet, Că puica-i pe loc sicret,* material neîntîlnit în manuscris , este, probabil, contrafacerea versurilor finale ale variantei precedente.

CCLXXX. Reproduce aproape întocmai varianta : ms. nr. 2 197.11.87, f. 1 \, t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BÂRNA VASILE, cl. VI. Localitatea : ICLOD, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 2: *Pre drăguţul cu plăcere ;* v. 5 : *nu ne lasă;* v. 6 : *Ca sâ fiu cu el de faţă.* Altă variantă : ms. nr. 2 197.11.27, f., 91 ,*, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1876. Diferă la v. 2 : *Pe bădiţa cu plăcere;* v. 4 : *Un părinte;* v. 6 : *Sâ mă duc la el acasă.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.27, f. 29 ,', t. 18 (numerotarea lui Jarnik) Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul: *Doine sau hore poporale,* nu duce mai departe ideea primului distih, ci se îneacă în manierism : *Ochi-mi plîng, inima-mi tace. J N-am drăguţă cum îmi place; / Ochi-mi pling, inima-mi piere, / N-am drăguţă pe plăcere.*

CCLXXXI. Reproduce aproape întocmai varianta : ms. nr. 2 197.11.111, f. 2 ,\ t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: URZICĂ IOAN, cl.VI. Localitatea: CHILIENI, jud. Covasna. Data : 1863. în ms. v. 1: *rară eşti;* v. 3 : *Eu să ştiu; v.* 5 : *cleoambâ;* v. 6 : *de-a cînta;* v. 7 : *Nici mierlei de-a fluera.* Versiunea publicată a putut primi sugestii şi din partea variantei: ms.nr. 2 197.11.114, f. 4 ,', t. 45 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TODORAN NICOLAE, cl.VI. Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu. Data: 1872. Din ciclul: *Alte chiuituri*

diferă la v. 1
ştiu ; v. 5 : *N*
Ultima varia
2 197.11.27, f
gător : MOLI
jud. Alba. D
diferă la v.
tâia-te-oijŞi l

CCLXXX
din culegere
tarea lui Ja
cl.VIII. Loca
Data: 1863.
în rest transc
dispus emisti

CCLXXX
ms. nr. 2 197
torului). Cule
zabil şi nedat
eu la mîndr
justificat. Pe
rilor succesiv
cîntec, dezvol
110, f. 3 ,', t.
nik). Culegăt
Localitatea :

CCLXXX
2 197.11.68, f
gător : COS
jud. Alba. I
O a doua va
(numerotarea 1

cl. V. Localitatea: PEȚELCA, jud. Alba. Data: 1865. Deviază în nesemnificativ. în ms. v. 1 : *Mi se leagă;* v. 2: *Au rămas;* v. 3 — 4: *Şi-am o mîndră tinerea / Şi-mi place că-i ocheşea.*

CCLXXXV. Reproduce aproape întocmai varianta: ms. nr. 2 197.11.64, f. 3 ᵛ-, t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CĂLUȚ CANDID, cl.V. Localitatea : CERGHIZEL, jud. Mureş. Data: 1872. în ms. v. 1: *Pre sub munte;* v. 2: *Codru verde rupe-l-aş;* v. 3: *scrie-o-aş;* v. 4 : *La mindra trimite-o-aş;* v. 5 : *Sâ mi-o vază, sâ-mi-o creadă;* v. 6 : *Precum e;* v. 7 şi 9: *Aşa mi-i inima;* v. 8: *Precumu-i.* O variantă fragmentară a putut oferi sugestii în ce priveşte redactarea versiunii publicate : ms. nr. 2 197.11.50, f. 1 ʳ% t. 1 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DRĂGHIGI IOAN, cl.VIII. Localitatea: OARDA DE SUS, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 2 : *Frunză verde rumpe-mi-aş;*"v. 4 : *Cu slove negre scrie-o-aş;* v. 6 : *Ca sâ vadă şv sâ creadă;* v. 8 — 11 lipsesc. Dispoziția emistihială aparține editorilor.

CCLXXXVI. Reproduce aproape întocmai unica variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.165, f. 3 ʳ-"ᵛ% t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : NOVACU AL., cl.VIII.Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms.v.1 : *Să am un ;* v. 2 : *N-aş mai vrea lumea ;* v. 3 : *Sâ am un ;* v. 5 : *Dar so am şi preste.*

CCLXXXVIL Reproduce întocmai unica variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.19, f. 10 ʳᵛ, t. 21 d (numerotarea lui Jarnik). Culegător : N (neidentificat), iar materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. v. 2 şi 4 : *gura.*

CCLXXXVIIL Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere: ms.nr; 2 197.11.171, f. 6 ʳ-, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU NICOLAE, cl.VII. Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863. Editorii ău adăugat v. 1 şi 7 — 8. în ms. v. 3 (resp. 4): *Pe car'mînă s-o culca;* v. 4 (resp. 5): *Da s-o culca;* v. 5 (resp. 6): *Şi a gîndi.*

CCLXXXIX. Reprezintă reducerea variantei: ms. nr. 2 197.11.183, f. 7 ᵛ-, t. 26 : „Străinătatea" (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARȚIAN VASILE, cl.VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. în ms. v. 2 : *Mult mai eşti;* v. 3 : *'NconjuraV ;* v.5 : *pre unde;* v. 7 — 10: Mă *rugam lui Dumnezeu, j Să-mi arele drumul meu, J Să mă duc în satul meu, / După care doresc eu* (omise de editori): v. 13 (resp. 9) :- *Sâ pot*: v. 14 (resp. 10: *Ca să văd drăguța mea;* v. 11 (al versiunii publicate) lipseşte în ms. Cea de-a doua variantă : ms. nr. 2 197.11.118, f. 4 ᵛ-, t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: RUSU AUGUSTIN, cl. V. Localitatea: UIOARA, jud. Alba. Data : 1863. Este fragmentară, cuprinzînd numai primele 6 versuri (ale versiunii tipărite). în ms. v. 2 : *Mult ai fost;* v. 3: *'Ncunjurai;* v. 5 — 6 *Multe țări am ocolit, \ Odihnă n-am dobîndit.*

CCXC. Reproduce absolut exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.109, f.3 ʳ% t 25 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : VICIU ALEXIU, cl.V. Localitatea : AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data: 1872.

CCXCI. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.IL85, f. 1 ʳ-, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BANFI OCTAVIU, cl. V. Localitatea: ŞOMOŞTELNIC, jud. Mureş. Data: 1872. Editorii au adăugat v. 6 — 7 după ce au introdus dispoziția emistihială a v. 3. în ms. v. 2 : *Nu le pot.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.109, f. 3 ʳ% t. 26 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VICIU ALEXIU, cl.V. Localitatea : AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data : 1872. Diferă la v. 2 : *Nu te pot,* la v. 3 — 6 care lipsesc. Fonetismul *poci* aparține, în mod nejustificat, editorilor. Adaosul (mai ales v. 6) e sensibil extrafolcloric.

GCXCÎL Reproduce aproape fidel unica variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.134, f. 4 ʳ\ t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, cl.VII. Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863. în ms., care are numeroase şovăiri ritmico-metrice, v. 1 : *Trimisu-mi-o mîndră mea;* v. 2: *Pre un pui;* v. 4: *Io i-am trimis pre-un;* v. 5 : *Câ la ea nu pot;* v. 6 : *Câ-s sub ;* v. 7 : *în mîna ;* v. 8 : *Da străinul;* v. 9 : *Io;* v. 11: *Io m-apuc sâ-i fac pat;* v.'12: *Şi el dacă s-o;* v. 13: *Şi io m-apuc;* v. 15: *Lacrămile cură» pârău pică.*

CCXC1IL Reprezintă amplificarea, la dublu, a singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.14, f. 1 ʳ-, t. 2 (numerotarea culegătorului). Culegător : HOSU CONSTANTIN, cl.V. Localitatea : LIVADA' SOMEŞ, jud. Cluj. Data: 1863. Editorii au transcris absolut exact textul acestei variante (v. 1 — 4 din versiunea publicată) şi au adăugat catrenul final (v. 5 — 8).

CCXCIV. Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr. 2 197.11.127, f. 4ʳ- ~ᵛ-, t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TODEA IOAN, cl.V. Localitatea : TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data: 1863. Editorii au adăugat (la sugestia altor variante) v. 9 şi 13 (acestea din urmă trădează în mod cert proveniența sa extrafolclorică). în ms. v. 2: *Da eu, zău, nu pot;* v. 5: *că şi-a uita;* v. 7 : *Pîn'la ziuă-i satu;* v. 8 : *Porunci-ți-aş dor;* v. 9: lipseşte; v. 9 (resp. 10): *mere rotogol*: v. 10 (resp. 11) : *Ți-a veni, mîndro ;* v. 13 : lipseşte ; v. 13 (resp. 15) : *Şi al meu dor se topeşte.* Fonetismul *poci* aparține editorilor. O formulă destul de fixă, chiar şi în ce priveşte dispoziția emistihială a versurilor, este reprezentată de un grup de variante fragmentare. Oferim una din ele, față de care vom face trimiterile comparative : ms. nr. 2 197.11.56, f. 1 ᵛ-, t. 3. Culegător: DANCEA GEORGE, cl. VI. Localitatea : GÎRBOVA, jud. Alba. Data : 1863.

Hai mîndruțo, dor ți-o fi,
Crede-mi că nu pot veni,
Nici pre cine-ți porunci,
Ci pre lună,
5 Voie bună
Şi pre stele,
Dor şi jele.

Varianta : ms.nr. 2 197.11.45, f. 1 ᵛ*, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : HĂNDRA ZAHEI, cl. V. Localitatea : MÎNĂRADE, jud. Alba. Data : 1863. Diferă la v. 1 : *Vai, bâdițo;* v. 2 : *Aş veni, nu-mi pot;* v. 4 : *Far pre;* v. 5: *Vorbă.* Varianta : ms. nr. 2 197.II.9, f. 1ᵛ- — 2ʳ\ t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GALANTU CONSTANTIN, cl.V. Localitatea : ILVA MARE, jud. Bistrița-Năsăud. Data :1863. Diferă la v. 1 : *Vai, mîndruță ;* v. .2 : *Crede câ;* v. 3 : *Nici n-am pre cin' ;* v. 4 (nedispus emistihial) : *Făr'pre.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.117, f. 3ᵛ-, t. 38 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ROMAN P. NICOLAE, cl.VI. Localitatea: ERNEI, jud. Mureş. Data: 1872. E fragmentară şi trebuie raportată la versiunea publicată, din care cuprinde v. 1—3 şi 6 — 7. Diferă la v. 2 — 3 : *N-am pre cine-a-ți porunci, l Eu încă nu pot veni;* v. 4: *pre-un;* v. 5 : *Si de loc.*

CCXCV. Reproduce aproape exact varianta: ms. nr. 2 197.11.184, f. 18ʳ-"ᵛ\ t. 100 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARȚIAN B. IOAN,cl.VIIL Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863. În ms. v.2: *Cînd luna va răsări;* v. 4 : *Badea a vint si s-a dus;* v. 6 :

Badea a vin
ms. nr. 2 19
lui Jarnik).
Localitatea :
Diferă la v.
3 — 4: *Luna s*
cu o soluți
dus; t Luna-
sonală a lui
transcrie cat
Badea o înt
t. 23 (numero
GE, cl.V. M
prinde num
transcrise a
mai departe,
în zonele epi
şi raportăm
doua. Detali
159, f. 5ʳ-~ᵛ
NIOR, cl.V
trița-Năsău

Cea de-a doua : ms. nr. 2 197.11.161, f. 3v' -4,*, t. 16 (numerotarea culegătorului). Culegător: PINCIU PETRU, cl.VI. Localitatea : RĂŞINARI, jud. Sibiu. Data : 1863. Diferă la v. 4 şi 6: *a vint;v. S.Câdiseară;* v. 9: *ciocăni;* v. 10: *Tu afară;* v. 18: *Cătrâ-acel;* v. 22 : *N-ai închis bivolile;* v. 23 : *Nici n-ai băgat viţelele ;* v. 26 : *Şi-a venit;* v. 27 : *Pe toate că le-a.* Precum se vede. textul în întregimea sa (v. 1 — 6) apare la începutul acestei versiuni contaminate şi nu numai accidental (cunoaştem două variante, culese la o considerabilă distanţă în spaţiu).

CCXCVI. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.11.127, f. 3v', t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODEA IOAN, cl. V. Localitatea: TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data: 1863. Editorii au adăugat ultimele două versuri, transcriind destul de fidel cele patru ale originalului. în ms. v. 4 : *La mîndruţă.*

CCXCVII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.114, f. 1v", t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODORAN NICOLAE, cl.VI. Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu. Data : 1872. Editorii au adăugat versul introductiv şi au transcris absolut exact materialul original.

CCXCVIII. Reprezintă reducerea variantei : ms. nr. 2 197.11.184, f. 6v* - 7r', t. 31 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl.VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863. Editorii au omis ultimele două versuri ale originalului. în ms. v. 1 : *Păunuţ de* pre; v. 2 : *văzut a mea;* v. 5 : *Sâ n-o doreşti;* v. 12 — 13 : *Doar mai are vreun noroc ţSâ mai vie pre-acest loc.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.132, f. 5r' ~ v \ t. 34 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP SIMEON. Localitatea : BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data : 1863—1867. Diferă foarte puţin de precedenta. în ms. v. 1 : *Păunuţ de pre;* v. 2 : *N-ai văzut a mea ;* v. 5 : *sâ n-o doreşti;* v. 9 : *O trămete, bade;* v. 12 — 13 identice cu ale variantei anterioare. Dispoziţia emistihială aparţine întru totul editorilor.

GCXCIX. Reprezintă amplificarea (şi reducerea în acelaşi timp) a două variante identice culese la aceeaşi dată din una şi aceeaşi localitate: TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Prima: ms. nr. 2 197.II.8, f. 2v', t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MACAVEI IOAN, cl. VI; a doua: ms. nr. 2 197.11.122, f. 3r% t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SURDESCU D., el. V. Ambele sînt notate în 1872. în ms. v. 1: *Mindra mea aşa zicea* (vers omis de editori); v. 4 (resp. 3) : *La badea în buzdunar;* v. 6 (resp. 5) : *Şi la mine cînd;* editorii au adăugat v. 6 : *Pe mîndră cum o doreşte.*

CCC. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.133, f. 2r% t. 4 (numerotarea culegătorului). Culegător : PRECUP DIONISIE, cl.VI. Localitatea: BUDIU MIC, jud. Mureş. Data : 1863. Editorii au adăugat 2 versuri (1 şi 15); în rest, transcrierea e destul de fidelă. în ms. v. 2 (resp. 3) : *De ai ţi tu;* v. 6 (resp. 7) : *Poate că eu l-am;* v. 10 (resp. 11) : *Pare că-i tras prin;* v. 15 lipseşte ; v. 14 (resp. 16) : *Roşu ca şi doi;* v. 15 (resp. 17) : *Pre din sus de gurişoară ;* v. 16 (resp. 18) : *Are neagră mustăcioară ;* v. 17 (resp. 19) : *De o palmă lat la.*

CCCL Reprezintă amplificarea, peste dublu, a variantei: ms. nr. 2 197.11.27, f. 92r', t.2 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1876. Din ciclul: *Doine sau hore poporale.* în ms. v. 3 : *Aş zbura din creangâ-n creangă.* Editorii au adăugat v. 7 — 13, fără vreun motiv aparent şi fără a fi putut descoperi noi în ms. originalul adaosului. Cîntecul are relaţii cu lirica de haiducie. Unele variante din ms. ne duc direct înspre acest domeniu. Oferim exemplul tipic şi raportăm comparativ, faţă de el, celelalte variante : ms. nr. 2 197.11. 136, f. 1r% t. 6 (numerotarea culegătorului). Culegător : POP IOAN SENIOR, cl.VI. Localitatea : BICHIGIU, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863.

De-aş şti cînta ca cucul,
Nu m-aş lupta cu lucrul.
Că mi-aş face haine sure
Şi m-aş duce la pădure,
Şi-aş sări din fag în fag,
Şi-aş cînta-n codru cu drag.

Varianta: ms. nr. 2 197.11.149, f.4r% ţ. 5 (numerotarea culegătorului). Culegător : POP VASILE JUNIOR, cl. V. Localitatea: DUMBRAVA, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v.2: *Nu m-aş munci cu plugul;* v. 3 — 4: *C-aş zbura din creangă-n creangă \ Şi mi-ar fi lumea mai dragă ;* v. 5: *Şi-aş zbura;* v. 6 : *codri.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.117, f. 3r'~v',t. 35 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ROMAN P. NICOLAE, cl.VI. Localitatea : ERNEI, jud. Mureş. Data : 1872. Diferă la v. 1 : *De m-aş face* • v. 2: *Nu m-as rupe ;* v. 3: *scurte ;* v. 4: *m-aş trage ;*v. 5 : *Şi-aş zbura din creangâ-n creangă* (= elenca în elenca); v. 6 : *Şi-aş mînca* (= mananca) *frunză de.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.137, f. 2v-, t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IACOB, cl.VII. Localitatea : NUŞENI, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. Diferă la v. 2: *trudi;* v. 3 —4 *:Ci-aş sări din creangă-n creangă / Şi-aş mînca muguri de salcă.*

CCCII. Reprezintă o combinaţie ad-hoc dintre două texte deosebite. Primul, ocupînd v. 1 — 20 din versiunea publicată, este amplificarea masivă a variantei : ms. nr. 2 197.11.63, f. 1v - - 2r-, t. 2 (numerotarea culegătorului). Culegător : BUTNARIU IOAN, cl.VI. Localitatea: din jurul or. REGHIN, jud. Mureş. Data: 1872. Editorii au adăugat v. ,12-13 şi 16-20 şi au omis cele 2 versuri finale ale textului original. Transcrierea materialului este însă destul de fidelă, în ms. v. 1 : pre ; v. 3 : *Trandafiru-i;* v. 8 : pre; v. 12 — 13 lipsesc; v. 9 (resp. 15) : *Că m-o-ajuns;* v. 10—11 : *Grele gînauri l-au ajuns, / De s-a dus pre Jiu în sus* (omise de editori). Cel de-al doilea text intrat în combinaţie ocupă v. 21 — 24 din versiunea publicată şi a fost transcris aproape exact. în ms. v* 2 şi 4 (resp. 22 şi 24) : *Dorul mîndrei.* Detaliile tehnice sînt următoarele : ms. nr. 2 197. II.3, f. 15v-, t. 55 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872.

CCCIII. Reproduce aproape exact varianta : ms. nr. 2 197.11.184, f. 17r-v-, t. 95 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl.VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863. în ms. v. 3 : pre. . .pre; v. 4 : *Pînă la badea.* Transcriem aici o a doua variantă, care aduce cu ea o deosebit de reuşită contaminare: ms. nr. 2 197.11.185, f. 18v-, t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : STRĂJANU MIHAIL, cl.VIII. Localitatea : TIUR, jud. Alba. Data : 1863.

De aici pînă [la] Blaj,
Dorul meu n-âre sălaş,
Dar de la Blaj mai în jos
Este-un trandafir frumos.
Cînd mă duc să-i suflu-n faţă,
împle lumea de dulceaţă;
Cînd mă duc să-i suflu-n dos,
împle lumea de miros.

Am întregit versul 1, unde este vorba, evident, de un *lapsus calami.*

CCCIV. F
nr. 2 197.11.2
gător : MOLD
jud. Alba.
în ms. v. 2 :
v. 5 : *Şi-apoi*
v. 7: *mumâ-*
două variante
către un alt
27, f. 90 -, t.
Localitatea :
Din ciclul
distihuri iniţi
şi adaugă : *Că*
(v. 5 — 6), încl
ms. nr. 2 19
ALEXANDR
Mureş. Data
motiv :

/

4

CCCV. Re
2197.11.27, f.
Culegător : M
TOIU, jud.
sau hore po
v. 7 : *şindil*
singur cînte
indicînd inde
tat al motivu
17, f. 2r% t.
este anonim,
Textul sună
oi dori. / Mar
dorul, unde,
ultimul) ami

CCCVI .
culegere : ms
culegătorului
Localitatea: T
torii au e
la mîndră, j E
/ Bătui drumu
se usca, pie
exact, v. 3-^6

6) : *Mai multe gînduri am eu.* Versul inițial al versiunii tipărite vine din textul CCLXII, cel de-al doilea e un adaos al editorilor.

CCGVII. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 19.7.II. 145, f. 1ᵛ, t. 3 (numerotarea culegătorului). Culegător : POP MATEÎ, cl.V. Localitatea : TĂURE, jud. Bistrița-Năsăud. Data : 1872. Editorii au adăugat ultimele 3 versuri (6 — 8). în ms.v.5 : *Nici copii.* La v. 1, culegătorul scrie: *„de la Beciu (Viena)".* Varianta: ms. nr. 2 197.11.19, f. 10ᵛ-, t. 21 c (numerotarea lui Jarnik). Culegător : N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil, are un final deosebit; diferă la v. 1 : *Hai, mîndră, de mă petreci;* v. 2 : *Vin'cu luntrea de;* v. 3 : *Şi-ai grijă;* v. 4 — 5: *Câ io, zău, de mi-i neca, (Sufletul tău samă-a da* (formulă cu care se încheie textul). în două cazuri invocarea se face nu către o persoană, ci către rîul ce trebuie trecut. Astfel, în varianta : ms. nr. 2 197.11.27, f. 41ᵛ-, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU (?), jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul *Doine sau hore de lîngă Alba-Iulia.* Personajul vorbitor se adresează Mureşului ; v. 1 —2 : *Mureş, Mureş, apă lină, / Trece-mâ-n țară străină ;* v. 3 : *Şi mă treci;* v. 5 : *Nici copii sâ mă.* Varianta : ms. nr. 2 197.IL5, f. 3ᵛ-, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ISAILĂ SAMUILĂ, cl.V. Localitatea : LUPU, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1—2 : *Părăuț cu apă lină, / Trece-mâ-n țară străină;* v. 3 : *Sâ mă treci;* v. 5 : lipseşte. Faptul că în toate aceste 4 variante lipsesc versurile finale din versiunea publicată arată că acestea apar! in editorilor.

CCCVIII. Reprezintă amplificarea unicei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.117, f. 5ᵛ-, t. 55 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ROMAN P. NICOLAE, cl.VI. Localitatea: ERNEI, jud. Mureş. Data: 1872. în ms. v. 3 : *La badea la căpătii;* v. 4 : *Şi de l-ăi găsi dormind;* v. 5 — 6 lipsesc.; v. 5 (resp. 7): *Spune că.* Editorii au adăugat v. .5 — 6.

CCCIX. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.118, f. 3ᵛ - 4 % t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : RUSU AUGUSTIN, cl. V. Localitatea: UIOARA, jud. Alba. Data : 1863. Editorii au adăugat v. 1 şi 4, transcriind restul destul de fidel. în ms. v . 1 (resp. 2) : *Săraca, ;* v. 2 (resp. 3) : *Io de cînd n-o am văzut;* v. 3 (resp. 5): *Dumnezeu m-o mai bătut;* v. 4 (resp. 6) : *Săraca;* v. 5 (resp. 7) : *Să mă văd acum la ea.* Culegătorul notează numeroase elemente concrete de oralitate: v.1: „mei" *(= măi);* v. 3 : „hop copile"; v. 6 : „asia copile" *(— aşa copile).* Varianta : ms. nr. 2 197.11.110, f. 2ᵛ, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VODĂ ȚIGANU AMBROZIU, cl.VI. Localitatea: NOŞLAC, jud. Alba. Data: 1863. Cuprinde o altă ordine a versurilor şi prezintă o contaminare accidentală în final. în ms. v. 1 (resp. *2): Săraca iubita ;* v. 2 (resp. 7) : Sâ *mă văd;* v. 4 (resp. 3) : *Că de cînd nu ne-am văzut;* v. 5 : *Dumnezeu mau mc i bătut;* în încheiere v. 6 —8 : *Vin', mîndră, samă petreci, I Batăr, mîndră pîn'la Beci... [De dorul tău mă topesc,* final ce ne duce înspre lirica de cătănie.

CCCX. Reproduce destul de fidel varianta : ms. nr. 2 197.11.81, f. 2%t. 11. Culegător: BITEA IOAN, cl.VII. Localitatea: CUT, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 1 : *badeo;* v. 2 : *întîlnea$că-l Dumnezeu ;* v. 3 (resp. 2) : *Să-l facă un;* v. 4 (resp. 3) : *Pod mereu preste;* v. 5 : *Să treacă tot:* v. 7 : *Să treacă tot trii cu trii;* v. 8 : *Şi noi, bade;* v. 9 : *Să treacă tot;* v. 10 : *Noi, badeo, ca doi voinici;* v. 4 din versiunea publicată lipseşte. Varianta : ms. nr. 2 197.11.104, f. 4ᵛ-, t. 27 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GHERMAN IOAN, cl.VII. Localitatea : ASINIP, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1 : *Dorul meu, mîndro, şi-a;* v. 2 : *De s-ar face-un ;* v. 3 —4 : lipsesc; v. 3 (resp. 5) : *Ca să treacă;* v. 4 (resp. 6) : *Şi noi, mîndro ;* v. 5 (resp. 7): *Ca să treacă trii cu trii;* v. 6 (resp. 8): *Noi, mîndro, ca copiii;* v. 8 (resp. 10): *Noi, mîndro, mergem de-aici.* Fragmentară şi defectivă e varianta : ms. nr. 2 197.11.123, f. 4ᵛ, t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : SUCIU VASILE, cl. V. Localitatea : VĂLIŞOARA, jud. Cluj. Data: 1872. Diferă la v. 1: *Mîndră, dorul tău;* v. 2: *Să se facâ-un;* v. 3 : *Pod mereu preste;* v. 4 : *Sâ treacă oameni pre el;* v. 5 — 6: *Tot doi cîte doi, I Povestind, mîndră, de noi.-* Mai obişnuit, cîntecul circulă sub forma catrenului inițial. Aşa sînt variantele : ms. nr. 2 197.11.57, f. 3ᵛ-, t. 8, (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DANC ŞTEFAN, cl.V. Localitatea: ȚAPU, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1 : *Dorul mîndrei şi cu-al meu;* v. 2: *De s-ar face-un;* v. 3 : *pre la;* v. 4 : *Sâ treacă mîndră şi eu.* Ms. nr. 2 197.11.173, f. 2ᵛ*, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MICU SIMEON, cl.VIII. Localitatea : SĂRMĂŞEL, jud. Mureş. Data: 1863. Se deosebeşte la v. 1: *Dorul mîndrei şi cu-al meu;* v. 2: *De s-ar face-un pod;* v. 3 : *pre la;* v. 4 : *Sâ treacă mîndru şi eu.* Ms. nr, 2 197.H.149, f. 6ᵛ', t. 22 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP VASILE JUNIOR, cl.V. Localitatea : DUMBRAVA, jud. Alba. Data : 1872. Deviază la v. 1 : *Dorul mîndrei şi cu-al meu;* v. 2 : *De s-ar face-un;* v. 3 : *pre la;* v. 4:

Să treacă mîndră şi eu ; ms. nr. 2 197.11.109, f. 3ᵛ', t 37 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea: AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data : 1872. Se depărtează la v. 1 : *Dorul mîndrei şi al meu ;* v. 2 : *De s-ar face pod;* v. 3 : *pîn'la ;* v. 4 : *Să treacă mîndră şi eu.*

CCCXI. Reproduce absolut exact singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.145, f. Iᵛ, t. 7 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP MATEI, cl. V. Localitatea : TĂURE, jud. Bistrița-Năsăud. Data : 1872. în ms. v. 4 : *ca şi-o rouă.*

CCCXII. Reproduce destul de fidel varianta : ms. nr. 2 197.11.128, f 1ᵛ", t. 1 (numerotarea culegătorului). Culegător : RADU ALEXANDRU, cl. V. Localitatea : TELEAC, jud. Mureş. Data: 1872. în ms. v. 2: *cu* mîndra-n *țara;* v. 3: *Da luna iese;* v. 4 : *Nu pot* merge; v. 7 — 8 (complet dezorganizate ritmic şi metric) : *Da noaptea-i mare şi stele-s multe, j Aşa-am pierde calea prin munte.* Ultimul catren e atestat în manuscris ca circulînd şi independent. Aşa e varianta : ms. nr. 2 197.11.65, f. 4ᵛ, t. 12 (numerotarea culegătorului). Culegător : CEAUŞEANU ALEX., cl.VI. Localitatea : PORUMBENI, jud. Harghita. Data : 1872. Diferă la v. 1 (resp. 5) : *ca seara;* v. 3 : *Dar noaptea-i cu stele ;* v. 4 : *drumul.*

CCCXIII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere: ms.nr. 2 197.11.136, f. 1ᵛ, t.3 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP IOAN SENIOR, cl.VI. Localitatea: BICHIGIU , jud. Bistrița-Năsăud. Data: 1863. Editorii au adăugat v.7 —8, în rest transcriind destul de exact. în ms. v: 1 : de *rozmarin ;* v. 3 : *Mult mă tace;* v. 5: *pre obraz;* v. 7 —8 lipsesc.

CCCXIV. Reprezintă reducerea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.20, f. 1ᵛ, t. 3 (numerotarea culegătorului). Culegător: NEMEŞ IOAN JUNIOR, cl.V. Localitatea: POIANA, jud. Cluj. Data : 1863. Editorii au înlocuit versul inițial şi au omis v. 9 — 10, în rest transcrierea e destul de fidelă. în ms. v. 1 : *Grînele vara se coc;* v. 6 : *Badea încă n-a venit;* v. 7 : a *picat;* v. 8: nu m-au *legat;* v. 9 — 10: *Cîşlegile-ncă-au trecut, I Badea nu m-a întîlnit;* v. 11 (resp. 9) : *vîntn ;* v. 13 (resp. 11) : *postii.*

CCCXV. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.114, f. 3ᵛ', t. 35 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TODORAN NI-

COLAE, cl.V
Data: 1872. Di
Ce mai *faci;*
v. 5 : Sau *ne*

CCCXVI.
din culegere :
tarea lui Jarn
Localitatea: T
au adăugat
4: pre *min*
mine; v. 8 : *Să*
editorilor.

CGCXVII.
riantă din cul
(numerotarea l
SIMION. Lo
1876. Din cicl
iar să *duce;* v.
ntoarce; v. 4 :
lună-o şi din.

CCCXVIII
din culegere :
tarea lui Jarni
Localitatea:
Textul poart
„doru". Edito
transcriind o
5 (resp. 6) :
v. 7 (resp. 8)
cu creionul d
„strigandu",
versiunea publ

CCCXIX.
deosebite. La b
ms. nr. 2 197.
CESCU IOA
jud. Sibiu. D
ce le strigă ju
Romul, străbu
„Iată una di
mai dulci şi su
mai şi în caiet
şi culegător,
cu „vediutu".
v.6 (din versi
pus-am ; v. 5 (

Următoarele două variante aduc şi cele două versuri (3 — 4 din versiunea publicată) ce lipseau în textul analizat mai sus. Astfel, varianta: ms. nr. 2 197.11.124, f. 4', t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TĂMAŞ IOAN, cl.VIII. Localitatea: ABRUD, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1-2: *Bade, bădişorul meu, I Aseară le-am aşteptat;* v. 6 (din versiunea publicată) : lipseşte; v. 7 (resp. 8) : *Urîtu ;* v. 8 (resp. 9) : *Cu dragu.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.187, f. 2, t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CORDESGU NICOLAE, cl.VII. Localitatea: ALECUŞ, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1-2: *Bade, bâdişoru meu, j Şi-aseară te-am aşteptat;* v. 5 — 6: *Dacâ-am văzt că n-ai venit, \ Focul lu om învedit.* Această formulă poetică are o atestare mai veche în culegerea lui N. Pauleti (vezi ed. Ion Muşlea, p. 88, şi varianta sa, p. 138). Alte trei variante nuanţează finalul cîntecului, aşa cum se poate vedea în continuare :

a) Ms. nr. 2 197.11.66, f. 1, t. [2c]. Culegător: CIOBA GAVRIL, cl. VIII. Localitatea: NADĂŞA, jud. Mureş. Data: 1867-1868.

Bade, -aseară pe-nserat,
Tare mult te-am aşteptat,
Dar văzînd că nu mai vii,
Pusei doru-n căpătîi,
Cu dragostea mă-nvelii,
Doamne, bine m-odihnii
Şi la tine nu gîndii.

b) Ms. nr. 2 197.11.81, f. 2, t. 9. Culegător: BITEA IOAN, cl.VII. Localitatea : CUT, jud. Alba. Data : 1863.

Rosmalin verde ciontat,
Aseară te-am aşteptat.
Dacă văzui că nu mai vii,
Urîtul mi-l aşternui,
Cu doru mă coperii
Şi puţin ca îmi făcui
Şi dragă că am visat,
Că năframa ta cea nouă
Ţi s-o rupt, bădiţă-n două.
— Minţi, mîndruţo, minţi, căţea,
Batîr de te-ai mînia,
Că-i ruptă inima ta,
Că te temi că te-oi lăsa.

c) Ms. nr. 2 197.11.185, f. 18, t. 6-7. Culegător: STRĂJANU MIHAIL, cl.VIII. Localitatea: TIUR, jud. Alba. Data : 1863.

— Bădiţ, bădişorul meu,
Te-aşteptam aseară eu,
Tot cu foc şi cu lumină
Şi cu dor de la inimă.
Dac-am văzt că n-ai venit,
Io focul l-am potolit,
Cu dorul m-am coperit.
— Crede, mîndro, n-am venit,
Că somn greu am adormit
Lîng-un păr verde-nflorit.
Florile m-o coperit,
Mirosul m-o adormit.

CCCXX. Reprezintă amplificarea oricăreia din variantele: ms. nr. 2 197.11.81, f. 1, t. 5. Culegător: BITEA IOAN, cl.VII. Localitatea: CUT, jud. Alba. Data: 1863, şi ms. nr. 2 197.11.164, f. 14', t. 31 [recte 59]. Culegător: OLTEANU PAUL, cl.VI. Localitatea: GALTIU, jud. Alba. Data : 1863. Sînt întru totul identice. F^ditorii au adăugat v.3 (invocativ) şi v. 7 — 9 (cu care au înlocuit finalul distihial al originalului). în ms. v. 3 lipseşte, v. 3 (resp. 4) : *Ba mie cum ;* v. 4 (resp. 5) : *Cînd muntele că e ;* v. 6 — 7 (omise de editori) : *Da eu că sînt trup uşor, j Cum sâ trăiesc fără* dor? Alte trei variante nuanţează finalul. Pentru frumuseţea lor, le transcriem în continuare :

a) Ms. nr. 2 197.11.79, f. 2v", t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ALUTANU IOAN, cl.VII. Localitatea : or. FĂGĂRAŞ, jud. Braşov. Data: 1863.

Mult mă-ntreabă inima :
Nu mi-i dor de cineva?
Nu-i acela om pre lume,
Să nu-i fie dor de nime
Si mie de oarecine.

b) Ms.nr. 2 197.II.4, f. 2 t. 3 — 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ NICOLAE, cl.VI. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1863..

Mult mă-ntreabă inima :
Doru-mi-i de cineva?
Eu i-am spus adevărat,
Că mi-i dor, mi-i dor şi drag,
După mîndră mea cea naltă,
Ocbi negri şi sprîncenată,
Cu năframa cu mărgele,
Buze moi [şi] subţirele.

Materialul nu apare în culegerea mai veche a lui N. Pauleti din aceeaşi localitate.

c) Ms. n*. 2 197.11.168, f. 2*, t. 11 (numerotarea culegătorului). Culegător : NEGRUŢIU F. IOAN, cl.V. Lo* calitatea: SUCUTARD, jud. Cluj. Data: 1872.

Mult mă-ntreabă inima
Că doru-mi-i de cineva?
Da, zău, mie cum să nu-mi fie,
De-atîta dor şi pustie?

CCCXXI. Reprezintă reducerea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.48, f. 1', t. 2. Culegător : ICHIM SIMEON, cl. V. Localitatea : MONOR, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. Editorii au adăugat v. ^ şi au omis versurile 5 — 7 din original. în ms. v. 1 : *Cîte flori sînt pe rît;* v. 2 : *Toate s-au vestejit;* v. 4 (resp. 5): *Ş-acolo-i;* v. 5 — 7: *Pe pârâu şi pe izvor, i Se tîlneşte dor cu dor, / Se sărută pînă mor.*

CCCXXII. Reprezintă amplificarea unicei variante din culegere ; ms. nr. 2 197.11.52, f. 2~% t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DRĂGHICESCU IOACHIM, cl.VII. Localitatea: BLĂJEL, jud. Sibiu. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 6. 8 şi 10 şi au transcris divers v. 2 şi 4 : *dragu-n* (lume, casă).

CCCXXIIL Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.180, f. 3 '—4 ', t. 8, (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARCU SIMION, cl.VIII. Localitatea: DUMITRA, jud. Alba. Data: 1863. Editorii au înlocuit distihul final al originalului (v. 5 — 6) cu catrenul final (v. 5 — 8 din versiunea publicată). în ms. v. 2 : *S-o dus... s-o-ntors ;* v. 3 : *de pe schine;* v. 4: *Iaca bădiţa iar;* v. 5 — 6: *Da hai, bade. pe la mine, j Câ mi-i foarte dor de tine;* lipsesc v. 5—8 ale versiunii publicate. De reţinut rectificarea pronunţiei dialectale în cazul subst. *spine* (pentru *schine,* cum e în ms.).

CCCXXIV. Reproduce absolut exact unica variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.27, f. 116*, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU* jud. Alba. Data : 1876. Din ciclul *Poezii.*

CCCXXV. Reproduce întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.146, f. 2., t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IOAN SENIOR, cl. V. Localitatea : LECHINŢA, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. în ms. v. 4: *C-am îngropat-o;* v. 6: *Vină săi arăt.*

CCCXXVI,
culegere: ms. n
lui Jarnik). Cule
tatea : ŞOMOŞ
în ms. v.4 :
6 : C/-o *pus-o.*

CCCXXVII.
din culegere: n
tarea lui Jarnik)
Localitatea : or.
Data : 1872. în n

CCCXXVIII
ms. nr. 2 197.1
torului). Culegăt
tatea : SUSEI
varianta: ms.
(numerotarea l
B. IOAN, cl
jud. Cluj. Da
tice. Prima difer
Cît pămîntul a;
Astăzi este, mîn
ceşte. A doua d
Cît pămîntul c-
Astăzi este şi mi
ceşte. Varianta :
rotarea culegăto
cl.VI. Localitat
1863. Diferă l
Cît pămîntul c-
Astăzi este, mîn
omul ce munceşt

CCCXXIX.
nr. 2 197.11.177,
Culegător : M
tatea : OBRE
ms. nr. 2 197.
Jarnik). Culegăt
tatea : SĂLCU
torii au adău
Prima variant
v. 2 : *ora ;* v.
oara ; v. 3 : *ca*
f. 7*, t. 47 (nu
MAN IOAN,
Alba. Data : 1
numai distihul

absolut exact, la care adaugă : *De-ar ţi mîndră ca un steag, / Dacă moare-n groapă-o trag.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.155, f. 3 ᵛ-, t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP ARTEMON, cl.V. Localitatea : VIDRASĂU, jud. Mureş. Data : 1872. Este fragmentară, cuprinzînd numai distihul secund al versiunii publicate (diferă la v. 3 : *ca şi-o cruce)*. Varianta : ms. nr. 2 197.11.175, f. 5 ᵛ-, t. 55 (numerotarea culegătorului). Culegător : MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data : 1872. Sugerează, de departe, adăugirea editorilor. Cuprinde două distihuri, debutînd cu: *De-ar fi badea ca un, steag, / Dacă moare-n groapă-l bag* şi încheindu-se cu distihul al doilea al versiunii publicate, transcris absolut exact.

CCCXXX. Reprezintă reducerea unicei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.183, f. 6 ᵛ - - 7 ᵛ-, t. 24 : *Horă de pre Tîrnave* (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN VASILE, cl.VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 11 — 12, au omis versurile 11 — 12 şi ultimele două versuri (19 — 20). în ms. v.3 : *unul* ; v. 4 : *săracul;* v. 5 : *el cînd se bolnăveşte;* v. 6 : *Vine mierla;* v. 7 : *pre nime;* v. 8 : *Sînt străin* - v. 9 : *Căci pe cine am de-avut;* v. 11 — 12 din ms. omise : *Dar n-a pus-o sâ-nflorească,[Ci-a pus-o să vestejească* şi înlocuite cu v. 11 — 12 din versiunea publicată ; v. 15 : *de pre obraz ;* v. 17 : *de pre picioare ;*v. 19 — 20 omise: *Şi atunci te vei încrede, / Că numai verde, iarbă verde.*

CCCXXXI. Reproduce absolut exact varianta : ms. nr. 2 197.II.3, f. 15 ᵛ-, t. 51 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, cl.V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872. în culegerea lui N. Pauleti din 1838 nu apare. Editorii fac, în nota 59 de Ia p. 149, trimitere la o altă variantă, inversînd însă ordinea celor două distihuri şi schimbînd consecvent pe *mîndro* în *mîndră.*

CCCXXXII. Reproduce întocmai unica variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.145, f. 1 ᵛ-, t. 8 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP MATEI, cl.V. Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1872. în ms. consecvent: *piciorul* (şi la v. 3).

CCCXXXIII. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.11. 104, f. 7 ᵛ-, t. 46 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VII. Localitatea: ASINIP, jud. Alba, Data: 1863. Editorii adaugă versul introductiv şi transcriu destul de fidel originalul. în ms. v. 1 (resp. 2) : *Mîndro ;* v. 3 (resp. 4) : *Vina.* Altă variantă : ms. nr. 2 197.11.187, f. 2 ᵛ*, t 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CORDESCU NICOLAE, cl. VIL Localitatea: ALECUŞ, jud. Alba. Data: 1863, ne duce spre lirica de cătănie. Cuprinde v. 3 — 6 ale versiunii publicate transcrise divers : v. 1 (resp. 3): *Mîndră ;* v. 2 (resp. 4) : *Sâ vii;* v. 4 (resp. 6) : *tînăr,* în loc de *mîndru,* la care adaugă un vers, al 5-lea : *C-am murit, mîndruţă, -n foc.*

CCGXXXIV. Reprezintă o combinaţie a editorilor pe baza a 4 variante deosebite. Primele 3 versuri ale versiunii publicate provin din varianta: ms. nr. 2 197. 11.68, f. 4 ᵛ-, t. 31 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea : SPINI, jud. Alba. Data: 1872. Debutează în original cu ultimele 3 versuri ale versiunii publicate. în ms. v. 2 (resp. 7): *ba urît,* v. 3 (resp. 8): *Să pun :* v. 4 (resp. 1) : *cu coasa-n iaz;* v. 5 (resp. 2) : ba *necaz;* v. 6 (resp. 3) : *Să pun, mîndrei pre.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.104, f. 4 ᵛ-, t. 25 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea: ASINIP, jud. Alba. Data: 1863. Debutează în acelaşi fel şi este defectivă. în ms. v. 2 (resp. 7) : ba *pămînt;* v. 3 (resp. 8): *Să pun mîndrei* la *mormînt;* v. 1 al versiunii publicate lipseşte, v. 4 (resp. 2): ba *necaz;* v. 5 (resp. 3) : *Să pun mîndrei* Ia *obraz.* Versurile 4 — 5 din versiunea publicată provin din două variante absolut identice, culese la aceeaşi dată (1863) din aceeaşi localitate (GALTIU, jud. Alba. Prima: ms. nr. 2 197. II. 83, f. 3 ᵛ-, t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BARBU PATRICIU, cl. VIL Face parte din ciclul *Strigări la joc;* a doua: ms. nr. 2 197.11.164, f. 7ᵛ-, 1.14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : OLTEANU PAUL, cl. VI. Ambele variante debutează cu terţina finală a versiunii publicate, ceea ce, coroborat cu situaţia textelor analizate anterior, arată cert că aranjamentul materialului tradiţional, respectiv al diferitelor idei şi simetrii, aparţine întru totul editorilor. în ms. v. 3 (resp. 8) şi 5 (resp. 5): *Să pui mîndrei la;* v. 4 — 5 identice cu materialul publicat; textul se încheie pe acest motiv.

CCCXXXV. Reproduce aproape fidel varianta : ms. nr. 2 197.11.27 f. 10 ᵛ-, t. : *Mîngîiere* (nenumerotat). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1872 - 1873. Editorii au inversat ordhna versurilor, plasînd în faţa v. 7 — 20 şi la sfîrşit v. 1 — 6 ale originalului. De asemenea au omis refrenul : *Trandafir frumos,* pus consecvent după fiecare distih. în ms. v. 2 (resp. 16) : *Rabdă-te,*

jui mă durea; v. 4 (resp. 18) : *Nici nu-i domni;* v. 8 (resp. 2) : *sau ba;* v. 9 (resp. 3) : *Eu zic, zău;* v. 10 (resp. 4) : *lăcrămile-mi;* v. 11 (resp. 5): *De lacrămi nu mai bag seama;* v. 12 (resp. 6): *Că le ştergu cu năframa;* v. 13 (resp. 7): *Ci mi-i milă;* v. 14 (resp. 8) : *Că-mi rămîne;* v. 15 (resp. 9) : *Inima mulimă întreabă;* v. 17 (resp. 11) : *lot oi fi.* Sugestia acestei inversări pare să fi venit de la un fragment al piesei care circula independent în localitatea GALTIU, jud. Alba, în 1863, în două variante: ms. nr. 2 197.11.164, f. 8ᵛ',.t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : OLTEANU PAUL, cl. VI, şi ms. nr. 2 197.11.83, f. 3ᵛ% t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BARBU PATRICIU, cl. VII, din ciclul *Strigări la joc.* Ambele variante cuprind numai fragmentul v. 1 — 4 din versiunea publicată, respectiv v. 7 — 10 din originalul descris mai sus. Prima variantă diferă, faţă de materialul publicat, la v. 3 : *Eu zic, zău;* a doua la v. 2 : *Bine mi-i ori ba;* v. 3 : *Io zic, zău;* v. 4 : *Lacrimile-mi merg.*

CCGXXXVI. Editorii au avut la dispoziţie 6 variante. Le oferim pe toate în continuare, atît pentru a ilustra maniera de prelucrare a editorilor, cît şi pentru a consemna toate materialele epice din culegere :

a) ms. nr. 2 197.11.149, f. 2 v., t. 2 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP VASILE JUNIOR, cl. V. Localitatea: DUMBRAVA, jud. Alba. Data: 1863.

La fîntînă preste vale,
S-o-necat o fată mare
Cu cizme roşii-ncălţată,
Cu suman negru-mbrăcată
Şi cu brîu de narambiu.
— Las', nu mi-o spune, c-o ştiu.
C-am şezut cu ea-ntr-o seară
Şi i-am dus doru-ntr-o vară;
Şi-am şezut cu ea-ntr-o noapte,
Şi i-am dus dorul pe moarte;
Şi-am şezut cu ea-nţr-o dimineaţă,
Şi i-am dus dorul în viaţă.

b) Ms. nr. 2 Î97.II.146, f. 3ᵛ - 4ᵛ\ t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IOAN SENIOR, cl. V, Localitatea: LECHINŢA, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863.

La fîntînă preste vale,
S-a-necat o fată mare
Cu cizme roşî-n picioare,
Cu păr galben pînă-n brîu.
— Nu mi-o spune, că o ştiu,

C-an
Şi-m
Nu
Cu p
C-an
Şi-m

c) Ms. nr. 2 19
Jarnik). Culegăt
tatea: ŞOMOŞT

De
S-a
Cu
Şi
Şi-
—
C-a
Du
Şi-
Du

d) Ms. nr. 2 19
Jarnik). Culegăt
litatea : SĂRM.

La
S-a
Cu
Cu
—
C-a
Şi
C-a
Şi

e) Ms. nr. 2 197
Jarnik). Culegăt
Localitatea: OCN

Col
S-a
Cu
Cu
—
Că
Mi-

f) Ms. nr. 2 197.1
Culegător: GRA
TA, jud. Mureş

— Colo-n vale,, mai din vale,
Au murit o fată mare,
Cu păru de marmaziu,
Cu cosița pînă-n brîu.
— Lasă, vere, că b știu,
C-am fost la ea într-o sară
Și i-am dus doru-ntr-o vară.

CCCXXXVII. Reprezintă reducerea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.72, f. 1ᵛ', t. 4 (numerotarea culegătorului). Culegător : CIRCĂ IOAN, cl. V. Localitatea: DEAJ, jud. Mureş. Data : 1872. Editorii au omis ultimele 4 versuri (10 — 14) ale originalului, care şi aşa nu aveau o legătură logică cu restul: *Ochii-mi pling şi-inima-nii cere / Că n-am mîndră pe plăcere, [Pe plăcerea ochilor, \ Pe voia părinților,* transcriind materialul destul de exact. în ms. lipseşte versul introductiv, v. 2 (resp. 3): *cu apu.*

CCCXXXVIII. Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr. 2 197.11.12, f. 2ᵛ', t. 25 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GOGA ILIE, cl. Vil. Localitatea : HĂGHIG, jud. Covasna. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 2, evident de proveniență extrafolclorică, şi v. 5. în ms. v. 2. : *Mă striga mîndră pe moarte;* v. 3 (resp. 5) : *De m-a striga şi-astă noapte.* De reținut latinismul *sum* (= sînt) la v. 4. Varianta următoare : ms. nr. 2 197.11.140, f. 3ᵛ% t. 37 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, c. VIL Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863. Prezintă aceleaşi particularități ca şi precedenta, întărind presupunerea că adaosurile editorilor sînt apocrife (nu provin dintr-alte producții folclorice înrudite ca semnificație lirică). Materialul diferă la v.2 : *Mă striga mîndră pre moarte;* v. 3 (resp. 5) : *De m-a striga şi-n ast-noapte;* v. 4 (resp. 6) : *Totu-s dator io c-o moarte.* Celelalte variante aflate în culegere n-au însă conținut funerar. Tipică este varianta : ms. nr. 2 197.11.85, f. T', t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BANFI OCTAVIU, cl. V. Localitatea: ŞOMOŞTELNIC, jud. Mureş. Data : 1872.

Aseară şi-alaltăseară,
M-o cercat dorul pe-afară.
De m-o cerca şi la noapte,
Totu-s eu dator c-o moarte !

Varianta: ms. nr. 2 197.11.155, f. 1ᵛ', t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP ARTEMON, cl. V. Localitatea : VIDRASĂU, jud. Mureş. Data: 1872. Diferă, față de cea de mai sus, la v. 2 : *M-a cercat doru pre;* v. 3 : *De mă cearcă;* v. 4 : *Tot îs datoria.* Ultima variantă deviază tensiunea lirică în frivolitate : ms. nr. 2 197.11.22, f. 1ᵛ', t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP CONSTANTIN, cl. V. Localitatea: or. HUNEDOARA, jud. Hunedoara. Data : 1872. în ms. v. 2 : *pre-afară;* v.3 —4 : *Aseară, pre lîngă fîn, / Ca plosca plină de vin.*

CCCXXXIX. Reprezintă o combinație între varianta : ms. nr. 2 197.11.125, f. 5ᵛ-ᵛ', t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TATU TEODOR, cl. V. Localitatea: CIUGUDU DE JOS, jud. Alba. Data: 1863. Din aceasta s-au luat primele 5 versuri, omițîndu-se următoarele 11 (v. 6 — 16), şi varianta : ms. nr. 2 197.11.183, f. 6ᵛ* — 7ᵛ% t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARȚIAN VASILE, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Analizată de noi la CCCXXX. Din ea s-au luat v. 7-10. Prima diferă la v.4 : *Merge cucul;* v. 5 : *Ce ți-i ție.* Cea de-a doua diferă la v. 7 (resp. 6): *pre nime;* v. 8 (resp. 7): *Sînt străin ca vai de mine;* v. 9 (resp. 8) : Cdei pre *cine am de-avut.* Din prima variantă au fost omise v. 6 — 16 : *Foame ți-i sau sete ți-i? /— Nu mi-i foame, nu mi-i sete, (Dar mi-i dor de codru verde. / Frunza verde rumpe-mi-aş, / Pre genunche pune-o-aş, j Oblu-n două rumpe-o-aş, j Slove negre scriire-aş I La maica trimite-le-aş[Şi să vază, şi sâcreazâ \ Precumu-i slova de scrisă / Aşa-i-inima mea de-nchisâ,* ce ne trimite pentru versurile 6 —8 la textul CCLXIV şi pentru versurile 9-16 la textul CCLXXXV.

CCCXL, Reprezintă prelucrarea (amplificarea şi îmbunătățirea) variantei: ms. nr. 2 197.II.3, f. 15ᵛ* —ᵛV t. 50 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872. în ms. v.1: *pe rît;* v. 3 : *Şi mi-am pus mîna;* v. 5: *Noi, mîndruțo, ne-am iubit;* v. 6 : *Şi mi-am pus mîna ;* V. 8 lipseşte în ms. Nu are atestare în culegerea mai veche a lui N. Pauleti. Alte două variante nuanțează finalul. Oferim exemplul cel mai realizat : ms. nr. 2 197.11.68, f, 4ᵛ% t 32 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea : SPINI, jud. Alba. Data : 1872.

Cîte flori din Blaj în sus,
Toate cu mîndră le-am pus :
Cîte le-am pus pînTa prînz,
Toate bine mi s-o prins;
Cîte le-am pus pînTa cină,
S-o uscat din rădăcină.

Față de aceasta, varianta: ms. nr. 2 197.11.126, f.âᵛ-, t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ȚĂRANU IOAN, cl. VIL Localitatea : CHEȚANI, jud. Mureş. Data: 1863, diferă la v. 1 : *La Turda-n;* v. 3: *pînă-n;* v. 4 : *s-au prins;* v. 5 : *de sub seară;* v. 6 : *Toate bine se uscară.* S-a păstrat copia personală a lui Jarnik : ms. nr. 2 197.11. 115, fişa nr. 72, care reprezintă o transcriere cumulativă, luînd ca bază varianta lui ȚĂRANU IOAN, copiată exact. La ea se fac trimiteri parțiale din varianta lui COSTEA ALIMPIU (la versurile 1, 3, 4, 5, 6).

CCCXLI. Reproduce aproape exact singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.187, f. 2ᵛ-, t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CORDESCU NICOLAE, cl. VIL Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data : 1863. în ms. v. 2 : *Tot de dorul meu;* v. 4 : *Tot pre mine.*

CCCXLII. Reproduce aproape exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.II.3, f. 5ᵛ-, t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872. în ms.v.1 : *badeo;* v.2: *dupre;* v. 3 : *Eu spun, mîndro.* în culegerea mai veche a lui N. Pauleti materialul nu este atestat.

CCCXLIII. Reprezintă reducerea variantei: ms. nr. 2 197.11.106, f. 7ᵛ% t. [17 bj. Culegător: STANCU NEGRU IOAN. Materialul este nelocalizabil. Data: 1868 (?) . Editorii au folosit primele 9 versuri ale acestei variante, omițînd ultimele 9 (v. 10 — 18). Transcrierea au făcut-o însă cu destulă fidelitate. în ms. v. 3 (resp. 3 — 4) nu este dispus emistihial, v. 4 (resp. 5): *Şi l-am pus la reveneală;* v. 5 (resp. 6): *Doar doru ;* v. 6 — 7 (omise de editori) : *Peană-n cui, peana sub cui, / De Ion noroc n-avui;* v. 8 — 9 (resp. 7 — 8): identice. Jarnik subliniază cu creionul, ca termeni neînțeleşi, *reveneală,* pe care l-a şi înlocuit în versiunea tipărită cu *umezeală,* şi *colopu.* Au fost lăsate de o parte versurile: *Arde luminuța-n masă, j Câ cin' mi-o fost drag mă lasă; / Arde luminuța-ncet, I Că cin'mi-o fost dragu-l pierd,* care ne amintesc de textul CCCIV şi continuarea : *— Mâi bădiță, badiule, I Sâ fi ştiut câ mă laşi, j Eu m-aş fi tras pe sub fagi / Şi-aş fi rupt trestie verde, / Doar cineva mă mai vede,* pentru care nu cunoaştem o eventuală paralelă. Alte două variante aduc în final o uşoară notă umoristică. Exemplul tipic e următorul: ms. nr. 2 197.11.142, f. 2ᵛ-, t. 12

(numerotarea lu
cl. V. Localitat

De
Ru
Şi
Do
Da
Să

Faţă de aceasta
t. 17 (numerota
ŞEANU ALEX
jud. Harghita.
v. 4 : *Pîn- s-a-n*
zeală s-a făcut

CCCXLIV.
nr. 2 197.11.85, f
Culegător: BA
ŞOMOŞTELNIC
text a oferit
publicate, transc
Din un măr;
Ultimele două v
varianta : ms. n
lui Jarnik). Cul
Localitatea : ER
din păcate, e
Cu badea de
Dar cu bade
măr; v. 5 : *La*
mînca-o cechioa
Fragmentară e
t. 3 (numerotarea
NU SIMION.
Data: 1875. I
ră la v. 1 : *Ş*
se opreşte aici.
sînt ilustrative
poporului de a n
a) Ms. nr. 2 19
Jarnik). Culegă
tatea: AGRIŞT

Şti
Dii
Dii
Ne

b) Ms. nr. 2 197.11.146,1. 1 ' - , t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOAN SENIOR, cl. V. Localitatea : LECHINȚA, jud. Bistrița-Năsăud. Data : 1863.

Ştii tu, mîndro, d-amu an,
Amîndoi dintr-un măr mîncam
Şi-amîndoi ne săturam.
Şi-amu de-am avea cu sacul,
Nu ne-am da unul la altul.

O variantă reuşită e atestată în culegerea mai veche a lui N. Pauleti (vezi ed. Ion Muşlea, p. 68).

CGCXLV. Reprezintă reducerea, pe scară considerabilă, a singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197. 11.134, f. 4 v t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863. Editorii au omis v. 1 — 7 şi 15 — 17 din original, transcriind restul -cu destulă fidelitate. în ms. v. 1 — 7: *Ard-o focul pre mîndră, (Că nu şi-o ținut gura f Ce am vorbit cu dînsa. / Vorbescu gură cu gură, / Ce sâ ştiu c-a fi minciună? / Dracul sâ se bizuiascâ \La vorba muierească ;* v. 8 (resp. 2) identic; v. 9 (resp. 1) : *Cruce mîndră de stejar;* v. 10 (resp. 3) : *Dragostea-noastră-n;* v. 13 (resp. 6): *se boboteşte ;* v. 14 (resp. 7): *Şi-n casă;* v. 15 — 17: *Strufişor de busuioc, I Iar am rămas fără foc, / Ca mîndră fără noroc.*

CCGXLVI. Reproduce absolut exact varianta : ms. nr. 2 197.11.119, f. 1 v - , t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SÎNCELEANU OCTAVIAN, cl.VIII. Loca^ litatea CUGIR, jud. Alba. Data: 1868. Editorii au avut însă la îndemînă un număr mare de variante (11 în total), care arată marea răşpîndire a textului în zonă la data culegerii. Dacă reamintim şi familia de motive, ilustrată prin textele XVIII şi CLVI, ne dăm seama că acesta e unul din cele mai bine reprezentate motive din întreaga culegere. Harta culegerilor am dat-o, pentru toate cele 3 motive, la CLVI. Rămînînd la aceeaşi extensiune (numai 4 versuri) textul şe diversifică însă în conținut, Astfel, varianta : ms. nr. 2 197.11.28, f. 6v*, t. 45 (numerotarea lui Jarnik). Culegătorul: TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea: LODROMAN, jud. Alba. Data: 1872. Diferă la v. 1: *Mîndră ;* v. 2 : *Au-nflorit pomii pre;* v. 3 : *Au-nflorit şi n-au;* v. 4 : *Cugetînd că.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.123, *f.* 4 v-, t. 26 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : SUCIU VASILE, cl. V. Localitatea: VĂLIŞOARA, jud. Cluj. Data: 1872. Diferă la v. 1: *Mîndră;* v. 2: *A-nflorit;* v. 3 —4 : *A-nflorit şi s-a uscat f Şi noi tot nu nt-am lăsat.* Într-un caz imaginea din final e dusă mai departe. Varianta : ms. nr. 2 197.11.124, f. 5'-, t. 29 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TĂMAŞ IOAN, cl. VIII. Localitatea: ABRUD, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1: *Mîndră;* v. 2: *O-nflorit;* v. 3: *O-nflorit şi n-a;* v. 5 — 6: *O-nflorit şi n-o-mpupit, / Dragi am fost şi ne-am urît.* Deosebit de stabilă pare a fi o formulă ilustrată de 4 variante. Tipică este următoarea : ms. nr. 2 197.11.184, f; 2', t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARȚIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863.

Mîndră, de dragostea noastră,
A-nflorit un pomu-n coastă.
A-nflorit şi n-a legat,
Crezînd că noi ne-am lăsat.
Noi atunci ne vom lăsa,
Cînd ne-o bate scîndura.

Textul este prevăzut cu clasificarea provizorie a lui Jarnik: „nedesp." Față de aceasta, varianta: mş. nr. 2 197.11.173, f. 10.-, t. 30 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MICU SIMEON, cl.VIII. Localitatea: SĂRMĂŞEL, jud. Mureş. Data: 1863. Diferă la v. 2 : *un pom în;v.* 4: *Gîndind;* v. 5: *Da noi atunci ne-om;* v. 6 : *Cînd ne-or.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.156, f. 2v-, t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POPESGU IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea: CĂPÎLNA, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1 : *Mîndro;* v. 3 : *da n-a;* v. 4: *C-a gînditu : ne-am lăsat;* v. 5: *Dar atunci ne-om* (defectiv). Varianta: ms. nr. 2 197.11.149 f. 8\, t. 31 (numerotarea culegătorului). Culegător : POP VASILE JUNIOR, cl. V. Localitatea: DUMBRAVA, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v.2: *un pom-în;* v. 4: *C-a gîndit câ;* v. 5: *Da noi atunci ne-om;* v. 6 : *Cînd ne-or.* Alte trei variante merită să fie citate în întregime : a) Ms. nr. 2 197,11.146, f. 3 '\ t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOAN SENIOR, cl. V. Localitatea: LECHINȚA, jud. Bistrița-Năsăud. Data: 1863.

Mîndră, de dragostea noastră,
Răsărit-o pomu-n coastă.
O răsărit şi n-o-nflorit,
C-o gîndit că ne-am urît.
Noi atuncea ne-om urî,
Cînd scîndura ne-a despărți
Şi popa la cap ne-o citi.
N-o-nflorit şi mo legat,
C-o gîndit că ne-am lăsat.

Da noi atunci ne-om lăsa,
Cînd ne-a bate scîndura
Şi popa-a face cu cădelnița.

b) Ms. nr. 2 197.II.Î09, f. 1 v', t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data: 1872.

Mîndră, de iubirea noastră,
Răsărit-a pom pre coastă,
Răsărit şi s-a uscat,
Gîndind că noi ne-am lăsat;
(Noi atuncea ne-om lăsa,
Cînd o suna scîndura,
Popa cu cădelnița,
Tu, dulce iubita mea !),
Răsărit şi n-a-nflorit,
Gîndind că noi ne-am urît.

c) Ms. nr. 2 197.11.178, f. 4v'-5'*, t. 8 (numerotarea Iui Jarnik). Culegător : MĂRCULEȚ IOAN, el. VI. Localitatea: CERGĂU MARE. Data: 1863.

Bade, de dragostea noastră,
O-nflorit un pom în coastă.
O-nflorit şi n-o legat,
Am fost dragi şi ne-am lăsat;
O-nflorit şi n-o rodit,
Dragi am fost şi ne-am urît.
Las', bădițo, pomu-n pace,
Să vedem ce poame-o face.
De va face pomu pere,
Nădejdea de la min'piere;
De va face pomu nuci,
Nădejdea să nu mi-o duci.

CCCXLVII. Reproduce aproape întocmai unica variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.171, f. 6 '\ t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MĂRGINEANU NICOLAE, cl. VIL Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Dala: 1863. în ms. v. 1: *mîndruțo;* v. 2: *Ori eşti beată, ori eşti proastă ?;* v. 3 : *nici nu-s beată;* v. 5 : *cea deodată.*

CGCXLVIII. Reproduce aproape întocmai unica variantă din culegere: ms. nr. 2 197. 11.124, f. 3 '*-'*, t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TĂMAŞ IOAN, cl. VIII. Localitatea: ABRUD, jud. Alba.

Data: 1863.
Eu sînt floare
Eu sînt; v. 11

CCCXLI
nr. 2 197.11.1
Culegător :
CHEȚANI, j
la badea-n
Textul poar
„Superarea
2 197.11.20, f
nik). Culegăto
tatea : POIA
v. 1 : *pre*
badea-n dos;
(e inversată o

CGCL. Re
7 variante d
textul: ms.
Iui Jarnik).
tatea : HĂGI
primele 4 v
deosebire es
finale (5 — 7)
printre care:
tarea lui Jarni
cl. VIL Loc
1863. Debut
Hai, hai, mî
urît, după ca
(diferă la v. 5
rianta : ms.
tarea lui Jarn
cl. V. Loca
1863. Debut
Şi la-inimă
f. 2 ', t. 14
ALUTANU
jud. Braşov.
tează divers
v. 5 adaugă
La inimă mi-
vedea, / La in
ionul, clasifica
La partea înt
riante, care m
Tipică este va

(numerotarea lui Jarnik). Culegător : BÂRNA GEORGE, cl. VIII. Localitatea: ICLOD, iud. Alba. Data: 1863.

Ibomnică părăsită,
Nu gîndi că-mi eşti urîtă;
C-am pus gînd să te urăsc,
Da ca tin'nu mai găsesc,
Nici în faţă, nici în dos,
Mîndro, ca tin-om frumos.

Faţă de acesta, varianta : ms. nr. 2 197.11.83, f. 3v", t. 18 numerotarea lui Jarnik). Culegător : BARBU PATRICIU, 1. VIL Localitatea: GALTIU, jud. Alba. Data: 1863.)in ciclul *Strigări la joc,* diferă la v. 1 : *Ibovnică;* v. \: *Pus-am gînd;* v. 4: *Io ca tin';* v. 6: *Cumu-i mul mai.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.164, f. 7v*-8v', * 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: OLTEANU YUI, cl. VI, culeasă la aceeaşi dată, din aceeaşi ^alilate, este absolut la fel cu cea precedentă.

CGCLI. Reproduce aproape întocmai singura varian-, ădin ulegcie: ms. nr.2 197.11.27, f. 120v - v % t. 2 (numerotar, i lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Locatatea: TOTOIU, ju#. Alba. Data: 1876. Din ciclu? *Versurele.* în ms. v. 1 *lapsus calami : de mal;* v. 3; *tot uitată;* v. 4 : *Şi nu vii;* v. 10 : *De cînd, bade;* v. 12: *La inimă m-am;* v. 13 — 14: *Vestejit-am ca iarba, / Ce o tai tu cu coasa.*

CCCLII. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.64, f. 4v-, t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CĂLUŢ CANDID, cl. V. Localitatea: CERGHIZEL, jud. Mureş. Data : 1872. în ms. v. 3 : *Da şadă;* v. 5 şi 7 : *Numa-o ţîră;* v. 6 : *vorbele tale;* v. 8 : *năravul tău ;* v. 9 : *Pre cînd creştea ;* v. 10 : *Io mi-i.*

CCCLIII. Nu am aflat în manuscris prototipul cîntecului.

CCCLIV. Reproduce aproape exact singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.134, f. 5v', t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl.-VII. Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863. în ms. v. 2 : pre *mers ;* v. 3 : *Că ţi-i;* v. 7 : *ca şi pre-o vădană.*

CCCLV. Reprezintă amplificarea unicei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.131, f. 1 v, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător :. POP VASILE SENIOR, cl. V. Localitatea: SĂLCUD, jud. Mureş. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 4. în ms. v. 1 şi 3 : *Badea-mi călător.*

CCCLVI. Reproduce absolut exact varianta : ms. nr. 2 197.11.57, f. 5v', t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DANC ŞTEFAN, cl. V. Localitatea: ŢAPU, jud. Alba. Data: 1863. Varianta: ms. nr. 2 197. 11.173, f. 3 v — 4*, t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MICU SIMION, cl. VIII. Localitatea : SĂRMĂŞEL, jud. Mureş. Data: 1863 diferă la v. 3 : *poarta ;* v. 4 : *drăguţa.*

CCCLVII. Reproduce aproape exact singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.68, f. 1v-2v% t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : COSTEA ALIMPIU, cl.V. Localitatea: SPINI, jud. Alba. Data: 1872. (în ms. v. 3 : *dor* ca *mine;* v. 4 şi 6 : *Că şi eu trag;* v. 5 : *mîndro.*

CCCLVIII. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.145, f. 2v', t. 20 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP MATEI, cl. V. Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1872. în ms. v. 1 (resp. 1 — 2) nu este dispus emistihial: *Preste munte ;* v. 2 (resp. 3) : *La capătul;* v. 3 (resp. 4) : *Scrisu e dorul mîndrei;* v, 5 (resp. 6) : *Scrisu-i ş-a;* v. 8 (resp. 9) : *Cu sufleţel la.*

CCCLIX. Reproduce aproape exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.114, f. 1v*, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu Data: 1872. Editorii au adăugat versul iniţial, în rest transcriu fidel. în ms. v. 2 (resp. 3) : *De* pre *pomi, de pre ;* v. 3 (resp. 4) : *De pre ;* v. 4 şi 6 : *Sâ i-o văz, arda-i-o.* Inconsecvenţa grafiei în ms. : *vedin* şi *arde.* Editorii au eliminat-o, schimbînd verbul.

GCCLX. Reproduce aproape exact varianta : ms. nr-2 197 11.177, f. 3v\ t. 25 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU VASILE, cl. VIL Localitatea: OBREJA, jud. Alba Data: 1863. Editorii au modificat numai ordinea distihurilor. în ms. ordinea e : *rît-urît, sat-lâsat, vii-copii.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.131, f. 2v', t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegători POP VASILE SENIOR, cl. V. Localitatea : SĂLCUD, jud. Mureş. Data : 1863. Are o altă ordine a distihurilor: *Sat-iăsat rît-urît, vii-copii,* diferă la v. 6 (resp. 4) : *Dragi am fostu de copii.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.27, f. 10v* t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, judeţul Alba. Data: 1872 — 1873. Din ciclul *Doine şi hore poporale.* E defectivă, cuprinzînd numai distihurile: *sat-lâsat, rît-urît.* în afară de aceasta, la v. 1 şi 3 (resp. 5 şi 1) : *Cărăruşă între.*

CCGLXI. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.63, f. 2v'-3v\ t. 4 c (numerotarea lui Jarnik). Culegător : RUTNARIU IOAN, cl. VI. Localitatea : or. REGHIN (şi jur), judeţul Mureş. Data: 1872. Editorii au inversat ordinea distihurilor. în ms. v. 4 (resp. 6): *Ea mi-a trecut ca şi-o fragă.*

CCCLXII. Reprezintă reducerea la numai 8 versuri a variantei de 14 versuri: ms. nr. 2 197.11.47, f. 1v*, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : FOLEA NICOLAE, cl. V. Localitatea: LUPU, judeţul Alba. Data: 1863. Editorii au eliminat v. 1-4 şi 13-14, respectiv : *Vino, mîndro, vino, dragă, / Prin pădure, prin dumbravă, / Ţîpă mîna, rupe-o fragă, / Ca sâ văd câ mi-ai fost dragă* şi *De acela mare chin / Şi de al nostru suspin* (ultimele fiind total dubioase). în ms. v. 5 (resp. 1) : *mîndro,-n jos;* v. 10 (resp. 6) : *mîndro.*

CCCLXIII. Reprezintă reducerea oricăreia din următoarele două variante absolut identice : ms. nr. 2 197.11. 57, f. 6v_v, t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DANC ŞTEFAN, cl. V. Localitatea: ŢAPU, judeţul Alba. Data: 1863 sau ms. nr.2 197.11.173, f. 5v% t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MICU SIMION, cl. VIII. Localitatea: SĂRMĂŞEL, judeţul Mureş. Data: 1863. în ms. v. 3 : *Da de cînd;* v. 4: *Mie-mi pare noaptea an;* v. 5 : *Avui;* v. 7 : *Mă duceam;* v. 8 — 11 : *Am avut minte de oaie, / Nu calam tină, ba ploaie; / Am avut minte de capră, / Nu cătam tină, nici baltă.*

CCCLXIV. Reprezintă prelucrarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.146, f. 2v, t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOAN SENIOR, cl. V. Localitatea: LECHINŢA, judeţul Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. în ms. v* 4 : *Privighetoarea cîntă şi tace;* v. 5 : *Zori de ziuă mi;* v. 7 (resp. 8) : *Şi mai gros şi mai;* lipsesc în ms. v. 4 şi 7 din versiunea publicată.

CCCLXV
din culegere
rotarea lui
cl. VIL L
Data : 1863.
v. 6 : *Şi-a ie*

CCCLXV
2 197.11.134
gător : PR
MAIOREŞT
au omis u
dulcioară, j
a năcăji şi
v. 1 : *de pr*
Desfâ, mînd
Câ io cu gî
încă mă; v.
plin de şov
dulce <dolc
Varianta :
tarea lui Jarn
Localitatea :
Este defecti
ms. v. 1 : *E*
Fostu-mi-au
Că n-am cap

CCCLX
din culegere
tarea lui Ja
CHIM, cl.
Data : 1863.

CCCLXV
nr. 2 197.11.
Culegător:
SPINI, jud
Om cu *on*
ms. nr. 2
rea lui Jarn
Localitatea:
1863, şi n
merotarea lu
cl. V. Lo
1863. Diferă
Varianta:
(numerotarea
ZAHEI,
judeţul Al

Trage-mi, mîndro, cu geana / Să-mi mai stîmpăr inima, după care intră în atmosfera cîntecului, deosebindu-se la v. 3 (resp. 1) : *foaie verde,* v. 6 (resp. 4) : *Nu-mi mai tragu nădejdea.*

CCCLXIX. Reproduce destul de fidel singura variantă din culegere; ms. nr. 2 197.11.17, f. 2v*, t. 11. Culegătorul anonim, iar materialul nelocalizabil. Data : 1870. în ms. v. 1 : pre *cap;* v. 2 : eu *fag;* v. 4 : *Adă flori, de tăie flori;* v. 5 : *pene la feciori;* v. 6 : *Adă ş-tri fire de struţ;* v. 8 : *nu-i trebe;* v. 9 : *C-o căpătat,* v. 10 : *Cînd ocoana şi-o ;* v. 11 : *Atunci peana i-a trebui.*

CCCLXX. Reproduce aproape exact varianta: ms. nr. 2 197.11.46, f. 4v', t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : HERŢEAGĂ VASILE, cl. V. Localitatea : OCNIŞOARA, jud. Alba. Data: 1872. în ms. v. 2: *badiu;* v. 4: *Da io;* v. 5 : *cu ochi-l.* Oferim textele altor cîteva variante care nuanţează şi îmbogăţesc semnificaţia lirică a cîntecului :

a) Ms. nr. 2 197.11.65, f. 3*", t. 9 (numerotarea culegătorului). Culegător: CEAUŞEANU ALEX., cl. VI. Localitatea: PORUMBENI, jud. Harghita. Data: 1872.

Cîntă păsăruica-n iarbă,
Trece badea, hu mă-ntreabă,
Pare că nu i-am fost dragă.
Măcar lui dragă i-am fost,
Că n-am fost fată de prost.

b) Ms. nr. 2 197.11.133, f. 3v'*, t. 8 (numerotarea culegătorului). Culegător : PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea: BUDIU MIC, jud. Mureş. Data : 1863.

Păsăruică cîntă-n iarbă,
Trece badea, nu mă-ntreabă,
Pare că nu i-am fost dragă.
— Nu te uita, mîndră, dragă,
Că ce trec şi nu te-ntreb,
Căci cu ochii, te petrec.
Mă uit mîndâ, după tine,
Ca cînd aş vorbi cu tine.

Variantă la aceasta este : ms. nr. 2 197.II.2, f. 1v., t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IGNAT SIMION, cl. VL Localitatea BOGATA, jud. Mureş. Data : 1863. Diferă la v. 6: *Cu ochii nu te.*

c) Ms. nr. 2 197.11.164, f. 7v-, t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea: GALTIU, jud. Alba. Data : 1863.

Păsăruică cîntă-n iarbă,
Trece badea, nu mă-ntreabă,
Pare că nu i-am fost dragă,
De doi ani şi jumătate
Ibovnică-n direptate.
Da acum de-o săptămîna,
M-a urît pentru-o minciună,
Pare că-i alta mai bună.

Variantă la aceasta este : ms. nr. 2 197.11.83, f. 3v" t. 14—15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BARBU PATRICIU, cl. VIL Localitatea: GALTIU, jud. Alba. Data : 1863. îi lipseşte v. 8.

d) Ms. nr. 2 197.11.12, f. 1v-2r-, t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GOGA ILIE, cl. VIL Localitatea : HĂGHIG, jud. Covasna. Data : 1863.

Frunză verde, iarbă nalbă,
Trece badea, nu mă-ntreabă,
Pare Că nu i-am fost dragă.
Şi eu trec şi nu-l întreb,
Numa cu ochii-1 petrec.
I-am răspuns de pre un spin,
Că i-am fost un an deplin.
Nu ţi-o fost, badeo, păcat,
M-ai iubit şi; m-ai lăsat?
Nu ţi-o fi, badeo, ruşine,
M-ai iubit şi fugi de mine ?
Bădiţ, bădişoru meu,
Ardă-ţi cămeşa pe tine
Cum arde inima-n mine,
Ardă-ţi pălăria-n cap
Cum te-am iubit de cu drag.

Variantă la aceasta : ms. nr. 2 197.11.146, f. 1v', t. 3—4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOAN SENIOR, cl. V. Localitatea: LECHINŢA, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. Este fragmentară. Diferă la v. 1 : *Cîntă păsăruica-n iarbă ;* v. 4 (resp. 6) : *Eu i-am spuns din rosmarin;* v. 5 (resp. 7) : *doi ani deplin ;* v. 6 : *I-am spusu din magheran.* Textul se opreşle aici.

CCCLXXI. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.42, f. 2v\ t. 16 (numerotarea culegătorului). Culegător: GRAMA AMBROZIU, cl. V. Localitatea : MANIC, jud. Bistriţa-Năsăud.Data : 1872. Editorii au adăugat versul iniţial şi. au transcris destul de fidel. în ms. v. 3 (resp. 4) : *Bădiţa;* v. 4 (resp. 5) : *la Rusale ;* v. 5 (resp. 6) : *preste vale;* v. 6 (resp. 7) : *Amu-i vară şi-i mai .bine;* v. 7 (resp. 8) : *Bădiţa la noi.*

CCCLXXII. Reprezintă prelucrarea ciclului de variante ilustrate prin: ms. nr. 2 197.11.13, f. Iv', t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea : MICĂSASA, jud. Sibiu. Data : 1872,

De-ar fi lăsat Dumnezeu
Ce iubeşti să fie-a tău,
N-ar fi lăsat nici un rău.
Da Dumnezeu o lăsat,
Tot un bun ş-un blăstămat,
Să trăiască mestecat.

Precum se vede, editorii au înlocuit terţina din original cu o alta pentru care n-am aflat prototipul manuscris. Toate celelalte variante din culegere exploatează formula de mai sus. AstfeJ, varianta : ms. nr. 2 197.11.77, f. 1v', t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător : BANFI OCTAVIU, cl. V. Localitatea: ŞOMOŞTELNIC, jud. Mureş. Data : 1872. Diferă prin lipsa v. 3, la v. 3 (resp. 4) : *C-o lăsat.* Varianta : ms. nr. 2 197.11. 12, f. 2.r', t. 16 (numerotarea lui Jarnik).. Culegător : GOGA ILIE, cl. VII. Localitatea : HĂGHIG, jud. Covasna. Data : 1863. Diferă numai prin lipsa v. 6. Varianta: ms. nr. 2 197. 11.45, f. 3, v', t. 13 (numerotarea Iui Jarnik). Culegător : HANDRA ZAHEI, cl. V. Localitatea: MÎNĂRADE, jud. Alba. Data: 1863. Diferă prin lipsa v. 3; v. 3 (resp. 4) : *Şi-o lăsat;* v. 5 (resp. 6): *Cu năcaz.* Parţial (resp. prima terţină), materialul e atestat încă în culegerea mai veche a lui N. Pauleti (vezi ed. Ion Muşlea, p. 62). Cea de-a doua terţină apare, cu modificări neesenţiale, în aceeaşi colecţie (p. 73).

CCCLXXIII. Editorii au avut la îndemînă 3 variante Au preferat : ms. nr. 2 197.11.184, f. 3r~v", t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863 (identică întru totul cu textul lui N. Pauleti ; vezi ed. Ion Muşlea, p. 93, publicată şi de T. Cipariu, *Elemente de poetică, metrică şi versificaţiune,* Blaj 1860, p. 162). Textul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik: „asupra bărbatului uritu". Diferă faţă de versiunea publicată la v. 1 (respr 1-2) : *Urîtul care-i urît;* v. 2 (resp. 3) : *Mîncă cu min' ;* v. 5(resp. 6) : *de cusutori.* Celelalte două variante le oferim integral:

a) Ms.
lui Jarni
terialul

b) Ms.
Jarnik).
tatea : M

CCC
motive
blicată).
ms. nr.
nik). Cu
tatea :
Diferă p
Un măr
(resp. 7)
avem tr
ce dădea
care însă
sînt: ms
Jarnik).
HĂGHI
inversar
publica
de om.
merotare
VIII. M
prin ace
Şi omul
riantă:
culegător
Localitat

tează în acelaşi mod, dar la v. 3 (resp. 11) : *Numai eu, Doamne,-am cules* şi la v. 5 (resp. 12) : *urîtu dintre.*

GGGLXXV. Pentru relevarea caracterului epic al piesei, transcriem în continuare toate cele 7 variante pe care le-au avut la dispoziţie editorii. Prin confruntare proprie se pot desluşi cu destulă uşurinţă sugestiile diverselor originale asupra versiunii publicate,

a) Ms. nr. 2 197.11.173, f. 9 ᵛ--10 ʳ% t. 29 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MIGU SIMEON, cl. VIII. Localitatea : SĂRMĂŞEL, jud. Mureş. Data : 1863.

Pînă eram holteiaş,
Umblam seara prin oraş
Tot cîntînd şi fluierînd.
Care mîndre m-auzea
Uşile le deschidea,
Focu-n vatră-1 aprindea,
Pre mine mă aştepta,
Tot cu foc şi cu lumină
Şi cu dor de la inimă,
Şi mie nume-mi punea :
Spate late de voinic,
Buze moi de pruncuţ mic.
Da de cînd m-am însurat,
Mă luam seara prin sat
Cu sumanu-mbăierat,
Tot cîntînd şi fluierînd.
Care mîndră m-auzea
Uşile le încuia,
Focu-n vatră-1 învelea,
Luminile le strîngea
Şi mie nume-mi punea :
Spate late, cîrjobate,
Buze reci dăbălăzate.

D) Ms. nr. 2 197.11.149, f. 8 ʳ--ᵛ% t. 30 (numerotarea culegătorului). Culegător : POP VASILE JUNIOR, cl. V. Localitatea : DUMBRAVA, jud. Alba. Data : 1863.

Pînă eram holteiaş,
Mă luai sara prin sat
Cu sumanu îmbrăcat,
Tot cîntînd şi fluierînd.
Care mîndră m-auzea,
Uşile le descuia,
Focu-n vatră-1 aprindea,
Pre mine mă aştepta,
Tot cu foc şi cu lumină
Şi cu dor de Ia inimă.
Dar dacă m-am însurat,
Mă luai sara prin sat,
Tot cîntînd şi fluierînd.
Care mîndră m-auzea,
Uşile le încuia,
Focu-n vatră-1 învalea,
Luminile le stingea
Şi mie nume-mi punea
Spate late cîrjobate,
Buze reci dăbălăzate;
Spate late de voinic,
Buze moi de pruncuţ mic.

c) Ms. nr. 2 197.11.74, f. 1 ʳ--ᵛ-, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GOSTIN IOSIF, cl. V. Localitatea : AŢINTIŞ, jud. Mureş. Data: 1863.

Cînd eram eu holteiaş,
Imblam seara prin oraş,
Tot cîntînd şi fluierînd,
Mîndruliţe căutînd.
Mîndrele cînd m-auzea,
Porţile le descuia,
Luminile le-aprindea
Şi mie nume-mi punea :
Spate late de bărbat,
Buze dulci de sărutat.
Dar dacă m-am însurat,
îmblam eu seara prin sat,
Tot cîntînd şi fluierînd,
Mîndruliţe căutînd.
Mîndrele cînd m-auzea,
Porţile le încuia,
Luminile le stingea
Şi mie nume-mi punea :
Spate late gîrlobate,
Buze reci şi revărsate.

d) Ms. nr. 2 197.11.184, f. 2 ʳ*-ᵛʳ-, L. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863.

Cînd eram un holteiaş,
Umblam seara prin oraş
Tot cîntînd şi fluierînd,
Mîndruliţa căutînd.
Fetele cînd m-auzea,
Porţile le deschidea,
Luminile le-aprindea
Şi mie nume-mi punea :
Spate late de bărbat,
Buze dulci de sărutat»
Dar dacă m-am însurat
Şi umblam seara prin sat,
Fetele cînd m-auzea,
Luminile le stingea,
Porţile le închidea
Şi mie nume-mi punea :
Spate late-ncîrligate,
Buze reci şi lăbărţate.

Textul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „junia şi-o plânge".

e) Ms. nr. 2 197.11.172, f. 1.ᵛ--2ʳ', t. 6 (numerotarea culegătorului). Culegător : MICU M., neidentificat. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

Cînd eram un holteiaş,
Umblam seara prin oraş
Tot cîntînd şi fluierînd,
Mîndruliţe-mi căutînd.
Fetele cînd m-auzeau,
Porţile le deschideau
Şi mie nume-mi puneau :
Spate late de bărbat
Buze dulci de sărutat.
Dar de cînd m-am însurat
Şi umblam seara prin sat,
Fetele cînd mă vedeau,
Porţile le închideau
Şi mie nume-mi puneau :
Spate late cîrligate,
Buze reci şi tare late.

f). Ms. nr. 2 197.11.27, f. 61 t. : *Un dor de junie.* Culegător : MOLDOVEANU SIMION, Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data : 1878.

Frunză verde magheran,
Cînd eram eu junişan
De plecam prin sat cîntînd
Şi din buze fluierînd,
Care mîndră m-auzea,
Grabnic focul îl făcea
Şi luminile-aprindea.
Dar de cînd m-am însurat,
Sările plecînd prin sat,
Iar cu dragoste cîntînd
Şi din buze fluierînd,
De m-aude vreo fată,
Potoleşte focu-n vatră
Şi lumina stinge-ndată.

Materialul p
carea în „Co
g) Ms. nr. 2
torului). Cul
litatea : NA

CCCLX
variantă dir
(numerotarea
LAE, cl. V
1872. în ms
Si-a vint co

CCCI.X
riante din
(numerotarea
cl. VI. Lo
1872. Edito
Ca bărbatu

CCCLX
ms. nr. 2 1
Jarnik). Cu
B1U-lui. D
51. Diferă la
v. 8 : *Luai s*
v. 13: *prîn*
v. 18 : *la m*
v. 23 : *Câ*
ţima ; v. 30
v. 33 : *Câ*
Fi-ţi-ar fi s
t&ma; v. 45
lalte două
epic, le tran

a) Ms. nr. 2 197.11.190, f. 1 ᵛ% t.4. Culegătorul anonim. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

Păsăruică, păsăruică,
Păsăruică miqă-n stat,
Tinără, maico, m-ai dat,
Casă grea mi-am căpătat,
Casă grea şi soacră rea.
Stă în vatră ca şi-o piatră
Şi cu gura mă tot latră.
Dacă lucru cu un lucru :
— Da bine-i, socrită mea?
— Bine, dracu să te ia !
Nici nu-ntreabă ce-i şi cum,
Fără face palma pumn
Şi din spate iese fum.
La seceră mă dusei.
Secerai cît secerai
Şi în laturi mă uitai,
Văzui soacrele venind
Cu bucate la nurori,
Numai soacra mea nu vine.
Dac-am văzut eu ce-i şi cum,
Preste cap că mă dădui,
Păsărea că mă făcui
Şi zburai la maică-mea,
La maică-mea în fereastră
Şi cîntai cît îmi cîntai.
Maică-mea aşa zicea :
— Heş, pasăre de-acolea,
Că nu eşti fiicuţa mea.
C-am o fiică dusă-n lume
Şi nu-i mai auz de nume.
Şi zburai la soră-mea,
La soră-mea în fereastră
Şi-mi cîntai cît îmi cîntai,
Sora mea din grai grăia :
— Heş, pasăre de-acolea,
Că nu eşti sorită mea.
C-am o soră dusă-n lume
Şi nu-i mai auz de nume.

b) Ms. nr. 2 197.11.47, f. 2ᵛ ' - 3ᵛ-, t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FOLEA NICOLAE, cl. V. Localitatea : LUPLJ, jud. Alba. Data : 1863.

Păsăruică mică-n stat,
Maica tînără m-o dat.
La seceră m-a mînat.
Seceram cît seceram,
Colo susu mă uitam,
Vedeam soarele venind,
La nurori prînzu-aducînd.
Soacra mea, muiere rea,
Cu prînzu nu mai venea.
Dac-am văst lucru de-aşa,
M-ăm luat pre-o potecea
Şi m-am dus la maică-mea
Şi am zis de la fereastră :
— Pune, maică, prînzu-n masă.
— Fugi, pasăre , din fereastră,
Că tu nu eşti fiica mea.
Că-am avut o fiică-n lume
Şi nu-i mai aud de nume.
Dacă-am văst lucru de-aşa,
Eu m-am dus la soră-mea
Şi am zis de la fereastră :
— Pune, soră, prînzu-n masă.
— Fugi, pasăre, din fereastră,
Că tu nu eşti sora mea.
Că-am avut o soră-n lume
Şi nu-i mai auz de nume.
Dacă văz lucru de rău,
Eu m-am dus la frate meu
Şi am zis de la fereastră :
— Pune, frate, prînzu-n masă.
El în casă m-a chemat,
Amîndoi ne-am îmbrăţoşat
Şi-amîndoi morţi am picat.
Şi-apoi el s-a îngropat
La uşa altarului,
La mormîntul Domnului.
Dară ea s-a îngropat,
La uşa bisericii,
39 La mormîntul Precestii.

Jarnik o trece printre balade, încercuind nr. de ordine. Culegătorul face menţiunea, după v. 1 şi la sfîrşitul piesei : ,,cânta in cetera", glosînd termenul la subsol: „violina", ceea ce de asemenea indică apartenenţa materialului la genul baladei. Pe margine, culegătorul explică pe *dat* (v. 2) cu *măritaţii* şi pe *văst* (v. 10) cu *vediutu.*

CCCLXXIX. La baza versiunii publicate stă varianta : ms. nr. 2 197. II. 65, f. 4ᵛ--5 % t. 15 (numerotarea culegătorului). Culegător: CEAUŞEANU ALEX., cl. VI. Localitatea : PORUMBENI, jud. Harghita. Data: 1872. Din ms. lipsesc v. 1, 10-11, 16, 25; din vers unea publicată lipsesc v. 1—2, 23 — 26, ceea ce arată că prelucrarea materialului a fost destul de adîncă. în ms. v. 1 — 2. *Uşa, uşa, draga mea, / Slobozi-mi calea de-i vrea;* v. 3 (resp. 2) : *Câ eu văd o păsărea;* v. 4 (resp. 3) : *Doară e din ;* v. 6 (resp. 5) : *preacolo mi-e ;* v. 7 (resp. 6) : *Pre la uşa ;* v. 12 (resp. 13) : *La pîne sâ nu ;* v. 14 (resp. 15) : *mele scumpe;* v. 15 (resp. 17) : *pre trei cară;* v. 16 (resp. 18) : *Sâ le scoatâ-ntre;* v. 19 (resp. 21) : *Preste;* v. 22 (resp. 24) : *Cum m-a dat;* v. 23 — 26 : *După un cîne de hun, / De frică să-i zic jupîn. I Da eu nu l-oi jupîna, / Că el n-are ce cina;* v. 27 (resp. 26) : *ca un crai;* v. 32 (resp. 31) : *pre după casă.* Jarnik subliniază cu creion albastru cuvîntul *hun* < *hunu.* Varianta următoare e fragmentară (v. 10 — 25 din versiunea publicată) şi se contaminează neadecvat cu un cîntec de cătănie, pentru care Jarnik l-a şi despărţit în două : t. 6 şi 7. Noi am respectat indicaţia culegătorului. Transcriem textul integral: ms. nr. 2 197.11.125, f. 6ᵛ' — ᵛ*, t. 7-8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TATU TEODOR, cl.V. Localitatea : CIUGUDU DE JOS, jud. Alba. Data : 1863.

— Porumbea din ţara mea,
Spune la măicuţa mea,
Ca hainele din fetie
Sau le poarte sau le ţie,
Sau le ducă-n drum de ţară,
Să le deie foc şi pară,
Să înveţe maicile,
Să nu-şi deie fetele,
După toate cioarele.
Cum m-a dat maica pre mine,
Totu în sate străine,
Unde oameni nu cunosc,
Nici cu nime nu vorbesc;
Unde-i numa-un fir de grîu
Şi e sînge pînă-n brîu ;
Unde-i numa-un fir de iarbă
Şi e sînge pînă-n barbă ;
Nici cucuruzul cu roadă
Fără calu-n sînge-noată.

CCCLXXX. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.157, f. 3ᵛ t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POPAZU IOAN, cl. VI, Zona SIBIU-lui. Data : 1863. Editorii au adăugat v. 10, iar v. 5 l-au lărgit la 2 versuri, introducînd perechi rimate la cele existente. !n ms. v. 5 : *Maico, und'mi i îngropa?;* v. 6 (resp. 7) : *altariului;* v. 7 (resp. 8) : *mijlocul;* v.8 (resp. 9) : *Maico ;* v. 9 (resp. 11) : Va *ieşi;* v. 10 (resp. 12) : se *\a-aprinde;* v. 11 (resp. 13) : De va ieşi afară-n ; v. 13 (resp. 15) : Cari şi-au dat *îiicuţele.*

CCCLXX
venite dinspr
f, 29ᵛ*, t. 2
MOLDOVEA
jud. Alba.
Din ms. I
din versiunea
la v. 1 : *Str*
Câ n-am ; v.
picat; v. 8 :
bile, maică;
22) : *Num-un*
v. 19 (resp. 2
siunea public
f. 2ʳ⁻ᵛ', t.
CORDESCU
jud. Alba.

La versul 8, *l*
riantă : ms.
nării. Culeg
TOTOIU, ju

Ah, în satul maicii mele,
Apa n-o cunosc din miere;
Dar în satul cu străinul,
E-amară ca şi veninul.

Duce, precum se vede, motivul mult mai departe, făcîndu-1 stufos şi neconvingător liric. Materialul poartă însemnarea lui Jarnik, privind publicarea lui în ,,Conv. lit.". Pentru circulaţia sa anterioară, vezi culegerea lui N. Pauleti (ed. Ion MuşJea, p. 114).

CCCLXXXII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.54, f. 1 ᵛ-, t. 13 (numerotarea lui Jarnik)- Culegător: DEACLT ALEXE, cl. VIL Localitatea: DOŞTAT , jud. Alba. Data: 1863. Editorii au adăugat v., 4 transcriind în rest destul de fidel. în ms. v. 9 (resp. 10) : *Sufletu;* v. 10 (resp. 11): Iar *la podu:;* v. 11 (resp. 12): *Sufletu meu chinuit.*

CCCLXXXIII. Reprezintă prelucrarea (amplificare şi reducere în acelaşi timp) a singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.152, f. 4 ᵛ\ t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ORGA IOAN, cl. VI. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863. În ms. lipsesc v. 7 — 8 din versiunea publicată; în aceasta din urmă lipsesc v. 5 — 6 şi 9 — 10 din ms. Diferă ca transcriere la v. 1 : *Pentr-un păhărel;* v. 2 şi 4 : *maico;* v. 5 —6 : *Cînd creşteam ca doi arini, / M-ai dat, maico, la străini;* v. 7 (resp. 5) : *Că p*.nă străinul;* v. 8 (resp. 6): *Io i-s feşnic la;* v. 9 — 10: *Câ io şez în corn de vatră j Cu lacrămi pre ochi picată;* v. 11 (resp. 9) : *chită;* v. 12 (resp. 10) : *=Lacrămile din ochi chică.*

CCCLXXXIV. Reproduce destul de liber singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.117, f. 4 ᵛ\ t. 51 (numerotarea lui Jarnik\ Culegător : ROMAN P. NICOLAE, el. VI. Localitatea : ERNEI, jud. Mureş. Data : 1872. în ms. v. 1 : *pre pămînt;* v. 2 : răi *ce-au făcut;* v. 3 — 4: *Au desfăcut doi drăguţi, J O-mpreunat doi urîţi.*

CCCLXXXV. Nu am aflat în manuscris prototipul cîntecului.

CCCLXXXVI. Reprezintă reducerea unicei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.169, f. 2 ᵛ-, t. 14 (numerotarea culegătorului). Culegător : MOLDOVAN IOAN, cl. VI. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863. Editorii au omis v. 7 — 8. în ms. v. 3 : *De-ar fi ceru-ntr-o hîrtie ;* v. 4 : *un calamar* v. 5: *Sintul;* v. 6: *mănînţăl;* v. 7 — 8: *Dar binele din ncvestie / Fiece diac l-a scrie.*

CCCLXXXVII. Reprezintă o combinaţie îndrăzneaţă din 5 motive deosebite, aflate în ms. în nu mai puţin de 10 variante circulînd independent. Pentru primul motiv (v. 1 — 6 din versiunea publicată) avem o singură variantă: ms. nr. 2 197.11.60, f. 1 ᵛ-, t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BUCURESCU VASILE, cl. IV (?). Localitatea: PĂNADE, (şi jur), jud. Alba. Data : 1872. în ms. v. 1 lipseşte, v 2. (resp. 3) : *O lucram, o nu;* v. 3 (resp. 4) : *draga maicii;* v. 4 (resp. 5) : *Da dacă ;* v. 5 (resp. 6) : *Toate mi-au sărit.* Pentru motivul al doilea (v. 7 — 12 din versiunea publicată) avem cel mai mare număr de variante, 5 în total : ms. nr. 2 197.11.133, f. 3 ᵛ-, t. 10 (numerotarea culegătorului). Culegător : PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea : BUDIU MIC, jud. Mureş. Data : 1863. Diferă la v. 3 (resp. 9) : *Trandafir verde-n;* \. 6 (resp. 12) : *Trandafir verde-n cenuşă(\a* v. 5: *sum).* Ms. nr. 2 197 11.11, f. 4ᵛ-, t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GIURGIU TEODOR, cl. VIII. Localitatea : LUNA, jud. Cluj. Data : 1863. Diferă la v. 2 (resp. 8) : *Eram rujă ;* v. 3 şi 6 (resp. 9 şi 12) : *Rosmalin verde-n ;* v. 4 (resp. 10): *Da de cînd;* v. 5 (resp. 11): *Amu-s rujă.* Ms. nr. 2 197.11.65, f. 3ᵛ\ t. [9 b1 (numerotarea noastră). Culegător : CEAUŞEANU IOAN, cl. VI. Localitatea: PORUMBENI, jud. Harghita. Data: 1872. Diferă la v. 1 (resp. 7) : *Cînd eram ;* v. 2 (resp. 8) : *Eram rujă ;* v. 3 şi 6 (resp. 9 şi 12) : *Rozmalin verde-n ;* v. 4 (resp. 10) : *Dar dacă m-am străinat;* v. 5 (resp. 11) : *Io su rujă* (la v. 2 şi 5 : *roza).* Ms. nr. 2 197.11.112, f. 4 ᵛ-, t. 38 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea: TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. Diferă la v. 1 (resp. 7) : *Cînd eram la mama ;* v. 2 (resp. 8) : *Eram rujă ;* v. 3 şi 6 (resp. 9 şi 12) : *Rosmalin verde (mîndru);* v. 4 (resp. 10) : *Da dacă;* v. 5 (resp. 11) : *Eram rufă* (la v. 2 şi 5 : *rosa).* Ms. nr. 2 197.II.2, f. 1 ᵛ-, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IGNAT SIMION, cl. VI. Localitatea : BOGATA, jud: Mureş. Data : 1863. Diferă la v. 3 şi 6 (resp. 9 şi 12) : *Trandafir verde-n.* Pentru cel de-al treilea motiv intrat în combinaţie (v. 13 — 24 din versiunea publicată avem numai două variante din aceeaşi localitate : GALTIU, jud. Alba, şi culese la aceeaşi dată: 1862, destul de asemănătoare între ele. Prima : ms. nr. 2 197.11.164, f. 8 ᵛ--9 ᵛ\ t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : OLTEANU PAUL, cl. VL diferă la v. 2 (resp. 14) : *Cu cîţi voinici mă-ntîlneam;* v. 3 (resp. 15) : *De toţi bine mâ-ntrebam ;* v. 4 (resp. 16): *Sugi tu, fată;* v. 5 (resp. 17): *De-aşa albă;* lipseşte v. 18; v. 6 (resp. 39) : *Dacă n-am ;* v. 7 (resp. 20) : *Cu cîţi voinici mă-ntîlneam ;* v. 8 : *De toţi bine mă-ntrebam* e înlocuit de editori cu v. 21 —22 ; v. 9 (resp. 23) : *Cari tu, fată, piatră-ori bal* Varianta a doua : ms. nr. 2 197.11.83, f. 4ᵛ-, t. 26 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BARBU PATRICIU, cl. VII, din ciclul *Strigări la joc* şi purtînd clasificarea provizorie a lui Jarnik : ,,măritata se plânge", diferă la v. 2 şi 7 (resp. 14 şi 20) : *Cu cîţi voinici mă-ntîlneam;* v. 3 (resp. 15) : *Cu toţi bine mă-ntrebam ;* v. 4 (resp. 16) : *Sugi tu, fată,.ţiţă-or, ba;* v. 18 lipseşte; v. 6 (resp. 19): *Dacă m-am;* v. 8 : *De toţ bine mă-ntrebam* e înlocuit de editori cu v. 21 — 22; v. 9 (resp. 23) : *Cari piatră tu, fată, -nri bal* Motivul al patrulea (v. 25 — 34 din versiunea publicată) e reprezentat printr-o singură variantă : ms. nr. 2 197.11.134, f. 5ᵛ-, t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863. Diferă la v. 1 (resp. 25) : *Pînă eram;* v. 2 (resp. 26) : pre *uliţă;* v. 3 (resp. 27) : *ca şi-o;* v. 7 (resp. 31) : *sovon lat;* lipseşte v. 35, evident adăugat de editori. Materialul e însoţit de unele explicaţii lexicale: ,,sovonu = la panzatura, una invelitoria cumu ambla anumitu în giurulu Reg. sasescu. Ceaptia e caitia cu care tot pre acolo umbla. Dealtm[interii panz[a] ac[easta] e de in o materia fina comparata". întregirile sînt ale noastre. Motivul al cincilea este de asemenea reprezentat printr-o singură variantă: ms. nr. 2 197.11.11, f. 4ᵛ-, t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GIURGIU TEODOR, cl. VIII. Localitatea: LUNA, jud. Cluj. Data: 1863. Diferă prin lipsa v. introductiv şi la. v. 2 (resp. 38) : *nici n-am;* v. 3 (resp. 39): *in frunză;* lipseşte v. 40 ; v. 4 (resp. 41) : *Da de cînd;* v. 6 (resp. 43) *:Am uitat;* v. 7 (resp. 44) : *mă bagă ;* v. 8 (resp. 45) : *lo mă sui pe sul;* v. 12 (resp. 49) : *Că io;* v. 13 (resp. 50) : *Că io-s fica ;* v= 14 (resp, 51) : *inimuţa.* în general, transcrierea tuturor acestor materiale s-a făcut cu destulă fidelitate. Materialul cunoaşte contaminări multiple. Oferim un exemplu tipic grupat în jurul versurilor 7 — 12 ale versiunii publicate. Detaliile tehnice şi textul sînt următoarele: ms. nr. 2 197.II.3, f 9ᵛ- - 10ᵛ-, t. 41 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, cl.V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872.

Arză focu mintea mea,
Dacă n-am putut şedea
Copilă la maica mea.

Circulaţia n
în aceeaşi l
veche a lui
ultimă vari
(exploatînd
2 197.11.112,
Culegător:
TAURE, ju

CCCLXX
riante din c
t. 25 c (num
tificat), iar
Editorii au c
ginalul, car

metrice (amestec de versuri de 6, 7, şi 8 silabe). Au adăugat versul introductiv. în ms. v. 1 (resp. 2) : *La ce, maică ;* v. 2 (resp. 3^ : *Pre vatra cu spoială;* v. 4 (resp. 5) : *Pre vatra de var;* v. 5 (resp. 6) : *Sâ trăiescu cu amar ;* v. 7 (resp. 8) : *Pre vatra de lut;* v. 10 (resp. 11) : *Sub umbra spinului;* v. 11 (resp. 12) : *Să fiu roaba strinului;* v. 12 — 14 : omise : v. 16 (resp. 14) : *Ca umbra ;* v. 17 (resp. 15) : *câ te umbreşti.*

CGGLXXXIX. Reprezintă prelucrarea (reducere şi amplificare concomitentă) singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.IJ.136, f. 3ᵛ--4ʳ-, t. 19 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea : BICHIGIU, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. Editorii au adăugat ^versul introductiv siv. 11; au omis v. 10 — 11 din ms. Transcrierea s-a făcut însă destul de fidel. în ms. v. 1 (resp. 2) : *Poruncitu-mi-o;* ' v. 2 (resp. 3) : Pre *frunzuţă ;* v. 3 (resp. 4) : pre *cină ;*v. 4 (resp. 5) : *maicii;* v. 5 (resp. 6) : *Pre frunză de lemn* ales ; v. 7 (resp. 8) : *Câ pre mine;* v. 8 (resp. 9) : *in ăla loc;* v. 9 (resp. 10) : *Ca cum pică;* v. 10 —11 : *Şi-am picat în ăia casă, / Cum pică seeurea-n oasâ.*

CCCXC. Reprezintă o combinaţie din două motive circulînd independent. Pentru primul motiv avem o singură variantă : ms. nr. 2 197.11.165, f. 5ʳ', t. 35 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : NOVACU AL., cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. v. 2 şi 4 : *Şi mi-a fi;* v. 4 : *pîn-oi.* Cel de-al doilea motiv apare parţial în varianta : ms. nr. 2 197. 11.132, f. 2ᵛ*, t. 15 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMEON. Localitatea : BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data : 1863 — 1867. în ms. v. 1 (resp. 5) : *cu urîtu-n casă;*\. 2 (resp. 6): *cu boala-n;* v. 3 — 4 (resp. 7 — 8): *Că de boală oi scăpa, / Da de urît nici cîndva.* Sugestii pentru v. 7 — 8 ale versiunii publicate pot să fi venit de la varianta: ms. nr. 2 197.11.154, i. 3ᵛ-, t. 8 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PETRUŢ AXENTE, cl. VI. Localitatea : CIUFUD, jud. Alba. Data : 1863. în ms. v. 1 (resp. 5) : *cu urîtu-n ;* v. 2 (resp. 6) : *cu boala-n ;* v. 3 (resp. 7) : *boleşti şi zaci;* v. 4 (resp. 8) : *De urît nu mai scapi;* cu apendicele v. 5 —8 : *Cu urîtu şi cu prostu l Şi la protopop am fostu. \ Protopopu aşa mi-a dat: / Sâ trăiesc cum mi-am căpătat.* Situaţia lirică de mai sus poate deveni şi obiectul unui dialog. Tipică este varianta: ms. nr. 2 197.11.162, f. 3 ʳ-~ᵛ-, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PETRUŢ ALEXANDRU, cl. VI. Materialul este nelocalizabil. Data : 1863.

Bădiuţ, bădişoru meu,
Ţi-ai luat urît pre-o zi
Şi ţi-o fi pînă-i trăi,
Ţi-ai luat urît pe-o noapte
Şi ţi-o fi pînă la moarte.
Bădiuţ, bădişoru meu,
Luai leacuri din potică,
Ţi-ai luat urît de frică.

Menţionăm că paralele, mai apropiate sau mai depărtate, ale acestui cîntec se găsesc si la textul CDXLVIII.

CCCXCI. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.136, f. 3ᵛ', t. 16 (numerotarea culegătorului). Culegător : POP IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea : BICHIGIU, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. în ms. v. 1 : *prin sat;* v. 4 : *Că rum.* Modificarea a fost determinată de necesitatea îndepărtării cacofoniei.

CCCXCII. Reproduce aproape întocmai singura va« riantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.152, f. 3 ʳ-ᵛ-, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ORGA IOAN, cl. VI. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data : 1863. Editorii au adăugat versul iniţial, dar au transcris aproape exact. în ms. v. 6 (resp. 7) : *umblu pustie ;* v. 7 (resp. 8) : *nu bag ;* v. 8 (resp. 9) : *Numai;* v. 10 (resp. 11) : *Şi la minte.* Dispoziţia emistihială e în ms.

CCCXCIII. Reprezintă o combinaţie ad-hoc din două variante circulînd independent. Prima : ms. nr. 2 197.11. 64, f. 3 ᵛ', t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CĂLUŢ CANDID, cl. V. Localitatea : CERGHIZEL, jud. Mureş. Data: 1872. A furnizat primele trei versuri (transcrise absolut exact), celelalte cinci fiind omise : *La avere de argint. Argintul s-a cheltuit, / Muierea mi-o-mbătrînit j Şi urîtă mi-o căzut, j Ca şi boul priponit.* Varianta a doua: ms. nr. 2 197.11.14, f. 1 ᵛ*, t. 14 (numerotarea culegătorului). Culegător: HOSU CONSTANTIN, cl. V. Localitatea : LIVADA SOMEŞ, jud. Cluj. Data : 1863. A furnizat material pentru prelucrarea celei de-a doua părţi a versiunii publicate (v. 4 — 9). în ms. v. 2 (resp. 5) : *la şese boi;* v. 3 (resp. 6) : *Luai hîda;* v. 7 lipseşte în ms. ; v. 4 (resp. 8) : *Lăcomit-am şase vaci;* v. 5 (resp.. 9) : *Luai hîda.*

CCCXCIV. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.19, f. 19ʳ', t. 44 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Editorii au adăugat v. 10 şi 13. în rest, transcrierea e destul de fidelă. în ms. v. 2 : *Mers-am;* v. 4 : *vo doi, trei lei;* v. 5 : *pre doi;* v. 6 : *lupii ;* v. 8 : *Şi ăla.că l-am dat;* v. 9 : Pre *pipă;* v. 10 lipseşte ; v. 11 (resp. 12) : *Că veni;* v. 13 lipseşte ; v. 12 (resp. 14) : *Nu mi-i;* v. 13 (resp. 15) : *Cum mi-i;* v. 14 (resp. 16) : *Câ mă face sâ-l leg eu.*

CCCXCV. Editorii au avut la dispoziţie 3 variante. Pe una au dat-o în note, iar celelalte două participă în mod egal la versiunea publicată. Prima : ms. nr. 2 197.11. 134, f. 6 ʳᵛ, t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863. Diferă la v. 1 : *cu dorurile;* v. 2 : Pre *la;* v. 3 : *şi pre la;* v. 4 : *după tău;* v. 5 : *Şi de-a fi mîndrul sculat;* v. 7 : *Şi dac-a-ntreba câ după cine;* v. 8 : *După-un blâstămat de cîne;* v. 9 : Că *mă bate-n ;* v. 10 : *îmi dă;* v. 11 : *cu fontul. A* doua: ms. nr. 2 197.11.27, f. 14 ʳ% t. 4 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1873. Din ciclul *Doine sau hore poporale.* Diferă la v. 1 : *cu dorurile;* v. 2 : *La plugari cu;* v. 3 : *Şi te du;* v. 4 : *Pluguţu la;* v. 5 : *De-a gătat, de n-a gătat;* v. 7 : *De te-a-ntreba;* v. 8 : *Spune-i câ după un cîne;* v. 9 : *Şi mă bate azi şi mîne;* v. 10 : *Şi-mi dă lucrul tot cu ruptul;* v. 11 : *Şi de mîncat cu pumnul.* Cea de-a treia variantă a fost transcrisă la nota 71, p. 344. în ms. v. 1 : *cu dorurile;* v. 2 : *Pre la toate ;* v. 3 : sase *boi;* v. 5 şi 7 : *Pog&niciul;* v. 9 : *De te-a-ntreba ce mai fac;* v. 10 ; *Spune;* v. 11 — 12 (omise de editori): *De te-a-ntreba după cine, / Spune-i după-un rău de cîne;* v. 13 (resp. 11) : *De te-a-ntreba;* v. 14 (resp. 12) : *Spune-i: traiul cu vătraiul.* Evident, versul 8 al versiunii publicate este intervenţia editorilor, care au încercat să elimine prozaismul şi banalitatea formulării din original (din cele 3 variante manuscrise).

CCCXCVI. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.106, f. 2ᵛ'-3ʳ*, t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STANCU NEGRU IOAN. Materialul este nelocalizabil. Data: 1868 (?). Editorii au adăugat v. 6 — 7, 11, 16, 24, au dispus ultimul vers în mod emistihial şi au transcris restul destul de fidel. în ms. v. 1 : *prunduşel;* v. 2 : *Mi-a crescut un nucuşel;* v. 3 : *Nucu-i nalt şi frunza-i rară ;* v. 5 : *De cîntă;* v. 6 (resp. 8) : *Pe din jos la clomburele;* v. 8 (resp. 10) : *Una plînge, una rîde ;* v. 9 (resp. 12) : *Cei ce rîde ;* v. 10 (resp. 13) : *Că ce plîngi, soruţa mea ? ;* v. 11 (resp. 14) : *Da eu cum, foc;* v. 12 (resp. 15) : *Că m-am dus dup-on;*

v. 13 (resp. 1
mă am; v.
(resp. 21) :
(resp. 23) : *I*

CCCXC
culegere : n
lui Jarnik).
LODROMA
transcris a
variantei, c
să trag ; v.
I Fug vacile
boala lor.

CCCXC
ms. nr. 2 1
Jarnik). Cu
tatea: TOT
Doine popo
Că ţi-i ; v. 9
lia motivul
teres, ale i
ale temei :
a) Ms. nr.
nik). Cule
AŢINTIŞ,

b) Ms. nr
Jarnik). Cu
TĂTÎRLAU

c) **Ms. nr. 2 197.11.11, f. 3ᵛ-, t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GIURGIU THEODOR, cl. VIII. Localitatea : LUNA, jud. Cluj. Data : 1863.**

Rău, maică, m-ai blăstămat
Vinerea pre nemîncat,
Maică, cu blăstăm de foc
Să n-am bine nici noroc,
Maică, cu blăstăm în rîs ;
De mine tare s-o prins.

d) **Ms. nr. 2 197.11.123, f. 1ᵛ', t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SUCIU VASILE, cl. V. Localitatea: VĂLIŞOARA, jud. Cluj. Data : 1872.**

Maică, măiculeana mea,
Cînd în lume m-ai băiat,
C-un picior m-ai legănat,
Cu mîinile ţi-ai lucrat,
Cu gura m-ai blăstămat.
Dar nu şt'-în glumă-ori nadins
Că răul de min' s-a prins ;
Nu şt-în glumă sau în şagă,
Că răul de min'se leagă.

e) **Ms. nr. 2 197.11.172, f. 2ᵛ*, t. 11 (numerotarea culegătorului). , Culegător : MICU M., neidentificat. Materialul nedatabil şi nelocalizabil.**

Frunză verde ca iarba,
Rău m-a blăstămat maica
Să umblu din ţară-n ţară
Cumu umblă şi o fiară.

în continuare, pentru familia de motive, vezi textul CDXIX.

CCCXCIX. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.19, f. 1ᵛ*, t. 2 (numerotarea culegătorului). Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. v. 1 : *Ai, şi te-oi bate, măi;* v. 2 : *fără de-avere ;* v. 3 : *Şi lasă, măi;* v. 4 : *Lasă-mă, nu mă mai;* v. 5 : *Că de cind.* Titlul textului: ,,Barbatulu ce si-a luatu nevesta fora de avere".

CD. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.146, f. 3ᵛ-, t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IOAN SENIOR, cl. V. Localitatea: LECHINŢA, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. Editorii au adăugat v. 3 şi 5. în ms. v. 3 : *Cine, dracu, -a mai văzut.*

CDL Textul este o reducere considerabilă operată de editori în materiale ca : ms. nr. 2 197.11.137, f. 3ᵛ., t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IACOB, cl. VIL Localitatea : NUŞENI, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863.

Tu, Mărie cu chindeu,
Vai de măritatul tău,
Că te-ai măritat cu dracu,
Că ţi-i băutor bărbatu,
Băutor şi prădător
Şi la lucru n-are spor.
Că merge ziua cu coasa
Şi plîntă coasa-n pămînt,
Şi doarme pîn'la sînţit,
Vine sara ostenit,
Ca şi cel care-a cosit.
Ea-l întreabă: ce-i şi cum?
El face palma în pumn.
Pune zbiciul să se moaie,
Că-i face din ea găzdoaie
Şi ia la mînă potîngu,
Şi s-o faci precum ţi-i gîndu.

Precum se vede, editorii au păstrat primele 6 versuri ale materialului, omiţînd restul de 11. Ms. păstrează pentru partea omisă numeroase intervenţii ale lui Jarnik. Astfel, la v. 7, pune în paranteză cuvîntul *că* şi taie cuvintele *cu coasa,* scriind : ,,la cositu", ceea ce dă versul : *Merge ziua la cosit;* la v. 8 mută pronumele după verb : ,,planta si", ceea ce dă versul : *Plintâ-şi coasa în pămînt;* la v. 9 pune în paranteză conjuncţia *şi,* ceea ce dă versul : *Doarme pînă la sfinţit.* Pînă la urmă însă, această parte a textului n-a mai fost reţinută şi a căzut în versiunea publicată. Materialul poartă şi clasificarea provizorie a lui Jarnik : ,,reu măritata". Nu am mai notat diferenţele dintre textul publicat şi original (primele 6 versuri), deoarece orice confruntare le scoate cu uşurinţă la lumină. în manuscris se mai află o variantă a cîntecului : ms. nr. 2 197.11.154, f. 3ᵛ-, t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PETRUŢ AXENTE, cl. VI. Localitatea: CIUFUD, jud. Alba. Data : 1863. Primele 6 versuri diferă Ia v. 1 : *Mariuţa;* celelalte, prin raportare la textul transcris mai sus, la v. 7 : *Cînd mergea ziua la coasă;* v. 8 : *Şi-mplînta;* v. 9 : *Şi durmea pîn'la sfinţit;* v. 10 : *Vine-acasâ;* v. 11 : *ce au cosit;* v. 12 : *El întreabă ce ;* v. 13 : *El îşi făcea palma ;* v. 14 : *Şi din spate ieşea fum ;* v. 15 : *Oi pune zbiciu-s să;* v. 16 : *Ca să fac din tin';* v. 16 şi 17 lipsesc. Ultima variantă din acest ciclu este fragmentară : ms. nr. 2 197.11. 19, f. 16ᵛ% t. 36 (numerotarea culegătorului). Culegător : N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Cuprinde v. 1—4 (din versiunea publicată) şi v. 10, 12 — 14 din originalul notat mai sus. Diferă la v. 1 : *Marişcuţă ;* v. 3 : *Nu ştiu cum ţi-i măritatul;* v. 4 : *Da ţi-i beutor ;* v. 10. *Cînd vine seara acasă;* v. 12 : *Nu întreabă : ce-i şi cum ;* v. 13 : *Fără-şi face palma ;* v. 14 : *Şi îţi dă din spate fum.* Pentru familia motivului, vezi şi S. CLXXIX.

CDII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.79, f. 2ᵛ-, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ALUTANU IOAN, cl. VIL Localitatea : or. FĂGĂRAŞ, jud. Braşov. Data : 1863. Editorii au adăugat v. 1 şi 3. în ms. v. 6 (resp. 8) : Au *trămes;* v. 7 (resp. 9) : au *suflat;* v. 9 (resp. 11) : *Şi pre ele.* Culegătorul explică termenul *suratele* : ,,Amicele bune sî coetane se numescu surate". Pentru : *D'oi* (<Doiu) dă corespondentul *hei.*

CDIII. Reproduce aproape exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.27, f. 116ᵛ', t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data: 1876. Din ciclul *Poezii.* în ms. v. 1 : *De-aş fi-aşa de ;* v. 2 şi 6 : *Precumu-s ;* v. 4 : *Pămîntu ;* v. 5 : *Dar eu nu-s de blăstămat.*

CDIV. Pentru întocmirea' textului lor, editorii au avut la îndemînă 5 variante. Noi le transcriem aici în întregime (e vorba de un text epic şi circulaţia unor asemenea texte în Transilvania este o problemă deschisă !), lâsînd ca fiecare cititor să confrunte singur originalele cu versiunea publicată :

a) **Ms. nr. 2 197.11.69, f. 4ᵛ- — ᵛ-, t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CIURA ALEXANDRU, cl. VI. Localitatea : BUCIUM, jud. Alba. Data : 1863.**

Frunză verde şi-o plăntică,
Mă iubii cu multă frică,
Dar vecina, căţeaua,
Mă pîrî către maica
Şi maica s-o supărat
Şi-n cămară m-o băgat,
De trei zile n-am mîncat.
Mă uitai pre sub lăcat,
Văzui trei jocuri în sat;
Jucînd fete cu feciori,
Numa-al meu bade plîngînd.
în genunchi îngenunchiai
Şi de maica mă rugai :
— Slobozi-mă, maică,-n sat,
Că de iubit m-am lăsat.

b) Ms. n
lui Jarnik). C
litatea : MA

c) Ms. n
lui Jarnik).
Localitatea:
1863.

d) Ms.
culegătorulu
Localitatea :

Cărăruşă prin ocol,
Mă iubeam c-un domnişor ;
Mă iubeam fără de frică,
Nu ştia nime nimica.
Dar vecina, duşmana,
Ea mă spuse la mama,
Mama mă spuse la tata,
Tata mă spuse la surori,
Surorile mă spuse la fraţi.
Dară fraţii nu-s ca fraţii;
M-apucară de mînuţă
Şi mă băgară-n-o lăduţă,
Pre lăduţă, lăcătuţă,
Pre lacăt un stan de piatră.
Mă uitai pre sub lăcat,
Văzui soare strălucind,
Feciori cu fete şezînd,
Numa-al meu mîndru plîngînd.

e) Ms. nr. 2 197.11.153, f. 3v--4r-, t. 7 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PANTEA IOAN, cl. VIII. Localitatea : HĂRŢĂU, jud. Mureş. Data : 1863.

Frunză verde de bujor,
Mă iubii c-un domnişor.
Dar mă iubii cam cu frică,
Ca nimic maica să ştie.
Dar vecinii mă simţiră
Şi la maica mă pîrîră.
Maica rău s-au mîniat,
în prinsoare m-a-ncheiat.
Domnişorul auzind
Şi la mine alergînd,
Cu picioru-n uşă dînd
Şi uşa-n patru crăpînd,
El la mine s-a băgat,
Pre genunchi-i m-a luat
Şi-n gură m-a sărutat.

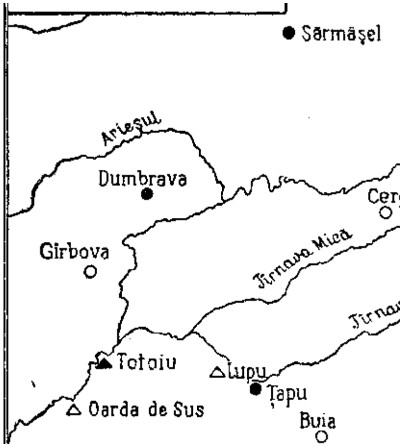
CDV. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.112, f. 3r-, t. 25 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. în ms. v. 1 : *Frunză;* v. 2 : *pre mine;* v. 3 : *Tot strigă ca pre* un ; v. 4 : *Eu de-aicea* ; v. 5 : *Nu m-oi duce* ; v. 6 — 7 : *şeaua* ; v. 7 : *pune-oi;* v. 10 : *Şi-oi face la hîde.* Jarnik glosează pe margine cu creionul: „hîdele, uritele".

CDVI. Reproduce aproape exact unica variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.179, f. 2r-, t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARCU GEORGE, cl. V. Materialul nelocalizabil. Data : 1863. în ms. v. 1 : pre *mine;* v. 2 : pre *cine;* v. 3 : pre *noi;* v. 4 : Pre *oi.*

CDVII. Reprezintă o combinaţie a două motive deosebite, circulînd independent, în 10 localităţi. Harta culegerilor scoate în evidenţă intensitatea de circulaţie a textului la data întocmirii colecţiei.
Pentru primul motiv (v. 1 — 4) din versiunea publicată), editorii au avut la dispoziţie 9 variante, pentru cel de-al doilea (v. 5 — 11) numai una singură. în trei cazuri, motivul iniţial circulă în formă de catren, fiind perfect individualizat artistic. Varianta : ms. nr. 2 197.11.182, f. 3v% t. 5 (numerotarea culegătorului). Culegător : ARON DIONISIU, cl. V. Localitatea : BUIA, jud. Sibiu. Data : 1872. Diferă la v. 1: *Săraca;* v. 4: Ci *mă doare de* (supranumerar prin anacruză). Varianta : ms. nr. 2 197.11 141, f. 1v*, t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP GEORGE, cl. V. Localitatea: CERGHID, jud. Mureş. Data: 1863. Diferă la v. 1 : *Săraca;* v. 4: *Inima, de vorbe grele.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.56, f. 3r', t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DANCEA GEORGE, cl. VI. Localitatea: GÎRBOVA, jud. Alba. Data : 1863. Diferă la v. 1 : *Săraca;* v. 4 : *Şi mă doare de* (supranumerar prin anacruză). Celelalte 6 variante ce ilustrează acest motiv se continuă cu o terţină explicativă, care e şi ea, la rîndul ei, de două feluri. Pentru primul caz, tipică e varianta: ms. nr. 2 197.11.149, f. 6r% t. 49 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP VASILE JUNIOR, cl. V. Localitatea: DUMBRAVA, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1 : *Săraca;* v. 2 : *Iar prinde a ;* v. 4 : *Doare-mă de* şi adaugă (v. 5 — 7): *Ba de mîndruţele mele, I Cele nalte subţirele, / Care m-am iubit cu ele.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.57, f. 5r', t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DANC ŞTEFAN, cl. V. Localitatea : ŢAPU, jud. Alba. Data: 1863. Este absolut identică cu cea precedentă, în timp ce varianta : ms. nr. 2 197.11. 174, f. 4r-, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MICU SIMEON, cl. VIII. Localitatea: SĂRMĂŞEL. jud. Mureş. Data: 1863, este fragmentară, lipsindu-i v. 6, dar fiind, în rest, întru totul identică întregului grup. Pentru cel de al doilea caz e tipică varianta: ms. nr. 2 197.II.5, f. 1r', t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ISAILĂ SAMUILĂ, cl. V. Localitatea: LUPU, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1 : *Săraca ;* v. 2 : *Iar prinde ;* v. 4 : *Doare-mă de,* la care adaugă terţina: *Vai, ce-mi fac mîndrele mele, I Cele nalte, subţirele, / Care m-am iubit cu ele.* întru totul identică este varianta: ms. nr. 2 197.11.137, f. 2v', t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IACOB, cl. VIL Localitatea : NUŞENI, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. Varianta, pis. nr. 2 197. 11.50, f. 1v--2r-, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DRĂGHICI IOAN, cl. VIII. Localitatea: OARDA DE SUS, jud. Alba. Data : 1863. Este la rîndul său, întru totul identică grupului de variante analizat, diferenţiindu-se de toate celelalte 8 texte prin faptul că la v. 1 are forma nearticulată : *Săraca* (la fel ca în versiunea publicată). Arătăm că pentru motivul al doilea (v. 5 — 11 din versiunea publicată) nu avem decît o singură variantă : ms. nr. 2 197.11.27, f. 29r-, t. [91 (numerotarea noastră). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data : 1875» Din ciclul *Doine sau hore poporale.* Aceasta cuprinde şi sugestia contaminării, deoarece repetă versul: *Iar începe-a mă durea* (la locul doi,, respectiv 6). Materialul a fost transcris cu multă fidelitate. Diferă la v. 1 (resp. 5) : *Săraca ;* v. 6 (resp. 9) : *sau mîl.*

LEGENDA
O *Motivul I, vers. t–'**
· *Motivul I + terţină (cazul 1)*
£ *Motivul I * terfind(c3zul2)*
A *Motivul E, vers. 5 –11*

A Nu seni

Structura motivică a textului D. 407
inima mea".

CDVIII. Editorii au avut la îndemînă 6 variante. La bază au stat varianta : ms. nr. 2 197.11.17, f. 1r', t. 2 — 2 b (numerotarea lui Jarnik). Culegătorul este anonim, iar materialul nelocalizabil. Data: 1870. Aceasta a furnizat primele 4 versuri. Varianta: ms. nr. 2 197.11.181, f. 2v.~3r', t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător:

ALBU NI
jud. Alba. I
v. 2 : *La*
v. 5 : *flori-s p*
Cîte flori pî
v. 9 (resp. 7
11 (resp. 9)
pre rît; v. 2
v. 5 : *Că cît*
v. 8 : *mie î*
Celelalte va
tare. Varia
merotarea
VI. Locali
Diferă la v
v. 3 : *vesteş*
vrea bine;
parte I Mi-
165, f. 1v
NOVACU
nedatabil,
Da cum s
gîndesc şi
I Hău mă
catrenul i

• t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FOLEA NICOLAE, cl. V. Localitatea : LUPU, jud. Alba. Data : 1863. Diferă la v. 1 : *pre rît;* v. 2 : *La ce, foc, te-ai vestejit;* v. 3: *vestejesc.* Varianta: ms. nr. 2 197.II. 28, f. 1v*, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea : LODROMAN, jud. Alba. Data : 1872. Diferă la v. 1 : *pre rtt;*\. 2 : *De ce, foc, te-ai vestejit;* v. 3 : *mă vestejesc.*

CDIX. Reprezintă o contaminare din trei variante deosebite. Prima : ms. nr. 2 197.11.106, f. 4r- t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STANCU NEGRU. IOAN. Materialul este nelocalizabil. Data: 1868 (?). E numerotată greşit, incluzîndu-se în corpul cîntecului şi versurile : *Aulică, frunza-nschică, / La sînta Măria Mică, (Cînd e noaptea-o ţîr'mai mică, [Cînd sâ merg la ibovnicăl / Cînd sâ merg şi cînd sâ viu, f Cu dragostea cînd să fiu* ? După această introducere, care nu are nimic comun cu conţinutul cîntecului analizat, se intră direct în materie, oferindu-ni-se primele 8 versuri ale versiunii publicate (resp. v. 7 — 14 din ms.). Diferă la v. 7 (resp. 1) : *noroc de bine;* v. 9 (resp. 3) : *pre mine;* v. 11 (resp. 5) : *Chiar ca frunzuţă de vînt.* Cea de-a doua variantă : ms. nr. 2 197.II.3, f. 12v-, t. 62 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872. A oferit numai ultimele două versuri ale versiunii publicate, celelalte patru (v. 9-12) fiind adăugate de editori. Diferă prin debutul ei (care aminteşte alte cicluri de producţii lirice) : *Lasă-mă, maico, nu da, / Nice nu mă judeca, I C-oi avea judecător / Pre Dumnezeu, dacă mor,* după care urmează v. 5 : *Mi-oi lua* şi v. 6 : *Şi-oi sta cu judeţu-n faţă.* Varianta a treia: ms. nr. 2 197.11.104, f. 7r-, t. 49 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea : ASINIP, jud. Alba. Data : 1863. A oferit ultimele 5(6) versuri ale versiunii publicate. în ms. v. 1 (resp. 9) : *de pre schine;* v. 11 lipseşte ; v. 4 (resp. 8) : *Mi-oi lua.*

CDX. Reprezintă o combinaţie, deosebit de subtilă, între două variante, pe care sîntem obligaţi (cu toate imperfecţiunile lor artistice) să le transcriem în întregime pentru a da un alt exemplu despre maniera de a proceda a editorilor.

a) Ms. nr. 2 197.11.114, f. 3r/v *X.* 24 c (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu. Data: 1872.

Săracă străinătatea,
Mult avui de tine parte.
Mîncatu-s, Doamne, de străini
Ca iarba de boi bătrîni;
Mîricatu-s de străinătate,
Ca iarba de vaci cu lapte ;
Vai, mîncatu-s şi de-ai mei,
Ca iarba de mieluşei.

b) Ms. nr. 2 197.11.134, f. 3v-, t 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863.

Săracă străinătate,
Mult eşti fără de dreptate.
'Nconjurai ţările toate
Şi de bine n-avui parte.
Şi mîncatu-s de străini
Ca iarba de boi bătrîni;
vŞi mîncatu-s de duşmani,
Ca iarba de boi bălani;
Şi mîricatu-s de-oameni răi,
Ca iarba de mieluşei.

CDXL Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.183, f. 8r/v t. 26 d (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN VASILE, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 9-10, 12-13 şi au omis v. 13 — 14 din ms. în ms. *v.2. De dorul;* v. 8 : *M-aş jelui;* v. 9 (resp. 11) : *Dar codru-i jalnic ca mine ;* v. 10 (resp. 14) : *Pică-i frunza, nu-i rămîne;* v. 11 (resp. 15): *măiculiţa mea;* v. 13 — 14: *Câ de-ai şti tu traiul meu, I M-ai pofti la pieptul tău.*

CDXII. Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr. 2 197.11.23, f. 2 r-v-, t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SAVA MACOVEI, ci. VI. Localitatea: HOPÎRTA, jud. Alba. Data: 1872. Editorii au adăugat v. 5 — 6, 11 — 12 şi 15 — 19. Ultimul adaos trădează net provenienţa sa extrafolclorică. în ms. V. 1 : *puiu ;* v. 3 : *pre ramurele;* v. 5 (resp. 7) : Dar *nu-s ;* v. 6 (resp. 8) : a *mele;* v. 8 (resp. 10) şi v. 9 (resp. 13) : pasăre *bătrînă.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.126, f. 2r-, t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ŢĂRANU IOAN, cl. VIL Localitatea: CHEŢANI, jud. Mureş. Data : 1863. Ne duce înspre lirica de cătănie. în ms. sînt inversate v. 1 — 2, vin apoi: *Eu gîndeam că-mi cîntă mie, j Dar el cîntâ-a cătănie,* după care se reintă în atmosfera specifică; v. 5 : *pre cleomburele;* v. 7 : *Ma elea nu-s ;* v. 8 : *Că-elea-s surorile mele;* v. 10: *pasăre bătrînă;* v. 1T (resp. 13): *Ma nu-i pasăre ;* v. 12 (resp. 14) : *Că-i măicuţa mea ;* restul lipseşte, într-o situaţie similară e şi varianta : ms. nr. 2 197.11 20, f. 1v-, t. 7 (numerotarea culegătorului). Culegător : NEMEŞ IOAN JUNIOR, cl. V. Localitatea : POIANA, jud. Cluj. Data : 1863 . După in/ersarea primelor două versuri, intervin cele ce fac aluzie la cătănie: *Am gîndit că-mi cîntă mie, / Dar el cîntă-a cătănie,* pentru a intra în substanţa specifică a cîntecului (v. 2 — 10 ale versiunii publicate), deosebindu-se la v. 7 (resp. 7) : *Acele nu-s;* v. 8 : *Că sînt surorile mele;* v. 10 : *Cîntă-o pasăre ;* v. 11 — 12 (resp. 13 — 14): *Da aceea nu-i bătrînă, / Că-i. maica mea cea străină.* Frecvent circulă şi în forma reprezentată de varianta: ms. nr. 2 197.11.156, f. 1v*, t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POPESCU IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea: CĂPÎLNA, jud. Alba. Data : 1863.

în vîrfuţul viei mele,
Este-un nuc cu frunza rară
Unde merg cucii din ţară,
De cîntă de se omoară.
Mai în jos pre clencurele,
Cîntă două turturele.
Şi-aşa cîntă de cu jale,
De cade frunza în cale.
Da nu-s două turturele,
Că-s două surori de-a mele
Şi-aşa cîntă de cu dor,
De frunzele în vînt zbor.

Cel de-al doilea text diferă de varianta aceasta la v. 3 : *Und's-adun ;* v. 4 : *Şi cîntă;* v. 8 : *De cad frunzele.* Detaliile sale tehnice sînt : ms. nr. 2 197.11.15, f. 2v', t. 10 : Horă (numerotarea lui Jarnik). Culegător : HORŞIA IOAN, cl. VIII. Localitatea: SÎNMICLĂUŞ, jud. Alba. Data : 1863.

CDXIII. Reproduce întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.140, f. 3r/v t. 39 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863. în ms. v. 4 : *şed ;* v. 5 : *a/a;* v. 7 : *Multe rabdă săracul.* La v. 9 în original ana cruza ,,sî", tăiată de Jarnik pentru rectificarea prozodiei (precum a şi apărut versul în versiunea tipărită).

CDXIV. Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr. 2 197.11.185, f. 18r/v t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ST
TIUR, jud.
v. 1 şi 9. în
dincoace, v.
dragă Doamn
13 (numerota
TRICIU, cl.
Data : 1863.
v. 6_7 din
Astfel, v. 1 (
mă; v. 3 — 5
n-am făcut, /
calitate a fost
2 197.11.164, f
Culegător : O
cea precedent
merar prin an

CDXV. R
2 197.11.176, f
legător : MĂ
tatea : DOŞ
1 : *De ici* .
lapsus cala
în culegere :
diferă în an
Astfel, varia
merotarea lui
cl. VI. Loca
Diferă la v.
Nime. Varia
merotarea lu
Localitatea :
la v. 1 : *Din*
mină ; v. 4 :
plînge. Varia
ţează o inge
ţia din 1963,
cu privire la
care o acope
localităţi pe
colecţiei, ca
pre care se v
două toponi
s-a cules este
II.3, f. 11r-,
IONAŞ AND
jud. Alba.
Ea diferă la

lumină; v. 3 : *Şi nime n-o poate.* Aici, întîmplător, numele localităţii din text coincide cu localitatea de baştină a culegătorului. Faţă de aceasta, pare mai plauzibil să afirmăm că prezenţa unor toponimice în cuprinsul unor texte folclorice nu vorbeşte întotdeauna, şi mai ales Hotărît, despre naşterea lor în localităţile denumite astfel, deci că folosirea unui asemenea argument nu este niciodată probantă.

CDXVI. Reproduce întocmai unica variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.65, f 3 ·', t. 7 (numerotarea culegătorului). Culegător: CEAUŞEANU ALEX., cl. VI. Localitatea : PORUMBENI, jud. Harghita. Data : 1872. în ms. v 1. : *Auzit am;* v. 2 : *perina,* v. 3: *C-oi muri;* v. 6 : din a *mea ţară.*

CDXVII. Reproduce exact singura variantă din culegere : ms.. nr. 2 197.11.168, f. 1·', t. 2 (numerotarea culegătorului). Culegător : NEGRUŢIU F. IOAN, cl. V. Localitatea : SUCUTARD, jud. Cluj. Data: 1872. în ms. v. 1 : *Aşa-i, Doamne;* v.3: *o clăteşte;* v. 4 : *mi-o loveşte.*

CDXV1II. Reproduce aproape exact oricare din cele două variante existente în culegere. Prima: ms. nr. 2 197.11.145, f. 1·', t. 10 (numerotarea culegătorului). Culegător : POP MATEI, cl. V. Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1872. Diferă la v. 1 : m-au mîndră; v. 4 : *pre pămînt;* v. 6 : *pre picioare.* A doua : ms. nr. 2 197.11.22, f. 1·% t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP CONSTANTIN, cl. V. Localitatea : or. HUNEDOARA, jud. Hunedoara. Data : 1872. Diferă la v. 1 : m-o mîndră; v. 2, 4 şi 6 : *legăn;* v. 3 şi 5 : *pre.* Apare clar că editorii au înlocuit *mîndră* cu *maica,* schimbînd semnificaţia lirică a piesei.

CDXIX. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.136, f. 4 ·-·*, t. 21 (numerotarea culegătorului). Culegător : POP IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea : BIGHIGIU, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. în ms. v. 2: *fi-o părut;* v. 3: *C-un picior;* v. 4 : îţi *lucrai;* lipseşte v. 11 ; v. 13 (resp. 14) : Şi *s-umblu.*

CDXX. Reprezintă reducerea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.184, f. 3·% t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863. Astfel, editorii au eliminat v. 1 — 6 ale acestei variante : *Cînd măicuţa m-a făcut, [Tare bine i-au părut; I C-un picior m-au legănat, / Din gură m-au blăstămat, I Cu blestem, Doamne, de foc / Să n-am bine nici noroc,* transcriind apoi versurile 7 — 14 cu destulă fidelitate. Diferă la*v. 7 (resp. 1) şi v. 11 (resp. 5) : *Cînd a-mpărţit;* v. 8 (resp. 2) : *Eu am fost dus ;* v. 9 (resp. 3) : *Nu ştiu cum l-au ;* v. 10 (resp. 4) : *Că mai că nu mi s-a vint;* v. 12 (resp. 6) : *Dusă am fost;* v. 13 (resp. 7) : *Nu ştiu cum l-a;* v. 14 (resp. 8) : *Mai tot mie.* Materialul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „nefericire dein blast. mumei".

CDXXI. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197. 11.65, f. 7·", t. 26 (numerotarea culegătorului). Culegător : CEAUŞEANU ALEX., cl. VI. Localitatea: PORUMBENI, jud. Harghita. Data: 1872. Editorii au adăugat v. 6 — 7, care trădează net provenienţa lor extrafolclorică. Originalul a fost transcris însă absolut exact.

CDXXII. Reprezintă prelucrarea (amplificare şi înlocuire de idei) singurei variante din culegere : ms, nr. 2 197.11.113, f. 3·\ t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. Editorii au adăugat versul introductiv şi l-au înlocuit pe al doilea din ms. cu al treilea din versiunea lor. în ms. v. 1 (resp. 2) : *maica;* v. 2 (resp. 3) : *Că mai ai copii acasă;* v. 5 (resp. 6) : *la cetea;* v. 7 (resp. 8): lacrămi.

CDXXIII. Editorii au avut la îndemînă o singură variantă. Au folosit numai cea de-a doua parte a sa. Pentru a face sensibilă maniera de lucru a editorilor, oferim textul integral al acestei variante, subliniind versurile care au fost selecţionate pentru a intra în versiunea publicată: ms. nr. 2 197.11.130, f. 1 ·-, t. 4-6 (numerotarealui Jarnik). Culegător': RAICU CLEMENTE, cl. VIL Localitatea: ŞINCA VECHE, jud. Braşov. Data : 1863.

Maică, nu mă purta rău,
Că şi io-s băiatul tău.
C-oi pune mîna pre masă
Şi ţi-oi face loc în casă,
Şi-oi pune mîna pre uşă
Şi ti-i uita cum m-oi duce.
Şi tu, maică, mi-i aştepta,
Tot cu apă rece-n vasă
Şi cu prînzu cald în masă,
Doar oi veni de la coasă,
De la coasă, de la rît.
Apa-n vasă s-a-ncălzit,
Prînzu-n masă s-a răcit
Şi eu, maică, n-am venit;
Coasa-n cui a ruginit
Şi eu, maică, n-am venit.

La versul 2, Jarnik scrie şi : „pruncuIu" ; la v. 6 : „te-i".

CDXXIV. Reprezintă amplificarea masivă a singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.113, f. 3·-, t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 9-10, 13, 15. în ms. v. 1 ; *Măiculiţa mea;* v. 2 : *De te-ndurâ;* v. 3 : -Fa, *maică, -o ;* v. 5 : *Din parte şi;* v. 6 : *Fă, măicuţă-o ;* v 8 : *fiuţ drag;* v. 9 — 10 lipsesc; v. 9 (resp. 12): *locul crăpat;* v. 10 (resp. 11): *De pre tin'te-a îngropat;* v. 13 lipseşte; v. 11 (resp. 14): *De la noi a patra sat;* v. 15 lipseşte.

CDXXV. Reproduce aproape exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.179, f. 1 · % t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARC GEORGE,. cl. V. Materialul este nelocalizabil. Data : 1863. în ms. v. 2 : *Toate cîntă ;* v. 3 : seaca *ciocîrlie;* v. 4 : *Cîntă mie-a pribegie;* v. 6: *Cine nu-i;* v^ 10 : *La feciorul.*

CDXXVI. Reprezintă amplificarea unicei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.134, f. 6 ·\ t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863. Editorii au adăugat v. 7. în ms. v.1 : *Ardă-te focul;* v. 3 : *Să rămînă numai un stejârel;* v. 4 : *io* ; v. 5 : *[ochişorii* = indescifrabil şi refăcut de noi pe bază de similaritate], v. 7 (resp. 8): *Să vădu pre;* v. 9 (resp. 10) : *lacrămi.*

CDXXVII. Reproduce întocmai varianta: ms. nr. 2 197.11.27, f. 29·-,'t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875, din ciclul *Doine sau hore poporale.* în ms. v. 1 : *ratundă;* v. 4 : Cadd *bruma.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.28, f. 4 ·-, t. 25 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea: LODROMAN, jud. Alba. Data:

1872. E frag
şi 3, cu dec
Varianta : ms
lui Jarnik). C
tatea : ROŞI
Adaugă la
exact, închei
caz din leagă
măvara, I Cîn
nală a lui Ja
acestei ultime
tim text ce se
este ms. nr.
Jarnik). Culeg
calitatea : ER
distihul: *Coa*
mîngîie, la ca
Jarnik (ms.

CDXXVII
deosebite. Pri
11.152, f. 4 ·
gător : ORGA
GRÎNOASĂ,
riantă repre
siunii publica
văz < vediu î
11.106, f. 13·-
STANCU NE
Data: 1868 (?
negri. Cel d
ilustrat de v
(numerotarea 1
cl. VI. Loca
1872. Ea cupr
tipărită, ulti
adaos al edito
meu; v. 2 (r

CDXXIX
riantă din cul
merotarea lui
cl. VII. L
1863. Editorii
scriind, în re
(munţi, deal)
provizorie a

GDXXX. La baza versiunii publicate stau două texte culese de aceeaşi persoană din aceeaşi localitate. Primul : ms. nr. 2 197.II.3, f. 3ᵛ\ t. 13 (numerotarea iui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872. A putut oferi sugestii pentru v. 2 — 4 din versiunea publicată, în ms. lipseşte versul introductiv, v. 1 (resp. 2) : *drumu ;* v. 3 (resp. *4) : Nece de turme ;* v. 4 : *Ci de frăţiori de-ai mei.* Cea de-a doua : ms. nr. 2 197.II.3, f. 5ᵛ% t.22 (numerotarea lui Jarnik), a oferit şi ea material pentru această primă parte a versiunii publicate. în ms. v. 1 — 3 : *Badeo, bădişorul meu, j De la noi pînă ta voi, / Bâtutâ-i calea de boi;* v. 4 (resp. 3) : *Ştiu că nu de boii tăi;* v. 5 identic cu v. 5 al versiunii publicate. Versurile 6 — 10 ale versiunii publicate provin de la varianta ms. nr. 2 197.11. 181, f. 2ᵛ\ t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ALRU NICOLAE, cl. V. Localitatea : PĂNADE, jud. Alba. Data : 1863. în ms. v. 1 (resp. 6) : *Haida ;* v. 2 (resp. 7) : *cărarea mea;* v. 3 (resp. 8) : *la ţara mea ;* v. 4 (resp. 9) : *Că ţara mea-i.*

CDXXXI. Reprezintă o combinaţie între două variante de bază. Prima: ms. nr. 2 197.11.164, f. 6ᵛ* — 7ᵛ*, t. 10 — 10 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea : GALTIU, jud. Alba. Data : 1863. A oferit primele 9 versuri ale versiunii publicate. în ms. v. 5 : *Pe unde-am umblat odată* (omis de editori); v. 9 (resp. 8) : *Doar îmi văd eu num-una ;* v. 10 (resp. 9) : Să-m/ *mai stîmpăr.* Editorii au omis v. 11 — 14: *Cit mă. uit cu ochii mei, / Eu nu văd oameni de-ai mei, \ Făr'tot negri străinei, / Să-mi mîne zilele cu ei.* Replica sa, din aceeaşi localitate şi transcrisă la aceeaşi dată : ms. nr. 2 197.11.83, f. 3ᵛ*, t. 11 — 11 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BARBU PARTICIU, cl.VII, este identică cu cea precedentă, deosebindu-se doar la versurile 2 : *Să-mi facu ochiţii;* v. 9 (resp. 8) : *Da mi văd eu numai;* v. 10 (resp. 9) : *Să-mi mai stîmpăr* şi la versurile omise de editori (v. 11 : Cînd *mă uit).* Cea de-a doua variantă: ms. nr. 2 197.11.183, f. 8ᵛ', t, 26 b — c (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN VASILE, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863. A oferit ultimele 4 versuri ale versiunii publicate, respectiv v. 10 — 13. în ms. v. 2 : *pre munţi;* v. 4 : *Pre unde-am umblat odată ;* lipsesc v. 5 — 9 din versiunea publicată, după care vine catrenul final, deosebindu-se la v. 6 (resp. 11) : *pre munţi cu flori;* v. 7 (resp. 12) : *la nori;* v. 8 (resp. 13) : *treacă din plînsori.* în cuprinsul manuscrisului aflăm însă şi alte texte, mai mult sau mai puţin fragmentare. Două variante prezintă caracteristica de a îmbina cîte două terţine. Varianta : ms. nr. 2 197.11.131, f. 4ᵛ\ t. 18 — 18 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP VASILE SENIOR, cl. V. Localitatea: SĂLCUD, jud. Mureş. Data : 1863. Se deosebeşte la v. 3 : *Să mă uit în lumea toată,* şi la v. 6 (resp. 11): *Să mă jeluiesc să mor,* textul neavînd -decît 6 versuri Varianta: ms. nr. 2 197.11.181, f. 1ᵛ-2ᵛ\ t. 5-5 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ALBU NICOLAE, cl. V. Localitatea : PĂNADE, jud. Alba. Data : 1863. Are tot numai 6 versuri şi diferă la v. 3 : *Să-mi capăt mamă şi tată* şi la v. 6 (resp. 7) : *Să-mi capăt fraţi şi surori.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.73, f. 3ᵛ*, t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CIORTEA GEORGE, cl. V. Localitatea: PEŢELCA, jud. Alba. Data: 1865. în fragmentarismul ei ajunge pînă la ultima expresie posibilă a schematizării motivului. Cuprinde v. 5 — 6 şi 1 — 2 din versiunea publicată.

CDXXXII. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.152, f. 4ᵛ', t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ORGA IOAN, cl. VI. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 1: *Mureş;* v. 2: *Cin'bea din tin'; Câ eu numai;* v. 4 : *Şi foarte tare m-am.*

CDXXXIII. Reproduce, cu modificări importante, varianta : ms. nr. 2 197.11 113, f. 2ᵛ*, t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Ristriţa-Năsăud. Data : 1863. Din ciclul *Chiuituri.* în ms. v. 1 : *Oi, săraca ;* v. 2 : *Eu mi-am lăsat-o;* v. 3: *Nu se-amînă;* v. 4: *Mi-oi câta ţara ;* v. 5 — 8 (înlocuite în versiunea publicată cu v. 5 — 6) : *Nici o floare nu iubeşte, / Ca locul de unde creşte ; / Ori şi unde-o răsădeşte,! Tot nu-i ca de unde creşte;* v. 9 (resp 7) : *Precum n-am iubit;* v. 10 (resp. 8) : *Numai la;* v. 11 (resp. 9): *Seara, dimineaţa;* v. 12 lipseşte; v. 14 (resp. 13): *înnorat;* v. 17 (resp. 16): *maica-mi.* Varianta a doua e fragmentară, ms. nr. 2 197.11.51, f. 6ᵛ\ t. [6] (numerotarea noastră). Culegător: DRĂGHICESCU IOACHIM, cl. VIL Localitatea: BLĂJEL, jud. Sibiu. Data: 1863. Din ciclul *Din strigările ce le zic junii români, celebrînd faimosul salt al lui Romul.* Diferă la v. 1 : *Oi, săraca;* v. 2 : *Te-am lăsat, ţară ;* v. 3 : *Da n-o trece,* v. 4 : *Te-oi cota, ţară,* v. 5 — 6 : *Ţară bună şi bănoasă, / De mîndră care-i drăcoasă,* încheindu-se pe acest motiv cu totul neconcordant şi insolit.

CDXXXIV. Reproduce exact varianta : ms. nr. 2 197. 11.178, f. 5ᵛ~ᵛ, t. 11 : *Versul unui prunc orfan.* Culegător : MĂRCULEŢ IOAN, cl. VI. Localitatea : CERGĂU MARE, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 2: *Rău-i;* v. 5: Că *de-ai călca;* v. 7: Şi *de-ai călca.* în general, editorii au eliminat anacruzele (v. 5, 7), restituind versurilor respective cadenţa prozodică normală. Varianta a doua : ms. nr. 2 197.11.54, f. 2ᵛ', t. 28 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, el. VIL Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863. E fragmentară, cuprinzînd numai primele două distihuri, cu ordinea inversată. în ms. v. 1 (resp. 3) : *Rău-i;* v. 3 (resp. 1) : *eheatră ;* v. 4 (resp. 2) : *Rău-i.*

CDXXXV. Oferim textul integral a celor 5 variante ce au servit la întocmirea versiunii publicate, pentru a da măsura intervenţiilor operate de editori în asemenea cazuri.

a) Ms. nr. 2 197.11.182, f. 2ᵛ--3ᵛ% t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea : BUIA, jud. Sibiu. Data : 1872.

Cîte păsărele-n codru,
Toate-mi cină şi-mi alină,
Numai eu n-am ce cina,
Nici unde mă alina,
Că mi-i cuibul lîngă drum.
Cîţi drumari călătoresc,
Tot în min'zburăturesc
Şi cuibul mi l-am mutat
în mijlocul codrului,
Unde-s puii corbului.
Corbul rău s-au mîniat
Şi din grai aşa-mi grăia :
— Puii, puişorii mei,
Grijească-vă Dumnezeu,
Numai cît v-am grijit eu.
Puii din graiu-mi grăia :
- Taică, tăiculeanul nostru,
Grijeşte-ne-o lună, două,
Să ne crească pene nouă,
Că noi încă om zbura,
Tăicuţă, cu dumneata.

b) Ms. nr. 2 197.II.6, f. 3ᵛ--4ᵛ-, t. 18 (numerotarea culegătorului). Culegător: LAZĂR ALEXE, cl. VI. Localitatea : ALĂMOR, jud. Sibiu. Data: 1872:

Cîte păsărele-n lume,
Toate cină şi s-alină.
Numai eu n-am ce cina
Şi unde mă alina,
Că-mi fu cuibu lîngă drum.
Cîţi drumari pe drum trecea,

c) Ms. nr. 2
(numerotarea
cl. VIII. L
Data : 1863
mesiu".

d) Ms. nr.
nik). Culeg
TĂTÎRLAU

e) Ms. nr.
Jarnik) Cu
Localitatea:

Cîte păsări în pădure,
Toate cină, ba-mi alină.
Numai păsăruică mea,'
Nici nu cină, nici alină,
Că i-i cuibu lîngă drum.
Cîţi drumari pre-acolo trecea,
Toţi în cuibu ei zv|rlea.

Celelalte două variante din culegere sînt fragmentare. Varianta : ms. nr. 2 197.11.27, f. 47v', t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1875. Diferă la v. 1 : *Cîte păsări în;* v. 2 (resp. 3) : identic; v. 3 —5 : *Numai eu, amar de mine, j Nici nu cin, nici nu m-alin, \ Făr'vârs lacrimi şi suspin.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.119, f. 5 '.-'., t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SÎNCELEANU OCTAVIAN, cl. VIII. Localitatea : CUGIR, jud. Alba. Data : 1868. Diferă la v. : *Toate-mi cîntă,* v. 3 —4 : *Numai biata ciocîrlie, j Aia-mi cîntă-n duşmănie.*

CDXXXVI. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.57, f. 1r.,t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DANC ŞTEFAN, cl. V. Localitatea: ŢAPU, jud. Alba. Data: 1863. Editorii au adăugat ultimele 2 versuri, după ce-au transcris destul de fidel primele cinci ale originalului. în ms. v. 1 : *De-aicea pînă-n ;* v. 4 : *Da nici acea nu-i;* v. 5 : *Că-are-o ţîr.*

CDXXXVII. Oferim textul integral al celor 4 variante ce au servit la redactarea versiunii publicate, pentru a face evidentă măsura intervenţiilor operate de editori în asemenea cazuri:

a) Ms. nr. 2 197.11.27, f. 79 r, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1876. Din ciclul *Poezii poporale.*

De-aici pînă la Braşeu,
Nime nu-i străin ca eu,
Numai mirla din pădure,
Dar nici ea
Nu-i singurea.
Cîndu-i mirla rău bolnavă,
Vine cucul şi-o întreabă :
— Rău ţi-i ţie, măi soruţă,
Rău ţi-i ţie, păsăruţă?
— Nu mi-i rău, fără [o] să mor,
De durere şi de dor.
Dară cine m-o jeli,
Cînd străină, voi muri?
— Te-oi jeli- eu, soră, dragă.
Voi zbura din creangă-n creangă
Şi-oi zbura din vie-n vie,
Te-oi jeli cu bucurie ;
Şi-oi zbura din fag [în fag],
Te-oi jeli, soră, cu drag.

b) Ms. nr. 2 197.11.144, f. 4v--f6v-, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP PETRU, cl. VIII. Localitatea: JABENIŢA, jud. Mureş. Data: 1863.

Jale-i, Doamne, cui i-i jale,
Jale-i, Doamne, maicii mele,
Jale-i la tot neamul meu
D-un voinic străin ca eu.
Precum nu s-ar cuveni
Nici părinţi a-i părăsi...
Că de-aici pînă-n Braşeu,
Nu-i voinic străin ca eu,
Numai mierla din pădure,
Care-i neagră ca o mure.
Dar şi ea are-un frăţior
Pre sturzul cel pestricior
Şi cîndu-i mierla beteagă,
Merge sturzul şi-o întreabă :
— Ce ţi-i, mierlă, ce ţi-i dragă?
O doară tu eşti beteagă?
Şi mai are-o surioară,
Vînăta privighetoare,
Cîntă noaptea pre răcoare,
Pre arbori şi pre răzoare,
'N revărsatul zorilor,
în grădina florilor.

c) Ms. nr. 2 197.11.69, f. 6 r% t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIURA ALEXANDRU, cl. VI. Localitatea : BUCIUM, ji d. Alba. Data : 1863.

De-aicea pîn' la Braşeu,
Nu-i nime sărac [ca] eu,
Numa mierla în pădure
Şi ea are unu-anume.
Cîndu-i mierla mai beteagă,
Vine cucul şi-o întreabă :
— De ce eşti, mierlă, beteagă?
— M-o pupat piţiguş cu barba neagră.
Să fi fost cu barba rasă,
Acum aş fi sănătoasă.

d) Ms. nr. 2 197.11.57, f. 2v--3 r-, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DANC ŞTEFAN, cl. V. Localitatea : ŢAPU, jud. Alba. Data : 1863.

De-aici pînă în Braşeu,
Nu-i nime străin ca eu,
Numai cucu4 scris în creangă.
Da nici ala nu-i străin,
Are-o soră fată mare,
De o cheamă plevitoare,
De pleveşte feciorii,
Seara cînd merg cu boii,
Dimineaţa cînd i-aduc
Şi-i -nşiră pre lîngă jug
Şi se duc cu ei la plug.

CDXXXVIII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.27, f. 79 r', t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANUSIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1876. Editorii au adăugat 2 versuri invocative (v. 1 şi 3), transcriind restul cu destulă fidelitate. în ms. v. 2 (resp. 4) : *Dar drumul de ce-i bătut;* v. 3 (resp. 5): *De-o nevastă slrăină-n;* v. 5 — 6 (resp. 7 — 8): *N-are aicâ, j N-are maică;* v. 8 (resp. 10): *Numai grădina.*

CDXXXIX. Reprezintă reducerea variantei : ms. nr. 2 197.11.94, f. 4 v*, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea : ASINIP, jud. Alba. Data : 1872. Editorii au eliminat v. 4 şi 8 ale originalului. în ms. v. 2: *nu mă mînă;* v. 4: *Aşa-s, Doamne, de străină;* v. 8 : *Aşa-s, Doamne, de săracă.* Materialul poartă, cu creionul, clasificarea provizorie a lui Jarnik : „plângere". Sugestii, atît pentru reducerea variantei anterioare, cît şi pentru schimbarea versului al doilea, pot să fi venit din direcţia variantei fragmentare : ms. nr. 2 197.11.138, f. 2 v', t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IACOB, ci. V. Localitatea : DRÎMBAR, jud. Alba. Data: 1872. în ms. lipsesc v. 3 şi 6 din versiunea publicată, restul de 4 versuri fiind transcrise absolut exact.

CDXL. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : Ms. nr. 2 197.11.28, f. 7 v', t. 50 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea : LODROMAN, jud. Alba. Data : 1872. Editorii au adăugat versul introductiv, transcriind originalul cu destulă fidelitate. în ms. v. 7 (resp. 8): N-am milă *unde mă duc.*

CDXLI.
două variante
tate : Galti
prima: ms.
rotarea culegă
VI; a doua :
tarea lui Jar
VIL Editori
transcriind r
cu drag; v.
Cînd va fac

CDXLII.
din culegere
tarea culegă
rialul neloca
nu-i aşa-amo
S-a păstrat
Pop-Retegan
v. 5 : *Nici u*
bite de mat

CDXLII
2 197.11.136,
Culegător:
BICHIGIU,
au înlocuit
siunii public
(resp. 6) : *Şi*
voltare epic
aflate în c
a) Ms. nr.
Jarnik). Cul
calitatea: T

b) Ms. nr
lui Jarnik).
calitatea : N

Pre uliță-n Gușteriță,
Merge-o albă copiliță
Cu rochia roșioară,
Cu cosița gălbioară
Și grăia luna cu soare :
— Hai copiliță, mai tare,
Că vine Dunărea mare.
— Las'să vie, să mă mîie,
Că n-am tată să mă țîie,
Nici mamă să mă mîngiie.

S-a păstrat copia manuscrisă a variantei *a* (B.O.S., Ms. Pop-Reteganul) cu transcriere diversă la v. 3 : *preumbla* v; 5 : *cosiță;* v. 7 : *copilițo,* la care se face trimitere de la varianta *b* (versurile 2, 3, 4, 5 și 7) și note stenogramice ale variantei de bază (POP IOAN SENIOR).

CDXLIV. Reproduce absolut exact varianta: ms. nr. 2 197.11.27, I. 79 ᵛ-, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. DUa : 1876. Din ciclul *Poezii poporale.* în ms. v. 6 : Să *nu-nfloriți.* Celelalte variante sînt fragmentare. Prima: ms. nr. 2 197.11.146, f. 3ᵛ% t. 19 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IOAN SENIOR, cl. V. Localitatea: LECHINȚA, jud. Bistrița-Năsăud. Data: 1863, cuprinde numai primele 3 versuri ale versiunii publicate (transcrise exact). Varianta: ms. nr. 2 197.11.104, f. 1ᵛ-, t 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VII. Localitatea : ASINIP, jud. Alba. Data: 1863. Are la v. 2 : *De-astupați pîrleazurile;* sare peste v. 3 — 5 și face la v. 3 (resp. 6): *și-mi înfloriți;* pentru a se încheia cu : *Cînd mie mi-ați trebuit, / V-am săpat și v-am plivit / Și tot nu mi-ați înflorit.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.22, 2ᵛ\ t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP CONSTANTIN, cl. V. Localitatea : or. HUNEDOARA, jud. Hunedoara. Data : 1872. Cuprinde v. 6 — 7 (din versiunea publicată) și se încheie cu: *Cînd mie mi-ați trebuit, j Voi ați stat de-aii mugurit.* în original, formele latinizante : *debuiți* (v. 2) și *debuit* (v. 3). Este evidentă, la aceste ultime texte, legătura cu cîntecele de nuntă. Materialul are o atestare mai veche, în culegerea lui N. Pauleti (vezi ed. Ion Mușlea, p. 76).

CDXLV. Reprezintă amplificarea singurei Variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.11, f. 2ᵛ', t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GIURGIU TEODOR, cl. VIII. Localitatea: LUNA, jud. Cluj. Data: 1863. Editorii au adăugat versul introductiv, transcriind apoi, în mod absolut exact, textul originalului.

CDXLVI. Reprezintă combinarea ad-hoc a două variante deosebite. Prima : ms. nr. 2 197.11.109, f. 3ᵛ% t. 19 (numerotarealui Jarnik). Culegător: VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea: AGRIȘTEU, jud. Mureș. Data: 1872. A oferit primele 4 versuri, transcrise aproape exact (v. 3 : *cine-a zis;* v. 1 și 3 : pre). Varianta a doua : ms. nr. 2 197.11.156, f. 2ᵛ% t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POPESCU IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea : CĂPÎLNA, jud. Alba. Data : 1863, a oferit ultimele 3 versuri ale versiunii publicate, prin omiterea v. 3 și transcrierea mai liberă a celorlalte, în ms. v. 1 (resp. 5): *Cine o stîrnit daina, daina;* v. 3 : *Arsă, -arsă totdeauna.*

CDXLVII. Reprezintă o combinație între două variante deosebite. Prima : ms. nr. 2 917.11.85, f. 1ᵛ-, t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BANFI OCTAVIU, cl. V. Localitatea : ȘOMOȘTELNIC, jud. Mureș. Data: 1872, a oferit primele 4 versuri ale versiunii publicate, cu o singură modificare (v. 3, în ms. : *merge, merge).* Cea de-a doua variantă: ms. nr. 2 197.11.117, f. 3ᵛ% t. 37 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea : ERNEI, jud. Mureș. Data : 1872. A oferit ultimele două versuri, transcrise absolut exact. Varianta nu cuprinde, de altfel, decît aceste două versuri.

CDXLVIII. Editorii au avut la dispoziție 5 variante deosebite. Le oferim în întregime, subliniind pasajele care au intrat (sau au putut intra) în versiunea publicată, a) Ms. nr. 2 197.11.65, f. 3ᵛ% t. 8 (numerotarea culegătorului). Culegător : CEAUȘEANU ALEX., cl. VI. Localitatea : PORUMBENI, jud Harghita. Data: 1872.

Negru-i Doamne, pâmîntul,
Da-i mai negru urîtul,
Că urîtul n-are leac
Numai scindura de brad
Și piatra mare la cap.
Duce-m-oi cît voi vedea,
Cu urît n-oi mai ședea.
Decît cu urît în casă,
Mai bine cu boala-n oasă.
De-ar fi mama sănătoasă,
Mi-ar scoate boala din oasă ;
De boală m-oi vindeca,
De urît nu voi scăpa.

b) Ms. nr. 2 197.11.71, f. 3ᵛ', t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CIUNGANU ILARIU, cl. VI. Localitatea : CIUNGA, jud. Alba. Data: 1872.

Că cîtu-i frunzuța pre-un pom,,
Nu-i ca urîtul de om
C-ai dormi și nu ți-i somn
Și-ai mînca și nu ți-i foame,
Fără te-usci de pre picioare.
Cîtă boală-i pre pămînt,
Nu-i ca boala de urît;
Toată boala are leac,
Da urîtu n-are cap,
Fără numai scindura de brad
Și-o piatră mare la cap.

c) Ms. nr. 2 197.11.12, f. 2ᵛ-, t. 19 (Numerotarea lui Jarnik). Culegător : GOGA ILIE, cl. VII. Localitatea: HĂGHIG, jud. Covasna. Data : 1863.

Negru-i, Doamne, pămîntu,
Da-i mai negru urîtu :
Că nimica nu te doare
Totuși te usci pre picioare
Ca și floarea de cicoare.

d) Ms. nr. 2 197.11.106, f. 7ᵛ*, t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STANCU NEGRU IOAN. Nelocalizabilă. Data: 1868(?)

Lasă-mă, măicuță,-n voie,
Nu mă da după nevoie;
, Lasă-mă, maică,-n pămînt,
Nu mă da după urît,
Că urîru n-are leac,
Fără scindura de brad
Și-o cruce de lemn uscat.

e) Ms. nr. 2 197.11.174, f. 4ᵛ', t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MILACIU VASILE, cl. V. Localitatea : ȘARD, jud. Alba. Data: 1872.

Duce-m-aș cît aș vedea,
Cu urît n-aș mai ședea,
Că urîtu cel de om
N-are cină, n-are somn,
Dar urîtu cel de casă
N-are cină, n-are masă,
Numai ca gardu te lasă.

(

CDXLIX. Editorii au avut la îndemînă patru variante, pe care le-au folosit, în mod inegal, la redactarea

versiunii pu
varianta : ms
lui Jarnik).
Localitatea : C
ms. v. 1 (resp
Codru de; v.
repetă întocm
v. 8 : *Voin*
11.70, f. 4ʳ*,
COCOVANU
DE SUS, ju
primele trei
îmi ghicește);
I — Spune-ți-
I Și codrul de
f. 12ᵛ*, t. 49
TEANU PAU
Alba. Data :
1 — 2: *Rîndu*
șică; v. 3: *C*
1 Voinicu de
voie. Ultima
21 (numerotar
SIF, cl. VI
Data: 1872.
Mult mă mir
grele, / Voini
mai veche, îh
p. 64).

CDL. Rep
culegere : ms.
lui Jarnik). C
tatea: HĂGH
absolut întocr
N. Pauleti (ve

CDLI. Re
2 197.11.79, f.
gător : ALUT
GĂRAȘ, jud.
v. 3 ; *N-are*
i-i frică; v. 9
nic; v. 11 : *su*
place; v. 14:
De mine nice
2 ᵛ-, t. 10 —
POP IACOB,
Năsăud. Data

V. 3 : *N-are loc un'* ; v. 4 : *Să cînte, focul să-şi;* v.5 —8 lipsesc •; v. 5 (resp. 9) : *De-ar fi cucul vornic dornic;* v. 6 (resp. 10): *Mi l-aş prinde un ibovnic;* v. 7 (resp. 11): *Tot cămăşi subţiri i-aş face;* v. 8 (resp. 12) : *Şi l-aş purta cum îmi place;* v. 10 (resp. 14): pre *rămurea;* v. 11 (resp. 15): *Şi zboară pre unde vrea;* v. 12: *De mine nu l-a durea.*

CDLTI. Editorii au avut la dispoziţie 7 variante. La baza versiunii publicate stă varianta: ms. nr. 2 197.11 72, f. 3 ' y t. 24 (numerotarea culegătorului). Culegător: CIRCĂ IOAN, cl. V. Localitatea: DEAJ, jud. Mureş. Data : 1872. Editorii au adăugat v. 3 (provenit dintr-alt ciclu de variante) transcriind destul de fidel originalul. în ms. v. 2 : *Mult e... mult e;* v. 3 (resp. 4): *se frige;* v. 6 (resp. 7) : *S-ar auzi-n.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.122, f. 2 '-, t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SURDESCU D., cl. V. Localitatea: TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data : 1872. E defectivă, lipsindu-i v. 2 —3 şi modificînd ultimele două. în ms. v. 2 (resp. 4) : *C-aşa arde şi se frige;* v. 4 — 5 : *Num-o dată de-ar striga, / Lumea toată s-ar mira.* Replica acesteia : ms. nr. 2 197. IL8, f. 2 '% t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MACOVEI IOAN, cl. VI, din aceeaşi localitate şi transcrisă *Ix* aceeaşi dată, prezintă aceeaşi structură. în ms. v. 2 (resp. 4) : *Că se arde şi se frige,* încheindu-se identic. Ultima variantă: ms. nr. 2197.11.127, f. 3 '', t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODEA IOAN, cl. V. Localitatea : TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data : 1863. E total fragmentară, cuprinzînd numai primele două versuri, iar al doilea cu deosebiri esenţiale: *Mult eşti... mult eşti.* La nota 76, p. 345 — 346, editorii transcriu o altă variantă cuprinzînd un motiv poetic în plus. Pentru acest material, avem în culegere 3 variante. Prima : ms. nr. 2 197.11.177, f. 2 '-, t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU VASILE, cl. VIL Localitatea: OBREJA, jud. Alba. Data. 1863. Diferă, de textul publicat în notă, la v. 1: *Săracă;* v. 2: *Mult eşti... mult eşti;* v. 3 : *Mult eşti;* v. 4 : *de pe ogoare.* Textul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik: „superare". Varianta : ms. nr. 2 197.11.119, f. 5 '-, t. [22 b] (numerotarea noastră). Culegător : SÎNCELEANU OCTAVIAN, cl. VIII. Localitatea : CUGIR, jud. Alba. Data: 1868. Diferă la v. 1: *Săraca;* 4: *dintre hotară;* v. 5 : *de cară;* v. 6 —7 : *De cară braşoveneşti, / De căruţe-mpărăieşti.* Ultima variantă: ms. nr. 2 197.11.110, f. 2 '% t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VODĂ ŢIGANU AMBROZIU, cl. VI. Localitatea: NOSLAC, jud. Alba. Data: 1863. E mai dezvoltată. în ms. v. 1: *Săracă;* v. 2; *Mult e... mult e;* v. 3: *Mult e;* v. 4 —8 : *Ca tina primăvara, / Cînd o calcă vitele, j Caii cu copitele... j Săraca inimă slabă, / Cum te mîncâ-o goangă neagră!*

CDLIII. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.11.46, f. 3 '-, t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : HERŢEAGĂ VASILE, cl. V. Localitatea : OCNIŞOARA, jud. Alba. Data : 1872. Editorii au adăugat v. 3 şi 6. în ms. v. 4 : *din mine fuge,* evident *lapsus calami.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.28, f. 5 '-, t. 33 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea : LODROMAN, jud. Alba. Data : 1872. A oferit sugestia amplificării. Cuprinde v. 4 — 5 din versiunea publicată, urmate de v. 1 şi 3. Restul lipsă. Varianta: ms. nr. 2 197.11.174, f. 4 '-, t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MILACIU VASILE, cl. V. Localitatea: ŞARD, jud. Alba. Data: 1872. Cuprinde v. 4 — 5 urmate de v. 1 — 2 din versiunea publicată. La v. 1 (resp. 4) : *merge.*

CDLIV. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.136, f. 4 '-, t. 23(numerotarea culegătorului). Culegător : POP IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea : BICHIGIU, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 1—2, după care au transcris destul de fidel originalul. în ms. v. 1 (resp. 3) : *Turlureaua-i turturea;* v. 2 (resp. 4) : *Şi ea-şi face;* v. 4 (resp. 6) : *Peniru-omul care.*

CDLV. Reprezintă combinaţia dintre 2 motive deosebite, reprezentat fiecare prin cîte o singură variantă. Pentru primul motiv, avem varianta : ms. nr. 2 197.11. 72, f. 3 '% t. 23 (numerotarea culegătorului). Culegător : CIRCĂ IOAN, cl. V. Localitatea : DEAJ, jud. Mureş. Data: 1872. Aceasta a oferit primele 4 versuri ale versiunii publicate. în ms. v. 1 : *şi altu-mi;* v. 2 : *nici de-un bine.* Pentru cel de-al doilea motiv, avem varianta : ms. nr. 2 197.II.3, f. 12 '-, t. 59 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872. A fost transcrisă cu mai multe modificări dictate de necesitatea sudării la textul anterior. A oferit ultimele 4 versuri ale versiunii publicate, în ms. v. 1 (resp. 5) : *Supărare, voie rea;* v. 3 (resp. 7^: *pre-aşezămînt.*

CDLVL Reprezină amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.109, f. 3 '-, t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VICIU ALEXIU, c. V. Localitatea : AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data : 1872. Editorii au adăugat v. 4, transcriind originalul cu destulă fidelitate, în ms. v. 2: *-je mi-a dat;* v. 3: *io nu;* v. 5 (resp. 6) : *Şi-o nimica nu mi-a dat;* v. 6 şi 7 (resp. 7 —8) : *mi-ai (scurtat, băgat).*

CDLVII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.165, f. 6 ' - - 7 '-, t. 44 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : NOVACU AL., cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Editorii au adăugat v. 1 — 2,5,8,11 — 12 şi au transcris cu destulă libertate materialul original. în ms. v. 1 (coresp. v. 1 —2 din versiunea publicată): *Frunză verde, pre uliţă;* v. 3 (resp. 4) : *Ducîndu-o la;* v. 4 (resp. 6) : *Ea din grai aşa-au;* v. 6 (resp. 9): *Slobozi-mă din;* v. 7 (resp. 10): *Să mă duc eu pre ;* v. 8 (resp. 11) : *Să mă-ntîlnesc ;* v. 9 (resp. 13) : *Ca să scriu,* v. 10 (resp. 14) : *S-o trimet la maica mea;* v. 11 (resp. 15): *de-a mai avea;* y. 12 (resp. 16): *Sâ-i pună;* v. 13 (resp. 17) : *Şi de-o mai avea-un;* v. 14 (resp. 18) : *Sâ-i pună;* v. 15 (resp. 19) : *şi-ai meu.*

CDLVIII. Reproduce aproape întocmai varianta: ms. nr. 2 197.11 127, f. 3'-, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TODEA IOAN, cl. V. Localitatea : TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data : 1863. în ms. v. 3 : *crîşmă;* v. 5 : *Fără eu;* v. 6 : *în pămînt [cu];* v. 8 : *Şi-a meu bine-au.* La v. 6, adaosul nostru între croşete, pentru un evident *lapsus calami.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.175, f. 3.'-, t. 28 (numerotarea culegătorului). Culegător : MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea : CIUGUZEL, jud. Alba. Data : 1872. Cuprinde numai partea de la început. în ms. v. 1 : *Sărac dor, sărac urît;* v. 3 (resp. 2) : *Unde eşti;* v. 4 : *Câ în tîrg;* v. 5 (resp. 3) : *La crîşmă.* Varianta : ms. nr. 2 197. 11.27, f. 30 '% t. 28 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul *Doine şi hore,* cuprinde numai distihul al doilea al versiunii publicate, introdus de : *Mult mă mir de al meu bine, j Unde-i dus şi nu mai vine;* v. 3 — 4: *nu l-am (băut, vîndut).* Motivul e atestat încă în culegerea lui N. Pauleti (vezi ed. Ion Muşlea, p. 113). Transcriem, pentru frumuseţea sa deosebită, varianta : ms. nr. 2 197.11.152, f. 2 ' ' — 3% t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ORGA IOAN, cl. VI. Localitatea : BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data : 1863.

1

CDLIX
gere : ms.
lui Jarnik).
tatea: CH
ms. v. 1:

CDLX.
din culeger
tarea lui
VIAN, cl.
1868. în
v. 4 —5: /

CDLXI
cîntecului.

CDLX
nr. 2 197.1
Culegător:
NADĂŞA,
de-acela; v
Varianta :
lui Jarnik)
litatea : M
un vers în
A cînta ş
(resp. 4) :

CDLX
totipul cî

CDLX
amplificar

gere : ms. nr. 2 197.11.17, f. 4 ‹', t. 13 (numerotarea culegătorului). Culegătorul este anonim, iar textul nelocalizabil. Data: 1870. Editorii au adăugat v. 5 — 8 şi au omis v. 5 — 9 ale originalului. Transcrierea v. 1 — 4 s-a făcut absolut exact. Versurile omise : *Cît am trăit pe lumuţă, l Nu văzui verde frunzuţâ / Pin'la mîndra-n grădinuţâ : / Tăt o ninge şi-o brumează J Şi tât stă verde şi creaţă,* ceea ce ne duce la textul XLIII. în ms., textul poartă titlul *Petrecerea,*

CDLXV. Reproduce întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.II.3, f. 12 ‹', t. 59 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872. în ms. v. 3 : *inimo.* Motivul nu e atestat în N. Pauleti.

CDLXVI. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.12, f. 2 ᵥ*, t. 28 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GOGA ILIE, cl. VII. Localitatea : HĂGHIG, jud. Covasna. Data : 1863, în ms. v. 4 : *Şi ajută la răbdare.*

CDLXVII. Reproduce aproape întocmai varianta: ms. nr. 2 197.11.65, f. 6 ᵥ% t. 24 (numerotarea culegătorului). Culegător: CEAUŞEANU ALEX., cl. VI. Localitatea : PORUMBENI, jud. Harghita. Data : 1872. în ms. v. 2 : *mi-e mie;* v. 3 : *Toată lumea;* v. 4 : *mai pot.* Alte două variante sînt mai dezvoltate. Prima : ms. nr. 2 197.II.3, f. 12‹·ᵥ% t. 59 c (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872. Diferă la v. 1 : *Doamneo;* v. 3 : *de s-ar mira;* v. 4 —5 : *Cum pămîntu-l poci călca / Şi în lume poci umbla.* Motivul, amplificat pînă la 6 versuri, apare încă în culegerea lui N. Pauleti (vezi ed. Ion Muşlea, p. 112. I. Muşlea nu reţine lucrul). A doua variantă: ms. nr. 2 197.IL12, f. 1 ‹% t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GOGA ILIE, cl. VII. Localitatea: HĂGHIG, jud. Covasna. Data: 1863. Diferă la v. 3-5: *N-ar mai sta de-a mâ-ntreba [Şi-ar sta-n loc şi s-ar mira, j Cum pămîntu-l pot călca.*

CDLXVIII. Reprezintă amplificarea pînă la dublu a singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.69, f. 7ᵥ*, t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIURA ALEXANDRU, cl. VI. Localitatea : BUCIUM, jud. Alba. Data: 1&63. Editorii au adăugat ultimele 4 versuri, care trădează evident contrafacerea. Originalul e transcris absolut exact.

CDLXIX. Reproduce întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.119, f. 5 ᵥ', t 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SÎNCELEANU OCTAVIAN, cl. VIII. Localitatea : CUGIR, jud. Alba. Data : 1868, în ms. v. 4 : Că-z *legată;* v. 5 : C-o *mîncat-o.*

CDLXX. Reprezintă o combinaţie între 6 variante. Cea mai completă dintre ele este : ms. nr. 2 197.11.183, f. 7 ‹ · · ᵥ" t. 25 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN VASILE, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI^ jud. Cluj. Data : 1863. Cuprinde primele trei distihuri din versiunea publicată şi adaugă un al patrulea, în locul celui corespunzător al acelei versiuni, în ms. v. 4 : *De frunzele ;* v. 6 : *De frunzele cad în;v.7— 8: Apoi-aşa cîntă de dulce, / Cind se duce să se culce.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.185, f. 17 ᵥ'-18 ‹% t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : STRĂJANU MIHAIL, cl. VIII. Localitatea : TIUR, jud. Alba. Data : 1863. Cuprinde distihurile 1, 4 şi 3, în ordinea de mai sus (primul fiind însă lărgit la 3 versuri. în ms. v. 1 : *Frunză verde-a nucului;* v. 3 (resp. 2): *în pădurea Clujului;* v. 4 (resp. 7) : *de frumos;* v. 5 (resp. 8) : *D-o frunzuţâ cade jos;* v. 7 (resp. 6) : *D-o frunzuţâ picâ-n cale.* Aceeaşi schemă o are şi varianta : ms. nr. 2 197.11.164, f. 13 ‹‹, t. 52 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea : GALTIU, jud. Alba. Data : 1863. Lipseşte lărgirea iniţială la 3 versuri. în ms. v. 2 : *în pădurea Clujului;* v. 3 (resp. 7) : *de frumos;* v. 4 (resp. 8): *De cade frunza pe;* v. 6 (resp. 6) : *De cade frunza pe.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.42, f. 1 ᵥ*, t. 8 (numerotarea culegătorului). Culegător: GRAMA AMBROZIU, cl. V. Localitatea : MANIC, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1872. Cuprinde distihurile 1 şi 4, adăugind unul inedit în final, în ms. v. 1 : *în pădurea Clujului;* v. 2 : *Cîntă puiul cucului;* v. 3 (resp. 7) : *de frumos;* v. 4 (resp. 8) : *De şi frunza picâ jos;* v. 5 —6 : *D-aşa cîntă de cu jele, \ De şi Clujul mi-i că piere.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.23, f. 2‹% t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SAVA MACOVEI, cl. VI. Localitatea : HOPÎRTA, jud. Alba. Data: 1872. Cuprinde distihurile 1, 3 şi cîte un vers din distihurile 2 — 4. în ms. v. 1: *puiu;v. 2: în pădurea Clujului;* v. 4 (resp. 8) : *De pică frunza pe jos;* v. 6 (resp. 6) : *pre cale.* Ultima variantă : ms. nr. 2 197.lt

119, f. 4 ᵥ*, t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : SÎNCELEANU ©CTAVIAN, cl. VIII. Localitatea : CUGIR. jud. Alba. Data: 1868. Cuprinde numai primul distih, modificat profund, la care adaugă unul inedit, în ms. v. 1 : *Cîntă-mi;* v. 2 : *în coarnele plugului ;* v 3 (resp. 5) : *de cu jele;* v. 4 : *De stau apele de-a mere.*

CDLXXI. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.165, f. 1 ᵥ' —2 *, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : NOVACU AL., cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. v. 2 şi 4, 6, 8 : *Nacăjită-s ;* v. 5 : *răchita. ;* v. 7 : *Cîntă cucu-n tău şi-n tău.*

CDLXXII. Reprezintă o combinaţie din două texte circulînd deosebit. Primul: ms. nr. 2 197.11.27, f. 30 ‹-, t. 29 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1875. Din ciclul *Doine şi hore,* a oferit primele patru versuri ale versiunii publicate. Materialul a fost transcris aproape exact. în ms. v. 2 şi 4 : *Cumu-i;* v. 3 : *Atîta sînt.* Cel de-al doilea text intrat în combinaţie : ms. nr. 2 197.11.149, f. 5 ‹-, t. 13 (numerotarea culegătorului). Culegător : POP VASILE JUNIOR, cl. V. Localitatea : DUMBRAVA, jud. Alba. Data : 1863. A oferit ᵥ 5_8 din versiunea publicată. Materialul a fost transcris absolut exact. în culegere există încă două variante la acest al doilea text, caracterizate prin inversiunea ordinii celor două distihuri. Varianta: ms. nr. 2 197.II.6, f. 3 t. 10 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : LAZĂR ALEXE, cl. VI. Localitatea : ALĂMOR, jud. Sibiu. Data : 1872, diferă la v. 1 (resp. 7) : *lumea li-i;* v. 3 (resp. 5) : *lumea li-i;* v. 4 (resp. 8) : *Mie mi-i negru tăciune.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.59, f. 2 ‹', t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BUZDUGAN MILITON, cl. V. Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data: 1872. Este întru totul identică celei precedente. Pentru ultimele patru versuri ale versiunii publicate (v. 9 — 12) nu am aflat prototipul în cuprinsul culegerii.

CDLXXIII. Reproduce exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.27, f. 47 ‹% t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul *Doine poporale.* în ms. v. 1 şi 3,5 : *Cînd îmi vine.*

CDLXX
două varian
nr. 2 197.11.
Culegător :
jud. Alba.
5‹·ᵥ*,t. 16
SIMEON.
Mureş. Dat
al originalu
brodiu; v. 7
editori în v

CDLXX
ducere şi a
ms. nr. 2 1
Jarnik). Cul
litatea : TE
tipărită cu
adaugă un
dusei cu co
cu coasa-n

CDLX
cuprinsul c

CDLXX
cuprinsul c

CDLXX
reducere şi
f. 3 ‹-, t.
CIRCĂ IO
Data : 1872
şi au adău
v. 2 : *De tîn*
Badea, tînd
ms. nr,, 2
gătorului).
Localitatea:
Cuprinde n
dă-te), ata
focul, urît,

CDLXX
riante din

merotarea culegătorului). Culegător : NEGRUȚIU F. IOAN, cl. V. Localitatea : SUCUTARD, jud. Cluj. Data : 1872. Editorii au adăugat v. 5, au eliminat deficiențele metrico-ritmice și au transcris textul original cu destulă exactitate. în ms. v. 5 : *Că la altele le-ai;* v. 7 : *La altele le-ai făcut.*

CDLXXX. Reproduce întocmai varianta: ms. nr. 2 197.11.124, f. 1r-, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TĂMAȘ IOAN, cl. VIII. Localitatea : ABRUD, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 2 : *Cine-i.* Celelalte două variante din culegere sînt mai mult sau mai puțin asemănătoare. Varianta: ms. nr. 2 197.11.65, f. 5v-, t. 18 (numerotarea culegătorului). Culegător: CEAUȘEANU ALEX., cl. VI. Localitatea : PORUMBENI, jud. Harghita. Data : 1872. Diferă la v. 4 : *Să se sature.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.94, f. 4v-, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea : ASINIP, jud. Alba. Data : 1872. Diferă la v, 2 : *Cine-i;* v. 3: *Sâ râmînă;* v. 4: *s-o sătura.* Materialul poartă, cu creionul, clasificarea provizorie a lui Jarnik: „necăjitul"

CDLXXXI. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.11.175, f. 4r-, t. 40 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEI, jud. Alba. Data : 1872. Editorii au adăugat versul introductiv, transcriind originalul destul de fidel. în ms. v. 1 (resp. 2): *De mi-aș face-un;* v. 2 (resp. 3): *Ce mai crîșmar aș fi eu;* v. 5 (resp. 6): *Aș da;* v. 6 (resp. 7): *necăjit.* Celelalte două variante din culegere inversează ordinea distihurilor finale. Varianta : mș. nr. 2 197.11.135, f. 2r-, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PUNTEANU IOAN, cl. V. Localitatea: VINGARD, jud. Alba. Data : 1872. Face la v. 1 : *De m-aș vedea-n;* v. 2 : *Crîșmăriță ce-aș ;* v. 3 : *C-aș da vinul îndulcit;* v. 5 : *Și-aș da vinul pipărat.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.27, f, 52r% t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1875. Din ciclul *Poezii poporale.* Este identică celei precedente (la v. 3 : Aș *da vinul).*

CDLXXXII. Reproduce absolut exact singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.13, f. 1v-, t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea : MICĂSASA, jud. Sibiu. Data : 1872. în ms. v. 3 : Da *de la;* v. 4 : *Era-o luncă.*

CDLXXXIII. Reproduce exact singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.42, f. 2v-, t. 22 (numerotarea culegătorului). Culegător : GRAMA AMBROZIU, cl. V. Localitatea: MANIC, jud. Bistrița-Năsăud. Data : 1872.

CDLXXXIV. Reprezintă prelucrarea variantei: ms. nr. 2 197.11.156, f. 1r-, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POPESCU IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea : CĂPÎLNA, jud. Alba. Data : 1863. Editorii înlocuiesc ultimele 3 versuri ale originalului cu alte trei. în ms. v. 2: *Badeo;* v. 3: *Și cînd din somn;* v. 4 – 6: *Perna-n brațe o am prins / Și-o sărutai cu dulceață, / Ca cînd ar fi a ta față.* Celelalte două variante din culegere schimbă personajul vorbitor : feciorul se adresează mîndrei. Varianta : ms. nr. 2 197.11.49, f. 2r*, t. 3 c (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FLORIAN ILIE, cl. VI. Localitatea : or. BLAJ, jud. Alba. Data : 1863. Are la v. 1 : *Că-am visat;* v. 2: *Mîndră;* v. 3: *Și cînd din somn;* v. 4: *Perinuța-n brațâ-am strîns.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.54, f. 3r% t. 39 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DEACU ALEXE, cl. VII. Localitatea : DOȘTAT, jud. Alba. Data : 1863. Face la v. 2 : *Mîndro;* v. 3 – 4 : *Da după ce m-am trezit, {Lîngă min' nu te-am găsit.* Adaosul editorilor trădează net proveniența sa extrafolclorică,

CDLXXXV. Nu am aflat prototipul cîntecului în cuprinsul culegerii.

CDLXXXVI. Reprezintă reducerea considerabilă a variantei : ms. nr. 2 197.11.61, f. 1v, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BUSONIU VASILE, cl. V. Localitatea : TĂUNI, jud. Alba. Data : 1863. Editorii au omis v. 7 – 13 din manuscris și au adăugat v. 7 – 8 din versiunea publicată. Atît cît au transcris au făcut-o destul de fidel. în ms. v. 4 : *Ca nu știu;* v. 5 : *Badeo-i lesne;* după care versiunile omise: — *Tu, mîndruțo, draga mea, { Adă mina și mă iartă, / S-avem vorbe la olaltă. I —Vai, badeo, urît i-n lume, / Precum mi-i mie acum; / Vai, badeo, urît-te-ar lumea, / Precum le-am urît io-acuma.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.117, f. 1v', t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea: ERNEI, jud. Mureș. Data : 1872, nu duce dialogul mai departe de primul schimb de replici. în ms. v. 1 : *Frunză verde măr bătut;*

v. 2 (resp. 1) *bade;* v. 3 (resp. 2) : D-*aseară;* v. 4 (resp. 3) : *mîndră;* v. 5 (resp. 4) : *Nu știu ce ți-am.* Alte trei variante cuprind numai scuza feciorului. Sînt întru totul identice: ms.nr. 2 197.11.184, f. 6r', t. 25 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARȚIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863, face : v. 1 : *Frunză verde lemn uscat;* v. 2 (resp. 3) : *lele ;* v. 3 (resp. 4) : *Nu știu ce ți-am ;* v. 4 : *De pre min"te-ai mîniat.* Materialul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „escusare". Varianta :. ms. nr. 2 197.11.132, f. 5v% t. 35 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMEON. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863-1867- Nu diferă de fel de cea precedentă. Varianta: ms. nr. 2 197.11.87, f., 1r, t. 1 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BÂRNA VASILE, cl. VI. Localitatea: ICLOD, jud. Alba. Data : 1863. Se deosebește de cele două anterioare numai la v. 4 : *Și pre min' te-ai mîniat.*

CDLXXXVII. Reprezintă prelucrarea singurei variante din culegere, pe care o dăm în întregime, subliniind versurile ce au fost reținute de editori: ms. nr. 2 197.11.66, f. 3v-, t. 11 (numerotarea culegătorului). Culegător : CIOBA GAVRIL, cl. VIII. Localitatea : NADĂȘA, jud. Mureș. Data : 1867 - 1868.

Nu gîndi, mîndră, gîndi
Câ dacă nu ne-om iubi
în apă moi azvîrli.
Că n-ai ajuns *alea zile,*
Să-mi fac seama *pentru tine.*
Că numa-un paș oi păși,
Trei ca tine mi-oi găsi.
Pentru câ una ca tine,
Mi-oi găsi în toate zile
Și una ca dumneata
Mi-oi găsi totdeauna.

Jarnik subliniază cu creionul „alea dîle" (— alea zile) la v. 1.

CDLXXXVIII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.106, f. 8r*~v% t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : STANCU NEGRU IOAN. Materialul este nelocalizabil. Data: 1868 (?). Editorii au adăugat v. 2, 4, 5, 12, 17, 24, 29 și au transcris originalul cu destulă libertate. în ms. v. 1 : *clencuță ;* v. 2 : *Badiu meu cu trei drăguță;* v. 3 : *Una ieși la portiță;* v. 4 (resp. 3) : *Gata ca și-o ;* v. 5 (resp. 6) : *Și,*

zău, el trece
10) : *Și ea-n*
o-a-ntrebat;
(resp. 16) : *N*
Nici drăguțu
(resp. 19) :
(resp. 21) :
v. 22 (resp.
Ia o cofă; v
Și v-o fi; v.

CDLXX
riante din
(numerotarea
cl. VI. Lo
1872. Edito
manuscris. Î
foarte mulți
Nici în tine,

CDXC.
culegere : n
lui Jarnik).
litatea : MÎ
au înlocuit
nea publicat
Du-te, bade
cuvîntul dr

CDXCI
nr. 2 197.11
nik). Culeg
SPINI, jud
v. 2 : *iacă*
Badeo ; v.
Varianta :
lui Jarnik).
Localitatea
tivă, cupri
v. 2 : *iacă*
(resp. 6) :
sum (-sîn
t. 6 (nume
VLASE,
Mureș. Da
un distih
Și cată;
(resp. 7):
bade, și ție

2 197.11.184, f. 13% t. 71 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARȚIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Debutează cu un distih inedit, după care cuprinde întregul cîntec. în ms. v. 1 — 2 : *Spune-mi, badeo, şa ori şa, / Dragă tis vreo țîră-ori ba;* v. 3 (resp. 1) : *badeo;* v. 4 (resp. 2) : *iacă-i,* v. 5 (resp. 3) : *înşeală-ți murgul şi te-aleargă;* v. 6 (resp. 4) : *Şi-ți capătă-alta mai;* v. 8 (resp. 6): *Că-a meu păr;* v. 9 (resp. 9) : *Şi îs dragă.* Materialul e însoțit de clasificarea provizorie a lui Jarnik: „cere dechiarare." Două variante prezintă o schemă compozițională deosebită. Pentru reuşita formulei, oferim un text integral: ms. nr. 2 197.11.148, f. 3 ᵛ--4 % t. 3-4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP LADISLAU, cl. VII. Localitatea : or. BLAJ, jud. Alba. Data : 1863.

Badeo, sîmbătă sara,
Rujuliță-n calea ta.
Eu, bade, te-aş întreba :
Dragă ți-am fost eu, ori ba?
De nu ți-am fost, bade, dragă,
Iaca, badeo, lumea-i largă,
înşeală-ți murgu şi te-aleargă,
De-ți capătă altă dragă,
Badeo, cu cosița neagră,
C-a meu păr e gălbior,
Am fost dragă tuturor
Şi- ți-am fost, badeo, şi ție
Pînă-ai fost de omenie.
Dacă nu te-ai omenit,
Dracului ai trebuit.

Fața de acesta, replica sa : ms. nr. 2 197.11.147, f. 3ᵛ*~ᵛ*, t. 4 — 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOSIF, cl. VI. Localitatea : or. BLAJ, jud. Alba. Data : 1863. Se comportă astfel: v: 1 şi 5, 6, 9 : *bade ;* v. 4 : *ți-am fostu;* v. 10 : pdru-i.

CDXCIL Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. .2 197.11.114, f. 4ᵛ-, t. 47 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu. Data: 1872. Din ciclul *Alte chiuituri.* Editorii au adăugat v. 3, 8 — 10, 14 — -17, 20-21. în ms. v. 2 : *Fâ-ți fintînâ la pîrleaz;* v. 3 (resp. 4) : *la lună;* v. 4 (resp. 5) : *Hai mîndruțâ, la-apă;* v. 7 (resp. 11) : *badeo;* v. 10 — 12 :*Câ eu dacă voi veni, / Tu vei trece-un pod şi-o vamă j Şi-i zice că eşti câtanâ;* v. 8 (resp. 18): *Eu îs nevastâ-nvâlită;* v. 9 (resp. 19): *că îs fugită.* Cea de-a doua variantă din culegere este fragmentară, cuprinzînd numai 7 versuri: ms. nr. 2 197.11. 138, f. 3ᵛ-, t. 9 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IACOB, cl. V. Localitatea : DRÎMBAR, jud Alba. Data: 1872. în ms. v. 1: *Mâi bădiță, măi viteaz;* v. 2 : *în fîntînă;* v. 3 : *Şi mă cheamă sara pre lună ;* v. 5 (resp. 11) : *Ba io, bade;* v. 7 (resp. 13) : *Nici cu tin'ce.*

CDXCIII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere, ms. nr. 2 197.11.134, f. 4ᵛ*-5ᵛ-, t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, cl. VII. Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863. Editorii au adăugat versurile invocative 1 şi 6, introducînd astfel fiecare din cele două catrene ale cîntecului. în ms. v. 3 (resp. 4) : *Tot cu var şi cărămidă;* v. 6 (resp. 8) : *Casa ta-i grajdiu.*

CDXCIV. Reprezintă o contaminare subtilă din mai multe variante deosebite şi cu numeroase sugestii venite dinspre alte cîntece (mai ales de la cîntecul următor CDXCV). La baza versiunii tipărite stă varianta : ms. nr. 2 197.11.139, f. 1ᵛ-, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863. Aceasta a oferit cel mai mare număr de versuri din versiunea publicată (v. 8 — 14). în ms. v. 1 (resp. 8): *Tu bădiță;* v. 2 (resp. 9) : *tu mi-i urî;* v. 3 (resp. 10) : *Io altul nu mi-oi găsi;* v. 4 (resp. 11) : *Nici pragul nu l-am* 5; v. (resp. 12): *Cînd de-altul;* v. 6 (resp. 13): *mai țințălat;* v. 7 — 8 : *Mai-nfâşurat cu curele, / Nu ca tine-un supt de şele.* La această variantă fac trimitere editorii (nota 77, p. 346), relevînd v. 6 şi mai ales termenul *țințălat.* V. 5 — 7 din varianta publicată provin din : ms. nr. 2 197.11.165, f. 3ᵛ*-4ᵛ-, t. 25 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: NOVACU AL., cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. v. 3 (resp. 7) : *Şi ție de ciufulit;* v. 4 — 5 : *Da io-s floare dintre flori, / Drăguță la feciori,* cu care se încheie de altfel cîntecul. V. 1 — 4 din versiunea publicată provin din : ms. nr. 2 197.11.165, f. 1ᵛ', t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : NOVACU AL., cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Editorii au reținut primele 3 versuri ale acestei variante şi, adăugîndu-le versul introductiv, le-au transcris destul de liber. în ms. v. 1 (resp. 2) : *Şi tu, bade;* v. 3 (resp. 4) : *Voi fi la un ciuf drăguță.* Au omis v. 4 — 9, pe care le vom analiza la textul următor. Două variante fac comentariul liric al v. 10 din versiunea publicată: *Eu altul n-oi mai găsi,* într-un mod aproape identic, ceea ce arată fixitatea relativă a formulei şi independența sa circulatorie. Varianta : ms. nr. 2 197.11.133, f. 3 r., t. 8 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea: BUDIU MIC, jud. Mureş. Data: 1863. Face la v. 1-4 : *Tu, bădițo, -aşa-i gîndit, /Că ca tin'n-oi mai găsi. / D-am găsit, bade, şi-o mie, I Numai să-mi trebuie mie.* Varianta : ms. nr. 2 197.II.2, f. 4ᵛ-, t. 23 (numerotarea lui Jarnik): Culegător : IGNAT SIMION, cl. VI. Localitatea : BOGATA, jud. Mureş. Data : 1863. Poartă pe margine, la v. 3, glosa lui Jarnik: „găsesc", diferă la v. 1 : *bădiță;* v. 2 : *Că ca tine n-oi;* v. 3 : *badeo.* Două variante comentează v. 13 —14 ale versiunii publicate. Le dăm în continuare pe amîndouă, pentru a întregi imaginea despre întreaga familie de motive.

a) Ms. nr. 2 197.11.27, f. 91ᵛ-, t. 3 : *Vers popular* (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jdd. Alba. Data : 1876.

Nu te ține, bade, mîndru
Că nime nu-ți are gîndu,
Că nu eşti aşa frumos,
Fără, bade, -un urîcios.
Că dacă tu mă-i lăsa,
Altul nu-mi voi căpăta.
Da nici pragul nu l-oi trece
Şi îmi voi căpăta zece,
Nici pragul nu l-am călcat
Şi altul mi-am căpătat.
Mai micu şi mai frumos,
Nu ca tine-un urîcios
Mai micu şi mai mereu,
Nu ca tine-un prostălău ;
Mai înalt, mai sprîncenat,
Mai dulce la sărutat.

b) Ms. nr. 2 197.11.184, f. 14ᵛ-, t. 81 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARȚIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863.

Frunză verde lemn uscat,
Eu tare m-am supărat
Că bădița m-a lăsat.
Nu mi-i ciudă, nici bănat,
Că altul mi-am căpătat,
Mai înalt, mai sprîncenat,
Mai dulce la sărutat;
Mai înalt şi mai subțire,
Nu ca elu scos din fire;
Mai înalt şi mai frumos.
Nu ca el un urîcios.
De înalt e ca un brad
Şi la mers e granatir,
Şi la față trandafir.

Omenia o-ai lăsat.
Pre tin' dracului te-am dat.

Alte două cîntece prezintă caracteristica de a îmbina clemente din textul anterior (CDXCIV) cu motivul de mijloc (v. 7 — 11) al versiunii publicate a cîntecului de faţă. Le oferim în întregime în continuare :

a) Ms. nr. 2 197.11.17, f. 1 '-~'', t. 4 (numerotarea culegătorului). Culegătorul e anonim, iar materialul nelocalizabil. Data : 1870 şi poartă titlul : *Lelea bărnace.*

Bade, bădişorul meu,
Multe faci în butul meu ;
Da fiindcă-s cam negruţă
Nu-s la tot ciuful drăguţă.
De ţi-am fost, bade, şi ţie,
Ţi-am cătat la omenie,
De la omenie-n jos,
Du-te, bade, sănătos,
La frumoase, la găzdace,
Cu mine vorba nu-ţi face
Şi-mi dă mie bună pace,
La bărnace, n-ai ce-i face.

b) Ms. nr. 2 197,11.145, f. 2v*, t. 21 (numerotarea culegătorului). Culegător : POP MATEI, cl. V. Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1872.

Pentru că-s, bade, cam negruţă,
Nu-s la tot ciuful drăguţă.
Pentru ce am fost eu ţie,
Ţi-am crezut la omenie.
De la omenie-n jos,
Rămîi, bade, sănătos,
Că de mine nu ai fost.

CDXCVI. Reprezintă contaminarea a două- motive poetice care circulă şi independent. Pentru primul (v. 1 —12 din versiunea publicată), editorii au avut la dispoziţie 4 variante. La bază a stat : ms. nr. 2 197.11.165, f. 5v-~ 6*, t. 39 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: NOVACU AL., cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. lipseşte, v. introductiv ; v. 1 (resp. 2) : *Şi tu, bade, -aşa-i gîndit;* v. 2 (resp. 3) : *Că tu dacă mi-i;* v. 3 (resp. 4) : *mi l-oi cerni;* v. 4 (resp. 5) : *Da cum, foc' sâ mi-l;* v. 5 (resp. 6) : *Da mai tare-l soponesc;* v. 6, 8, 10 (resp. 7, 9, 11): *Cu sopon;* v. 7 (resp. 8): *Bădiţă, -n mînia ta;* v. 9 (resp. 10) : *Bădiţă, în.* V. 7 şi 11 : *tua (= ta).* Varianta : ms. nr. 2 197.11.164, f. 11 '-~'-, t. 41 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea : GALTIU, jud. Alba. Data : 1863. Diferă la v. 1 (resp. 2) : *aşa ai zis ;* v. 2 (resp. 3) : *tu mi-i lăsa;* v. 3 (resp. 4) : *Să-mi negresc eu iuta ;* v. 4 (resp. 5) : *Da eu cum să mi-o negresc;* v. 5 (resp. 6) : *Ci mai albă-o ;* v. 7 (resp. 10) : *Măi bade, în ;* v. 9 (resp* 8) : *Măi bade, în,* la care adaugă : *Cu apă din ritul nost, I Să fiu dragă cui am fost; / Cu apă din rît uscat, I Sâ fiu si cui [m-a lăsat].* în final, un evident *lapsus calami : Se fiu si cui am mai fostu,* îndreptat de noi cu materialul din croşete. Varianta : ms. nr. 2 197.11. 139, f. 1'*, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863. Diferă la v. 1 (resp. 2) : *Tu bădiţă, -aşa-i;* v. 2 (resp. 3) : *tu mi-i;* v. 3 (resp. 4) : *Io portul mi l~oi negri;* v. 4 (resp. 5) : *Da io cum sâ mi-l negresc ;* v. 5 (resp. 6) : *mai alb mi-l soponesc,* după care urmează : *Că ia, bădiţă, -n este zile, / Cu cămeşi ca nişte şire; / Da bâdiţa-n sărbători, / Cu cămeşi ca nişte flori.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.154, f. 2-, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PETRUŢ AXENTE, cl. VI. Localitatea: CIUFUD, jud. Alba. Data : 1863. Diferă la v. 1 (resp. 2) : *Tu, bade, -aşa mi-ai lăsat;* v. 2 (resp. 3) : *Că dacă ne vom lăsa;* v. 3 (resp. 4) : *Să-mi cernesc eu iuţa;* v. 4 (resp. 5) : *Eu în loc a mi-o cerni;* v. 5 (resp. 6) : *Mai tare mi-o oi cdbi;* v. 7 (resp. 10) : *bătu tău,* după care urmează : *Cu apă din rîtu verde, / Sâ fiu dragă cui mă vede; / Cu apă din rît uscat, I Să fiu şi-a cui m-au lăsat* (v. 10 — 13). Pentru cel de-al doilea motiv (v. 13 — 20 din versiunea publicată) editorii au avut la dispoziţie două variante din aceeaşi localitate: GALTIU, jud. Alba şi transcrise la aceeaşi dată : 1863. Transcriem una din ele, subliniind acele părţi care au intrat în versiunea publicată şi făcînd la ea trimiterile comparative corespunzătoare : ms. nr. 2 197.11.164, f. 8 t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : OLTEANU PAUL, cl. VI.

De-aş şti, bade, de-aş şti, dragă,
Că de mine te-ai lăsa,
Eu că mi aş mai tramele
Ochişori la scriitori,
Obrâjel la rumenele
Şi sprîncene la negrele,
Şi prin sat că m-aş lua.
Din paş aş păşi răruţ,
Din gură-aş vorbi blînduţ
Şi mi-aş căpăta drăguţ.

Replica ei: ms. nr. 2 197.11.83, f. 3v-, t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BARBU PATRICIU, cl. VII, din ciclul *Strigări la /oc,* diferă la v. 5 : *Obrazele ;* v. 6 : *Sprîncenele, da, la cernele;* v. 9 : *Şi din glas aş zice.* Pentru contaminarea celor două motive, editorii au avut exemplul a două variante cumulative, cu o ţinută artistică bine individualizată. Le comunicăm în continuare, subliniind cele două motive fuzionante :

a) Ms. nr. 2 197.11.126, f. 1 '-, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ŢĂRANU IOAN, cl. VIL Localitatea : CHEŢANI, jud. Mureş. Data : 1863.

O tu, mîndră, -aşa-i gîndit,
Că tu dacă mi-i urî,
Eu portul mi l-oi cerni,
Dar mai tare l-oi albi.
Vesmintele le-oi trimite
în Turda la săpunele
Şi faţa la rumenele,
Ochişori la scriitori,
Sprîncene la cernitori.

Şi-o veni dumineca.
Şi eu frumos m-oi găta,
Şi-om merge, mîndră, la joc,
Şi eu, mîndră, voi juca.
Io-i juca, tu nu-i juca
Şi eu, mîndră, te-oi chema,
Şi tu, mîndră, nu-i veni,
Plînge-mi-i, şi mi-i jeli,
Inima ţi s-o topi.

b) Ms. nr. 2 197.II.3, f. 2 v-, t. 7 [b] (numerotarea noastră). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. LocalitateaT ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872.

Ai tu badeo, mi-ai gîndit
Că dacă nu m-ai iubit,
Eu iia mi[o]voi cerni
Şi pre tine te-oi jeli.
Da eu, badeo, -n ciuda ta,
Mai albă mi[-ojvoi spăla
Şi-oi trimite-o [la] Sibiu,
La Sibiu la săpunele,
Obrazu la rumenele,
Buzele la tipărie,
Ca mine să nu mai fie.

CDXCVII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.77, f. 1 '>, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BANFI OCTAVIU, cl. V. Localitatea: ŞOMOŞTELNIC, jud. Mureş. Data: 1872. Editorii au adăugat v. 4 şi 6, transcriind destul de fidel restul. în ms. v. 1 :

pre rît; v. 3 :
n-am vint; v. 5
(resp. 8) : *Şi r*
(resp. 10) : *Pre*
(resp. 12 — 13

CDXCV
riante din cu
(numerotarea
COLAE, cl.
1872. Editorii
de exact. în
De nu poci
manuscris.

CDXCIX.
poetice care c
(v. 1 — 8 din
5 variante, p
aflat în cupr
cel de-al tre
Culegerea ma
minare, care c
gată, motivu
rianta : ms. n
tarea lui Jarn
c. V. Local
Diferă la v.
Mîndră, păm
(resp. 4) : *Mîr*
poci; v. 7 : *T*
trage. Foneti
ms. nr. 2 197.
Culegător : G
jud. Covasna
mă mir, bad
Ce pămînt,
cu : *Ba nu ţi*
dragă, j Că
2 197.11.45, f
gător : HAN
RADE, jud
la fel ca v
(resp. 1): *Ce*
ţine pămînt c
cheie cu (6 —7)
M-ai cotat ş
f. 5 '-, t. 14
CUP VLAS

jud. Mureş. Data: 1863. Diferă la v. 1 ; *Ce pămînt;* v. 3 : *Ia pămînt, mîndră;* v. 4 (resp. 6): *Ce să cat eu* şi se încheie cu: *Pînă ţi-am fost, bade, dragă, / Tu veneai şi fără treabă; / Dar de cînd, bade, m-ai urît, I Nici cu treabă n-ai venit.* Jarnik glosează în dreptul lui *Ia* (v. 2) : „ea = eca, '= ui, privesce". Ultima variantă din acest ciclu : ms. nr. 2 197.11.112, f. 4 ·-, t. 36 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea: TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. Diferă la v. 1 : *Ce pămînt,* adaugă distihul (v. 3—4) : *Mă ţine, pămînt, pămînt, / Nu pot veni fără rînd* şi reintră în formula consacrată (v. 5 (resp. 4) : *Mă ţine;* v. 6 (resp. 5) : *Nu pot veni),* cu care se şi încheie. Cel de-al treilea motiv e ilustrat de două variante. Textul : ms. nr. 2 197.11.104, f. 6 ·-, t. 43 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VII. Localitatea: ASIN1P, jud. Alba. Data: 1863. Este lipsită de versul introductiv (v. 16 al versiunii publicate) şi diferi la v. 1 (resp. 17) : *Mîndro;* v. 2 (resp. 18) *: Aseară-am ;* v. 3 (resp. 19) : *Cu cofiţa ;* v. 4 (resp. 20) : *Şi-a fost noaptea;* v. 5 (resp. 22) : *Nimerii;* v. 6 (resp. 23) : *Aflai nevastă,* încheindu-se cu (v. 8 —10): *Şi aflai pînea pre masă, \ Lingă pîne carne friptă, / Lîngă carne două cane.* Cea de-a doua variantă : ms. nr. 2 197.II.3, f. 13 ·-~·-, t. 66 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872. Diferă la v. 1 : *Mîndro, mîndruliţa mea;* v. 2 : *Aseară-am plecat;* v. 3 : *Cu corfiţa;* v. 4 : *A fost vremea;* v. 5 (resp. 21) : *Şi poteca;* v. 6 (resp. 22) : *Şi-am greşit;* v. 7 (resp. 23) : *Unde-i mîndra mea frumoasă.* Pentru cele două variante contaminate (cumulînd motivul 1 şi 3) oferim în transcriere integrală un singur text, la care facem raportările comparative corespunzătoare: ms. nr. 2 197.11.57, f. 7 ·- ~·-, t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DANC ŞTEFAN, cl. V. Localitatea: ŢAFU, jud. Alba. Data : 1863.

— Ce pămînt, bade, te ţine,
De nu vii seara la mine,
Batăr la două-trei zile ?
— Ţine-mă pămînt cu iarbă.
Nu pot veni făr'de treabă.
— Treaba-i lesne de-a o face,
Pentru omul care-ţi place.
— Mîndro, mîndruleana mea,
Şi-aseară-am pornit la tine
Cu struguri şi cu smochine.
Era vremea-ntunecoasă
Şi cărarea lunecoasă,
Lunecai la altă casă,
Unde-i nevasta frumoasă
Şi. bărbatu dus de-acasă.

Replica sa : ms. nr. 2 197.11.173, f. 6 ·--7 ·-, t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MICLT SIMEON, cl. VIII. Localitatea : SĂRMĂŞEL, jud. Mureş. Data : 1863. Diferă la v. 2 : sara; v. 8: *Mîndra;* v. 9: *Ş-asară ;* v. 15: *bărb-dul.*

D. Reproduce exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.19, f. 8·--9·-, t. 16 c (numerotarea lui Jarnik). Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. v. 1 : *Mă iubeşte.*

DI. Reprezintă amplificarea unor texte de tipul variantei : ms. nr. 2 197.11. 3, f. 16·-, t. 76 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872. Aceasta are numai 6 versuri, corespimzînd la v. 2 — 4 şi 9 — 10 din varianta publicată. în ms. v. 1 (înlocuit de editori cu versul invocativ) : *Mîndră, mîndruleana mea;* v. 2 (resp. 3): identic; v. 3 (resp. 4): *Nu trage sperarea mea;* v. 4 (resp. 9) : *Că sperarea;* v. 5 (resp. 10) : *1 ca sirma (ea;* v. 6 (inexistent în versiunea publicată) : *Pîno rupi, atîta ţine.* Culegătorul glosează la v. 3, în paranteză : „nadesdea". Varianta : ms. nr. 2 197.II.8, f. 2 ·-, t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MACAVEI IOAN, cl. VI. Localitatea : TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data: 1872. Are numai 5 versuri, deosebindu-se la v. 1 (resp. 2) : *mîndra mea-..* v. 2 — 3 (resp. 3 — 4) : identic; v. 4 (resp. 9) : Că *nădejdea;* v. 5 (resp. 10) : identic. în exact aceeaşi situaţie este şi varianta : ms. nr. 2 197. II. 122, f. 2 ·›, t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SURDESCU D., cl. V, culeasă la aceeaşi dată, în aceeaşi localitate. Cu schimbarea registrului liric şi a persoanei care monologhează este varianta: ms. nr. 2 197.11.184, f. 16 ·-, t. 90 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863. Textul debutează cu terţina : *Du-te, bade, de te culcă, / Nu-mi dormi aici sub furcă, I Du-te de te odihneşte,* după care intrăm în atmosfera specifică a cîntecului, evoluînd paralel cu v. 9 — 10 ale versiunii publicate : v. 4 : *Că nădejdea;* v. 5 : identic; v. 6 : *Tot o-nnod şi nu se ţine.* Textul poartă, de altfel, şi următoarea notă a lui Jarnik : „refusu", în chip de clasificare provizorie. Cele patru versuri din finalul versiunii publicate vin dintr~un alt ciclu de cîntece. Tipică e varianta pe care o dăm, în continuare : ms. nr. 2 197.IJ. 119, f. 2 ·-, t. 7. Culegător : SÎNCELEANU OCTAVIAN Ag., cl. VIII. Localitatea: CUGIR, jud. Alba. Data : 1868.

Mîndă, dracul te-o ştiut
Că nu ţii dragostea mult.
Lăsam dracului iubit,
Eram noaptea hodinit.
Spune, mîndră, maică-ta,
Să-şi dereagă inima,
Să nu tragă nădejdea.
Că nădejdea de la mine
îi ca sîrma de subţire :
Ca sîrma din bolta veche,
Cum o tragi, se rupe-n zece ;
Ca sîrma din bolta nouă,
Cum o tragi, se rupe-n două.

DII. Reprezintă reducerea variantei : ms. nr. 2 197.11. 106, f. 12 ·-, t. 32 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STANCU NEGRU IOAN. Materialul nelocalizabil. Data : 1868 (?). Editorii au omis versurile 11 — 14 ale originalului şi au înlocuit versul 7 cu materialul atît de vizibil neautentic din versiunea publicată. în ms. v. 5 : *Cînd tu cu mine vorbeşti;* v. 6 : Măi *bădiţă;* v. 7 : *Eu mă jur pe Dumnezeu;* v. 8: *Că de cînd;* v. 11 — 14: *Iar pe Un' te-am părăsit. J Eu şi mult am tot gîndit / Să mă las de-al tău iubit, I Că tu eşti de diecit;* v. 11—12 ale versiunii publicate aparţin, ca invenţie artistică, editorilor. în ms., cu creionul, Jarnik notează: „diacu — studentu, cantor". O variantă fragmentară e : ms. nr. 2 197.11.64, f. 1 ·-, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CĂLUŢ CANDID, cl. V. Localitatea: CERGHIZEL, jud. Mureş. Data : 1872. După primele două versuri deviază înspre o formulă inedită. în ms. v. 1 : *mîndro;* v. 2 : Că *ţi-i;* v. 3 — 4: *Ei, bade, că io ţi-oi spune, / Pană verde n-ai mai pune.*

DIII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.26, f. 4 ·% t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MIHĂLŢEANU ŞTEFAN, cl. VI. Localitatea : OHABA, jud. Alba. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 3-8, 12-17, 28, 35-36, care toate trădează provenienţa lor extrafolclorică. în ms. v, 2 : Şi-o *fată;* v. 3 (resp. 9) : Şi *tot roagă ;* v. 4 (resp. 10): *verişoarâ;* v. 5 (resp. 11) identic; v. 6 (resp. 18): *Şi-au început a;* v. 8 (resp. 22) : *Şi icoana lăcrăma;* v.10 (resp. 24) : în *fundul;* v. 11 (resp. 25) : *Nu se plînge ;* v. 12 (resp. 26) : *Făf varsă lacrămi cu sînge;* v. 13 (resp. 27): *bădişoru;* v. 16 (resp. 31): *Am îmbiat;* v. 18-19: *Frunză verde de gutui, / N-am dat gura nimănui.*

DIV. Nu
culegerii.

DV. Rep
11.184, f. 8
MARŢIAN
JULUI, jud
gat v. 7 şi a
minat termen
iniţial. în m
v. 5 : *Şi* la
lui Jarnik:
2 197.11.124
gător : TĂM
jud. Alba.
numai 4 ver
mele; v. 2 :

DVI. Re
din culegere
rotarea lui
cl. VIII. De
Data : 1863.
dobită ca şi-
v. 10 : îs c

DVII. R
culegere : n
culegătorul
este nelocal
7 — 8 şi au
versiunea p
Tot cu vin
nu ţi-oi da
(resp. 10):

DVIII.
Prima : ms
tarea lui J
Materialul
iniţială a
invocativ.
Num-asară
(resp. 9) : *C*
7) : *Care ş*
Ca şi cum
2 197.11.104
Culegător:

ASINIP, jud. Alb-. Data: 1863. Are forma dialogată şi desfăşurarea ideilor e cea din versiunea publicată. în ms. v. 1 — 3 : *Mâi bâdiţo, tu eşti cine / Câ nu vii sara la mine, \ Ba, mmdră, tu eşti căţea ;* v. 4 (resp. 5) : *Că si-aseară-am fost la voi;* v. 5 (resp. 6) : *Şi te-am găst, mîndro ;* v. 6 (resp. 7) : *Cel ce şedea ;* v. 7 (resp. 8) : *Era bun amic;* v. 8 (resp. 9) : *Cel ce şedea;* v. 10 (resp. 11) : *Ca şi min'.*

DIX. Reprezintă o combinaţie între două motive poetice care circulă independent. Primul este reprezentat ele varianta : ms. nr. 2 197.11.71, f. 1 ᵛ ' , t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CIUNGANU ILARIU, cl. VI. Localitatea : CIUNGA, jud. Alba. Data : 1872. A oferit materialul pentru v. 1—4 din versiunea publicată. Editorii au adăugat nsă v. 3, trădînd evident o provenienţă extrafolclorică. În ms. v. 1: *Ai, săraca;* v. 2 : *ma-ncingea ;* v. 3 : lipseşte ; v. 4 : identic. Cel de-al doilea motiv este reprezentat de varianta : ms. nr. 2 197. 11.62, f. 2 '-, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BUTNARIU ALEX., cl. VIII. Localitatea: SUSENI, jud. Mureş. Data : 1863. A oferit materialul pentru v. 5 — 8 din versiunea publicată. în ms. v. 1 şi 3 (resp. 5 —7) : *Leleo, cu sprîncene»*

DX. Reprezintă prelucrarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 1.97.11.109, f. 2 ᵛ% t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea : AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data: 1872. Editorii au înlocuit ultimul distih (v. 5 — 6) al originalului cu corespondentul său din versiunea publicată, transcriind restul absolut exact. în ms. v. 5 — 6: *Dar de cînd te ţii cu prostul, j Nu te vede nice focul.*

DXI. Reprezintă reducerea variantei : ms. nr. 2 197. 11.123, f. 3ᵛ", t. 20 (numerotarea iui Jarnik). Culegător: SUCIU VASILE, cl. V. Localitatea: VĂLIŞOARA, jud. Cluj. Data: 1872. Editorii au eliminat primele 4 versuri ale originalului şi au adăugat v. 4, transcriind restul destul de liber. în ms. v. 1 — 4: *Iubeşte, mîndră, şi vezi \ După cine vremea-o pierzi; / După-o floare scuturată, / După-o slugă blăstămată ;* v. 5 (resp. 1) : *O frunzuţă din trifoi;* v. 7 (resp. 3) : *Ba ţi-o dă;* v. 8 (resp. 5) : *Mai bin'la-o slugă frumos;* v. 9 (resp. 6): *Cava servi-un an şi doi;* v. 11 (resp. 8) : *Şi va servi-o lună-ori două.* Culegătorul adaugă în paranteză, la v. 6 : „servitori" şi la v. 8 : „dupa". O altă variantă : ms. nr. 2 197.11.109, f. 2ᵛ t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea : AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data: 1872. Debutează cu distihul: *Mărita-m-aş, mărita, I Nu ştiu cine m-a lua,* după care se intră în substanţa cîntecului : v. 3 (resp. 4) : *Decît cu gazdă mucoasa;* v. 4 (resp. 5) : *Mai bin'cu ;* v. 6 şi 8 (resp. 7 şi 9) : *Şi şi-a.* Alte două variante prezintă o contaminare baladică. Astfel, textul : ms. nr. 2 197.11.150, f. 3 ᵛ% t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IOACHIM, cl.V. Localitatea : BĂIŢA, jud. Mureş. Data : 1863. Debutează cu : *Pe din sus din cei grădină, / Merge-o tînără copilă / Cu a ei drăguţ de mînă. / — Lasă-ma, bade, de mînă, [Să-mi culeg eu floricele \ Mestecate cu trifoi, / Sâ nu dau gură la slugoi,* după care urmează un vers copulativ, introducînd discursul tînărului: *Ci tu, fata blăstămată,* intrînd în acest fel în conţinutul cîntecului : v. 10 (resp. 4) : *Decît la-o gazdă mucoasă;* v. 11 (resp. 5) : *Mai bin'la-o;* v. 12 (resp. 6): C-a... o *doi;* v. 13 şi 15 (resp. 7 şi 9): *Şi şi-a ;* v. 14 (resp. 8) : *Şi-a sluji-o lună* ori. Varianta a doua, pentru că duce imaginea din final mai departe, o transcriem integral: ms. nr. 2 197.11.19, f. 1ᵛ'-2ᵛ\ t. 2 b (numerotarea lui Jarnik). Culegătorul este neidentificat, materialul nelocalizabil şi nedatabil:

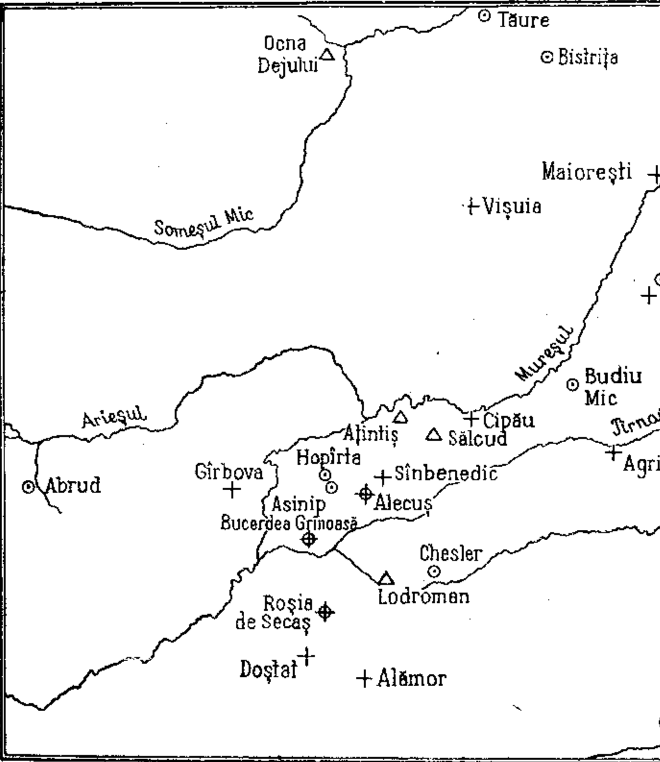
De la deal de ai grădină,
Mere-o tînără copilă
Cu drăguţul ei de mînă.
Copila din grai grăia :
— Lasă-mă, bade, de mînă,
Io să sai în es'grădină,
Să-mi ieu două, trei mlădiţe
Să-mi fac verde cununiţă,
Mestecată cu trifoi...
— Nu-ţi da gura la slugoi
Şi ţi-o dă la ăl cu boi. , .
— Da decît cu boi şi mucos,
Mai bine slugă frumos.
Că slujeşte-un an şi doi
Şi-şi face, zău, car şi boi,
Şi slujeşte-o lună-şi două
Şi-şi face şi casă nouă.
Că io trăiesc cu sărutate,
Ca altul cu vaci cu lapte,
Şi-io trăiesc cu buze moi
Ca altul cu patru boi,
Io trăiesc cu buze dulci
Ca altul cu patru junei.

S-a păstrat copia personală a lui Jarnik la acest din urmă text : ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 39, care transcrie divers la v. 6 : *ca să sai;* v. 7 : *Să-mi iau;* v. 12i: *Decît;*

v. 15 : *zo ;* v. 19, 21 şi 23 : *Ca alta ;* Se întreabă ce înseamnă *es'* şi scrie deasupra *cea,* şterge la v. 16 conjuncţia *şi* din al doilea emistih şi anacruză *Că* de la v. 18, restituind în ambele cazuri metrul şi ritmul.

DXII. Reproduce aproape întocmai varianta: ms. nr. 2 197.11.132, f. 2 t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMEON. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863-1867. EditoriL au repetat versurile 1 — 2 după v. 5, transcriind restul cu destulă fidelitate. în ms. v. 2 : *La cules;* v. 3 : *Cînd or fi oamenii;* v. 4 : *Tu la min';* v. 5 : *Cînd or fi;* v. 6 : *Ochii tăi fie-ntr-ai mei;* v. 7 (resp. 9):

localităţi; r
în tot atîtea
ambele moti
texte bine in
tivul nr. 1 c
fi destul de s
plncute şi cu
Oferim aici
Motivul nr.
liza paralel
a) Ms. r
legătorului).
Localitatea:

Structura motivică a textului D. 512 : ,,I

identic ; v. 12 (resp. 14): *Cin'ie vede toţi le plac.* Precum se poate bine observa, cîntecul este format din două motive poetice deosebite. Ele circulă însă, în generalitatea cazurilor, în mod independent. Respectiv, motivul poetic nr. 1 (vers. 1 — 6 din versiunea publicată) este atestat în cuprinsul culegerii de 10 ori, fiind cules din tot atîtea

b) Ms. r
Jarnik). Cul
ROŞIA DE
c) Ms. r
noastră). Cu
tatea : HOP

d) Ms. nr. 2 -197.11.59, f. 2 · ' - 3 ·› , t. 16 (numerotarea lui Jarnik), Culegător : BUZDUGAN MILITON, cl. V. Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data: 1872.

e) Ms. nr. 2 197.11.104, f. 3 ·›, t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VII. Localitatea : ASINIP, jud. Alba. Data : 1863.

i) Ms. nr. 2 197.11.124, f. 6 · ', t. 33 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TĂMAŞ IOAN, cl. VIII. Localitatea : ABRUD, jud. Alba. Data : 1863.

g) Ms. nr. 2 197.11.112, f. 3 · ', t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863.

h) Ms. nr. 2 197.11.10, f. 4 ·*, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GHEORGHIŢĂ N., cl. VIII. Localitatea : De prin jurul BISTRIŢEI, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863.

i) Ms. nr. 2 197.11.133, f. 2 · · - 3 ·\ t. 7 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea: BUDIU MIC, jud. Mureş. Data: 1863.

j) Ms. nr. 2 197.11.114, f. 3 ·% t 34 ^numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu. Data: 1872. Din ciclul *Alte chiuituri.*

v. 1 : *Ştii tu, mîndră, ce ţi-am spus : SL,* C, d, f, g, h, j ; *mîndro* : b, e ; *Mîndro, mindruleana mea :* i*

v. 2 : *La cules de cucuruz :* a, c, e, h; *La sapă* : b, d ; *As'toamnă* : f; *Aseară colo din sus* : g.

v. 3 : *Unde-or fi oameni mai mulţi:* a, b, c, d, e, f, h, i (vers 2); *C-unde or fi:* g.

v. 4 : *Tu la min'să nu te uiţi :* a, b, c, d, e, f; *La mine să :* g, h, i; *Că la min' :* j (vers 2).

v. 5 : *Unde-or fi mai puţinei* : a, b, c, d, e, f, g, j ; *puţintei :* h; *Unde-or fi oameni mai puţinei :* j,

v. 6 : *Ochii tăi să ţie-ai mei :* a, b, c, d, e, f, g, h, i; *Să te uiţi la ochii mei* : j.

Analiza scoate în evidenţă marea stabilitate a textului (bine solidificate în expresie : v. 6, 3, 5 şi 1). Motivul nr. 2 este mai puţin stabil, aducînd variaţie şi bogăţie tematică.

a) Ms. nr. 2 197,11.59, f. 2 ·% t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BUZDUGAN MILITON, cl. V. Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data : 1872. Cuprinde 6 versuri (resp. v. 7 —12 ale versiunii publicate), în ms. v. 2 (resp. 8) : *La cules;* v. 6 (resp. 12) : *De eşti.*

b) Ms. nr. 2 197.IT.6, f. 3 ·%, t. 10 (numerotarea culegătorului). Culegător : ALEXE LAZĂR, cl. VL Localitatea : ALĂMOR, jud. Sibiu. Data: 1872. Cuprinde acelaşi pasaj (v. 7 — 12). Materialul este absolut identic cu cel din versiunea tipărită.

c) Ms. nr. 2 197.11.56, f. 2 ·\ t. 12 (numerotarea lui Jarnik) Culegător : DANCEA GEORGE, cl. VI. Localitatea : GÎRBOVA, jud. Alba. Data : 1863. Cuprinde 8 versuri (v. 7 — 12 din versiunea publicată şi 2 versuri inedite). în ms. v. 2 (resp. 8) : *La cules;* v. 5 (resp, 11) : *Dar ţi-ai făcut;* v. 7 —8 : *Tuturor voinicilor, \ Să le dai de ce li-i dor.*

d) Ms. nr. 2 197.11.41, f. 2 · ', t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CRIŞAN M. IOSIF, cl. VII. Localitatea: SÎNBENEDIC, jud. Alba. Data: 1863. Cuprinde de asemenea 8 versuri (7 — 12 din versiunea publicată, plus o formulă inedită, pe care o vom întîlni în toate variantele următoare). în ms. v. 2 : *Cînd mergeam pre cale-n sus;* v. 7 — 8: *Tu ţi-ai făcut [ia verde, / Să fii dragă cui te vede.*

e) Ms. nr. 2 197.11.111, f. 3 ·-, t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : URZICĂ IOAN, cl. VI. Localitatea : CHILIENI, jud. Covasna. Data: 1863. Are schema variantei precedente. în ms. v. 2: *La cules;* v. 7 — 8: *Ţi-ai făcut de iarbă verde, j Să fii dragă cui ie vede.*

f) Ms. nr. 2 197.11.109, f. 2 ·., t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea : AGRIŞTEU, jud. Muruş, Data: 1872. Are de asemenea schema variantei precedente. în ms. v. 2 (resp. 8) : *La cules ;* v. 3 (resp,-9) *pieptar de anghie ;* v. 5 (resp. 11) : *Dar tu-l făcuşi;* v. 7 — 8 : *-Şi ţi-ai făcut pieptar verde f Să te placă cin'te vede.*

g) Ms. nr. 2 197.II.3, f. 5 ·-, t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872. Are numai 6 versuri, renunţînd la v. 11 — 14 din versiunea publicată. în ms, v. 1 (resp. 7) : *mîndro;* v. 2 (resp. 8) : *Cînd te-ai dus pre icea-n sus;* v. 4 (resp. 10): *Să fii dragă;* v. 5 — 6: *Da tu ţi-ai făcut-o verdejSă fii dragă cui te vede.*

h) Ms. nr. 2 197.11.142, f. 1 ·% t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP VASILE, cl. V. Localitatea : CIPĂU, jud. Mureş. Data : 1872. Are aceeaşi schemă, în ms. v. 2 (resp. 8): *La cules;* v. 5 — 6: *Dar tu ţi-ai făcut-o verde / De eşti dragă cui te vede.*

i) Ms. nr. 2 197.11.128, f. 6 ·% t. 17 (numerotarea culegătorului). Culegător: RADU ALEXANDRU, cl. V. Localitatea : TELEAC, jud. Mureş. Data: 1872. Urmează, de asemenea, aceeaşi schemă. în ms. v. 1—2 (resp. 7 —8) : *Ştii tu, mîndră, ce spuneai j Cînd cu mine petreceai;* v. 3 (resp. 9) : *Că-ţi faci vie pe chilie;* v. 4 (resp. 10): *Să fii dragă;* v. 5-6 (resp. 11-12): *Dar tu ţi-ai făcut pre chilie verde / Să fii dragă cui te vede.* Textul este confuz.

j) Ms. nr. 2 197.11.140, f. 2 ·›, t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, cl, VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863. Are aceeaşi schemă. în ms. v. 2 (resp. 8) : *La cules;* v. 3 (resp. 9) : *Să porţi pană;* v. 5 — 6 : *Dar tu purtaşi pană verde f Să te placă cin'te vede.*

k) Ms. nr. 2 197,11.176, f. 1 ·-, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MĂRGINEANU NICOLAE, cl. VIL Localitatea : DOŞTAT, jud. Alba. Data : 1863, lărgeşte schema cu încă un distih. în ms. v. 4 (resp. 10) : *Să fii dragă;* v. 5 (suplimentar): *Da tu, mîndră, ţi-ai făcut;* v. 6 —9 : *Ia de colie verde j Să fii dragă cui te vede, / Ia de colie neagră j Să fii tuturora dragă.*

1) Ms. nr. 2 197.11.189, f. 1 · % t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : FLORIAN GEORGE. Localitatea : VIŞUIA, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863-1867. în ms. v. 2 (resp. 8) : *La cules ;* v. 3 (resp,. 9) : *Să porţi peana;* v. 4 (resp. 10): *Să fii dragă;* v. 5 — 6: *Iar tu purtaşi peana albă, / Cui te vede să-i fii dragă.*

Arătam, la începutul acestui paragraf, că motivul nr. 1 circulă şi în legătură cu un. alt motiv poetic (finalul textului CLII), cu care realizează o contaminare destul de stabilă şi de reuşită. Oferim aici exemplul tipic, faţă de care raportăm materialul comparativ: ms. nr. 2 197.11. 131, f. 2·--3·-, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP VASILE SENIOR, cl. 'V. Localitatea : SĂLCUD, jud. Mureş. Data : 1863. .

Ştii tu, mîndră, ce ţi-am spus
La cules de cucuruz,
Unde-or fi oameni mai mulţi,
La mine să nu te uiţi
Şi te uită preste- rît
C-or gîndi că ne-am urît,
Ori te uită preste sat
C-or gîndi că ne-am lăsat;
Unde-or fi mai puţinei,
Să te uiţi în ochii mei.

Faţă de acest text, varianta : **ms. nr. 2 197.11.74, J. 2·', t. 4 (numerotarea lui Jarnik)** Culegător: COSTIN IOSIF, cl. V. Localitatea : AŢINTIŞ, jud. Mureş. Data : 1863. Diferă la v. 2 : *La sapă;* v. 5 (resp. 7) : *Şi te uită ;* v. 7 (resp. 5) : *Te uită şi;* v. 10 : *Uitâ-te în ochii mei.* Varianta : **ms. nr. 2 197.11. 184, f. 5·~·-, t. 21 (nu-**

merotarea lu
cl. VIII. L
Data : 1863
Că cînd or
7 – 8 (lipsă
la mine,] C
uită; v. 10
cu 5 –6. M
Jarnik : ,,m
această seri
t. 46 (nun
IOAN, cl.
Data : 1872
identice; v.
ne-am lăsa
(ROŞIA D
ambele mot
prima locali
mai veche a
Muşlea, p.
Formula ar
singular, ex
caracteristic

DXIII. I
culegere: n
tarea lui Jar
Localitatea :
Editorii au
fidel. în ms
rog, fă-mi.

DXIV.
poetice deos
blicată) est
(numerotarea
cat). Materia
Tu, *bădiţă;*
al doilea est
respectiv v.
acest ciclu c
ale editorilo
circulă inde
chegată. Tip
t. 19 (nume
MILITON,
Data : 1872

Şi fetele se mărită
4 Şi rămîi fără iubită.

Faţă de acesta, varianta : ms. nr. 2 197.11.150, f. 4v' — 5r-, 1.16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IOACHIM, cl. V. Localitatea : BĂIŢA, jud Mureş. Data : 1863. Diferă la v. 1 : *Ieşi Ioane;* v. 2 : *Că feciorii toţi;* v. 4 : *Tu rămîi făr'de.* Mai depărtată e varianta : ms. nr. 2 197.11.85, f. 1r>, t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BANFI OCTAVIU, cl. V. Localitatea: ŞOMOŞTELNIC, jud. Mureş. Data : 1872. Diferă la v. 2 : *Vino-acasă de te;* v. 3 : *Câ fetele;* v. 4 : *Şi rămîi inimă friptă.* Alte două texte merită a fi citate în întregime.

a) Ms. nr. 2 197.11.119, f. 5r/v t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : SÎNCELEANU OCTAVIAN, cl. VIII. Localitatea: CUGIR, jud. Alba. Data: 1868.

Măi bădiţ, de la işcoală,
Vino-acasă şi te-nsoară
Şi mă ia, bădiţ, pre mine,
Că sîntem potriviţi bine
Şi la ochi şi la sprîncene...

b) Ms. nr. 2 197.11.165, f. 7r/v t. 45 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : NOVACU AL., cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

Măi bădiţă de la şcoală,
Vină-acasă de te-nsoară;
Vină-acasă, ia-ţi muiere,
Nu fi duşman casei mele;
Vină-acasă, ia-ţi nevastă,
Nu umbla pre la fereastă.

DXV. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.66, f. 4r', t. 14 (numerotarea culegătorului). Culegător: CIOBA GAVRIL, cl. VIII. Localitatea: NADĂŞA, jud. Mureş. Data: 1867-1868. În ms. v. 2 : *Ce tot ziceai cătră ;* v. 5 : *pre ;* v. 7 : *Cu ea jos ai odihnit;* v. 9: *te-ai trezit;* v. 11: *ţi-au ruginit.*

DXVI. Nu am aflat în cuprinsul culegerii prototipul cîntecului. Pentru anumite afinităţi tematice, îl punem în legătură cu textul CCCXC, v. 1—4, care corespund v. 5 —8 din versiunea publicată.

DXVII. Reprezintă reducerea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.165, f. 1r-vr-, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: NOVACU AL., cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Editorii au eliminat ultimele 2 versuri ale originalului (v. 6 — 7). în ms. v. 4 : *Că-s tinără;* v. 5 : *La amîndoi ne-ar sta;* v. 6 — 7. *Şi-s în haine româneşti / Şi cu mine te loveşti.*

DXVIII. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.165, f. 3r', t. 18 b. (numerotarea lui Jarnik). Culegător: NOVACU AL., cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. v. 1 : *în pietre verde ;* v. 2 : *Drăguţul;* v. 3 : *Şadă şi prăbăluiascâ;* v. 5 : *Câ nici picioru nu l-oi întinde;* v. 7 : *Că nici cu picioru n-oi păşi,* v. 8: *şi* eu *altu ;* v. 9: *Nici picioru nu l-oi mişca.* Fonetismul : *şază* aparţine editorilor.

DXIX. Reproduce întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197. II. 27, f. 47r', t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1875. Din ciclul *Doine poporale.* în ms. v. 3: *ca salcia.*

DXX. Reproduce întocmai varianta : ms. nr. 2 197. 11.13, f. 1v-, t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea : MICĂSASA, jud. Sibiu. Data : 1872. în ms. v. 1 şi 6 : *mîndro;* v. 2 : *Sâ intri-n;* v. 4 : *La popa.* Două variante se caracterizează prin faptul că nu cuprind decît distihurile marginale : ms. nr. 2 197.11.117, f. 1r*, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea : ERNEI, jud. Mureş. Data: 1872 (v. 2 : *Să intri-n;* v. 3. resp. 5: *sînţită)* şi ms. nr. 2 197.11.64, f. 1v% t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CĂLUŢ CANDID, cl. V. Localitatea: CERGHIZEL, jud. Mureş. Data: 1872 (v. 1 şi 4 resp. 6 : *mîndro;* v. 3 resp. 5 : *sînţită).* O ultimă variantă: ms. nr. 2 197.11.139, f. 1r*, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863. Ne duce înspre cîntecele de nuntă. în ms. v. 1 : *Frunză verde feregă;* v. 3 (resp. 2) : *Să intri-n;* v. 4 — 5: *Nici în rînd cu fetele, j Fără-n rînd cu babele,* versuri cu care se şi încheie.

DXXI. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.114, f. 2v', t. 23 (numerotarea lui Jarnik). dulegător: TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea : CHESLER, jud. Sibiu. Data: 1872. Are titlul *Alt vers popular.* Editorii au adăugat v. 1—2. în ms. v. 1 (resp. 3) : *Asta, mîndră, nu-i;* v. 2 (resp. 4) : *Doi ibovnici;* v. 3 (resp. 5) : *Frunză verde ca păunul;* v. 4 (resp. 6) : pre *unul;* v. 5 (resp- 7) : Frunză *verde;* v. 6 (resp. 8) : pre *amîndoi.*

DXXII. Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr. 2 197.11.126, f. 3r/v t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ŢĂRANU IOAN, cl. VIL Localitatea : CHEŢANI, jud. Mureş. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 2 şi 5, transcriind originalul cu destulă exactitate. în ms. v. 2 (resp. 3): pre *cosiţă;* v. 4 (resp. 6): din *cingători;* v. 6 (resp. 8): pre *năframă.* Cea de-a doua variantă: ms. nr. 2 197.IT.27, f. 22v>, t. 5 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul *Chiuituri poporale.* E fragmentară, dar a putut oferi sugestii pentru adăugirea v. 5 din versiunea publicată. în ms. v. 1 : *Te cunosc, mîndră, cunosc;* v. 2 (resp. 5) : *Te cunosc pe ochişori;* v. 3 (resp. 6): *Câ eşti hoaţă de feciori.*

DXXIII. Reprezintă prelucrarea (reducere şi amplificare concomitentă) variantei: ms. nr. 2 197.IL113, f. 4r, t. 19 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TOHATI VASILE, cl.VII. Localitatea: TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. Editorii au adăugat v. 1, 10 — 12 şi au omis v. 4 — 5 din original. în ms. v. 1 (resp. 2): *Oi, bădiţă ;* v. 3 (resp. 4) :. *Acum mă laşi;* v. 4 — 5 : *Cîndu-i dragostea mai dulce ţ'Nşeală murgul şi se duce;* v. 7 (resp. 6): *la dracul;* v. 10: *Că-l înşeală.* O variantă e fragmentară şi debutează imprecativ : ms. nr. 2 197.11.60, f. 1v', t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUCURESCU VASILE, cl. IV (?). Localitatea: PĂNADE (şi jur), jud. Alba. Data: 1872; v. 1-2: *Arzâ-te focu de dor / Şi pre tine, bâdişor;* v. 3 (resp. 3) : *Câ m-ai-nvâţat;* v. 4 : *nu eşti de-a veni.* Pentru finalul aberant, oferim textul integral al unei alte variante : ms. nr» 2 197.11.170, f. 2r'~v', t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MUNTEANU IERONIM, cl. V. Localitatea BĂGAU, jud. Alba. Data : 1872.

Bade,-a dracului de-ai fi,
M-ai învăţat a iubi
Şi-acum nu eşti de-a veni.
Că mi-ai vint o seară-o două
Şi-ai cerut obiele nouă.
Aşteaptă pînă la anu,
Ş^-nceapă măicuţa valu.

DXXI
2 197.II.8
MACAV
jud. Alb
transcriin
(resp.. 2) :
cu; v. 3
Da-nsoar
v. 6 (res
voinici s
litate şi
2 197.11.1
gător : S
pectiv fă
(resp. 2) :
cu; v. 3
nsoară-te
(resp. 8) :
voinici sî
t. 23 (nu
MON, c
Data : 18
rialul de
v. 1 (resp
dintr-un;
Mulţi voi
mesajul
2 197.11.1
Culegăto
MAIORE

Culegător
păsarea
in copilă

DXX
culegere :
lui Jarnik

Localitatea: ALECUŞ, jud. Alba. Data: 1863. Editorii au adăugat versul inițial şi au schimbat destinația monologului. în ms. v. 1 (resp. 2) : *Iubeşte,* bade ; v. 3 (resp. 4) : *Numai să nu-ți bânuieşti;* v. 5 (resp. 6) : *Să ie lase si-s' se ducă.*

DXXVI. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.187, f. 1ᵛ* — 2ʳ', t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CORDESCU NICOLAE, cl. VII. Localitatea : ALECUŞ, jud. Mureş. Data: 1863. în ms. v. 2 : *Că m-ai-nvățat;* v. 5 : *Cu sufletu-ngreunat.*

DXXVII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.124, f. 1ᵛ, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TĂMAŞ IOAN, cl. VIII. Localitatea : ABRUD, jud. Alba. Data : 1863. Editorii au adăugat v. 5, 8 — 9, 13 — 18. în ms. v. 4 : *Mîndrei-i cură lăcrămile;* v. 5 (resp. 6): *Mîndruța din grai;* v. 7 (resp. 10): Că *ochii tăi m-o-nşelat:* v. 8 (resp. 11): *m-o-ndemhat;* v. 9 (resp. 12): m-o *dezmierdat.*

DXXVIII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.27, f. 99ʳᵉ, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1876. Din ciclul *Doine din Ardeal.* Editorii au adăugat v. 6 — 8. în ms. v. 4: *Din vîrfuț pin'la;* v. 6 (resp. 9): *Că attta-i;* v. 7 (resp. 10) : *Cit a mea, cit şi a ta.*

DXXIX. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.113, f. 1ᵛ \ t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TOHATI VASILE, cl. VII. Localitatea : TĂURE, jud. Bistrița-Năsăud. Data : 1863. Editorii au adăugat v. 7, 9 — 13 şi au omis v. 7 — 8 din original. în ms. v. 1 : *pre cărare* : v. 3 : *Că nu pot;* v, 4: *versuri;* v. 5 (resp. 5 — 6 prin dispunerea lor emistihială) : *Să vaăâ şi să creadă;* v. 7 — 8 : *Că i-am fost eu ibovnică, \ De-acum nu i-oi fi nimica.* Fonetismul *poci* şi. *vază, crează* e al editorilor.

DXXX. Nu am aflat în cuprinsul culegerii prototipul cîntecului.

DXXXI. Reprezintă o combinație între trei motive poetice diferite, reprezentat fiecare prin cîte o variantă. Primul motiv, corespunzînd v. 1—4 din versiunea publicată este reprezentat prin varianta : ms. nr. 2 197. II.6, f. 3ᵛ', t. 17 (numerotarea culegătorului). Culegător: LAZĂR ALEXE, cl. VI. Localitatea : ALĂMOR, jud. Sibiu. Data: 1872. Editorii au transcris originalul cu destulă rigurozitate. Diferă numai la v. 2 : *Că ce badiu te-au lăsat.* Cel de-al doilea motiv, corespunzînd v. 5 — 10 din versiunea publicată, este reprezentat integral de varianta: ms. nr. 2 197.11.138, f. 4ʳ*, t, 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IACOB, cl. V. Localitatea : DRÎMBAR, jud. Alba. Data : 1872. Editorii au transcris materialul absolut exact. Motivul al treilea, corespunzînd v. 11 — 17 din versiunea publicată, este reprezentat de varianta: ms. nr. 2 197.11.172, f. 4ʳ t. 21 (numerotarea culegătorului). Culegător : MICU M. Materialul este nedatabil şi nelocalizabil, a fost transcris cu mai multă libertate, editorii adăugind 2 versuri (v. 13 şi 17 din versiunea publicată) şi omițînd v. 1 — 2 şi 8 — 10 din original. în ms. v. 1 — 2: *Spune-mi, bade, bădişorul meu, / Pentru cine m-ai lăsat;* v. 3 (resp. 11) : *iarba din cărare;* v. 4 (resp. 12) : *de pre vale;* v. 5 identic cu v. 14; v. 6 (resp. 15) : *Că-s frumoasă;* v. 7 (resp. 16): *Şi roşă;* v. 8 — 10: *Şi-uitâ-te la Mda ta, \ Că-i urîtâ săpunită / Şi proastă rumenită.*

DXXXII. Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr. 2 197.11.156, f. 1ʳ', t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POPESCU IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea : CĂPÎLNA, jud. Alba. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 1 şi 4, transcriind cu destulă fidelitate originalul. în ms. v. 1 (resp. 2) : *Ştii, mîndro, ce ziceai;* v. 2 (resp. 3): *Cînd* io; v. 3 (resp. 5): *Că tu, mîndro;* v. 4 (resp. 5): *om pre lume;* v. 5 (resp. 6): *Pre noi;* v. 6 (resp. 7) : s-au *aflat,* v. 7 (resp. 8) : *Pre noi ne-o.* Alte două variante modifică însuşi mesajul textului :

a) Ms. nr. 2 197.11.72, f. 1ʳ', t. 3 (numerotarea culegătorului). Culegător: CIRCĂ IOAN, cl. V. Localitatea: DEAJ, jud. Mureş. Data: 1872.

Ştii tu, mîndră, ştii tu, dragă,
Cînd eram noi doi copii,
Că şedeam pe pajişte,
Şi vorbeam de dragoste.
Tu, mîndră, -aşa-i fost zis
Că n-o fi ăl om pe lume
Pe noi să ne despreune,
Da, zău, neamțu s-a aflat,
Pe noi ne-o despreunat.

b) Ms. nr. 2 197.11.154, f. 3ʳ'', t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PETRUȚ AXENTE, cl. VI. Localitatea: CIUFUD, jud. Alba. Data: 1863.

M-am trudit mai mult de-un an
Să fac din pelin zahăr
Şi pelinu-i tot amar.
Şi tu, badeo, -aşa ziceai,
Că nu va fi om pre lume
Pre noi să ne dispreune.
Iaca om s-au căpătat,
Pe noi ne-a despreunat.

DXXXIII. Versiunea publicată este o prelucrare subtilă după patru variante deosebite. Le transcriem în întregime, ținînd cont de caracterul lor baladic.

a) Ms. nr. 2 197.11.134, f. 4ʳ'', t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863.

Lîngă Mureş, pîngă Tisă,
Mere mîndra mea descinsă,
Cu murgul trăgînd de Mu,
Şi prin iarbă pînă-n brîu.
Murgul paşte şi rînchează,
Mîndra doarme şi visează.
— Bade, bădişorul meu,
Vină să-ți spui visul tău.
Bade, năframa ta cea nouă
Era ruptă, bade, -n două.
— Mîndră, mîndruleana mea,
Nu-i ruptă năframa mea,
Că-i ruptă inima ta,
Că te temi că te-oi lăsa.

La versul 1, culegătorul adaugă pe margine : „pre lenga".

b) Ms. nr. 2 197.11.66, f. 5ᵛ*, t. 21 Culegător: CIOBA GAVRIL, cl. VIII. Localitatea : NADĂŞA, jud. Mureş. Data: 1867-1868.

P-îngă Mureş, p-îngă Tisă,
Merge mîndra mea descinsă,
Cu murgul trăgînd de Mu,
Tot prin iarbă pînă-n brîu.
Murgu paşte şi rînchează,
Mîndra doarme şi visează
Şi după ce ea s-a trezit,
Cu gurița a zîmbit
Şi îndată a grăit.:

La versul
c) Ms. nr
Jarnik). Cu
calitatea :

d) Ms. nr.
Jarnik). Cu
tatea : TĂ

Jarnik înce
(= crăie).
paralelă la
2 197.11.43,
legător : G

jud. Mureş. Data : 1872. în ms. v. 2 : *Mere mîndră mea* ; v. 3—4 : *Cu murguţul său călare, \ Ca să treacă-n altă ţară.* Mai comună e posibilitatea de a întîlni, circulînd independent, partea a doua a cîntecului (povestirea visului profetic). în culegere întîlnim trei asemenea variante, pe care le transcriem în continuare :

a) Ms. nr. 2 197.11.43, f. 1 ' \ t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GRAUR ZAHEI, cl. V. Localitatea: POARTA, jud. Mureş. Data : 1872.

— D-astă noapte ce-a noptat,
Eu, bade, rău te-am visat:
Năfrămuţa ta cei nouă,
Am visat c-ăi ruptă-n două.
— Minţi, tu, haită, minţi căţea,
Că-aceea nu-i năfrămuţa mea,
Că-aceea-i inimuţa ta,
Că te temi că te-oi lăsa.
De ce te temi nu te trece,
C-oi pune picioru-n scară
Şi-oi trece da-în altă ţară !

b) Mş. nr. 2 197.11.124, f. 3v-4', t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TĂMAŞ IOAN, cl. VIII. Localitatea : ABRUD, jud. Alba. Data : 1863.

— Bădiţ, bădişorul meu,
Aseară cînd a-nserat,
Puţin somn că mi-am somnat,
Urît vis că mi-am visat.
Bade, năframa ta-ai nouă,
Am visat că-i ruptă-n două.
— Minţi, mîndruţă, minţi, căţea,
Nu-i ruptă năframa mea,
Că-i ruptă inima ta
De frică că te-oi lăsa.

c) Ms. nr. 2 197.11.20, f. 1*, t. 5 (numerotarea culegătorului). Culegător : NEMEŞ IOAN JUNIOR, cl. V. Localitatea : POIANA, jud. Cluj. Data: 1863.

— Bade, bădişoru meu,
Astă noapte am visat,
Că năframa ta cea nouă
Ţi s-a rupt, bade, în două.
— Minţi, mîndruţă, dumneata,
Că te temi că te-oi lăsa
Şi te temi şi eşti lăsată,
Ca şi frunza de pe baltă
Şi te temi aşa de rău,
Ca şi frunza de pe tău,

DXXXIV. Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr. 2 197.11.155, f. 2.*, t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP ARTEMON, cl. V. Localitatea : VIDRASĂU, jud. Mureş. Data : 1872. Editorii au adăugat v. 1—3, 6—7, 12—15. în ms. v. 1 (resp. 4) : *Vino, mîndro, sâ jurăm;* v. 2 (resp. 5) : *La cruce;* v. 3 (resp. 7) : *C-am fost dragi şi;* v. 6 (resp. 10) : *De te-oi lăsa, mîndră, eu.* Cea de-a doua variantă a motivului: ms. nr. 2 197.11. 188 k f. 8v% t 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CORDESCU NICOLAE, cl. VIL Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data: 1863. Are aceeaşi schemă faţă de versiunea publicată. în ms. v. 2 (resp. 5) : *Sub cruciuliţa ;* v. 3 (resp. 7) : *Sâ văd care;* v. 4 (resp. 10) : *De mă voi fi lăsat eu ;* v. 5 : *Să mă bată Dumnezeu ;* v. 6 (resp. 11): *ca frunza-n tău;* v. 7—8: *Samă bată încă-o dată, I Sâ mă usc ca frunza-n baltă.*

DXXXV. Reproduce întocmai varianta: ms. nr. 2 197. 11.169, f. 2v*, t. 20 (numerotarea culegătorului). Culegător : MOLDOVAN IOAN, cl. VI. Localitatea : BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data : 1863. în ms. v. 3 : *Num-acum;* v. 6 : Câ *alta am.* Cea de-a doua variantă e fragmentară, cuprinzînd numai catrenul iniţial: ms. nr. 2 197.11.165 f. 1% t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: NOVACU AL., cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. v. 1 : *F ... morţii tăi;* v. 2 : *De doi ani;* v. 3 : *Şi acum.*

DXXXVI. Reprezintă o combinaţie din două motive poetice independente. Primul a oferit versiunii publicate v. 1—2; cel de-al doilea restul. în primul caz editorii au operat o reducere, într-al doilea o amplificare. Pentru primul, tipică este varianta : ms. nr. 2 197.11.164, f. 9v% t. 27 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea: GALTIU, jud. Alba. Data: 1863.

— Frunză verde trei nuiele,
Prăpădi-te-ai, bade, -n ele !
— De ce să mă prăpădesc,
Că io-s harnic să trăiesc?

Din acest text editorii nu au reţinut decît primele două versuri, în chip de chenar liric al versiunii publicate, omiţînd restul (ultimele două versuri) şi desfiinţînd cu aceasta o piesă interesantă şi realizată din culegere. Materialul mai are o variantă : ms. nr. 2 197.11.150, f. 5*, t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOACHIM, cl. V. Localitatea : BĂIŢA, jud. Mureş. Data : 1863. Aceasta, prin modificarea sensului, nu se ridică la nivelul textului anterior. Diferă la v. 2 : *Osîndi-te-ai;* v. 3 : sâ *mă osîndesc;* v. 4 : *Doar pe tin'nu te iubesc?* Cel de-al doilea motiv intrat în combinaţie este reprezentat de o singură variantă: ms. nr. 2 107.11.17, f. 2v% t. 7 (numerotarea culegătorului). Culegătorul e anonim, iar materialul nelocalizabil. Data : 1870. Poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „escusare". Varianta a furnizat v. 3—11 ale versiunii publicate, după o prelucrare destul de adîncă a semnificaţiei piesei. Pentru aceasta, transcriem textul integral şi subliniem acele versuri ce pot fi recunoscute în noua compoziţie :

— Da *ţi-o fi, bade, păcat,*
M-ai iubit şi m-ai lăsat.
— Da io, mîndră, nu-s de vină,
Ia paharul şi-mi închină,
Că-i de vină mumă-ta,
Câ io-am zis că te-oi lua,
Ea a zis câ nu te-a da.

Confruntarea arată că editorii au adăugat v. 5 şi 8—9, introducînd şi dispoziţia emistihială a acestora două din urmă, şi au eliminat v. 4 al originalului.

DXXXVII. Reprezintă reducerea oricăreia din variantele aproape identice : ms. nr. 2 197.11.173, f. 3', t. 9 (numerotarea lu Jarnik). Culegător : MICU SIMEON, cl. VIII. Localitatea : SĂRMĂŞEL, jud. Mureş. Data : 1863, sau ms. nr. 2 197.11. 57, f. 4v', t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DANC ŞTEFAN, cl. V. Localitatea: ŢAPU, jud. Alba. Data: 1863. Transcriem aici textul primei din aceste două variante, raportînd comparativ la ea particularităţile celei de-a doua şi subliniind acele părţi ale cîntecului care au intrat în noua versiune a editorilor :

— Bată-te, bădiţă, bată
Ziua de mîni şi cealaltă,
Cele două zile grele
Care-i sîmbăta-ntre ele;
Razele de lîngă soare,
Ba dreptatea mea-asta mare;
Cearcânu de lîngă lună,
Ba dreptatea mea-asta bună.
— Nu mă, lele, blâstâma,
Că şi eu te-oi blăstăma :
Cîndu-i trage cu acul,
Să se-nnoade bumbacul
Şi de-a fi bumbacul rău,
ŞăT înnozi cu cţorul meu,

Varianta a
îi trage; v
editorii au
temul fetei),
a lui (blest
final frivol
menţionea
se încheie
acesta se ad
tatea, după
alta. De alt
fidelă, nota
da; v. 4 : *S*
temul circu
justificarea
t. 7—8 (n
IOAN SE
jud. Bistri

Varianta :
lui Jarnik).
tatea : SÎN
la v. 1 : Ş
dată; v. 3
Şi *credinţ*
Jarnik: „
f. 1 t.
MOLDOV
GRÎNOAS
Bată-mi-te,
Două stele
acordă ace
contaminări
f. 4 % t.
Localitatea :
**

Şi pre mine m-ai lăsat,
Cu trupşoru-ngreimat,
Cu obrazu-nruşinat.
De te-ar bate, bade, bate,
Luna cu. . .
Şi ceriul cu stelele.
Două stele dîngă lună
Şi dreptatea mea cea bună;
Două stele dîngă soare
Şi dreptatea mea cea mare.

Versul 10 indescifrabil. De reținut că v. 7 — 8 ale acestui text au oferit sugestiile corespunzătoare pentru înlocuirea operată de editori la textul DXXVI *(Cu sufletu-ngreunat)*

DXXXVIII. Reprezintă amplificarea (de fapt hipertrofierea) singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197. 11.66, f. 3ᵛ* — 4ᵛ', t. 12 (numerotarea culegătorului). Culegător : CIOBA GAVRIL, cl. VIII. Localitatea NADĂŞA, jud. Mureş. Data : 1867-1868. Originalul, de numai 6 versuri, ajunge în versiunea publicată la dimensiunile unei piese de 17 versuri, triplîndu-şi aproape proporțiile. Editorii au. adăugat v. 7 — 17, ceea ce corespunde aparent unui alt cîntec, ataşat primului prin contaminare. Nu am aflat însă în culegere un prototip al acestui eventual cîntec, aşa încît considerăm adaosul editorilor ca o creație a lor. în ms. v. 1 : *Ştii tu, bade, ce cereai;* v. 2 : *Cînd seara,* ceea ce arată eă editorii au transcris textul aproape întocmai şi că nu este deci vorba de un alt text prototip al versiunii publicate.

DXXXIX. Reproduce exact varianta : ms. nr. 2 197. 11.184, f. 2ᵛ'-3ᵛ', t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARȚIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. în ms. v. 1: *Bată [-mi-]fe* (cu pronumele adăugat de Jarnik); v. 3 : *pre tine;* v. 5 : *Ce-am postit eu;* v. 9 : *Sâ te pomeneşti ca-o cioară ;* v. 10 : *Cînd a fi de ;* v. 11 : *S-te treacă ;* v. 12: *Cînd a fi.* Textul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „blestemu". Foarte asemănătoare e varianta : iris. nr. 2 197.11.109 f. 1ᵛVt. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea: AGRIŞTEU, -Jud. Mureş. Data : 1872. Diferă la v. 2: *cea stricată;* v. 3 : *lele pre;* v. 7 : *ziua-n prag;* v. 8 şi 12 : *Cînd a fi;* v. 9 : *Să te ia ăurere-amară;* v. 10 : *Cînd a fi de miez;* v. 11: *Să te ia dureri;* v. 13: *Să treci, lele, din.* Mai redusă, cu multe neregularități ritmico-metrice, dar aducînd o notă inedită, este varianta: ms. nr. • 2 197.11.189, f: î᾿--^, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FLORIAN GEORGE. Localitatea : VIŞUIA, jud. Bistrița-Năsăud. Data: 1863-1867. în ms. v. 1: *Ajungă-te, mîndră, -ajungă;* v. 2: *Ajungă-te dorul drag;* v. 3: *ziua-n prag;* v. 4 — 5 : *Cînd o fi pe la ojină, / Să-ți aprinzi o lumină;* v. *6: Cînd a fi dimineața;* v. 7: *Sâ ieşi, mîndră, din viață.* Meritînd a fi citat în întregime este exemplul variantei : ms. nr. 2 197. II. 27, f. 33ᵛ-ᵛ% t.: ,,Blăstămul mîndrei". Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1875.

Ajungă-te, bade, -ajungă
Ghin şi supărare lungă,
Dorul care mă alungă;
Ajungă-te-un dor cu drag,
Să stai toată ziua-n prag,
Să te legeni ca un steag.
Cînd o fi pe la ujină,
Să te-aprinzi ca o lumină
Şi să arzi cu pară plină;
Să te topeşti de cu seară,
Ca lumina cea de ceară,
Cind bate vîntul de-afară.
Cînd va fi la miază-noapte,
Treacă-te sudori de moarte
Şi junghiuri neîmpăcate,
Iar soarele luminat,
Să te afle răsturnat
Pe o scîndura de brad.

Materialul e însoțit de o notă bibliografică a lui Jarnik, în legătură cu publicarea materialului în ,,Conv. lit"., X, p. 115.

DXL. Reproduce, cu multe modificări de fond şi formă varianta: ms. nr. 2 197.11.134, f. 2ᵛ~ᵛ', t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863 în ms. v. 1: *-aşa ai zis;* v. 2 (resp. 3) : *a fi;* v. 3 (resp. 4) : *Tu pre min'nu mi-i urî;* v. 4 (resp. 5): *Dacă soarele-o sînțit;* v. 5 (resp. 7) : *pre mîne;* v. 6 (resp. 8) : *soarele;* v. 7 (resp. 9): *'Ndrăgească-te;* v. 8 — 12: *Şapte boale şi-o lungoare, /* O *pâreche de friguri / Şi-o sarcină de junghiuri. I Cu-alîta nu te-oi lăsa f Şi mai tar'te-oi blâstăma;* v. 15 — — 16 : *Bucătura cu acul / Pînă te-a lua dracul;* v. 17 (resp. 13) : *Să te uşti ca un;* v. 19 (resp. 15): *Sâ mă usc io ca şi-un;* v. 17 — 20 lipsă; v. 21 (resp. 21) : *Cu atîta-ncă nu ;* v. 22 : *Şi şi mai tare;* v. 24 : *Şi sâ ai;* v. 25 : *Să te mai însori înc-o dată;* v. 26 : *Să ai numai;* v. 27 : *Mai apoi o;* v. 29 : *în căruță calicească;* v. 30

(resp. 29) *Pre ulița policească;* v. 31 (resp. 30) : *Şi toți să te ;* v. 32 (resp. 31) : *Vină bade;* v. 33 (resp. 32) : *Să-mi fac ş-io ;* v. 36 (resp. 35) : *Pre poliță;* v. 37 (resp. 36) : *De cînd o fost mama fată.* Editorii au adăugat v. 2, 6, 12, 17 — 20. Textul are o variantă mult redusă ca întindere, fără a fi însă fragmentară. O transcriem în continuare : ms. nr. 2 197.11.19, f. IIᵛ', t, 23 c (numerotarea lui Jarnik). Culegător: N. (neidentificat), iar materialul e nelocalizabil şi nedatabil.

Da tu, bade, aşa ai zis,
Pînă soare-n ceru a fi,
Tu pre min' nu mi-i urî;
Da dacă soare-o sînțit,
Tu pre mine m-ai urît.
Urască-te soarele,
'Ndrăgească-te boalele :
Şapte boale şi-o lungoare
Şi-o păreche de friguri,
Şi-o sarcină de junghiuri.
Cu-atîta nu te-oi lăsa
Şi mai tarTe-oi blăstăma :
Să te-nsori de nouă ori,
Să ai nouă feciori
Şi s-te mai însori înc-o dată,
Să ai tu numa o fată,
Mai napoi o copiliță
Să te poarte de mînuță,
De mînuță pre uliță,
Pre ulița domnească.
Toți să te miluiască...
Şi să vii la uşa mea,
Că şi eu te-oi milui
Cu-o cojuță de mălai,
Uscată de nouă ai,
De cînd a fost moşul crai;
Pre poliță aruncată,
De cînd a fost mama fată.

DXLI. Reprezintă o combinație din două motive poetice deosebite. Pentru primul motiv (v. 1 — 12 din versiunea publicată) avem două variante, pentru cel de-al doilea (v. 13 — 28) numai una singură. Prima variantă: ms. nr. 2 197.11.153, f. . 7ᵛ% t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PANTEA IOAN, cl. VIII. Localitatea : HĂRȚĂU, jud. Mureş. Data:. 1863! Diferă la\v. 3: *Nu-mi trage nădejdea mea;* v. 4 : *io nu;* v. 5 : *Pînă tu nu ti-nsura ;* v. 6 : *pre;* v. 8 : *Nu-ți deie;* v. 9 : *cam albioară;* v. 11: *tu la mine;* v. 13 —14: *Dece nu m-ai loat pre mine, I Câ am dreapta către tine* (ininteligibil). Varianta a doua :• ms. nr. 2 197. 11.184, f. 8ᵛ', t. 44

(numerotarea
IOAN, cl.
Cluj. Data
nu te-i; v.
trăiască co
(resp. 11):
mine. Mate
a lui Jarni
e ilustrat d
(numerotarea
NISIE, cl.
1872. în m
(resp. 13) :
(resp. 15) : *S*
v. 17 — 18 l
(resp. 20) : *S*
pui în telea
23) : *pragul*
iubeşti şi l
Alte cinci v
a) Ms. nr.
lui Jarnik).
rialul e ne

1

b) Ms. nr.
Jarnik). Cu
Localitatea

1

Să vii şi la uşa mea,
Că şi eu te-oi milui
Cu o mină de tărîţă,
Că ţi-am fost, badeo, drăguţă;
Cu o mină de fărină,
Că ţi-am fost, badeo, de-a mină.

c) Ms. nr. 2 197.11.184, f. 16 ' - ' ', t. 88 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863.

Însoară-te, bade,-nsoară,
Că eu nu m-oi mărita,
Să văd pre cine-ilua.
De-i lua una ca mine,
Dumnezeu să-ţi deie bine;
De-i lua una mai albă,
Să nu-ţi fie, bade, dragă.
Să te-nsori de nouă ori
Şi să aibi nouă feciori,
Să aibi o copilită
Să te poarte de cîrjuţă,
Bade, tot din sat în sat
Şi să vii şi-n satul meu,
Să te miluiesc şi eu
C-o cojiţă de mălai
Uscată de nouă ai.

Materialul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : ,,dto" (="doru de maritatu").

d) Ms. nr. 2 197.11.65, f. 5 ' '-' *, t. 16 (numerotarea culegătorului). Culegător: CEAUŞEANU ALEX., cl. VI. Localitatea: PORUMBENI, jud. Harghita. Data: 1872.

— Bade, bădişorule,
De-i lua una ca mine,
Dumnezeu să-ţi deie bine.
De-i lua-o mai frumoasă,
Pice-ţi carnea de pre oasă;
Prin grădină cîte-o mînă,
Prin ocol cîte-un picior,
Prin poiată cîte-o spată
Şi prin pod cîte un şold,
Întru-atît nu te-oi lăsa,
Ci mai rău te-oi blăstăma :
Nouă boli, nouă copii,
Mai pre urmă-o copilită,
Să te poarte de cîrjuţă,
Să umbli din casă-n casă.
Că şi eu te-oi milui
Qu o coajă de mălai
Uscată de nouă ai,
De cînd a fost tata crai;
Pre poliţă aruncată,
De cînd a fost mama fată.

e) Ms. nr. 2 197.II.3, f 6.* " 7*, t. 26 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud Alba. Data: 1872.

— Frunză verde foaie fragă,
Mărită-te, mîndră dragă,
Mărită-te, nu şedea,
Nu şedea-n sperarea mea,
Că sperarea de la mine
Ea ca frunza de pre spine :
Cînd gîndeşti că înfloreşte,
Ea atunci se vestejeşte.
— Ba eu nu m-oi mărita,
Pînă nu te-i însura,
Să văz ce mîndră-i lua :
De va fi mai albioară;
Deie Dumnezeu să moară;
De va fi numai ca mine,
Să nu trăieşti cu ea bine!
— Taci mîndruţo, taci, căţea,
Ce blăstămi muierea mea?
De va fi numai ca tine,
Deie-ne Dumnezeu bine !

DXLII. Reproduce, cu destulă libertate, varianta: ms.nr. 2 197.11.66, f. 1 * ~ 2% t. 14. Culegător: CIOBA GAVRIL, cl. VIII. Localitatea: NADĂŞA, jud. Mureş. Data: 1867 — 1868. în ms. v. 1: *Bată-mi-te, bade;* v. 3 — 5: *Nu-i stricată nici de-un bine, f Ci-i stricată după tine / Şi te bată, bade, bată;* v. 7 — 8: *Două stele dîngâ lună / Şi dreptatea mea cea bună;* v. 7 lipseşte; v. 10 (resp. 8) : *Nici aşa;* v. 11 (resp. 9): *Fâr'mai tare-oi;* v. 11 lipseşte v. 14 (resp. 13 — 14): nu e dispus emistihial; v. 18 : *De acest blăstâm;* v. 20 : *de o drăguţă.* La v. 6 şi 8 : „de (lu)nga/" Varianta : ms.-nr. 2 197.11.134, f. 8, t. 30 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863. E fragmentară. Cuprinde v. 1 — 2, 10, 3 — 6, 12 — 14 ale versiunii publicate, aducînd însă şi 2 versuri inedite. în ms. v. 1: *Bată-mi-te, bade;* v. 3 — 4: *Nu-i stricată de nici un bine, I Câ-i stricată de ruşine;* v. 5 (resp. 10): *Bată-mi-te, bade;* v. 7 şi 9 (resp. 4 şi 6) : *Şi dreptatea.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.156, v. 1 % t. 11 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POPESCU, IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea: GĂpÎLNA, jud. Alba, Data: 1863. Schimbă destinaţia discursului şi se opreşte la numai al patrulea vers. în ms. v. 1 — 2: *Batâ-te, mîndro, bată, / Bată, bată, cîte o dată;* v. 4 : *Şi credinţa.*

DXLIII. Reproduce aproape întocmai varianta : ms. nr. 2 197.11.117, f. 4, t. 50 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea : ERNEI, jud. Mureş. Data : 1872. în ms. v. 6: *Pînă-n minte să-ţi aduci;* v. 7 : *De-a mele.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.64, f. 4% t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CĂLUŢ CANDID, cl. V. Localitatea: CERCHIZEL, jud. Mureş. Data: 1872, e fragmentară. Cuprinde numai primele trei versuri ale cîntecului, dar absolut exact ca în versiunea publicată.

DXLIV. Reproduce, cu destulă libertate, singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.66, f. 2*~% t. 6 (numerotarea culegătorului). Culegător: CIOBA GAVRIL, cl. VIII. Localitatea : NADĂŞA, jud. Mureş. Data: 1867 — 1868. în ms. v. 4: *Unde-a fi calea mai;* v, 5-6: *Săte-ajungă şi pe tine, / Dorul, bade, ca pre mine;* v. 7 (resp. 5): *Să te-ajungâ, să te-nfrîngă;* v. 8 (resp. 6 —7) : *Inima din tine-o stingă;* v. 10 (resp. 9) : *Cînd eram;* v. 11(resp. 10): *M-ai luat;* v. 12 (resp. 11) : *Inima mi ai;* v. 13(resp. 12-13) : *Cît vei trăi să;* v 14 : *Inima să ţi-o topeşti;* v.1 6 : *să cugeti tot.*

DXLV. Reproduce destul de fidel varianta: ms. nr. 2 197.11.113, f. 4% t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. în ms. v. 3 : *Te duci, bade* ; v. 4 : *De bine să nu aibi;* v. 5 : *Şi să deie ;* v. 6 : *locul mai greu ;* v. 7 : *Să bei tu şi să;v.* 8 : *Din inimă să;* v. 9 (resp. 10) : *Să-ţi aduci tu, bade, -aminte;* v. 11 (resp. 12) : *de la mama ;* v. 12 (resp. 13) : *Că-i milă a;* v. 13 (resp. 14) : *CăA;* v. 14 (resp. 15) : *Că i-ai rupt iu.* Cea de-a doua variantă din culegere : ms. nr. 2 197. 11.134, f. 2% t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VII. Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863. E fragmentară, reprezentînd de fapt comentariul ultimelor 6 versuri ale versiunii publicate, în ms. v. 1 —2 : *Unde-i fi, bade, -n ias'sară, / Să iasă focu şi pară;* v. 3 (resp. 10) : *Şi tu să-ţi aduci;* v. 4 (resp. 11): *De blăstăm;* v. 5 — 6: *Nu blăstăm de la măicuţa, I Că blăstăm de la drăguţă.* La v. 1, culegătorul adaugă : „in acesta sera".

DXLVI. R… riantă din culeg… merotarea lui J… cJ. VI. Localita… 1863. în ms. v… *pătimească ;* v… (^esp. 12) : *Peri*… au dispus v. 10…

DXLVII. R… nr. 2 197.11.135… Culegător: P… VINGRAD, ju… v. 5, 15, 28 —… în ms. v. 2… *Că tu-atunci;*… *n-o ai;* v. 8 :… *pre;* v. 12 : *Să*… v. 17 (resp. 19)… v. 21 şi 23 (res… 25 şi 27) : *Să*… publicate prov… o transcriem… f. 2 '% t. 12… POP IOAN S… jud. Bistriţa-N…

Ş…
C…
S…
C…
C…
P…
Ş…
U…
C…
N…
Ş…
C…
S…
L…
D…

Am subliniat… siunii publicat… singulare ale ac… pe cele tipice… a) Ms. nr. 2… culegătorului)… Localitatea:…

— De te-ar bate, mîndră, bată
Şaptezeci de draci o dată,
. Să mă bată şi pre mine
De mai pun mîna pre tine,
— Să te bată, bade, bată,
Nouă boale dintr-o dată,
Nouă boale şi-o lungoare
Din arat pînă-n cărat,
Din culesul cînepei
Pînă-n ruptul cămeşei.

b) Ms.hr. 2 197.11.156, f. 1ᵛ, t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POPESCU IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea : CĂPÎLNA, jud. Alba. Data : 1863.

Ajungă-te, mîndră-, -ajungă,
Ajungă-te dorul meu,
La masă la tatăl tău.
Să laşi lingura pre blid
Şi pita lîngă cuţit,
Să ieşi afară plîngînd.

în această accepţie lirică, textul pare să circule destul de viu. în culegere mai există o variantă absolut identică : ms. nr. 2 197.11.15, f. 2ᵛ, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : HORŞIA IOAN, cl. VIII. Localitatea : SÎN-MICLĂUŞ, jud. Alba. Data: 1863. Există însă şi cazuri cînd textul îşi caută puncte de sprijin în afara propriului său motiv literar. Acesta e cazul variantei:
c) Ms. nr. 2 197.11.187, f. 2ᵛ t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CORDESCU NICOLAE, cl. VII. Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data: 1863.

— Bade, bădişorul meu,
Ajungă-te dorul meu
Acasă la tatăl tău.
Să laşi lingura pre blid
Şi să vii la noi plîngînd.
— Mîndră, mîndruleana mea,
Cînd pornesc să vin la voi
Maica mă strigă-napoi,
Cînd pornesc să vin la tine
Maica strigă după mine.

sau şi mai elocvent al variantei:
d) Ms. nr. 2 197.11.27, f. 9ᵛ t. 1 (numerotarea lui Jarnik): Culega^^ MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data : 1872 - 1873. Din ciclul *Doine şi hore poporale.*

Ajungă-te, bade, -ajungă,
Ajungă-te dorul meu,
Unde-o fi locul mai rău,
Caru-n drum să ţi se strice
Amarul să te mănînce.
Să-ţi aduci tu, bade, -aminte
Că-i blăstăm de oare unde :
Nu-i blăstăm de la măicuţă,
Că-i blăstăm de la drăguţă,
Tocmai de la inimuţă
Şi te-ajungă dor cumplit,
Să-ţi laşi lingura pe blid,
Să vii la mine plîngînd.

care exploatează diverse teme din familia mai largă a acestor motive poetice (DXLII, DXLV) .

DXLVIII. Reproduce aproape întocmai varianta: ms. nr. 2 197.11.187, f. 2ᵛ t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CORDESCU NICOLAE, cl. VIL Localitatea: ALECUŞ, jud. Alba. Data : 1863. Editorii au adăugat versul iniţial şi au dispus- emistihial v. 6 (resp. 7 — 8). în ms. v. 1 (resp. 2) : *bădişorul;* v. 2 (resp. 3): *porni a;* v. 5 (resp. 6) : *Şi pre tin';* v. 7 (resp. 9) : *Ceialaltă să ţi-o rumpă;* v. 9 (resp. 11) : *mer$e-a peţi.* Varianta pe care o transcriem în continuare e deosebit de stufoasă, amalgamînd numeroase teme din aceeaşi familie de motive poetice (DXLV, DXL), dar şi dintr-alte domenii ale liricii transilvănene (DCXVIII, CCXLIV). ms. nr. 2 197.11.134, f. 2ᵛ-3ᵛ t. 4 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, el. VIL Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863.

Vină, mîndră, -n deal la cruce
De vezi badea cum se duce,
Cu cămeşa lui cea nouă,
Cu inima ruptă-n două.
— De te duci, bade, -a peţi,
Unde-a fi pădurea deasă,
Lupii nainte să-ţ iasă.
Murgul să se potignească,
De pămînt să te izbească,
Mîna dreaptă să-ţi scrîntească,
Mîna stingă să ţi-o frîngă.
Nici aşa nu te-oi lăsa
Şi mai rău te-oi blăstăma,
Dacă vrei tu, bade, -aşa
A-mi mai rupe inima.
Să te duci, bădiţă, duci,
Pînă-i pica rob la turci,

Să crîşneşti, bade, cu dinţii,
Să mi te plîngă părinţii,
Să-ţi aduci, bade, aminte
Că-i blăstăm de cel fierbinte.
Nici aşa nu te-oi lăsa,
Dacă vrei tu tot aşa
Şi te oi mai blăstăma :
Să te şi mai însori o dată,
Să ai numai o fată,
Să te poarte de bătiţă
în oraşă pre uliţă.
29 Să vii, bade, şi la mine...etc.

De altfel, însuşi culegătorul îşi însoţeşte materialul cu două note. Prima precedă textul şi sună astfel: ,,Alta care consuna cu cea mai de înainte numai în vorbe se difereşte" ; cea de-a doua urmează după text şi cuprinde observaţia : ,,De aici incolo" [e vorba de v. 29 urmat de un *etc.],,e* totu asia că in cea mai de înainte". Culegătorul face astfel trimitere directă la textul DXL.

DXLIX. Reprezintă reducerea singurei variante din culegere, ms. nr. 2 197.11.63, f. 1ᵛ, t. 1 (numerotarea culegătorului). Culegător : BUTNARIU IOAN, cL VI. Localitatea : REGHIN (şi jur), jud. Mureş. Data : 1872. Editorii au eliminat ultimele 7 versuri ale originalului (v. 14 — 20), transcriind restul cu multă exactitate. în ms. v. 1 : *codrul;* v. 2 : *Şi stai. . .Oltul;* v. 3 : *Oltu;* v. 4 : *Stai;* v. 8 : *Şi cu cuie;* v. 13 : *C-au rămas;* v. 14 — 20 : *Ieşi-mi-n cale fierbinte / Să-ţi spun două, trei cuvinte / De-ale tale jurăminte, j Căci te-ai jurat cătră toate.I Că nu mă laşi pin'la moarte, j Jurămintul l-ai călcat [Şi pre mine m-ai lăsat*

DL. Reproduce aproape fidel varianta : ms. nr. 2 197.11.190, f. 1ᵛ, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegătorul este anonim, iar materialul nelocali/:abil şi nedatabil. Editorii au adăugat versul introductiv şi au dispus emistihial v. 11 — 13 ale originalului (resp. v. 12 — 17). în ms. v. 2 (resp. 3) : *Da spune la tatăl tău;* v. 6 (resp. 7) : Şi *cu in ;* v. 7 (resp. 8) : *rosmalin;* v. 9 (resp. 10) : *Ţi a creşte;* v. 10 (resp. 11) : *.Şi otava;* v. 11 (resp. 12): Şi *la uşi;* v. 12 (resp. 14 —15) : Şi *la pat un fir de mac;* v. 13 (resp. 16) : Şi-n *fereşti.* Jarnik reia pe margine ultimele două versuri în formă emistihială (ceea ce a reprodus ulterior şi în versiunea publicată) : *„Sî la patu f Firu de macu j Sî-n fereşti / Flori domnesci".* Acesta e, de altfel, singurul text construit pe un adynaton tipic. O.variantă fragmentară: ms, nr. 2 197.11.27, f. 14ᵛ, t. 7 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOLDO-

VEANU SI
Data: 1873.
v. 5 —6 ale ver
mîndruţâ, m
grădina ; v. 4
întîlnim, în
mum, prin lă
această situa
f. 4ᵛ, t. 22 (
VASILE, cl.
Data : 1872.

Varianta: m
tarea lui Ja
cl. VI. Loca
Diferă la v.
lipseşte, v. 7
Astea zile t
t. 15 (numer
IOAN, cl. V
1863. Cuprin
Spune, mîn
cîteodatâ; v.
zi de. Formu
la 11 variant
trei distihu
împiedicarea
nirile lor de
acestor mate

a) Ms. n
culegătorului
Localitatea:

b) Ms. n
gătorului). C
tatea : ALĂ

c) Ms. n
lui Jarnik).
Localitatea:

d) Ms. niv2 197.11.27, f. 41 ᵛ*, t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU (?), jud. Alba. Data: 1875, din ciclul *Doine sau hore de lingă Alba-Iulia.*

e) Ms. nr. 2 197.11.61, f. 2ᵛ*, t. [10] (numerotat de noi). Culegător : BUSONIU VASILE, cl. V. Localitatea : TĂUNI, jud. Alba. Data : 1863.

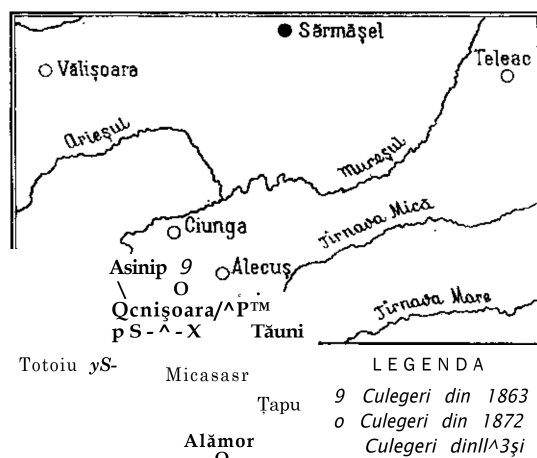
f) Ms. nr. 2 197.11.173 , f. 3ᵛ, t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MICU SIMEON, cl. VIII. Localitatea : SĂRMĂŞEL, jud. Mureş. Data: 1863.

că-ta : c, g; *Spune-i, mîndro, mumă-ta* : e ; *Spune-i, mîndro, mamă-ta* : k; *Spune bade:* b.

v. 2 : *Să-ngrădească uliţa* : a, b, c, d, f, g, h, i; *Să-ncunjure* : j ; *Să-şi închiză* : k; *Să-şi închidă grădina* : e.

v. 3 : *Tot cu in si cu pelin* : a, b, d, e, f, g, h, i, j, k; *Tot cu lemn* : c.

v. 4 : *Ca noi sâ nu ne-ntîlnim*: a, b, c, e, g, j, k; *Noi să nu ne mai întîlnim* : f ; *Casă nu ne întîlnim* : h ; *Noi să nu ne mai-ntîlnim* : i; *Ca la min' să nu mai vini*: d.

Localizarea şi datarea variantelor la textul D. 550 : „Tot cu in şi cu pelin".

g) Ms. nr. 2 197.11.68, f. 4ᵛ, t. 30 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : COSTEA ALIMPIU, cl, V. Localitatea : SPINI, jud. Alba. Data : 1872.

h) Ms. nr. 2 197.11.59, f. 2ᵛ, t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUZDUGAN MILITON, cl. V. Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data : 1872.

i) Ms. nr. 2 197.11.57, f. 4ᵛ, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DANC ŞTEFAN, cl. V. Localitatea : ŢAPU, jud. Alba. Data : 1863.

j) Ms. nr. 2 197.11.28, f. 4ᵛ, t. 29 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TRIFU IOAN , cl. V. Localitatea : LODROMAN, jud. Alba. Data : 1872.

k) Ms. nr. 2 197.11.13, f. 2ᵛ, t. 32 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea : MICĂSASA, jud. Sibiu. Data: 1872. Analiza comparativă relevă următoarele :

v. 1 : *Spune, mîndră, maică-ta;* a, f, h, *i*, j • *Spune, mîndră, mamă-ta* : d ; *Spune-i, mîndro, mai-*

v. 5 : *Făr'sîmbăta cîte odată* : a, b, c, e, f, g , i; *Fără sîmbăta. odată:* d; *Numai ziua cîte-odată:* h, j; *Numai seara cîteodată :* k.

v. 6 : *Duminica ziua toată :* a, b, c, e, f, g, h, i, j, k; *Şi dumineca ziua toată:* d.

Este absolut remarcabilă stabilitatea şi fixitatea acestei formule, cu atît mai mult cu cît teritoriul pc care I acoperă este destul de întins. Pentru aceasta oferim şi harta culegerilor (nu numai a celor 11 texte analizate mai sus, ci a tuturor variantelor studiate la acest nr. DL : 16 texte în total, din 13 localităţi). Reamintim că această formulă apare ca încheiere şi la textul CXLII

DLL Reproduce absolut exact singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.65, f. 6ᵛ, t. 21 (numerotarea culegătorului). Culegător: CEAUŞEANU ALEX., cl. VI. Localitatea: PORUMBENI, jud. Harghita. Data: 1872. în ms. v. 1: *Vink;* v. 9 : *mi-ar mai veni;* V. 10 : te-aş *părăsi.*

DLII. Reprezintă o combinaţie din trei cicluri poetice separate. Primul este reprezentat de varianta : ms. nr.2 197.11.165, f. 6ᵛ, t. 40 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : NOVACU AL., cl. VIII. Materialul nelocalizabil şi nedatabil. Această variantă a oferit versiunii publicate primele 3 — 4 versuri. Editorii au adăugat versul introductiv şi au omis ultimele 4 versuri ale originalului. Restul a fost transcris destul de fidel. în ms. v. 1 (resp. 2) : *Spune, bade ;* v. 3 (resp. 4) : *Că nu i-oi fi noră-n ;* v. 4 —7 : *Tocma noră de i-aş fi j Cu mine-ar putea trăi, \ Că eu nu sînt aşa rea j Precum mi-a scos vestea ea.* Cel de-al doilea este ilustrat de varianta: ms. nr. 2 197.11.139, f. 1ᵛ, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863. Acest text este, de fapt, o variantă la CXLII. Editorii au eliminat primele 9 versuri, transcriind liber ultimele şase. în ms. v. 1 — 9: *Asară-nserai prt(coaste, \ Cam pre coaste, pre sub coaste, j Cam pre lîngă casa voastră. \ Io m-am dus la ferestruică, / Tu şedeai pe lâviţuicâ, (Mumă-ta te pieptăna (Şi cu mine te mustra. I N-ar ajunge-a te-nsura, / Nici nepoţi a legăna,* după care urmează motivul din versiunea publicată, v. 10 (resp. 5) : *Da ia, creascâ-ţi;* v 11 (resp. 6) : *Pîn-oi veni eu ;* v. 12 (resp. 7) : *Să-ţi crească iarba în ;* V. 13 (resp. 8) : *Să-i ajungă;* v. 14 (resp. 9) : *Să-ţi crească holda-n;* v. 15 (resp. 10) : *Pîn-oi fi a ta nevastă.* Cel de-al treilea ciclu poetic este ilustrat de varianta: ms. nr. 2 197.11.173, f. 3ᵛ, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MICU SIMEON, cl. VIII. Localitatea : SĂRMĂŞEL, jud. Mureş. Data: 1863. Pe aceasta editorii au prelucrat-o foarte liber (în legătură cu alte motive poetice, de exemplu : rugămintea feciorului către preot pentru a-l descununa : vezi motivul în culegerea lui N. Pauleti (ed. Ion Muşlea, p. 97 — 98). Oferim exemplul acestei variante :

Spune, mîndră , maică-ta,
Că eu atunci te-oi lua,
Cînd a face plopul pere
Şi răchita vişinele,
Şi tînjala crastavete,
Măcar plopul strugur verde;
Cînd maicâ~ta-a număra
Penele de pre un cuc
Şi frunzele de pre-Un nuc.

Am subliniat aceste versuri care constituie osatura intervenţiei editorilor. O a doua variantă de acest gen : ms. nr. 2 197.11.57, f. 4ᵛ, t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DANC ŞTEFAN, cl. V. Localitatea : ŢAPU, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1 : *mîndro,* mamă-ta; v. 2 : *atuncea;* v. 3 : va *face ;* v. 7 : *maica*

10) : *mîndruţo ;* v. 10 (resp. 11) : *Şi-amîndoi;* v. 11 (resp. 12) : *badeo, să prinzesc ;* v. 12 (resp. 13) : *venit să mă jelesc ;* v. 13 (resp. 14) : *Muma ta-i;* v. 16 (resp. 18 — 19) : *Intră mînioasă-n casă;* v. 17 : *Bate cu pumnul în masă;* v. 18 (resp. 20): *Şâ-i aduci noră;* v .19 (resp. 21): *Da tu, badeo, m-ai văzt bine ;* v. 21 (resp. 23) : *Ce focu,-ai cotat la mine.* Dispoziţia emistihială aparţine editorilor. O altă variantă, transcrisă integral de noi la nr. DLII, cuprinde v. 1—9, contaminîndu-se apoi cu nr. CXLII şi DLII. Mai subliniem legăturile motivice cu S. LXX.

DLV. Reprezintă prelucrarea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.184, f. 15ᵛ*-16ᵛ% t. 86 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 8 — 18, pentru care nu am aflat prototipul poetic în cuprinsul culegerii, şi au omis v. 7 — 16 ale originalului. în ms. v. 3 : *lo-ţi spun, mîndră, din;* v. 6 (resp. 6 — 7) : *Că nu eşti harnică tare;* după care urmează materialul eliminat de editori (v. 7 — 16) : *De harnică eşti aleasă, / Că ştii lucru de casă; / Eşti vestită pre pămînt, / Că ştii lucru tău de cîmp. / Am auzit, mîndra mea, / Că tu eşti un pic cam rea. / — Nu te teme, badea meu, j De omul harnic şi rău, / Da te teme pre pămînt I De omu bun şi-amărît.*

DLVI. Reprezintă prelucrarea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.124, f. 3ᵛ% t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TĂMAŞ IOAN, cl. VIII. Localitatea : ABRUD, jud. Alba. Data : 1863, Editorii au adăugat v. introductiv şi au eliminat v. 3 al originalului. în ms. v. 2 (resp. 3) : *Spune tu la;* v. 3 : *Să nu-mi mai aibă grija ;* v. 4 : *Că eu n-oi fi noru-sa ;* v. 5 : *C-atunci i-oi fi.*

DLVII. Reprezintă o combinaţie între două variante. Prima : ms. nr. 2 197.11.126, f. 3ᵛ'-ᵛ', t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ŢĂRANU IOAN, cl. VIL Localitatea: CHEŢANI, jud. Mureş. Data: 1863. A oferit numai primele două versuri. în ms. v. 1: *un'mâ trag;* v. 2 : *şi eu cu drag,* încheindu-se cu distihul (v. 3 — 4) : *Dâ-mâ, maică, un'gîndesc, / Cu urît să nu trăiesc.* Cea de-a doua variantă: ms. nr. 2 197.11.109, f. 2ᵛ% t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea: AGRISTEIJ, jud. Mureş. Data : 1872. A oferit următoarele 6 versuri ale versiunii publicate (v. 5 — 6, 8 — 11), nu fără ca editorii să fi adăugat v. 3 — 4, ca material de sudură între variante, şi v. 7, pentru adîncirea ideii. în ms. v. 1 — 2 identice cu 5 — 6 ; v. 3 şi 5 identice cu 8 şi 10 ; v. 4 (resp. 9) : *De vezi bin'mi-a fi ori rău ;* v. 6 (resp. 11) : *De vezi rău mi-a fi ori bine.*

DLVIII. Reproduce întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.112, f. 1ᵛ', t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VII. Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. în ms. v. 1 şi 4 : *maică.*

DLIX. La baza versiunii publicate stă varianta: ms. nr. 2 197.11.112, f. 4ᵛ'-ᵛ', t. 39 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TOLIATI VASILE, cl. VII. Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. Aceasta a oferit v. 3 —4, 7 — 10 şi 13 —14 ale versiunii tipărite. în ms. v. 1 (resp. 3) : *Mamă;* v. 3 — 4 : *Ce nu-mi place n-oi mînca, I După urît nu mă da;* v. 5 — 8 identice cu corespondentele lor din versiunea publicată (resp. v. 7 — 10); v. 10 (resp. 14): *Ce mai face urîtul.* Variantă la aceasta e textul : ms. nr. 2 197.11.27, f. 120ᵛ*-121ᵛ\, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1876. Din ciclul *Versurele.* în ms. v. 1 — 2 identice cu 3 — 4 ; v. 3 — 4 : *Ce nu-mi place n-oi mîma, j După urît nu mă da;* v. 5 şi 7 (resp. 7 şi 9) : *De mâ-i da?* unde se încheie. Versurile 1—2 ale versiunii publicate provin din varianta: ms. nr. 2 197.11.130, f. 1ᵛ, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: RAICU CLEMENTE, cl. VII. Localitatea : ŞINCA VECHE, jud. Braşov. Data: 1863. Au fost transcrise absolut exact. Urmează v. 3 —4 identic cu v. 7 —8 din versiunea publicată şi apoi \ersurile 5 — 10: *Din un vîrf de solovirv, j într-o margine de tîrg. / Să se mire tot tîrgul, j De ce treabă-i urîtul; / Să se-nveţe maicile / Să nu-şi deie fetele.* Versurile 5 — 6 ale versiunii publicate provin din varianta: ms. nr. 2 197.11.139, f. 4ᵛ', t. 39 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VII. Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863. Din ciclul - *Chiuituri.* în ms. v. 1 (resp. 3) identic; v. 2 (resp. 4): *că n-oi mere;* v. 3 — 4 (resp. 5 —6) : *Că io-s fată, nu-s pămînt, \ Nu mă da după urît,* încheindu-se cu v. 5 — 6, inedite: *Că io-s fată, nu-s de lemn, j La urît nu. mă -ndemn.* Alte sugestii au putut veni din partea variantei: ms. nr. 2 197.11.164 f. 11ᵛ\, t. 38 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea: GALTIU, jud. Alba. Data: 1863. Aceasta ne trimite la motivul următor Di,X şi pe care, pentru desăvîrşirea sa artistică, o transcriem în întregime :

Maică, urîtul mă cere...
Nu mă da fără plăcere.
Să ştiu, maică, că m-ai da,
Mai bine m-aş spînzura
în ciucurul brîului,
în marginea tîrgului,
Să se mire tot tîrgu
Ce plăteşte urîtu.

DLX. Chenarul versiunii publicate, respectiv catrenul iniţial şi cel final (v. 1-4 şi 9-12), a fost impus de varianta : ms. nr. 2 197.11.165, f. 2ᵛ-, t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : NOVACU AL,, cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Editorii au omis v. 5 — 9 ale originalului şi au transcris destul de fidel v. 1—4 şi 10—13 ale acestuia. în ms. v. 1 : *maică;* v. 2 : *Camu-mi;* v. 3 : *Eu, maică, -l, cer;* v. 4 : *El îmi zice ;* v. 5 — 9; *Nu m-aş* [corupt, poate: *duce] după el, / Mai bin'să nu văd inel ... / Eu, maică, m-aş spînzura / într-un vîrf de solovîrv / La o margine de tîrg;* v. 10 (resp. 9) : *-şi tîrgu ;* v. 11 (resp. 10) : *Că ce face urîtu ;* v. 13 (resp. 12) : *Că ce face dragostea.* Variantă la aceasta e textul: ms. nr. 2 197.11.184, f. 13ᵛ-, t. 73 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. în ms. v. 1 : *Iacă, mamă;* v. 2 : *Ăsta-mi;* v. 3; *Eu l-am cerut;* v. 4 : *că să;* v. 5 — 10 : *Nu m-aş duce după el, j De n-aş mai vedea inel. / Dac-aş şti că m-a lua, / Mai bine m-aş spînzura / La o margine de tîrg, / într-un fir de trandafir;* v. 11 (resp. 9): *.si tîrgul;* v. 12 (resp. 10): *Ce a făcut;* v. 11 — 12 ale versiunii publicate lipsesc. Materialul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik: ,.nu se mărita fora vplia". Versurile 5 —8 în mod special, dar şi 9 — 10 ale versiunii publicate provin din varianta: ms. nr. 2 197.11.117, f. 2ᵛ-, t. 24 (numerotarea lui Jarnfk). Culegător : ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea : ERNEI, jud. Mureş. Data: 1872. în ms. v. 1-4: *Vezi, mîndră, urîtul / Cum îmi, poartă inelul / Şi eu iot cer să mi-l dea, j El zice că să mă* za,după care v. 5 —8 absolut identic ; v. 9 : *şi tîrgul;* v. 10 ; identic ; v. 11 şi 12 din versiunea publicată lipsesc. Varianta fragmentară : ms. nr. 2 197.11.17, f. 4ᵛ%. 1.15 (numerotarea culegătorului). Culegătorul anonim şi materialul nelocalizabil. Data : 1870. Aduce în final unele riote umoristice pe bază de adynaton. în ms. v. 1 : *mamă, mişelul;* v. 2 : *Cumu-mi;* v. 3 : *Da inelu şi năframa;* v. 4 : *Zis-o, zău, că m-a lua ;* v. 5 — 8 : *Da de-aş şti că m-ar lua, / Mintenaş m-aş spînzura ; / Pe creangă de petrinjel, . Pe fune de făieţel.* Transcriem în continuare cea mai complexă din variantele ce ilustrează acest mo-

tiv : ms. nr. 2
Jarnik). Culegăt
litatea : RĂZO

Ui
Cu
Nu
Că
De
Ma
'N
în
Să
Da
Să
Cu
Să
Cu
Du
Cu
Ma
De
Tă
Dî
Da

Materialul este î
„mestecată dei
şi *solovîrvului* (v
Manuscrisul e
grupului *mn.*

DLXI. Repr
culegere : ms. n
rotarea lui Jar
cl. VI. Localitat
Editorii au ad
originalul aproa
maico; v. 6 (re
Da; v. 8 (resp
tihneală.

DLXII. Re
nr. 2 197.11.45, f
Culegător: HA
MÎNĂ RADE,
adăugat v. 7,
litate, în ms. v. 2
bine ; v. 5 : *te ţ*
ţi-o găseşte. C

ms. nr. 2 197.11.166, f. 1 ·', t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : NEMEŞ IOAN MAIOR, cl. V. Localitatea : LENA, jud. Cluj. Data : 1863. în ms. v. 2 : *crede-a ;* v. 4 : *Cînd vine sara la tine ;* v. 5 : *Şi te pune pe ;* v. 6: *Şi-fi minţeşte;* v. 7 – 8: *Vine sara, te iubeşte. I Mergen-n sat, te voroveşte.* Materialul circulă şi sub forma redusă a strigăturii. Varianta: ms. nr. 2 197.11.184, f. 5 ·', t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Corespunde v. 1-2, 5 –6 şi 9 ale versiunii publicate. în ms. v. 1 : *lemnului;* v. 2 : *Crede-a ;* v. 3 (resp. 5) : *Că te ţine pre ;* v. 4 (resp. 6) : *Şi îţi minte;* v. 5 (resp. 9) : *Pînă te scoate din minte.* Ultimele două variante sînt două catrene absolut identice, corespunzînd v. 1 – 2 şi 5 – 6 din versiunea publicată. Ms. nr. 2 197.11.177, f. 2 ·-, t. 10 (numerotarea lui Jarnik)» Culegător: MĂRGINEANU VASILE, cl. VII. Localitatea : OBREJA, jud. Alba. Data : 1863. Diferă la v. 1: *lemnului;* v. 2: *crede-a;* v 3 : *te fine pre;* v. 4 : *Şi îţi minte.* Materialul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „se corn. atentiunei." Varianta : ms. nr. 2 197.11.87, f. 1 ·-, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BÂRNA VASILE, cl. VI. Localitatea : ICLOD, jud. Alba. Data : 1863. Este întru totul identică cu cea precedentă. Materialul are o atestare mai veche în culegerea lui N. Pauleti (vezi ed. Ion Muşlea, p. 135).

DXLIJI. Reproduce aproape exact singura variantă din culegere : ms nr 2 197 .II. 165, f. 5 ·', t. 38 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: NOVACU AL„ cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. v. 1. : *Sibii;* v. 2 : *calu-n pustii;* v. 4 : *nu m-a da;* v. 5 : *tu nu-i;* v. 6 : *de pre un car ;* v. 7 : *Şi frunza de pre-un hotar ;* v. 8 : *Şi şi-atunci în chibiuri-a sta;* v. 9: *Da-m-a după tine-ori ba.* Pentru acest adynaton vezi culegerea lui N. Pauleti (ed. Ion Muşlea, p. 97).

DXLIV. Reproduce varianta: ms. nr. 2 197.11.121, f. 5 ·\ t. 30 – 31 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TĂMAŞ IOAN, cl. VIII. Localitatea: ABRUD, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 1 : *Măi ^ădiţ din;* v. 2: *dracul;* v. 4: *Amîndoi* [indescifrabili; v. 5 : *Nici de unul;* v. 9 : *şi o* [indescifrabili; v. 10 : *Iară eu ;* v. 11 : *Să i-o iau să i-o cîrpesc.* Transcriem o variantă mai amplă: ms. nr. 2 197.11.182, f. 8 ·-, t. 39 (numerotarea culegătorului). Culegător : ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea: BUIA, jud. Sibiu. Data: 1872.

Foiţă din prunişori,
Am avut doi bădişori.
Amîndoi o ştiut carte,
De nici unul n-avui parte.
Avui parte de-un mişel,
De nu stă tundra pre el.
El mi-o dă să i-o cîrpesc,
Eu de pămînt i-o trîntesc.
Mă-ntreabă că n-o-ara gătat,
Eu o iau şi-o ţip sub pat
Si din gură-am cuvîntat:
— Mişelule, vai de tine,
Cum să plec în drum cu tine?
Eu gătată, foc făcută,
Tu cu tundra toată ruptă;
Eu nevastă podobită,
Tu cu tundra tot cîrpită.

DLXV. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.54, f. 1 ·', t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea: DOSTAT, jud. Alba. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 5., transcriind originalul cu destulă fidelitate. în ms. v. 2 : *aşa mărеţ;* v. 4 : *ţi s-a albi.*

DLXVI. Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr.2 197.II.3, f. 4 ·', t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ. jud. Alba. Data : 1872. Editorii au adăugat v. 4 şi au transcris originalul destul de fidel. în ms. v. 1 : *Văruţo, vecinn ;* v. 2 : *De bădiţu ;* v. 3 : *Şi să ştii, văruţo;* v. 4 (resp. 5) : *Că să zac pre pat;* v. 6 (resp. 7) : *pre pat doi ai.* Cea de-a doua variantă: ms. nr. 2 197.11.184, f. 16 ·', t. 89 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863. Editorii au eliminat v. 5 al originalului, adăugind în lociil lui v. 5 – 8 ale versiunii publicate. în ms. v. 1 : *Pretină, pretină-aleasă;* v. 2: *drăguţul;* v. 3 : *Că tu ştii, pretină;* v. 4 : *Câ pîn'mâ ştie pre mine;* v. 5 : *Nu mai iubeşte pre nime.* Materialul e însoţit de clasificarea provizorie a lui Jarnik : „zelot".

DLXVII. Reprezintă o combinaţie din două variante deosebite. Prima: ms. nr. 2 197.11.142 , f. 2 ·', t. 11 (numerotarea lui JarnikL Culegător : POP VASILE, cl. V. Localitatea: CIPĂU, jud. Mureş. Data: 1872. A oferit versiunii publicate primele 6 versuri. în ms. v. 1 : *Fată de la doi;v.* 2 : *N-aştepta;* v. 3 – 6 identice. Versurile 7 – 8 ale versiunii publicate provin de la varianta : ms. nr. 2 197.11.65, f. 6ᵛ', t. 23 (numerotarea culegătorului). Culegător : CEAUŞEANU ALEX., cl. VI. Localitatea : PORUMBENI, jud. Harghita. Data : 1872. în ms. v. 1 identic; v. 2 : *N-aştepta;* v. 3 – 4: *Măritatu-i numa-odată, / Pînă-i lumea nu eşti fată;* v. 3 – 4 (resp. 7 – 8): *Măritatu-i jug de fier, I Pînă-i trăi-i fi cu el.* Motivul circulă intens şi divers. în culegere întîlnim cîteva formule mai interesante, din care cităm : ms. nr. 2 197.11.62, f. 3ᵛ% t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUTNARIU ALEX., cl. VIII. Localitatea : SUSENI, jud. Mureş. Data : 1863.

Copilită cu părinţi,
Nu sili să te măriţi.
Măritatu-i lucru mare,
Nime nu-l poate strica :
Nici popa, nici vlădica,
Fără moartea groaznica.

La v. 4, Jarnik adaugă cu creionul, pe margine, silaba de completare -re *(stricare^.* întru totul identică este varianta : ms. nr. 2 197.11.21, f. 1 ᵛ - , t. 7 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : Nˢ (sigla lui Jarnik). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Varianta: ms. nr. 2 197.11.169, f. 2ᵛ*, t. 13 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOLDOVAN IOAN, cl. VI. Localitatea : BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Aiba. Data : 1863. E defectivă. în ins. v. 1 : *Copilă din doi;* v. 3 : *Căci măritatu-i;* v. 4 : *strica-re;* v. 5 (resp. 6) : *Fără moartea săraca-re.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.112, f. 3ᵛ-, t. 29 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. Diferă la v. *{: Copilă din doi;* v. 3 : *greu ;* v. 4 : *Nimeni nu-l pol despărţi;* v. 6 : *Numa moartea grabnica.* O formulă, de asemenea destul de stabilă, este reprezentată de varianta: ms. nr. 2 197.11.168, f. 4ᵛ', t. 18 (numerotarea culegătorului). Culegător : NEGRUŢIU F. IOAN, ci. V. Localitatea: SUCUTARD, jud. Cluj. Data: 1872.

Copilă din doi părinţi,
Nu grăbi să te măriţi.
Măritatu-i numa-o dată,
4 Pînă-i lumea nu-i fi fată.

Replica sa : ms. nr. 2 197.11.19, f. 10ᵛ', t. 26 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil, diferă la v. 2 : *Nu sili;* v. 4 : *nu eşti.* Alte trei variante merită a fi citate integral pentru sporul de noutate pe care-1 aduc.

a) Ms. nr. 2
noastră). Cule
tatea: ROŞIA

Co
Nu
De
4 Nu

b) Ms. nr. 2 1
Jarnik) . Culeg
LODROMAN,

Co
Nu
Că
4 x\i

c) Ms. nr. 2 197
gătorului). Cule
litatea : NADĂŞ

Co
Nu
Ma
Pî
Aş
De
Aş
De
Mi
Că
Fă
Iu

DLXVIII.
nr. 2 197.11.81,
cl. VIL Locali
Editorii au elim
putul originalul
textului. în ms.
culcai pe vatră-
negură şi pre
(resp. 2) : *Şi mă*
(resp. 5) : *Copil*
m-ai certat; v.
11): *Şi nici cu ;*
provizorie a lui
textul: ms. nr.

rotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOACHIM, cl. V. Localitatea: JRĂIȚA, jud. Mureş. Data: 1863, pe acesta-1 transcriem integral:

Merge badea la fîntînă,
Cu-a lui drăguță de mînă.
Dară Dumnezeu un vînt
Şi-i țipară la pămînt;
Dară Dumnezeu un soare,
Se sculară în picioare.
Badea se sculă rizînd,
Lelea se sculă plîngînd:
— Blăstămat să fie locul,
Unde mi-am pierdut norocul.

DLXIX. Reproduce aproape exact singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.19, f. 19v', t. 45 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. v. 3: *oile;* v. 10: *rămînă;* v. 11: *Să vii la a mea.* Inconsecvențele grafice *rămîie* (v. 5 şi 7) şi *rămină* (v. 10) în original.

DLXX. Reproducem în întregime cele două variante care stau la baza versiunii publicate, subliniind acele versuri care au intrat în compunerea ei. Primul text prezintă o interesantă contaminare cu DXL, cel de-al doilea cu DXLVI.

a) Ms. nr. 2 197.11.159, f. 2r'~v', t. 1 (numerotarea culegătorului). Culegător: POPESCU IOAN JUNIOR, cl. VI. Localitatea: RÎPA DE JOS, jud. Bistrița-Năsăud. Data: 1863.

De cugeti, bade, la mine,
Deie-ți Dumnezeu tot bine;
De cugeti într-altă parte,
Să-ți deie şi sănătate,
Sănătate cu luna,
Să te-adapi cu lingura;
Sănătate cu anu,
Să nu-ți mai vezi hotaru.
Şi să-ți deie, bade, deie,
Deie-ți boale şi lungoare
Şi-o păreche de friguri
Mestecate cu junghiuri.
Cind a fi primăvara,
Să fii roşu ca ceara,
Să te legeni ca iarba.
Zece boi ca taurii
Să li-i minei cu doftorii.
Să te-nsori de nouă ori
Şi să aibi nouă feciori,
Mai pre urmă-o copilită
Să te poarte de cîrjuță.
Să umbli din casă-n casă
Şi să vii la a mea masă,
Că şi eu te-oi milui
C-o cojuță de mălai
Ținută de nouă ai
Şi cu un pumn de tăiîță,
Să ştii că-i de la mîndruță.
Să-ți aduci, bade, aminte,
Gă-i blestem de la mîndruță,
Iară nu de la măicuță.

b) Ms. nr. 2 197.11.49, f. 2v'-3v% t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FLORIAN ILIE, cl. VI. Localitatea: BLAJ (şi jur), jud. Alba. Data: 1863.

De-i gîndi, mindro, la mine,
Să-fi deie Dumnezeu bine;
De-i gîndi în altă parte,
Deie-ți toată sănătatea.
Sănătatea cu anu,
Să nu mai vezi hotaru;
Să tragi țolu cu picioru,
Perinuța cu gurița;
Să te-adapi cu lingurița,
Să-ți aduci, mîndruță, -aminte.
Şi de-ale mele cuvinte.

DLXXI. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.79, f. 2r', t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ALUTANU IOAN, cl. VII. Localitatea: or. FĂGĂRAŞ, jud. Braşov. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 1 şi 10, eliminînd v. 11 din original. în ms. v. 1 (resp.2): *bădițo, eu;* v. 3 (resp. 4): *Numai la al;* v. 4 (resp. 5); *mîndră drăguță;* v. 5 (resp. 6): *Eu m-aş face-o;* v. 6 (resp. 7): *Togma;* v. 7 (resp. 8): *bădica;* v. 8 (resp. 9): *Mie mi-i;* v. 9 (resp. 11): *Cînd îi;* v. 11: *Mai bine ne-ar fi tunat;* v. 14 (resp. 15): *pve-afarâ;* v. 15 (resp. 16): *în capii.*

DLXXII. Reproduce întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.13, f. 1v', t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea: MICĂSASA, jud. Sibiu. Data: 1872. în ms. v. 4: *Sâ-i dea.*

DLXXIII. Reprezintă o combinație realizată pe baza a 4 motive poetice deosebite, circulînd atît independent, cit şi în diverse însoțiri accidentale. Primul motiv este ilustrat de varianta: ms. nr. 2 197.11.153, f. 4vY t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PANTEA IOAN, cl. VIII. Localitatea: HĂRȚĂU, jud. Mureş. Data: (1863. Cuprinde numai 4 versuri, ce corespund v. 1—4 din versiunea publicată. în ms. v. 3: Să *n-aibă pîne în;* v. 4: *Nice sănătate-n oasă.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.27, f. 101v% t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1876. Din ciclul *Chiuituri poporale,* adaugă la catrenul inițial un distih inedit, în ms. v. 3: *Să n-aibă pită pe;* v. 4: *Nice sănătate-n oasă;* v. 5 — 6: *N-aibă pînză pe obraz, / Nice seînduri de sălaş.* în alte două cazuri, analizate mai departe, motivul nr. 1 apare însoțit de motivele 3 şi 4. Cel de-al doilea motiv, corespunzînd v. 5 — 8 din versiunea publicată, este atestat cu circulație independentă de varianta: ms. nr. 2 197.11.27, f. 29v% t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul *Doine sau hore poporale.* Editorii au transcris textul absolut exact. Variantă la aceasta e ms. nr. 2 197.11.19, f. 10v', t. 23 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: N. (neidentificat), iar materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. v. 1 (resp. 7): *Cine strică pre cei dragi;* v. 2 (resp.8): *Tragă-/,*încheindu-se cu distihul inedit: *Corbii carnea-i clâncănească / Şi pre cei dragi să-i întîlnească.* Motivul al treilea, corespunzînd v. 9 — 15 din versiunea publicată, este ilustrat de varianta: ms. nr. 2 197.11.134, f. 2r, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863. Apare precedat de motivul nr. 1. în ms. v. 3: *N-aibă pîne caldâ-n;* v. 4: *Nici sănătate în oasă;* v. 5 (resp. 10): *Şadă-n;* v. 6 (resp. 11): *Mînce-lu viermii;* v. 10 (resp. 15): *Mînce-lu viermii de tăt.* Alături de *tăi* < *tatu,* culegătorul scrie, în paranteză, şi: *totu.* Semnalăm faptul că fonetismul *şază* din versiunea publicată este o intervenție ce aparține întru totul editorilor. în tine, motivul al patrulea, corespunzînd v. 16 — 20 din versiunea publicată, este atestat de asemenea de o singură variantă şi tot în combinație cu motivul nr. 1: ms. nr. 2 197.11.42, f. 1v*, t. 4 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GRAMA AMBROZIU, cl. V. Localitatea: MANIG, jud. Bistrița-Năsăud. Data: 1872. în ms. v. 3: *Să n-aibă pită pre;* v. 4: *Nice sănătate-n oasă;* v. 5 (resp. 17): *Nice țărnă pre;* v. 6 (resp. 18): *Nice hodină-n;* v. 7 (resp. 19): *Fie-i moara rîşnița;* v. 8 (resp. 20): *Şi hodina. temnița.* Editorii au adăugat v. 9 şi 16 ca elemente de copulă între motivele 2 şi 3 şi 3 — 4. Toate exemplele arată că v. 4 al versiunii

publicate a fos
totip folcloric,
DLXXIV.
din culegere:
tarea lui Jarnik
Localitatea: M
Editorii au a
cu destulă fic
De pre; v. 3: *I*
Că de azi, mir

DLXXV. F
culegere: ms.
rotarea lui Jar
cl. V. Localitat
Data: 1863.
transcriind orig
grâdinuța; v. 3
Y.S : mîndra sa
a pornit; v. 13:
Codrul; v. 15
(resp. 16): *Ca m*
v. 20 — 22: *Col'*
mită, I In grădi

DLXXVI.
culegere: ms.
gătorului). Cu
tatea: CIUGU
au eliminat v
Merge; v. 3:
palmele.

DLXXVII.
riante din cule
merotarea lui
cl. VIL Loca
1863. Editorii
folcloric. în ms.
Dispoziția emi

DLXXVIII.
riante din cul
12 (numerotare
SILE, cl. VII
Năsăud. Data
au.transcris or
2): *De trei zile*
v. 3 (resp. 4)

v. 5 (resp. 6) : *Mi-i căuta;* v. 6 (resp. 7) : *Mi-i căuta cu dorul tău;* v. 7 (resp. 8) : *La Strîmba;* v. 8 (resp. 9): *Acolo-i fi.*

DLXXIX. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.17.27, f. 30v*, t. 38 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1875. Din ciclul *Doine şi hore.* Editorii au adăugat v. 6 — 8. în ms. v. 2 : *Frunza plînge;* v. 4: *Dar zic.* Cu o altă nuanţă lirică este fragmentul: ms. nr. 2 197.11.145, f. 2r', t. 17 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP MATEI, cl. V. Localitatea . TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1872. în ms. v. 2 : *Frunza plînge ;* v. 4 : *Plînge maica, sărmana.* Alte două variante, în fine, deviază încă mai mult de la prototipul publicat. Textul : ms. nr. 2 197.11.175, f. 2r', t. 3 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea : CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872. După ce diferă la v. 2 : *Frunza plînge* adaugă finalul: *După min'nu plîngă nime / Că oi plînge Doamne eu J Dacă oi pica ia rău* (v. 3-5). Textul : ms. nr. 2 197.11.174 f. 4v-, t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MILACIU VASILE, cl. V. Localitatea : ŞARD, jud. Alba. Data : 1872. Debutează cu : *Eu mă duc mîndro, mă duc,* după care intră, pentru scurt timp, în atmosfera cîntecului (v. 2 — 3 (resp. 1—2) cu modificarea v. 2 : *Frunza plînge),* pentru a se încheia cu : *După min'nu plîngă nime, / Că dac-oi pica la rău, j După mine-oi plînge eiv* (v. 4 — 6).

DLXXX. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.119, f. 6r ~v', t. 26 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SÎNCELEANU OCTAVIAN, cl. VIU. Localitatea : CUGIR, jud. Alba. Data: 1868. Editorii au adăugat v. 1 şi 9 —11. Transcrierea destul de fidelă. în ms. v. 3 (resp. 4) : *lotrului;* v. 6 (resp. 7) : *Că cine mi o fi avut;* v. 8 : *La pămînt la iarbă verde.*

DLXXXI. Reprezintă amplificarea masivă a variantei : ms. nr. 2 197.11.111, f. 4v>, t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : URZICĂ IOAN, cl. VI. Localitatea : CHILIENI, jud. Covasna. Data : 1863. Editorii au adăugat v. 7—13 de factură net extrafolcîorică. în ms. v. 1 şi 3, 5 : *fâgâdâu.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.149, f. 4r', t. 5 b (numerotarea culegătorului). Culegător : POP VASILE JUNIOR, cl. V. Localitatea : DUMBRAVA, jud. Alba. Data : 1863, după ce aduce la început distihul *La făgădăul de luncă, \ Beau voinicii şi se culcă,* se încheie cu v . 1 — 2 ale versiunii publicate (transcrierea absolut exactă).

DLXXXII. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.11.72, f. 2r', t. 15 (numerotarea culegătorului). Culegător: CIRCĂ IOAN, cl. V. Localitatea: DEAJ, jud. Mureş. Data: 1872. Editorii au adăugat v. 1 şi v. 7 — 13, omiţînd v. 2 al originalului. Adaosul trădează net provenienţa sa extrafolcîorică. în ms. v. 2 : *Adunaţi-vă tustrele;* v. 3 : *Şi ţineţi o;* v. 4 : *Sâ scap;* v. 5 : *Vă rugaţi voi pentru mine;* v. 6 : *Samă scape din robie.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.119, f. 4 r', t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : SÎNCELEANU OCTAVIAN, cl. VIII. Localitatea : CUGIR, jud. Alba. Data: 1868. Diferă la v. 2 : *Adunaţi-vă tustrele;* v. 3 : *Şi-mi ţineţi voi;* v. 4 : *Doar mă scoateţi;* v. 5 : *Şi-mi ţineţi vo;* v. 6 : *Doar mă scoateţi din robie.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.104, f. 5 r>, t. 31 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea: ASINIP, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1 (resp. 2) : *O, săraci mîndrele;* v. 2 : *De la nouăzeci şi nouă;* v. 3 — 6 identice cu cele din versiunea publicată. Mai dezvoltată apare varianta: ms. nr. 2 197.11.59, f. 2 v', t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BUZDUGAN M1LITON, cl. V. Localitatea : ALFXUŞ, jud. Alba. Data : 1872. în ms. v. 1 (resp. 2) : *Sărmane mîndrele;* v. 2: *Adunaţi-vă tustrele;* v. 3 : *Şi ţineţi;* v. 4 : *Să mai scap de la;* v. 5 : *Şi mai daţi la;* v. 6: *Sâ mai scap de la robie;* v. 7 — 8: *Şi mai daţi vreun parastas, / Să mai scap de la năcaz.* Materialul nu are nimic de-a face cu lirica de haiducie, cum au vroit să ne facă să credem editorii, ci ne trimite înspre lirica de cătănie. Astfel, varianta: ms. nr.2 197.11.27, f. 41r',t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU(?), jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul *Doine şi hore de lîngă Alba-Iulia.* Exprimă clar apartenenţa motivului la lirica de cătănie. în ms. v. 1 (resp. 2) : *Săraci drăguţele;* v. 2 : *Adunaţi-vă tustrele;* v. 3 (resp. 5) : *Şi daţi cîte-o ;* v. 4 (resp. 6) : *Ca să scap de cătănie.* Situaţia este exprimată, încă mai clar, în varianta dialogată : ms. nr. 2 197.11.106, f. 3r', t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STANCU NEGRU IOAN. Materialul nelocalizabil. Data: 1868 (?) în ms. v. 2: *Adunaţi-vă lustrele ;* v. 3 : *Mai ţineţi;* v. *4 : Doară mai scap ;* v. 5 : *Şi mai daţi;* v. 6 : *Doară-mi scap din cătănie,* încheiat cu răspunsul fetelor : *Măi, bădiţă, badiule, / Noi am da şi trei, si patru, / Numai n-ascultă-mpăratu.* Apare cu evidenţă deci faptul că editorii au alienat mesajul real al cîntecului, transformînd o piesă de cătănie într-una de haiducie (capitol destul de slab reprezentat în culegere).

DLXXXIIL Reproduce aproape întocmai varianta : ms. nr. 2 197.11.28, f. 4r-, r. 28 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea: LODROMAN, jud. Alba. Data : 1872. în ms. v. 4 : *pre-acasâ ;* v. 6 : *La huruba cea de casă.* Fără versul de încheiere (v. 6) este varianta : ms. nr. 2 197.11.172, f. 5v*, t. 28 (numerotarea culegătorului). Culegător : MICU M. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. v. 4 : *trag acasă;* restul este transcris absolut exact. Mai fragmentară este varianta: ms. nr, 2 197.11.108, f. 4 v', t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VULCAN IOSIF, cl.VII. Localitatea: BLAJ, jud. Alba. Data: 1863. Se opreşte la versul al patrulea. în ms. v. 2 şi 4 : *voinici-mi;* v. 3 : */runm-mz.* Două variante absolut identice, culese din aceeaşi localitate, GALTIU, jud. Alba, la aceleaşi dată, 1863: ms. nr. 2 197.11.83, f. 4r', t 25 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BARBU PATRICIU, cl. VII, dm ciclul *Strigări la joc,* şi ms. nr. 2 197.11.164, f. 8 v', t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : OLTEANU PAUL, cl. VI. încep cu un distih inedit : *Codruţ verde împănai, / Eu trăiesc cu mult bănat,* după care urmează catrenul iniţial al versiunii publicate în transcriere exactă (singura deosebire la v. 6 (resp. 4) : *\rag acasă).*

DLXXX1V. Reprezintă amplificarea, pînă aproape, la dublu, a singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11. 27, f. 29v\ t. 13 (numerotarea culegătorului). Culegător : MOLDOVF:AN'U SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data : 1875. Din ciclul *Doine sau hore poporale.* Editorii au transcris aproape întocmai cele 8 versuri ale originalului şi au adăugat v. 9 — 14, care trădează net provenienţa lor extrafolcîorică. în ms. v. 5 şi 7 : *Lâsa-voi ţara în ;* v. 8 : *Şi m-oi duce-n codru-n loc.*

DLXXXV. Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr. 2 197.11.137,'f. 3r", t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IACOB, cl. VIL Localitatea: NUŞEN1, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. Editorii au adăugat v. 10 — 12, evident de extracţie extrafolcîorică, după ce au transcris aproape fidel originalul. în ms. v. 1 : *Trage, mîndro ;* v. 2 : *Să te-auz ;* v. 6 : *Da pre care şed;* v. 8 : *Las'să fie ;* v. 9 : *Că mi-o calea.* Textul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : ,,voiniculu". Varianta : ms. nr. 2 197.11.49, f. 2r% t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FLORIAN ILIE, cl. VI. Localitatea: or. BLAJ, jud. Alba.
siderare în
v. 1 : *Trag*
Da pe care
Fonetismul

DLXXX
amplificare
139, f. 2r\
PRECUP V
jud. Mureş
7 şi 12—14
şi 13-14.
fur, I Numa
cu 4 — 5; v.
Numa-o mî
v. 10 (resp. 1
Şi aceea le-
goale, j Pre
Textul prez
Versurile 2
ms. nr. 2 19
Culegător :
nelocalizabi
zeşte; v. 3
fur, I Mindr
numai v. 4
de transcri
1. 33 (num
PAUL, cl
Data : 186
mea-mi ; v
Că cu sla
(numerotarea
cl. VIL
1863. Diferă
v. 2 (resp.
eu zic.

DLXXI
amplificare
128, f. 1r
gător : RA
LEAC, jud
v. 1 şi 7,
şi au trans
în ms. v.
(resp. 5):
8 (resp. 10
fi; v. 10

(resp. 13) : *maică, -o carte;* v. 13 (resp. 15) : *Scriu lacrimele;* v. 14 (resp. 16 — 17) : *Şi-n mijloc;* v. 15 (resp. 18) : *N-am avut, maică;* v. 16 : *Să fiu cu mîndra-ntr-un loc;* v. 17 (resp. 19) : *a citi;* v. 19 — 20 : *Cine cartea s-o citească, I Lacrimile să-l pornească.* în culegere se află şi o variantă fragmentară: ms. nr. 2 197.11.170, f. 1···*, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MUNTEANU IERONIM, cl. V. Localitatea: BĂGAU, jud. Alba. Data: 1872. Textul începe cu distihul : *Frunză verde foi de pin, / Mă duc, mîndră, nu mai vin.* de unde se sare la v. 9 al versiunii publicate, constatîndu-se. diferenţieri la v. 3 (resp. 9): *De va'fi o;* v. 4 (resp. 10): *Vin, mîndră, la primăvară;* v. 5 (resp. 11) : *Da de-a fi o;* v. 5 (resp. 13) : *Ţi-oi tramele, mîndrâ,-o;* v. 7 (resp. 14): *Carte-n patru;* v. 8 (resp. 15): *Scrisă cu lacrămi de-a;* v. 9 — 10 sînt identice cu 19-20 din versiunea publicată. Acest final prezintă similitudini profunde cu nr. CCXCVIII.

DLXXXVIII. Reproduce aproape întocmai varianta : ms. nr. 2 197.11.51, f. 24·", t. [20] (numerotarea noastră). Culegător: DRĂGHICESCU IOACHIM, cl. VII. Localitatea : BLĂJEL, jud. Sibiu. Data : 1863. Din ciclul *Din strigările ce le zic junii români, celebrînd faimosul joc al lui Romul, străbunul lor.* în ms. v. 2 : *Să ardă ;* v. 3 : *Să rămînă;* v. 4 şi 5 : *gheneralii;* v. 6 : *Cari-o cătănit.* Fonetismul *arză* şi *rămîie* aparţine editorilor. Varianta: ms. nr. 2 197.11.134, f. 6% t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863. Debutează cu catrenul iniţial al nr. DCVIII : *Cîtu-i Sibiul de mare j Numai o uliţă are, / Dar uliţa e cu prund \ Şi merg voinicii tot rînd,* după care urmează cîntecul de faţă în aceeaşi formulă poetică, cu diferenţieri la v. 6 (resp. 2) : *Să'ardă;* v. 7 (resp. 3) : *Să rămînă;* v. 8 şi 9 (resp. 4 şi 5) : *ghinerarii;* v. 10 (resp. 6) : *Care cătănesc.* Varianta : ms. nr. 2 197.II.5, f. 2v¹, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ISAILĂ SAMUILĂ, cl. V. Localitatea: LUPU, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1 (resp. 1—2): *Arzâ-te focul, Sibiu;* versurile 2 — 5 (resp. 3-6) transcrise exact. Varianta: ms. nr. 2 197.11.164, f. 12·'-13··, t. 50 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea: GALTIU, jud. Alba. Data: 1863. E fragmentară. în ms. v. 1 (resp. 1-2) : *Arzâ-te focul, Sibiu;* v. 2 (resp. 3): *Să rămînă;* v. 3 (resp. 4): *Să s-acaţe generării;* v. 4 (resp. 5) : *C-aia-au cătănit feciorii.*

DLXXXIX. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.164, f. 11 ·", t. 40 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : OLTEANU PAUL, cl, VI. Localitatea : GALTIU, jud. Alba. Data : 1863. Editorii au adăugat versul introductiv. în ms. v. 1 (resp. 2) : *Poruncit-o ;* v. 5 şi 7 (resp. 6 şi 8) : *Că ei îs ;* v. 6 (resp. 7) : *Să nu poarte nici.*

DXC. Reproduce întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.19, f. 20··, t. 50 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. v. 2 : *Şi-o tot zîs;* v. 3 : Io *mam uitat de pre;* v. 4 şi 6 : *Pînă l-o;* v. 5 : Io.

DXCI. Reprezintă amplificarea unicei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.73, f. 4·', t. 19 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CIORTEA GEORGE, cl. V. Localitatea: PEŢELCA, jud. Alba. Data: 1865. Editorii au adăugat v. 5. în ms. v. 2 : *L-au jurat;* v. 4 : *L-au jurat neamţul sub cruce.*

DXCII. Reprezintă amplificarea unicei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.79, f. 2·-, t. 9 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ALUTANU IOAN, cl. VIL Localitatea : or. FĂGĂRAŞ, jud. Braşov. Data : 1863. Editorii au adăugat v. 4, transcriind originalul destul de fidel. în ms. v. 1 : *Am un drăguţ;* v. 2 : *şi pre el;* v. 3 : *Eu nu ştiu ce l-aş mai;* v. 4 (resp. 5): *Dar l-oi face;* v. 5 (resp. 6) : s-a *clătina;* v. 6 (resp. 7) : *s-a scuhira ;* v. 8 (resp, 9) : L-aş *face măr gutîi;* v. 10 (resp. 11) : *Da mărul mi-a;* v. 11 (resp. 12): *Şi mai rău.*

DXCIII. Reprezintă prelucrarea (reducere şi amplificare concomitentă) a două variante identice din aceeaşi localitate: TĂTÎRLAUA, jud. Alba, la aceeaşi dată, 1872: ms. nr. 2 197.II.8, f. 4% t. 37 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MACAVEI IOAN, cl. VI, şi ms. nr. 2 197.11.122, f. 4·-, t. 28 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : SURDESCU D., cl. V. Editorii au omis v. 1 — 2 ale originalului şi au adăugat v. 4 —5 ale versiunii publicate. în ms. v. 1-2 : *Arz-o focu, cătănie, / Jalnică poate să fie;* v. 3 : *de mă petreci;* v. 4 : *Pîn-în;* v. 5 (resp. 6): *Şi din fundu;* v. 6 identic cu v. 7 al versiunii publicate.

DXCIV. Reproduce întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.54, f. 2·", t. 27 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea : DOŞTAT, jud. Alba. Data : 1863. în ms. v. 1 : *Badeo, tare;* v. 3 : *ne-o bătut;* v. 4 : *C-am stătut.*

DXCV. Reproduce absolut exact varianta : ms. nr. 2 197.11.59, f. 3·% t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BUZDUGAN MILITON, cl. V. Localitatea: ALECUŞ, jud. Alba. Data : 1872. în ms. v. 2 : *O nai gură.*

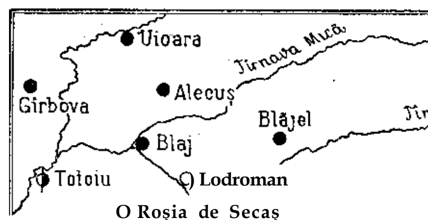
DXCVI. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.11.119, f. 3·\ t. 11 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : SÎNCELEANU OCTAVIAN, cl. VIII. Localitatea : CUGIR, jud. Alba. Data : 1868. Editorii au adăugat v. 4. în ms. v. 3 : *Şi [-o] ;* v. 4 (resp. 5) : *care-o;* v. 5 (resp. 6): *Trag pălăria pre nas.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.187, f. 2·', t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CORDESCU NICOLAE, cl. VII. Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data: 1863. E mai redusă ca întindere, avînd doar 5 versuri. în ms. v. 2: *C-a luat ce-a fost;* v. 3 (resp. 5): *Nişte ciufuri ce~au;* v. 4 (resp. 6): *Trag căciulile.* Varianta: ms. rir. 2 197.11.72, f. 1·*, t. 10 (numerotarea culegătorului). Culegător : CIRCĂ IOAN, cl. V. Localitatea : DEAJ, jud. Mureş. Data : 1872, e interesantă prin contaminarea iniţială. în ms. v. 1 —4 : *Cîţi feciori de treabă fură / Din toţi cătane făcură / Şi-au rămas gunoaiele / De iubesc cucoanele ;* v. 5 : *Nişte ciufuri ce-o ;* v. 6 : *încă-şi trag cuşma.* Un subtil joc tautologic pe primul distih realizează varianta : ms. nr. 2 197.11.77, f. 1·% t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BANFI OCTAVIU, cl. V. Localitatea: ŞOMOŞTELNIC, jud. Mureş. Data: 1872. După primul distih, exact ca în versiunea publicată, urmează completarea simetrică : *Bate, Doamne, neamţu-n cale, / C-o ales ce-o fost mai mare,* textul încheindu-se pe această formulare.

DXCVII. Reproduce exact oricare din cele două variante absolut identice : ms. nr. 2 197.11.73, f. 4·',

t. 20 (num
GEORGE
Data : 186
rotarea lui
Localitate
în ms. v

DXCV
două vari
(numerotar
DIONISI
Data : 1863
Să-i fac;
2 197. II.2,
gător : IG
jud. Mure
mîndro, c

DXCI
combinare
deosebite,
acestui ge
harta răsp

LEGENDA

• – Culegeri din 1863
O– Culegeri din 1872
<>– Culegeri din 1876

Localizarea şi datarea variantelor la
„De-ar fi puşca de cucu

corespun
am intiln
mul caz
lui Jarnik
Localitate
tivelor e
dinea ver
v'; 5 (re
de femei
publicate

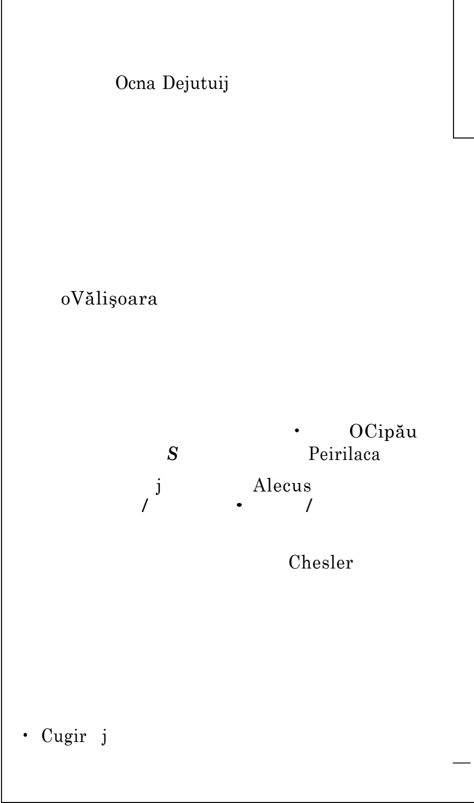
ms. nr. 2 197. 11.108, f. 7 ᵛ% t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : VULCAN IOAN, el. VII. Localitatea : or. BLAJ, jud. Alba. Data : 1863. Debutează cu catrenul : *Frunză verde buruiană, / Eu mă duc, mîndră, cătană, I Cătană pe numeruş / La-mpâratul angliuş,* după care urmează toate cele patru motive în ordinea : 2+1+3+4. în ms. v. 5 (resp. 4) : *Dragu-mi-i d-a fi;* v. 7 (resp. 2) : *Dragu-mi-i d-a fi;* v. 9 — 10 identice cu 5-6; v. 11 (resp. 8) : *Ce-aş cătăni.* în două cazuri întîlnim asociate cîte două din cele patru motive, respectiv motivele T şi 2. Varianta : ms. nr. 2 197.11.28, f. 2 ᵛ\ t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea : LODROMAN, jud. Alba. Data : 1872. Prezintă v. 2 şi 4 : *M-aş băga şi eu,* motivele urmîndu-se normal, în ordine numerică crescătoare. Varianta : ms. nr. 2 197.11.27, f. 104 ᵛ% t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1876. Din ciclul *Chiuituri poporale.* Prezintă situaţia inversă. în ms. v. 1 (resp. 4) : *Şi eu m-aş duce;* v. 3 (resp.2) : *Şi aş vrea sâ fiu regrută.* Mai frecvent, întîlnim cîte un singur distih (respectiv cîte un singur motiv), circulînd în mod independent. Varianta: ms. nr. 2 197.11.56, f.3 ᵛ', t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DANCEA GEORGE. cl. VI. Localitatea: GÎRBOVA, jud. Alba. Data : 1863 Cuprinde motivul 2, cu versurile inversate (transcrierea exactă). Varianta : ms. nr. 2 197. 11.28, f. 2 ᵛ', t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea: LODROMAN, jud. Alba. Data: 1872 şi ms. nr. 2 197.11.51, f. 5 ᵛ*, t. [3] (numerotarea noastră). Culegător : DRĂGHICESCU IOACHIM, cl. VIL Localitatea: BLĂJEL, jud. Sibiu. Data: 1863. Din ciclul *Din strigările ce le zic junii români, celebrînd faimosul salt al lui Romul,* ambele riguros identice, cuprind numai motivul nr. 4, diferenţiindu-se v. 1 (resp. 8) : *Câtânire-aş ;* v. 2 (resp. 9) : *La cumpania.* Motivul nr. 4 îşi poate asocia un distih suplimentar, construit pe bază de paralelism simetric, ca în varianta : ms. nr. 2 19^. : II. 130, f. 1 ᵛ\ t. 13. (numerotarea lui Jarnik). Culegător: RAICU CLEMENTE, cl. VIL Localitatea: ŞINCA VECHE, jud. Braşov. Data : 1863. în ms. v. 1 (resp. 8) : *Câtânire-aş;* v. 3 —4 : *Şi călană-aş putea merge / La compania mîndrei mele.* Text fragmentar şi haotic: ms. nr. 2 197.11.118, f. 3 ᵛ% t. 2 c (numerotarea lui Jarnik). Culegător: RUSU AUGUSTIN, cl. V. Localitatea: UIOARA, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 1 (resp. 8): *Câtânire-aş ;* v. 2 identic cu v. 1 ; v, 3 : *Oţelele de lapte dulce;* v. 4 —6 : *Rămîi, mîndro, sănătoasă, f Că eu nu oi mai veni, / Pîn'codru-a mai înflori.* Ideea poate fi exprimată şi altfel, precum o dovedeşte varianta : ms. nr. 2 197. II. 3, f. 14 ᵛ, t. 47 b (numerotarea iui Jarnik). Culegător IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data :1872 : *Cătănire-aş şi eu, zău, j De-ar fi puşca de tuleu j Şi sabia de scaiete / Şi regimentu de fete.* în culegerea din aceeaşi localitate a lui N. Pauleti nu există acest motiv umoristic, ci numai parţial nr. DCVII, motivul grav şi serios al plîngerii feciorului strivit de greutatea armelor (vezi ed. Ion Muşlea, p. 114).

DCL Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.14, f. 1 ᵛ*, t. 1 (numerotarea culegătorului). Culegător : HOSU CONSTANTIN, cl. V. Localitatea: LIVADA SOMEŞ, jud. Cluj. Data : 1863. în ms. peste tot *ora* în loc de *ceasul* (v.. 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19), cum au modificat editorii. La v. 14, un evident *lapsus calami: dfepte* în loc de *trepte.*

DCL Reprezintă reducerea unicei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.108, f. 6 ᵛ~ᵛ% t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VULCAN IOAN, cl. VIII. Localitatea : or. BLAJ, jud. Alba. Data : 1863. Editorii au eliminat ultimele 2 versuri ale originalului. în ms. v. 2 : *Fost-am ;* 3 : *Ei, tînăr, far'de ;* v. 4 : *Iar acum mi-i barba groasă:* v.5: *Şi nu m-or;* v. 6 — 7: *Că mustaţa mi-o eresul, / Nu mă mai cunosc mai mult.*

DCII. Reproduce întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.63, f. 2 ᵛ, t. 3 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUTNARIU IOAN, cl. VI. Localitatea : or. REGHIN (şi jur), jud. Mureş. Data: 1872. Editorii au inversat ordinea primelor două versuri, transcriind materialul cu destulă fidelitate. în ms. nr. 1: *Cînd;* v. 3: *'Ci pune;* v.4 : *Că ce mergi;* v. 5 : *Şi pune-ţi;* v. 6 : *Căci te duci;* v. 7 : *Şi pune ;* v. 8 : *Câ ce te duci c-an.* Jarnik subliniază „te duci" de la v. 6, scriind în loc ,,mergi". în versiunea publicată, uniformizarea a afectat primul termen.

DCIII. Reproduce aproape întocmai varianta : ms. nr. 2 197.11.128, f. 3 ᵛ*-ᵛ, t. 6 (numerotarea culegătorului). Culegător: RADU ALEXANDRU, cl. V. Localitatea : TELEAC, jud. Mureş. Data : 1872. Editorii au eliminat v. 16 din culegere. Transcrierea originalului s-a făcut cu destulă libertate, în ms. v. 1 : *Cîntă;* v. 3: *pre sus;* v. 4: *lo-i merge* pre; v. 5 : *Şi pre;* v. 8 : *Să şed cu furca pre;* v. 11 : *\-ajutorie;* v. 12: M-o *scris neamţu* pre; v. 13: *Şi m-o* luat; v. 14 : *sînul tău;* v. 15 : *Fără pre dmm tot;* v. 16 : *Cînd ajung la staţie ;* v. 17 (resp. 16) : *Eu mă pui;* v. 20 (resp. 19): *Nu cotă.* Transcriem în continuare pentru ramificaţiile sale contaminatorii, varianta : ms.

Localizarea şi datarea variantelor la
,,Plînge-mă, maică cu

nr. 2 197.IL114, f. 3 ᵛ% t. 25-25 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea : CHESLER, jud. Sibiu. Data : 1872.

Fire-ai, maică, blestemată,
De ce nu m-ai făcut fată,
Să şez cu feciori în poartă.
M-ai făcut, maică, fecior,
Să fiu tatei de-ajutor.
Cînd am fost de-ajutorie,
M-au sciis neamţ la cătănie;
Cînd am fost de ajutat,
Cătănuţă m-au luat.
F... morţii de-mpărat,

Pentru
culegeri
alte 9 v
localită
titatea I

care, nuanțînd puternic jalea şi protestul Jînărului luat la armată, pentru a servi cauza unui împărat străin şi nedrept. Se poate vorbi — cu ceea ce cunoaştem şi din alte părți — despre unanimitatea protestului marilor mase de țărani români împotriva acestei forme de exploatare din Imperiul habsburgic.

a) Ms. nr. 2 197.11.151, f. 1 ·% t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ORĂŞAN GHEORGHE, cl. V. Localitatea : PETRILACA, jud. Mureş. Data : 1863.

Plînge-mă, maică, cu dor,
Că şi eu ți-am fost fecior
Şi ți-am prins boul de corn,
Ți-am scos plugul din ocol,
Ți-am arat, ți-am sămănat
Şi cătană m-au luat.
De cîndu-s, maică, cătană,
Trec poduri şi nu clau vamă
Şi-am iubită ca şi-o doamnă.

b) Ms. nr. 2 197.11.142, f. 1 ᵛ \ t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP VASILE, cl. V. Localitatea : CIPĂU, jud. Mureş. Data : 1872.

Plînge-mă, maică, cu dor,
Că şi eu ți-am fost fecior.
Ți-am arat, ți-am semănat...
Cînd a fost la secerat,
Da neamțul nu m-a lăsat.
Maică nu e vina mea,
Că e vina neamțului.
Ducă-1 fata dracului.

c) Ms. nr. 2 <u>197.II.i30</u>, f. 2 ·*, t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: RAICU CLEMENTE, cl. VIL Localitatea : ŞINCA VECHE, jud. Braşov. Data : 1863.

Maică, măiculița mea,
Plînge-mă, maică, cu dor,
Că ți-am fost dulce fecior,
Că ți-am prins bou de corn,
Ți-am scos plugul din ocol,
Ți-am făcut, maică, ogor ;
Ți-am arat, ți-am semănat,
Grîul ți l-am secerat
Şi-n grădină 1 am cărat,
Şi ți-am făcut, maică, stog...
Eu mă duc la mare foc.

Materialul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „catan'a".

d) Ms. nr. 2 197.11.166, f. 3 ᵛ·, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : NEMEŞ IOAN MAIOR, cl. V. Localitatea : LUNA, jud. Cluj. Data: 1863.

M-au făcut maica fecior
Să fiu tatii de-ajutor.
Cînd au fost de-ajutorie,
M-au scris neamțu pe hîrtie
Şi m-au dus la cătănie,
Şi mi-au dat haine crăpate,
Nici negre, nici mohorîte,
Numai cumu-s mai urîte.

e) Ms. nr. 2 197.11.119, f. 1 ·\ t. [1] (numerotarea noastră). Culegător : SÎNCELEANU OCTAVIAN, cl. VIII. Localitatea : CUGIR, jud. Alba. Data 1868.

Plînge-mă, maică, cu dor,
Că ți-am fost dulce fecior
Şi-ți luam boul de corn,
Şi-ți făceam negru ogor,
Şi-ți arai, şi semănai,
Şi cînd fu la secerat,
O vint neamțul, m-o luat;
Şi cînd fu la pus de claie,
Neamțu mă băga-n bătaie.

f) Ms. nr. 2 197.11.123, f. 1 ᵛ', t. 4 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : SUCIU VASILE, cl. V. Localitatea : VĂLIŞOARA, jud. Cluj. Data : 1872.

Fire-ai, maică, tot iertată,
De ce nu m-ai făcut fată,
Să fi tras cu mine-n baltă,
Dumnezeu te-ar fi iertată.
M-ai făcut, maică, fecior,
La-mpăratu de-ajutor.

g) Ms. nr. 2 197.11.187, f. 1 ·\ t 2c (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CORDESCU NICOLAE, cl. VII. Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data : 1863.

Fi-ei, maică, blestemată,
De ce nu m-ai făcut fată
Să şed cu furca pre vatră,
M-ai făcut, maică, fecior,
De-nconjur țara cu dor.

h) Ms. nr. 2 197.11.145, f. 2 ·\, t. 17 b (numerotarea culegătorului). Culegător : POP MATEI, cl. V. Localitatea : TĂURE, jud. Bistrița-Năsăud. Data : 1872.

Plînge-mă, maică, cu dor,
Ți-am fost fată şi fecior,
Ți-am scos plugul din: ocol,
Ba-am făcut mîndru ogor.
Tot ogor de primăvară,
Să sameni, maică, secară.
Că, maică, unde merg eu,
Nu-i nici un spicuț de grîu,
Fără sînge pînă-n brîu;
Nu-i nici un spic de secară
Fără drum bătut de țară.
Drumul nu-i bătut de țăreni,
Că-i bătut de moldoveni;
Moldoveni cu moldovence
Merg la Cluj să facă lege,
Tot o lege ele voinici,
Cari s-a dus de pre aici.

La v. 3 explică *ocolii* prin *curte* (în paranteză); v. 9 idem : „pana la midilocu".

i) Ms. nr. 2 197.11.184, t. 3 ᵛ' - 4 ·% t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARȚIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863.

Plînge-mă, maică, cu dor,
Ți-am fost fată şi fecior,
Ți-am scos plugu din ocol,
Ți-am făcut negru ogor.
Cînd ogoru l-am gătat,
Neamțu-n căput m-a-mbrăcat.
Cum nu,i neamțu mare cîne,
Cînd mă-mbracă el pre mine
Şi mă duce-n țări străine,
Unde nu cunosc pre nime?
F. . . morții, de căput,
Şi ție şi cui te-o făcut,
Cum te-oi pune pre-un butuc
Şi te-oi tăia şi mă duc.
F. . . morții, căpeneag,
Cum te-oi tăia tot dărab
Şi te-oi agăța-ntr-un fag
Şi-oi cînta-n codru cu drag.

Textul e însoțit de clasificarea provizorie a lui Jarnik : „catana se plânge". Răspîndirea motivului e concretizată prin harta însoțitoare.

DCIV. Reprezintă reducerea considerabilă a variantei : ms. nr. 2 197.11.61, f. 1 ·% t. 1. Culegător : BUSONIU VASILE, cl. V. Localitatea TĂUNI, jud. Alba. Data :• 1863.

Numai soțul mi-l lăsați;
Nu duceți pe soțul meu.
Să vă ierte Dumnezeu.

Am subliniat, versurile care au intrat în compunerea versiunii publicate. Textul respiră în întregimea lui o atmosferă diecească, manifestînd numeroase stîngăcii necunoscute în materialul autentic. Alte două variante sînt fragmentare. Prima : ms. nr. 2 197.II.5, f. 3 v', t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ISAILĂ SAMUILĂ, cl. V. Localitatea: LUPU, jud. Alba. Data : 1863. Face la v. 2 : *Mi-au vint timpul;* v. 3 : *vîrf de vie;* v. 4 fără conjuncția *să.* Varianta: ms. nr. 2 .197.11.156, f. 2 v', t. 28 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POPESCU IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea : CĂPÎLNA, jud. Alba. Data : 1863. După primul distih, similar celui din versiunea publicată, aduce un distih inedit, cu care se şi încheie. în ms. v. 1 : *Frunză verde de pre;* v. 2 : A *vint;* v. 3 – 4 : *Cîntă cucul la trupină, / / Io mai am o săptămîna.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.119, f. 2 v', t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : SÎNCELEANU OCTAVIAN, cl. VIII. Localitatea: CUGIR, jud. Alba. Data : 1868. E mai amplă; v. 1 : *Cîntă, cîntă, pui decuc;* v. 2: *C-o vint;* v. 3 – 7: *Şi cătană m-o luat, I Şi pre min'că m-o jurat / Sub steagu-mpăratului, I Frunză verde din tripani (?) /, M-o jurat pre şase ani.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.137, f. 2 v', t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IACOB, cl. VIL Localitatea : NUŞENI, jud. Bistrița-Năsăud. Data : 1863. Exploatează motivul pe linia virtuozității formale, reluîndu-l într-o suită întreită de distihuri. în ms. v. 1 : *cucul la butuc, / Vine vremea;* v. 3 – 6 : *Cîntă cucul peste sură, I Maică, mă duc la măsură; j Cîntă cucul peste paie, I Mă duc, maică, în bătaie.* Varianta : ms. nr. 2 197. 11.151, f. 1 v', t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ORĂŞAN GHEORGHE, cl. V. Localitatea: PETRILACA, jud. Mureş. Data : 1863. Ajunge, pornind de la distihul al doilea, să se contamineze cu replici la DLXXIX. în ms. v. 2 (resp. 4) : *Eu mă duc;* \. ,3 – 6 : *Plînge maica după mine. \ După min'nu plîngă nime, / Că de-oi da de ceva rău, / Lasă că mi-oi plînge eu.*

DCV. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.145, f. 2 r', t. 17 c (numerotarea culegătorului). Culegător : POP MATEI, cl. V. Localitatea : TĂURE, jud. Bistrița-Năsăud. Data : 1872. Editorii au adăugat v. 4. în ms. v. 2 : *Unde duci;* v. 3 : *Săracele;* v. 5 : *regute;* v. 6 : *Şi pre drum nu ştiu a mer#e.*

DCVI. Reproduce oricare din variantele : ms. nr. 2 197.11.28, f. 3 v\ t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea : LODROMAN, jud. Alba. Data: 1872. Sau ms. nr. 2 197. 11.175, f. 2 r*, t. 6 (numerotarea culegătorului). Culegător : MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data : 1872. Ambele texte sînt riguros identice, iar transcrierea s-a făcut absolut exact. Editorii au inversat însă ordinea celor două distihuri.

DCVII. Reprezintă reducerea variantei: ms. nr. 2 197. 11.128, f. 4 v' – 5 r', t. 13 (numerotarea culegătorului). Culegător: RADU ALEXANDRU, cl. V. Localitatea: TELEAC, jud. Mureş. Data : 1872. Editorii au eliminat v. 2 – 3 din original, au completat v. 10 (resp. 8) indescifrabil în manuscris şi au transcris restul textului cu destulă fidelitate : în ms. v. 1 : *Cătăni-aş;* v. 3 – 4: *Puşca şi sabia \ Aceea-mi mîncă viața;* v. 6 : *şelele;* v. 7 : *Patrîntaşul,* v. 8 : *vițelul;* v. 9 : *spate;* v. 10 : *De puşcă şi de* [indescifrabili ; v. 12 (resp. 10) : *oțele.* Eliminarea distihului secund se explică prin sugestii venite de la amplul grup de variante analizat în continuare. în 7 variante, întîlnim, într-o însoțire unică şi într-o formulă foarte fixă şi stabilă, distihul întîi asociat cu cel de-al doilea al versiunii publicate. Primele versuri sînt absolut stabile, modifieîndu-se superficial numai v. 4. Astfel, în varianta : ms. nr. 2 197. 11.28, f. 2 v% t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea: LODROMAN, jud. Alba. Data: 1872, v. 4 : *şelele;* în ms. nr. 2 197.11.111, f. 6 v\ t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: URZICĂ IOAN, cl. VI. Localitatea: CHILIENI, jud. Covasna. Data : 1863, v. 4 : *Că-mi mănîncă şelele ;* în ms. nr. 2 197. 11.118, f. 3 v% t. 2 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : RUSU AUGUSTIN, cl. V. Localitatea : UIOARA, jud. Alba. Data : 1863, v. 4 : *Că el:a-mi mîncă şelele;* în ms. nr. 2 197.11.119, f. 1 v', t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : SÎNCELEANU OCTAVIAN, cl. VIII. Localitatea : CUGIR, jud. Alba. Data: 1868, v. 4: *Aia-mi mîncă;* în ms. nr. 2 197.11. 56, f. 3 v', t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DANCEA GEORGE, cl. VI. Localitatea : GÎRBOVA, jud. Alba. Data : 1863, v. 4 : *Alea-mi mîncă şelele;* în ms. nr. 2 197.11.143, f. 2 r', t. 6 (numerotarea culegătorului). Culegător : POP ŞTEFAN, cl. VI. Localitatea : ALMA, jud. Sibiu. Data : 1863, v. 4 : *Elea-mi mîncă şelele;* în ms. nr. 2 197.11.163, f. 2 v', t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ORBEANU ROMUL, cl. VI. Localitatea : 1CLĂNZEL, jud. Mureş. Data : 1872, v. 2 : *Puşca numai ;*v. 4 : *Alea-mi mîncă şelele.* în fine o altă variantă : ms. nr. 2 197.11.151, f. 1 v*, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ORĂŞAN GHEORGHE, cl. V. Localitatea: PETRILACA, jud. Mureş. Data : 1863. Aminteşte replica ei mai veche din culegerea lui N. Pauleti (ed. Ion Muşlea, p. 114). Distihul inițial este identic, cel de-al doilea devine : *Dar, zău, puşca-i armă grea j Şi eu nu-s voinic de ea.*

DCVIII. Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr. 2 197.II.3, f. 14 v', t. 47 d (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872. Editorii au adăugat v. 9, transcriind originalul cu destulă rigurozitate, în ms. v. 2 : *o cărare;* v. 5 : *Şi mumînile;* v. 7 : *Şi din grai.* Fragmentară e varianta : ms. nr. 2 197, II.5 f. 2 v*, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ISAILĂ SAMUILĂ, cl. V. Localitatea: LUPU, jud. Alba. Data : 1863. Cuprinde numai catrenul inițial, în ms. v. 2 : *o cărare;* v. 3 : *Şi cărarea-i de.*

DCIX. Reproduce aproape exact singura variantă din culegere ms. nr. 2 197.11.19, f. 17 v\ t. 39 (numerotarea culegătorului). Culegător : N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. v. 2 şi 4 : *Muldua;* v. 5 : *io;* v. 6 : *nici noroc;* v. 8 : *Sâ mă stîmpăr cu.*

DCX. Reprezintă amplificarea unicei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.73, f. 4 r', t. 21 (numerotarea Iui Jarnik). Culegător: CIORTEA GEORGE, cl. V. Localitatea : PEȚELCA, jud. Alba. Data : 1865. Editorii *au adăugat v. 5 – 7, provenind de la o a doua variantă. în ms. v. 1 : *m-au băgat;* v. 2 : *N-ar la ce da.* Varianta: ras. nr. 2 197.11.119, f. 4 v\ t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SÎNCELEANU OCTAVIAN, ci. VIII. Localitatea : CUGIR, jud. Alba. Data: 1868. Debutează stufos, dar oferă ultimele 3 versuri ale versiunii publicate: în ms. v. 1 : *Cin'm-o dat pre min';* v. 2: *Nu-i mai trebe pus;* v. 3 – S : *Că pre min'cînd mă tundea, / El pomeana şi-o punea \ Şi pre mine cînd m-o tuns. / El pomeana câ şi-o pus;* v. 7 (resp. 5) : *F. . . morții tăi,* v. 10 : *Da ciacâu-i tatăl tău.*

DCXL Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.124, f, 5 v*, t. 26 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TĂMAŞ IOAN, cl. VIII. Locali-

tatea : AB
au adăugat
emistihială
ms. v. 2 (res
Ba de grele,

DCXIL
11.42, f. 2 r*
tor : GRAM
jud. Bistrița
cea pîn'la; v
4 : s-a *dus;*
v. 7 : *le-a c*
3 (numerotare
cl. VI. L
1872. Devia
De aci v.2:
ele cin'le-a;
pare rău, j
I Să nu-i c
Sâ nu-i ca

DCXIII.
ficare conc
ms. nr. 2 1
lui Jarnik).
tatea : RO
Editorii au
mul) al orig
v. 5 (resp.
Că alții în

DGXIV
2 197.11.140
Culegător:
MAIOREŞT
Mai bine-n
Criş. Mai
hul al doi
paralelismu
pentru ace
nr. 2 197.1
Culegător :
DROMAN

O altă replica a sa, din aceeaşi localitate şi dată : ms. nr. 2 197.11.28, f. 3 ·\ t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TRIFU IOAN, cl. V. diferă la v. 1 : *neamţul;* v. 2 : peana ; v. 4 : *Da neamţul nu te mai.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.13, f. 2 ʳ', t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea: MICĂSASA, jud. Sibiu. Data: 1872. Diferă numai la v. 4: *neamţu.* Mai interesantă este contaminarea acestui motiv cu motivul muntelui invocat să lase pe voinic să treacă la ciobănie pentru a scăpa de armata împăratului. Pentru frumuseţea lor, dar şi pentru importanţa ce o au în complexul familiei de motive, transcriem în continuare cele 3 texte ce prezintă această contaminare. Ele jalonează o largă răspîndire teritorială din părţile Dejului, către Topliţa, şi în sud pînă în regiunea Sibiului.

a) Ms. nr. 2 197.11.184, f. 22 ·% t. 113 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863.

Munte, munte, piatră seacă,
Lasă voinicii să treacă,
Să treacă la ciobănie,
Să scape de cătănie.
Decît cătană la rînd,
Mai bine-n codru flămînd ;
Decît cătană-n şireag...
Decît slugă şi cătană,
Mai bine la oi cu peana;
Decît slugă şi biriş,
Mai bine la oi pre Criş. . .
Ziua paşte oile,
Noaptea cîntă doinele. . .

Textul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „catan'a".

b) Ms. nr. 2 197.11.159, f. 6 ᵛ · - 7 ·\ t. 10 (numerotarea culegătorului). Culegător: POPESCU IOAN JUNIOR, cl. VI. Localitatea : RÎPA DE JOS, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863.

Munte, munte, piatră seacă.
Lasă voinicii să treacă,
Să scape de cătănie,
Să scape la ciobănie.
Decît cătană de rînd,
Mai bine-n codru flămînd ;
Decît cătană-n şireag,
Mai bine-n codru pribeag;
Decît slugă şi cătană,
Mai bine-n codru cu peana;
Decît slugă şi biriş,
Mai bine la oi pe Criş.
Ziua paşte oile,
Noaptea stringi copilele.

c) Ms. nr. 2 197.11.161, f. 2ᵛ*, t. 7 (numerotarea culegătorului). Culegător: PINCIU PETRU, cl. VI. Localitatea : RĂŞINARI, jud. Sibiu. Data : 1863.

Munte, munte, piatră seacă,
Lasă voinicii să treacă,
Să treacă la ciobănie,
Să scape de cătănie.
Decît cătană de rînd,
Mai bine-n codru flămînd ;
Decît cătană-n şireag,
Mai bine-n codru pribeag;
Decît slugă şi cătană,
Mai bine la oi cu peana...
Ziua paşti oiţele,
Noaptea stringi copilitele. . .

Primele patru versuri ale acestor variante circulă şi independent. în culegere avem trei asemenea cazuri. Raportările comparative le facem la varianta din OCNA DEJULUI. Identice cu catrenul acelei variante sînt textele : ms. nr. 2 197.11.28, f. 3 ᵛ', t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea: LODROMAN, jud. Alba. Data : 1872 ; ms. nr. 2 197.11.13, f. 1ʳ', t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea : MICĂSASA, jud. Sibiu. Data: 1872; ms. nr. 2 197.11.175, f. 3ᵛ% t. 31 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea : CIUGUZEL, jud. Alba. Data : 1872. Cu mult mai importantă pentru judecarea mentalităţii epocii şi mai interesantă sub raportul formulării artistice ni se pare varianta: ms. nr. 2 197.11.172, f. 4ᵛ˃, t. 23 (numerotarea culegătorului). Culegător: MICU M. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Primele două versuri sînt identice cu ce aflasem mai sus, ultimele două sînt însă total neaşteptate : *Să treacă la România, / Ma la Cuza-n cătănie (= Ma la Cous'a in catunia).* Textul oglindeşte, desigur, puternica atracţie pe care o exercita statul nou al Principatelor Unite asupra conştiinţelor tineretului studios din Transilvania vremii. Este de admis că textul a fost cules înainte de 1866, respectiv în 1863, o dată cu primul mare val al culegerii lui I. Micu-Moldovan.

DCXV. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.II.3, f. 14 ᵛ-, t. 47 c (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROŞIA PE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872. Editorii au adăugat v. 8. în ms. v. 1: *maico, lingă pat;* v. 3 : *d-încâlţat;* v. 5 : *Pre min'sâ mă;* v. 6 : *Cătâni-l-ar ;* v. 7 (resp. 7 —8) : *Ca pre maica gîndurile.* Deviază în final varianta : ms. nr. 2 197.11.187, f. 1 ʳ', t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CORDESCU NICOLAE, cl. VIL Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data : 1863. La primele 4 versuri, transcrise destul de fidel, se adaugă încă un distih inedit. în ms. v. 1 : *Ieşi, maică, din sus de sat ;* v. 5 — 6 : *Ca fetele să jelească, I Maicile să năcăjească.* Varianta: ms. nr. 2 2 197.11.54, f. 3 ᵛ', t. 43 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DEACU ALEXE, cl. VII. Localitatea : DOŞTAT, jud. Alba. Data : 1863, poate fi suspectată de legături cu lirica de haiducie. în ms. v. 1 : *Ieşi, maico, din sus de sat;* v. 3 — 4 : *Şi-n lanţuri închedecat j Şi nemica n-am furat.*

DCXVI. Reprezintă prelucrarea (reducere şi amplificare concomitentă) singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.151, f. 1 ·% t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ORĂŞAN GHEORGHE, cl. V. Localitatea : PETRILACA, jud. Mureş. Data : 1863. Editorii au eliminat v. 2 — 3 din original, au adăugat v. 2 — 7, 14 şi 21 — 22 din versiunea publicată, transcriind originalul cu destulă fidelitate. în ms. v. 2 — 3 : *Şi chemeşa mea-i croită, j Şi-i croită bărbureşte;* v. 4 (resp. 8): *Coasă-mi-o câtăneşte;* v. 5, 7, 9, 11, 13 şi 15 (resp. 8, 10, 12, 15, 17 şi 19): Pre; v. 6 şi 8 (resp. 9 şi 11) : şase.

DCXVII. Reprezintă amplificarea, cu sugestii dinspre alte variante din aceeaşi familie de motive poetice, a variantei: ms. nr. 2 197. 11.186, f. 1 ʳ', t. 1 (numerotarea culegătorului). Culegător : TÎRNĂVEANU IOAN, cl. V. Localitatea : SUSENI, jud. Mureş. Data : 1863. în ms. v. 2 : *de spală;* v. 3—4: *Spală şi cămeşa mea i Care-oi călării cu ea;* v. 5 (resp. 3) : *Da o spală-n;* v. 6 (resp. 4) : *Şi-o usucâ-n ;* v. 7 (resp. 5) : *Şi-o tremete-n dor şi-n jele;\.* 11 (resp.9) : *plecat;* v. 13 (resp. 11): *Acolo-i fi şi eu stat;^v.* 14 — 15 identice cu 16 — 17 ale versiunii publicate. Versurile 11 şi 13 — 15 din versiunea publicată provin din varianta : ms. nr. 2 197.11.163, f. 2 ᵛ*, t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ORBEANU ROMUL, cl. VI. Localitatea y ICLĂNZEL, jud. Mureş. Data : 1872. în ms. v. 2 : *de spală;* v. 3 : *Spală şi năframa mea;* v. 4 (resp, 3) : *'Şi mi-o spală-n ;* v. 5 (resp. 4) : *Şi mi-o uscâ-h;* v. 6 (resp. 5) : *Şi mi-o trimite pre stele;* v. 7 (resp. 9): *plecat;* v. 8 (resp. 11): *Acolo-i fi eu;* v. 9 — 10 (resp. 13 — 15) identice, minus

dispoziţia e
lalte variant
a) Ms. nr. 2
Jarnik). Cule
tatea : MAI
ciclul *Chiuit*

Textul poart
rulu fetiorul
b) Ms. nr. 2
nik). Culegă
DROMAN,

c) Ms. nr.
Jarnik). Cul
tatea : ŞAR

b

d) Ms. nr.
Jarnik). Cul
calitatea : T

e) Ms. nr. 2 197.11.27, f. 31 ·% t. 40 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1875, din ciclul *Doine şi hore.*

Eu mă duc, mîndră, -n cătane,
Tu rămîi şi spală haine.
Spală, mîndră, ce-i spăla,
De îmi spală năframa,
Spală-o în lăcrimele
Şi-o uscă în dor şi jele.

f) Ms. nr. 2 197.II.2, f. 2 ·›, t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IGNAT SIMION, cl. VI. Localitatea: BOGATA, jud. Mureş. Data: 1863.

Eu mă duc, mîndră, -cătane,
Tu rămîi de spală haine.
Spală şi cămeşa mea
Şi o spală-n lăcrămele,
Şi o uscă-n gîndurele.

g) Ms. nr. 2 197.11.133, f. 4 ·', t. 14 (numerotarea culegătorului). Culegător: PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea: BUDIU MIC, jud. Mureş. Data: 1863.

— Eu mă duc, mîndră, -n cătane.
Tu rămîi de spală haine ;
Spală şi cămeşa mea
Şi o spală-n lăcrămele,
Şi-o usucă-n gîndurele,
Şi mi-o trimite pre stele.
Trimite-mi-o la-un pom uscat,
C-acolo-oi fi eu culcat.

DCXVIII. Reproduce absolut exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.142, f. 1 ·›, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP VASILE, cl. V. Localitatea: CIPALJ, jud.. Mureş. Data: 1872. în ms. v. 1 : *mamă.*

DCXIX. Reproduce absolut exact singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.60, f. 2% t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUCURESCU VASILE, cl. IV (?). Localitatea: PĂNADE (şi jur), jud. Alba. Data : 1872. în ms. v. 2 : s-au *dus;* v. 4 : *mîndruţo.*

DCXX. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.56, f. 1 ·*, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DANCEA GEORGE, cl. VI. Localitatea: GÎRBOVA, jud. Alba. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 9 – 11 şi au introdus dispoziţia emistihială de la v. 3 şi 5 (resp. 3 – 4 şi 6 – 7). în ms. v. 2 : *C-au crescut Tîrnava ;* v. 3 (resp. 4) : *nice ;* v. 4 : *mîndruţa-n Blaj;* v. 5 (resp. 6 – 7): *Nice luntre nice punte.*

DCXXI. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.155, f. 2 ·% t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP ARTEMON, cl. V. Localitatea: VIDRASĂU, jud. Mureş. Data: 1872. Editorii au adăugat v. 5 – 8 şi 13 – 14, modificînd destul de profund originalul.. în ms. v. 3: *Ori merg. trei;* v. 4: *Duc o carte;* v. 5 (resp. 9): *Ori scrisă;* v. 6 (resp. 10): *Sâ-i plingă-;* v. 7 (resp. 11):.*Ori scrisă;* v. 8 (resp. 12): *Să-i plingă.*

DCXXII. Reprezintă o prelucrare masivă a unui grup de 3 variante ale culegerii. Reproducem aceste trei texte, pentru o confruntare mai facilă între originale şi versiunea publicată.

a) Ms. nr. 2 197.11.166, f. 3 ·-~·', t. 10 (numerotarea Iui Jarnik). Culegător: NEMEŞ IOAN MAIOR, cl. V. Localitatea: LUNA, jud. Cluj. Data: 1863.

Pre din sus de Orăştie,
Vin doi fraţi din cătănie.
Zice unul către altu :
— Să mergem, frate, mai tare,
Că de cînd de-acasă-am vint,
Sbiciu-n cui au mucezit,
Caru-n şură-au putrezit,
Plugu-n pod au ruginit,
Boii-n rît au ţepenit
Şi părinţi-o-mbătrînit.

b) Ms. nr. 2 197.11.119, f. 5 ·', t. 19 (numerotarea lui Jarnik». Culegător: SÎNCELEANU OCTAVIAN AG., cl. VIII. Localitatea: CUGIR, jud. Alba. Data: 1868.

Pre din jos de Orăştie,
Vin doi fraţi din cătănie.
Zise-mi unul către altul :
— Pune, frate, mîna-n şele,
Să tragem una de jele.
Că de cînd am cătănit,
Plug din curte n-o ieşit
Şi fierele-o ruginit;
Boii-n grajd o mucezit,
Plugu încă-o putrăzit.

c) Ms. nr. 2 197.11.23, f. 1 ·*, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SAVA MACOVEI, cl. VI. Localitatea: HOPÎRTA, jud. Alba. Data: 1872. .

Pre din sus de Orăştie,
Merg doi fraţi la cătănie.
Zice unul către altul :
— Pune, frate, mîna-n şele,
Şi-mi cîntă una de jele,
De copii şi de muiere,
De dorul mîndruţei mele.

Materialul acesta arată cu prisosinţă că întregul final al versiunii publicate este o contrafacere a editorilor şi scoate şi mai mult în evidenţă caracterul extrafolcloric al pasajului cuprins între v. 32 şi 40. Citămîn continuare şi o variantă interesantă prin contaminarea sa cu nr. DCXVI (motiv analizat de noi mai sus): ms. nr. 2 197.IL134, f. 5 ·‹·›', t. 17. Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863.

Pre din jos de Orăştie,
Vin doi fraţi din cătănie.
Cel mai mare-aşa zicea :
— Haida, frate, să cîntăm,
Totu cîntece de jele,
De dorul măicuţei mele.
Ei o prinsu a cînta,
Compania-i asculta
Şi din grai aşa grăia :
— Maică, măiculiţa mea,
Fă-mi cămeşă holeiască
Şi mi-o coasă cătănească.
în barburul dinainte,
Scrie şi pe-a! meu părinte;
Da-n barburul dinapoi,
Scrie-mi plug cu şase boi
Şi-n mîneca de-a dreapta,
Scrie şi pre maică-mea ;
în mîneca de-a stînga,
Scrie şi pre soru-mea;
în clinuţul de-a dreapta,
Scrie-mi şi ibovnica:
în clinuţul de-a stînga,
Scrie pre vera mea.

Materialul e însoţit de următoarea notă a culegătorului: ,,Aici e descrisa camesi'a inse nu deplenu".

DCXXIII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.130, f. 1 ·\ t. 9-10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : RAICU CLEMENTE,

cl. VIL L
Data : 18
epică a pie
23 – 26, eli
lui, în ms.
calami înd
4 : *El o ţi*
v. 7 (resp.
v. 11 (res
mindruliţa

DCXXI
riantele : r
culegătorul
Localitatea
Sau ms.
lui Jarnik).
calitatea :
torii au a
destul de
gata ; v. 3
badea scoţ
Pre de-o p
v. 10 (resp.
la v. 2: *'r*
un'; v. 5 :
v. 7 (resp.
ţii in ceta
Varianta:
BITEA I
Alba. Da
lui Jarnik
de numai
versiunea
tului *'nvăr*
v. 2 (resp.
6) : *Pe bac*
urmat de
2 197.11.61,
gător : BU
jud. Alba
gată; v. 3
dea scoţîn
vedea stea

DCXXV
din culeg
merotarea
SIMION.

875, din ciclul *Doine şi hore.* Editorii au adăugat v. 7. în ms. v.1 : *Plouă, plouă;* v. 4 : *Că-i porunca.* Ultimul vers este luat din nr. DGXXVI.

DCXXVI. Reproduce aproape exact varianta : ms. nr. 2 197.11.175, f. 2ᐧ-, t. 4 (numerotarea culegătorului). Culegător : MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea : CIUGUZEL, jud. Alba. Data : 1872. în ms. v. 1 : Oh ; v. 4 : *Şi-şi ;* v. 6 : de *năsip ;* v. 8 : *Pin la-mpâratul losif.* Contaminîndu-se cu DCXXV, varianta : ms. nr. 2 197.11.56, f. 4ᐧ% t. 30 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DANCEA GEORGE, cl. VI. Localitatea : GÎRBOVA, jud. Alba. Data: 1863. Face la v. 1: O, *săraca;* v. 2: *Cină aude;* v. 3 : *El desculţă;* v. 4: *papucu;* v. 6 — 11: *Fără pîne, fără sare, j Numai cu puşca-n spinare. \ De-ar ploua ploaie cu foc, / El cotă sâ ţină şiolboc; (De-ar ploua ploaie cu sînge, j Cătana merge şi pltnge.* Deosebit de realizată artistic este varianta : ms. nr, 2 197.11.106, f. 2ᐧ-, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STANCU NEGRU IOAN. Materialul nelocalizabil. Data: 1868 (?).

Primăvară, primăvară,
Mult eşti dulce, mult amară,
Mai cu samă la cătană.
Cum vine primăvara,
El descalţă opinca
Şi încalţă papucul,
Şi ia drumul de-a lungul.
De-ar ploua ploaie cu fum,
Cătana merge pre drum ;
De-ar ploua ploaie cu sînge,
Cătana merge şi plînge;
De-ar ploua ploaie cu foc,
Cătana stă la şielboc.

DCXXVII. Reproduce aproape exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.27, f. 31ᐧ\ t. 41 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875. în ms. v. 2 : *Nu-i frumos.* Editorii au urmărit disimilarea lexicală în cuprinsul paralelismului.

DCXXVIII. Reproduce aproape întocmai una din variantele: ms. nr. 2 197.11.186, f. 1ᐧ*, t. 4 (numerotarea culegătorului). Culegător: TÎRNĂVEANU IOAN, cl. V. Localitatea: SUSENI, jud. Mureş. Data: 1863. Sau ms. nr. 2 197.11.161, f. 3ᐧ", t. 11 (numerotarea culegătorului). Culegător: PINCIU PETRU, cl. VI. Localitatea: RĂŞINARI, jud. Sibiu, Data : 1863. Prima diferă la v. 8 : *Ş-acolo-s fraţii cei mari;* v. 9: *Tot mormînturi;* v. 10: *Care s-a dus* de *pe-aici.* A doua diferă la v. 4 : la *lumea;* v. 8 : *Ş-acolo-s fraţii cei mari;* v. 9 : Tot *morminte;* v. 10 : de pe-aici. Cea de-a treia variantă a motivului este mai amplă, fără a fi însă mai închegată : ms. nr. 2 197.11.184, f. 22ᐧ-, t. 116 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN,cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. în ms. v. 6: *pînă-n; v.* 8 —9 : *Şi-acolo-s fraţii cei mari, / Tot mormînturi de români;* v. 10 (resp. 8) : *Şi-acolo-s fraţii cei;* v. 11 (resp. 9): *Tot mormînturi;* v. 12 (resp. 10) : *Cari s-or dus de pre aici.*

DCXXIX. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.6, f. 3ᐧ% t. 11 (numerotarea culegătorului). Culegător : LAZĂR ALEXE, cl. VI. Localitatea : ALĂMOR, jud. Sibiu. Data: 1872. Editorii au adăugat v. 3 şi 6 — 7, transcriind originalul aproape exact. în ms. v. 4 (resp. 5) : dar *nici.*

DCXXX. Nu am aflat prototipul cîntecului în cuprinsul culegerii.

DCXXXI. Reproduce întocmai varianta : ms. nr. 2 197.11.173, f. 8ᐧ', t. 26 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MICU SIMEON, cl. VIII. Localitatea : SĂRMĂŞEL, jud. Mureş. Data : 1863. în ms. v. 1 : *M-a mîncat;* v. 2 : *Să-mi;* v. 4 : *Sâ pun.* Varianta: ms. nr. 2197.11.172, f. 6ᐧ, t. 34 (numerotarea culegătorului). Culegător: MICU M. Materialul nelocalizabil şi nedatabil. în ms. v. 2: *Să-mi;* v. 4 : *Sâ pui;* v. 5 : *mi-e;* v. 6 : *a purta.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.164, f. 7ᐧ', t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea : GALTIU, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 1 : *Mă mînă;* v. 2 : *trandafir,* v. 3 : *Trandafir;* v. 5 : *dră~ ' guţul;* v. 6: *Şi nu-şi poale pune peana.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.139, f. 2 t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863; v.1: *mama;* v. 3: *cu trei crenguţă;* v. 4: *Să-mi;* v. 5 — 6: *La drăguţ nu-i treabă peana, / Că mi l-or duce cătană.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.83, f. 3% t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BARBU PATRICIU, cl. VIL Localitatea: GALTIU, jud. Alba. Data: 1863. Din ciclul *Strigări la joc.* V. 1 : *Mă mînă;* v. 2: *trandafir;* v. 3: *Trandafir;* v. 6: *Şi nu-şi poale pune peana.* Ultima variantă: ms. nr. 2 197. 11.73, f. 3ᐧ', t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CIORTEA GEORGE, cl. V. Localitatea : PEŢELCA, jud. Alba. Data : 1865. E fragmentară. în ms. v. 1 : *mama* (are 4 v.).

DCXXXII. Reproduce întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.27, f. 31ᐧ', t. 42 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul *Doine şi hore.* în ms. v. 6 : *Şi izvor.*

DCXXXIII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.130, f. 2ᐧ\ t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : RAICU CLEMENTE, cl. VIL Localitatea: ŞINCA VECHE, jud. Braşov. Pata : 1863. Editorii au adăugat v. 1, 5 — 6. în ms. v. 1 (resp. 2): *mâiculiţa;* v. 5 (resp. 8): *mâicuţo;* v. 7 —8 (coresp. v. 10) : *Poţi sâ n-ai nici un fecior, f De mine să-ţi fie dor.*

DCXXXIV. Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr. 2 197.11.114, f. 1ᐧ', t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu. Data : 1872. Editorii au adăugat v. 3, 7 — 8 şi au omis v. 3 — 4 din original. în ms. v. 3 —4 : *C-ai răgute tinerele / Şi te-or bate toţi cu ele;* v. 7 (resp. 6) : *mamelor;* v. 8 (resp. 9) : *feciorilor.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.172, f. 6ᐧ% t. 32 (numerotarea culegătorului). Culegător: MICU M. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. v. 2 : *Lasă-te şi nu ;* v. 3 (resp. 4) : *Că nu le-or bate taberile ;* v. 4(resp. 5) : *Că te-or bate lucrămile.*

DCXXXV. Editorii au avut la îndemînă 4 variante, pe care le transcriem în întregime, subliniind pasajele ce au intrat în compunerea versiunii publicate.

a) Ms. nr. 2 197.11.154, f. 1ᐧ-~ᐧ% t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PETRUŢ AXENTE, cl. VI. Localitatea : CIUFUD, jud. Alba. Data: 1863.

împărate Ferdinande,
Pune pace, nu te bate
C-ai *recrute tinerele^*
Nu te bâga-n foc cu ele;
C-ai avut mai învăţate,
Jumătaie-s împuşcate
Şi la işpital băgate.
Da săracii militari,
Cînd aud doba bătînd,
Trec prin ţară chiuind;

b) Ms. nr.
Jarnik). Cu
tatea: VI

c) Ms. nr
Jarnik). Cu
calitatea :

d) Ms. nr. 2 197.11.175 f. 2, t/4 b/ (numerotarea noastră). Culegător : MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea : CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872.

— înălțate împărate,
Pune pace, nu te bate,
Că nu sînt feciori pre sate.
Adă-ți cătane bătrîne,
Că știu. rîndul la foc bine.
Decît cătană-n șireag,
Mai bine-n codru bolnav
Și decît cătană-n rînd,
Mai bine-n codru flămînd.
Ma decît în cătănie,
Mai bine cu sapa-n vie,
Că din vie vii acasă,
Din cătane nu mă lasă.

DCXXXVI. Reprezintă o combinație din două variante deosebite. Prima: ms. nr. 2 197.11.22, f. 1 -, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP CONSTANTIN, cl. V. Localitatea: or. HUNEDOARA, jud. Hunedoara. Data : 1872. A furnizat primele 4 versuri ale versiunii publicate. Editorii au omis ultimele 2 versuri ale acestui text. în ms. v. 1 : *Hai, mîndruță;* v. 2 : *bolnav ;* v. 3 : *Hai, mîndruță, pînă-n ușă;* v. 4 : *De vezi drumaunde;* v. 5 — 6 : *Hai, mîndruță, pină-afarâ, / De-mi arată drumu-n țară.* Cea de-a doua: ms. nr. 2 197.11.46, f. 1', t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: HERȚEAGĂ VASILE, cl. V. Localitatea : OCNIȘOARA, jud. Alba. Data: 1872. A furnizat v. 5 — 12* din versiunea publicată, după ce editorii i-au asigurat acefalia, prin omiterea primelor 3 versuri. în ms. v. 1 —3 : *Hai, maica, de mă petreci, / De aici pînă la cruce, \ De vezi neamțul cum mă duce;* v. 6 (resp. 7) : *Fără pîne ;* v. 8 (resp. 9) : *șasă;* v. 9 (resp. 10) : *Patrintașul.* Distihul al doilea a fost fructificat în numeroase alte însoțiri lirice. Transcriem aici pe cele tipice. O primă formulă e reprezentată de varianta : ms. nr. 2 197.11.132, f. 6 ', t. 41 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMEON. Localitatea : BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data : 18 63-1867.

Vină, mîndră,-n deal la cruce,
De vezi neamțul cum mă duce,
în nădragi și-n căpeneag,
Cum i-i neamțului mai drag.

O a doua formulă e reprezentată de varianta : ms. nr* 2 197.11.139, f. 4. % t. 34 (numerotarea lui Jarnik)' Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea: MAIOREȘTI, jud. Mureș. Data: 1863. Din ciclul *Chiuituri,*

Vină, mîndră,-n deal la cruce,
De vezi badea cum se duce.
Cu cămeșa lui cea nouă,
Cu inima ruptă-n două.

Materialul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : ,,doru". x\bsolut. identică este varianta: ms. nr. 2 197. 11.27, f. 10*, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1872— 1873, din cicluf *Doine și hore poporale.* Varianta: ras. nr. 2 197.11.66, f. 2\, t. 8 (numerotarea culegătorului). Culegător : CIOBA GAVRIL, cl. VIII. Localitatea : NADĂȘA, jud. Mureș. Data : 1867 — 1868. Face tranziția spre o a treia formulă, adăugind la catrenul de mai sus (diferă doar la v. 3 : *Cu năframa),* încă un distih : *Cu năframa nespălată, / Cu gura* nesărutată (v. 5 — 6), distih ce va fi revalorificat într-un context liric dialogat de mare acuitate emoțională. Tipică pentru această formulă este varianta: ms. nr. 2 197.11.161, f. 3 ', t. 15 (numerotarea culegătorului). Culegător : PINCIU PETRU, cl. VI. Localitatea: RĂȘINARI, jud. Sibiu. Data: 1863.

Ian sui, leîe-n cel măr dulce
Și vezi badea cum se duce
Cu chica nepieptănată,
Cu năframa nespălată,
Cu gura nesărutată.
— întoarnă, bade, -napoi,
Chica pieptăna-ți-o oi,
Năframa spăla-ți-o oi,
Gura săruta-ți-o oi.

întru totul identică este varianta: ms. nr. 2 197.11.184, f. 18 ', t. 98 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARȚIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Fragmentară și inexpresivă în final este varianta: ms. nr. 2 197.11.154, f. 2% t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PETRUȚ AXENTE, cl. VI. Localitatea: CIUFUD, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 1 : *Sui, mîndruță,-n măru dulce;* v. 2 : *De vezi;* v. 3 — 4 identice cu v. 4 — 5; v. 5 (resp. 6) : *Hai, bădiță, înapoi;* v. 6 —7 : *Că năframa ți-oi spăla / Și gura ți-oi săruta.*

DCXXXVII. Reproduce absolut exact singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.163, f. 2 , t, 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ORBEANU ROMUL, el. VI. Localitatea : ICLĂNZEL, jud. Mureş. Data: 1872. în ms. v. 2 : cu *carne.*

DCXXXVIII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.136, f. 4 % t. 20 (numerotarea culegătorului). Culegător : POP IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea: BICHIGIU, jud. Bistrița-Năsăud. Data : 1863. Editorii au adăugat v. 1 și 7. în ms. v. 1 (resp. 2) : *Haida ;* v. 3 (resp. 4) : *de mă poți;* v. 4 (resp. 5): *de pre la;* v. 5 (resp. 6): *De-ai ști, maică;* v. 7 (resp. 9) : *Și-ai plinge cu zilele;* v. 8 (resp. 9) : *Și te-ai scula-n.*

DCXXXIX. Reprezintă reducerea variantei : ms. nr. 2 197.11.174, f. 4*, t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MILACIU VASILE, cl. V. Localitatea: ȘARD, jud. Alba. Data : 1872. Editorii au eliminat v. 4 al originalului. în ms. v. 1 : *F... morții tăi;* v. 2 : *pre lanț;* v. 3 : *și făfmusteață;* v. 4 : *Cînd prindeam a-mbla la fete;* v. 5 (resp. 4) : *Da-mi țipași;* v. 8 (resp. 7) : *Multe palmi îi.* Textul : ms. nr. 2 197.11. 119, f. 2 *, t. 16 b] (numerotarea noastră). Culegător: SÎNCELEANU OCTAVIAN, cl. VIII. Localitatea: CUGIR, jud. Alba. Data: 1868. E fragmentar; cuprinde numai primele 5 versuri, cu diferența la v. 1 : *F... morții tăi;* v. 2 : *m-ai prins ;* v. 3 : *Tinerel fâr'de;* v. 4 : *Și-mi dedeși pușca pre.*

DCXL. Reproducem integral singura variantă a cîntecului publicat, subliniind acele versuri care au fost reluate în versiunea tipărită: ms. nr. 2 197.11.106, f. 4 —5 ', t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STANCU NEGRU IOAN. Materialul este nelocalizabil. Data : 1868 (?)

Frunză verde trei șăcaști,
într-o vineri după paști,
La cătane m-au strigat,
Pârul mi l-au retezat,
La Italia *m-o plecat*
Pentru-o pușcă, ard-o-ar focul,
îmi lăsai casa și locul;
Pentru-o pușcă, ard-o-ar para,
îmi lăsai locul \și] țara;
Pentru pușca ruginită,
Rămas-a casa jelită,
Râu îi stă muntelui, râu,
Fără piatră, fără brazi,
Ca și mie fără frați;
Rău îi stă muntelui. râu.

La v. 9, Ja
care noi am

DGXLI.
2 197.11.187
Culegător :
ALECUȘ, j
v. 10 — 13
ms. v. 7:
Numai mo
din versiune
tipărite prov
*, t. 26 (nu
VLASE, cl
Data : 1863.

DCXLI
2 197.11.108
Culegător:
BLAJ, jud
v. 7 și
cuprinde;
v. 8 (resp.
v. 15 (resp
v. 19 (resp
v. 22 (resp.
finalul ne

în continuare: ms. nr. 2 197.II.3, f. 10' - 11 % t. 42 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872.

Rău, maico, m-ai blestemat
Să umblu din sat în sat
Gu mîndră necununat
Ca banu de la-mpărat,
Să umblu din ţară-n ţară
Ca banu de la cămară,
Să mă arză soarele
Pre drumu Aradului
Cu puşca-mpăratului.
Mai bin'de-ai fi blestemat
Să mă arză soarele
în mijlocul capului
De coarnele plugului.

DCXLIII. Reprezintă reducerea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.27, f. 7-, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1872-1873. Are titlul *Nevasta bună*. Editorii au eliminat v. 2 din original, care se repetă şi la locul 5, transcriind restul destul de fidel. în ms. v. 2 : *Dragă, dragă si iar dragă;* v. 3 (resp. 2) : *Toţi sătenii;* v. 4 (resp. 5) : *marama;* v. 5 : *Dragă, dragă şi iar dragă;* v. 6 —8 (resp. 4 — 6) identice.

DCXLIV. Reprezintă prelucrarea (reducerea şi amplificarea concomitentă) a singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.108, f. 5'"~", t. 6. Culegător: VULCAN IOAN, cl. VIL Localitatea : or. BLAJ, jud. Alba. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 1-3, 15 — 21 şi au omis v. 16-19 din original. în ms. v. 1 (resp. 4): *Ziua bună mi-am luat;* v. 2 şi 4 (resp. 5 şi 7) *De la floarea;* v. 5 (resp. 8) : *Ei, de la;* v. 9 (resp. 12) *de la joc;* v. 12-13 identice cu 22—23; v. 14 (resp. 24) *Câ porunca;* v. 16 — 19 : *Jurai un jurâmînt greu, j Amar de sufletul meu! / Focul tare m-a jurat, f L-aş lăsa şi mi-i păcat.* Pe margine, Jarnik scrie: „remasu bun" şi „cătana".

'' r

DGXLV. Reproduce întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.172, f. 4 % t. 22 (numerotarea culegătorului). Culegător: MICU M. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. v. 1: *Frunză;* v. 2: *Rea veste-a venit;* v. 3 : *Să ducă;* v. 4 şi 6 : *nu-i un fir;* v. 5 şi 7: *Fâr' singele.*

DCXLVI. Reprezintă o combinaţie ad-hoc între două variante deosebite. La baza versiunii publicate stă textul: ms. nr. 2 197.11.187, f. 1 \ t. 1 c (numerotarea lui Jarnikh Culegător: CORDESCU NICOLAE, cl. VIL Localitatea: ALECUŞ, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 1: *Frunză verde;* v. 2: *Rea veste-a venit In;* v. 3: *Sâ ducă;* v. 4 — 9 (resp. 6 — 13): identice; v. 10 (resp. 14): *Câşile;* v. 11-14: *Şi noaptea cind se trezesc, / Tot cu lacrimi ii jelesc; / Dimineaţa cînd se scoală, / Cu lacrămi obrazu-şi spală.* Varianta a doua : ms. nr. 2 197.II.3, f. 15-, t. 48 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872. A furnizat v. 4 şi 5 ale versiunii publicate. în ms. v. 1 : *Frunză verde;* v. 2 : *Au venit o veste-n;* v. 3 : *Că se duc;* v. 4 : *Au venit;* v. 5 : *Sâ mă duc la:* v. 6 —7 : *Eu la numeraş m-am dus, / La măsură n-am ajuns.*

DCXLVII. Reprezintă prelucrarea, prin amplificare, a singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.54, f. 2 ', t. 25 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea : DOŞTAT, jud. Alba. Data : 1863. Editorii au adăugat v. 1—2 şi 4 — 5, transcriind liber originalul. în ms. v. 1 (resp. 3): *lo-s cătană;* v. 2 identic cu v. 6; v. 3-4 (resp. 7-8): *Cînd oi veni s-o găsesc, / Că iarăşi întineresc.*

DGXLVIII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.82, f. 3 ', t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BLAGA PAUL, cl. VIII. Localitatea : FĂRĂGĂU, jud. Mureş. Data : 1863, purtînd clasificarea provizorie a lui Jarnik : „cătana". Editorii au adăugat v. 6-7, 10-11 şi 24, omiţînd v. 5-7 şi 11 ale originalului, în ms. v. 1 : *maică;* v. 5 —7 : *La mijlocul taberii, / Că io-acolo, măicuţă, oi fi. / De, maică, nu mi-i găsi;* v. 8 (resp. 5): *maică;* v. 9 (resp. 8): *Su poluţa;* v. 10 (resp. 9): *Câ io-acolo-i fi-ngropat;* v. 11: *Şi de unguri împuşcat;* v. 12 (resp. 12): *min'va;* v. 13 (resp. 13-14): *mintă-n floare;* v. 14 (resp. 15-16) : *Şi din păr, calapâr;* v. 17 (resp. 21) : *Din buzele, izvorele;* v. 20—21 : *Şi sâ bei, sâ lăcuieşti, / Şi pe min'să mă jeleşti.*

B. STRIGĂT

Textul pus ca motto în faţa capitolului (p. 357) are la baza lui singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.6, f. 4 % t. 19 (numerotarea culegătorului). Culegător : LAZĂR ALEXE, cl. VI. Localitatea: ALĂMOR, jud. Sibiu. Data: 1872. Editorii au adăugat v. 4 şi 5 — 6, transcriind originalul cu toată fidelitatea. în ms. v. 3 (resp. 3) : *două strune.*

I. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.175, f. 4 -, t. 42 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOIŞE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud, Alba. Data: 1872. Editorii au transcris absolut exact v. 1 — 2 şi au adăugat v. 3-5.

II. Reprezintă o combinaţie între două variante. Prima, un simplu distih: ms. nr. 2 197.11.60, f. 1 ', t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUCURESCU VASILE, cl. IV (?). Localitatea: PĂNADE (şi jur), jud. Alba. Data: 1872. A oferit materialul pentru distihul corespunzător al versiunii publicate (diferă la v. 1 : *jocu;* v. 2: *Da).* Cea de-a doua : ms. nr. 2 197 .11. 59, f. 3 % t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUZDUGAN MILITON, cl. V. Localitatea: ALECUŞ, jud. Alba. Data: 1872. A oferit sugestii pentru cea de-a doua parte a versiunii publicate (v. 3—4). în ms. v. 1 : *Place-mi;* v. 3 — 4: *De pornit, l-aş porni bine, / Da piciorul nu-l ştiu pune.*

III. Nu am aflat prototipul piesei în cuprinsul culegerii.

IV. Reprezintă reducerea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.43, f. 1 % t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GRAUR ZAHEI, cl. V. Localitatea : POARTA, jud. Mureş. Data: 1872. Editorii au omis v. 5 — 8 ale originalului şi au

adăugat
aproape ex
nu şi o tea
juca-o I Şi

V. Tex
simplu fra
furnizat ma
au extras c
— 2 % t.
Jarnik). Cu
calitatea:
versuri; r
(numerotar
IOAN, cl
Gluj. Data
f. 8 % t. 2
CUP VLA
Mureş. Da
suri din cor
/ Ca oiţele
sune satu-
amplificat,
a noului t

VI. Re
legere : ma
rotarea noa
cl. VIL
ta: 1863. D
mâni, cele
Editorii au
scriind ori

VIL R
culegere :
lui Jarnik)

litatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 4 – 6 şi refrenul. în ms. v. 2 : *o lungă;* v. 3 : *Din care.*

VIII. Reproduce întocmai varianta: ms. nr. 2 197. 11.164 f. 10 ᵛ-, t. 36 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea: GALTIU, jud. Alba. Data: 1863. Editorii au adăugat refrenul final, transcriind absolut exact originalul. Varianta : ms. nr. 2 197.11.185, f. 20 ,*, t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STRĂJANU MIHAIL, cl. VIII. Localitatea: TIUR, jud. Alba. Data: 1863, este defectivă. în ms. v. 1 : *M-o fost dus maica de-acasă;* v. 2 (resp. 3) : *mindra;* v. 3–4 (resp. 5) : *dracul le şti,* cu care se şi încheie.

IX. Reproduce absolut exact varianta: ms. nr. 2 197.11.83, f. 3 ᵛ-, t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BARBU PATRICIU, cl. VIL Localitatea: GALTIU, jud. Alba. Data: 1863. Din ciclul *Strigări la joc.* Replica sa din aceeaşi localitate şi culeasă la aceeaşi dată: ms. nr. 2 197.11.164, f. 8 ,', t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : OLTEANU PAUL, cl. VI, diferă la v. 1 : *de pre soc.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.132, f. 1 ,\ t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMEON. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863 - 1867. Debutează cu o contaminare: *Stau feciorii lîngă joc I Ca tăciunii lingă foc,* după care, fără versul invocativ, se trece direct la substanţa strigăturii. în ms. v. 3 (resp. 2) : *Halda, lele.*

X. Reproduce aproape exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.90, f. 4 ,\ t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863. Editorii au modificat sensul interogativ al celui de-al doilea distih. în ms. v. 2 : *la ţipat;* v. 3 : *Amar, vere;* v. 4 :- *Au nu joci cu cine-ţi place?*

XI. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.90, f. 4 ᵛ*, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data : 1863. în ms. v. 3 : io *joc;* v. 4 : *Şi tu mie n-ai ce-mi.*

XII. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.172, f. 3 ,,, t. 15 (numerotarea culegătorului). Culegător : MICU M. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Editorii au adăugat cele două refrene. în ms. v. 1 : *de ce-as juca.*

XIII. Reproduce aproape exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.13, f. 2 ᵛ›, t. 38 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea : MICĂSASA, jud. Sibiu. Data: 1872. Editorii au adăugat refrenul. în ms. v. 2 : *Nu vă* poci; v. 2 şi 4 : *pre.*

XIV. Reprezintă partea introductivă a unui material mult mai amplu, care a servit şi la detaşarea textului cu nr. 5. Transcriem aici varianta tipică, subliniind versurile care au intrat în compunerea versiunii publicate şi făcînd, faţă de aceasta, trimiterile comparative corespunzătoare, pentru celelalte două variante aflate în culegere. Detaliile tehnice ale variantei, precum şi textul ei, sînt următoarele: ms. nr. 2 197.11.184, f. 19 ᵛ'-20 ᵛ', t. 105 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B.IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863.

Mîndră mâmucâ-am avut,
Frumos copil m-a făcut.
M-o-nfăşat cu flori de munte,
*Toţi gura să mi-o ascult*e,
Mindrele să mi-o sărute.
Strigă, strigă, să se strîngă,
Ca oiţele la strungă ;
Strigă tare-n gura mare,
Să răsune satu-n vale
Ca să-mi iasă toate-n cale.
Drăguţa fîrtatului,
Cea diii capul satului,
Busuioc verde de, fete,
De-unde şede, ea mă vede;
Busuioc verde de munte,
Numai gura i se-aude;
Busuioc verde domnesc,
Numai ochii că-i sclipesc.

Precum se vede, editorii au transcris originalul destul de fidel (mici modificări lexicale la v. 1 – 3) şi au adăugat refrenul de încheiere. Faţă de textul transcris mai sus, varianta : ms. nr. 2 197.11.134, f. 8 ,,, t. 28 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VII. Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863. Diferă la v. 2: *m-o;* v. 10: *iesă, tot,* oprindu-se la v, 12.

b (numerotarea culegătorului şi a lui Jarnik). Culegător : TÎRNĂVEANU IOAN, cl. V. Localitatea: SUSENI, jud. Mureş. Data: 1863. Diferă la v. 1 : *eu mamă-am;* v. 8: *lumea mare ;* v. 10 : *tot;* v. 17 : *la fete ;* v. 14. *De unde şede;* v. 18 : *ochii ei;* v. 19 – 22: *Că ne-aşteaptă-n bătătură j Mîndra mea cu floare-n gură, / Pe mine cu doru-n sîn, f Pe tine c-un braţ de fîn.*

XV. Reprezintă reducerea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.182, f. 5,*,-t. H (numerotarea culegătorului). Culegător: ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea : BUIA, jud. Sibiu. Data : 1872. Editorii au omis ultimele 2 versuri ale originalului. în ms. v. 4 : *Nici să nu ;* v. 5 – 6 : *Dar noi, mîndro, ne-am iubit j Şi n-am mai păcătuit.*

XVI. Reproduce aproape întocmai varianta: ms. nr. 2 197.11.109, f. 3ᵛ', t. 38 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea : AORISTEU, jud. Mureş. Data: 1872. în ms. v. 1: *De-aci;* v. 4 : *Mi-oi cînta eu cît oi vrea.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.13, f. 2ᵛ/ₒ t. 36 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea: MICĂSASA, jud. Sibiu. Data: 1872. Mai adaugă un vers, al cincilea. în ms. v. 1 : *Belgărad;* v. 3 : *Ceteraşu-i;* v. 4 : *Şi-mi voi zicet;* v. 5 : *Şi-oi juca cînd ci putea.*

XVII. Reproduce, cu modificări importante în mesajul artistic al piesei, singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.168, f. 4,*, t. 19 (numerotarea culegătorului). Culegător: NEGRUŢIU F. IOAN, cl. V. Localitatea: SUCUTARD, jud. Cluj. Data : 1872. în ms. v. 3 : *şi-a mele mîndre,* v. 4 : *Dac-oi muri, să mă ciule.*

XVIII. Reproduce absolut exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.118, f. 3 ᵛ', t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : RUSU AUGUSTIN, cl. V. Localitatea : UIOARA, jud. Alba. Data : 1863. Textul a fost transcris exact. Editorii au eliminat şi modificat unele elemente de oralitate. în ms. v. 1 : *măi (— mei);* v. 2 : *Na copile, na ;* v. 3 : *hop ş-aşa (= hop si asia);* v. 4 : *iu, ha, ha.*

XIX. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.109, f. 3ᵛ*, t. 40 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : VICIU ALEXIU, cl. V.

Localitatea: ...
v. 3 : *Zi-mi* ...

XX. Rep...
2 197.11.104, ...
Culegător: ...
ASINIP, ju...
2 197.11.68, ...
Culegător: ...
SPINI, jud. ...
două distih...
Doamne, şi-m...

XXI. Re...
2 197.11.106, ...
legător: NE...
zabil. Data: ...
f. 3 ᵛ', t. 19 ...
CILĂ VASI...
jud. Alba. ...
şi 6 din vers...
iuşurel; v. 2 ...
5) : *(ie mnea*...

XXII. R...
culegere : m...
Jarnik). Cul...
tatea: DOŞ...
adăugat ulti...
v. 2 : *Că ţi*-...

XXIII. ...
ficare conco...
– 2 ,', t. 9 ...
LUŢ CAN...
jud. Mureş. ...
6 – 8, omiţi...
textul integ...
compunerea ...

Cum jucăm cu pene verzi :
Penele se scutură,
Feciorii se bucură,
Fetele se supără.

Față de aceasta, varianta : ms. nr. 2 197.11.65, f. 1 r% t. 1 (numerotarea culegătorului). Culegător: CEAUŞEANU ALEX., cl.VI. Localitatea : PORUMBENI, jud. Flarghita. Data : 1872. Diferă la v. 2 : *cămaşă* ; v. 3 : *mi-e voia* ; v. 4 : *Să iau;* v. 6 : *Cu caii-mpâratului;* v. 10 : *Fetele se bucură,* v. 11 lipsă. Varianta : ms. nr. 2 197.11.137, f. 2v', t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IACOB, cl. VIL Localitatea : NUŞENI, jud. Bistrița-Năsăud. Data : 1863. E fragmentară, deosebindu-se prin lipsa v. 4 siv. 7 — Uşi modificarea v. 6 (resp. 5) : *Cu caii-mpăratului.*

XXIV. Reprezintă prelucrarea (reducere şi amplificare concomitentă) singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.175, f. 3v% t. 26 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872. Editorii au adăugat ultimele 3 versuri, omițînd primele 3 ale originalului. În ms. v. 1 —3 : *Strigați, strigați sâ se siringă, j Să se strîngă etele, j Mai tare nevestele;* v. 6 (resp. 3): *moartea-mi fac.*

XXV. Reproduce întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.171, f. 6 r,t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU NICOLAE, cl. VIL Localitatea : DOŞTAT, jud. Alba. Data : 1863. în ms. v. 3 : s-o *dus pre* ; v. 4 : Că *nu-s cară.*

XXVI. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.131, f. 3v-,t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP VASILE SENIOR, cl.V. Localitatea : SĂLCUD, jud. Mureş. Data : 1863. Editorii au adăugat v. 5 şi refrenul final. îrrms. v. 3 : *Că pe sară.*

XXVII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.64, f. 1 r*, t.5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CĂLUȚ CANDID, cl. V. Localitatea: CERGHIZEL, jud. Mureş. Data: 1872. Editorii au adăugat v. 5. în ms. v. 3 :27 Şi-as/a.

XXVIII. Reproduce aproape fidel singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.140,f. 3v\ t. 43 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl.VII. Localitatea : MAIOREŞTI, jud Mureş. Data : 1863. în ms. v. 1 : *Haida;* v. 2 : *Tocma-n Braşeu sâ ne-oprim.*

XXIX. Reproduce exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.132, f. 1v'—2v", t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMEON. Localitatea : BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data : 1863-1867. în ms. v. 5 : *Nici popa nu te întreabă.* '

XXX. Reproduce exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.171, f. 5v-, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU NICOLAE, cl, VIL Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 5: *baier şi crătință.*

XXXI. Reproduce absolut exact singura variantă din culegere : ms.nr. 2 197.11.27, f. 116 r\ t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data : 1876. Din ciclul *Hore poporale.* Editorii au adăugat refrenul.

XXXII. Reproduce exact unica variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.27, f. 115 v', t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1876. Din ciclul *Hore poporale.* în ms. v. 4 : *de pupat.*

XXXIII. Reprezintă reducerea unicei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.126, f. 2v', t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ȚĂRANU IOAN, cl. VIL Localitatea : CHEȚANI, jud. Mureş. Data : 1863. Editorii au omis primele două versuri ale originalului, transcriind ultimele două absolut exact. în ms. v. 1 — 2: *Place-mi asta, ba asta... j Oilua, care mi-or da.*

XXXIV. Reproduce aproape exact varianta : ms. nr. 2 197.11.184, f. 2 r-, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARȚIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik: „nedesp.". Editorii au adăugat versul introductiv. în ms. v. 2 (resp. 3): *de tulpă;* v. 3 (resp. 4) : *mîndra-n furcă;* v. 4 (resp. 5): *Să mă ție-n.* Varianta următoare aduce o nota de umor uşor indecent: ms. nr. 2 197.11.150, f. 2 r\ t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOACHIM, cl. V. Localitatea: BĂIȚA, jud. Mureş. Data: 1863. în ms. v. 2 (resp. 3) : *de lunca ;* v. 5 (resp. 6) : *Pună-ntre picioare.*

XXXV. Reproduce exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.80, f. 2vY t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BÂRNA GEORGE, cl. VIII. Localitatea : ICLOD, jud. Alba. Data : 1863. în ms. v. 1 : *Mîndro;* v. 2 : *Dracu* ; v. 3 : *gura ;* v. 4 : *Că şi io ;* v. 5 : *Da pe-o zi.*

XXXVI. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.II.3, f. 2r*, t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872. Editorii au adăugat v. 3 — 4. în ms. v. 1 : *Mîndro;* v. 2: *pre-a cui.* în culegerea mai veche a lui N. Pauleti nu figurează.

XXXVII. Reproduce exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.126, f. 3 r% t. 26 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ȚĂRANU IOAN, cl. VIL Localitatea: CHEȚANI, jud. Mureş. Data: 1863. Poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik: „înfruntare". în ms. v. 3: *Cînd gîndeam.* La v. 2, culegătorul scrie: *Nu mă (-n) drăgosti.*

XXXVIII. Reprezintă prelucrarea (reducere şi amplificare concomitentă) singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.86, f. 2v', t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: AVRAM IOx\N, cl. V. Localitatea: MINȚIU GHERLEI, jud. Cluj. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 4 şi refrenul şi au omis v. 4 — 11 ale originalului, care ne duceau spre doine nr. LXVIII. în ms, v, 1 — 3 transcrise absolut identic: v. 4 — 11: *Ochii tăi fac şepte sate, / Sprîncenele o cetate. / Ochii tăi cei cu albuş, I Mult mă scoală din culcuş; / Ochii tăi cei cu lumină, I Mult mă scoală din hodină. J Cînd îți văd eu ochii tăi, j Eu visez să fie-ai mei.*

XXXIX. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.140, f. 2 r*, t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863. în ms. v. 1: *lele-Ileană;* v. 3: *Pentru tin', lele;* v. 4 : *pre luncă.* Editorii au adăugat v. 7 şi refrenul.

XL. Repr
legere: ms.
culegătorului
Localitatea:
ms. v. 1 : *Ch*
5: *S-aprindă*
Le aparține
două texte
Varianta m
merotarea
IOAN, cl. V
Cluj. Data:
v. 3 —5 : *Să*
/ Care-i cu i
f. 4 v', t. 7
CULEȚ IO
jud. Alba.
striga; v. 3
mîndruța-n

XLI. Re
2 197.11.62, f
legător : B
SUSENL j
Mă bat c
Mă bat. T
(numerotare
VASILE,
Alba. Data
tihuri, în m
Mă latră c
v. 4 (resp.
refrenul.

XLII. R
din culege
(numerotare
cl. VI. L
Data: 186
mîndră n
în ms. dup
Strigări.

XLIII.
din culege
tarea lui J
cl. V. Loc
ms. v. 3 :
Editorii au

XLIV. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.II.11S, f. 3ᵛ\ t. 6 (numerotarea lui Jarnik), Culegător: RUSU AUGUSTIN, cl.V. Localitatea: UIOARA, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 2: *Totu-s;* v. 4: *Totu-aşteaptă.* Editorii au schimbat însă peste tot refrenele originale. în ms. după v. 1. o *ho, hop, hop!;* v. 2 : *hop şi-aşa;* v. 3 : *mâi;* v. 4 : *hop, copile, hop!*

XLV. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere: ms, nr. 2 197.11.117, v. 1 ᵛ-ᵛ', t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea : ERNEI, jud. Mureş. Data: 1872. Editorii au adăugat v. 2 şi 6-7, plus refrenul. în ms. v. 1 : *Copilită;* v. 2 : *Cine dracul te-a ştiut.*

XLVI. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere: ms. nr. 2197.11.73, f. 3 ʳ\ t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIORTEA GEORGE, cl. V. Localitatea: PEȚELCA, jud. Alba. Data: 1865. Editorii au adăugat v. 5. în ms. v. 1 : *Dragul meii;* v. 2: *brațk;* v. 3 —4 identice.

XLVII, Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr. 2 197. 11.158, f. 2 ʳ', t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POCANU TEODOR, cl. VIL Localitatea: SÎNBENEDIC, jud. Alba. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 5-6. în ms. v. 3: *chistrui.* Două variante din TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data : 1872, aduc modificări uşoare de amănunt, rămînînd la aceeaşi schemă de patru versuri. Prima: ms. nr. 2197. II.122,f. 3ᵛ% t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : SURDESCU D., cl. V, diferă la v. 1 : *Vai, mîndruță, ochi;* v. 2: *Dragă-mi eşti şi cumu-mi;* v. 3: *Dar. mîndruță ochi nerii;* v. 4 : *Şi nu-mi trebui.* Varianta: ms. nr. 2 197.II.8, f. 3 ᵛ*, t. 32 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MACAVEI IOAN, cl. VI, diferă la v. 1: *Vai, mîndruță, ochi;* v. 2 : *Neagră eşti şi cum îmi;* v. 3 : *Da mîndruță ochi nerii;* v. 4 : *-Şi nu-mi trebui.*

XLVIII. Reproduce aproape exact varianta : ms. nr. 2 197.11.79, f. 2 ᵛ% t. 15 (numerotarea lui Jarnfk). Culegător: ALUTANU IOAN, cl. VIL Localitatea: or. FĂGĂRAŞ, jud. Braşov. Data: 1863. Editorii au introdus la v. 4 dispoziția emistihială. în ms. v. 3 : *Sâ o bată.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.62. f. 4ᵛ, t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUTNARIU ALEX., cl. VIII. Localitatea: SUSENI, jud. Mureş. Data: 1863. E aproape identică. în ms. v. 1 : *Zis-au mama;* v. 3: *Să o bată.* La v. 4, Jarnik marchează, cu creionul, dispoziția emistihială a versului, fapt trecut in versiunea publicată. Varianta: ms. nr. 2 197.11.189, f. 1ᵛ', t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FLORIAN GEORGE. Localitatea: VIŞUIA, jud. Bistrița-Năsăud. Data: 1863-1867. E confuză. în ms. v. 1 : *Zis-a mîndră;* v. 3 : *Să o bată.* Interesante sînt alte 3 variante care duc ideea mai departe, de obicei pleonastic. Astfel, varianta : ms. nr. 2 197. 11.132, f. 4ᵛ\ t. 25 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMEON. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863-1867. Adaugă încă două versuri, în ms. v. 1: *Zis-au;* v. 2: *Să-mi iau mîndră de-;* v. 3: *S-o Mutească;* v. 5 — 6: *Apoi iară de cuptor, / Să ştiu că-s cu ajutor.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.171, f. 6ʳ', t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU NICOLAE, cl. VIL Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863. Adaugă şi ea două versuri, în ms. v. 1:0 *zis maica;* v. 2: *Sâ-i aduc încasă nor;* v. 3: *S-o izbească;* v. 5 — 6: *Şi de toate unghiurile, I Sâ-i aline junghiurile.* Ultima variantă : ms. nr. 2 197.11.150, f. 4 ᵛ-, t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IOACHIM, cl. V. Localitatea : BĂIȚA, jud. Mureş. Data : 1863. Aduce 3 versuri în plus. în ms. v. 1 : *Zis-au mama;* v. 2: *Sâ îi iau;* v. 3 : *Sâ o bată;* v. 5 repetă versul inițial; v. 6 — 8: *Eu i-am spus cuvint curat: / —Eu nu-s, maică, de-nsurat, j Nici mîndră de măritat.*

XLIX. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.11.27, f. 79 ᵛ% t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1876. Din ciclul: „Poezii poporale". Editorii au adăugat v. 2. în ms. v. 2 (resp. 3): *Să-fi bage banii-n; v.* 3: *n-ar mai zice;* v. 6 (resp. 7): ***Pe cînd.*** Varianta : ms. nr. 2 197.11.145, f. 2ᵛ% t. 25 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP MATEI, cl. V. Localitatea : TĂURE, jud. Bistrița-Năsăud. Data: 1872. E fragmentară, oferind paralele la finalul versiunii publicate. în ms. v. 1 (resp. 4) : *Auzi, bade, mierla zice;* v. 4 (resp. 7): *Cînd tu ti-i.*

L. Reprezintă prelucrarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.168, f. 3ᵛ", t. 15 b (numerotarea culegătorului). Culegător : NEGRUȚIU F. IOANV ci. V Localitatea: SUCUTARD, jud. Cluj. Data: 1872. Editorii au adăugat v. 4—7, evident extrafolclorice, şi au omis v. 4—5 ale originalului. în ms. v. 2: *preste;* v. 3 : *Sâ căutăm vinul de;* v. 4-5 : *Să dăm paie juncilor, / Buze dulci voinicilor.*

LI. Reproduce aproape exact varianta: ms. nr. 2 197.11.122, f. 2 ᵛ', t. 5 (numerotarea lui Janik). Culegător: SURDESCU D., c. VI. Localitatea: TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data: 1872. În ms. v. 2: *dacă cini;* v. 3 : *Câ ieşi afară şi-o.* Alte două variante din aceeaşi localitate sînt replici foarte apropiate. Astfel: ms. nr. 2197.IL8, f. 1ᵛ\ t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MAGAVEI IOAN, cl. VI. Data : 1872. Diferă la v. 1: *Cu ibomnica;* v. 2: *Nu ți-e;* v. 3: ***Câ ieşi afară şi-o.*** Textul: ms. nr. 2 197.11.127, f. 3ᵛ% t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODEA IOAN, cl. V. Data: 1863. Diferă la v. 1: *mîndruță din;v.* 3: *Ieşi afară şi o;* v. 4: *Mergi în.* Destul de apropiată este şi varianta : ms. nr. 2 197. 11.132, f. 6ᵛ% t. 39 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP SIMEON. Localitatea : BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data : 1863 — 1867. Aceasta diferă la v. 1 : *mîndruță din;* v. 3 : *Ieşi afară şi o vezi.*

LII. Editorii au avut la dispoziție 4 variante aproape identice, într-o formulă închisă de catren. Față de toate, editorii au adăugat versul median (v. 3), îndepărtînd cele două capete ale antitezei exprimate în text. Detaliile tehnice ale celor 4 variante sînt:

a) Ms. nr. 2 197.11.84, f. 3ᵛ% t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BĂCILĂ VASILE, cl. V. Localitatea: LODROMAN, jud. Alba. Data: 1872,

b) Ms. nr. 2 197.11.129, f. 5ᵛ, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : RADU SIMION, cl. V şi RADU IOAN, neidentificat. Localitatea: BELDIU, jud. Alba. Data: 1863, - ;

c) Ms. nr. 2 197.11.177, f. 2 *% t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU VASILE, cl. VII. Localitatea : OBREJA, jud. Alba. Data : 1863,

d) Ms. nr. 2 197.11.162, f. 3ᵛ% t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PETRUȚ ALEXANDRU, cl. VI. Materialul nelocalizabil. Data : 1863.

Analiza comparativă a variantelor scoate în evidență următoarele :

v. 1 : *De-aş şti că mă duc în rai:* a; *câ m-aş duce-n rai:* b; *m-oi duce* : c, d.

v. 2: *Mi-c*
căruț : c.
v. 3 : *Da*
ştiu câ: d.
v. 4 : *Câ*
b, c; *Că îm*
Versiunea
oferea un e
stabilă (var.
V. 2 a fost î
în cuprinsul
întru totul v

LIII. Rep
concomiten
de mai jos
(numerotarea
JUNIOR, cl
Data: 1863
(numerotarea
cl, VIII. Lo
1863; ms.
lui Jarnik).
tea : ȚAPU,
f. 2ᵛ, t. 13
ŞAN GHEC
jud. Mureş.
şi au elimin
de frivolitat
conținut:

Față de
v. 3 : *Făr-o*
v. 1 : m-a *f*
feră la v. 1
nu am; v.
Varianta : r
lui Jarnik).
litatea : or.
E mai am
v. 2 : *Eu*
Şi le-am t

Mai dulce la; v. 8: *Si-ntogmitâ şi la stat.* Varianta: ms. nr. 2197.11.165, f. 6 ·' " ᵛ', t. 42 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : NOVACU AL., cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil, e fragmentară şi schimbă orientarea discursului. în ms. v. 2: *Nici un drăguţ;* v. 3 – 4 : *Numa-o sută fără tri / Şi nici unul nu-i aci.*

LIV. Reprezintă amplificarea oricăreia din cele două variante identice din : TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data : 1872. Editorii au adăugat v. 1. şi 4, fără nici un motiv aparent. Detaliile tehnice ale variantelor sînt: ms. nr. 2 197.11.122, f. 3 ·\ t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SURDESCU D., cl. V şi ms. nr. 2 197.II.8, f. 3 ·% t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MACAVEI IOAN, cl. VI. în ms. v. 1 (resp. 2): *mie de tine;* v. 2 şi 4 (resp. 3 şi 6): *Mi-i mai drag.*

LV. Reprezintă prelucrarea (reducere şi amplificare concomitentă) a variantei : ms. nr. 2 197.11.184, f. 9 ᵛ* — 10 ·', t. 53 (numerotarea lui Jarnik), Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 5 – 9 şi au eliminat v. 4 – 5 şi 7 ale originalului, în ms. v. 1: *Frunză verde trei smochine;* v. 2: *pre,* v. 4 – 5. *Pre cîte le-am dofiorit, \ Toate s-or tămăduit;* v. 6 (resp. 4): *Ba pre cîte-oi;* v. 7: *Toate s-or tămădui.* Materialul poartă clasificarea lui Jarnik: „lauda de sene"; Alte două variante modifică finalul textului. Varianta: ms. nr. 2 197.II.3, f. 14 ·\ t. [46 b] (numerotarea noastră). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872. Face la v. 1: *cu multe fire;* v. 2 (resp. 3): *Doftor am fost de copile;* v. 3 – 6: *Pre cîte le-am doctorii, I Toate-au rîs şi-o mulţămit. j Numai una mi-am lăsat, { Ea au plîns şi-o lăcrămat.* în original, formele duble: *doftor,* dar *do^torit,* au şi o. Varianta: ms. nr. 2 197.11.156, f. 2 ᵛ-, t. 27 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POPESCU IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea: CĂPÎLNA, jud. Alba. Data: 1863. E, faţă de cea anterioară defectivă, cuprinzînd numai primele 4 versuri. în ms. v. 1 : *cu. două fire;* v. 2: *FosUam doctor;* v. 3 – 4: *Pre cîte le-am doctorii, / Foarte bin'mi-au. mulţumit.*

LVI. Nu am aflat prototipul textului în cuprinsul culegerii.

LVII. Reprezintă prelucrarea (reducere şi amplificare concomitentă) a variantei : ms. nr. 2 197.11.165, f. 1 ·*, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : NOVACLT AL., cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Editorii au adăugat ultimele 2 versuri şi au eliminat corespondentele lor din original. în ms. v. 2 : Ca-z *frumos^;* v. 3 – 4: *Nu-i frumos cine se vede, \ Că-i frumos cui i se şede.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.131, f. 1 ᵛ*, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP VASILE SENIOR, cl. V. Localitatea : SĂLCUD, jud. Mureş. Data: 1863. Inversează ordinea celor două distihuri şi mută poanta în domeniul moral. în ms. v. 1 : *cine-i frumos;* v. 2: *cine-i drăcos;* v. 4 (resp. 2) *Că-i frumos.*

LVIII. Reproduce absolut exact singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.109, f. 3 ·\ t. 29 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea : AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data : 1872.

LIX. Reprezintă prelucrarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.56, f. 1 ᵛ\ t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DANCEA GEORGE, cl. VI. Localitatea: GÎRBOVA, jud. Alba. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 4 şi 6 – 7, omiţînd v. 5 al originalului, în ms. v. 2 : *mîndruţă;* v. 4 (resp. 5) : *Şi-s numa cu chimeşa;* v. 5 : *Şi mi-o pică streaşină.*

LX. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11. 27, f. 52 ᵛ*, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1875. Din ciclul *Poezii poporale.* Editorii au adăugat v. 4. în ms. v* 1: eei *din colţ;* v. 4 – 5: *Mînca-mi-aş eu cocia / Şi grădina cu via.*

LXI. Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr. 2 197.11.108, f. 4 ᵛ' - 5 ·% t. (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VULCAN IOAN, cl. VIL Localitatea: or. BLAJ, jud. Alba. Data : 1863. Editorii au adăugat v. 5. în ms. v. 3 : *La tine.* Motivul circulă şi într-alte formulări. Astfel este varianta: ms. nr. 2 197.11.23, f. 2 ·', t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SAVA MACOVEI, cl. VI. Localitatea: HOPÎRTA, jud. Alba. Data: 1872, Face la v. 1 : *cu frunza lungă;* v. 2 : *un pic;* v. 3 – 4: *Să mă umbrez cu mîndra,! I Codrule, la umbra ta.* Mai frecventă este formula dialogată, cuprinzînd şi răspunsul codrului. Oferim un asemenea text: ms. nr. 2 197.11.173, 2ᵛ' — 3·', t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MICU SIMEON, cl. VIII. Localitatea : SĂRMĂŞEL, jud. Mureş. Data : 1863.

— Godrule, frunză rotundă,
Slobozi-mi o tîr'de umbră.
— Ba eu nu ţi-oi slobozi,
Că mîndra ţi-i tinerea
Şi-i cădea-n păcat cu ea.

Absolut identice sînt variantele : ms. nr. 2 197.11.57, f. 4·% t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DANC ŞTEFAN, cl. V. Localitatea : ŢAPU, jud. Alba. Data: 1863. Şi ms. nr. 2 197.11.149, f. 6ᵛ\ t. 23 (numerotarea culegătorului). Culegător : POP VASILE JUNIOR, cl. V. Localitatea: DUMBRAVA, jud. Alba. Data : 1863. Ultima variantă din această familie de motive aflătoare în culegere este mai amplă : ms. nr. 2 197.11.117, f. 4·', t. 43 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea : ERNEI, jud. Mureş. Data : 1872. în ms. v. 2 – 3 : *Fă-mi şi mie puţină-umbră, \ Să mă umbresc cu-a mea mîndră;* v. 4 : *Bucuros umbră ţi-aş face;* v. 5 (resp. 4) : Dar *mîndra;* v. 6 (resp. 5): *Şi-i* face; v. 7: *Şi mi-a pica frunza mea.*

LXII. Reproduce întocmai varianta: ms. nr. 197. 11.118, f. 3·% t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: RUSU AUGUSTIN, cl. V. Localitatea: UIOARA, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 1: *mîndruţele;* v. 2 şi 5 : *Viscuiesc.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.110, f. 1ᵛ, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : VODĂ ŢIGANU AMBROZIU, cl. VI. Localitatea: NOŞLAC, jud. Alba. Data : 1863, diferă la v. 1 : *mîndruţele;* v. 2 şi 5 : *Viscuiesc;* v. 3 : *Pre sub.* Ultima variantă: ms. nr. 2 197.11.85, f. 1ᵛ\, t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BANFI OCTAVIU, cl. V. Localitatea : ŞOMOŞTENIC, jud. Mureş. Data: 1872, E fragmentară şi face la v. 1 : *nevestile;* v. 2 : *Viscuiesc;* v. 3 : *Pre la.* Cuprinde numai aceste 3 versuri. Se vede limpede că fonetismul *ehiscuiesc* aparţine editorilor.

LXIII. La baza versiunii publicate stă varianta : ms. nr. 2 197.11.117, f. 2% t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea: ERNEI, jud. Mureş. Data: 1872. Aceasta a oferit

8. din cele
torii, la s
adăugat v.
exact. în
(resp. 9): *S*
f. 4·-, t.
VICIU AL
jud. Mureş
cerii v. 3
este trecută
Ara; v. 2
Tot ara şi
(resp. 9) : *S*
f. 2·, t.
COCOVAN
DE SUS,
Merge; v. 3
(resp. 5): *Şi*
stai nalt. U
t. 15 (nume
GEORGE,
Data : 1865.
Merge; v. 2
! Şi din gu
(resp. 9) : *S*
m-au sărutat
t. 56 (nume
IOAN, cl.
Data : 1863.
materialului
grîuţ curat;
al 10-lea.

LXIV. R
2 197.11.184,
Culegător :
tatea : OCN
Editorii au
în ms. v.
2 197.11.28,
Culegător:
ROMAN,
o ţîr'de. M
11.132, f. 3
gător: POP
GRÎNOASĂ,
v. 2: *Toată*
la sărutat.
ataşat la n

că ar fi o creație personală a editorilor este întemeiată. Materialul are atestare mai veche în culegerea lui *N. Pauleti* (vezi ed. Ion Muşlea, p. 52).

LXV. Versiunea publicată reprezintă prima parte (v. 1 — 8) a unui cîntec ce a furnizat şi materialul pentru doine nr. CXL (v. 9 — 12). Editorii au transcris aproape fidel primele 6 versuri ale acestui cîntec, omiLînd următoarele două. în ms. v. 5 : *Unde-i fată şi nevastă;* v. 6 : *nu-i acasă;* v. 7 — 8 : *Câ-Doamne, de-ar fi aşa, \ Foarte bine s-ar tîmpla;* v. 9 — 12 ce au fost folosite la CXL : *Şi de-ar place maichii ca mie, \ Mîne-am fi la cununie. \ 1 Da, zo, maichii nu-i prea place, / Preste voie nu-i pot face.* Detaliile tehnice ale acestui material sînt: ms. nr. 2 197.11.129, f. 6 ·% t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: RADU SIMION, cl. V şi RADU IOAN, neidentificat. Localitatea: BELDIU, jud. Alba. Data: 1863. Din ciclul *Strigări.*

LXVI. Reproduce exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.117, f. 1 ·', t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea: ERNEI, jud. Mureş. Data: 1872. în ms. v. 2 : *fo.*

LXVII. Reproduce exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.90, f. 4 ·\ t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea : DOŞTAT, jud. Alba. Data : 1863. în ms. v. 1 : *tulipan;* v. 2: *Ăi fi;* v. 3: *Frunză;* v. 4 : *Io sînt.* în v. 4, culegătorul foloseşte formula latinizantă *sum.*

LXVIII. Reproduce prima parte (v. 1—4) a variantei: ms. nr. 2 197.11.69, f. 7 ·', t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIURA ALEXANDRU, cl.VI. Localitatea: BUCIUM, jud. Alba. Data: 1863. Editorii au omis cea de-a doua parte a ei (v. 5 — 8). în ms. v. 1 : *bade, la ţară;* v. 5 — 8 : *— De cînd, bade, ne-am lăsat, / Nici un sărutat n-am dat, / Numa-o dată preste-un gard / Şi-atunci la tine-am cugetat.*

LXIX. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.11.49, f. 3·*, t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Cu-, legător: FLORIAN ILIE, cl. VI. Localitatea : or. BLAJ jud. Alba. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 1 şi 5, omiţînd v. 9 al originalului. în ms. v. 1 (resp. 2) : *Colo-n deal la fîntîniţă;* v. 2 (resp. 3) : *Este-o;* v. 3 (resp. 4): *Cu trei pui;* v. 4 (resp. 6): *Sâ iau;* v. 5 (resp. 7): *Nu-mbla;* v. 6 (resp. 8): *vinerea mare,* v. 9 : *Că ţi-oi da vinars de prune;* v. 10 (resp. 11) : *Cu-mu-l bei in cap se.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.42, f. 2·, t. 14 (numerotarea culegătorului). Culegător: GRAMA AMBROZIU, cl. V. Localitatea: MANIC, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1872. Diferă la v. 1-2: *Mă dusei pre rit la vale, / Mă-ntîlnii cu mîndra-n cale;* v. 3 — 4 (resp. 4 şi 6> : identice; v. 5 (resp. 7): *Nu-mbla;* v. 6 (resp. 10) : *Taci, mîndruţă;* v. 7 : *Câ ţi-oi da vinars de prune.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.172, f. 4·-, t, 20 (numerotarea culegătorului). Culegător: MICU M. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. v. 1 — 2: *De la fîntînea la vale, [Merge-o copiliţă albă;* v. 3 (resp. 4): *Cu trei pui de raţâ-n mină;* v. 4 (resp. 6): *Eu zic că îi;* v. 5 (resp. 7): [indescifrabil], *bade;* v. 6 — 7: *Câ puii-s împărăteşti, \ De te-atingi te pedepseşti.* Ultimele două variante sînt fragmentare, reducîndu-se la numai 4 versuri, corespun înd v. 3 — 4 şi 6 — 7 din versiunea publicată. Varianta: ms. nr. 2 197.11.146, f. 4·* t. 26 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOAN SENIOR, cl. V. Localitatea: LECHINŢA, jud. Bhtriţa-Năsăud. Data: 1863. Face la v. 1 (resp. 3): *Merge-o;* v. 2 identic cu v. 4; v. 3 (resp.6) : *Da eu mă duc să ieu;* v. 4 (resp. 7): *Nu-mbla.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.75, f. 2% t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CRIŞAN TEODOR, cl. VIII. Localitatea: SÎNBENEDIC, jud. Alba. Data: 1863. Face la v. 1 : *Mergea lelea prin fînaţâ;* v. 2 (resp. 4) : *Cu trei;* v. 3 (resp.6) : *Eu mâ-ntind sâ iau;* v. 4 (resp. 7) : *Nu-mbla.*

LXX. Reproduce întocmai varianta: ms. nr. 2197.11.117, f. 2·*, t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea: ERNEI, jud. Mureş. Data: 1872. în ms. v. 2: cît e *dealul;* v. 3-.Merge *mîndră cu prînzul;* v. 9 : *Că mi-ai dat.* Un fragment: ms. nr. 2 197.11.84, f. 2·°, t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BĂCILĂ VASILE, cl. V. Localitatea : LODROMAN, jud. Alba. Data : 1872. Cuprinde numai patru versuri, respectiv v. 4 — 5 şi 8 — 9 din versiunea publicată. în ms. v. 1 (resp. 4) : *badeo, la plug;* v. 2 (resp. 5): *leleo, din drum;* v. 3 (resp. 8): *Şi-a fi leleo;* v. 4 (resp. 9) : *C-ai vorbit.*

LXXI. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.27, f. 114·*, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data: 1876. în ms. v. 1 : *Badea-adună;* v. 2 : *Domnică;* v. 4: *m-a muşca;* v. 5: *Şi mămuţa m-a;* v. 6 [indescifrabil] *săraca;* v. 7 : *Ai avut guriţâ-ori;* v. 8 : *ce oi;* v. 9: *Spune-i tu atunci.*

LXXII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11. 54,f. 1·- - 2·-, t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DEACU ALEXE, cl. VII. Localitatea : DOŞTAT, jud. Alba. Data : 1863. Editorii au adăugat inutil v. 2. în ms. v. 2 (resp. 3): *Fi-va;* v. 3 (resp. 4): *Să-mi bag;* v. 4 (resp. 5): *Eu vreu, bade.*

LXXIII. Nu am aflat prototipul piesei în cuprinşiiculegerii.

LXXIV. Reproduce întocmai singura variantă di· culegere : ms. nr. 2 197. 11.54, f. 1·* , t. 1 (numerotare» lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863. în msv. 3: *Mîndro, tare-ţi întăresc;* v. 4: pre *tine;* v. 6: *Că nu mă mai las.* Valorificînd pleonastic numai primul distih e varianta: ms. nr. 2 197.11.73, f. 3% t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIORTEA GEORGE, cl. V. Localitatea : PEŢELCA, jud. Alba. Data: 1865. în ms. v. 1: *Badea;* v. 2: *Strigă;* v. 3 — 4 : *Badea negru cumu-i corbu jStrigă de răsună codru.* O altă desfăşurare lirică, după distihul iniţial, cunoaşte varianta: ms. nr. 2 197.11.80, f. 2·, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BÂRNA GEORGE, cl. VIII. Localitatea: ICLOD, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 1: *Badea;* v. 2: *Strigă;* v. 3 — 7 : *Da nu cîntă de iubit, / Câ cîntă de năcăjit, / Câ mîndră lui l-a urît / Şi cîntă de supărat, j Câ mîndră lui l-o lăsat.*

LXXV. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.11.177, f.1·', t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MĂRGINEANU VASILE, cl. VIL Localitatea : OBREJA, jud. Alba. Data : 1863. Editorii au adăugat v. 5 — 6, transcriind destul de exact originalul, în ms. v. 1 : *Astăzi mă dusei;* v. 2 : *mîndrei în;* v. 4 : *Şi mă dam după.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.131, f. 3·, t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP VASILE SENIOR, cl. V. Localitatea: SĂLCUD, jud. Mureş. Data: 1863, diferă la v. 1: *Astăzi mă dusei;* v. 3 : *Şi strîngeam;* v. 4 : *Şi mă dam după.*

LXXVI.
ms. nr. 2 197.1
Culegător : G
LUNA, jud.
copiliţă. Varia
(numerotarea lu
cl. V. Locali
1872. Diferă
4 : *Şi ziua.*

LXXVII.
11.135, f. 2·,
PUNTEANU
jud. Alba. D
de copiliţă.
197.11.51, f.
legător : DRĂ
litatea : BLĂJ
1: *finaţu;* v
v. 4 : *Şi la mîn*

LXXVIII.
din culegere:
tarea lui Jarnik
cl. VIL Locali
Editorii au
(resp. 2) : *Mi*

LXXIX. R
2 197.11.11, f.
legător : GIU
LUNA, jud.
4 din origina
Câ mîne; v. 3 -
sâ te sărut;
ms. nr. 2 19
Jarnik) : Cule
CERDEA GR
E fragmentar
te ţuc; v. *2:*
Şi n-am vrem

LXXX. R
2 197.II.2, f. 3
gător : IGNAT
jud. Mureş.
197.11.133, f.
rului . Culeg

Localitatea : BUDIU MIC, jud. Mureş. Data: 1863; Diferă la v. 2 — 3: *mi-o fi;* v. 4: *C-o fi.*

LXXXI. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11,66, f. 5ᵛ'-, t. 18 (numerotarea culegătorului). Culegăto-: CIOBA GAVRIL, cl. VIII. Localitftea: NADĂŞA, jud. Mureş. Data: 1867—1868. în ms. v. 3: *Nice mie;* v. 4: *Pînă m-am;* v. 6: *Nu am fost;* v. 7: *Cmd am prins a;* ^. 8 : *Nu am fost de-a.* Jarnik subliniază cu creionul termenul ,,barnaee".

LXXXII. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.II.3, f. 12- - 13-, t. 64 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872. Editorii au adăugat, pentru simetrie, v. 9. în ms. v. 1 şi 4, 6 : *Doamneo;* v. 3 : *Cu mîndruţă;* v. 6: pre. Varianta: ms. nr. 2 197.11.27, f. 116-, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data: 1876. Din ciclul *Poezii.* în ms. v. 3 : *Cu cine mi-i mie drag;* v. 4 (resp. 3): *Cu-mîndra după cap;* v. 7: *Unde-s fete şi feciori.* în localitatea : TĂTÎRLAUA, jud. Alba, au fost culese în 1872 două variante întru totul identice, care schi mbă ordinea celor două terţine iniţiale. În ms. prepoziţia *pe* devine peste tot pre. Redusă la ultima expresie lirică, varianta : ms. nr. 2 197.11.68, f. 4ᵛ-, t. 33 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea: SPINI, jud. Alba. Data : 1872. Cuprinde numai 4 versuri, în ms. v.1 (resp. 4^ : *să-mi mor;* v. 2: *în braţele cui mi-i dor;* v. 3 (resp. 1): *să-mi zac;* v. 4: *în braţele cui mi-i drag.*

LXXXIIL Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.H.51, f. 6ᵛ-, t. [11] (nrmerotarea noastră). Culegător : DRĂGHICESCU IOACHIM, cl. VII. Localitatea : BLĂJEL, jud. Sibiu. Data : 1863. Din ciclul *Din strigările ce le zic junii români, celebrînd faimosul salt al lui Romul.* Ed.torii au adăugat v. 5. în ms. v. 4 : *Gura la.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.185, f. 19-, t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STRĂJANU MIHAIL, cl. VIII. Localitatea: TIUR, jud. Alba. Data : 1863. întru totul identică celei precedente, are un *lapsus calami* la v. 2, lipsind ,,s-o".

LXXXIV. Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr. 2 197.11.46, f. 4-, t. 29 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: HERŢEAGĂ VASILE, cl. V. Localitatea: OCNIŞOARA, jud. Alba. Data : 1872. Editorii au adăugat v. 4, după ce au transcris originalul absolut, exact. Num?,! două versuri (1 şi 3 din versiunea publicată în transcriere absolut exactă"» are varianta : ms. nr. 2 197. 11.56, f. 2-, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DANCEA GEORGE, cl. VI. Localitatea: GÎRBOVA, jud. Alba.' Data: 1863. Varianta: ms. nr. 2 197. 11.175, f. 3-, t. 24 (numerotarea culegătorului). Culegător: M3ISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872. încadrează ideea într-un complex simetric mult mai larg. în ms. v. 1—2: *Cum să nu fiu supărat, / Eu iubesc şi sînt lăsat;/ Cum să n-am inimă rea, \ Eu iubesc, altul mi-o ia.*

LXXXV. Reproduce aproape exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.3, f. 2-, t. 2 (numerotarea iui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba Data: 1872. în ms. v. 1: *Comanac domnesc;* v. 3: *badeo.*

LXXXVI. Reprezintă prelucrarea (reducere şi amplificare concomitentă) singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.27, f. 22-, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul *Chiuituri poporale.* Editorii au eliminat v. 3 — 4 ale originalului şi au adăugat v. 3-7. în ms. v. 2 : *Nici cu ochii nu;* v. 3 — 4 : *Trecu mîndra uliţa, / Treacă, ţucu-i guriţa.*

LXXXVII. Reproduce întocmai varianta : ms. nr. 2 197.11.146, f. 1ᵛ-, t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOAN SENIOR, cl. V. Localitatea: LECHINŢA, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. în ms. v. 1: *fript;* v. 3: *Amîndouă-s cu berţi;* v. 4 : *pre-amîndouă.* Materialul circulă de obicei în formule artistice mai ample. Caracteristică e varianta: ms. nr. 2 197.11.182, f. 6ᵛ-, t. 27 (numerotarea culegătorului). Culegător : ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea: BUIA, jud. Sibiu. Data: 1872.

Trec în vale, mor de sete,
Mă-ntîlnesc cu două fete;
Amîndouă-n berte nouă,
Săruta-le-aş pre-amîndouă,
Dar pre una, totdeauna.

Replica sa : ms. nr. 2 197.11.59, f. 1ᵛ, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUZDUGAN MILITON, el. V. Localitatea: ALECUŞ, jud. Alba. Data: 1872. Diferă la v. 1 : *mort; v.* 2 : *Mâ-ntîlnii;* v. 5 dispus emistihial. Mai adaugă două versuri varianta : ms. nr. 2 197.11.66, f. 5ᵛ', t. 20 (numerotarea culegătorului). Culegător : CIOBA GAVRIL, cl. VIII. Localitatea: NADĂŞA, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1867-1868. în ms. v. 1: *fript;* v. 2: *Mâ-ntîlnii;* v. 3: *Amîndouă-au rochii;* v. 4 şi 5, 6 : *pre;* v. 6 —7 : *Şi pre una cîteodată, \ Să nu fie supărată.* Dezvoltată pînă la 8 versuri e varianta : ms. nr. 2 197.11.112, f. 1ᵛ \ t, 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TOHATI VASILE, r\. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. în ms. v. 1 : *vadul mort;* v. 2 : *Mă-ntîlnii;* v. 3 : *cu berteauă;* v. 4 şi 5, 7: *pre;* v. 5: *una-n-totdeauna;* v. 6 — 8: *Pînă ce-a răsări luna, / Pre cealaltă cîteodată, / Cînd mi-a fi-inima stricată.*

LXXXVIII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.106, f. 11ᵛ% t. 30 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STANCU NEGRU IOAN. Materialul este, nelocalizabil. Data: 1868 (?). Editorii au adăugat v. 5 —6. în ms. v. 3: *Car'se-ncalţă cinăşel;* v. 4 : *frumuşel.* Pe margine, Jarnik notează cu creionul : „csinos".

LXXXIX. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.169, f. 1% t. 9 (numerotarea culegătorului). Culegător : MOLDOVAN IOAN, cl. VI. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data : 1863. în ms. v. 4 : *Cu a la dulce.*

XC. Reproduce absolut exact varianta: ms. nr. 2 197.11.164, f. 9ᵛ', t. 25 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea: GALTIU, jud. Alba. Data: 1863. Varianta: ms. nr. 2 197.11.133, f. 4ᵛ' - 5ᵛ', t. 18 (numerotarea culegătorului). Culegător: PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea : BUDIU M C, jud. Mureş. Data : 1863. Diferă la v. 1 : *Haida;* v. 4 : *Si totuşi cu tine-aş.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.184, f. 8*, t. 41 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863. Poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik: ,,credentia casat". Diferă la v. 1 : *Haida, dragă.* Varianta : m§, nr, 2 197,

11.135, f. 3ᵛ'
PUNTEANU
jud. Alba. I
v. 3 : *Că*
are atestare
(vezi ed. Io
ms. nr. 2 197
Culegător :
MAIOREŞTI
Hai, nevastă,
tenu m-ar
4 *Şi mi-i*
ideea, fără
ms. nr. 2
Jarnik). Cul
Localitatea:
v. 1: *Vină,*
în ţară, / Las

XCI. Re
culegere, m
tarea lui J
cl. VI. Loca
Editorii au
în ms. v. 2
oprit la Mec

XCII. R
2 197.11.60,
gător: BUC
PĂNADE (
bită e varian
rotarea lui Ja
tea: BUCE
1863 — 1867.
şi 4 : *Mi-i f*

XCIII. R
culegere: m
lui Jarnik).
litatea : ROŞ
Editorii au
Cine-au; v.
cuminte; v.

XCIV. Reproduce întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.140, f. 1ᵛ-, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863. în ms. v. 1 şi 3: *Cui i-i voia.* Jarnik subliniază „plosc'a" (v. 2).

XCV. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.108, f. 8ᵛ', t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VULCAN IOAN, cl. VII. Localitatea: or. BLAJ, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 2: *C-am bani şi n-am cu cin'bea.*

XCVI. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.80, f. 1ᵛ", t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BÂRNA GEORGE, cl. VIII. Localitatea: ICLOD, jud. Alba. Data: 1863. în ms. V. 1: *făgădău;* v. 3: *Pintr-o;* v. 4: *sîcreata.*

XCVII. Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr. 2 197.11.54, f. 1ᵛ \ t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 5. în ms. v. 1: *cîndu-i râu;* v. 3: *Dar mai râu, Doamne, -L* Versul 5 al versiunii publicate provine din varianta: ms. nr. 2 197.11.156, f. 2ᵛ, t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POPESCU IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea: CĂPÎLNA, jud. Alba. Data: 1863. În ms. v. 1 (resp. 3): *Necăjitu-i omu-atunci;* v. 2 (resp.4): *Cîndu-şi dâ;* v. 3 (resp. 5): *pre jun[in]ci;* v. 4—5: *Necâjitu-i şi-atunci, Doamne, \ Cînd se culcă şi nu doarme.* O formulă redusă în varianta: ms. nr. 2 197.11.15, f. 2ᵛ*, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: HORŞIA IOAN, cl. VIII. Localitatea: SÎNMICLĂUŞ, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 1 (resp. 3): *Necăjitu-i omu-atunci;* v. 2 (resp. 4): *Cîndu-şi dâ;* v. 3-4: *Necâjitu-i omul, Doamne, \ Cînd se culcă şi nu doarme.*

XCVIII. Reproduce aproape fidel singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.27, f. 51ᵛ', t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul *Chiuituri poporale.* în ms. v. 2: *Om avut;* v. 3: *Nice firea nu mă bate;* v. 4: *Să-mi fac;* v. 5: *Nici turme de oi.*

XCIX. Reproduce aproape fidel singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.156, f. 2ᵛ', t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POPESCU IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea: CĂPÎLNA, jud. Alba. Data: 1863. |n ms. v. 1: *Vinule, vinarsule;* v. 5: *îs tot.*

C. Reproduce exact singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.27, f. 5ᵛ, t. 7 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1872-1873. în ms. v. 1: la *fâgâdâu.*

CI. Reproduce exact varianta: ms. nr. 2197.II.3, f. 7ᵛ* — 8ᵛ\ t. 31 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872. în ms. v. 2 *lapsus calami: Si la mora nu-am se imbucu.* Originalul nu e dispus emistihial. Varianta: ms. nr. 2 197.11.23, f. 1ᵛ', t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SAVA MACOVEI, cl. VI. Localitatea: HOPÎRTA, jud. Alba. Data: 1872. Prelungeşte ideea şi peste ultimele două versuri. V. 1 şi 2 identice; v. 3—4: *Nici în straiţă n-am băgat, / Nici acasă n-am lăsat.*

CIL Reproduce întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.176, f. 2ᵛ', t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU NICOLAE, cl. VIL Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 2: *ibomnicâ;* v. 3: *sferturi;* v. 4: *prinz.* Fonetismul *văz* < *vediu* şi *prinz* < *prendiu* în original. V. 3: „sferturiu".

CUI. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.21, f. 2ᵛ-, t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: Nᵃ (sigla lui Jarnik). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Editorii au adăugat v. 5—6 şi au omis v. 8 al originalului. în ms. v. 1 şi 3: *Bine-mi place;* v. 2 şi 4: *Da-i de preste;* v. 5 (resp. 7): *Da-i paharu;* v. 8—9: *De-ar fi opt, / Ar avea loc.* Dispoziţia emistihială la v. 7 (resp. 9—10) aparţine editorilor.

CIV. Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr. 2 197.11.122, f. 3ᵛ*, t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SURDESCU D., cl. V. Localitatea; TĂTÎRLAUA> jud. Alba. Data: 1872. Editorii au adăugat

·. 7 şi au îndreptat v. 2, ininteligibil în original. în ms. . 2: *Ai ne iubim nu şedea* (?). Din aceeaşi localitate şi la aceeaşi dată a fost culeasă varianta: ms, nr. 2 197.11.8, f. 3ᵛ-, t. 25 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MACAVEI IOAN, el. VI, care se caracterizează prin lipsa v. 2 şi 7. Transcrierea este în rest absolut exactă. Aceeaşi schemă are şi varianta: ms. nr. 2 197.11.14, f. 1ᵛ\, t. 6 (numerotarea culegătorului). Culegător: HOSU CONSTANTIN, cl. V. Localitatea: LIVADA SOMEŞ, jud. Cluj. Data: 1863, însă diferă substanţial la v. 1: *Oh, mîndruţă, mîndruliţa;* v. 3-5: *Hai la crîşmă.*

CV. Reproduce absolut exact varianta: ms. nr. 2 197.11.176, f. 2ᵛ-, t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU NICOLAE, cl. VIL Localitatea: DOŞTAT, iud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 4: *Satu-meu.* Varianta: ms. nr. 2 197. 11.175, f. 4ᵛ% t. 51 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872, Inversează ordinea celor două distihuri, în ms. v. 1 şi 3 (resp. 3 şi 1): *la,* pentru *în.*

CVI. Reproduce aproape exact varianta: ms. nr. 2 197.11.126, f. 4ᵛ, t. 33 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ŢĂRANU IOAN, cl. VIL Localitatea: CHEŢANI, jud. Mureş. Data: 1863. Editorii au adăugat refrenul, în ms. v. 3: *Crîsma-n copaci.*

CVII. Reproduce absolut exact singura vamntă din culegere: ms. nr. 2 197.11.184, f. 7ᵛ*, t. 35 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863.

CVIII. Reproduce aproape exact varianta: ms. nr. 2 197.11.60, f. 2 r., t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUCURESCU VASILE, cl. IV (?). Localitatea: PĂNADE (şi jur), jud. Alba. Data: 1872. în ms.ᵛ- 4: *Şi de furcă.* Varianta: ms. nr. 2 197.II.3, f. 10ᵛ-, t. [41 cj (numerotarea noastră). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872. Diferă la v. 1: *Copila cîtu-i;* v. 4: *Şi la furcă.*

CIX. Re
ms. nr. 2 19
Culegător :
lizabil şi ne

CX. Re
f. 115ᵛ-, t.
MOLDOV
Alba. Data
4: cu *bîrsa*
rupt; v. 7 :
în întregim

a) Ms.
Jarnik). Cu
litatea : or.

b) Ms.
Iul Jarnik)
Localitatea

Fragmen
tarea cule
Localitatea
paralel la
Mîndră c
Rupsei p

CXI. Reproduce întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2-197.11.170, f. 1v % t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MUNTEANU IERONIM, cl. V. Localitatea: BĂGAU, jud. Alba. Data: 1872. în ms. v. 1: *pxe timpul;* v. 3 şi 4, 6 : *asmuţai;* v. 4: *Mă asmuţai şi nu tare;* v. 5 : *Tu ştiai;* v. 6 : *Mă asmuţai şi nu prea;* v. 7 : *Că ştiai.*

CXII. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.11.146, f. 1v % t. 8 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IOAN SENIOR, c. V. Localitatea : LECHINŢA, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. Editorii au adăugat v. 1. în ms. v. 1 (resp. 2): *tetei copilită;* v. 2 (resp. 3) : *Azi vară ai supt la;* v. 3 (resp. 4) : *Şi-acu.* Cea de-a doua variantă e mai amplă : ms. nr. 2 197. 11.132, f. 3v*, t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMEON. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863-1867. în ms. v. 1 — 2: *Hop, leliţă, a cui eşti, / A cui eşti de nu mai creşti?,* v. 3 — 5 (resp. 1 şi 3 —4) identice.

CXIII. Reproduce aproape întocmai varianta : ms, nr. 2 197.11.132, f. 3v', t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMEON. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863-1867. în ms. v. 2 : *Nu-mi găsii;* v. 3 : în *şezătoare;* v. 4 : *'Mi găsii.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.175, f. 3v% t. 20 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: M3ISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872. Diferă la v. 1 : *Mă dusei joi seara-n;* y. 2: *Nu găsii;* v. 3 : în *şezătoare;* v. 4 : *Mi-am găst una ca şi-o.*

CXIV. Reproduce absolut exact singura variantă din culegere: ms. nr. 2 179.11.27, f. 114v\ t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1876. Din ciclul *Hore poporale.*

CXV. Reproduce absolut exact varianta: ms. nr. 2 197.11.27, f. 109v-, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1876. Din ciclul *Versurele.* Dispoziţia emistihială este în original. Formula cea mai frecventă ce valorifică acest motiv este reprezentată în culegere de 4 variante. Transcriem una din ele şi facem la ea raportările comparative ale tuturor celorlalte. Detaliile sale tehnice şi textul ei sînt: ms. nr. 2 197.11.56, f. 3v, t. 17 (numerotarea lui JarnikL Culegător: DANCEA GEORGE, cl. VI. Localitatea: GÎRBOVA, jud. Alba. Data: 1863.

Mîndră, buzuţele tale,
Nu le feri aşa tare,
Că nu-s de mărgăritare;
4 Gă-s de piele, ca şi-a mele.

Varianta: ms. nr. 2 197. II.3, f. 8v-, t. 35 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872, Diferă la v. 1 : *Lele;* v. 2: *Nu le smeri;* v. 4: *Ci-s de.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.168, f. 2v-, t. 9 (numerotarea culegătorului). Culegător : NEGRUŢIU F. IOAN, cl. V. Localitatea: SUCUTARD, jud. Cluj. Data: 1872. Diferă la v. 1: *Marişcă, buzele;* v. 4: *Ci de.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.104, f. 8v-, t. 60 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VII Localitatea : ASINIP, jud. Alba. Data : 1863. Diferă la v. 1 : *Marişcă, buzele;* v. 2 : *Ce le fereşti;.* v. 4 : *Ci de.*

CXVI. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.27, f. 104v-, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1876. în ms. v. 2 : *Cerui gura, -a zis că n-are;* v. 4 : *Am cerut şi-mi deie tică.*

GXVII. Reproduce absolut exact varianta : ms. nr. 2 97.11.27, f. 26v-, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul *Chiuituri poporale.* în ms. v. 4: *gardu.* Dispoziţia emistihială a editorilor. O altă variantă a aceluiaşi culegător, înregistrată deci din aceeaşi localitate şi notată la aceeaşi dată (ms. nr. 2 197.11.27, f. 92*', t. 3, din ciclul *Doine sau hore poporale),* este o replică palidă a textului precedent, în ms. v. 2; *peste baltă;* v. 3 : *Dar cea mititea;* v. 4 — 6: *Se-ntindea şi n-ajungea. \ Rupsei gardul pe la şură / Şi se fură de-mi dă gură.* Vezi şi CGXXIII.

CXVIII. Reproduce absolut exact varianta: ms. nr. 2197.11.27, f. 101v- , t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data; 1876. Din ciclul *Chiuituri poporale,* în ms. v. 1 : *Haida.* într-un cert proces de destrămare e varianta : ms. nr. 2 197.11.173, v. 10v*, t. 32 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MICU SIMEON, cl. VIII. Localitatea: SĂRMĂŞEL, jud. Mureş. Data: 1863. în ms. v. 1 : *Haida;* v. 2 : *Că te-oi ţinea foarte;* v. 3 : *La masă;* v. 4 : *Că-i răzni, -apoi ii.*

CXIX. Reprezintă reducerea la jumătate a singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.21, f. 1v', t (numerotarea lui Jarnik). Culegător : N. (neidentificat; sigla lui Jarnik). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Editorii au eliminat din original v. 3 — 4 şi 7 — 8. în ms. v. 2: *Cuteind;* v. 3 — 4: *Ţucu-ţi, lele, guriţa, / Seara trecînd uliţa;* v. 5 — 6 identice cu 3 — 4; v. 7 — 8: *Să visezi cu bădiţa, / Io, lele, cu dumneata.*

CXX. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.19, f. 9v% t. 19 (numerotarea culegătorului). Culegător: N. (neindentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Editorii au adăugat v. 5. în ms. v. 1 : *Aveţi;* v. 3 : *Şi-n veni;* v. 5 : *Cu grumajii subţirei;* v. 6: *cîrcei.*

CXXI. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.126, f. 3v\ t. 21 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ŢĂRANU IOAN, cl. VIL Localitatea : GHEŢANI jud. Mureş. Data : 1863. în ms. v. 1: nu; v. 3: *Mă dusei la vama;* v. 4: *Strigă;* v. 5 —6 : *Io-ntr-un pai m-am răzămat, / La-necat nu l-am lăsat.*

CXXII. Reproduce exact varianta: ms. nr. 2 197. 11.13, f. 2v*, t. 31 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : FOLEA VASILE cl. VI. Localitatea : MICĂSASA, jud. Sibiu. Data: 1872. în ms. v. 2: Ai *te bagă pre;* v. 3 şi 4 : pre. Varianta : ms. nr. 2 197.11.135, f. 3v', t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PUNTEANU IOAN, cl. V. Localitatea : VINGARD, jud. Alba. Data : 1872. Diferă la v. 2 : *Ele te scot;* v. 3: *Dar te scot pre un'te;* v. 4 : Pre *sub.* Mai amplă e varianta : ms. nr. 2 197.II.3, f. 12v*, t. 61 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872. în ms. v. 1 —2 : *Dragostele şi doru,j*

Acelea-m b
(resp. 2): *V*
un'te; v. 6

CXXII
2 197.11.50,
gător: DR
DA DE
ogheală. J
Varianta:
lui Jarnik).
LODROM
obiele-n c
nr. 2 197.1
Culegător:
jud. Mure
totul ident
Da hîrtia s

CXXIV
2 197.11.1
Culegător:
DUMBRA
nr. 2 197.1
Culegător:
ASINIP,
două dist
identice; v
pîngă nev
tic cu v.

CXXV
din culeg
rotarea c
NIOR, c
Data: 18
Tot mînc

CXXV
culegere:
tarea lui
cl. V. L
Editorii
destulă f
d-are.

CXXYII. Reprezintă reducerea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.24, f. 2v>, t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ŞUTEU VASILE, cl. V. Localitatea : or. REGHIN, jud. Mureş. Data. 1872. Editorii au omis v. 1 — 2 ale originalului. în ms. v. 1 — 2: *M-a făcut maica lunea, / Să-mi fie dragă lumea,* v. 3 şi 5 (resp. 1 şi 3) : pre. în dreptul lui *Vasilie,* culegătorul scrie în paranteze: *„Siuteu".*

CXXVIII. Reprezintă combinaţia dintre două variante deosebite. Prima: ms. nr. 2 197.11.44, f. 1 *, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GRUIANU ZAHARIE, cl. V. Localitatea: STRAJA, jud. Alba. Data: 1872, a oferit editorilor v. 1 — 4 din versiunea publicată, eliminîndu-se cele două versuri introductive ale originalului. în ms. v. 1 — 2 : *M-o făcut maica lunea,j Să-mi fie dragă lumea;* v. 3 (resp. 1) : *M-o făcut maica pre;* v. 5 (resp. 3): *M-o făcut maica în noapte.* Cea de-a doua variantă: ms. nr. 2 197.11.68, f. 3v-, t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea : SPINI, jud. Alba. Data : 1872. După eliminarea aceluiaşi distih introductiv, â oferit v. 3 — 6 din versiunea publicată. în ms. v. 1 —2 : *M-o făcut maica lunea, / Să-mi fie dragă lumea;* v. 3 şi 5 : *M-o făcut;* v. 4 : *Să-mi iubesc.*

CXXIX. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.175, f. 4% t. 37 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872. Editorii au adăugat, fără nici un motiv aparent, v. 5. în ms. v. 3 : *Cînd* îi *trece pre;* v. 4 : *unul*

CXXX. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.54, f. 3-, t. 38 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea: DOŞTAT, jud, Alba. Data: 1863. în ms. v. 1 : *Mîndruţo, guriţa ta;* v. 2 : *n-o aş da;* v. 3 : *Nici pe unu*; v. 4 : *pe car cu şase.*

CXXXI. Reproduce exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.127, f. 4v-, t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODEA IOAN, cl. V. Localitatea : TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 3 : de pre *mine.* Editorii au adăugat refrenul.

CXXXII. Reproduce aproape întocmai varianta: ms. nr. 2 197.11.13, f. 2v*, t. 35 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea: MICĂSASA, jud. Sibiu. Data: 1872. în ms. v. 2: *fete;* v. 3 : *Da . . . frumuşea.* Refrenul e adăugat de editori. Varianta: ms. nr. 2 197.11.133, f. 2v-, t. 7 (numerotarea culegătorului). Culegător: PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea: BUDIU MIC, jud. Mureş. Data : 1863. Diferă la v. 2: *fete mintoase;* v. 3: *frumuşea;* de asemenea fără refren. Varianta: ms. nr. 2 197.II.2, f. 1 *~ *, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IGNAT SIMION, cl. VI. Localitatea : BOGATA, jud. Mureş. Data : 1863. Diferă la v. 2 : *fete mintoase;* v. 3 : *frumuşea;* fără refren. Inovează varianta: ms. nr. 2 197.11.109, f. 4v-, t. 57 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea : AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data: 1872. în ms. v. 1: *lelea;* v. 2 : *fete mînioase;* v. 3 : *Dar leliţa-i ca o stea;* v. 5 : *Şi pre mine pentru ea;* tot fără refren. Versul 3 al versiunii publicate a fost influenţat de corespondentul său din acest text. Varianta: ms. nr. 2 197.11.182, f. 5v% t. 19 (numerotarea culegătorului). Culegător: ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea: BUIA, jud. Sibiu. Data: 1872. Amplifică finalul, dar nu mai aduce acelaşi spor plastic ca textul precedent. în ms. v. 2: *fete mînioasâ;* v. 3 : *Dar, zău, mîndra-i frumuşea;* v. 5 : *Nici pre mine, nici pre ea.*

CXXXIII. Reproduce aproape exact varianta: ms. nr. 2 197.11.69, f. 4 *, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIURA ALEXANDRU, cl. VI. Localitatea: BUCIUM, jud. Alba. Data : 1863. Editorii au adăugat cele două refrene, dar au transcris foarte fidel originalul, în ms. v. 1: *pîn'la.* Varianta: ms. nr. 2 197. 11.111, f. 6*, t. 20 c (numerotarea lui Jarnik). Culegător: URZICĂ IOAN, cl. VI. Localitatea: CHILIENI, jud. Covasna. Data: 1863. Inversează ordinea celor două distihuri, debutează cu un vers invocativ şi schimbă acţiunea de la trecut la un viitor ipotetic. în ms. v. 1 : *Mîndră, mîndruleana mea;* v. 3 şi 5 (resp. 5 şi 2) : *Nu-i scăpa;* v. 4 (resp. 1) : *Din şură.*

CXXXIV. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.72, f. 1 % t. 5 (numerotarea culegătorului). Culegător : CIRCĂ IOAN, cl. V. Localitatea: DEAJ, jud. Mureş. Data : 1872. în ms. v. 1 şi 3 : *De m-aş face.* Fonetismul *văz < se vediu* e în original

CXXXV. Reprezintă amplificarea pînă la dublu a variantei : ms. nr. 2 197.11.14, f. 2% t. 27 (numerotarea culegătorului). Culegător: HOSU CONSTANTIN, cl .V. Localitatea: LIVADA SCMEŞ, jud. Cluj. Data: 1863. Editorii au adăugat, prin paralelism, v. 5 — 8 ale versiunii publicate. în ms. v. 3: *C-aş pune-o-ntr-acea ureche;* v. 4: *merge.* Varianta: ms. nr. 2 197. 11.62, f. 2 ', t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUTNARIU ALEX., cl. VIII. Localitatea: SUSENI, jud. Mureş. Data: 1863. Diferă la v. 2 : *Aş şti pana;* v. 3 : *O-aş pune într-o.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.27, f. 90 *, t. [1j (numerotarea noastră). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data : 1876. Din ciclul *Poezii,* diferă la v. 2 : *Aş şti;* v. 3: *Aş pune-o într-o;* v. 4: *pleca.* După v. 2 refrenul: *„Trai-la-la!";* după v. 4: *„Trai-la-la-la!"* Trei variante inovează în cadrul motivului, aşa că le transcriem în întregime.

a) Ms. nr. 2 197.11.41, f. 2 \ t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CRIŞAN IOSIF M., cl. VIL Localitatea: SÎNBENDIC, jud. Alba. Data : 1863.

De m-aş face-o dată june,
Aş şti peana cum se pune.
Că se pune-ntr-o lăture,
Precum stă frunza-n pădure
Şi se pune retezată,
Precum stau puii-n poiată.

b) Ms. nr. 2 197.11.17, f. 1 t. 1. Culegătorul e ano" nim, iar materialul nelocalizabil. Data: 1870.

De-aş mai fi o dată june,
Ştire-aş peana cum se pune,
Că aş pune-o pre-o ureche
Şî m-aş duce-n sat la fete.
Da tare-s mîncat de post,
Ca fasolea de om prost
Şi prin satu nu ţin rost.

Versurile 3 — 4 sînt omofone prin pronunţia lor locală. Culegătorul scrie : *urete* ca şi *fete.*

c) Ms. nr. 2 197.11.54, f. 2 ", t. 18 (numerotarea lui jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea : DOŞTAT, jud. Alba. Data : 1863.

Cînd eram odată june,
Ştiam peana cum se pune,
Căciula cum se direge
Şi mîndră cum se alege,
Da dacă-am îmbătrînit,
Peana din cap mi-o sărit.

CXXX
ms. nr. 2
Culegător
STRAJA,
v. 5 şi au
merye; v.
l-aduce; v
mîna pre
în patru
Transcrie
variante :
a) Ms
lui Jarni
Localitate

b) M
tarea lu
VIII. L
1863.

Şi ieşea din spate zamă.
Cînd pusei mîna pre uşă,
El mă-nfundă c-o ţepuşă ;
Cînd pusei mîna pe cheie,
El mă-nfundă c-o bulfeie.
M-am tras pe brînci prin urzici
Şi m-am făcut tot beşici,
Prin susai, de-abia scăpai,
Cînd eram la curmătură,
Mă-mbia mîndra cu gura,
Mă-mbia, nu-mi trebuia,
Că eram sătul de ea.

Materialul e însoţit de clasificarea lui provizorie făcută de Jarnik : „la nevesta-lu pieptena".

c) Ms. nr. 2 197.11.112, f. 3 ·* - 4 ·', t. 34 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863.

Tot am zis şi m-am jurat,
Că n-oi merge sara-n sat
La nevastă cu bărbat,
Numa-aseară m-am scăpat.
Cînd era gura mai dulce,
Pre bărbat dracu l-aduce,
lo-l întreb de sănătate,
El îmi dă cu bîta-n spate;
Eu îi întreb de trăit,
El mă-ntreabă la ce-am vint.

d) Ms. nr. 2 197.11.143, f. 1 · ', t. 3 (numerotarea culegătorului). Culegător : POP ŞTEFAN, cl. VI. Localitatea : ALMA, jud. Sibiu. Data : 1863.

Hai şi f . . . sufletu,
Unde m-au fost dus dracu,
La muierea cu bărbat.
Cînd au fost la sărutat,
Bună palmă-am căpătat;
Din palmă s-au făcut pumn,
Din spinare-au ieşit fum.

GXXXVII. Editorii au avut la dispoziţie patru variante, din care, inspirîndu-se, au întocmit versiunea publicată. Transcriem in continuare textul tuturor celor patru variante, subliniind versurile care au servit la redactarea textului publicat, pentru a scoate în evidenţă, în acest mod, unul din procedeele de lucru ale editorilor.

a) Ms. nr. 2 197.11.109, f. 4 ·, t. 45 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea : AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data ; 1872.

Mă dusei la lelea Floare,
Să-mi deie curechi cu moare,
Să merg seara-n şezătoare ;
Ea-mi dă lapte şi păsat,
Să mă culc cu ea în pat.
Statal soare stă sâ joare,
Pentru min'-cu lelea Floare,
Dară luna, duşmana,
Zice, zău, că n-a jura,
Că m-a văzut luni sara,
într-o uşă de nuiele
Cu mîndruţă de mărgele,
într-o uşă de grăjduţ
Cu mîndruţă de brîuţ.

b) Ms. nr. 2 197.11.189, f. 1 ·- t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : FLORIAN GEORGE, Localitatea : VIŞUIA, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863-1867.

Sîntul soare stă să joare
Pentru min'-cu lelea Floare,
Dară luna, vicleana,
Zice, zău, că n-a jura
Că m-a văzut luni sara
Lîngă-o uşă de [indescifrabil],
Stînd cu mîna la brîu,
Lîngă-o uşă de nuiele,
Stînd cu mîna la mărgele.

c) Ms. nr. 2 197.11.132, f. 5 ·, t. 33 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMEON. Localitatea : BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data : 1863-1867.

Cîte stele-s de cu seară,
Toate mie îmi jurară;
Numai luna, vicleana,
Ea a zis că n-a jura.

d) Ms. nr. 2 197.11.106, f. 11 ·-, t. [29 b] (numerotarea noastră). Culegător: STANCU NEGRU IOAN. Materialul nelocalizabil. Data: 1868 (?)

Sîntul soare
Stă să joare,
Da, zău, lunea cea misa,
Ea zice că n-a jura,
Că ea vede şi noaptea
Şi prin pari, şi prin nuiele,
Pe Ion făcînd la rele.

GXXXVIII. Reproduce aproape întocmai varianta : ms. nr. 2 197.IL3, f. 13 ·- [-] 16 ·, t. 70 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872. Editorii au adăugat refrenul. în ms. v. 1 : *cum nu poci;* v. 5: *Şi să mă uit pre;* v. 7: *Şi să-mi iau;* v. 8 : *S-aleg.* Trei variante cuprind numai catrenul iniţial, ceea ce arată că motivul poate circula într-o formulă redusă la ultima sa expresie lirică posibilă. Detaliile tehnice şi diferenţele sînt : ms. nr. 2 197.11.150, f. 2 ·* — ·, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOACHIM, cl. V. Localitatea : BĂIŢA, jud. Mureş. Data: 1863. Diferă la v. 1: *cum;* v. 3 : *Să mă ţip.* Varianta : ms. nr. 2 197. 11.46, f. 2 ·-, t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: HERŢEAGĂ VASILE, cl. V. Localitatea: OCNIŞOARA, jud. Alba. Data: 1872. Diferă la v. 1 : *Cum;* v. 3 : *Să mă ţîp;* v. 4: *Cumu-i.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.68, f. 3 ·-, t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea : SPINI, jud. Alba. Data : 1872. Diferă la v. 1 : *cum;* v. 3 : *Să mă ţîp.*

CXXXIX. Reprezintă reducerea variantei : ms. nr. 2 197.11.154, f. 4 ·-, t. [10 b] (numerotarea noastră). Culegător: PETRUŢ AXENTE, cl. VI. Localitatea: CIUFUD, jud. Alba. Data: 1863. Editorii au eliminat v. 1 — 3 din original şi au adăugat v. 5 şi refrenul, după ce au pus ordine în distribuţia logică a versurilor. în ms. v. 1 — 3: *Iată maica pre colea / Cu doi pui de turturea. / Dă-mi-i mie, maica mea;* v. 4 (resp. 1) : *Că ţi-am grijii oile;* v. 5 (resp. 3) : *Şi ţi-am piert;* v. 6 identic cu v. 2; v. 7 identic cu v. 4; v. 8 (resp. 6) : *Si;* v. 9 identic cu v. 7.

CXL. Nu am aflat prototipul piesei în cuprinsul culegerii. Pare a fi o creaţie a editorilor în conexiune cu nr. LXIX.

GXLI. Reproduce aproape exact singura variantă din culegere, ms. nr. 2 197.11.163, f. 1 ·-, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ORBEANU ROMUL, cl. VI. Localitatea: ICLĂNZEL, jud. Mureş. Data 1872. în ms. v. 1 : *Daţi-i gură.* Editorii au adăugat refrenul.

CXLII. Reprezintă amplificarea celor două variante absolut identice din : LODROMAN, jud. Alba, culese în ^1872: ms. nr. 2 197.11.28, f. 5 ·-, t. 39 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TRIFU IOAN, cl. V. Şi ms. nr. 2 197.11.84, f. 2 ·-, t. 13 (numerotarea lui Jarnik).

Culegăto
v. 23 şi
transcris
1 — 2):
circulă şi
(numerota
IOAN.
v. 1 (re
formulă
caz, mot
temă poe
1 ·-, t. 5
NICOLA
Data: 1
iu, poru
Aiu, iu,
cută de s
metrice
t. 20 (nu
SENIOR
Năsăud.
v. 2 (resp
(Netezeş

CXL
culegere
lui Jarnik
litatea : T
torii au a
fidel. în
Ca şi-o g
se şede.
(numerota
SIMION.
1875. E
versuri a
cu 3 ; v.
v. 4 : *Făr*
f. 1 ·-, t.
CLEMEN
jud. Braş
1 şi 3 (res
v. 3 (resp
cu fete cî

CXL
nr. 2 197
Culegăto

MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863. Aceasta este total dezordonată în original. în ms. v. 1 : *Hop, săracile copilele, 1 Cum se uită preste gardul viilor, \ La jocul copiilor. [Dar copiii-s toţi cu pene, / Făcute de mureşene.* Editorii au omis ultimele două versuri, care nu aveau nici o legătură cu subiectul primelor patru, au îndreptat ritmic şi metric v. 1, iar al doilea a devenit, după o adiţiune bine potrivită, v. 2—3 ale versiunii publicate.

C-XLV. Reproduce întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.13, f. 2v% t. 37 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea : MICĂSASA, jud. Sibiu. Data : 1872. în ms. v. 3 : *cercelu;* v. 4 : ne-a *vedea*

CXLVL Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.126, f. 2 ·-,t. [5 b1 (numerotarea noastră). Culegător: ŢĂRANU IOAN, cl. VIL Localitatea : CHEŢANI, jud. Mureş. Data: 1863. în ms. 1: *Frunză;* v. 2: *Dulce-i;* v. 3: *Nici nu-i;* v. 4 : *Făr'cumu-mi trebuie.*

CXLVIL Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.109, f. 4v% t. 44 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea : AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data : 1872. în ms. v. 2 şi 3 : *cu badea;* v. 4 : *Pre care.*

CXLVIII. Reprezintă reducerea variantei: ms. nr. 2 197.11.185, f. 19 v-, t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : STRĂJANU MIHAIL, cl. VIII. Localitatea : TIUR, jud. Alba. Data : 1863. Editorii au eliminat v. 3 — 5 ale originalului, transcriind absolut exact restul, în ms. v. 1 — 2 şi 6 — 7 identice cu v. 1 — 2 şi 3 —4 ale versiunii publicate; v. 3 — 5 : *Las'să iasă, / Că nu-mi pasă, I Câ-s harnică şi frumoasă.* Dispoziţia emistihială e a culegătorului. Altă variantă : ms. nr. 2 197.11. 166, f. 2 ·-, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : NEMEŞ IOAN MAIOR, cl. V. Localitatea: LUNA, jud. Cluj. Data: 1863. Face v. 1 — 2 identice cu corespondentele lor din versiunea tipărită; v. 3 — 4: *Dar, zău, mie câ nu-mi pasă, / Că-s tînără şi frumoasă.*

CXLIX. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.71, f. 3 v% t. 20 numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIUNGANU ILARIU, cl. VI. Localitatea: CIUNGA,jud. Alba. Data: 1872. Editorii au adăugat v. 5. în ms. v. 1: *Şi, lele, da;* v. 2 : Corpu-asa,

CL. Reprezintă reducerea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.42, f. 2 v% t. 19 (numerotarea culegătorului). Culegător: GRAMA AMBROZIU, cl. V. Localitatea : MANIC, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1872. Editorii omit v. 5 — 6 şi înlocuiesc v. 4 ale originalului, în ms. v. 3: *n-ar semăna;* v. 4 — 6: *Grădina ni-i tot una, I Casele-s lîngă olaltă, / Ca sâ semene v-odată.*

CLI. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.64, f. 3 v- - 4·\ t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CĂLUŢ CANDID, cl. V. Localitatea: GERGHIZEL, jud. Mureş. Data: 1872. Editorii au schimbat v. 2. în ms. v. 1 : *tu, mîndro;* v. 2 : *Da, zău, ieri, alaltăieri;* v. 5 : *de spălat.*

GLII. Reprezintă reducerea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.19, f. 9·*, t. 17 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: N. (neidentificat). Materialul nelocalizabil şi nedatabil. Editorii au omis v. 7 — 10 din original şi au dispus emistihial v. 4 — 6. Transcrierea destul de fidelă. în ms. v. 2 : *mîndră, te-am lăsat;* v. 4 (resp. 5) : *cu opinci;* v. 5 (resp. 6) : *Vo nouă;* v. 6 (resp. 8): *Vo zece;* v. 7 — 10: *Dintr-ăia mi oi alege. / Da, ia, trii cu pălării, \ Care m-o iubit întîie, / Dintr-a mea copilărie.*

CLIII. Reprezintă reducerea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.21, f. 3·*, t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegătorul anonim (N" după sigla lui Jarnik). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Editorii au suprimat v. 2 din original. în ms. v. 2 : *Cu trei rînduri de păr creţ;* v. 4 (resp. 3) : *Părul tău e de inele.*

GLIV. Reproduce aproape exact varianta : ms. nr. 2 197.II.8, f. 1 v % t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MACAVEI IOAN, cl. VI. Localitatea: TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data : 1872. Editorii au adăugat versul introductiv. în ms. v. 2 (resp. 3) : *'Nsoarâ-te.* Cea de-a doua variantă este din aceeaşi localitate şi culeasă la aceeaşi dată : ms. nr. 2 197.11.122, f. 2v% t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : SURDESCU D., cl. V, şi diferă la v. 2: *însoară'-te.*

GLV. Reproduce exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.80, f. 3 v', t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BÂRNA GEORGE, cl. VIII. Localitatea: ICLOD, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 3 : *şasă;* v. 6 : *Făr'numai.*

CLVI. Reproduce aproape exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.42, v. 1 v", t. 3 (numerotarea culegătorului). Culegător: GRAMA ABROZIU, cl. V. Localitatea : MANIC, jud. Bistriţa Nâsâud. Data : 1872. Editorii au suprimat v. 4 din original şi au adăugat v. 5. în ms. v. 1 şi 7 *rpre;* v. 4 : *Ea din gură-a cuvîntat;* v. 5 : *Bade, bădişorul meu;* v. 7 : *Să-mi dau gura;* v. 8 : Eu-s *copilă;* v. 10 : *Şi dau gum.*

GLVIL Reprezintă reducerea variantei : ms. rr. 2 197.11.126, f. 1 v% t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ŢĂRANU IOAN, cl. VIL Localitatea: CHEŢANI, jud. Mureş. Data: 1863. Poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „sărutare". în ms. v. 3 : *Totuşi;* v. 4 : *trimit;* v. 5 : *Dar doar eu;* v. 6 : *Să le trimit pe-un venit;* v. 8: *uşilor;* v. 9: *Sărutatul buzelor.* Inconsecvenţa grafică *trimit* < *tramitu* (v. 4) şi *trimit* < *tramitiu* e în original. Cea de-a doua variantă a motivului trebuie transcrisă integral, într-atîta se deosebeşte de textul precedent: ms. nr. 2 197. 11.180, f. 2 ·-, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARGU SIMION, cl. VIII. Localitatea : DUMITRA, jud. Alba. Data : 1863.

în fundu grădinii noastre,
Tînăr voinic boii paşte
Şi-o mînat sluga la voi
Să-i trimet gura la boi.
Da io încă sînt cu minte,
Nu-mi trimet gura-nainte.
Vie domnu boilor
Că şti rîndul buzelor.

CLVIII. Reproduce absolut exact varianta : ms. nr. 2 197.11.136, f. 4 v', t. 22 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea: BICHIGIU, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. Identic este şi textul: ms. nr. 2 197.11.27, f. 42 v*, t. [20] (numerotarea noastr
Localitatea:
mentară (lip
ms. nr. 2 197
Culegător : I(
DE SECAŞ,
ziţia ideilor.
2 (resp. 5) şi
şi 6.

CLIX. R(
puţin de ju
ms. nr. 2 197
Jarnik). Cule
AGRIŞTEU,
primat v. 2 -
din versiunea
2 —8 : *Nu-mi*
cios I Şi ziua-
tea e lumino
tureac; v. 9:
mine aţă, /
Doamne; v.

CLX. Rep
riante deoseb
în întregime,
siunea editori
a) Ms. n
lui Jarnik). C
calitatea : T(

b) Ms. n
lui Jarnik). C
calitatea : DU

<— Tu, mîndruţă, draga mea,
Io-i veni-astară la voi.
— Bade, bădişorul meu,
Vină astară la noi,
Da nu veni pingâ şură
Că avem o căţea sură
Şi ţi-a sări oblu-n gură,
Da vină pingă poiată
C-am o uşă de rogoz,
Cum pui mîna chipă jos.
El o vint p-ingă fereastă
Şi i s-o văzt umbra-n casă.

La versul 10, Jarnik scrie deasupra originalului „chipa", termenul pătruns şi în versiunea publicată: „pica".

GLXI. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.11.164, f. 10 ᵛ›, t. 35 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea: GALTIU, jud. Alba. Data : 1863. Editorii au adăugat v. 5 — 6. Transcrierea v. 1 — 4 este absolut exactă. Varianta a doua: ms. nr. 2 197.11.46, f. 4ᵛ', t. 25 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: HERŢEAGĂ VASILE, cl. V. Localitatea: OCNIŞOARA, jud. Alba. Data : 1872. Este într-un stadiu acut de destrămare : îi lipseşte verbul care să-i imprime un mesaj şi o semnificaţie, în ms. v. 1 şi 3 : *Cruciuliţă din doi;* v. 2 şi 4 : *Ibovnică ;* v. 3 : *din doi peri.*

CLXII. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.69, f. 8ᵛ', t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIURA ALEXANDRU, cl. VI. Localitatea : BUCIUM, jud. Alba. Data : 1863. în ms. v. 1 : *Zis-au . . . m-a da;* v. 2 : *Migoş;* v. 5 : *Cînd porneşte, zdrîncâneşte;* v. 6 (resp. 7) : *Inima mea.*

CLXIII. Reprezintă reducerea, la o treime din original, a variantei : ms. nr. 2 197.11.109, f. 4 ᵛ% t. 49 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea : AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data : 1872. Editorii au suprimat v. 1 şi 6 — 12. Pentru aceasta transcriem întregul text, subliniind catrenul păstrat în versiunea tipărită:

Fereşte, Doamne, fereşte,
De grădina cu cucute,
De badea cu mîndre multe.
Pînă umblă pre la toate,
// apucă miez de noapte;
Pînă vine şi la mine,
îl apucă ziua bine.
Fereşte, Doamne, fereşte,
De oiţa oacheşă,
De mîndruţă leneşă;
De paiele de pre şură
Şi de lelea rea de gură.

Faţă de acest text, varianta : ms. nr. 2 197.11.184, f. 13ᵛ', t. 70 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Diferă la v. 2: *deluţul;* v. 4 şi 6 : *ajunge;* v. 5 : *Trece-un an şi jumătate;* v. 7 : *Trece-un an şi-un pic mai bine.* Varianta : ms. nr. 2 197. 11.153, f. 6ᵛ*~ᵛ-, t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PANTEA IOAN cl. VIII. Localitatea: HĂRŢĂU, jud. Mureş. Data : 1863. Diferă la v. 2 : *deluţul;* v. 4 şi 6 : *Pînă-ajunge;* v. 5 : *Mai trece de;* v. 7 : *Ziua e cu dulci lumine.*

CLXIV. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.17, f. 3ᵛ-, t 18 b (numerotarea lui Jarnik). Culegătorul este anonim, iar materialul nelocalizabil. Data : 1870. Editorii au adăugat v. 5. în ms. v. 1 : *mamă;* v. 2 : *horbe;* v. 3 : *Că mă cere;* v. 4 : *Si m-oi duce.*

GLXV. Reproduce aproape întocmai varianta : ms. nr. 2 197.11.139, f. 4 ᵛ\ t. 27 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş, Data : 1863. Din ciclul *Chiuituri.* în ms. v. 2 : *Măria;* v. 3 : *Da ea-anume;* v. 4: *La badea cu gura.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.106, f. 11 ᵛ*, t. 29 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STANCU NEGRU IOAN. Materialul este nelocalizabil. Data: 1868 (?), e mai amplă. în ms. v. 1 : *Pe dealu cu spinii;* v. 2 : *Merge;* v. 3 : *Da anume;* v. 4 : *Da lui Ion;* v. 5 — 7: *Ieşi, Ioane, pînă-afară, / Că nu-i pară ghermănoasă, / Că-i Ana ta cea frumoasă.* S-a păstrat copia personală a lui Jarnik : B.O.S., ms. Pop-Reteganul, cu transcrierea eronată la v. 1 : *Pe deal cu opinci.*

GLXVI. Reproduce aproape întocmai varianta : ms. nr. 2 197.11.134, f. 5 ᵛ' - 6 ᵛ', t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863. în ms. v. 2: *Cine eşti, bade, şi tu;* v. 3: *Şi-ncă mi te ţii*

mtndru; v. 4 (resp. 3): *Nice frumos nu eşti;* v. 5 (resp. 4) : *Nice gazdă nu eşti;* v. 6 (resp. 5) : pre *sama;* v. 7 (resp. 6 —7) : indescifrabil, v. 8 — 9 identice cu v. 8 — 10, v. 10: *Nice ai vaci.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.172, f. 5 ᵛ*, t. 27 (numerotarea culegătorului). Culegător: MICU M. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil, este fragmentar, cuprinzînd numai 4 versuri, în ms. v. 2 : *Cine eşti bade şi tu;* v. 3 —4 : *Tu te ţii mtndru şi frumos, / Da eşti negru şi bâlos.*

GLXVII. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.141, f. 1 ᵛ% t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP GEORGE, cl. V. Localitatea : CERGHID, jud. Mureş. Data: 1863. în ms. v. 1 : *medieşene;* v. 4: *Şi oi veni.*

GLXVIII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.51, f. 24ᵛ*, t. [19] (numerotarea noastră). Culegător: DRĂGHICESGU IOAGHIM, cl. VIL Localitatea: BLĂJEL, jud. Sibiu. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 2. în ms. v. 2 (resp. 3): *Nu mă lasă pre.*

GLXIX. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.80, f. 3ᵛ* " 4ᵛ., t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BÂRNA GEORGE. cl. VIII. Localitatea : ICLOD, jud. Sibiu. Data : 1863. Editorii au adăugat v. 1 şi 7. în ms. v. 1 (resp. 2): *bade;* v. 6 (resp. 8) : *mîndro;* v. 8 (resp. 10) : *îmi fac;* v. 9 (resp. 11) : *dintr-on;* v. 10 (resp. 12): *îmi fac casă cu prisvari (< prisvariu).*

CLXX. Reproduce absolut exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.117, f. 4ᵛ', t. 53 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea : ERNEI, jud. Mureş. Data : 1872.

CLXXI. Reprezintă reducerea a două variante absolut identice notate în 1872 din aceeaşi localitate : TĂTÎRLAUA, jud. Alba: ms. nr. 2 197.11.122, f. 3ᵛ% t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SURDESCU D., cl. V., şi ms. nr. 2 197. II.8, f. 3 r., t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MAGAVEI IOAN, cl. VI. Edi-

torii au supr
mea aşa zic
Să vină; v. 5

CLXXII.
riantă din cu
(numerotarea
cl. VIL Loc
1863. în ms.

CLXXIII
ms. nr. 2 197.1
Culegător: P
litatea : CĂP
v. 1 : *Frunză*
dulce ca. V
(numerotarea
TIN, cl. V.
nedoara. Data
Frunză verde
Numai cum în

CLXXIV.
culegere: ms.
tarea noastră).
cl. VIL Loca
Din ciclul *Dir*
faimosul joc
pre; v. 2 : *mi*

CLXXV.
legere : ms. n
lui Jarnik). C
calitatea : Gi
v. 2 : C-o *ven*

GLXXVI.
culegere: ms.
tarea lui Jar
cl. VI. Locali
în ms. v. 1:
5 : *de.* De re

CLXXVII. Reprezintă reducerea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.27, f. 104 ʳ⁻ᵛ*, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1876. Din ciclul *Chiuituri poporale.* Editorii au suprimat v. 3, 5 şi 10 — 12 din original, introducînd v. 3 al versiunii publicate. în ms. v. 2 : *Ia ieşi;* v. 3 : *De ţi-am fost vreodată bun;* v. 4 identic cu v. 3; v. 5 : *Că eu nu mi-aş bănui;* v. 7 : *Şi mutul stă;* v. 10 — 12 : *Taci, bădiţă, c-oi ieşi, / Dacă pînea oi stropi, j Peatunci şi mutu-a dormi.*

GLXXVIII. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.11.13, f. 2ᵛ, t. 29 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea: MICĂSASA, jud. Sibiu. Data : 1872. Editorii au adăugat v. 3 — 4, transcriind absolut exact originalul (v. 1—2). Mai frecventă apare în culegere situaţia inversă: feciorul vorbeşte despre vecină-sa. Astfel, avem varianta : ms. nr. 2 197.11.119, f. 3ᵛ*, t. [8 d] (numerotarea noastră). Culegător : SÎNCELEANU OCTAVIAN, cl. VIII. Localitatea: CUGIR, jud. Alba. Data : 1868. în ms. v. 1 : *Vecina;* v. 3-4: *Vecina a doua casă j Niciodată nu mă lasă.* Transcriem o variantă amplă : ms. nr. 2 197.11.59, f. 1ᵛ", t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUZDUGAN MILITON, cl. V. Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data : 1872.

Frunză verde şi-o lalea,
Sărmana mîndruţă mea,
Cum poartă inima rea
Că eu iubesc pre alta,
Pre alta, pre vecina.
Vecina de Ungă mine
Totdeauna-mi prinde bine;
Vecina de-a treia casă
Niciodată nu mă lasă.

CLXXIX. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.182, f. 6ᵛ', t. 28 (numerotarea culegătorului). Culegător: ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea: BUIA, jud. Sibiu. Data: 1872. Editorii au adăugat v. 5 — 7. în ms. v. 4 : Că *ţi-i.* Pentru familia de motive, vezi doine nr. CDL

CLXXX. Reproduce aproape exact varianta: ms. nr. 2 197.11.159, f. 5ᵛ*, t. 8 (numerotarea culegătorului). Culegător: POPESCU IOAN JUNIOR, cl. VI. Localitatea : RÎPA DE JOS, jud. Bistriţa-Năsăud. Dala : 1863. în ms. v. 1 : *Deschide-mi;* v. 5: *Câ mi-e mutul mort de;* v. 6 : *pe pat;* v. 7 : *Cu sabia;* v. 9 (resp. 10) : Rău *mă tem.* în original v. 8 nu este dispus emistihial. Varianta : ms. nr. 2 197.11.184, f. 18ᵛ' - 19ᵛ\ t. 102 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cL VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Diferă la v. 1: *Deschide-mi;* v. 5 : *Că mi-i mutul mort de;* v. 6: *pre pat;* v. 7 : *Cu sabie;* v. 9 (resp. 10) : Rău *mă tem.* Jarnik marchează dispoziţia emistihială a v. 8, transpusă apoi în versiunea publicată, printr-un semn vertical de despărţire. Varianta: ms. nr. 2 197.11.113, f. 1ᵛy t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea: TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud Data : 1863. E fragmentară, cuprinzînd numai primele 4 versuri. în ms. v. 1: *Deschide-mi uşa, muiere;* v. 2: *Că-ţi aduc bumbi şi;* v. 3 — 4 identice cu corespondentele lor.

CLXXXI. Reproduce destul de liber singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.43, f. 1ᵛ*, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GRAUR ZAHEI, cl. V. Localitatea: POARTA, jud. Mureş. Data: 1872. în ms. v. 3 : *Ba eu gura nu ţi-oi da;* v. 4 (resp. 3) : *Că gura mi-i;* v. 5: *Cu ga* [indescifrabil] *murariului;* v. 6: *căprarului.*

CLXXXII. Reproduce aproape întocmai varianta: ms. nr. 2 197.11.156, f. *2ᵛ',* t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POPESCU IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea: CĂPÎLNA, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 2 : către *moşu;* v. 3 : *Că ca moşu nu-i în;* v. 4 : *Nu-ţi dă.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.15, f. 2 v., t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: HORŞIA IOAN, cl. VIII. Localitatea: SÎNMICLĂUŞ, jud. Alba. Data : 1863. Identică cu cea precedentă, are un *lapsus calami* la v. 4 : *sera,* în loc de *secara,* pe care l-a corectat Jarnik.

CLXXXIII. Reproduce aproape fidel cele două variante absolut identice din : LODROMAN, jud. Alba. Data: 1872: respectiv: ms. nr. 2 197.11. 84, f. 3 V t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BĂCILĂ VASILE, cl. V., şi ms. nr. 2 197.11.28, f. 5ᵛ- t. 40 (numerotarea lui Jarnik). Culegător;. TRIFU IOAN cl. V. în ms. v. 1 : *mîndră ;* v. 3 : *Da^de-as.*

CLXXXIV. Reproduce exact singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.27, f. 51 ᵛ\ t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1875. Din ciclul *Chiuituri poporale.* în ms. v. 1 : *Nu-i bine.*

CLXXXV. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.11.67, f. 1ᵛ', t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : COSTEA NICOLAE, cl. V. Localitatea: MÎNĂRADE, jud. Alba. Data : 1863. Editorii au adăugat v. 4 — 5. în ms. v. 1 : *dorule, pre;* v. 2: *Cot.* Cea de-a doua variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.87 f. 1ᵛ*, t. 4 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BÂRNA VASILE, cl.VI. Localitatea: ICLOD, jud. Alba. Data : 1863. Are aceeaşi schemă şi diferă la v. 1 : *Ce coţi, dorule, pre;* v. 2: *Da, o vacă şi-o giunincă.*

CLXXXVI. Reprezintă amplificarea unicei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.11, f. 3ᵛ, t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător GIURGIU TEODOR, cl. VIII. Localitatea : LUNA, jud. Cluj. Data : 1863. Editorii au adăugat v. 3 — 4. în ms. v. 1 : *pre sub soare;* v. 3 (resp. 5): Că *sînt;* v. 4 (resp. 6): *uiţi ds.*

CLXXXVII. Reproduce aproape exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.17, f. 1ᵛ*, t. 5 (numerotarea culegătorului). Culegătorul este anonim, iar materialul nelocalizabil. Data : 1870. în ms. v. *l:d-avut;* v. 2 : *Toţi i dau;* v. 3 : *eşti ce n-avem;* v. 5 *: Apoi de-am avut;* v. 7: *Şi de-oi avea, de n-oi avea;* v. 8: *Oi trăi, cum oi putea.*

CLXXXVIII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.114, f. 1ᵛ', t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu. Data: 1872. Editorii au adăugat v. 5. în ms. v. 1 : *şi-o văzut.*

CLXXXIX. Reproduce întocmai varianta : ms. nr. 2 197.11.164, f. 8ᵛ% t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea : GALTIU, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 3: *Judecata e.* Cea de-a doua variantă din aceeaşi localitate şi dată: ms. nr. 2 197.11.83, f. 3ᵛ", t. 19 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BARBU PATRICIU, cl. VIL

Ciclul *Strigă*
4) identic ; da
ms. nr. 2 197
Culegător :
STRAJiV, j
fecior o fată;

CXC. Re
legere : ms.
Jarnik). Cule
este nelocali
frenul, în m
nală a lui J
scrierea exac

CXCI. R
absolut iden
în 1872, re
(numerotarea
cl. V sau m
lui Jarnik).
au adăugat

CXGIL I
absolut ident
1872, respec
merotarea lu
cl. V. Sau n
lui Jarnik).
au adăugat
suri (3-4 di
cu v. 2 ; v. 2

CXC III,
variante de
(numerotarea
cl. VIL Loc
A furnizat
ms. nr. 2 1
nik). Culeg
CHILIENI
v. 3—o ale
Vai de min
capu nu n
(v. 1 — 2):
cîndu-i soa
cu v. 3 ; v.

XGXIV. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.175, f. 2v", t. 10 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872. în ms. v. 2 : *mamâ-sa;* v. 4 : *Şi pre mine;* v. 5 : *Asta-mi place;* v. 6: *Câ-i cu picioare de;* v. 7 — 8: *Asta-mi place cum se-nvîrte, / Câ-i cu picioare de hîrbe.*

CXCV. Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr. 2 197.11.163, f. 2r*, t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ORBEANU ROMUL, cl. VI. Localitatea: ICLĂNZEL, jud. Mureş. Data : 1872. Editorii au adăugat v. 3 — 6. în ms. v. 1 : *Fata care-i;* v. 2: Cu *gunoiul.* Altă variantă: ms. nr. 2 197.11.140, f. 3r*, t. 42 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, cl. VII. Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863. în ms. v. 1 : *Asta-i mîndra;* v. 2 : Cu *gunoiul;* v. 3 — 4: *Dacă vede vreun fecior, \ Zup cu el după cuptor.*

GXGVI. Reproduce aproape exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.104, f. 8r% t. 57 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea: ASINIP, jud. Alba. Data : 1863. în ms. v. 2: *pare că;* v. 3 : *Da de-ar fi şi badea;* v. 4 : Apoi *te-ai.* în ed. din 1895, Andrei Bîrseanu corectează v. 2, punîndu-1 în raport cu ms. : pare. Ediţia din'1964 continuă să transmită greşala de tipar din ed. 1885 : *Numai* are *că.*

GXCVII. Reprezintă amplificarea celor două variante absolut identice din: LODROMAN, jud. Alba. Data: 1872, respectiv: ms. nr. 2 197.11.84, r. 3r, t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BĂCILĂ VASILE, cl. V., şi ms. nr. 2 197.11.28, f. 4r*, t. 27 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TRIFU IOAN, cl. V. Editorii au adăugat v. 3 — 4. în ms. v. 2 : în *foc.*

CXCVIII. Reprezintă amplificarea a trei variante absolut identice, respectiv : ms. nr. 2 197.11.141, f. 1v*, t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP GEORGE, cl. V. Localitatea : CERGHID, jud. Mureş. Data: 1863. Are clasificarea provizorie a lui Jarnik: „leneosa" ; ms. nr. 2 197. 11.177, f. 2r', t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MĂRGINEANU VASILE, ci. VIL Localitatea : OBREJA, jud. Alba. Data : 1863. Poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik: „lenea si batj.". Şi ms. nr. 2 197.11.184, f. 3v', t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863. Are clasificarea provizorie a lui Jarnik : „f. lenosa". Editorii au adăugat primul vers. în ms. v. 2 : Cu *fîntina.*

CXCIX. Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr. 2 197.11.42, f. 2v', t. 18 (numerotarea culegătorului). Culegător: GRAMA AMBROZIU, cl. V. Localitatea: MANIC, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1872. Editorii au adăugat v. 1 şi v. 10 şi au introdus transcrierea emistihială. în ms. v. 1 identic cu v. 2, v. 2 — 3 (resp. 3 — 6): *Vinde patru, lasă doi j Şi ia pat cu perini moi;* v. 4 : *Şi vine iapa-nşelată;* v. 5: *şi ia;* v. 6 : *Ba nu, nu mîndruţă, nu;* v. 7: *C-oi vinde;* v. 8: *lua-un zbici.* Alte 3 variante trebuie transcrise în întregime, pentru ineditul pe care-1 aduc :

a) Ms. nr. 2 197.11.27, f. 5v* - 6r', t. 9-11 (numerotarea culegătorului).

Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1872-1873.

Bărbate, sufletul meu,
Şase boi pare c-avui
Taie [doi?] şi vinde doi
Şi nu cumpăra-un război.
Războiu unde se pune,
Dracul vede haine bune.
Vinde patru, şi-mi ia patu,
Ori vinde doi din tînjele,
Ia-mi sopon şi ruminele;
Vinde-o vacă şi-un viţel
Şi-mi ia-o perină şi-un ţol.
Bărbatul s-a socotit,
Merse-n tîrg şi-a tîrguit
Tot ce lui i-a trebuit:
Două biciuri de curele,
Din drac să facă muiere.

b) Ms. nr. 2 197.11.104, f. 5r~v-, t. 32 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea : ASINIP, jud. Alba. Data : 1863.

Bădiţo, cu şesă boi,
Vinde patru
Şi-mi fă patul,
Vinde doi
Şi-mi fă război,
Şi mi-1 pune după casă,
Cîţi vor trece, toţi să ţească,
Tot cu paie de pre casă.

c) Ms. nr. 2 197.11.113, L 1r', t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea: TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863.

Bărbate cu şase boi,
Vinde patru, lasă doi
Şi ia loc de făgădău,
C-acolo-i trăi şi eu.

CC. Nu am aflat în cuprinsul culegerii prototipul piesei.

CCI. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.141, f. 1v%, t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP GEORGE, cl. V. Localitatea : GHERGHID, jud. Mureş. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 1 — 2 şi 7. în ms. v. 1 (resp. 3): *cuculeţule;* v. 4 (resp. 6) : *Că le-a rămas vacile.* Clasificarea lui Jarnik: „leneosa".

CGII. Reproduce aproape întocmai varianta : ms. nr. 2 197.11.68, f. 3r*, t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTEA ALIMPIU, cl.V. Localitatea : SPINI, jud. Alba. Data : 1872. în ms. v. 3 : *bârbatu;* v. 4 : *Eu să-mi mătur, s-aştern;* v. 5 : *Să pun oglinda-n.* Varianta: ms. nr. 2 197 11.27, f. 101v' — 102r", t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data: 1876. Din ciclul: *Chiuituri poporale,* diferă la v. 3: *Cîmpui;* v. 4 : *Eu să mătur, s-aştern patul;* v. 5 : *Să pun oglinda-n fereastră.* Fragmentar e textul: ms. nr. 2 197.11.59, f. 3v-, t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUZDUGAN MILITON, cl. V. Localitatea: ALECUŞ, jud. Alba. Data: 1872. în ms. v. 1 : *Frunză verde de ovăz;* v. 2 identic; v. 3 : *să-l vadă bârbatu;* v. 5 : *Eu să mătur, s-aştern patu;* v. 5 : *Pre cîndu-mi vine bârbatu.*

CCIII. Reprezintă prelucrarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.184, f. 9v', t. 52 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 2 şi 5 — 7, după ce au suprimat v. 1 — 2 din original. în ms. v. 1 — 2: *Aseară am fost în clacă, / N-am găsit fată să-mi placa;* v. 3 (resp. 1) : *Şi m-am. dus în;* v. 4 — 5 identice cu v. 3 — 4 din versiunea publicată. Materialul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „zelotipia".

CGIV. Re[...] 2 197.11.71, f. [...] gător : CIU[...] CIUNGA, ju[...] v. 1, 4 şi au [...] v. 4: *Merge-n*[...] *spată, I Că m*[...] tihială numai[...]

CGV. Rep[...] absolut identi[...] 1872, respect[...] merotarea lui [...] V. Sau : ms. [...] lui Jarnik). C[...] v. 2 : *Care şi*[...]

GCVI. Re[...] 11.135, f. 1v'[...] PUNTEANU[...] Alba. Data: 1[...] transcriind re[...] *haine,* v. 5 —[...] *pre bancnot*[...] 7) : *armeni;* [...] versuri circu[...] ms. nr. 2 1[...] Jarnik). Cule[...] tatea : HĂR[...] 1 : *lelii;* v. 2 [...] v. 4: *făcută;*[...] *I Că-i luată* [...] mulă mai am[...] nr. 2 197.11.[...] Jarnik). Cul[...] Localitatea: [...]

Replica sa: ms. nr. 2 197.11.172, f. 1ʳ – ᵛ*, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MICU M. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil, diferă la v. 2 : *Cu veşminte din o;* v. 3 : *Da;* v. 5 : *Pre culme;* v. 6 şi 8 : *Că nimicu veri;* v. 9: *Num-un;* v. 10: *Cu oglinda.* Numai catrenul inițial se găseşte în : ms. nr. 2197.11.46, f. 2ᵛ›, t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : HERȚEAGĂ VASILE, cl. V. Localitatea : OCNIŞOARA, jud. Alba. Data : 1872. Acesta diferă de versiunea publicată la v. 2 : *Zău, cu haine tot din;* v. 3 : *mai bine-i s-ar şedea;* v. 4 : *Dacă le-ar fi țesut ea.* Şi ms. nr. 2 197.11.27, f. 41ᵛ \ t. 17 (numerotarea lui Jarnik), Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU (?), jud. Alba. Data : 1875. Din ciclul *Doine sau hore de lîngă Alba-Iulia.* Acesta diferă la v. 1 : *lelii;* v. 2 : *Cu veşmintele din;* v. 4 : *Dacă le-ar fi făcut ea.*

CCVII. Reproduce absolut exact singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.109, f. 4ᵛ% t. 47 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : VXIU ALEXIU, cl. V. Localitatea : AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data : 1872.

GGVIII. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.11.114, f. 2ʳ', t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu. Data : 1872. Editorii au adăugat v. 5 – 6. în ms. v. 2 : *ițe;* v. 3 : *Fâr-o ftr';* v. 4 : *Mi-ar țese şi-a mea drăguță.* Cu satira mai pronunțată e varianta : ms. nr. 2 197.11.68, f. 3ʳ', t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTEA ALIMPIU, cl.V. Localitatea : SPINI, jud. Alba. Data: 1872. Aceasta adaugă, după catrenul inițial absolut identic cu versiunea publicată, versurile (5 –6) : *Da sâ țeasă cu sucala, \ Precum nu ştVmatahala.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.183, f. 2ᵛ* - 3ʳ% t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARȚIAN VASILE, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Are un caracter hortativ. în ms. v. 1 – 2: *De-ar da domnul Dumnezeu / Sâ se țeasă pînza-n tău;* v. 3 identic cu v. 2; v. 4 : Sâ *țeasă şi-a mea nevastă;* v. 5: *Făr-o țîr';* v. 6 : *Sâ țeasă.* Textul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „economia".

CCIX. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.11.170, f. 2ᵛ-, t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MUNTEANU IERONIM, cl. V. Localitatea: BĂGAU, jud. Alba. Data : 1872. Editorii au adăugat v. 3 şi 10 – 11. în ms. v. 2 : *ca o floare;* v. 3 (resp. 4) : *E frumoasă ca o;* v. 6 (resp. 7): *pre picioare;* v. 7 (resp. 8) : *Dacâ-apune sîntul;* v. 8 (resp. 9) : *s-o omoare.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.71, f. 1ʳ, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIUNGANU ILARIU, cl. VI. Localitatea : CIUNGA, jud. Alba. Data: 1872. Cuprinde primele 7 versuri, transcrise exact ca în versiunea publicată. Varianta: ms. nr. 2 197.11.27, f. 102ʳ', t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data : 1876. Din ciclul *Chiuituri poporale.* Aduce elemente inedite. Cuprinde v. 3 – 5 din versiunea publicată transcrise destul de fidel, urmate de un catren inovator, în ms. v. 2 (resp. 4) : *cît o cruce;* v. 3 (resp. 5) : *Dar la;* v. 4 –7 : *Dimineața-i roua rece, / Preste zi sâ prea-ncâlzeşte, / Cînd o calcă la ojinâ, \ O pişcă țînțari de mînă.* Fragmentară e varianta: ms. nr. 2 197.11.46, f. 4ᵛ", t. 33 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: HERȚEAGĂ VASILE, cl. V. Localitatea: OCNIŞOARA, jud. Alba. Data: 1872. Aceasta cuprinde doar 4 versuri (respectiv v. 4 – 7 din versiunea publicată). în ms. v. 2 (resp. 5): *La lucru nu o pot;* v. 3: *Pîn'răsare sfîntu soare;* v. 4 (resp. 7) : *Ea se udă.*

CCX, Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.120, f. 1ᵛ*, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : SOCOL IOSIF, cl. VIL Localitatea : SĂLCUD, jud. Mureş. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 9 – 13, eliminînd ultimele 2 versuri (9 – 10) ale originalului. în ms. v. 3 : *țin sărbătoare;* v. 4: *Căci i se dă;* v. 5: *Joile sînt legate;* v. 8 : *Eu încă nu mă muncesc;* v. 9 – 10: *Dar sîmbăta am lucrat I Şi nu mi s-au arătat.*

CCXI. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.68, f. 2ᵛ*, t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea : SPINI, jud. Alba. Data : 1872. Editorii au adăugat v. 3 – 4, transcriind originalul cu destulă fidelitate. în ms. v. 1 : *Luați sama, feciori;* v. 2: *drăguță;* v. 5: Şi-aşa; v. 6 : *Ca şi-o;* v. 6 : *Dindărăpt scurtă-n crâtință;* V. 7 : *iungâ-n;* v. 8: *Dindărăpt.*

CCXII. Reproduce absolut exact cele două texte identice transcrise de culegătorul: GHERMAN IOAN, cl. VII, din localitatea: ASINIP, jud. Alba în 1863, respectiv ms. nr. 2 197.11.94, f. 4ᵛ*, t. 2 (numerotarea lui Jarnik), şi ms. nr. 2 197.11.104, f. 7ᵛ-, t. 50 (numerotarea lui Jarnik).

CCXIII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.80, f. 2 ʳ * t . 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BÂRNA GEORGE, cl. VIII. Localitatea : ICLOD,iud. Alba. Data : 1863. Editorii au adăugat v. 1 şi 4, transcriind originalul aproape exact, în ms. v. 1 (resp. 2): *Mîndro;* v. 2 identic cu v. 3; v. 3 (resp. 5): *Da te strică gura ta;* v. 4 identic cu v. 6.

GGXIV. Reprezintă amplificarea, cu sugestii dintr-alte direcții a variantei : ms. nr. 2 197.11.80, f. 2ᵛ\ t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BÂRNA GEORGE, cl.VIII Localitatea : ICLOD, jud. Alba. Data : 1863. Editorii au adăugat v. 1, 5 –6 şi 10, transcriind originalul cu destulă fidelitate. în ms. v. 1 (resp. 2) : *Mîndro;* v. 2 (resp. 3) : *ai fi frumoasă;* v. 4 (resp. 7) : *Că ia din;* v. 5 (resp. 8): *îi cusută;* v. 6 (resp. 9) : *Da ia din;* v. 7 (resp. 10) : *îi cusută.* Versurile 5 – 6 provin din varianta : ms. nr. 2 197 , f. 4ʳ* –ᵛ-, 1.13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : AŞ NICOLAE, cl. VI. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 1-3 identice cu v. 2 –4 din versiunea publicată : v. 4 –5 (resp. 5 –6) : *Da ți-o coasă făina, / Şi eoşu [cu] slănina;* v. 6 – 7: *De jucat, tu ştii juca, I Da cu brîgla nu ştii da.* După v. 5 refrenul: *Apoi şi numa;* după v. 8 : *hop.*

CCXV. Reproduce întocmai varianta : ms. nr. 2 197. 11.153, f. 5ᵛ', t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PANTEA IOAN; cl. VIII. Localitatea: HĂRȚĂU, jud. Mureş. Data: 1863. în ms. v. 3: *mă ştiu juca.* Cu elemente inedite e varianta: ms. nr. 2 197.11.146, f. 4ʳ', t. 25 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IOAN SENIOR, cl. V. Localitatea: LECHINȚA, jud. Bistrița-Năsăud. Data : 1863. Aceasta, după primul distih, identic cu cel din versiunea publicată, cuprinde (v. 3 –6) : *Pre tâlpig nu ştiu călca, / Cu brîglele nici aşa; / Oi, pînza nu ştiu direge, / Tot bărbatul ştiu alege.* Alte două variante valorifică numai finalul versiunii publicate. Astfel, textul: ms. nr. 2 197.11.20, f. 1ʳ% t. 2 (numerotarea culegătorului). Culegător: NEMEŞ IOAN JUNIOR, cl. V. Localitatea: POIANA, jud. Cluj. Data: 1863. Are v. 1 identic cu corespondentul său; v. 2 (resp. 4) : *Pinea nu;* v. 3 (resp. 5) : *Pre lopată nu ştiu;* v. 4 (resp. 6): *De n-o oi lega.* Varianta : ms. nr.2 197.11.111, f. 5% t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : URZICĂ IOAN, cl. VI. Localitatea: CHILIENI, jud. Covasna.

Data : 1863
v. 2 (resp. 4
v. 4 (resp. 6)

CCXVI.
variante, ca
mai jos (cu
publicată).
a) Ms.
tarea lui J
Localitatea:

5

La v. 3, cu
„M'am sui
care am pr
b) Ms.
tarea culeg
Localitatea

CCXV
culegere:
lui Jarnik
Localitatea
torii au a
Să-i aduc

CCXV
ms. nr. 2
Culegător
DRASĂU
rîndu; v
vînt; v. 8
f. 3ᵛ›, t. 1
CIU VAS
1872. Dif
tele; v. 4
nu-i deb

final: ms. nr. 2 197.11.142, f. 2v', t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP VASILE, cl. V. Localitatea CIPĂU, jud. Mureş. Data : 1872. în ms. v. 1 : *Aşa-i;* v. 2 *Came;* v. 3: *multe, miluţele;* v. 4: *in cleoambe;* v. 5 *cînd bate;* v. 6: se *putrezesc;* v. 7: *Nimănui.*

CCXIX. Reprezintă amplificarea disproporţionată a singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.177, f. 4r', t. 29 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU VASILE, cl. VIL Localitatea: OBREJA, jud. Alba. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 3 – 6, dar au transcris absolut exact originalul (v. 1 – 2), Materialul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „batj.".

GGXX. Reprezintă prelucrarea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.71, f. 3v* - 4r% t. 21 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIUNGANU ILARIU, cl. VI. Localitatea: CIUNGA, jud. Alba. Data: 1872.

. Bade, vîntu arde cîmpu
Şi-a rămas o buruiană :
Seamănă cu-a mea ghiulbeană;
Şi-a rămas o porumbea :
Seamănă lele cu ea.*

Am subliniat ceea ce a intrat in compunerea versiunii publicate.

CCXXI. Nu am aflat prototipul piesei în cuprinsul culegerii.

CCXXII. Reproduce întocmai varianta: ms. nr. 2 197.11.132, f. 2v", t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMEON. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data : 1863-1867. în ms. v. 3 : *Doamne, Doamne;* v. 5 : *băiatul tău.* Primele două versuri se întîlnesc în culegere ca circulînd şi independent: ms. nr. 2 197.11.141, f. 1v*, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP GEORGE, cl. V. Localitatea: CERGHID, jud. Mureş. Data : 1863.

CCXXIII. Nu mai puţin de 13 variante (din care 4 dezvoltate pe linia unor inovaţii inedite) ilustrează motivul, ceea ce, cu textul de la nr. CXVII, ridică numărul la 14 şi atestă frecvenţa şi intensitatea circulaţiei sale în zonă la data întocmirii culegerii. Din acestea, 9 texte sînt catrene. Detaliile lor tehnice sînt:

a) Ms. nr. 2 197.11.177, f. 3r', t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU VASILE, cl. VII. Localitatea : OBREJA, jud. Alba. Data : 1863.

b) Ms. nr. 2 197.11.122, f. 3v', t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SURDESCU D., cl. V. Localitatea : TĂTÎRLAUA, jud. Alba, Data : 1872.

c) Ms. nr. 2 197.11.132, f. 1r*, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMEON. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863-1867..

d) Ms. nr. 2 197.11.133, f. 4r% t. 16 (numerotarea culegătorului). Culegător: PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea: BUDIU MIC, jud. Mureş. Data: 1863.

e) Ms. nr. 2 197.11.109, f. 2r*, t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea: AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data: 1872.

f) Ms. nr. 2197.11.80, f. 4v', t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BARN\ GEORGE, cl. VIII. Localitatea : ICLOD, jud. Alba. Data : 1863.

g) Ms. nr. 2 197.IL8, f. 3v., t. 31 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ,MACAVEI IOAN, cl. VI. Localitatea : TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data : 1872.

h) Ms. nr. 2 197.11.112, f. 2r% t. 15 (numerotarea iui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863.

i) Ms. nr. 2 197.11.54, î. 1r', t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, cl. VII. Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863.

Analiza comparativă a acestor 9 variante arată :

v. 1 : *Dragă mi-i leliţa-naltă :* a; *mîndruţă* : b, e, f, g, i; *drăguţa :* h; *Place-mi fata cea înaltă :* c; *lelea care-i naltă* : d.

v. 2 : *Că-fi dă gura preste poartă* : a, b, g; *Că-mi dă gură* : c, d, h, i; *Că dă* : f; *Că sărută* : e.

v. 3: *Da leliţa mititea* : a, d; *mîndruţă :* f; *drăguţa :* h; *Dar mîndruţă mitutea :* e; *Dar mîndruţă tinerea* : b, g; *Da cea mai mitutea :* c; *Da care-i mai* : i.

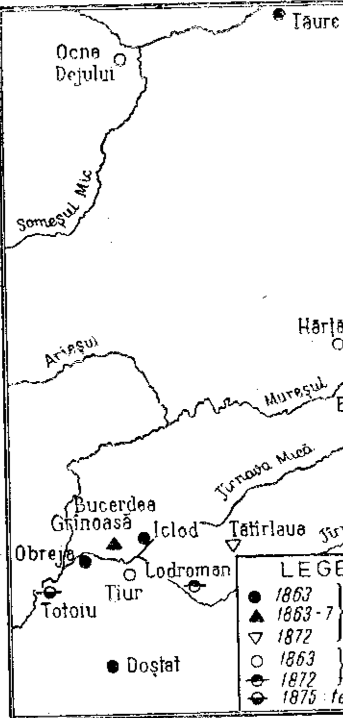
v. 4 : *Se-ntindea şi n-ajungea* : a, b, c, d, e, g, h, i; *Se tindea :* f.

Editorii au preferat la v. 1 : varianta *a,* la v. 2 : variantele *c, d, h, i,* la v. 3 : variantele *a, d* şi la v. 4 : variantele *a, b, c, d, e, g, h, i,* mergînd nu numai pe formulele cele mai stabile, ci şi pe unele extrem de locale.

Transcriem in continuare, pentru ineditul lor, textul integral al variantelor mai ample :

a) Ms. nr. 2 197.11.28, f. 3r% t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea LODROMAN, jud. Alba. Data : 1872.

îmi place mîndruţa-naltă,
Că-mi dă gura preste poartă.
Dar mîndruţă mitutică
La sărutat se ridică,
Se ridică pre opincă.

Structura motivică a textului
,,Dragă mi-i leliţa-nalt

b) Ms. nr. 2 197.11.184, f. 9r, t. 48 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj, Data : 1863.

Dragă mi-i lelea înaltă,
Că dă gura preste poartă.
Da leliţa scurticea
Se-ntinde ca o nuia
Şi tot nu poate să dea.

Jarnik scrie în dreptul lui „nulia" (v. 4) : „nueă".

c) Ms. n
Jarnik). Cu
tatea: HĂ

d) M
lui Jarni
Localitat

CCXXIV. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.11.73, f. 3v* t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIORTEA GEORGE, cl. V. Localitatea: PEŢELCA, jud. Alba. Data : 1865. Editorii au adăugat v. 3, provenit dintr-o altă variantă. în ms. v. 1 : *mtndre-s;* v. 4 (resp. 5): *I oablă.* Cu aceeaşi schemă e varianta : ms. nr. 2 197.11.28, f. 1v>, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea : LODROMAN, j'.:d. Alba. Data: 1872. Aceasta diferă la v. 3 (resp. 4) : *Da cele cu* [indescifrabil] ; v. 4 (resp. 5): *îs oable.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.109, L3v>, t. 35 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea: AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data: 1872. A furnizat v. 3 din versiunea publicată, în ms. v. 4 – 5: *Numai mîndră făr'cle el j E ca trasă prin inel;* restul este transcris absolut exact.

CCXXV. Reprezintă amplificarea tuturor variantelor din culegere care ilustrează acest motiv poetic. Editorii au adăugat v. 3 şi au inversat ordinea ultimelor două versuri. Varianta : ms. nr. 2 197.11.62, f. 4v', t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUTNARIU ALEX., cl. VIII. Localitatea: SUSENI, jud. Mureş. Data : 1863. Diferă la v. 2 : *ne-a făcut;* v. 3 (resp. 4) : *De o-am scoate şi;* v. 4 : *Să ne facă şi.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.42, f. 2v\ t. 20 (numerotarea culegătorului). Culegător: GRAMA AMBROZIU, cl. V. Localitatea: MANIC, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1872. Diferă la v. 2 : *ne-a făcut;* v. 3 (resp. 5) : *De-o aş scoate şi;* v. 4 : *Să ne facă şi.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.54, f. 4v% t. 50 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 2 : *ne-o făcut;* v. 3 (resp. 5) : *Şi am scos-o şi;* v. *4: Să ne facă şi.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.183, f. 2v*, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN VASILE, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Este identică la v. 1—4 cu versiunea publicată.

CGXXVI. Reprezintă reducerea variantei : ms. nr. 2 197.11.175, f. 3v', t. 18 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data : 1872. Editorii au eliminat primele 2 versuri (variantă la nr. anterior). în ms. v. 1 – 2 : *Asta-i mîndră care-o vezi] Care ne-a făcut scoverzi;* v. 3 (resp. 1): *sînţii;* v. 4 (resp. 2): *de şi-a rupt.* Jarnik subliniază la v. 4 „castu" şi scrie alături: „cadiutu".

CGXXVTI. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.112, f. 2v", t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea: TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 3 – 4. în ms. v. 2 : *pînă-n brăcinar.*

CGXXVIII. Reproduce aproape întocmai varianta: ms. nr. 2 197.11.153, f. 2v*, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PANTEA IOAN, cl. VIII. Localitatea: HĂRŢĂU, jud. Mureş. Data : 1863. în ms. v. 1 : *Ciudă-mi e şi ciudă-mi;* v. 3: *c-a mai creşte;* v. 5: *Şi coada la iepuri.* în două cazuri debutează divers şi are structura unui catren. Ms. nr. 2 197.11.184, f. 11v*, t. 62 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Are la v. 1 – 2: *Mult mă mustră măicuţa, I Că mi-i mică drăguţa;* v. 3: *că mai creşte;* v. 4: *Cînd a prinde.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.172, f. 1v% t. 3 (numerotarea culegătorului). Culegător: MICU M. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil, face la v. 1 – 2: *Mllu mă mustră măicuţa / Că mi-i mică drăguţa;* v. 3 : *c-a mai creşte;* v. 4: *Cînd a prinde.*

CGXXIX. Reproduce, destul de liber, cele două variante, aproape identice, din : TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data: 1872, respectiv: ms. nr. 2 197.11.112, f. 4v% t. 29 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SURDESGU D., cl. V, sau ms. nr. 2197.II.8, f. 4v', t. 38 (numerotarea Iui Jarnik). Culegător : MAGAVEI IOAN, cl. VI, în ms. v. 1 : *cinaşă;* v. 2 : *Că-i şi de cîmp şi de casă;* v. 3 : *Da, zo, mîndru hălăioaie;* v. 5 : *Se tot roagă ca s-o.* Cea de-a doua, v. 1 : *cinaşă;* v. 2 : *Că e şi de cîmp şi casă;* v. 3: *Da, zău, mîndră;* v. 5: *Se tot roagă ca sâ.*

CGXXX. Reprezintă prelucrarea (reducere şi amplificare concomitentă) a singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.71, f. 3v% t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIUNGANU ILARIU, cl. VI. Localitatea: CIUNGA, jud. Alba. Data: 1872. Editorii au adăugat v. 4 – 5 şi au suprimat v. 1 – 3 din original. în ms. v. 1 – 3 : *Fereşte-mâ pe min', Doamne, / De cuţit făcut custură, j De lelea hîdă la gură;* v. 4 (resp. 1) : drăguţ *Doamne;* v. 6 (resp. 3): *Şi de lelea;* v. 7, (resp. 6): *Şl fereşte-mă pre min', drăguţ;* v. 8 (resp. 7) : *De măzărichea-oloiată;* v. 10—11 identice cu corespondentele lor din versiunea publicată. V. 4 – 5 ale versiunii publicate circulă independent. Vezi varianta: ms. nr. 2 197.11.118,

f. 3v', t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: RUSU AUGUSTIN, cl. V. Localitatea: UIOARA, jud. Alba. Data: 1863. Cu refrenul : „na copile, na!"

CCXXXI. Reproduce întocmai varianta: ms. nr. 2 197.11.177, f. 3v% t. 23-24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU VASILE, cl. VIL Localitatea : OBREJA, jud. Alba. Data : 1863. în ms.v. 4 : *Cu gură de diac;* v. 7: *dulducuţâ;* v. 8: *donicuţa.* Mai frecvent, motivul circulă independent sub forma catrenului iniţial. De altfel, aşa şi numerotase Jarnik materialul anterior (23 şi 24), despărţind cele două catrene, pe care însă în versiunea tipărită le-a unit într-o singură piesă. Pentru o asemenea situaţie avem 3 variante. Primele două : ms. nr. 2 197.11.186, f. 2v*, t. 12 (numerotarea culegătorului). Culegător: TÎRNĂVEANU IOAN, cl. V. Localitatea : SUSENI, jud. Mureş. Data: 1863. Şi ms. nr. 2197. 11.112, f. 3v% t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea: TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. Acestea sînt absolut identice cu v. 1—4 din versiunea publicată. Varianta : ms. nr. 2 197.11.42, f. 1v', t. 7 (numerotarea culegătorului). Culegător: GRAMA AMBROZIU, cl. V. Localitatea : MANIC, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1872. Diferă la v. 3: *Case ţin;v.4: Şi cu* gură.

GCXXXII. Reproduce aproape fidel varianta: ms. nr. 2197.11.119, f. 3v', t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SÎNCELEANU OCTAVIAN, cl. VIII. Localitatea: CUGIR, jud. Alba. Data: 1868. în ms. v. 1 (resp. 1 – 2): *cindenele* (?); v. 4: *Şi trimis;* v. 5 : *Câ ele-s.* Varianta: ms. nr. 2 197.II.169,f. 2v, t. 17 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOLDOVAN IOAN, cl. VI. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1: *de pe-aicea;* v. 2: *în munte;* v. 4: *Da-o venit cartea;* v. 5: *numai.* La v. 5 culegătorul scrie : „Ga' su(suntu) tote numai nevoi". Varianta: ms. nr. 2 197. 11.187, f. 2v>, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GORDESCU NICOLAE, cl. VIL Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data : 1863. Diferă la v. 1 (resp. 2) : *Vint-o carte de la munte;* v. 2 (resp. 3): *C-aicea-s;* v. 3 (resp. 4): *Da s-a-ntors cartea;* v. 4 (resp. 5) : *C-aicea-s numai;* versurile finale (5 – 6) indescifrabile.

CGXXXIII. Reproduce întocmai varianta: ms. nr. 2 197.11.121, f. 3v>, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : STANGIU IOAN, cl. VIII. Localitatea : STRAJA,

jud. Alba
de nas s-o-
2 197.11.17
Culegător:
litatea: D
v. 1: *Mîn*
-mpiedecat
2 197.11.77
Culegător
MOŞTELN
v. 1: *Mîn*
Şi ea-n n

CCXX
nr. 2 197.
Culegător
ASINIP,
tul : ms.
Jarnik). C
calitatea:
cuprinde
cu şir; v.

CCXX
din culeg
tarea lui
VI. Loca
în ms. v
flori, j Ci

CGXX
nr. 2 197.
Culegător
neidentific
Data: 1
textul: n
lui Jarnik
litatea : N
numai dis

CGXX
ms. nr. 2
Culegător
GHIZEL
inversat
1: *Mîndr*
dică. De
caracteris

6v% t. 47 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea: SPINI, jud. Alba. Data: 1872.

Mîndra-naltă smernică
De poale se-nchiedecă:
Na ştiu poalele îs largi,
Ori cătanele îs dragi;
Nu ştiu poalele îs lungi,
Ori cătanele-s urîţi.

Faţă de acesta, varianta: ms. nr. 2 197.11.41, f. 2v, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GRISAN M. IOSIF, cl. VI. Localitatea: SÎNBENEDIC, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1: *Mîndra mea de;* v. 2: *în poale;* v. 3: *i-s largi;* v. 4: *O cătanele-i sînt.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.182, f. 6v% t. 30 (numerotarea culegătorului). Culegător: ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea: BUIA, jud. Sibiu. Data: 1872. Diferă la v. 1: *Mîndra mea de falnică;* v. 2: *se-mpiedecă;* v. 3: *i-s largi;* v. 4: *Ori militarii i-s dragi.* Debutează diferit varianta: ms. nr. 2 197.11.158, f. 2v, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POGANU TEODOR, cl. VI. Localitatea: SÎNBENEDIC, jud. Alba. Data: 1863. Are la v. 1-2: *Lelea cu brîu şi cu zale, / La gură-i toată zăbale;* v. 3 identic cu v. 1 a versiunii publicate; v. 4 (resp. 3): *în poale se-mpiedecă,*

CCXXXVIII. Reproduce absolut exact varianta: ms. nr. 2 197.11.3, f. 15v', t. 56 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872. Editorii au introdus dispoziţia emistihială a primelor două versuri, transcrierea originalului este însă riguros exactă, în culegerea mai veche, din aceeaşi localitate, a lui N. Pauleti, motivul este absent. Fragmentar e textul: ms. nr. 2 197.11.10, f. 4v, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHEORGHIŢĂ N., cl. VIII. Localitatea: or. BISTRIŢA (şi jur), jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. Acesta cuprinde numai distihul iniţial, transcris la v. 1: *Toată baba-a sărit baltă;* v. 2 (resp. emistihul 4): şi-a rupt *limba.*

CCXXXIX. Reproduce absolut exact singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.68, f. 4v*, t. 26 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea: SPINI, jud. Alba. Data: 1872.

CCXL. Editorii au avut la îndemînă 11 variante din 9 localităţi. Aceasta arată că la data culegerii motivul avea o puternică difuziune în zonă. Oferim pentru aceasta şi harta culegerilor.

Tipică pentru întregul ciclu de variante, dar şi pentru maniera de a lucra a editorilor, este varianta pe care o transcriem în continuare: ms. nr. 2 197.11.172, f. 2v% t. 7 (numerotarea culegătorului). Culegător: MICU M., neidentificat. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

Trecui valea şi-un părău,
Mâ-ntîlnii cu socru-meu.
— Ia, ginere, fata mea,
Gă-ţi dau şasă boi cu ea.
— Să-mi dai şasă lîngă şasă,
Fata ta nu-mi trebe-n casă.
Fata ta-i scurtă-n picioare,
Mamei-i trebe ţesătoare;
La tălpige nu ajunge,
De nu i-om pune cîrlige.

Localizarea şi datarea variantelor la textul S. 240: „Mă-ntîlnii cu socru-meu".

La v. 6 şi 8, culegătorul foloseşte latinismele: „deba" pentru „trebe" (— trebuie).

Faţă de acest text, varianta: ms. nr. 2 197.11.49, f. 3v', t. 7 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FLORIAN ILIE, cl. VI. Localitatea: RĂZOARE, jud. Mureş. Data: 1863. Diferă la v. 2: *Mă tîlnii cu socru-mio;* v. 3: *jinere;* v. 4: *Că-s dau;* v. 7: *Că fata ta-i;* v. 8: *Maichii-i;* v. 9—11: *Nu fi, jinere supărat, / Că i-om pune catarigi / Şi-apoi a-ajunge la tălpigi.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.2, f. 2v*, t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IGNAT SIMION, cl. VI. Localitatea: BOGATA, jud. Mureş. Data: 1863. Diferă la v. 3: *El mie îmi zise-ra;* v. 9: *Maicii-i debe;* v. 11: *catarige.* Pentru *tălpige,* culegătorul scrie: „talcige". Varianta: ms. nr. 2 197.11.174, f. 1v, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MILACIU VASILE, cl. V. Localitatea: ŞARD, jud. Alba, Data: 1872. Diferă la v. 3: *Socru meu aşa zicea;* v. 7 (resp. 6): *n-o bag în;* v. 9 (resp. 8): *Maichii-i,* v. 10—11: *Fata ta-i mare laţiţe, / N-ajunge cu mîna la iţe.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.133, f. 3v*, t. 11 (numerotarea culegătorului). Culegător: PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea: BUDIU MIC, jud. Mureş, Data: 1863. Diferă la v. 3: El mie îmi ziseră; v. 4 (resp. 3): *Ia, junere;* v. 9 (resp. 8): *Maicii-i;* v. 10 (resp. 9): *n-o ajunge;* v. 11 (resp. 10): *pune catarige.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.68, f. 2v* - 3v, t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea: SPINI, jud. Alba. Data: 1872. Diferă la v. 1—3: *Trecui valea şi-un deal mare, / Mâ-ntîlnii cu socru-n cale. / Socru meu din grai grăia;* v. 4 (resp. 3): *Ia-mi, junere;* v. 5 (resp. 6): *Şi nu-ţi iau fata ta-n;* v. 9 (resp. 8): *Maicii-i trebă;* v. 10—11: *Fata tai om fără spor, / Maicii-i trebă ajutor.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.6, f. 2v% t. 5 (numerotarea culegătorului). Culegător: LAZĂR ALEXE, cl. VI. Localitatea: ALĂMOR, jud. Sibiu. Data: 1872. Diferă la v. 5: *De mi-i da şase-şi cu;* v. 6: *nu-mi trebă;* v. 8: *Maicii-i trebă;* v. 9—10: *Dar i-om pune catarigi, / Doar ar ajunge la tălpigi.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.16, f. 6v', t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ALDEA IACOB, cl. VIII. Materialul este nelocalizabil. Data: 1863. Diferă la v. 1: *Trecu badea un;* v. 2: *Se-ntîlni cu socru-său;* v. 3 *Ia-mi, junere;* v. 6: *n-o bag;* v. 8: *Mie-mi trebă;* se încheie aici. Varianta: ms. nr. 2 197.11.28, f. 7v', t. 51 (numerotarea lui Jarnik). Culegător:

TRIFU IC
Alba. Dat
Socrul me
v. 6 (resp.
scot din c
11.59, f. 1
gător: BU
CUŞ, jud.
4: *Şasă bo*
bag în. Cu
anta: ms.
Jarnik). Cu
ROŞIA D
sta diferă
3): *Ia, ju*
după care
/ Că, zău, j
s-o vînd să-
ştie toarce
schimba la

CGXLI
ficare con
ms. nr. 2 1
Culegător
TA, jud.
1—4 şi
în ms. v
fata de b
hîda lui
da Dumnez
şi a mea l

CGXL
nr. 2 197.1
Culegător
GHID, ju
N-oi lua.
e variant
rotarea lu
cl. VIII.
în ms. v.
4: *O luai*

CCXL
culegere:
rotarea lu
SIMION.

1876. Din ciclul *Versurele.* Editorii au suprimat ultimele patru versuri ale originalului (v. 9-12), transcriind restul destul de fidel. în ms. v. 1 : *care-i în;* v. 2 : Nai de *ce-o;* v. 3 : *Căci îi trebe;* v. 4 : Şi *se calcă;* v. 7 : *Caută-n oală;* v. 9 —12 : *Dară mînce foc şi pară, / Dacă nu iese pre-afarâ, / Să socoatâ la gătite / Şi-i a pune pre poliţă.*

GGXLIV. Reproduce destul de fidel varianta: ms. nr. 2 197.11.27, f. 102ᵛ\ t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU. jud. Alba. Data: 1876. Din ciclul *Chiuituri poporale.* în ms. v. 3 : *Mai bin'iau una;* v. 4 : *Car'cu;* v. 5: *Şi ce-oi zice.* Numai primele 5 versuri cuprinde varianta ; ms. nr. 2 197.11.184, f. 5ᵛ/₀ t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN R. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863. Are clasificarea provizorie a lui Jarnik: „cene-i de luatu", care diferă la v. 1 : *De-aş trăi cît piatra-n;* v. 2: *N-aş lua;* v. 3 : *Să-mi poruncească ea mie;* v. 4 (resp. 3) : *Ci-aş lua-o mai;* v. 5 : *Ce oi zice.* Redusă la numai patru versuri e varianta : ms. nr. 2 197.11.109, f. 2ʳᵛ, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea : AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data: 1872. în ms. v. 1: *De-aş trăi cît piatra-n;* v. 2: *cu-avuţie;* v. 3: *Fără-mi iau una;* v. 4 (resp. 5): *Ce-oi zice eu ca.*

CCXLV. Reproduce întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.27, f. 101ᵛ*, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1876. Din ciclul *Chiuituri poporale.* în ms. v. 6 : *Dar gunoiu-i pute-n casă.*

CCXLVI. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.11.135, f. 2ʳᵛ, t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PUNTEANU IOAN, cl. V. Localitatea : VINGARD, jud. Alba. Data : 1872. în ms. v. 4 : *Dar aceea mai bogată;* v. 5: *Mult mă mustră şi mă gată;* v. 6: *Sâ-i cumpăr;* v.7 identic cu 10 — 11 din versiunea publicată; v. 8 : *Şi de june nu-i mai ajung.* Linele sugestii pentru v. 1 — 3 şi 8 — 9 par a fi venit dinspre varianta : ms. nr. 2 197.11.184, f. 19ʳ—ᵛ, t. 104 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Pe aceasta o transcriem într-altă parte.

CCXLVII. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.71, f. 2ᵛ-, t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CIUNGANU ILARIU, cl. VI. Localitatea : CIUNGA, jud. Alba. Data : 1872. în ms. v. 1 şi 3 : *Şi mi-s dragi;* v. 2 : *Şi pre mîndră;* v. 4 : *Şi pre mîndră mînce-o.*

GGXLVIII. Reprezintă reducerea substanţială a unicei variante clin culegere : ms. nr. 2 197.11.68, f. 2ᵛ*, t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea : SPINI, jud. Alba. Data : 1872. Editorii au eliminat v. 4 — 10 din original, pasaj ce este de fapt o variantă la nr. CGXIV, reţinînd din original numai primele 3 versuri, cărora le-au adăugat v. 4, de încheiere. în ms. v. 3 : Da *fata;* v. 4 — 10: *Pînâ-şi face-o ie bună, j I-tot cu mîna la făină, / Cu cuţitu la slănină. / Ia ei din brîu în sus, / Cusută pre cucuruz; / Ia ei din brîu în jos, / Cusută pre grîu frumos.*

CGXLIX. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.11.13, f. 1ᵛ-, t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea: MICĂSASA, jud. Sibiu. Data: 1872. Editorii au adăugat v. 3 —4 şi au transcris destul de fidel originalul. în ms. v. 1: *De-aş trăi pînă;* v. 2: *Să-mi iau;* v. 4 (resp. 6) : *Că eu ele mori.* Varianta: ms. nr. 2 197. 11.142, f. 1ᵛ-, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP VASILE, cl. V. Localitatea: CIPĂU, jud. Mureş. Data: 1872. Diferă la v. 1: *Abia-apuc pînă;* v. 2: *să-mi iau;* v. 3 — 4 identice cu v. 5 — 6. Varianta: ras. nr. 2 197.II.3, f. 16ᵛ*, t. 78 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872. Diferă la v. 1 : *De-aş trăi;* v. 2: „Se me inso.ru se-mi lieu / Se-mi Meu domna"; v. 3 — 4 identice cu v. 5 — 6. în două cazuri, textele sînt fragmentare, limitîndu-se la distihul iniţial: ms. nr. 2 197.11.132, f. 3ᵛ*, t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMEON. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863-1867 (textul diferă la v. 2: să-mi *iau).* Şi ms. nr. 2 197. 11.141, f. 1ᵛ\ t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP GEORGE, cl. V. Localitatea : CERGHID, jud. Mureş. Data : 1863 (diferă la v. 1 : *mai trăi;* v. 2 : *să-mi iau).* Cu o anexă umoristică este varianta : ms. nr. 2 197.11.112, f. 2ʳ\"t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VII. Localitatea: TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. Diferă la v. 1 : *De-aş trăi pînă;* v. 2: *să-mi iau;* şi adaugă v. 3 —6 : *Las-o focului domnie, / Că m-a pus la sărăcie, / Am luat bani împrumut / Şi cu doamna i-am beut.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.184, f. 4ʳ', t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Deviază, de la cel de-al patrulea vers, înspre doine nr. CLXXXVI. în ms. v. 1 : *De-aş trăi pînă; v.* 2 identic; v. 3 —4 : *De-aş trăi cît brazii-n munte, / N-aş iubi fată de frunte;* v. 5 —9 : *De-aş trăi cît aş trăi, / Fată mare n-aş iubi, / Ci-aş iubi o copilită, j Sâ fiu vara cu drăguţă / Şi iarna cu nevăstuţă.* Materialul e însoţit de clasificarea provizorie a lui Jarnik : „specie de amorese".

CCL. Reproduce exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.78, f. 1ᵛ¹, t. 7 (numerotarea culegătorului). Culegător: ALUTANU IOAN, cl. VIL Localitatea : or. FĂGĂRAŞ, jud. Braşov. Data : 1863. în ms. v. 4 : *De cimpoia.* Materialul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „descr. batj.".

CCLL Reprezintă transcrierea destul de liberă a singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.27, f. 5ᵛ', t. 4 (numerotarea culegătorului). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba Data: 1872 — 1873. în ms. v. 1 identic cu v. 2 al versiunii tipărite; v. 2 : *Şi cu mine nu grăieşti;* v. 3: Da *eşti;* v. 4 identic cu corespondentul său.

CCLII. Reproduce absolut exact singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.II.3, f. 3*", t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba, Data : 1872. în ms. v. 1 : *mîndro.*

CCLIII. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.27, f. 30ʳ', t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data : 1875. Din ciclul *Doine sau hore poporale.* în ms. v. 1 : *Arzâ-te;* v. 3: *Cum în tine ea;* v. 4: *Ruminele roşi;* v. 5: *Dacă albă.* Diatriba contra sulimanurilor apare şi întralte două variante. Cităm în întregime textul : ms. nr. 2 197.11.27, f. 5ᵛ', t. 3 (numerotarea culegătorului). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1872-1873.

Rumineala din potică
Face pe mîndră voinică.
Rumineala de n-ar fi,
4 Fetele-ar îmbătrîni.

Replica ace
merotarea lu
cl. V. Locali
Data : 1872.

CCLIV.
11.164, f. 1
OLTEANU
Alba. Data :
supărat. Va
(numerotarea
cl. VIL Lo
1863. Poartă
diferă la v.
Ele să se.

GGLV.
11.27, f. 102
MOLDOVE
Alba. Dat
în ms. v. 2
20 (numerot
VASILE, c
Data. 1872.
eşti nerumen
Varianta :
culegătorulu
litatea: CIU
1: *Vai, m*

CGLVI.
gere : ms. n
Jarnik). Cul
tatea : TOT
Chiuituri po
nu plăteşte.

CGLVII
din culeger
tarea lui Ja
Localitatea:
au adăugat
Mîndro.

GGLVII
riantă din
(numerotare
IOAN, c

jud. Cluj. Data : 1863. în ms. v. 3 : *Num-o măsea ruginoasă;* v. 4 : Şi *se ţine;* v. 5 : Da; v. 7 : *Şi la* tat-so. Poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „batj."

CCLIX. Reprezintă amplificarea variantei : ms. nr. 2 197.11.136, f. 3ᵛ', t. 15 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea: BICHIGIU, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 5 — 6 din versiunea publicată, transcriind însă originalul cu destulă fidelitate. în ms. v. 1 şi 3 : *pre;* v. 2 : *.Rumenele;* v. 3 : *Ştie dracul cum;* v. 5 — 8 identice cu v. 7 — 10. Versurile 5 — 6 ale versiunii publicate provin din varianta : ms. nr. 2 197.11.175, f. 2ᵛ', t. [7 b] (numerotarea noastră). Culegător : MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872. Aceasta debutează divers: v. 1—3: *Te cunosc, mîndră, cunosc, l Ma te cunosc de pre frunte / C-ai pus rumenele multe;* v. 4 : *Şti-te dracul;* v. 5 : *De pre nas nu ţi-a;* v. 6 (resp. 5) : *De ţi-a rămas.*

CCLX. Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr. 2 197.11.104, f. 1ᵛ--2ʳᵛ, t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea: ASINIP, jud. Alba. Data : 1863. Editorii au adăugat v. 2 şi au transcris originalul destul de liber. în ms. v. 1 : *Mîndro, mîndruleana mea;* v. 2 (resp. 3): la *oglindă;* v. 3 : *Să prindemw.* Varianta: ms. nr. 2 197. 11.187, f. 1ᵛ7 t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CORDESCU NICOLAE, cl. VIL Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data : 1863. Valorifică numai prima parte a textului. în ms. v. 1 : *Vai de mine ce mai mîndră;* v. 2 (resp. 3): la *oglindă;* v. 3 (resp. 4): *Şi gunoiu.*

GCLXI. Reproduce întocmai varianta : ms. nr. 2 197. 11.184, f. 12ᵛ', t. 63 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863. Poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „lenosa". în ms. v. 1 : *Ah, săraca;* v. 3 : *O găsii cu rochia rea; v. 4J:* Că *cea bună.* Formula generalizată în cuprinsul culegerii este însă cea ilustrată de varianta tip : ms. nr. 2 197.11.177, f. 4ʳ*, t. 31 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU VASILE, cl. VIL Localitatea: OBREJA, jud. Alba. Data: 1863.

Mă dusei la mîndra mea
Şi-o aflai c-o ie rea.
Cea mai bună şi-o cîrpea
Să meargă la joc cu ea.

Textul poartă nota lui Jarnik : „Sî la Precupu". Varianta acestuia : ms. nr. 2 197.11.133, f. 5ᵛ- t. 21 (numerotarea culegătorului). Culegător: PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea: BUDIU MIC, jud. Mureş. Data: 1863. Diferă la v. 2 : *O găsii;* v. 3: *cîrchea.* Fonetismul local *cîrchea* < *carthea.* Varianta : ms. nr. 2 197.II.2, f. 3ᵛ% t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IGNAT SIMION, cl. VI. Localitatea: BOGATA, jud. Mureş. Data: 1863. Diferă la v. 2 : O *găsii.* Varianta : ms. nr. 2 197. II.4, f. 4ʳ% t. 11 c (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ NICOLAE, cl. VI. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 2 : *Şi-o găsii.* După v. 2 şi 4, în chip de refren, culegătorul scrie : „me cop. me" (= Măi, copila mea !), ca la textul anterior. Varianta : ms. nr. 2 197.II.6, f. 4ʳ*, t. 20 (numerotarea culegătorului). Culegător: LAZĂR ALEXE1, cl. VI. Localitatea : ALĂMOR, jud. Sibiu. Data: 1872. Diferă la v. 2: *Şi-o găsii;* v. 4: gioc. Mult mai amplă şi cu circumstanţierea amănunţită a poantelor satirei este varianta de mai jos: ms. nr. 2 197.11.78, f. 1ᵛ% t. 3 (numerotarea culegătorului). Culegător : ALUTÂNU IOAN, cl. VII. Localitatea : or. FĂGĂRAŞ, jud. Braşov. Data : 1863. Are clasificarea provizorie a lui Jarnik : „batjoc."

Mă dusei la mîndra mea,
O găsii cu rochia rea,
Cea mai bună şi-o cîrpea,
Să meargă la joc cu ea.
Vrea să o-ntoarne pre faţă
Şi nu o putea de aţă;
Vrea să o-ntoarne pre dos,
Petecele pica jos.

CCLXII. Reproduce aproape întocmai varianta : ms. nr. '2 197.11.27, f. 102ᵛ-, t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data: 1876. Din ciclul *Chiuituri poporale.* în ms. v. 2: *Hainele de pat mi-e gata;* v. 3: *Nici nu-i. . . nici nu-i.* Trei variante merită să fie citate integral:

a) Ms. nr. 2 197.11.155, f. 3ᵛ-, t; 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP ARTEMON, cl. V. Localitatea : VIDRASĂU, jud. Mureş. Data: 1872.

Mărita-m-aş şi eu, ghiata,
Hainele pre pat mi-e gata.
C-am un biet de lepedeu
Şi atît l-am puricat,
Pînă tot s-a sfîrticat.

b) Ms. nr. 2 197.11.123, f. 3ᵛᵛ, t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SUCIU VASILE, cl. V. Localitatea : VĂLIŞOARA, jud. Cluj. Data : 1872.

Mărita-m-aş şi eu dor,
Dar n-am fel de ţolişor,
C-am avut un lepedeu
Şi pînă l-am purecat,
Tot bine l-am spintecat.

Neînţelegînd că „dor" (v. 1) vine de la *doară,* culegătorul adaugă între paranteze, în continuarea versului: „sî eu doru(escu)". /

c) Ms. nr. 2 197.11.117, f. 3ᵛ% t. 28 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea: ERNEI, jud. Mureş. Data: 1872.

Mărita-m-aş şi eu, zău,
Şi n-am făr-un lepedeu,
Şi-atîta l-am puricat
Pînă mi l-am spintecat.
Mărita-m-aş şi eu biată,
Că şi eu îs de mult fată.

CCLXIII. Reprezintă amplificarea variantei: ms, nr. 2 197.11.117, f. 1ᵛ*, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea: ERNEI, jud. Mureş. Data: 1872. Editorii au adăugat versul iniţial. în ms. v. 1 identic cu v. 2 al versiunii publicate; v. 2 (resp. 3): *Trei rupte, patru-s;* v. 3 (resp. 4): pre *spate.* O formulă de contaminare prezintă varianta: ms. nr. 2 197.11.54, f. 3ᵛ% t. 36 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea : DOŞTAT, jud. Alba. Data : 1863. în ms. v. 1 —5: *Mîndra mea, de mîndră mare,] Şepte ii are-n spinare : jTrei-s rupte, patru sparte... j j Cea mai bună şi-o cîrpea / Să meargă la joc cu ea.*

CCLXIV. Reprezintă prelucrarea (reducere şi amplificare concomitentă) a variantei: ms. nr. 2 197.11.78, f. 1ᵛ-, t. 5 (numerotarea culegătorului). Culegător : ALUTANU IOAN, cl. VIL Localitatea : or. FĂGĂRAŞ, jud. Braşov. Data : 1863. Poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „descr. batj.". Editorii au adăugat v. 3—4 şi au suprimat v. 3—4 ale originalului. în ms. v. 1 — 2 absolut identice cu corespondentele lor din versiunea publicată; v. 3 —4 : *C-un dărab de sac în cap / Ea gîndeşte*

că-i bumbac
antele : ms.
Jarnik). Cul
tatea: HĂR
2 197.11.184,
legător : M
OCNA DE
carea proviz
nr. 2 197.11.
Culegător:
litatea : OB
3 — 4 : *Şi în*
terialul e pr
„batj.". O
pe care o tr
t. 18 b (nu
IOSIF, cl.
Data : 1872

în dreptu
lui Jarnik.

CCLXV
riantă din
(numerotare
cl. VIL L
Data : 1863.
v. 3 : *De pr*

GCLXV
din culeger
culegătorul
Localitatea:
1863. Editor
Şepte cară;

CGLXV
din culege
tarea culeg
Localitatea:
1: *Leleo, c*
prohap; v.
„rodia" (=
şi *rujele.*

CGLXYIII. Reprezintă o combinaţie între două cicluri poetice deosebite. Primul este reprezentat de un număr de 7 variante şi a furnizat v. 1 — 2 ale versiunii publicate, cel de-al doilea este reprezentat de un singur text, care a oferit ultimele două versuri (3 — 4) ale acelei versiuni. Oferim, ca piesă tip pentru primul ciclul varianta: ms. nr. 2 197.11.13, f. 1v*, t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea : MICĂSASA, jud. Sibiu. Data : 1872.

Mîndră mea de mîndră mare
Nici o iie bună n-are,
Numai una de bumbac
4 Şi-aia-i ruptă după cap.

Am subliniat versurile iniţiale care au intrat în versiunea editorilor. Faţă de acest text varianta : ms. nr. 2 197.11.41, f. 2v\ t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CRIŞAN M. IOSIF, cl. VIL Localitatea: SÎNBENEDIC, jud. Alba. Data : 1863. Diferă la v. 4 : *spartă la ciupag.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.50, f. 2r', t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DRĂGHICI IOAN, cl. VIII. Localitatea: OARDA DE SUS, jud. Alba. Data : 1863. Are clasificarea provizorie a lui Jarnik : „batj/% diferă la v. 4 : *Toată ruptă.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.28, f. 5r',t. 34 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TRIFU IOAN, cl.V. Localitatea : LODROMAN, jud. Alba. Data: 1872. E întru totul identică celei luate de noi ca bază. Varianta: ms. nr. 2 197.11.68, f. 4r*, t. 27 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea : SPINI, jud. Alba. Data : 1872. Diferă la v. 2 : *Numa-o ie bună are;* v. 3 : *Numa;* v. 4 : *Şi-acea-i.* în două cazuri, textul e deviat către alte sensuri. Astfel, varianta : ms. nr. 2 197.11.149, f. 5r*, t. 12 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP VASILE JUNIOR, cl. V. Localitatea: DUMBRAVA, jud. Alba. Data: 1863. Are la v. 2 : *Numai o cămeşă are;* v. 3 —4 : *Şi o spală sîmbăta I Şi o ia dumineca.* Varianta : ms. nr. 2 197. 11.132, f. 4r', t. 27 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP SIMEON. Localitatea : BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863 - 1867. Are la v. 3-4: *Numai una a avut / Şi-şi pre-aceea o-a beut.* Cel de-al doilea ciclu poetic este reprezentat prin varianta : ms. nr. 2 197.11.155, f. 3r>, t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP ARTEMON, cl. V. Localitatea: VIDRASĂU, jud. Mureş. Data: 1872.

Mîndră mea cu şepte ii,
Patru rele, trei stricate,
Două nu se ţin pre spate.
Şi ia de sărbători
Şi-o ţine pre sub cuptori.

Am subliniat şi în cazul acestei variante versurile ce au intrat în combinaţia realizată de editori. Partea întîi a textului ne trimite înspre nr. CCLXIII.

CCLXIX. Reproduce absolut exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.172, f. 3r', t. 14 (numerotarea culegătorului). Culegător: MICU M. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

CCLXX. Reproduce absolut exact singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.155, f. 3r% t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP ARTEMON, el. V. Localitatea: VIDRASĂU, jud. Mureş. Data: 1872.

CCLXXI. Reproduce întocmai varianta: ms. nr. 2 197.11. 3, f. 15r\ t. 49 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ICNAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872. în ms. v. 5: *largi.* Dintr-un exces de pruderie, culegătorul pune-puncte de suspensie la v. 2, 4 şi 6 : . . . *ica.* Altă variantă : ms. nr. 2 197. II. 182, f. 6v- - 7r% t. 31 (numerotarea culegătorului). Culegător: ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea: BUIA, jud. Sibiu. Data: 1872. Cuprinde numai primele două distihuri, exact ca în versiunea publicată.

CCLXXII. Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr. 2 197.11.135, f. 3 t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PUNTEANU IOAN, cl. V. Localitatea: VINGARD, jud. Alba. Data : 1872. Editorii au adăugat v. 1. în ms. v. 1 (resp. 2): *Mîndro;* v. 2 (resp. 3): *ai vărat;* v. 3 (resp. 4): *pie lîngă;* v. 5 (resp. 6): *Tu de-a făta, vaca ba.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.123, f. 2r% t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SUCIU VASILE, cl. V. Localitatea : VĂLIŞOARA, jud. Cluj. Data : 1872. Are la v. 1 — 2 : *Eu fusei fată săracă, I Toată vara la o vacă;* v.3 (resp. 5): *Cînd fuse colea.*

CCLXXIII. Reproduce exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.145, f. 2r>, t. 16 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP MATEI, cl. V. Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1872. în ms. v. 1 : *Măriuţă;* v. 2 : *focul;* v. 4 : *Şi eu mi-aş;* v. 5 : *Pre vreo zi.*

CCLXXIV. Reprezintă o prelucrare destul de originală a variantei pe care o transcriem mai jos, pentru a se putea observa modul în care editorii au lărgit schema originală a piesei : ms. nr. 2 197.11.69, f. 4r>, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIURA ALEXANDRU, cl. VI. Localitatea: BUCIUM, jud. Alba. Data: 1863.

Rămăsei de fată gazdă :
Rămăsei cu şase boi,
De-i dete pe buze moi,
Patru vaci pe poale largi,
Patru junei pre buze dulci.

în text, conform tendinţei latinizante a epocii, este scris : „remansei", ceea ce editorii au transcris întocmai, desigur în mod eronat.

CCLXXV. Reproduce întocmai varianta: ms. nr. 2197.11.114, f. 3r% t. 30 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea : CHESLER, jud. Sibiu. Data: 1872. Din ciclul *Alte chiuituri.* în ms. v. 4: *vină;* v. 6: *Dac-au* Varianta: ms. nr. 2 197.11.27, f. 41v', t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU (?), jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul *Doine sau hore de lîngă Alba-Iulia.* Diferă la v. 2: de *te;* v. 3: *Pe la păreţi, pe la cheietori;* v. 4: *Ca să vină;* v. 5 : *vină;* v. 6 : Dac-au.

CCLXXVI. Reprezintă reducerea unicei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.71, f. 1r% t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIUNGANU ILARIU, cl. VI. Localitatea: CIUNGA, jud. Alba. Data: 1872. Editorii au eliminat versul introductiv. în ms. v. 1 : *Frunză verde ca nalba;* v. 2 (resp. 1): *Caută-mi maico;* v. 3 (resp. 2): *Doar mi-i;* v. 4 (resp. 3): *Că mi-i ruşine de cîne;* v. 5 (resp. 4): *Că-mbătrînesc.*

CCLXXVII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.106, f. 12r% t. 35 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STANCU NEGRU IOAN. Materialul este nelocalizabil. Data: 1868 (?). Editorii au adăugat versul iniţial şi au transcris originalul destul de liber. în ms. v. 1 (resp. 2) : *în deşert, mîndră-n deşert;* v. 2 (resp. 3) : *în deşert te gaţi tu;* v. 3 (resp. 4)j *Vii la joc;* v. 4 (resp. 5): *Mergi;* v. 5 (resp. 6): *Te-apuci cu mumă-ta-n ceartă.*

CCL
cinci va
poziţie
a) M
Jarnik).
tificat.
b) N
Jarnik).
Localit
sificare
c) I
Jarnik)

CERGHIZEL, jud. Mureş Data : 1872.

Sub o salcă rourată,
Şede-o babă supărată
Cu fata nemăritată.
— Nu te, maico, supăra,
Gă şi io m-oi mărita,
Că şi-aseară am vorbit
La poartă cu doi feciori
Şi mi-or veni peţitori;
Şi le-oi da şi de mîncare,
Dor m-o cere oarecare;
Şi le-oi da şi băutură,
Dor nu m-or căuta în gură,
Că din sus, măsele nu-s
Şi din jos, dinţii i-am scos.

d) Ms. nr. 2 197.11.68, f. 5v", t. 44 (numerotarea lui Jarnik). Culegător COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea : SPINI, jud. Alba. Data: 1872.

La fîntînă rourată
Şede-o babă supărată
Cu fata nemăritată.
— Nu te maică, supăra
Că şi eu m-oi mărita,
Că şi-aseară am vorbit
La poartă cu doi feciori
Că mi-or veni peţitori.
Şi le-om da şi de mîncare,
Doar m-or cere oarecare;
Şi le-om da şi băutură,
Să nu mă mai caute-n gură.

e) Ms. nr. 2 197.11.146, f. 2r% t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOAN SENIOR, cl. V. Localitatea: LEGHINŢA, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863.

La răchita cea plecată,
Şede-o babă supărată
Cu fata nemăritată.
— Babo, nu te supăra,
Că fata-ţi s-a mărita,
Cînd s-o coace cînepa
Şi fata ţi s-a iubi
Cînd cînepa-ţi s-a topi.

CCLXXIX. Reprezintă reducerea singurei variante din culegere : ms. nr.2 197.11.14, f. 2v*,t. 25 (numerotarea culegătorului). Culegător: HOSU CONSTANTIN, cl. V. Localitatea: LIVADA SOMEŞ, jud. Cluj. Data: 1863. Editorii au suprimat ultimele 3 versuri ale originalului. In ms. v. 3: *pre;* v. 4: *Tot se uită pre;* v. 7 — 9: *Cindu-i pre la postul mare, / Punu-şi capul la ciotoarejŞi răcneşte pînă moare.*

CGLXXX. Reprezintă reducerea variantei : ms. nr. 2 197.11.184, f. 11 ᵛ- ~ ᵛ\ t. 61 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Are clasificarea provizorie a lui Jarnik : „lenosa". Editorii au suprimat ultimele patru versuri ale originalului. în ms. v. 2 : *Măicuţa;* v. 5 : *Te baţi cu c. . .,* v. 7 : *Ţi-ai ţipat* v. 9: *Nici bertiţa nu-ţi;* v. 11 şi 13: *Pre sub;* v. 12: *Pieptariu cel;* v. 14 —17 : *Ba pieptariu cel roşcat / Peste poartă-i aruncat, \ Să vadă feciori de sat f Cît de răus-a supărat.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.14, f. 1ᵛ% t. [6 b] (numerotarea noastră). Culegător : HOSU CONSTANTIN, cl. V. Localitatea : LIVADA SOMEŞ, jud. Cluj. Data: 1863. Diferă la v. 1: *Mîndră;* v. 2: *Că te-mbracă mă-ta;* v. 3 : *Vii la joc;* v. 5 : *Te baţi cu c . . .* v. 6 identic cu v. 10; v. 7-9: *Pieptarul cel mătăsii/în cuptor l-ai azvîrlit (Şi tu tare te-ai mîhnit.* Varianta ms. nr. 2 197.11.11, f. 2ᵛ- - 3 ᵛ-, t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GIURGIUTEODOR, cl. VIII. Localitatea : LUNA, jud. Cluj. Data: 1863. Diferă la v. 1 : *Ce hasnâ de tine, fată;* v. 5 : *Te baţi cu capul;* v. 7: *Ţi-ai ţîpat;* v. 8-9 identice cu v. 10-11; v. 10-13: *Şi şurţul cel de mătasâ / Pre subt lădiţă-l îndeasă: / Treizeci de bani număraţi / Preste poartă aruncaţi.* Variantele următoare sînt fragmentare la exces, ms. nr. 2 197.11.104 f. 3ᵛᵛ, t. 19 (numerotarea lui Jarnik) Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea ASINIP, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1: *mîndro;* v. 2 : *Căci te gâtaşi aşa;* v. 3 : *Vii la joc;* v. 4 *Mergi acasă;* v. 5 : *Te baţi cu capul de piatră,* unde se încheie. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 92 ᵛ* ~ᵛ\ t. 4 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba Data: 1876. Din ciclul *Doine sau hore poporale.* Are numai primele 3 versuri. în ms. v. 1: *Ce folos de tine, fată;* v. 2: Qd *te-mbracă mă-ta;* v. 3 : *Şi la joc.*

CGLXXXI. Reproduce exact singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.27, f. 5ᵛᵛ, t. 2 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data: 1872-1873. în ms. v. 3: *Dar.*

CGLXXXII. Reproduce aproape întocmai varianta : ms. nr. 2 197.11.114, f. 1ᵛ% t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu Data: 1872. în ms. v. 2: *Dacă mergi în;* v. 4: *tinâruţâ;* v. 5: *doi ani;* v. 6: *Eşti de o.* Mai îndepărtată e varianta : ms. nr. 2 197.11. 113, f. 1ᵛ% t. [4 c] (numerotarea noastră). Culegător : TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea: TAURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. începe ca dialog introdus de: „Feta". în ms. v. 1 — 2: *Mamă de-o sută de orii M-am tocmit lîngă feciori';* v. 3 : *Eu le-am şoptit;* v. 4 : *Câ-s tineră şi nu;* v. 5 : *Că numai zece ani de-or trece;* v. 6 : *Or fi patruzeci şi.* Jarnik reface conţinutul v. 5, ştergînd pe „numai" şi adăugind un „mai", iar versul dobîndind forma : „Că diece ani de-oru mai trece" (cu creion albastru).

CGLXXXIII. Reproduce întocmai varianta: ms. nr. 2 197.11.170, f. 1ᵛ", t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MUNTEANU IERONIM, cl. V. Localitatea: BĂGAU, jud. Alba. Data: 1872. în ms. v. 2: *Io-s tînăr, tu eşti;* v. 3 : *Eu îs;* v. 5 : *fără;* v. 6 : *bătrînă.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.119, f. 4 ᵛ*, t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : SÎNCELEANU OCTAVIAN, cl. VIII. Localitatea: GUGIR, jud. Alba. Data: 1868. Diferă la v. 1: *F. ..morţii tăi ţolină;* v. 2 : *tinăr;* v. 3 : şi *tu n-ai nici dinţi în gură;* v. 4 (resp. 3): *Eu copil de şepte ani;* v. 5 identic. Varianta : ms. nr. 2 197.11.181, f. 2ᵛ', t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ALBU NICOLAE, cl. V. Localitatea : PĂNADE, jud. Alba. Data: 1863. Cuprinde numai primele 4 versuri. în ms. v. 1 : *F. . . morţii tăi, ţolină;* v. 3: *Eu copil;* v. 4: *Tu nici dinţi în.* Mai depărtată e varianta: ms. nr. 2 197.11.190, f. 1ᵛ', t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegătorul anonim, iar materialul nelocalizabil şi nedatabil. în ms. v. 1 : *F ... morţii tăi, ţolină;* v. 2 : *tinăr;* v. 3-6 : *Eu copil fără mustaţă, / Tu mă iei pre mine-n bratâ / Şi-mi dai gură cu dulceaţă, / Mie mi se face greaţă.*

GGLXXXIV. Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr. 2 197.11.27, f. 30ᵛᵛ, t. 34 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul *Doine şi hore.* Editorii au adăugat versul introductiv. în ms. v. 3: *Sîmbăta-ş dumineca.* Varianta: ms. nr. 2 197. ÎI.109, f. 4ᵛᵛ, t. 55 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea: AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data : 1872. Diferă la v. 1 : *Colo-n moara cu tăciuni.*

GGLX
identice d
respectiv:
tarea lui J
Şi ms. nr
Jarnik). C
înlocuit
lor din v
3 — 4: *Chi*

CGLX
ms. nr. 2
Culegător
TOIU, ju
hore.ln n
11.155, f.
legător: I
SĂU, jud
ₘ ᵥ. v.1 — 2
Nu mai

CGLX
din culeg
tarea cule
lul neloca
solut exac
lului, în
mare spă
de pripas.
torului, e

CGLX
din culeg
tarea lui
VIL Loca
1863. Edit
scriind re
bună găze

CGLX
riantă di
(numerota
tatea : NU
ms. v. 2:

CGXG
nr. 2 197.
Culegător

databil. în ms. v. 2 : *Câ trec ctrnelegile ;* v. 3 : *supăraţi;* v. 4 : *C-a veni şi;* v. 5 : *Veţi da două* : Varianta : ms. nr. 2 197.11.173, f. 11 % t. 34 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MICU SIMEON, cl. VIII. Localitatea : SĂRMĂŞEL, jud. Mureş. Data : 1863. Diferă la v. 2 : *C-acum trec;* v. 3: *Şi le ies nădejdile;* v. 4 (resp. 3): *supăraţi;* v. 5 (resp. 4): *C-a veni şi postul;* v. 6 (resp. 5) : *Şi-ţi da două.*

CGXG1. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.153, f. 3% t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PANTEA IOAN, cl. VIII. Localitatea : HĂRŢĂU, jud. Mureş. Data : 1863. în ms. v. 1 : *Vai tată, că;* v. 2 : *Doi au venit;* v. 3 : *Ei amîndoi ştiau.*

CCXGII. Reproduce destul de liber unica variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.183, f. 2v', t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN VASILE, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Are clasificarea provizorie a lui Jarnik : „econ.'\ în ms. v. 3: *cetea din Noşlac;* v. 4 : *Bete de vinars tot zac.*

CGXGIIL Reproduce întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.126, f. 3v', t. 29 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ŢĂRANU IOAN, cl. VIL Localitatea : CHEŢANI, jud. Mureş. Data : 1863. în ms. v. 3 : *vintprintr-astă munte.*

CGXCIV. Reproduce exact varianta : ms. nr. 2 197.11.44, f. 1 *, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GRUIANU ZAHARIE, cl. V. Localitatea: STRAJA, jud. Alba. Data : 1872. în ms. v. 1 : *Hiria;* v. 3 : *Dar pre.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.175, f. 2v*, t. 9 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872. în ms. v. 1 : *Heria;* v. 3 : *Dar pre;* v. 4 : *cu felea.*

CGXCV. Reproduce întocmai varianta : ms. nr. 2 197.11.119, f. 7v', t. 30 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : SÎNCELEANU OCTAVIAN, cl. VIII. Localitatea : CUGIR, jud. Alba. Data: 1868. Editorii au inversat ordinea ultimelor două versuri. în ms. v. 4 (resp. 3): *Şi mi-o duc.* varianta: ms. nr. 2 197.11.111, f. 2v', t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: URZICĂ IOAN, cl. VI. Localitatea: CHILIENI, jud. Covasna Data: 1863. Are, de asemenea, inversate ultimele versuri şi diferă la v. 1: *Teiuş;* v. 4 (resp. 3): *Şi-o duce.*

CGXGVI. Reproduce absolut exact varianta : ms. nr. 2 197.11.175, f. 2v*, t. 9 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea : CIUGUZEL, jad. Alba. Data: 1872. Varianta: ms. nr. 2 197.11.13, f. t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea: MICĂSASA, jud. Sibiu. Data: 1872. Este mai amplă, cuprinzînd un distih explicativ în plus. în ms. v. 1 : *preaicea;* v. 4 —5 : *Şi-o pun în spată de opt, j Nici nu-i pînză, nici nu-i tort.*

CGXCVII. Nu am aflat prototipul piesei în cuprinsul culegerii.

CGXCVIII. Reprezintă amplificarea variantei: ms. nr, 2 197.11.45, f. 3% t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: HANDRA ZAHEI, cl. V. Localitatea : MÎNĂRADE, jud. Alba. Data: 1863. Editorii au adăugat versul iniţial, transcriind originalul cu destulă fidelitate, în ms. v. 4 (resp. 5): *Să mergi după un;* v. 5 (resp. 6) : *mi-ai greşit;* v. 6 (resp. 7) : *nu ţi-o mai vint.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.187, f. 2v, t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CORDESCU NICOLAE, cl. VIL Localitatea: ALECUŞ, jud, Alba. Data: 1863. Duce textul înspre alte motive poetice. în ms. v. 1 : *De cînd maica m-a făcut;* v. 2 (resp. 3): *Toată vara am;* v. 3 (resp. 4): *La masa cea;* v. 4 (resp. 5): *Să mă duc dup-un;* v. 5: indescifrabil; v. 6 — 8 : *M-am dus după beuior; / M-a cerut om învăţat, / M-am dus dup-on blăstămat.*

CGXCIX. Reproduce aproape exact singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.165, f. 2', t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: NOVACU AL., cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. v. 3: *N-aş căuta pre ce-o;* v. 4 : *Şi-o aş da;* v. 5 : *văd.* Fonetismul *văz,* al editorilor.

CCG. Reproduce aproape exact varianta: ms. nr. 2 197.11.85, f. 1 % t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BANFI OCTAVIU, cl. V. Localitatea : ŞOMOŞTELNIC, jud. Mureş. Data : 1872. în ms. v. 2 : *Urîtă nu;\.* 3: *Nici frumoasă nu-mi prea.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.104, f. 8*, t. 58 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VII. Localitatea : ASINIP, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 2: *Da urîtă n-aş;* v. 3 : *Da frumoasă nu-mi prea.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.132, f. 3v*, t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător POP SIMEON. Localitatea : BUCERDEA GRÎNOASĂ, ju:\ Alba. Data : 1863-1867. Diferă la v. 2 : *Urîtă nu mi-aş,* v. 3 : *Da frumoasă nu-mi prea.* Varianta : ms. nr. 2 197. 11.44, f. 2 ', t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GRUIANU ZAHARIE, cl. V. Localitatea: STRAJA, jud. Alba. Data : 1872. Diferă la v. 2: *Urîtă nu mi-aş;* v. 3: *Şi frumoasă nu~mi prea;* v. 4 : *Că prea mulţi cumnaţi.* Mai deosebită e varianta: ms. nr. 2 197.11.79, f. 2v', • t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ALUTANU IOAN, cl. VIL Localitatea : or. FĂGĂRAŞ, jud. Braşov. Data: 1863. în ms. v. 2: *şi urîtă n-aş;* v. 3-4: *Nice tare frumuşea / Să-mi capăt şogori cu ea.*

GGGI. Reproduce absolut exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.14, f. 2', t. 18 (numerotarea culegătorului). Culegător: HOSU CCNSTANTIN, cl. V. Localitatea: LIVADA SOMEŞ, jud. Cluj. Data: 1863.

CCCII. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.72, f. 1 *, t. 7 (numerotarea culegătorului). Culegător : CIRCĂ IOAN, cl. V. Localitatea : DEAJ, jrd. Mureş. Data: 1872 (textul repetat şi la f. 2 -, t. 13). Editorii au adăugat ultimele două versuri. în ms. v. 2: *Măcar cum;* v. 3: *Tot cat.*

CGCIIL Reproduce absolut exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.19, f. 8% t. 14 (numerotarea culegătorului. Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

CCCIV. Reproduce exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.114, f. 2*, t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu. Data : 1872. în ms. v. 4 : *Pînă ţi le-oi.* Culegătorul scrie : „Ga sî eu m'oiu (me-voliu) strădui".

CCGV. Reprezintă reducerea unicei variante din culegere : ms. nr. 2 197.11.79, f. 1*~-, t. 4 (numerotarea

lui Jarnik).
calitatea: o
torii au su
sută; v. 6:
cornu vetre

CGCVI.
din culege
tarea lui J
Localitatea:
1872.

GGCV
din culeg
(numerotar
VI. Local
în ms. v.
mâ-nschim

CGCV
11.57, f. 5
DANC Ş
Data: 18
3: *atinge*
f. 7 *, t.
POP VA
BRAVA,
ge;v. 2:
totul ide
197.11.17
gător: M
MĂŞEL,

GGGI
din cule
merotarea
cl. VIII.
Editorii
din origi
Răsăreşt
blicate ; v
le-oi da

CGG
culegerii.

GGGXI. Reproduce aproape fidel varianta: ms. nr. 2 197.11.140, f. 2% t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863. în ms. v. 2 : *De cînd cînepa o-ai sămănat;* v. 4 : *Da ia coasa şi-o.* Oferim în continuare textul integral al unor variante care duc ideea mai departe :

a) Ms. nr. 2 197.11.136, f. 2 % t. 11 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea : BICHIGIU, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863.

— Bărbate, dragul meu,
Cînepa mi-ai semănat,
Boala-n oasă mi-ai băgat,
Ba ia coasa şi-o coseşte,
De boală mă mîntuieşte;
Ba o taie mai pre sus,
Să rămîie preţ de-un fus;
Ba o taie din picioare,
Să rămîie de-o chetoare.

b) Ms. nr. 2 197.11.27, f. 5% t. 5-6 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1872-1873.

Bărbate, sufletul meu,
De te-ar ţine Dumnezeu,
Cînepa mi-ai semănat,
Boala-n oase mi-ai băgat.
Dar ia coasa şi-o coseşte,
De boală mă mîntuieşte,
Tai-o la Sîntămărie,
Sămînţă să nu mai fie.

CGGXII. Reproduce aproape exact varianta: ms. nr. 2 197.11.45, f. 3v\ t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: HANDRA ZAHEI, cl. V. Localitatea : MÎNĂRADE, jud. Alba. Data : 1863. înms. v. 2: *Hariucâ-i;* v. 4 (resp. 6): *o legătură.* Dispoziţia emistihială aparţine editorilor. Gu o deviere episodică inedită e varianta: ms. nr. 2197.11.117, f. 1 *, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea : ERNEI, jud. Mureş. Data: 1872. în ms. v. 2 : *Harnică-i, dracul;* v. 3 — 4: *Din o sută de fuioare / N-alege de-o spălătoare.*

GCGXIII. Reprezintă reducerea singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.27, f. 51 ', t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul *Chiuituri poporale.* Editorii au suprimat v. 3 — 5 din original (care ne trimit la nr. anterior). în ms. v. 2 : *dracul;* v. 3 — 5 : *Câ-ntr-o lună, / Ţese-o lină / Şi mănînc-un sac de făină;* v. 6 (resp. 3): *Avem;* v. 9 (resp. 6) : *Şede-n şopru.*

GGGXIV. Reprezintă o combinaţie între două variante. Prima : ms. nr. 2 197.11.113, f. 1 *, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. A furnizat primele 4 versuri (diferă la v. 3 : *Fie cucuruz),* iar cea de-a doua ms. nr. 2 197.11.114, f. 2rm, t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TODORAN NICOLAE, c. VI. Localitatea: GHESLER, jid. Sibiu. Data: 1872. A furnizat ultimele 4 versuri (v. 1 — 2 resp. 3 — 4 identice; v. 3 resp. 5: *Şi mă lase cam pre-acasâ).*

GGGXV. Reprezintă reducerea variantei: ms. nr» 2 197.11.153, f. 5v', t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PANTEA IOAN, cl. VIII. Localitatea: HĂRŢĂU, jud. Mureş. Data : 1863. Editorii au suprimat v. 1—4 şi 15 — 18 ale originalului şi au inversat ordinea pasajelor, trecînd v. 11 — 14 înaintea v. 5 — 10. Transcrierea e însă exactă. în ms. v. 1—4: *Strigă popa la fereastă-. I – Spoveditu-te-ai nevastă? / — Ba io nu m-am spovedit, I Nevasta-aşa-a vorbit;* v. 9: *Şi cind;* v. 10: *Să vină;* v. 14 (resp. 4): *Chiar şi-n casă;* v. 15 — 18: *Ca eu cînd m-oi spovedi, / Şepte popi mi-or trebui, \ Şepte popi, şepte dieci I Să fiu spoveditâ-n veci.* Transcriem, pentru originalitatea soluţiilor artistice, cele 4 variante ale motivului aflate în culegere :

a) Ms. nr. 2 197.11.184, f. 14 -, t. 77 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik: „lelea pecatosa".

— Spovedeşte-te, nevastă,
Că e moartea la fereastă.
— Ba eu nu m-oi spovedi,
Chiar şi-n casă de-ai veni.
Că cînd eu m-oi spovedi,
Şepte popi mi-or trebui;
Şepte popi, şepte dieci,
Să fiu spovedită-n veci.

b) Ms. nr. 2 197.11.42, f. 2", t. 11 (numerotarea culegătorului). Culegător: GRAMA AMBROZIU, cl. V. Localitatea : MANIG, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1872.

— Spovedeşte-te, nevastă,
Că ţi-i moartea la fereastă !
— Ba eu nu m-oi spovedi.
Şepte popi mi-or trebui,
Şepte popi şi şepte sate
Şi tot nu le-oi spune toate,
Că n-am aşa multe-a spune,
Făr-un car şi jumătale,
Şepte cu sulul legate
Şi cîte aş duce-n spate.

c) Ms. nr. 2 197.11.27, f. 14', t. 2 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1873, din ciclul *Doine sau hore poporale.*

Bate popa la fereastră:
— Spovedeşte-te, nevastă !
— Că eu n-am multe păcate,
Numai trei cară-ncărcate
Şi trei saci şi jumătate.

d) Ms. nr. 2 197.11.135, f. 1 *-2 ', t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PUNTEANU IOAN, cl. V. Localitatea: VINGARD, jud. Alba. Data: 1872.

— Spovedeşte-te, nevastă,
Că ţi-i moartea la fereastă !
— Spovedi-s-a, zău, cucul,
Că mi-i moartea bărbatul.
Gîndu-1 văd că vine-n casă,
Mi se pune boala-n oasă;
Cîndu-mi cere de mîncat,
Caută să mă sui în pat
Şi-apoi mă vaiet de cap.
El îmi face legătoare,
Gu cugetu că mă doare.

GGGXVI. Reproduce întocmai singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.24, f. 2% t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ŞUTEU VASILE, cl. V. Localitatea : REGHIN, jud. Mureş. Data : 1872. în ms. v. 2 : *Că cioareci-mi sînt;* v. 4 : *Mi-oi face alţii mai.*

CGCXVII. Piesa e una din cele mai bine reprezentate în culegere, în total 10 variante din 9 localităţi. Harta

culegerilor va
vie şi intensă
legerii.
Versiunea pu
ms. nr. 2 197.
nik). Culegăt
este nelocaliz
celelalte varia
nr. 2 197.11.2
Culegător: P
or. HUNEDO
la v. 1 şi 3 :
ms. nr. 2 19
nik). Culeg
tatea: TOTO
ciclul *Doine s*
1 şi 3 : *Maer*
2 197.11.114,
legător : TO
CHESLER,
Alte chiuitu
2 şi 4 : *Răi*
t. 1 (numer
GEORGE,
Data: 1865.
şi 4 : *Râu* î
t. 25 (numero
cl. VIII. Lo
1863. Diferă
badii şi adau
barba te-mp
t. 3 (numero
SILE, cl.VI
Diferă la
stă; v. 3 :
denta sînt:
tarea lui J
tatea: BU
1863 - 186
t. 28 (num
B. IOAN,
jud. Cluj.
3, f. 14%
IONAŞ AN
jud. Alba.
la al doi
(resp. 3) :
relativ sta
din întreg

Localizarea şi datarea variantelor la textul S. 317; „Rău îţi stă, june, bătrîn"

GGGXVIIL Reproduce exact singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.46, f. 2v, t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: HERȚEAGĂ VASILE, cl. V. Localitatea: OCNIŞOARA, jud. Alba. Data: 1872. în ms. v. 2 : de *vacă.* Culegătorul dă grafia dublă : „Ciustarelu" şi „siustarelu" şi nota: „vasu de mulsu in elu".

CCCXIX. Reproduce exact singura variantă din cule^ gere: ms. nr. 2 197.11.168, f. 3v', t. 14 (numerotarea culegătorului). Culegător: NEGRUȚIU F. IOAN, cl. V. Localitatea : SUCUTARD, jud. Cluj. Data: 1872.

CGCXX. Reproduce aproape întocmai singura va? riantă din culegere: ms. nr. 2 197.II.3, f. 2r, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872. în ms. v. 1 : *Decît, badeo;* v. 2 : *Mai bine le-aida;* v. 3 : *Nici de-aceea.*

CGGXXI. Reproduce exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.27, f. 101vV t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1876. Din ciclul *Chiuituri poporale.* în ms. v. 1 : *tata.*

CGCXXII. Reprezintă prelucrarea (reducere şi amplificare concomitentă) variantei : ms. nr. 2 197. 11.135, f. 3v\ t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PUNTEANU IOAN, cl. V. Localitatea: VINGARD, jud. Alba. Data: 1872. Editorii au adăugat ultimele 3 versuri şi au suprimat v. 1 — 3 şi 5 din original, în ms. v. 1 —3 : *Feciorul care-i curat / Nu se culcă noaptea-n pat I Numai pre pămînt curat;* v. 4 identic cu v. 1 ; v. 5 : *Nu doarme noaptea sub țol;* v. 6 (resp. 2) : *Numai pre pămîntul.* Fragmentară e varianta: ms. nr. 2 197.11.60, f. 2v', t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUCURESCU VASILE, cl. IV(?). Localitatea: PĂNADE (şi jur), jud. Alba. Data: 1872. în ms. v. 1 identic; v. 2 şi ultimul: *Nu doarme noaptea sub țol.*

CCCXXIII. Reproduce exact varianta : ms. nr. 2 197. 11.19, f. 7 v*-8r% t. 13 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. v. 2 : *ca un;* v. 4 : *pre lună.* Jarnik subliniază ultimul vers şi scrie alături : „Par'că-i ghemuletiu de lana". în varianta : ms. nr. 2 197.11. 139, f. 4vr, t. 35 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863. Din ciclul *Chiuituri,* cu clasificarea provizorie a lui Jarnik : „batj"., mută discursul de la pers. I la pers. III. în ms.v. 1 : *Lelea cu banii pre piept;* v. 2 : *Are-un bărbat ca un;* v. 3 —4 : *Dacă-l țîpă-n iarbă-l pierde, / Tot umblă şi nu-l mai vede.* Neclară în ce priveşte adresa discursului e varianta : ms. nr. 2 197.11.177, f. 1v', t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU VASILE, cl.VII. Localitatea : OBREJA, jud. Alba. Data : 1863. în ms. v. 1 : *Lelea cu banii pre piept;* v. 2 : *Are-un drăguț;* v. 3 : *Dacă fuge-n.*

CGCXXIV. Reprezintă reducerea variantei : ms. nr. 2 197.11.113, L 4v\ t. 21 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea: TĂURE, jud. Bistrița-Năsăud. Data : 1863. Editorii au suprimat v. 7 — 8 din original, transcriind restul destul de fidel. în rns. v.2: *Putea-o-aş tot umbla;* v.3: *Cu mînurile în;* v. 4 : *Că nu m-oi bugni;* v. 5 : *în piele;* v. 7 — 8: *Cu poalele-mpăturate, I Câ nu m-oi stropi cu lapte;* v. 9 (resp. 7): *Prin podu.* Merită a transcrie în întregime varianta de mai jos, pentru ceea ce aduce nou față de schema de mai sus : ms. nr. 2 197.11.54, f. 1v', t. 14 — 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data : 1863.

Bade, prin cărarea ta,
Poate mîndră tot umbla
Şi-ncălțată şi desculță,
Că nu calcă pre grăunță.
Badeo, prin chimnița ta,
Poate mîndră tot umbla
Cu poale de muşelin,
Gă nu le-a stropi cu vin.

CCCXXV. Reprezintă prelucrarea unicei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.114, f. 2r% t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea : CHESLER, jud. Sibiu. Data : 1872. în ms. V. 1 : *Săracu, bărbatu;* v. 2 : *Câ zic oamenii;* v. 3 (resp. 4) :

Da de cînd; v.
băgat pre sub

CGCXXVI
riantă din cul
(numerotarea lu
cl. V. Local
1872. în ms. v.

CCCXXVI
din culegere:
tarea noastră)
Localitatea : T
au suprimat p
scriind restul
după birâire,
Umblîndu; v.
şi 8 (resp. 6):

, CGGXXVI
din culegere:
tarea lui Jar
VEANU SIM
Data : 1876. E
ale originalulu
fac patu; v. 1
meu e tot be

GGGXXIX
nr. 2 197.11.1
lui). Culegăto
tatea : DUMB
ms. nr. 2 19
Jarnik). Culeg
litatea : ERNE
ordinea celor
Că voi; v. 4 (

CGGXXX
2 197.11.104, f.
legător: GHE
NIP, jud. A
v. 4 —5 din o
publicate, şi a
în ms. v. 1 :

Şi te uită; v. 4 – 5 : *Dacă dracul ţi l-a dat. IDe ţi-i urît bărbatul.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.140, f. 2% t. 25 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE:, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863. E fragmentară. în ms. v. 1 – 2: *Nevastă, dragă nevastă, j De ţi-ai urît bărbatul;* v. 3 – 6 sînt identice cu v. 5 – 8 ale versiunii publicate. Pentru ampla formulă de contaminare ce o aduce, merită a fi transcrisă integral varianta: ms. nr. 2 197.11. 185, f. 19ᵛ' - 20ʳ*, t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STRĂJANU MIHAIL, cl. VIII. Localitatea : TIUR, jud. Alba.

– Nevăstuţă cu chindeu,
Urîtu-i bărbatul tău.
– Eu văd bine că-i urît,
Nu mă pot băga-n pămînt.
Ia-1 de brîu
Şi-1 ţipă-n rîu
Şi zi, zău,
Că nu-i al tău.
Ochii tăi să nu-1 zărească,
Nici pre uliţa sătească,
Nici prin grădina domnească.
Lasă-1 pre esta la dracul
Şi te du-n lume cu altul.
De nu ai, mîndro, cu cine,
Vină şi te du cu mine.

GGCXXXI. Nu am aflat originalul materialului în cuprinsul culegerii.

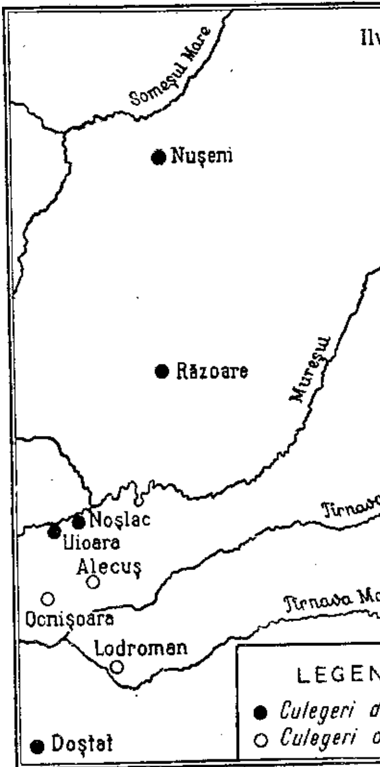
GGCXXXII. Reproduce aproape întocmai varianta : ms. nr. 2 197.11.18, f. 2% t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: N. N., cl. VI. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. v. 1 şi 3 : *Am un bărbat.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.181, f. 1ᵛ \ t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ALBU NICOLAE, cl. V. Localitatea : PĂNADE, jud. Alba. Data: 1863. E fragmentară şi diferă la v. 1 şi 3 : *Am un bărbat;* v. 7 : *vin' n-aş băga.* încă mai fragmentar e textul : ms. nr. 2 197.11. 162, f. 2ᵛ", t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PETRUŢ ALEXANDRU, cl. VI. Materialul nelocalizabil. Data : 1863. în ms. v. 1 – 2 : *Doamne, Doamne, drăguţ Doamne, / Am bărbat şi mor de foame;* v. 3 (resp. 5) : *Da de foame-ar;* v. 4 (resp. 6) şi 6 (resp. 8): *Da n-am ;* v. 5 (resp. 7) : *ar fi aşa.* Interesant ni se pare textul pe care-1 transcriem în continuare pentru ineditul fragmentului final: ms. nr. 2 197.11.166, f. 1ᵛ-, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : NEMEŞ IOAN MAIOR, cl. V. Localitatea: LUNA, jud. Cluj. Data : 1863.

Am un bărbat ca şi-un brad,
Şi rotund, şi retezat,
Dar de foame-abia mă trag,
Dar de-aceea-ar fi ce-ar fi,
S-am cu ce mă-mbrobodi.
Nice samă n-aş băga,
Să am cu ce mă-ncălţa,
Că de-un an şi jumătate
N-am avut pieptar în spate,
Că de-un an şi de-un pătrare
N-am avut cisme-n picioare.

GGCXXXIII. Reprezintă amplificarea unicei variante din culegere: ms. nr. 2 197.II.8, f. 2ʳ*, t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MAGAVEI IOAN, cl. VI. Localitatea: TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data: 1872. Editorii au adăugat v. 3 – 4. în ms. v. 1: *pre mine;* v. 2 : *Ca astăzi, în toate zile.*

GGGXXXIV. Reproduce exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197. 11.175, f. 4ᵛ% t. 43 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea : CIUGUZEL, jud. Alba. Data : 1872. în ms. v. 3 : *Cîndu-i bură şi negură.*

CGCXXXV. Editorii au avut la dispoziţie nu mai puţin de 10 variante din 9 localităţi, ceea ce indică intensitatea de circulaţie a motivului în zonă la data culegerii. Oferim harta culegerilor.
Materialul este în general destul de stabil. Varianta: ms. nr. 2 197.11.28, f. 5ᵛ'~ᵛ% t. 37 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea : LODROMAN; jud. Alba, Data: 1872. Diferă la v. 4: *Am adus.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.84, f. *1ʳ',* t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BAGILĂ VASILE, cl. V. Aceeaşi localitate şi dată diferă la v. 1: *pălărie;* v. 2: *vie;* v. 4: *Am adus.* Varianta: ms. nr. 2 197 11.58, f. 3ᵛ% t. 8 c (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BOZAG IERONIM, cl. VIII. Localitatea: RĂZOARE, jud. Mureş. Data : 1863. Are clasificarea provizorie a lui Jarnik: „batj.". Diferă Ia v. 2: *Toţi o fost;* v. 3 : *cu cuşma-ntreagă;* v. 4 : *Am luat.* Jarnik şterge cu creionul „intrega" şi scrie „negra" (v. 3). Varianta : ms. nr. 2 197.11.90, f. 4ᵛ', t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: DEACU ALEXE, el. VIL Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 2: *Toţi o fost;* v. 4: *Am cărat.* Varianta: ms. nr. 2197.1L9, f. 1ᵛ', t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GALANTU CONSTANTIN, cl. V. Localitatea: ILVA MARE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. Diferă la v. 4 : *Duceam cîte-o.* Varianta : ms. nr. 2 197.11. 137, f. 3ᵛ, t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IAGOB, ... triţa-Năsăud ... a lui Jarnik : ... întru totul i... 2 197.11.46, f. ... tor : HERŢE... ŞOARA, ju...

Localizarea şi datarea variantelor
S 335: „Cîţi feciori cu pălăr...

nr. 2 197JL59, i 2ᵛ\ t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUZDUGAN MILITON, cl. V. Localitatea: ALECUŞ, jud. Alba. Data: 1872. Continuă povestirea, amplificîndu-se cu alte două versuri în final. în ms. v. 5 – 6: *Şi-am pus-o la mîndra-n poartă, / Că dormea, dormire^ar moartă!* Ultimele două variante debutează diferit, printr-un distih adiţional. Astfel, varianta: ms. nr. 2197.11.118, î. 3ᵛ'~ᵛ', t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: RUSU AUGUSTIN, cl. V. Localitatea: UIOARA, jud. Alba. Data: 1863. Are la v. 1-2: *Astă noapte n-am dor- mit, / C-am fost cu boii-n oprit,* după care intră în atmosfera specifică, deosebindu-se numai la v. 4: *Că dusei.* în aceeaşi situaţie este şi varianta: ... merotarea lu... AMBROZIU... Data : 1863...

GGGX... nr. 2 197.11... Gulegător: ... tatea : OBR... *fărină.* Va... (numerotarea ... DRU, cl. ... Din ciclul ...

v. 3 : *îi face;* v. 4 : *Nu-i nici dragă.* Transcriem in întregime varianta : ms. nr. 2 197.11.19, f. 11v*, t. 25 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil :

Cu bărbatu beutor,
Nu-i face pită-n cuptor,
Fără mămăligă-n oală
4 Şi copii cu pielea goală.

GGGXXXVII. Reproduce întocmai varianta : ms. nr. 2 197.II.3, f. 9v\ t. 39 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872. în ms. v. 1 : . . . *tu-ţi morţii tăi, de;* v. 2 : *Cum te-apuc, cum;* v. 3 : *Să-fi trag pielea de pre;* v. 4 : *Să fac.* Fragmentară e varianta : ms. nr. 2 197.11.27, f. 41v\ t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU (?), jud. Alba. Data 1875. Din ciclul *Doine şi hore de lîngă Alba-Iulia.* în ms. v .1 : *Vai de tine, pui de;* v. 3 (resp. 4) : *Să fac popii;* v. 4 : *Preotesei cuşmă-n cap.* Fragmentul : ms. nr. 2 197. 11.110. f. 2v*, 1. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VODĂ ŢIGANU AMBROZIU, cl. VI. Localitatea: NOŞLAC, jud. Alba. Data : 1863. Se aşază paralel la primele două versuri ale materialului publicat. în ms. v. 1 : *F. . . morţii tăi de;* v. 2 : *Un'te capăt.*

CCGXXXVIII. Reproduce exact singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.109, f. 4v% t. 58 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VICIU-ALEXIU, cl. V. Localitatea: AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data: 1872. în ms. v. 4 : *Să nu poarte tot.*

GCGXXXIX. Reproduce absolut exact varianta : Ms. nr. 2 197.11.156, f. 1v*, t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POPESCU IOAN SENIOR, cî. VI. Localitatea: CĂPÎLNA, jud. Alba. Data: 1863. Varianta: Ms. nr. 2 197.11.15, f. 2v., t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: HORŞIA IOAN, cl. VIII. Localitatea: SÎNMICLĂUŞ, jud. Alba. Data : 1863. Diferă la v. 1 şi 3 : *mîndro.*

CCCXL. Reproduce absolut exact singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.14, f. 2v', t. 28 (numerotarea culegătorului). Culegător: HOSU CONSTANTIN, cl. V. Localitatea: LIVADA SOMEŞ, jud. Cluj. Data: 1863. în ms. v. 4 : *Tot îi stă.*

CCCXLI. Reproduce absolut exact varianta : ms. nr. 2 197.11.184, f. 2v', t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Are clasificarea provizorie a lui Jarnik: „dechiararea". în ms. v. 1 : *ce mi-i face;* v. 3 (resp. 4): *bobâitâ.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.183, f. 3v', t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN VASILE, cl.VIII, din aceeaşi localitate, dar din 1872. Diferă la v. 1 : *ce mi-i face;* v. 3 : *Sâ mîne pîne lombăită.* Ultimele 2 versuri nu sînt dispuse emistihial.

CGCXLII. Reproduce exact varianta : ms. nr. 2 197.11 178, f. 4v, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRCULEŢ IOAN, cl. VI. Localitatea: CERGĂU MARE, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 1: *leliţo;* v. 3: *Câ i-o bătut.* Varianta: ms. nr. 2 197.11. 56, f. 2v', t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DANCEA GEORGE, cl. VI. Localitatea: GÎRBOVA, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1 : *mîndruţo-n sat la noi;* v. 3: *Câ i-au bătut;* v. 4—5: *Pre.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.90, f. 4v*, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, cl. VIII. Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1 : *La crîşmă, la făgădău;* v. 2: *Nu-i nici;* v. 3: *Că i-o bătut.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.84, f. 2r—v, t. 10 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BĂCILĂ VASILE, cl. V. Localitatea: LODROMAN, jud. Alba. Data: 1872. Diferă la v. 1 : *De-aci pînă-n;* v. 2 : *Nu-i nici;* v. 3 : *Că i-a bătut;* v. 4 — 5: *Pre;* v. 5: *de la neveste.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.13, f. 1v*, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea : MICĂSASA, jud. Sibiu. Data: 1872. Diferă la v. 1: *De-aci pîn'la;* v. 2: *Nu-i nici;* v. 3: *Că i-a bătut;* v. 4 : *Pre popă de la poveste;* v. 5 : *Pre. . . de la.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.110, f. 4v% t. [12 b] (numerotarea noastră). Culegător: VODĂ ŢIGANU AMBROZIU, cl. VI. Localitatea : NOŞLAC, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1 : *mîndruţo-n sat la noi;* v. 3 : *Că i-a bătut;* v. 4 —5 : *Pre popă de la neveste j Pre birău pentru-o poveste.*

CGCXLIII. Reproduce absolut exact varianta : ms. nr. 2 197.11.75, f. 2v', t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CRIŞAN TEODOR, cl. VIII. Localitatea: SÎNBENEDIC, jud, Alba. Data : 1863. Identică e şi varianta : ms. nr. 2.197.11.149, v. 7v', t. 29 (numerotarea culegătorului). Culegător : POP VASILE JUNIOR, cl. V. Localitatea : DUMBRAVA, jud. Alba. Data.: 1863. Două

variante aduc elemente de contaminare. Varianta : ms. nr. 2 197.11.57, f. 1v*, t. 1 — 1 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DANC ŞTEFAN, cl. V. Localitatea : ŢAPU, jud. Alba. Data: 1863, după catrenul absolut identic, se contaminează cu nr. CGCLII (unde o vom şi relua). Cea de-a doua variantă o cităm în întregime : ms. nr. 2 197.11.79, f. 2r-v', t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ALUTANU IOAN, cl. VIL Localitatea : or. FĂGĂRAŞ, jud. Braşov. Data: 1863.

La răchita roşioară,
Tremură popa să moară
Cu prescura subsuoară.
Stai, popă, nu tremura,
5 Că prescură ţi-oi mai da.
Se suia popa pre scară
Şi pică cu barbă-n zară,
Sare mîţa să i-o lignă,
9 O-apueă popa de limbă.

CCCXLIV. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere: ms. n. 2 197.11.56, f. 3v*, t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DANCEA GEORGE, cl. VI. Localitatea : GÎRBOVA, jud. Alba. Data: 1863. Editorii au adăugat v. 6 şi au dispus emistihial v. 3 şi 5 din original. în ms. v. 1 : *Măi, aşa zice popa nost;* v. 2 : *Dacă moare-un om sărac;* v. 3 (resp. 3 — 4) : *Duceţi-l tare;* v. 4 (resp. 5): *moare-un om.*

CGCXLV. Reproduce absolut exact varianta : ms. nr. 2 197.11.129, f. 5v', t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : RADU SIMION, cl. V. şi RADU IOAN, neidentificat. Localitatea : BELDIU, jud. Alba. Data : 1863. Din ciclul *Strigări.* Varianta : ms. nr. 2 197. 11.124, f. 2v% t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TĂMAŞ IOAN, cl. VIII. Localitatea : ABRUD, jud. Alba, Data : 1863. Varianta, ms. nr. 2 197.11. 11, f. 4r'~v', t. 15. Culegător : GIURGIU TEODOR, cl. VIII. Localitatea : LUNA, jud. Cluj. Data : 1863. Mai adaugă un vers în final. în ms. v. 4 : *Că şi tu;* v. 7: *De voinici cu mîndre-alese.* Ultima variantă o cităm integral: ms. nr. 2 197.11.113, f. 5v', t. 26 (numerotarea lui Jarnik). Culegător ? TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863.

Plînge iadul şi mă cere,
Făr'de badea io n-oi mere
Că nu-s io mai vinovată
4 Să nu merg cu el o dată.

CGCXLV
2 197.11.189,
gător : FLOI
Bistriţa-Năs
zicea; v. 5 :
la versul al
2v, t. 26 (nu
VASILE, cl
Data: 1872.
din versiun
11.177, f. 2v
MĂRGINEA
jud. Alba. I
ms. nr. 2 1
torului). Cul
litatea : SU
v. 3: *aşa z*
nr. 2 197.11.
Culegător:
GRÎNOASĂ,
v. 3 : *aşa*
2 197.11.169,
Culegător:
BUCERDEA
feră la v. 2
v. 4 : *unde-i*
o transcrien
t. 25 (nume
IOAN SEN
Alba. Data

4

GCGXL
din culeger
tarea lui Jarn
cl. VIL Loc
Poartă clas

CGGXL
11.27, f. 51
MOLDOVI
Alba. Data
v. 5 : *Preu*
lapsus cal

f. 3°/₀ t. 31 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. Cuprinde numai ultimele 2 versuri, în forma : v. 1 (resp. 5) : *frige;* v. 2 (resp. 6) : *unul, mie două.*

CGCXLIX. Reproduce varianta : ms. nr. 2 197.11.104, f. 5ᵛ\ t. 36 (numerotare-a lui Jarnik). Culegător : GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea : ASINIP, jud. Alba. Data: 1863. Textul este transcris absolut exact, editorii inversînd numai ordinea primelor două distihuri. De obicei circulă numai primele două distihuri (de 4 ori în ordinea din versiunea publicată, o singură dată cu ordinea inversată). Din primele, varianta : ms. nr. 2 197 11.183, f. *2ᵛ',* t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN VASILE, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Diferă la v. 1 şi 3 : *şesă.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.184, f. 11ᵛ% t. 63 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Diferă la v. 1 şi 3 : *şase.* Varianta : nvs, nr. 2 197.11.172, f. 1ᵛᵎ, t. 5 (numerotarea culegătorului). Culegător : MICU M. Materialul este nelocalizabil şLnedatabil, diferă la v. 1 şi 3 : *şasă.* în fine, varianta : ms. nr. 2 197.11.13, f. 1ᵛ% t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea: MICĂSASA, jud. Sibiu. Data : 1872. Diferă la v. 1 şi 3: *patru.* Singurul caz cînd primele două distihuri sînt inversate e oferit de varianta : ms. nr. 2 197. 11.46, f. 2ᵛ', t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: HERŢEAGĂ VASILE, el. V. Localitatea : OCNIŞOARA, jud. Alba. Data : 1872. Aceasta se deosebeşte, la v. 1 (resp. 3) : *şasă;* v. 2 şi 4 (resp. 4 şi 2) : *buză;* v. 3 (resp. 2) : *patru.*

GGGL. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.20, f. 2°/₀ t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : NEMEŞ IOAN JUNIOR, cL V. Localitatea : POIANA, jud. Cluj. Data: 1863. în ms. v. 4 : *Mă pusă să.*

CCCLI. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.132, f. 1ᵛ', t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP SIMEON. Localitatea : BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data : 1863-1867. în ms. v. 1 : *Hop, hop, la popa-n pod;* v. 2 : *Să luăm slănina jos;* v. 3 şi 5 : *Să rămînă;* v. 3 : *falca.*

GCGLII. Reproduce aproape întocmai varianta : ms, nr. 2 197.11.149, f. 6ᵛ\ t. 20 (numerotarea culegătorului). Gulegător: POP VASILE JUNIOR, cl. V. Localitatea: DUMBRAVA, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 3 : *plugu-n;* v. 6 : Tot *zbiară.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.75, f. 2ᵛ-"3ᵛ*, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: CRIŞAN TEODOR, cl. VIII. Localitatea: SÎNBENEDIC, jud. Alba. Data : 1863. Diferă la v. 1 : *diacu;* v. 2: *clopotu;* v. 3: *plugu-n;* v. 6: Tot *zbiară pînă l-a miazi.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.57, 1ᵛ', t. 1—1 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DANG ŞTEFAN, cl. V. Localitatea : ŢAPU, jud. Alba. Data: 1863. Debutează cu nr. GCGXLIII, după care urmează v. 5 (resp. 1) : *Da;* v. 7 (resp. 3) : *plugu-n;* v. 10 (resp. 6) : Tot *zbiară.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.129, f. 4ᵛy 1. [4 b] (numerotarea noastră). Culegător : RADU SIMION şi RADU IOAN, neidentificat. Localitatea: BELDIU, jud. Alba. Data : 1863. Diferă la v. 1 : *diacu;* v. 2: *clopotu;* v. 3 : *Lasă;* v. 4 : *Şi se ia pre;v.* 5—7 : *Mîncă pe la* [indescifrabil] *Şi colac de la sărac, / Şi îşi trăieşte cu drag.*

CCCLIII. Reproduce aproape întocmai singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.163, f. 1ᵛ', L 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ORBEANU ROMUL, cl. VI. Localitatea: IGLĂNZEL, jud. Mureş. Data : 1872. în ms. v. 1 : *Vai de mine;* v. 2 : *Cum e;* v. 3 : *Cu mîna pre mănăstire;* v. 4 : *după;* v. 5 : *pre.*

GGGLIV. Reproduce absolut exact varianta : ms. nr. 2 197.11.73, f. 4ᵛ', t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CIORTEA GEORGE, cl. V. Localitatea: PEŢELCA, jud. Alba. Data: 1865. în ms. v. 1 : *popii* Dispoziţia emistihială numai la primul vers.. Varianta : ms. nr. 2 197.11.59, f. 2ᵛ\ t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUZDUGAN MILITON, cl. V. Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data : 1872, modifică sensul pasajului, ducîndu-1 înspre repertoriul păstoresc, în ms. v. 1 (resp. 1—2): La oi, *popă,* la oi, *drace;* v. 3—4 : *C-aşa se pasc oile, \ Pre părău ca gîştele.*

CCCLV. Reproduce aproape exact singura variantă din culegere : ms. nr. 2 197.11.27, f. 52ᵛ*, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875.

Din ciclul *Poezii poporale.* în ms. v. 1 : *Itteu;* v. 3 : *Câ-s trei boabe pe-un tuleu.*

CCCLVI. Reproduce absolut exact singura variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.124, f. 2ᵛ*, t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TĂMAŞ IOAN, cl. VIII. Localitatea: ABRUD, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 3 : în *ţundriţă.*

CCCLVII. Nu am aflat prototipul piesei în cuprinsul culegerii.

GGGLVIII. Nu am aflat prototipul piesei în cuprinsul culegerii.

GGGLIX
din culegere
tarea culegăt
Localitatea:
v. 1 şi 3. *M*

GGGLX.
riantă din c
(numerotarea
materialul ne
v. 2 : *tâlhar*
omeni bune.

GGGLXI
culegerii.

C. VARIA

I. Reprezintă amplificarea pînă la dublu a singurei variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.116, f. 2r* — 3v', t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: DANGEA VASILE, cl. VI. Localitatea: GÎRBOVA, jud. Alba. Data: 1863. Editorii au adăugat versurile: 10—11, 15, 17-19, 23, 25, 27, 31-33, 38-46, 52, 55-56, 59-61, 63-82, 84-96, 98-99, 104-107, 109-110, 113-117, 120-121, 123-125, 128, 131,134-138, 142-143, 145 — 150, 153, 157—160, transcriind originalul — în linii mari—destul de liber. Pentru a oferi un mijloc mai practic de confruntare a versiunii publicate cu materialul manuscris, oferim textul originalului în întregime.

Gărpiniş, pădure deasă,
Ia, Marcul s-a dus de-acasă
Şi turcu 1-a oblicit,
Şi -la el acasă o vint,
Şi rău l-o batjocorit,
Gă cetatea i-o prădat-o,
Pe maică-sa o călcat-o,
Gu copita calului,
Pe faţa obrazului.
Şi el nu s-o-ndestulit,
Mai rău l-o batjocorit,
Gă nevasta i-o robit.
Şi Marcu şi-o auzit,
Şi la el acasă-o vint.
Şi-o ţîpat haina mărcească,
Şi-o luat călugărească,
Şi pe murgu s-o suit,
Şi în Ţeligrad s-o dus,
Şi-o prins a cere la milă
Precum cer călugării,
Pe sama mănăstirii.
Şi la turc că şi-o sosit,
Şi sub fereastă s-o pus,
Şi din grai aşa grăia :
— Haida, dă turcule, dă
Gă nu dai din bunul tău,
Gă din bunul Marcului,
G-ăsta-i murgu Marcului.
Mie murgu mi s-o vint,
Pentru că l-am prohodit,
Gă, zo, Marcu şi-o murit.
Mie murgu mi l-o dat,
Pentru că 1-ăm comîndat.
Turcii afară ieşea
Şi din grai aşa grăia :
— Alele, moş călugăr,
Gă murguţu de la tine,
Ala-i pe bani de la mine.
Şi Marcu din grai grăia :
— Haida, dă turcule, dă,
Gă nu dai din bunul tău
Gă din bunul Marcului.
Turcu de mînă-1 lua,
Şi în casă îl băga,
Şi galbini cu pumnu-i da.
Turcu-n pimniţă merea
Şi vin roşu aducea
Şi Marcu din grai grăia :
— Ale, lele, pămînteană,
O creştinii i-ai urît
Şi păgînii-ai îndrăgit.
Şi ea din grai grăia :
— Ale, lele, pămînteană,
Nici păgîni n-am îndrăgit,
Nici creştinii i-am urît,
Făr'pe mine m-o robit,
Turcu-n casă îşi tuna
Şi vin roşu aducea.
Turcu bea şi se-mbăta,
Marcu bea, nu se-mbăta,
La nevastă grija-i era
Şi turcu din grai grăia :
— Alelele, moş călugăr,
Hai să-mi joci tu mie-un joc.
De cînd sînt eu pe pămînt
N-am văst călugăr jucînd.
Şi Marcu din grai grăia :
— Alelele, turcule,
Gălugări-s holaoi
Şi ei sar ca nişte boi,
De fug turcii toţi de noi.
începu Marcu-a juca
Şi cîte-o haină-a ţîpa,
Pîn'i s-au văst sabia
Şi turcu din grai grăia :
— Alelele, Marcule,
Getate-i pe vale-n sus
Şi-i plină de bunătate,
Numai mie să-mi dai pace.
Şi Marcu din grai grăia :
— Getatea-i pe mîna mea,
Gu tine-oi face ce-oi vrea.
Atunci îndată i-au luat capu,
La turc, şi-o luat nevasta
Şi s-o dus acasă cu ea.

Notele editorilor: 1, 2, 4, 5, 6 şi 7 de la 521-522, fac aluzie la minimum două variante pe care editorii le-ar fi avut la dispoziţia lor. în culegere nu am aflat decît textul transcris mai sus.

S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: ms. nr. 2 917. 11.115, fişa nr. 30 — 33, cuprinzînd 4 versuri în plus şi, în primul sfert, numeroase adaosuri, ştersături şi alte intervenţii ale lui Jarnik. Aşa arată copia : v. 2 : *Marcul biet s-a dus de-acasă* (după ce a eliminat anacruza *că* şi a încercuit pe *biet);* v. 4 : *Şi la el de-a drept o vint* (după ce a tăiat pe *cînd,* după *el);* v. 7 : *Şi măicuţa sa-a călcat-o* (după ce a şters pe *pe* după conjuncţie); după v. 9 adaugă : *Foaie verde lemn. . .* şi *Şi păgînu-afurisit;* v. 10 : *Cu atît nu s-o-ndestulit* (după ce taie *Şi el);* v. 13: *Marcu biet şi-o auzit* (cu eliminarea anacruzei *şi);* după v. 13 adaugă : *De pâgînul cel cumplit I Ce casa i-a prăpădit;* v. 14: *El acasă c-o pornit* (după ce şterge : *Şi la. . . vint);* adaugă v. : *Ş-acasa cum o sosit;* v. 15 : *Ţipat-a haină mărcească* (după ce a tăiat pe *Şi-o ţipat);* v. 17 : *Şi pe murgu-a-ncălecat* (după ce a tăiat *s-o suit);* v. 18 : *La Ţeligrad a plecat* (după tăierea lui *Şi în. . . s-a dus* şi un adaos intermediar tot al său *pornit).* Restul materialului e transcris destul de fidel. Pentru că diferenţele sînt numai de grafie, nu le mai notăm. Subliniem doar că versiunea publicată, deşi diferă în partea iniţială de transcrierea lui Jarnik, se bizuie totuşi pe ea într-un mod foarte vizibil. De controlat paralelismele de la v. 4, 10—11 şi 17 — 18.

II. Reprezintă amplificarea, pînă la mai mult de dublul versurilor, a singurei variante aflate in culegere. Editorii au adăugat v. 1-21, 31-35, 41, 47-53, 57-58,

62-92, 94-10
150-155, au o
şi au transcris
gime textul o
6 ', t. 15. G
identificat. M

Ghirca din graiu-şi grăi :
— Turcilor, grabnicilor,
Faceţi bin', mai zăboviţi,
Să-mi iau capu neni-meu,
Să mi-l iau şi să mi-l duc,
în stupină, în grădină,
La tufa de mătăcină,
Să-l jelească florile,
Să-l cînte albinele.
Ei pre Ghirca o lăsară,
După aceea o luară
Şi cu Ghirca se" duseră.
Cînd fusese-n ţărm de mare,
Ghirca ţine-o cuvîntare :
— Turcilor, grabnicilor,
Faceţi bin', mai zăboviţi,
Ga pe mîni să mă spăl exi
De sîngele neni-meu.
Gînd fusese-n ţărm de mare,
Ghirca din graiu-şi grăi :
— Decît roabă turcilor,
Mai bine hrană peştilor
Şi rugină pietrelor.
Chirca-n apă se ţîpa,
Turcii de părere rea,
Să ţipară după ea.

în nota nr. 1 a editorilor (p. 523 — 524) se face trimitere la o variantă a baladei *IUncuţa Şandrului* (numită *Ileanca cea frumoasă).* Se pare că trimiterea este la textul : ms. nr. 2 197.11.139, f. 2ᵛ--3ᵛ, t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PREGUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863. E singurul de acest fel din culegere. Cele 25 de versuri citate de editori sînt transcrise destul de liber. Noi am transcris textul integral al acestei balade la materialele inedite. La nota a doua, editorii dau să se înţeleagă că ar fi avut la dispoziţie încă o variantă a textului. De fapt ei fac trimitere la debutul „prozaic" al variantei (unica de altfel în toată culegerea) transcrise de noi mai sus (v. 5 — 12). S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: ms. nr. 2 197.11.115, fişele nr. 24 — 25, 27, a textului lui STANCU NEGRU IOAN, în transcriere aproape identică (lipseşte numai v. 67) şi o parte din ciorna lui Bîrseanu (fişele nr. 26 şi 28) la notele de la p. 523-524. Astfel, fişa nr. 26 cuprinde pasajul de la *Turcii dau credinţă cuvintelor bătrînei* pînă la sfîrşit. Textul din ciornă diferă de cel publicat la v. 2 : *tutun;* v. 4: *privea;* v. 5: *privea;* v. 9: *Ileanca;* v. 10: *Şi pe noi ne-a* şi poartă semnele transformărilor prin care a trecut, la v. 3, unde Bîrseanu a şters *s-a pus* înlocuind cu *punea;* la v. 4, unde a şters *a privit,* refăcînd apoi în; tregul vers. Comentariul în proză e şi el diferit. Bîrseanu scrisese pe *se întîmplă* înainte de *părinţii Ilencei,* apoi trece verbul după complement; materialul pus în paranteză sună în ciornă astfel : *după ce le îngropa.* Ultima frază nu cuprinde nuanţarea probabilităţii, marcată de adverbul *aproape* din versiunea publicată. Fişa nr. 28, care cuprinde ciorna la nota nr. 2 (p. 524) se deosebeşte de asemenea de materialul publicat. Astfel, ciorna cuprindea şi un vers *Chiruţa cum se scula,* plasat pe locul 3, tăiat ulterior de Bîrseanu; la v. 5 Bîrseanu ă tăiat *că-l lua* şi a înlocuit cu *aduna,* la v. 6 a tăiat pe *Chira* şi a scris *Şî-n curte* (faţă de textul publicat, unde avem *Şi afar').*

III. Editorii au avut la îndemînă două variante, din care una excesiv de sumară, iar cea de-a doua cu numeroase contaminări. Le transcriem pe amîndouă în continuare,
a) Ms. nr. 2 197.11.119, f. 6ᵛ*, t. 25 Culegător : SÎNCELEANU OCTAVIAN, cl. VIII. Localitatea : CUGIR, jud. Alba. Data : 1868.

Pre drumul Belgradului,
Merge murgul Radului
Cu Mu galbenu-n picioare,
Cu şaua-ntoarsă sub foaie.
Maică-sa din grai grăia :
— Murgule, cal îmbuibat,
Pre Radu-undi l-ai lăsat?
— La poartă la Ţarigrad,
Unde-i steagul aplecat,
Acolo-i Radu -ngropat
Cu puşca plină la cap.

b) Ms. nr. 2 197.11.81, f. 3ᵛ t. 13. Culegător: BITEA IOAN, cl. VIL Localitatea: CUT, jud. Alba Data : 1863.

Pre dealu Reteagutui,
Merge murgu Iancului
Cu şeuţa pre sub foaie,
Cu Mu galben în picioare;
Cu şeuţa toată ruptă
Şi cu coama toată cruntă.
Iancu pre el l-întreba :
— Ce ţi-i ţie, murgul meu ?
Dor' ţi-i greu trupşorul meu.
— Nu mi-i greu trupşorul tău,
Că mi-i greu năravul tău.
Că pre la cîte crîşme tu treci,
La toate de gard mă legi,
Tuni în casă şi bei bine,
Eu stau flămînd ca şi-un cîne.
— Ţu, ţu, murguţul meu,
S-ajungem in sat cu soare,
C-am o mîndră ca şi-o floare
Şi ne gată de mîncare :
Ţie paie şi ovăz,
Mie gură şi scoverzi;
' Ţie grajdu măturat,
Mie patu-mperinat.
Şi mergea cîtu-mi mergea,
La capul Ţaligradului,
Fata cîrmălaşului
Şi drăguţa Iancului.
Da ea că din grai grăia :
— Ho, murgule, procletule,
Dar tu unde ai plecat,
Pre domnul tău unT-ai lăsat?
— De laturi de Ţaligrad,
Cu nouă puşti împuşcat.
Nouă rane de ciocane
Şi nouă de buzdugane.

însemnări Jarnik : titlu provizoriu, cu creionul: „Iancu beutoriulu si murgulu" ; subliniază cu creionul v. 2 „Iancului" ; v. 35 : „Si noua de busdugane". Observaţii : v. 12, 16, 25, 29 şi 31 neregulate. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 29, cuprinzînd transcrierea aproape exactă a textului. De reţinut numai intervertirea ordinii versurilor nr. 5 şi 6.

IV. Editorii au avut la dispoziţie patru variante. Le transcriem în întregime în continuare :
a) Ms. nr. 2 197.11.149, f. 2ᵛ', t. 1 (numerotarea culegătorului). Culegător : POP VASILE JUNIOR, cl. V. Localitatea : DUMBRAVA, jud. Alba. Data : 1863.

în cetate-n Bălgărad,
Pre trei fraţi i-o spînzurat,
Cel mai mare-aşa-au grăit :
— Domnule, măria-ta,
M-aş ruga de dumneata
Să-mi mai lungeşti viaţa,
Că soţia-i tinerea.
Cel mijlociu s-au uitat
Şi-au văzut o turturea :
— Turturea, pasărea mea,
Du-te tu în ţara mea
Şi te du la satul meu,
Şi spune la tatăl meu,
Că pe luni pe la ojină
Noi trei fraţi trecem din lume.

Ce
—
C-
19 Pî

b) Ms. nr. 2 19
nik). Culegător
tatea : GALTIU

Fr
D
Să
Ci
El
C
D
B
O
O
Pr
C
—
M
Pî
C
Şi
Fr
S
Ş
—
D
T
Ş
C
N
N
D
E
—
C
P

c) Ms. nr. 2
culegătorului).
Localitatea: G

F
D
S
C
E
C

De nici o bună n-am dat.
Bate vint de la sfinţit,
O rea veste mi-a ieşit,
Veste de la Belugrad :
Pre trei fraţi i-o spînzurat.
Gel mai mare a grăit :
— Domnule, măria-ta,
Mai lungeşte-mi graţia
Pînă-mi vine soţia,
Că soţia-i tinerea
Şi-am trăit bine cu ea.
Fratele cel mijlociu
S-a uitat în sus la cer
Şi-a văzut o turturea :
— Turtureaua, draga mea,
De-i fi de la ţara mea,
Tu te du la satul meu
Şi spune la tatul meu,
Că să vină pînTa noi.
Noi pe luni pe la ojină,
Noi trei fraţi ieşim din lume.
Da fratele cel mai mic
El din grai că şi-a grăit :
— Lasă, frate, să murim,
C-am fost fraţi în direptate,
PînTa ceasul cel de moarte.

d) Ms. nr. 2 197.11.19, f. 17v.-18r', t. 40 (numerotarea culegătorului). Culegătorul : Anonim(N.) Materialul este nelocalizabil şi nedatabil, cu titlul *:La executarea sentinţei de moarte a celor 3 fraţi.*

Rea veste-n ţară-o venit
Tocma de la Bălgărad :
Pre trei fraţi i-o spînzurat,
Da-n cetate-n Bălgărad.
Da cel mai mare-aşa zicea :
— Domnule măria ta,
Mai lungeşte-mi viaţa,
Pîn'mi-a veni soţia.
Mi-i soţia tinerea
Şi-am trăit bine cu ea,
Din copilăria mea.
Da frate-so cel mai mijlociu
S-o uitat în sus spre cer
Şi-o văzut o turturea
Şi din grai d-aşa grăia :
— Turturea, pasărea mea,
Doară eşti din ţara mea,
Pa du-te la satul meu
Şi spune la tatăl meu,
Că noi luni pre la ojină,
Noi trei fraţi ieşim din lume.
Da frate-so cel mai mic
El din grai aşa-o grăit:
— Lasă, frate, să murim,
C-am fost fraţi într-o dreptate,
Pîn'la ceasul cel de moarte.

S-a păstrat copia personală a îui Jarnik : ms. nr. 2 197. 11.115, fişele nr. 4 — 5, cuprinzînd o versiune sintetică, realizată pe baza tuturor celor 4 texte din culegere, sensibil deosebită însă de ceea ce s-a publicat. De aceea transcriem în întregime textul de pe această copie :

Frunză verde ca nalba,
duce-m-aş ca negura
ducu-mă Barbu 6
să nu viu pîn'îi lumea.
Cine n-ascultă de mumă
el nu dă de nici o bună.
Că nici eu n-am ascultat
de nici o bună n-am dat.
Bate vînt de la sfinţit
O ! rea veste mi-a ieşit,
o veste de la Belgrad .
pre trei fraţi c-o spînzurat
i-au Bfarbu]
Cel mai mare a grăit
domnule măria-ta,
mai lungeşte-mi graţia
viaţa mold. Barbu
pînă-mi vine soţia
că soţia-i tinerea
şi-am trăit bine cu ea
Fratele cel mijlociu,
s-a uitat în sus la cer
şi-a văzut o turturea :
Turturea draga mea
turtureaua Barbu
de-i fi de la ţara mea Barbu
tu tc du la satul meu
şi spune la tatăl meu
ca să vină pînă la noi
noi pe luni, pe la ogină
noi trei fraţi ieşim din lume.
Da fratele cel mai mic
el din grai că şi-a grăit
au Barbu
Lasă frate să murim
c-am fost fraţi în direptate
pîn-la ceasul cel de moarte.
Olteanu 6
Barbu 6.

V. Reprezintă amplificarea singurei variante din culegere (pe care o transcriem în întregime) : ms. nr. 2 197. 11.113, f. 2% t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863.

— Lină, Garolină,
Vină-napoi, vină,
Că tu ţi-ai uitat
Sugna ta cea deasă,
La mine pre masă.
— Ba, io n-am uitat-o,
Că eu am lăsat-o,
De bănatul meu,
De urîtul tău.
— Lină, Carolină,
Vină-napoi vină,
Gă tu ţi-ai uitat
Ineluţul tău,
în degetul meu.
— Ba nu l-am uitat,
Că eu l-am lăsat,
De urîtul tău,
De bănatul meu.
— Lină, Carolină,
Vină-napoi vină,
Că tu ţi-ai uitat
Cusătura ta,
Pre grindiţa mea.
— Ba eu n-am uitat-o,
Că eu am lăsat-o,
De urîtul tău,
Dă bănatul meu.
etc. etc.

Adaousul editorilor (v. 28-73) trădează net provenienţa sa extrafolclorică.

VI. Textul e de provenienţă sud-carpatică (în nota de la p. 525, A. Bîrseanu afirmă a-I fi auzit de Ia un fost coleg al său din împrejurimile Ploieştilor) şi a fost introdus în colecţia publicată „ca să nu se dea uitării".

VIL Editorii au avut la dispoziţie două variante. L,a baza textului publicat stă : ms. nr. 2 197.11.53, f. 3v", t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DANGU PETRU cl. V. Localitatea : ŢAPU, jud. Alba. Data : 1863.

Zis-o teiu către brad:
— Tu eşti, brade, clencuros,
Şi la trup eşti răşinos,

Ultimele pat
care circum
al doilea e
nr. 2 197.11.8
Culegător:
GALTIU, j
la joc.

Textul e prevăzut eu clasificarea provizorie a lui Jarnik : „fabula". în nota de la p. 525 se transcriu 6 versuri dintr-o altă variantă, a treia, pe care ar fi avut-o de asemenea la îndemînă editorii. Nu am aflat în cuprinsul culegerii prototipul acelui text.

VIII. Reprezintă o creaţie proprie a editorilor — de altfel, caracterul extrafolcloric al textului sare în ochi de la prima vedere — pornind de la varianta : ms. nr. 2 197.11.114 f. 4·-, t. 46 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu. Data : 1872. Din ciclul *Alte chiuituri,* care cuprinde numai 4 versuri, respectiv cele care corespund v. 2 —5 din versiunea publicată, în transcriere absolut exactă.

IX. Textul acestui colind nu apare nicăieri în cuprinsul culegerii. După afirmaţia lui A. Bîrseanu (nota de la p. 525), textul publicat ar fi fost auzit de el în Ţara Bîrsei, ceea ce justifică lipsa unui prototip în culegerea lui Ioan Micu-Moldovan. în continuarea notei sale, A. Bîrseanu transcrie două „variante clin ţinutul Tîrnavelor", pe care le aflăm, de data aceasta, în culegere şi le transcriem în continuare. Pentru prima variantă, prototip este : ms. nr. 2 197.11.139, f. 3·', t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, cl. VII. Localitatea : MAIOREŞI, jud. Mureş. Data: 1863.

Sculaţi, sculaţi, mari boieri
Flori dalbe de măr
Că vă vin juneri buni colindători,
f.d.m.
Dar cu ciînşii cine~şi vine?
Vine-şi Domnul Dumnezeu,
Mititel, înfăşate!,
Cu scutecu-şi de duşnică (?),
Comanacu-i de bumbac.
în mîna dreaptă crucea duce,
în mîna stîngă busuioc,
Crucea-o dăm bătrînilor,
Busuiocul nevestelor,
Măr de d-aur fetelor,
Sănătatea tuturor.
Intră-n casă după masă,
Preste masă grîu revarsă
Să iasă răul din casă.
Noi cîntăm şi-o colindăm
Şi la gazdă i-o-nchinăm,
I-o-nchinăm cu sănătate
Că-i mai bună decît toate.
De la noi, de la voi doi,
Mai vîrtos, de la Hristos.

Materialul este însoţit de următoarea notă a culegătorului : „Antanîa colinda ce se colinda de fetiorii satului in noptea dîlei ant. de cratiunu in giurulu mesei', care fixează data execuţiei textului, modul concret al desfăşurării execuţiei (în jurul mesei) şi mai ales ordinea ceremoniaîă a executării colindatului (primul text dintr-un întreg ciclu de colinde cîntate în aceeaşi suită). Prototipul celei de-a doua variante : ms. nr. 2 197.11.140, f. 1·*, purtînd nota culegătorului : „Una colinda ţiganesca", a fost culeasă şi transcrisă de acelaşi, din aceeaşi localitate şi la aceeaşi dată:

Vînătorii lui Crăciun,
Ei atîta au vînat,
Dumnezeu le-o fapt.
Da vînară cît vînară. . .
Cînd o fost colea sub seară,
Sus în nuori se uitară.
— Trageţi voi arcul napoi,
Gă io nu-s cin'credeţi voi,
Că io-s Petru, sînt sîn Petru,
Nănaş bun lui Dumnezeu.
Să vă spun cum şede el :
Şede îmbrăcatei,
Cu veşmînt pînă-n pămînt
Cum n-am văzut de cînd sînt,
Cu cuie de sîrmă[-n]toarsă,
Să fii gazdă sănătoasă,
Ca vara, ca primăvara,
Ca toamna cea bogată
Bogată, îndestulată.

X. Prototipul versiunii publicate este : ms. nr. 2 197. 11.51, f. 21 ·- şi 23·' -·' t. [2] (numerotarea noastră). Culegător: DRĂGHICESCU IOACHIM, cl. VIL Localitatea: BLĂJEL, jud Sibiu. Data: 1863.

La curţile lui Crăciun,
Lui Crăciun celui bătrîn.
Mînă sluga cea mai mare
Să dea la boi de mîncare,
Nu se poate-apropia.
El îndrăpt că se-nturna :
— Daleo, stăpîne Grăciune,
Nu mă pociu apropia,
De boilor să le dau,
De zvonul albinelor,
De para făcliilor,
De fumul tămiilor,
De mirosu florilor.
Mînă sluga mijlocie,
De boilor să le deie,
Nu se poate-apropia.
El îndărăt se-ntorcea :
— Daleo, stăpîne Grăciune,
Nu mă pociu apropia,
Ca boilor să le dau,
De zvonul albinelor,
De para făcliilor,
De fumul tămîilor,
De mirosul florilor.
Mînă sluga cea mai mică
De boilor să lea dea.
El îndărăt se-nturna :
— Daleo, stăpîne Grăciune,
etc. etc. etc.
Mînă fiu nebotezat,
Cu păr galben retezat
Şi boilor că le-a dat.
Şi-a văzut pre fiul sînt
Mititel,
înfăşate! ;
Scutece!
De bumbăcel,
Dalbă faşă
De mătasă. . .
. . . Vîntu trăgăna
De legăna. . .
. . . Neaua ninge

De lu unge.
Noi umblăm şi colindăm
Şi la gazdă i-o-nchinăm.

ADDENDA la ed. 1895. A Bîrseanu publică, la p. 424 — 429, ale ed. din 1895, trei colinde culese de P. Moldovan din: STREZA-CÎRŢIŞOARA, jud. Sibiu. Pentru una din ele, respectiv a cincea (p. 428 — 429), avem în culegerea Ioan Micu-Moldovan o variantă, pe care o transcriem mai jos : ms. nr. 2 197.11.139, f. 3 ·', t. 21. Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863.

XI.
lului, în
puţin c
ms. nr.
Jarnik).
este ne
mulţum
şi. S-a
ms. Po
părţile
nună"
la part
beşte l
v. 14,

PARTEA A V-A

Note şi variante la materialul inedit

A. DOINE Şl CINTECE

I. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 98v'-99r% t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba, din ciclul *Doine din Ardeal,* Data : 1876.

II. Ms. nr, 2 197.11.162, f. 3v% t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: PETRUŢ ALEXANDRU, cl. VI. Materialul nelocalizabil. Data: 1863.

III. Ms. nr. 2 197.11.87, f. 2r% t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BÂRNA VASILE, cl. VI. Localitatea: IGLOD, jud. Alba. Data : 1863.

IV. Ms. nr. 2 197.11.157, f. 4v*, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: POPAZU IOAN, cl. VI. Zona Sibiului. Data : 1863.

V. Ms. nr. 2 197.IL113, f. 1r', t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863.

VI. Ms. nr. 2 197.IL162, f. 3v% t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PETRUŢ ALEXANDRU, cl. VI. Materialul este nelocalizabil. Data: 1863. S-a păstrat copia personală a Iui Jarnik : ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 70, care transcrie la v. 1 : *Câte fior i-s.*

VII. Ms. nr. 2 197.11.54, f. 2r% t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863.

VIII. Ms. nr. 2 197.11.28, f. 3r>, t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TRIFU IOAN- cl. V. Localitatea: LODROMAN, jud. Alba. Data : 1872.

IX. Ms. nr. 2 197.11.109, f. 3v% t. 32 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea: AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data: 1872.

X. Ms. nr. 2 197.11.158, f. 2r% t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POCANU TEODOR, cl. VIL Localitatea : SÎNBENEDIC, jud. Alba. Data: 1863. Versul 2 indescifrabil. La v. 1 : *văz<vedîu.*

XI. Ms. nr. 2 197.II.3, f. 6 r'-v-, t. 25 [b] (numerotarea noastră). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud Alba. Data: 1872. Versul 6, adaosul nostru între croşete; v. 11 şi 13 am eliminat verbul *vine (<vene),* pentru a rectifica prozodia.

XII. Ms. nr. 2 197.11.64, f. 4r', t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CĂLUŢ CANDID, cl. V. Localitatea : GERGHIZEL, jud. Mureş Data: 1872. Variantă fragmentară: ms. nr. 2 197.II.3, f. 11 v.[-]44r\ t. 44 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, ci. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872. Cuprinde 3 versuri : v. 1 : *Ştii, mîndro, ce-am zis aseară;* v. 2 identic cu v. 3 al materialului transcris de noi; v. 3 : *Şi murgu din grajd.* Variantă publicată: *Mîndrescu,* p. 149 (Localitatea: RÎPA DE JOS, jud. Bistriţa-Năsăud).

XIII. Mş. nr. 2 197.11.126, f. 2r% t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ŢĂRANU IOAN, cl. VIL Localitatea : CHEŢANI, jud. Mureş. Data: 1863. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 56, care transcrie la v. 1 : *în Turda;* v. 4 urmat de semnul întrebării în paranteze, şters apoi de A, Bîrseanu.

XIV. Ms. nr. 2 197.II.8, f. 3v*, t. 26 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MACAVEI IOAN, cl. VI. Localitatea : TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data : 1872.

XV. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 98v% t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1876. Din ciclul *Doine din Ardeal.*

XVI. Ms. nr. 2 197.11.72, f. 2v% t. 20 (numerotarea culegătorului). Culegător: CIRCĂ IOAN, cl. V. Localitatea : DEAJ, jud. Mureş. Data : 1872.

XVII. Ms. nr. 2 197.11.81, f. 2v', t. 10. Culegător: BITEA IOAN, cl. VIL Localitatea : CUT, jud. Alba. Data: 1863. Variantă aproape identică: ms. nr. 2 197.11.164, f. 14**, t. 30 [recte 58] (numerotarea lui Jarnik). Culegător: OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea : GALTIU, jud. Alba. Data : 1863. V. 1 şi 2 parţial indescifrabile; v. 7 : -eo *fată.*

XVIII. Ms. nr. 2 197.11.28, f. 6v% t. 44 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea : LODROMAN, jud. Alba. Data : 1872.

XIX. Ms. nr. 2 197.11.146, f. 3v*, t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IOAN SENIOR, cl. V. Localitatea : LECHINŢA, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863.

XX. Ms. nr. 2 197.11.124, f. 6v% t. 32 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TĂMAŞ IOAN, cl. VIII. Localitatea : ABRUD, jud. Alba. Data : 1863. La v. 1 : *sum.* Altă variantă : ms. nr. 2 197.11.183, f. 3v*, t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN VASILE, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863. Diferă de prima Ia v. 1 : *Acum în astă;* v. 2 : *Nu pot gusta vreo;* v. 3 : *Decît cînd strîng eu;* v. 4 : *albă.*

XXI. Ms. nr. 2 197.11.73, f. 4v*, t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIORTEA GEORGE, cl. V. Localitatea: PEŢELCA, jud. Alba. Data: 1865. La v. 6 : *ramaniu.*

XXII. Ms. nr. 2 197.II.2, f. 4v', t. 25 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IGNAT SIMION, cl. VI. Localitatea: BOGATA, jud. Mureş. Data : 1863. Inconsecvenţele grafice de la v. 3 şi 4 în ms. : *mersu,* dar *cuvientulu.* Variantă întru totul identică : ms. nr. 2 197.11.133, f. 7v*, t. 36 (numerotarea culegătorului). Culegător: PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea : BUDIU MIC, jud. Mureş. Data : 1863; cu aceeaşi inconsecvenţă grafică la v. 3 şi 4. Variantă publicată : Pop-Reteganul, p. 150, t. 48, nelocalizabilă. Cu adresă la tînăr, în loc de mîndră.

XXIII. Ms. nr. 2 197.11.75, f. 2 r'~v% t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegători CRIŞAN TEODOR, cl. VIII. Localitatea : SÎN3ENEDIC, jud. Alba. Data : 1863.

XXIV. Ms. nr. 2 197.11.28, f. 1r'-v", t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea : LODROMAN, jud. Alba. Data : 1872. Variantă publicată : Pop-Reteganul, p. 157, t. 157 (Localitatea: or. ORĂŞTIE, jud. Hunedoara). Parţial.

XXV. Ms. nr. 2 197.11. 3, f. 6v*, t. 25 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, el. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872. V. 7 : *siestori.*

XXVI. Ms. nr. 2 197.11.44, f. 2v% t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GRUIANU ZAHARIE, cl. V. Localitatea: STRAJA, jud. Alba. Data: 1872.

XXVII. Ms. nr. 2 197.11.60, f. 2v', t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BUCURESCU VASILE, cl. IV (?). Localitatea : PĂNADE (şi jur), jud. Alba. Data : 1872. Variantă foarte apropiată: ms. nr. 2 197.11.17, f. 3v*, t. 20 b (numerotarea Iui Jarnik). Culegătorul; este anonim, iar materialul nelocalizabil. Data : 1870. Diferă la v. 1 : *foaia-n;* v. 2 : *ochii cui l-o;* v. 3 : *şase;* v. 4 : *pre-amîndoi.* Variantă publicată: Şerb-Cesereanu, nr. 207.

XXVIII. Ms. nr. 2 197.11.138, f. 3r-v% t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IACOB, cl. V. Localitatea : DRÎMBAR, jud. Alba. Data: 1872. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik : ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 57, care transcrie la v. 1: *de maceşiu;* v. 4 : *Da-ţi voi.*

XXIX. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 3v', t. [7] (numerotarea noastră). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Materialul este nelocalizabil. Data: 1875. Din ciclul *Cîntece poporale din Bucovina.*

XXX. Ms. nr. 2 197.11.71, f.2r', t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIUNGANU ILARIU, cl. VI. Localitatea: CIUNGA, jud. Alba. Data : 1872. Variantă publicată: Pauleti, nr. 22 (ed. Ion Muşle?, p. 56; Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba).

XXXI. Ms. nr. 2 197.11.104, f. 7v% t. 53 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea : ASINIP, jud. Alba. Data : 1863. Variantă publicată : *Pop-Reteganul,* p. 135, t. 5 (primele 4 versuri; materialul nelocalizabil).

XXXII. Ms. nr. 2 197.11.161, f. 1v", t. 2 (numerotarea culegătorului). Culegător: PINGIU PETRU, cl. VI. Localitatea: RĂŞINARI, jud. Sibiu. Data: 1863.

XXXIII. Ms. nr. 2 197.11.159, f. 4v'-5r', t. 6 (numerotarea culegătorului). Culegător: POPESCU IOAN JUNIOR, cl. VI. Localitatea: RÎPA DE JOS, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863.

XXXIV. Ms. nr. 2 197.11.159, f. 4r'-v', t. 5 (numerotarea culegătorului). Culegător: POPESCU IOAN JUNIOR, cl. VI. Localitatea: RÎPA DE JOS, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863.

XXXV. Ms. nr. 2 197.11.134, f. 8v% t. 31 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863.

XXXVI. Ms. nr. 2197.11.66, f. 4v', t. 14 b (numerotarea culegătorului şi Jarnik). Culegător: CIOBA GAVRIL, cl. VIII. Localitatea: NADĂŞA, jud. Mureş. Data: 1867-1868.

XXXVII. Ms. nr. 2 197.11.125, f. 4v*, t. 3 c (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TATU TEODOR, cl. V.

Localitatea: C
1863. S-a păs
ms. Pop-Rete
podobit. Var
nr. 548 (Loc

XXXVIII
rotarea lui Jar
cl. V. Localit
1863.

XXXIX.
tarea lui Jarni
Localitatea :

XL. Ms.
lui Jarnik).
calitatea: T
S-a păstrat
Pop-Retegan
ţirii sale emi
Pe margine, î
publicată : I
şovene. (Lo

XLI. ms
lui Jarnik).
litatea : LU
copia perso
fişa nr. 59.
mai depărta
rotarea lui
cl. V. Loca
1872. Debute
în vie I Să-
v. 4 (resp. 3

XLII. M
lui Jarnik).
Localitatea:

XLIII.
lui Jarnik).
tatea : CER

XLIV. Ms. nr. 2 197.11.66, f. 1ᵛ*, t. [2 b] (numerotarea noastră). Gulegător: CIOBA GAVRIL, cl. VIII. Localitatea: NADĂŞA, jud. Mureş. Data: 1867-1868.

XLV. Ms. nr. 2 197.11.10, f. 4ᵛ*, t. 4 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHEORGHIŢĂ N., cl. VIII. Localitatea: or. BISTRIŢA (şi jiuᵛ), jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863.

XLVI. Ms. nr. 2 197.11.119, f. 4ᵛ', t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SÎNCELEANU OGTAVIAN, cl. VIII. Localitatea : CUGIR, jud. Alba. Data : 1868. Variante : ms. nr. 2 197.11.184, f. 7ᵛ, t. 32 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN,,cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863. Diferă la v. 2 : *Pînă ziua;* v. 3 : *Numai- luna şi o stea.* Ms. nr. 2 197.11.132, f. 5ᵛ", t. 33 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMEON. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863-1867. Diferă la v. 3 : *şi o stea.* Ms. nr. 2 197.11.112, f. 3ᵛ', t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea: TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. Diferă la v. 2 : *Toate pînă-n ziuă;* v. 3: *Numai luna şi o.* Ms. nr. 2 197.II.8, f. 3ᵛ*, t. 27 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MACAVEI IOAN, cl. VI. Localitatea : TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data : 1872. Diferă la v. 2 : *Pîn'la;* v. 3 : *Numai luna cu;* v. 4 : *Astea ştiu.* Ms. nr. 2 197.11.117, f, 4ᵛ\ t. 42 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea : ERNEI, jud. Mureş. Data: 1872. Diferă la v. 2 : *Pîn'la;* v. 3 : *Numai;* v. 4 : *Alea ştiu inima mea.* Variante publicate : Pauleti, nr. 291 (ed. I. Muşlea, p. 132 ; localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba); Bologa, nr. 150 (Localitatea : GEOAGIU DE SUS, jud. Hunedoara).

XLVII. Ms. nr. 2 197.11.55, f. 1ᵛ'-ᵛ-, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DASGĂLU MIRON, cl. V. Localitatea : CETATEA DE BALTĂ, jud. Alba. Data • 1863.

XLVIII. Ms. nr. 2 197.11.38, f. 1ᵛ'-2ᵛ% t. [2] *Versul iubirii* (numerotarea noastră). Culegător: MOLDOVAN, neidentificat. Materialul nelocalizabil şi nedatabil. Variante fragmentare : ms. nr. 2 197.11.159, f. 3ᵛ* — 4ᵛ-, t. 4 (numerotarea culegătorului). Culegător : POPESCU IOAN JUNIOR, cl. VI. Localitatea: RÎPA DE JOS, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. Cuprinde primele 22 de versuri şi versurile 25 — 26, deosebindu-se la v. 2 : *Inima mea;* v. 4 : *Nu pot;* v. 5 : *Uitatul* tău; v. 6 : *Mă pătrunde pînă-n;* v. 7 : *Ochii* tăi; v. 9 : *Că nu numai;* v. 10 : *Ci foarte;* v. 13 : *Dani;* v. 15 : *mă grijesc;* v. 16 : *Ca să nu vă;* v. 17 : *Vouă;* v. 18 : *Amorul;* v. 19 : *O! dar;* v. 20: *Iară;* v. 22: *Că gura voastră-i dulceaţă;* v. 24 (resp. 26) : *Fără noi.* Ms. nr. 2 197.11.137, f. 1ᵛ*, t. 6 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP IAGOB, cl. VIL Localitatea: NUŞENI, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. Cuprinde numai 6 versuri, corespunzînd v. 1—4 şi 11 — 12 ale primei variante, şi se deosebeşte la v. 2 : *Inima mea;* v. 4 : *Cu mult dor mă pedepsesc;* v. 5 identic cu v. 11; v. 6 (resp. 12): *Să nu le vază.* Ms. nr, 2 197.11.62, f. 2ᵛ', t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BUTNARIU ALEX., cl. VIII. Localitatea: SUSENI, jud. Mureş. Data : 1863. Cuprinde numai primele 4 versuri, deosebindu-se la v. 2 : *Inima mea;* v. 4 : *Nu poci ca să nu.* Variante publicate : Miilea, nr. 98, 99.

XLIX. Ms. nr. 2 197.11.173, f. 8ᵛ', t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MICU SIMEON, cl. VIII. Localitatea: SĂRMĂŞEL, jud. Mureş. Data: 1863. Variantă aproape exactă: ms. nr. 2 197.11.172, f. 7ᵛ* — ᵛ', t. 37 (numerotarea culegătorului). Culegător : MICU M., neidentificat. Materialul nelocalizabil şi nedatabil. Diferă la v. 7 : *Că soarele e;* v. 8 : *din sus;* v. 9 : *Boii la;* v. 10: *Şi bădiţa la-ogorît.* Mai depărtate variantele: ms. nr. 2 197.11.58, f. 2ᵛ', t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BOZAC IERONIM, cl, VIII. Localitatea: RĂZOARE, jud. Mureş. Data: 1863. Diferă la v. 1: *Cocoş roşu;* v. 3: *Lasă-mă, mîndruţă, lasă;* v. 4 identic cu v. 3; v. 5 (resp. 4) : *Ş-apoi tu;* v. 6 —9 : *Scoală, scoală bădişor, j Soarele-i în prînzişor, / Că soarele-i în portiţă! Şi ciurduţa pe uliţă.* Ms. nr. 2 197.11.66, f. 2ᵛ% t. 7 (numerotarea culegătorului). Culegător: CIOBA GAVRIL, cl. VIII. Localitatea: NADĂŞA, jud. Mureş. Data : 1867-1868. Diferă la v. 3: *Mai lasă-mă, mîndro, -o ţîră;* v. 4 (resp. 3) : *Pînă cîntă-a;* v. 6 — 8 : *Să scot oile la porneală ! Şi boii la codru verde, / Să creadă c-am fost la fete.*

L. Ms. nr. 2 197.11.165, f. 6ᵛ% t. 41 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : NOVACU AL.,, cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Numai primele 4 versuri absolut identice în varianta: ms. nr. 2 197.11.73, f.4ᵛ-, t. 27 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIORTEA GEORGE, cl. V. Localitatea:. PEŢELCA, jud. Alba. Data: 1865.

LI. Ms. 2 197.11.11, f. 2ᵛ-, t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GIURGIU TEODOR, cl. VIII. Localitatea : LUNA, jud. Cluj. Data: 1863. Fragment contaminat după cel de-al patrulea vers : ms. nr. 2 197 11.125, f. 3ᵛ--4ᵛ-, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TATU TEODOR, cl. V. Localitatea: CIUGUDU DE JOS, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. *2 badea, om frumos;* v. 3 : *hodolean;* v. 4 : *Cu zbiciu de magheran* şi adaugă v. 5 —12 : *Magheran de cel albuţ / Să fac peana la drăguţ. / Pe drăguţ l-a dus cătană / Şi-a uitat şă-şi pună peana, j Cîndu-n sat că s-a băgat, / N-a putut de supărat; j Cîndu din sat a ieşit, / N-a putut de năcăjit.* rfariante publicate: Podariu, p. 8 (Localitatea : PINTIC, sud. Cluj) ; Bologa, nr. 335 (Localitatea : MESENTEA, jud. Alba); Mîndrescu, p. 48 (Localitatea: RÎPA DE JOS, jud. Bistriţa-Năsăud). Motivul s-a bucurat de o tratare monografică. Vezi: Al. I. Amzulescu, *Carul cu flori,* Revista de folclor, 3. (1958), nr. 1, p. 27-44.

LII. Ms. nr. 2 197.11.104, f. 3ᵛ', t. 21 (numerotarea Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN ,cl. VIL Localitatea : ASINIP, jud. Alba. Data : 1863. Aproape întocmai varianta: ms. nr. 2 197.11.71, f. 1ᵛ-2ᵛ, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIUNGANU ILARIU, cl. VI. Localitatea: CIUNGA, jud. Alba. Data: * 1872. Diferă la v. 2: *iubitul meu;* v. 4: *Nime iubit ca min';* v. 5 : *Tinerel şi.* Mai depărtat textul: ms. nr. 2 197.11.153, f. 4ᵛ*, t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PANTEA IOAN, cl. VIII. Localitatea: HĂRŢĂU, jud. Mureş. Data: 1863, care de la v. 3 — 6 face: *Că nu e în sat la mine / Drăguţ cinaş ca la mine, / Cu faţa plină de sînge, / Cîndu-l văd, inima-mi plînge.*

LIII. Ms. nr. 2 197.11.161, f. 3ᵛ', t. 13 (numerotarea culegătorului). Culegător: PINCIU PETRU, cl. VI. Localitatea : RĂŞINARI, jud. Sibiu. Data : 1863. Aproape identică varianta : ms. nr. 2 197.11.184, f. 23ᵛ', t. 119 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Diferă la v. 4: *face-un cuvînt;* v. 6 : *Să te văd;* v. 8: *gura friptă;* v. 9: *înturna-ţi-o-aş.*

Mai depărtată
t. [23] (nume
CESCU IOA
jud. Sibiu.
ce le zic junii
străbunul lor.
uşa descuiată,
(resp. 6) : *Să t*
lipsesc. Varian
PINTIC, jud.

LIV. Ms.
lui Jarnik). Cu
litatea : MAIC
publicate: Po
Cluj); Tecule

LV. Ms.
Jarnik). Cule
IOAN, neide
Data : 1863. în

LVI. Ms
lui Jarnik). C
HĂGHIG, j

LVII. Ms.
Jarnik). Cule
litatea: SÎNE
publicată : T

LVIII. M
omul urît. C
litatea: TOT
Jarnik : „Co
Podariu, p.
nea, *Floricel*
şi nr. 192
Şerb-Cesere

LIX. M
Culegător:
TOIU, jud.

LX. Ms. nr. 2 197.11.153, f. 3·-·*, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PANTEA IOAN, cl. VIII. Localitatea: HĂRȚĂU, jud. Mureş. Data: 1863.

LXI. Ms. nr. 2 197.11.175, f. 2·', t. 2 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872.

LXII. Ms. nr. 2 197.11.170, f. 2·-, t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MUNTEANU IERONIM, cl. V. Localitatea: BĂGAU, jud. Alba. Data: 1872.

LXIII. Ms. nr. 2 197.11.20, f. 2v', t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: NEMEŞ IOAN JUNiOR, cl. V. Localitatea: POIANA, jud. Cluj. Data: 1863. Variante publicate: Mîndrescu, p. 108 (Localitatea: RÎPA DE JOS, jud. Bistrița-Năsăud); Miilea, nr. 171; Şerb-Cesereanu, nr. 121.

LXIV. Ms. nr. 2 197.11.22, f. 2v% t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP CONSTANTIN, cl. V. Localitatea: or. HUNEDOARA, jud. Hunedoara. Data: 1872-

LXV. Ms. nr. 2 197.11.159, f. 6·', t. 8 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POPESCU IOAN JUNIOR, cl. VI. Localitatea: RÎPA DE JOS, jud. Bistrița-Năsăud. Data: 1863. Variantă aproape identică: ms. nr. 2 197.11.184, f. 19·', t. 103 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARȚIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Diferă la v. 7, unde lipseşte pron. *tine;* v. 9: *ti ieşi.* Variantă publicată: Miilea, nr. 132.

LXVI. Ms. nr. 2 197.11.168, f. l·\ t. 4 (numerotarea culegătorului). Culegător: NEGRUȚIU F. IOAN, cl. V. Localitatea: SUCUTARD, jud. Cluj. Data: 1872.

LXVII. Ms. nr. 2 197.11.78, f. 2·-, t. 11 (numerotarea culegătorului). Culegător: ALUTANU IOAN, cl. VIL Localitatea: or. FĂGĂRAŞ, jud. Braşov. Data: 1863. Materialul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik: „descriere".

LXVIII. Ms. nr. 2 197.11.74, f. 2·'-·', t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTIN IOSIF, cl. V. Localitatea: AȚINTIŞ, jud. Mureş. Data: 1863.

LXIX. Ms. nr. 2 197.11.63, f. 2v', t. 4 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUTNARIU IOAN, cl. VI. Localitatea: REGHIN (şi jur), jud. Mureş. Data: 1872.

LXX. Ms. nr. 2 197.11.66, f. 4·", t. 13 (numerotarea culegătorului). Culegător: CIOBA GAVRIL, cl. VIII. Localitatea: NADĂŞA, jud. Mureş, Data: 1867-1868. Jarnik subliniază la v. 5. *pilota.*

LXXI. Ms. nr. 2 197.11.140, f. 1·', t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863.

LXXII. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 79·-, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1876. Din ciclul *Poezii poporale.*

LXXIII. Ms. nr. 2 197.11.54, f. 2v', t. 32 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, cl. VII. Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863.

LXXIV. Ms. nr. 2 197.11.114, f. 4v% t. 44 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu. Data: 1872. Din ciclul *Alte chiuituri.*

LXXV. Ms. nr. 2 197.11.138, f. 4v', t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IACOB, cl. V. Localitatea: DRÎMBAR, jud. Alba. Data: 1872.

LXXVI. Ms. nr. 2 197.11.156, f. 1·', t. 12-13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POPESCU IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea: CĂPÎLNA, jud. Alba. Data: 1863. Absolut identică varianta: ms. nr. 2 197.11.15, f. 2·', t. 2 (numerotarea lui Jarnik).

Culegător: HORŞIA IOAN, cl. VIII. Localitatea: SÎNMICLĂUŞ, jud. Alba. Data: 1863. Fragmentară e varianta: ms. nr. 2 197.11.61, f. 1·', t. 3 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUSCNIU VASILE, cl. V. Localitatea: TĂUNI, jud. Alba. Data: 1863. Cuprinde numai 4 versuri, respectiv v. 1—2 şi 7-8, cu diferențe la v. 1: *Tu mîndruțo, draga;* v. 2: O *picat din ceri;* v. 3 (resp. 7): *O picat;* v. 4 (resp. 8): *De mai mor.* Variantă publicată; Teculescu, D., 392.

LXXVII. Ms. nr. 2 197.11.158, f. 2·, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POCANU TEODOR, cl.VII. Localitatea: SÎNBENEDIG, jud. Alba. Data: 1863.

LXXVIII. Ms. nr. 2 197.11.146, f. 2·\ t. 15 (numero tarea lui Jarnik). Culegător: POP IOAN SENIOR, cl. V Localitatea: LECHINȚA, jud. Bistrița-Năsăud. Data: 1863.

LXXIX. Ms. nr. 2 197. 11.165, f. 4·', t. 29 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: NTVACU AL., cl. VIII. Materialul nelocalizabil şi nedatabil.

LXXX. Ms. nr. 2 197.11.158, f. 2·', t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POCANU TEODOR, cl. VIL Localitatea: SJN3EN3DIG, jud. Alba. Data: 1863.

LXXXI. Ms. nr. 2 197.11. 184, f. 13·', t. 74 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARȚIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Aproape întocmai varianta: ms. nr. 2 197.11. 51, f. 3 ·-, t. [1] (numerotarea noastră). Culegător: DRĂGHICESCU IOACHIM, cl. VIL Localitatea: BLĂJEL, jud. Sibiu. Data: 1863. Din ciclul *Din strigările ce le zic junii români celebrind faimosul salt al lui Romul,* care diferă la v. 1: *Bade, de dorutul;* v. 2 şi 4: *M-aş topi ca inu-n;* v. 3: *De dorutul.* Mai depărtate variantele: ms. nr. 2 197.11.14, f. 1·', t. 5 (numerotarea culegătorului). Culegător: HOSU CONSTANTIN, cl. V. Localitatea: LIVADA SOMEŞ, jud. Cluj. Data: 1863. Face la v. 1: *Mîndră de dorutul;* v. 2: *ca inu-n tău;* v. 3: *Mîndră de dragostea ta;* v. 4: *ca cînepa.* Ms. nr. 2197.11.27, f. 29·*, t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TO-

TOIU, jud.
două distihu
(resp. 1): *Mîn*
Reteganul,
Bistrița-Năs

LXXXII
tarea culeg
cl. VI. Loca
Alba. Data
zentînd co
2 197.11.27,
gător: MOL
jud. Alba.
care face la
dumitale I Şi
cate: Cerne
HALMA, ju

LXXXI
tarea lui Ja
Localitatea:

LXXXIV
lui Jrnik). C
zabil şi ned
(ed. I. Muş
jud. Alba);
jud. Maran
nr. 88.

LXXXV.
tarea culegăt
Localitatea:
Aproape ide
t. 36 (numer
NICOLAE,
Sibiu. Data
Variantă pul

LXXXVI
tarea lui Jar
ZIU, cl. VI
1863. La v
am am scur
culă fragmen

tuația e atestată de variantele : ms.nr. 2 197.11.83, f. 4ᵛ% t. 31 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: BARBU PATRICIU, cl. VII. Localitatea: GALTIU, jad. Alba. Data : 1863. Din ciclul *Strigări la joc.* Diferă la v. 4: *să vorbesc;* v. 5: *Şi apoi să mă iubesc.* Ms. nr. 2 197.11.164, f. 11ᵛ-12ᵛ% t. 44 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: OLTEANU PAUL, cl. VI, din aceeaşi localitate şi la aceeaşi dată, absolut identică cu precedenta. Variantă publicată: Miilea, nr. 192.

LXXXVII. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 46ᵛ'-47ᵛ% t. [3] (numerotarea noastră). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1875.

LXXXVIII. Ms. nr. 2 197.11.175, f. 3ᵛ% t. 20 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872. Aproape identică varianta: ms. nr. 2 197.11.68, f. 4ᵛ% t. 28 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea : SPINI, jud. Alba. Data : 1872, diferă la v. 1 şi 3 : *Doru;* v. 2 : *L-au;* v. 3 : *cestea zile.* Variante publicate : Bologa; nr. 609 (Localitatea : PÎCLIŞA, jud. Alba; Teculescu, S. 181, 625; Theodorescu, p. 28 (Localitatea: SÎNGEORZ, jud. Bistriţa-Năsăud).

LXXXIX. Ms. nr. 2 197.11.104, f. 1ᵛ', t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GHERMAN IOAN, cl. VII. Localitatea: ASINIP, jud. Alba. Data: 1863. în ms. la v. 3 : „merge".

XC. Ms. nr. 2 197.11.113, f. 1ᵛ'-2ᵛ-, t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea: TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863.

XCI. Ms. nr. 2 197.11.146, f. 1ᵛ', t. 1-2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IOAN SENIOR, cl. V. Localitatea : LECHINŢA, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. Cu inversarea celor două teme componente varianta : ms. nr. 2 197.11.109, f. 3*\ t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea : AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data : 1872. Face la v. 1 (resp. 5): [Indescifrabil] *brîu de flori;* v. 2—3 (resp. 6 — 7) identice; v. 4 : *Să mă-ntrebe de ce mor;* v. 5 —7 identice cu v. 1 — 3; v. 8 : *Să mă-ntrebe de ce zac.* Fragmentară şi de contaminare varianta : ms. nr. 2 197.11.65, f. 2ᵛ*, t. 6 (numerotarea culegătorului) : Culegător : CEAUŞEANU ALEX., cl. VI. Localitatea : PORUMBENI, jud. Harghita. Data: 1872. Are versurile 1 — 4 identice cu corespondentele lor din versiunea transcrisă de noi, adăugind v. 5 — 9 : *Să mâ-ntrebe de ce zac. }Că pe cine am avut j A pus faţa la pământ, / Dar n-a pus-o să-nflorească, f C-a pus-o să putrezească.* Variante publicate : Pauleti, nr. 46 (ed. I. Muşlea, p. 63. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba); Bologa, nr. 413 (Localitatea: MESENTEA, jud. Alba) ; Cernea, *Floricele*, nr. 223 (Localitatea : MATEIAŞ, jud. Braşov); Miilea, nr. 56.

XCII. Ms. nr. 2 197.11.51, f. 6ᵛ-, t. [7] (numerotarea noastră). Culegător: DRĂGHICESGU IOACHIM, cl. VIL Localitatea: BLĂJEL, jud. Sibiu. Data: 1863. Din ciclul *Din strigările ce le zic junii români, celebrînd faimosul salt al lui Romul.*

XCIII. Ms. nr. 2 197.11.51, f. 6ᵛ›, t. [12] (numerotarea noastră). Acelaşi culegător, din aceeaşi localitate, la aceeaşi dată, din acelaşi ciclu.

XGIV. Ms. nr. 2 197.11.20, f. 1ᵛ \ t. 4 (numerotarea culegătorului). Gulegător : NEMEŞ IOAN JUNIOR, cl. V. Localitatea : POIANA, jud. Cluj. Data: 1863. în ms. v. 9 : *amatu;* v. 11 : *ama*, în care cazuri am procedat la restituirea formelor populare : *iubit* şi *iubi.*

XGV. Ms. nr. 2 197.11.133, f. 4ᵛ-, t. 13 (numerotarea culegătorului). Culegător: PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea: BUDIU MIC, jud. Mureş. Data: 1863.

XCVI. Ms. nr. 2 197.11.61, f. 1ᵛ', t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUSONIU VASILE, cl. V. Localitatea : TĂUNI, jud. Alba. Data: 1863. La v. 4 şi 14 am omis anacruza *si.*

XCVII. Ms. nr. 2 197.II.9, f. Iᵛ'~ᵛ-, t. 3-6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GALANTU CONSTANTIN, cl. V. Localitatea : ILVA MARE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863.

XCVIII. Ms. nr. 2 197.11.126, f. 3ᵛ', t. 30 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ŢĂRANU IOAN, cl. VIL Localitatea : GHEŢANI, jud. Mureş. Data : 1863.

XGIX. Ms. nr. 2 197.11.146, f. 2ᵛ', t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: POP IOAN SENIOR, cl. V. Localitatea : LECHINŢA, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. Jarnik subliniază la v. 2 cuvîntul *celuitu.*

C. Ms. nr. 2 197.11.49, f 2ᵛ~ᵛ', t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FLORIAN ILIE, cl. VI. Localitatea : BLAJ (şi jur), jud. Alba. Data : 1863.

CL Ms. nr. 2 197.11.128, f. 4ᵛ-, t. [7 c] (numerotarea noastră). Gulegător : RADU ALEXANDRU, cl. V. Localitatea : TELEAG, jud. Mureş. Data: 1872. Variantă publicată : Bologa, nr. 420 (Localitatea : MESENTEA, jud. Alba.)

CIL Ms. nr. 2 197.11.183, f. 4ᵛ*-5ᵛ', t.20(numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN VASILE, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Materialul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik: „refusu. fet'a se lapedie de doru".

CUI. Ms. nr. 2 197.11.52, f. V', t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DRĂGHICESGU IOACHIM, cl. VII. Localitatea: BLĂJEL, jud. Sibiu. Data: 1863.

CIV. Ms. nr. 2 197.11.119, f. 1ᵛ', t. 5 b (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: SÎNCELEANU OCTAVIAN, cl. VIII. Localitatea: CUGIR, jud. Alba. Data: 1868.

CV. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 116ᵛ', t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data: 1876. Din ciclul *Poezii.*

CVI. Ms. nr. 2 197.11.19, f. 20ᵛ% t. 47 (numerotarea culegătorului). Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. La v. 7 : *„merge".*

CVII. Ms. nr. 2 197.11.85, f. 1ᵛ-, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BANFI OCTAVIU, cl. V. Localitatea : ŞOMOŞTELNIC, jud. Mureş. Data : 1872.

CVIII. Ms. nr. 2 197.11.44, f. 2ᵛ7 t. 13 (numerotarea Iui Jarnik). Culegător: GRUIANU ZAHĂRIE, cl. V.

Localitatea: S
varianta : ms
lui Jarnik). C
litatea : ŞOM

CIX. Ms.
lui Jarnik). G
tatea : SĂRM
singură şi m
ms. nr. 2 19
Jarnik). Gule
ŢAPU, jud.
mîndruţă.

GX. Ms.
lui Jarnik). C
Localitatea:

CXL Ms
lui Jarnik).
aceeaşi dată.
lescu, D., 57

CXIL Ms
lui Jarnik).
tatea: AŢIN

- CXIII. M
lui Jarnik).
cl. VIL Loc

CXIV. M
lui Jarnik).
calitatea: D

GXV. M
lui Jarnik).
HĂGHIG,
ms. nr. 2 19
nik). Culeg
tatea : MAI
v. 2: *trăm*
m-aş duce

GXVI. Ms. nr. 2 197.11.12, f. 2v", t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Acelaşi culegător, aceeaşi localitate şi aceeaşi dată.

GXVII. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 30r', t. 26 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul *Doine şi hore.*

CXVIII. Ms. nr. 2 197.11.14, f. 1v', t. 10 (numerotarea culegătorului). Culegător: HOSU CONSTANTIN, cl.V. Localitatea: LIVADA SOMEŞ, jud. Cluj. Data: 1863.

CXIX. Ms. nr. 2 197.11.130, f. 1v% t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: RAICU CLEMENTE, cl. VIL Localitatea: ŞINCA VEGHE, jud. Braşov. Data: 1863.

CXX. Ms. nr. 2 197.11.117, f. 5r-, t. 59 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea: ERNEI, jud. Mureş. Data: 1872. V. 2 adaosul nostru.

CXXI. Ms. nr. 2 197.11.114, f. 3v\ t. 37 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu. Data: 1872. Din ciclul *Alte chiuituri.*

GXXII. Ms. nr. 2 197.11.145, f. 1v-, t. 11 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP MATEI, cl. V. Localitatea : TĂURE, jud. Bistrita-Năsăud. Data : 1872.

CXXIII. Ms. nr. 2 197.11.112, f. *Ir',* t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863.

CXXIV. Ms. nr. 2 197.11.55, f. *2r',* t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DASCĂLU MIRON, cl. V. Localitatea : CETATEA DE BALTĂ, jud. Alba. Data: 1863.

CAXV. Ms. nr. 2 197.II.6, f. 3v-, t. 15 (numerotarea culegătorului). Culegător : LAZĂR ALEXE, cl. VI. Localitatea : ALĂMOR, jud. Sibiu. Data : 1872.

CXXVI. Ms. nr. 2 197.11.81, f. 3v--4r-, t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BITEA IOAN, cl. Vil. Localitatea: CUT, jud. Alba. Data: 1863. Materialul poartă clasificarea provizorie: „necajitulu".

CXXVII. Ms. nr. 2 197.11.131, f. 3r-, t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP VASILE SENIOR, cl. V. Localitatea : SĂLCUD, jud. Mureş. Data : 1863'

CXXVIII. Ms. nr. 2 197.11.124, f. 5r, t. 27 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TĂMAŞ IOAN, cl. VIII. Localitatea: ABRUD, jud. Alba. Data: 1863.

CXXIX. Ms. nr. 2 197.11.12, *t 2x',* t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GOGA ILIE, cl. VIL Localitatea : HĂGHIG, jud. Covasna. Data: 1863. Variantă destul de apropiată: ms. nr. 2 197.11.52, f. 2r-, 1.10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DRĂGHICESCU IOACHIM, cl. VIL Localitatea: BLĂJEL, jud. Sibiu. Data: 1863, care face la v. 2: *De tinerelele;* v. 3: *neamul;* v. 4—5: *Copilaş cum eram eu j Şi cum am ajuns de rău.* Mai depărtată varianta : ms. nr. 2 197.11. 12, f. 1v, t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GOGA ILIE, cl. VIL Localitatea : HĂGHIG, jud. Covasna. Data: 1863. Diferă la v. 4—6: *Câ cît am ajuns de râu. I N-are ce fi supărat, l Că Dumnezeu mi l-a dat.*

CXXX. Ms. nr. 2 197.11.123, f. 2v% t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SUCIU VASILE, cl. V Localitatea: VĂLIŞOARA, jud. Cluj. Data: 1872.

CXXXI. Ms. nr. 2 197.11.164, f. 7v', t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: OLTEANU PAUL, ci. VI. Localitatea: GALTIU, jud. Alba. Data :1863. Absolut identică varianta : ms. nr. 2 197.11.83, f. 3r', t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BARRU PATRICIU, cl. VII, din aceeaşi localitate şi aceeaşi dată. Din ciclul: *Strigări la joc.*

CXXXII. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 98v% t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION Localitatea : TOTOIU, jud Alba. Data : 1876. Din ciclui *Doine din Ardeal*

CXXXIII. Ms. nr. 2 197.11.58, f. 3r', t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BOZAG 1ERON1M, cl. VIII. Localitatea : RĂZOARE, jud. Mureş. Data : 1863.

CXXXIV. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 14v*, t. 6 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data: 1873. Din ciclul *Doine sau hore poporale.*

CXXXV. Ms. nr. 2 197.11.39, f. 2v', t. [1] (numerotarea noastră). Culegătorul anonim, materialul nelocalizabil şi nedatabil. Parțial Teculescu, D., 347, variantă publicată.

CXXXVI. Ms. nr. 2 197.11.54, f. 3r', t. 35 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea : DOŞTAT, jud. Alba. Data : 1863.

CXXXVII. Ms. nr. 2 197.11.58, f. 3v', t. 8b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BOZAG IERONIM, cl. VIII. Localitatea : RĂZOARE, jud. Mureş. Data : 1863. Jarnik subliniază v. 1 : *vitia cu.*

GXXXVIII. Ms. nr. 2 197.11.114, f. 3v, t. 40 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea : CHESLER, jud. Sibiu. Data : 1872. Din ciclul *Alte chiuituri.* în ms. v. 5 : *sum;* la v. 7 deasupra cuvîntului *maică,* Jarnik scrie „mama".

CXXXIX. Ms. nr. 2 197.II.4, f. 2r', t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ NICOLAE, cl. VI. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1863. Variantă publicată : Pauleti, nr. 93 (ed. I. Muşlea, p. 75 din aceeaşi localitate).

CXL. Ms. nr. 2 197.11.123, f. 3v', t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SUCIU VASILE, cl. V. Localitatea: VĂLIŞOARA, jud. Cluj. Data: 1872. Variante publicate : Bologa, nr. 289 (Localitatea : GEOAGIU DE SUS, jud. Hunedoara) şi nr. 472 (Localitatea : MESENTEA, jud. Alba); Mîndrescu, p. 31 (Localitatea : RÎPA

DE JOS, j
(Localitatea
versarea ve
2 197.11.27,
gător : MO
jud. Alba.
ms. refrenu
aceasta : Ce
minare: m
lui Jarnik).
VIII. Loca
Are v. 3—5
numai tina
tînărului a
tinere) în
(numerotarea
terialul este
Pauleti, nr
ŞIA DE
mamei; v.
de-a mele
ms. nr. 2 1
Culegător:
OCNA DE
la v. 2 : *m*
nr. 2 197.1
Culegător:
DRASĂU,
poarta ma
lacrimi de-

CXLL
lui Jarnik)
Localitatea
identică va
tarea lui J
Localitatea
Diferă la
riante pu
(Localitate

CXLII
tarea lui J
Localitatea

CXLII
tarea noas

cl. VII. Localitatea : BLĂJEL, jud. Sibiu. Data: 1863. Din ciclul *Cintece poporale.* Mai redusă ca întindere şi deviind în final varianta : ms. nr. 2 197.11.141, f. 1ᵛ% t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător : POP GEORGE, cl. V. Localitatea : GERGHID, jud. Mureş. Data : 1863. Are la v. 2 : Ou *puişor;* v. 3 : *în* corn; v. 5 : *Şi nu-şV;* v. 6 –7 : *Ori doreşte, ori jeleşte, / Ori dragostea şi-o păzeşte.* Variantă publicată : Bologa, nr. 183 (Localitatea: GEOAGIU DE SUS, jud. Hunedoara).

GXLIV. Ms. nr. 2 197.11.132, f. 3ᵛ', t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: POP SIMEON. Localitatea : BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data : 1863 – 1867. Absolut identică varianta: ms. nr. 2 197.11.184, f. 6ᵛ-, t. 27 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „rogare". Cu o singură diferenţă de pronunţie locală, varianta: ms. nr. 2197.11.87, f. 1ᵛ-, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: BÂRNA VASILE, cl. VI. Localitatea : IGLOD, jud. Alba. Data : 1863. La v. 2 : *blhst&ma.* Variantă publicată : Pauleti, nr. 46, (ed. I. Muşlea, p. 63. Localitatea : ROŞIA DE SEGAŞ, jud. Alba).

GXLV. Ms. nr. 2 197.11.181, f. 3ᵛ, t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: ALBU NICOLAE, cl. V. Localitatea: PĂNADE, jud. Alba. Data : 1863.

GXLVL Ms. nr. 2 197.11.113, f. 5ᵛ% t. 27 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. Variantă publicată : Pop-Reteganul, p. 41, t. 9 (Localitatea : or. CLUJ). Parţial.

CXLVII. Ms. nr. 2 197.11.68, f. 1ᵛ% t. 4 (numerotarea Iui Jarnik). Gulegător : COSTEA ALIMPIU, ei. V. Localitatea : SPINI, jud. Alba. Data : 1872. în ms. la v. 4 : *sum.* Cuprinzînd numai catrenul iniţial, varianta : ms. nr. 2 197.11.175, f. 4ᵛ', t. 50 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872. O singură deosebire la v. 4 : *Numai* lumea-i.

CXLVIII. Ms. nr. 2 197.11.175, f. *2ᵛ',* t. 11 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872.

CXLIX. Ms. nr. 2 197.11.145, f. 1ᵛ', t. 1 (numerotarea culegătorului). Gulegător: POP MATEI, cl. V. Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1872. Variantă publicată : Pop-Reteganul, p. 131, t. 17 (localitatea : URIU DE SUS, jud. Bistriţa-Năsăud), parţial.

GL. Ms. nr. 2 197.11.23, f. 1ᵛ'~ᵛ', t. 4-5 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: SAVA MACOVEI, cl. VI. Localitatea : HOPÎRTA, jud. Alba. Data : 1872.

CLI. Ms. nr. 2 197.11.187, f. 1ᵛ*, t. 1 e (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CORDESCU NICOLAE, cl. VIL Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data : 1863.

CLII. Ms. nr. 2 197.11.19, f. 8ᵛ% t. 16 (numerotarea culegătorului). Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

CLIII. Ms. nr. 2 197.11.179, f. 3ᵛy t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: MARCU GEORGE, cl. V. Materialul este nelocalizabil. Data: 1863.

GLIV. Ms. nr. 2 197.11.176, f. 2ᵛ-, t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU NICOLAE, cl. VIL Localitatea: DOŞTAT, jud, Alba. Data: 1863 în ms. la v. 2 şi 3 : „ustezu" (= *oftez);* v. 4 : „vediu". *(= văz).*

CLV. Ms. nr. 2 197.11.80, f. 1ᵛ', t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BÂRNA GEORGE, cl. VIII. Localitatea : ICLOD, jud. Alba. Data: 1863.

GLVI. Ms. nr. 2 197.11.87, f. 1ᵛ--2ᵛ*, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: BÂRNA VASILE, cl. VI. Localitatea : IGLOD, jud. Alba. Data : 1863. S-a păstrat o variantă a materialului, de altă mînă decît de a lui Jarnik sau Bîrseanu : B.O.S., ms. Pop-Reteganul, pe care o transcriem în întregime :

Foaie verde de pelin,
Mult lacrimi vers în sîn,
De la suflet greu suspin;
Cînd lucrez, cînd odinesc
Tot pe mîndra pomenesc
Şi tot la ea mă gîndesc.
Şi, zău, cum nu m-aş gîndi
Şi cum nu o-aş pomeni
Cînd ochii-i fac şepte sate,
Sprîncenele o cetate
Şi guriţa ei cea dragă
Mai mult ca o ţeară-ntreagă.
Şi, zău, cum hu m-aş gîndi
Şi cum nu m-aş jelui
Cînd ea nici nu vrea să ştie
Că inima-mi se sfîşie
Şi-i trebuie doftorie.

CLVII. Ms. nr. 2 197,11.52, f. 1ᵛ'-ᵛ', t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DRĂGHICESGU IOACHIM, cl. VIL Localitatea: BLĂJEL, jud. Sibiu. Data : 1863.

GLVIII. Ms. nr. 2 197.11.175, f. 4ᵛ-, t. 45 (numerotarea culegătorului). Gulegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea : CIUGUZEL, jud.. Alba. Data : 1872. Destul de apropiate, variantele : ms. nr. 2 197.11.51, f. 27ᵛ-, t. [3] (numerotarea noastră). Din ciclul *Cintece populare.* Ms. nr. 2 197.11.52, f. 1ᵛ% t. 2 (numerotarea lui Jarnik), ale aceluiaşi culegător: DRĂGHICESGU IOACHIM, cl. VIL Localitatea : BLĂJEL, jud. Sibiu. Data : 1863. Ambele absolut identice, dar deosebindu-se de textul transcris de noi la v. 1 : *de pre baltă;* v. 2 : *Am avut bine;* v. 3 : *Frunză verde de;* v. 4 : *Am ajuns destul de.* Ultima variantă poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „vaietari". O ultimă variantă: ms. nr. 2 197.11.174, f. 3ᵛ% t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător : MILAGIU VASILE, cl. V. Localitatea: ŞARD, jud. Alba. Data: 1872. Variantă publicată: Pauleti, nr. 47 (ed. I. Muşlea, p.63. Localitatea: ROŞIA DE SEGAŞ, jud. Alba).

CLIX. Ms. nr. 2 197.11.132, f. 6ᵛ-, t. 38 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMEON. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data : 1863-1867.

CLX. Ms. nr. 2 197.11.11, f. 3ᵛ'-4ᵛ'-, t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GIURGIU TEODOR, cl. VIII. Localitatea: LUNA, jud. Cluj. Data: 1863.

GLXI. Ms. nr. 2 197.11.130, f. 1ᵛ', t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: RAIGU CLEMENTE, cl. VIL localitatea : ŞINGA VEGHE, jud. Braşov. Data : 1863.

CLXI
tarea lui
Localitate
ciclul *Doi*

CLXI
tarea lui
cl. V. Lo
1863.

CLXI
tarea lui
Localitate

GLXV
noastră).
Localitate
ciclul *Dir*
faimosul

CLX
lui Jarni
tatea : o

CLX
tarea lu
Localiate
1863. Fr
t. 77 (
ANDRE
Alba. I
siunii t
renţiind
v. 4 – 5
v. 7 – 8 :
vărsat;
astă; v.
rămîne
numai
t. 3 (nun
IOACH
Data :
pin; v.
varsă,
Retega
tea : S

GLXVIII. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 35· t. [5] (numerotarea noastră). Gulegător: MOLDOVEANU SIMION. Materialul este nelocalizabil. Data: 1875. Din ciclul *Cintec din Bucovina.*

GLXIX. Ms. nr. 2 197.11.86, f. 1·~·-, t. 1: *Căsătoritul trist* (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: AVRAM IOAN, cl. V. Localitatea: MINȚIU GHERLEI, jud. Cluj. Data: 1863. Alte două variante le transcriem în întregime aici:

a). Ms. nr. 2 197.11.38, f. 1 ·-~·-, t. [1] (numerotarea noastră): Tînguirea celui rău însurat. Gulegător: MOLDOVAN. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

Plîng, Doamne, şi mă tînguiesc,
Gînd de dînsul gîndesc,
Cînd în vremea cea trecută
Petreceam dragoste multă.
Cum atunci îmi petreceam,
Cu cîntări mă veseleam,
Aceea ce vream lucram,
Vinu de bun îl gustam;
Cît mă-mbrăcam de frumos,
Ca un tînăr veselos
Şi barba mi o rădeam,
Ah, frumos mă întogmeam.
Oh, al meu prea dulce trai,
Cum de tine mă lăsai?
Gă de cînd m-am însurat,
în grea cursă m-am băgat
Şi în beteşug rău foarte —
N-oi scăpa pînă la moarte.
Ştie singur Dumnezeu
Truda şi necazul meu.
Gă pruncii m-au umplut,
Lucru scîrnav şi urît (?):
Altul mă scoală să-1 ieu,
Altul zice: Dă-mi să beu,
Altul bine nu adoarme,
Altul strigă că i-i foame,
Altul strigă că: Totu-s gol...
Mi-i ruşine să mă scol...
Gînd îi văd pe toți în vatră,
Inima în mine-i moartă;
Peri-n cap mi să ridică,
Mă cutremur, mor de frică.
Ge hasnă să trag acasă?
Gă n-am nevastă frumoasă:
Strîng în brață-o mohondeață
Şi sărut un sloi de gheață.
Gînd o văd cu capul gol,
Fug vacile din ocol
Şi vițeii mai mor,
Gă gîndesc că-i boala lor.

b) Ms. nr. 2 197.11.19, f. 10·% t. 22 (numerotarea culegătorului). Gulegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

Mult mă-ntreabă frunza lată:
Ge-s tînără şi stricată?
— Stăi frunzucă, că ți-oi spune.
Gă m-o mîncat multe-n lume:
Bărbatul mi-o fost urît,
Gopiii m-o năpădit,
Lucru scîrnav şi urît.
Unul bine nu adoarme,
Altul zice: Vai, mi-i foame!
Unul zice: Dă-mi mălai I
Una: N-am cuțit să tai.
Pîn'amu de mine-i vai!

GLXX. Ms. nr. 2 197.11.109, f. 4ᵛ', t. 60 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea: AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data: 1872.

CLXXI. Ms. nr. 2 197.11.183, f. 1ᵛ', t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARȚIAN VASILE, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Gluj. Data: 1863.

GLXXIL Ms. nr. 2 197.11.27, f. 47·-, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul *Doine poporale.* Variantă publicată: Miilea, nr. 37.

GLXXIII. Ms. nr. 2 197.11.168, f. 1·, t. 3 (numerotarea culegătorului). Gulegător: NEGRUȚIU F. IOAN, cl. V. Localitatea: SUGUTARD, jud. Gluj. Data: 1872.

GLXXIV. Ms. nr. 2 197.11.164, f. 10·', t. 29 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea: GALTIU, jud. Alba. Data: 1863.

GLXXV. Ms. nr. 2 197.11.155, f. 3·% t. 25 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP ARTEMON, cl. V. Localitatea: VIDRASĂU, jud. Mureş. Data: 1872.

GLXXVI. Ms. nr. 2 197.11.166, f. 1·'"·-, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: NEMEŞ IOAN MAIOR, cl. V. Localitatea: LUNA, jud. Gluj, Data: 1863.

GLXXVII. Ms. nr. 2 197.11.144, f. 4·% t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: POP PETRU, cl. VIII. Localitatea: JABENIȚA, jud. Mureş. Data: 1863.

GLXXVIII. Ms. nr. 2 197.11.69, f. 2ᵛ*, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: CIURA ALEXANDRU, cl. VI. Localitatea: BUCIUM, jud. Alba. Data: 1863. Din ciclul *Chiuituri.*

CLXXIX. Ms. nr. 2 197.11.150, f. 4·', t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOACHIM, cl. V. Localitatea: BĂIȚA, jud. Mureş. Data: 1863. Celelalte 9 variante din culegere se limitează la catrenul inițial. Varianta :ms. nr. 2 197.11.179, f. 2*, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARCU GEORGE, cl. V. Materialul nelocalizabil. Data: 1863. Diferă la v. 1: *De-ar fi mîndra-n deal;* v. 2: *pre zi;* v. 3: *Dar, zău, mîndra-i;* v. 4: *făf de.* Ms. nr. 2 197. 11.127, f. 4·-, t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: TODEA IOAN, cl. V. Localitatea: TĂTÎRLAUA, jud Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1: *De-ar fi mîndruță;* v. 3: *Dar mîndruța-i;* v. 4: *Nu pot.* în restul variantelor, în loc de *mîndră* se vorbeşte despre Moldova. Astfel, varianta: ms. nr. 2197.11.151, f. 2ᵛ\ t. [9 b] (numerotarea noastră). Gulegător: ORĂŞAN GHEORGHE, cl. V. Localitatea: PETRILACA, jud. Mureş. Data: 1863. Are la v. 1: *De-ar fi Moldova;* v. 3: *Dar Moldova-i.* Ms. nr. 2 197.11.132, f. 6·% t. 40 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: POP SIMEON. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863-1867. Face la v. 1: *De-ar fi Moldova; v.3:Dar Moldova-i;* v. 4: *Nu pot.* Ms. nr. 2 197.11.149, f. 6·-, 1.19 (numerotarea culegătorului). Gulegător: POP VASILE JUNIOR, cl. V. Localitatea: DUMBRAVA, jud Alba. Data: 1863. Are la v. 1: *De-ar fi Moldova;* v. 3: *Dar fiindcă-i;* v. 4: *Nu poți.* Ms. nr. 2 197.11.85, f. 1·% t. 8 numerotarea Iui Jarnik). Gulegător: BANFI OGTAVIU,

cl. V. Loca
1872. Face
dova-i; v. 4
(numerotarea
cl. VI. Loca
v. 1: *De-ar f*
ge făf de.
lui Jarnik).
tatea: SĂR
De-ar [fi]
(la v. 1 evi
2 197.11.14
Culegător:
jud Bistriț
fi Moldxm;
Nu pot. Va
lea, p. 115
Procesul d
limită: în

GLXX
tarea lui J
cl. V. Loc
Data: 18

CLXX
tarea lui Ja
Localitatea

GLXX
rotarea Iui
Localitatea

GLXX
tarea lui
Localitate
mentară,
ms. nr. 2
Gulegător
DE SEGA

tului; v. 7: *Ca şi lupului.* Variantă publicată la acest fragment: Pop-Reteganul, p. 141, t. 23: *Cucuie de pe cetate* (Localitatea: REȚEAG, jud Bistrița-Năsăud). în culegere, alte două variante, sub forma unor simple catrene: ms. nr. 2 197.11.27, f. 41ᵛ, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU (?), jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul *Doine şi hore de lîngă Alba-Iulia.* Diferă la v. 2: *Spune mîndrei;* v. 4: *N-are parte, că-s departe.* Ms. nr. 2197.11.86, f. 2ᵛ, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: AVRAM IOAN, cl. V. Localitatea: MINȚIU GHERLEI, jud. Cluj. Data: 1863. Diferă la v. 2: *Spune badei;* v. 4: *N-are parte, că-s departe.*

CLXXXIV. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 31ᵛ, t. 44 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul *Doine si hore.*

CLXXXV. Ms. nr. 2 197.11.137, f. 3ᵛ, t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IACOB, cl. VIL Localitatea: NUŞENI, jud. Bistrița-Năsăud. Data: 1863.

CLXXXVI. Ms. nr. 2 197.11.165, f. 6ᵛ, t. 43 (numerotarea lui Jarnik), Culegător: NOVACU AL., cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

CLXXXVII. Ms. nr. 2 197.11.13, f. 1ᵛ, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea: MICĂSASA, jud. Sibiu. Data: 1872.

CLXXXVIII. Ms. nr. 2 197.11.157, f. 3ᵛ-4ᵛ, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POPAZU IOAN, cl. VI. Zona Sibiului. Data: 1863.

CLXXXIX. Ms. nr. 2 197.11.137, f. 3ᵛ, t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IACOB, cl. VIL Localitatea: NUŞENI, jud. Bistrița-Năsăud. Data: 1863. Numai primele 6 versuri cuprinde varianta: ms. nr. 2 197. 11.154, f. 4ᵛ, t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PETRUȚ AXENTE, cl. VI. Localitatea: CIUFUD, jud. Alba. Data: 1863, care diferă la v. 3: *car c-o;* v. 4: *la maică-mea;* v. 5–6: *Că mai bine mă ținea, / 'N lapte dulce mă scălda.*

CXC. Ms. nr. 2 197.11.68, f. 5ᵛ, t. 36 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea: SPINI, jud. Alba. Data: 1872.

CXCI. Ms. nr. 2 197.11.82, f. 3ᵛ, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BLAGA PAUL, cl. VIII. Localitatea: FĂRĂGĂU, jud. Mureş. Data: 1863. Materialul e însoțit de următoarea notă a culegătorului: „pe câmpie e in usu".

CXCII. Ms. nr. 2 197.11.133, f. 6ᵛ, t. 29 (numerotarea culegătorului). Culegător: PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea: BUDIU MIC, jud. Mureş. Data: 1863. Aproape identică: ms. nr. 2 197.11.87, f. 2ᵛ, t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BÂRNA VASILE, cl. VI. Localitatea: ICLOD, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 4: *Acas'iar ne vom.*

CXCIII. Ms. nr. 2 197.11.109, f. 4ᵛ, t. 59 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea: AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data: 1872.

CXCIV. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 91ᵛ, t.: *Despărțire.* MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1876.

CXCV. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 30ᵛ, t. 39 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul *Doine si hore.*

CXCVI. Ms. nr. 2 197.11.133, f. 8ᵛ, t. 38 (numerotarea culegătorului). Culegător: PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea: BUDIU MIC, jud. Mureş. Data: 1863.

CXCVII. Ms. nr. 2 197.11.155, f. 2ᵛ-3ᵛ, t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP ARTEMON, cl. V. Localitatea: VIDRASĂU, jud. Mureş. Data: 1872.

CXCVIII. Ms. nr. 2 197.11.160, f. 2ᵛ-3ᵛ, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOAN JUNIOR, cl. VI. Localitatea: COLIBI, jud. Alba. Data: 1863,

CXCIX. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 47ᵛ, t. [3 b] (numerotarea noastră). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875. Variantă publicată: Pop-Reteganul, p. 94. t. 10.

CC. Ms. nr. 2 197.11.42, f. 1ᵛ, t. 6 (numerotarea culegătorului). Culegător: GRAMA AMBROZIU, cl. V. Localitatea: MANIC, jud. Bistrița-Năsăud. Data: 1872.

CCI. Ms. nr. 2 197.11.124, f. 1ᵛ, t. [1 b] (numerotarea noastră). Culegător: TĂMAŞ IOAN, cl. VIII. Localitatea: ABRUD, jud. Alba. Data: 1863.

CCII. Ms. nr. 2 197.11.175, f. 2ᵛ, t. 5 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872.

CCIII. Ms. nr. 2 197.11.187, f. 1ᵛ, t. 1b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CORDESCU NICOLAE, cl. VIL Localitatea: ALECUŞ, jud. Alba. Data: 1863.

CCIV. Ms. nr. 2 197.11.130, f. 1ᵛ-2ᵛ, t. 7-8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: RAICU CLEMENTE, cl. VIL Localitatea: ŞINCA VECHE, jud. Braşov. Data: 1863.

CCV. Ms. nr. 2 197.II.3, f. 2ᵛ, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872.

CCVI. Ms. nr. 2 197.11.110, f. 2ᵛ, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VODĂ ȚIGANU AMBROZIU, cl. VI. Localitatea: NOŞLAC, jud. Alba. Data: 1863. Culegătorul adaugă, nota: „la imperatulu rosiu".

CCVII. Ms. nr. 2 197.11.129, f. 5ᵛ-6ᵛ, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: RADU SIMION, cl. V şi RADU IOAN, neidentificat. Localitatea: BELDIU, jud. Alba. Data: 1863. Din ciclul *Strigări.*

CCVIII. Ms. nr. 2 197.II.3, f. 14ᵛ, t. 47 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872.

CCIX.
tarea cule
terialul est
Mîndrescu
jud. Bist

CCX.
lui Jarnik
Localitatea

CCXI.
lui Jarnil
tatea: JA

CCXI
lui Jarnik
Localitate

CCXI
lui Jarnil
calitatea:

CCXI
tarea lui
ZIU, cl.
1863. Te
feciorilor
f. 3ᵛ, t.
AUGUS
Data: 1
Hai, mîn
Că de de
suri var
tarea lu
Localitat
la v. 2
depărtat
(numerot
GE, cl.
1865. Ar
Pentru a
Pauleti,
ROŞIA
text de
p. 101,

GGXV. Ms. nr. 2 197.II.6, f. 3% t. 12 (numerotarea culegătorului). Gulegător: LAZĂR ALEXE, cl. VI. Localitatea: ALĂMOR, jud. Sibiu. Data : 1872. Limitată numai la catrenul inițial, varianta: ms. nr. 2 197.11.13, f. 1 % t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea: MICĂSASA, jud. Sibiu. Data *v* 1872. La v. 2 indescifrabil primul emistih. La v. 1 : *Rău mă doare.*

CGXVI. Ms. nr. 2 197.11.13, f. 1 * , t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea: MICĂSASA, jud. Sibiu. Data: 1872.

GCXVII. Ms. nr. 2 197.11.43, f. 2 -, t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GRAUR ZAHEI, cl. V. Localitatea : POARTA, jud. Mureş. Data: 1872.

GCXVIIL Ms. nr. 2 197.11.164, f. 10*, t. 30 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea: GALTIU, jud. Alba. Data: 1863. Reduse numai la 4 versuri, variantele : ms. nr. 2 197.11.2, f. 1 ', t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IGNAT SIMION, cl. VI. Localitatea : BOGATA, jud. Mureş. Data : 1863. Diferă la v. 2: *C-am făcut calea;* v. 3 (resp. 4): *Au făcut-o.* Ms. nr. 2 197.11.133, f. 2-, t. 5 (numerotarea culegătorului). Culegător : PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea : BUDIU MIC, jud. Mureş. Data: 1863. Variante publicate : Bologa, nr. 479 (Localitatea : MESENTEA, jud. Alba^ şi nr. 865 (Localitatea : VINEREA, jud. Alba); Teculescu, D., 527; Dumitraşcu, nr. 53.

CGXIX. Ms. nr. 2 197.11.67, f. 2*", t 5 (numerotarea iui Jarnik). Gulegător : COSTEA NICOLAE, cl. V. Localitatea : MÎNĂRADE, jud. Alba. Data : 1863.

CCXX. Ms. nr. 2 197.11.19, f. 1 % t. 1 : „Sora Iancului". Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

CGXXI. Ms. nr. 2 197.11.56, f. 3', t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: DANGEA GEORGE, cl. VI. Localitatea: GÎRBOVA, jud. Alba. Data: 1863.

GGXXII. Ms. nr. 2 197.11.19, f. 16', t. 35 b (numero tarea lui Jarnik). Gulegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

GCXXIII. Ms. nr. 2 197.11.164, f. 13*, t. 51 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea: GALTIU, jud. Alba. Data: 1863.

GCXXIV. Ms. nr. 2 197.11.187, f. 1, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CORDESCU NICOLAE, cl. VIL Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data : 1863.

CGXXV. Ms. nr. 2 197.11.104, f. 2% t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea: ASINIP, jud. Alba. Data: 1863.

GCXXVI. Ms. nr. 2 197.11.187, f. 1 % t. 1 d (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CORDESCU NICOLAE, cl. VIL Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data : 1863.

CCXXVII. Ms. nr. 2 197.II.1, f. 1 ', t.2. Culegător : 1ANCU DIMITRIE, cl.V. Localitatea : BOBÎLNA, jud. Hunedoara. Data: 1863. La v. 12, adaosul nostru.

CCXXVIII. Ms. nr. 2 197.11.42, f. 1 % t. 2 (numerotarea culegătorului). Culegător: GRAMA AMBROZIU, cl. V. Localitatea: MANIC, jud. Bistrița-Năsăud. Data: 1872.

CCXXIX. Ms. nr. 2 197.11.60, f. 2% t.11 (numerotarea Iul Jarnik). Culegător : BUCURESCU VASILE, cl. 1V(?). Localitatea : PĂNADE (şi jur), jud. Alba. Data: 1872.

CCXXX. Ms. nr. 2 197.11.19, f. 20' - 21', t. 51 (numerotarea culegătorului). Gulegător : N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

GCXXXI. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 10% t. [8] (numerotarea . noastră). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1872 - 1873. Din ciclul *Doine şi hore poporale.*

GGXXXII. Ms. nr. 2 197.11.79, f. 2', t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ALUTANU IOAN, cl. VIL Localitatea : or. FĂGĂRAŞ, jud. Braşov. Data : 1863. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik : ms. nr. 2 197.11. 115, fişa nr. 53, care transcrie la v. 1 : „sănțit".

CCXXXIII. Ms. nr. 2 197.11.112, f. 2, t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistrița-Năsăud. Data : 1863.

CCXXXIV. Ms. nr. 2 197.11.19, f. 1G, t. 35 (numerotarea culegătorului). Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil si nedatabil.

CGXXXV. Ms. nr. 2 197.11.104, f. 4\ t. 26 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea: ASINIP, jud. Alba. Data: 1863.

GCXXXVI. Ms. nr. 2 197.11.124, f. 1 \ t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TĂMAŞ IOAN, cl. VIII. Localitatea: ABRUD, jud. Alba. Data: 1863.

CGXXXVII. Ms. nr. 2 197.11.72, f. 1 -, t. 2 (numerotarea culegătorului). Gulegător: CIRCĂ IOAN, cl. V. Localitatea : DEAJ, jud. Mureş. Data : 1872.

CCXXXVIIL Ms. nr. 2 197.11.77, f. 1'\, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BANFI OCTAVIU, cl. V. Localitatea: ŞOMOŞTELNIC, jud. Mureş. Data: 1872.

GGXXXIX. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 31*, t. 43 (numerotarea Iui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1875. Din ciclul *Doine si hore.*

CCXL. Ms. nr. 2 197.11.48, f. 1'', t. 1 (numerotarea culegătorului). Culegător: IGHIM SIMION, cl. V. Localitatea: MONOR, jud. Bistrița-Năsăud. Data : 1863.

GCXLI. Ms. nr. 2 197.11.130, f. 2% t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : RAICU CLEMENTE, cl. VII. Localitatea: ŞINCA VECHE, jud. Braşov. Data: 1863.

CCXLII.
tarea lui Jarn
Localitatea :

CCXLIII
tarea lui Jar
cl. V. Locali
Variantă foa
t. 1 (numerot
VASILE, c
Data: 1863.
„doiosiia",
părtate vari
(numerotarea
cl. VI. Loc
Face la v. 3
inima. Ms.
lui Jarnik).
Localitatea:
Face la v. 1
săruta, j Co
nr. 28 (ed.
SECAŞ,
MESENTE
LIŞA, jud.

CCXLIV
tarea lui J
Localitatea
Varianta :
tarea culeg
Localitatea:
Diferă la v
ms. nr. 2 1
nik). Culeg
GALTIU,
De urît; v
sonală a 1
Editorul t
acestuia tre
„2 moare
[indescifra
publicate:
jud. Alba)
Teculescu,

CCXLV. Ms. nr. 2 197.11.47, f. 2r-v, t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FOLEA NICOLAE, cl. V. Localitatea : LUPU, jud. Alba. Data : 1863.

CCXLVI. Ms. nr. 2 197.11.117, f. 3v, t. 39 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea : ERNEI, jud. Mureş. Data: 1872. Variantă publicată : Teculescu, D., 332 (în loc de *urît, dorului).*

CCXLVII. Ms. nr. 2 197.11.45, f. 4r-v, t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: HANDRA ZAHEI, cl. V. Localitatea : MÎNĂRADE, jud. Alba. Data : 1863.

CCXLVIII. Ms. nr. 2 197.11.108, f. 8v, t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VULCAN IOAN, cl. VII. Localitatea : BLAJ, jud. Alba. Data : 1863. Jarnik scrie deasupra ultimului cuvînt al v. 4 : „fire".

CCXLIX. Ms. nr. 2 197.II.3, f. 2v, şi 11r, t. 9. Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872.

CCL. Ms. nr. 2 197.11.117, f. 1v, t. [16] (numerotarea noastră). Culegător: ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea : ERNEI, jud. Mureş. Data : 1872.

CCLI. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 35v-36r, t. [9] (numerotarea noastră). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Materialul nelocalizabil. Data: 1875. Din ciclul *Cîntece poporale din Bucovina.*

CCLII. Ms. nr. 2 197.11.117, f. 2v, t. 27 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea : ERNEI, jud. Mureş. Data : 1872.

CCLIII. Ms. nr. 2 197.11.104, f. 7v, t. 54 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GHERMAN IOAN, cl. VII. Localitatea: ASINIP, jud. Alba. Data: 1863.

CCLIV. Ms. nr. 2 197.11.183, f. 3r-v, t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN VASILE, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud Cluj. Data : 1863.

CCLV. Ms. nr. 2 197.11.128, f. 3r-v, t. 7 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: RADU ALEXANDRU, cl. V. Localitatea : TELEAC, jud. Mureş. Data : 1872. Variantă publicată : Dumitraşcu, nr. 11.

CCLVI. Ms. nr. 2 197.11.139, f. 4v, t. 38 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VII. Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863. Din ciclul *Chiuituri.*

CCLVII. Ms. nr. 2 197.11.136, f. 1r, t. 4 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea : BICHIGIU, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. Aproape întocmai e varianta : ms, nr. 2 197, 11.104, f 6r, t. 40 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VII. Localitatea: ASINIP, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 3 : *cîţi sînt;* v. 4: *Şi stau fagii.* Mai depărtată e varianta : ms. nr. 2 197.11.128, f. 4r, t. 10 (numerotarea culegătorului). Culegător: RADU ALEXANDRU, cl. V. Localitatea: TELEAC, jud. Mureş. Data : 1872. Face la v. 2 : *frunză;* v. 3 : Da *se iau;* v. 4: *Rămîn fagii ne'nfrunziţi.* Aproape motiv poetic independent, varianta : ms. nr. 2 197.11.12, f. 2r, t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GOGA ILIE cl. VII. Localitatea : HĂGHIG, jud. Covasna. Data : 1863. Debutează divers (v. 1 — 2): *De s-ar lua cîţi se ţin, / N-ar mai fi frunză pe spin,* după care se intră în atmosfera cunoscută : v. 3 identic cu v. 1; v. 4 (resp. 2) : *frunza,* unde se şi termină. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: ms. nr. 2197.11.115, fişa nr. 68, care analizează comparativ cele 4 variante ale cîntecului. Transcrie integral şi absolut corect varianta lui *Pop,* dedesubtul căreia notează diferenţele, astfel: „1 căţi se ţin 2 frunză pe spin [indescifrabil] Goga 17", „2 frunză 4 remăn fagi neinfrunziţi Radu 10" şi : „1 sînt 3 căţi sînt u. 4 şi stau fagii colibiţi (?) German 40". Variante publicate: Pauleti, nr. 83 (ed. I. Muşlea, p. 73). Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Bologa, nr. 415 (Localitatea : MESENTEA, jud. Alba. Mînclrescu, p. 124 (Localitatea : RÎPA DE JOS, jud. Bistriţa-Năsăud. Cernea, *Floricele,* nr. 117 (Localitatea : PALOŞ, jud. Braşov) şi nr. 316 (Localitatea : UNGRA, jud. Braşov); Teculescu, S., 43, 577; Miilea, nr. 210.

CCLVIII. Ms. nr. 2 197.II.8, f. 4r, t. 36 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MACAVEI IOAN, cl. VI. Localitatea: TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data: 1872.

CCLIX. Ms. nr. 2 197.11.187, f. 2v, t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CORDESCU NICOLAE, cl. VII. Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data : 1863.

CCLX. Ms. nr. 2 197.11.181, f. 3v, t. [13 b] (numerotarea noastră). Culegător: ALBU NICOLAE, cl. V. Localitatea: PĂNADE, jud. Alba. Data: 1863. Variante publicate: Şerb-Cesereanu, nr. 122; Desmireanu, nr. 120 (parţial).

CCLXI. Ms. nr. 2 197.11.24, f. 2v, t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ŞUTEU VASILE, cl. V. Localitatea : or. REGHIN, jud. Mureş. Data: 1872.

CCLXII. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 42v, t. : *Compătimire şi amor din viaţa popor.* Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data : 1875.

CCLXIII. Ms. nr. 2 197.11.81, f. 2r-v, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BITEA IOAN, cl. VII. Localitatea: CUT, jud. Alba. Data: 1863. Materialul poartă, cu creionul, clasificarea provizorie a lui Jarnik : „măritata reu".

CCLXIV. Ms. nr. 2 197.11.128, f. 5v, t. 15 (numerotarea culegătorului). Culegător: RADU ALEXANDRU, cl. V. Localitatea : TELEAC, jud. Mureş. Data : 1872.

CCLXV. Ms. nr. 2 197.11.173, f. 4v-5r, t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MICU SIMEON, cl. VIII. Localitatea: SĂRMĂŞEL, jud. Mureş, Data: 1863. Absolut identică varianta: ms. nr. 2 197.11.57, f. 5v, t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DANC ŞTEFAN, cl. V. Localitatea: ŢAPU, jud. Alba. Data: 1863.

CCLXVI. Ms. nr. 2197.11.51, f. 21r, t. [13] (numerotarea noastră). Culegător: DRĂGHICESCU IOACHIM, cl. VII. Localitatea: BLĂJEL, jud. Sibiu. Data:

1863. Din ciclul
celebrînd faim
Numai catrenul
f. 3r-v, t. 15 (num
IOAN, cl. VI
Data: 1863.
v. 2 : *Mă tot*
Dăduşi mîna c
Pauleti, nr. 58
DE SECAŞ, ju

CCLXVII. N
tarea lui Jarnik
Localitatea: V
La v. 4, cul

CCLXVIII.
tarea lui Jarnik
Localitatea : M

CCLXIX. M
tarea lui Jarnik
tatea : DRÎMB

CCLXX. M
tarea lui Jarn
Localitatea : T
ciclul: *Chiuitu*

CCLXXI.
tarea culegăto
terialul este n

CCLXXII.
rotarea lui Jar
Localitatea : o

CCLXXII
(numerotarea n
MION. Mate
Cîntece popor

GGLXXIV. Ms. nr. 2 197.11.28, f. 8v', t. 56 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea : LODROMAN, jud. Alba. Data: 1872.

CCLXXV. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 29v\ t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul *Doine sau hore poporale.* Variantă publicată la catrenul final numai): Pauleti, nr. 157 (ed. I. Muşlea, p. 95; Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba.

CCLXXVI. Ms. nr. 2 197.11.180, f. 2v', t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: MARCU SIMION, cl. VIII. Localitatea: DUMITRA, jud. Alba. Data: 1863. Materialul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „fet'a insielata".

CCLXXVII. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 26v', t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data : 1875. Din ciclul *Chiuituri poporale.*

CCLXXViri. Ms. nr. 2 197.11.109, *î. 2r;* t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea : AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data : 1872.

CCLXXIX. Ms. nr. 2 197.11.56, f. *2r',* t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DANCEA GEORGE, cl. VI. Localitatea: GÎRBOVA, jud. Alba. Data : 1863. Varianta: ms. nr. 2 197.11.182, f. 5v', t. 20 (numerotarea culegătorului). Culegător : ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea: BUIA, jud. Sibiu. Data: 1872. Cuprinde numai primul catren, cu deosebiri la v. 3: *spui, mîndro.* Variantă publicată: Bologa, nr. 2 (Localitatea : GEOAGIU DE SUS, jud. Alba).

CGLXXX. Ms. nr. 2 197.11.81, f. 3v-, t. 17. Culegător : BITEA IOAN, cl. VIL Localitatea: CUT, jud. Alba. Data : 1863.

CCLXXXL Ms. nr. 2 197.11.153, f. 2r7 t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: PANTEA IOAN, cl. VIII. Localitatea: HĂRŢĂU, jud. Mureş. Data: 1863.

CCLXXXII. Ms. nr. 2 197.11.133, f. 5v% t. 22 (numerotarea culegătorului). Gulegător : PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea: BUDIU MIC, jud. Mureş. Data: 1863. Variante publicate : Bologa, nr. 511 (Localitatea : MESENTEA, jud. Alba), Cernea, *Floricele,* nr. 162 (Localitatea: MERCHEAŞA, jud. Braşov); Teculescu, S., 497.

CCLXXXIII. Ms. nr. 2 197.11.126, f. 2r~v', t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ŢĂRANU IOAN, cl. VIL Localitatea : CHEŢANI, jud. Mureş. Data : 1863. Materialul este prevăzut cu clasificarea provizorie a lui Jarnik : „sărutare".

CCLXXXIV. Ms. nr. 2 197.11.51, f. 2r% t. [14] (numerotarea noastră). Culegător: DRĂGHICESGU IOACHIM, cl. VII. Localitatea : BLĂJEL, jud. Sibiu. Data: 1863. Din ciclul *Din chiuiturile ce le strigă junii români, celebrînd faimosul joc al lui Romul, străbunul lor.*

GCLXXXV. Ms. nr. 2 197.11.135, f.2v', t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: PUNTEANU IOAN, cl. V. Localitatea : VINGARD, jud. Alba. Data : 1872. Variantă publicată: Doniga, nr, 153 (parţial).

CGLXXXVI. Ms. nr. 2 197.11.161, f. *2r',* t. 5 (numerotarea culegătorului). Culegător: PINGIU PETRU cl. VI. Localitatea: RĂŞINARI, jud. Sibiu. Data: 1863. Aproape identică e varianta: ms. nr. 2197. 11.184, f. 21v', t. 110 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863, care diferă la v. 1 : *Pre;* v. 6 : *prin tuîe-am;* v. 7 : *Şi-a;* v. 8 : *le-n;* v. 10 : lingă *ele.*

CCLXXXVII. Ms. nr. 2 197.11.162, f. 3v;, t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PETRUŢ ALEXANDRU, cl. VI. Materialul nelocalizabil. Pata : 1863. Din ciclul *Strigări la joc.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.56, f. 2v' t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DANCEA GEORGE, cl. VI. Localitatea : GÎRBOVA, jud. Alba. Data : 1863. Diferă la v. 4 : *Şi-mi petrec vremea.* Ms. nr. 2 197.11.68, f. 3r', t. 16 (numerotarea iui Jarnik). Culegător: COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea : SPINI, jud. Alba. Data: 1872. Diferă Ia v. 4:

J
M

Şi-mi petrec ziua; ms. nr. 2 197.11.28, f. 3v', t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea: LODROMAN, jud. Alba. Data: 1872. Diferă" la v. 4: *Şi-mi petrec vremea.* Ms. nr. 2 197.11.59, f. 1r', t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUZDUGAN MILITON, cl. V. Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data : 1872. Diferă la v. 3: *Să-mi tai;* v. 4: *Şi-mi petrec vremea.* Ms. nr. 2 197.11.117, f. 1v', t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea: ERNEI, jud. Mureş. Data: 1872. Diferă la v. 3: *Sâ tai;* v. 4: *Io-mi treceam vremea.* Ms. nr. 2197.11. 123, f. 3% t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : SUGIU VASILE, cl. V. Localitatea: VĂLIŞOARA, jud. Gluj. Data: 1872. Diferă la v. 4 : *Ca sâ mâ-nttlnesc.* Ms. nr. 2 197.11.150, f. 5r*, t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOACHIM, cl. V. Localitatea: BĂIŢA, jud. Mureş. Data: 1863. Diferă la v. 3: *sâ tai;* v. 4: *Ca să mâ-ntîlnesc.* Variante publicate : Mîndrescu, p. 145 (Localitatea: RÎPA DE JOS, jud. Bistriţa-Năsăud). Bologa, nr, 304 (Localitatea : GEOAGIU DE SUS, jud. Hunedoara).

CGLXXXVIII. MS. nr. 2 197.11.133, f. 7v', t. 34 (numerotarea culegătorului). Gulegător: PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea : BUDIU MIC, jud. Mureş. Data: 1863. Aproape întocmai, varianta: ms. nr. 2 197.11.187, f. 1v- , t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CORDESCU NICOLAE, cl. VIL Localitatea: ALECUŞ, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1 : *Şi-acum;* v. 2 : *Săbii;* v. 3 : Ba *pre;* v. 5 : *Să-mi împuşc o;* v. 6: *Sâ-i dau mîndrei.* Variante publicate: Pauleti, nr. 120 (ed. I. Muşlea, p. 83. Localitatea : ROŞIA DE SEGAŞ, jud. Alba); Teculescu, S., 503; Miilea, nr. 163.

GGLXXXIX. Ms. nr, 2 197.11.149, f. 4v', t. 7 (numef rotarea culegătorului). Gulegător: POP VASILE JUNIOR, cl. V. Localitatea : DUMBRAVA, jud. Alba. Data: 1863.

GCXC. Ms. nr. 2 197.11.114, f. 2r*, t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea : GHESLER, jud. Sibiu. Data : 1872.

CCXCI. Ms
tarea lui Jarnik)
litatea : NUŞE
Materialul poa
„lusus verb". V
(Localitatea: R
Vornicu, nr. 1
CCXGII. M
tarea culegătoru
cl. VI. Localit
Data : 1863.

CGXCIII. N
tarea lui Jarnil
Localitatea: or.

CCXCIV.Ms
gător : BLAGA
jud. Mureş. D
câmpie e in us

GCXGV. M
vasta zburdaln
MION. Localit
Gu nota lui Jar

GCXGVL M
tarea lui Jarnik
Localitatea : C
Materialul poa
„Fetele scumpe

CGXCVII. N
rotarea lui Jarn
VIII. Localit
Data : 1863. I
14 versuri, e v
(numerotarea lu
cl. VIL Lo
Data: 1863. I
Cotruţul; v. .8:
publicată la c
(Localitatea : N

CCXCVIII. Ms. nr. 2 197.11.186, f. 2v', t. 9 (numerotarea culegătorului). Culegător: TÎRNĂVEANU IOAN, cl. V. Localitatea: SUSENI, jud. Mureş. Data: 1863.

CCXCIX. Ms. nr. 2 197.11.19, f. 13*', t. 27 (numerotarea culegătorului). Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

CCC. Ms. nr. 2 197.II.5, f. 2', t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ISAILĂ SAMUILĂ, cl. V. Localitatea : LUPU, jud. Alba. Data : 1863'. La v. 7, 8 şi 10 adaosul nostru.

CCCI. Ms. nr. 2 197.II.3, f. 8v-~9v% t. 36 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872.

CCCII. Ms. nr. 2197.11.104, f. S\ t. 59 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea: ASINIP, jud. Alba. Data: 1863.

CCCIII. Ms. nr. 2 197.11.143, f. 2\ t. 5 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP ŞTEFAN, cl. VI. Localitatea: ALMA, jud. Sibiu. Data: 1863. Variantă publicată: Pauleti, nr. 191 (ed. I. Muşlea, p. 107; Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba). Destul "de depărtată.

CCCIV. Ms. nr. 2197.11.27, f. 48v', t. : „Mă-nsurai". Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875.

CCCV. Ms. nr. 2 197.11.139, f. 2v', t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863. Variante publicate: Mîndrescu, p. 109 — 110 (Localitatea: RÎPA DE JOS, jud. Bistriţa-Năsăud); Miilea, nr. 291. în culegere, alte două variante, pe care Ie transcriem aici în întregime:

a) Ms. nr. 2197.11.69, f. 3v'~4v% t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIURA ALEXANDRU, cl. VI. Localitatea: BUCIUM, jud. Alba. Data: 1863.

Cum nu-s cu dracu muierile?
Bărbaţii scot plugurile,
Muierile bat crîşmele ;
Bărbaţii vin seara-n sat.
Capătă muierile-n pat.
— Nu ştiu boii dejuga-i-oi,
O la popa duce-m-oi?
— Las'boii, nu-i dejuga,
Ia în mînă doniţa
Şi te du pe cel părău
Pînă-i da de făgădău,
Acolo-i lecuţul meu.
Ia puica d-îngă cocoş
Şi-i taie grumazii jos
Şi-o împană cu slănină,
Doară-mi cade la inimă;
Trage masa lîngă pat,
Doar o mînca cel beteag.

b) Ms. nr. 2 197.11.162, f. 2r'~v', t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PETRUŢ ALEXANDRU, cl. VI. Materialul este nelocalizabil. Data: 1863.

Merg bărbaţi cu plugur'le,
Muier'le bat crîşmele.
Gînd bărbaţi-acasă vin,
Muier'le-s bete de vin.
— Ce ţi-i ţie, tu, muiere?
Duce-m-oi după popa?
— Las' pe popa la potca
Şi te du, bărbate, du,
Şi te du, bărbate,-n tindă,
Şi te uită sus pre chingă,
Am o puică şi-un cocoş
Şi mi le scoboară jos,
Şi le ciupele frumos,
Şi le presară cu sare,
Şi le trage-ntr-o frigare,
Şi le pică cu slănină
Ca să-mi meargă la inimă
Şi te du, bărbate, du
După-un cop două de vin,
Batăr feria de pelin
Şi-mi trage masa la pat,
Să văz mila de bărbat.

CCCVI. Ms. nr. 2 197.11.138, f. 2r*-v t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător POP IACOB, cl. V. Localitatea : DRÎMBAR, jud. Alba. Data : 1872.

CGCVII. Ms. nr. 2 197.11.117, f. 1r% t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea : ERNEI, jud. Mureş. Data : 1872. Variantă (la catrenul iniţial) publicată: Pauleti, nr. 8 (ed. I. Muşlea, p. 53. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba.

CCCVIII. Ms. nr. 2 197.11.120, f. 1r-v', t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SOCOL IOSIF, cl. VII. Localitatea : SĂLCUD, jud. Mureş. Data: 1863. Transcriem în continuare alte două variante ale textului:

a) Ms. nr. 2 197.11.116, f. 4r-v', t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DANCEA VASILE, cl. VI. Localitatea : GÎRBOVA, jud. Alba. Data : 1863.

Varvara lui Gheorghieş,
Cu poale din Medieş,
Au gîndit pînză să-şi puie,
Ca nime să nu o ştie.
Cu bărbatu s-au vorbit:
— De ai şti ce gîndesc eu,
Că nimica n-oi lucra,
Pîn'mi-oi toarce cînepa.
Măcar cîtu m-âş trudi,
Numai pînza oi urzi.
Io m-oi apuca de lucrat,
Tu mi-i face de mîncat.
Io ţi-oi face ţie dreaptă chemeşă,
Din a noastră dreaptă muncă,
Că de cînd ne-am luat,
Pînză tot am cumpărat.
Dar oamenii s-au înmulţit
Şi giolgiu s-au scumpit.
Pe părete oi urzi
Şi-amîndoi om năvădi,
Şi ne-om săruta în gură,
Să ne-ajungă bătătura,
Că de trei ani gheme-am strîns,
Doară mi-or fi de ajuns.

b) Ms. nr. 2 197.11.19, f. 13v'-14r', t. 28 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

Vîrvara lui Gheorghieş,
Cu poale de Medieş,
Ea s-o socotit
... afară de şi-o pus

C
—
L
M
J
V
T
S
D
I
N
E
D
D
Ş

CGCIX. M
rea lui Jarnik
Localitatea:
rianta: ms.
tarea lui Jarn
Localitatea:
Diferă la v. 4
dracu; v. 15

CGCX. M
rotarea lui
cl. VI. Loca
Data: 1872.

GGGXI. Ms. nr. 2 197.11.120, f. 1v.~2r*, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător : SOGOL IOSIF, el. VII. Localitatea: SĂLCUD, jud. Mureş. Data: 1863.

CGGXIL Ms. nr. 2 197.11.19, f. 15r'-v', t. 32 (numerotarea culegătorului). Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

GCCXIIL Ms. nr. 2 197.11.27, f. 7v.-8r>, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1872-1873.

GCCXIV. Ms. nr. 2 197.11.106, f. 5r*, t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător : STANCU NEGRU IOAN, neidentificat. Materialul este nelocalizabil. Data : 1868(7). Varianta: ms. nr. 2 197.11.180, f. 2v'-3r% t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARCU SIMION, cl. VIII. Localitatea: DUMITRA, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1: *rujă-ntreagâ;* v. 4: *Ce ţi-i, preuteasă dragai;* v. 5 (resp. 6): *Io, popo, dirept ţi-oi spune;* v. 6 identic cu v. 9 ; v. 7 (resp. 10): *Ştii, la noi săbor;* v. 8 (resp. 11): *Şi pe min';* v. 10 (resp. 13): *Şi de-atunci-s;* v. 11 (resp. 15) : *Da dacă m-ar;* v. 13 (resp. 17) : *Io m-aş face sănătoasă.* Mai depărtată e varianta : ms. nr. 2 197.11. 114, f. 2r*, t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea : CHESLER, jud. Sibiu. Data : 1872. Debutează astfel: *Bărbate, sufletul meu, / Cum gindesc cu gîndul meu, / Uitâ-te că mă spun ochii, / Că-mi plac diecii şi popii,* după care se intră în miezul cîntecului : v. 5 (resp. 11) : *Că pre min';* v. 6 : *Voinicel din acest sat;* v. 7 — 8 identice cu v. 12 — 13; v. 9 — 10: *Şi de m-ar mai săruta / Unul care l-oi ama;* v. 11 (resp. 16): *Unul cu;* v. 12 (resp. 17): *Iar m-aş face sănătoasă.*

CCCXV. Ms. nr. 2 197.11.38, f. 1v \ t. [1 b] (numerotarea noastră). Culegător: MOLDOVAN. Materialul e nelocalizabil şi nedatabil. Variante publicate : Bologa, nr. 573 (Localitatea : MESENTEA, jud. Alba; Teculescu, *D.,* 349.

CCCXVI. Ms. nr. 2 197.11.46, f. 4v-, t. 32 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: HERŢEAGĂ VASILE, cl. V. Localitatea: OCNIŞOARA, jud. Alba, Data : 1872. Fragmentară varianta : ms. nr. 2 197. II.1L f. 3r-s t. 5 c (numerotarea lui Jarnik). Culegător : N. (ne dentificat). Materialul nelocalizabil şi nedatabil, care face la v. 1: *Şi frunză verde nărărrbie;* v. 2 (resp. 1): *mi-n fost;* v. 3 : *Dintr-a.* Variantă publicată : Mîndrescu, p. 161. Localitatea : RÎPA DE JOS, jud. Bistriţa-Năsăud.

CCCXVII. Ms. nr. 2 197.11.77, f. 1r', t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BANFI OCTAVTU, cl. V- Localitatea: ŞOMOŞTELNIC, jud. Mureş. Data: 1872- Variantă publicată: Bologa, nr. 629 (Localitatea: ŞPRING, jud. Alba.

CCCXVIII. Ms. 2 197. II. 72, f. 2r% t. 14 (numerotarea culegătorului). Culegător: CIRCĂ IOAN, cl. V. Localitatea: DEAJ, jud. Mureş. Data: 1872.

CCCXIX. Ms. nr. 2 197.11.113, f. 2v*-3r', t. 13 b (numerotarea Iui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea: TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863.

CCCXX. Ms. nr. 2 197.11.23, f. 1v% t. 9 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : SAVA MACOVEI, cl. VI. Localitatea : HOPÎRTA, jud. Alba. Data : 1872.

CCCXXI. Ms. nr. 2 197.11.110, f. 1r'-v*, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VODĂ ŢIGANUL AMBROZIU, cl. VI. Localitatea : NOŞLAC, jud. Alba. Data : 1863.

CGCXXII. Ms. nr. 2 197.11.134, f. 2r.. t. 3 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător ; PRECUP VLASE, cl. VII. Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863.

CCCXXIII. Ms. nr. 2 197.II.6, f. 2r', t. 8 (numerotarea culegătorului). Culegător: LAZĂR ALEXE, ci. VI. Localitatea : ALĂMOR, jud. Sibiu. Data ; 1872.

GGGXX1V. Ms. nr. 2 197.11.155, f. 1v', t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP ARTEMON, cl. V. Localitatea : VIDRASĂU, jud. Mureş. Data : 1872. Variantă publicată : Teculescu, D. 66.

CCCXXV. Ms. nr. 2 197.11. 4, f. 2r", t. 2 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ NICOLAE, cl. VI. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1863.

CCCXXVI. Ms. nr. 2 197.11.19, f. 16r', t. 34 (numerotarea culegătorului). Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

CCCXXVII. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 92v>, t. 6 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data : 1876.

CCCXXVIII. Ms. nr. 2 197.11.128, f. 5r% t. 16 (numerotarea culegătorului). Culegător: RADU ALEXANDRU, cl. V. Localitatea: TELEAC, jud. Mureş. Data: 1872.

GCGXXIX. Ms. nr. 2 197.11.86, f. 2v', t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : AVRAM IOAN, cl. V. Localitatea : MINŢIU GHERLEI, jud Cluj. Data: 1863.

CCCXXX. Ms. nr. 2 197.11.184, f. 20r'-v-, t. 106 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863.

CGCXXXI. Ms. nr. 2 197.11.59, f. 1v', t. 6-7 (numerotarea lui Jarnik), Culegător: BUZDUGAN MILITON, cl. V. Localitatea: ALECUŞ, jud. Alba. Data: 1872.

CGCXXXII. Ms. nr. 2 197.11.11, f. 1v', t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GIURGIU TEODOR, cl. VIII. Localitatea: LUNA, jud. Cluj. Data:- 1863. Aproape întocmai e varianta : ms. nr. 2 197.11.133,

f. 5r', t.
PRECUP D
jud. Mure
haine-ai; v.

CGCXX
rotarea lui J
Materialul
varianta : n
Jarnik). Cu
tea: HOPÎ
1 — 2: *Crtş*
băt; v. 3 (r
culca; v. 5
iului; v. 7
vint trăgîn
litatea : R

CGCX
rotarea lu
cl. VIII.
Data: 18

GCGX
tarea lui J
Localitatea

CGCX
(numerota
dentificat)

CCCX
şi palinc
litatea :
adaugă v
tere bibli

GCGX
(numerota
cl. VIL
1863.

GGGXXXIX. Ms. nr. 2 197.11.54, f. 1ᵛ% t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, el. VIL Localitatea : DOŞTAT, jud. Alba. Data : 1863. Variantă publicată : Pop Reteganul, p. 40, t, 6 (Localitatea • or. CLUJ).

CCCXL. Ms. nr. 2 197.11.19, f. 20ᵛ% t. 48 (numerotarea culegătorului). Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 65, care copiază întocmai. Variantă publicată : Mîndrescu, p. 48 (Localitatea: RÎPA DE JOS, jud. Bistriţa-Năsăud).

CGCXLI. Ms. nr. 2 197.11.117, f. 2ᵛ', t. 29 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea : ERNEI, jud. Mureş. Data : 1872.

CCCXLII. Ms. nr. 2 197.11.23, f. 2ᵛ, t. 10 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SAVA MAGOVEI, cl. VI. Localitatea: HOPÎRTA, jud. Alba. Data: 1872.

GCCXLIII. Ms. nr. 2 197.11.81, f. 3ᵛ% t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BITEA IOAN, cl. VII. Localitatea : CUT, jud. Alba. Data : 1863. Jarnik subliniază cu creionul cuvîntul *pana (— pînă)* de la v. 3.

CCGXLIV. Ms. nr. 2 197.11.182, f. 4ᵛ% t. 11 : *Cîntec vechi militâresc.* Culegător: ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea: BUIA, jud. Sibiu. Data: 1872.

CCGXLV. Ms. nr. 2 197.11.50, f. 1ᵛ, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DRĂGHICI IOAN, cl. VIII. Localitatea : OARDA DE SUS, jud. Alba. Data: 1863. Materialul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „doru".

CGCXLVI. Ms. nr. 2 197.11.114, f. 3ᵛ'~4ᵛ*, t. 41 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODORAN NICOLAE, cl. VI, Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu. Data : 1872, din ciclul: *Alte chiuituri.*

CCCXLVII. Ms. nr. 2 197.11.106, f. 7ᵛ', t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STANCU NEGRU IOAN, neidentificat. Materialul este nelocalizabil. Data : 1868 (?). S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 2, care transcrie divers la v. 7 : *vară .. . . . vară;* v. 9 : *Da de iarnă;* v. 10 : *Voi;* v. 11 –13 : *şi voi* (Bîrseanu taie fiecare din consoanele iniţiale, rezultînd : *şi-oi,* ceea ce corespunde prozodic).

CGCXLVIII. Ms. nr. 2 197.11.149, f. 3ᵛ~4ᵛ', t. 4 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP VASILE JUNIOR, cl.V. Localitatea: DUMBRAVA, jud. Alba. Data : 1863.

CGCXLIX. Ms. nr. 2 197.11.140, f. 2ᵛ', t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VII. Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863.

CGCL. Ms. nr. 2 197.11.119, f. 5ᵛ'~ 6ᵛ" t 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SÎNCELEANU OCTAVIAN, cl. VIII. Localitatea: CUGIR, jud. Alba. Data : 1868. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik : ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 47, care transcrie divers la v. 5 - *u zău tot viu;* v. 7 şi 9 : *numa* şi clasifică materialul la „varia".

CGCLI. Ms. nr. 2 197.11.19, f. 2ᵛ% t. 4 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Transcriem în întregime o altă variantă : ms. nr. 2 197.11.145, f. 1ᵛ', t. 6 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP MATEI, cl. V. Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1872.

— Cucuie, cu pene sure,
Ce cînţi vara în pădure.
Hai cîntă la curtea mea,
Că eu bine te-oi ţinea.
Cu vin roşu strecurat,
Cu pită de griu curat.
— Mîncă-ţi pita şi-ţi bea vinul,
Gă-n mijlocul codrului^
Este spicul griului
Şi via cu strugurul.
Mînca-oi frunza de fagi
Şi-oi cînta la cari şi-s dragi.

S-a păstrat copia personală a acestui cîntec datorată lui Jarnik : ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 50, care transcrie, la v. 9 : *granului.* Clasifică materialul întîi la *drag* [oste], apoi taie cuvîntul cu o linie şi reclasifică la *var [ia].*

CGCLII. Ms. nr. 2 197.11.52, f. 2ᵛ', t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DRĂGHICESCU IOACHIM, cl. VIL Localitatea : BLĂJEL, jud. Sibiu. Data : 1863.

CGCLIII. Ms. nr. 2 197.11.117, f. 3ᵛ', t. 36 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea: ERNEI, jud. Mureş. Data: 1872.

CCCLIV. Ms. nr. 2 197.11.104, f. 3ᵛ', t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea: ASINIP, jud. Alba. Data: 1863. Variante publicate: Cernea, *Floricele,* nr. 63 (Localitatea: PALOŞ, jud. Braşov); *Jula,* nr. 168.

CCCLV. Ms. nr. 2 197.11.72, f. 2ᵛ*, t. 17 (numerotarea culegătorului). Culegător: CIRCĂ IOAN, cl. V. Localitatea: DEAJ, jud. Mureş. Data: 1872. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik : ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 35, care transcrie exact şi clasifică textul la *var* [ia].

CCCLVI. Ms. nr. 2 197.11.64, f. 3ᵛ', t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CĂLUŢ CANDID, cl. V. Localitatea : CERGHIZEL, jud. Mureş. Data: 1872. în ms. la v. 8 : „clanca" *(=cracă).*

CCCLVII. Ms. nr. 2 197.11.184, f. 7ᵛ-, t. 33 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud Cluj. Data : 1863. întru totul identică e varianta: ms. nr. 2 197.11.132, f. 5ᵛ', t. 32 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP SIMEON. Localitatea : BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863-1867. Variantă publicată : Pauleti, nr. 292 (ed. I. Muşlea, p. 132. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba).

CCCLV1II. Ms. nr. 2 197.11.68, f. 6ᵛ*, t. 46 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea : SPINI, jud. Alba. Data : 1872. Fragmentară (numai primele 4 versuri) e varianta: ms. nr. 2197.IL5, f. 3ᵛ', t. 9 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ISAILĂ SAMUILĂ, cl. V. Localitatea:

LUPU, ju
turbat; v.
lemne; v.
Teculescu,

CCCLI
tarea lui J
Localitatea

CCCLX
lui Jarnik)
litatea : L

CCCL
lui Jarnik
tatea : VĂ
glosează p
şi pe „m
pe care-l

CCCL
tarea lui
Localitate
Fragmen
varianta
culegător
este neloc
v. 2 : *Vir*

CCCL
tarea cul
Localitate
tare, va
(numerot
OCTAV
Data:
v. 2 (res
cată ca
cată cal
2 197.11.
legător :
TAT, j
Furai c
Sasu că
Sasu căi

2 197.11.176, f. 2% t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: MĂRGINEANU NICOLAE, cl. VII. Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863. Face la v. 1 (resp. 5): *Furai calul;* v. 2 identic cu v. 6; v. 3—6: *Sasu căuta prin curte, / Eu suiam cu el la munte; I Sasu căuta pre luncă, / Eu băgăm banii în pungă.* Cu o puternică deviere în episodic, varianta transcrisă mai jos: ms. nr. 2 197.11.19, f. 3v', t. 7 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: N. (neindentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

Furai calul sasului
Din funduţul grajdului
Şi m-uitam din vîrf de munte
Cum umbla sasul prin curte
Şi din gură-şi cuvînta.
Pre min'de m-ar căpăta,
Mintenaş m-ar spînzura.
Spînzura-şi-a pre sasca,
Mai bine pre mumă-sa,
Da pre min' nu m-a căpăta.
Că calu-i cu părul creţ
Şi l-oi da şi fără preţ,
Şi l-oi da cum oi putea,
Ştiu că nu-i din munca mea.
Ţu, ţu, ţu, sărace murg,
Că, cu banii de pe tine,
Oi trăi odată bine,
Cu mîndrele pîngă mine.

CGCLXIV. Ms. nr. 2 197.11.54, f. 3v*, t. 44 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863.

CGGLXV. Ms. nr. 2 197.11.140, f. 2v\ t. 29 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: PRECUP VLASE, cl. VII. Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik. ms. nr. 2 197.11.115, fişanr. 60, care transcrie greşit versul final: „că-i mandra" ti a„ (?) lîngă mine" şi trimite la varianta a doua: ms. nr. 2 197.11.139, f. 4v*, t. 37 a aceluiaşi culegător, din aceeaşi localitate şi la aceeaşi dată, dar cuprinde numai primele 5 versuri, transcrise absolut exact.

CGGLXVI. Ms. nr. 2 197.11.54, f. 3v', t. 45 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 43, care transcrie absolut exact şi glosează pe margine *fragm* [eut], gîndindu-se poate ia o baladă destrămată.

CGCLXVII. Ms. nr. 2 197.11.19, f. 2v-v% t. 4 (numerotarea culegătorului). : „Preţuirea independenţei". Culegător: N. (neindentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: B.O.S., ms. Pop-Reteganul, care transcrie la v. 8: *sfanţul;* v. 9: *sfântul;* v. 19: *ş-alalt in mă-sa Vam băgat* şi pune semne de întrebare la v. 4, 15 şi 19. în dreptul v. 4, de altă mînă decît a lui Jarnik (poate Bîrseanu) se explică *poloage* cu *brazda.*

CGCLXVIII. Ms. nr. 2 197.11.188, *t* 8v, t. 3 (numero tarea lui Jarnik). Culegător: CORDESCU NICOLAE, cl. VIL Localitatea: ALECUŞ, jud. Alba. Data: 1863.

CCGLXIX. Ms. nr. 2 197.11.172, f. 2v', t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: MICU M. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

CGCLXX. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 71v* - 72v', t.: *Cîntec ocnâresc.* Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875.

CCCLXXI. Ms. nr. 2 197.II.5, f. 3v', t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ISAILĂ SAMUILĂ, cl. V. Localitatea: LUPU, jud. Alba. Data: 1863. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: B.O.S., ms. Pop-Reteganul, care transcrie divers: v. 5: *cu boi;* v. 6: *ca Iancu;* şi pune semne de întrebare după v. 1 şi 3.

CGCLXXII. Ms. nr. 2 197.11.143, f. 1v-v', t. 2 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP ŞTEFAN, cl VI. Localitatea: ALMA, jud. Sibiu. Data: 1863. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: B.O.S., ms. Pop-Reteganul, care transcrie la v. 4: *Haideţi;* v. 7: *stager;* şi pune semne de întrebare la v. 1 şi 7.

CGCLXXIII. Ms. nr. 2 197.11.20, f. 1v', t. 1 (numerotarea culegătorului). Culegător: NEMEŞ IOAN JUNIOR, cl. V. Localitatea: POIANA, jud. Cluj. Data: 1863.

CGCLXXIV. Ms. nr. 2 197.11.149, f. 5v*, t. 11 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP VASILE JUNIOR, cl. V. Localitatea: DUMBRAVA, jud. Alba. Data: 1863. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: B.O.S., ms. *Pop-Reteganul,* cu transcriere exactă.

CGCLXXV. Ms. nr. 2 197.11.185, f. 20v-, t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STRĂJANU MIHAIL, cl. VIII. Localitatea: TIUR, jud. Alba. Data: 1863. în final nota lui Jarnik: „pan'aici poporale". Urmează 25 de versuri evident contrafăcute.

CGGLXXVI. Ms. nr. 2 197.11.108, f. 6v" - 7v-, t. 9: *Versul luptei de la Sulferin.* Gulegător: VULCAN IOAN, cl. VIL Localitatea: or. BLAJ, jud. Alba. Data: 1863. Transcriem în continuare în mod integral alte patru variante ale cîntecului:

a) Ms. nr. 2 197.11.43, f. 2v'~v', t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GRAUR ZAHEI, cl. V. Localitatea: POARTA, jud. Mureş. Data: 1872.

Frunză verde, cum se-aude?
Frunză verde, rău se-aude,
Unde-ar fi armadi multe.
Colo din jos de Sonfarin,'
Unde-i locu cel de chin,
Unde voinici sînge-şi varsă
Pentru tot neamul de-acasă.
Săraci voinicaşi frumoşi,
Cum staţi logare scoşi,
Cu puştile-n piramidă,
Cu straiţile fără pită.
Nice apă n-am avut,
O lingură de beut.
Cîndu-i colo-n prînzu mare,
Vine-un generări călare.
Strigă tare-n gura mare:
— O, nălţate d-împărate,
Pune pace nu te bate
Cu cătane ne-nvăţate.
Şi ne lasă să rătălim.
— Şi nu zic ba,
Numai voi lăsaţi lenea,
Să nu ne pierdem cununa.
Rătălit-am, rătălit,
Peste-un deal cu mare hura
Şi-au picat cam multă sumă.
Cît vedeai, doamne, cu ochii,

b) N
popular
Culegă
litatea:

c) Ms. nr. 2 197.11.128, f. 1v'-2% t. 3 (numerotarea culegătorului) : *Solferin.* Culegător : RADU ALEXANDRU, cl. V. Localitatea: TELEAC, jud. Mureş. Data: 1872.

Frunză verde, rău se-aude,
Unde sînt armate multe,
GoFdin jos la Sonferin,
Unde-i locul cel de chin,
Unde voinici sînge-şi varsă
Pentru tot neamul de-acasă.
Săraci voinicaşi frumoşi,
Cum stați în lagăre scoşi,
Cu puştile-n piramidă,
Gu straițele fără pită.
Nice apă n-au avut
O lingură de băut.
Cînd de ziuă se crăpa,
Forgatorul tare sufla.
Puştile-n mînă luară
. Şi-n plecare se-nşirară.
Da cînd e colea-n prînzu mare,
Vine-un general călare,
Strigînd tare-n gura mare :
— Vai, -nălțate,, d-împărate,
Pune pace, nu te bate,
Cu cătane ne-nvățate,
Că le pui pre şanț puşcate
Şi le las'să retelim,
Că de nu, noi toți pierim.
— Reteli-am, nu zic ba,
Numai lăsați lenia,
Să nu pierdem cununa.
Retelit-am, retelit,
Peste-un deal cu mare hură
Şi ne-o pierit multă sumă.
Cît vedeai, doamne, cu ochii
Tot feciori picați ca snopii,
Tot ca snopii cei de grîu
Şi cu sînge pînă-n brîu ;
Ca snopii cei de secară,
Gu sînge pîn'subsuoară.
Frunză verde de alună,
Țara noastră-i foarte bună.
Ardeleni, copii de munte,
Voi veți ostaşi de frunte
Şi ne-om bate pe-ntrecute.
Vie gloanțele ca ploaia,
Nouă nu ne strică voia.
Cine vrea să ne cunoască,
Vie numa-asupra noastră,
Că aşa vi l-om freca,
De nu ne-a uita pînă-i lumea.

d) Ms. nr. 2 197.11.180, f. 3v"v", t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARGU SIMION, cl. VIII. Localitatea: DUMITRA, jud. Alba, Data: 1863. Poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „Solferino" şi nota : „La Vulcanu".

Frunză verde, frunză verde,
Frunză verde, rău se-aude,
Unde sîntu armazi multe,
Colo jos la Sufarin
Unde-i locul cel de chin.
Săraci feciorași frumoşi
Cum stau sara-n lagăr scoşi,
Gu puştile-n paramidă,
Cu straițele fără pită.
Nice apă n-o avut
O lingură de beut.
Stau feciori ca nişte brazi
Tot pe bătaie gătați.
Cît era dunga răzorului -
Era tot oaste de-a frațogului,
Alta nu puteai cunoaşte
Făr'de-a franțogului oaste.
Dară neamțu ce lucra?
Gu racleței şi cu hubiți da
Şi tot pămîntul răsturna.
Vine îrnpăratu nemțesc :
— Dați, feciori, cu voie bună,
C-acum pierdem din cunună.
Cînd fu-n a treilea bătaie,
Vine-un generar călare :
— înălțate înpărate,
Lasă-ne să rătăluim
Că de nu toți bin'pierim.
— Reteluiți, nu zic ba,
Care-ți mai putea scăpa.

CCGLXXVII. Ms. nr. 2 197.11.152, f. 2v% t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ORGA IOAN, cl. VI. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data : 1863. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik : ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 36, care transcrie v. 5 : *Cănd pre min vor;* v. 7: *temnişoară.* Variante publicate: Mîndrescu, p. 119-120 (Localitatea: RÎPA DE JOS, jud. Bistrița-Năsăud; Teculescu, D., 276; Podariu, p. 56 (Localitatea : PINTIC, jud. Cluj); Theodorescu, p. 90 (Localitatea : LEŞU, jud. Bistrița-Năsăud; Şerb — Cesereanu, nr. 155; Desmireanu, nr. 44.

GGCLXXVIII. Ms. nr. 2 197.11.162, f. 3v',.t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PETRUȚ ALEXANDRU, cl. VI. Materialul este nelocalizat. Data : 1863. S-a păstrat copia acestui text de mîna lui Jarnik : ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 69, transcrisă absolut exact şi purtînd clasificarea provizorie : par[ia]. Alte variante : ms. nr. 2197.11.51, f. 24r-v% t [22] (numerotarea noastră). Culegător : DRĂGHICESCU IOACHIM, cl. VII. Localitatea : BLĂJEL, jud. Sibiu. Data : 1863. Din ciclul *Din strigările ce le zic junii români, celebrînd faimosul joc al lui Romul, străbunul lor.* Diferă la v. 4: *Şede-n;* v. 5 — 6: *Face loc sufletului/ Şi odihnă trupului.* Ms. nr. 2 197.11.61, f. 2v', t. [9] (numerotarea noastră). Culegător : BUSONIU VASILE, cl. V. Localitatea : TĂUNI, jud. Alba. Data : 1863. Variante publicate: Papahagi, XV (localitatea : BREB, jud. Maramureş); Mîndrescu, p. 91 (Localitatea : RÎPA DE JOS, jud. Bistrița-Năsăud); Cernea, *Floricele,* nr. 153 (Localitatea : MERCHEAŞA, jud. Braşov); Theodorescu, p. 314 (Localitatea : OŞORHEI, jud. Bihor); Miilea, nr. 107.

CGCLXXIX. Ms. nr. 2 197.11.47, f. 2v\ t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : FOLEA NICOLAE, cl. V. Localitatea : LUPU, jud. Alba. Data : 1863. Mai depărtată varianta: ms. nr. 2 197.11.58, f. 3v*, t. 7 b (numerotarea" lui Jarnik). Culegător: BOZAC IERONIM, cl. VIII. Localitatea : RĂZOARE, jud. Mureş. Data : 1863, care diferă la v. 1 : *flori-s lîngă mine;* v. 2: *Nice una nu-mi vrea bine;* v. 5 : *la Dumnezeu;* v. 6: *Suflefelul mnieu.*

CCCLXXX. Ms. nr. 2 197.11.113, f. 5r*, t. 25 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TOHATI VASILE, cl. VII. Localitatea: TĂURE, jud. Bistrița-Năsăud, Data: 1863.

CGCLXXXI. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 34v\, t. [3] (numerotarea noastră). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Materialul este nelocalizabil. Data: 1875. Din ciclul *Cîntece poporale din Bucovina.*

CGCLXXXII. Ms. nr. 2 197.11.156, f. *2v',* t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POPESCU IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea : CĂPÎLNA, jud. Alba. Data : 1863.

CGCLX (numerotarea cl.VIII. L 1867-1868.

CCCLX merotarea lu cl. V. Loca Variantă p tatea : BEI

CCCLX merotarea l Localitatea

CCGLX merotarea l VIL Locali Variante p PALOŞ, ju

GCCLX merotarea MION. Lo Din ciclul

CCGL (numerotar VIII. Loca

CCCL merotarea DRU, cl.

CCCX tarea Iui VIII. Loc 1863. Var gător : IA jud. Hur rianta :

tarea lui Jarnik). Culegător: FOLEA NICOLAE, cl. V. Localitatea : LUPU, jud. Alba. Data : 1863. Diferă la v. 1 (resp. 1—2): *Busuioace, nu te coace;* v. 2 — 3: *Că n-are cin'te culege, / Că fetele-s tot betege;* v. 4 identic cu v. 3, v. 5: *Că fetele mă iau;* v. 6: *n-ai mai fi-re;* v. 7 — 8 identice cu v. 8 — 9. Inversează ordinea ideilor varianta: ms. nr. 2 197.11.155, f. 1 v ', t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP ARTEMON, cl. V. Localitatea : VIDRASĂU, jud. Mureş. Data : 1872. Aceasta are v. 1 identic cu v. 6; v. 2 identic cu v. 8; v. 3 (resp. 9): *Că mă duc fete la;* v. 4 (resp. 1—2): *Busuioace, nu te-ai coace;* v. 5 identic cu v. 3; v. 6 (resp. 1) : *Că mă duc fete.* S-a păstrat copia personală a lui Jarnik. ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 1, unde transcrie v. 12 : *bujor a;* v. 13 : *busuioc a.* Dedesubt face analiza comparativă a variantelor lui *Foîea* şi *Pop.* Aceste note sînt în mare măsură indescifrabile (foloseşte stenograme), de aceea nu le mai reproducem aici. Variante publicate, la partea întîi a cîntecului: Teculescu, S., 325: Desmireanu, nr. 51; la partea a doua: Bologa, nr. 272 (Localitatea : GEOAGIU DE SUS, jud. Hunedoara).

CCCXCL Ms. nr. 2 197.11.155, f. 1r*~v', t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP ARTEMON, cl. V. Localitatea : VIDRASĂU, jud. Mureş. Data : 1872. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: B.O.S., ms. I op-Reteganul, care transcrie la v. 9: *coasa,* în loc de *cofa.* Ultimele două cuvinte la v. 13 şi 14 adăugate de Bîrseanu (Jarnik lăsase locul gol şi pusese semne de întrebare). Noi am putut descifra ultimele două versuri şi le-am transcris după fişa lui Jarnik. Varianta : ms. nr. 2 197.II.4, f. 4v", 1.14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ NICOLAE, cl. VI. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1863. Din ciclul *Strigări.* Diferă la v. 2 : *iarbă şi pămînt;* v. 3 identic cu v. 5; v. 4 —8 : *Pre părău cu foi verzi, / Venind mîndra cu scoverzi. \ Ea din grai, aşa grăia : j — Bun lucru, badeo, cu coasa ! / — Să trăieşti, mîndro frumoasă* ! Varianta publicată: Dinu, VII (Localitatea : DRĂGUŞ, jud. Braşov).

CCCXCII. Ms. nr. 2 197.11.69, f. t. 20 (numerotarea Im Jarnik). Culegător: CIURA ALEXANDRU, cl VI Localitatea: BUCIUM, jud. Alba. Data: 1863. Varianta: ms. nr. 2 197.11.172, f. 5*\ t. 26 (numerotarea culegătorului). Culegător: MICU M. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Face la v. 1-2 • *De Dumnezo-i rînduit, / Să ia cel frumos urii;* v. 3 : *De Dumnezeu e lăsat.*

CCCXCIII. Ms. nr. 2 197.11.183, f. 5v*, t. 21 (numerotarea lui Jarnik) : *Pefire şi răspuns.* Culegător : MARŢIAN VASILE, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863. La versul 9 notează : „lipsesce ce-va". Varianta : ms. nr. 2 197.11.50, f. 3v*, t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DRĂGHICI IOAN, cl. VIII. Localitatea: OARDA DE SUS, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1 : *Voinicaş;* v. 3: *Eu nu am venit să şez;* v. 4 : *Ci am venit să vă-ntreb;* v. 5: *Da-vcţi;* v. 6 (resp. 7): *Fata noastră;* v. 7 (resp. 8) : *C-are;* v. 9 (resp. 10) : *Da diacu-i telean;* v. 10 (resp. 11): *Ţine dragostea-nir-un;* v. 11 — 12: *Şi diacu-i subţirel, I Parcă-i tras printr-un inel.* Variantă publicată : Bologa, nr. 811 (Localitatea: GEOAGIU DE JOS, jud. Hunedoara).

CCCXCIV. Ms. nr. 2 197.II.3, f. 5'', t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba.Data : 1872* în ms. la v. 2 : „nu voliu mai face".

CCCXCV. Ms. nr. 2 197.11.74, f. 1v~2r-, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : COSTIN IOSIF, cl. V. Localitatea : AŢINTIŞ, jud. Mureş. Data : 1865. Absolut identică e varianta: ms. nr. 2 197.11.77, f. 1 v ", t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BANFI OCTAVIU, cl. V. Localitatea : ŞOMOŞTELNIC, jud. Mureş. Data : 1872. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik : ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 34, în care transcrie nearticulat ultimele cuvinte de la v. 3 şi 4 şi trimite Ia ambele texte.

CCCXCVI. Ms. nr. 2 197.11.64, f. 2v', t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CĂLUŢ CANDID, cl. V. Localitatea: CERGHIZEL, jucl. Mureş. Data: 1872.

CCCXCVIII. Ms. nr. 2 197.11.184, f. 17v', t. 97 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj' Data : 1863. Aproape identică este varianta : ms. nr. 2 197.11.161, f. 3v* , t. 14 (numerotarea culegătorului).

Culegător: PINCIU PETRU, cl. VI. Localitatea: RĂŞINARI, jud. Sibiu. Data: 1863. Diferă la v. 3-4: *să-şi;* v. 7 : *băţoase.*

CCCXCVIII. Ms. nr. 2 197.11.113, f. 4v% t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863.

CCCXCIX. Ms. nr. 2 197.11.182, f. 7v% t. 32 (numerotarea culegătorului). Culegător : ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea: BUIA, jud. Sibiu. Data: 1872.

CD. Ms. nr. 2 197.11.22, f. 1 v % t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP CONSTANTIN, cl. V. Localitatea: or. HUNEDOARA. Data: 1872. Varianta: ms. nr. 2 197.11.182, f. 7v, t. 32 [b] (numerotarea noastră). Culegător: ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea: BUIA, jud. Sibiu. Data : 1872. Diferă la v. 1 : *Foaie;* v.3 : *C-ai fost;* v. 4 : *De te-au ştiut.*

CDI. Ms. nr. 2 197.11.117, f. 3v', t. 33 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea: ERNEI, jud. Mureş. Data: 1872. Variantă publicată : Cernea, *Floricele,* nr. 155 (localitatea : BEIA, jud. Braşov). Parţial.

GDII. Ms. nr. 2 197.11.168, f. 2v\ t. 10 (numerotarea culegătorului). Culegător : NEGRUŢIU F. IOAN, cl. V. Localitatea: SUCOTARD, jud. Cluj. Data: 1872. Variantă publicată : Pop-Reteganul, p. 13-14: *Cintece bătrlneşti,* I, Turturica (Localitatea : BUCIUM ŞEASA, jud. Alba).

CDHI. Ms. nr. 2 197.11.184, f. 10v', t. 55 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863.

CDIV. Ms. nr. 2 197.11.10, f. 4v% t. [5] (numerotarea noastră). Culegător: GHEORGHIŢĂ N., cl. VIII. Localitatea : or. BISTRIŢA (şi jur), jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863.

Fragmenta
(numerotare
NICOLAE,
Data: 186
vremea me
ram tot; v.
de vînător f

CDV.
tarea cule
MION. Lo
Din ciclul

CDVI.
lui Jarnik)
Localitatea:
1863. Mate
nik: „voin

CDVII.
lui Jarnik)
litatea : Ş

CDVII
tarea noas
calitatea:

CDIX.
lui Jarnik
calitatea :
ciclul *Ver*

CDX
lui Jarni
este neloc

CDXI
culegător
nelocaliza

CDXI
.lui Jarnil
tatea : I

GDXIII. Ms. nr. 2 197.11.13, f. 1r*, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea : MICĂSASA, jud. Sibiu. Data: 1872.

CDXIV. Ms. nr. 2 197.11.22, f. 2r% t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP CONSTANTIN, cl. V. Localitatea : or. HUNEDOARA. Data : 1872. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik : ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 58, cu transcrierea absolut excată.

CDXV. Ms. nr. 2 197.11.182, f. 5v% t. 17 (numerotarea culegătorului). Culegător: ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea: BUIA, jud. Sibiu. Data : 1872.

CDXVI. Ms. nr. 2 197.11.184, f. 20v', t. 107 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863. Aproape identică e varianta : ms. nr. 2 197. 11.179, f. 4r\ t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARCU GEORGE, cl. V. Materialul nelocalizabil. Data: 1863. Diferă numai la v. 6 : *Buze dulci;* v. 9 : *sftntâ.* Variante publicate : Cernea, *Floricele*, nr. 443 (Localitatea: COBOR, jud. Braşov); Cernea, *Poezii*, nr. 117.

CDXVII. Ms. nr. 2 197.11.126, f. 1v'-2r-, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ŢĂRANU IOAN, cl. VII. Localitatea: CHEŢANI, jud. Mureş. Data: 1863.

CDXVIII. Ms. nr. 2 197.11.187, f. 2v., t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CORDESCU NICOLAE, cl. VIL Localitatea: ALECUŞ, jud. Alba. Data: 1863

CDXIX. Ms. nr. 2 197.11/182, f. 7r% t. 33 (numerotarea culegătorului). Culegător: ARON DIONISIE, el. V. Localitatea: BUIA, jud. Sibiu. Data: 1872.

CDXX. Ms. nr. 2 197.11.165, f. 2r\ t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: NOVACU AL., cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

CDXXI. Ms.nr. 2 197.11.170, f. 2r', t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MUNTEANU IERONIM, cl. V. Localitatea : BĂGAU, jud. Alba. Data : 1863. V. 4 indescifrabil.

CDXXII. Ms. nr. 2 197.11.169, f. 1r* ~ v-, t. 5 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOLDOVAN IOAN, cl. VI. Localitatea : BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba Data : 1863.

CDXXIII. Ms. nr. 2 197.11.165, f. 1v', t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: NOVACU AL., cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

CDXXIV. Ms. nr. 2 197.11.140, f. 2r', t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, cl. VII. Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863.

CDXXV. Ms. nr. 2 197.11.133, f. 3v* - 4r\ t. 12 (numerotarea culegătorului). Culegător: PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea: BUDIU MIC, jud. Mureş. Data: 1863. întru totul întocmai, varianta: ms. rir. 2197.IL2, f. 2r', t. 10. Culegător: IGNAT SIMION, cl. VI. Localitatea : BOGATA, jud. Mureş. Data : 1863.

CDXXVI. Ms. nr. 2 197.II.3, f. 15r', t. 48 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872. La v. 2, desigur *lapsus calami.*

CDXXVII. Ms. nr. 2 197.11.43, f. 2v', t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GRAUR ZAHEI, cl. V. Localitatea: POARTA, jud. Mureş. Data: 1872. Varianta: ms. nr. 2 197.11.129, f. 3v, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: RADU SIMION, cl. V şi RADU IOAN, neidentificat. Localitatea: BELDIU, jud. Alba, Data: 1863. Diferă la v. 1 : *tufă;* v. 3-6: *Cu puii neînvăţaţi, j Că-s de tineri lăpădaţi j Şi din grai aşa grăia: J — Săracă inima mea;* v. 7 (resp. 3): *Puiuţi, puişorii;* v. 8 (resp. 6): *Cum v-aţi trage;* v. 9: *Frică mi-i că-ţi pieri toţi;* v. 10 (resp. 9): *Da v-os trage;* v. 11: *Sâ căpătaţi voi grăunţă;* v. 12 (resp. 10): *Pînă holda-or;* v. 13 (resp. 11-12): *Ţi-face pene şi-ţi zbura.*

CDXXVIII. Ms. nr. 2 197.11.28, f. 4v', t. 30 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea: LODROMAN, jud. Alba. Data: 1872. Aproape întocmai textul: ms. nr. 2 197.11.117, f. 2v*, t. 30 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ROMAN P. NICOLAE, cl. VIL Localitatea: ERNEI, jud. Mureş. Data: 1872. Se deosebeşte numai la v. 1 : *cînd;* v. 2: *probăluit;* v. 4 : *te-oi mai probălui.*

CDXXIX. Ms. nr. 2 197.11.119, f. 2r% t. 7 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător : SÎNCELEANU OCTAVIAN cl. VIII. Localitatea: CUGIR, jud. Alba. Data : 1868. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: B.O.S., ms. Pop-Reteganul, cu transcrierea absolut exactă.

CDXXX. Ms. nr. 2 197.11.127, f. 1r ~ v, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TODEA IOAN, cl. V. Localitatea: TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data: 1863. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: B.O.S., ms. Pop-Reteganul, în care se transcrie textul în formă semiversificată, ca în original, dar fără a respecta întotdeauna originalul: în unele cazuri reface forma versificată, într-altele o strică; uneori trage bare verticale, determinînd versurile.

Originalul:

Nu ma bate maica nu
ma bate draga cadereptu
tio spune saracu de mine
Cine mo in sialatu de lamu sarutatu
unu voinicelu diacu in naltu
ca si on bradu ochişori lui
Spicu granului sprâncenele
lui peana corbului rupte dein
pamentu neagiunse de ventu
rupte dein racore neagiunse
de sore Da elu asia au dîsu ca elu
ma lua daca va invetia tote
scolele ca elu va veni si ma invali
da mia fi dragutiu na umbla descultiu
ca masi indura de tiasiu cumpăra
nisce papuciei cu 30 de lei
cinstite voinice nustiu ce tio dice

cas
for
ce
dra
de

Nu
mo
ţi-
cir
de
ur
ca
oc
sp
ru
ru
d
că
to
că
d
că
n
C
c
c
c
n
d

CDXXXL
tarea lui Jar
cl. V. Local
Data : 1863. S
ms. nr. 2 91

CDXXXI
rotarea lui Jar
Localitatea : V

CDXXXI
culegătorului
Localitatea:
S-a păstrat
2197.11.115,

absolut exact, iar apoi tăiate anacruzele *(si)* de la v. 5 şi 7 şi pron. *mi* de la v. 5, pentru restituirea prozodiei.

CDXXX1V. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 35v\ t. [8] (m;£ merotarea noastră). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Materialul este nelocalizabil. Data: 1875. Din ciclul *Cîntece poporale din Bucovina.*

CDXXXV. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 34v'~ 35r', t. [4] (numerotarea noastră). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Materialul este nelocalizabil. Data: 1875. Din ciclul *Cîntece poporale din Bucovina.*

CDXXXVI. Ms. nr. 2 197.11.140, f. 3v', t. 49 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863.

CDXXXVIL Ms. nr. 2 197.11.140, f. 3v', t. 48 (numerotarea lui Jarnik). Aceiaşi culegător, aceeaşi localitate, aceeaşi dată.

CDXXXVIII. Ms. nr. 2 197.11.22, f. 2v\ t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP CONSTANTIN, cl. V. Localitatea : or. HUNEDOARA. Data : 1872.

CDXXXIX. Ms. nr. 2 197.11.54, f. 3r'-v', t. 41 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, cl.VII. Localitatea : DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863.'

CDXL. Ms. nr. 2 197.11.123, f. 1v', t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik : ms. nr. 2 197. 11.115, fişa nr. 46. Transcrierea a fost făcută absolut exact, dar pe urmă au fost şterse ultimele cuvinte de la v. 4 *(dor)* şi v. 5 (nor), înlocuindu-le corespunzător cu : *zor* şi *dor.*

CDXLI. Ms. nr. 2 197.11.64, f. 3r', t. 17 {numerotarea lui Jarnik). Culegător: CĂLUŢ CANDID, cl. V. Localitatea: CERGHIZEL, jud. Mureş. Data: 1872.

CDXLII. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 46v* t. [1] (numerotarea noastră) : *Ocheşeauă, ocheşea.* Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data : 1875.

CDXLIII. Ms. nr. 2 197.11.21, f. Vr', t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: N» (neidentificat, sigla a lui Jarnik). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Versul 1 indescifrabil parţial.

CDXLIV. Ms. nr. 2 197.11.138, f. 2v."3r% t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IACOB, cl. V. Localitatea : DRÎMBAR, jud. Alba. Data: 1872.

CDXLV. Ms. nr. 2 197.11.177, f. 3r% t. 27 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU VASILE, cl. VIL Localitatea: OBREJA, jud. Alba. Data: 1863. Are clasificarea provizorie a lui Jarnik: „Stud. amorosu". Redusă la primul catren e varianta: ms. nr. 2 197.11.131, f. 3v', t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP VASILE SENIOR, cl. V. Localitatea: SĂLCUD, jud. Mureş. Data: 1863. Diferă la v. 1 : *mîndră;* v. 2 : *Şi te du;* v. 3 : *min' nu rămînea;* v. 4 : *tu tot nu poti fi-a mea.*

CDXLVI. Ms. nr. 2 197.11.12, f. 1r', t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GOGA ILIE, cl.VII. Localitatea: HĂGHIG, jud. Covasna. Data: 1863*

CDXLVII. Ms. nr. 2 197.11.164, f. 9% L 25 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea: GALTIU, jud. Alba. Data: 1863. Aproape identică varianta : ms. nr. 2 197.11.83, f. 4r, t. 28 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BARBU PATRICIU, cl. VIL, din aceeaşi localitate şi aceeaşi dată din ciclul *Strigări la joc,* cu clasificarea provizorie a lui Jarnik : „Doiosi'a in urma parasirei", care diferă la v. 1 : *Frunză verde;* v. 3 : *O, bine ne-am;* v. 8 : *Ah.*

CDXLVIII. Ms. nr. 2 197.IL125, f. 4r', t. 3 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TATU TEODOR, cl. V. Localitatea : CIUGUDU DE JOS, jud. Alba. Data : 1863.

CDXLIX. Ms. nr. 2 197.11.72, f. 1v\ t. 11 (numerotarea culegătorului). Culegător : CIRCĂ IOAN, cl. V. Localitatea: DEAJ, jud. Mureş. Data: 1872. Repetat şi la f. 2 r„_ 1.12.

CDL. Ms. nr. 2 197.11.150, f. 3v*, t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOACHIM, cl. V. Localitatea: BĂIŢA, jud. Mureş. Data: 1863,

CDLI. Ms. nr. 2 197.11.165, f. 2r*, t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: NOVACU AL., cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în culegere încă 4 variante ce comunică numai prima parte a dialogului. Varianta : ms. nr. 2 197.11.182, f. 5v% t. 18 (numerotarea culegătorului). Culegător: ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea: BUIA, jud. Sibiu. Data: 1863. Are 5 versuri, face la v. 1 : *Vai, mîndră mea;* v. 2 : *Nici ai noştri nu-mi vreau bine;* v. 3 – 4 sînt identice cu v. 4-6; v. 5 (resp. 7): *de tin'să mă.* Ms. nr. 2 197.11.11, f. 1r% t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GIURGIU TEODOR, cl. VIII. Localitatea: LUNA, jud. Cluj. Data: 1863. Are 7 versuri, face v. 1–2 identice cu corespondentele lor din textul transcris de noi; v. *3: Câ măicuţa;* . 4 : *Seara să mă duc de-acasă;* v. 5 – 6 identice cu v. 4 – 6; v. 7 : *Cată, bade.* Ms. nr. 2 197.11.42, f. 2v*, t. 24 (numerotarea culegătorului). Culegător: GRAMA AMBROZIU, cl. V. Localitatea: MANIC, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1872. Are 5 versuri, face v. 1 identic cu corespondentul său din versiunea transcrisă de noi; v. 2 : *Nice maica nu vrea bine;* v. 3 – 4 identice cu 4-6; v. 5 (resp. 7) : *Cată, bade.* Ms. nr. 2 197.11.184, f. 9v", t. 51 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jad. Cluj. Data: 1863. Are 5 versuri, face la v. 1: *De cînd, bade, şed cu;* v. 2: *Cu măicuţa nu m-am bine;* v. 3–4 identice cu v. 4 – 6; v. 5 (resp. 7): *Cată, bade.* Variante publicate : Bologa, nr. 544 (Localitatea : MESENTEA, jud. Alba); Pop-Reteganul, p. 135, t. 5; Cocişiu, p. 484 (Localitatea : RETIŞU, jud. Sibiu, 1932); Cernea, *Floricele,* nr. 82 (Localitatea : PALOŞ, jud. Braşov); Jula, nr. 55.

CDLII. Ms. nr. 2 197.11.65, f. 4r*, t. 13 (numerotarea culegătorului). Culegător : CEAUŞEANU ALEX., cl. VI. Localitatea : PORUMBENI, jud. Harghita. Data: 1872, Varianta: ms, nr. 2197. IL111,

f. 2v*, t. 4 (
URZICĂ IOAN
Covasna. Data
Auzit-am ieri la
v. 3 : *'Nsoare-s*
său; v. 5 : *Num*
v. 7 : identic.
mule poetice:
MATEIAŞ, jud
f. 3v% t. 23
BUZDUGAN N
jud. Alba. Dat
Că te laşi, mîn
Ţi-am ştiut; v. 7
(numerotarea lu
IOAN, cl. V. Lo
1872. Face la v.
3 – 4 sînt identic
cu atîta-mi pare
II.5, f. 2r*~v',
tor: ISAILĂ
jud. Alba. Da
v. 2: *Că tu;* v
v. 5 : *Numai ur*
şi popa slove
p. 131, t. 4 (Lo
rin); Cernea, *Fl*
jud. Braşov).

CDLIII. M
tarea lui Jarnik
VI. Localitatea
două variante
putul cîntecului
f. 2v', t. 9 (num
PATRICIU, cl
Data : 1863. Po
da pace" şi ms
merotarea lui
cl. VI. din acee
la v. 1–2: *Du-t*
vii; v. 3: *C-ai*
cu coresponden

CDLIV. Ms
lui Jarnik). Cul
FIĂGHIG, jud

GDLV. Ms. nr. 2 197.11.114, f. 4r, t. 42 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: TODORAN NIGOLAE, cl. VI. Localitatea : GHESLER, jud. Sibiu. Data : 1872. Din ciclul *Alte chiuituri.* Varianta: ms. nr. 2197. 11.27, f. 79v*, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data: 1876. Din ciclul *Poezii poporale,* debutează divers; v. 1 — 2: *Trandafir crescut în baie,* \ *însoarâ-te Neculae;* v. 3 (resp. 4): *Că-ți stă* şi termină de asemenea divers; v. 5 — 6 : *Suflă utntul, cade jos,* I *Umple casa de miros.* Variantă publicată Pop-Reteganul, p. 173-174, t. 104 (Hațeg).

GDLVI. Ms. nr. 2 197.11.122, f. 4r«, t. 27 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: SURDESGU D., cl. v Localitatea: TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data: 1872*. Absolut identică replica sa : ms. nr. 2 197.II.8, f. 4r* t. 35 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: MAGAVEl IOAN, cl. VI. Data: 1872.

B. STRIGĂTUR

I. Ms. nr. 2 197.11.19, f. 19v', t. 45 (numerotarea culegătorului). Gulegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Fragmentară, varianta: ms. nr. 2 197.11.24, f. 1r \ t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ŞUTEU VASILE, cl. V. Localitatea: or. REGHIN, jud. Mureş. Data : 1872, care cuprinde numai ultimele două versuri sub forma : v. 1 (resp. 3): As *striga şi;* v. 2 (resp. 4): *mi-e ruşine.* Variantă publicată: Vornicu, nr. 60 (parțial)*

II. Ms. nr. 2 197.11.183, f. 3r", t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: MARȚIAN VASILE, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Materialul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik: „jocatoriu".

III. Ms. nr. 2 197.11.181, f. 2v% t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ALBU NÎCOLAE, cl. V. Localitatea: PĂNADE, jud. Alba. Data: 1863.

IV. Ms. nr. 2 197.11.163, f. 1r% t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ORBEANU ROMUL, cl. VI. Localitatea : ICLĂNZEL, jud. Mureş. Data: 1872. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik : ms. nr. 2 197. II. 115, fişa nr. 62, care transcrie la v. 1 : *joacă sor;* v. 2 : *parcă țară;* v. 3 : *joacă văr.* Variantă publicată: Pauleti, nr. 288 (ed. I. Muşlea, p. 132. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba.

V. Ms. nr. 2197.11.114, f. 3v*, t. 33 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODORAN NIGOLAE, cl. VI. Localitatea : GHESLER, jud. Sibiu. Data: 1872. Din ciclul *Alte chiuituri.* Variantă aproape identică: ms. nr. 2197.11.27, f. 41v% t. 18 (numerotarea lui Jarnik) Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TO-

TOIU (?), jud
sau hore de lir
v. 4 : *Că tot e*

VI. Ms. nr
Jarnik). Culeg
Localitatea : P

VII. Ms. r
lui Jarnik). Cu
Localitatea : I
publicată: C
DĂIŞOARA,

VIII. Ms.
lui Jarnik). C
Localitatea:

IX. Ms. n
legătorului). C
litatea : ALĂ

X. Ms. nr
Jarnik). Culeg
Localitatea : I
Variante pul
RÎPA DE JC
(badea în loc

XI. Ms. r
lui Jarnik). C

litatea : SĂRMĂŞEL, jud. Mureş. Data : 1863. Variante publicate: Pauleti, nr. 160 (ed. I. Muşlea, p. 95; Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba); Desmireanu, nr. 197.

XII. Ms. nr. 2 197.11.80, f. 2% t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BÂRNA GEORGE cl. VIII. Localitatea : ICLOD, jud. Alba. Data : 1863.

XIII. Ms. nr. 2 197.11.175, f. 5% t. 57 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea : CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872. Variantă publicată: Theodorescu, p. 307 (Localităţile: LEŞU PRISLOP, SÎNGEORZ-BĂI, ZAGRA, ILVA MICĂ şi MARE, jud. Bistriţa-Năsăud şi OŞORHEI, jud. Bihor.

XIV. Ms. nr. 2 197.11.112, f. 3v*, t. 28 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud, Data: 1863.

XV. Ms. nr. 2 197.11.184, f. 6v\ t. 30 (numerotarea Iui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 54, care transcrie absolut exact şi clasifică textul la *var* [ia]. Variantă publicată : Pauleti, nr. 287 (ed. I. Muşlea, p. 131 ; Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba).

XVI. Ms. nr. 2 197.11.146, f. 1% t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOAN SENIOR, cl. V. Localitatea : LECHINŢA, jud, Bistrita-Năsăud. Data • 1863.

XVII. Ms. nr. 2 197.11.163, f. 2., t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ORBEANU ROMUL, cl. VI. Localitatea : ICLĂNZEL, jud. Mureş. Data : 1872.

XVIII. Ms. nr. 2 197.11.21, f. 1% t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : N (sigla lui Jarnik). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

XIX. Ms. nr. 2 197.11.24, f. 1 -, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ŞUTEU VASILE, cl. V. Localitatea : or. REGHIN, jud. Mureş. Data: 1872. Variantă publicată: Theodorescu, p. 146 (Localitatea : or. NĂSĂUD), în loc de *nevestele, babele.*

XX. Ms. nr. 2 197.11.56, f. 4*, t. 27 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DANCEA GEORGE, cl. VI. Localitatea : GÎRBOVA, jud. Alba. Data : 1863. Variantă publicată: Cernea, *Poezii,* nr. 306 (parţial). Pentru termenul *veghetori* şi semnificaţia sa etnografică, „legarea viilor", vezi: Ion Muşlea, *Ion Bianu şi fohlorul nostru,* „Anuarul Arhivei de folclor", 3 (1935), p. 4, nota 2.

XXI. Ms. nr. 2 197.11.90, f. 4v', t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea : DOŞTAT, jud. Alba. Data 1863.

XXII. Ms. nr. 2 197.11.90, f. 4% t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Acelaşi culegător, aceeaşi localitate, aceeaşi dată.

XXIII. Ms. nr. 2 197.II.3, f. 13v, t. 69 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872.

XXIV. Ms. nr. 2 197.11.60, f. 1 \ t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUCURESCU VASILE, cl. IV (?). Localitatea: PĂNADE (şi jur), jud. Alba. Data: 1872. Variantă publicată : Miilea, nr. 307.

XXV. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 51 ^ % t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul *Chiuituri poporale.* Variante publicate: Cernea, *Floricele,* nr. 70 şi Cernea, *Strigături,* nr. 49 (ambele din localitatea PALOŞ, jud. Braşov). Textele sînt acefale.

XXVI. Ms. nr. 2 197.11.111, f. 2\ t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: URZICĂ IOAN, cl. VI. Localitatea: CHILIENI, jud. Covasna. Data: 1863. Textul: ms. nr. 2 197.II.3, f. 8% t. 32 (numerotarea Iui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872. Diferă la v. 1 *picioru;* v. 2 : *dracu;* v. 4 : *Eu i-am spus că nu voi;* v. 5 : *Ea s-au pus in pat şi zace.* Toate celelalte variante din culegere sînt fragmentare, cuprinzînd numai primele trei versuri: ms. nr. 2 197.11.149, f. 4v', t. 8 (numerotarea culegătorului). Gulegător : POP VASILE JUNIOR, cl. V. Localitatea : DUMBRAVA, jud. Alba. Data : 1863. Diferă la v. 1 : *potcoava;* v. 2 : *c-o muiere;* v. 3 : *mă-nvaţă-a tace.* Ms. nr. 2 197.11.28, f. 2% t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea: LODROMAN, jud. Alba. Data: 1872. Diferă la v. 2 : *dracu;* v. 3 : *cari mă-nvaţă-a face.* Mai depărtată varianta : ms. nr. 2 197.II.3, f. 8*% t. 33 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872. Este de fapt o continuare a ideii: v. 1—2: *Sub potcoava de voinic, I Zace dracu cel mai mic.*

XXVII. Ms. nr. 2 197.11.72, f. 3', t. 27 (numerotarea culegătorului). Gulegător: CIRCĂ IOAN, cl. V. Localitatea: DEAJ, jud. Mureş. Data: 1872.

XXVIII. Ms. nr. 2 197.11.14, f. 1% t. 12 (numerotarea culegătorului). Culegător : HOSU CONSTANTIN, cl. V. Localitatea : LIVADA SOMEŞ, jud. Cluj. Data : 1863.

XXIX. Ms. nr. 2 197.11.182, f. 3v', t. 8 (numerotarea culegătorului). Culegător: ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea : BUIA, jud. Sibiu. Data : 1872.

. XXX. Ms. nr. 2 197.II.6, f. 2v', t. 7 (numerotarea culegătorului). Culegător: LAZĂR ALEXE, cl. VI. Localitatea : ALĂMOR, jud. Sibiu. Data : 1872. Variantă publicată: Cernea, *Floricele,* nr. 126 (Localitatea: BEIA, jud. Braşov).

XXXI. Ms. nr. 2 197.11.104, f. 2*, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea: ASINIP, jud. Alba. Data: 1863.

XXXII
lui Jarnik)
Localitatea:
Absolut id
rotarea cu
cl. VI. Loc
Data: 1863
(Localitatea
Cintece, n

XXXII
tarea lui J
cl. V. Lo
1872. Varia

XXXI
tarea lui
Localitate

XXXV
lui Jarnik
calitatea :

XXXV
lui Jarnik
calitatea :
„sapunu"
t. 1 (nu
VEANU
Data : 18
ultimele

XXXV
tarea noa
calitatea

XXXV
tarea lui
Localitat

XXXIX. Ms. nr. 2 197.11.111, f. 4v% t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: URZICĂ IOAN, cl. VI. Localitatea: CHILIENI, jud. Covasna. Data: 1863.

XL. Ms. nr. 2 197.11.158, f. 2v', t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POCANU TEODOR, cl. VIL Localitatea : SÎNBENEDIC, jud. Alba. Data : 1863.

XLI. Ms. nr. 2 197.11.131, f. 1v% t. 5 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP VASILE SENIOR, cl. V. Localitatea : SĂLCUD, jud. Mureş. Data : 1863.

XLII. Ms. nr. 2 197.11.132, f. 2v', t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMEON. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863-1867.

XLIII. Ms. nr. 2 197.11.13, f. 1v% t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea : MICĂSASA, jud. Sibiu. Data : 1872.

XLIV. Ms. nr. 2 197.11.19, f. 9v% t. 18 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: N. (neindetificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil).

XLV. Ms. nr. 2 197.II.9, f. 3% t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GALANTU CONSTANTIN, cl. V. Localitatea : ILVA MARE, jud. Bistrita-Năsăud. Data : 1863.

XLVI. Ms. nr. 2197.11.109, f. 3v% t. 36 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea : AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data : 1872.

XLVII. Ms. nr. 2 197.11.184, f. 8v', t. 46 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863. Materialul poartă clasificarea provizorie a iui Jarnik : „batj/\

XLVIII. Ms. nr. 2 197.11.81, f. 4v% t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BITEA IOAN, cl. VIL Localitatea : CUT, jud. Alb?. Data: 1863. Materialul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik: „batj." Varianta : ms. nr. 2 197.11.56, f. 4v% t. 26 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DANCEA GEORGE, cl. VI. Localitatea : GÎRBOVA, jud. Alba. Data : 1863. Are la v. 3: *clopotu pre buză;* v. 4: *cucuruzâ.* Textul: ms. nr. 2 197.11.118, f. 4v% t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : RUSU AUGUSTIN, cl. V. Localitatea : UIOARA, jud. Alba. Data: 1863. Cuprinde trei versuri, deosebindu-se la v. 1 (resp. 2) : *Ia, mindruța cea;* v. 2 (resp. 3): *Să-i legi un clopot de gură;* v. 3 (resp. 4): *Şi s-o ţipi.* Textul e prevăzut cu elemente concrete de oralitate : v. 1 : „mei" ; v. 3 : „hop, copile !" Variante publicate : Teculescu, S. 394 (parțial); Miilea, nr. 320.

XLIX. Ms. nr. 2 197.11.140, f. 1v% t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863.

L. Ms. nr. 2 197.11.56, f. 2v* ~v% t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DANCEA GEORGE, cl. VI. Localitatea : GÎRBOVA, jud. Alba. Data: 1863. în ms. v. 8, *lapsus calami*: „tranpesce".

LI. Ms. nr. 2 197.11.13, f. 2v', t. 33 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea : MICĂSASA, jud. Sibiu. Data : 1872.

LII. Ms. nr. 2 197.11.109, f. 2v-, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea : AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data : 1872.

LIII. Ms. nr. 2 197.11.112, f. 1v-, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistrița-Năsăud. Data: 1863.

LIV. Ms. nr. 2 197.11.184, f. 4v', t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Materialul e prevăzut cu clasificarea provizorie a lui Jarnik : „nev. beutoria".

LV. Ms. nr. 2 197 II 44, f. 1v% t. 4 (numerotarea Iui Jarnik). Culegător: GRUIANU ZAHARIE, cl. V. Localitatea : STRAJA, jud. Alba. Data : 1872. Destul de apropiată, varianta: ms. nr. 2 197.11. 3, f. 7v% t. 29 (numerotarea Iui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872. Diferă la v. 1 : *Ha, iu, iu;* v. 2: *Da io ştiu ce-ţi trebe;* v. 3 (resp. 4): *Cojocel din* [indescifrabil]; v. 4 (resp. 3): *Şi-o pâreche.*

LVI. Ms. nr. 2 197.11.183, f. 3v', t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN VASILE, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863.

LVII. Ms. nr. 2197.11.176, f. 1v% t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU NICOLAE, cl. VIL Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863.

LVIII. Ms. nr. 2 197.11.133, f. 4v' -v, t. 15 (numerotarea culegătorului). Culegător: PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea: BUDIU MIC, jud. Mureş. Data: 1863.

LIX. Ms. nr. 2 197.11.166, f. 3v% t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: NEMEŞ IOAN MAIOR, cl. V. Localitatea : LUNA, jud. Cluj. Data : 1863.

LX. Ms. nr. 2 197.11.27, *t.* 13v' - 14v% t. 1 - 1 b (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1873. Din ciclul *Doine sau hore poporale.*

LXI. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 28v', t. [1 a] (numerotarea noastră). Gulegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul *Hore poporale.*

LXII. Ms. nr. 2 197.11.21, f. 3v- - 4v', t. 16 b (numerotarea lui Jarnik). Gulegător : Nn (sigla lui Jarnik). Materialul nelocalizabil şi nedatabil. Variante publicate : Teculescu, S., 476; Cernea, *Floricele,* nr. 464 (Localitatea : JIBERT, jud. Braşov).

LXIII. Ms. nr. 2 197.11.24, f. 1v', t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ŞUTEU VASILE, cl. V. Loca-

litatea : or
publicată

LXIV.
lui Jarnik
litatea :
Data : 18

LXV

LXVI
tarea lui
cl. VIII
Data: 1
„econom

LXVI
culegător
Localitat
1863.

LXV
tarea lu
Localitat
identică
merotare
NICOL
Data : 1

LXI
culegăto
tificat).

LX
merotare
cl. V.
Varian
culegăto
litatea:
deoseb
v. 3:

v. 5: *Iese-afară nechemată.* Variante publicate: Bologa, nr. 565 (Localitatea: MESENTEA, jud. Alba); Teculescu, S., 356, 512.

LXXI. Ms. nr. 2 197.11.137, f. 3ʳ', t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IACOB, cl. VIL Localitatea: NUŞENI, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. Poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik: „batj.". Toate celelalte variante sînt lipsite de distihul final, ceea ce arată că ascuţişul satirei vizează, în proporţia cea mai mare, pe fete, de unde şi încadrarea materialului în această diviziune a clasificării noastre. Aproape întocmai reproduce catrenul iniţial varianta: ms. nr. 2 197.11.149, f. 4ᵛ', t. 9 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP VASILE JUNIOR, cl. V. Localitatea: DUMBRAVA, jud. Alba. Data: 1863, care diferă numai la v. 2: *Sâ suim.* Varianta: ms. nr. 2 197.II.9, f. 3ʳ', t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GALANTU CONSTANTIN, cl. V. Localitatea: ILVA MARE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. Debutează printr-un motiv de contaminare: *Sus feciori, a noşti, cu pene, / Făcute de secâsene,* după care intră în atmosfera specifică a materialului, reproducînd absolut exact v. 2—3. Mai depărtată, varianta: ms. nr. 2 197.11.179, f. 1ʳ', t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARCU GEORGE, cl. V. Materialul este nelocalizabil. Data: 1863. Face la v. 1: *Haidaţi feciorii, cu toţii;* v. 2: *Să mutăm valea pre deal;* v. 3 identic; v. 4: *Mai virtos nevestele.* Variantă publicată: Mîndrescu, p. 153 (Localitatea: RÎPA DE JOS, jud. Bistriţa-Năsăud.

LXXII. Ms. nr. 2 197.11.112, f. 3ʳ', t. 27 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VII. Localitatea: TĂURE, jud. Năsăud-Bistriţa. Data: 1863.

LXXIII. Ms. nr. 2 197.11.155, f. 3ᵛ', t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP ARTEMON, cl. V. Localitatea: VIDRASĂU, jud. Mureş. Data: 1872.

LXXIV. Ms. nr. 2 197.11.27, f. I09ʳ\ t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1876.

LXXV. Ms. nr. 2 197.11.177, f. 4ʳ% t. 32 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU VASILE, cl. VIL Localitatea: OBREJA, jud. Alba. Data: 1863. Poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik: „batj. giose". Fragmentară e varianta: ms. nr. 2 197.11.14, f. 2ᵛ., t. 24 (numerotarea culegătorului). Culegător: HOSU CONSTANTIN, cl. V. Localitatea: LIVADA SOMEŞ, jud. Cluj. Data: 1863. Cuprinde numai primele 6 versuri, transcrise aproape exact. Singura deosebire la v. 4: *se scula.* Variantă publicată: Teculescu, nr. 355.

LXXVI. Ms. nr. 2 197.11.182, f. 3ᵛ'~4ʳ', t. 9 (numerotarea culegătorului). Culegător: ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea: BUIA, jud. Sibiu. Data: 1872. Deviind, începînd cu versul al patrulea, în afara motivului, e varianta: ms. nr. 2 197.11.142, f. 2ʳ*, t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POPVASILE, cl. V. Localitatea: CIPĂU, jud. Mureş. Data: 1872. Diferă la v. 1: *mama;* v. 2: *După;* v. 3: *Şi le-am;* v. 4—5: *Cu cămeşi păcurâreşti, / Cu poale de sac de peşti.*

LXXVII. Ms. nr. 2 197,11.138, f. *l;* t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IACOB, cl. V. Localitatea: DRÎMBAR, jud. Alba. Data: 1872. Variantă publicată: Teculescu, S., 521.

LXXVIII. Ms. nr. 2 197.11.54, f. 1ʳ*, t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea: DOŞTAT, ju . Alba. Data: 1863. Fragmentară, varianta: ms. nr. 2 197.11.68, f. 3ʳ% t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea: SPINI, jud. Alba. Data: 1872. Cuprinde numai 3 versuri şi face la v. 1: *mea, mîndră Mărie;* v. 2: *ţi-ai face-o;* v. 3: *Şi te uiţi să-ţi mai rămîie.* Variantă publicată: Pauleti, nr. 68 (ed. I. Muşlea, p. 69; Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ).

LXXIX. Ms. nr. 2 197.11.182, f. 3ʳ., t. 3 (numerotarea culegătorului). Culegător: ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea: BUIA, jud. Sibiu. Data: 1872.

LXXX. Ms. nr. 2 197.11.60, f. 1ᵛ*, t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUCURESCU VASILE, cl.

IV (?). Localitatea: PĂNADE (şi jur), jud. Alba, Data: 1872. Varianta: ms. nr. 2 197. II. 18, f. 2ʳ", t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: N. N., cl. VI. (neindentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Face la v. 2: *cinaş pe;* v. 4: *Umblă ca roata* [indescifrabil] .; v. 5 lipseşte.

LXXXI. Ms. nr. 2 197.11.133, f. 5ʳ% t. 23 (numerotarea culegătorului). Culegător: PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea: BUDIU MIC, jud. Mureş. Data: 1863. Absolut identică e: ms. nr. 2 197.II.2, f. 3ʳ% t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IGNAT SIMION, cl. VI. Localitatea: BOGATA, jud. Mureş. Data: 1863. Aproape identic e textul: ms. nr. 2 197.11.74, f. 1ᵛ\ t. 2 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTIN IOSIF, cl. V. Localitatea: AŢINTIŞ, jud. Mureş. Data: 1863. Diferă la v. 3: *De un', dracu.* Alte două variante, absolut identice între ele: ms. nr. 2 197.11.57, f. 3ʳ', t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DANC ŞTEFAN, cl. V. Localitatea: ŢAPU, jud. Alba. Data: 1863. ms. nr. 2 197.11.173, f. 2ʳ', t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MICU SIMEON, cl. VIII. Localitatea: SĂRMĂŞEL, jud. Mureş. Data: 1863. Diferă la v. 1: *s-a lăudat;* v. 3: *Eu cum, focu.* Variante publicate: Pauleti, nr. 262 (ed. I. Muşlea, p. 126. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba; Bologa, nr. 200 (Localitatea: GEOAGIUL DE SUS, jud. Hunedoara; Cernea, *Floricele,* nr. 151 (Localitatea: MERCHEŞA, jud. Braşov. în loc de *mîndra, badea).*

LXXXII. Ms.nr. 2 197.11.174, f. 1ᵛ% t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MILACIU VASILE, cl. V. Localitatea: ŞARD, jud. Alba. Data: 1872. Celelalte două variante din culegere omit distihul median. Astfel, varianta: ms. nr. 2 197.11.184, f. 8ᵛ*, t. 45 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Diferă la v. 3 (resp. 5): *Ba, zău,* iar varianta: ms. nr. 2 197.11.153, f. 7ᵛ*, t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PANTEA IOAN, cl. VIII. Localitatea: HĂRŢĂU, jud. Mureş. Data: 1863, la v. 1: *Şi-aşa zice;* v. 3 (resp. 5): *Ba, zău;* v. 4 (resp. 6): *Numai eu. nu.* Variante publicate: Pauleti, nr. 260 (ed. I. Muşlea, p. 126; Localitatea: ROŞIA DE

SECA
Vorni
L
rotare
Local
Absol
t. 18
IOAN
dată.
L
(nume
TRIC
Data
provi
e var
rotare
din a
tică
gător
calita
Data
Mai
t. 16
IOSI
Data
fecio
Vari
75;
L
tarea
Loca
tare
Loca
rota
MI
Di
par

LXXXVIII. Ms. nr. 2 197.11.113, f. 1r\ t. [4 b] (numerotarea noastră). Gulegător: TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. Textul e prezentat în situaţie dialogată, fiind introdus de : „Mama".

LXXXIX. Ms. nr. 2 197.11.113, f. 1r-, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Acelaşi culegător, din aceeaşi localitate, la aceeaşi dată.

XG. Ms. nr. 2 197.11.106, f. 1v - - 2 r., t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: STANCU NEGRU IOAN, neidentificat. Materialul este nelocalizabil. Data: 1868 (?). în ms. la v. 1 : „rosalitia, rosa".

XGI. Ms. nr. 2 197.11.114, f. 1v ', t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea : CHESLER, jud. Sibiu. Data : 1872.

XGII. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 14r\ t. 3 (numerotarea culegătorului). Gulegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1873. Din ciclul *Doine sau hore poporale.*

XCIII. Ms. nr. 2 197.11.169, f. 2v', t. 18 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOLDOVAN IOAN, cl. VI. Localitatea : BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data • 1863.

XCIV. Ms. nr. 2 197.11.20, f. 1r% t. 2 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: NEMEŞ IOAN JUNIOR, cl. V. Localitatea: POIANA, jud. Cluj. Data: 1863. Aproape identică e varianta: ms. nr. 2197.11.111, f. 5R*, t. 19 b (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: URZICĂ IOAN, cl. VI. Localitatea: CHILIENI, jud. Covasna. Data: 1863. Diferă numai la v. 1 : *într-o fîntînă;* v. 5: *el cît de sărac;* v. 6: *s-aibă;* v. 7: *vestea.*

XCV. Ms. nr. 2 197.11.132, f. 4r% t. 28 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMEON. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data : 1863-1867^ Variantă publicată: Cernea, *Floricele,* nr. 297 (Localitatea : UNGRA, jud. Braşov). Parţial.

XCVI. Ms. nr. 2 197.11.132, f. 4r% t. 30 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMEON. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863 — 1867. Numai cu primele 6 versuri (resp. v. 3-8), varianta : ms. nr. 2 197.11.78, f. 1v% t. 6 (numerotarea culegătorului). Culegător: ALUTANU IOAN, cl. VIL Localitatea : or. FĂGĂRAŞ, jud. Braşov. Data : 1863. Diferă la v. 2 (resp. 4) : *ţi-a plăcut;* v. 5 (resp. 7): *pomnilor;* v. 6 (resp. 8): *ghirişii.* Textul e însoţit de clasificarea provizorie a lui Jarnik: „mustrare". Două variante mai depărtate merită să fie citate integral:

a) Ms. nr. 2 197.11.187, f. 2r% t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CORDESCU NICOLAE, cl. VIL Localitatea: ALECUŞ, jud. Alba. Data: 1863.

Eu ţi-am spus, mîndruţă, bine
Să-ţi păstrezi trupul de mine
Şi obrazu de ruşine.
Fetele-or merge la joc,
Tu-i pune scalda pre foc;
Fetele toate-or juca,
Tu-i plînge şi-i legăna.

b) Ms. nr. 2197.11.119, f. 1r-~v*, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SÎNCELEANU OCTAVIAN, cl. VIII. Localitatea : CUGIR, jud. Alba Data : 1868.

Eu ţi-am spus, mîndro, cu bine,
Să te laşi, mîndro, de mine,
Să nu dai de vo ruşine.
Tu de min*nu te-ai lăsat,
Iaca de ruşine-ai dat.
Io cînd mi-oi pleca la joc,
Tu-i pune scalda la foc;
Gînd oamenii-or secera,
Tu-i plînge şi-i legăna.

Variante publicate: Şerb-Cesereanu, nr, 98 (parţial)

XCVIL Ms. nr. 2197.11.123, *t* 4v', t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SUCIU VASILE, cl. V. Localitatea : VĂLIŞOARA, jud. Alba. Data : 1872.

XCVIII. Ms. nr. 2 197.11.163, f. 1r', t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ORBEANU ROMUL, cl. VI. Localitatea : ICLĂNZEL, jud. Mureş. Data : 1872.

XCIX. Ms. nr. 2 917.11.140, f. 1r', t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863. Ultimul emistih indescifrabil.

C. Ms. nr. 2 197.11.112, f. 1r'~v\ t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. Puternic degradată, varianta: ms. nr. 2197.11.111, f. 4r% t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : URZICĂ IOAN, cl. VI. Localitatea: CHILIENI, jud. Covasna. Data: 1863. Nu cuprinde decît primele 3 versuri, cu importante deosebiri: v. 1: *cu dinţii mărunţi;* v. 3: *La sprîncene.* Variante publicate : Pauleti, nr. 263 (ed. I. Muşlea, p. 127; Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba) ; Mîndrescu, p. 141 (Localitatea : RÎPA DE JOS, jud. Bistriţa-Năsăud); Podariu, p. 66. (Localitatea: PINTIC, jud. Cluj).

CL Ms. nr. 2 917.11.54, f. 2r, t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea : DOŞTAT, jud. Alba. Data : 1863.

CIL Ms. nr. 2 197.11.54, f. 2r% t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Acelaşi culegător, din aceeaşi localitate, la aceeaşi dată.

CUI. Ms. nr. 2197.II.4, f. 4r', t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, cl. VI. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872. Din ciclul *Strigări.* După v. 2, în chip de refren : „me copila me" (= mă, copila mea !).

CIV. Ms. nr. 2 J197.II.51, g. 24v* t. /24 (numerotarea noastră). Culegător : DRĂGHICESCU IOACHIM, cl. VIL Localitatea : BLĂJEL, jud. Sibiu. Data : 1863. Din ciclul *Din strigările ce le zic junii români, celebrînd faimosul joc al lui Romul, străbunul lor.*

CV. Ms. nr. 2 197.11.146, f. 3v\ t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOAN. SENIOR, cl. V. Localitatea : LECHINŢA, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863.

CVI. N
lui Jarnik).
litatea : BC
primul ca
f. 2r% t.
POCANU
jud. Alba
2 : *Slobod*
parţial Pa
ROŞIA D
lui Gligor
calitatea :
Cernea, *C*

CVII.
merotarea
Materialu
nr. 2197.1
Culegător
MAIORE
primele 4
nevasta; v
4 : *Nu*
f. 35v*, t
DOVEAN
Data: 18
face la v.
amar de
frumoasă
v. 8; v. 6
Variant
tarea cu
cl. V. Lo
1872. Fac
v. 4 : *Sin*
Gîndu lu
verde me
Şi frumo

CVI
tarea lui
VI. Loca

CIX
tarea lu
localitat

ciclul *Chiuituri poporale.* Fără cel de-al treilea distih, varianta : ms. nr. 2 197.11.185, "f. 20% t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: STRĂJANU MIHAIL, cl. VIII. Localitatea: TIUR, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1: *Nevasta care-i căţea;* v. 4 : *Ia un lemn şi o loveşte;* v. 5 (resp. 7) : *Să se ducă;* v. 6 (resp. 8): *C-o trăznit şi n-o tunat.* Variantă publicată : Teculescu, S., 164.

GX. Ms. nr. 2 197.11.140, f. 1ʳ-, t 4 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863.

CXL Ms. nr. 2 197.11.112, f. 2% t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863.

CXII. Ms. nr. 2 197.11.28, f. 2ⁿ, t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea : LODROMAN, jud. Alba. Data : 1872. Varianta : ms. nr. 2 197.11.84, f. 4ᵛ', t. 29 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BĂCILĂ VASILE, cl. V. Localitatea : LODROMAN, jud. Alba. Data : 1872. Diferă la v. 1 : *'nvălită bine;* v. 4: *Bărbatul;* v. 5: *C-o desehicătură.* Aproape identică varianta: ms. nr. 2 197 11.175, f. 3ᵛ', t. 27 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data : 1872. Diferă numai la v. 4 : *Bărbatul.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.54, f. 4ʳ', t. 47 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863. Face la v. 1 : *'nvălită;* v. 2 : *Merge-n crîşmăşi;* v. 4 : *capu i-l.* Replica ei: ms. nr. 2 197.11.176, f. 2ᵛ', t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU NICOLAE, cl. VII, din aceeaşi localitate şi de la aceeaşi dată. Face la v. 1 : *'nvălită;* v. 2: *Merge-n crîşmă şi;* v. 4: *capu i-l;* v. 5: *desehicâtură.* Fragmentar textul: ms. nr. 2 197.11.158, f. 2ʳ, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POGANU TEODOR, cl. VIL Localitatea: SÎNBENEDIC, jud. Alba. Data: 1863. Are la v. 2: *Merge-n crîşmă şi;* v. 4: *Bărbatul.* Debutînd divers, varianta: ms. nr. 2 197.11.42, f. 1ᵛ \ t. 9 (numerotarea culegătorului). Culegător: GRAMA AMBROZIU, cl. V. Localitatea: MANIC, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1872. Face la v. 1 — 2: *Nevasta care-i-căţea I Merge la crîşmă şi bea;* v. 3—4 identice cu corespondentele lor din versiunea transcrisă de noi.

Variantă publicată: Bologa, nr. 458. (Localitatea: MESENTEA, jud. Alba.

GXIII. Ms. nr. 2 197.11.114, f. 2% t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TODORAN NIGOLAE cl. VI. Localitatea : GHESLER jud. Sibiu. Data : 1872.

GXIV. Ms. nr. 2 197.11.49, f. 3ᵛ-4ⁿ, t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FLORIAN ILIE, cl. VI. Localitatea : or. BLAJ (şi jur), jud. Alba. Data : 1863.

CXV. Ms. nr. 2 197.11.81, f. 3% t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BITEA IOAN, cl. VIL Localitatea: GUT, jud. Alba. Data: 1863. Cu clasificarea provizorie a lui Jarnik: „Nevasta lenosa".

CXVI. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 51ʳ-, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data : 1875. Din ciclul *Chiuituri poporale.*

GXVII. Ms. nr. 2 197.11.164, f. 12ʳ\ t. 47 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător : OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea: GALTIU, jud. Alba. Data: 1863. S-a păstrat fişa personală a lui Jarnik: B.O.S., ms. *Pop-Reteganul,* în care textul apare contaminat cu finalul din *Doine,* LX. De aceea transcriem integral materialul, respectiv fişa, cu ortografia specifică a editorului.

A picat o ţir de brumă
crişmarul zace de o lună
crişmariţa lui iubeşte
pe crişmaru-1 nebuneşte
cătu-i satul ei de mare
nime drăguţ ca ea n'are
şi de nalt şi de frumos
intr-o ţară n'are soţ
ba mai este un brad in munte
ala se ţine de frunte
da şi bradu-i clenguros
ş'a ei bade-i mai frumos.
Olteanu 48.

GXVIII. Ms. nr. 2 197.11.138, f. 1ᵛ-2ʳ", t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător : POP IACOB, cl. V. Localitatea : DRÎMBAR, jud. Alba. Data: 1872.

CXIX. Ms. nr. 2 197.11.182, f. 4ʳ-5ʳ\ t. 12 (numerotarea culegătorului). Gulegător: ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea: BUIA, jud. Sibiu. Data: 1872. La v. 5, In ms. „Io"; am optat pentru intervenţia lui Jarnik. care scrie : „l-au".

CXX. Ms. nr. 2 197.11.186, f. 2ʳ\ t. 6 (numerotarea culegătorului). Culegător : TÎRNĂVEANU IOAN, cl. V. Localitatea: SUSENI, jud. Mureş. Data: 1863. Numai primele 5 versuri le cuprinde varianta : ms. nr. 2 197.11.161, f. 2ᵛ, t. 10 (numerotarea culegătorului). Culegător: PINCIU PETRU, cl. VI. Localitatea: RĂŞINARI, jud.Sibiu. Data: 1803. Face ia v. 2: *Mama-i;* v. 4: *Una-i;* v. 5: *lăutarini.* Varianta: ms. nr. 2 197.IL87, f. 1ⁱᵛ, 1. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BÂRNA VASILE, cl. VI. Localitatea: IGLOD, jud. Alba. Data: 1863. Ca şi toate celei?lte din culegere, este un simplu catren (v. 1—4) şi face la v.2 : *Maică;* v. 3: *floarea;* v. 4 : *Alta-i fata.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.184, f. 6ᵛ, t. 29 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Face la v. 2: *Maica-i;* v. 3 : *floarea;* v. 4 : *Alta-i fata.* Varianta : ms. nr. 2 197. 11.141, f. 1ᵛ*, t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP GEORGE, cl. V. Localitatea: CERGHID, jud. Mureş. Data: 1863. Face la v. 2: *Maica;* v. 3 : *floarea;* v. 4: *Şi-alta-i fata.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.172, f. 4ʳ-, t. 1 (numerotarea culegătorului). Gulegător: MICU M. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Face la v. 2 : *Mama-i;* v. 3: *floarea;* v. 4: *Alta fata.* Varianta: ins, nr. 2 197.11.132, f. 4ʳ', t. 26 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMEON. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863-1867. Face la v. 2: *Maica-i;* v. 3: *floarea;* v. 4: *Alta-i fata.* Textul variantei: ms. nr. 2 197.11.94, f. 4ᵛ', t. 5. Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VII. Localitatea: AStt NIP, jud. Alba. Data: 1872. E corupt, lipsin primele cuvinte ale primelor 3 versuri şi diferenţiindu-se (în rest) la v. 1 : *în două;* v. 3 : *floarea;* v. 4 : *Alta-i fata.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.67, f. U\ t. 2 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTEA NICOLAE, cl. V. Localitatea: MÎNĂRADE, jad. Alba. Data:

1863. Debu
feciori; v. 2
Alta fata.
Muşlea, p
jud. Alba.

CXXL N
tarea lui J
cl. VIII.
Data: 1863
scriere". Va
merotarea cu
cl. V. Lo
Data : 18
la v. 1 (resp
Cu peana
Ochii şi g
(ed. I. M
SEGAŞ, j

CXXII
tarea lui J
Localitatea

CXXII
tarea cule
V. Locali

CXXIV
tarea lui
Localitatea
tul de
112, f. 2
TOHATI
jud. Bistr
v. 3 : *Da*
nr. 2 197
Culegăto
ERNEI,
Da băd
tate sînt
t. 112
ŢIAN B.
JULUI,
diţa; v.

ms. nr. 2 197.11. 161, f. 2 ·-, t. 6 (numerotarea culegătorului). Gulegător : PINGIU PETRU, cl. VI. Localitatea : RĂŞINARI, jud. Sibiu. Data : 1863. Debutează cu un catren străin de temă: — *O leliță , copilită \ Dă-mi gura peste portiță ! / — Ba eu, bade, nu ți-oi da, / Câ aşa tu m-ăi muşca,* după care se intră în atmosfera specifică a materialului, diferențiindu-se v. 5 (resp. 1) : *Că mi-i drag;* v. 6 (resp. 2) : *Şi sărută;* v. 7 (resp. 3) : *Dar bădița;* v. 8 : *Mi-i urît de fug de el* Variantă publicată : Podariu, p. 38 (Localitatea: PINTIG, jud. Cluj). Parțial. Fragmentar e textul: ms. nr. 2 197.11. 175, f. 4ᵛ›, t. 46 (numerotarea culegătorului). Culegător, MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872, Are la v. 1: *bădița;* v. 2: *Că i-i mersul legănat;* v. 3 (resp. 2) : *Şi sărută.*

CXXV. Ms. nr. 2 197.11. 165, f. 2ᵛ', t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : NOVACU AL., cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

CXXVI. Ms. nr. 2 197.11, 46, f. 1ᵛ', t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: HERȚEAGĂ VASILE, cl. V. Localitatea: OCNIŞOARA, jud. Alba. Data: 1872.

CXXVII. Ms. nr. 2 197.11.112, f. 2''', t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistrița-Năsăud. Data: 1863.

CXXVIII. Ms. nr. 2 197.11. 8, f. 3·-, t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MACAVEI IOAN, cl. VI. Localitatea: TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data: 1872. Absolut identică: ms. nr. 2 197. II. 122, f. 3*, t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SURDESCU I)., cl. V. Aceeaşi localitate şi aceeaşi dată. Variantă publicată : Cernea, *Floricele,* nr. 251 (Localitatea : FÎNTÎNĂ, jud. Braşov).

CXXIX. Ms. nr. 2 197.11. 126, f. 3ᵛ›, t. 17 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ȚĂRANU IOAN, cl. VIL Localitatea: CHEȚANI, jud. Mureş. Data: 1863.

CXXX. Ms. nr. 2 197.11. 17, f. 1ᵛ-, t. 6 (numerotarea culegătorului). Culegătorul este anonim, iar materialul nelocalizabil. Data : 1870.

CXXXI. Ms. nr. 2 197.11. 64, f. 1ᵛ', t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CĂLUȚ CANDID, ci. V. Localitatea: CERGHIZEL, jud. Mureş. Data: 1872.

CXXXII. Ms. nr. 2 197.11. 131, f. 2ᵛ'', t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP VASILE SENIOR, cl. V. Localitatea : SĂLCUD, jud. Mureş. Data : 1863. Varianta : ms. nr. 2 197. II. 177, f. 3ᵛ', t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MĂRGINEANU VASILE, cl. VII. Localitatea : OBREJA, jud. Alba. Data : 1863. Diferă la v. 1: *Badeo;* v. 2: *Tu mi-ai rupt inima-n.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.104 f. 5ᵛ'', t. 37 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea: ASINIP, jud. Alba. Data: 1863. Face la v. 2: *Tu mi-ai rumpt;* v. 3: *Tu mi-ai rumpt-o.*

CXXXIII. Ms. nr. 2 197.11. 79, f. 2ᵛ', t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ALUTANU IOAN, cl. VIL Localitatea : or. FĂGĂRAŞ, jud. Braşov. Data : 1863.

CXXXIV. Ms. nr. 2 197.11.45, f. 2ᵛ', t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: HANDRA ZAHEI, cl. V. Localitatea : MÎNĂRADE, jud. Alba. Data : 1863.

CXXXV. Ms. nr. 2 197.11.156, f. 4·-, t. 26 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: NOVACU AL., cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

CXXXVI. Ms. nr. 2 197.11.184, f. 15ᵛ', t. 85 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător : MARȚIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863. Varianta : ms. nr.2 197.11. 121, î. 2ᵛ*, t. 1 (numerotarea lui Jarnik): *Chiuitură.* Culegător : STANCIU IOAN, cl. VIII. Localitatea: STRAJA, jud. Alba. Data : 1863, diferă la v. 1 : *şapcă;* v. 3 : *ca şi-un.* Mai depărtat e textul : ms. nr. 2 197.11. 109, f. 3ᵛ', t. 41 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea : AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data : 1872. Face la v. 1: *Badea cu mustața;* v. 2 : *Se jură;* v. 3 : *Măcar.* Variantă publicată : Pauleti, nr. 185 (ed. I. Muşlea, p. 105); Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba.

GXXXVII. Ms. nr. 2 197.11. 184, f. 14ᵛ', t. 78 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: MARȚIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863.

CXXXVIII. Ms. nr. 2 197.11. 69, f. 4ᵛ›, t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CIURA ALEXANDRU, cl. VI. Localitatea : BUCIUM, jud. Alba. Data : 1863.

GXXXIX. Ms. nr. 2 197.11. 164, f. 10ᵛ', t. 57 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea: GALTIU, jud. Alba. Data: 1863. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik : ms. nr. 2.197.11. 115, fişa nr. 73, unde materialul este transcris absolut exact, editorul punînd semne de-întrebare la finele v. 1, 3 şi 4 şi ciasificînd textul la z>ar[ia]. Variantă publicată : Bologa, nr. 443 (Localitatea : MESENTEA, jud. Alba).

CXL. Ms. nr. 2 197.11. 54, f. 1ᵛ', t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DEACU ALEXE, cl. VII. Localitatea : DOŞTAT, jud. Alba. Data : 1863. Variante publicate : Bologa, nr. 202 (Localitatea : GEOAGIU DE JOS, jud. Hunedoara); Cernea, *Floricele,* nr. 453 (Localitatea: VĂLENI, jud. Braşov).

CXLI. Ms. nr. 2 197.11. 27, f. 10ᵛ\ 1. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Aîba. Data: 1872-1873. Din ciclul *Doine şi hore poporale.*

CXLIL Ms. nr. 2 197.11. 134, f. 5ᵛ'', t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl.^VII. Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Dala: 1863.

GXLIIL Ms. nr. 2 197.11. 84, f. 2ᵛ', 1. 12 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: BĂCILĂ VASILE, cl. V. Localitatea : LODROMAN, jud. Alba. Data: 1872. Variantă publicată : Cernea, *Floricele,* nr. 470 (Localitatea : JIBERT, jud. Braşov). Mai depărtată.

CXLIV. Ms. nr. 2 197.11. 19, f. Sᵛ\ 1. 15 c (numerotarea lui Jarnik). Culegător : N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

CXLV
tarea lui
cl. VI. L

CXLV
tarea lui J
Localitatea
ciclul *Ch*
„antip. f
calitatea :

CXLV
tarea cule
Localitate

CXLV
merotarea
cl. VIL
Variantă
(parțial).

CXLI
tarea lui
Localitate

CL. N
lui Jarnik
litatea : C
carea prov
„odelosul
calitatea :

CLI.
Jarnik).
tatea: R

GLII.
(numerotar
cl. VI.
1863. De

2 197.11. 19, f. IO^{v}', t. 21 (numerotarea culegătorului). Gulegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil, şi face la v. 3: *în pădure lîngă-un;* v. 4: *Că bozii;* v. 5 – 6: *Că m-am lăsat de felie j Şi badea de holteie.* Fragmentar textul: ms. nr. 2 197.11.23, f. 2 ^{v}%, t. 10 c (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: SAVA MAGOVEI, cl. VI. Localitatea: HOPÎRTA, jud. Alba. Data: 1872. Face la v. 1: *Ardă-te focul, frumos;* v. 2: *Cum;* v. 3: *La umbruţă de un,* cu care se termină.

CLIII. Ms. nr. 2 197.11. 170, f. 1^{v} \ t. 3 (numerotarea iui Jarnik). Culegător: MUNTEANU IERONIM, cl. V. Localitatea: BĂGAU, jud. Alba. Data: 1872.

CLIV. Ms. nr. 2 197.11. 122, f. 3^{v}-, t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SURDESCU D., cl. V. Localitatea: TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data: 1872. •Absolut identică, varianta: ms. nr. 2 197.11. 8, f. 2^{v}-, t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MACAVEI IOAN, cl. VL din aceeaşi localitate şi la aceeaşi dată.

CLV. Ms. nr. 2 197.11. 126, f. *2*^{r}\ t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ŢĂRANU IOAN, cl. VIL Localitatea: CHEŢANI, jud. Mureş, Data: 1863.

CLVI. Ms. nr. 2 197.11. 54, f. 1^{v}\, t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863. Destul de apropiată, varianta: ms. nr. 2 197.11. 163, f. 2^{v}', t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ORBEANU ROMUL, cl. VL Localitatea: ICLĂNZEL, jud. Mureş. Data: 1872. Face la v. 1 şi 3: *Aruncă zbiciţii,* verbul fiind incontestabil o intervenţie puristă a culegătorului. Inversează ordinea celor două distihuri varianta: ms. nr. 2 197.II.3, f. 3^{v}\ t. 13b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872. Se deosebeşte şi la v. 1 şi 3: *zbiciu;* v. 2 şi 4: *Şi-aleargă.*

CLVII. Ms. nr. 2 197.11. 179, f. 4^{v}', t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARCU GEORGE, cl. V. Materialul este nelocalizabil. Data: 1863.

CLVIII. Ms. nr. 2 197.11. 133, f. 6^{v}-, t. 30 (numerotarea culegătorului). Culegător: PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea: BUDIU MIC, jud. Mureş. Data: 1863.

CLIX. Ms. nr. 2 197.11. 1Ş5, f. 2^{v}', t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PUNTEANU IOAN, cl. V. Localitatea: VIN GARD, jud. Alba. Data: 1872.

CLX. Ms. nr. 2 197.11. 104, f. 5^{v}-, t. 29 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea: ASINIP, jud. Alba. Data: 1863. Variantă publicată: Teculescu, S., 360.

CLXI. Ms. nr. 2 197.11. 54, f. 2^{v}-, t. 34 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, cl. VII. Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863.

CLXII. Ms. nr. 2 197.11. 185, f. 20^{v}", t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STRĂJANU MIHAIL, cl. VIII. Localitatea: TIUR, jud. Alba. Data: 1863.

CLXIII. Ms. nr. 2 197.11.28, f. 7^{v}', t. 47 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea: LODROMAN, jud- Alba. Data: 1872. Inversează ordinea celor două distihuri caudale varianta: ms. nr. 2 197.11.59, f, 1^{v}', t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUZDUGAN MILITON, cl. V. Localitatea: ALECUŞ, jud. Alba. Data: 1872. Diferă şi la v. 2: *Vedea-te-aş;* v. 4 şi 6: *Cu mînile;* v. 5 (resp. 7): *după copile;* v. 7 (resp. 5): *pe la.*

CLXIV. Ms. nr. 2 197.11.182, f. 7^{v}'"^{v}, t. 35 (numerotarea culegătorului). Culegător: ARON DIONISIE, el. V. Localitatea: BUIA, jud. Sibiu. Data:. 1872. Lipsită de versul introductiv şi inversînd ordinea distihurilor terminale, varianta: ms. nr. 2 197.11. 85, f. 1^{v}*, t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BANFI OCTAVIAN, cl. V. Localitatea: ŞOMOŞTELNIC, jud. Mureş. Data: 1872. Diferă la v. 1 – 2 identice cu v. 2 – 3; v. 4 (resp. 7): *după copile.* Variante publicate: Pauleti, nr. 201 (ed. Ion

Mulşea, p. 110. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba) şi nr. 267 (p. 127); Bologa, nr. 603 (Localitatea: PÎCLIŞA, jud. Alba).

GLXV. Ms. nr. 2 197.11. 50, f. U\ t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DRĂGHICI IOAN, cl. VIII. Localitatea: OARDA DE SUS, jud. Alba. Data: 1863. La v. 11, Jarnik şterge cu creionul pociiza şi scrie *popia;* clasifică provizoriu materialul la: „catugarulu fora chiamare". Destul de apropiată, varianta: ms. nr. 2 197.11. 137, f. 2^{v}'~^{v}', t. 8 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IACOB, cl. VIL Localitatea: NUŞENI, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. Diferă la v. 3: *pre saltire;* v. 4 şi 6; *pre la;* v. 9: *Câ calea;* v. 11: *pre popie;* v. 12: *măcar spre;* v. 13: *spre dăscălie.* Fragment cuprinzînd numai primele 9 versuri, varianta: ms.nr. 2197.11.113, f. 3^{v}'-4^{v}-, t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea: TĂUBE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. Diferă la v. 3: *Puneam;* v. 4 şi 6: *pre la;* v. 5: *Mă-nchinam;* v. 7: *Vai de mine, ce ne-om face;* v. 8: *Pre drumul ce l-am plecat;* v. 9 identic cu corespondentul său din versiunea transcrisă de noi. Ultimele două variante cuprind numai primele 6 versuri: ms. nr. 2 197. II. 124, f. 4^{v}", t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TĂMAŞ IOAN, cl. VIII. Localitatea: ABRUD, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 3: *Cu degete pe saltire;* v. 4: *după copile;* v. 5: *Mă-nturnai pe;* v. 6: *după cocoane.* Varianta: ms. nr. 2 197.11. 160, f. 1^{v}', t. [2bj (numerotarea noastră). Culegător: POP IOAN JUNIOR, cl. VL Localitatea: COLIBI, jud. Alba. Data: 1863. Diferă prin inversarea distihurilor finale şi la v. 3 (resp. 5): *Pusei mîna;* v. 4 identic cu v. 6, 5 cu 3 şi 6 cu 4. Variante publicate: Pauleti, nr. 177 (ed. I. Muşlea, p. 102; Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba); Teculescu, S., 107; Theodorescu, p. 322 (Localitatea: OŞORHEI, jud. Bihor).

CLXVL Ms. nr. 2 197.11. 68, f. 3^{v}', t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea: SPINI, jud. Alba. Data: 1872. Varianta: ms. nr. 2 197.11. 65, f. 3^{v}% t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DANCEA GEORGE, cl. VI. Localitatea: GÎRBOVA, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1: *La ce, maică, m-ai făcut;* v. 2: *tînăr;* v. 3: *Sâ scot.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.129, f. 5^{v}', t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: RADU SIMION, cl. V, şi RADU IOAN, neidentificat. Localitatea: BELDIU, jud. Alba. Data: 1863. Din ciclul *Strigări.* Diferă la v. 2:

tînăr, ba
(numerotar
IOAN, ne
1868(7). D
Să iau;
132, f. 2^{v}
POP SIM
jud. Al
cîntec d
v. 1 – 3:
mult, I N
v. 1 – 2;
făcut ma
nr. 2 197
Culegăto
DROMA
un fragr
lunea, / S
motivulu
scoţ şi v.
lume îl
nr. 2 197.
legător:
jud Alb
alte dou
Numai n
f. 4^{v}', t.
MAN IC
Data:
ment de
mpăratu
merotarea
cl. VIL
O dată
II. 156,
legător:
CĂPÎLN
Auzit-am
identice

CLX
tarea lu
Localitat

CLX
tarea lu
neident

GLXIX. Ms. nr. 2 197.11. 135, 1'. 3ᵛ', t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: PUNTEANU IOAN, cl. V. Localitatea : VINGARD, jud. Alba. Data : 1872.

GLXX. Ms. nr. 2 197.11. 175, f. 4% t. 38 (numerotarea culegătorului). Gulegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872. Varianta : ms. nr. 2 197.11.182, f. 3ᵛ*, t. 4 (numerotarea culegătorului). Culegător: ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea : BUIA, jud. Sibiu. Data: 1872. Diferă la v. 3 : *Dar acum ce am* şi la v. 4 (cu care se termină): *O trudă şi un năcaz.* Numai primele 3 versuri are varianta : ms. nr. 2 197.11. 179, f. 2ᵛ*, t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARCU GEORGE, cl. V. Materialul este nelocalizabil. Data : 1863. Face la v. 3 : *Şi ial-acum.* Variante publicate: Pauleti, nr. 289 (ed. I. Muşlea, p. 132 ; Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba); Şerb-Gesereanu, nr. 265.

CLXXI. Ms. nr. 2 197.11. 179, f. 1ᵛ*, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARCU GEORGE, cl. V. Materialul este nelocalizabil. Data : 1863. Varianta : ms. nr. 2 197.11. 56, f. 4ᵛ*, t. 28 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DANCEA GEORGE, cl. VI. Localitatea : GÎRBOVA, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 1 : *Sus feciori, a noşti;* v. 4: *Sâ le port.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.69, f. 4ᵛ*-5ᵛ', 1. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GIURA ALEXANDRU, cl. VI. Localitatea : BUCIUM, jud. Alba. Data : 1863. Diferă la v. 2 : *Singeorzene* şi v. 3—4 : *Cumpărate din cetate, / De la nişte guri căscate.* Variante publicate : Pauleti, nr. 1 (ed. I. Muşlea, p. 511 ; Localitatea: ROŞIA DE SEGAŞ, jud. Alba) ; Teculescu, S. 500.

GLXXII. Ms. nr. 2 197.11. 46, f. 3ᵛ', t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: HERŢEAGĂ VASILE, cl. V. Localitatea: OCNIŞOARA, jud. Alba. Data : 1872. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik : B.O.S., Ms. *Pop-Reteganul;* materialul e transcris întocmai.

CLXXIII. Ms. nr.. 2 197.11. 60; f .2ᵛ', t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BUCURESGU VASILE,cl. IV (?). Localitatea : PĂNADE (şi jur), jud. Alba. Data : 1872. Mai dezvoltată şi întregită printr-o contaminare inutilă e varianta : ms. nr. 2 197. 11.138, f. 2% t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IACOB, cl. V. Localitatea : DRÎMBAR, jud. Alba. Data : 1872. Diferă la v. 1 : *Tot de-aceslca mi-o;* v. 2 : *Car i-s ziua; Seara cu pârul făcut;* v. 4 (resp, 3): *Tot de astea mi-o ;* v. 5 (resp. 4): *Cari-s ziua;* v. 6-9 : *De-ai fi, bade, de român, l Ţi-aş purta dragostea-n sin ; / Dar nu eşti de legea mea, \ Ţi-oi purta-o cum oi vrea.*

CLXXIV. Ms. nr. 2 197.11. 145, f. 1ᵛ', t. 15 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP MATEI, ci. V. Localitatea: TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1872.

CLXXV. Ms. nr. 2 197.11. 24, f. 2ᵛ\ t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ŞUTEU VASILE, cl. V. Localitatea: or. REGHIN, jud. Mureş. Data: 1872.

CLXXVI. Ms. nr. 2 197.11. 163, f. 1ᵛ', t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ORBEANU ROMUL, cl. VI. Localitatea : ICLĂNZEL, jud. Mureş. Data: 1872. Variante publicate: Mîndrescu, p. 165-166 (Localitatea : RÎPA DE JOS, jud. Bistriţa-Năsăud); Teculescu, S., 158; Doniga, nr. 267.

CLXXVII. Ms. nr. 2 197.11. 163, f. 2ᵛ\ t. 11-12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ORBEANU ROMUL, cl. VI. Localitatea : ICLĂNZEL, jud. Mureş Data : 1872. Numai primul catren în variantele : Ms nr. 2 197.1.172, f. 3ᵛ, t. 13 (numerotarea culegătorului) Culegător: MICU M., neidentificat. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Îl transcrie absolut exact şi ms. nr. 2 197.11. 16, f. 2ᵛ', t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : HERŢEAGĂ VASILE, cl. V. Localitatea : OCNIŞOARA, jud. Alba. Data: 1872. Variantă publicată: Pauleti, nr. 300 (ed. I. Muşlea, p. 134; Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba.

CLXXVIII. Ms. nr. 2 197.11. 184, f. 21% t. 109 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data*: 1863. Aproape identică e varianta: ms. nr. 2 197.11.139, f. 14ᵛ, t. 31-32 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863. Din ciclul *Chiuituri,* cu clasificarea provizorie a lui Jarnik: „ura asupra ardeleniloru", care diferă la v. 3 : *Ci;* v. 4: *Şi-ţi;* v. 5: *pre gunoi ;*v.6 : *suflă;* v. 10: *Iaca-un ungurean în;* v. 12: *// alungă;* v. 13: *Colo în cesiu.*

CLXXIX. Ms. nr. 2 197.11. 47, f. 2ᵛ\ t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : FOLEA NICOLAE, cl. V. Localitatea: LUPU, jud. Alba. Data: 1863. Absolut identică e varianta: ms. nr. 2 197.11.179, f. 3ᵛ', t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARCU GEORGE, cl. V. Materialul nelocalizabil. Data : 1863.

CLXXX. Ms. nr. 2 197.11.140, f. 3ᵛ-, t. 41 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : PRECUP VLASE, cl. VII. Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863. Numai distihul iniţial la varianta : ms. nr. 2 197.11.28, f. 4ᵛy t. 31 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea : LODROMAN, jud. Alba. Data: 1872. Diferă la v. 1 : *Tăurean cu tundră;* v. 2 : *Ziua doarme.* Variantă publicată : Papahagi, CGLXXXIV (Localitatea : IEUD, jud. Maramureş).

CLXXXI. Ms. nr. 2 197.11. 119, f. 5ᵛ-, t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SÎNCELEANU OCTAVIAN, cl. VIII. Localitatea: CUGIR, jud. Alba. Data: 1868.

GLXXXII. Ms. nr. 2 197.11. 136, f. 1ᵛ', t. 5 (numerotarea culegătorului). Culegător : POP IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea: BIGHICIU, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863.

GLXXXIII. Ms. nr. 2 197.11. 106, f. 1ᵛ', t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STANCU NEGRU IOAN, neidentificat. Materialul este nelocalizabil. Data : 1868(7).

CLXXXIV. Ms. nr. 2 197.11. 123, f. 4ᵛ', t. 25 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: SUGIU VASILE, ci. V. Localitatea: VĂLIŞOARA, jud. Gluj. Data: 1872.

GLXXXV. Ms. nr. 2 197.11. 123, f. 2ᵛ, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SUCIU VASILE, cl. V-Aceeaşi localitate şi aceeaşi dată.

CLXXXVI. Ms. nr. 2 197.11. 13, f. 2ᵛ', t. 25 (nu merotarea lui Jarnik). Culegător: FOLEA VASILE, cl.

VI. L

GLX
merotare
VI. Loc

CLX
merotare
cl. VI.
La v.

CLX
merotare
TIN, c
Data :
t. 6 b
VASIL
jud. Mu
pre; v.
floarea
variant
rea lui
cl. VI
1863.
„specie
îi ca; v
1 ; v.
său; v.

CX
tarea 1
VI. Loc

GXC
tarea 1
Localita
ciclul
a lui
textul
la *vari*

CX
lui Jar
terialu

CXCIII. Ms. nr. 2 197.11.66, f. 1 ᵛ-2ᵛ, t. 2 (numerotarea culegătorului). Culegător: CIOBA GAVRIL, cl. VIII. Localitatea: NADĂŞA, jud. Mureş. Data: 1867 — 1868. Transcriem întreagă varianta: ms. nr. 2 197.11.154, f. 2ᵛ*, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PETRUŢ AXENTE, cl. VI. Localitatea: CIUFUD, jud. Alba. Data: 1863.

Vecină, drăguţ vecină,
Grijeşte-ţi vecinu bine,
Că se suie pe gunoi
Şi trece gardu la noi.
Eu sînt muiere miloasă
Şi-l las să vie în casă,
Şi-i dau cină cu lumină,
Şi şi patu cu hodină,
Şi găină pipărată,
Şi guriţă cîteodată.

CXCIV. Ms. nr. 2 197.11.132, f. 2ᵛ', t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMEON. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863 — 1867. Cu deviere în final, varianta: ms. nr. 2 197.11.22, f. 2ᵛ% t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP CONSTANTIN, cl. V. Localitatea: or. HUNEDOARA. Data: 1872. Diferă la v. 1: O, *nevastă;* v. 5—6: *Am avut şi mai frumos / Şi n-am avut nici un folos.*

CXCV. Ms. nr. 2 197.11. 19, f. 11ᵛ \ t. 25 (numerotarea culegătorului). Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Numai primul catren cuprind variantele: ms. nr. 2 197.11. 109, f, 3ᵛ", t. 30 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea: AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data: 1872. Diferă la v. 1: *Nevastă frumoasă;* v. 3: *ca şi;* v. 4: *mi-a spart;* şi ms. nr. 2 197.11. 182, f. 6ᵛ-, t. 29 (numerotarea culegătorului). Culegător: ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea: BUIA, jud. Sibiu. Data: 1872. Acesta face la v. 1: *Albă eşti, frumoasă;* v. 2: *bărbatu;* v. 3: *Eu trăiesc bine cu dracu;* v. 4: *capu.*

CXCVI. Ms. nr. 2 197.11.166, 2ᵛ-, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: NEMEŞ IOAN MAIOR, cl. V. Localitatea: LUNA, jud. Cluj. Data: 1863.

CXCVII. Ms. nr. 2 197.11.138, f. 1% t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IACOB, cl. V. Localitatea: DRÎMBAR, jud. Alba. Data: 1872.

CXCVIII. Ms. nr. 2 197.11.113, f. 4ᵛ~5ᵛ-, t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VII. Localitatea: TĂURE, jud. Bistrita-Năsăud.' Data: 1863.

CXCIX. Ms. nr. 2 197.11. 122, f. 3ᵛ% t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SURDESCU D., ci. V. Localitatea: TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data: 1872. Aproape identică este varianta: ms. nr. 2 197.11. 8, f. 3ᵛ", t. 30 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MACAVEI IOAN, cl. VI. Aceeaşi localitate şi aceeaşi dată. Diferă la v. 1: *bărbăţelu;* v. 5: *i-o pui.* Variante publicate: Bologa, nr. 626 (Localitatea: PÎCLIŞA, jud. Alba); Cernea, *Poezii,* nr. 307.

CC. Ms. nr. 2 197.ÎI. 171, f. 6ᵛ*, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU NICOLAE, cl. VII. Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data • 1863.

CCI. Ms. nr. 2 197.11. :35, f. 2*\ t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PUNTEANU IOAN, cl. V. Localitatea: VINGARD, jud. Alba. Data: 1872. Varianta: ms. nr. 2 197.11. 68, f. 5ᵛ~ᵛ', t. 40 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea: SPINI, jud. Alba. Data: 1872* Diferă la v. 1: *Bate-mi;* v. 2: *Câ;* v. 3: *Da el nu şti;* v. 4: *C-aşa-mi;* v. 5: *Unde se pot întilni.* Varianta: ms. nr. 2 197. II. 136, f. 1ᵛ'ₛ t. 1 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea: BICHIGIU, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. Diferă la v. 1: *Mult mă-ntreabă; v.2: Câ aseară;* v. 3—6: *Dar nu vede, saie-i ochii, / Câ unde umblă oamenii, / Sub umbruţa florilor, / în dîra mîndruţelor.* Variante publicate: Bologa, nr. 233 (Localitatea: GEOAGIU DE SUS, jud. Hunedoara); Teculescu, S. 2

CCII. Ms. nr. 2 197.11.18, f. 2ᵛ', t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: N. N., cl. VI. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

CCIII. Ms. nr. 2 197.11. 177, f. 4ᵛ, t. 28 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU VASILE, cl. VII. Localitatea: OBREJA, jud. Alba. Data: 1863. Poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik: „batj.". Varianta: ms. nr. 2 917.11. 112, f. 1ᵛ', t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VII. Localitatea: TAURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. Diferă la v. 1: *Hop, lele;* v. 3-4: *Mucii-i merg, balcle-i cură / Şi tot strigă să-i dai gură*

CCIV. Ms. nr. 2 197.11. 14, f. 1ᵛ'-2ᵛ', t. 15 (numerotarea culegătorului). Culegător: HOSU CONSTANTIN, cl. V. Localitatea: LIVADA SOMEŞ, jud. Cluj. Data: 1863. Fără ascuţiş satiric, varianta: ms. nr. 2 197.11. 165, f. 5ᵛ-, t. 33 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: NOVACU AL., cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Diferă la v. 1 şi 3: *Cîtu-i ziua trag;* v. 4: *la frumoasa,* unde se încheie.

CCV. Ms. nr. 2 197.11. 23, f. 1ᵛ% t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SAVA MACOVEI, cl. VI. Localitatea: HOPÎRTA, jud. Alba. Data: 1872.

(XVI. Ms. nr. 2 197.11. 1, f. 2ᵛ\ t. 4 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IANCU DIMITRIE, cl. V. Localitatea: BOBÎLNA, jud. Flunedoara. Data: 1863. Aproape identică, varianta: ms. nr. 2 197.11. 177 f. 1ᵛ', t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU VASILE, cl. VII. Localitatea: OBREJA, jud. Alba. Data: 1863. Poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik: „imputare". Diferă la v. 1: *Frunză verde.*

CCVII. Ms. nr. 2 197.11. 184, f. 6ᵛ\ t. 26 [şi 40] (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863. Are clasificarea provizorie a lui Jarnik: „statornicia căsătoriei". Aproape identică, varianta: ms. nr. 2 197.11. 132, f. 5ᵛ'-6ᵛ', t. 37 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMEON. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863—1867, diferenţiindu-se doar la v. 7 ultimul cuvînt indescifrabil, probabil *nuci;* v. 9: *în chip;* v. 10: *ori ba.* Numai 8 versuri, corespunzînd v. 1—2, şi 5—10, cuprinde varianta: ms. nr. 2 197.11. 153, f. 6ᵛ', t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PANTEA IOAN, cl. VIII. Localitatea: HĂRŢĂU, jud.

Mureş. Dat
v. 6 (resp.
Fragmenta
163, f. 1
ORBEAN
jud. Mure
nat; v. 4 ş
publicate:
Localitatea
nr. 285 (L
nedoara);

CGVII
tarea lui
VI. Loca
Variantă

CGIX.
lui Jarnik
tatea: LO
publicată

CGX.
tarea lui
VI. Local

CCXI.
lui Jarnil
calitatea:

CCXI
tarea lui
cl. VII
1863= A
tare". A
II. 131, f
POP V
jud. Mu

CCX
lui Jarr
Localitat
cu tre
nr. 2 19

Culegător : TRIFU IOAN., cl. V. Localitatea : LODROMAN, jud. Alba. Data: 1872, şi ms. nr. 2 197. IL84, L 2% t. 8 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BĂCILĂ VASILE, cl. V, din aceeaşi localitate şi la aceeaşi dată. Diferă la v. 1 : *Din toate minarete mele;* v. 2 (resp. 1) : *Numai una de-aş vedea.*

CCXIV. Ms. nr. 2 197.11. 150, f. 4% t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOACHIM, cl. V. Localitatea: BĂIŢA, jud. Mureş. Data: 1863.

CCXV. Ms. nr. 2 197.11. 114, f. 4v', t. 52 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea: GHESLER, jud. Sibiu. Data : 1872. Din ciclul *Alte chiuituri.*

GCXVI. Ms. nr. 2 197.11. 73, f. 3% t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIORTEA GEORGE, cl. V. Localitatea : PEŢELCA, jud. Alba. Data : 1865.

CCXVII. Ms. nr. 2 197.11.54, f. 1v-, t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, cl. VII. Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863.

CCXV1I1. Ms. nr. 2 197.11.13, f. 2*, t, 27 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea : MICĂSASA, jud. Sibiu. Data: 1872. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik : ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 40, întru totul exactă.

CGXIX. Ms. nr. 2 197.11. 109, f. 4*, t. 52 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea : AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data : 1872

CCXX. Ms. nr. 2 197.11. 80, f. 1v% t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BÂRNA GEORGE, cl. VIII. Localitatea: ICLOD, jud. Alba, Data • 1863.

GGXXI Ms nr 2 197 TI i*> f *v. , on w f' ; nr' 2 197 JL 132> f. 3 , t. 20 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMEON. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863-1867. întru totul identică e varianta: ms. nr. 2 197.11.172, f. 6r', t. 30 (numerotarea culegătorului). Culegător: MICU M., neidentificat. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Variante publicate: Bologa, nr. 306 (Localitatea : GEOAGIU DE SUS, jud. Hunedoara; Cernea, *Poezii,* nr. 104.

CCXXII. Ms. nr. 2 197.11. 141, f. 1v-, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP GEORGE, cl. V. Localitatea: CERGHID, jud. Mureş. Data: 1863.

CGXXIII. Ms. nr. 2 197.11. 54, f. 2% t. 33 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, cl. VII. Localitatea : DOŞTAT, jud. Alba. Data • 1863.

CCXXIV. Ms. nr. 2 197.11. 179, f. *2v',* t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARCU GEORGE, cl. V. Materialul este nelocalizabil. Data: 1863.

CCXXV. Ms. nr. 2 197.11. 172, f. 2v', t. 10 (numerotarea culegătorului). Culegător : MICU M., neidentificat. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

CGXXVI. Ms. nr. 2 197.11.69, f. 3r', t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIURA ALEXANDRU, cl. VI. Localitatea: BUCIUM, jud. Alba. Data : 1863. Din ciclul *Chiuituri.* Variante publicate : Teculescu, S., 142; Bogdan, nr. 154; Cernea, *Poezii,* nr. 291.

CCXXVII. Ms. nr. 2 197.11. 3, f. 15v', t. 54 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872.

CCXXVIII. Ms. nr. 2 197.11. 141, f. 1v', t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP GEORGE, cl. V. Localitatea: CERGHID, jud. Mureş. Data: 1863.

CGXXIX. Ms. nr. 2 197.11. 155, f. 3r', t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: POP ARTEMON, cl. V. Localitatea: VIDRASĂU iud Mureş n„t« 1872 Mureş Data *

CCXXX. Ms. nr. 2 197.11.171, f. 6% t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MĂRGINEANU NIGOLAE, cl. VII. Localitatea : DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863.

CGXXXI. Ms. nr. 2 197.11.183, f. 3-, t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARŢIAN VASILE, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data : 1863.

CCXXXII. Ms. nr. 2 197.11.19, f. 18v, t. 43 (numerotarea culegătorului). Culegător : N. (neidentificat)* •Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

CCXXXIII. Ms. nr. 2 197.11.41, f. 2v', t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CR1ŞAN M. IOSIF, cl. VII. Localitatea: SÎNBENEDIC, jud. Alba. Data: 1863. Variantă publicată: Cernea, *Poezii,* nr. 268,

CCXXXIV. Ms. nr. 2 197.11.54, f. 1', t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea : DOŞTAT, jud. Alba. Data : 1863.

CCXXXV. Ms. nr. 2 197.11.19, f. 9v*, t. 20 b (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik, ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 42; materialul este transcris aproape întocmai, la v. 3 : „oiu purta". În chip de clasificare, Jarnik trece textul la: „fragm"[ente],

CCXXXVI. Ms. nr. 2 197.II.122,f. 2v*, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SURDESCU D., cl. V. Localitatea : TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data: 1872. Absolut identică e varianta : Ms. nr. 2 197.II.8, f. 1*, t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MACAVEI IOAN, cl. VI, din aceeaşi localitate şi aceeaşi dată.

CCXXXVII Ms nr. 2 197.II.3, f. 5', t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872.

CCXXX
merolarea 1
Localita

CCXXX
merotareal
MION. Loc
Dm ciclul

CCXL.
tarea lui J
Localitatea:
La v. 2, p
pâca-te".

CGXLI.
tarea lui J
Localitatea:
ciclul *Chiu*

CCXLII
tarea lui J
VIII. Loca

CCXLI
merotarea l
terialul es

CGXLI
tarea culeg
cl. V. L
Data : 18

CCXLV
tarea lui
Localitatea

CCXLV
tarea lui
VII. Lo
La v. 1

Numai primele 3 versuri în varianta: ms. nr. 2 197.11. 18, f. 1ᵛ, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: N.N., el. VI (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Variantă publicată: Pauleti, nr. 128 (ed. I. Muşlea, p. 84; Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Parţial.

CCXLVII. Ms. nr. 2 197.11.54, f. 3ᵛ-, t. 40 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863.

CCXLVIII. Ms. nr. 2 197.11.60, f. 1ᵛ-, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUCURESCU VASILE, cl. 1V(?). Localitatea: PĂNADE (şi jur), jud. Alba. Data: 1872.

CCXLIX. Ms nr. 2 197.II.3, f. 11ᵛ-, t. [42 b] (numerotarea noastră). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAS, jud. Alba. Data • 1872.

CCL. Ms. nr. 2 197.11.56, f. 2ᵛ\ t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DANCEA GEORGE, cl. VI. Localitatea: GÎRBOVA, jud. Alba. Data: 1863.

CCLI. Ms. nr. 2 197.11.126, f. 3ᵛ', t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ŢĂRANU IOAN, cl. VIL Localitatea: CHEŢANI, jud. Mureş. Data: 1863. Fragment cuprinzînd numai primele două versuri: Ms. nr. 2 197.11. 84, f. 3ᵛ", t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BĂCILĂ VASILE, cl. V. Localitatea: LODROMAN, jud. Aiba. Data: 1872. Prezintă diferenţele, v. 1: *Vecină gălbinicioasă;* v. 2: *Ce stai.*

CCLII. Ms. nr. 2 197.11.150, f. 4ᵛ~ᵛ, t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOACHIM, cl. V. Localitatea: BĂIŢA, jud. Mureş. Data: 1863. Variantă publicată: Mîndrescu, p. 144 (Localitatea: RÎPA DE JOS, jud. Bistriţa-Năsăud.

CCLIII. Ms. nr. 2 197.11.145, f. 2ᵛ-, t. 18 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP MATEI, cl. V. Localitatea: TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1872.

CCL1V. Ms. nr. 2 197.II.3, f. 2ᵛ-, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872. (în ms. la v. 1: „rodia" (= roză), transcris de noi *rujă.*

CCLV. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 22ᵛ", t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875. Din, ciclul *Chiuituri poporale.*

CCLVI. Ms. nr. 2 197.11.12, f. 1ᵛ\ t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GOGA ILIE, cl. VIL Localitatea: HĂGHIG, jud. Covasna. Data: 1863.

CCLVII. Ms. nr. 2 197.11.119, f. 7ᵛ-, t. 29 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SÎNCELEANU OCTAVIAN, cl. VIII. Localitatea: CUGIR, jud. Alba. Data: 1868. Destul de apropiată e varianta: Ms. nr. 2 197.11.27, f. 41ᵛ' t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU (?), jud. Alba, Data: 1875. Din ciclul *Doine sau hore de lingă Alba-Iulia.* Diferă la v. 1: *Hei... mureşană;* v. 3: *cercelu.* Fragment contaminat: ins. nr. 2 197.11.114, f. 3ᵛ\ t. 27 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODORAN NICOLAE, cl. VL Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu. Data: 1872. Din ciclul *Alte chiuituri.* Face la v. 1: *Ai... mureşanâ;* omite v. 3 şi adaugă (v. 3—5): *Mâi bădiţă, bâdişor, j Nu-mi trimite-attta dor / Pre gurile tuturor.*

CCLVIII. Ms. nr. 2 197.11.117, f. 1ᵛ\ t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea: ERNEI, jud. Mureş. Data: 1872. Destul de apropiată e varianta: ms. nr. 2 197.11.69, f. 4ᵛ', t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: CIURA ALEXANDRU, cl. VI. Localitatea: BUCIUM, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 2: *Cu cheile zurăind;* v. 3: *Cu ochiul.*

CGLIX. Ms. nr. 2 197.11.165, f. 1ᵛ›, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: NOVACU AL., cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

GGLX. Ms. nr. 2 197.11.175, f. 2ᵛ', t. 8 (numerotarea culegătorului). Gulegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872.

CCLXI. Ms. nr. 2 197.11.56, f. 3ᵛ% t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DANCEA GEORGE, cl. VI. Localitatea: GÎRBOVA, jud. Alba. Data: 1863. Varianta: ms. nr. 2 197.11.182, f. 3ᵛ*, t. 6 (numerotarea culegătorului). Culegător: ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea: BUIA, jud. Sibiu. Data: 1872. Diferă la v. 1: *Vai, ce-mi fac mîndrele mele;* v. 2: *Cele.*

CCLXII. Ms. nr. 2 197.11.171, f. 6ᵛ% t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU NICOLAE, cl. VIL Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863.

CCLXIII. Ms. nr. 2 197.11.169, f. 1ᵛ›, t. 8 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOLDOVAN IOAN, cl. VI. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863.

CCLXIV. Ms. nr. 2 197.11.153, f. 2ᵛ\ t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PANTEA IOAN, cl. VIII. Localitatea: HĂRŢĂU, jud. Mureş. Data: 1863.

CCLXV. Ms. nr. 2 197.11.140, f. 3ᵛ\ t. 41 c (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VII. Localitatea: MAIOREŞTI, jud.. Mureş. Data: 1863.

CCLXVI. Ms. nr. 2 197.II.6, f. 2ᵛ\ t. 6 (numerotarea culegătorului). Culegător: LAZĂR ALEXE, cl. VI. Localitatea: ALAMOR, jud. Sibiu. Data: 1872.

CCLXVII. Ms. nr. 2 197.11.123, f. 1ᵛ% t. 28 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SUCIU VASILE, ci. V. Localitatea: VĂLIŞOARA, jud. Cluj. Data: 1872. La v. 2 şi 3, culegătorul pune între paranteze şi formele articulate: „dragutiu(lu)" şi „mîtiu(lu)".

CCLXVIII. Ms. nr. 2 197.11.164, f. 13ᵛ\ t. 53 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea: GALTIU, jud. Alba. Data: 1863. Variante publicate: Mîndrescu, p. 132 (Localitatea: RÎPA DE JOS, jud. Bistriţa-Năsăud; Bologa, nr. 258 (Localitatea: GEOAGIU DE SUS, jud. Hunedoara); Podariu,

p. 85 (Localit
S., 247.

CCLXIX.
tarea lui Jarni
cl. VIL Loca
Variantă pu

CCLXX.
lui Jarnik).
Materialul es
cată: Tecule

CCLXXI
tarea lui Ja
Localitatea:
Variante pu
nr. 39 (par

CCLXXI
rotarea lui J
Localitatea:

CCLXX
rotarea lui J
Localitatea:
Chiuituri p

CCLXX
tarea culeg
ci. V. Loc
1863.

CCLXX
tarea lui Ja
litatea: C

CCLX
(numerotare
cl. VIIL
Data: 18
2 197.11.1

Gulegător: NOVAGU AL. cl. VIII. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil, şi diferă la v. **2 :** ***Câ mie-mi;*** v. 3 — 4 : ***Cine are cap şi vede / Pricepe câ nu mi-i de fete;*** v. 5 (resp. 3): ***Cine are cap şi;*** v. 6 (resp. 4): ***Vede că.*** Variantă publicată: Mîndrescu, p. 96 (Localitatea: RÎPA DE JOS, jud. Bistriţa-Năsăud.

GCLXXVII. Ms. nr. 2 197.11.44, f. 2v% t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GRUIANU ZAHĂRIE, cl. V. Localitatea : STRAJA, jud. Alba. Data : 1872.

CCLXXVIII. Ms. nr. **2** 197.11.175, f. 4v*, t. 47 (numerotarea culegătorului). Culegător : MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872.

CCLXXIX. Ms. nr. **2** 197.11.104, f. 3r', t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VII. Localitatea: ASINIP, jud. Alba. Data: 1863.

CGLXXX. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 41r*, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU(?), jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul ***Doine şi hore de lîngă Alba-Iulia.*** Aproape întocmai e varianta: ms. nr. 2 197.11.86, f. 2r', t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : AVRAM IOAN, cl. V. Localitatea: MINŢIU GHERLEI, jud. Cluj. Data: 1863. Face la v. 1: ***după;*** v. 2: ***la iubitul;*** v. 3: ***nu mi-e.*** Variantă publicată : Pop-Reteganul, p. 109, t. 93 (începutul).

CCLXXXI. Ms. nr. 2 197.11.46, f. 1r', t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : HERŢEAGĂ VASILE, cl. V. Localitatea: OCNIŞOARA, jud. Alba. Data : 1872. Aproape întocmai e varianta: ms. nr. 2 197.11.44, f. I'*, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GRUIANU ZAHARIE, cl. V. Localitatea: STRAJA, jud. Alba. Data: 1872. Diferă la v. 1: ***Păsărea de pre;*** v. 2 : ***tu la mîndra;*** v. 4 : ***Ca şi la lup de o.***

CCLXXXIL Ms. nr. 2 197.11.45, f. 3r', t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TIANDRA ZAHEI, cl. V. Localitatea : MÎNĂRADE, jud. Alba. Data : 1863. Variantă publicată : Cernea, ***Poezii,*** nr. 139.

GCLXXXIII. Ms. nr. 2 197.11.68, f. 4r*, t. 25 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător : COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea: SPINI, jud. Alba. Data : 1872.

CCLXXXIV. Ms. nr. 2 197.11.14, f. 2r*, t. 21 (numerotarea culegătorului). Culegător : HOSU CONSTANTIN, cl. V. Localitatea: LIVADA SOMEŞ, jud. Cluj. Data: 1863. Aproape identice variantele : ms. nr. 2 197.11.151, f. 2r', t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ORĂŞAN GHEORGHE, cl. V. Localitatea: PETRILAGA, jud. Mureş. Data : 1863. Diferă la v. 2 : ***Şi muri;*** v. 3 : ***dracu*** şi ms. nr. 2 197. 11.106, f. II'**, t. 26 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STANCU NEGRU IOAN, neidentificat. Materialul nelocalizabil. Data: 1868(?). Face la v. 1: ***o mîndruliţă;*** v. 2 : ***Şi-o murit;*** v. 3 : ***Ştie,*** v. 4 : ***C-o murit.*** Pe margine, Jarnik notează sensul lui ***jintiţă*** (← „gentilia") : „zăr f urda".

CCLXXXV. Ms. nr. 2 197.II.3, f. 9 v*, t. 38 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDRET, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872,

CGLXXXVI. Ms. nr. 2 197.11.73, f. 3v°, t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIORTEA GEORGE, cl. V. Localitatea: PEŢELCA, jud. Alba. Data: 1865.

CCLXXXVIÎ. Ms. nr. 2 197.11.123, f. 4v*, t. 30 (numerotarea Iui Jarnik). Culegător: SUCIU VASILE, cl. V. Localitatea: VĂLIŞOARA, jud. Cluj. Data: 1872.

CCLXXXVIIÎ. Ms. nr. 2 197.11.68, f. 3v\ t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea: SPINI, jud. Alba. Data • 1872.

CCLXXXIX. Ms. nr. 2 197.11.81, f. 4r°, t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BITEA IOAN, cl. VII. Localitatea: CUT, jud. Alba. Data: 1863. Poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik: „fet'a cădii ta".

CCXC. Ms. nr. 2 197.11.133, f. 5r\ t. 19 (numerotarea culegătorului). Culegător: PRECUP DIONISIE ci. VI. Localitatea : BUDIU MIC, jud. Mureş. Data : 1863. Destul de apropiat este fragmentul (primele 3 versuri) : ms. nr. 2 197.11.46, **f.** 4v% t. 31 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: HERŢEAGĂ VASILE, cl. V. Localitatea: OCNIŞOARA, jud. Alba. Data: 1872. Diferă la v. 1 : ***tetii;*** v. 2 : ***fetea;*** v. 3 : ***Să vă facă.***

CCXCI. Ms. nr. 2 .197.11.59, f. 2v% t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUZDUGAN MILITON, cl. V. Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data : 1872. Absolut identică e varianta : ms. nr. 2 197.11.84, f. 4v*, t. 30 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BĂCILĂ VASILE, cl. V. Localitatea : LODROMAN, jud. Alba. Data : 1872. Ducînd pînă la capăt procesul de localizare, varianta : ms. nr. 2 197.11.28, f. 2'*, t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TRIFU IOAN, cl. V, din aceeaşi localitate şi aceeaşi dată, face la v. 2 : ***ca-n Lodroman.***

CCXCII. Ms. nr. 2 197.11.140, f. **2**v\ t. 28 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863.

CGXCIII. Ms. nr. 2 197.IL69, f. 5'*, t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIURA ALEXANDRU, cl. VI. Localitatea: BUCIUM, jud. Alba. Data : 1863.

CCXCIV. Ms. nr. 2 197.11.123, f. **2**v', t. 14 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SUICU VASILE, cl. V* Localitatea : VĂLIŞOARA, jud. Cluj. Data : 1872.

CCXCV. Ms. nr. 2 197.11.163, f. 1r \ t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ORBEANU ROMUL, cl. VI. Localitatea : ICLĂNZEL, jud. Mureş Data: 1872. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik : ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 11 ; la v. 1, transcrie : „să dee". Variantă publicată : Bologa, nr. 651 (Localitatea : ŞPRING, jud. Alba).

CCXCVI. Ms. nr. 2 197.11.176, f. 1v', t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU NICOLAE, cl. VIL Localitatea : DOŞTAT, jud. Alba. Data : 1863.

CGXCVII
merotarea lu
cl. V. Local

GCXGVI
tarea lui Jarn
Localitatea :
ciclul *Versur*

CCXCIX
tarea lui Jar
Localitatea:

CCC. Ms
tarea noastră
litatea : RO

CCCI. M
lui Jarnik).
Localitatea :
păstrat cop
11.115, fişa
toţi şi semn
beti-te-oiu;

CecH.
tarea lui Ja
Localitatea

GGGIII.
tarea lui Jar
Localitatea

CCCIV
tarea lui Ja
Localitatea
Din ciclul
Jarnik:
nr. 2 197
Jarnik). C
tatea : IC

la v. 2: *dat, dorul de cap;* v. 4: *Ba oi trage-un sac în cap,* cu care se *şi* încheie.

CCCV. **Ms. nr. 2 197.11.84, f. 2r', t. 9** (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BĂCILĂ VASILE, cl. V. Localitatea: LODROMAN, jud. Alba. Data: 1872.

CCCVI. **Ms. nr. 2 197.11.19, f. 9v*, t. 20** (numerotarea culegătorului). Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

CCCVII. **Ms. nr. 2 197.11.109, f. 2v*, t. 11** (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea : AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data : 1872.

CCCVIII. **Ms. nr. 2 197.11. 19, f. 16v', t. 36 b** (numerotarea lui Jarnik). Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. la v. 2 : „inmolia" (= înmuia).

CCCIX. **Ms. nr. 2 197.11.24, f. 1r", t. 3-4** (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ŞUTEU VASILE, cl. V. Localitatea: or. REGHIN, jud. Mureş. Data: 1872. Variantă publicată : Mîndrescu, p. 166 (Localitatea : RÎPA DE JOS, jud. Bistriţa-Năsăud).

CCCX. **Ms. nr. 2 197.11.13, f. 2r% t. 34** (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea: MICĂSASA, jud. Sibiu. Data: 1872.

CCCXL **Ms. nr. 2 197.11.161, f. 8v\ t. 20** (numerotarea lui Jarnik). Culegător : OLTEANU PAUL, cl. VL Localitatea : GALTIU, jud. Alba. Data : 1863. Aproape identică: **ms. nr. 2 197.11.83, f. 3v", t. 23** (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BARBU PATRICIU, cl. VII, din aceeaşi localitate şi aceeaşi dată. Din ciclul *Strigări la joc* şi cu clasificarea provizorie a lui Jarnik : „batj.", deosebindu-se la v. 2 : *Dă să nu ne.*

CCCXII. **Ms. nr. 2 197.11.13, f. 1r>, t. 4** (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FOLEA VASILE, cl. VL Localitatea : MICĂSASA, jud. Sibiu. Data : 1872. Numai catrenul inițial, la varianta : **ms. nr. 2 197.11.111. f. 4r', t. 11** (numerotarea lui Jarnik). Culegător : URZICĂ IOAN, cl. VI. Localitatea: CHILIENI, jud. Covasna. Data: 1863. Diferă la v. 3: *la lacu;* v. 4: *Şi-era gata.* Numai ca. trenul final, la varianta : **ms. nr. 2 197.11.175, f. 4v', t. 49** (numerotarea culegătorului). Gulegător : MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872. Face la v. 2 (resp. 4): *Şi-a fost;* v. 3 (resp. 5) : *Am avut;* v. 4 (resp. 6) : *Că-n dînsul mă rezemat.* Variante publicate : Pauleti, nr. 270 (ed. I. Muşlea, p. 128; Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba); Theodorescu, p. 134 (Localitatea : or. VULCAN, jud. Hunedoara).

CCCXIII. **Ms. nr. 2 197.11.137, f. 3v', t. 22** (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IACOB, cl. VIL Localitatea : NUŞENI, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863..

CCGXIV. **Ms. nr. 2197.11.27, f. 92v', t. 5** (numerotarea culegătorului). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1876. Din ciclul *Doine sau hore poporale.* Variantă publicată: Papahagi, CCLXXXIX (Localitatea: ŞIEU, jud. Maramureş).

CCCXV. **Ms. nr. 2 197.11.114, f. 4v*, t. 49** (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu. Data: 1872. Din ciclul *Alte chiuituri.* Numai primele 4 versuri cuprinde varianta : ms. nr. 2 197.11.132, f. 5v', t. 36 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP SIMEON. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863-1867. Diferă la v. 2: *pre mîndră;* v. 3 : *Şi;* v. 4 : *de-a mele.* Cu un vers intruzional, varianta : **ms. nr. 2 197.11.13, f. 2r', t. 23 (numerotarea lui Jarnik).** Culegător: FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea: MICĂSASA, jud. Sibiu. Data: 1872. Are la v. 2: *M-aş ruga de dumneata;* v. 3 (resp. 2) : *S-o spovedeşti pre mîndră;* v. 4 (resp. 3): *Să nu-i dai canoane.* Variantă publicată : Pop-Reteganul, p. 168, nr. 91 (Banat).

CGCXVI. **Ms. nr. 2 197.11.133, f. 4v', t. 17** (numerotarea culegătorului). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VI. Localitatea : BUDIU MIC, jud. Mureş. Data : 1863. Aproape identică, varianta : **ms. nr. 2 197.11.172, f. 2r*-v', t. 8** (numerotarea culegătorului). Culegător^ MICU, M.. neidentificat.

Materialul este nelocalizabil şi nedatabil, care diferă la v. 1 : *Bate;* v. 2 : *mi-a spovedit;* v. 3 : *păcat;* v. 4 : *Că de atunci m-a;* v. 5 : *M-a;* v. 6 : *Că zău, alta mi-am.* Cu numai 6 versuri, varianta : **ms. nr. 2 197.11.64, f. 2v>, t. 12** (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CĂLUŢ CANDID, cl. V. Localitatea : CERGHIZEL, jud. Mureş. Data : 1872. Face la v. 1 : *Bate;* v. 3 : *Nu ştiu canon ce;* v. 4 : *Că de mine s-o;* v. 5 : *S-a lăsat c-o am;* v. 6 : *Câ de ea m-am săturat.* Destul de apropiată, varianta : **ms. nr. 2 197.11.145, f. 1r*, t. 5** (numerotarea culegătorului). Culegător: POP MATEI, cl. V. Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1872. Face la v. 1 : *Bate;* v. 2 : *Câ mi-a;* v. 3 : *i-a dat;* v. 4 : *Câ pre mine m-a;* v. 5 : *M-a lăsat şi-o;* v. 6 : *Iar eu alta mi-am.* Numai cu primele 4 versuri, variantele : ms. **nr. 2 197.11.135, f. 1r% t. 2 (numerotarea lui Jarnik).** Culegător: PUNTEANU IOAN, cl. V. Localitatea: VINGARD, jud. Alba. Data: 1872. Diferă la v. 1: *Doamne, bate;* v. 2: *mi-a;* v. 3: *păcat;* v. 4: *Câ de-atunci ea.* **Ms. nr. 2 197.11.68, f. 2r% t. 11** (numerotarea lui Jarnik). Culegător : COSTEA AILMPIU cl. V. Localitatea : SPINI, jud. Alba. Data : 1872. Face la v. 1 : *Poate;* v. 4 : *Câ s-o dus şi.* Variante publicate : Mîndrescu, p. 147 (Localitatea: RÎPA DE JOS, jud. Bistriţa-Năsăud); Miilea, nr. 317; Vornicu, nr. 127; D. Pop, Sălaj, nr. 90; Şerb-Cesereanu, nr. 241; Teculescu, S., 53.

CCCXVII. **Ms. nr. 2 197.11.111, f. 5r-v*, t. [19 d]** (numerotarea noastră). Culegător: URZICĂ IOAN, cl.VI. Localitatea: CHILIENI, jud. Covasna. Data: 1863. Numai primul distih, în varianta: Ms. nr. **2 197.11.18, f. 2r% t. 12 (numerotarea lui Jarnik).** Culegător: N.N., cL VI (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil, cu diferenţieri la v. 1 : *pe sărutate.*

CCCXVIII. **Ms. nr. 2 197.11.56, f. 2r*, t. 9** (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DANCEA GEORGE, cl. VI. Localitatea: GÎRBOVA, jud. Alba. Data : 1863. Aproape întocmai, varianta: **ms. nr. 2 197.11.19, f. 3r', t. 5 b** (numerotarea lui Jarnik). Culegător : N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil şi face la v. 2 : *Nu-mi trebe nici boi, nici;* v. 3 : *Numai ochişori să-mi;* v. 4 (resp. 5): *Pot avea;* v. 5 (resp. 4): *Dacă ochii mi-or.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.81, f. 3v', t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: BITEA IOAN, cl. VIL Localitatea: CUT, jud. Alba. Data : 1863. Face la v. 3 : *pre mîndră să-mi;* v. 4 : *Că de cumva mi-o;* v. 5 : *vom avea.* Varianta : ms. nr. 2 197.11. 73, f. 3r*, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIORTEA C
jud. Alba.
să-mi; v. 4
şi vacă îmi u
suri : ms.
lui Jarnik).
VI. Localit
Data: 1872.
v. 3 : *mîndr*
anexa II
ROŞIA DE
litatea : GEC

CCCXIX.
tarea lui Jarn
Localitatea :

CCCXX.
rea lui Jarni
Localitatea:
Varianta :
lui Jarnik).
Localitatea :
la v. 4: *Nu*
eu să facă.
(numerotarea
cl. VIII. M
la v. 3 : *Aş*
Unde-aş mi
Numai catre
41r*, t. 2 (nu
VEANU
Alba. Data
lîngă Alba-
Variantă p

CCCXX
tarea lui
Localitatea:
ciclul *Vers*
„odihna".

CCCXX
tarea lui
Localitate

GGGXXIII. Ms. nr. 2 197.11.111, f. 5-, t. [19 c] (numerotarea noastră). Gulegător : URZICĂ IOAN, cl. VI, aceeaşi localitate, aceeaşi dată.

CCCXXIV. Ms. nr. 2 197.11.109, f. 3v', t. 34 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea: AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data: 1872.

GGGXXV. Ms. nr. 2 197.11.24, f. 2', t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: ŞUTEU VASILE, cl. V. Localitatea: or. REGHIN, jud. Mureş. Data: 1872.

GCGXXVI. Ms. nr. 2 197.11.14, f. 1', t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: HOSU CONSTANTIN, cl. V. Localitr.'ea: LIVADA SOMEŞ, judeţul Cluj. Data : 1863. în ms. la v. 4, hiperurbanismul: „piselitia", îndreptat de noi în *chisăliţâ.*

CGCXXVII. Ms. nr. 2 197.11.118, f. 4% t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: RUSU AUGUSTIN, cl: V. Localitatea: UIOARA, judeţul Alba. Data: 1863. Elemente concrete de oralitate, la v. 1 : *asia;* v. 2 : *zupu copile;* v. 3: *lelitio;* v. 4: *na copile na.* Varianta: ms. nr. 2 197.11.140, f. 1', t. 9 c (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: PRECUP VLASE, cl. VII. Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863. Diferă la v. 1 : *Dă-mi, Doamne;* v. 2: *Patra murgi în grajdul;* v. 3 : *Şi o vacă;* v. 4 : *Şi o mîndră ca şi-o floare.*

CGCXXVIII. Ms. nr. 2 197.11.19, f. 2v\ t. 5 (numerotarea culegătorului). Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

CGCXXIX. Ms. nr. 2 197.11.104, f. 8'*, t. 55 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea: ASINIP, jud. Alba. Data : 1863. Debutează deosebit, varianta : ms. nr. 2 197.11.141, f. 1v ; t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP GEORGE, cl. V. Localitatea : CERGHID, jud. Mureş. Data: 1863, făcînd la v. 1 - 2: *Mîndro, mama gîndeşte I Câ fată ca tin'nu este;* v. 6: *Dar soarele.* Variante publicate: Bologa, nr. 657 (Localitatea: ŞPRING, judeţul Alba); Cernea, *Floricele,* nr. 154 (Localitatea : MERCHEAŞA, judeţul Braşov : *bade* în loc de *mîndră).*

CCCXXX. Ms. nr. 2 197.11.49, f. 3', t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : FLORIAN ILIE, cl. VI. Localitatea : or. BLAJ (şi jur), judeţul Alba. Data: 1863. Varianta: ms. nr. 2 197.11.124, f. 2*, t. 6. (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TĂMAŞ IOAN, cl. VIII. Localitatea: ABRUD, jud. Alba. Data: 1863. Diferă la v. 2: *La fata;* v. 3: *coasă... ţese.* v. 4: *nu ştie;* v. 5 : *De.* Varianta : ms. nr. 2 197.11.84, f. 4% t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BĂCILĂ VASILE, cl. V. Localitatea : LODROMAN, judeţul Alba. Data : 1872. Diferă la v. 2: *La fata;* v. 3: *toarce... ţesâ;* v. 4 : *nu ştie;* v. 5 : *De.* Toate celelalte trei variante din culegere cuprind numai catrenul iniţial, cu deosebirile notate în dreptul fiecăreia : ms. nr. 2 197.11. 174, f. 1*, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MILAGIU VASILE, cl. V. Localitatea : ŞARD, judeţul Alba. Data : 1872. Se deosebeşte la v. 2 : *La fata de morăriţă;* v. 4: *Num-atîta;* ms. nr. 2 197.11.109, f. 3', t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător : VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea: AGRIŞTEU, judeţul Mureş. Data: 1872, se diferenţiază la v. 2 : *La fata de morăriţă ;* v. 4 : *Dar îmi place.* Ms. nr. 2 197.11.145, f. 2% t. 22 (numerotarea culegătorului). Culegător: POP MATEI, cl. V. Localitatea: TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1872. Se deosebeşte la v. 2 : *La fata de morăriţă;* v. 4 : *Numa pentru că-i.* în ms. v. 3 este dispus emistihial. Variantă publicată : Teculescu, D., 273.

GGCXXXI. Ms. nr. 2 197.11.71, f. 2v'-3\ t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GIUNGANU ILARIU, cl. VI. Localitatea : CIUNGA, jud. Alba. Data : 1872. Variante publicate : Bologa, nr. 392 (Localitatea : MESENTEA, jud. Alba); Teculescu, S., 470; Doniga, nr. 167, 238.

CCCXXXII. Ms. nr. 2 197.11.136, f. 1'-2', t. 9 (numerotarea culegătorului). Gulegător : POP IOAN SENIOR, cl. VI. Localitatea: BICHIGIU, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. Fragmentară (numai 4 versuri) varianta: ms. nr. 2 197.11.64, f. 4v*, t. 25 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CĂLUŢ CANDID, cl.V. Localitatea CERGHIZEL, jud. Mureş. Data: 1872. Diferă la v. 1 : *Colo-n jos pre subt o vie; v.* 3: *Locuri bun;* v. 4 : *Cu urîta.*

GGGXXXIIL Ms. nr. 2 197.11.165, f. 4% t. 27 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: NOVACU AL., cl. VIII. Materialul nelocalizabil şi nedatabil.

CGGXXXIV. Ms. nr. 2 197.11.127, f. 2% t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: TODEA IOAN, cl. V. Localitatea: TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data: 1863.

GCGXXXV. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 102', t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data: 1876. Din ciclul *Chiuituri poporale.*

CGCXXXVI. Ms. nr. 2 197.11.68, f. 3\ t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea : SPINI, jud. Alba. Data : 1872.

GGGXXXVII. Ms. nr. 2 197.11.141, f. 1% t. 16 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: POP GEORGE, cl. V. Localitatea: CERGHID, jud. Mureş. Data : 1863. Poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik; „leneosa". Variante publicate: Pauleti, nr. 254 (ed. I. Muşlea, p. 125; Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba); Teculescu, S., 187; Doniga, nr. 246.

CGCXXXVIII. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 51', t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875. Din ciclul *Chiuituri poporale.*

CGCXXXIX. Ms. nr. 2 197.11.139, f. 4% t. 29 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863. Din ciclul *Chiuituri.*

GGCXL. Ms. nr. 2 197.II.3, f. 8v', t. 35 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872.

CGCXLL Ms. nr. 2 197.11.13, f. 2% t. 30 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea: MICĂSASA, jud. Sibiu, Data: 1872,

CGCXLII
tarea lui Ja
Localitatea:
ciclul *Chiuit*

CGCXLII
tarea lui Jarn
litatea : LO

CGCXLIV
rotarea noast
cl. VIL Lo
1863. Din
români, cele

CGCXLV
tarea lui Ja
Localitatea:
ciclul *Chiui*

CCCXL
tarea lui Ja
Localitatea:
rianta: ms
tarea lui Jar
Localitatea:
la v. 1 : *mo*
v. 5; v. 5 (r
Pauleti, nr.
DE SEGAŞ,

CGCXLV
tarea lui Jar
tatea : DRÎ
publicată:
DE JOS,

CGCXLV
tarea lui Ja
Localitatea:

GCGXLIX. Ms. nr. 2 197.11.140, f. 3v*, t. 46 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător : PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Alba. Data: 1863. Variantă publicată: Papahagi, CCLXI (Localitatea: BREB, jud. Maramureş).

CCCL. Ms. nr. 2 197.11.110, f. 3v*, t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VODĂ ŢIGANU AMBROZIU, cl. VI. Localitatea : NOŞLAC, jud. Alba. Data : 1863.

GCGLI. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 34v*, t. [2] (numerotarea noastră). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Materialul este nelocalizabil. Data: 1875. Din ciclul *Cîntece poporale din Bucovina.*

CCCLIL Ms. nr. 2 197.11.18, f. 2v', t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: N.N., cl. VI (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

CGCLIII. Ms. nr. 2 197.11.132, f. 1v', t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMION. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863 — 1867. Varianta: ms. nr. 2 197.11.111, f. 4v*, t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : URZICĂ IOAN, cl. VI. Localitatea: CHILIENI, jud. Covasna. Data: 1863. Diferă la v. 2 : *Şede-n c...* şi v. 3 : *le cîrligă.*

. CGCLIV. Ms. nr. 2 197.11.111, f. 4v\ t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: URZICĂ IOAN, cl. VI. Localitatea: CHILIENI, jud. Covasna. Data: 1863.

CCCLV. Ms. nr. 2 197.11.163, f. 2v*, t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ORBEANU ROMUL, cl. VI. Localitatea : ICLĂNZEL, jud. Mureş. Data : 1872. Variantă publicată: Bologa, nr. 135 (Localitatea: GEOAGIU DE SUS, jud. Alba: *preoteasa* în loc de *fata popii).*

CGCLVI. Ms. nr. 2 197.11.18, f. 2v', t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: N.N., cl. VI (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

CCGLVII. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 109v, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1876. Din ciclul *Poezii.*

GCGLVIII. Ms. nr. 2 197.11.54, f. 2v", t. 20 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DEACU ALEXE, cl. VII. Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863.

CGCLIX. Ms. nr. 2 197.11.140, f. 1v', t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VII. Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863.

CCCLX. Ms. nr. 2 197.11.79, f. 1v-, t. 3 (numerotarea lui Jarnfk). Culegător: ALUTANU IOAN, cl. VII. Localitatea: or. FĂGĂRAŞ, jud. Braşov. Data : 1863.

CCCLXI. Ms. nr. 2 197.11.182, f. 7v'~8v', t. 38 (numerotarea culegătorului). Culegător : ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea : BUIA, jud. Sibiu. Data : 1872.

CCCLXII. Ms. nr. 2 197.II.1, f. 2v*, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IANCU DIMITRIE, cl. V. Localitatea: BOBÎLNA, jud. Hunedoara. Data: 1863. Defectivă varianta: ms. nr. 2 197.11.177, v. 2v*~v% t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MĂRGINEANU VASILE, cl. VIL Localitatea: OBREJA, jud. Alba. Data: 1863. Are clasificarea provizorie : „fric'a de pop'a", diferă la v. 1 : *Chiuire-aş;* v. 2 : *Că m-a;* v. 3 : *Da;* v. 4 lipsă, v. 4 —5 identice cu v. 7-8; v. 6 (resp. 5): *că-s la joc;* v. 7 (resp. 6) : *Mi-ar face pielea.* Variantă publicată (acefală): Cernea, *Floricele,* nr. 380 (Localitatea: DĂIŞOARA, jud. Braşov : *badea* în loc de *popa).*

CCCLXIII. Ms. nr. 2 197.11.132, f. 1v', t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP SIMEON. Localitatea : BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data : 1863-1867 Variantă publicată: Cernea, *Floricele,* nr. 423 (Localitatea : COBOR, jud. Braşov).

GCGLXIV. Ms. nr. 2 197.11.54, f. 2v% t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător : DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data: 1863,

CCCLXV. Ms. nr. 2 197.11.124, f. 2v\ t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TĂMAŞ IOAN, cl. VIII- Localitatea : ABRUD,- jud. Alba. Data : 1863.

CGCLXVL Ms. nr. 2 197.11.138, f. 3v*, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOSIF, c. V. Localitatea : DRÎMBAR, jud. Alba. Data : 1872.

CGCLXVII. Ms. nr. 2 197.11.109, f. 4v% t. 53 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea : AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data : 1872.

CGCLXVIII. Ms. nr. 2 197.11.11, f. 2v*, t. 5. (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GIURGIU TEODOR, cl. VIII. Localitatea : LUNA, jud. Cluj. Data : 1863. în ms. la v. 4, fonetism local: „gina" (= *vină).*

CGCLXIX. Ms. nr. 2 197.11.186, f. 2v', t. 13 (numerotarea culegătorului). Culegător: TÎRNĂVEANU IOAN, ' cl. V. Localitatea : SUSENI, jud. Mureş. Data : 1863.

CCCLXX. Ms. nr. 2 197.11.106, f. 2v', t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STANCU-NEGRU IOAN, neidentificat. Materialul este nelocalizabil. Data : 1868(7).

GCCLXXI. Ms. nr. 2 197.11.28, f. 8v% t. 53 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TRIFU IOAN, cl. V. Localitatea: LODROMAN, jud. Alba.. Data: 1872. Aproape identică este varianta : ms. nr. 2 197.11.84, f. 4v% t. 25 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BĂCILĂ VASILE, cl. V., din aceeaşi localitate şi la aceeaşi dată. Diferă la v. 4 : *drăguţă.* Variante publicate : Pauleti, nr. 107 (ed. I. Muşlea, p. 79; Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba); Bologa, nr. 371 (Localitatea: MESENTEA, jud. Alba).

CGCLXXII. Ms. nr. 2 192. 11.54, f. 1v*, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DEACU ALEXE, cl. VII. Localitatea : DOŞTxĂT, jud. Alba. Data : 1863. Variantă

publicată : P
calitatea : RO

CGCLXXI
rotarea lui Jar
Localitatea :
ciclul *Doine*

CGCLXXI
toarea lui Ja
Localitatea:

CGCLXX
merotarea noa
Localitatea:
1872.

CGCLXX
merotarea no
rialul nelocal
Jarnik, versu
să le lingi.

CGCLXXV
merotarea lui
Materialul ne
Pauleti, nr. 1
DE SECAŞ,

CCGLXXV
rotarea lui Ja
Localitatea:
La v. 4, Jarni
scrie *turma.*

CGCLXX
rotarea lui
MION. Loca
Din ciclul *C*
mireanu, nr

CCCLXX
rotarea lui J
(neidentificat

GGCLXXXI. Ms. nr. 2 197.11.13, f. 1 ' , t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: FOLEA VASILE, cl. VI. Localitatea: MIGĂSASA, jud. Sibiu. Data: 1872. Variantă publicată: Pauleti, nr. 244 (ed. I. Muşlea, p. 122. Localitatea: ROŞIA DE SEGAŞ, jud. Alba.

CCCLXXXII. Ms. nr. 2 197.14.13, f. 1 % t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: FOLEA VASILE, cl. VI, aceeaşi localitate, aceeaşi dată.

GGGLXXXIII. Ms. nr. 2 197.11.72, f. 2v>, t. 19 (numerotarea culegătorului). Gulegător: GIRGĂ IOAN, cl. V. Localitatea: DEAJ, jud. Mureş. Data: 1872.

GGGLXXXIV. Ms. nr. 2 197.11.176, f. 1v', t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: MĂRGINEANU NIGOLAE, cl. VIL Localitatea: DOŞTAT, jud. Alba. Data : 1863.

GCCLXXXV. Ms. nr. 2 197.11.110, f. 2% t. 5 b (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: VODA ŢIGANU AMBROZIU, cl. VI. Localitatea : NOŞLAG, jud. Alba. Data: 1863.

GGGLXXXVI. Ms. nr. 2 197.11.109, f. 4 ', t. 48 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: VICIU ALEXIU, cl. V. Localitatea: AGRIŞTEU, jud. Mureş. Data: 1872.

CCCLXXXVII. Ms. nr. 2 197.11.106, f. II'*, t. 27 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STANCU NEGRU IOAN (neidentificat). Materialul e nelocalizabil. Data : 1868(7).

CGCLXXXVIII. Ms. nr. 2 197.II.3, f. 4% t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător : IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea: ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872. în ms. la v. 2 : „sum'\

CGCLXXXIX. Ms. nr. 2 197.11.127, f. 2v', t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TODEA IOAN, cl, V. Localitatea: TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data: 1863. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik Ms. nr. 2 197.11.115, fişa. nr. 9, în care transcrierea e aproape identică: v. 1 : *bădiţo;* v. 3 : *c-on pahar;* v. 4: *l-ei bea;* editorul adaugă însă la început versul invocativ : *Foaie verde măr sălciu* şi clasifică textul la : „varia".

CGCXC. Ms. nr. 2 197.11.117, f. 2\ t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ROMAN P. NICOLAE, cl. VI. Localitatea : ERNEI, jud Mureş. Data : 1872.

GGCXGI. Ms. nr. 2 197,11.184, f. 7*, t. 38 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător : MARŢIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Gluj. Data: 1863. Poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik: „nu lia pre cene nu-i place".

CCGXCII. Ms. nr. 2 197.11.133, f. 8, t. 37 (numerotarea culegătorului). Culegător: PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea : BUDIU MIC, jud. Mureş. Data: 1863.

CCCXGIII. Ms. nr. 2 197.11.126, f. 3% t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: ŢĂRANU IOAN, cl. VII. Localitatea : GHEŢANI, jud. Mureş. Data: 1863.

GCGXCIV. Ms. nr. 2 197.11.46, f. 2v>, t. 15 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : HERŢEAGĂ VASILE, cl. V. Localitatea : OCNIŞOARA, jud. Alba. Data : 1872.

CGCXCV. Ms. nr. 2 197.11.187, f. 2\ t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CORDESCU NIGOLAE. cl. VIL Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data : 1863.

CGCXGVI. Ms. nr. 2 197.11.80, f. 2, t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător : BÂRNA GEORGE, cl. VIII. Localitatea : IGLOD, jud. Alba. Data : 1863.

GCGXCVII. Ms. nr. 2 197.11.122, f. 2< , t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SURDESGU D., cl. V. Localitatea: TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data : 1872. Absolut identică e varianta: ms. nr. 2 197.IL8, f. 1v', t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MAGAVEI IOAN, cl. VI, din aceeaşi localitate şi la aceeaşi dată.

CCCXCVIII. Ms. nr. 2 197.11.149, f. 5v', t. 15 (numef rotarea culegătorului). Culegător : POP VASILE JUNIOR' cl. V. Localitatea : DUMBRAVA, jud. Alba. Data : 1863- Aproape întocmai varianta: ms. nr. 2 197.11. 140, f. 3\ t. 41 b (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863. Diferă la v. 1 : *D-aşa zic;* v. 3: *Apoi dacă oi gâta.* Variante publicate : Bologa, nr. 216 (Localitatea: GEOAGIU DE SUS, jud. Hunedoara ; Theodorescu, p. 142 (Localitatea : SÎNGEORZ, jud. Bistriţa-Năsăud); D. Pop, Sălaj, nr. 77.

CGCXGIX. Ms. nr. 2 197.11.54, f. 3', t. 37 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător : DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea : DOŞTAT, jud. Alba. Data : 1863.

CD. Ms. nr. 2 197.11.46, f. 4v>, t. 30 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : HERŢEAGĂ VASILE, cl. V. Localitatea : OCNIŞOARA, jud. Alba. Data : 1872. Variante publicate : Bologa, nr. 159 (Localitatea : GEOAGIU DE SUS, jud. Hunedoara); Teculescu, S., 58.

GDI. Ms. nr. 2 197.11.142, f. 2v', t. 14 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: POP VASILE, cl. V. Localitatea: CIPĂU, jud. Mureş. Data: 1872.

GDI1. Ms. nr. 2 197.11.182, f. 5*, t. 13 (numerotarea culegătorului). Gulegător: ARON DIONISIE, cl. V. Localitatea: BUIA, jud. Sibiu. Data: 1872.

GDIII. Ms. nr. 2 197.11.123, f. 2% t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: SUGIU VASILE, cl. V. Localitatea: VĂLIŞOARA, jud. Cluj. Data: 1872.

CDIV. Ms. nr. 2 197.11.155, f. 3v', t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP ARTEMON, cl. V. Locali-

tatea: VIDI
păstrat cop
2 197.11.115,
exactă; tex
dreptul lui s

CDV. M
tarea lui Jar
VIII. Local
Data: 1863

CDVI. M
culegătorului
Localitatea :

CDVII. N
tarea lui J
cl. VI. Local
La v. 1 : „tu

GDVIII.
tarea lui Ja
Localitatea:

CDIX. M
tarea lui
cl. V. Loca
Data: 1872
2 197.11.126,
legător : Ţ
CHEŢANI,
numai la
blicate : Bo
SUS, jud. H
jud. Alba),
jud. Huned

CDX. N
lui Jarnik).
Localitatea :

GDXI. N
lui Jarnik).
tatea : GU

CDXII. Ms. nr. 2 197.II.3, f. 15v, t. 53 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : IONAŞ ANDREI, cl. V. Localitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data: 1872.

CDXIII. Ms. nr. 2 197.11.68, f. 3r% t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător : COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea: SPINI, jud. Alba. Data: 1872. Ultimul vers este indescifrabil. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik, ms. nr. 2 197.11. 115, fişa nr. 41, cu transcrierea absolut exactă. Cuvîntul indescifrabil e transcris *găvălie* (repetîndu-1 pe cel din versul anterior) şi poartă un semn de întrebare.

CDXIV. Ms. nr. 2 197.11.108, f. 8r', t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: VULCAN IOAN, cl. VIL Localitatea : or. BLAJ, jud. Alba. Data : 1863. Aproape întocmai e varianta : ms. nr. 2 197.11.172, f. 2v., t. 12 (numerotarea culegătorului). Culegător: MICU M. (neidentificat). Materialul nelocalizabil şi nedatabil, care diferă la v. 2 : *mi-i acuma;* v. 3: *De-aţi mai crede ţie.* Variantă publicată: Bologa, nr. 607 (Localitatea: PÎCLIŞA, jud. Alba).

CDXV. Ms. nr. 2 197.11.175, f. 2r% t. 12 (numeros tarea culegătorului). Culegător: MOISE IOSIF, cl. VI. Localitatea: CIUGUZEL, jud. Alba. Data: 1872.

CDXVI. Ms. nr. 2 197.11.47, f. 1r', t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : FOLEA NICOLAE, cl. V. Localitatea : LUPU, jud. Alba. Data : 1863.

CDXVII. Ms. nr. 2 197.11.172, f. 5r% t. 24 (numerotarea culegătorului). Culegător : MICU M. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 52, cu transcrierea corectă şi clasificarea între : *fragm* [cute].

GDXVIII. Ms. nr. 2 197.11.133, f. 6r", t. 27 (numerotarea culegătorului). Culegător: PRECUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea : BUDIU MIC, jud. Mureş. Data : 1863.

GDXIX. Ms. nr. 2 197.11.168, f. 2r\ t. 8 (numerotarea culegătorului). Culegător : NEGRUŢIU F. IOAN, cl. V. Localitatea: SUCUTARD, jud. Cluj. Data: 1872.

CDXX. Ms. nr. 2 197.11.65, f. 2v-, t. 5 (numerotarea culegătorului). Culegător : CEAUŞEANU ALEX., cl. VI. Localitatea : PORUMBENI, jud. Plarghita. Data : 1872.

CDXXI. Ms. nr. 2 197.11.127, f. 2v-, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TODEA IOAN, cl. V. Localitatea : TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data: 1863.

CDXXII. Ms. nr. 2 197.11.123, f. 2r,~ t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SUCIU VASILE, cl. V. Localitatea: VĂLIŞOARA, jud. Cluj. Data: 1872.

CDXXIII. Ms. nr. 2 197.11.140, f. 3r-, t. 45 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863.

CDXXIV. Ms. nr. 2 197.11.42, f. 2r% t. 12 (numerotarea culegătorului). Culegător': GRAMA AMBROZIU, cl. V. Localitatea : MANIG, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1872.

CDXXV. Ms. nr. 2 197.11.123, f. 1r-, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SUCIU VASILE, cl. V. Localitatea: VĂLIŞOARA, jud. Cluj. Data: 1872. Fragmentară varianta : ms. nr. 2.197.11.132, f. 4r., t. 29 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP SIMEON. Localitatea: BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data: 1863-1867. Face la v. 1 : *De cîndu-s fetele c...;* v. 3 : *Fără* [indescifrabil].

CDXXVI. Ms. sr. 2 197.11.85, f. 1r-, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BANFI OCTAVIU, cl. V. Localitatea: ŞOMOŞTELNIC, jud. Mureş. Data: 1872.

CDXXVII. Ms. nr. 2 197.11.14, f. 1v-, t. 13 (numerotarea culegătorului). Culegător: HOSU CONSTANTIN, cl. V. Localitatea : LIVADA SOMEŞ, jud. Cluj. Data: 1863.

CDXXVIII. Ms. nr. 2 197.11.86, f. 2r v, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : AVRAM IOAN, cl. V. Localitatea : MINŢIU GHERLEI, jud. Cluj. Data : 1863.

CDXXIX. Ms. nr. 2 197.11.51, f. 5v', t. [4] (numerotarea noastră). Culegător: DRĂGHICESCU IOACHIM, cl. VIL Localitatea: BLĂJEL, jud. Sibiu. Data: 1863. Din ciclul *Din strigările ce le zic junii români, cclebrînd faimosul salt al lui Romul.*

CDXXX. Ms. nr. 2 197.11.51, f. 6r', t. [5] (numerotarea noastră). Acelaşi culegător, aceeaşi localitate, aceeaşi dată. Variantă publicată: Teculescu, S., 551.

CDXXXI. Ms. nr. 2 197.11.114, f. 2v\ t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea: CHESLER, jud. Sibiu. Data: 1872.

CDXXX
rotarea cul
cl. V. Loca

CDXXX
rotarea lui
cl. V. Loca
păstrat copi
fişa nr. 37,

CDXXX
tarea lui Ja
Localitatea

CDXXX
tarea lui J
Jarnik). M

C. BALADE

I. Ms. nr. 2 197.11.127, f. 1v–2r, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: TODEA IOAN, cl. V. Localitatea: TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data: 1863. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: B.O.S., ms. *Pop-Reteganul*, cu transcrierea relativ corectă. La v. 1 şi 2 transcrie: *îngheaţă;* v. 3: *Că-ngheaţâ;* v. 6: inventează un nume pentru soră, *Fimica*, provenind de la lecţiunea greşită a v. 7, unde este *fie-mi a mea* şi nu *Fimica mea;* v. 11: *nu isprăvi;* v. 22: *l-ai mestecat;* v. 23: *ai supărat;* v. 25: *i cunună* (vezi Amzulescu, nr. 1, tip II).

II. Ms. nr. 2 197.11.140, f. 2r, t. 21 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: PREGUP VLASE, cl. VIL Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863. în culegere se mai află două variante, pe care le transcriem în întregime:

a) Ms. nr. 2 197.11.43, f. 2v, t. 10 b (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: GRAUR ZAHEI, cl. V. Localitatea: POARTA, jud. Mureş. Data: 1872

Sus pe dealu Nistrului,
Da-i de lături de drum,
Ardu două luminele.
Ziua ninge, noaptea plouă,
Să le stingă pe-amîndouă.
Gă-acele nu-s luminele,
G-alea-s ochii şerpelui
Gă tot mîncă la-un voinic.
Jumătate l-au mîncat,
Jumătate nu-1 mai poate
De cuţite ascuţite,
De paloşe ruginite,
De curele înţintate,
De cusăturile cele multe,
De nouă surori cusute.

S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: B.O.S., ms *Pop-Reteganul*, care diferă la v. 8: Că *el;* v, 10 *nu-l mai pot;* la v. 2 după *Da-i* şi la v. 13, după *înţintate*, pune semne de întrebare.

b) Ms. nr. 2 197.11.106, f. 1v, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: STANCU NEGRU IOAN (neidentificat). Materialul este nelocalizabil. Data: 1868(7).

Pe drumul Sibiului,
Multă-i floarea soarelui.
Da nu-i floarea soarelui,
Gă-i un ochi a şerpelui.
Şerpele stă-ncolăcit,
Tot suge la un voinic.
L-au supt mai de jumătate
Şi acuma nu-1 mai poate,
De curele, de ţintate
Şi de brîne ferecate.
Iacă-un om trece pe drum,
Şerpele din grai grăia:
— Omule, caută-ţi drumul,
Gă eu de m-oi mînia,
Eu pre-acesta l-oi lăsa
Şi de tin'm-oi apuca,
Gă de cînd maica l-o băiat,
De-atunci mie mi l-o dat.

S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: B.O.S., ms. *Pop-Reteganul*, care diferă la v. 10: *deţiniate;* v. 18: *mi l-au dat;* semn de întrebare la v. 10 după *deţintate*, Variante publicate în aceeaşi formă fragmentară: Pop-Reteganul, p. 43-44, t. 14 (Localitatea: BOUŢARI, jud. Caras-Severin); Cocişiu, p. 471 (Localitatea: VULCAN, jud. Braşov. Data: 1933) (Vezi Amzulescu, nr. 7).

III. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 49v-51r, t.: *Codreanul florilor şi calul lui.* Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data:

1875. După v. 22, 61 şi 113, împărţire în strofe; clasificarea culegătorului: ,,Balada poporala", (Vezi Amzulescu, nr. 22).

IV. Ms. nr. 2 197.11.19, f. 3v-5r, t. 8: *Boghiţa.* Gulegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. însemnări Jarnik: la v. 13 scrie pe margine: „tota vera noue ori" ; la v. 26: *Sicriu, sicriutiulu mieu;* subliniază v. 62; la v. 89 şterge cu creionul *« sî muritu* şi înlocuieşte întregul vers cu: *si-amendoue s-e st stinsu.* Variantă publicată: Cocişiu, p. 454 — 455 (Localitatea: ŞALGĂU, jud. Sibiu. Data: 1930) (Vezi Amzulescu, nr. 26).

V. Ms. nr. 2 197.11.139, f. 2v-3r, t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: PREGUP VLASE, cl. VII. Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863 (Vezi Amzulescu, nr. 54).

VI. Ms. nr, 2 197.11.190, f. 2v, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegătorul este anonim, iar materialul nelocalizabil şi nedatabil. La v. 44, adaosul nostru. Cea de-a doua variantă din culegere o transcriem în întregime: ms. nr. 2 197.11.121, f. 3r-4r, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: STANCIU IOAN, cl. VIII. Localitatea: STRAJA, jud. Alba. Data: 1863.

Bate vîntu-ntr-o cicoare,
Din ce bate, din ce-nfloare
Mai mult noaptea pe răcoare?
Da d-anume ce voinic,
Dar Mîrza viteazul.
Şede-mi mama Mîrzei
în grădina temniţei,
Tot coase şi-nchindiseşte
Şi pre Mîrza-1 tot jeleşte,
Şi din grai aşa grăieşte:
— Mîrzo, Mîrzo, dragu maicii,
De cînd eu mi te-am d-avut,
Bine n-am mai cunoscut.
Mîrza din grai grăia:
— Dragă, măiculiţa mea, »
De-i hi făcut v on bine,
Tu să faci şi-acum cu mine.
Să te duci la domnu meu,
Departe să-ngenunchezi,
De-aproape să-i cuvintezi
Şi din grai că să grăieşti:
— Oi, domnule Ştefan Vodă,
Sl@bozi-mi pre Mîrza meu.
— Ai, da-aş îl slobozim.

în toa
mi, cu
p. 475
(Vezi A

VI
culegăt

Localitatea: or. FĂGĂRAŞ, jud. Braşov. Data: 1863. Titlul piesei *Toma Halemoş din Ţara de Jos.* Jarnik subliniază cu creionul la v. 11 : „pre drumu". La v. 1, 2, 4, interjecția „oiu" e dublată în paranteză de „oh" (Vezi Amzulescu, nr. 89L

VIII. Ms. nr. 2 197.11.17, f. 3v-, t. 19: *Stanciul voinicul.* Culegătorul anonim, iar textul nelocalizabil. Data : 1870. Numerotarea e a culegătorului. (Vezi Amzulescu, nr. 94).

IX. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 27v'-28r\ t. [6] (numerotarea noastră). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1875. Variantă publicată : Cocişiu, p. 430 (Localitatea : BUIA, jud. Sibiu. Data : 1938) (Vezi Amzulescu, nr. 96).

X. Ms. nr. 2 197.11.147, f. 1r'~v', t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOSIF, cl. VI. Localitatea: or. BLAJ, jud. Alba. Data : 1863. Transcriem în continuare cea de-a doua variantă din culegere: ms. nr. 2 197.11.148, f. 2r--3v-, 1.1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP LADISLAU, cl. VIL Localitatea: or. BLAJ, jud. Alba. Data : 1863.

Jos la Ţara Românească,
La o crîşmă boierească,
Beau boierii, nu prea beau
Şi pre Radu-1 pomeneau.
Maică-sa Radului
Ea merea şi asculta
Ce boierii cuvînta
Şi la Radu alerga,
Şi din gură cuvînta :
— Radule, fiuțu meu,
Mai lasă-te din hoție,
Că te-om gâsi-n puşcărie;
Mai lasă-te din furat,
Că te-om găsi spînzurat.
Radu seama nu punea,
Armele şi le gătea
Şi cu turcu se-ntîlnea.
Toți cu puştile au dat,
Radu pieptu 1-o-nturnat
Şi din gură-au cuvîntat:
— Turcule, viteazule,
De vrei să mai fii în lume.
Turcu mai vîrtos striga :
— Dați, feciori, nu vă slăbiți,
De vi-i voia să trăiți.
Şi Radu s-a mîniat,
S-au apucat de tăiat.
Cînd era colo sub soare,
Nu mai erau turci în țară.

(Vezi Amzulescu, nr. 161).

• XI. Ms. nr. 2 197.11.19, f. 3r-, t. 6. Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Jarnik subliniază v. 2 : *dugenii* şi v. 3 : *chizesiu.* Transcriem în continuare textul celei de-a doua variante din culegere: ms. nr. 2 197.11.19, f. 7r-~v-, t. 12 (numerotarea culegătorului). Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

Mult mă mustră ungurii
Că le-am furat eu caii.
Io caii nu i-am furat,
Că caii i-am cumpărat
Din tîrg de la popa Vlad.
Nice un ban nu i-am dat,
Fără chizeş mi-am băgat
Pre stîlpuțul porții
La mijlocul nopții.
Popa cîndu s-o sculat,
Caii nu şi i-o aflat
Şi din gură-o cuvîntat:
— Pune, preuteasă,-n traistă,
Că caii nu mi-s acasă.
Şi s-o luat pre uliță,
S-o-ntîlnit c-o copiliță,
Culegea la romoniță
Şi țîpa preste uliță.
— Bună ziua, copiliță,
Dumneata eşti popii drăguță,
N-ai văzut trecînd pe-aici
Trei voinici cu trei cai murgi?
Unul roşu ca focul,
Unul sur ca porumbul,
Unul negru ca corbul...
Ea din grai aşa-o grăit :
— Alelei, popă nebun,
Ce cați caii p-îngă drum?
Cîndu ziu se făcea,
Tri voinici pre-aici trecea.
Tri voinici cu tri cai murgi.
Unul cu coama mare,
Era pre dînsul călare,
Semăna cu-a dumitale.

Jarnik subliniază cuvîntul: „romonitiai" (v. 17) (Vezi Amzulescu, nr. 175).

XII. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 23r\ t. [6] (numerotarea noastră). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTIU, jud. Alba. Transcriem în continuare textul celor 6 variante şi fragmente din culegere :
a) Ms. nr. 2 197.11.6, f. 4r-~v-, t. 21 (numerotarea culegătorului). Culegător: LAZĂB ALEXE, cl. VI. Localitatea : ALĂMOR, jud. Sibiu. Data: 1872.

într-o verde grădinuță
Şede-o albă copiliță.
Dar ea şede adormită
Cu covor roşu-nvălită,
Sub umbră de trandafir,
Pre scaun de calomir.
Pre-acolo un june trece,
Ea cu ochii îl petrece,
Din inimă greu oftează
Şi din gură cuvîntează :
— Fată eşti, nevastă eşti,
Ceea ce mi te iveşti?
— Nici nu-s fată, nici nevastă,
Acuma de astă dată,
Fără-s floare de pre mare,
Cin-mă vede-ndată moare.
— De eşti floare de pre mare,
Eu sînt brumariul cel mare,
Mă culc sara lîngă floare.
Dacă dă un pic de soare,
Vestejeşte biata floare...

b) Ms. nr. 2 197.11.184, f. 22v--23v', t. 117 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARȚIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea: OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863.

Colo jos pre lîngă Tisă,
Mîndră mea merge descinsă,
Prin ierbiiță pînă-n brîu,
Țiind murguțul de frîu,
Murg voinic şi pintenog,
Priponit prin busuioc.
Şi mîndruță cum mergea,
Tot din grai aşa grăia :
— Busuiocul l-aş plivi,
Mă tem că m-oi zăbovi.
Dar l-oi smulge şi m-oi duce
Pînă dincolo de cruce.

S-a păs
Pop-Ret
greşită :
c) Ms.
Jarnik).
tatea:
B.O.S.,
Nu este
seanu.
mare
ambele

d) Ms
noastr
tatea :

De păzit, cine-o păzeşte?
O păzeşte-on coconaş.
De lacrămi de-abia zăreşte,
De suspin de-abia grăieşte ;
— D-ale, dalbă copiliță,
Fată eşti, nevastă eşti?
— Nici nu-s fată, nici nevastă,
Fără floare de pe mare...
— Şi brumariul cel mai mare,
Toate florile-oi bruma,
Numa una n-oi lăsa,
Şi-acela eşti dumneata,
Numa nu ne ştim vorba.

Culegătorul notează: „pe câmpie e in usu mai desu".

e) Ms. nr. 2 197.11.59, f. 3·\ t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BUZDUGAN MILITON, cl. V. Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data: 1872.

Strigă veghetor din vie :
— Ho, ha, ho, lele Mărie I
Fată eşti, nevastă eşti,
O'din cer picată eşti?
— Ba nu-s fată, nici nevastă,
Nici din cer nu sînt picată,
Gă io-s făcută din floare,
Cine mă iubeşte, moare.
Iubeşte-mă dumneata,
De ți-ai urît viața !

f) Ms. nr. 2 197.11.126, f. 3ᵛ', t. 25 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ȚĂRANU IOAN, cl. VIL Localitatea: CHEȚANI, jud. Mureş. Data : 1863.

Strigă veghetori din vie :
— Fată eşti, nevastă eşti?
— Io nu-s fată, nici nevastă,
Că io-s floarea florilor,
'N calea veghetorilor.

Textul poartă clasificarea provizorie a lui Jarnik : „mândria" (vezi Amzulescu, nr. 235).

XIII. Ms. nr. 2 197.11.82, f. 3"-—4-', t. 9 (numerotarea culegătorului). Culegător : BLAGA PAUL, cl. VIII. Localitatea: FĂRĂGĂU, jud. Mureş. Data: 1863. Jarnik subliniază v. 10—11; la v. 10 schimbă pe „sore" în „stele"; v. 41 şi 52 le dispune emistihial. Finalul: „espresiuni învelite". Nota culegătorului: „e in usu pe câmpie" (Vezi Amzulescu, nr. 240).

XIV. Ms. nr. 2 197.11.164, f. 3·~·-, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea: GALTIU, jud. Alba. Data: 1863. In culegere încă alte 8 variante, pe care le transcriem în îatregime în continuare :

a) Ms. nr. 2 197.II.176, f. 1·'~·-, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător. MĂRGINEANU NICOLAE, el. VIL Localitatea : DOŞTAT, jud. Alba. Data : 1863.

Prin grădina lui Valean,
Semănat-am maghiran.
Maghiranul răsărea,
Valean rău se bolnăvea
Şi pe murgă se suia,
Şi pe cale că-mi pleca
Să-şi vază ibomnica
Pre Ileana Gosînzeana.
Da Ileana, c... mare,
Scoate capul pe fereastră :
— Intră, Vălene, în casă
Gă cafeiu-i pus pe masă
Şi rosolea în fereastră.
Gînd Vălean că mi-o intrat,
Din cafei şi-a îmbucat
Şi din rosole-a gustat,
Vălean rău s-a bolnăvit
Şi pre uşă a ieşit,
Şi pre murga s-o suit.
— Deschide-mi, maico, poarta !
— Eu ți-am spus, Vălene, bine,
Gă c... te pun bine.
— Măi Ioane, slugă bună,
Suie-te pe murga sură
Şi te du la vrăjitori,
Să-mi vrăjească să nu mor.
Gînd era la miezul nopții,
Vălean trăgea chinul morții;
Gînd era de către ziuă,
La Vălean ținea lumină;
Cînd era în ziua albă,
Venea fete şi feciori
Tot cu brațele cu flori.
Cîntă cucu-n vîrf de cruce,
Pe Vălean la groapă-1 duce ;
Cîntă cucul pe fîntînă,
Pe Vălean trage țărînă.

b) Ms. nr. 2 197.11.178, f. 2·~·', t. 1 (numerotarea luț Jarnik): *Versul lui Văleanu.* Gulegător: MĂRGULEȚ IOAN, cl. VI. Localitatea : CERGĂU MARE, jud. Alba. Data: 1863,

Ticălosul de Vălean,
Cînd venea dumineca,
El frumos se mai găta,
Prin sat la vale-o lua,
Cîte mîndre le-ntîlnea
Gu toate îmi povestea.
Numai mîndruleana lui
Scoate capul pre fereastră
Şi din grai aşa grăia :
— Intră tu, Vălene, -n casă,
Gă cafeu-i gata-n masă
Şi rogoşu în fereastă.
Văleanu-n casă-o intrat
Din rozoliş-o-nchinat
Şi din cafei o gustat,
Dar prin cap l-o junghiat.
Cătră casă şi-o plecat,
De la poartă o strigat:
— Maico, măiculeana mea,
Da aşterne patul meu,
Că mă doare capul rău.
Maică-sa din grai grăia :
— Şi ți-am spus Vălene, spus,
C... capul ți-o pus
Şi ți-am spus şi ți-oi mai spune,
G... capul ți~or pune !
Cîntă cucul pre pelin,
Din Vălean cură venin ;
Cîntă cucul jos pre nalbă,
Din Vălean cură otravă;
Cîntă cucu-n vîrf de nuc,
Pre Vălean la groapă-1 duc.

c). Ms. nr. 2 197.II.5, f. 1·'~·% t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: ISAILĂ SAMUILĂ, cl. V. Localitatea : LUPU, jud. Alba. Data : 1863.

Foaie verde magheran,
Ticălosul de Vălean,
Cînd venea dumineca,
El frumos se cheptena
Şi prin sat la deal pleca.
Cîte mîndre şi-1 vedea,
Tot de bine şi-1 vorbea,
Numai mîndruleana lui
Sta cu coatele-n fereastă
Cu rosolea pusă pre masă.
Şi Văleanu-n casă-a-ntrat
Şi din rosole-a-nchinat,
Oblu-n cap l-au junghiat,
Merge-acasă rău bolnav.

d) Ms.
Jarnik).
tatea : V

e) Ms.
torului).
tea : AL

Bagă capul pre-a fereastră :
— Măi Vălene, vino-acasă,
Că cafa-i caldă pre masă,
Rozolişu-i în fereastră.
El acasă au pornit,
Din cafă au şi gustat
Şi din gură-a cuvîntat :
— Maică, măiculeana mea,
Aşterne tu patu tău,
Că mă doare capu rău.
Gînd au fost la miez de noapte,
Văleanu trage de moarte :
Cînd au fostu cam în zori,
Era podobit cu flori.
Gîntă cucu pe pelin,
Din Vălean curge venin;
Gîntă cucu gios pre nalbă,
Din Vălean curge otravă;
Gîntă cucu-n vîrf de nuc,
Pre Vălean la groapă-1 duc;
Gîntă cuc pre par de vie,
Moarte ca-a lui să nu fie.

f) Ms. nr. 2 197.11.19, f. 12 '-~'-, t. 26 (numerotarea culegătorului). Gulegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

Frunză verde magheran,
Dragu-mi-i ăstu Vălean.
Cînd era dumineca,
Toată ziua el juca,
Cînd era de către sară,
Văleanu mi-umbla pre-afară.
Vine-o coită de nevastă :
— Haida, tu, Vălene, -n casă,
Că cafeia ţi-i pre masă,
Gupa cu vin în fereastă.
Din cafeie şi-o gustat
Şi din vin că şi-o băut.
El acasă că s-o dus
Şi din gură-aşa o zîs :
— Mamă, aşterne-mi patul bine,
Că hior, mamă, pînă mîne.
— Spusu-ţi-am, Vălene, bine,
Goitele tu li-i iubi,
Goitele te-or omorî;
Goitele te-or fermeca,
Goitele te-or îngropa.
Cînd era colea pre la cină,
Lui Văleanu-i ţinea lumină;
Cînd era la miez de noapte,
Văleanu trăgea de moarte;
Cînd era la cîntători,
Văleanu-era-ncărcat de flori.
Da Vălean aşa-o lăsat:
— Trageţi clopote de moarte,
Să vină mîndrele toate;
Să vină şi mîndră mea,
Care m-am iubit cu ea
Din copilăria mea;
Că io cu drag am mai iubit,
Pîn-amu m-o omorît.

g) Ms. nr. 2 197.11.83, f. 1 '--2 '-, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BARBU PATRICIU, cl. VIL Localitatea : GALTIU, jud. Alba. Data: 1863.

Frunză verde magheran,
Ticălosu de Vălean
Gînd venea dumineca,
Se spăla, se pieptăna,
Pe uliţă se lua,
Cîte fete le vedea
Tot cu ochiu le trăgea
Şi cu geana le făcea.
Numai mîndruleana lui
Scotea capul pe fereastră,
Striga : — Hai, Vălene, -n casă,
Cafeu-i gata pe masă
Şi rosolea stă-n fereastră.
El în casă mi-au intrat
Şi din cafei au gustat,
Din rosole-au închinat
Şi din grai au cuvîntat:
— Rămîi, mîndro, sănătoasă
Că mi-ai băgat boala-n oasă.
El acasă s-au luat
Şi din grai au cuvîntat:
— Şterne, maico, patul tău,
Că mă doare capul rău.
Mamă-sa din grai grăia :
— Spusu-ţi-am, Vălene, spus,
Fetele capu ţi-au pus.
Cînd era pe la ojină,
S-au aprins ca şi-o lumină;
Gînd era de către seară,
S-au făcut turtă de ceară;
Cînd e colo, pe la cină,
La Vălean ţine lumină;
Cînd era la miez de noapte,
Văleanu-şi trăgea de moarte.

Zori de ziuă se făcea,
Pe Vălean l-împodobea,
TOt cu haine şi cu flori,
G-aşa trebe la feciori.
Gîntă cucu-n vîrf de nuc,
Pe Vălean la groapă-1 duc;
Cîntă cucul jos pe nalbă,
Din Vălean curge otravă.

S-a păstrat copia personală a lui Jarnik : B.O.S., ms. *Pop-Reteganul,* cu diferenţe la v. 2: *ticălosul;* v. 7: *cehii le făcea;* v. 8 : *le trăgea;* v. 10 : *Scoate;* v. 14 : *mi-a;* v. 16: *Şi din;* v. 18: *mîndră;* v. 20: *s-a luat;* v. 21 : *a cuvîntat;* v. 24 : *Mumă-sa;* v. 26 : *capul;* v. 28 : *el s-a aprins;* v. 30: *s-a făcut;* v. 31: *Cîndu-i;* v. 39: *cucul în;* v. 40: *în groapă-l;* v. 42: *iasă.* Compară cele două variante din Galtiu, a lui Olteanu (transcrisă de noi) şi cea de mai sus, notînd diferenţe la v. 7, 8, 10, 16, 28, 34, 35.

h) Ms. nr. 2197.11.152, f. 1 '--2 '-, t. 1 (numerotarea culegătorului). Culegător: ORGA IOAN, cl. VI. Localitatea : BUCERDEA GRÎNOASĂ, jud. Alba. Data : 1863.

în grădina lui Vălean,
Răsărit-au magheran,
Magheran miros frumos,
Da Văleanu-i ticălos.
Cînd vedea dumineca,
Vălean frumos se găta
Şi pre uliţă pleca.
Cîte fete îl vedea,
Toate porţi îi deschidea.
Numai mîrdra lui
Scoase capul pre fereastră :
— Intră, măi Vălene-n casă,
Că cafeiu-i cald în masă
Şi rozolea-i în fereastră.
Văleanu-n casă-a intrat
Şi din cafei a gustat,
Din rozole-a închinat.
El singur s-a socotit
Că pre el l-a otrăvit
Şi-ndărăt că s-a-nturnat,
Din gură a cuvîntat:
— Maico, măiculeana mea,
Da aşterne-mi patul meu
Că mă doare capul rău.
— Nu ţi-am spus, Vălene, spus,
Să laşi c... la dracu
Că acele îţi pun capu,

S-a păstrat
Pop-Retegan
Cîntă. Varia
tatea : VULC
lescu, nr. 2

XV. Ms
tarea lui J
VIAN, cl. V
1868. S-a pă
ms. Pop-Re
n-a descifra
lacunar al
renumerotîn
2 variante,
nr. 2197.11.
gătorului).
Localitatea:

Maică, măiculeana mea,
Leagă-ţi mîna c-un chindeu
Şi o bagă-n sînu meu
Şi mă scoate de la rău.
Mumă-sa din grai grăia,
Cătră Petre-aşa zicea :
— Petre, Petre, scumpul meu,
Mîna-n sîn mi-o voi băga
Şi şarpele m-a muşca.
Decît, Petre, fără mînă,
Mai bin', Petre, fără tine,
Că de-a fi, Petre, lumea-n pace,
Altu ca tine voi face.

b) Ms. nr. 2 197.11.167, f. 1 ᵛ--2 % t. 2 (numerotarea culegătorului): *Pietru.* Culegător : MOLDOVEANU IOAN, cl. VIL Localitatea: BUNGARD, jud. Sibiu. Data: 1863.

Strigă Petru dintre lunci,
Dintre lunci şi de la junei,
Nime-n lume nu-1 auzea,
Făr'iubita măicuţă-sa
Şi dînsa-aşa-1 întreba :
— Ce strigi, Petre, ce strigi, amate,
Doară juncii ţi-ai pierdut,
Doar mîncarea ţi-ai finit,
Sau opinci de fier ai rupt?
El au răspuns :
Juncii, zău, nu i-am pierdut,
Nici mîncarea n-am finit,
Ci eu tare-am adormit
Şi sub un pom mare-nflorit.
Florile m-au năpădit.
Mie-n sîn mi s-au băgat
Un şerpe, laur balaur,
Cu vreo trei plezne de aur.
Leagă-ţi mîna-n chischineu
Şi o bagă-n sînul meu.
— Decît, Petre, fără mînă,
Mai bin', Petre, fără tine !
Strfgă a doua oară :
Nime-n lume nu-1 auzea,
Făr'amata mîndruţă-sa
Şi ea încă-1 întreba :
— Ce strigi, Petre, ce strigi dragă etc. etc.
în urmă zice :
Decît, Petre, fără tine,
Mai bin', Petre, fără mînă.
Mîna în sîn au băgat
Şi-n loc de şerpe balaur
Au scos un brîu cu trăsure de-aur.

Variantă publicată : Cocişiu, p. 460-461 (Localitatea : RETIŞU, jud. Sibiu. Data : 1930) (Vezi Amzulescu, nr. 242).

XVI. Ms. nr. 2 197.11.83, f. 2 ʳ~ᵛ-, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : BARBU PATRICIU, cl. VII. Localitatea : GALTIU, jud. Alba. Data : 1863. în culegere se află încă două variante ale motivului. Le transcriem în continuare :

a) Ms. nr. 2 197.11.164, f. 5 ʳ-~ᵛ-, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea : GALTIU, jud. Alba. Data : 1863.

Frunză verde de cicoare,
Tînăr voinic la prinsoare.
Vinu-i fraţi, vinu-i surori
Gu sute de gălbiori,
Vine-o mică ibovnică
De departe-ngenunchind,
De de-aproape cuvîntînd :
— Domnule solgăbirău,
Slobozi ibovnicul meu,
Gă n-a făcut nici un rău.
— Eu atunci l-oi slobozi,
Gînd tu mie mi-i aduce :
Două mure din pădure,
Sloi de gheaţă din ţărmure,
Apă rece din Dunăre.
— Domnule solgăbirău,
Mare eşti, puţin pricepi:
Două mure-s ochii mei,
Sloi de gheaţă-i inima,
Apa rece-i guriţa.

S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: B.O.S., ms. *Pop-Reteganul,* cu transcrierea absolut corectă şi cu comparaţie la varianta anterioară a lui *Barbu.* Jarnik scrie în dreptul v. 5 : *ibomnică Barbu* 7, v. 9 : *slobozi Barb ibomn..:,* iar dedesubtul copiei notează detaliile tehnice (numele culegătorilor şi nr. textelor respective), b). Ms. nr. 2 197.11.125, f. 4 ᵛ--5 ʳ-, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: TATU TEODOR, cl. V. Localitatea : GIUGUDU DE JOS, jud. Alba. Data: 1863.

Golo-n jos la contenit,
Păcuraru-a adormit.
Ungurii au alergat
Şi pre el că l-au legat.
Merge Nica,
Ibovnica.
— Domnule solgăbirău,
Sloboade-mi drăguţul meu,
Gă de cînd m-a-ncredinţat,
Vint-au vremea de luat
Şi de cînd că m-a tomnit,
Vint-au vremea şi-au trecut.
Nica din ochi a lăcrămat
Şi de domni că s-a rugat,
Şi că ei s-au socotit,
Şi din temniţă l-au slobozit.
El din ochi a lăcrămat
Şi-amîndoi s-o-mbrăţoşat
Şi cu dor s-au sărutat.

S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: B.O.S., ms. *Pop-Reteganul,* cu transcriere aproape exactă. La v. 18 : *s-au îmbrăţişat* (vezi: *Amzulescu,* nr. 243).

XVII. Ms. nr. 2 197.11.68, f. 6 ʳ'-ᵛ', t. 48 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător : COSTEA ALIMPIU, cl. V. Localitatea: SPINI, jud. Alba. Data: 1872. Variantă îndepărtată e textul de mai jos : ms. nr. 2 197.11.70, f. 1 ʳ-~ᵛ-, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COGOVANU ŞTEFAN, cl. V. Localitatea : CIUGUDUL DE SUS, jud. Alba. Data : 1863.

La mijloc de codruţ verde,
Mitutel focuţ se vede;
Lîngă foc, într-o luncuţă,
Şede-un voinic şi-o mîndruţă.
Badea murgu-şi potcovea,
Mîndra-i lîngă el plîngea,
în suspin aşa-i grăia :
— De ce murgu-ţi potcoveşti,
Unde ai tu să porneşti,
Căci aici în codrul verde,
Nicăiuri ghiaţă se vede,
Au de col'din grîuşor
Ţi-ai văzut pre-un frăţior,
Pre murguţ încălecat,
La bătaie-ndereptat ?
Dar badea din grai grăeşte :
— Ce eşti mîndră supărată
Şi cu lacrămi inundată?
— Bade, bădişorul meu,
Astă noapte am visat
. Că năframa mea cea nouă
Era ruptă oblu-n două.
— Mîndră, dragă mîndruliţă,
Nu ţi-i ruptă năframa,
Ci ţi-i ruptă inima,
Ti-i frică că te-oi lăsa ;

şi fragmentu
tarea culegăto
Localitatea :

Culegătorul
usu". (Vezi

XVIII. N
tarea lui Jar
VI. Localitat
Transcriem
a) Ms. nr.
Jarnik). Cule
litatea : GH
ciclul *Alte c*

Sub un covor de mătasă.
Mirele a auzit
Şi la Lina a venit.
Gînd el*era pre la poartă,
S-au adunat lumea toată.
El din grai aşa grăia :
— Maică, măiculeana mea,
Ai, deschide portiţa
Să-mi mai vădu Linuţa.
Mamă-sa-afară-a ieşit,
Gu-un păr galbin despletit,
De lacrămi de-abia-a zărit,
De plîns abea a vorbit:
— Leagă-ţi calul de fereastă
Şi-i dă fîn şi vină-n casă.
El calu şi l-au legat
Şi în casă s-a băgat,
Şi la Lina s-a uitat
Şi din grai aşa grăia :
— Maică, măiculeana mea,
Taie giolgiu-n două foi
Şi ne-ngroapă pre-amîndoi;
Taie în patru laţi
Şi ne-ngroapă ca pre fraţi.
Că las cu limbă de moarte,
Pre Lina unde s-o-ngroape?
Sub uşa bisericii,
Ala-i dorul şi-a maicei.
Şi al meu corp c-al ei,
Că din mormîntu Linii,
Rosmarin va răsări;
Din mormîntu mirelui,
Va ieşi viţa vinului.
Rosmarinul va cuprinde,
Pre biserică s-o-ntinde,
Să se mire lumea toată,
Că-a fost dragoste curată,
De-un fecior june şi-o fată.

b) Ms. nr. 2 197.11.19, f. 5^{v}--6^{r}-, t. 10 (numerotarea culegătorului): *Tocmeala Anei.* Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

La făgădăul d-Anii,
Beu voinicii ţării.
Totu-mi beu şi veselesc
Şi pre Ana mi-o tocmesc.
Cînd era de către sară,
Da Ana-mi umbla pe-afară;
Cîndu era după cină,
Anii îi ţinea lumină;
Cînd era la miez de noapte,
Da ia, -Ana-mi trăgea de moarte;
Cînd era la cîntători,
Era-ncărcată de flori;
Cînd ieşea zîorile,
Mi-o plîngea surorile;
Cîndu-i colea pe la prînz,
Mîndră oaste i s-o strîns.
Maică-sa-afară-o ieşit
Şi din grai aşa-o grăit:
— Dragii mei... împăraţi,
Faceţi bine şi iertaţi
Şi napoi că vă-nturnaţi,
Că, zo Ana, cea frumoasă
Şede-n casă după masă,
Gu sovon verde-n fereastă;
Şi, zo, Ana cea tocmită
Şede-n casă adormită,
Gu sovon verde-nvălită.
Mirele-n casă-o intrat
Şi din grai şi-o cuvîntat:
— Maică, măiculiţa mea,
Na banii de pre doi boi
Şi ne-ngroapă pre-amîndoi;
Taie giolgiul din trei coţi
Şi ne-ngroapă ca pe soţi;
Taie giolgiul de trei laţi
Şi ne-ngroapă ca pre fraţi.
Pre min', maică, m-ingropa,
în uşa bisericii,
Că din mine şi-a ieşi
O viţă mîndră de măr,
Gu condei, cu călămăr
Şi din Ana şi-a ieşi
O viţă mîndră de vie,
S-a-ntinde preste chilie,
S-a-ntinde, s-a-ncornura
Şi pre măr cuprinde-l-a.
Toată lumea s-a mira :
Asta-i dragoste curată
De la un fecior cu de la-o fată.

Jarnik subliniază cu creionul *sovonu* (v. 24), *vitia* şi *meru* (v. 40), *călămăr* (v. 41).

c) Ms. nr. 2 197.11.116, f. 1^{r}--2^{r}% t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DANCEA VASILE, cl. VI. Localitatea: GÎRBOVA, jud. Alba. Data: 1863.

La porţile Leniei
Beau feciorii ţăriei,
Tot îmi beau şi hăulesc
Şi pe Lina o tocmesc.
Duminică o tocmiră
Şi luni după ea porniră.
Nime-n lume nu-i vedea.
Tătăişa Liniei
Ea afară că-mi ieşea
Că din grai că mi-şi grăia :
— Vai voi nu vă trăpădaţi.
Caii nu vi-i mai făşaţi
Că zo Lina-i moartă-n casă,
Moartă-n casă după masă,
Tot în haine de mătasă.
Şi mirele, cînele,
Că el nu s-o încrezut,
Galu-n pinteni şi l-au strîns
Şi peste poartă-au sărit,
Şi la Lina o sosit,
Şi în casă au intrat,
Şi din grai că şi-o grăit:
— Dă-mi cuţitu să mă junghi
Şi de nu mi-ţi îngropa
într-o groapă cu Lina,
Dumnezeu nu v-o ierta.
Şi pe Lina o-a-ngropat-o,
La mijloc de ţintirimb;
Şi pe mire 1-o-ngropat,
De lături de ţintirimb.
Şi din Lina a ieşit
Un firuţ de izmă creaţă
Şi din mire o ieşit
Un firuţ de linte creaţă
Şi el pe pămînt s-o-ntins.
Şi la Lina o ajuns.
în braţe o-a-mbrăţişat,
în gură s-o sărutat.
Gine-n lume îi vedea,
Toţi din grai aşa grăia :
— Vai, ce dragoste curată
De doi copii-mpreunată !

S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: B.O.S., ms. *Pop-Reteganul*, cu o singură diferenţă de transcriere la v. 19 : o *sărit* (vezi Amzulescu, nr. 247).

XIX. Ms. nr. 2 197.11.125, f. 2^{v}--3^{v}-, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TATU TEODOR, cl. V. Localitatea: CIUGUDUL DE JOS, jud. Alba. Data: 1863. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik : B.O.S., Ms. *Pop-Reteganul*, într-o transcriere sui-generis.

Primele 5 —
urmează :

De la v. 6 l
Mici difere
Sloi de gh
v. 37 (resp.
nează apoi:

Primele
tare : ms. n
Jarnik). Cul
litatea: GA
Strigări la
de noi la
bradu cel n
nr. 2 197.11
Culegător :
TIU, jud.
v. 2: *Plinu*
Zace badea
la picioare
t. 4 (nume
ALEXAND
Data: 186

s-a păstrat şi ea într-o copie de mîna lui Jarnik : B.O.S., ms. *Pop-Reteganul.* Primele 5 versuri sînt raportate comparativ la varianta de bază a lui TATU TEODOR, după cum urmează :

1. cărăruță prin urzici
4. Tatu < cale
5. badiu *de* l[ingoare]
6. indescifrabil.

Versurile 6 — 14 sînt transcrise cu şovăiri de lectură. Astfel la v. 7 nu descifrează pe : că *zace,* v. 11 este în întregime nedescifrat. Dedesubt notează detaliile tehnice : *Petrutiu Al. 4.* S-a păstrat şi copia comparativă a lui Jarnik (B.O.S., ms. *Pop-Reteganul)* de pe varianta : ms. nr. 2 197.11.69, f. 6 ·- —7% t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIURA ALEXANDRU, cl. VI. Localitatea: BUCIUM, jud. Alba. Data: 1863.

Vai de mine, ce-i pe-aici !
Plinu-i codrul de voinici,
La tot fagul cîte cinci.
La fagul de lîngă cale,
Zace unul de lingoare,
Gu mîndruță la picioare.
(Mîndruță din grai grăi:)
— Bădiuțul meu te scoală,
Mai dă-mi şi mie bcală,
Să-mi bolesc boala cu tine
Doară mie mi-i mai bine.
— Ba eu nu mă voi scula,
Nice boala nu ți-oi da,
(Pînă tu nu mi-i aduce)
Mure negre din pădure,
Sloi de gheață din țărmure,
Apă rece din Dunăre.
(— Da eu, bade, cum ți-oi-aduce ?)
Că sloi de gheață s-or topit,
Apa rece s-a-ncălzit,
Mure negre nu s-or copt.
— Ludă eşti, bolîndă eşti,
O tu nu te nădăieşti :
Mure negre-s ochii tăi,
Să-i pun pe lîngă ai mei;
Apa rece-i gura ta,
Sloi de ghiață inima
Şi s-o pui pe lîngă-a mea.

Parantezele de la v. 7, 14 şi 18 aparțin culegătorului. De fapt, editorul cogjază absolut exact numai versurile 8 — 14, pentru cele de la început şi sfîrşit făcînd trimiteri comparative destul de puțin lizibile. Din acestea transcriem notele : „4 de lîngă cale 5. z [ace] unul de 1 [ingoare] 6. şi"; apoi un fragment indescifrabil, după care transcrierea corectă a v. 8 — 14 şi un rînd indescifrabil „Da eu bade cum ți-oi aduce" [indescifrabil] „nu s-or *cojft"* [indescifrabil] v. 22-23, 25 şi 28, Dedesubt detaliile tehnice: „Ciura 17 [şi în continuare:] Circa 16. Nemeş jun. 6. Todoranu 11. [indescifrabil]. Popu Iac.·- 25." S-a păstrat de asemenea copia (ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 44) variantei: ms. nr. 2 197.11.119, f. 4 ·\ t. 12b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SÎNCELEANL OCTAVIAN, cl. VIII. Localitatea: CUGIR, jud. Alba. Data : 1868.

Frunză verde ruptă-n cinci,
Plinu-i codru de voinici,
La tot fagul cîte cinci.
La fagul de lîngă cale,
Zac voinicii la prinsoare
Şi cu fața cătră soare.
Ei din grai aşa-mi grăia :
— Mîndră, mîndrulița mea,
Mîndră, io dă fi ştiut,
Eu aicea n-aş fi vint.

Transcrierea şovăie la v. 5 şi 7, Jarnik transcriind : *zace voinic* şi neînțelegînd apoi pluralul : *Ei* (după care pune semn de întrebare). Materialul e trecut între *fragm* [ente].

Un alt material pentru care ni s-a păstrat copia lui Jarnik e varianta: ms. nr. 2 197.11.184, f. 16 ·* —17 ·\, t. 91 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARȚIAN B. IOAN, cl. VIII. Localitatea : OCNA DEJULUI, jud. Cluj. Data: 1863.

Frunză verde rumtă-n cinci,
Plinu-i codru de voinici,
La tot fagul cîte cinci.
Da la fagul cel mai mare,
Zace-un voinic de lingoare
Gu mîndruță la picioare.
Mîndruță din grai grăia :
— O mori, bade, o te scoală,
O tu dă-mi şi mie boală,
Să bolesc alăturea,
Bădiță, cu dumneata.

Copia : ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 44, cuprinde transcrise absolut exact versurile 6 — 11, pentru primele 5 făcîndu-se simple trimiteri comparative. Astfel, la v. L „rumptă" [cu semn de întrebare şters ulterior], v. 4. ,,da la f[agul] cel mai mare", v. 5. „zace un v[oinic] de lingoare". Dedesubt detaliile tehnice : *Marcianul 91.* Ultimul material pentru care ni s-a păstrat o copie (B.O.S., ms. *Pop-Reteganul)* e varianta mai îndepărtată: ms. nr. 2 197.11.55, f. 1 ·--2 ·-, t. 4 (numerotarea lui Jarnik).

Culegător : DASGĂLU MIRON, cl. V. Localitatea : CETATEA DE BALTĂ, jud. Alba. Data : 1863.

— Strică, mîndro, ce-ai lucrat,
Nu-mi ținea drumul legat,
Că io-s fecior de-nsurat,
Tu fată de măritat.
— Atunci, bade, voi strica,
Cînd pe mine mă-i lua.
— Atunci, mîndr-o, te-oi lua,
Cînd tu mie-mi vei aduce
Mure negre din pădure,
Sloi de gheață din țărmure,
Apă rece din Dunăre.
— Bădiț, bădişorul meu,
Mure negre n-au-nflorit,
Sloi de gheață s-au topit,
Apa-n Murăş s-a-ncălzit.
— Mîndro, mîndruleana mea,
Mare eşti, puțin pricepi.
Mure negre-s ochii tăi,
Sloi de gheață inima, .
Apa rece, gurița.

Transcrierea este absolut identică. Dedesubt, ca material comparativ, Jarnik scrie : „1. *desfâ legat / Sâ nu fiu voinic stricat / Că-i păcat de Dumnezeu / de un voinic tînăr ca eu.* Bacila 20". De altă mînă decît a lui Jarnik este clasificarea provizorie a textului: „baladă".

în culegere se mai află 7 variante ale acestui motiv, pe care le transcriem integral în continuare :

a) Ms. nr. 2 197.11.72, f. 2 ·--·-, t. 16 (numerotarea culegătorului). Culegător: CIRCĂ IOAN, cl. V. Localitatea: DEAJ, jud. Mureş. Data: 1872.

Frunză verde ruptă-n cinci,
Plin e codru de voinici,
La tot fagu cîte cinci.
Dar la fagu cel mai mare,
Zace-un voinic de lingoare,
Gu mîndruță la picioare
Şi-1 tot roagă să se scoale.
— Bade, bădişorule,
Ori tu mori, ori tu te scoală,
Ori dă-mi şi mie din boală,
Că eu, zo, m-am şi urît,
Eu să-ți mai mut perina,
De la umbră pîn'la soare.
Bădița din grai grăia :

b) Ms. nr.
torului). Cu
Localitatea :

c) Ms. nr.
Jarnik). G
Localitatea:

Ge-i, bădiţo, leacul tău?
— Mîndro, mîndruleana mea,
Leacul meu e acela :
Mură coaptă din pădure,
Apă rece din Dunăre,
Sloi de gheaţă din ţărmure.
— Bădiţ, bădişorul meu,
Mura coaptă n-o-nflorit,
Sloi de gheaţă s-a topit,
Apa rece s-o-ncălzit.
— Mîndro, mîndruleana mea,
Mare eşti, puţin pricepi.
Mura coaptă-s ochii tăi,
Sloi de gheaţă-s buzele,
Apa rece-i guriţa,
Să-mi stîmperi inimuţa.
Pleacă-te de mă sărută
Şi te du de te mărită,
Că şi eu m-oi însura,
Mîndro, de m-oi mai scula.

La v. 15, alături de „teu", culegătorul scrie şi „tuu"; la fel la v. 27: „tui", lîngă „tei",

d) Ms. nr. 2 197.11.137, f. 4^v, t. 25 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: POP IAGOB, cl. VII. Localitatea : NUŞENI, jud.Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. Poartă clasificarea provizorie: „farmecu".

în grădină şi-n stupină,
Este-un măr şi este-un păr.
în trupina mărului,
Este-un pat albuţ de brad.
Da în pat cine-i culcat?
Da bădiţa mort de beat,
Mort de beat, mort de beteag,
Că, zo, badea-i fermecat.
Că l-a fermecat mîndră,
C-a vrut badea-a a o lăsa,
Cu trei spini în trei grădini.
Şi badea din grai grăia :
— Mori, mîndruţă, ori te scoală,
Ori-mi dă şi mie boală,
Să bolesc şi eu cu tine,
— Batăr într-un an de zile.
Ba eu, bade, nu ţi-oi da,
Nice eu nu m-oi scula,
Pîn'tu mie mi-i aduce :
Apă rece din Dunăre,
Sloi de gheaţă din ţărmure,
Mure negre din pădure.
— Mîndro, mîndruleana mea,
Apa rece s-a-ncălzit,
Sloi de gheaţă s-a topit,
Murele s-au vestejit.
— Bade, bădişoru meu,
Mare eşti, puţin pricepi,
De cum nu te nădăieşti,
Apa rece-i gura ta,
Sloi de gheaţă-s buzele,
Mure negre-s ochii tăi.

e) Ms. nr. 2 197.11.65, f. 7^v--8^r, t. 27 (numerotarea culegătorului). Culegător: CEAUŞEANU ALEX. cl. VI. Localitatea : PORUMBENI, jud. Harghita. Data : 1872.

Geme codrul de voinici,
La tot fagul cîte cinci.
La fagul cel din cărare,
Zace badea de lingoare,
Gu mîndruţă la picioare.
Ea din grai aşa grăia :
— Bade, bădişorul meu,
Ori tu mori, ori tu te scoală,
Ori îmi trămite şi mie boală,
Că mi-am urît zilele,
Mutîndu-ţi perinele,
De la umbră pîn'la soare,
De la soare pîn'la boare.
— Eu, mîndră, nu m-oi scula,
Pînă tu nu mi-i aduce
Apă rece din Dunăre,
Sloi de gheaţă din ţărmure,
Mure negre
Din rug verde...
... Apa rece-i gura ta;
Sloi de gheaţă, faţa ta;
Mure negre-s ochii tăi.

f) Ms. nr. 2 197.11.129, f. 2^v--3^r, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător : RADU SIMION, cl. V. şi RADU IOAN, neidentificat. Localitatea : BELDIU, jud. Alba. Data : 1863.

Frunză verde trei urzici,
Plinu-i codru de voinici,
La tot fagul cîte cinci.
Numa la fagu din vale,
Zace badea de lingoare,
Mîndră plînge la picioare
Şi din grai aşa grăia :
— Mori, bădiţă, ori te scoală,
Ori îmi dai şi mie boală,
Gă eu mi-am urît traiu
Să-ţi tot mut căpătîiu
Şi la boare, şi la soare,
Şi la draga de răcoare.
Bădiţa din grai grăia :
— Mîndră, mîndruleana mea,
Atunci, mîndro, m-oi scula,
Cînd tu mie mi-i aduce
Mure negre din răzoare,
Coapte fără leac de soare;
Sloi de gheaţă din Dunăre.
Mîndruţă din grai grăia :
— Bădiţ, bădişorul meu,
Mure negre-s ochii mei —
Pune-i, bade, lîngă-ai tăi —,
Sloi de gheaţă-ai gura mea —
Pune-o, badeo, lîngă-a ta.
Bădiţa din grai grăia :
— Mîndruţ, mîndruleana mea,
Mare eşti, puţin pricepi.
Pleacă-te şi mă sărută
Şi te du de te mărită.
Nu ţi-o deie încă vestea grea,
Că nădejdea de la mine
I ca sîrma de subţire.
Mîndruţă din grai grăia :
— Bădiţ, bădişorul meu,
Eu atunci m-oi mărita,
Cînd tu, bade, ti-nsura,
Să văd pre cine-i lua.
De-i lua una ca mine,
Să-ţi deie Dumnezeu bine;
De-i lua-o mai frumoasă,
Pice-i carnea de pre oasă;
De-i lua una mai bună,
Să trăieşti cu ea o lună;
De-i lua-o mai străioară,
Deie Dumnezeu să moară.
Să vii şi la uşa mea,
Că şi eu te-oi milui
G-o cojiţă de mălai.
Şi nici aia nu ţi-oi da,
Pînă cînd te-oi întreba :
Fostu-ţi-am dragă, sau ba?

g) Ms. nr. 2 197.11.154, f. 2^v--3^r, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: PETRUŢ AXENTE, cl. VI. Localitatea: GIUFUD, jud. Alba. Data: 1863.

Vai de mine, ce să fac,
Gă bădiţa mi-i beteag
Şi zace către părete

–

(Vezi Amz

XX. M
rotarea lui
Materialul
nr. 250).

XXL M
lui Jarnik).
calitatea : I
Altă varia
(numerotare
V. Localita
1872.

1

Variante p
GIU DE
366; Th
jud. Bistr
nr. 251).

XXII
tarea cul

NIOR, cl. VI. Localitatea: RÎPA DE JOS, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. Aproape identic e textul: ms. nr. 2197.11. 161, f. 1 ᵛ' - 2 ‹›, t. 4 (numerotarea culegătorului). Gulegător: PINGIU PETRU, cl. VI. Localitatea: RĂŞINiVRI, jud. Sibiu. Data: 1863.

De cînd mama m-o făcut
Nici un bine n-am avut,
Tot în codru am şezut
Şi nimica n-am văzut:
Nici luna, nici soarele,
Fără căprioarele.
Căprioară, surioară,
Du-mă-n poala codrului
Unde-i apa Oltului. . .
Mă luai pe Olt în vale,
Mă-ntîlnii cu mîndra-n cale.
Eu am prins a o-ntreba:
— Mai dat-ai gura cuiva?
Ea a prins a se jura:
– Să mă bată-anatema
De-am mai dat gura cuiva,
Afară de dumneata.
Ea de dreaptă ce era,
Icoanele se-nturna.
– Vezi, lele, dreptatea ta,
Că-i dreaptă ca secera;
Nu ţi-ai ţinut credinţa.
Fugi acum în lumea toată,
Gă de mine eşti lăsată,
Gu mare foc blestemată.

(Vezi *Amzulescu*, nr. 256).

XXIII. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 82 ‹* -ᵛ', t.: *Baladă de la Năsăud*. Gulegător: MOLDOVEANU SIMION. Materialul nelocalizabil. Data: 1876 (vezi Amzulescu, nr. 276).

XXIV. Ms. nr. 2 197.11.53, f. 1 ‹- - 3 ‹-, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: DANCU PETRU, cl. V. Localitatea: ŢAPU, jud. Alba. Data: 1863. Fragmentar (numai 5 versuri) materialul: ms. nr. 2 197.11.118, f. 4 v., t. 13 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: RUSU AUGUSTIN, cl. V. Localitatea: UIOARA, jud. Alba. Data: 1863:

De oi prinde a cînta,
Toţi codrii răsuna,
Munţii s-or cutremura,
Văile s-or tulbura,
Pietrele s-or despica.

S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: ms. nr. 2 197. 11.115, fişa nr. 45, cu deosebiri de transcriere. Astfel, Jarnik adaugă la v. 2: *vor*, scriind: *toţi codrii vor răsuna*. Materialul e clasat printre *fragm* [ente]. Variantă publicată: Cocişiu, p. 472-473 (Localitatea: UNGRA, jiul Braşov. Data: 1934) (vezi Amzulescu, nr. 286).

XXV. Ms. nr. 2 197.11.82, f. 1 ‹' — ᵛ', t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: BLAGA PAUL, cl. VIIL Localitatea: FĂRĂGĂU, jud. Mureş. Data: 1863. Poartă nota culegătorului: „pene pe câmpie e in usu". Jarnik notează ca variantă:, ‚fet'a Banului dein tier'a Hatiegului", subliniază v. 41; la v. 49 subliniază: *turcului;* v. 53 şterge *dusă* şi scrie *ducea;* subliniază v. 64 şi îl pune între ghilimele. în culegere mai sînt 4 variante ale textului şi le transcriem integral:

a) Ms. nr. 2 197.11.167, f. 1. ‹* -ᵛ', t. 1 (numerotarea culegătorului). Culegător: MOLDOVEANU IOAN, cl. VIL Localitatea: BUNGARD, jud. Sibiu. Data: 1863.

în poartă la Ţelegrad,
Este-un fecior de bogat,
Maică-sa de el a stat,
Pîn'feciorul s-a-nsurat
Şi-a luat fată de sărac.
Nici trei zile n-au durat
De cînd el s-a însurat
Şi-a-nceput a o mustra
Feciorul şi maică-sa:
– Tu, fată de om sărac,
Ce-ai căutat după bogat?
— Dar el la ce m-au luat,
Doar a avut ochi în cap
Şi m-au văzut că-s de sărac.
Luni e tîrg la Baia Mare
Şi m-oi face vînzătoare
Ga şi-o vacă pieritoare
Şi frumos mă voi găta
Gu veşminte de la maica,
Din umeri pînă-n călcîie
Tot cu veşminte de-Anglie.
Şi din grai aşa grăi:
— Dacă tu-n tîrg ăi sosi,
Să iei tîrgul de-a lungul,

Şetrile de a rîndul
Ş-ospătăriile de-a număru.
Gu-un turc bătrîn se-ntîlni
Şi din grai aşa grăi:
— De vîndut ţi-i nevasta?
— De vîndut mi-i, zău, asta.
N-o vînz că nu ştie lucra,
Gi o vînz c-aşa-i lumea,
întreabă turcu: Cît e preţul pre ea?
Fecioru-aşa-i răspundea:
— Una sută şi cinci lei
Şi tot atîţi mănunţei.
Turcu-ncepu-a număra,
Nevasta a suspina
Şi din grai aşa grăia:
Decît servitoare turcilor
Mai bine rugină pietrelor
Şi nutremînt peştilor.
Mai încolo cu frate-so se-ntîlni
Şi din grai iară-aşa grăi:
— De vîndut ţi-i nevasta?
— De vîndut mi-i, zău, asta.
— Ia banii cumetre ta
Şi-omeneşte-ţi nevasta.
Să trăieşti, şogore cu bine,
Să ştii că-i soră cu mine.

b) Ms. nr. 2 197.11.81, f. 1 ‹'~ᵛ', t. 1 (numerotarea culegătorului). Culegător: BITEA IOAN, cl. VII. Localitatea: CUT, jud. Alba. Data: 1863.

Tinerel copil de sîrb,
De tînăr te-ai însurat,
Mîndră soţie-ai luat
Şi greu ghir ţi-au aruncat.
Vînduşi oi şi vînduşi boi,
Vînduşi mori, vînduşi viitori,
Vînduşi vii, vînduşi moşii
Şi tot nu te putuşi plăti.
Veni timpu ce acesta
Ca să îşi vîndă nevasta
Şi din grai aşa grăia:
— Gată-te mîndruţă mea,
Gată-te, mîndruţo, bine
Şi aide la tîrg cu mine
Şi-ai la tîrg la Glogovăţ
Unde au mîndrele preţ.
Şi ei dacă se ducea
Gă la ei îmi nimerea
Chiar feciorul Banului
Din ţara Ardealului,
Nepotu Gostanului.

2

însemnăr
la Marien
„Glogove

c) Ms.
lui Jarnik
Localitatea

Şi din grai aşa grăia :
— Măi nevastă, draga mea,
Să-ţi spui ce am auzit
Că e tîrgul la Baţa
De-şi vinde omul nevasta.
Da te-apucă, draga mea,
Şi te piaptănă frumos
Şi te-mpleteşte pe jos
Şi-ţi fă cosiţa în şasă,
Amîndouă-n doisprezece.
Nevasta se apuca
Şi frumos se pieptăna
Şi la Baţa îşi pleca.
Cînd în Baţa au intrat,
Un copil de turchişor
Aşa din grai îşi grăia :
— De vîndutu-i nevasta?
— De vîndutu-i, zău, asta.
Copil nimic nu zicea
Făr'căpeneag roş tindea,
Prinse bani a număra
Şi nevasta-a lăcrăma
Şi din grai aşa grăia :
— Măi bărbate, dragul meu,
Cum te-ndură Dumnezeu
De tu pe mine mă dai,
Vai, într-o ţară străină,
Şi la o limbă păgînă?
Copilu în locu sta
Şi bani nu mai număra
Şi din grai că şi grăia :
— Măi nevastă, draga mea,
Aicea-i ţară străină,
Da io nu-s limbă străină :
Eu-s fecioru banului
Din ţara Ardea [ljului.
Da ea că din grai grăia :
Şi eu-s fata banului
Din ţara Ardea [ljului.
El din grai aşa grăia :
—- Ia-ţi, şogore, nevasta
Şi banii lîngă dînsa
Şi dacă tu i-i găta,
Să vii că tot ţi-oi mai da
Şi să nu vinzi pe sora.
Da, şogore, să-mi spui mie,
Au sora nu-i torcătoare,
Au nu-i ţesătoare,
Au nu-i cusătoare.
Da sora mi-i torcătoare
Şi sora mi-i lucrătoare,
Tu eşti un prădător mare.

însemnări Jarnik : v. 36 şterge „nevastă" şi scrie „bărbate", evident *lapsus calami* al culeg. ; am adoptat modificarea lui.

d) Ms. nr. 2 197.11.160, f. 3'- - 4'-, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: POP IOAN JUNIOR, cl. VI. Localitatea: COLIBI, jud. Alba. Data: 1863.

Prăpădit-o, prăpădit,
Prăpăditu-s-o doi fraţi.
După-un fecior din cel sat
Şi fata s-o măritat,
Şi cinele de bărbat
îndată în tîrg a mînat.
Cum în tîrg că o intrat,
Un fecior l-a întrebat:
— Alele, şogore, lei,
Ai vîndut şi nevasta?
Şi el a răspuns aşa :
— De vîndut îi de asta.
Şi prinsă bani a număra,
Şi nevasta-a lăcrăma,
Şi din gură-a blăstăma :
— De-ar da Domnul Dumnezeu
Să n-ajungă banii tăi.
Şi decă bani le-au ajuns,
Şi la crîşmă s-au dus.
— Alele, nevastă, le
De trei zile de cînd bem
Şi nu ne mai întrebăm
Care de unde sîntem.
— Io îs fata banului
Din ţara Haţegului.
— Io-s fecioru banului
Din ţara Haţegului.
Şi ei fraţi că s-or aflat
Şi din gură-au cuvîntat:
— Na-ţi, şogore, nevasta
Şi nu ţi-o mai preda,
Că-ţi mai dau bani pre cît ţi-am dat
Şi dacă ţi-i găta,
Hai la niin'că ţi-oi mai da.

(Vezi Amzulescu, nr. 287).

XXVI. Ms. nr. 2 197.II.4, f. 1 '\-'-, t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IONAŞ ANDBEI, cl. VI. Lccalitatea : ROŞIA DE SECAŞ, jud. Alba. Data : 1872. Partea a doua a cîntecului e dialogată: înaintea v. 17 şi 23 scrie: *Podarii,* înainte de v. 21 şi 26, *Nevasta.* S-a păstrat copia personală a lui Jarnik : B.O.S., ms. *Pop-Reteganul,* cu transcrierea absolut identică. în culegere se mai află 4 variante ale motivului şi altele 4 ale unui motiv înrudit (subtitlul 3). Le transcriem în continuare :

a) Ms. nr. 2 197.11.61, f. 2 '-, t. [7} (numerotarea noastră). Culegător: BUSONIU VASILE, cl. V. Localitatea: TĂUNI, jud. Alba. Data: 1863.

Pe la noi pe sub pădure,
Merge-o nevăstuţă-n lume
C-un fiuţ mai mic în braţă
Şi fiul tare plîngea,
Nevasta din grai grăia :
— Taci, fiule, nu mai plînge,
Că hoţii ne-or auzi
Şi-n cale ne vor ieşi,
Şi pe mine m-or lua,
Şi pe tine te-or ţîpa.
— Ai, nevastă, lumea noastă,
Ţîpă-ţi copilu-n pămînt
Şi vin'cu noi la hoţit !
— Copilu nu-l voi ţîpa,
Pînă capu-n sus mi-a sta !
Că copilu e-nvăţat,
în apă caldă scăldat
Şi în leagăn legănat.
— Da i-om face-un legănel,
Intr-un vîrf de cărpinel;
Cînd \intul s-a trăgăna,
Copilu s-a legăna.

b) Ms. nr. 2 197.11.67, f. 1 '% t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: COSTEA NICOLAE, cl. V. Localitatea: MÎNĂRADE, jud. Alba. Data: 1863.

Foaie verde-amărăciune,
Merge-o nevăstuţă-n lume,
Merge să se prăpădească
C-un fiuţ micuţ în braţă.
Foaie verde lemn sucit,
Hoţi-n cale i-a ieşit:
— Nevastă, fiuţul tău,
îngroapă-lu în pămînt
Şi hai cu noi la hoţit.
Nevasta din grai grăia :
— Fiul nu-l voi îngropa
Şi-i voi ftce-un legănuţ,
în tufă de cărpinuţ.
Gînd vîntu va trăgăna,
Fiul mi l-a legăna.

c) Ms. n
Jarnik). Gul
tatea : ŞAR

d) Ms.
Jarnik). G
Materialul

e) Ms.
lui Jarnik
VASILE,

jud. Cluj. Data : 1863. în subtitlu : „Cîntec popular de pre Tîrnava".

Pre țărmuri de Tîrnăviță,
Se preîmblă-o copiliță,
Cu mîni albe-n puzdunar,
Cu ochi negri sub umbrar
Şi tot strigă : — Măi podare,
Măi podare, meşter mare,
Adă podul la margine
De mă trece şi pre mine.
Ga să merg în țara mea,
Să beau apă limpezea.
Că de cînd s-în țara voastă,
O-nflorit pomnii pre coastă,
Am beut tot apă groasă
Şi mi-am piert fața frumoasă,
Podaru-a răspunde-ncepe :
— Noi pre tine-atunci te-om trece,
Cînd pre noi ni-i săruta-re
Şi dulce ni-mbrățoşa-re.
— Ba eu nu voi săruta-re,
Mai bine m-oi desculța-re,
Poale albe-oi redica-re
Şi prin apă m-oi băga-re,
Iară de m-oi îneca-re,
Sufletu vost samă-a da-re.

S-a păstrat copia personală a lui Jarnik : B.O.S., ms. *Pop-Reteganul*, cu transcrierea absolut corectă.

f) Ms. nr. 2 197.11.53, f. 4*, t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : DANCU PETRU, cl. V. Localitatea : ȚAPU, jud. Alba. Data : 1863.

Pre țărmuri de Tîrnăviță,
Se plimbă o copiliță
Cu mîni albe-n buzdunar,
Gu ochi negri subt umbrar,
Cu cuvîntu la podar
Cu ochii la luntrar.
— Podari, podăreii mei,
Trageți pod la țărmurei,
Să mă duc la țara mea,
Să-mi beau apă limpezea.
Pîn-am fost la țara voastră,
Am băut tot apă groasă,
De mi-am băgat boala-n oasă.

g) Ms. nr. 2 197.11.127, f. 2% t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TODEA IOAN, cl. V. Localitatea : TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data : 1863.

Pe uliță în Bistriță,
Se preumblă-o copiliță,
Gu mîni albe-n buzdunari
Şi cu fața sub umbrari,
Se tot roagă de-un podari :
— Podari, podari, meşter mare,
Direge podu bine ;
De cînd podu s-o stricat,
Mulți voinici mi s-o-necat.
S-o-necat şi-un diecel
Şi mi-o fost ibomnicel
Şi-mi pare rău după el.

h) Ms. nr. 2 197.11.64, f. 4% t. 26 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: CĂLUȚ CANDID, cl. V. Localitatea : GERGHIZEL, jud. Mureş. Data: 1872.

Pe uliță prin Bistriță,
Se preîmblă-o copiliță,
Copiliță de armean,
Cu mîni albe-n buzunar
Şi se roagă de podar:
— Podar, meşter mare,
Dă podul mai tare,
Că s-a-necat un diecel,
Drag ibovnicul meu.

Variantă publicată : Cocişiu, p. 467 (Localitatea: MATEIAŞ, jud. Braşov. Data: 1937) (vezi Amzulescu, nr. 288, tip I).

XXVII. Ms. nr. 2 197.11.81, f. 2* - 3*, t. 12. Culegător: BITEA IOAN, cl. VII Localitatea: CUT, jud. Alba. Data : 1863. Jarnik subliniază v. 53 — 58 şi la v. 2 numele eroului : *Toma Alimoş.* în culegere se mai găsesc 3 variante ale motivului, pe care le transcriem mai jos :

a) Ms. nr. 2 197.II6, f. 1* - 2, t. 4 (numerotarea culegătorului). Culegător: LAZĂR ALEXE, cl. VI. Localitatea: ALĂMOR, jud. Sibiu. Data: 1872.

Strigă Tonea la fereastră :
— Ieşi afară, tu nevastă !
Ieşi afară pînă-n prag,
Nu te teme de ciumag.
— Ba afară n-oi ieşi,
Că badea-i culcat în pat,
Gu puşca plină la cap,
Cu pistoale la picioare :
De-oi păşi el m-a simți,

De-oi călca el m-a puşca.
Strigă Tonea-a doua oară :
— Ieşi afară pînă-n prag 1
Ea afară a ieşit
Şi Tonea a apucat-o
Şi pre cal o aruncat-o
Şi dusă zile şi nopți
Pîn la-o rece făntîniță.
Tonea din grai a grăit:
Să şedem şi să mîncăm
Şi apă rece să bem.
Tu nevastă, tu frumoasă,
Cată-mi, tu, mie în cap.
Se uită în sus pre mare,
Sus pre marc, pre sub soare
Şi-o văzut un pui de ciută,
Mititel şi rătăcel
Şi-a gîndit la fiul ei
Şi din ochi a lăcrămat,
La Tonea-n cap i-a picat.
Tonea atunci s-a trezit
Şi din grai aşa-a grăit:
— Alelei c . . .
Că de cîndu-s pre pămînt,
în cap semne n-am avut,
Dar tu c . . . , mi-ai făcut.
Dar ea din grai a grăit :
— Eu, Tone, nu ți-am făcut.
— Dacă, mîndră, ți-i aşa,
Tu te du la casa ta.
Ea înapoi a pornit,
La fereastră a sosit.
Mîndra fiul şi-1 culca
Şi din gură cuvînta :
— . . . . fiul mamei,
Că mama mare creşte-te-a
Şi ea carte da-mi-ți-a
Şi numele mumă-ta
Să-i scrie cu argințel
Că de-acela-i puținei,
Numele măicuța-ta
Se scrie cu negreală
Că de-aia-i multă-n țară.

b) Ms. nr. 2 197.11.26, f. 1 * '- 2% t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : MIHĂLȚEANU ŞTEFAN, cl. VI. Localitatea: OHABA, jud. Alba. Data: 1863.

Strigă, doamne, cine strigă,
Strigă Toma Alimoş,
Voinic de țara de jos :

Gă pre Iovan l-au cruntat
Şi-a lui cap l-au tăiat

Ivan de părere rea,
El din grai aşa grăia :
— Doamne, ce mi-a fi-aceasta,
Să rămîi de doi odată,
Şi de mamă şi de tată.

c) Ms. nr. 2 197.11.167, f. 2" ~ \ t. 3 : *Toma.* Gulegător : MOLDOVEANU IOAN, cl. VIL Localitatea : BUNGARD, jud. Sibiu. Data : 1863.

Strigă Toma la fereastră :
— Ieşi afară, -albă nevastă.
— Zău, eu, Toma, aş ieşi,
Dar bărbatu de m-o simţi,
El de tot m-a omorî.
Căci dînsul e mort de beat,
Gu puşca plină la cap
Şi cu pistoale
La picioare
Şi-am o soacră durăitoare
Şi-o uşă scîrţîitoare.
— La soacră dă-i mătrăgună,
Uşa unge-o cu slănină.
Strigă la fereastră-a doua oară :
— Ieşi, albă nevastă, -afară
Şi mi-i da un vas cu apă.
Ea vasu-n mînă că l-au primit
Şi afară au ieşit
El de mînă-o a luat-
Şi pre cal o-a aruncat
Şi prin codri s-au luat,
Tot prin codri
Gu vreo trei.
— Şi-auzi, Toma, auzi, dragă,
Auzi, Toma, pui de ţarcă,
Cum plînge fiuţul meu.
După-amat sufletul meu.
Dar Toma, cîne cu faţă . . .
— întoarce-te de mă-nvaţă,
Ga eu ce să minţ acasă?
— Aruncă veşminte muiereşti
Şi ia veşminte bărbăteşti
Şi te pune la fereastă
Şi te . . sălaş de noapte.
Şi ea-n ăstu mod se duse
Şi la fereastă se puse
Şi din grai aşa zise :
— Sălaş de noapte nu mi-i da?
— Zău, eu sălaş ţi-aş dona,
Dar am un fiuţ mititel
Şi nu poţi repausa de el.
— Da mumă-sa murit-o, au pierit-o
Sau cu altul fugit-o?
— N-au murit, nici au pierit,
Făr'cu altul au fugit.
— Sălaşul aş întreba,
Dar ea de s-ar înturna,
Atunci ce-ai face cu ea?
Frige-o-ai, au tăia-o-ai,
Sau de totu arde-o-ai? —
— N-aş arde-o, nici tăia,
Făr'cu vin roşu-o-aş ţinea.
— Aşa dară, eu -s mama pruncului,
Stîmpărarea sufletului.
Ea în casă au intrat
Şi la copil s-o plecat.
El cuţitul l-au luat
Şi grumazii i-au tăiat.
Pruncul din grai grăi :
— O tată, sufletul meu,
Nu te ierte Dumnezeu,
Cum nu iertaşi pre mama
Să-mi stîmpere inima.

Vezi Amzulescu, nr. 288, tip. II)

XXVIII. Ms. nr. 2 197.11.139, f. 3*, t. 19 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863. Jarnik subliniază la v. 5 cuvîntul *zlătar* şi pune semn de întrebare. (Vezi Amzulescu, nr. 293).

XXIX. Ms. nr. 2 197.11.108, f. 2' - 4*, t. 1. Culegător : VULCAN IOAN, cl. VIL Localitatea : or. BLAJ, jud. Alba. Data: 1863. Jarnik scrie cu creionul pe margine: „pietate către muma rea". S-a păstrat copia personală a lui Jarnik : B.O.S., ms. *Pop-Reteganul,* cu deosebiri de lectură la v. 25 : *Ea acasă;* v. 31 : o *luară;* v. 48 : o *morii;* v. 59 : *i-a plouat;* v. 68 : *Neluată;* v. 70 este omis în mod nejustificat ; v. 92 : *să vază.* în culegere încă 4 variante :

a) Ms. nr. 2 197.11.134, f. 3' ~-, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). „Feciorul lui Ştefan Vodă". Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863.

Vineri seara l-o făcut
Sîmbăta l-o botezat,
Duminică 1-o-nsurat,
Luni armele i le-o dat,
Marţi la tabără-a plecat
Şi din grai aşa-o «răii :
— Maică, măiculita mea,
Grijeşte-mi nevasta mea.
Dă-i colac în lapte dulce,
Că de azi, mîne m-oi duce
Şi cu vin roş strecurat
Prin năframa de mătasă
Să nu se ducă de la casă.
Ea bine că o grijit
Gu coajă-arsă de pre masa.
De slugile ei rămasă.
Apoi de mînă-o luat
Şi din grai o cuvîntat :
— Haide, noră, prin grădină,
Să-ţi dau flori ca la nurori
Şi să trecem şi gardul.
Doar ţi-i găsi bărbatul.
Ea gardul l-o trecut,
Pre bărbat nu l-o văzut.
Apoi de mînă-o luat
Şi-n temniţă o băgat.
Nici-o lună nu s-o-mplinil,
Cînd el la maicâ-sa-o vini
Şi din grai aşa-o grăit :
— Maică, măiculeana mea,
Unde e nevasta mea ?
Ea la soacră-ta . . .
Du-te de o vezi.
Ei calul l-o înşelat
Şi acolo s-o cărat
Şi din grai o cuvîntai :
— Maică, măiculita mea,
LJnde mi-i nevasta mea ?
— De cîndu-n mină ţi-o-am dat,
Pragul nu mi l-a călcat.
El pre la temniţă primbtîndu-se,
O auzit-o glăsindu-se :
— Adă-mi, doamne, ceaiul *meu*
Să mă-ntîlnesc cu soţul meu.
El cînd astea o-auzit,
în uşă s-o trîntit.
Ea afară o ieşit
Şi amîndoi s-o cuprins,
Amîndoi s-o luptat,
Dumnezeu i-o iertat.
Pre el 1-o-ngropat la răsărit
Şi pre ea la sînţit.
Din elu o răsărit
Un măr din o gutuie,
Din ea o viţă de vie.

Nota culegăt
mia marturi

b) Ms.
tarea iui Ja
Localitatea :

Hai arată-mi țărîna
Ca să-mi stîmpăr inima.

Numa mă-uit că-mi eşti măicuță,
Că te-aş lua de cosiță,
Şi te-aş duce pe uliță,
Să se mire țările,
Cum se țin nurorile.

La v. 43, culegătorul scrie *etc,* indicînd caracterul fragmentar al textului. Am pus puncte de suspensie.

c) Ms. 2 197.11.174, f. 2 ·*"ᵛ-, t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MILAGIU VASILE, cl. V. Localitatea: ŞARD, jud. Alba. Data: 1872.

Copilaş de vinerea
Sîmbăta l-au botezat,
Duminica s-a-nsurat,
Luni cătană l-au luat,
Marți la tabără-au plecat.
El din grai aşa grăia :
— Maică, măiculeana mea,
Grijeşte bine nevasta,
Dă-i colac şi lapte dulce,
Doar de la noi nu s-o duce.
Măicuța 1-a d-ascultat,
Cînd la tabără-au plecat,
în temniță ea-o-a băgat,
De mîncare ce i-o dat?
Spălătură de pre vase,
C-aşa-i data la crăiasă;
Din ciubăru porcilor,
C-aşa-i data robilor.
Nevasta din grai grăia :
— Bate, Doamne, papura
Să se-ntoarcă tabăra
Să vină şi-al meu George.
Şi tabăra s-a-nturnat
George la poartă-au strigat:
— Maică, măiculeana mea,
Dar arată-mi nevasta !
Maică-sa din grai grăia :
— Da, zo, George, dragu maicăi,
Cînd la tabără-ai plecat,
Nevasta ți-am îngropat.
Dar George din grai grăia :
— Maică, măiculeana mea,
Hai da,-arată-mi mormîntu
Ga să-mi stîmpăr sufletu.
Maică-sa din grai grăia :
Multe ploi că o plouat
Mormîntu s-o astupat.
Dar George din grai grăia :
— Maică, măiculeana mea,
Dar dă-mi dară cheile
Să descui temnițele.
Maică-sa din grai grăia :
— Dar, George, dragu măicuței,
Io-n fîntînă m-am uitat
Şi cheile le-am scăpat.
Şi George s-au mîniat.
Şi la temniți au plecat,
Cu piciorü-n uşă-a dat,
Uşa-n patru s-au crăpat,
Nevasta că şi-au aflat.
— Mîndră, mîndruleana mea,
Ge pofteşti tu soacră-ta?
— Eu nemica nu-i poftesc,
Meargă-n lume să trăiască,
Gu mine nu mai vorbească;
Meargă-n lume şi se ție,
Mie soacră nu-mi mai fie.

d) Ms. nr. 2 197.11.178, f. 2ᵛ- - 3ᵛ-, t. 2 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: MĂRGULEȚ IOAN, cl. VI. Localitatea: CERGĂU MARE, jud. Alba. Data: 1863.

La vale, la vale,
Este casă mare
Gu fereşti la soare,
Uşa la răcoare.
Da-n ea cine şede?
Şede-o nor c-o soacră.
Noră rău beteagă
Şi din grai grăia :
— Măiculeana mea,
Dă-mi o țîr'de apă,
Că inima-mi seacă I
— Lasă, noro, lasă,
Pîn's-o face seară.
Seara s-o făcut,
Nora şi-o cerut:
— Măiculeana mea,
Dă-mi o țîr'de apă !
Soacra sa o zis :
— Lasă, noro, lasă,
Pîn'ziuă s-o face.
Ziua s-a făcut,
Nora şi-o cerut.
Sus spre răsărit,
Noi am obicit.

Un voinic dormind.
Ce-i în aşternut?
Busuioc mănunt.
Şi la căpătîi?
Frunză de gutui.
Ce e la mijloc?
Stîlp de busuioc.
Ce ai la picioare?
Floare de cicoare.
Ce-i de coperiş?
Frunză de măcriş.

însemnări Jarnik : v. 24 subliniază şi pune semn de întrebare la ,,obicitu". Variantă publicată: Cocişiu, p. 464—465 (Localitatea: GĂLVASĂR, jud. Sibiu. Data : 1937) (vezi Amzulescu, nr. 306).

XXX. Ms. nr. 2 197.11.129, f. 3ᵛ' - 4ᵛ*, t. 4. Culegător : RADU SIMION, cl. V şi RADU IOAN, neidentificat. Localitatea: BELDIU, jud. Alba» Data: 1863. în culegere mai sînt 2 variante şi un fragment al motivului. Le transcriem integral în continuare :

a) Ms. nr. 2 197.11.164, f. 2ᵛ' - 3% t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea : GALTIU, jud. Alba. Data : 1863.

Pe marginea Oltului
E-urma fofologului . . .
Unde Oltul se coteşte,
Şede Radu şi prînzeşte
Şi mumă-sa-1 dojeneşte :
— Auzi, Rade, dragul mamei,
Lasă-mi-te tu de rele,
Gă te-oi plînge-ntre curele
Şi lasă-te de furat,
Că te-oi plînge spînzurat.
— De rele nu m-oi lăsa,
Pînă capu-n sus mi-a sta.
Gă pînă-am fost tinerel,
Gă mă-nvățaşi tîlhărel,
Furam brişti şi custurele
Şi-ți părea bine de ele.

S-a păstrat şi copia personală a lui Jarnik : B.O.S., ms. *Pop-Reteganul*, cu deosebiri de lectură la v. 8 : *în curele;* v. 14 adaugă: *nu m-învâțai plugârel;* v. 15 (resp. 14): *Ci m-învâțai.* După *fofologului* şi *brişti,* semne de întrebare. Trimitere comparativă la varianta următoare : „16 : că furam şi Barbu 3".

b) Ms
Jarnik). G
calitatea :

c) Ms
Jarnik). C
tatea: UI

Textul eî
v. 3 : *hop,*
asia (vez

XXX
lui Jarnik
calitatea :
Transcrie
t. 8. Cu
FĂRĂGĂ

— Dar dc ce, soruca mea ?
Doară lu te-aî supărat,
Pentru ce eu nu te-am dat,
După-un fecior de-mpărat?
— Ma, eu nu m-am supărat,
Pentru ce tu nu m-ai dat,
După-un fecior de-mpărat,
Că la astă-mpărăție
Debe multă avuție:
Numai la nouă cumnați,
Trebe nouă murgi gătați
Cu chingi de aur legați;
Numai la nouă cumnate,
Trebe nouă potilate
Cu brîie de-aur legate.

La v. 14, în loc de *asta*, scrie *arsa*. Nota culegătorului : „pe câmpie e in usu" (vezi Amzulescu, nr. 316).

XXXII. Ms. nr. 2 197.11.82, f. 1 - - 2 -, t. 2. Culegător : BLAGA PAUL, cl. VIII. Localitatea: FĂRĂ 6-ĂU, jud. Mureş. Data : 1863. Cu creionul Jarnik scrie „poterea amorului, fet'a maestra" şi notează la v. 33 „sin paharu o spriginesce" ; v. 49 desparte emistihial „betiu maremangiu"; v. 45: „vasele de lemnu uscate nm tienu apa". Textul e însoțit şi de o notă a culegătorului : „e in usu pe câmpie in jurulu Făragăului". S-a păstrat copia personală a lui Jarnik : B.O.S., ms. *Pop-Reteganul*, cu transcrierea aproape exactă (la v. 10 scrie : *Cînd tu mi-i omori)*, a variantei pe care o transcriem integral mai jos: ms. nr. 2.197. 11.157, f. 2* — 3\ t. 2 (numerotarea lui Jarnik), Culegător : POPAZU IOAN, cl. VI. Localitatea : zona Sibiului. Data : 1863.

Strigă-o fată din cea poartă
La fecior din foişor :
— Ta-mă, badeo, ia-mă, dragă,
Nn-mi mai arde inima,
Ca soarele țarina ;
Nu-mi mai arde sufletu,
Ca soarele, pămîntu.
— Mîndro, mîndruleana mea,
Eu atuncea te-oi lua,
Cînd tu mi li-i omorî
Pre frate-to cel mai mic.
— Bădiț, bădişorul meu,
învață-mă să-1 omor.
— Eu, mîndro. te-oi învăța.
Du-te seara la stupină,
Cînd te-apropii, încet vină
Că este-un măr cîrjobat
Şi un şerpe spînzurat,
Şi din gură sînge-i cură,
Din coadă venin picură
Şi-1 dă, mîndro, lui să-1 bea,
Că tu-i fi soția mea.
Sora cătră frate zice :
— Mă tu, frate şi voinice,
Lasă boii la cînii
Şi plugu la putredu,
Fiarele la rugineală,
Na, pahar de osteneală.
Frate-so curn 1-a băut,
Mintenaş au şi murit.

O altă variantă prezintă o interesantă contaminare cu balada întemnițatului şi iubitei sale (vezi Amzulescu, nr. 243). O transcriem în continuare : ms. nr. 2 197.11. 65, f. 1 ' — 2-, t. 4 (numerotarea culegătorului). Culegător : CEALŞEANU ALEX., cl. VI. Localitatea: PORUMBENL jud. Harghita. Data: 1872.

Cine, Doamne, a văzut
Copil tînăr ca un rug,
Să-1 petreacă printre puşti
De-a lungul oraşului,
Tisturi de-a-mpăratului ?
Tisturi de-a cetăției,
Pînă-n pragul temniței?
în temniță l-au băgat,
Cu fiarele l-au.legat.
La lună, la săptămînă,
Veni drăguța cea bună.
— Căpitan, sufletul meu,
Slobozi-mi drăguțul meu,
Că mi-oi vinde bertița
Şi ți~oi plăti temnița,
Şi mi-oi da mărgelele,
Şi ți-oi plăti fierele.
Pre dînsul l-au slobozit,
Ea din grai aşa-a grăit:
— Vină bade, vină dragă,
Vină bade, de mă ia.
— Io, mîndră, [că] te-aşi lua;
Dar fratele tău cel mai mare,
îmi îmbla în pasul meu
Şi lucră în gîndul meu.
Mîndră, de-1 vei otrăvi,
Noi, mîndră, bine-om trăi.
Pre frate l-o otrăvit
Şi din grai aşa-a grăit:
— Vină bade, vină dragă,
Vină bade, de mă ia,
Că mi-am ucis fratele.
— Io, mîndră, nu te-oi lua,
Că tu de te-i mînia
Şi cu mine-i face-aşa !
Ea-napoi s-a înturnat,
La frate-su-a alergat,
Din inimă suspinînd
Şi din gură blăstămînd :
Pentru cîne de străin,
Mi-am omorît frate bun !
Florile le-a retezat,
Pre frate-su 1-a-mpănat
Şi frumos 1-a îngropat.

(Vezi Amzulescu, nr. 321).

XXXIII. Ms. nr. 2 197.11.164, f. 1 - - 2*\ t. 1 (numerotarea culegătorului). Culegător : OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea: GALTIU, jud. Alba. Data: 1863. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: B.O.S., ms. *Pop-Rdeganul*, cu deosebiri de transcriere la v. 6: *şi Mircea;* v. 11: *cămaşa;* v. 22: *coleaşă (?);* v. 23 : *zeu;* v. 33 : *fălci* (?); v. 36 : *şi aia-o* şi cu note comparative la cea de-a doua variantă din culegere (pe care o transcriem mai jos) : v. 39 : „mă îmbrăcam Barbu" ; v. 42 : „că-i Barbu" ; v. 46 : „se căznea Barbu" ; [v. 49 : j ,,împărătească Barbu 1." Transcriem varianta a doua: ms. nr. 2 197.11.83, f. l-\ t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BARBU PATRICIU, cl. VIL Localitatea : GALTIU, jud. Alba. Data : 1863.

Sus la Țara Românească,
La băcia ciobănească,
Este-o masă ce luceşte,
Bătută cu solzi de peşte.
După masă cine şede?
Şede Codrea cu Mircea
Şi, zău, ei se tot mustra.
Mustra Mircea pe Codrea :
— Unde, Codre, mi-ai vărat,
De-aşa rău nu ți-au umb'at?
îi chemeşa ca tina
Şi fața ca hîrtia.
— O, eu, Mirce, mi-am vărat,
La poartă la Țeligrad,

XX
merotar
cl. VI.
Fragm
(numer
TE, cl
1863.

— Tu, George, dacă-i sosi,
Intră-n casă, intră-n masă,
Nu bea vin nestrecurat,
Gă pre tin'te-or otrăvi
Gu otravă din dumbravă,
Gu iarbă din trei grădini
Gu apă din trei fîntîni,
Aşchiuţă din portiţă,
Şi păr galben din cosiţă.

XXXV. Ms. nr. 2 197.11.26, f. 4ʳ- "ᵛ-, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: MIHĂLŢEANU ŞTEFAN, cl. VI. Localitatea: OHABA, jud. Alba. Data : 1863. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik : ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 3, cu deosebiri de transcriere la v. 4 : *pană* şi v. 15 : *bei bine*, ultimele 3 versuri lipsesc din copia editorului. După *Reteagului* (transcris cu literă mică), pune semn de întrebare. în culegere se mai află două variante :

a) Ms. nr. 2 197.11.164, f. 4ʳ', t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: OLTEANU PAUL, cl. VI. Localitatea : GALTIU, jud. Alba. Data : 1863.

— Frunză verde rugule,
Aleargă-te, murgule,
Pe şesuri ca pe răzoară.
— Măi stăpîne, cum eşti cîne,
Bată-te ziua de mîne !
Gîte crîşme-s pîngă cale,
La toate le dai parale.
Oh, tu bei cu mîndrele,
Pre min'mă bat muştele.
De mi-ai fi tu stăpîn bun,
Mi-ai da un porţiu de fîn
Şi-ncă unul de ovăz
Ga să te port mai frumos,
Că tu eşti un om fălos.

S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 38, cu transcrierea exactă şi cu trimiteri comparative neexhaustive la varianta următoare : „8 bei 10 tu ah stăpîn bun 12 da şi unul Barbu 5". Clasificat la „sat. varia". Varianta a doua :

b) Ms. nr. 2 197.11.83, f. 2ʳ-, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BARBU PATRICIU, cl. VIL Localitatea: GALTIU, jud. Alba. Data: 1863.

— Frunză verde, rugule,
Aleargă-te murgule,
Pe şesuri Ca pe răsuri.
— Măi stăpîne, tu eşti cîne,
Bată-te ziua de mîne.
Gîte crîşme-s pîngă cale,
La toate le dai parale.
O, tu bei cu mîndrele,
Pre min'mă bat muştele.
De mi-ai fi tu, ah, stăpîn,
Mi-ai da un porşor de fîn,
Da şi unul de ovăz,
Ga să te port mai frumos,
Că tu eşti un om fălos.

XXXVI. Ms. nr. 2 197.11.112, f. 2ʸ', t. 17 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea : TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. V. 24, sâ adăugat de Jarnik.

XXXVII. Ms. nr. 2 197.11.147, f. 2ᵛ* - 3ʳ', t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IOSIF, cl. VI. Localitatea: or. BLAJ, jud. Alba. Data: 1863.

XXXVIII. Ms. nr. 2 197.11.139, f. 1ᵛ", t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: B.O.S., ms. *Pop-Reteganul*, cu o singură diferenţă de transcriere la v. 13 : *pociu*. Materialul clasificat la : „bal" [ade].

XXXIX. Ms. nr. 2 197.11.17, f. 4ʳ' ~ᵛ-, t. 14 (numerotarea culegătorului). Gulegător anonim, iar materialul nelocalizabil. Data : 1870.

XL. Ms. nr. 2 197.11.114, f. 2ᵛ\ t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: TODORAN NICOLAE, cl. VI. Localitatea : CHESLER, jud. Sibiu. Data : 1872. Nota culegătorului: „Acesta a fostu o intemplare".

XLI. Ms. nr. 2 197.11.186, f. 2ʳ\ t. 7 (numerotarea culegătorului). Culegător : TÎRNĂVEANU IOAN, cl. V. Localitatea: SUSENI, jud. Mureş. Data: 1863. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: B.O.S., ms. *Pop-Reieganul*, cu diferenţe de transcriere la v. 10 : *calci;* v. 14 : *animalelor* (?); v. 23 : nu *te-oi strînge*. A doua variantă o transcriem integral : ms. nr. 2 197.11.179, f. 2ᵛʳ - 3ʳ', t. 15 (Numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARGU GEORGE, cl. V. Materialul este nelocalizabil. Data : 1863.

Merge mîndră la fîntînă
Cu cofiţa într-o mînă
Şi tot merge ea cîntînd,
Floricele lepădînd,
Floricele gălbinioare,
Voinicii să s-omoare.
Cînd or vrea să le miroasă,
Să le intre doru-n oasă,
Tot în cale-i să se uite,
Urmuliţa să-i sărute.
Mîndră, mîndră, copiliţă,
Gu sîn alb de porumbiţă,
Nu da foc inimilor,
Dă pace voinicilor.
G-ai să dai preste-un păcat,
Cu marghiolul cel din sat.
Mîndră rîde şi nu crede,
Voinicelul că mi-o vede
Şi-o urmează cît colea
Şi pune mîna pe ea.
Mîndro, mîndro, nu mai plînge,
Voinicelul mi te strînge,
Cu tot dorul satului,
Cu focul bărbatului.

XLII. Ms. nr. 2 197.11.188, f. 8ᵛ;, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : CORDESCU NICOLAE, cl. VIL Localitatea: ALECUŞ jud. Alba. Data: 1863.

XLIII. Ms. nr. 2 197.11.159, f. 7ᵛ', t. 12 (numerotarea culegătorului). Culegător: POPESCU IOAN JUNIOR, cl. VI. Localitatea: RÎPA DE JOS, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863.

XLIV. Ms. nr. 2 197.11.69, f. 5ᵛ', t. 14 (numerotarea lui Jarnik). „Viers popular". Culegător: CIURA ALEXANDRU, cl. VI. Localitatea: BUCIUM, jud. Alba. Data: 1863.

XLV. Ms. nr. 2 197.11.126, f. 1ʳ' ~ᵛ', t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ŢĂRANU IOAN, cl. VIL Localitatea: CHEŢANI, jud. Mureş. Data: 1863.

NOTE ŞI VARIANTE LA MATERIAL

Clasifica
căsătoria

XLVI
lui Jarni
dentifica
S-a păst
Pop-Rete
supărare

XLVI
(numerot
cl. VI
Data :

XLV
(numero
VIL L
Data: 1

XLI
rotarea c
NIOR,
Bistriţa

L. M
tarea lu
Localita
Din cic

LI.
tarea lu
VIII. L
Alte var
a) X
Jarnik).
Localit

b) Ms. nr. 2 197.11.124, f. 5ʳ', t. 25 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: TĂMAŞ IOAN, cl. VIII. Localitatea : ABRUD, jud Alba. Data : 1863.

Mă sculai de dimineață,
Prin negură şi prin ceață
Şi luai puşca-ntr-o mînă,
Şi mă dusei prin grădină,
Găsii iarba tăvălită
Şi pre mîndră adormită.
Dădu murgul cu piciorul
Şi trezi mîndră din somnu.
— Bade, bădişorul meu,
Mînce-ți cînii murgul tău,
Cum mi-ai stricat somnul meu.

c) Ms. nr. 2 197.11.106, f. 10ᵛ', t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STANCU IOAN NEGRU, (nedentificat). Materialul este nelocalizabil. Data : 1868 (?)

Neguriță şi cu ceață,
Mă sculai de dimineață
Şi luai puşca pe mină,
Şi mă dusei prin grădină.
Aflai iarba tăvălită
Şi pe mîndră adormită,
Şi-mi da murgul cu picioru,
Şi sări la mîndră somnul,
Şi sări mîndră descinsă,
Ca şi-o luminuță-aprinsă.

Variantă publicată : Pop-Reteganul, p. 165, t. 83 (Localitatea: RETEAG, jud. Bistrița-Năsăud).

LII. Ms. nr. 2 197.11.19, f. 18ᵛ- ~ᵛ-, t. 41 (numerotarea culegătorului). Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Altă variantă, pentru care s-a păstrat şi copia personală a lui Jarnik : B.O.S., ms. *Pop-Reteganul*, cu diferențe de transcriere la v. 3 : *că-s* şi v. 10 : *ne vom întîlni*, are caracter fragmentar. O transcriem în continuare : ms. nr. 2 197.11.160, f. 2 ᵛ- — 3 ʳ-, t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : POP IOAN JUNIOR, cl. VL Localitatea: COLIBI, jud. Alba. Data : 1863.

Pe din jos de prundurele,
Mergînd, Doamne, două stele . . .
Da nu-s stele, -s surorele . . .
Una rîde, una plînge
Ceealaltă-aşa zicea :
— Taci tu, soră, nu mai plînge,
Că pre noi,, soră, ne-or duce
Una-n sus la răsărit,
Alta-n josu la sfințit
Şi noi atunci ne-om tîlni,
Cînd o face plopu pere,
Salca albă porumbele
Şi răchita pere moi,
Să mai mince doi cu doi
Şi noi, mîndră, amîndoi.

LIII. Ms. nr. 2 197.11.19, f. 6ᵛ- -ʳ', t. 11 : „Nevasta frumoasă". Culegător : N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Jarnik pune semne de întrebare după *bai* (v. 17): *smochină* (v. 19); *bolîndul* (v. 25) şi *călinii* (v. 40). Un mic fragment, ms. nr. 2 197.11. 179, f. 3ᵛ-, t. 18 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: MARCU GEORGE, cl. V. Materialul este nelocalizabil. Data : 1863.

— Cine seoarțiie la fereastă?
— Mița de la ceea casă.
— Latri, latri, fa nevastă !
Că-i cu cuşma țurcănească,
Cu mustața haiducească,
Cu mustața lungă trasă
Şi-i se vede umbra-n casă.

LIV. Ms. nr. 2 197.11.14, f. 2ᵛ\ t. 16. Culegător: HOSU CONSTANTIN, cl. V. Localitatea: LIVADA SOMEŞ, jud. Cluj. Data: 1863.

LV. Ms. nr. 2 197.11.19, f. 14ʳ' -ᵛ', t. 30 (numerotarea culegătorului). N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

LVI. Ms. nr. 2 197.11.140, f. 1ᵛ., t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea • MAIOREŞTI, jud. Mureş, Data: 1863. Pro= babil fragment din *Miorița.*

LVII. Ms. nr. 2 197.11.129, f. 1*' -ᵛ', t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător : RADU SIMION, cl. V%i RADU IOAN, neidentificat. Localitatea: BELDIU, jud. Alba. Data : 1863. în culegere încă 3 variante, pe care le transcriem în continuare :

a) Ms. nr. 2 197.11.146, t 1ᵛ' - 2ʳ', t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: POP IOAN SENIOR, cl. V. Localitatea:' LECHINȚA, jud. Bistrița-Năsăud. Data : 1863.

Pre colnic, pre cel colnic,
Merge-o pruncă c-un voinic.
Voinicul merge călare,
Prunca merge pre picioare.
Ea din grai aşa grăia :
— Suie-mă, bade, călare,
Că nu poci merge pre picioare,
Că, zău, drumu-i zgrunțuros
Eu nu poci merge pre jos.
El din grai aşa grăi :
Ba, mîndră, nu te-oi sui,
Că murgul mi-i tinerel
Şi mi-i mare greu pre el.
— Zu, zu [zu], murguțul meu,
Ori doară ție ți-i greu,
Oi de ceața cîmpului,
Ori de colbul drumului,
Ori de cest trupşor a meu.
— Ba, zău, mie că mi-i greu
De năravul tău cel rău.
Gă la cîte crîşme treci,
Tu la proptează mă legi.

b) Ms. nr. 2 197.11.82, f. 2ᵛ', t. 4. Gulegător: BLAGA PAUL, cl. VIII. Localitatea: FĂRĂGĂU, jud. Mureş. Data : 1863.

Pe cel deal, pe cel colnic,
Merge-o pruncă şi-on voinic.
Voinicul merge călare,
Prunca merge pe picioare,
Blăstămindu-şi norocul
Şi . . . cu focul.
Voinicul din grai grăia :
— Mîndră, mîndruleana mea,
Nu-ți blăstăma norocul

Cu nota de
c) Ms.
noastră). C
litatea : T.

D. BASME, POVEŞTI, SNOAVE, TRADIŢII

I. Ms. nr. 2 197.IL7, f. _ₒᵛ', t. [1]. Gulegător: EREMIA GEORGE, el. V. Localitatea : BUCURESGI, jud. Hunedoara. Data: 1872. De o altă mînă de cît a culegătorului: „cetită de George Eremia" (ATh 1525 A.)

II. Ms. nr. 2 197.11.12, f. 3 - 6 ', t. [29] (numerotarea noastră). Gulegător: GOGA ILIE, cl. VII. Localitatea: HĂGHIG, jud. Covasna. Data: 1863. (ATh 882.)

III. Ms. nr. 2 197.11.16, f. U'-3 -, t. [1 a] (numerotarea noastră): *Un fecior measer.* Culegător: ALDEA IACOB, cl. VIII. Materialul nelocalizabil. Data: 1863. Jarnik subliniază expresia: „torta ceriului" (ATh 560 562, 577)

IV. Ms. nr. 2 197.11.16, f. 3--6 «, t. [1 a'] (numerotarea noastră). Acelaşi culegător, aceeaşi dată. Materialul este nelocalizabil (ATh 510, 403)

V. Ms. nr. 2 197.11.25, f. 1 ' - , t. [1 a]. Culegător: SĂBĂDUŞ IOAN, cl. VIII. Localitatea: CĂPiLNA DE JOS, jud. Alba. Data: 1863. în formula inițială îl foloseşte pe ,,sum". (ATh 511 A.)

VI. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 72 '-77 % t. : „Împăratul cu doi feciori". Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data • 1876 (ATh 950.)

VIL Ms. nr. 2 197.11.36, f. 3^-4-, t. [9] (numerotarea noastră): *Fabula.* Culegător: CORDESCU NICOLAE, cl. VII. Localitatea: ALECUŞ, jud. Alba Data : 1863 (ATh 955.)

VIII. Ms. nr. 2 197.11.41, f. 1-~2-, t. [1 a] (numerotarea noastră). Culegător: CRIŞAN M. IOSIF, cl-VIL Localitatea; SÎNBENEDIC, 'jud. Alba. Data • 1863.

IX. Ms. nr. 2 197.11.73, f. 1-3-, t. [1 a] (numerotarea noastră) : *Fabulă poporală.* Culegător : CIORTEA GEORGE, cl. V. Localitatea : PEȚELCA, jud. Alba. Data: 1865 (ATh 425 c.)

X. Ms. nr. 2 197.11.78, f. 2 vt. [15] (numerotarea noastră). Culegător: ALUTANU IOAN, cl. VIL Localitatea : or. FĂGĂRAŞ, juci. Braşov. Data : 1863. Numeroase sublinieri cu creionul : „imperatu", „una feta", „Domnedieu cu sintulu Petru", „saculetiu cu tabacu, o pipa sî o cîrgia" (ATh 330 B.)

XI. Ms. nr. 2 197.11.78, f. 3'-4*, t. [16] (numerotarea noastră). Acelaşi culegător, din aceeaşi localitate şi la aceeaşi dată. Numeroase sublinieri cu creionul şi nota: „Judecat'a divina, pietatea lui F. frumosu catra mumasa". în culegere se mai află trei variante ale acestui basm, cu diverse contaminări şi situații epizodice, pentru care comunicăm, în continuare, conținutul lor:

a) Ms. nr. 2 197.11.90, f. 1 '-4 «, t. [1 a] (numerotarea noastră) : Fabulă. Culegător DEACU ALEXE, cl. VIL Localitatea : DOŞTAT, jud. Alba. Data : 1863.

Murind un împărat, soția şi copilul lui fură izgoniți din cetate. Ei s-au stabilit într-o pădure, trăind într-o colibă. într-o noapte maseră la ei Dumnezeu şi Sf. Petru şi, pentru adăpost, dăruiră băiatului o săgeată. Băiatul ajunse vînător. O dată nimeri la un palat, în care locuiau

nouă zmei. Cu ajutorul săgeții, răpuse pe opt din ei. Al nouălea îl rugă să nu-i ia viața şi el îl iertă, dar îl închise într-o odaie din palat. O aduse apoi şi pe maică-sa acolo, poruncindu-i să umble peste tot, în afară de camera zmeului. Ea a intrat totuşi, s-a îndrăgostit de zmeu şi 1-a eliberat. Zmeul se gîndea mereu cum să-1 omoare pe băiat. O sfătui pe mamă-sa să se prefacă bolnavă şi să-i ceară băiatului să-i aducă apă de unde se bat munții în capete. El porni în căutarea apei şi ajunse la o casă. în lipsa stăpînilor, mătură casa şi aduse apă. Cînd colo aceasta era casa Sf. Vineri, care, întorcîndu-se de la biserică, îşi găsi casa dereticată şi, ca să-1 răsplătească, îi spuse cum să reuşească a găsi apa după care plecase. Băiatul o izbîndit şi, venind spre casă, a mas din nou la Sf. Vineri. Aceasta i-a schimbat apa. Văzînd că nu l-au putut răpune, zmeul a sfătuit pe mamă să-1 trimită pe băiat după carne de purcel de scroafă sălbatică. Ca şi prima dată, băiatul ajunse la Sf. Vineri, care-1 sfătui cum să fure purcelul şi i-l înlocui la întoarcerea din călătorie. Mamă-sa puse la cale atunci o altă înşelătorie. îi pregăti o baie şi îi dete să rupă o funie groasă ca să-i cerce puterea. El o înfăşură pe după mîini şi, cînd trase s-o rupă, funia îi intră în carne, tăindu-i-o pînă la os. Atunci apăru şi zmeul şi-1 întrebă ce moarte îşi doreşte. El ceru să-1 taie, să-1 pună în desagi pe cal şi să-i dea drumul în lume. Zmeul a făcut aşa, iar calul, care se învățase cu drumul la Sf. Vineri, îl duse la uşa ei. Sf. Vineri îi potrivi toate mădularele la un loc, le unse cu untură din purcelul adus de el şi-1 învie cu apa pe care i-o schimbase odinioară. Apoi îl învăță cum să se răzbune pe zmeu. El se prefăcu într-o pasăre şi zbură la mamă-sa, care petrecea cu zmeul. Văzînd pasărea, mamă-sa ceru zmeului să i-o prindă. Zmeul urcă în copac după ea, dar, stingherindu-1 paloşul, îl aruncă la pămînt. Pasărea se dete peste cap, se făcu iarăşi om, luă paloşul şi-1 ucise pe zmeu. Mamă-sa a fost răpusă de paloş prin judecată divină.

b) Ms. nr. 2 197.11.88, f. 1"-4% t. [1] (numerotarea noastră) : „Voinicu din floare-nflorit". Culegător : ISAC GEORGE. Localitatea : ILIŞUA, jud. Bistrița-Năsăud. Data: 1876-1877(?).

Neavînd ce să dea copiilor de mîncare, un om sărac porni să-1 caute pe Dumnezeu, să-1 mustre pentru nedreptate, întîlnindu-se cu Dumnezeu, fără a-i cunoaşte spuse pe cine caută. Dumnezeu îl sfătui însă să rupă o floare cu care să meargă la împărat, că o să primească mare bogăție pe ea. El a făcut aşa, a obținut bani buni şi s-a întors acasă. împăratul a trimis floarea fetei sale, pe care o ținea închisă într-un turn, şi aceasta, mirosind-o, rămase grea. împăratul o izgoni de la palat, ea merse într-o pădure unde născu un băiat. Dumnezeu şi Sf. Petru

îl botezar
un paloş
vînător. î
surile uno
sirea lui.
rugămințil
odaie a pa
şi o aduse
în camera
Ademenit
goste. Pen
pădească
şi să-1 tri
lupilor. El
poaica se
urechile ş
îi mai det
avea vreo
îl trimise
reuşi de
şi recunoş
pot omorî
feciorului
pentru a-i
să-1 chem
ciorul lega
Acesta ce
ale sale ş
şi leii de
fărîme. M
cior din
lăsîndu-i
şi să-1 ap
runci să u
slujitorii s
cauza unu
folosința
împăratul
plîngînd,
degetul fe
țigan care
aruncă tru
cerînd-o
timp, îl a
aduseră b
frate călca
iminentă
în care as
Ea rupse
tori să-1 c

nuntaşilor ţiganul căzu de pe scaun. împăratul îl pedepsi pe acesta cu moartea şi pe urmă făcură „un ospăț, pe un fund de săculeț, umbla [indescrifrabil] pînă-n buric şi în gură nici un pic". S-a dus apoi la maică-sa ca s-o elibereze. Ea umpluse cele 7 butoaie cu lacrimi. El o aduse în împărăţia lui. Mamă-sa, ca să se răzbune pentru moartea zmeului, puse osciorul acestuia în aşternutul lui, iar acesta înţepîndu-se muri. Leul descoperi însă crima, scoase osul veninos şi, cu ajutorul celorlalte animale, îl învie pentru a doua oară. Prin judecată divină, maică-sa a fost omorîtă de paloş. El a continuat să trăiască fericit şi „de n-a murit şi astăzi trăieşte".

c) Ms. nr. 2 197.11.98, f. 1ʳ-2ᵛ, t. [11 (numerotarea noastră). Gulegător: FLOREA IOAN, cl. VIL Localitatea : IAŞI, jud. Braşov. Data: 1863.

Doi copii orfani aveau o vacă şi se hotărîră s-o vîndă Băiatul plecă spre oraş şi în drum se întîlni cu un „fleseriu", care îi ceru vaca şi-i dete în schimb trei cîini. Gu aceştia s-a întors el acasă, iar cîinii le aduceau tot ce aveau nevoie. După o vreme, le veni poftă să plece in lume. Merseră pînă sosiră la o colibă într-o pădure. Acolo trăiau doisprezece hoţi. Cîinii i-au omorît pe toţi, afară de unul, care se prefăcu mort şi scăpă. A doua zi, cînd băiatul era dus la vînat, hoţul care scăpase se dete cu binişorul pe lîngă fată, cum să-l omoare pe băiat, iar ei să se căsătorească. Cînd veni băiatul acasă, ea se prefăcu bolnavă şi-i ceru să trimită cîinii la „apoteca" de la marginea pădurii, să-i aducă niscai medicamente. Cum se îndepărtară cîinii, sosi şi hoţul şi vroi să-l omoare. El ceru doar atîta : să-i dea voie să cînte din fluier. Cum începu să cînte, au şi apărut cîinii, care-1 făcură pe hoţ bucăţele. Pe soru-sa, ca pedeapsă, o închise într-o peşteră, iar el plecă în lume. Ajunse într-un oraş, unde erau peste tot numai flamuri negre. Află că un balaur s-a stabilit lîngă cetate şi cere zilnic cîte o fată. Acum a sosit rîndul fetei împăratului. El merse spre balaur, îndepărtă fata, asmuţi cîinii asupra fiarei şi ei o făcură bucăţi. împăratul i-o dădu pe fată în căsătorie. Peste un an o scoase pe soru-sa din peşteră. Cei trei cîini erau în realitate feciorii împăratului şi erau blestemaţi pe timp de nouă ani să slujească în acest chip. Cum trecu termenul, se făcură iarăşi oameni şi petrecură cu toţii fericiţi (Pentru tot ciclul: ATh 315, 590.)

XII. Ms.nr. 2 197.11.89, f. 1ʳ-4ᵛ, t. [1] (numerotarea noastră): *Fabulă poporală.* Culegător : GIORTEA GEORGE, cl. V. Localitatea : PEŢELGA, jud. Alba. Data : 1865 (ATh 710.)

XIII. Ms. nr. 2 197.11.91, f. 1ʳ-3ᵛ, t. [1] (numerotarea noastră). Culegător: TOHATI VASILE, cl. VIL Localitatea: TĂURE, jud. Bistriţa-Năsăud. Data: 1863. Numeroase sublinieri cu creionul (ATh 306.)

XIV. Ms. nr. 2 197.11.91, f. 3ᵛ-6ᵛ, t. [2] (numerotarea noastră). Acelaşi culegător, aceeaşi localitate şi aceeaşi dată (ATh 302 + 313 j*.)

XV. Ms. nr. 2 197.11.92, f. 1ʳ-4ᵛ, t. [1] (numerotarea noastră) : *Proză populară.* Culegător: HĂMBĂŞĂNU DĂN1LĂ, cl. VII. Localitatea: RĂŞINARI, jud. Sibiu. Data: 1863. (ATh 300.)

XVI. Ms. nr. 2 197.11.94, f. 1ʳ-4ᵛ, t. [1 a] (numerotarea noastră). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. Vi1. Localitatea : ASINIP, jud. Alba. Data: 1863.' Numeroase sublinieri cu creionul şi notarea tematicii: „face o biserica dein care lipsesce cuculu dein dunga raiului" (ATh 550.)

XVII. Ms. nr. 2 197.11.95, f. 1ʳ-4ʳ, t. [1] (numerotarea, noastră). Culegător: BUGNERIU IOAN, cl-VII. Localitatea: or. BLAJ, jud. Alba. Data: 1863.

XVIII. Ms. nr. 2 197.11.96, f. 1ʳ-4ᵛ, t. [1] (numerotarea noastră): *Poveste.* Culegător: STUPINEANU IOSIF, cl. VII. Localitatea : DELURENI, jud. Mureş. Data : 1863 (ATh 328.)

XIX. Ms. nr. 2 197.11.97, f. 2ʳ-6ᵛ, t. [1] (numerotarea noastră) : *Doi copii cu părul de aur.* Culegător : RADU IOAN, cl. VIII. Localitatea: BELDIU, jud. Alba. Data: 1865-1866, cu titlul: *Una fabula de pre Muresiu scrisa de I. Rad, octavan.* (ATh 707.) Variantă: ms. nr. 2 197.11.141, f. 2ʳ-6ʳ, t. : *Cele trei surori.* Culegător : POP GEORGE, cl. V. Localitatea : CERGHID, jud. Mureş. Data : 1863.

Un tînăr împărat avea obiceiul de a umbla noaptea travestit prin cetate, ascultînd ce spun supuşii săi. într-o seară, auzi vorbind 3 fete : una se oferea să-i facă pîine şi ţipai, a doua să-i facă de mîncare, a treia să-i facă 2 băieţi cu păr de aur şi o fată cu părul pînă la brîu, dacă ar deveni împărătesc A doua zi, împăratul chemă pe toţi locuitorii cetăţii şi-i întrebă ce-au vorbit în noaptea precedentă. Fiecare povesti cîte ceva. Veni şi rîndul fetelor. De frică, ele spuseră totul, iar împăratul se însura cu fata cea mai mică. Cele două surori deveniră invidioase pe sora lor mai mică. Cînd aceasta trebui să nască, ele o moşiră, luară băiatul cu păr de aur şi-1 aruncară într-o apă. Apoi puseră lîngă împărăteasă o pisică moartă. Copilul fu aflat de grădinarul imperial şi salvat. împăratul adună curtea şi o judecă pe împărăteasă. Toţi deciseră să fie omorîtă, dacă lucrul se va mai repeta. Cu cel de-al doilea băiat se întîmplă la fel. Surorile lepădară copilul, punind în locul lui o cioară moartă. Curtea, considerind că „lucrurile bune-s trei, n-o osîndi nici acum la moarte" ci îi mai dădură o dală răgaz să se îndrepte. Dar cînd născu pe fata cu părul pînă în brîu, păţi la fel. Femeia fu îngropată pînă în git. Copiii crescură la grădinar. Cînd acesta muri, fata rămase în locul lui în slujba împăratului. într-o zi, veni o babă, lăudă grădina, dar spuse că lipsesc din ea pasărea care ştie toate limbile păsăreşti, pomul care cîntă toate cîntările din lume şi apa cea de aur. Fraţii săi porniră să le caute. Un bătrîn întîlnit în cale îi sfătui cum să facă, poruucindu-lc să nu se uite înapoi, după ce vor fi luat cele după care umblau. Fraţii n-au reuşit să se stăpînească şi fură prefăcuţi în stană de piatră. Fata văzu sînge pe cuţitul lăsat de fraţii ei şi porni la drum să-i caute. Ajunse la acelaşi bătrîn, care o sfătui să rupă o crenguţă din pomul ce ştie toate cîntecele, dar să nu se uite înapoi. Fata făcu astfel şi auzi nişte vaiete dureroase, dar nu întoarse capul nici o clipă. Atunci apăru o babă, stăpîna locurilor, îi dete o sticlă cu apa de aur, o colivie cu pasărea cea minunată şi o crenguţă din pomul fermecat, îi mai dete şi o unsoare cu care să-şi ungă fraţii şi alte stane de piatră (respectiv alţi voinici care nu reuşiseră în întreprinderea lor) ca să-i învie şi ca să-l întinerească pe moş. Fata făcu astfel, toţi înviară şi fiecare merse la urma lui. Fraţii veniră acasă, plantară creanga muzicală, turnară apa de aur în brazdă şi grădina se îmbrăcă într-un nor de aur, iar pasărea cînta minunat, împăratul veni în grădină şi o surprinse pe fată cu părul despletit. Cercetă lucrurile şi află despre nelegiuirile cumnatelor sale. O scoase pe soţia lui din „zid" şi o puse din nou împărăteasă, iar pe cele două surori le pedepsi : „şi tot bine trăiesc şi astăzi, de nu a murit".

XX. Ms. nr. 2 197.11.99, f. 1ʳ-4ᵛ, t. [1] (numerotarea noastră). Culegător: POP PROCOPIE, cl. VIII. Localitatea : AGRIŞU DE SUS, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863, cu titlul : *Una poveste usitata in giurulu*

Bethlenului.
reţină expresia
(ATh 516.)

XXI. Ms.
merotarea noa
cl. VIL Local
(ATh 502.)

XXII. Ms
merotarea noa
VIL Localita
Văduvul cu fa

XXIII. M
(numerotarea n
CIORTEA G
jud. Alba.

XXIV. M
păcurar cu to
V. Localitatea
(ATh 670.)

XXV. M
Culegător: M
tatea : DOŞT

XXVI. M
marin şi Tr
cl. VIII. L
1863. La r
prein cari ceh
la nota 2 : „S
a Românilor
petrece serile
economia, sea
sociale ale lor
despre Castor
împartira in

XXVII. M
Culegător: C
ALECUŞ, j

XXVIII. Ms. nr. 2 197.11.10, f. 5·-7··, t. [6]. Gulegător: GHEORGHIŢĂ N., cl. VIII. Localitatea : or. BISTRIŢA (şi jur), jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863. Nota culegătorului : „Lucrările oameniloru le mişca interesulu". Nota lui Jarnik : ,,în Prosa poporala alui Stanescu scalambata". Numeroase sublinieri în text (ATh 2 030.)

XXIX. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 105·*~~108-, t. : *Finul sfîntului Petru.* Gulegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1876 (ATh 934 A).

XXX. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 83·'-84·', t. : *Stejarul.* Acelaşi culegător, aceeaşi dată. Materialul este nelocalizabil (din Banat).

XXXI. Ms. nr. 2 197.11.27„ f, 77 ·'-79 ·', t.: *Pescarul şi nevastă-sa.* Acelaşi culegător, aceeaşi dată. Materialul este nelocalizabil (din Banat) (ATh 555.)

XXXII. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 65 ·-67 ·*, t. : *Popa Gre'eruş.* Acelaşi culegător. Localitatea : TOTOIU, jud. Alba. Data : 1878, din ciclul : *Basme popurale* (ATh 1 641.)

XXXIII. Ms. nr. 2 197.11.15, f. 1 ·'-2 ·', t. [1 a.] (numerotarea noastră). Gulegător: HORŞIA IOAN, cl. VIII. Localitatea: SÎNMICLĂUŞ, jud. Alba. Data: 1863 (ATh 1960, 1889.)

XXXIV. Ms. nr. 2 197.11.75, f. 3 ·'-4 ·', t. : *Popa şi sluga.* Gulegător: GRIŞAN TEODOR, cl. VIII. Localitatea : SÎNBENEDIC, jud. Alba. Data: 1863 (ATh 1 358, 1 725).

XXXV. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 111 ·'-112 ·\ t. : *Cui cu cui* (Poveste din bătrîni). Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1876. în culegere se mai află două variante pe care le comunicăm în continuare :

a) Ms. nr. 2 197.11.76, f. 1 ·*-2 ·', t. : *Păcală.* Culegător: POPOVICI I. GEORGE. Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Poartă, note bibliografice de altă mînă decît a culegătorului : „Gorn. Panţu o colect. de anecdote. Val. Dîmboiu [o colect. de] gîcitori". Povestea este neterminată.

Un om sărac a avut trei feciori. Cel mai mare merse în lume să intre la stăpîn. Pe drum se întîlni cu un popă, care era în căutare de servitor. Se învoiră să servească popii pînă la curtatul cucului, iar cel ce s-ar supăra mai întîi să fie pedepsit prin tăierea nasului. Prima zi, popa îl trimise să care nisip din curte pînă unde îi va arăta cîinele său, numit „Pătrunjel". Cîinele îl duse pe fecior într-o vale, iar acesta descarcă acolo nisipul. Popa se făcu a nu fi supărat de isprava slugii. O dată, popa plecă de acasă şi-i porunci băiatului să facă şi el ce va auzi că fac şi ceilalţi gospodari de pe uliţă. Prin vecini însă cineva tăia o vacă. Feciorul se apucă aşadar şi măcelări toate vacile popii. întorcîndu-se acasă, popa se prefăcu din nou a nu fi supărat. Altă dată, popa îi porunci să facă o fiertură şi să pună mult pătrunjel în ea. Bineînţeles, sluga a tăiat şi a fiert căţelul. Altă dată, popa plecă de acasă şi din nou porunci slugii să facă ceea ce va vedea că fac şi alţi vecini. Or, un vecin tocmai îşi dărîma casa, ca să-şi clădească alta nouă, iar sluga porni să-1 imite, stricînd casa popii. Popa, supărat foc, se sfătui cu nevastă-sa ce să facă spre a scăpa de slugă. Preoteasa se oferi să se urce într-un pom, cîntînd ca cucul. Aşa şi făcu. Popa dădu slugii simbria, dar acesta se duse să vadă cum arată un cuc ; pasă-mi-te pînă atunci nu mai văzuse unul. Se duse aşadar şi scutură pomul, pînă ce preoteasa căzu din pom, betegindn-se. Din nou popa trebuie să se prefacă a nu fi supărat. într-o zi îi puse pe fecior să-i facă un pod, care să fie tare la o călcătură şi moale la alta. Sluga execută porunca, tăind oile popii şi aşezîndu-le pe unele cu spatele ; iar pe celelalte cu burta în sus, pentru a fi călcătură popii după dorinţă. Speriat de atîtea pagube, popa se declară mîniat, la care feciorul îi taie nasul. Apoi popa se pregăti să fugă din sat. Puse cărţile într-un sac şi ieşi pînă afară. în acest timp, sluga. . . (neterminat).

b) Ms. nr. 2 197.11.121, f. 1·'-2 ·-, t. [Ij. Culegător: STANCIi: IOAN, cl. VIII. Localitatea: STRAJA, jud. Alba. Data : 1863, cu nota culegătorului : „de pre la Belgradu".

A fost ce a fost; de n-ar fi, nu s-ar povesti...

Fiul cel mai mare al unui om foarte sărac vroi să intre slugă şi ceru învoirea tatălui său. Acesta îl sfătui să intre la oricine, numai nu la un popă cu barba roşie. Tînărul întîlni tocmai un asemenea popă şi refuză să se bage slugă la el. Popa îşi căni însă barba şi, ieşindu-i din nou înainte îl înşelă. S-au învoit ca cel ce se va supăra întîi să aibă obligaţia de a lăsa să i se taie o fîşie de piele de pe spinare.

Popa îl trimise cu vaca la păşune, îi dădu o pîine şi o ploscă de vin, cerîndu-i ca seara să i le aducă îndărăt intacte. Seara, sluga mîniindu-se, popa i-a scos fîşiile de piele, după care feciorul s-a întors acasă ruşinat. Fratele al doilea plecă şi el, dar păţi acelaşi lucru. Al treilea (Piperea, Cenuşă), cel mai urgisit de toţi, plecă şi el. Se băgă slugă la acelaşi popă, învoindu-se să slujească pînă la cîntatul cucului. E trimis şi el cu vaca la păşune, în aceleaşi condiţii ca şi fraţii săi. El însă mîncă miezul pîinii şi bău vinul, umplînd plosca cu apă. La reîntoarcere se arătă foarte mulţumit de tratament. Popa intră la griji cu noua slugă. Preoteasa îl sfătui să o urce pe soacră-sa într-un pom şi s-o pună să cînte ca cucul. Tînărul, mirat că aude cucul cîntînd în preajma crăciunului, aruncă în pom cu un lemn şi o omorî. Popa, speriat de-a binelea, se decise să fugă, luîndu-şi doar cărţile într-un sac. Piperea se ascunse la fundul sacului. încereînd popa să treacă o apă, sacul se

înmuie la fu
lia. La mal,
şi la răspun
fîşii de piele
întoarse apo

XXXVI.
Credinţa fem
Localitatea :
1 360 c.)

XXXVI
(numerotarea
COLAE JU
jud. Alba.

E. GHICITORI

I. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 18 ·'', t. : *CimeliturL* Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data : 1875.

II-III. Ms. nr. 2 917.11.27, f. 26 ·\ t. [1 — 2] (numerotarea noastră) : *Ghicitori.* Acelaşi culegător, aceeaşi localitate şi aceeaşi dată.

IV. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 37 ·', t. nenumerotat. Acelaşi culegător, aceeaşi localitate şi aceeaşi dată.

V. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 43 ·\, t. nenumerotat. Acelaşi culegător, aceeaşi localitate şi aceeaşi dată.

VI-IX. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 65 ·', t. [1—4] (numerotarea noastră). Acelaşi culegător, aceeaşi localitate şi aceeaşi dată.

X-XIL Ms. nr. 2 197.11.27, f. 83 ·', t. [1-3] (numerotarea noastră) : *Ciumelu.* Acelaşi culegător, aceeaşi localitate şi aceeaşi dată.

XIII-XIX. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 84·', t. 1-3 (numerotarea lui Jarnik) şi [4 — 7] (numerotarea noastră). Acelaşi culegător, aceeaşi localitate. Data : 1876.

XX-XXII. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 85·', t. [1-3] (numerotarea noastră). Acelaşi culegător, aceeaşi localitate şi aceeaşi dată. Textul nr. [1] şi la f. 40 v.

XXIII. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 86·'', t. : *Ciumeli.* Acelaşi culegător, aceeaşi localitate şi aceeaşi dată.

XXIV. Ms. nr 2 197 11.27, f. 92·\ t. : *Ciumeli.* Acelaşi culegător, aceeaşi localitate şi aceeaşi dată.

XXV-XXXL Ms. nr. 2 197.11.27, f. 96*, t. 1-7 (numerotarea culegătorului) : *Ghici ghicitoarea mea.* Acelaşi culegător, aceeaşi localitate şi aceeaşi dată.

XXXII-XXXIII. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 97°/o t. [1—2] (numerotarea noastră). Acelaşi culegător, aceeaşi localitate şi aceeaşi dată.

XXXIV-XLII. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 108 ·\ t. 1 — 9 (numerotarea culegătorului): *Ciumelituri.* Acelaşi culegător, aceeaşi localitate şi aceeaşi dată.

XLTTT-LV. Ms. nr. 2 197.11.41, f. 2·V t. [2-14] (numerotarea noastră): *Giciturî.* Culegător: CRIŞAN M: IOSIF, cl. VIL Localitatea : SÎNBENEDIC, jud. Alba. Data: 1863. Textul [1] omis, fiind indescifrabil. Nota culegătorului: „Va mai urma de alta data neavendu papiru".

F. FOLCLORUL OBIC

I. Ms. nr. 2 197.11. 27, f. 67 ·--70 ·-, t. : *Versuri la nunţile ţărăneşti.* Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: SASCA MONTANĂ, jud. Caraş-Severin. Data : 1875. în culegere se mai află un număr de 13 variante ale motivului. Le transcriem integral în continuare :

a) Ms, nr. 2 197.11. 27, f. 16·* -17·% t. [8]: *Colăcăria.* Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875.

Noroc bun să dea Dumnezeu î
Ce staţi dumneavoastră, cinstiţi, fraţi,
Atîtea gloate adunate,
Cu porţile legate, cu gurile căscate,
Gu ţundrile nouă, dar toate nouă,
De nouă, da. . .,
Gu cioareci de anglie,
Petece pe ei o mie,
Cusuţi cu sula
Ca să vi se astupe gura.
Star. I :
Noi sîntem soli de la împărăţie,
Ga porţile nime să nu ni le ţie ;
Noi sîntem cu solie împărătească,
Ga vorba nime să nu ne-o clătească.
Gă cine vorba ne-o va clăti,
Cu un pahar de rachiu o a plăti
Şi tot om de omenie va fi.
Gă al nostru împărat
Pe la aceste curţi a mai umblat,
Cu puşti şi cu pistoale,
Puşcînd noaptea pe sub ţoale,
Ga dumneata cu a dumisale struţ.
Gă tînărul nostru împărat
Dimineaţa s-a sculat,
Pre mîini şi pre obraz s-au spălat
Şi lui Dumnezeu s-au rugat,
Soţia de căsătorie
Să fie tot boeri de cinste şi de omenie.
Al nostru împărat

Dreptu acestei case,
Steaua în jos ni se lăsa-/e
Şi ne-am abătut aici la dumneavoastră,
Că pare că sînteţi de limba noastră,
Să ne întrebăm de trai şi de viaţă.
Mila Domnului, că dumneavoastră bine vieţii iţi,
Că afară joc şi să veselesc,
în casă plîng şi se tînguiesc.
Dară înălţata împărătească
Ne trage cu ochii pe fereastră,
Să merem înlăuntru în casă.
Nouă nemica nu ne daţi,
Numai înlăuntru ne lăsaţi,
Că nouă înălţata împărătească
Ne-a numit un colac
De grîu frumos,
Ga pieliţa lui Hristos
Şi o cupă de vin,
Să ne facem voia deplin ;
O glajă de vinars,
Să o tragem pe sub nas,
Să închini dumneata mie
Şi cu la soţie.
De ţi-a rămînea,
Bine ţi-a părea,
Gă şi dumneata ai bea;
Şi ne-a numit două năfrămi de in,
Să ne ştergem pe musteţe de vin.
La sluga dumisale i-a numit,
O năframă de buci,
Să se şteargă la nas de muci.
Nouă nemică nu ni daţi,
Numai înlăuntru ne lăsaţi.

Star. II :

Jupîne vornice de casă,
Că Dumnezeu să te trăiască,
Că părul prin pălărie să-ţi iasă,
Nu gîndi că ni-i spăria,
Câ mai tare ne-om apropia.
Gă de ni-i ţine pînă mîne,
Noi tot de acestea ţi-om spune.
Nu gîndi că-i cerne pe jupînul ovăz,
Prin ciur şi prin sită,
Ga să fac din dînsul pită.
îl strînge în cadă grămadă
Şi să-1 opărim cu apă caldă,
Să se facă nişte bărnace,
Precum şi dumitale îţi place.
Apoi să închinăm
Gu nişte. . . mari,
Cît să saie bumbii de pe pieptari.
Dumneata gîndeşti că ai umblat tot la boi,
De nu ştii vorbi cu noi;
Gîndeşti că ai umblat tot la vaci,
De nu ştii ce să faci ;
Gîndeşti că ai umblat tot la porci.
De nu ştii vorba să ne-o întorci.
Ştim bine şi mai bine,
Că moşu scuipit pe musteţe
N-are ce căuta la uspeţe,
Moşu cu barba albă
N-are ce căuta la astă treabă.
Te cunosc pe stătu dumitale
Că eşti lingători de oale,
Te cunosc pe-a dumitale cuvinte
Gă eşti lingători de blide.
Să trăieşti mulţi ani fericiţi î
O solia să ne-o daţi,
Ori în casă ne lăsaţi,
Ga solia din casă
Mai degrabă să ne iasă.

b) Ms. nr. 2 197.11.29, f. 1r'-2v', t. [1]: ***Versul colacului.*** **Culegător: MĂLAI IOAN, cl. VI. Localitatea : LEŞU, jud.Bistriţa-Năsăud. Data : 1863.**

Ce saltă, ce bucurie,
Ce lucru poate să fie?
Ce staţi aici adunaţi,
Dumneavoastră iubiţi fraţi?
Că noi mult loc am umblat
Şi-aşa încă n-am aflat,
Aşa lucruri întogmite
încă nu ne-au fost ivite :
Afară fete jucînd,
Feciori sărind şi strigînd.
Noi vedem poarta legată,
Nu e tare rădicată,
Lîngă dînsa multe gloate
Stau strînse şi adunate :
Poarta legată cu paie,
Gloata-n cap stă să ne saie,
Gîndind să ne îngrozească,
Caii să ne prăpădească;
Legată cu lanţ de car,
Ca să nu umblăm-nzadar
Şi cu fune de fuior,
Doară v-au fost de noi dor.
Derept aceea vă rugăm
Şi svat frumos vă dăm

Să fiţi cu noi buni şi blinzi,
Nu doar că sîntem flămînzi,
Nici doar ne temem de voi —
Măcar sîntem trei sau doi —
Şi voi gloate adunate
Gu fel de gătiri armate.
Că a noastră ceată încă
Vine înapoi multă,
însă nu cu un gînd rău ;
Să ferească Dumnezeu.

Aici răspunde vornicul de casă, apoi colăcarul continuă :

Cinstite vornic de casă
Spuseşi multe, nu ne pasă,
Dumnezeu să te trăiască
Şi graiul tot să-ţi pornească.
Că să ştii cum că nemică
De cîte spui nu mi-i frică,
Gă sîntem întregi ca mărul
Şi vorbim tot adevărul.
Tînărul nostru crăişor,
Plin de pară şi de dor,
S-a sculat de dimineaţă
Şi, spălîndu-se pe faţă,
A luat un bucium mare
Şi-a suflat într-insul tare.
A adunat oaste multă,
Ce de el bine ascultă.
Noi prin codri am vinai,
Prin toate văi am umblat.
Gînd fu la miez de loc,
Aflind o urmă de fiară,
O zînă plină de pară,
Craiul ţinu iute svat.
Pre ai săi i-a adunat,
Svetnicii au svătuit,
Filozofii au gîcit:
Gă n-ar fi urmă de fiară,
Nici de sălbatecă oară,
Ci de a sa, dăruită
De sus, soţie iubită.
Pre noi ne-a trămes înainte
Să călătorim fierbinte.
Noi am venit ca prin vint,
Pre semne, pre pămînt,
Pînă-n acest cap de sat
Unde e un pod stricat ;
S-au frînt o blană cu noi
Şi am căzut deodată doi.
Pînă cînd noi ne-am sculat
Urma ni s-a astupata

Aic

Aci dă colac

c) Ms. nr.
Culegător :
este cules lî

Ce staţi aci adunaţi,
Dumneavoastră iubiţi fraţi?
Că noi mult am umblat
Şi aşa nu am aflat.
Trei luni sînt de cînd venim,
Ne uităm şi nu dormim
Şi aşa lucruri logmite
Nouă nu ne-au fost ivite.
Staţi cu toţii cu dinţii rînjiţi,
Cu ochii zgîiţi,
Cu gurile căscate
Gîndind să ne mîncaţi iepele loate.
Noi vedem poarta legată
Şi e tare ridicată.
Dinlăuntru de poartă,
Multă oaste adunată,
Stînd strinsă şi adunată,
Gîndind să ne îngrozească,
Cu cai cu tot să ne prăpădească.
Noi vedem poarta legată cu paie,
Oastea în cap stă să ne sale;
Noi vedem poarta legată cu lanţ de car,
Ca să umblăm în zadar;
Sau cu fune de fuior.
Doară v-a fost de noi dor.
Drept aceea vă rugăm
Şi sfat sănătos vă dăm
Ca să fiţi cu noi buni şi blînzi,
Că noi nu sîntem flămînzi,
Da nici nu ne temem de voi,
Măcar sîntem trei sau doi,
Şi voi, multă oaste adunată,
Gu feliuri de gătiri înarmală :
Cei mai mulţi cu puşti şi pistoale,
Mai mulţi cu mînile goale
Şi cu măciuci ferecate,
Mai mulţi cu gurile căscate.
însă nouă nu ni-i frică
De cei cu puşti şi cu pistoale,
Nici de cei cu măciuci ferecate,
Că ne vor bate,
Fără ni-i frică
De cei cu gurile căscate,
Că ne vor mînca iepele toate.
însă şi a noaslră oaste vine îndărăpt
Şi nu cu un cuget rău,
Să ferească Dumnezeu,
Ci şi sfîrşitu la ei va bun,
Precum aţi şi prins de' veste.
Cinstite staroste de casă,
Ne-ai spus multe, nu ne pasă ;
Cinstite staroste de casă,
Păru prin pălărie să-ţi iasă;
Cinstite staroste de casă,
Degete prin opinci să-ţi iasă.
Mergeţi, nu ştiu, n-am văzut,
Atuncea Ia al meu cuvînt,
Cînd maica mea m-o făcut :
M-o lovit cu o plăcintă preste gură,
Ga să-mi fie ele învăţătură,
Să nu beau pînă nu voi mînca,
Că bine nu-mi va umbla.
Iară voi gîndiţi să ne îngroziţi
Şi pre toţi să ne prăpădiţi.
Mergeţi în fundul de casă,
în cornul cel stîng de masă,
Că acolo veţi afla o năframă de lînă sură,
Să o tragă starostea prin gură
Şi încă una de cîlţi,
Să o tragă starostea prin dinţi.
De ce te ţii aşa făleţ,
Că n-ai nici un purcel creţ în coteţ;
Nici atîtea clăi de fîn,
Fără eşti un moşneag bătrîn;
Nici atîtea delniţi de iarbă,
Fără lindeni şi păduchi în barbă.
Cinstite staroste de casă,
Dumneata eşti cu barba neagră,
Aicea nici nu ai treabă;
Eşti cu barba sură.
Aicea nici n-ai mestecătură;
Eşti cu barba căruntă,
Aici nici nu eşti chemat la nuntă.
Dacă togma ieri, mai alaltăieri,
Te-am văzut Ia noi pre răzoare :
îţi păduchiai cioarecii ia soare.
Noi de cuvîntat am mai cuvînta,
Da avem o iapă de-a fata
Şi ne temem că va lepăda.

La incungiurarea cofei:

Iată că acuma îmi vine în minte
De-ale crăişorului cuvinte
Cu care ne dojenea
Pre cînd soli ne trimetea,
Ca sama bine să o luăm,
Ca să nu ne înşelăm,
Că aflăm slugi înşelătoare
Fără de ştirea crăişoarei.
lată aici vedem o cofă răzămată,
Cu apă pre a noastră samă gătată
Ca pe noi să ne stropiţi.

Dară pre noi nu ni-ţî stropi,
Gă noi pre toţi la pămînt v-**oni** zdrobi.

A doua oară se zice aşa :

Cinstite staroste de casă,
Ne-ai spus multe, nu ne pasă.
Iată şi-al nostru crăişor
Vine îndărăpt cu un cal fugaş,
Din gură mai schimbaş,
Sare preste blană ca o cătană,
Preste pod ca un protopop
Şi preste părău ca un solgăbirău,
Iară noi te rugăm
Ga întru toate să fii gata :
Gu buţi de vin,
Gu cară de fîn,
Cu saci de ovăz,
Iar de cîte am spus de n-or fi toate gata,
Va plezni cojocu în spate
Şi mustaţa jumătate,
Nu vei avea gură de a răspunde,
Nici pădure de a te ascunde.

Materialul e transcris în formă de proză. Dispoziţia versificată e a noastră.

d) Ms.- nr. 2 196.11.33, f. 1r'-4v*, t. [1] : ***Colacul la ospeţe.*** Gulegător: BARBU ISIDOR, cl. VIL Localitatea : VEŞEUŞ, jud. Alba. Data : 1863.

Ce saltă, ce veselie,
Ce lucru poate să fie?
Ce staţi aici adunaţi,
Dumneavoastră, iubiţi fraţi?
Că noi mult am umblat
Şi ca la dumneavoastră **n**-am aflat,
Atîţia v-aţi adunat,
Pare că chiar pre noi **ne-a**ţi aşteptat.
Ciuha mare ridicată,
Văz că poarta vi-i legată
Foarte tare şi vîrtos,
Tot cu fune de rogoz,
Cum o prinzi în mînă cade jos.
Pre de laturi cu paie,
Cu lacăte de cioaie
Ca caii să ni se sparie.
Dar ni s-or spăria sau **ba,**
Că mai tare ne-om băga.
Dinlăuntru de poartă,
Multă oaste adunată :
Cît puşti, cît cu pistoale,
Mai mulţi cu gurile goale;
Cit cu măciuci ferecate,

Mai mul
Dar nouă
De cei c

Dar ni-i
Câ ne v
Pre noi
Şi caii d
Mai daţi
Că tînăr
Astă noa
Puţinei
De dimi
Şi faţa a
La Dum
Mîna-n g
Un buci
Din buc
Dîn trîm
Frumoa
Patruzec
Cincizeci
Fără un
Dar de
Şi suta v
Bine, bi
Dumneze
Nu ne l
Ca şi vo
Gă să ş
De cîte
Gă noi n
Precum
Că noi s
Şi vorbi
Că tînăr
Cînd de
Cîmpuril
Cîmpuril
Munţii c
Au mers
Unde to
Nimenea
Iar tînăr
Plin de
Au adus
Şi filozo
Sfetnicii
Filozofii
Unii zic

Ga cu împăratu nostru să fie de ocară,
Altul zicea că e frunză de vie
Să-i fie de vecie,
Altul zicea că e floare de rai
Să fie de mai bun trai.
Iar tînăru nostru crăişor,
Gu sînu plin de dor,
Auzind acestea toate,
S-au bucurat dînsul foarte.
S-au întors în scări odată
Şi s-au uitat preste oastea toată
Şi ne-au văzut pre noi,
Pre aceştia, trei voinicaşi
Gu cai mai fugaci,
Din gură mai ispitaci,
Mai ageri la minte,
Mai limpezi la cuvinte.
Noi pre urmă am plecat,
Pre cer pre lumea stelei,
Pre pămînt pre urma fierei.
Tot din deal în deal,
Din vale-n vale,
Din sat în sat,
Pînă la acest cap de sat.
Aci am dat de o babă iubeață,
Gu ochii de rață,
Şedea cu c. . . gol pre gheață
Şi rîşnea păsat
Pre sama acestui sat.
Gu o mînă în coş băga.
Gu alta în c. . . se scărchina.
Dar dumneavoastră cînd de acasă ați mînat-o,
De ce nu ați scărchinat-o?
Acea babă mai bine ne-au îndreptat,
Gu degetu ne-o arătat,
Gu gura ne-a învățat
Şi au zis: — Gurgeți, feciori, curgeți,
Pînă unde veți vedea mult om adunat,
Precum la dumneavoastră am aflat.
Desigur, aici este,
Că ne-au spus două neveste.
Gă şi dînsele s-au uitat
Printr-un gard spart
Şi de bună samă aici s-au băgat.
Bine, bine, jupîne vornice de casă,
Gu barba nerasă,
Gu mustățile-mburate,
De papară da-ncărcate,
Nu ne lua cu cuvîntul
Gaşi volbura şi vîntul,
Că să ştii cum că nemică
De cîte spui nu ni-i frică.
Că noi sîntem soli împărăteşti
De la tînăru Grăişoru nostru N.N. sîntem trimeşi
Şi spre aceea sîntem minați,
Ca semn de bucurie să ne dați,
Şi mireasa să ne-o arătați.
Bine, bine, jupîne vornic de loc,
Gu cîrja de soc,
Cu ochii de motoc,
Dumnezeu să-ți dea noroc.
Şi aceea e bună şi frumoasă
Dar nu de-a o schimba pre sama noastră,
Că noi pre a noastră samă bine o cunoaştem:
Că e tineruță ca o ciută,
Cuvîntătoare, nu mută;
în frunte moțată,
Sub barbă bălțată,
Cu cizme roşii încălțată,
Cu sugnă verde îmbrăcată.
Bine, bine, jupîne vornic de casă,
Ca Dumnezeu să te dăruiască
Pînă mai vorbim două sau trei cuvintele,
Te iei pre o cale, pre cărare,
Pînă la casa dumneatale
Şi te uită-n cornu mesei,
De către căpătîiul patului,
De-a dreapta tatălui
Şi vei vedea un colac
De grîu curat
Din luna lui cuptor adunat,
în frigare de brad băgat,
Cu pene de găină împănat,
Pre sama noastră gătat
Şi o ploscă de vin
Să ne facem voia deplin;
O ştergură de in,
Să ne ştergem buzele de vin.
De va fi de fuior
Şi de aceea ni-i dor,
De va fi de bumbac
Şi de acelea ne plac,
De va fi de cîlți
Să se şteargă fetele prin dinți,
Iar de va fi de buci
Să şteargă starostea mustățile de muci*
Bine, bine, jupîne vornice de loc,
Dumnezeu să-ți dea noroc.
Eu văz că dumneata tare mă sileşti
Şi binele nu mi-1 pofteşti.
Cînd eram eu copil mic,
Maică-mea făcea nişte plăcintate verzi,
Precum dumneata nu poți să crezi
Şi eu m-am sculat de pre vatră
Să mă duc la cofa cu apă.
Maică-mea au sărit de vatră, ca un sui,
Cu cratința spartă în c . . .
Şi au luat o plăcintată lată,
M-au lovit preste această gură căscată
Şi mi-au zis mie: — Măi copile,
Să-ți fie învățătură,
Să nu bei băutură
Pînă nu-i îmbuca o bucătură.
Şi de atunci sînt jurat,
Să nu mai beu pre nemîncat.
Jupîne vornice de loc, pre cînd ne vom înturna,
Să fii gata cu buți de vin,
Cu clăi de fîn,
Gu cuptoare de pită,
Gu case încălzite,
Gă de nu vor fi toate gătate,
Ți va crăpa cojoaca în spate.

Pintenu.

Jupîne vornice de loc,
Să nu fii supărat pre noi,
Pentru că ne-am întors înapoi.
Gă noi nu ne-am întors din ură sau să ne sfădim,
Gi noi ne-am întors să vă mulțămim.
Gă noi de dumneavoastră ne-am rugat
să ne lăsați numai în curte,
Dumneavoastră ne-ați băgat şi în casă
Şi ne-ați pus după masă,
Şi ne-ați dat de băut şi de mîncare,
Noi însă vă mulțumim foarte tare.
Noi mîncarea v-am mîncat-o
Şi beutura v-am beut-o
Şi sluşina v-am luat-o.
Iar cînd am fost la mijloc de loc,
Au strigat mireasa o dată:
— Stați, feciori, din oastea toată!
Noi cu toți în loc am stat,
Gu ochii ne-am căutat,
De pagubă nici unu n-am dat.
Dar tînăru nostru crăişor
De mare pagubă au dat:
Gă dînsul pintenu şi-a pierdut.
Dar să nu gîndiți că-s glume,
Gă voi spune chiar anume
Că l-au pi
învăluit în

e) Ms. nr. 2 197.11.34,
Culegător: MANIU C
ZAGRA, jud. Bistrița-

Domnia ta
Nu ne l
Ştiu bine
Prea iubit
Că înălțat
Are o slug
Care vorb
Umblă un
Şi poartă
De la toat
Pre acela-1
Să-1 văd
Cu dumne
Despre luc

Acum du
Ascultă a
Ce lucru
Ce stați a
Dumneavo
Că noi m
Şi ca aici
Mai de tr
Ne trudin
Că lucrur
încă nu
Afară fete
Feciori săr
Poarta o v
Nu-i prea
Lîngă din
Strînsă, a
Porțile le
Gloata-n
Poarta cu
Cu rogoz î
Ce lucru
Că şi la c
Poarta-i l
Ca să nu
Şi cu fir
Doară v-a
Derept ac
Şi sfat să
Să fiți cu

NOTE SI VARIANTE LA MATERIALUL INEDIT

Că nici nu sîntem flămînzi,
Nici nu ne temem de voi,
Măcar sîntem numai doi.
Că şi a noastră oaste vine
înapoi multă mulţime,
Nu spre vre un lucru rău,
Ferească-ne Dumnezeu,
Că şi sfîrşitul bun este
Precum aţi prins de veste.
Că tînărul nostru crăişor,
Plin de pară şi de dor,
Sculîndu-se de dimineaţă
Şi spălîndu-se pre faţă,
A luat un bucium mare
Şi a suflat în trei hotare.
Multă gloată s-a adunat
Pre carea înapoi am lăsat
Şi de el ascultă bine,
Precum unui cui se cuvine.
Oastea vine înapoi,
înşirată doi cu doi,
Găci întrecîndu-se-n in
Să fie suta deplin.
Noi prin codri am umblat,
Prin a codrilor vînt.
Cînd am ajuns la mijloc,
Oastea toată a stat în loc,
Găsind o urmă de fiară.
Toţi au stat şi s-au mirat
De acest lucru minunat.
Sfetnicii au sfătuit
Cum că urma nu-i de fiară.
Acum de această oară,
Graiu, ştiindu-le toate,
Se uită în ale sale gloate
Şi pre noi din oastea toată,
Cu inima mai înfocată,
Fiind cu cai mai fugaci,
La cap mai deşteptaţi,
Ne-au trimes înainte.
Noi am fi venit
Cam de cătră răsărit,
Prin a' cerului lumină
Prin rază de stele plină,
Pînă în acest capăt de sat,
Unde-au fost un pod stricat.
S-a rupt o podea cu mine
Şi am căzut cu ruşine
Dimpreună cu a mea soţie
Şi pînă noi ne-am sculat,
Urma ni "s-a astupat
Şi ne-a ieşit înainte,
Spunîndu-ne dulci cuvinte,
O babă tare spurcată,
Cu cămeşa toată stricată
Şi a zis să nu ne pasă,
Să mergem din casă-n casă,
Pînă în acel loc
Tinde stă al nostru noroc.
Urma aici ne-a adus, —
Precum înainte am zis
Şi togma aici ne lasă.
Voi ne faceţi loc în casă,
în casă ne lăsaţi
Şi aceasta să ne daţi,
în curte să ne primiţi
Şi o sută ne împliniţi.

Starostea II:

Cinstite vornice de ioc,
Cu cuşma de motoc,
Cu opinci de porc,
Cu sabia de plop,
Dumnezeu să-ţi deie noroc.
De vrei să ştii apriat,
Că tînărul nostru crăişor,
Cu sînul său plin de dor,
Pre aicea oarecînd
Cu ai săi a umblat.
Au văzut aici o raţă cuvîntătoare,
Nu mută, cu cizme roşii încălţată,
Cu tundra neagră moţată.
Aşa în casă ne lăsaţi
Şi ceruta ne o daţi :
Este acum un colac de grîu frumos
Ca să-l ieie trimişii unui crăişor,
O năframă de in,
Să ştergem de vin
Şi un fîrtai de vinars,
Să-l tragem pe sub nas.

f) Ms. nr. 2 197.11.37, f. 1·:~4·\ t. [1] (numerotarea noastră). Culegător : POP NICOLAE SENIOR, cl. VIII, Localitatea: AGRIŞU DE SUS, jud. Bistriţa-Năsăud. Data : 1863.

Introducere :

Bună vremea, dragă jupîne,
A nostru făcător de bine.
Cum trăiţi, cum vă aflaţi,
Cu pace vă lăudaţi?

NOTE SI VARIANTE LA MATERIALU

Starea I :

O, bine, bine, jupîne !
Ne bucurăm foarte bine
Că v-am aflat sănătoşi,
Fiind veseli şi voioşi.
Dar, cinstite jupîne,
A nostru făcător de bine,
Ce lucru poate să fie?
Ce e această măestrie?
Că noi foarte mult am umblat,
Lumea am înconjurat,
Fiind noi ostaşi crăieşti
Şi soli mari împărăteşti,
Umblat-am împărăţii,
Umblat-am ţări şi craii,
Dar lucruri aşa cumplite,
Minunate şi vestite,
Ca aici nu am văzut,
Nici n-am mai auzit :
Turnuri aşa minunate
Şi porţi aşa înferecate
Şi încă ce lucru mai mare
Şi vrednic de însemnare,
Că-n lăuntru plîng şi jelesc,
Afară se veselesc.
Ce este această minune?
Ori fă bine, de ne spune.

Starea II:

Jupîne, staroste mare,
Nu ne îngrozi aşa tare,
Că şi aşa de frică mare
Nu putem şedea călare,
Văzînd turnuri aşa mari
Şi porţi cu încuieturi tari,
Văzînd turnuri minunate
Mai tot cu ştreanguri legate
Şi văzînd porţi tari, vestite,
Mai tot d-în paie gătite;
Dar şi ce [lucruri] zaduri cumplite
Tot de găteje zdrobite.
Zău, bun lucru aţi ştiut face,
De şi calului mei îi place !
Şi aici dinlăuntru de poartă,
Se vede straşnică oaste.
Unii îs cu *ochii ciocuşi*,
Alţii *poscesc* în guşi,
Altu de viteaz prea mare
Umblă *leucuş* de picioare.
Zău, aveţi oaste voinică

Gu caii sumeți,
Precum şi dumneavoastră credeți,
Şi aşa venind preste țări,
Preste munți şi preste mări,
îndată ne-am pomenit
în locul de noi dorit,
Iar de nu vă încredințați,
Iată avem şi dreptăți
(Arată colacul, zicînd :)
Gaută-1 pe dos,
De nu eşti ponihos ;
Caută-1 pe față
De nu eşti şi cu albeață;
Iar de cumva nu [voieşti] vei şti,
Calul meu te-a procopsi,
Pentru că el ştie ceti.
Deci dară, jupîne cinstite,
Dă-ne calea înainte
Şi ne du la coconită
Şi la dalba copilită,
Să o ducem la împărat,
Că cu drag o-a aşteptat,
Să-şi treacă vremea cu ea,
Să nu-şi facă voie rea.
(Mulțumeşte la închinătură :)
Foarte mulțumim, cinstite,
De acestea frumoasă cuvinte
Şi noi poftim să trăieşti
Şi împreună să te veseleşti.
Şi cinstita împărăteasă,
Unde va fi după masă,
Poftesc >să se veselească,
Tot la mire să gîndească.
(închină îndărăpt :)
Să trăieşti, jupîne cinstite,
Să ajungi zile norocite,
Să fii tist mare de țară,
Pînă colo către sară.
Dumneata să fii mai mare
Preste foame şi răbdare,
Preste blide, preste oale,
Ce vor fi sparte şi goale.
Ce noi n-om putea minca,
Să mai guşti şi dumneata.

Termenii subliniați la v. 47, 48 şi 50 sînt dubioşi.

g) Ms. nr. 2 197.11. 93, f. 1r - 2v, t. [1] : *Colăcârie.* Culegător: LOBONȚIU NICOLAE, cl.VIII. Localitatea: or. CLUJ, jud. Cluj. Data: 1863.

Noroc, noroc î
Bună ziua la dumneavoastră,
Oameni dumnezeieşti,
Boieri pămînteşti,
Eu pre domniavoastră v-aşi întreba
Vreo două, trei cuvinte şi de viață,
Dar vedem că bine trăiți şi viețuiți
Din mila lui Hristos
Şi a împăratului nostru.
Dar de v-aş întreba de două cuvinte :
Ge însemnează urma corăbiei pre mare
Şi urma şoimului în văzduh?
Drept aşa e şi cu adevărat,
Dar al nostru tînăr împărat
Dimineață s-a sculat,
Pre obraz s-au spălat,
Pre obraz cu vinars,
Pre mîni cu vin bun.
Pre cal alb au încălecat,
Cu oastea la vînat a plecat.
Şi au vînat munți cu căile
Şi cîmpu cu florile.
Cînd a fost de către seară,
Dînd cu oastea într-o urmă de fiară,
Toți statură în loc şi se mirară.
Altul zicea că-i floare de zînă
Să fie cu a nostru împărat împreună,
Alții zicea că-i floare de rai.
Iar eu mi-am aflat,
Aflat un filozof,
Mai mic de stat,
Bun de sfat.
Către a nostru împărat
Aşa a cuvîntat:
Bucură-te, împărate,
Că aceasta-i urmă de fiară aleasă,
Va fi cu înalția ta diseară la masă.
Al nostru tînăr împărat,
După cuvîntul meu foarte s-au bucurat,
în scări de argint s-a înălțat,
în toiag de aur s-a răzămat,
Pre cal alb au încălecat,
La oaste îndată au plecat,
S-au învîrtit o dată roată,
Ne-au ales pre noi din oastea toată.
Pre noi doi voinici cu cai sumeți,
Din gură îndrăzneți,
Precum bine vedeți, ,
Şi ne-au trimes pe crugul ceriului,
Pre semnul pămîntului
Şi pre umbra stelelor.

Jupîne staroste de Ioc,
Cu opinci de porc,
Cu straita de motoc,
Noi vă vom spune adevărat
Că noi de acasă am plecat
O stea ni s-au arătat
Şi noi am venit:
Steaua pre sus, noi pre jos
Şi ne-a fost de bun folos.
Văzînd că steaua se lasă
Pre această casă,
Ne-am abătut şi noi la astă casă :
Ori, steaua ne-o dați,
Ori semn de la împăratu ne arătați !
Că noi de cînd de acasă am plecat,
Lucru ciudat ca aicea n-am aflat:
Poarta legată cu paie,
Gloata stă în cap să ne saie.
Iar eu pre dumneavoastră v-aş întreba
Care e starostea de casă,
Căci răspunsul nu iasă.
Nu vă pară dumneavoastră lucru ciudat,
Că noi vom spune acurat
Gă a nostru tînăr împărat
Pre aicea au mai umblat
Şi au văzut la astă cinstită casă
O floare împărătească,
Care de înflorit să înflorească,
De rodit să nu rodească.
Iar al nostru tînăr împărat,
Ca un om prea învățat,
Către oaste aşa au lăsat,
Că prea dînsa va să o ştie,
Lîngă dînsul soție să o puie,
Să o ducă preste mari şi înfricoşați munți,
Pînă la ale sale mari curți;
Preste văi şi preste dealuri,
Pînă la ale sale palaturi.
Apoi într-o grădină împărătească,
Să o răsădească,
De înflorit să înflorească,
Mai tîrziu să se vestejească.
Jupîne staroste de loc,
Nu ne lua cu cuvîntul
Ca şi volbura vîntului,
Şi ne lasă mai încetişor,
Să ne putem da semnu binişor.
Ce stați dumneavoastră în poartă tocmiți,

M
Jui î
h) M
cului
or. B

Unde unii învingînd
Saltă întru.
Dimpotrivă, cei învinşi
Stau de durere cuprinşi.
Noi vedem poarta legată,
Nu e mare ridicată,
Lîngă dînsa multe gloate
Stînd strînse şi adunate;
Poarta legată cu paie,
Gloata stînd în cap să ne saie,
[Vroijnd să ne îngrozească
[Pe noi să] ne prăpădească.
[Poarta-i legată] cu lanț de car
[Să ne facă a] umbla nu în zadar
Şi cu funie de fuior
Doară v-au fost de noi dor.
Drept aceea vă rugăm
Şi sfat sănătos vă dăm,
Să fiți cu noi buni şi blînzi,
Că nice sîntem flămînzi,
Nice ne temem de voi,
Măcar sîntem trei sau doi
Şi voi gloată minunată
Cu fel de gătiri armată,
Că a noastră ceată încă vine înapoi
adîncă,
însă nu cu vreun gînd rău,
Să ferească Dumnezeu,
Ci sfîrşitul ei bun este
Cum doară ați şi prins de veste.

Aici răspunde şi înşiră multe vornicii de casă, apoi colăcariu iar începe :

Cinstite vornice de casă,
Spuseşi multe, nu ne pasă,
Dumnezeu să te trăiască
Şi graiu tot să-ți sporească.
Nu ne lua cu cuvîntu
Ga şi holbura şi vîntu,
Că să ştii cum să nimica
De cîte spui nu ni-i frică,
Că sîntem întregi ca măru
Şi grăim tot adevăru.
Tînărul nostru crăişor,
Plin de pară şi de dor,
S-au sculat de dimineață
Şi, spălîndu-se la față,
De-o săptămînă, de-o lună
Şi dintr-această zi bună,
Au luat un bucium mare
Şi au suflat în trei părți tare.

Aici îi dă colacu şi plosca şi bea, apoi iar începe glas tare :

Casele să încălziți,
Coşuri de ovăz gătiți,
Blidele să le umpleți,
Să nu vă aflăm sumeți,
Că crăişoru nostru vine
Şi-i va cădea cu totul bine.

i) Ms. nr. 2 197.11. 105, g. 1ʳ'-3ᵛ-, t. [1] numerotarea noastră). Culegător: FLORL\N IOAN, cl. VIL Localitatea: MĂDĂRAŞ, jud. Mureş. Data: 1863.

Ce salt, ce bucurie,
Ce lucru poate să fie,
Ce stați aici adunați,
Dumneavoastră iubiți frați?
Căci mai mult loc am umblat
Şi ca aicea n-am aflat.
Sînt trei luni deplin
De cînd tot venim,
Ne uităm şi nu dormim,
Dar atîte lucruri togmite
încă nu ne-au fost ivite :
Afară fete jucînd,
Feciori sărind şi strigind,
în casă plîns şi desfătare
Togma ca la o luptă mare. . .
Dimpotrivă aceste învinse
Stau tot de dureri cuprinse. . .
Noi vedem poarta legată,
Dar nu-i tare rădicată,
Lîngă dînsa multă gloată
Strînsă şi adunată,
Cari cu puşti, cari cu pistoale,
Dar cei mai mulți cu mîni goale;
Cari cu bote ferecate,
Cari cu gurile căscate,
Cari cu dinții rinjiți,
Cari cu ochii zgîiți.
Dar nu ne temem de cei cu bote ferecate,
Ci mai vîrtos de cei cu gurile căscate,
Căci ne vor îmbuca sau pe noi,
Sau poate caii de sub noi.
Poarta-i legată cu paie,
Oastea stă în cap să ne saie,
Ca gîndind să ne îngrozească,
Caii să ni-i prăpădească;
Legată cu lanț de car
Ca să umblăm în zadar,

Doară v-a fost de noi dor.
Drept aceea vă rugăm
Şi un bun sfat vă dăm :
Fiți cu noi buni şi blînzi
Că nu sîntem tare flămînzi,
Nici nu ne temem de voi,
Măcar sîntem numai doi.
Căci a noastră oaste încă
Vine înapoi adîncă.
Nu viam cu vrun gînd rău,
Să ferească Dumnezeu.

Starea a doua :

Tînărul nostru crăişor,
Plin de pară şi de dor,
Sculîndu-se dimineață
Şi spălîndu-se pre față,
Au luat un bucium mare
Şi-au suflat în trei părți tare,
Au adunat oaste multă
Care de el bine ascultă,
Vreo cinzeci de călăraşi,
Caii cît se sparg de graşi,
Pedestraşi nouăzeci şi nouă,
Oaste înfocată, nouă.
Vin aceştia înapoi,
împreunați doi cu doi.
Noi prin codri am umblat
Şi prin păduri am vînat,
Din cîmpurele frumoase,
Prin dumbrăvi răcoroase,
Am găst o urmă de fiară,
într-o zi neplină de pară,
Craiul ținutului sfat
Pre ai săi i-au adunat,
Sfetnicii să sfătuiască,
Filozofii să gîcească.
Sfetnicii se sfătuiră,
Filozofii aşa gîciră :
Câ nu-i urmă de fiară,
Nici de sălbatecă oară,
Ci de a sa soție iubită,
Gea de sus dăruită.
Graiu auzind aceste toate,
Au adunat a sale gloate,
Au făcut cu calul roată
Şi pre noi din oastea toată,
Fiind din cai mai fugeți,
Din gură mai îndrăzneți,
Precum şi dumneavoastră bine vedeți,
Fiind mai tineri, mai cu minte,

Sau ciuta ne-o arătați,
Sau ceva rezultat ne dați.

A colacului:

Cinstite staroste de loc,
Dumnezeu să-ți deie noroc !
De eşti dumneata staroste de casă,
Fă ca simbria noastră să iasă,
Să mergem în fundul cel de casă,
în cornul cel de masă :
Că este un colac gătit,
Cu toate de dăruit,
Şi o ploscă de vin,
Şi o năframă de in,
Ca buzele să ni le ştergem
Şi încălziți de vin. să mergem.
îndurarea părintelui,
Binecuvîntarea fiului,
Darul spiritului
Să umbreze tinerii
Cari s-au împreunat azi.
Să placă unul cu altul
Ga vara cu primăvara,
Ca piperul grecilor,
Ga sarea berbecilor,
Ca pînea pruncilor,
Ga laptele juncilor,
Ca vinul boierilor,
Ca boii armenilor.
Să răm[în]eți în pace,
Că noi ne vom mai întoarce,
Dar vă gătați de buți de vin,
De cară de fîn,
De ovăz vînturat,
Ca pre sama unui împărat.
De n-or fi de aste toate,
îți va crăpa tundra în spate,
De şapte palmi şi jumătate.

Jarnik pune acolade la v. 15—16 şi 98—108; subliniază ,,pastare" *(lapsus calami* pentru ,,părți tare", v. 55), „fugetî" (v. 84), „indrasnetî" (v. 85); adaugă la v. 114 în chip de anacruză : ,,Deci" ; la v. 69 subliniază în întregime : „întru o'dî ne plena de para" şi înlocuieşte pe margine cu : „întro clî de primăvera". Alte însemnări marginale: v. 23-27, 49, 114, 118.

j) Ms. nr. 2 197.11. 120, f. 2ᵛ--4ᵛ-, t. 5 : ***Colacul nuntii.*** Culegător: SOCOL IOSIF, cl.- **VII.** Localitatea: SĂLCUD, jud. Mureş. Data : 1863.

Starea I :

Ce stare, ce veselie
Ce lucru poate să fie,
De stați adunați,
Dumneavoastră, iubiți frați ?
Că noi mult am umblat
Şi am trăpădat
Şi aşa lucruri tocmite
Ga aicea nu ne sînt ivite.
Trei luni sînt de cînd venim.
Ne uităm şi nu dormim
Şi tot ne-am uitat
Şi aşa n-am aflat.
Ge lucru de dumneavoastră,
De stați cu poarta legată?
Dinlăuntru de poartă,
Multă gloată adunată,
Tot stă cu gura căscată.
Crez că tocma pre noi ne aşteaptă.

Starea II :

Doară sînteți amețiți,
Sau cumva de vînt zvîrliți,
Să ne fiți nouă împiedecare,
Nefăcînd noi vreo stricare.
Căci tînărul nostru împărat
Bine ne-a fost îndreptat
Unde vom vedea vreun semn la poartă
Şi dinlăuntru de poartă.
Mulțime multă aduntă,
Spre ceva mare gătată,
Oameni cu puşti, cu pistoale,
Dar mai mulți cu mîinile goale
Şi cu opinci cu pinteni,
Mai mulți cu ceapsa plină de lindini,
Cu măciuci ferecate,
Mai mulți cu gurile căscate
Şi țigani prin gunoaie
Ga şi ei la ospăț la dumneavoastră
Ciocul să şi-1 înmoaie.

Starea III :

Nu ne luați cu cuvîntul,
Ga şi volbura şi vîntul,
Gă noi vă spunem adevărat :
Nu ne e teamă căci v-ați adunat,
A sări cu rău spre noi,
Căci sîntem numai doi.
Că noi sîntem întregi ca mărul
Şi vorbim tot adevărul
Şi sîntem copii de munte
Cari ştim spune mai multe,
Dar dumneavoastră oameni de baltă
Cari trăiți cu broaştele-n baltă. . .
Că tînărul nostru împărat
De dimineață s-au sculat
Şi pre față s-au spălat
Şi în nouri s-au uitat
Şi'n trîmbiță au trîmbițat
Şi frumoasă oaste s-au adunat :
Cincizeci şi cinci de călăreți,
Patruzeci şi patru de pedestraşi,
F'ără unul de nu-i o sută.
Pentru aceea ştiind o ciută
Aici la dumneavoastră în casă,
De al nostru împărat aleasă,
Vrem să ne împlinim suta
Şi să vă ducem pre ciuta
Ce-i cuvîntătoare,
Să ne fie nouă folositoare.
De aceea ne-a ales pre noi,
Pre ceşti de față doi,
Ca să vă dăm de ştire,
Să aşteptați cu umilire
A noastră oaste ce îndărăpt vine,
De care ştiu că vă pare bine.
Zi, jupîne vornice de casă,
Dumnezeu să te trăiască,
Că toate-s aşa
Cîte le vom cuvînta.

Starea IV:

O, cinstite vornice de loc,
Dumnezeu să-ți deie coarne şi noroc.
Noi de cuvîntat am cuvîntat,
Dar ni-s iepele de a făta
Şi ni-i frică că vor lepăda
Şi de mare pagubă vom da.
A vorbi şi a glumi nu am mai găta
Dar avem cale de a umblu.
Ci intrați dumneavoastră în casă
Că în fund la un corn de masă
Este un colac de grîu
Mestecat cu apă de rîu,
într-o suliță de brad
Spre a noastră samă gătat,
Şi o fele de vin
Să ne fie voia deplin,
Măcar şi o jumătate de vinars
Ca să ne treacă de necaz
' Şi o năframă de in

k) Ms. r
culegăto
VIII. Lo

Pre mijlocul pămîntului
Şi credem că aceste curţi mîndrite
Nouă ne sînt bine nimerite.
Aici stelele ni s-au apus
Şi urma ni s-au ascuns.
Dumneavoastră ori semn să ne daţi.,
Ori în curte pre noi să ne lăsaţi
Şi nu ne mai luaţi cu vorba,
Gîndind pre noi a ne spăria,
Gă nu sîntem aşa slabi la minte
Ga să ne spăriem de două, trei cuvinte,
Că de vi se pare lucru cu bănat,
Vă vom spune adevărat
Că pre aste locuri am mai umblat
Şi-n curse încă am mai intrat
Şi tomneală mică am fi făcut,
Precum Dumnezeu a fi vrut,
Iar acum alta nu zicem
Fără stăm în loc şi ne uităm
Precum vedem un semn rădicat
Ga pre seama unui împărat:
Porţile ferecate şi legate,
în curte multe gloate adunate.
Ci gătaţi la astea buţi de vin,
Iară la cai cară de fîn,
Saci de ovăz vînturaţi,
Ca pre sama unor împăraţi. . .
Cuptoare pline de pite,
Iară la mire cărnuri fripte,
Pentru că-1 cheamă Nechită
Şi nu mănîncă numai carne friptă.

l) Ms. hr. 2 197.11.144, f. 2 ·'-4 ·', t. [2] (numerotarea noastră). Culegător: POP PETRU, cl. VIII. Localitatea : JABENIŢA, jud. Mureş. Data : 1863.

Norocire, pace şi bucurie,
Cinstiţi oameni de omenie I
Cum trăiţi, cum vă aflaţi,
Cu pacea cum vă lăudaţi?
Noi ştim că ne aflăm în pace
Şi trăim precum ne place,
Ce saltu-i, ce veselie,
Ce lucru poate să fie?
Că lucruri ca aceste gătite
Nouă nu ne sînt ivite.
Noi aici vedem poarta legată,
Mare şi lungă nu e aradicată,
Pre lîngă dînsa multă gloată
Se află strînsă si adunată
Stînd pre noi să ne-ngrozească
Şi caii să ni-i pustiască.
Dar noi nu ne temem de voi
Pentru că sîntem trei sau doi,
Că a noastră oaste-i mare şi minunată,
Cu feliuri de arme gătată,
însă nu-i spre. ceva rău.
Ferească bunul Dumnezeu.
Pentru aceea nu ne luaţi cuvîntul
Precum ia holbura vîntul,
Nu gîndiţi că ni-ţi spăria,
Că noi mai tare ne-om apropia.
Şi a nostru tînăr împărat
Preste aste locuri a umblat,
Cu împărăteasa mîna a dat,
Amîndoi de soţi s-au luat.
Pre ea de mînă o ţinea
Şi înainte chemînd-o o trăgea.
Pentru acea noi încă bine ştim,
Precum ni se pare şi gîndim,
Că avem aici o ciută ciudată,
La cap cu geolgiu legată.
Sau ciuta nouă să ne-o daţi,
Sau înlăuntru să ne lăsaţi.
Umble-ţi staroste, piciorul şiolboc,
Şi oală să n-ai să pui la foc.
A dumitale oşti de tari şi armate
Stau numai cu gurile căscate,
Frunţile de-un deget de late
Şi cu gurile într-o parte.
Mai mulţi cu dinţii rînjiţi
Cu ochii se uită la noi zgîiţi.
Pe dumneata cin'te-a pus la starostii,
încă o fost un om afurisit,
Doar te-a ales de gros, de'nalt,
Că mintea~n traistă ţi-ai băgat.
Dumneata traistă parcă n-ai,
Gă mintea nu-ţi face bai.
De ce te ţii ca un husari,
Parc-ai ieşit dup-un fumari;
Ce te ţii ca un şantartău(?),
Parc-ai ieşit de dup-un fitău(?);
Ce te ţii, dumneata, aşa măreţ,
Ca un purcel în fund de coteţ !
Şi te lasă numai rnai pre jos
întocmai ca şi un ţap rîios.
Eu pe dumneata te-am văzut,
Umblînd prin tîrg bătut,
Cu o traistă mare de ţol
Plină şi-ncărcată de mălai gol;

Iar cu una de-un tureac,
Mălai în ea nici de leac;
Gu una mare de pînză,
Fără nici o ţîr'de brînză.
Ci vorba multă, sărăcie !
Zic ca Dumnezeu să te ţie,
Că şed fetele supărate
G-au rămas nemăritate
Şi părinţii se^ntristesc
Că nimica nu grăiesc,
Fără tot se mornăiesc *
Şi uşile le trîntesc.
Dar cînd vine zîua bună.
Fata îndată se cunună.
Părinţii se bucurară
Şi bucuroşi se ospătară,
Gă scîrba din casă li s-a dus
Şi la altu om s-au pus.

m) Ms. nr. 2 197.11.158, f. 1·-2·', t. 1 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: POCANU TEODOR, el. VIL Localitatea: SÎNBENEDIC, jud. Alba. Data: 1863.

Ce saltă, ce veselie,
Ce lucru poate să fie,
Ce staţi aici adunaţi,
Dumneavoastră, iubiţi fraţi?
Că noi mult loc am umblat
Şi încă aşa ca aici n-am aflat.
Trei luni sînt de cînd venim,
Ne uităm şi nu dormim
Şi aşa lucruri togmite
încă nu ne sînt ivite :
Afară fete jucînd,
Feciorii sărind şi strigînd;
în casă plîns şi desfătare,
Togma ca şi la un harţ mare
Unde unii învingînd
Saltă întru al său ghid.
Noi vedem poarta legată,
însă nu e tare rădicată,
Lîngă dînsa multă gloată,
Stînd strînsă şi adunată.
Poarta-i legată cu paie,
Gloata stă-n cap să ne saie,
Gîndind să ne îngrozască
Şi caii să ni-i prăpădească;
Legată cu lanţuri de car,
Ca să umblăm în zadar
Si cu funii de fuior,

Şi cîmpurile frumoase,
Dumbrăvile răcoroase,
Găsind o urmă de fiară,
O zînă plină de pară.
Craiul ţinu iute sfat.
Pre ai săi i-a adunat,
Sfetnicii au sfătuit,
Filozofii au gîcit
Că n-ar fi urmă de^fiară,
Nici de sălbatecă oară,
Ci de aşa dăruită
De sus, soţie iubită.
Aşa craiu lăsă toate,
Adună a sale gloate,
Se înturnă cu calul roată
Şi pre noi din oastea toată,
Fiind cu caii mai fugaci
Şi din gură mai ispitaci,
Ne-a trimis mai nainte
Să vă spunem mai fierbinte
Şi ispitind cu tărie
Să-i dăm să vie de trezvie.
Noi am venit ca pre vînt
Pre semnele pre pămînt,
Pre a ceriului lumină,
Pre raza cea de o stea plină
Şi pre urma cea de fiară,
în toate laturi prin ţară,
Pînă-n acest cap de sat
Unde e un pod stricat,
Pînă la acest loc
Unde stă a nostru noroc.
Aici vedem multe fete
Şezînd pe sub părete . . .
Noi aici ne dăm solia,
Ca să ne daţi simbria :
Mergeţi în fundul de casă,
Că în cornul cel de masă
Este un colac frumos,
Făcut pre al nostru folos,
împănat, împodobit,
Cu de toate dăruit.
Stă şi o ploscă de vin
Şi o năframă de in,
Ci fie şi de bumbac
Că nouă şi de acelea ne plac,
Ca buzele să ne ştergem
Şi-ncălziţi de vin să mergem :
Iar de va fi de cîlţi,
Să o tragă vornicu prin dinţi.

Jarnik adaugă pe margine, la v. 15: „la"; la v. 92: „vorbaci".

II. Ms. nr. 2 197.11.120, f. 4v-, t. 6 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SOCOL IOSIF, cl. VII. Localitatea: SĂLCUD, jud. Mureş. Data : 1863.

III. Ms. nr. 2 197.11.126, f. 3v>, t. 27 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ŢĂRANU IOAN, cl. VIL Localitatea : CHEŢANI, jud. Mureş. Data: 1863. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik : ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 19, cu o singură deosebire de transcriere la v. 5 : *şi le-ai lăsat.* Fişa are caracter cumulativ, făcînd trimiteri comparative la textul precedent, al lui *Socol,* din care se transcrie v. 1 (nu descifrează corect termenul *goge* şi scrie *soge)* şi v. 3 — 7 (absolut corect). Materialul poartă clasificarea lui Jarnik : *Cîntecul miresii.*

IV. Ms. nr. 2 197.11.126, f. 3v\ t. 28 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : ŢĂRANU IOAN, cl. VIL Localitatea : CHEŢANI, jud. Mureş. Data: 1863. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 18, cu o singură deosebire de transcriere la v. 4 : *mai tare.* Textul este clasificat la „colac" [arii].

V. Ms. nr. 2 197.11.168, f. 2r>, t. 7 (numerotarea culegătorului). Culegător: NEGRUŢIU F. IOAN, cl. V. Localitatea: SUCUTARD, jud. Cluj. Data: 1872. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 67, cu transcrierea absolut exactă. La v. 4, în dreptul termenului cu fonetism local: *gini,* Jarnik scrie corespondentul literar : *vini.* Clasifică textul la : „varia".

VI. Ms. nr. 2 197.11.58, f. 4v", t. 12 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BOZAC IERONIM, cl. VIII. Localitatea: RĂZOARE, jud. Mureş. Data: 1863. Jarnik şterge la v. 10 — 12: *ciru, giorele* şi *cinu,* şi scrie în locul lor : *firulu, viorele* şi *finu.* S-a păstrat şi copia personală a lui Jarnik: ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 6, cu evidente greşeli de lectură şi de transcriere (v. 5 scrie : *tunuri,* în loc de *turnuri;* v. 7 scrie : *cu vagi,* în loc de *cu rugi).* Pune semne de întrebare la v. 7, 8 şi 10 *(după ciru);* pune semne de întrebare la v. 1 (după *cinulă)* şi la v. 8 (după *ţiţini),* pe care le şterge ulterior. La v. 12 transcrie *finu.* Materialul e clasificat la: „colac"[arii]. Variantă publicată: Mîndrescu, p. 67 (Localitatea: RÎPA DE JOS, jud. Bistrita-Năsăud: parţial).

VIL Ms. nr. 2 197.11.104, f. 1v\ t. 7 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GHERMAN IOAN, cl. VIII. Localitatea : ASINIP, jud. Alba. Data: 1863. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik B.O.S., ms. *Pop-Reteganul,* cu transcrierea absolut exactă. După *ţintă* Jarnik pune semn de întrebare. Textul e clasificat la : „colac" [arii].

VIII. Ms. nr. 2 197.11.58, f. 4r', t. 10 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: BOZAC IERONIM, cl. VIII. Localitatea : RĂZOARE, jud. Mureş. Data : 1863. S-a păstrat - copia personală a lui Jarnik : ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 15, cu transcrierea absolut exactă. Materialul e clasat la: „colăcăr"[ii].

IX. Ms. nr. 2 197.11.58, f. 3v' - 4r*, t. 9 (numerotarea lui Jarnik). Acelaşi culegător, din aceeaşi localitate şi aceeaşi dată, din ciclul *Strigări la ospeţe.* S-a păstrat copia personală a lui Jarnik: ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 14, cu transcrierea absolut exactă. Materialul e clasat la : „nuntă".

X. Ms. nr. 2 197.11.185, f. 18r*, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: STRĂJANU MIHAIL, cl. VIII. Localitatea : TIUR, jud. Alba. Data : 1863. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik : ms. nr. 2 197. 11.115, fişa nr. 8, cu o singură diferenţă de transcriere la v. 6 : *de und'.* Pune semn de întrebare după *sughiţă,* dar îl şterge ulterior. Clasifică textul la : ,\var"[ia].

XI. Ms. nr. 2197.11.21, f. 2r\ t. 8 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: N. (neindentificat, sigla lui Jarnik). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil.

XII. Ms. nr. 2 197.11.50, f. 2r\ t. 5 (numerotr.rea lui Jarnik). Culegător : DRĂGHICI IOAN, cl. VIII. Localitatea : OARDA DE SUS, jud. Alba. Data : 1863.

XIII. M
lui Jarnik).
nik). Materi

XIV. M
tarea lui Jar

XV. Ms
lui Jarnik).
personală a
o singură d
pentru *C-a*
[arii].

XVI. M
lui Jarnik).
personală a
cu o singu
hăluceascǎ
„colac" [arii

XVII. M
lui Jarnik).
copia perso
nr. 12, cu n
cu semn de
nănaşă; v.
e clasificat

XVIII.
lui Jarnik).
calitatea: M
păstrat cop
fişa nr. 23,
clasificat la

XIX. M
lui Jarnik).
Materialul
La ospeţe.
ms. nr. 2
La v. 6 scri
c clasificat
află o varia
tarea lui

cl. VIII. Localitatea : RĂZOARE, jud. Mureş. Data : 1863. Se deosebeşte la v. 1 : *Pogănici;* v. *2: nu şedea;* v. 3 : *S-ajungem;* v. 5: *Pin-ce ne-am;* v. 6: *Pintr-o roză;* v. 7 : *Pintr-o nevastă-mbrăcată.* S-a păstrat şi copia personală a acestui material, făcută de mîna lui Jarnik : ms. nr. 2 197.11.115, fişa nr. 21, cu transcrierea absolut exactă. Şi acest text e clasificat la : „col" [ăcării].

XX. Ms. nr. 2 197.11.81, f. 1ᵛ*, t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Gulegător: BITEA IOAN, cl. VIL Localitatea: CUT, jud. Alba. Data: 1863. Are clasificarea lui Jarnik: ,,La ospăț". în culegere şi două variante fragmentare (cuprinzînd numai 3 versuri) : ms. nr. 2 197.11.120, f. 4ᵛ-, t. 6 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: SOCOL IOSIF, cl. VII. Localitatea : SĂLGUD, jud. Mureş. Data : 1863. Din ciclul *Glăsuire.* Diferă la v. 1 : *nevoi;* v. 2 : *lemne groase;* v. 3 şi 5 lipsă; v. 4 identic. La aceasta s-a păstrat copia personală a lui Jarnik: ms. nr. 2 197. 11.115, fişa nr. 22, cu transcriere absolut exactă. Fişa este cumulativă, referindu-se comparativ atît la varianta transcrisă de noi, *a lui Bitea,* cît şi la varianta următoare : ms. nr. 2 197.11.104, f. 1ʳ% t. 5 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea: ASINIP, jud. Alba. Data: 1863. Identică întru totul cu precedenta. Nota comparativă a fişei lui Jarnik cuprinde: „1 tr[ageți] b[oi] trfageți] voi junei 2 la butuci / nici butuci nici lemne groase 5 care-i dintr-un tîrg aleasă 3 că Biteas 4. Socolu 6". Variante publicate : Cernea, *Floricele,* nr. 179 (Localitatea : MERCHEAŞA, jud. Braşov); Bogdan, nr. 214.

XXI. Ms. nr. 2 197.11.133, f. 6ᵛ' - 7ʳ', t. [31 b] (numerotarea, noastră). Culegător: PREGUP DIONISIE, cl. VI. Localitatea : BUDIU MIC, jud. Mureş, Data : 1863. Varianta : ms. nr. 2 197.11.140, f. 1ᵛ-, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863. Diferă la v. 2: *Pîn-ce;* v. 3: *v-iți mărita;* v. 4 : *Apoi nu-ți putea cînta;* v. 5—7 : *în casă de soacră-ta, I în tindă de socru-tău / Şi-afară de mutul tău.* Numai cu 4 versuri, varianta : ins. nr. 2 197. II.2, f. 4ʳ-"ᵛ-, t. 24 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: IGNAT SIMION, cl. VI. Localitatea : BOGATA, jud. Mureş. Data : 1863J Diferă la v. 1 : *sâ trăiți;* v. 3 : *v-eti.*

XXII. Ms. nr. 2 197.11.127, f. 2ʳ'~~ᵛ', t. 4 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : TODEA IOAN, cl. V. Localitatea : TĂTÎRLAUA, jud. Alba. Data: 1863.

XXIII. Ms. nr. 2 197.11.104, f. 1ʳ% t. 3 (numerotarea lui Jarnik). Culegător : GHERMAN IOAN, cl. VIL Localitatea : ASINIP, jud. Alba. Data: 1863. S-a păstrat copia personală a lui Jarnik : ms. nr. 2 197.11. 115, fişa nr. 10, cu transcrierea riguros exactă. Textul e clasificat la : „col" [ăcării]. După *Criş* (v. 1) pune semn de întrebare, pe care-1 şterge ulterior. Termenul apare în corespondența sa cu I. Micu-Moldovan.

XXIV. Ms. nr. 2 197.11.19, f. 10% t. 21 b (numerotarea lui Jarnik). Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. în ms. la v. 3 şi 5 : *potpreaua.*

XXV. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 45ʳ - 46ʳ*, t. : *Zori (cîntale la morii).* Culegător : MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875. La v. 84, punctele de suspensie în locul unor considerații confuze de mitologie populară.

XXVI. Ms. nr. 2 197.11.47, f. 3ᵛ' - 4ᵛ', t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: FOLEA NICOLAE, cl. V. Localitatea : LUPU, jud. Alba. Data: 1863. Variantă degradată: ms. nr. 2 197.11.139, f. 3ᵛ% t. 22 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI,, jud. Mureş. Data : 1863.

Ion d-alcaş mare
l.l.v.m.l.
Dimineață s-a sculat,
linul lin voi mai lin
Puşcuța au luat
Şi-a vîna că s-a luat
Sus la dealul Runcului,
Că şi el o d-oblicit
Că şi leul a-adormit.
Dar leul din grai grăi:
— I[oane] d-alcaş mare,
. . . nu mă săgeta.
Nici cuvînt nu săvîrşi,
El bine 1-a miezuit
în a treia coastă după spate,
Cam la capul pieptului,
Undezi greu voinicului,
Facem prînz crăciunului,
Lui Crăciun celui bătrîn.

XXVII. Ms. nr. 2 197.11.19, f. 17ʳ', t. 37 (numerotarea culegătorului). Culegător: N. (neidentificat). Materialul este nelocalizabil şi nedatabil. Textul e precedat de nota: ,,D. sî B. [două fete informatoare] asia au colindatu in seră ajunului de Cratiunu dein a. curente".

XXVIII. Ms. nr. 2 197.11.139, f. 4ʳ% t. 23 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data: 1863 La v. 16, culegătorul adaugă alături de : *țințeşele* şi : „pote chindisele".

XXIX. Ms. nr. 2 197.11.137, f. 4ʳ'~ᵛ-, t. 26. Culegător : POP IACOB, cl. VIL Localitatea: NUŞENI, jud. Bistrița-Năsăud. Data : 1863.

. XXX. Ms. nr. 2 197.11.10, f. 2ʳ' - 3ᵛ', t. 1 : *Avutul şi săracul.* Gulegător : GHEORGHIȚĂ, N., cl. VIII. Localitatea : or. BISTRIȚA (şi jur), jud. Bistrița-Năsăud. Data : 1863. Gu următoarea notă bibliografică a lui Jarnik : „p. 56 în Colindele Marienescului". O consideră totuşi baladă, deoarece încercuie numărul de ordine ca în cazul tuturor baladelor şi pe prima pagină a manuscrisului (f. 1ʳ" stînga sus) scrie : „*copp.* 1 (Ball.)".

XXXI. Ms. nr. 2 197.11.51, f. 5 t. : *Colindă.* Culegător : DRĂGHICESGU IOACHIM, cl. VII. Localitatea : BLĂJEL, jud. Sibiu. Data: 1863.

XXXII. Ms. nr. 2 197.11.73, f. 3ᵛ, t. 11 (numerotarea lui Jarnik). Culegător: CIORTEA GEORGE, cl. V. Localitatea: PEȚELCA, jud. Alba. Data: 1865.

XXXIII. Ms. nr. 2 197.11.35, f. 1ʳ', t. [1]. De mîna lui: GĂIANU F. DIM- Materialul este nelocalizabil precis („din România"). Data : 1874. Gu descrierea sorcovei : „o nuie bifurcată, ca de un cotu; cornele ei sî coda le imbraca cu chartia in colori nationali; de corne aterna clopotjei sî zurgalaua sî petele. Apoi tienendu-o de coda intra in casele cunoscutiloru sî-i sorcovescu cantandu" (textul reprodus de noi) „si pana cânta aceste

atingu du
(adică g
numele fa

XXXI
De albea
anul IV.
1873.

XXXV
De soare
aceeaşi d
(dorere m

XXXV
De mîncă
calitate şi
de mancat

XXXV
tarea lui J
VLASE,
Mureş. D

XXXV
de bubă.
SĂLCUD,
„muerea

XXXI
De potcă.
litatea : T
complet:
Transilvan

XL. M
tarea noas
legător:
TOIU, ju

XLI.
de gîlci.
IV. Local

în culegere, încă o variantă, pe care o transcriem integral mai jos: ms. nr. 2 197.11.140, f. 1 ᵛ, t. 3: *De gîlci.* Gulegător : PRECUP VLASE, cl. VIL Localitatea : MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863, clin ciclul : *Dintre descîntăture.*

Şopîrlaie, laie,
Nouă pui a fătat
în baltă o zburat,
Balta s-o tulburat,
Puii s-o înecat,
Gîlcile o secat.
Gîlcă nătîngă,
încalecă pre dungă
Şi te du la moară
Şi te culcă a soare
Şi te uscă ca o cicoare.
Gîlca mare cît un bou,
Dintr-un bou cît un ou,
Dintr-un ou cît o nucă,
Dintr-o nucă cît o alunică,
Dintr-o alună cît un fir de mac
Oblu în patru despicat,
Gîlcile o secat.

XLII. Ms. nr. 2 197.11. 107, f. 5 ᵛ% t. [8] : *Deseîntătură de bube dulci.* Culegător: VELICEA DIONISIE, teolog anul IV. Localitatea : LUNCA, jud. Alba. Data 1873. în culegere, o altă variantă, pe care o transcriem integral în continuare: ms. nr. 2 197.11.36, f. 2ᵛ-, t. [5-6]: *Descîntec de bube dulci.* Culegător : CORDESCU NICOLAE, cl. VII. Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data : 1863. Se ia balegă, se înmoaie în funingine şi, atingînd cu ea bubele, se zice de 9 ori :

Bube dulci,
De trei ori v-aţi jurat
Că lunea, vinerea şi sîmbăta riu-ţi mînca
de dulce.
Şi aţi mîncat
Şi de vîrf v-aţi uscat.

„Sau în alt mod" : se ia balegă uscată de la ziua Crucii Şi se zice :

Bubă bobotită,
Eu mi-am măritat o fată
Şi toate bubele la nuntă le-am chemat,
Pre cele dulci le-am uitat,
Ele rău s-au supărat
Si de virf s-au uscat.

XLIII. Ms. nr. 2 197.11.51, f. 7ᵛ", t. : *De durere la. ochi (urcior).* Culegător: DRĂGHICESCU IOACHIM, cl. VIL Localitatea: BLĂJEL, jud. Sibiu. Data: 1863. Părea fi un simplu fragment (culegătorul scrie în josul textului : ,,va urma", dar nu mai continuă nicăieri).

XLIV. Ms. nr. 2 197.11.36, f. 1ᵛ% t. [2]: *Deseîntătură de roşaţa.* Culegător : CORDESCU NICOLAE, cl. VII. Localitatea: ALECUŞ, jud. Alba. Data: 1863. Titlul complet : *Deseîntătură de roşaţa care se face pre ceriul gurii s. pre limbă.* în culegere sc află încă o variantă, pe care . o transcriem mai jos: ms. nr. 2 197.11.107, f. 4ᵛ% t. [5]: *De roşaţâ.* Culegător: VELICEA DIONISIE, teolog anul IV. Localitatea: LUNCA, jud. Alba. Data: 1873.

„Mai întîi, descîntătoriul s. vraciul ia o lingură, pune într-însa puţină miere, după aceea ia un rămurel de cimbru şi-1 întinge în miere, apoi recitează formula aceasta :

Roşeţă, roşaţă,
Nu umfla,
Nu j unghia,
Nu împunge,
Nu străpunge,
Nu ameţi,
Nu năduşi,
Ci ieşi de la . . .
Din rădicina măselelor,
Din gingii dinţilor,
Din creerii capului,
• Din faţa obrazului,
Din capul fălcilor.
Ieşi şi piei ca roua de soare,
Ca pulberea în cale,
Ga spuma pre mare.

Această formulă se repeţeşte de trei .ori. „în urmă ;se .face aplicarea astfel că, cu cimbrul întins în miere se unge roşaţa, atît din lăuntru, cît şi din afară pre faţă".

XLV. Ms. nr. 2 197.11.36, f. lᵛ' ~ᵛ', t.\[1].: *Descîntare de buba cea rea.* Culegător: CORDEŞCtŢ NICOLAE, cl. VIL Localitatea: ALECUŞ, *jud. Alba. Data: 1863. Altă' variantă:.*7ms.' *'tir.* 2 197.11.107, f. 5 ᵛ*, t. *[9i;\De buba]' cea^'rea,* Culegător : VELICEA DIONISIE, . teolog ' anul; iV,

Localitatea: LUNCA, jud. Alba. Data :1873.

« începutul se face cu esclamaţiunea : «Doamne ajută 1 » După aceea descîntătoriul ia o cîrpă şi un căţel de ai, face cu unghia trei cruci pre căţelul acela de ai şi apoi rosteşte formula următoare :

Bubă rea,
Bubă albă,
Bubă tulbă,
Bubă neagră,
Bubă roşă,
Bubă verde,
Bubă mnieruie,
Bubă n-albastră,
Bubă galbenă,
Bubă de 9 feliuri,
Ieşi din capul lui. . .,
întoarce din 99 de oasă,
Din 99 de vine,
Din 99 de chiotori.
întoarce,
Nu coace,
Nu împunge,
Nu străpunge,
Nu obigni,
Nu ameţi,
Nu înăduşi.
Ieşi şi vină aci,
Că aci ţi-e locaşul
Şi sălaşul.

Adecă, cu aiul se trage pre braţ la vale pînă la baza mînii şi acolo apoi se leagă aiul cu cîrpa şi stă legat 5 zile. Aceasta se repeţeşte de 5 ori, de 3 ori, după cum este durerea. Cînd se pronunţă formula, descîntătoriul face cu aiul un cerc încontinuu în jurul capului. în urmă e de însemnat că buba se poate muta şi în pămînt, trăgîndu-se cu aiul pre corp în jos pînă în pămînt, unde se îngroapă ». Titlul complet: *Deseîntătură de buba cea rea (junghiu în cap).*

XLVI. Ms. nr. 2 197.11.107, f. 2ᵛ* - 3ᵛ*, t. [3]: *Deseîntătură de deochi.* Culegător : VELICEA DIONISIE, teolog anul IV. Localitatea: LUNCA, jud. Alba. Data: 1873. în culegere mai există două variante. Le transcriem în continuare :

a) Ms. nr. 2 197.11.36, f. 1ᵛ ' - 2ᵛ% t. [3] : *Deescîntăturâ de deochi.* Culegător: GORDESCU NICOLAE, cl. VIL Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data : 1863-

Descîn
şi se înch
vas ce n-a
aruncă în
Dacă aceşt
cheat şi at
zice :

Se sting a
de nouă o
b) Ms.
Culegător:
TOIU, jud

Din poarta ceriului.
Şi cum 1-a auzit,
îndată a zburat
Pe scară de ceară,
Gu făclii aprinse,
Gu vanghelia deschisă
Şi cătră el zisă :
Ge răcneşti,
Ce te chinuieşti?
Nu gîndi nimica,
Gă trei descîntători mina-ţi-oi,
Trei cuţite în mînă da-ţi-oi,
în mîna dreaptă bucium de aur,
în mîna stingă bucium de argint.
Gu buciumul vei buciuma,
Gu trîmbiţa vei trîmbiţa,
în lume, peste lume.
Os cu os,
Măduă cu măduă să se adune,
Să fii mai sănătos,
De ţi-i prin strigare,
De ţi-i prin umblare,
Din mîncare,
De-i prin deochi.
De-i deocheat de fată mare,
De-i deocheat de bărbat;
De-i deocheat de codru,
Pice-i frunza,
Usce-i rădăcina ;
De eşti deocheat de apă,
Să se sece vadurile
Şi să crepe pietrele.
Iară tu să rămîi sănătos,
De cum ai fost.

XLVII. Ms. nr. 2 197.11.107, f. 5 ·- - 6 ·-, t. [10] : *Pentru îrdurnarea urmei.* Gulegător: VELICEA DIONISIE, teolog anul IV. Localitatea: LUNCA, jud. Alba. Data: 1873.

XLVIII. Ms. nr. 2 197.11.107, f. 4 ·- - 5 ·-, t. [7] : *De ceasul râu.* Acelaşi culegător," din aceeaşi localitate şi aceeaşi dată.

XLIX. Ms. nr. 2 197.11.27, f. 36 ·- - 37 ·-, t. : *Dezlegat.* Culegător: MOLDOVEANU SIMION. Localitatea: TOTOIU, jud. Alba. Data: 1875.

L. Ms. nr. 2 197.11.36, f. â·-~·-, t. [4] : *De e stricată vaca.* Culegător: CORDESCU NICOLAE, cl. VIL Localitatea : ALECUŞ, jud. Alba. Data : 1863. Nota culegătorului : „Acestea mi le-a enaratu ca lucruri mtimplate." în culegere încă o practică pe această temă: ms. nr. 2 197.11.98, f. 2 ·% t. [2]: *Descintături sau fermecaturi.* Culegător : FLOREA IOAN, cl. VIL Localitatea : IAŞI, jud. Braşov. Data : 1863.

,,Cînd este vaca stricată, se cunoaşte că dă lapte puţin, slăbeşte şi se [udă] cînd se duce să o mulgă. Atunci, ca să capete laptele îndărăpt, ia într-o oală [udul] şi-î fierbe acoperit pină cînd seacă. în timpul acela caută să vie strigoaia şi să ceie ceva, însă să nu-i dai, fără să [o] baţi bine, că nu mai ai necaz cu ea. Se zice că în seara de Sîngeorz vin strigoaiele pre vaci călare şi, ca să le vezi, să pui de primăvară, într-un cap de şerpe ai ca să crească pînă atunci şi acela să-1 pui în pălărie şi să te sui într-un arbore că le vezi pre toate cine sînt şi le cunoşti arta. Văzîndu-se ele, vor vrea să vie la tine, ca să te ţipe jos, însă să nu te temi, că nu-ţi pot face nimica şi aşa în viaţă nu-ţi strică vacile".

LI. Ms. nr. 2 197.11.36, f. 2 ·- - 3 ·-, t. : *Datine la anul nou cină vrăjesc.* Culegător: CORDESCU NICOLAE, cl. VIL Localitatea : ALEGUŞ, jud. Alba. • Data : 1863. în culegere încă o variantă a practicii: ms. nr. 2 197.11.83, f. 4·-, t. [32]: *Vrâjitură.* Gulegător: BARBU PATRICIU, cl. VIL Localitatea : GALTIU, jud. Alba. Data : 1863.

,,. . . La anul nou se adună feciorii şi fete [la] în o casă şi apoi încep a face ad. întîi pun un blid sub care pun inel, sub al doilea [indescifr.], sub al treilea piine, sub al patrulea cocean, sub al cincilea piepten, sub al şaselea cărbune, al şaptelea gol; mai pun şi cutea şi sarea, care tot una-s ad. sărac. Şi apoi care ridică inelu e frumos, [indescifrabil], avut, sarea sărac, coceanu goi, pieptenu colţat, cărbunele e negru, blidu gol surd". Gu o introducere istorică (latinizantă) asupra obiceiului.

LII. Ms. nr. 2 197.11.134,. f. 6·- ~·-, t. 24 : O *datină in joia din săptămina paştilor.* Gulegător: PREGUP VLASE, cl. VIL. Localitatea: MAIOREŞTI, jud. Mureş. Data : 1863. Variantă a practicii: ms. nr. 2 197.11.36, f. 3 ·-, t. [8] : *în joia paştilor.* Culegător : CORDESCU NICOLAE, cl. VIL Localitatea: ALECUŞ. Data : 1863.

„Se scoală românii noştri pînă in ziuă şi aduc apă cu un vas mare şi fac în grădină, la toată casa, foc, zicînd că adapă morţii.

Apoi primăvara nu merg la holde să le cerceteze pînă la Sf. Gheorghe, din cauză că cred că, de vor merge pînă atuncea, se va face în holde tot tăciune".

LIII. M
Culegător :
GHID, j

LIV.
(numerotar
Localitatea

PARTEA A VI-A

TEHNICA

BIBLIOGRAFIE

AGÎRBICEANU I., *Asociaţiunea transilvană pentru literatura şi cultura poporului român „Astra". Ce a fost? Ce este? Ce vrea să fie?,* Sibiu, 1936.

AGÎRBICEANU I., *Licean... odinioară,* Bucureşti, 1939.

ALBU NICOLAE, *Istoria învăţămîntului românesc din Transilvania pînă la 1800,* Blaj, 1944.

AMZULESCU AL. I., *Carul cu flori,* în „Revista de folclor", 3 (1958), nr. 1, p. 27-44.

Balade populare româneşti, introducere, indice tematic şi bibliografic, antologie de Al. I. AMZULESCU, 3. voi., Bucureşti, Edit. pentru literatură, 1964 (abrev. : Amzulescu).

BARIŢIU GEORGE, *Scrieri social-politice,* Bucureşti, Edit. pentru literatură, 1962.

BĂLAN dr. IOAN, *Ion Micu-Moldovanu,* în „Convorbiri literare", 49 (1915), p. 982-987.

BÎRGU-GEORGESCU LIGIA, *Contaminarea, un procedeu artistic de compoziţie,* în *Studii de poetică şi stilistică,* Bucureşti, Edit. pentru literatură, 1966, p. 69 — 80.

BÎRLEA OVIDIU, *Atanasie Marienescu folclorist,* în „Analele Universităţii din Timişoara", seria Ştiinţe filologice, 1 (1963), p. 11-85.

BÎRLEA OVIDIU, *Antologie de proză populară epică,* 3 voi., Bucureşti, Edit. pentru literatură, 1966.

BÎRLEA OVIDIU, *Academia Română şi cultura populară,* în „Revista de etnografie şi folclor", 11 (1966), p. 411-441.

BÎRSEANU ANDREI, *Cincizeci de colinde adunate de şcolarii de la şcoalele medii române din Braşov,* Braşov, 1890.

BÎRSEANU ANDREI, *Istoria şcoalelor centrale române gr.-or. din Braşov,* Braşov, 1902.

BÎRSEANU ANDREI, *Die rumänische Volksdichtung,* în „Die Karpathen", Braşov, 1, 1908, p. 292-297 şi 340-343.

BÎRSEANU ANDREI, *La iubileul de cincizeci de ani al „AsociaţiuniV,* în „Luceafărul", Sibiu, 10 (1911), nr. 15-17.

BÎRSEANU ANDREI, *Snoave, chiuituri, povestiri,* Sibiu, 1925 (Bibi. poporală a „Asociaţiunii", nr. 132).

BOGDAN ION, *Cîntece populare din Ţara Făgăraşului,* în *Folclor din Transilvania,* voi. II, Bucureşti, Edit. pentru literatură, 1962, p. 197-272 (abrev. : Bogdan).

BOLOGA dr. VASILE, *Poezii poporale din Ardeal. O mie de* bucăţi culese între anii 1880 — 1905,* Sibiu, 1936 (abrev. : Bologa).

BRATU IOAN, *Andrei Bîrseanu Omul şi opera. Lucrări şi aprecieri publicate de...,* Sibiu, 1930.

BRĂTULESCU MONICA, *Cîteva tipuri de metaforă în folclor,* în *Studii de poetică şi stilistică,* Bucureşti, Edit. pentru literatură, 1966,' p. 81-93.

BRÎNZEU NICOLAE, *Scoalele din Blaj. Studiu istoric,* Sibiu, 1898.

BROŞU IOAN, *Amintiri din viaţa preoţească adunate şi scoase la iveală după o păstorire de peste 50 de ani de preotul. . . în Braşov-Dîrste,* Braşov, 1936.

BULGARESCU GEORGE T., *Din jurul vetrei. Ghicitori culese de...,* Bucureşti, 1887.

CERNEA GHEORGHE, *Floricele din jurul Cohalmului. Poezii populare din Ardeal,* Bucureşti, 1929 (abrev. Cernea, *Floricele).*

CERNEA GHEORGHE, *Cîntece ardeleneşti (regiunea Cohalmului),* Cluj, 1930 (abrev. : Cernea, *Cîntece).*

CERNEA GHEORGHE, *Strigături şi chiuituri de joc din comuna Paloş (jud. Tîrnava Mare),* Cluj, 1930 (abrev. : Cernea, *Strigături).*

CERNEA GHEORGHE, *Poezii populare din sudul Ardealului (Tirnave),* în *Folclor din Transilvania,* voi. II, Bucureşti, Edit. pentru literatură, 1962, p. 5 — 96 (abrev. : Cernea, *Poezii).*

CIURA AL., *Colinde adunate de elevi de la şcoalele medii din Blaj sub conducerea profesorului...,* Orăştie, 1908.

COCIŞIU II., *Folclor muzical din Tîrnava Mare. Monografia judeţului T. Mare,* [Sighişoara, 1945] (abrev. : Cocişiu).

COMŞA NICOLAE, *Dascălii Blajului. Seria lor cronologică cu date biobibliografice,* Blaj, 1940.

COMŞA NICOLAE, *Corespondenţa între Ion Micu Moldovanu şi Ion Bianu. Un capitol din colaborarea între Blaj şi Bucureşti,* Blaj, 1943.

CURTICĂPEANU V., *întemeierea societăţii „Astra" şi rolul ei in cultura poporului român (1861),* în „Studii. Revistă de istorie", 1961, nr.6, p. 1439-1466.

DĂIANU dr. ELIE, *Eminescu în Blaj. Amintiri de-ale contemporanilor,* Sibiu, 1914.

DĂIANU dr. TLIE, *Ion Micu-Moldovanu, zis Moldâvănuţ,* Cluj, 1937.

DĂIANU dr. ILIE, *Forţele latinităţii regeneratoare. Un suflet eroic uitat: dr. Ioachim C. Drăgescu.* (Retipărit din „România eroică", nr. 8, Cluj, 1938).

DESMIREANU ION, *Folclor din regiunea Cluj,* în *Folclor din Transilvania,* voi. I, Bucureşti, Edit. pentru literatură, 1962, p. 471 — 574 (abrev. : Desmireanu).

DINU TITU, *Graiul din Ţara Oltului,* (Extras din „Grai . şi suflet", Buc, 1923) (abrev/: Dinu).

DONIGA VASILE T., *Poezii populare din Oaş, Maramureş şi Năsăud,* în *Folclor din Transilvania,* voi. I, Bucureşti, Edit. pentru literatură, 1962, p. 251-442 (abrev. : Doniga).

DUMITRAŞCU N. I., *Cintece şi strigături din Maramureş,* în *Folclor din Transilvania,* voi. I, Bucureşti, Edit. pentru literatură, 1962, p. 219-253 (abrev.: Dumitraşcu).

FLOREA YIRGILIU, *Augustin Bunea, culegător de poezii populare,* în „Revista de etnografie şi folclor", 12 (1967), p. 61-73.

FOCHI ADRIAN, *Folclor românesc din Transilvania secolului al XVII-lea,* în „Revista de folclor" 3 (1958), nr. 1-2, p. 45-62.

FOCHI ADRIAN, *Mioriţa. Tipologie, circulaţie, geneză, texte,* Bucureşti, Edit. Academiei, 1964.

FOCHI ADRIAN, *Nicolae Iorga şi folclorul,* în „Revista de etnografie şi folclor", 11 (1966), p. 451 -464.

GHIBU ONISIFOR, *Contribuţii la istoria poeziei noastre populare şi culte,* Bucureşti, 1934. •

GOROVEI ARTUR, *Dr. Ioan Urban Jarnik,* Bucureşti [1937] („Cunoştinţe folositoare", seria C, nr. 69).

GRAMA ALESANDRU V., *Istoria basericei romanesci unite cu Roma de ia inceputulu creştinismului pana in dilelc nostre,* Blaj, 1884.

GRĂMADĂ I., *Societatea academică socială literară „România jună" din Viena (1871—1911),* monografie istorică, Arad, 1902.

IIODOŞ ENEA, *Din activitatea mea de folclorist,* în „Anuarul ' Arhivei de folclor", 7 (1945), p. 123-125.

HUSARA L. şi G. DULGHERU, *Coşbuc văzut de contemporani,* Bucureşti, 1966.

IONESCU-NIŞCOV TR., *Corespondenţa dintre .Ian Urban Jarnik şi Petre Ispirescu,* în „Studii şi cercetări de istorie literară şi folclor", XII (1963), nr. 3-4, p. 639-682. :

IORGA N., *Despre adunarea şi tipărirea izvoarelor relative la istoria românilor,* în *Prinos lui D. A. Sturdza la împlinirea celor şaptezeci de ani.* Bucureşti, 1903.

IORGA N., *Un profesor ardelean: d. Andrei Bîrseanu,* în „Neamul românesc literar", 3 (1911), nr. 27.

IORGA N., *Istoria românilor din Ardeal şi Ungaria (De la mişcarea lui Horea pînă astăzi). Cu o prefaţă despre epoca mai veche,* Bucureşti, 1915.

ISPIRESCU P., *Pilde şi ghicitori,* Bucureşti, 1880.

, *, *Istoria Românieí,* voi. IV, Bucureşti, Edit. Academiei, 1964.

,\ *Din istoria Transilvaniei,* voi. II, Bucureşti, Edit. Academiei, 1961.

,\ *Dr. Ioan Urban Jarnik. Portret şi biografie [urmat de] Cum am învăţat româneşte,* Oradea, 1898.

JARNIK J. U., *Drumul pe care am mers,* Bucureşti, 1909. (Tipărit întîi în „Convorbiri literare", an. XLIII.)

JARNIK ION URBAN, *Căinţa tîrzie,* în „Calendarul revistei de limbă, literatură şi artă populară « Ion Creangă » pe anul 1911", Bîrlad, 1911, p. 17-23.

JARNIK J. U., *Toastul ţinut de ... la banchetul oferit de dl. C. C. Arion ..'. 26 sept. 1911,* Iaşi, 1911.

JARNIK J. U., *Amintiri,* I—II, în „Drepturile femeii", 1 (1912), nr. 4 şi 7.

JARNIK dr. IOAN URBAN, *Doine şi strigături din Ardeal.* (Extras din „Calendarul revistei « Ion Creangă » pe anul 1912", Bîrlad, 1912.)

JARNIK J. U., *In memoriam,* în „Drepturile femeii" 1 (1912), nr. 2.

JARNIK J. LI., *Prinos de dragoste şi altele,* în „Ion Creangă", 5 (1912), p. 97-101. *

JARNIK J. U., *O scrisoare şi un toast,* în „Şezătoarea", 12 (1912), p. 119-122.'

JARNIK dr. IOAN L'RBAN, *Vorbiri rostite cu prilejul serbărilor iubiliare de 40 de ani ale societăţii academice social-literare „România jună" din Viena: I. în ziua de 31 decembrie 1911 st. v. şi II. La şedinţa festivă din ziua de 1 ianuarie 1912, st. v., Braşov, 1912.* (Retipărite din "Gazeta Transilvaniei", anul 1912, numerii 7, 8, 9 şi 10.)

JARNIK J. U., *însemnări cu privire la limba basmelor populare româneşti,* în „Ion Creangă", 6 (1913), p. 129-136, 161-168, 194-201 şi 226-230.

JARNI'K J. U., *Ioan Micu-Moldovanu. Spicuiri din scrisorile lui,* în „Gazeta Transilvaniei", 78 (1915), nr. 205.

JARNIK J. U., *Ioan Micu-Moldovanu. Alte spicuiri din scrisorile lui,* în „Unirea", Blaj, 25 (1915), nr. 104 — 105.

JARNIK dr. IOAN URBAN, *Ioan M.-Moldovanu şi cehul. Prinos de recunoştinţă,* în „Românul", Arad, 5 (1915), nr. 205.

JARNIK dr. IOAN URBAN, *între români. Scrisori din călătoria unui filolog.* (Extras din rev. „Transilvania", Sibiu, 1917.)

JARNIK J. URBAN, *Dragoste de grai şi de viers românesc.* (Extras din „Viaţa nouă"), Bucureşti, 1925.

JULA NICOLAE, *Versuri populare din „Cimpul Plinii" (Orăştie),* în *Folclor din Transilvania,* voi. II, Bucureşti, Edit. pentru literatură, p. 417 — 478 (abrev. : Jula).

LATEŞ ALEXE, *Ciumeiituri. De la Lăpuş în Ardeal,* în „Şezătoarea" 2 (1876), p. 22-23, 42, 50, 58-59, 65-66, 82-83 şi 90-91 ; 3 (1877), p. 6.

LAZARESCU GEORGE, *Andrei Bîrseanu,* Bucureşti, [1940]. („Cunoştinţe folositoare", seria C, nr. 103.)

LUPAŞ L, *Nicolae Popea şi Ioan M. Moldovanu.* Discurs rostit la 8 iunie 1920 în şedinţa solemnă. Cu răspuns de N. Iorga. Bucureşti, 1920 (Acad. Rom., *Discursuri de recepţiune,* XLVIII).

LUPAŞ L, *Andrei Şaguna şi conducătorii „Asociaţiunii transilvane" (1861 — 1922),* Bucureşti, [La.] („Cunoştinţe folositoare", seria C, nr. 11—12.)

LUPAŞ L, *Andrei Bîrseanu, ca preşedinte al „Asociaţiunii",* în „Transilvania", 67 (1936),'p. 194-197.

LUPEANU A., *Călăuza Blajului. Cu însemnări şi lămuriri istorice,* Blaj, 1922.

LUPEANU A., *Urban Jarnik,* în „Comoara satelor", 1 (1923), p. 17-18 (necrolog).

LUPEANU-MELTN ALEXANDRU, *Sufletul Blajului,* Conferenţă rostită în Blaj, la 1 martie 1931, sub egida „Astrei" culturale. Blaj, 1931.

MAIOBESCU TITU, *însemnări zilnice,* voi. I (1855 – 1880), Bucureşti, 1936.

MANCIULEA ŞTEFAN, *Studii şi articole,* Blaj, 1938. (Extras din „Anuarul Liceului de băieţi român unit «Sfîntul Vasile cel Mare» - Blaj, pe anul 1936/37".)

MANCIULEA ŞTEFAN, *Ctitorii şcoalelor din Blaj,* Blaj, [1939].

MARIAN S. FL., *Cimilituri din Bucovina,* în „Şezătoarea", 3 (1877), p. 35, 44, 51, 63-64, 72, 88 şi 96.

MABIENESCU At., *Răspuns la „Epistola deschisă" a d-lui m. din Blaj,* în „Albina", Pesta, 8 (1873), nr. 7.

MARIENESCU AT., *Răspuns la a II epistolă, deschisă a d-lui I. M. Moldovanu din Blaj, publicată în „Albina" nr. 11,* în „Albina", Pesta, 8 (1873), nr. 13.

MELIN ALEXANDRU, *Blajul şi biblioteca lui,* Blaj, 1932.

MILLEA AUBELIU, *Poezii populare din Mărginime (Sibiu) (ir anii 1878 — 1880),* în *Folclor din Transilvania,*

voi
p.

MÎNDRES
com
silv

MOLDOV
Ma
8 (

MOLDOV
Ata
nr.

MUŞLEA
'Arh

MUŞLEA
etno
Arh

MUŞLEA
'Arh

MUŞLEA
„St
p.

NICULES
liri
tec
Buc
163

OBERT
sch
kei

ONCIUL
Ro
fur
în

OPRTŞA
str
rat
13

PAPAHA
Bu

PAPAHA
cu

PAULET
cîn
în
de
(ab

PETRA-
Ur
(19

PODABI
de

POP DUMITRU, *Poezii populare din Sălaj*, în *Folclor din Transilvania*, voi. I, Bucureşti, Edit. pentru literatură, 1962, p. 155-218 (abrev.: Pop, Sălaj).

POP DUMITRU, *Poezii populare din Lăpuş*, în *Folclor din Transilvania*, voi. I, Bucureşti, Edit. pentru literatură, 1962, p. 443-470 (abrev. : Pop, Lăpuş).

POP DUMITRU, *Ion Codru Drăguşanu şi cultura populară*, în „Anuarul Muzeului etnografic al Transilvaniei" pe anii 1959-1961, Cluj, 1963, p. 283-291.

POP RETEGANUL L, *Trandafiri şi viorele. Poesii populare culese şi arangiate de . . .*, t. I, Gherla, 1884 (abrev. : Pop-Reteganul).

POPOVICI GH., *Din corespondenţa primită de Ioan Pop-Reteganul şi legăturile lui cu scriitorii contemporani*, în „Limbă şi literatură", 4 (1960), p. 311-324.

PRIER, *Dări de seamă*, în „Foaia poporului", 1 (1893), p. 278.

RĂDUŢIU A., *Negustori şi meşteşugari din Blaj în urbariul din 1772*, în „Revista arhivelor", 9 (1966), nr. 1.

RAŢIU dr. IOAN, *Studii şi biografii*, Blaj, 1904.

RAŢIU dr. IOAN, *Dascălii noştri. Scurte notiţe din viaţa şi activitatea lor literară. 1754 — 1848*, Blaj, 1908.

RAŢIU dr. IOAN, *Blajul. Scurte notiţe informative*, Braşov, 1911.

RAŢIU IOAN, *Ioan M. Moldovan (1883-1915)*, în „Unirea", Blaj, 25 (1915), nr. 93-99.

RAŢIU dr. L, *Profesorii Institutului pedagogic din Blaj*, în „Unirea", Blaj, 25 (1915), nr. 101.

ROTARU L, *Eminescu şi poezia populară*, Bucureşti, Edit. pentru literatură, 1965.

SANDU PUNGĂ GOALĂ, *Din traista lui Moş Stoica. O sută şi una minciuni poporale din Tara Ardealului*, Sibiu, 1890 (pe copertă 1891).

SCHOTT ARTHUR und ALBERT, *Walachische Mărchen*, Stuttgart und Tubingen, 1845.

SCRIDON G. şi I. DOMŞA, *George Coşbuc. Bibliografie*, Bucureşti, Edit. pentru literatură, 1965.

SMĂNTÎNESCU DAN C, *Un uitat: Mihail Străjan*, în „Arhivele Olteniei", 1934, nr. 71 — 73, p. 3 — 13 (cu portret).

STAMATI dr. T., *Pepelea seau trădăciuni năciunare romaneşti*, Iaşi 1851.

STĂNESCU ARĂDANU EMERIC BAZILIU, *Povesci culese şi corese de . . .* t. I, Timişoara, 1860.

STRĂJĂN M., *începutul renaşterii naţionale prin scoli*, Craiova, 1891.

ŞERB IOAN şi DOMIŢIAN CESEREAMU, *Folclor din Ţara Zarandului*, în *Folclor din Transilvania*, voi. I, Bucureşti, Edit. pentru literatură, 1962, p. 1 — 107 (abrev. : Şerb-Cesereanu).

TECULESCU HORIA, *Pe Murăş şi pe Tîrnave. Flori înrourate (Doine şi strigături)*, Sighişoara, 1929 (abrev. : Teculescu).

THEODORESCU CICERONE, *Izvoare fermecate. Culegere de folclor*, Bucureşti, E.S.P.L.A., 1958 (abrev. : Theodorescu).

TODORAN EUGEN, *Timpul în basmul românesc*, în „Limbă şi literatură", 6 (1962), p. 397-421.

TODORAN ROMULUS, *Poezii populare într-un manuscris ardelean din 1831*, în „Anuarul Arhivei de folclor", 7 (1945), p. 131-139.

TOROUŢIU I. E., *Studii şi documente literare*, voi. I, III, VI, Bucureşti, 1932-1938.

VICIU ALEXIU, *Colinde din Ardeal. Datini de Crăciun şi credinţe poporane*, Bucureşti, 1914.

VORNICU GHEORGHE, *Cîntece şi strigături din Bihor (Crişana) şi Oaş*, în *Folclor din Transilvania*, voi. I, Bucureşti, Edit. pentru literatură, 1962, p. 109 — 154 (abrev. : Vornicii).

VRABIE GH., *Balada populară română*, Bucureşti, Edit. Academiei, 1966.

INDICE DE PERSO

*) Cu aldin© paginile unde se vorbeşte, în special, despre respectiva persoana.

INDICE DE LOCALITĂȚI*)

A

*) Cuprinde numai nume de orașe și sate.

B

C

D

E

F

G

H

I

M

N

O

P

Ş

T

Ţ

U

LISTA ILUSTRAŢIILOR

Ms. 2197.11.27, f. 45r*, din culegerea lui Simion Moldoveanu, cuprinzînd începutul „Cîntecului zorilor" (Biblioteca Orăşănească, Sibiu).

I. U. Jarnik către Ioan Micu-Moldovanu, scrisoare, în cirilică, din 18 iulie 1883, tratînd despre publicarea colecţiei la Academie şi despre colaborarea cu A. Bîrseanu (Biblioteca Filialei Cluj a Academiei, Fondul Blaj).

I. **U.** Jarnik către A. Bîrseanu, un fragment din lista de greşeli (f. 82r)> ce însoţeşte scrisoarea din 6 octombrie 1884 (Biblioteca Universităţii „Babeş-Bolyai", Cluj).

I. U. Jarnik către A. Bîrseanu, fragment din lista de greşeli (f. 84v-), ce însoţeşte scrisoarea din 6 octombrie 1884 (Biblioteca Universităţii ..Babeş-Bolyai", Cluj).

I. U. Jarnik căire A. Bîrseanu, scrisoare din 1 octombrie 1896, relativă la drepturile de autor pentru ediţia din 1895 (Biblioteca Universităţii „Babeş-Bolyai", Cluj).

Coperta interioară **ediţiei din** anul 1885 (exemplarul B.A.R.).

C U P R I N S U

Redactor responsabil : VIOLETA MIHĂILA
Tehnoredactor: CONSTANTIN STANCIU

*Dat a cules 11.10.67. Ban de tipar **18**.05.08. Apărvt 1968. Tiraj 2620 ex. legate. Hîrtie scris **II** A de 63 g/m*. 16/840x1080. Coli idito-r i a l e* **109,12,** *Coli de tipar **121**. A. 10522/67. C.Z. pentru b>b'ictecU< mari 398.8+ 398.23(4>8.7). CZ. pentru bibliotecile mici 8F (498.7).*

întreprinderea Poligrafică Informația". Str Brezoianu nr. -3-2f>
Bucure,ti. Republica Social'sta România, comanda 4'U